

המקורבים

גליון שבועי לזנכי הישיבות בני התורה
המקורבים לאורו של רביה"ק מוהר"ן מברסלב זיע"א
גליון א' פרשת בראשית התשע"ט

מתווה עילית ||| זדשות המקורבים

הילולת רבינו הקדוש הנמ"ח בקהילת "חניכי הישיבות – נצח ישראל" מודיעין עילית

הילולת רבינו הקדוש הנמ"ח ביחד עם הילולת הגאון מוילנא זיע"א שע"י קהילת "חניכי הישיבות – נצח ישראל" מודיעין עילית, כאשר הסעודה נערכת ברוב פאר בסוכתו של הרה"ח ר' שלמה בן שושן הי"ו. זו כבר מסורת של שנים ע"י קהילת חניכי הישיבות לערוך את הילולת רבינו הק' ביחד עם הילולת הגאון מוילנא זיע"א, כאשר ההילולא מתחילה לקראת השקיעה ביום ההילולא של רבינו הק' שיום פטירתו בי"ח תשרי ונמשך לתוך הלילה להילולת הגאון מוילנא שיום פטירתו חל בי"ט תשרי, כאשר הסעודה נערכת ברוב פאר בסוכתו של הרה"ח ר' שלמה בן שושן הי"ו הפועל רבות בכל עניני רבינו הק' בקרב עולם הישיבות.

על החלק התורני והמוזיקלי גם יחד ניצח הרה"ח ר' שמואל שטרן שליט"א ראש מוסדות "נחלי נצח" שהוא בעצמו בוגר הישיבות הליטאיות, וכבר שנים רבות בני הקהילה מזמינים אותו לשיעורים הנפלאים המשלבים בתורת רבינו, מצד אחד את ההבנה והלמדנות הישיבתית, ומצד שני את המוזיקה החדשנית שנותנת לתורת רבינו והסיפורי מעשיות גוון של התחדשות שמגיעה וחודרת עד עמקי הנפש של בני דורנו, כאשר השמחה פורצת ללא גבולות, לאח"כ בני הקהילה שמעו מאת הרה"ח ר' ילון יצחקי שליט"א סיפור התקרבות וסיפורי מופת על צדיקי הדור.

* * *

רשמים עזים מהכינוס המרכזי של ארגון "הקבצו" שהתקיים בעיר בית שמש ביום שלישי כ"ה תשרי התקבצו אברכים רבים לכינוס מרכזי מטעם ארגון 'הקבצו' המהווה בית רוחני לבני תורה מקורבים – אל אולם ברסלב שבשכונת קנה בושם שבבית שמש כשהנושא העומד לביורר כעת הוא: קירוב

כל מי שנכח שם, הרגיש את זה במוחו: אש. אש בוערת. אישו של רביה"ק. עשרות רבות של אברכי משי שהתקבצו לכינוס המיוחד, יודעים לומר פה אחד שלכזאת לא ציפו. כינוס איכותי שכזה עם תוכן רב ואמיתי שכזה – אינם זוכרים כבר זמן רב, אם בכלל.

ביום שלישי האחרון, איסרו-הג של שמחת תורה, התקבצו אברכים רבים – בני תורה מקורבים עם חסידים ותיקים – לכינוס מרכזי מטעם ארגון 'הקבצו' [שעל ידי ארגון 'נעשה ונשמע']. המהווה בית רוחני לבני תורה מקורבים – אל אולם ברסלב שבשכונת קנה בושם שבבית שמש, כשהנושא העומד לביורר כעת הוא: קירוב.

לשם כך הובאו למעמד רבנים חשובים ומשפיעים שידם רב להם בקירוב רחוקים וקרובים, ה"ה: הר"ר רפאל כץ, יו"ר ארגון הבית היהודי במזרח הרחוק, הר"ר דן לוינון, מחבר סדרת 'פאר הליקוטים' לליקו"מ בעיון ומראשי ארגון 'הנה דעה' לקירוב הציבור הד"ל, הר"ר דוד גבירצמן, יו"ר ארגון 'כיסופים' ומגדולי 'מקרבי הקרובים' בדורינו, והר"ר דן טוימקין, ומגדולי המחנכים המתמחים בטיפול בנוער נושר.

דברי פתיחה חמים נשמעו מפי הרה"ח ר' ישראל מאיר גלינסקי יו"ר הארגון הפועל ללא לאות לקירוב בני התורה, בדבריו הרחיב על המצב הקשה של עקבתא דמשיחא מחז, ועל התקווה הגדולה מאידך על ידי האור של רבינו. לאחריו נשא את המשא המרכזי הר"ר רפאל כץ, יו"ר ארגון הבית היהודי במזרח הרחוק, כשהוא מרחיב בדבריו לבאר את דרכי הקירוב הקונבנציונליים והמקובלים שעל ידי ארגוני הקירוב הרבים, והטעויות הכרוכות בכך, ולעומת זאת באר את דרכי הקירוב על פי משנת רבינו, שמוכיח את עצמו במאת האחוזים.

ב'סיפור התקרבות' מיוחד במינו שיתף את הציבור הרה"ח ר' ישראל מאיר סמילו הי"ו, כשהוא ממחיש את תלאות דרכו, מהמציאות של ישיבת מיר המעטירה, אל חבורת מאירת עיניים הברסלבאית, כאשר מנוע החיפוש מאיץ את דרכו בכל שלב.

שיאו של המעמד היה כאשר התכנסו לפאנל מיוחד ארבעת המשפיעים האמורים העוסקים בקירוב רחוקים וקרובים, וענו בגילוי לב על שאלות אקטואליות רבות שהועלו לפתחיהן. בין השאר, התייחסו לשאלות כמו: האם קירוב שייך לכולם, מניין יודעים כיצד לפעול ומה עם 'קשטו עצמך תחילה'. על קירוב ליהדות וקירוב לברסלב וכו'. כמו"כ תורה נ"ט נידונה בהרחבה, וכמובן תורה רפ"ב והדרכים היוצאים ממנה – עלו ונידונו שוב ושוב.

להלן ציטוטים קצרים מדבריהם: הר"ר רפאל כץ: אנו נמצאים בזירת פיגוע, ולא שייך בכלל לחשוב ולדון אם מוטל עלי להציל. בפרט כשיודעים מרפאות כאלו שעוהים במאה אחוז. הר"ר דן לוינון: כמו בכל נושא – עלינו להשליך את מה שחשבנו עד היום, ולקבל את דברי רבינו, שהזהיר בצורה ברורה שעל כל אחד לעסוק בקירוב נפשות. הר"ר דוד גבירצמן: 'קירוב' הוא חלק בסיסי בכל המערכת של עבודת ה', ולא עומד כמשהו נפרד שמתאים רק לאנשים מיוחדים. הר"ר דן טוימקין: קירוב זה לא רק להפוך אותו לבעל תשובה אלא בעיקר לבנות אצלו את כל הבסיס הפנימי, וזה אפשרי רק על ידי דרכו של רבינו, ובעיקר על ידי 'אזמרה'.

המעמד נחתם בתחושת סיפוק עמוקה, כשהשתתפים כולם נשארים עם טעם של 'עוד' ומצפים בכליון עיניים לכינוס הבא.

לבר המערכת |||

בשבת ובהודיה לך' יתברך זוכים אנו לראות ביציאת הגליון הראשון של 'המקורבים' לרבינו הקדוש הנ"ח 'נ"ב'ע מ'קור ח'כמה רבנו מוהר"ן זיע"א.

זה כבר לא סוד וגם לא חידוש שלרבינו הקדוש מתקריבים אנשים מכל העדות והחוגים, זה 'תופעה' שקיימת כבר למעלה ממאתיים שנה, תופעה שכבר מזמן חצתה את גבולות-הטבע... זר לא יבין זאת...

מה מביא יהודי מקהילה כזו או אחרת לחפש לו צדיק וכי חסרים צדיקים בקהילתו הוא, והתשובה היא: אכן, לא אלמן ישראל ואין דור יתום, אבל יש את ה'צדיק, בה"א הידיעה הלא הוא ה'צדיק יסוד עולם' שעליו עומד ומושתת העולם, בו כלולות כל נשמות ישראל, אצלו – כל אחד מרגיש בבית! (ומי שעדיין לא הרגיש זאת – שיסע לאומן!).

ולכן, רבים מעובדי ד' הכוספים לפנימויות בעבודתם, התפצים להתחיות בחיות-אלוקית בדור זה בו "החושך יכסה ארץ" – מוצאים את הפצם דווקא תחת כנפי הנשר הגדול, בו מוצאים הם את שאהבה נפשם.

אך לא רק. מעלתו של הצדיק היא שאורו מגיע ומתפשט למרחקים ואפילו היהודי הכי רחוק השם 'רבי נחמן' אומר משהו. וכך בדור מיוחד זה הרצף נסיונות ונפילות אין-ספור, חודרת ההכרה כי אין מנוס אלא להתחבר למעגלי ההתחזקות והשמחה של רבי נחמן בן שמחה... מעגלים שוודאי יביאו אותנו אל הגאולה השלמה...

* * *

גליון זה יוצא-לאור בחסד ד' ובעזרתו, לאחר ציפיה ממושכת וכיסופים מרובים.

הרגשנו, שבכדי להתעלות בצוואת ובדיבוק חברים נצרך גליון שבועי המאיר באופן תדירי את עבודת כל שבוע.

ועל-כן אנו מודים לכותבי המאמרים הנפלאים, ומברכים אותם שיפוצו מעינותיהם חוצה!

חברים יקרים! הגליון הוא של כולנו ועל-כן נשמח לקבל תגובות \ מאמרים \ עדכונים וכו'!

"רק תחזיקו עצמכם יחד אזי תהיו אנשים כשרים!"
מערכת 'המקורבים'

השיעורים הקבועים!!

יום	חודש תשרי חשוון	הדף היומי מנחות	משנה ברורה עמוד היומי 'ידרש'	ליקוטי מוה"ן ח"א	ליקוטי הלכות ח"ה	העמוד היומי בזה"ק תיקוני הזוהר
ז	כז	נד	חזרה	פג	קנה	ח.
א	כח	נח	שכח, ג	פד	קנו	ח.
ב	כט	נט	שכח, ד-ז	פע	קנז	ט.
ג	ל	ס	שכח, ה-יב	פה	קנח	ט.
ד	א	סא	שכח, יג-טז	פח	קנט	י.
ה	ב	סב	שכח, יז-יח	פח	קס	י.
ו	ג	סג	חזרה	פח	קסא	יא.

התורה הנלמדת בחבורת 'תמימי דרך' העולמית: ליקוטי מוה"ן, חלק ראשון, תורת ד.

הקדמה

במדור זה נעסק בלימוד ה'פנימיות' של פרשת השבוע – על פי משנתם של גדולי הדורות בתורת הפנימיות; הוזהר הקדוש, האריז"ל, הבעש"ט ומהר"ן מברסלב.

מקובל, שהספר 'אור החיים' הקדוש, הוא פירוש של 'הוזהר הקדוש והאריז"ל' על פרשת השבוע, והספר הקדוש 'קדושת לוי' הוא פירוש של הבעש"ט על פרשת השבוע.

ועל כן נשתדל בעז"ה בכל פרשה, להתמקד בנושא אחד מתוך הפרשה; נתחיל ללמוד אותו מחלק הפשט, על פי רש"י והרמב"ן זיע"א, ומתוך כך ניגש אל הפנימיות – על פי האור החיים, והקדושת לוי, עד לעובדא ולמעשה – על פי ליקוטי מוהר"ן ו/או ליקוטי הלכות. ובעז"ה נראה עין בעין כיצד הדברים משתלבים זה בזה ונבנים זה על גבי זה, כאריח על גבי לבנה.

וידי נועם ה' אלוקינו עלינו, ומעשה ידינו כוננה עלינו, ומעשה ידינו כוננהו.

* * *

בראשית – מאמר סתום

פרשת בראשית באופן כללי – היא פרשה שכולה סוד. הפסוקים העוסקים בבריאת העולם – הם הפסוקים היסודיים ביותר מחז, שעליהם מושתתים כל יסודות האמונה, ומאידך – הם הפסוקים הנסתרים והגבוהים ביותר, שאנו מצויים שלא לחקור אחריהם אלא לקבלם באמונה פשוטה.

בדברי הגר"א (בפירושו לספרא דצניעותא) מבואר שכל הפרטים שיש בעולם, דומם צומח חי ומדבר – לפרטי פרטיהם, נרמזים בתורה שבכתב מ'בראשית' עד 'לעיני כל ישראל', וכולם נרמזים בקיצור בפרשת בראשית בעצמה, וביותר קיצור בפרשת בריאת העולם [עד 'לעשות'], ובקיצור גדול בפרשה ראשונה [עד 'יום אחד'], ובתמצית ממש בתיבת 'בראשית'. [וכעין זה בשיחות הר"ן (אות ש"ו): "כל התמונות והצורות של כל בני אדם, כולם נכללים בתיבת אדם הנאמר בתורה 'נעשה אדם'... וכן תיבת בהמה וחיה וכו' הנאמר במעשה בראשית, בזה התיבה גם כן נכלל כל התמונות של כל בהמה וחיה, וכן שאר הנבראים"].

נמצא אם כן שתיבת 'בראשית' היא התיבה הסתומה ביותר – שהיא שורש כל התורה והעולם. ואכן תיבה זו מתבארת בפנימיות התורה בשבעים דרכים, ועליהם מיוסדים שבעים תיקוני הוזהר - שהם היסודות של כל פנימיות התורה והעולם, ובעז"ה ננסה לעשות 'נגיעה' בסוד תיבה זו.

* * *

אמרו חז"ל "בעשרה מאמרות נברא העולם" (אבות ה, א), כלומר, עשר פעמים נאמר בפרשת בריאת העולם תיבת 'ויאמר' ועל ידי זה נבראו כל הדברים שבעולם. ובגמרא (ר"ה לב), הקשו 'ויאמר – תשעה הוי' [כי רק תשעה פעמים כתוב 'ויאמר'], ומיישב 'בראשית נמי מאמר הוא' [והוא המאמר העשירי]. נמצא שתיבת 'בראשית' היא אחד מעשרה מאמרות, ומחמת שלא נכתב בו בפירושו 'ויאמר' הוא נקרא 'מאמר סתום' (כמבואר בזה"ק, ומרומז בדברי הגמרא שבת קד).

להלן נראה ביאור העניין, הן בדרך הפשט והן בדרך הפנימיות, ובעיקר לעובדא ולמעשה.

ביאור פשט - רש"י ורמב"ן

לשון רש"י: "בראשית - אין המקרא הזה אומר אלא דרשוני", כלומר הפסוק הזה אין לו ביאור בדרך הפשט [ובהמשך נדחק לפרשו בדרך הפשט] אלא בהכרח צריכים אנו לפירוש על פי פירוש, ועל זה מביא דרשת חז"ל "בראשית - בשביל התורה שנקראת ראשית, ובשביל ישראל שנקראו ראשית", כלומר, שתיבה זו מרמזת על התכלית של בריאת העולם, והפירוש 'בראשית' הוא 'בשביל ראשית' שהם התורה וישראל. והרמב"ן מוסיף על כך עוד מדברי חז"ל, שמרמז על עוד כמה עניינים הנקראים 'ראשית'.

ובהמשך מבאר הרמב"ן, ש'בראשית' מרמז על כח ה'היולי' דהיינו כח מופשט, שממנו נבראו ארבעת היסודות אש רוח מים עפר, ומהם מורכבים כל הדברים שבעולם. ובפנימיות הוא מרמז על ספירת ה'הכמה' שעליה נאמר 'ה' בהכמה יסד ארץ'. ובעז"ה נחפש להבין השייכות בין פירוש רש"י ש'בראשית' מרמז על תכלית בריאת העולם, לבין דברי הרמב"ן ש'בראשית' הוא הכח היסודי והגבוה ביותר, שממנו השתלשלו כל שאר הדברים.

הרחבת העניין – אור החיים וקדושת לוי

ב'אור החיים' הקדוש מבאר בהרחבה, שבמאמר הראשון שנקרא 'בראשית' נבראו כל הדברים שבעולם, אלא שנבראו רק 'בכח'. ואחר כך – על ידי כל אחד מהמאמרות המפורשים [ויאמר אלקים יהי אור' ו'ויאמר אלקים יהי רקיע' וכן השאר] נבראו כל הפרטים 'בפועל'.

והגדרת העניין מבואר בדבריו הקדושים של ה'קדושת לוי', שבתחילה היה בריאה 'יש מאין' – והוא המאמר הראשון 'בראשית'. ואחר כך נבראו כל הדברים 'יש מיש' – והוא שאר המאמרים. וכל זה עולה בקנה אחד עם דברי הרמב"ן ש'בראשית' הוא כח ה'היולי', שרק הוא נברא 'יש מאין', וממנו נבראו כל שאר היסודות, שהם כבר בריאה של 'יש מיש'.

אמנם יש להבין עניין זה בעצמו: מדוע היה כך, שבתחילה נברא הכל באופן סתום ונעלם, שהוא כח ה'היולי', ורק אחר כך נבראו שאר הפרטים בפועל ובאופן גלוי וניכר, בדרך של 'יש מיש', ומדוע לא נבראו כולם 'יש מאין', באופן שמיד מה'אין' המוחלט נעשו 'יש' מוחלט - גמור וניכר לעין'?

לעובדא ולמעשה – ליקוטי מוהר"ן

בדברי ה'קדושת לוי' שם מבואר שהם שני דרכים בעבודת ה'; א. עבודה של 'יש מאין' - דהיינו ביטול מוחלט אל האין סוף שהוא שורש העולם, והתעלמות מוחלטת מהעולם כאילו אינו קיים כלל. [ועבודה זו שייך בזמנים של 'גדלות המוחין' גדול מאד, שאז העולם אינו תופס מציאות כלל, או להיפך בזמנים של 'קטנות המוחין' חזק מאד שאין לאדם כח כלל להתמודד עם העולם ואז הוא מתבטל לגמרי להשם יתברך. ב. עבודה של 'יש מיש' - שהיא העבודה הפשוטה והתמידית, שאנו עובדים את השם יתברך עם העולם, דהיינו לקחת את מה ש'יש' בעולם, ולעשות עם זה מצוות ועבודת ה' [בפנימיות: העבודה של 'יש מיש' מרמז על כל הספירות מ'בינה' ולמטה, שאז יש מציאות של העולם, ועושים מזה עבודת ה'. והעבודה של יש מיש' הוא ספירת ה'הכמה' (או ה'כתר'), שהוא ביטול אל ה'אין'].

ועניין זה מבואר בהרחבה, בדרך ברורה ועצה נפלאה למעשה - בליקוטי מוהר"ן (ח"ב סימן יב), וכפי שנבאר: העשרה מאמרות הם עשרה מיני כבוד, דהיינו עשרה דרכים איך לגלות מגלה הנהגה אחרת של השם יתברך, שעל ידו הוא מתגלה אלינו, ועל ידו אנו יכולים לעבוד אותו ולכבדו.

ולמשל, ספירת ה'חסד' – מרמז על הנהגת ה' בדרך של חסד, דהיינו אהבה נפלאה וגדולה, והשפעת שפע בלי גבול. וכשיודעים שיש ספירה כזאת – אזי בכל מקום שרואים הנהגה של חסד ושל שפע, יודעים שכאן מתגלה השם יתברך בלבוש של ספירת ה'חסד'. ובדרך זה אנו יכולים לעבוד אותו ולכבדו – על ידי שאנו משתמשים במדת ה'אהבה' להשם יתברך, לתורה או לישראל. וכן במדת החסד וההשפעה. ועל דרך זה ספירת ה'גבורה' – שמרמז על הנהגת ה' בדרך של דין וצמצום. ואזי בכל מקום שרואים הנהגה כזאת יודעים שכאן מתגלה השם יתברך בלבוש זה. ובדרך זה אנו יכולים לעבוד אותו, על ידי עבודת היראה, והתגברות על היצר הרע. וכן בשאר הספירות [תפארת – התפעלות וכלליות הגוונים, צנח – כח הניצחון, הוד – הזון, וההודאה, יסוד – התענוג וההתקשרות, מלכות – אמונה, ואין כאן מקום להאריך ועוד חזון למועד אי"ה].

אבל יש מקומות ומצבים כאלו, שאי אפשר כלל לגלות בהם מציאות ה', ואי אפשר לעבוד אותו שם ולכבדו. כגון: 'מקומות' - במקומות המטונפים ובבתי עבודה זרה, וכן ב'זמנים' שאדם מרגיש רחוק כל כך שאין שייך לו כלל לכבד את השם יתברך, או 'מצבים' של קושיות וספיקות וכדומה. ועל מקומות [וזמנים ומצבים] אלו נאמר 'וכבודי לאחור לא אתן' – שמחמת גודל הטומאה שיש שם, אין הקב"ה מניח לכבודו להתגלות שם, ולכאורה במצב כזה אין שום עצה ותקווה מה לעשות.

אלא שכאן מתגלה הסוד הנורא והנפלא של 'בראשית'. כי לכאורה יש לשאול – איך יש למקומות האלו קיום? הרי אין עוד מלבדו, ואם השם יתברך אינו מתגלה שם איך הם קיימים בכלל. והתשובה היא שבוודאי המקומות האלו מקבלים חיות מהשם יתברך, ורק על ידי כך יש להם קיום, אלא שהם מקבלים ממנו חיות בדרך נעלם ונסתר.

ובשביל זה יש מאמר 'בראשית' שהוא מאמר סתום, ומחמת גודל סתימתו והעלמתו – הוא יכול להחיות את המקומות הללו בלי להתגלות. וזה התשובה והעצה למי שנמצא במקומות ומצבים כאלו, שצריך לדעת באמונה שלמה ש'אין עוד מלבדו', ובוודאי השם יתברך נמצא גם כאן, אלא שאינו יכול להתגלות כאן. וממילא צריך לחזק עצמו ולא להתייאש מתוך הרגשה של ריחוק, אלא לשאול את עצמו 'איה מקום כבודו' – כלומר, ברור לי שהוא כאן, ואני רק צריך לחפש אותו.

וכשעושה כן, אזי באותו רגע הוא מקבל חיות מהמאמר הגבוה הזה, שהוא זה שנותן קיום לכל המקומות האלו, וממילא, לא רק שאינו נופל יותר ומתייאש, אלא אדרבה - מהפך את הירידה שלו לעלייה הגדולה ביותר ששייך.

ובשביל זה נברא העולם באופן כזה, שבתחילה היה 'מאמר סתום', שאז נברא 'יש מאין' הכח הנעלם והנסתר שנקרא 'היולי'. כיון שתכלית הבריאה הוא בשביל ישראל – שהם יגלו כבוד השם יתברך בעולם על ידי התורה, אבל היות ובשביל הבחירה צריך להיות גם מקומות מצבים כאלו שאי אפשר לגלות שם כבוד ה', לכן נברא הכח הזה – שעל ידו יכולים להתקרב להשם יתברך אפילו במקומות ומצבים כאלו על ידי הביטול המוחלט להשם יתברך. ורק אחר כך נבראו שאר הפרטים באופן של 'יש מיש' ובאופן ניכר ונגלה לעין, כי זה מרמז על העבודה הפשוטה בכל שאר המקומות שאפשר 'לגלות' שם את כבודו יתברך, ששם העבודה הוא בדרך של 'יש מיש' – דהיינו לא להתבטל, אלא אדרבה להשתמש עם העולם לכבד את השם יתברך.

והוא ממש העניין המבואר בקדושת לוי, שדרך כלל עבודת האדם הוא 'יש מיש', דהיינו לגלות כבודו יתברך על ידי הדברים שישנם בעולם, שיכולים לגלות שם ועל ידם כבוד ה'. אבל לפעמים אי אפשר לעבוד 'יש מיש', כי יש מקומות ומצבים שאי אפשר לגלות כבוד ה', ואז צריך לעבוד בדרך של 'יש מאין', כלומר, להתבטל אל המאמר הסתום, ולהמשיך חיות גבוה כזה שאינו יכול להתגלות כלל, אבל הוא החיות הגבוה ביותר שיש.

עבודת היום || פנינים על סדר סדר היום התפילה והמועדים

פתיחה והקדמה

הנה רבינו ז"ל גילה שרצונו חזק מאוד שנלך עם התורות, וכמובא בספר שיחות הר"ן [אות רצז] 'דבר עמנו כמה פעמים שרצונו חזק מאד שנלך עם התורות שגלה. והינו לילך תחלה איזה זמן עם תורה פלונית בערך ב' או ג' חדשים, והינו שהיה כל עבודתו והולוכו ביראת ה' על פי הנאמר באותה התורה, וכל תפלתו ושיחתו יהיה לזכות להגיע למה שנאמר באותה התורה, וכן יתנהג איזה זמן. ואחר כך ילך איזה זמן עם תורה אחרת, וכן אחר כך, עד שיגמר לילך עם כל התורות. ודבר כמה פעמים מזה. אשרי מי שיאחו בזה' וכיוצא"ז מובא בחיי מוהר"ן [אות שפח].

והנה בוודאי אין הדבר תמיד בנקל כל כך, וצריך הרבה חיפוש ויגיעה לקשר הדבר לחיי היום יום, והעיקר הוא ע"י חיפוש והבנה בעצם המאמר עפ"י דברי מוהרנ"ת, אמנם נסנה בזה לתת בכל תורה נקודות למחשבה לפי סדר היום, החל מהשכיבה וקרי"ש שעל המיטה, קימת חצות והשכמת הבוקר, עטיפת הציצית והנחת התפילין, וכמו"כ עבודות עיקריות הקבועות כלימוד התורה, קדושת הברית, אמונה, בין אדם לחבירו, וכיוצא"ז, במקומות שיש בזה מדברי מוהרנ"ת נביא בזה בקצרה מדבריו, ובמקומות שאינו מפורש ננסה לחפש דרכים מתוך המבואר בתורה, והכל בבחינת תן לחכם ויחכם עוד.

כמו כן חלק גדול מההליכה עם תורה הוא בשעת התפילה לילך עם התורה, [באופן שמלהיב לבו בתפילה יותר ולא באופן שהוא עסוק בלימוד בשעת התפילה וכמובן]. וכן ראיתי מובא בשם ר' שמואל שפירא [בגליון המעלה העליונה גליון א'] שזה עיקר הדרך לילך עם תורה, וע"כ ננסה לתת נקודות למחשבה עפ"י סדר התפילה באופן שיסייע לנו לילך עם התורה [וגם בזה כשהדבר מובא בדברי מוהרנ"ת נשתדל להביא מדבריו].

וכמובן במועדים וימים טובים הקדושים שאז כל אחד מחפש איזה הארה והתרוממות הלב בעניין המועד הבעל"ט, ועפ"י רוב בזה יש דברים מבוארים בדברי רבינו ומוהרנ"ת, אבל עכ"פ נשתדל לסדר הדברים בקצרה, ולהוסיף בזה לפעמים קצת נופך.

סדר היום על-פי תורה זו

הנה הלילה הוא בחי' חושך ודין, ועל כן אז עיקר עבודתנו הוא לידע שגם החושך והדין הוא לטובה, וזה בחי' תפילת מעריב שהכל הוא הודאה על החושך והלילה, בבחי' אשר בדברו מעריב ערבים, ואהבתך אל תסיר ממנו לעולמים, היינו בכל ההעלמות וההסתרות, וכן ברכת ואמונה כל זאת הוא בחי' אמונה שגם בעת הגלות לא עזבונו השי"ת [וכמבואר ברש"י ברכות יב ע"א שבה' אמת ויציב בשחרית הוא הודאה על החסדים המגולים, ואמת ואמונה ערבית הוא בחי' אמונה בחושך הגלות, והוא מבואר בגמ' שם שאמת ויציב הוא בחי' להגיד בבוקר חסדך ואמת ואמונה הוא בחי' ואמונתך בלילות יעו"ש].

ואח"כ קודם השינה אומרים קרי"ש שעל המיטה שהוא בחי' קבלת עול מלכות שמים לידע שד' אחד, היינו שהן כשהוא חסד והן כשהוא דין הכל הוא לטובה וכמבואר בלשון רבינו"ל [באות א].

ואח"כ צריך לקום בחצות לצעוק על נפילת המלכות, מה שנראה בגלות כאילו ח"ו יש דין [וממילא נראה גם כאילו ח"ו יש טעב ואין רואין בחוש איך שכל פרטי הבריאה הכל הוא התגלות המלכות ששרשו באוא"ס ב"ה]. ועיקר הצעקה ע"ז הוא דייקא בחצות לילה שהוא תוקף התגברות בחי' ההסתרה של הדין שהוא בחי' לילה וכו"ל, ועיקר הבכיה היא על חורבן בית המקדש כי בבית המקדש האיר בחוש הארה זו איך שהכל הוא רק אוא"ס והכל לטובה וע"כ עיקר הבכיה הוא על חורבן בית המקדש שיע"ז עיקר ההסתרה והקושי בזה, ואח"כ עוסקים בתורה עד אור הבוקר כי התורה הוא בחי' אש שהוא שורש המלכות [וכמובא בפנים אות 1] וע"כ ע"י לימוד התורה מחזירים את בחי' המלכות לשרשה שהוא בחי' אש ועי"ז יש כח לראות איך שהכל הוא רק אוא"ס והכל לטובה.

* * *

על הפרשה || פנינים על פרשת השבוע על-פי התורה הנלמדת

פתיחה והקדמה

הנה נודע דברי רבינו ז"ל שבכל מאמר ומאמר שגילה יכולים לילך ולעבור כל התנ"ך וכל התורה כולה, ובאמת כן אנו רואים בדברי מוהרנ"ת שמגלה פלאות בכל מאמר ומאמר על כמה וכמה פרשיות שבתורה, ונראה מדברי מוהרנ"ת שבכל תורה שעסק בה, היה הולך עמה ומבאר ג"כ פרשיות התורה שהיו בומן שעסק בזה התורה.

והנה בוודאי אין איתנו יודע עד מה, אמנם עלינו להתאמין באמונה שלימה שבוודאי כל פרשה שבתורה מתבארת עפ"י דברי רבינו באופן נפלא מאוד, ואם היינו זוכים לדעת שלימה ואמיתית בוודאי היינו רואים כל זאת בעינינו, אמנם אע"פ שלא זכינו לדעת שלימה, מ"מ בוודאי עלינו לנסות לחפש מה ששייך לנו להאיר אור פרשת השבוע באור דברי רבינו ז"ל ולא עלינו המלאכה לגמור.

ובאמת עניין זה מסייע מאוד לכל עניין ההליכה עם התורה, כי כל אדם מחפש בדרך כלל למצוא לעצמו איזה הארה של דעת מתוך פרשיות השבוע, ובפרט באור דברי רבינו ז"ל, וכאשר זה מתקשר להתורה שעוסק בה, הרי הדברים מאירים ביתר שאת ויתר עוז, וע"כ

ניסינו עכ"פ לפתוח פתח ולנסות לחפש נקודות של הארת הדעת בפרשת השבוע עפ"י דברי רבינו ז"ל, פעמים בארוכה ופעמים בקצרה, וכשיש בזה מדברי מוהרנ"ת נשתדל להביא מדבריו, ולפעמים הדברים מיוסדים על דבריו במקומות אחרים, ולפעמים אין הדבר מפורש בדברי מוהרנ"ת אבל הוא מתבאר היטב עפ"י כללות המאמר, ולפעמים יכולים לראות בזה פלאי פלאות נפלאות תמים דעים, ובוודאי דעתנו קצרה מאוד ואין איתנו יודע עד מה, מ"מ לא עליך המלאכה לגמור ואי אתה בן חורין ליבטל ממנה.

פרשת בראשית

עפ"י דברי רבינו ז"ל יתבאר עניין חטא עץ הדעת, כי העיקר הוא לידע שכל מאורעותיו הם לטובתו כלשון רבינו ז"ל 'קְשָׁדָם יִדְעֶ שְׁכָל מְאֲרְעוּתוֹ הֵם לְטוֹבָתוֹ, זאת הִבְחִינָה הִיא מְעִין עוֹלָם הַבָּא, וזה בחי' עץ החיים, כי עיקר בחי' החיים הוא אמונה, כי מי שיש לו אמונה יש לו חיים, אבל מי שאין לו אמונה אין לו חיים [וכמבואר באריכות בשיחות הר"ן סימן לב]. אבל עץ הדעת טוב ורע, כשמו כן הוא שעל ידו יודע האדם ומכיר מציאות של טוב ומציאות של רע, דהיינו בחינת חסדים, ובחי' גבורות ודינים, אבל העיקר הוא לידע שאנכי ד' אלוקיך, היינו הן ד' שהוא רחמים, והן אלוקיך שהוא דין, הכל הוא אנכי, כי הכל רחמים וחסדים, ועל כן הוזהר על אכילת עץ הדעת, וכל תיקון העולם היה תלוי בזה.

כי כל פרטי הבריאה הכל הוא בחי' התגלות מלכותו יתברך בתמונה כזו והעיקר הוא להחזיר את המלכות לשרשה, לקשר את כל התמונות שבעולם לרצון אין סוף וכלשון רבינו"ל [באות ט] 'פי המלכות, שְׁהָא בְּחִינַת אוֹתִיּוֹת הַדְּבוּרִים, כִּל אוֹת נְאוֹת מְלִכְשָׁ פֶה רְצוֹן הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ. שְׁרָצוֹן הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ הֵיךְ, שְׁאוֹת הָאוֹת יִהְיֶה לֵה תְמוֹנָה כְּזוֹ, נְאוֹת אֶחָת יִהְיֶה לֵה תְמוֹנָה אֶחָת. נִמְצָא, שְׁרָצוֹנוֹת, הֵינּוּ תְמוֹנוֹת אוֹתִיּוֹת הֵם הַתְּגָלוֹת מְלִכּוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ. וְכָל אֵלוֹ הַרְצוֹנוֹת, הֵינּוּ תְמוֹנוֹת נִמְשָׁכִין מְרָצוֹן אֵין סוּף, שְׁאֵין בּוֹ תְמוֹנָה. וְכָל הַדְּבָרִים נְהַיְשׁוּת שְׁפָעוּלָם הֵם מְקַאוֹתֵיחַ, הֵינּוּ מְמַלְכוּת, פִּי יְשׁוּת הוּא מְקַמַּת הַמְּלִכּוֹת, שְׁרָצָה הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא שִׁיְתַגְּלָה מְלִכּוֹתוֹ בְּעוֹלָם, וְעַל יְדֵי זֶה בְּרָא אֶת הָעוֹלָם מֵאֵין לֵישׁ, וְכָל הַרְצוֹנוֹת, הֵינּוּ תְמוֹנוֹת וְכָל הַיְשׁוּת, הֵינּוּ בְּחִינַת מְלִכּוֹת מְקַבְּלִים חֵיטָם מְרָצוֹן אֵין סוּף, וְזוֹהוּ תִיקוֹן הָעוֹלָם ע"י שִׁמְקֶשֶׁר כִּל פְּרִטֵי הַבְּרִיָּאָה לֵאֵין סוּף ב"ה, אֲבָל דָּבָר זֶה נַעֲשֶׂה אֲצֵל הָאָדָם כְּפִי מַה שִׁיּוּדַע שְׁכֵל מְאֲרְעוּתוֹ הֵם לְטוֹבָתוֹ, שְׁבוּהָ הוּא כּוֹלֵל אֵת הַדִּין שְׁהוּא בְּחִי' צִמְצוּם, בְּחַסְדִּים שְׁהוּא בְּחִי' אוֹא"ס שְׁשֵׁם הַכֵּל חַסֵּד, וְכִפִּי מַה שְׁכוֹלֵל הָאָדָם אֵת הַמְּצַבִּים שֵׁל בְּחִי' דִּין בְּשִׁרְשָׁם ע"י שִׁיּוּדַע שְׁהוּא לְטוֹבָה, כִּךְ זוֹכֵה לְכַלּוֹל אֵת כֵּל פְּרִטֵי הַבְּרִיָּאָה, וְכֵל הַתְּמוֹנוֹת וְהַיְשׁוּת שִׁבְבְּרִיָּאָה שְׁהוּא בְּחִי' מְלִכּוֹת, בְּשִׁרְשָׁה, בְּרָצוֹן אוֹא"ס, וְעִי"ז הוּא תִיקוֹן הָעוֹלָם, וְע"כ אֵם לֹא הִיא אוֹכֵל הָאָדָם מְעִין הַדְּעַת הִיא יוּדַע שְׁכֵל מְאֲרְעוּתוֹ הֵם לְטוֹבָתוֹ, וְעִי"ז הִיא יִכוֹל לְכַלּוֹל אֵת כֵּל פְּרִטֵי הַבְּרִיָּאָה בְּאוֹא"ס וְעִי"ז הִיא תִיקוֹן הַשְּׁלֵם.

אבל בעוה"ה היה בחי' חטא עץ הדעת ועי"ז יש מציאות של נסיון בעולם לידע שגם מה שנראה רע כביכול, באמת הוא טוב, וממילא יש גם כן נסיון בכל פרטי הבריאה שהם נראים כביכול כמציאות בפני עצמה ואין רואין בחוש איך שהכל קשור ומאוחד בשרשו, ברצון אין סוף ברוך הוא, ואדרבא נתווסף קללה שהוא בזעת אפיך תאכל לחם ובעצב תלדי בנים וכו' שכל זה הוא בחי' התגברות הצער והייסורים שהם בחי' התגברות הדין כביכול, וכל זה הוא בשביל התיקון, כי כיון שפגמנו בעניין זה של אכילת עץ הדעת טוב ורע, עכשיו התיקון הוא דייקא ע"י שיתגבר כביכול בחי' הרע והדין והייסורים, והעבודה שלנו היא לכלול את הדין ברחמים, לידע שבאמת הן ה' שְׁהוּא רַחֲמִים, הֵן שְׁמוֹ שְׁהוּא בְּחִינַת אֱלֹהִים, בְּחִינַת דִּין יִקָּם לְטוֹבָתָךְ מְקַמַּת אֶתְהָבָה שְׁהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא אוֹהֵב אוֹתָךְ, כְּמוֹ שְׁפָתָיב (מְשָׁלֵי ג): "אֵת אֲשֶׁר יִאָּהֵב ה' יוֹכִיחַ", וְעִי"ז נִתְקַן אֵת שׁוֹרֵשׁ הָעֲנִיּוֹן [כי כן הוא הסדר תמיד שכפוגמים בעניין מסיים יורדים לאותו עניין עצמו וע"י האתערותא דלתתא שמתעוררים להשתדל לתקן בזה, עי"ז זוכים לתקן העניין, וכן מבואר בליקו"מ ס' ז' שכשפוגמים באמונה ובתפילה נופלים לגלות מצרים שהוא היפך האמונה והתפילה, והיינו כנ"ל כי דייקא ע"י האתערותא דלתתא במקום רחוק יכולים לתקן יותר וכמבואר בזה בדברי מוהרנ"ת בהל' ברכת הריח ה"ד ואכמ"ל].

ועיקר התיקון תלוי בשבת בבחינת שבת אגין עלוהי [המובא בוזהר תרומה קלח ע"א ומובא הרבה בדברי מוהרנ"ת], כי בשבת מאיר אור האמונה לידע שכל פרטי הבריאה כולם מקושרים לשרשם לאוא"ס, וממילא גם הדין והייסורים יכולים יותר בקל לקשר לשרשם לידע שבאמת הכל הוא חסדים ורחמים, ועל כן ע"י שבת הוא עיקר תיקון חטא עץ הדעת וכו"ל.

ואור השבת הוא בחי' אור הצדיק [כמובא בדברי מוהרנ"ת הל' שבת ה"ה ועוד] וע"כ גם בבחי' שבת יש את סדר ג' התיקונים המבוארים במאמר הזה, כי עצם קדושת השבת מבטלת מהאדם את העצבות והתאוות, כי שבת הוא יום של שמחה בכל העולמות, וכן מתבטל כל בחי' הנוגה שהוא שורש כל התאוות כידוע, ואח"כ יש את בחי' הצדקה לצדיק שזה בחי' מה שמוציאים הוצאות על סעודות שבת שיעי"ז ניצולים מדברים בטלים וגאוה, וע"כ אין להרבות בדברים בטלים בשבת [כמובא בשו"ע או"ח ריש סי' שז] כי שבת הוא בחי' תיקון פגם דברים בטלים, וכן שבת הוא בחי' ביטול הגאוה, כי הוא בחי' מלכות דלית לה מגרמה כלום שהוא בחי' ביטול ועוונה, וכן יש בחי' יודיו דברים שזהו בחי' התשובה שעוסקים בערב שבת כמובא בספח"ק [ייעו"ב במשנ"ב סי' רנ] שיעי"ז מאיר לאדם דרך לפי שורש נשמתו, איך לעבוד את השי"ת בכל ימות השבוע, [יסוד הדברים מבואר ביקרא דשבתא יעו"ש], נמצא ששבת הוא בחי' תיקון חטא עץ הדעת ושם מאיר האור של לידע שכל מאורעותיו הם לטובתו וכן לידע שכל פרטי הבריאה הכל נמשך מאוא"ס ב"ה.

ליקוטי מוהר"ן – זה מדבר אלי! זה לא סלוגן זה דרך זויים!!

לב של בשר / ההורים מאומן

(מאמר זה נכתב כנראה ע"י 'מתחיל' שזכה להגיע לאומן לראש-השנה, לא נגענו...)

ראש השנה הוא חג של משפחה אמרו לי החברים, הרימו גבה...

אין לאדם נורמטיבי מה לחפש שם... דיברו על שאכטות וחומרים.. על פחוזים וריקים שמוצאים להם שם מנוחה לצד תלושים ו'גזורים'- כך במקור... בקיצור חוויה להזויים... ושלא תעזו!

אבל כשאמרו לי ידידים קרובים שבאמת איכפת להם ממני שזו חוויה שאסור לפספס לפחות פעם בחיים, יצאתי.. הימרת.. העזת..

גם לי מותר פעם בחיים לצאת מהשבלונה..

מה אומר לכם ידידי הופתעתי--

לבכות כמו תינוק זה בטח לא חדש לכם.. אבל לשוב בתשובה בבכי משתנק של ילד שרק רוצה חיוך של אבא - את זה לא הכרתי.

שמחתי באמת זה גם משהו מוכר.. אבל שמחה שגורמת לך לקפץ, לפרוש כנפיים ולרקוד מכל הלב לכבוד המלך - זה היה חדש לי - - לגמרי...

פשוט לעצור,

לחשב מסלול מחדש אבל גם לקבל כח לנסוע אותו,

לקבל אומץ,

להאמין שאפשר לשנות, להתחיל,

לגלות את התקוות הישנות, את השאיפות הכמוסות שמזמן שכחת שהן שם,

אוחח זה מטלטל, פשוט אין מילים!

אתם יכולים להסתלבט כמה שאתם רוצים על הריקודים הסטלניים של הח'ברה בכיכר פושקין, תהיו בטוחים שזה מעצבן את הברסלבים יותר מכם, אבל תודו שאין דמות ביהדות שמצליחה לדבר בכל כך הרבה שפות למגוון כל כך רחב של אנשים ממעשני חשיש מחללי שבת ועד קנאי בית שמש ומונור--

רבי נחמן הוא תופעה שמזמן חרגה מגבולות הגיזרה השבלוניים, מזמן פירקה מוסכמות--

הוא מחבר את הפאזל העולמי מחדש בדרך לתיקון עולם במלכות ש-די בצורה מעוררת השתאות--

הוא גורם לך להאמין בטוב שלך, לרצות לחפש אותו מחדש --

הוא גורם לך לרצות להיות טוב ולהאמין שאתה ראוי לו ומסוגל להגיע אליו--

בראש השנה,

ביום בו רציית להמליך את אלוקים על תפוח בדבש לצד אשתי והילדים..

פתאום מצאתי את עצמי ממליך אותו בעיניים דומעות כשליבי גואה בתחושות לא מוכרות, כשמסביבי מקפצים בחן אמיתי היפי מתולתל שלוב ידיים עם חסיד עוטה שיראין בעל זקן לבן והדור--

תודו אין דברים כאלו

או כמה שאתאר לא אצליח לבטא את רחשי הלב את המיית הנשמה שמי בכלל זכר אותה עד היום

בערב החג כשאני צולה את הבשר והותך את הסלט לכבוד החג ופתאום הנשמה פורצת בבכי של געגוע למשהו טמיר ונעלם שהולך וכובש את העולם הביתי שזהו נתפסתי--

רבי נחמן נגע בי--

תגידו שזה מסוכן ממכר אבל לא תסלחו לעצמכם אם לא נתסו את זה--

אוףףף שוב מתמלאות העיניים בדמעות סוררות -- מאיפה הם באו מי הכיר אתכן בכלל..

הפכתי להיות סבאל'ה חביב שמתרגש מיהודים שבוערים לאבא כשאני כולה בעשור השלישי לחיי...

יו איזו יהדות בראת אלוקים איך חשבת שנכיר אותך לבד אה לא חשבת--

אני חשבתי שאפשר...

חשבתי שראש השנה הוא קצת תפוח בדבש וראש (של כבש כמובן...)

אבל באומן מצאתי טעם אחר..

גיליתי את השפה של הלב...

הכרתי מחדש את עוצמתה של הנשמה שלי... התרגשתי לגלות את מעיין הנעורים, התשוקה והתקווה מחדש--

תודה לך חבר (שאמרת לי לבוא)

תודה לך רבי נחמן

אשוב לבקר

מבטיח

והסירותי את לב האבן מברשכם

ונתתי לכם לב בשר--

זכרונות שיעורים ובתי-כנסת למקורבים!

עיר	נושא השיעור	מגיד השיעור	יום ושעה	לפרטים
בני ברק	'תמימי דרך' הליכה עם תורה	לומדים בחבורה חבורת המקורבים ב"ב	יום שני בערב	0548487317
בני ברק	ליקוטי הלכות	לומדים בחבורה	מוצאי שבת בית פרטי 10:00 בשעה ובכל ליל שבת מברכים	0548496139
בני ברק	התחזקות	רבנים שונים	יום שני בערב לבחורים	0548517128
בית שמש	חבורה ללימוד לקוטי מוהר"ן	לומדים בחבורה	יום שישי בשעה: 11:00	0548528387
קרית ספר	בית מדרש 'נצח ישראל!'	תפילות \ שיעורים \ מלווה מלכה ועוד	רח' מסילת יוסף 34 (מאחורי 'בר כל')	

קו 'המקורבים' - זוזיכי הישיבות בני התורה המקורבים לאורו של רביה'ק בווהר"ן מברסלב זיע"א

077-31-40-331

שלוחה: 1	הודעות ועדכונים.
שלוחה: 2	לשמיעת הגליון הנפלא 'הקבוצ'.
שלוחה: 3	לשיעורים וכנסים שנמסרו למקורבים.
שלוחה: 4	1 - שיחת חברים \ הודעות מאזינים. 2 - להשאת הודעה למאזינים. 3 - לשלוחת 'הליכה עם תורה' - חבורת תמימי דרך'. 4 - למענה ויעוץ.
שלוחה: 5	סיפורי התקרבות וראיונות.
שלוחה: 6	1 - פניני ליקוטי מוהר"ן על התורה. הרב שרגא זלברמן; 2 - שיעורים בליקו"מ. 3 - שו"ת ברסלב. 415 - שיעורים מכלל משפיעי אני"ש. 6 - שיחות ומכתבי מוהר"א"ש. 7 - הזוה"ק בלשה"ק. 8 - דברי גדולי ישראל במעלת לימוד עמוד היומי בזוה"ק.
שלוחה: 7	1 - שיעורים ברחבי הארץ. 3 - חברות ברחבי הארץ. 2 - להשאת הודעה לביקוש שיעור או חברותא.
שלוחה: 8	1 - קוי תוכן נוספים (מרכזיית: ברסלב \ פנימיות התורה \ האמונה). 2 - שירי ברסלב. 314 - שירים כלליים. 5 - שירי 'ידרשו'. 6 - תיקון הכללי בניגון.
שלוחה: 9	1 - שידור חי.
שלוחה: 0	0 - הודעות קבועות ונחוצות.

ליצירת קשר, לתרומות, להנצחת שם, לקבלת הגליון באימייל, למוקדי ההפצה, ולפרסום בגליון פנו לקו 'המקורבים': 077-31-40-331 והשאירו הודעה בשלוחה: 72 או לאימייל: E0773140331@GMAIL.COM * * *

ניתן לתרום \ להזמין את הגליון עד לבינתכם דרך מכשירי 'קהילות' בכל רחבי הארץ! וכן דרך קו 'קהילות': 0732757000 בשלוחה: 11318 או דרך הקישור: (בכל האופנים יש לציין: עבור עלון המקורבים, וכשהתרומה היא דרך הטל' יש להשאיר הודעה לאחר מכן בקו המקורבים הנ"ל בשלוחה 72 על סך התרומה, ושהיא מיועדת לעלון זה) תזכנו למצות! * * *

נשמח לקבל כל חומר לגליון ע"י שליחה לכתובת האימייל הנ"ל עד יום שני בערב בצירוף שם מלא ומיקום עיר! (אפשר גם וכתובת בדויים, נלציין זאת), עם זאת, אין התחייבות שהדברים יפורסמו, ואין לראות באי-פרסומם שום צד פגיעה (יתכנו הרבה סיבות. גם טכניות). בהצלחה!!

אמר רבינו הקדוש: "רצייתי שיהענין עלי יתפשיט כללכות האנשים המתמידים בעבודתם כאנשי ליטא!!"

(שייזו שרפי קודש' ז"ב, סימן ז"ר)

המקור בלימים

גליון שבועי לזנכי הישיבות בני התורה
המקורבים לאורו של רביה"ק מוהר"ן מברסלב זיע"א
גליון ב' פרשת זו התשע"ט

מתודעשים ||| זדשות המקורבים

תמימי דרך: התורה הנלמדת - תורה א

אלפי חסידי ברסלב בארץ ובעולם התחילו בהתחדשות בהליכה עם תורה במסגרת הארגון העולמי 'תמימי דרך' המפיץ את ענין ההליכה עם תורה מספרו של רבינו הקדוש - ליקוטי מוהר"ן. התורה הנלמדת כעת היא תורה א בחלק ראשון - "אשרי תמימי דרך". "דבר בעתו מה טוב" לקראת זמן חורף ארוך של ששה חודשים של לימוד התורה, זה הזמן ללימוד התורות בעיון ולטעום ממתיקות ה'נחל נובע'!

גם כאן בעלון ישנו מדור שבועי על התורה הנלמדת - מדור 'תמימי דרך', בו ניתן להתחיות בעבודת היום והשבע לאור התורה הזמנית, קראו ותחי נפשכם!

חבורת "חניכי הישיבות - ברסלב" בני ברק

בשעה טובה נפתחה חבורה חדשה להליכה בתורות רבינו ולדיבוק חברים! כעת מתחילים בלימוד תורה א - 'התורה הזמנית'. כל החברים המקורבים מב"ב מוזמנים להצטרף לחבורה ולתת את חלקם ונקודתם הטובה! פרטים בגב העלון.

יסוד הזסידות ||| פרק: א

יסודות זסידות ברסלב מתבארים על סדר 'שיר ידידות' לרבי יצחק ברייטר הי"ד

פתיחה

עיקר המטרה במדור זה הוא לבאר בצורה מסודרת את יסודות תורת ברסלב, התבודדות, התחזקות, שמחה, תיקון הכללי, נסיעה לראש השנה, ועוד ועוד, להביא את מקורות הדברים, ולהוסיף בהם קצת ביאורים והוספות כפי הנצרך.

והנה נתפשט מאוד בין חסידי ברסלב "שיר ידידות" שהוא שיר שחיבר הגאון החסיד רבי יצחק ברייטר הי"ד מגדולי חסידי ברסלב בפולין בדור שלפני המלחמה, שיסודו בדרך של שבח הצדיק על דרך הזמר ואמרתם כה לחי על התנא רשב"י, והוא כולל מאוד הרבה כללים ופרטים ביסודות תורת ברסלב.

על כן למען הסדר והתועלת נכתבו הדברים בדרך של פירוש וביאור על ה"שיר ידידות", כשהיסוד והמטרה הוא לבאר כל פרט בפני עצמו, עפ"י המקורות וכנ"ל, בתקוה שיהיו הדברים לתועלת.

ברוך השם אלוהי ישראל אשר לא השכיח לנו זואל,
והבדילנו מן תועי בדרכי אל, וקרבונו לכלליות שבעת רועי ישראל:

בענין הוודאה בכלליות ובפרט על ההתקרבות לצדיק

כללות הבית הראשון הוא הוודאה על שקרבנו ברחמינו לצדיקי אמת, ובפרט לרבינו הקדוש הנגמ"ח, ובאמת לא לחינם פתח בהוודאה, כי ענין זה של הוודאה הוא יסוד גדול ביהדות, והוא עיקר שעשוע עולם הבא כמבואר בדברי רביז"ל [ליקוטי מוהר"ן תניינא סימן ב] 'פי זה עקר שעשוע עולם הבא להודות ולהלל לשמו הגדול ותבקר ולהפיר אותו ותבקר, שעל ידי זה סמוכים וקרובים אליו ותבקר, פי כל מה שייודעין ומפירין אותו ותבקר ביותר, סמוכים אליו ביותר, פי שאר כל הדברים יתבטלו לעתיד פלם, בבחינת: 'כל הקרבנות בטליו, חוץ מקרבן תודה' (מדרש רבה, צו פרשה ט, אמור פרשה כז, עין שם), שלא ישאר לעתיד, רק בחינת תודה והודאה, להודות ולהלל ולדעת אותו ותבקר, כמו שכתוב (ישעיהו י"א): 'פי מלאה הארץ דעה את ה' פמים לים מכסים', שזה כל שעשוע עולם הבא'.

וענין זה של הוודאה הוא יסוד היהדות, ועל כן נקראים איש הישראלי "הודוי", על שם יהודה שכל עניינו הוא הוודאה, וזה עיקר הכח של האדם להיות בשמחה, ע"י שמרבה בדיבורי הוודאה, וכפי שכותב מוהר"ן [ליקוטי הלכות או"ח הלכות ברכת הוודאה הלכה ו אות מז] 'זוה בחינת ויגש אליו יהודה, שעקר התקון על ידי שנתקבץ יהודה ויוסף שהם העקר, בחינת משיח בן דוד שבא מיהודה ומשיח בן יוסף. פי דוד בחינת תהלים שנגמר בעשרה מיני נגינה שהם בחינת שמחה, פי הוא נעים זמירות ישראל, כי התלהבות השמחה שבלב שזה בחינת יוסף בחינת בית יוסף להבה, עקר התגלותו הוא על ידי דבורי תודה והודאה שזה בחינת דוד שרנה להקדוש ברוך הוא בשירות ותשבחות, כי הדבור יש לו כח גדול, ועל ידי זה עקר התגלות השמחה, בחינת שמחה לאיש במענה פיו, וכתב דאגה בלב איש ישמחה ודבר טוב ישמחה. וזה בחינת יוסף רגנות והלל פי דיקא שכל זה בחינת דוד שיצא מיהודה שנקרא על שם הודאה כמו שכתוב הפעם אודך את ה':

וזה שאמר יהודה ליוסף: 'דבר נא עבדך דבר באזני אדני, אצנים הם כלי השמיעה, ושמיעה בלבא תליא ששם שרש השמחה בחינת נתת שמחה בלבי, שזאת השמחה מעורר בחינת יוסף שמלהיב הלב על ידי שמנפח ממנו העפרורית. אבל אף על פי כן עקר התגלות וקיום השמחה הוא על ידי הדבור שהוא בחינת דוד שיצא מיהודה כנ"ל. ועל כן אמר יהודה ליוסף: 'דבר נא עבדך דבר דיקא בחינת דבורים קדושים של שמחת האמונה הקדושה כמו שאנו מתפארין בכל יום ואמרים בפה מלא אשרינו מה טוב חלקנו וכו'.

טעימה מהנזכר... |||

ז"ה ינחמנו"

"עיקר נחמתינו בגלות המר והארץ הזו היא התורה הק', כמו שכתוב "זאת נחמתי בעניי" וכו'. אבל לאו כל אדם זוכה לקבל עצות טובות מהתורה הק' כראוי לו בכל עת מחמת שאין כלי המוחין שלו שלמים ע"י פגם הברית וע"כ יוכל להצטייר אצלו אור התורה להיפך ח"ו בבחינת "לא זכה - נעשית לו סם מות" ר"ל, ע"כ הכל צריכין להצדיק האמת המבאר ומצייר לנו את התורה לטוב.

וזה עיקר תקוותינו ונחמתינו בכל מיני גלות בגשמיות ורוחניות בכלל ובפרט בבחינת "זה ינחמנו ממעשינו" וכו' זה הוא בחינת הצדיק האמת שנקרא זה כמו שכתוב "כי זה כל האדם" וכמארז"ל "כל העולם לא נברא אלא לצוות לזה" וכו'.

וזה עיקר נחמתינו, וע"י הצדיקי האמת האלו המציירים את האור לטוב עי"ז נעשין בכל מקום דרכים ישרים להשי"ת אפילו במקום שהיה מדבר שממה. וכל הדרכים המקולקלים והנבוכים מאד שנמשכו ע"י שלא זכינו לצייר אור התורה כראוי נתישרים ונתתקנים כל הדרכים הנ"ל מקילקולם ע"י הצדיקי אמת שהם בחינת התנוצצות משיח שאז יתיקיים "ונתתי להם לב אחד ודרך אחד ליראה אותי כל הימים" במהרה בימינו אמן".

(ליקוטי הלכות, הלכות יין נסך, ד, כח)

השיעורים הקבועים!!

י	חודש חשוון	הדף הימני מסכת מנחות	מסנה ברוה עמוד הימני ידושה	ליקוטי מוהר"ן הלכות ח"ה	ליקוטי הימני בזה"ק תיקוני הוזה	העמוד
ז	ד	סד	חזרה	פז	קסב	יא
א	ה	סה	שכה, יט-כג	פז	קסג	יב
ב	ו	סו	שכה, כד-כח	פח	קסד	יג
ג	ז	סז	שכה, כט-לד	פח	קסה	יד
ד	ח	סח	שכה, לה-לז	פט	קסו	יז
ה	ט	סט	שכה, לח-מב	פט	קסז	יז
ו	י	ע	חזרה	צ	קסח	יז

התורה הנלמדת בחבורת 'תמימי דרך' העולמית:
ליקוטי מוהר"ן, חלק ראשון, תורה א.

נח – איש צדיק

ונבאר העניין למעשה, על פי המבואר שם ובעוד מקומות, והוא אחד מיסודות פנימיות התורה – המבואר בפירוש בדברי הזוה"ק והאריז"ל, וביותר בספרי החסידות, ומרומז בכמה וכמה מקומות בדברי חז"ל בגמרא ומדרשים.

בפסוק נאמר 'וצדיק יסוד עולם', כלומר הצדיק אינו אחד מתוך עם ישראל, ש'הצליח' ו'התקדם' יותר מכולם. אלא כל מהותו הוא עניין אחר לגמרי. והיינו שכשברא השם יתברך את העולם, ברא יחד עמו 'צדיקים', שהם היסוד שעליו עומד העולם - על ידם נמשך השפע לעולם, ועל ידם יגיע העולם לתיקונו.

יסוד העניין מבואר בדברי חז"ל (בראשית רבה ח,ז, רות רבה ב,ג) שהקב"ה נתייעץ עם נפשותיהם של צדיקים אם לברוא את העולם. וביאור העניין שהרי ידוע שהמלאכים קטרגו על בריאת האדם ואמרו 'אל יברא שכולו שקר וכולו קטטה' אבל הצדיקים לקחו על עצמם ערבות להביא את האדם וכל העולם לתיקונו.

וכך, יחד עם בריאת העולם והאדם – נברא בעולם כח של 'צדיק', שהוא השורש של כל העולם, וכולם הם תולדותיו. ותפקידו הוא הן להדריך וללמד את בני האדם באיזה דרך ללכת, ולהאיר בהם כח ועצות איך להתנהג בדרך הראויה. והן – כאשר לא התנהגו כהוגן – לפעול עליהם רחמים, ולהביאם אל תיקונם.

והצדיק הראשון שהיה בעולם – היה נח [ואמנם היו צדיקים גם לפניו, כמו חנוך ומתושלח – אבל לא היו בגדר 'צדיק יסוד עולם' שבכוחם לתקן את העולם, כמבואר ברמב"ן]. והיה בכוחו ובתפקידו לתקן את כל הדור – להדריכם בדרך המוטב, ולעורר עליהם רחמים. והוא לא עשה כן, ולכן נקרא 'רעיא שטיא', כמובא בחז"ל ובזוה"ק.

ולכן נשמתו נתגלגלה במשה רבינו, שכלל בתוכו ששים ריבוא נשמות ישראל כמובא באריז"ל, והוא אכן היה הרועה הנאמן של ישראל "כאשר ישא האומן את היונק" – הוא הוציא אותם ממצרים, הביא להם את התורה, הדריך אותם בדרך הישרה. וכשנפלו – מסר נפשו עליהם להמשיך עליהם רחמים ולתקנם, ואמר 'ואם אין – מחני נא', כלומר, אם אין בכוחי לתקנם, אם כן מה יש לי לעשות בעולם, הרי זהו תפקידי. [ובתיבות אלו מרומז שהוא הגלגול של נח, כי 'מחני' אותיות 'מי נח'].

וכך הוא בכל דור, שמלבד האנשים הכשרים והתלמידי חכמים שיש בעם ישראל – יש בכל דור 'צדיק' שהוא 'יסוד העולם', היינו שעל ידו נמשכים כל ההשפעות לעולם [כמו משה רבינו שעל ידו נמשך המן והבאר והענן], והוא זה שכולל כל נשמות ישראל, ותפקידו לעורר עליהם רחמים שיגיעו כל אחד למקומו הראוי. וכמו שביקש משה רבינו קודם הסתלקותו "פקוד ה' אלוקי הרחות איש על העדה".

וכמובן שיש בזה הרבה דרגות; יש צדיקים שכוללים בתוכם רק כמה נשמות, שהם אלו שצריכים להיות תחתם – לקבל מהם את ההדרכה הנכונה, ולקבל דרכם את ההשפעה הגשמית והרוחנית. יש כאלו שיש תחתם הרבה נשמות [וכמו שאמר רבינו מוהר"ן מברסלב על בעל התניא שהוא 'שר האלף', כי יש תחתיו אלף נשמות], וכך יש הרבה הרבה דרגות ובחינות. ויש את הצדיקים המופלגים שהם 'נשמת משה' וכוללים תחתם כל נשמות ישראל, והם באים אחת לכמה דורות, [כמבואר כל זה בפירוש בדברי הזוה"ק והאריז"ל, וסוד ה' ליראין].

ונפקא מינא למעשה – להאמין שיש כח בעולם שנקרא 'צדיק'. וממילא אין מוטל על האדם להסתדר לבדו בעבודת ה', אלא לחפש את הצדיקים בכדי לקבל מהם הארה לנשמתו וגם הדרכה נכונה למעשה, ויחד עם זאת צריך לדעת שלכל נפילה יש תקוה, ולכל מכשול יש תיקון – בכח ובזכות הצדיקים שמוסרים נפשם עבור נשמות ישראל, ובפרט למי שסומך עליהם.

שתי הפרשיות הראשונות שבתורה – כוללים בתוכם זמן ארוך מאד של יותר מאלפיים שנה [לעומת כל שאר הפרשיות שכולם יחד עוסקים בתקופה של כחמש מאות שנה בסך הכל].

העניין מובן על פי דברי חז"ל שחילקו את ששת אלפי שנות קיום העולם לשלושה חלקים: אלפיים תוהו, אלפיים תורה, אלפיים ימות המשיח. אם כן, האלפיים הראשונים שהם 'תהו' אין צורך להאריך ולהרחיב בהם, ואינם משמשים אלא כהקדמה לאלפיים שאחריהם שהם 'תורה', המתחילים מלידת אברהם אבינו.

נמצא אם כן, שפרשת בראשית הוא 'פתיחה' ו'הקדמה' לשאר התורה – ובו מבואר באריכות עניין בריאת העולם, וכל השאר בקיצור. ואחר כך בלידת אברהם מתחיל סדר התורה 'למעשה', ובאמצע נמצא פרשת נח שהוא ה'צוואר' המקשר בין ה'הקדמה' לבין ה'למעשה'.

וכפי שנראה להלן, אכן בפרשת נח מתגלה יסוד שמקשר בין ה'הקדמה' לבין ה'למעשה'. והיסוד – הוא כח הצדיק, וכפי שיתבאר במאמר שלפנינו.

הפסוק הראשון שבו פותח הפרשה – תמוה מאד. תחילת הפסוק הוא 'אלה תולדות נח', ותחת להמשיך ולפרט מי הם תולדות נח, ממשיך הפסוק ומדבר על נח בעצמו 'נח איש צדיק וכו'', ורק בפסוק שלאחריו כתוב 'ויולד נח שלושה בנים' ומפרט את תולדותיו, כשאין לכאורה שום שייכות בין הפתיחה 'אלה תולדות נח' לבין ההמשך 'ויולד נח שלושה בנים'.

ביאור פשט - רש"י ורמב"ן

בדרך פשט ביאר רש"י "הואיל והזכירו סיפר בשבחו", ולפי זה נמצא שההמשך 'נח איש צדיק' אינו פירוש 'אלה תולדות נח', אלא נכתב בדרך אגב. אמנם מוסיף לפרש בדרך אגדה "עיקר תולדותיהם של צדיקים מעשים טובים", ולפי זה נמצא ש'נח איש צדיק' הוא פירוש 'אלה תולדות נח'.

הרמב"ן מוסיף ומבאר, שהטעם שנצרך להזכיר 'נח איש צדיק' הוא בכדי לספר הטעם שראוי להינצל מן המבול, שזה עיקר הפרשה, ובדרך אגב סיפר גם על תולדותיו, שאף הם ראויים להינצל מן המבול בזכותו. נמצא שעיקר הפסוק הוא לספר בשבחו של נח, ורק בקשר לזה סיפר גם על תולדותיו

הרחבת העניין – אור החיים וקדושת לוי

בדברי ה'אור החיים' הקדוש, ועל דרך זה בספר 'קדושת לוי' – מתבאר יותר העניין, ובדרך דרש. לדבריהם, התולדות האמיתיים של נח היה צריך להיות **כל הדור**, וזאת משום ש'נח איש צדיק', והצדיק הוא 'יסוד עולם' - שכל העולם הם תולדותיו, ויש לו אחריות עליהם, ויש בידו כח לתקנם ולהצילם.

ומשום כך היה לו לקרב את כל דורו להשם יתברך, וגם להתפלל עליהם ולהצילם מן המבול. אלא שהוא לא עשה כך, ולכן לא זכה שייחשב כל דורו 'לתולדותיו', אלא רק בניו ממש שהם 'שם חם ויפת'. ועל פי מתפרש הכתוב כך: הפסוק מתחיל ואומר 'אלה תולדות נח' וכוונתו לשלשת בניו המבוארים בפסוק שלאחריו, וכתב לשון 'אלה' למעט שרק שלושה אלו ולא יותר.

והיינו שבכדי לבאר תיבת 'אלה' ממשיך הפסוק ומפרט 'נח איש צדיק וכו'', ומשום כך היה ראוי להיות שכל הדור הם תולדותיו, ובכל זאת אינו כן אלא רק שלושה אלו.

לעובדא ולמעשה – ליקוטי מוהר"ן

וכן מבואר בליקוטי מוהר"ן (ח"ב סימן 20): "אלה תולדות נח, אלה הם התולדות והבנים של הצדיק, כי דע, שכל הדורות כלם נמשכין מן הצדיק שהוא הראש, בחינת ראש בית".

עבודת היום || פנינים על סדר סדר היום התפילה והמועדים

הנה מתבאר בכללות המאמר הקדוש הזה שהעיקר הוא להסתכל בפנימיות השכל של כל דבר אבל אי אפשר לזכות לזה רק ע"י האמונה שהיא בחינת לבנה, ועי"ז יכול לזכות אח"כ לשכל שמאיר לו בכל דרכיו בבחי' שמש, ומובן מזה בפירוש שהיום הוא בחי' הארת השכל ואי אפשר לזכות להארת השכל שמאיר ביום רק ע"י האמונה שהוא בחי' הלילה שאז הוא הארת הלבנה.

וע"כ עיקר עבודת הלילה הוא בחי' האמונה שזה בחי' ברכת אמת ואמונה שאומרים בערבית, וכמבואר בגמ' בברכות [דף יב ע"א] וברש"י שם שבבוקר הוא בחי' אמת ויציב שהוא הודאה על החסדים שרואים בחוש, ובלילה הוא בחי' אמת ואמונה שהוא הודיה מתוך אמונה שהשי"ת עימנו גם בכל הקשיים והצרות של הגלות, ועל דרך זה כל תפילת ערבית סובב והולך על עניין זה של האמונה בעת החושך.

ואח"כ קודם השינה שהוא בחי' סילוק הדעת והמוחין מקדימים וקוראים קרי"ש שעל המיטה כדי לגלות שאנו מחזיקים באמונה גם בעת הלילה ועי"ז השינה הוא תיקון גדול ודייקא ע"י השינה זוכים להתחדשות הנשמה ולהארת אור יום, כי כשמתחזקים באמונה בעת החושך וסילוק הדעת, הרי האמונה הזאת עצמה היא כלי להשגת אור השכל וכמובן בדברי רבינו ז"ל כאן.

ובהגיע עת חצות לילה צריך לקום ולזעוק ע"ז עצמו שנפל החן דקדושה ועי"ז מבזה בעולם כל עניין ההסתכלות בשכל של כל דבר, כי מתפשט בעולם הבחי' של היצר הרע שהוא בחינת לא יחפץ כסיל בתבונה כי אם בהתגלות ליבו, אבל הדרך האמיתית של האיש הישראלי שהיא ההסתכלות והאמונה בשכל של כל דבר, זה מבזה מאוד כי זה בחי' היצר טוב שהוא איש מסכן וחכם ועליו כתיב ואדם לא זכר את האיש המסכן, כי החן דקדושה נפל מאוד ועיקר החן הוא לדרך של היצר הרע שאינו חפץ בתבונה.

* * *

ואח"כ עוסקים בתורה שע"ז נותנים כח למלכות דקדושה שהיא בחי' האמונה, כי אז הוא עיקר בחי' בניין המלכות ואז צריך ליתן כח למלכות שמכינה עצמה לייחוד שנעשה בבוקר כמובא בליקו"ה מדברי האריז"ל, וע"כ אז מסוגל ביותר לעסוק בתורה, והתורה שלומדים אז הוא עיקר בחי' נתינת כח לשכינה הקדושה.

ובהאיר אור יום שהוא בחי' הארת השכל מתעטפים בטלית ותפילין ומתפללים באופן של הארת הדעת, שזה כל בחי' תפילת שחרית שיש בה אריכות של שירות ותשבחות שהוא בחי' הארת הדעת והסתכלות בשכל של כל דבר, ומקדימים לזה טלית ותפילין, כי תפילין הם בחי' המוחין [וכמובא בליקו"מ ח"ב סי' עז שתפילין הם בחי' המוחין שנשפע לכל אחד בכל יום], אבל צריך להקדים לזה את הטלית שהוא בחי' האמונה הפשוטה, שבכל פינה שפונה נזכר בהשי"ת וכמבואר בשו"ע [או"ח סי' כד], כי אי אפשר לזכות לאור השכל שהוא בחי' התפילין רק ע"י האמונה שהוא בחי' נ' שזה בחינת הטלית וכנ"ל.

ואמנם כל בחינה כלולה מכל הבחינות וע"כ גם בתפילין שבכללותם הם בחי' מוחין, מ"מ גם בזה יש שני בחינות ודרגות, כי יש תפילין של יד ויש תפילין של ראש, כי עיקר ההשגה הוא בבחינת תפילין של ראש שהוא כנגד המח, אבל צריך להקדים לזה תפילין של יד שמניחין על יד שמאל שמרמז על בחי' חושך, שעדיין לא מאיר הדעת בשלימות, וצריך גם שם לקבל על עצמו את אור האמונה, וע"כ צריך שיהא שימה כנגד הלב ששם הוא עיקר מקום ההארת האמונה [ומ"מ הוא בבחי' של אור הדעת כלפי הטלית, כי גם האמונה הזאת היא בדרך של הארת דעת, וע"כ יש בה פרשיות, אבל כלפי תפשי"ר הוא בבחי' אמונה], ורק אחר תפילין של יד זוכים לתפילין של ראש שהוא בחי' הארת הדעת.

ומעיקר הדין צריך לילך בתפילין כל היום, כי איש הישראלי צריך "תמיד" להסתכל בשכל של כל דבר כלשון רביז"ל, אבל בדורות האחרונים שנחלשו הדורות גם זה קשה מאוד וע"כ קשה לנו לקבל את אור התפילין כל היום, וע"כ לובשים תפילין עכ"פ בעת קרי"ש ותפילה, ומזה יש הארה של רשימו לכל היום שנוכל עכ"פ להאמין שיש שכל ופנימיות בכל דבר ועי"ז וכל לזכות לזה מעט לפי ערכו.

על הפרשה || פנינים על פרשת השבוע

היות שכעת - ר"ח חשוון - מתחילים בלימוד תורה א, אמרנו לסמוך התחלה להתחלה - תחילת התורה ולהביא דברים גם על פרשת בראשית.

הנה עיקר עניין ההסתכלות בשכל של כל דבר יסודו בפרשה זו של בריאת העולם, שבזה מתגלה שבכל פרט ופרט מהבריאה יש רזין עילאין וסודות נוראים, שהרי לא לחינם האריכה התורה כ"כ בכל פרטים אלו, ובפרט מה שכתוב בכל פעם שהנה טוב, ובסוף הששת ימים כתיב וירא אלקים את כל אשר עשה והנה טוב מאוד, ובוודאי אם כתוב שהשי"ת אומר כביכול שהוא טוב מאוד, בוודאי הוא טוב מאוד בתכלית השלימות, וא"כ בוודאי יש שכל ופנימיות נורא בכל דבר, ובאמת בפנימיות התורה מתגלה בפסוקים עצמם מעט מהרזין עילאין שיש בכל דבר בבריאה, והצדיקים זוכים להשיג את כל פרטי הבריאה [וכמובא בליקו"מ סי' יז שהצדיק משיג את הטעם בכל פרטי הבריאה שהכל מכוון כנגד ההתפארות של ישראל בכללות ובפרטות ובפרטי פרטיות], וכן מבואר בדברי רביז"ל שיש הרבה סודות בפסוקים אלו של מעשה בראשית [יעו"י בחגיגה דף יג ע"א], וכן בזה"ק מתבאר קצת מהרזין עילאין שבמעשה בראשית שכל זה הוא בחינת השכל שיש בכל דבר, אבל אצלינו העיקר הוא בחינת האמונה בזה שיש שכל ופנימיות בכל פרט בעולם, וגם אצלינו יסוד עניין זה הוא מכח הפרשיות של בריאת העולם שמזה אנו מבינים ויודעים שבכל פרט בבריאה יש רזין עילאין וגילוי אלקות נורא וכנ"ל.

זהו בחינת שבת שהוא בחינת אמונה, כי בכל שבת מאיר מאוד האמונה בכללות, ובפרטות על עניין זה של בריאת העולם בששת ימי המעשה שנכלל בזה מה שכל פרט הבריאה הוא טוב מאוד והיינו שיש בו פנימיות נורא ורזין עילאין וכנ"ל.

זהו מה שמבואר בהמשך הפרשה שהד' נהרות יוצאים מגן עדן ומהם נמצא השפע בבריאה, ואפילו זהב ואבנים טובות שרשם מזה וכמבואר בלשון הפסוקים, מכל

זה מתגלה שאין שום דבר בעולם שאין לו שורש, וגם כל השפע הגשמי והמעלה של זהב ואבנים טובות הכל שרשו בנהרות שיוצאים מגן עדן [ששרשם בבחי' ד' אותיות הוי"ה כמובא בליקו"מ סי' ח'], כי בכל דבר יש פנימיות ושורש.

ואולי בזה יתבאר ג"כ עניין חטא עץ הדעת, כי עניין חטא עץ הדעת טוב ורע הוא מה שרצו להשיג בשכלם יותר ממדרגתם [וכמובן בליקו"ה ה' נפילת אפים הלכה ד' יעו"ש באות י' ובאות יד, וכן מובן מדבריו בעוד כמה מקומות], כי באמת השכל הוא אור גדול מאוד וא"א לזכות אליו אלא ע"י בחי' נ' שהוא בחינת אמונה פשוטה ורק עי"ז זוכים אח"כ להארת אור השכל, וע"כ נאסרו באכילת עץ הדעת כי עדיין לא היה להם כלים של אמונה לקבל את אור הדעת הזה [וע"כ מובא שאם היו ממתנינים עד שבת שוב היה מותר לאכול מעץ הדעת, כי שבת הוא הארת האמונה וע"י שהיה להם את הכלי הזה של האמונה היו יכולים לקבל את האור של עץ הדעת בלי ליפול מזה], אבל הנחש פיתה את חוה לאכול מהעץ עכשיו כי הוא נחמד למראה ותאוה לעיניים, זה בחי' לא יחפץ כסיל בתבונה כי אם בהתגלות ליבו המובא במאמר, כי הכסיל רוצה להבין הכל מיד, ומזה בא הפגם הנ"ל [ובוודאי שאין לנו שמץ השגה בכל עניין חטא עץ הדעת טו"ר אלא שכיון שהוא כתוב בתורה מוטל עליו החיוב ללמוד מזה עפ"י מה שמלמדת התורה ועפ"י מה שמבארים הצדיקים].

וע"ז נתקללו בזעת אפיק תאכל לחם ובעצב תלדי בנים, ובוודאי שכל עניין העונש הוא בחי' תיקון ולא עונש בעלמא, והמובן לכאן שזה גופא התיקון מה שהבירור נעשה קשה יותר, הן בפרנסה והן בבנים, וע"י שמתחזקים לידע ולהאמין שבוודאי יש בכל זה שכל ופנימיות, וכל העסק של קושי הפרנסה וצער גידול בנים הכל הוא בירור ניצוצות ויש בזה פנימיות נורא, עי"ז גופא נמשך התיקון של האמונה בשכל של כל דבר ועי"ז נוכל להשיג לעתיד את השכל והפנימיות שבכל דבר [שזה עיקר סודות התורה שיתגלו לעתיד], וכן מבואר בכמה מקומות שדייקא ע"י הירידה לאותו עניין עצמו מתקנים את הפגם [יעו"י ליקו"מ סי' ז' שעי"י פגם בתפילה נופלים

למצרים שהוא היפך התפילה וע"ז נעשה התיקון, ויעו"ל בליקו"ה הל' ברכת הריח
ה"ד אות מה שמבאר את יסוד העניין בזה].

ואולי יתבאר בזה ג"כ בחינת קין והבל כי קין הביא מהפסולת כי אמר שמאי נפקא
מינא כלפי הבורא יתברך בין טוב לפסולת, הרי הכל פסולת אצלו, ואף אם יש עניין
בקרנן, אין חילוק בין אם מביא מהמובחר או לא, אבל הבל הבין שבכל דבר יש
פנימיות וממילא גם במובחר והפסולת בדבר גשמי יש לו שורש גבוה מאוד עד
שגם כלפי תיקון הקרבן עצמו יש בזה חילוק [מלבד בחי' הכבוד כלפי הקרבן שזה
הביאור הפשוט בעניין זה אבל להנ"ל יובן בזה עומק נוסף].

וסיום הפרשה ונח מצא חן בעיני ה', כי נח זכה לבחי' החן דקדושה, ע"י שהיה
מסתכל על כל דבר בעיני ד', היינו בעיניים של אלקות, כי הסתכל בשכל של כל
דבר וראה בכל דבר את הפנימיות והאלקות שבזה, וע"ז זכה לחן [ויעו"ל בקדושת
לוי קצת מעין זה].

פרשת נח

הנה כל המאמר הקדוש הזה עוסק בעניין חיבור הח' והנ' עד שנעשה מזה "חן",
ע"י העסק בהסתכלות בשכל והחכמה שבכל דבר שהוא בחי' ח', מתוך קבלת עול
ואמונה פשוטה גם בעת הקטנות שהוא בחי' נ', וע"ז מתקבלים התפילות ונעשה
בחי' "נחת", בבחי' דברי חכמים בנחת נשמעים.

ואותיות בולטות ומצטרפות עד שממילא מובן לכל אחד שזה בחינת נח שהוא
אותיות חן, ומקרא מפורש ונח מצא חן, היינו שזכה לחן דקדושה, ועפ"י דברי רבינו
ז"ל יובן שמה שזכה לזה הוא ע"י מה שהסתכל בשכל של כל דבר מתוך אמונה
שיש בכל דבר שכל ופנימיות עד שזכה לבחי' חן [וכדכתיב ונח מצא חן בעיני ד',
והיינו שהיה מסתכל בבחי' עיני ד', בעיניים של אלקות וכמוש"כ בפר' בראשית].

ועל כן ע"י נח באה טובה לעולם ע"י שתיקן להם מחרשות וכן לא היתה האדמה
מצמיחה קוצים במקום חייטים כמובא ברש"י, כי נתתקן העולם קצת מקללת אדם
הראשון, כי עיקר הפגם היה מה שלא הסתכלו בשכל של כל דבר מתוך הצמצום
של האמונה [וכמו שנתבאר בפר' בראשית], ונח עסק בזה ביותר עד שזכה לחן
וע"כ גם בכללות העולם נתתקן העולם ויצא מקללת אדם הראשון כי הא בהא
תליא.

וזה מה שהיו מבזים את נח מאוד כמבואר בגמ' [סנהדרין קח ע"ב] ובמדרש
[בראשית רבה פרשה ל, סימן ז], זה בחי' מה שמבואר במאמר שבעולם הזה

בדרך כלל החן והחשיבות האמיתית נופל אל הסטרא אחרא, ומי שזוכה לחן
האמיתי דקדושה, דייקא הוא מבוזה בעיני העולם.

ויעו"ל עוד במדרש [בראשית רבה פרשה לג, סימן ב] 'עיר קטנה ואנשים בה מעט
ובא אליה מלך גדול, עיר קטנה זה העולם, ואנשים בה מעט זה דור המבול, ובא
אליה מלך גדול וסבב אותה זה הקדוש ברוך הוא, ובנה עליה מצודים גדולים וכו',
ומצא בה איש מסכן וחכם, זה נח, ומלט את העיר בחכמתו ויעל עולות במזבח,
ואדם לא זכר את האיש המסכן ההוא, אמר הקדוש ברוך הוא אתון לית אתון
מנהרים ליה אנא מנהר ליה שנאמר ויזכור אלקים את נח', והוא מתוק מדבש עפ"י
הנ"ל כי מבואר בדברי רביז"ל שזה בחי' היצר טוב שהוא בחי' איש מסכן וחכם,
וזה עצמו מה שהצדיקים שעוסקים בתורה ובהסתכלות בשכל של כל דבר עד
שזוכים לחן דקדושה, דייקא הם מבוזים ושפלים, כי הם בבחי' איש מסכן וחכם
שעליהם נאמר 'אדם לא זכר את האיש המסכן ההוא'.

ועיקר חטא דור המבול היה בבחינה זו של לא יחפוץ כסיל בתבונה כי אם
בהתגלות ליבו, וע"כ הלכו אחר תאוותיהם כי לא הסתכלו בשכל של כל דבר ולא
האמינו שיש שכל ופנימיות בכל דבר וע"כ נפלו מאוד עד שנגזר עליהם כליה.

ואולי יש להמתיק בזה מה שמובא שהיה כל אחד גוזל מעט ממי שבא למכור עד
שנגמר לו כל הסחורה שהביא, כי בהסתכלות פשוטה חיצונית, היה להם טענה
שלא חסרו לו כלום אלא לקחו לו רק מעט [ובוודאי זה טעות כי סו"ס זה מחסרו
לבסוף, אבל יש כאן מקום לטעות], אבל אם היו מסתכלים בפנימיות השכל שבכל
דבר היו מבינים שגם עניין גזל יש בו רצון עילאין ולא רק מה שמחסרו ממון [ויעו"ל
ליקו"מ סי' נד שכל חד יש לו את החפצים ששייכים לשורש נשמתו, וממילא מובן
שעניין גזל הוא נורא מאוד ואף בכל שהוא כי פוגע בשרשי הנשמות, ויעו"ל עוד
ליקו"מ סי' סט בביאור חומר עוון גזילה עפ"י פנימיות העניין], אבל מחמת שלא
הסתכלו בפנימיות שבכל דבר וע"כ נפלו בזה מאוד.

ועפ"י זה מתבאר היטב מה שמובא שהיה טענה על נח במה שלא התפלל על בני
דורו, כי אם היה מתפלל היה פועל המתקת הדין, כי כיון שזכה נח לבחי' חן, הרי
ע"ז מתקבלים התפילות בבחי' דברי חכמים בנחת נשמעים, וע"כ היתה תפילתו
נשמעת והיה ממתיק הדין [ובאמת מובן בזה"ק בראשית דף כה שמה שלא
התפלל הוא מחמת שסבר שנשמות אלו אין להם תיקון כי הם בחי' ערב רב, אבל
באמת היה בכוחו להמשיך גם להם תיקון, וע"כ חזר אח"כ בנשמת משה שמסר
נפשו לתקן גם את הערב רב, ובגלותא בתראה מוסר נפשו ע"ז ביותר עד שיתקונו
כולם וכמובא בתיקו"ז דף נה ע"א, יעו"ש ואכמ"ל].

ליקוטי מוהר"ן - זה מדבר אלי!! זה לא סלוגן זה דרך זויים!!

זכורות שיעורים ובתי-כנסת למקורבים!

עיר	נושא השיעור	מגיד השיעור	יום ושעה	לפרטים
בני ברק	'תמימי דרך' הליכה עם תורה	לומדים בחבורה חבורת חניכי הישיבות ב"ב	יום ראשון בשעה: 7:40 בערב	0548487317
בני ברק קרית הרצוג	ליקוטי הלכות	לומדים בחבורה	מוצאי שבת בבית פרטי בשעה: 10:00 ובכל ליל שבת מנכריים	0548496139
בני ברק	התחזקות	רבינים שונים	יום שני בערב לבחורים	0548517128
בית שמש	חבורה ללימוד לקוטי מוהר"ן	לומדים בחבורה	יום שישי בשעה: 11:00 בבוקר	0548528387
קרית ספר	בית מדרש 'נצח ישראל!'	תפילות \ שיעורים \ מלווה מלכה ועוד	רח' מסילת יוסף 34	(מאחורי 'בר כל')

ליצירת קשר, לתרומות, להנצחת שם, לקבלת הגליון האימייל, למוקדי הפצה, ולפרסום בגליון
פנו לקו 'המקורבים': 077-31-40-331 והשאירו הודעה בשלוחה: 72
או לאימייל: E0773140331@GMAIL.COM
* * *

ניתן לתרום \ להזמין את הגליון עד לביטחם דרך מכשירי 'קהילות' בכל רחבי הארץ! וכן דרך קו 'קהילות':
0732757000 בשלוחה: 11318 (בכל האופנים יש לציין: עבור עלון המקורבים, וכשהתרומה היא דרך
הטל' יש להשאיר הודעה לאחר מכן בקו המקורבים הנ"ל בשלוחה 72 על סך התרומה, ושהיא מיועדת
לעלון זה) תזכרו למצוות!
* * *

נשמח לקבל כל חומר לגליון ע"י שליחה לכתובת האימייל הנ"ל עד יום שני בערב בצירוף שם מלא ומיקום
עיר! (אפשר שם וכתובת בדויים, ולציין זאת), עם זאת, אין התחייבות שהדברים יפורסמו, ואין לראות
באי-פרסומם שום צד פגיעה (יתכנו הרבה סיבות, גם טכניות). בהצלחה!!

**קו 'המקורבים' - זוזיכי הישיבות בני התורה
המקורבים לאורו של רביה'ק מוהר"ן מברסלב זיע"א
077-31-40-331**

שלוחה: 1	הודעות ועדכונים.
שלוחה: 2	לשמיעת הגליון הנפלא 'הקבוצ'.
שלוחה: 3	לשיעורים וכנסים שנמסרו למקורבים.
שלוחה: 4	1 - שיחת חברים \ הודעות מאזינים. 2 - להשאת הודעה למאזינים. 3 - לשלוחת 'הליכה עם תורה' - 'חבורת תמימי דרך'. 4 - למענה ויעוץ.
שלוחה: 5	סיפורי התקרבות וראיונות.
שלוחה: 6	1 - פניני ליקוטי מוהר"ן על התורה. הרב שרגא זילברמן; 2 - שיעורים בליקו"מ. 3 - שו"ת ברסלב. 45 - שיעורים מכלל משפיעי אנ"ש. 6 - שיחות ומכתבי מוהר"א"ש. 7 - הזוה"ק בלש"ק. 8 - דברי גדולי ישראל במעלת לימוד עמוד היומי בזה"ק.
שלוחה: 7	1 - שיעורים ברחבי הארץ. 3 - חבורות ברחבי הארץ. 2 - להשאת הודעה לביקוש שיעור או חבורה.
שלוחה: 8	1 - קוי תוכן נוספים (מרכזיות: ברסלב \ פנימיות התורה \ האמונה). 2 - שירי ברסלב. 3-4 - שירים כלליים. 5 - שירי 'דרשו'. 6 - תיקון הכללי בניגון.
שלוחה: 9	1 - שידור חי.
שלוחה: 0	0 - הודעות קבועות ונחוצות.

אמר רבינו הקדוש: 'רציתי שהענין שלי יתפשט בכלבות האנשים המתמידים בעבודתם כאנשי ליטא!!'
(שייח' ערפי קודש' זו"ב, סימן ז"ר)

המקורבים

גליון שבועי לזוויכי הישיבות בני התורה
המקורבים לאורו של רביה"ק מוהר"ן מברסלב זיע"א
גליון ג' פרשת לך לך התשע"ט

מתוודעים ||| זודעות המקורבים

קו חניכי הישיבות – ברסלב

כבר למעלה משנה וחצי שישנו קו פעיל במיוחד לחניכי הישיבות בני התורה 'המקורבים' לרבינו הקדוש זי"ע.

כעת הוכנס לקו בס"ד הכינוס האחרון של הארגון החשוב 'הקבוצ' הפועל רבות בקרב חניכי הישיבות שזכו להתקרב לברסלב.

נושא הכינוס הוא: קרוב רחוקים וקרובים.

מס' הקו: 077-31-40-331 בשלוחה: 3.1

פרוט שלוחות הקו מופיע בגב הגליון.

שמעו ותחי נפשכם!!

כינוסי 'הקבוצ'

בעקבות הצלחה הגדולה בכינוסי הארגון החשוב 'הקבוצ', מתחיל מיזם חדש של כינוסים איזוריים, כשבכל חודש יערך כינוס מיוחד לתושבי אותו האיזור, כל חודש – איזור אחר.

הכינוס הראשון יתקיים אי"ה בר"ח כסלו בירושלים. פרטים נוספים יבואו בעלונים הבאים ובקו חניכי הישיבות – ברסלב.

שידוכים למקורבים

נפתח מאגר שידוכים יחודי ואיכותי מבית 'הקבוצ', המיועד לבני הישיבות שהתקרבו לרביה"ק ומחפשים שידוך בכון זה.

להרשמה וקבלת טופס: 0583260647

או בכתובת: A9996560@GMAIL.COM

מערכת 'המקורבים'

יסוד הזוסידות ||| המישר פרק: א. בעניין הוודאה בכלליות ובפרט על ההתקרבות לצדיק

יסודות זוסידות ברסלב מתבארים על סדר עשיר ידידות, לרבי יצחק ברייטר הי"ד

ובעצם מעלת הוודאה האריך בזה מוהרנ"ת בכמה מקומות ובאמת יש להתבונן בדבר נפלא שמצינו בתפילת שמו"ע שיעקר המקום שמעכב בו הכוונה הוא בברכת אבות, ו"א ברכת מודים [עו"ב במשנ"ב סי' קא ובקה"י ברכות סי' כז], כי העיקר הוא הברכות שהם הוודאה להשי"ת [וע"כ גם בשאר התפילה כתב הטור שם שהעיקר הוא לכוון בחתימת הברכות, והיינו כי העיקר הוא הוודאה].

והנה כל זה הוא על עיקר עניין הוודאה, ועניין פרטי ומיוחד מצינו בעניין הוודאה על ההתקרבות לצדיקים שהוא מכניע את הקליפה שמתגברת כשהאדם עולה מדרגא לדרגא וכמבאר בליקוטי מוהר"ן [סימן כה אות ה] וז"ל שם ג' דע שפד' להכניע הקליפה המסבכת שבכל מדרגה כנ"ל, על זה צריך שיעורר שמחה של מצוה על עצמו. הינו שישמח על יד' שיזכר שזכה להתקרב להשם יתברך, וזכה להתקרב לצדיקים המקרבים אותו להשם יתברך. ועל יד' השמחה זו, הוא משבר הקליפה ונקנס למדרגה שניה.

ובליקוטי הלכות [או"ח הלכות תפלת המנחה הלכה ז אות נג] מבאר מוהרנ"ת את עוצם התיקון שנעשה עי"ז שבזה מתתקן בחי' ד' שמות הוי"ה בחי' שיר פשוט כפול משולש מרובע, וז"ל שם ג' שיר פשוט כפול וכו' שנעשה על ידי שמקדש מחשבתו עד שעובד ה' יתברך כראוי ומגלה מלכותו יתברך כפזר לעיל, עקרו נעשה על ידי השמחה, על ידי שמתגבר לשמח את נפשו לקים עבדו את ה' בשמחה, שזה עקר שלמות הקדשה כמו שכתב אדוננו מורנו ורבינו זכרוננו לברכה כמה פעמים וכמבאר בכל ספרי קדש עצם מעלת קדשת השמחה של מצוה וכו'. וזה בחינת שיר פשוט כפול משולש מרובע וכו'.

כי מובן בתוך דברי אדוננו מורנו ורבינו זכרוננו לברכה שצריך לשמח נפשו בכל מיני עצות, והעקר על ידי שלא עשני גוי, ועל ידי שנתקרב לצדיקי אמת והבדילנו מן התועים החולקים עליהם בחנם. וכן על ידי שמוצא בעצמו איזה נקודות טובות עדין כמו שמבאר בהתורה אצמרה לאלקי בעודי עין שם. והשמחה היא בחינת שיר ונגון בחינת עשרה מיני נגינה, כמו שכתוב עלי עשור ועלי נבל, כי שמחתני ה' בפעלך כמו שמבאר במקום אחר. וזה בחינת שיר פשוט כפול וכו' כי על ידי ששמח עצמו בנקודת האמונה הקדושה שהיא שלא עשני גוי, וזה בחינת שיר פשוט שמשמח את עצמו שהוא איש יהודי שמאמין בה' יתברך שהוא פשוט בתכלית הפשיטות כפזר לעיל. ושיר פשוט זה בחינת יוד כפזר לעיל. שזהו בחינת קדשת ישראל עם קדוש שנקראים כלם צדיקים, כמו שכתוב ועמר כלם צדיקים שנקראים על שם היוד כמו שאמר רבותינו זכרונם לברכה (מנחות כט.), ועל כן נקרא כל אחד איש יהודי על שם היוד. וזה בחינת שיר פשוט שמשמח את עצמו על שהוא איש יהודי ולא עשני גוי.

ואחר כך צריך להוסיף לשמח את עצמו במה שזכה להתקרב להצדיקי אמת ונעשה בחינת שיר כפול שהוא בחינת י"ה. כי ה' היא בינה, בחינת התבוננות בגדלתו יתברך שזה עבודת הצדיק האמת שהוא איש תבונות שמכניס בלב המתקרבים אליו התבוננות בגדלתו יתברך. וצריך לשמח עצמו מאד בזה שזכה להתקרב להצדיקי שמכניס בו השגת אלקות, כמו שמבאר בהתורה מישרא (סימן ל חלק א) שעקר השגות אלקות הוא על ידי שמתקרב לרבי אמת שהוא צדיק גדול במעלה מפלגת מאד וכו' עין שם. ועל ידי זה נעשה שיר כפול וכפזר לעיל.

ואחר כך צריך להוסיף לשמח את עצמו גם במה שמוצא בעצמו נקודות טובות עדין, כי איך אפשר שלא עשה איזה טוב מימיו וכו' כמו שמבאר בהתורה אצמרה כפזר לעיל. וזה בחינת שיר משולש ששמחתו בשלשה בחינות, מה שלא עשני גוי, ומה שהבדילנו מן התועים החולקים המרחקים מהצדיק האמת, ומה שזכינו בעצמנו כל אחד לאיזו נקודת טובות. וזה בחינת שיר משולש.

וזה בחינת מה שאיתא (במדרש חזית שיר השירים) על פסוק שחורה אני וכו', שחורה אני במעשי ונאווה אני במעשה אבותי וכו'. זה בחינת מה שמשחקים ומשמחים את עצמם במה שלא עשני גוי רק זכיתי להיות מזרע אבותינו אברהם יצחק ויעקב שהורישו לנו ירשתנו הטובה להאמין בה' יתברך, כמו שאנו מתפארים בזה בכל יום שאומרים אשרינו מה טוב חלקנו וכו' ומה יפה ירשתנו וכו'. וזה בחינת שיר פשוט כפזר לעיל. עוד איתא שם במדרש הנזכר לעיל שחורה אני במעשי ונאווה אני במעשה הצדיקים. זה בחינת השמחה מה שאין אנו חולקים ומתנגדים על הצדיקים שזהו בחינת שיר כפול כפזר לעיל. ועוד איתא שם שחורה אני במעשה העגל ונאווה אני במעשה המשכן. הינו שגם במעשי נמצאים כמה נקודות טובות וכמובא בפירושי רש"י על פסוק זה עין שם. זה בחינת שיר משולש כפזר לעיל.

ועל ידי כל זה שמשמח ומחזק עצמו על ידי כל הנזכר לעיל, על ידי זה הוא מתגבר לחטף גם עתה איזה טוב, תורה ותפילה וצדקה ומעשים טובים, שזהו בחינת קבלת על מלכותו יתברך, ועל ידי זה נעשה שיר מרובע שהוא שלמות השם יהו"ה, שהוא על ידי שמשמח עצמו בשלש בחינות הנזכרות לעיל עד שמחזק עצמו גם עתה על ידי זה לסור מרע ולעשות טוב לקבל על מלכותו יתברך שזהו עקר שלמות השם. כי על ידי כל מה שעובדו אותו יתברך כביכול נשלם שמו יתברך כידוע. וזה בחינת שיר מרובע ונשלם השמחה שהוא בחינת עשרה מיני נגינה וכו'. אשרי שיאמץ בזה עד שיזכה לכל הנזכר לעיל.

השיעורים הקבועים!!

סדר	חודש חשוון	הדף היומי מסכת מנחות	מסנה ברורה עמוד יודשי	ליקוטי מוהר"ן ח"א	ליקוטי הלכות ח"ה	העמוד היומי
1	יא	עא	חזרה	צ:	קסט	טו.
א	יב	עב	שכה, מג-ז	צא.	קע	טו:
ב	יג	עג	שכה, מח-מט	צא:	קעא	טז.
ג	יד	עד	שכט, א-ג	צב.	קעב	טז:
ד	טו	עה	שכט, ד-ט	צב:	קעג	יז.
ה	טז	עו	של, א-ג	צג.	קעד	יז:
ו	יז	עז	חזרה	צג:	קעה	יח.

התורה הנלמדת בחבורת 'תמימי דרך' העולמית: ליקוטי מוהר"ן, חלק ראשון, תורה א.

לך לך – אל נשמתך

נמצא שבפסוק זה החל השם יתברך להכניס ולחנכו לעבודתו, כאשר התחיל לנסותו ולהוליכו מדרגה לדרגה. ועל זה דרשו חז"ל את הפסוק "שמעי בת וראי והטי אזנך" שמדבר לכל נשמה ומדריכה איך להיכנס לעבודתו יתברך. ובפסוק זה מבואר שצריך לילך מדרגה לדרגה; בתחילה 'שמעי בת', ורק אחר כך 'וראי' ואחר כך 'והטי אזנך', וכל זה תלוי ועומד בכך שיעמוד בנסיון של 'ושכחי עמך ובית אביך'.

ובספר 'קדושת לוי' מבואר שכשאמר לו 'לך לך' היינו כפשוטו שילך לו באשר ילך, כלומר לכל מקום שרואה צורך ללכת, כי באמת בכל מקום שהולך, שם הוא מקומו, כי יש שם ניצוצות הקדושה השייכים אליו, וממילא בכל דרך שהולך – הוא מתקדם והולך 'אל הארץ אשר אראך', כלומר למקומו השלם והאמיתי. כי כל המקומות שבדרך אינם בדיעבד, אלא הם חלק מהדרך בכדי להגיע אל התכלית שהוא ארץ ישראל, שבלא כל הדרכים שבאמצע אי אפשר להגיע אליהם.

ונמצא מכאן שגם ההדרכה לכל אחד הוא – להאמין שכל הדרכים והמצבים שעובר בהם – הכל הוא חלק מהדרך שמוכרח לו לעבור בכדי להגיע אל מקומו האמיתי שהוא הארץ ישראל שלו. ובלי כל המקומות והמצבים האלו [שיש בהם ניצוצות שהוא צריך להעלות ולתקן ולחבר אל נשמתו] לא יוכל להגיע לשם.

לעובדא ולמעשה - ליקוטי הלכות

ובספר 'ליקוטי הלכות' מפרט העניין באר היטב לעובדא ולמעשה. ולפי דבריו פנה השם יתברך אל אברהם והדריכו איך יזכה להיכנס לדרך האמיתית של נשמתו. ובשביל זה אמר לו 'לך לך' – כלומר לך אל עצמך, אל נשמתך. ואיך – 'מארצך וממולדתך ומבית אביך', שהם מרמזים על כל הדברים המונעים מהאדם להגיע אל נשמתו, דהיינו 'ארצך' – הוא הגשמיות של העולם, והכבוד והעצלות שהם יסוד העפר. 'מולדתך' – הם הטבעים והתכונות של כל אחד שעמם הוא נולד, והם מונעים ממנו להתקרב אל הקדושה. 'מבית אביך' – הם חבריו ומשפחתו, שהם מונעים ממנו בדרכי ליצנות וכדומה מלחפש את האמת ולהגיע אל נשמתו. וכאשר יתנתק מכל אלו – אזי יגיע ממילא 'אל הארץ אשר אראך' – דהיינו אל אור נשמתו, שהוא קדושת ארץ ישראל.

וביאור העניין כך הוא:

אברהם אבינו היה הראשון: א. שחיפש את הבורא. ב. שפרסם אותו. ג. שעסק בגמילות חסדים. ד. שזכה לקבל מצות ברית מילה. וכל העניינים האלו הם אחד וכפי שיתבאר.

ונקדים לזה תמיהה פשוטה: מדוע קשר אברהם אבינו את החסד שעשה עם פרסום האמונה, כמבואר בדברי חז"ל שכל מי שהתארח אצלו – הכריח אותו להודות להשם יתברך, ולכאורה הוא נותן טען לפגם בכל החסד שעשה, שנראה כאילו אין זה חסד נקי אלא לשם מטרה אחרת, ומדוע לא חילק זאת לשניים: בית מדרש – ששם מפרסם האמונה, ובית הכנסת אורחים – ששם עושה חסד בלי תמורה, אפילו לא תמורה רוחנית.

אך העניין הוא, שאברהם אבינו היה הראשון שהבין שהשם יתברך ברא את העולם – לא רק בשביל 'לתת' אלא גם בשביל 'לקבל' (כביכול), כלומר שהשם יתברך מקבל תענוג ונחת מהעולם, ועל ידי זה נעשה 'ייחוד' בין שתי צדדים, כאשר השם יתברך משפיע כל השפע של העולם באתערותא דלעילא, והוא מצפה לקבל גם כן מלמטה באתערותא דלתתא [העלאת מ"ן, והמשכת מ"ד].

ומחמת כן היה הראשון ש'חיפש' את השם יתברך. כי קודם אליו – גם הצדיקים שהיו, לא 'חיפשו' אותו אלא ידעו על מציאותו. ורק הוא היה הראשון שלא ידע על קיומו יתברך, ובכל זאת 'חיפש'. והרי כל עניין החיפוש הוא 'לפנים משורת הדין', כי אינו מוטל עליו כלל, אלא יש בזה 'נתינה' אליו יתברך. וכשגילה אותו – לא הסתפק בכך שהוא יודע, אלא הלך ופרסם זאת בכל העולם, וגם זה הוא כביכול 'נתינה' אליו.

ובזה נעשה מרכבה למדת החסד והאהבה, שעניינו נתינה מזה לזה, וכמו שאמרו עליו חז"ל הלשון 'חסיד שמתחסד עם קונו', שהאמין שהשם יתברך נותן לנו חסד, כדי לקבל כביכול בחזרה גם כן חסד [לפנים משורת הדין] ואהבה [נתינה והענקה], ולכן הוא נקרא 'אברהם אהוב'. ומכאן הלך ועשה חסד עם כל באי עולם, אבל התנה זאת בכך ש'יגמלו' חסד בחזרה עם קונו, כי זה כל עניין החסד – לעשות ייחוד בין הנותן ובין המקבל, כשכל אחד מקבל תענוג ותועלת כביכול מהשני.

המשך בעמוד הבא

בפרשת לך לך מתחיל הכתוב לספר באריכות [לעומת שתי הפרשיות הראשונות 'בראשית' ו'נח' ששם סיפר הכתוב בקיצור נמרץ על משך של כאלפיים שנה], כשהוא מתחיל עם אברהם אבינו, ומספר באריכות ובפרוטרוט כל דבר ודבר מחייו במשך כמה פרשיות, ואחר כך עם יצחק ועם יעקב ועם יוסף, ואחר כך [בחומש שמות] על משה רבינו וכל סיפור יציאת מצרים וקבלת התורה, ואחר כך [בחומש במדבר] על דור המדבר.

כי מפרשת לך לך מתחיל 'אלפיים תורה', שבשבילה נברא העולם, וכל האלפיים שנה הראשונים לא היו אלא 'הקדמה' לזה (כפי שהזכרנו במאמרים הקודמים), ולכן מכאן ולהלן נאה ויאה האריכות, כי אכן כאן נמצאת ה'תורה', וללמוד אותה אנו צריכים, כל פרט ופרט.

אברהם אבינו היה הראשון (לאחר חטא אדם הראשון) שהשם יתברך פנה אליו, והחל להדריך אותו ולהורות לו מה לעשות, ואף הבטיח לו הבטחות מופלגות מאד על כך. וזהו התחלת הפרשה "ויאמר ה' אל אברם לך לך מארצך וגו' אל הארץ אשר אראך". אמנם יש כאן הרבה תמיהות, הן באופן הפנייה אליו, והן ובעיקר בפרטי ההוראה, וכפי שיתבאר תיכף.

אך תחילה יש להקדים את מה שיתבאר להלן בהרחבה בעז"ה, שכל הפסוק הזה לא נאמר רק לאברהם, אלא לכל נשמה מישראל. וכמו שדרשו חז"ל ("בר לט, א) על זה את הפסוק (תהלים מה) "שמעי בת וראי והטי אזנך, ושכחי עמך ובית אביך", שדומה למה שנאמר לאברהם "לך לך מארצך וממולדתך ומבית אביך". נמצא שכפי מה שנבין את ההוראה שניתנה לאברהם, נוכל ללמוד ולהבין מה ההוראה שניתנת לכל נשמה ונשמה מאתנו.

הפליאות הם: א. לא מובן מה פתאום פנה אליו השם יתברך וביקש ממנו לעשות דבר כזה, ועל מה מגיע לו הבטחות כאלו (רמב"ן). ב. בתחילה לא נראה אליו ה', אלא רק דיבר אליו. ורק לאחר מכן כשהגיע לארץ ישראל נאמר "ורא אליו ה'", ובמה נשתנה מיצחק ויעקב ומשה ושאר נביאים שמיד נגלה אליהם ה' (אור החיים). ג. ההוראה תמוהה מאד 'לך לך' – להיכן – 'אל הארץ אשר אראך', הוראה שאין בה שום הוראה, כי להיכן יתחיל ללכת (רש"י, רמב"ן, אור החיים, קדושת לוי). ד. צריך להבין ריבוי הלשונות 'מארצך וממולדתך ומבית אביך', שלכאורה כולם אחד (רמב"ן, אור החיים, ליקוטי הלכות). ה. הלשון 'לך לך' הוא משונה ולכאורה מיותר (רש"י, ליקוטי הלכות). אמנם לדברי הרמב"ן כך דרך המקראות).

ביאור פשוט – רש"י ורמב"ן

בדברי רש"י והרמב"ן מבואר, שהתחלת העניין היה מה שמבואר בסוף פרשת נח 'ויצאו אתם מאור כשדים' שבפסוק זה מרומז מסירות נפשו של אברהם אבינו, שהיה חזק באמונתו עד שהסכים ליפול לתוך כבשן האש, ונעשה לו נס וניצל, ובהמשך לזה ביקש ממנו השם יתברך שיתרחק ממשפחתו ובני ארצו, וילך לארץ ישראל ששם יוכל להמשיך באמונתו בלי מפריע.

ועל זה הבטיח לו כל הברכות האלו, כדי שיוכל להמשיך בעבודתו בלי מפריע. ולכן נאמר בלשון 'לך לך' – שפירושו 'בשבילך', להנאתך ולטובתך. והטעם שלא אמר לו היכן המקום – הוא כדי לחבבה בעיניו. והטעם שלא נגלה אליו בתחילה הוא משום שעדיין לא היה בארץ ישראל, ולכן רק דיבר אליו (בחלום או ברוח הקודש – רמב"ן), ורק כשהגיע לארץ ישראל נגלה אליו.

והטעם שאמר לו 'מארצך וממולדתך ובית אביך' – הוא כדי להקל עליו העניין, ולכן הזכיר העניין מדרגה לדרגה; בתחילה אמר 'מארצך' [דהיינו מדינתו] שהוא הקל ביותר, ואחר כך אמר 'מולדתך' [דהיינו החברים] שהוא קשה יותר, ולבסוף אמר 'מבית אביך' [דהיינו המשפחה] שהוא קשה יותר.

הרחבת העניין – אור החיים וקדושת לוי

בדברי האור החיים' מבואר שהשם יתברך הוליכו מדרגה לדרגה; בתחילה רק דיבר עמו בלי להתגלות אליו, וגם לא גילה לו להיכן ללכת אלא רק מהיכן לצאת, והזהירו שיצא 'מארצך וממולדתך ומבית אביך', כלומר שיעזוב את ארצו לבדו ולא יקח עמו בני משפחתו [כמו שעשה בתחילה כשיצא מאור כשדים]. וכל זה היה כדי לנסותו. ואחר כך מיד כאשר שמע אליו והתחיל ללכת - מיד גילה לו להיכן לילך, וכשהגיע לשם - מיד נגלה אליו. וכאשר נפרד לגמרי ממשפחתו ושילח אף את לוט - אז הראה לו את כל הארץ.

תבייבי דרך \\ הליכה עם תורה על רבינו \\ התורה הנלמדת: ליקוטי מוהר"ן זולק א' תורה א'

עבודת היום \\ פנינים על סדר סדר היום והתפילה

אחר התפילה עוסקים בעבודת האכילה, ובאמת עיקר קדושת האכילה יסודו בעניין זה לידע שיש פנימיות ושכל בענין האכילה, ואינו סתם מעשה בעלמא, רק יש בזה בירור ניצוצות, ויעוי' בליקו"מ [ס' יט] שעיקר האכילה צריך להיות מהאזניות שבמאכל, כי כל מאכל לפי עניינו יש בו אותיות, ומובן שם שהצדיק זוכה לידע בזה בבירור מה הם האזניות ששייכים למאכל הזה והוא משלים בזה את לשון הקודש, אבל גם שאר המון עם שאין זוכים לידע מזה, ע"כ עליהם להאמין בזה שיש אותיות במאכל, והטעם והמראה והריח הם ציון וסימן על האזניות, ועי"ז ממילא כל הגישה לאכילה היא גבוהה יותר ומרוממת יותר, שזה שורש יסוד קדושת האכילה.

ובאמת אכילת איש הישראלי היא יקרה מאוד ונעשה על ידה ייחוד אפין באפין [כמבואר בליקו"מ ס' סב], אלא שמחמת מציאות הגלות נפל החן והחשיבות של איש הישראלי ואין אדם יודע מחשיבותו וכוחו, ונדמה לו שהאכילה היא סתם עניין של תאוה בעלמא, ועל כן נופל באמת לתאוה ואוכל בשביל הנאת גופו ומילוי כרסו, אבל עיקר העבודה הוא לידע ולהאמין בחן והחשיבות של איש הישראלי ולידע שבאדם האכילת איש הישראלי הוא עניין אחר לגמרי, מאחר שאוכך מתוך אמונה ומברך לפניו ולאחריו ואינו אוכל דבר אסור, שאז כבר בוודאי מברר בירורים הרבה באכילתו וראוי לו לשמוח מאוד מאוד ולאכול מתוך התחזקות ושמחה [כמבואר כ"ז בליקו"ה הל' חלה ה"ד].

ואחר כך עוסקים בתורה, כל אחד לפי עניינו, והעיקר הוא להאמין בכח התורה שעי"ז מכניעים היצר הרע, ונותנים כח למלכות דקדושה לקבל מאור השכל, וכן ע"י לימוד התורה נותנים כח לכל הצדיקים שבמלכות דקדושה שכולם מקבלים כח נפלא מאוד, ובפרט בלימוד התורה בכח, הן בעמל ויגיעה לברר הדברים כראוי, והן בזמן של מוחין דקטנות שאין לו כח ללמוד והוא מכריח עצמו לעסוק בתורה לפי כוחו בבחי' משכחו לבית המדרש, שכל זה הוא בבחינת תורה בכח, וכמבואר כ"ז בפנים, וכשייתבונן האדם בכל זה בוודאי יתלהב ליבו לעסוק בתורה כראוי.

וכפי המבואר בפנים, אם אין האדם עוסק בתורה הרי היצר הרע רוצה להחטיו ולעשותו משוגע ממש, ואין שום דרך להכניע את היצר הרע כי אם ע"י עסק התורה שהוא מכניע את היצר הרע בבחי' מקלות ובבחי' שמות [כפי שמבאר בפרפראות לחכמה שהוא שני בחינות יעו"ש], וממיל' יבין האדם עוצם החיוב לעסוק בתורה כי בלא זה בוודאי היצר הרע יכשילו, ואפילו לא ידע מזה כי היצר הרע מתלבש עצמו במצוות, וע"כ מוכרח כל אחד לקבוע קביעות בתורה, כל אחד לפי עניינו וכוחו, ועי"ז יציל מהיצר הרע.

וכפי המובן במאמר, עיקר ליוד התורה הוא מתוך אמונה שיש פנימיות בכל דבר, הן בתורה עצמה, והן בכל ענייני העולם, ועי"ז יזכה ע"י התורה שיהיה לו כלי, בבחי' נ', שע"י יוכל להאיר לו אור השכל שבכל דבר להתקרב להשי"ת ע"י אותו הדבר.

* * *

על הפרשה \\ פנינים על פרשת השבוע

ארץ ישראל הוא עיקר מקום השכל דקדושה, [וכן שאר כל התיקונים המבוארים בתורה, וכמו שהארץ בזה בזמרת הארץ, ולחיבת הדברים נעתיק לשונו וז"ל שם 'ארץ ישראל שם עיקר הארת אור השכל בחי' אורא דא"י מחכים. ועל כן נקראת ארץ ישראל בחינת נחלת יעקב

המשך מעמוד קודם

שנקרא ישראל על שם השכל והמוחין שהם בחי' ישראל. אותיות לי-ראש כידוע. שזה בחי' ראשית המבואר בפנים. וארץ ישראל נקראת ארץ החיים. ע"ש החכמה שהיא בחי' חיות בחי' חית. והיא ג"כ בחי' מלכות כידוע. שמלכות נקראת ארץ. ומלכות בחי' לבנה. ועל כן עיקר קידוש החודש על פי הראי' הוא ע"פ ב"ד שבארץ ישראל. והיא בחי' היצר טוב. כי שם עיקר כחו. כמובן במפרשים על מאמר רז"ל בנדרים מכדי ונתן לך שם לב רגז בבבל הוא דכתיב. ושם עיקר מקום התורה והתפילה. כמארז"ל אין תורה כתורת א"י. והמתפלל בחוץ לארץ יכוון לבו כנגד א"י. ושם עיקר החן. כי נקראת ארץ צבי מלשון צבי תפארתו שהיא בחי' חן. ועל כן היא ת' פרסה כנגד בחי' הת' המבואר בפנים. ועיין מאורי אור אות ת'. וזה בחי' טוב מלא קף נחת שדרשו רז"ל על ארץ ישראל].

ועפי"ז נפלא מאוד מה שעיקר האופן לזכות לארץ ישראל הוא דייקא ע"י האמונה בפשיטות, שזה בחינת הצווי' "לך לך מארצך וכו' אל הארץ אשר אראך" שנצטווה אברהם אבינו, והיה לו בזה נסיון שלא ידע כלל להיכן הולך אלא היה צריך להשליך שכלו ולילך מתוך אמונה שבאדם הוא הולך למקום טוב, כל זה הוא בחי' האמונה שאי אפשר לזכות לארץ ישראל כי אם ע"י זה, כי השכל הוא אור גדול מאוד ואי אפשר לזכות אליו כי אם ע"י בחי' נון שהוא בחי' האמונה, וכמו כן ארץ ישראל שהוא בחי' מקום החכמה והשכל כנ"ל, אי אפשר לזכות לזה רק ע"י אמונה פשוטה שהוא בחי' נ'.

ומבואר שבפרשה ששיצא אברהם אבינו לילך לארץ ישראל "וילך אתו לוט", ומבואר בזה"ק שזה רומז על היצר הרע שבא ומתלווה אל האדם בעולם הזה ורוצה למנעו מהקדושה, והיינו כי זה עצמו עיקר כח היצר הרע, למנעו את האדם מההסתכלות בשכל ומהאמונה שיש שכל בכל דבר, וע"כ דייקא כשרוצה לבוא לארץ ישראל שהוא מקום החכמה והשכל, מתלווה עמו היצר הרע שהוא בחי' לוט.

ועיקר התיקון לבחי' לוט שהוא היצר הרע הוא רק ע"י שהוא נכנע לבחי' אברהם, זה בחי' תורה בכח שמכניע את היצר הרע, וכמו שמבואר בכל הפרשה שכל זמן שהיה לוט נכנע לאברהם היה צדיק, וברגע שנפרד מאברהם נפל מאוד, כי היצר הרע רוצה לעשות את האדם משוגע ממש והעיקר הוא להכניע אותו תחת הקדושה שזה ע"י לימוד התורה בכח שבכוחו להכניע את היצר הרע בבחי' מקלות ושמות וכמבואר בפנים.

ובאמת זהו דרך העמידה בכל הנסיונות, ע"י שיועד ומאמין שבאדם יש בעניין הנסיון הזה רזין עילאין ופנימיות נפלא ונורא מאוד שיכול להיתקן דייקא על ידו, ע"י שיעמוד עכשיו בנסיון הזה, וזה היה הכח של אברהם אבינו לעמוד בכל הנסיונות ע"י שהאמין בהשי"ת וידע שבכל דבר יש רזין עילאין, ויש לרמז זה בפסוק "ויאמן בה' ויחשבה לו צדקה", ויעוי' ברש"י וברמב"ן שיש בזה שני פירושים אם הכוונה שהחשיב אברהם דבר זה לצדקה או שהשי"ת החשיב לאברהם דבר זה לצדקה, ועפ"י הנ"ל שניהם עולים לדבר אחד, כי אברהם מצד עצמו החשיב דבר זה לצדקה, היינו שידע והאמין שבאוי עניין זה הוא צדקה וחסד מאת השי"ת, כי יש בזה תיקונים נפלאים ורזין עילאין [וצדקה בפרטות הוא רמז לבחי' תיקון המלכות כידוע], ועי"ז עמד בנסיון, ואז החשיב לו השי"ת דבר זה לצדקה ולזכות, עד שבזכות זה זכה להארת השכל דקדושה.

וזה עניין ברית בין הבתרים שאי אפשר לזכות לגאולה וישועה רק ע"י הגלות בבחי' ועבדום ועינו אותם וכו', ורק ע"י זה אפשר לזכות לרכוש גדול הוא בחי' השכל דקדושה, כי כן הוא הסדר שאי פשר לזכות לשכל רק ע"י האמונה, שזה בחי' הגלות שחיבים לעבור ולהתחזק אז באמונה, ורק עי"ז יוכלים לזכות לאור הגאולה.

ובשביל זה קיבל מצות 'ברית מילה', שהוא הביטוי לכל זה. כי 'ברית' – עניינו חיבור של אהבה בין שתי צדדים, והשם יתברך גילה לו בזה שצדק בדרכו, והסכים עמו לכך וכתר עמו הברית. נמצא שאברהם אבינו היה 'ראש למאמינים' ראש לנימולים' ראש לגומלי חסדים' – וכולם אחד.

* * *

והנה מחמת שהוא זכה לכך – להיות הראשון שהתעורר באתערותא דלתתא, על כן הנהיג אותו השם יתברך בדרך זאת, כי בכך חפץ השם יתברך. ומשום כך - לעומת שאר הצדיקים שהשם יתברך כביכול 'קרב עצמו אליהם', כי הם לא התעוררו להתקרב אליו, ולכן נגלה עליהם מיד – אצל אברהם אבינו לא עשה כן, אלא להיפך - קירב אותו אליו.

ולכן פתח ואמר לו 'לך לך' – כלומר, התחל ללכת אל נשמתך, שהוא החיבור והקרבה עם השם יתברך. וזה גם הכוונה 'ארץ ישראל', כמבואר בדברי הזוה"ק שארץ ישראל אינו רק שם מקום, אלא שם של דרגה, שהוא שלימות הגילוי של הנשמה. ולכן לא גילה לו היכן זה, כי זה התכלית – שיחפש זאת בעצמו באתערותא דלתתא.

וגילה לו היכן הוא ההתחלה, שהוא 'ארצ' 'מולדתך' ו'בית אביך' – שהם מהות כל הדברים המסתירים ממנו את קדושת נשמתו [שהיא קדושת ארץ ישראל], ושם נמצא עיקר בחירתו וחיפוש, לחפש איך להזדקק מהם ולהפוך אותם אל הקדושה. ואז, כשילך בדרך זו ויתקדם מדרגה לדרגה – יתגלה לו ממילא 'הארץ אשר אראך' – שהוא קדושת נשמתו, ואזי זכה לזה בעצמו באתערותא דלתתא.

ואברהם אבינו חפץ בכך, והתחיל להתייעג לילך בדרך זו. וכמבואר בזה הקדוש גודל היגיעה והחיפוש שהיה לו אחר קדושת ארץ ישראל [כמובא שם הרבה לשונות: יגע וחיפש ודקדק וחקר ובדק ואיזן וחיקר וכו' עד שנתגלה לו]. ויחד עם זה היה לו עשרה נסיונות [שלא היה לשום צדיק לפניו], כל זה כדי לסייע לו בדרכו לילך ולהתקדם מדרגה לדרגה, עד שיזכה הוא בעצמו להתקרב להשם יתברך, ולא רק לקרב את השם יתברך אליו.

וזה תחילת היהדות, והתחלת הכניסה לעבודת ה', שעל זה בא הפסוק 'שמעי בת וראי' להדריך כל נשמה מישראל בדרך זאת. לידע ולהודיע שהעולם הזה הוא מקום של הסתרה, שכל תכליתו הוא להבין שהשם יתברך ממתין ומצפה מתי נתעורר מצדיו לחפשו ולהתקרב אליו, דרך כל המסכים וההסתרות הללו, והוא מוליך ומדריך כל אחד בדרך המיוחדת אליו, כאשר כל המקומות והמצבים שעובר בהם – הם כולם חלק מהדרך המיוחדת אליו להגיע אל הגילוי האלוהי המיוחד אליו, שזהו נשמתו וה'ארץ ישראל' שלו. ואם ידע כל זה – יהיה לו רצון וכן חושק לעמוד בנסיונות הללו, שאינם כדי להריק, אלא אדרבה כדי להביא אל הייחוד והברית האמיתית עם השם יתברך.

ועל זה באים כל הברכות: 'ואעשך לגוי גדול וגו', כלומר אם תלך בדרך זו לא יחסר לך כלום, ואדרבה, דווקא על ידי כך תגיע לכל הטובות שבעולם בגשמיות ורוחניות.

שמים עצר אותו 'הכוס אינה טובלה, המתן ואביא כוס אחרת', העגלון הניף יד בבטולו, 'מה משנה טובלה או לא טובלה... הוא הפטיר בזלזול. התלמידים שקלטו את חילופי הדברים החליפו ביניהם מבטים רבי משמעות, הם כבר הבינו היכן מונח העגלון שלהם.

מאוחר יותר ביררו ואימתו את חשדם – אשת העגלון לא הקפידה על טבילת מצווה.

אבל הדיבור נושא לא רק את חתימותיהם ועקבותיהם של הדברים השלייליים, גם דברים טובים נותרים חקוקים בדיבור וגם כל דבר שעובר עלינו.

ולכן אם השאיפה שלנו היא להביא את עצמנו לפני השם יתברך, הדרך הטובה ביותר היא לדבר אליו, מתוך מה שעובר עלינו. זו מיומנות נרכשת, מתבודדים מנוסים ינסו לדבר לא את מה שנראה להם מתאים או מרגש לדבר, אלא את מה שקורה להם עכשיו, או אפילו את מה שלא קורה להם.

כדאי מאוד לשנן את הכלל הזה: אפשר לדובב כל אדם, צריך רק לדעת איך לדבר אליו כדי לגרום לו לדבר. באותו אופן אפשר לדובב כל מצב, אם הקו המנחה שלנו הוא שהדיבור צריך לנבוע ממני ומתוך המקום בו אני נמצא. וכך מדריך רבי נחמן את המתבודד שלא מצליח לחלץ מפיו ולו מילה אחת, 'לעשות לו שיחה ותפילה מזה בעצמו', כלומר – אתה לא מצליח לדבר? מרגיש מרוחק ומנותק ושואל את עצמך אם אין לי דיבורים אז מה זה שווה?

מדוע אתה משוכנע שחוסר דיבורים אינו נושא ראוי לשיחה טובה? אם הדיבורים צריכים לבוא מהמקום בו אתה נמצא, חפש את המילים בדיוק היכן שאתה, דבר עם הקדוש ברוך הוא על המילים שאין לך "ועל זה בעצמו יצעק ויתחנן לפניו יתברך, שנתרחק כל כך, עד שאינו יכול אפילו לדבר. ויבקש מאתו יתברך רחמים ותחנונים, שיחמול עליו ויפתח לו, שיוכל לפרש שיחתו לפניו" (ליקו"מ תנינא תורה כ).

ליקו"מ תורות לא נא ועוד) שהדיבור הוא הנפש, כשאנחנו שותקים הנפש לא מופיעה בחוץ, הדיבור מוציא את הנפש החוצה, ויש לכך השלכות לטוב ולמוטב. זו למשל הסיבה מדוע חשוב כל כך להקפיד על הדיבור ועל נושאי הדיבור. וזו אחת הסיבות מדוע כדאי להיזהר ולא לשמוע דיבורים של אנשים לא טובים – אתה לא רוצה באמת את הנפש שלו בתוך האוזניים שלך.

ההתבודדות נקראת על שם הבדידות אבל היא לא העיקר, הבדד מאפשר לבודד את הנפש מכל מה שמסיח דעת ולאפשר לה לדבר את עצמה, ההתבודדות עצמה היא הדיבור הישיר אל השם, הבדידות היא הסביבה שמתאימה לכך.

ואם אנחנו מבינים שהדיבור הוא הנפש, ושההתבודדות אנו שואפים להעמיד את הנפש שלנו לשיחה עם השם יתברך, אם כן יש לנו עצה מעולה לכל מצב ממש.

הפסוק אומר 'קחו עמכם דברים ושובו על השם', כשאתה רוצה לעשות תשובה, קח איתך דברים ושוב אל ד'.

הדיבורים כפי שמוסבר בספרים הקדושים (ראה ליקו"מ תורה ד) נושאים את הרושם של כל המעשים שלנו, כי כל המעשים מותירים רושם בנפש, וכשאדם מדבר הוא מדבר את המעשים שלו.

מסופר על הבעל שם טוב הקדוש שאמר פעם לתלמידיו שמעשיו של האדם מותירים את רישומם על דיבורו, ומי שיועד להאזין יוכל לשמוע בשיחתו של אדם ואפילו באמירות סתמיות, אם חטא ח"ו באיזה חטא או עוון.

באותו היום הצטרפו התלמידים לבעל שם טוב שיצא לאחד ממסעותיו, לפני שעלו על העגלה הורה להם לשים לב לדיבוריו של העגלון. כעבור כברת דרך הגיעו לפונדק דרכים, כדי לנפוש ולטעום משהו. גם העגלון נכנס הוא מצא על השולחן כוס וביקש למזוג לעצמו משקה, אולם בעל האכנסיה שהיה יהודי ירא

אנחנו עדיין מחפשים דרכים לפתיחת הפה. בשיחה הקודמת דיברנו על מפתח הוודיה, והפעם נלמד על אפשרות נוספת. אבל לפני שנדבר על התבודדות לא מוצלחת אולי כדאי שנתחיל מההתבודדות שאנחנו חולמים עליה, השיחה המושלמת עם השם.

בהתבודדות החלומית אנחנו פותחים את הפה והדיבורים פשוט מחליקים החוצה בשצף קצף, בהתלהבות. געגועים תוססים בלב, תשוקה בוערת בשפתיים... טוב, לא נגזים, נסכים להתפשר גם על משהו צנוע יותר, העיקר שיהיו דיבורים.

אבל אז מגיעה שעת ההתבודדות, הזמן שקבענו, אנחנו מגיעים למקום המפגש מביטים בשעון, זה אמור להתחיל... איפה הדיבורים?

אין, הם לא באו.

מאיפה הם אמורים לבוא בעצם? מהיכן אנו מצפים מהם להופיע?

הדיבור הוא הנפש, ולא תמיד הנפש שלנו מצליחה לעלות על הלשון ולהביע את עצמה. לפעמים היא תקועה אי שם עמוק בלב, מסתגרת, ואז אין לנו דיבורים כי אין לנו חשק לדבר, או כי לא יודעים על מה.

האמת, שאין מה לדעת, הדיבור בהתבודדות לא בא מתוך ידיעה כלשהי, זו לא שיחת עסקים או הרצאה שכדי לדבר עליך לדעת מה לומר. התבודדות היא פרק הזמן שאדם עומד מול ריבונו של עולם ומאפשר לנפש שלו לדבר את עצמה. נחזור שוב, כי זה המפתח: לאפשר לנפש לדבר את עצמה!

ואם היא לא רוצה לדבר, מה?

מצוין, אז יש לך על מה לדבר – ספר לריבונו של עולם איך זה כשהנפש לא רוצה לדבר.

זאת לא בדיחה, ברצינות, הדיבורים הם הופעה חוץ גופית של הנפש. כתוב 'נפשי יצאה בדברו', ומכאן לומדים (ראה

זכורות שיעורים ובתי-כנסת למקורבים!

עיר	נושא השיעור	מגיד השיעור	יום ושעה	לפרטים
בני ברק	'תמימי דרך' הליכה עם תורה	לומדים בחבורה חברות חניכי הישיבות ב"ב	יום ראשון בשעה: 7:40 בערב	0548487317
בני ברק קריית הרצוג	ליקוטי הלכות	לומדים בחבורה	מוצאי שבת בבית מרטי בשעה: 10:00 ובכל ליל שבת מברכים	0548496139
בני ברק בית שמש	התחזקות	רבנים שונים	יום שני בערב לבחורים	0548517128
קריית ספר	בית מדרש 'צנח ישראל!'	תפילות \ שיעורים \ מלווה מלכה ועוד	יום שישי בשעה: 11:00 בבוקר רח' מסילות יוסף 34	0548528387

קו 'המקורבים' - זוגי הישיבות בני התורה
המקורבים לאורו של רביה"ק מוהר"ן מברסלב זי"ע א'
077-31-40-331

שלוחה: 1	הודעות ועדכונים.
שלוחה: 2	לשמיעת הגליון הנפלא 'הקבוצ'.
שלוחה: 3	לשיעורים וכנסים שנמסרו למקורבים.
שלוחה: 4	1 - שיחת חברים \ הודעות מאזינים. 2 - להשאת הודעה למאזינים. 3 - לשלוחת 'הליכה עם תורה' - 'חבורת תמימי דרך'. 4 - למענה ויעוץ.
שלוחה: 5	סיפורי התקרבות וראיונות.
שלוחה: 6	1 - פניני ליקוטי מוהר"ן על התורה. הרב שרגא זילברמן: 2 - שיעורים בליקו"מ. 3 - שו"ת ברסלב. 415 - שיעורים מכלל משפיעי אנ"ש. 6 - שיחות ומכתבי מוהר"א ש. 7 - הזוה"ק בלשה"ק. 8 - דברי גדולי ישראל במעלת לימוד עמוד היומי בזה"ק.
שלוחה: 7	1 - שיעורים ברחבי הארץ. 3 - חברות ברחבי הארץ. 2 - להשאת הודעה לביקוש שיעור או חברותא.
שלוחה: 8	1 - קווי תוכן נוספים (מרכזיות: ברסלב \ פנימיות התורה \ האמונה). 2 - שירי ברסלב. 314 - שירים כלליים. 5 - שירי 'ירוש'. 6 - תיקון הכללי בניגון.
שלוחה: 9	1 - שידור חי.
שלוחה: 0	0 - הודעות קבועות ונחוצות.

ליצירת קשר, לתרומות, להנצחת שם, לקבלת הגליון באימיל, למוקדי הפצה, ולפרסום בגליון פנו לקו 'המקורבים': 077-31-40-331 והשאירו הודעה בשלוחה: 72 או לאימיל: E0773140331@GMAIL.COM * * *

ניתן לתרום \ להזמין את הגליון עד לביתכם דרך מנשירי 'קהילות' בכל רחבי הארץ! וכן דרך קו 'קהילות': 0732757000 בשלוחה: 11318 (בכל האופנים יש לציין: עבור עלון המקורבים, וכשהתרומה היא דרך הטל' יש להשאיר הודעה לאחר מכן בקו המקורבים הנ"ל בשלוחה 72 על סך התרומה, ושהיא מיועדת לעלון זה) תזכו למצוות! * * *

נשמח לקבל כל חומר לגליון ע"י שליחה לכתובת האימיל הנ"ל עד יום שני בערב בצירוף שם מלא ומיקום עיר! (אפשר שם וכתובת בדויים, ולציין זאת), עם זאת, אין התחייבות שהדברים יפורסמו, ואין לראות באי-פרסומם שום צד פגיעה (יתכנו הרבה סיבות. גם טכניות). בהצלחה!!

אמר רבינו הקדוש: 'רציתי שהענין שלי יתפשט בכלבות האנשים המתמידים בעבודתם כאנשי ליטא!!' (שינוי ערפי קודש' ז"ב, סימן ז"ר)

המקור בלימים

ג'ליון שבועי לזוניכי הישיבות בני התורה
המקורבים לאורו של רביה"ק מוהר"ן מברסלב זיע"א
ג'ליון ד' פרשת וירא התשע"ט

יסוד הזוסידות ||| פרק ב: אור רבינו - אור הגאולה!

יסודות זוסידות ברסלב מתבארים על סדר עיר יידידות לרבי יצחק ברייטר הי"ד

ברוך השם אלוהי ישראל אשר לא השבית לנו גאולה,
והבדילנו מן תועי בדרכי אל, וקרְבָנו לְכִלְיוֹת שְׁבַעַת רוּעֵי יִשְׂרָאֵל:

"אשר לא השבית לנו גאולה", הוא מלשון הפסוק [ברות פרק ד פסוק יד]: "ברוך ה' אשר לא השבית לך גאולה" וכו', והכוונה בזה על רביז"ל שהוא עוסק בתיקון הנפשות כהכנה לגאולה, ומתחיל להאיר בהם אור של גאולה.

וכך מובא בחיי מוהר"ן [אות מג, בדברי המעתיק שם שהוא הרב מטשערין] 'ודע אחי המעין שבענין השיר חדש שיתער לעתיד המבאר במאמר זה שהוא בחינת הקול המשקה את הגן ששם גדלים כל הריחות והיראות שזה בחינת קול המוכים הראוי שמוסיף ונותן ריח טוב בנשמות ישראל השומעין תוכחתו, שזה בחינת משיח בחינת ניהי למס עובד עין שם, יש בכל אלה סודות עמקים וגבוהים מאד, סתרי נסתרות רזין דרזין נוראים מאד פמובן מרמזיו הקדושים בשעה שהזכיר הפסוק (רות ד), "ברוך ה' אשר לא השבית לך גאולה" וכו'.

ושמעתי שמתנועותיו הקדושות זכרונו לברכה אז ומנעימות הקול והנגון שאמר פסוק זה היה נראה כנותן בעצמו גם כן לשבח והודאה להשם יתברך שנתן להם גאולה קצה לעסק בתקון וגאולת נפשותם ובהמשכת רוחו של משיח על ידי המשכת תקונים נפלאים ונוראים כאלה. ואז בראש השנה הזה ספר מענין הנגון והשיר שיהיה העולם הבא של כל הצדיקים והחסידים, כמבאר במקום אחר. והמובן היה שזה שיר לבחינת השיר החדש המבאר במאמר זה [וכן כתב ג"כ בספרו פרפראות לחכמה על ליקו"מ תניינא סימן ח אות כן], ועל פי דברים אלו יסד המחבר לשון זה של 'אשר לא השבית לנו גאולה' על רביז"ל.

ומובן מזה שעיקר עסקו של רביז"ל הוא להכין את אור הגאולה, ולהתחיל להאיר כבר עכשיו את אור הגאולה, וכן כתב בספר פרפראות לחכמה [בליקו"מ סוף סימן טו] שכל הליקוטי מוהר"ן סובב והולך על דרך זה, ועל המעין לשים ליבו לזה, וז"ל 'אמר המחבר, באתי להעיר לב המעיין שישים לבו היטב למאמריו הקדושים ז"ל, שעל פי רוב מדברים מענין עולם התיקון ומהמשכת ההנהגה שלעתידי, ומהגאולה העתידה לבוא במהרה בימינו, וכן כל כיוצא בזה כי זה כל חפצו וכל ישעו ז"ל להאיר האמת בעולם, ולהמשיך הארה שלימה ואמיתית מעין ההנהגה שלעתידי ואסדר לפני המעיין בקצרה מענין המאמרים הנ"ל שעל רבה בר בר חנה, ומהם יראה לדוגמא לשים לבו לכל שארי מאמריו שסובבים והולכים גם כן על קוטב זה, גם ישים לבו לעומק נפלאות המאמרים ומי הוא מדבר', ואחר כך מביא דוגמאות מחמש עשרה המאמרים הראשנים, ומבאר שעל דרך זה הוא כל תורתו ודרכו של רביז"ל.

ובודאי שענין זה הוא מסתרי סתרי ההנהגה העליונה ואין לנו שום השגה בזה, אך מכל מקום יש מקום להבין קצת את פנימיות הענין [באופן שסייע לנו לדעת את תפקידו בעבודת ה'], עפ"י דברי האור החיים הק' הידועים שבמצרים לא ירדו לשער הנ' של הטומאה, ולכן בהר סיני לא השיגו את שער הנ' של הקדושה, אבל לעתיד לבוא נשיג את שער הנ' של הקדושה מחמת שבגלות האחרונה נעבור גם את שער הנ' של הטומאה, כי יהיה לנו את כח התורה ועל ידה נוכל לעבור את שער הנ' של הטומאה.

וז"ל האור החיים הקדוש [שמות פרק ג פסוק ח] 'ולצד שישראל לא נכנסו בני שערי טומאה לברר אותו לא השיגו בחינת הקודש שכנגדו, והובטחנו כי לעתיד לבוא ישפיע בנו אל עליון תורת חיים שבשער החמשים והשגתו הוא באמצעות הגליות ובפרט גלות האחרון אנו משיגים הדבר. וטעם שנסתכנו ישראל במצרים בבירור שער הנ', לצד שלא היו בני תורה מה שאין כן דורות האחרונים באמצעות תורתם ישיגו ליכנס לשער הנ' ולהוציא בולעו מפיו, ואז ספו תמו בחינת הטומאה'.

ומבואר שכדי להשיג לעתיד לבוא את שער הנ' דקדושה, אנו חייבים לעבור את שער הנ' של הטומאה, וא"א לעבור זאת אלא בכח התורה, ולכא' מובן דהיינו בכח התורה שנמשכת משער החמישים שהיא זאת שיכולה להאיר לשער החמישים של הטומאה, כי כדי להינצל משער החמישים של הטומאה, צריך כח של קדושה של זה לעומת זה, והיינו הארה של תורה שנמשכת משער החמישים, ועל כן כיון שכדי לזכות לגאולה אנו צריכים לעבור את שער החמישים של הטומאה, עם כל הנסיונות הנוראים הכלולים בכך, אין ברירה אלא שירד גם אור של זה לעומת זה, דהיינו צדיק שיאיר הארה של תורה מאור הגאולה, מאור של שער החמישים, ואמנם כיון שאנחנו עדיין בגלות, על כן יש על זה הסתרה גדולה וכל עבודתנו היא מתוך בחירה ואתערותא דלתתא, ועל כן התיקון הוא גדול כל כך, אבל הדרכים והעצות בעצמם להתמודד עם הנסיונות של שער החמישים, הם רק כאלו שנבועות משער החמישים של הקדושה, שזה עצמו אור הגאולה.

מתוזדשים ||| זודישות המקורבים

תמימי דרך? - אשרי!

כפי שעדכנו כעת עוסקים רבים מחסידי ברסלב בלימוד ו'הליכה' עם תורה א (בחלק א) - 'אשרי תמימי דרך'. זה הזמן' להצטרף ללימוד הנפלא ולזכות בכוח הרבים - שהרי 'אינה דומה מצווה הנעשית ביחיד למצווה הנעשית ברבים' - להבנות והשגות חדשות בתורת רבינו הקדוש!

ואכן, כאן בעלון ישנו מדור נפלא 'תמימי דרך' הממחיש לנו בס"ד בצורה חיה כיצד תורת רבינו מתפרשת באופן נפלא על כל מה שאנו עושים יום-יום ועל פרשת השבוע שבה אנו אוזחים!

כמו-כן בקו חניכי הישיבות - ברסלב, 'הקו של המקורבים' (שסמפרו: 077-31-40-331), ישנה שלוחה מיוחדת להליכה עם התורה (שלוחה: 43), שם ניתן להשאיר ולשמוע את הודעות החברים העוסקים בתורה זו, ולקבל דין מן דין באבה רבה. מחכים להודעות שלכם! אי"ה גם יעלו שיעורים בתורה הנלמדת בשלוחה זו.

כמו-כן, נשמח לקבל מהחברים (במייל המערכת) חידושים על תורה זו, שנדפיסם בעלון זה (בל"ג, כפי האפשר).

גם יצא לאור קובץ של תורה א' לפי תבנית 'משנה סדורה', צורה מאירת-עיניים, ניתן לקבלו במייל המערכת או להזמין דרך הפצת 'עלמא דאורייתא' במכשירי 'קהילות' (חפשו: עלמא).

* * *

ומענין לענין: המערכת מעונינת לפתח את קו הטל' של המקורבים בעוד שיעורים ותוכן, לכן נשמח לקבל את הודעותיכם בדבר הצעות לשיפור וייעול בקו הנ"ל.

"רק תחזיקו עצמכם יחד אזי תיהיו אנשים כשרים!" מערכת 'המקורבים'

השיעורים הקבועים!!						
ר	חודש	הדף	משנה	ליקוטי	ליקוטי	העמוד
ב	חשוון	היומי	ברורה	מוהר"ן	הלכות	היומי
א	יח	מנחות	עמוד	ח"א	ח"ה	בזוה"ק
ז	יח	עח	חזרה	צד.	קעו	תיקוני
א	יט	עט	של,	צד:	קעו	הזוהר
ב	כ	פ	ד-ה	צה.	קעח	יט:
ג	כא	פא	ו-ז	צה:	קעט	כ:
ד	כב	פב	של,	צו.	קפ	כ:
ה	כג	פג	ד-א	צו:	קפא	כא:
ו	כד	פד	ה-ו	צו:	קפב	כא:
ז	כה	פז	חזרה	צו.	קפב	כא:

התורה הנלמדת בחבורת 'תמימי דרך' העולמית:
ליקוטי מוהר"ן, חלק ראשון, תורה א.

מרכבתו של מקום

ביאור העניין הוא כך:

המושכל הראשון הוא שיש שני מצבים שונים הסותרים זה לזה: א. מצב של דבקות – שאז האדם 'פורש' מהעולם, ואין לו אליו שום שייכות, ועל ידי זה הוא מחובר ודבוק בהשם יתברך. ב. מצב של אדם פשוט – שנמצא בעולם ומחובר עמו, ואז אין לו אפשרות להיות דבוק בהשם יתברך.

אמנם כל המהות של ברית מילה, ועיקר חיידושו של אברהם אבינו הוא ההיפך הגמור מזה. והיינו: שדווקא אדם שנמצא כאן בעולם, עם גוף וחומריות, יש לו עסק עם בני אדם על כל המשמעות שבכך – רק הוא יכול להיות דבוק בהשם יתברך בקשר בל ייפרד, ורק הוא יכול כביכול 'להעניק' להשם יתברך תענוג ונחת שאין לו משום נבוא גבוה ככל שיהיה.

כי רק מחמת שהעולם הוא מקום של חומריות, שמסתיר ומעלים את מציאות השם יתברך – אזי כשבכל זאת מתגבר האדם על כך, ומחפש מתוך מציאות העולם את שכינתו יתברך שנמצאת כאן בעולם, בכל דבר ודבר ובכל פרט ופרט – אזי הוא נותן 'מעצמו' כביכול מתנה להשם יתברך.

ואם כן, שלימות העניין הוא רק כשהאדם מתנהג בדרכי בני אדם, ומעורב בדעתו עם הבריות ונוהג כמנהגם באכילה ושתייה ופרנסה ושיחה וכו', ומתוך המצב הזה הוא מחפש להתחבר להשם יתברך, מתוך אמונה ברורה שהשם יתברך נמצא כאן ואפשר להתחבר אליו כאן ועכשיו. שכל זה הוא עניין ברית מילה – לחבר את הגוף וכל תאוותיו להשם יתברך.

* * *

וזה הפירוש 'מרכבה'. מצד אחד המרכבה של המלך הוא הדבר החשוב ביותר, כי בלא זה אין המלך יכול לנוע ממקום למקום, וגם אין ניכר מלכותו כשמגיע למקום זר [רק על ידי מרכבתו]. ומצד שני המרכבה הוא הדבר הטפל ביותר, כי אין לו שום החלטה לעצמו מה לעשות ולהיכן לנסוע, אלא רק לשרת את המלך, לכל מקום אשר יקח אותו.

ועניינו למעשה – הוא ההסכמה של האדם, לתת להשם יתברך להנהיג אותו כרצונו, והוא מוכן בדעתו ללכת לכל מקום ומצב שהשם יתברך רוצה להוליכו שם, בין בגשמיות ובין ברוחניות. ושם – באותו מקום ומצב – שהשם יתברך יביא אותו לשם, הוא יהיה 'מרכבת המלך' שמגלה את מלכותו.

זהו הביטול האמיתי להשם יתברך – לא להתעקש בדווקא על מצב מסוים, מתוך מחשבה שרק במצב הזה אפשר לעבוד אותו יתברך ולהידיבק בו, אלא להאמין ולדעת שבכל מצב ובכל מקום – יכול להיות דבוק אליו, ורק אז הוא 'מרכבה'.

ובזה מבאר מוהר"ת את הפסוק: 'וירא אליו ה' – היינו שנעשה מרכבה אליו יתברך, וזכה להידיבק בו. וכל זה היה דווקא 'באלונו ממרא' – כלומר, בהיכלי התמורות. בתוך העולם הזה שהוא מלא תמורות [בפרט אחר חטא אדם הראשון, שנשלח מגן עדן ונעשה 'להט החרב המתהפכת' המונע מהאדם את הדרך לעץ החיים], היינו שדווקא על ידי זה שיש כזה הסתרה ונסיון בעולם – זכה להתגלות השכינה ולהיות 'מרכבה אליו'.

* * *

ומוסיף לבאר את המשך הפסוק "והוא יושב פתח האוהל כחום היום", ובזה מתבאר איך כל אחד יכול לזכות לזה.

והיינו שכאשר אדם רוצה לזכות לזה, להתקרב להשם יתברך ולהיות דבוק אליו - דווקא אז מתגברים עליו הנסיונות, והיצר בוער בקרבו יותר מאשר לפני כן, ונדמה לו שלא רק שלא התקרב אלא עוד התרחק, וזהו 'כחום היום' היינו שחום היצר הרע בוער בקרבו מאד, ומרגיש שאין לו שום יכולת להכניעו ולהתקרב להשם יתברך.

אך באמת אין זה אלא נסיון - מחמת שבאמת הוא עומד על 'פתח' הקדושה, ועומד להיכנס לשם ולהיות קרוב להשם יתברך ודבוק בו, עם כל התענוג והשמחה שבכך, ודווקא לכן מתגבר עליו היצר הרע כל כך.

ולכן, כאשר מרגיש האדם את התגברות היצר, צריך לדעת שדווקא כעת הוא עומד על 'פתח' הקדושה, והעצה היא להתעקש ולהישאר על עמדו, ולא להתבלבל מכך שמרגיש 'כחום היום', אלא ימשיך להיות 'יושב על הפתח' ולרצות ולהשתוקק להתקרב להשם יתברך [גם אם דמה להיפך], ורק אז, כשזוכה להתעקש על זה, ולא להניח את מקומו, כמו שכתוב 'אם רוח המושל (היצר הרע) תעלה עליך – מקומך אל תנח', אז יזכה שיהיה 'וירא אליו ה'", כמו שזכה אברהם אבינו.

ומובן שכל זה אינו רק פעם אחת, אלא בכל יום ובכל זמן מחדש, וכן בכל פעם שרוצה לעלות מדרגה לדרגה – צריך להתנסות בעניין זה, ולהיות עקשן לישב על הפתח אפילו אם הוא 'כחום היום', עד ישיקף וירא אליו ה' משמים. ובמצב כזה צריך לבטל כל חכמותיו וחשבונותיו לגמרי כאילו אין לו שם, וכאילו אינו קיים, רק להיות משועבד אל האמת, עד שיזכה לזה.

לאחר שבפרשת לך נתבאר תחילת כניסתו שלך אברהם אבינו לעבודת המקום עד שזכה למצות ברית מילה, ממשיך הכתוב בפרשת וירא לספר את סיפור חייו עד ללידת יצחק ועקידתו.

* * *

פתיחת הפרשה היא פלא, ולכאורה אין לה עניין עם ההמשך. כי הפרשה מתחילה עם סיפור המלאכים שבאו לאברהם לבשרו על לידת יצחק, ואחר כך על הפיכת סדום [ואחר כך מעשה אבימלך, ולידת יצחק]. אך הפסוק הראשון הוא כאילו עומד בפני עצמו, ומספר "וירא אליו ה' באלוני ממרא", ואין לזה שום התייחסות בהמשך [מלבד כשאמר 'אל נא תעבור' שלדברי רש"י נתכוון לדבר כלפי שכנה, וגם אז לא נמצא המשך לדברים לאחר מכן], ולכאורה אין שום שייכות בין פסוק זה לבין המשך הפרשה.

וגם הפסוק בעצמו אינו מבואר: א. לא כתוב כלל לאיזה מטרה נראה אליו ומה דבר אליו ה' (רמב"ן). ב. לא נכתב 'אל מי' נראה ה', אלא רק בלשון נסתר 'אליו' - וצריך להבין מתוך המקראות שבפרשה הקודמת שהכוונה לאברהם, ואין זה דרך המקרא (קדושת לוי). ג. גם לכאורה היה צריך לומר 'וירא ה' אליו', ולא 'וירא אליו ה' (אור החיים).

להלן נבאר בעז"ה עניין הפסוק, ומתוך כך נראה שפסוק זה הוא היסוד וההקדמה לכל הפרשה, ובפסוק זה נתבאר תמצית מהותו וחייו של אברהם אבינו [מאז מצות ברית מילה והלאה].

ביאור הפשט – רש"י והרמב"ן

בדברי רש"י מבואר [והוא מדברי חז"ל (ב"ר)] שהשם יתברך לא הגיע כדי לדבר אליו אלא לבקר את החולה, והרמב"ן מוסיף ומבאר שהוא ראייה 'למעלה ולכבוד לו', וכל זה הוא כגמול על מצות מילה שעשה, ומוסיף רש"י שלכן הזכיר הכתוב שם המקום 'באלוני ממרא' להורות שזו סיבת הראיה, ולכן היה דווקא באלוני ממרא מחמת שהוא נתן לו עצה על המילה.

והוא הפעם הראשונה מאז בריאת העולם, שהיה כדבר הזה – שנגלה ה' לאיזה אדם, לא בשביל שום דיבור או ציוו, אלא רק כדי לחבר הבא לבקר את רעהו, ולדרוש בשלומו. [ואחר כך היו עוד פעמים כאלו – בזמן הקמת המשכן שנראה אליהם כבוד ה', וכן בקריעת ים סוף שראתה שפחה על הים מראה שכינה, ועוד, כמבואר בדברי הרמב"ן].

ומובן מאד מדוע היה כל זה מיד אחר ברית מילה, כי זה מהות הברית מילה – לכרות 'ברית' בין שני אוהבים, שנותנים ומקבלים זה מזה כביכול [וכמו שנתבאר בהרחבה במאמר הקודם – פרשת לך לך, שאברהם אבינו היה הראשון שהאמין שיש דבר כזה בין השם יתברך לבני אדם, ושזה תכלית העולם]. ולכן קרא אברהם 'ידיד' ומזכירים זאת בברכת ברית מילה "אשר קידש ידיד מבטן וחקו בשארו שם".

הרחבת העניין – 'אור החיים' ו'קדושת לוי'

'אור החיים' הקדוש, מרחיב יותר את העניין, ובתחילה מעורר מניין למדו חז"ל שבא לבקר את החולה מחמת מצות ברית מילה, שכל זה אינו מרומז כלל בדברי הפסוק. ומוסיף עוד דבר פלא שמכאן ואילך לא נאמר עוד באברהם תיבת 'וירא', אלא רק 'ויאמר השם'.

ומבאר שבפסוק זה מתגלה שאברהם אבינו נעשה 'מרכבה' להשם יתברך, כלומר שנתאחד עמו ממש ומכאן ואילך נעשו כמקשה אחת כביכול, ועל ידי זה השיג כל הדרגות של נבואה בשלמות. ולזה זכה על ידי מצות ברית מילה, שאז נתגלה שם ה' בבשרו [וממילא מובן שמזה למדו חז"ל שבא לבקר על מצות ברית המילה]. ומבאר לפי זה הטעם שנאמר 'וירא אליו השם' ולא להיפך ['וירא ה' אליו'], כדי לרמז עניין זה. ובזה מובן מדוע לא נאמר יותר 'וירא' אצל אברהם, כי מכאן ולהלן הוא מצוי תמיד עמו 'עטרה לראשו' ואינו צריך להיראות אליו, אלא רק לדבר עמו (ועניין זה מרומז גם בדברי רש"י בסוף פרשת לך לך).

ובספר 'קדושת לוי' מבאר על פי זה הטעם שלא נזכר שמו של 'אברהם' – כי בהתגלות הזאת זכה אברהם אבינו לביטול מוחלט להשם יתברך במסירות נפש [שזה עניין הדם של הברית מילה, שמוכן למסור נפשו ולשפוך דמו להשם יתברך], עד ש'נתפשט שמו מן האותיות שלו', כלומר שביטל לגמרי את מציאותו, ונעשה טפל למציאות ה'.

לעובדא ולמעשה – ליקוטי הלכות

ובליקוטי הלכות מבאר העניין לעובדא ולמעשה איך יכול כל אחד לזכות לזה, ובזה יתבאר מהות העניין של 'מרכבה למקום', וגם יתבאר המשך הפסוק "והוא יושב פתח האוהל כחום היום" שבפשטות הוא שייך בעיקר להמשך הפרשה לגבי המלאכים שבאו אליו (וכמו שפירש רש"י), אמנם על פי מה שיבואר נראה שהוא שייך בדווקא לפסוק זה.

* * *

ליקוטי מוהר"ן – זה מדבר אלי!! זה לא סלוגן זה דרך זויים!!

עבודת היום || פנינים על סדר סדר היום והתפילה

אמונה

העיקר הוא להתחזק באמונה בכל פרט ופרט שעובר עליו, ועיקר האמונה הוא בזה עצמו שבכל מה שרואה יש פנימיות ואלקות, וזה עיקר בחינת שוית' ד' לנגדי תמיד, מה שאדם רואה את השי"ת כל הזמן, בכל פרט ופרט בבריאה, וממילא כל מה שעובר עליו אינו מבלבל כלל את דעתו, כי יודע שהכל בהשגחה פרטית ובכל דבר יש פנימיות.

ונעתיק בזה מלשון מוהר"ת [בהל' פקדון ה"ד אות כא] שמאריך קצת בעניין האמונה הנ"ל ודבריו קילורין לעיניים וז"ל שם 'על כן עקר החקמה והשכל האמת הוא האמונה שהיא קל התורה כמו שכתוב, כל מצותיך אמונה, הינו שצריכים להתנהג בכל דבר על פי התורה הקדושה וכשנסתפל באיזה דבר ידע יאמינו באמונה שלמה שבודאי יש בזה הדבר שכל גדול ויכולין להכיר בזה הדבר גדולת הבורא יתברך ולהתקרב על ידי זה לה' יתברך. ואם יזכה לידע ולהבין בזה איזה שכל הנוגע בעבודת ה' יתברך מה טוב, ואם לאו יצמצם שכלו ויסמך על אמונה עד שיזכה שיזכך גופו כראוי אז יזכה להבין כראוי לו. אבל על כל פנים אפילו כל זמן שאינו מבין היטב השכל שיש בכל דבר, הוא מאמין באמונה שבאמת יש בו חקמה ושכל גדול כי כלם בחקמה עשית והכל בשביל להתקרב על ידי זה לה' יתברך ולהכיר אותו יתברך על ידי זה כמו שכתוב, כל פעל ה' למענהו וכו'.

פי זה עקר הבחירה מה שאין מבינים וראים החקמה והשכל שהוא החיות אלקות שיש בכל דבר. כי אם היו הכל רואין זאת עין בעין בודאי לא היה שום בחירה, כי בודאי היו הכל בורחין בחקמה ושכל שהוא עקר עצם הטוב והנעימות של כל דבר אשר אין למעלה ממנו, ומי פתי יסור להשליך נעימות מתוך קצה ולהמשיך אחר עכירת וגשמיית עב. אך מחמת שה' יתברך בחקמתו העלים מהעולם החקמה שיש בכל דבר ואי אפשר להשיגו כי אם על ידי עבודה ויגיעה רבה בתורה ומצות, וגם אחר כך אי אפשר להשיג בזה העולם עד התכלית האחרון כי אם לעתיד לבוא שתמלא הארץ דעה וכו'. וכמו שכתוב (קהלת), גם את העולם נתן בלבם מבלי אשר ימצא האדם את המעשה אשר עשה האלקים מראש ועד סוף, ופרש רש"י, העולם חסר קתיב לשון העולם שהעלים מהבריות וכו'. וזהו: מבלי אשר ימצא האדם את המעשה אשר עשה האלקים מראש ועד סוף, הינו שגשבי כל דבר מראשו ועד סופו שהוא פנימיותו שהוא השכל שיש בו שהוא בחינת ראש בחינת ראשו מגיע השמימה, שגשבי אותו עד סופו שהוא חיצוניותו וגשמייתו, להשיג הכל איך מקשרים ומיחדים יחד. כי זה אי אפשר להשיג בזה העולם כי אם על ידי יגיעה גדולה בתורה ומצות וגם אחר כך אי אפשר להשיג בשלמות עד לעתיד אחר התחייה בעת הקבול שכל שאז נשיג ונדע כל מה שנעשה בזה העולם וכל מה שפנה ה' יתברך בבריאת העולם וכל אשר בו ובהנהגתו כל ימי עולם מראש ועד סוף. ועל כן מחמת שעתה אי אפשר להשיג ולהבין השכל שיש בכל דבר, על כן יש נח הבחירה. וישראל קדושים מאמינים במשה רבנו ובתורתו ובכל הצדיקים שאחריו והולכים בדרךיהם ומאמינים שבכל דבר יש בו פנימיות חיות אלקות שהוא השכל, יע"ש עוד.

* * *

על הפרשה || פנינים על פרשת השבוע

פתח האהל

"והוא יושב פתח האהל כחום היום" - מוהר"ת מאריך בענין זה בהלכות אישות [הלכה ד] ומבאר שזה יסוד גדול בעבודת ד' שאדם צריך להמתין ולשבת פתח האהל, היינו שגם כשהוא לא מצליח להיכנס אל הקדושה, אל יתיאש וילך ח"ו, אלא ישב וימתין בפתח האהל עד שיזכה להיכנס.

וז"ל שם 'זה, והוא יושב פתח האהל כחום היום'. ושיבה לשון עכבה זמן רב, כמו, 'ותשבו בקדש ימים רבים', הינו שזכה לזה שיתגלה אליו ה' על ידי שישב ונתעבב ימים רבים אצל פתח האהל, שהוא פתח הקדושה, שהוא בחינת מלכות שהיא מדרגה הראשונה שצריכין לעלות דרך שם עד שיבוא להשגת הנ"ל, שהיא נקראת פתח ושער כידוע, בחינת זה השער לה' וכו', אבל כשרוצין לכוון לשם, מתגברין ומתפשטין כנגדו הסטרא אחרת שהם היכלי התמורות מאד, וכל מה שהוא סמוך יותר אל הפתח, מתגברין ומתפשטין כנגדו מאד מאד, עד שיש הרבה שגבר היו אצל הפתח וחסרו, רחמנא לצלן, מחמת שלא ידעו שגבר הם אצל הפתח, או שמתפשטין כנגדו מאד מאד עד שקשה לו לשגבר, ומבאר מזה בדרךיו הקדושים [בלקוטי תניגא בסימן נא], אבל הוא יושב ונתעבב פתח האהל.

'כחום היום' זה בחינת התגברות חמימות היצר הרע, שעל זה נאמר, "איכה תרעה איכה תרביץ בצברים". שאז זמן רע למרעה הצאן, כמו שפרש רש"י שם, כי צהרים בחינת חום היום, זה בחינת חמימות היצר שאז זמן רע לצאן קדשים שהצדיק רועה אותם והיום ילגשת אל הקדש, ורבים נתרסקו על ידי זה, רחמנא לצלן, כמו שכתוב, "עד שיפוח היום וכו'". כמו שפרש רש"י שם, ע"ש שם, שהיו ישראל מקרבין להשם יתברך בגדלה ובכבוד עד שפוח היום, שהתגבר חמימות היום וכו', ועל ידי זה נחרב הבית, אבל מי שאינו רוצה להטעות את

עצמו וחושב על תכליתו הנצחי באמת אינו שב לאחור בשום אופן בעולם יהיה איך שיהיה, רק הוא יושב וממתין ומתעבב אצל הפתח ימים רבים כמה שיהיה, ואף על פי כן מניחין אותו לכוון לתוך הפתח וחסם היום לוהט אותו מאד ואף על פי כן אינו מניח את מקומו ויושב ומתעבב אצל הפתח האהל של הצדיקים והקשרים עד שירחם מן השמים, בבחינת והוא יושב פתח האהל כחום היום כנ"ל.

וזהו בחינת ויהושע בן נון נער לא ימיש מתוך האהל, והושע הוא בחינת התלמיד של הצדיק האמת שנקרא משה, כמו שכתב אדוננו מורנו ורבנו זכרוננו לברכה, שבכל מקום שיש רבי ותלמיד הם בחינת משה ויהושע ואהל מועד, ועל שם זה נקרא התלמיד והושע, על שם י-ה ושיעף, כמו שדפשו רבותינו זכרונם לברכה, הינו שכל חיותו ותוקתו הוא על כחו של רבו הצדיק שמתפלל עליו תמיד י-ה ושיעף, שהשם יתברך יושיעו מעצת הסטרא אחרת המתגברין ומשתטחין עליו בכל עת: וזה 'ויהושע בן נון נער' שאפילו קשהיה בבחינת נער, בבחינת מעשי נערו, אף על פי כן 'לא ימיש מתוך האהל', כי אף על פי כן עמד אצל הפתח הרבה עד שדחק את עצמו לתוך האהל ולא מש מתוכו וכו'.

והנה אף שאין דבריו אמורים על התורה הזאת, אבל עולה ומובן מעצמו שזה עיקר היסוד של התורה הזאת, כי מצד אחד איש הישראלי צריך תמיד להסתכל על השכל שבכל דבר, אבל מצד שני אי אפשר לזכות מיד לאור השכל, ועיקר הדרך לזכות לאור השכל הוא רק על ידי בחי' נ' שהוא האמונה הפשוטה [שהיא בחי' מלכות, שזה עיקר בחי' פתח האהל כמבואר בלשון מוהר"ת הנ"ל], והאדם החפץ לזכות לקדושה, ולזכות לאור השכל שיאיר לו בכל דרכיו, מוכרח לישב בפתח האהל ולהמתין הרבה מתוך אמונה, שבודאי יש שכל בכל דבר אף אם אינו זוכה להשיג זאת בשכלו, וגם בזה עצמו שהוא בחושך והוא בפתח האהל ועוברים עליו כ"כ נסיונות ומניעות, גם בזה יש פנימיות ושכל, וע"י שאינו מתיאש והוא יושב על פתח האהל ומתחזק להמתין מתוך אמונה, ע"ז הוא מכין את הכל לזכות לאור השכל, [וזהו ג"כ מש"כ מוהר"ת שזה בחינת יהושע בן נון לא ימיש מתוך האהל, כי יהושע הוא בחי' לבנה שהוא בחי' נ' כמבאר במאמר, ויהושע ע"י שאחז את עצמו תמיד באמונה, ותמיד היה בבחי' לא ימיש מתוך האהל, ע"ז זכה להתאחד עם בחי' משה, ואז זכה להשגת השכל שהוא כל התורה שזכה ללמוד ממשה].

ובאמת אצל אברהם אבינו הרי היה זה במשך כל ימי חייו, שחיפש וחיפש ואע"פ שעדיין לא זכה להתגלות, וגם אחר שזכה להתגלות ד', אבל להתגלות בבחינת נבואה ממש מהשי"ת זכה רק אחר שנימוז, וכל זה הוא בחינה הנ"ל שישב פתח האהל מתוך אמונה פשוטה, וע"ז זכה בסוף להשגה נוראה בבחי' וירא אליו ד' [וזה היה דייקא אחר המילה שהוא ליום הח', וע"כ הוא מסוגל ביותר להארת בחי' הח'].

הכנסת אורחים של אברהם אבינו וקירוב השי"ת ע"ז

והנה אברהם אבינו הכניס אורחים, ואז כשרצו להודות לו אמר להם וכי משלי אכלתם, משל אלקי עולם אכלתם, שבו והודו למי שאמר והיה העולם, ויל"ע למה עשה זאת דווקא בצורה כזו, ואולי יש לבאר זאת עפ"י דברי רביז"ל כאן, כי ע"י הצדקה הוא ג"כ בחי' חיבור הח' והנ', כי ח' ונ' הם בחי' חמה ולבנה, והעשיר והעני הם ג"כ בחינת חמה ולבנה, כי הלבנה עיקר אורה הוא מהחמה, וכך העני מקבל הצטרפותו מהעשיר וכשנותנים צדקה נעשה בזה ייחוד בחי' חמה ולבנה [וכן מבואר בספר נחת השולחן להרב מטשערין על תורה זו, בהל' צדקה], וע"כ דייקא בעת שנתן להם צדקה, אז הוא זמן מסוגל ביותר להאיר להם את בחי' החכמה והשכל האמיתי שהוא אור האמונה שמאיר בעולם.

וביתר עומק יש לבאר כי באמת כשאדם עוסק בתאוות ליבו אינו פנוי כלל להסתכל בשכל, כי הכסיל אינו חפץ בתבונה כי אם בהתגלות לבו, וממילא אין עם מי לדבר ולא יעזור להוכיח שיש מנהיג לבירה [כידוע ענין זה], לכן עשה זאת בצורה שזה לא יהיה סותר ל"התגלות לבם", אדרבא מעצמם ירצו להודות לו, ואז יפתח את עיניהם להבין שיש כאן פנימיות בכל העולם הזה, ובפרט בזמן שמוסוגל להארת החכמה וכו'.

אנשי סדום ותפילת אברהם עליהם

והנה כשם שאברהם אבינו עסק בחסד מופלא, כן הריפך ממש היה סדום, כי הם היו ממש בבחי' לא יחפץ כסיל בתבונה כי אם בהתגלות ליבו, וע"כ גם לא היטיבו לאחרים, וממילא היו רחוקים מאמונה ומשכל דקדושה, וע"כ נגזר עליהם כליה, ואברהם אבינו התפלל עליהם למצוא להם זכות, ולכאן הוא פלא גדול למה חיפש אברהם עליהם זכות, הרי הם באמת בהיפך מכל המציאות האמיתית של העולם שהוא בחסד, בבחי' "עולם חסד יבנה", והם כ"כ בהיפך מזה וא"כ למה שיהיה להם קיום בעולם, ואולי יתבאר העניין קצת עפ"י דברי רביז"ל כאן, כי אברהם אבינו ידע שיש פנימיות בכל דבר, וגם בכל אדם שנמצא בעולם יש פנימיות, ויש חן וחשיבות המיוחד לו שרק הוא יכול לתקן, ועל כן הוא הפסד גדול שיהיה להם כליה, רק צריך למצוא להם זכות ע"י הצדיקים שבתוכם, שיע"י יחזרו בסוף בתשובה, כי כל נפילתם הוא מחמת שנפל אצלם החן והחשיבות למקום הלא נכון, אבל בזכות הצדיקים שדרים שם, יחזרו הכל בסוף אל הקדושה, כי גם הרשעות הוא מחמת החן והחשיבות של הקדושה שנפל לשם, וכשיחזרו בתשובה הרי מזה עצמו יתעלה החן והחשיבות ויתפרק הכל לטובה.

עו"ד יעקב וינרוט הלך לעולמו בשבוע שעבר ביום שלישי בגיל 71 ממחלת הסרטן. בעשורים האחרונים וינרוט ביסס את מעמדו כאחד מבכירי עורכי הדין בישראל. אם לא הבכיר והמוכר מכולם. הפרקליט הבכיר ליווה כמה פרשות מרכזיות בהיסטוריה של המדינה.

בין עיסוקיו היה מרצה בכיר, את ההרצאה המשמעותית האחרונה בחייו העביר לפני כמה חודשים עו"ד יעקב וינרוט ז"ל בפני סטודנטים באולם הקונסרבטוריון בתל אביב שבה הוא פרש את משנתו ותפיסת עולמו. אותה הרצאה שהייתה כל כך חשובה לו, הייתה בעצם ההרצאה המשמעותית האחרונה בחייו כשהוא מדבר על משנת תורתו של רבי נחמן מברסלב זיע"א.

וינרוט בא לשם עם עשרות עמודים מודפסים, אבל דיבר מעומק מהלב. שעתים, לא פחות, ארכה ההרצאה. יותר משעה מספר וינרוט בכישרון ובלהט על טולסטוי, דוסטויבסקי, ויטגנשטיין, קאמי, אפלטון, ועל עוד הרבה פילוסופים שאפילו את שמותיהם אני לא מכיר. הוא דן בייאוש ובאבסורד ובחידולן של הקיום. בשלב מסוים הוא גם שואל-מתריס: "בעצם, למה לא להתאבד?"

"הרצאת הדברים שלי היום לא מתיימרת להיות הרצאה דידיקטית", פתח וינרוט. "אני לא בא ללמד אתכם משהו, אני לא בא לקבוע איזושהי אמת, אני לא בא להוכיח איזושהי תזה. זה בסך הכול מקבץ של חלק מזרם אסוציאציות, שנושא אותי בימים אלה של חודש אלול... זרם של מחשבות שלפי דעתי הוא בסיסי מאוד, חיוני מאוד".

אדם חולה בן 71, גופו מיוסר, ידיו רועדות, שואל את קהל הסטודנטים שלפניו מה הטעם בחיים האלה. אבל אז מגיע המפנה. השעה השנייה של ההרצאה היא כולה מענה מפתיע לשעה הראשונה.

"אז איך מוצאים משמעות לחיים? איך מגרשים את האבסורד? אני רוצה לקפוץ אל רבי נחמן מברסלב". וינרוט, הליטאי הגדול, השכלתן הגדול, הבוגר המפורסם של ישיבת פוניב'ד ושל הפקולטה

למשפטים באוניברסיטת תל אביב, רוצה לדבר על רבי נחמן? כן כן. אבל הוא עושה את זה בינרוטית מדוברת: "אני רוצה שתדעו שאת תורת ברסלב מכירים באמת רק 40 50 איש. אולי 60. ברסלב זה לא לקפוץ ברחוב ולחלק ספרים. אני הגעתי אליה בשלב מאוד מאוחר של חי, משום שאני גדלתי אצל הליטאים. הרב שלי, שאיש מכם בוודאי לא שמע עליו כי הוא לא היה איש פוליטי מעולם, היה הרב שמואל רזובסקי. הוא היה גדול האנליטיקאים שאני מצאתי. מה שלא היה קיים בשכל – לא היה קיים בכלל (א. ה. איני יודע מה בדיוק אמר עו"ד וינרוט, אך ברור וא"צ לומר שוודאי היה לו למן הגר"ש רגש עצום, עיין במכתב מאליהו שכתב שגם ביישיבת קלם שעבדו עבודה מאוד מסודרת היה רגש פנימי, כי בלי זה לא שייך עבודת ד', אלא שכונתו שבאופן החיצוני זה מה שזכו לקבל ממנו, את הגיון התורה).

אבל אדם הרי משתנה, ואני הגעתי לרבי נחמן מברסלב בשלב די מאוחר בחיי בנסיבות מאוד יוצאות דופן, ונדהמתי לראות איזה עושר יש בתוך התורה הזאת. אני יודע שלא תפתחו את זה, אבל מי שזה מעניין אותו שיסתכל בספר שנקרא ליקוטי מוהר"ן, תורה ס"ד. רבי נחמן בעצם אומר לנו: אף על פי שאתה לא יכול להבין את העולם בכוח השכל שלך, אתה יכול להשיג משמעות כלשהי במציאות, כשאתה עולה לדרגת האומנות. עזוב את המחשבה, ותחיל להיות אומן. והאומנות שר' נחמן מדבר עליה בדרך כלל היא השירה הניגון.

"כל אחד ואחד מאיתנו שמע וזו פעם אחת בחייו את המציאות כשירה. המציאות שרה לנו בהיפתח כותר של פרח, בפכפוף המים של החלל, בשחר העולה קמעא קמעא, בזהרורי השמש השוקעת, באוושת העלים, בדממת המדבר, בקולות מים רבים אדירים משברי ים, בצחוק של ילד, בדמיון של תינוק, בדרת השלג הראשון, בפסגת ההר ובענוותנות של הגבעה, בתהום רבה ובציוץ הציפורים".

והוא המשיך: "כל אחד ואחד מאתנו היה לו מומנט כזה שהוא ראה בו שירה. אלה דברים של יום יום שהחיים מזמנים לנו. אנחנו לא תמיד שומעים את

השירה הזאת בגלל שאנחנו רצים במרוץ החיים שמחריש את האוזניים שלנו. אנחנו לא מסוגלים לשמוע את השירה של המציאות, אבל המציאות שרה. אם תיקחו את כל המדענים ביחד – הם לא יוכלו לברוא יותר של פרח נפתח. אם תיקחו את כל הסופרים והמשוררים והאומנים, הם יוכלו לכתוב על האהבה – אבל הם לא יוכלו לכתוב אהבה. הדברים הכי פשוטים בחיים שלנו הם שירה".

ואז הוא עבר למרכיב השני שלמד מר' נחמן מברסלב: השמחה. יש לה קשר עמוק לניגון. "ר' נחמן הגיע למסקנה שהיא הפוכה מכל הפילוסופיה של הייאוש. הואיל והמגע שלנו עם הפרדוקס של המציאות יכול להתקיים רק באמצעות הניגון, והניגון עולה רק מתוך שמחה, והוא יוצר שמחה מתוכו בהיזון חוזר, הרי שהשמחה היא יסוד מוסד בהוויה שלנו. הייאוש לא פותר כלום. להפך. אדם חייב להיות שמח. איך מייצרים שמחה? מה זו שמחה של ר' נחמן? זה לשתות בקבוק וודקה? לר' נחמן יש קובץ של מעשיות, והקובץ הזה מתחיל במילים: 'אספר לכם איך היו שמחים'. כל המעשיות האלה באות ללמד אותנו כיצד אדם מגיע לשמחה. הוא מחייב אותנו לברוח מהייאוש. הוא רואה בייאוש בן ברית של השטן. הוא מצווה עלינו לשמוח. כי מתוך השמחה יעלה הניגון, ומתוך הניגון נוכל להיות במצב של איזשהו איחוד עם מציאות משמעותית".

במשך כמעט שעה וינרוט תיאר והדגים איך הניגון והשמחה הם-הם הבסיס להכול, עד לסיים: "מה שאני רוצה להגיד לכם, זה שהטעות הגדולה שלנו היא שאנחנו מחפשים תמיד איזשהו בסיס גדול, רצינולי, שעל פיו ננהג. אבל לא מהפילוסופיות הגדולות אנחנו נחיה, אלא מתוך הדברים הקטנים, התורות הקטנות, הדברים הפשוטים, שהם כל כך מובנים לנו. אתם יכולים לקחת את כל הספרייה בפקולטה לפילוסופיה. לא תמצאו בה גרגר אחד של משמעות. כי לא הפילוסופיה מולידה משמעות, אלא הדברים הקטנים. האדם הוא קטן. כל מה שהוא יכול לעשות זה לחיות את חייו הצנועים, הקטנים, ביושר, בכיבוד הזולת. כי זה כל האדם."

זכורות שיעורים ובתי-כנסת למקורבים!

לפרטים	יום ושעה	מניח השיעור	נושא השיעור	עיר
0548487317	יום שני בשעה: 7:40 בערב	לומדים בחבורה חבורת חניכי הישיבות ב"ב	'תמימי דרך' הליכה עם תורה	בני ברק
0548496139	מוצאי שבת בבית פרטי בשעה: 10:00 ובכל ליל שבת מברכים	לומדים בחבורה	ליקוטי הלכות	בני ברק קרית הרצון
0548517128	יום שני בערב לבחורים יום שישי	רבנים שונים לומדים בחבורה	התחזקות	בני ברק בית שמש
0548528387	בשעה: 11:00 בבוקר	לומדים בחבורה	חבורה ללימוד לקוטי מוהר"ן	קרית ספר
(מאחורי 'בר כ"ל')	רח' מסילת יוסף 34	תפילות \ שיעורים \ מלווה מלכה ועוד	בית מדרש 'נצח ישראל!'	

ליצירת קשר, לתרומות, להנצחת שם, לקבלת הגיליון באימייל, למוקדי הפצה, ולפרסום בגיליון פנו לקו המקורבים: 077-31-40-331 (בכל האופנים יש לציין: עבור עלון הודעה בשלוחה: 72 או לאימייל: E0773140331@GMAIL.COM) * * *

ניתן לתרום \ להזמין את הגיליון עד לביטחם דרך מכשירי 'קהילות' בכל רחבי הארץ! וכן דרך קו 'קהילות': 0732757000 בשלוחה: 11318 (בכל האופנים יש לציין: עבור עלון המקורבים, וכשהתרומה היא דרך הטל' יש להשאיר הודעה לאחר מכן בקו המקורבים הנ"ל בשלוחה 72 על סך התרומה, ושהיא מיועדת לעלון זה) תזכרו למצוות!
* * *

נשמח לקבל כל חומר לגיליון ע"י שליחה לכתובת האימייל הנ"ל עד יום שני בערב בצירוף שם מלא ומיקום עיר! (אפשר שם וכתובת בדויים, ולציין זאת), עם זאת, אין התחייבות שהדברים יפורסמו, ואין לראות באי-פרסומם שום צד פגיעה (יתכנו הרבה סיבות. גם טכניות). בהצלחה!!

**קו 'המקורבים' - זוזיכי הישיבות בני התורה
המקורבים לאורו של רביה"ק מוהר"ן מברסלב זיע"א
077-31-40-331**

שלוחה: 1	הודעות ועדכונים.
שלוחה: 2	לשמיעת הגליון הנפלא 'הקבצו'.
שלוחה: 3	לשיעורים וכנסים שנמסרו למקורבים.
שלוחה: 4	1 - שיחת חברים \ הודעות מאזינים. 2 - להשאת הודעה למאזינים. 3 - לשלוחת 'הליכה עם תורה' - חבורת תמימי דרך. 4 - למענה וייעוץ.
שלוחה: 5	סיפורי התקרבות וראיונות.
שלוחה: 6	1 - פניני ליקוטי מוהר"ן על התורה. 2 - שיעורים בליקו"מ. 3 - שו"ת ברסלב. 4 - שיעורים מכלל משפיעי אנ"ש. 6 - שיחות ומכתבי מוהר"א"ש. 7 - הזוה"ק בלשה"ק. 8 - דברי גדולי ישראל במעלת לימוד עמוד היומי בזוה"ק.
שלוחה: 7	1 - שיעורים ברחבי הארץ. 3 - חברותות ברחבי הארץ. 2 - להשאת הודעה לביקוש שיעור או חברותא.
שלוחה: 8	1 - קוי תוכן נוספים (מרכזיית): ברסלב \ פנימיות התורה \ האמונה. 2 - שירי ברסלב. 3/4 - שירים כלליים. 5 - שירי 'ירש'ו. 6 - תיקון הכללי בניגון.
שלוחה: 9	1 - שידור חי.
שלוחה: 0	0 - הודעות קבועות ונחוצות.

המקור בים

ג'ליון שבועי לזיכוי הישיבות בני התורה
המקור בים לאורו של רביה"ק מוהר"ן מברסלב זיע"א
ג'ליון ה' פרשת זווי ערה התשע"ט

יסוד הזסידות |||

יסודות זסידות ברסלב מתבארים על סדר עיר ידירות' לרבי יצוק ברייטר הי"ד || המשיך פרק ב: אור רבינו - אור הגאולה:

ברוך השם אלוהי ישראל אשר לא השבית לנו גאולה, והבדיקנו מן תועי בדרכי א-ל, וקרבנו לכלליות שבעת רועי ישראל:

שבוע שעבר נתבאר שיעקר אורו של רביז"ל הוא להאיר עצות מאור הגאולה שהוא בחי' הארת שער החמישים, כי רק ע"י זה יש את הכח לעמוד כנגד הנסיונות שהם משער החמישים של הסט"א, ונמשיך לבאר בזה ענין מופלא שרואים בפר' בלעם שמתבאר בזה את היסוד הנ"ל.

אומרת לו בשוה וילדה אומרת לו בפחות שתיים ושלש פעמים, ואחר כך אומרת לו הרי את כבן בית שב ברור לעצמך, ועי"ז הכשילתו לבסוף, יעו"ש בגמ', ודעת לבנון להבין שכך ממש הוא עצת בלעם בזמנו.

ועפ"י הנ"ל יתבאר ששלושת עניינים אלו, מה שדייקא בפרשת בלעם נזכר הנבואה על משיח, וכן שדייקא שם נזכר עוצם מעלת ישראל ואהבת הש"ת אליהם, ולעומת זאת עצת בלעם הרשע להכשיל את ישראל בעבירה, כל אלו יש להם שייכות וקשר הדוק, כי זה עצמו עיקר הארת הגאולה מה שיראו אז בחוש את עוצם אהבת הש"ת לישראל [ויתגלה האהבה שבדעת שהוא למעלה מהמוחין והמידות, יעו"י ליקוטי מוהר"ן סימן לג שזה עיקר בחי' סודות התורה שיתגלו לעתיד], ולכן מה שמתגלה בדבריו גילויים אלו ומה שמתגלה בדבריו עניין הגאולה וביאת משיח הוא עניין אחד ממש, וזה לעומת זה הוא עצת בלעם להחטיא את ישראל, כי עיקר הגאולה תלויה בתקון הברית, ועיקר עומק העצה הרעה בזה הוא שעל"ז יחליש דעתו וירגישו רחוקים מהש"ת, כידוע שזה עיקר רצון היצר הרע להרחיק את האדם מהש"ת ולהפילו בדעתו, וזה בא ג"כ בעיקר ע"י פגם הברית, וע"כ כל ג' עניינים אלו שייכים מאוד זה לזה.

ומה שנתגלו דברים אלו דייקא ע"י בלעם, יתבאר עפ"י מה שמובא שבלעם היה בזה לעומת זה של משה רבינו, מהמקום הגבוה ביותר שלו, כי הוא היה בסט"א בתכלית הטומאה, וכל מה שעשה הש"ת הוא בדרך של זה לעומת זה, וכידוע מה שמובא בזה"ק עד כי יבוא שילה זה משה [גימטריא שילה] כי משה הוא משיח בעצמו, וע"כ בלעם שהיה בתכלית הטומאה, היה בבחי' הזה לעומת זה של משה משיח, וע"כ הוא הלוחם במשיח, אבל מאידך, כשהש"ת הוציא בלעו מפיו ונתהפכו כל דבריו אל הקדושה, הרי הוא מהמקום הגבוה ביותר של הקדושה ששם הוא יניקתו, והדברים עמוקים.

וביתר עומק יובן שעל כן נתגלו גילויים אלו דייקא ע"י בלעם, כי באמת הכח לנצח את קליפת בלעם, הוא דייקא ע"י הגילויים שגילה הוא בעצמו, בבחי' מיניה וביה אבא ליזיל ביה נגרא' [סנהדרין לט ע"ב] שיעיקר כח הכנעת הרע הוא דייקא ע"י הרע בעצמו כשמוציאים ממנו ניציוצות הקדושה, וביתר עומק כי באמת הנסיונות העצומים והנוראים שיש ע"י קליפת בלעם, אי אפשר לעמוד כנגדם בדרך הרגילה שהיה קודם הנסיונות האלו, כי הם נסיונות שנמשכים מבחי' שער החמישים דסטרא אחרא, וע"כ הכח לעמוד כנגדם הוא רק ע"י הארה משער החמישים דקדושה שהוא הגילויים הנ"ל של שער החמישים, שהוא בחי' סודות התורה שיתגלו לעתיד, שבזה מתגלה עוצם אהבת הש"ת לעמו ישראל בכל רגע ורגע, ששורש הדברים מתגלה בפרשת בלעם עצמו, וזה מה שנותן את הכח לעמוד בנסיונות האלו עצמם וד"ק.

הגילוי של נבואת פרשת בלעם הוא הכח לעמוד כנגדו

ובאמת יש להתבונן בדבר מופלא מאוד, דהנה עניין הנבואה על ביאת משיח מרומת הרבה פעמים בתורה, אבל המקום שהוא מפורש ממש הוא בנבואת בלעם [דרך כוכב מיעקב וכל המשך העניין, יעו"י ברמב"ן במדבר פרק כד, יד ובהמשך הפסוקים שם], וכמו כן מצינו עוד שהגילויים הנוראיים ביותר בעוצם מעלת ישראל ואהבת הש"ת לעמו ישראל בכל עת ובכל מצב, שמובא דייקא בנבואת בלעם, וכמו שיראה המתבונן בכל פרשת בלעם שכולו שבח נפלא מאוד במעלת ישראל שיש להם את כח האבות הקדושים וכו' ולעתידי לבוא יהיה מחיצתם לפני מלאכי השרת, וכן עוצם אהבת הש"ת את ישראל אף בעת שהם חוטאים לפניו וכמובא ברש"י על הפסוק לא הביט אוון ביעקב [פרק כג פסוק כא] וז"ל שם 'לא הביט הקדוש ברוך הוא אוון שביעקב, כשהן עוברין על דבריו אינו מדקדק אחריהם להתבונן באוונות שלהם ובעמלן שהן עוברין על דתו וכו'. ה' אלהיו עמו - אפילו מכעיסין וממרים לפניו אינו זז מתוכן. ותרועת מלך בו - לשון חבה ורעות כמו רעה דוד (שמואל ב' טו לז) אוהב דוד, ויתנה למרעהו (שופטים טו, ו) וכן תרגם אונקלוס ושכינת מלכהון בנייהון, וכן המתבונן בשאר כל הפרשה יוכל לראות עניין זה שהגילויים שנתגלה בתורה מעלת ישראל ועוצם אהבת הש"ת אליהם שבפרשה זו הם עצומים ונוראים מאוד יותר משאר מקומות התורה.

והנה לעומת זאת מצינו שכל הנסיונות של הדורות האחרונים שקודם ביאת משיח הם בחינת קליפת בלעם, וכמו שכתוב שאמר בלעם [במדבר פרק כד פסוק יד] 'לכה איעצך אשר יעשה העם הזה לעמך באחרית הימים', והכוונה בזה למה שיעץ לו להכשילם בזימה וכמו שאמרו חז"ל וכמובא ברש"י שם, ואמנם הלשון הוא אשר יעשה העם הזה לעמך [והיינו בהיפך אלא שנקט לשון נקייה], "באחרית הימים", וצריך ביאור הרי העצה שנתן להכשילם היתה אז ולא באחרית הימים [ועפ"י פשט הם שני עניינים, כי היה נבואה על מה שעם ישראל יעשו לעמו באחרית הימים ממש, ולבד מזה נתן לו עצה להכשילם עכשיו, וכן מבואר ברש"י, אמנם יש בזה כמובן קושין], ומובא בספרים לפרש שבאמת גם העצה הזאת שיעץ להכשילם, עיקרה היתה לאחירת הימים, כי בעצתו היה מונח השורש של קליפתו, קליפת בלעם, שזה שורש עצת הסטרא אחרא איך להכשיל את ישראל באחרית הימים, היינו בעקבתא דמשיחא.

ובאמת עיקר עצת בלעם הוא להכשיל את ישראל ולהכניסם למקום הנסיון בלי שישימו ליבם שהם נכנסים לנסיון, ועי"ז יכשלו בסוף, וכמובא בגמ' במסכת סנהדרין [דף קו ע"א] שאמר בלעם 'בוא ואשיאך עצה, עשה להן קלעים והושיב בהן זונות זקינה מבחוץ וילדה מבפנים, וימכרו להן כלי פשתן, עשה להן קלעים מהר שלג עד בית הישימות והושיב בהן זונות זקינה מבחוץ וילדה מבפנים, ובשעה שישראל אוכלין ושותין ושמיחין ויוצאין לטייל בשוק אומרת לו הזקינה אי אתה מבקש כלי פשתן, זקינה

מתודרשים ||| חודשות המקורבים

שיר חדש

יצא לאור שיר חדש על המילים: 'הריני מקשר' הנהוג לומר בחסידות ברסלב לפני כל תפילה. ניתן להאזין לשיר המרגש - המושר ע"י נחמן זלטא נ"ו - בקו חניכי הישיבות - ברסלב בשלוחה: 82.

השיעורים הקבועים!!						
י	חודש חשוון	הדף היומי מנחת	משה ברורה עמוד היומי 'דרש'	ליקוטי מוהר"ן ח"ה	ליקוטי הלכות ח"ה	העמוד היומי תיקוני הזוהר
ז	כה	פה	חזרה	צו:	קפג	כב.
א	כו	פו	שלא, ז-ט	צח.	קפד	כב.
ב	כז	פז	שלא, י שלב	צח:	קפה	כג.
ג	כח	פח	שלא, א	צט.	קפו	כג.
ד	כט	פט	שלא, ב שלב	צט:	קפז	כד.
ה	ל	צ	שלא, ג-ג	ק.	קפח	מד:
ו	א	צא	חזרה	ק:	קפט	כה.

התורה הנלמדת בחברות 'תמימי דרך' העולמית: ליקוטי מוהר"ן, חלק ראשון, תורה א.

חיי שרה – החיים והמות

קרויים חיים מחמת שהם עדיין דבוקים למקור החיים, ולכן נכתב 'קריית ארבע היא חברון' – לרמז שאף שנשמתה נפרדה מה'ארבע' יסודות של הגוף, אך עדיין היא חברון, שעדיין היא מחוברת למקור החיים, ובזה ממשך רוח חיים אפילו אל הגוף [ובזה מתבאר מעלת קברי הצדיקים, שאף לתוף הגוף הקדוש שבקבר נמשך הארה של חיים מהנשמה].

לעובדא ולמעשה – ליקוטי מוהר"ן וליקוטי הלכות

כמו כן מבואר בליקוטי הלכות בכמה מקומות, שבפרשה זו מרומז מהות חיי הצדיקים, וכן מבאר על פי זה עניין מערת המכפלה.

וביאר העניין הוא כך:

מבואר בליקוטי מוהר"ן (סימן טו) שלכל אדם יש שני חלקים: 'רוח דלעילא' ו'רוח דלתתא'; החלק הראשון הוא החלק העיקרי של הנשמה שהוא נשאר למעלה, והחלק השני הוא חלק קטן ממנו שהוא יורד למטה ומתלבש בגוף.

ושלימות החיים הוא כאשר זוכים לקשר ולדבק את ה'רוח דלתתא' עם ה'רוח דלעילא', שבזה האדם זוכה להיות דבוק במקור החיים ושורש נשמתו, ולקבל חיות חדש בכל רגע. והצדיקים שזוכים לחיות כך – זוכים לחיים 'ארוכים' ו'כפולים', מחמת החיות החדש שמקבלים בכל רגע מחדש.

מהות החיים הוא 'התחדשות'. ככל שמתרחק האדם מלחשוב על האתמול והמחר ולחיות את ההווה – כך הוא מחובר יותר למציאות 'החיים'. כי החילוק בין אדם חי לאדם שאינו חי הוא רק בעניין זה. שהרי תינוק שלא נולד – יש לו 'עתיד', ובר מינן מת שנפטר – יש לו 'עבר', ואדם חי הוא זה שיש לו 'הווה', וממילא רק זהו החיים האמיתיים; כי הרגע הקודם 'מת' והרגע הבא עדיין לא 'נולד'.

אלא שמחמת שהאדם מנתק בין ה'רוח דלתתא' ל'רוח דלעילא', ותחת להיות מחובר אל מקור נשמתו, הוא מחובר אל הגוף – על כן נדמה לו שהחיים הם 'המשך אחד ארוך', שבנוי על האתמול והשלשום, ואל המחר והעתיד. וכך הוא מתנתק מהחיים האמיתיים יותר ויותר, ומזקין מיום ליום ונעשה כבד ושובר מיואש. אך הצדיקים שזוכים להיות מקושרים אל ה'רוח דלעילא' – מקבלים חיות חדש בכל רגע, וממילא אין בהם זקנה ושברון לב וייאוש, שהרי 'אני היום לילידיך' [שנאמר על משיח].

וזה מרומז בלשון הפסוק "מאה שנה ועשרים שנה ושבע שנים" וכדרשת חז"ל 'בת מאה כבת עשרים ובת עשרים כבת שבע'. כי בדרך כלל 'בת עשרים' הוא אדם שיש לו רצונות ו'תכניות' מה הוא רוצה לזכות ולהיכן רוצה להגיע, ולעומת זה 'בת מאה' הוא אדם שכבר אין לו תכניות ורצונות. אך אצל הצדיקים 'בת מאה כבת עשרים' – כי אותו חיות חדש שיש להם בגיל עשרים, יש להם בגיל מאה. וכן 'בת עשרים כבת שבע ליופי'. היינו שתינוק עד גיל שבע מתפעל מכל דבר שרואה, כי הכל אצלו חדש ויפה, אך אחר כך כבר 'מכיר' הכל ואין מה לחדש לו. אך אצל הצדיקים 'בת עשרים כבת שבע ליופי, שגם בגיל עשרים רואים את יופי העולם כאילו היום נברא.

ובזוה"ק מבאר שבתבות אלו מתגלה 'מאן דאיהו זעיר איהו רב, ומאן דאיהו רב איהו זעיר' [מי שמקטין עצמו, נעשה גדול. ומי שמקטין עצמו, נעשה קטן]. והיינו שמי שמגדיל עצמו ועושה עסק רק מה'רוח דלתתא', נעשה קטן והחיים שלו קטנים ומצומקים. ולהיפך, מי שמקטין עצמו ורוצה לקבל הארה מה'רוח דלעילא', נעשה גדול והחיים שלו נעשים ארוכים וכפולים.

ובזה יש לבאר סדר הפרשה. כי עיקר החיבור בין ה'רוח דלעילא' ל'רוח דלתתא' נעשה בעת ההסתלקות (כמבואר בליקוטי מוהר"ן שם), שאז מגיע מלמעלה ה'רוח דלעילא', וה'רוח דלתתא' מתחבר עמו ומסתלק [ולכן מי שזוכה להיות בעת ההסתלקות - יכול לקבל הארה גדולה בבחינת 'פי שניים'].

והנה הפעם הראשונה שהיה כך – היה בעת העקדה, שנצטוו 'להעלותו' לעולה ולא לשוחטו, והתכלית היה לחבר ה'רוח דלתתא' עם ה'רוח דלעילא'. וכשהגיע שמועה זו לשרה – נתאוותה גם כן לחיבור זה, וכשזכתה לכך נסתלקה מן העולם.

ובכדי לגלות עניין זה ולפרסמו בעולם, רצה אברהם לקברה דווקא במערת המכפלה, שלשון 'המכפלה' מרמז על החיבור בין 'רוח דלתתא' ל'רוח דלעילא' [כמבואר בזוה"ק, ועל פי זה מבאר שם שלא המערה ולא השדה נקראים 'מכפלה', אלא שניהם מקבלים הארה מהמכפלה'].

אמנם כדי לזכות לזה – היה צריך לגלות קדושת ארץ ישראל, ולכן הוצרך לקנות את המערה והשדה מעפרון, ודווקא בדמים כדי שיהיה לו כח להוציא הקדושה הזאת מהסטרא אחרא, וזה הטעם שפנה תחילה לבני חת, כי רק על ידם היה אפשר להוציא קדושת ארץ ישראל מהסטרא אחרא [ולכן נזכר עשרה פעמים 'חת' בפרשה], ועניין זה צריך ביאור רחב בפני עצמו ואכ"מ.

לאחר שפרשיות הקודמים סיפר הכתוב על חייו של אברהם אבינו [בפרשת לך לך – התחלת חייו וכניסתו לברית, ובפרשת וירא – עיקר תורף חייו], כעת בפרשה זו [פרשת חיי שרה] – מספר הכתוב על הסתלקותם של אברהם ושרה. ותחילת חייו של יצחק וזיווגו.

האריכות שיש בסיפור הסתלקות שרה וקבורתה – הוא חידוש היוצא מן הכלל, וכפי שמדגיש הזוה"ק (בפרשה זו) כמה פעמים. וגם כל המעשה עם מערת המכפלה – תמוה מאד, מפני מה ראה לנכון לבחור מקום זה לקבורה, ומפני מה התעקש בדווקא לקנות המקום בדמים ולא במתנה.

ומלבד עצם האריכות, יש כמה תמיהות בסדר הדברים ולשונוות הפסוקים: א. הלשון 'ויהיו חיי שרה' בשונה ממה שנכתב אצל אחרים 'ויחי אדם' ו'ויחי נח' (אור החיים). ב. הקדמת מספר שנות חייה לסיפור מיתתה. ג. 'יתור הלשון' 'מאה שנה ועשרים שנה ושבע שנים' (זוה"ק, רש"י, ליקוטי הלכות). ד. חזרת הפסוק שוב 'שני חיי שרה' (רש"י, רמב"ן, אור החיים, קדושת לוי). ה. 'ויבא אברהם לספוד לשרה ולבכותה' – נכתב בכ"ף קטנה, ומבואר בבעל הטורים שמיטט בכייה, וצ"ב. ו. הלשון 'מערת המכפלה' צריך ביאור, וכן שינוי הלשון שפעם כתוב 'מערת המכפלה' ופעם כתוב 'שדה המכפלה'.

כמו כן צריך להבין סמיכות פרשה זו לפרשת עקדת יצחק. וברש"י הביא (מדברי חז"ל) שעל ידי העקדה פרחו נשמתה, והוא פלא וכי זו תורה וזו שכרה.

אך העניין הוא שזאת היא הפעם הראשונה שהיה הסתלקות של 'צדיק'. וכמו ש'חיייה' של אברהם ושרה היה חידוש שלא היה קודם לכן [כי הם היו הראשונים שהיו 'הודים'], כך גם הסתלקותם הוא חידוש [שהיא ההסתלקות הראשונה של 'הודי']. ולכן הכתוב מאריך בזה מאד לפרטי פרטים, ובזה מתבאר תורה שלמה בהגדרת 'חיייה' של צדיקים ומהות ה'הסתלקות' וה'קבורה', וכפי שיתבאר.

ביאור פשט – רש"י ורמב"ן

בפרשה זו לא נמצא ביאור שלם בדרך הפשט לבד. כי בוודאי אי אפשר להבין על פי פשט הטעם שרצה אברהם אבינו דווקא במערת המכפלה, וגם קשה לבאר אריכות הפסוק בסיפור חיי שרה וכפילות הלשונויות.

ולכן גם רש"י והרמב"ן [מפרשי הפשט] השתמשו הרבה בדרך הדרש – הן בפסוק 'ויהיו חיי שרה', והן בעניין מערת המכפלה.

אמנם יש לבאר את המהלך הכללי של הפרשה בדרך הפשט, והעניין בקיצור הוא, שאחר העקדה נסתלקה שרה, ובאמת לא היה בקיצור ימים אלא זה היה זמנה, ולכן הקדים הפסוק לומר 'ויהיו חיי שרה' – היינו שלכתחילה ימי חייה היו מאה ועשרים ושבע שנה ולא יותר, אלא שהשטן ניסה לדמות כאילו 'מחמת' העקדה נסתלקה, אבל אינו כן. ולכן אברהם אבינו נמנע מלכנות הרבה (כמבואר ב'בעל הטורים') כדי שלא ייתן פתחון פה לזה.

עד כאן פשוט הדברים, אך שאר הלשונויות מוכרחים להתפרש בדרך דרש, כמו שהביא רש"י "בת מאה כבת עשרים לחטא, ובת עשרים כבת שבע ליופי", וכן הלשון 'מערת המכפלה' מרמז על הזוגות הכפולות שנקברו שם (רש"י). או שכפל הקב"ה קומתו של אדם הראשון (רמב"ן) וזה הטעם שחשק דווקא במקום זה. [והאופן שנתגלה לאברהם היה על ידי עז שברח זמנה בה בקר אלו המערה הזאת, ושם גילה סוד המקום הזה (כמבואר במדרש והובא בדברי הרמב"ן)].

ולכן עשה תחבולות להשיג בדווקא המקום הזה, ובכדי שלא יבין עפרון שיש לו בזה עניין מיוחד, דיבר תחילה עם בני חת, ורק לאחר מכן ביקש שידברו עם עפרון. ובכדי שלא יחזור בו לאחר מכן כשיבין גדולת המקום – התעקש לקנות המקום בכסף מלא (כל זה מבואר באור החיים).

הרחבת העניין – אור החיים

בדברי האור החיים הקדוש מרחיב העניין, ומבאר שהלשון 'ויהיו חיי שרה' הוא לשון צער, מחמת שנסתלקה על בשרת העקדה, אך הפסוק חוזר ומדגיש 'שני חיי שרה' שלא נחסר מימי חייה כלום [ובדרך אחר מבאר שאכן נחסר משנותיה, אך הקב"ה משלים שכרה על כל השנים האלו]. ואת הלשון 'מאה שנה ועשרים שנה ושבע שנים' הוא מבאר שהיה חילוק בין המאה הראשונים שהיו בצער [מחמת חסרון הבנים, ושהיית ישמעאל בביתה], לבין עשרים ושבע שהיו בנחת.

פנימיות העניין – אור החיים וקדושת לוי

אמנם ממשך ומבאר פנימיות העניין, שהכתוב מספר בזה על מהות חיי הצדיקים והסתלקותם, וכמו כן מבואר בספר הקדוש 'קדושת לוי'.

ותוכן דבריהם הקדושים הוא, שהצדיקים בחייהם דבוקים ומקושרים להשם יתברך, ולכן נכתב 'ויהיו' שהוא לשון הו"ה, מחמת שכל 'חיי שרה' היו מקושרים ודבוקים בשם ה'. ולכן גם בעת הסתלקותה לא נחשב הדבר למיתה, כי הצדיקים גם במיתתם

עבודת היום || פנינים על סדר חיים והתפילה

אהבת ישראל

מעיקר עבודת האדם הוא לאהוב כל אחד מישראל כנפשו ולראות רק מעלות כל אחד מישראל ולא חסרונו ח"ו, וכבר אמרו חז"ל ואהבת לרעך כמוך זהו כלל גדול בתורה, ובאמת עיקר הקושי והנסיון בזה הוא מחמת עניין זה שאין האדם מסתכל בשכל ובפנימיות של כל דבר, רק המבט הוא מאוד חיצוני, אבל באמת איש הישראלי צריך תמיד להסתכל בשכל של כל דבר, וכפי המבואר בתורה, וכשאדם הולך בדרך זו אזי בנקל להסתכל על מעלת האדם ולאהוב כל אחד מישראל באמת, גם אם יש חילוקי דעות וכיוצא ביו לבין חבריו.

כי באמת הרי יכולים לראות אפילו בגשמיות, שאם יש שני אוהבים באמת שיש דבר חזק המקשר ביניהם, כגון ידידות אמיצה של משך שנים רבות, או שום דבר שהוא, אזי ברוב המקרים אף אם יש חילוקי דעות וכיוצא באופן שבשני בני אדם אחים כיוצא בהם נעשה מחלוקת גדולה, אבל כאן שיש דבר המקשר ביניהם ויש אהבה אמיתית ביניהם, הרי הם מתעלמים מהנקודות האלו, ואע"פ שבאמת זה נקודות שישוללות להפריע, מ"מ אם יש אהבה אמיתית וחזקה, הרי היא הטפילה על הנקודות הקשות שביניהם, כי יש כח באדם להסתכל על העיקר ולהתעלם מהדברים העפלים.

וממילא יבין האדם שבאמת כך הוא בכל אחד ואחד מישראל, כי אם היה האדם מתבונן ומסתכל על יהודי כמו שהוא באמת, בעין השכל והפנימיות, היה רואה בכל יהודי את עוצם קדושתו ומעלתו בעצם זה שהוא מרע אברהם יצחק ויעקב ומאמין בהש"ת, וכש"כ במה שזוכה להתעטף בטלית ולהניח תפילין בכל יום, ולקרוא קר"ש ולשמור שבת ולחנך בניו לתלמוד תורה וכו' וכו', הרי אין לשער עוצם האהבה שצריכה להתעורר לכל יהודי ויהודי, אלא שהיצר הרע רוצה לעשות את האדם משוגע ממש כלשון רבינו בתורה זו, והוא גורם לאדם להסתכל על נקודות כ"כ חיצוניות ושוליות, עד שמגדירים לפעמים את כל האדם לפי דעתו בעניין פלוני או אלמוני, והרי זה שגוון ושטות ממש כמוהו לכל בר דעת, כי באמת הדברים האלו כל כך שוליים ויש ל"כ הרבה נקודות עיקריות יותר במהות יש הישראלי ששם האדם היה מתבונן בהם היה נגמר כל המחלוקות בעולם, אלא שכך הוא הסדר שהחן והחשיבות האמיתית של איש הישראלי נפל, וקשה מאוד להסתכל בשכל אמיתי ופנימי על כל דבר, וממילא מתלבש הבעל דבר מאוד במצוות המחלוקת [וכמו שמאריך בזה מוהר"ת בהל"י יין נסך ה"ד שזה עיקר מה שהבעל דבר מתלבש עצמו במצוות], ועיקר הצעה לזה הוא לעסוק בתורה באמת וע"ז נעשה כלי לקבל את הארת השכל והפנימיות שבכל דבר, ואזי יכולים להסתכל על כל אחד מישראל במבט הרבה יותר גבוה, הרבה יותר מרומם, וממילא בנקל אפשר לקיים את המצוה של ואהבת לרעך כמוך שהוא כלל גדול בתורה.

ואמנם בוודאי שאחר שאנו בגלות ועשו שולט בעולם שזה מקשה מאוד להסתכל בפנימיות על כל דבר, וע"כ היצר הרע מתגבר כל כך להפוך את בני אדם למשוגעים ממש, וצריך עבודה על זה ואינו בא ממילא, אבל ע"כ כשיתחיל האדם להתבונן בדרכי הפנימיות והשכל שבכל דבר יהיה לו בנקל יותר להרגיש אהבה אמיתית לכל אחד מישראל, ולראות את הטוב ואת המעלות שבכל אחד ואחד, ולאט לאט יתפוך הדבר אצלו להרגל וטבע ויהיה הדבר אצלו הרבה יותר בנקל.

על הפרשה || פנינים על פרשת השבוע

מאה שנה ועשרים שנה ושבע שנים

והיו חיי שרה מאה שנה ועשרים שנה ושבע שנים, מובא בזה"ק [פר' שלח דף קסח.]. ומובא בדברי מוהר"ת [בליקו"ה הל' ערלה ה"ה אות יז] שהפסוק הזה בא ללמדנו [מאן דאיהו רב, איהו זעיר, ומאן דאיהו זעיר, איהו רב], היינו מי שהוא מגדיל עצמו, הרי הוא באמת קטן, ומי שמקטין עצמו הוא הגדול באמת, וזה מרומם בפסוק זה שאמה שהוא מספר גדול, כתיב בו שנה לשון יחיד, ושבע שהוא מספר קטן כתיב בו שנים לשון רבים, יעו"ש בזה"ק ובדברי מוהר"ת שם עוד בזה.

ובאמת זהו עיקר היסוד של דרך ההסתכלות האמיתית בשכל של כל דבר המבואר בתורה וכפי שמאריך בזה מוהר"ת בהל' פקדון [ה"ד] כי השכל האמיתי הוא אור גדול וא"א לזכות אליו כי אם ע"י בחי' נ', והיינו שעושה עצמו כמי שאינו יודע, וע"ז הוא מכין כלי לקבל את הארת אור השכל, וכלשון מוהר"ת שם [באות ד] 'כי בקדושה זאת הנהיגה יקרה מאד, הינו בחינת הנהיגה, הינו לעשות עצמו כנהמה כאלו אין בו שום דעת כלל כמו שאמר דוד, ואני בער ולא אדע הנהמות הייתי עמך. וכמו שכתב אדוננו מורנו ורבינו זכרוננו לברכה על פסוק כל אשר נתן ה' חכמה הנהמה, שהיא חכמה גדולה לעשות עצמו כנהמה. כי על ידי זה עקר קבלת הדעת והשכל האמת, כי זהו בחינת צמצום המוח הנ"ל בחינת מלכות בחינת נ"ן הנ"ל שהוא בחינת מדה וצמצום, הינו שאי אפשר לקבל שום דעת ושכל אמיתי כי אם ששמישים עצמו כנהמה כאלו אינו יודע

כלל, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, אין התורה מתקיימת אלא במי ששמישים עצמו כאינו יודע ואז על ידי זה יקרא זוכה לקבל את השכל והמח בהדרגה ובמדה. וגם כשמתקבל איזה שכל ידעת צריך לידע בכל פעם שעדין אינו יודע כלל, כמו שכתב אדוננו מורנו ורבינו זכרוננו לברכה כמה פעמים, ועל ידי זה זוכה לקבל מח ידעת חדש בכל פעם'.

ועיו"ש שמאריך בזה שזה גופא החילוק שבין הסטרא אחרא לסטרא דקדושה, כי הסטרא אחרא שהוא בחי' עשו אינו חפץ בתבונה כי אם בהתגלות ליבו, ורוצה שיהיה לו כל התאוות, ואח"כ עוד רוצה להבין את השכל בכל דבר, וחושב שהוא יכול להבין הכל, וממילא מפרש כל דבר לפי טפשות שכלו וע"ז נופל מאוד מאוד, אבל יעקב שהוא בחי' איש הישראלי הוא בהיפך ממש, שמתרחק מאוד מכל התאוות וכו', ואע"כ מבין שבאמת אינו יודע כלום, ועל כן הוא מאמין שיש פנימיות ושכל בכל דבר, ודייקא ע"ז הוא זוכה בסוף להשיג באמת את השכל והפנימיות שבכל דבר, כי האמונה הוא עיקר הכלי להשגת השכל [וכמובא בליקו"מ סי' צא], ועל כן דייקא ע"י מה שיוודע שאינו יודע, ע"ז זוכה להשיג את השכל האמיתי והפנימיות שבכל דבר.

וזהו עניין הנ"ל המבואר בזה שמי שמגדיל עצמו וחושב שיוודע הכל, ע"ז הוא קטן ואינו משיג כלום, ואדרבא הוא נופל לבסוף לכל התאוות כי קשה לו להתגבר מול מה שרואה בעיניו חיצוניות, אבל מי שמקטין עצמו ויודע שאינו יודע כלום, הוא גדול באמת, והוא זוכה להינצל מכל הנסיונות והתאוות כי יודע שיש בזה שכל ופנימיות שאינו מבין, ואינו הולך רק אחר החיצוניות, וע"ז זוכה בסוף ג"כ להשגת השכל באמת.

בת ק' כבת כ' ובת כ' כבת ז'

ועיו"ש בדברי מוהר"ת שזה בחי' מה שאמרו חז"ל בן ק' כבת כ' ובת כ' כבת ז', כי שרה היתה מקטנת עצמה, וגם כשהיתה בת ק' היתה מקטנת עצמה כבת כ' וכן בת כ' כבת ז', כי שרה היא בחי' מלכות כמו שאמרו חז"ל [בברכות יג ע"א] שהוא על שם שהיא שרה על כל העולם כולו, אבל עיקר בחי' המלכות דקדושה הוא דייקא ע"י שמקטין עצמו, יעו"ש עוד בדברי מוהר"ת מה שמבאר בזה, ועפ"ז מתוק מאוד מה שמסיים שני חיי שרה, היינו כולם שוים לטובה, כי דייקא ע"י זה זכתה לחיות, בחי' חית, שהוא בחי' השגת השכל והדעת שהוא עיקר החיות, וזהו שני חיי שרה, כי דייקא ע"י שהיתה מקטנת עצמה זכתה לחיים אמיתיים [עפ"י יסוד דברי מוהר"ת שם].

עפרון ואברהם

ואולי יתבאר היטב עפ"י זה כל העניין עם עפרון, כי עפרון לא זכה להסתכל בשכל והפנימיות וע"כ לא זכה לראות את האור שיש במערת המכפלה, וכל חמדתו היה לממון שיקבל מאברהם, אבל אברהם היה מסתכל בשכל של כל דבר וע"ז זכה לראות את האור של מערת המכפלה ששם הוא הפתח והשער לגן עדן.

תיקון הקבורה

וימתק מאוד מה שכל זה היה דייקא בעת קבורת שרה, כי שרה היא בחי' מלכות וכו"ל, ועיקר תיקון בחי' המלכות הוא בעת הקבורה שאז מניחים את הגוף בעפר שהוא בחי' מלכות כידוע [כי אש רוח מים עפר הם כנגד בחי' ד' אותיות הו"ה], ועפר הוא כנגד ה' אחרונה שהיא בחי' מלכות], וע"ז יכול הגוף לקבל את הארת הנשמה כראוי עד שיזכה ע"ז לתיקון ולעמוד בתחיית המתים בגוף נקי ומזוקן.

קרית ארבע ובני חת

וע"כ עיקר תיקון הקבורה הוא בחי' חיבור הח' והנ' שהוא בחי' מלכות, וימתק מאוד בזה מה שמבואר בפרשה ששרה מתה ב"קרית ארבע", ואברהם רצה לקנות את המערה מאת "בני חת", וכל הפרשה סובבת והולכת סביב בני חת, כי המלכות קודם שממשיכים לתורה את אור החכמה, אור הח', היא בבחי' ד', בחי' דלה וענייה, [כמובא הרבה בדברי מוהר"ת, ועיו" ליקו"מ סי' מט ועוד], וזהו ותמת שרה בקרית ארבע, ארבע דייקא, בחי' ד' שהוא בחי' המלכות, וכדי לתקן זאת היה צריך להמשיך בחי' חית, וזה ע"י קבורה בכלל, ובפרט במערת המכפלה שהוא שער גן עדן כמובא, ששם עיקר הארת השגת החכמה, וע"כ השתדל אברהם מאוד לקנות את המערה מאת בני חת, חת דייקא, בחי' חית, שהוא בחי' תיקון חיבור הח' ונ' הנ"ל [כי כשהמלכות מקבלת מהח' היא בבחי' נ'], וע"ז נעשה התיקון בשלימות, והוא נפלא מאוד להתבונן.

שליחות אליעזר ומסירות נפשו

זהו ג"כ כל המשך הפרשה בעניין אליעזר שמסר נפשו לעשות שליחותו של אברהם, ואע"פ שהי לו בזה נסיון גדול מאוד כי רצה את יצחק לבתו כמובא, ואברהם אמר לו אין ארור מתדבק בברך, ובאמת בוודאי היה בזה נסיון גדול, אבל הוא עמד בזה, וזה ע"י שהסתכל בשכל של כל דבר וידע בוודאי יש בזה פנימיות וסוד, וידע את האמת שלא שווה לו לעזוב את אברהם בשביל תאוות ליבו, שזה בחי' הכסיל שאינו חפץ בתבונה רק בהתגלות ליבו, וע"ז זכה להיפך לברוך כמובא בחז"ל, כי זכה להידיבק באברהם, וע"ז זכה לברכה [שהוא בחי' בכורה, כי ברכה ובכורה הם בחי' אחת כמובא, וזה עיקר בחי' החכמה והשכל וכמובא בפנים].

ליקוטי מוהר"ן – זה מדרב אלי!! זה לא סלוגן זה דרך זויים!!

קו 'המקורבים' - זיכוי הישיבות בני התורה
המקורבים לאורו של רבינו הקדוש מברסלב ז"ל
077-31-40-331

שלוחה: 1	הודעות ועדכונים.
שלוחה: 2	לשמיעת הגליון הנפלא 'הקבצו'.
שלוחה: 3	לשיעורים וכנסים שנמסרו למקורבים.
שלוחה: 4	1 - שיחת חברים \ הודעות מאזינים. 2 - להשאת הודעה למאזינים. 3 - לשלוחת 'הליכה עם תורה' - חבורת תמימי דרך'. 4 - למענה ויעוץ.
שלוחה: 5	סיפורי התקרבות וראיונות.
שלוחה: 6	1 - פניני ליקוטי מוהר"ן על התורה. הרב שרגא זילברמן: 2 - שיעורים בליקו"מ. 3 - שו"ת ברסלב. 415 - שיעורים מכלל משפיעי אנ"ש. 6 - שיחות ומכתבי מוהר"א ש"ס. 7 - הזוה"ק בלשה"ק. 8 - דברי גדולי ישראל במעלת לימוד עמוד היומי בוה"ק.
שלוחה: 7	1 - שיעורים ברחבי הארץ. 3 - חבורות ברחבי הארץ. 2 - להשאת הודעה לביקוש שיעור או חבורתא.
שלוחה: 8	1 - קוי תוכן נוספים (מרכזיית: ברסלב \ פנימיות התורה \ האמונה). 2 - שירי ברסלב. 314 - שירים כלליים. 5 - שירי 'דרשו'. 6 - תיקון הכללי בניגון.
שלוחה: 9	1 - שידור חי.
שלוחה: 0	0 - הודעות קבועות ונחוצות.

זכורות שיעורים ובתי-כנסת למקורבים!

עיר	נושא השיעור	מגיד השיעור	יום ושעה	לפרטים
בני ברק	'תמימי דרך' הליכה עם תורה	לומדים בחבורה חבורת חניכי הישיבות ב"ב	יום שני בשעה: 7:40 בערב	0548487317
בני ברק קריית הרצון	ליקוטי הלכות	לומדים בחבורה	מוצאי שבת בבית פרטי בשעה: 10:00	0548496139
בני ברק קריית הרצון	שיעור התחזקות	שיעור התחזקות	בכל ליל שבת מברכים	0548496139
בני ברק	התחזקות	רבנים שונים	יום שני בערב לבחורים	0548517128
בית שמש	חבורה ללימוד לקוטי מוהר"ן	לומדים בחבורה	יום שישי בשעה: 11:00 בבוקר	0548528387
קריית ספר	בית מדרש 'נצח ישראל'	תפילות \ שיעורים \ מלווה מלכה ועוד	רח' מסילת יוסף 34 (מאחורי 'בר כל')	
קריית ספר	בית מדרש 'נצח ישראל'	שיעור מהרה"ח ר' אשר זעליג מרגליות	רח' מסילת יוסף 34 (מאחורי 'בר כל')	

ליצירת קשר, לתרומות, להצנחת שם, לקבלת הגליון באימייל, למוקדי ההפצה, ולפרסום בגליון פנו לקו 'המקורבים': 077-31-40-331 והשאירו הודעה בשלוחה: 72
 או לאימייל: E0773140331@GMAIL.COM
 * * *

ניתן לתרום \ להזמין את הגליון עד לביתכם דרך מכשירי 'קהילות' בכל רחבי הארץ! וכן דרך קו 'קהילות': 0732757000 בשלוחה: 11318 (בכל האופנים יש לציין: עבור עלון המקורבים, וכשהתרומה היא דרך הטל' יש להשאיר הודעה לאחר מכן בקו המקורבים הליל בשלוחה 72 על סך התרומה, ושחיה מיועדת לעלוך זה) תזכרו למצוות!
 * * *

נשמח לקבל כל חומר לגליון ע"י שליחה לכתובת האימייל הנ"ל עד יום שני בערב **בציורף שם מלא ומיקום עיר** (אפשר יש וכתובת בדויים, ולציין זאת), עם זאת, אין התחייבות שהדברים יפורסמו, ואין לראות באי-פרסומם שום צד פגיעה (יתכנו הרבה סיבות, גם טכניות), בהצלחה!!

אם ברצונך לדעת בפירוט את תולדות חייו וקורותיו של מוהר"ן מומלץ לך לעבור על הספרים שכתב תלמידו מוהר"ת ובהם פירט את קורות חייו, והם: שבחי הר"ן וחייו מוהר"ן, וכן ישנם עוד פרטים בספר שיחות הר"ן וביומן שכתב מוהר"ת על תולדות חייו הנקרא ימי מוהר"ת, ובספר כוכבי אור שכתב רבי אברהם ברבי נחמן על פי מה שקיבל מאביו רבי נחמן מטולטשין תלמידו של מוהר"ת.

אגב, דבר מענין הוא שאין לנו הרבה מגדולי ישראל שזכינו לתייעוד כה מפורט ומדוייק אודותיהם כמו שיש לנו על מוהר"ן, שכן תלמידו הנאמן מוהר"ת דאג להעלות על הכתב כל מה שהיה ידוע לו מקורות חייו של רבו, מאחר שראה בכל מעשיו ודיבוריו ענינים חשובים מאוד שנתועלת לתועלת הדורות הבאים, וכך נשאר לנו תיעוד עשיר ומרתק על תולדות חייו של מוהר"ן.

ומה שבעיקר חשוב הוא שהדברים אמינים לחלוטין, מוהר"ת היה איש האמת במלוא מובן המלה, שמסר את כל חייו וכבודו למען האמת שהאמין בה, רחוק כרחוק מזרח ממערב מסילוף עובדות, דמיונות והזיות, שמצויים בסיפורי צדיקים אחרים שסופרו מכלי שלישי ורביעי, וגם הצטיין בזריזות ובדייקנות מופלאה, וכל מה שכתב הוא ממה שראה בעצמו או שמע מרבו או שמע מאנשים מהימנים שראו בעצמם, כך שניתן בהחלט לסמוך על כל מה שמסר לנו שהדברים התרחשו במציאות כפי שהוא מתאר. דייקנותו של מוהר"ת במסירת הדברים היא כה גדולה, עד שהוא טורח לפעמים למען הדיק לציין גם פרטים שנראים שוליים, וכמו כן כאשר הוא מוסיף פרשנויות משלו לדברי רבו הוא מציין זאת על ידי סוגריים כדי שהקורא יוכל להבחין בין דברי הרב לדברי התלמיד ולא יערב ביניהם. כמו כן, גם מעשים ואמירות שהיו תמוהים בעיניו ולא מצא להם פשר, הוא לא 'צינזר' והעלים אלא כתב את הדברים כמות שהם והוסיף עליהם את תמיחתו.

כמובן שבלתי אפשרי להביא כאן את כל תוכן הספרים שהזכרתי בפניך, ואסתפק בציון נקודות וראשי פרקים בתולדות חייו של מוהר"ן שיש בהם כדי ללמוד מהם בקווים כלליים על אישיותו המופלאה והמזהירה.

ימי ילדותו ונערותו

מוהר"ן נולד בעיירה מעזיבז שבאוקראינה בראש חודש ניסן שנת תקל"ב¹, ונסתלק בעיר אומן ב"ח תשרי ד' דסוכות תקע"א, כך שכל חייו היו קצרים ביותר, כשלושים ושמונה וחצי שנה בלבד².

אביו הוא רבי שמחה, בנו של רבי נחמן מהורדנאק שהיה תלמיד קרוב של הבעל שם טוב, ואמו היא מרת פייגה, בתה של מרת אדל בת הבעל שם טוב. כך שמוהר"ן הוא נינו של הבעל שם טוב מצד אמו וגם קשור בקשר רוחני לבעל שם טוב מצד אביו.

ימי ילדותו עד שנעשה בר מצוה עברו עליו בעיירה מעזיבז, שם גדל בבית שבו התגורר הבעל שם טוב ז"ל, שעבר לאחר פטירת הבעל שם טוב לרשות בתו אדל, ובה התגוררה בתה פייגה שמתחתה.

כבר בימי ילדותו התחיל בעבודותיו הקדושות, ועלה בדעתו להגות בהנהגות של פרישות ורצה לשבר את תאוות האכילה, ובהיותו ילד בן שש היה בולע כל מה שאכל כדי שלא ירגיש שום טעם באכילתו, עד שמחמת כן עלתה נפיחות בצוארו³. עוד מסופר על הנהגתו בהיותו בן שש, שהיה נוהג לרוץ פעמים רבות לקברו של זקנו הבעל שם טוב הקדוש להתפלל שם ולבקש מעמו שישתדל בשבילו שיזכה להתקרב לעבודת ה' יתברך, והיה הולך לשם בלילה, ולאחר מכן היה הולך לטבול במקוה שעמד מתוך למרחץ והיה קר ביותר, כדי לסגף את עצמו, ואת כל זה עשה בהסתר ובצנעה ואף אחד לא ידע מזה⁴.

עוד מסופר על גודל טהרת נפשו והשתוקקותו לעבודת ה' מילדותו בעת שהיה בערך בן שש, שבהיותו ילד קטן רצה להיות ירא שמים, והיה חפץ לקבל שבת בקדושה גדולה כראוי, והלך למרחץ וטבל בזריזות סמוך אחר חצות מיד. ויצא מהטבילה ובא לביתו והכניס בגדי שבת, ונכנס לבית המדרש והלך אנה ואנה, ורצה להמשיך עליו קדושת שבת ונשמח יתרה. והיה חפץ לראות איזה דבר, אך לא ראה כלל. והיה מתגעגע מאד לראות. ובתוך זה התחילו להיכנס לבית המדרש, ובא איזה איש חשוב ועמד על השטענדיר [עמוד] שלו והתחיל לומר שיר השירים, והלך הוא זכרונו לברכה והכניס ראשו למטה בתוך השטענדיר. ומחמת שהיה עדיין ילד קטן לא הקפידו עליו. והוא היה מונח שם והתחיל לבכות, ובכה מאד בדמעות שליש כמה שעות עד הערב, עד שענינו העלו נפחות. ואחר כך פתח את עיניו ונדמה לו כאילו הוא רואה איזה אדם מחמת שכבר נדלקו הנרות. ועיניו היו סתומים כל כך בבכיה, ואז נתקרר דעתו קצת⁵.

יחד עם זה, כל ימי ילדותו היה עושה הרבה מעשי נערות, כשחוק וקפיצות וטוילים, והיה רגיל בוה מאד⁶.

¹ ראה חיי מוהר"ן אות קד וכוכבי אור חכמה ובינה אות לה. ובחלק שיחות וסיפורים אות מב כתב ששמע מאביו ששמע ממוהר"ת שמכון יותר שנוול בשנת תקל"א.
² מעניין לציין שהאריז"ל נפטר גם הוא בגיל שלשים ושמונה בלבד, רצ"ד-של"ב.
³ שבחי הר"ן אות א. מוהר"ת מציין שם כי שמע שמספרים הנהגה זו על צדיק גדול מאוד מאוד שהיה בולע אכילתו בלי לעיסה ומחזיקים אותה לדבר גדול, אולם מוהר"ן ז"ל קיים הנהגה זו בהיותו בן שש שנים בלבד. ומקובל שכונותו כאן לגר"א ז"ל שבהיותו בן י"ג היה אוכל מעט מאוד וגם את אותו מעט היה בולע, כפי שמספר בנו רבי אברהם ז"ל בהקדמתו לביאור הגר"א על השו"ע.
⁴ שבחי הר"ן אות יט שמעע מאחד ששמע זאת ממוהר"ן עצמו.
⁵ חיי מוהר"ן אות רלא, שמעע ששמע זאת ממוהר"ן עצמו.
⁶ שיחות הר"ן אות ב.

המקורבים

בס"ד גליון ו' פרשת תולדות ה'תשע"ט

גליון שבועי לחניכי הישיבות בני התורה המקורבים לאורו של רביה"ק מוהר"ן מברסלב זיע"א

סוד החסידות | יסודות חסידות ברסלב מתבארים על סדר שיר ידירות לרבי יצחק בייטער הי"ד

מתחדשים ||| חדשות המקורבים

מראה כהן

ספר 'איש חסידיך' – ספר תולדות הגה"ח רבי לוי יצחק בנדר זצ"ל - מעביר המסורה של חסידי ברסלב בדור האחרון - על הסטנדר של מרן שר התורה הגר"ח קניבסקי שליט"א

שיעור חדש

נפתח שיעור חדש שימסר ע"י המשפיע הרה"ח רבי אשר זעליג מרגליות שליט"א.

השיעור ימסר בבית המדרש חניכי הישיבות "נצח ישראל", רח' מסילת יוסף 34 קרת ספר. מידי שבועיים ביום שלישי בשעה 10 בערב.

ציבור המקורבים – מוזמן לבוא ולהתחזק!

המשך פרק ב: אור רבינו – אור הגאולה!

ברוך השם אלוהי ישראל אשר לא השכיח לנו גואל,

והבדילנו מן תועי בדרכי א-ל, וקרננו לכלליות שבעת רועי ישראל!

בשבועות הקודמים נתבאר שאור הגאולה הוא הארת שער החמישים דקדושה, ולעומת זאת קודם הגאולה עוברים את הנסיון של שער החמישים של הסטרא אחרא, והכח לעבור את זה הוא ע"י שמאיר עלינו כבר אז הארה משער החמישים של הקדושה.

וכך מבוארים הדברים בספר כוכבי אור, שהאור של רביז"ל הוא אור הבינה [שהוא האור של שער החמישים כמובא], וכנגד זה היצר הרע שבזמנים אלו הוא התגברות של הבינה דקליפה, כי זה לעומת זה עשה אלקים, וז"ל (חכמה ובינה אות לו): 'והנה בכל המבאר עד הנה נראה לפי עניות דעתי לרמז במאמרו הקדוש שלאחר התורה 'אחוי לן מנא' בלקוטי מוהר"ן סימן כ"ה, שצריכין לכנות להיצר הרע שם אחר, שלא לקרותו עוד בשם יצר הרע רק בשם פח המדמה עין שם על פי מה שאמרו חכמינו ז"ל שבעה שמות יש לו ליצר הרע כו' וידוע ליודעי חן שהם כנגד השבע מדות דסטרא אחרא, כי זה לעמת זה עשה אלקים כנגד שבע מדות הנמצאים בהקדשה כמובן כל זה בספרי אמת והנה עד הנה לא היה בעולם כי אם הארת השבע מדות האלה שהשיגו אותם השבעה רועים להמשיכם ולהאירם עלינו על פן לא היה כנגד זה כי אם שבעה פחות היצר הרע שהם בחינת שבעה שמות שיש לו אבל משבא אדמו"ר ז"ל לעולם, והתחיל להאיר ולהופיע עלינו המדה השמינית שהיא בינה עלאה, שהשיגה בתכלית השלמות שאין שלמות אחריו וכו', על פן זה לעמת זה גברה ועצמה מאד גם המדה השמינית של הסטרא אחרא שהיא בחינת מדמה, כי בינה דקדושה הוא בחינת מבין דבר מתוך דבר, וזה לעמת זה בינה דסטרא אחרא הוא בחינת מדמה דבר לדבר בשוא ונהבל [ועד"ז] הם דבריו בהקדמתו לביאור הליקוטים].

ויסוד דבריו הם על פי המבואר שם (בליקוטי מוהר"ן סימן כה אות ב) 'שפכל עולם ועולם ובכל מדרגה ומדרגה, יש שם דמיונות אלו. והם הם הקלפות הקודמין לפרי, וסובבים את הקדושה, בבחינת (תהלים י"ב): 'סביב רשעים יתהלכו'. וכשאדם נעתק ממדרגה למדרגה, אז צריך לו לילך דרך אלו הדמיונות, כדי להגיע אל הקדושה. ותכף כשעולה להמדרגה, אזי נתעוררין הקלפות שבמדרגה, ומסבבין אותו. וצריך להכניע אותם ולשבר אותם, ולטהר אותו המקום מקלפות'.

וממילא כך הוא גם כן קודם שעולים לדרגה הנוראה והנפלאה של הגאולה השלימה שהוא הארת שער החמישים דקדושה, מוכרחים לעבור את הקליפות הקודמים לפרי שהוא הקליפות של שער החמישים, כי לפי גודל האור, כך הוא גודל הקליפה המכסה את הפרי, אבל באמת לעומת זאת יש לנו כבר ההארה מאור שער החמישים בעצמו, שזה גופא נותן לנו את הכח להכניע את הקליפה של שער החמישים וכנ"ל.

ובאמת אם מתבוננים רואים שהיצר הרע של הדורות האלו שונה לגמרי מהיצר הרע של הדורות הקודמים, כי בדורות הקודמים היה יצר הרע מציאותי כביכול, היינו שהיה עניות וקושי ושמות וייסורים וכו', כל זה הוא בחינת שבעה שמות של היצר הרע שהוא כמה וכמה דרכים של היצר הרע, אבל הלב בפנים היה קדוש וכל יהודי היה בוער להשליט במסירות נפש כידוע, אבל בזמננו שהוא קודם הגאולה, עיקר היצר הרע הוא בדמיונות, הן ברוח שטות שמתגבר בעיקר באופנים של דמיון, והן, ובעיקר, החלישות הדעת שבלב, שכל זה הוא בחי' הבינה דקליפה שהוא השער החמישים של הקליפה, שמצד אחד הוא מתגבר בבחי' אין סוף, ומצד שני הכל הוא דמיון ומשהו שלא קיים כלל במציאות, כי זהו עניינו של שער החמישים דקליפה, ועיקר הכנעתו הוא בכח שער החמישים דקדושה שמגלה את הבינה דקדושה, מהו יהודי וכמה הוא פועל בכל התעוררות קטנה.

השיעורים הקבועים!!

יום	חודש כסלו	הדף היומי מסכת מנחות	מסנה ברוה עמוד יומי דרשו	ליקוטי מוהר"ן ח"א	ליקוטי הלכות ח"ה	העמוד היומי בזוה"ק זוהר חדש
ז	ב	צב	חזרה	קא.	קצ	כז:
א	ג	צג	שלו, ד-ט	קא:	קצא	כח.
ב	ד	צד	שלו, י-יב	קב.	קצב	כח:
ג	ה	צה	שלו, יג-יד	קב:	קצג	כט.
ד	ו	צו	שלו, טו-כא	קג.	קצד	כט:
ה	ז	צז	שלו, כב-כד	קג:	קצה	ל.
ו	ח	צח	חזרה	קד.	קצו	ל:

התורה הנלמדת בחבורת 'תמימי דרך' העולמית: ליקוטי מוהר"ן, חלק ראשון, תורה א.

שלשה אבות – שלשה יסודות

הניצוצות שבו, ולכן ביקש ממנו להביא לו ציד, כדי שעל ידי אכילתו יברר הניצוצות הקדושות שבו.

פנימיות העניין – קדושת לוי וליקוטי הלכות

בקדושת לוי, וכן בליקוטי הלכות – מוסיפים ומבארים פנימיות העניין, ועל פי דבריהם מבואר, שבפרשה זאת מגלה התורה מהותם של שלשת האבות, שהם היסודות של עם ישראל, שעליהם נאמר 'והחוט המשולש לא במהרה יינתק'.

כלומר, האבות הקדושים היו צריכים לגלות ולבנות את כח הקדושה בעולם – מתוך בחירה עצמית ויגיעה גדולה. וכל אחד עשה זאת בדרך אחרת – עד שעל ידי שלשתם יחד נגמר בניין הקדושה שבנוי משלשה קצוות וכמו שיתבאר, ומכאן ואילך – אחר שכבר יש את יסוד הקדושה בעולם – כל ההמשך הוא תולדה טבעית לזה.

ובזה מתבאר הפסוק 'ואלה תולדות יצחק בן אברהם' – היינו שאין זה בדרך ממילא, אלא היה צריך להתייגע על זה להיות 'בן אברהם', וממשיך הכתוב ואומר 'אברהם הוליד את יצחק', היינו שמחמת שכל אחד הלך בדרך חדשה, אברהם בדרך אחת, ויצחק בדרך אחרת – על כן משניהם יחד נולד יעקב שהוא הדרך השלישית, ומכאן ואילך כולם הם תולדות טבעיים של שלשת האבות הללו.

* * *

וביאר העניין הוא כך:

אברהם אבינו עבד את השם יתברך במדת האהבה והחסד [כמו שנאמר 'אברהם אהובי'], ויצחק עבד את השם יתברך במדת היראה והגבורה [כמו שנאמר 'פחד יצחק'], ויעקב עבד את השם יתברך בדרך הממוצע שכולל אהבה ויראה – והוא מדת ה'תפארת' שממזגת בתוכה חסידים וגבורות כאחד.

והנה כל אחד מהשניים [אהבה לבד או יראה לבד] – אין לו קיום, כי עבודת ה' מאהבה פירושו מתוך רצון וחשק. אמנם לא תמיד יש חשק ורצון, וגם יש רצונות לדברים אחרים. וכן להיפך – עבודת ה' מיראה פירושו מחמת שמוכרח לעשות, שהרי השם יתברך נמצא כאן ומצווה אותו לעשת כך. אמנם אם אין בזה חיבור ורצון וחשק, אזי נעשה שני קלקולים: א. מחמת גודל היראה, נופל האדם לחומרות ודקדוקים ולעולם אינו מרגיש שיצא ידי חובתו. ב. מטעם זה בעצמו, הוא נשבר ומתייאש ונופל לגמרי מעבודת ה'.

ולכן, גם אברהם וגם יצחק – נולד מהם פסולת, שהם ישמעאל ועשיו. ישמעאל הוא הפסולת של האהבה, ולכן הוא מרמז על התגברות התאוות וההפקרות. ועשיו הוא הפסולת של היראה, ולכן הוא מרמז על עזות פנים ותוקף הדין, והתנצאה של זה היה שבתחילה היה לו חומרות ודקדוקים ושאל כיצד מעשרים את התבן ואת המלח, ולבסוף פרק עול לגמרי [ולא חזר בתשובה כמו ישמעאל].

ואמנם בוודאי אברהם אבינו בעצמו ויצחק אבינו בעצמו – היו צריכים ללכת בדרך זו, כי זה היה תפקידם – לגלות כל אחד, אחד מיסודות הקדושה. ובוודאי הם זכו לעבודה שלמה בלי רבב, כי אברהם היה דבוק כל כך באהבת ה', שלא היה שום רצון ואהבה אחרת אלא אליו יתברך [ולכן היה לו אהבה מאות פרקים של עבודה זרה, כי כל דבר שלא היה לגמרי בדבקות עם הש"ת היה נחשב אצלו עבודה זרה], וכן יצחק היה לו יראה גדולה כוונת בטיול, ושוב אין מקום לחומרות ולייאוש.

אך 'תולדה' לא יכול להיות מזה, כי ה'תולדה' של אהבה לבד או יראה לבד – יכול להיות ח"ו ישמעאל ועשיו. ורק על ידי החיבור ביניהם שהוא יעקב, יכול להיות תולדה והמשך. כלומר, כשיש מצד אחד אהבה, דהיינו חשק ורצון וחיבור פנימי, ומצד שני יראה, שיועד את אשר לפניו ומוכרח לקיים רצון ה' – נעשה השלימות בלי שום פסולת וקלקול. דהיינו בלי הפקרות ובלתי חומרות יתירות ושברון לב.

ודבר זה נעשה בעקדת יצחק, שאז נעשה חיבור בין אברהם ויצחק. כי אברהם שהוא מדת האהבה והחסד – הוצרך לעשות מעשה של גבורה ודין, ולבטל עצמו לצינור השם יתברך בלי חיבור והבנה. ויצחק שהוא מדת הגבורה – הוצרך למסור נפשו שהוא תנועה של אהבה, כי מסירות נפש מגיע מ'שלוהבין דרחימותא' [זוה"ק] לפנים משורת הדין מחמת גודל האהבה. ובזה נעשה חיבור ביניהם שכל אחד קיבל המידה של השני, ואז נתחדש בהם כח ההולדה, שמזה נולד יעקב.

* * *

והנה בין אברהם ובין יצחק – נמשכו יותר לאהוב את הבן הדומה להם. ולכן אברהם התפלל על ישמעאל – שהיה מדתו מדת האהבה כמותו, ויצחק אהב את עשיו – שהיה מדתו מדת הגבורה כמותו. ובוודאי ידע אברהם שהעיקר הוא יצחק, ויצחק ידע שהעיקר הוא יעקב, אלא שסבר שעשיו יסייע ליעקב [וכן אברהם סבר שישמעאל יסייע ליצחק, כמו שהיה לבסוף].

ולכן אהב יצחק את עשיו – מחמת שרצה שיעקב יוכל להשתמש גם הוא במדת הגבורה והעזות כפי הנצרך לעבודת ה', וגם רצה שעשיו יעשה בשבילו העבודות החיצוניות להביא לו פרנסה כדי שיוכל לעסוק בתורה כמו יששכר וזבולון, ולכן רצה ליתן לו הברכות. אמנם רבקה ידעה את האמת שעשיו אינו משמש את יעקב אלא כפי שנתגלה לה בנבואה שהם שני הפכים ולוחמים זה בזה, ולכן אהבה רק את יעקב, ורצתה שהוא יקבל הברכות. ואז באמת נעשה הברור הגמור, וידע יצחק שעשיו הוא הקליפה וגמור אומר לברך את יעקב בלב שלם.

לאחר שספרה התורה באריכות עניין אברהם אבינו, בפרשיות לך לך, וירא, וחיי שרה. מתחילה התורה לספר בעניין יצחק אבינו, וזו הפרשה היחידה שעוסקת ביצחק אבינו, כי פרשת ויצא ופרשת וישלח עוסקות ביעקב אבינו, ואף בפרשה זו – תולדות – יש הרבה עסק עם יעקב אבינו, ורק חלק מהפרשה עוסקת ביצחק.

אם כן בפרשה זו יש לחפש ולמצוא מהות עניינו של יצחק אבינו. וכפי שנראה בעז"ה – בפרשה זו מתבאר עניינם ומהותם של שלשת האבות, שהם שלשת יסודות היהדות [ולכן רק שלשתם נקראים 'אבות' (כמו שאמרו חז"ל בברכות טז, ב), כי הם האבות של היהדות].

* * *

הפסוק הראשון כולו פלא, שמתחילה התורה לספר 'ואלה תולדות יצחק', ותחת להמשיך ולפרט מי הם תולדותיו, מספרת על לידתו של יצחק בעצמו ואומר 'בן אברהם', וחוזר שוב ומדגיש 'אברהם הוליד את יצחק' (ועמדו בזה כל המפרשים). וגם צריך ביאור הלשון 'הוליד' את יצחק, ולא 'ילד'.

כמו כן צריך להבין ההדגשה 'ויהי יצחק בן ארבעים שנה' [שלא נאמר באף אחד בתורה באיזה גיל נשא אשתו, מלבד יצחק ועשיו]. וגם ההדגשה 'בת בתואל הארמי' [אחות לבן], ומדוע נכפל שוב לאחר שנוכר באריכות בפרשה הקודמת [ולא רק כאן, אלא גם בסיום הפרשה חוזר הפסוק שוב ושוב לספר שבתואל הוא אביה ולבן הוא אחיה].

הפרשה ממשיכה לספר את מעשה הפלא של סדר השתלשלות לידת יעקב ועשיו, ומספרת שרבקה הייתה עקרה, וגודל צער העיבור שהיה לה, והנבואה שנאמרה לה אודות מהות שני הבנים שבקרבה, וכן סדר לידתם שעשיו הקדים לצאת ויעקב אחז בעקבו. שכל זה אינו כלל כסדר העולם, וכולו אומר דרשני.

ועיקר הפלא הוא הפסוק "ויהאב יצחק את עשיו כי ציד בפיו, ורבקה אהבת את יעקב", שהוא פלא והפלא. וכי לא ידע יצחק מהותו של יצחק, ומדוע לא אהב לפחות את שניהם בשווה.

ביאור הפשט – רש"י ורמב"ן

והנה רש"י הלך בדרך הפשט, שאכן באה התורה לספר תולדותיו של יצחק, אלא שהיה צריך להדגיש שיצחק הוא בנו של אברהם, מחמת ליצני הדור שהיו אומרים מאבימלך נתעברה שרה. והרמב"ן מבאר שמחמת שבסיום הפרשה הקודם סיפרה התורה על תולדות ישמעאל, אם היה ממשיכה ומספרת על תולדותיו של יצחק, היה נראה כאילו הם שווים, ולכן כשחזרה לספר על יצחק, התחילה לספר מתחילת ההשתלשלות – אברהם הוליד את יצחק, ורק הוא נחשב לזרעו, וממנו ממשיך השושלת האמיתית.

וכן המשך הפרשה מתבאר בדבריהם בדרך הפשט [הטעם שמספר על גילו של יצחק, כדי לבאר סדר הדברים והטעם שהמתין כל כך (כמו שביאר רש"י)]. וכן צער העיבור היה מחמת שהיו תאומים, ומחמת גודל הצער לא רצתה את העיבור (רש"י) או לא רצתה לחיות (רמב"ן), והלכה לשאול את שם ועבר (רש"י) או שהלכה להתפלל (רמב"ן), ונאמר לה בנבואה עניינם של יעקב ועשיו. כמו כן גם סדר הקדימה שנולד עשיו תחילה, נתבאר בדברי רש"י בדרך הפשט, וכן עניין המכירתו].

ולדבריהם הטעם שאהב יצחק לעשיו הוא כפשוטו מחמת שהיה מביא לו ציד. ובאמת לא ידע רשעותו, מחמת שרימה אותו על ידי שאלותיו כיצד מעשרין את התבן ואת המלח. ובאמת הוא תמוה מאד, שהרי בהמשך הפרשה נראה בפירוש שידע מי זה עשיו: א. נשא נשות כנען, והיו מורת רוח ליצחק עד שנתעוור. ב. הוצרך להזהירו שיביא לו שחוטה ולא טריפה ולא מן הגזל. ג. אמר 'הקול קול יעקב', כי ידע שעשיו אינו מדבר בלשון רכה, וגם אינו מזכיר שם שמים (והרמב"ן ביאר עניין זה בדרך הפשט, שמחמת היותו מצוי בשדה, נזהר שלא להזכיר שם שמים במקומות שאינם ראויים).

הרחבת העניין – אור החיים וקדושת לוי

בדברי האור החיים' הקדוש [וכן בספר הקדוש 'קדושת לוי'] מרחיב יותר, ומבאר שיצחק נולד עם נשמה מסטרא דנוקבא ולא היה ראוי להוליד, ובעת העקדה נסתלקה נשמתו וקיבל נשמה חדשה מסטרא דדכורא, ואז קיבל כח ההולדה ואז נולד זיווגו (וכמבואר כל זה בזוה"ק).

ואם כן, כשכא הכתוב לספר תולדותיו של יצחק, מוכרח לחזור ולהודיע מניין היה לו בכלל כח ההולדה, ולכן חוזר ואומר 'אברהם הוליד את יצחק', דהיינו שאברהם הכניס בו כח להוליד על ידי שעקד אותו. ולכן גם ממשיך ומספר 'ויהי יצחק בן ארבעים שנה', כי רק אז היה לו כח להוליד ולא קודם לכן.

ובעניין העיבור הוא מבאר, שמחמת גודל הדוחק שהיה במעייה, היה נראה לה שהעיבור הזה אין לו קיום, ולכן הצטערה על כך שלחינם היא סובלת צער העיבור, ונתגלה לה שבאמת יש לזה קיום, אלא שמחמת שיש לה תאומים המנוגדים זה לזה נעשה אצלה דבר משונה כזה. ובקדושת לוי מבאר שנשים צדקניות אין להם צער העיבור (וכמבואר בדברי האריז"ל), ולכן היה לה צער מזה שחשבה אולי אינה צדקנית, ונתגלה לה שהוא מחמת העובר שבמעייה ולא מחמתה.

ובעניין עשיו מבאר האור החיים, שיצחק ידע שעשיו הוא רשע, אלא שרצה להחזירו בתשובה, ולכן אהבו וקרבו מאד וגם רצה לתת לו את הברכות – כדי שעל ידי זה יתעורר לחזור בתשובה. ובקדושת לוי מבאר יותר בעומק, שרצה יצחק להעלות

התורה הנלמדת: ליקוטי מוהר"ן, חלק א' תורה א'

כשאין האדם מקדש את עצמו אזי נכנס בו הרוח שטות וע"ז אינו יכול לזכות לדעת האמיתית.

וכן להיפך שכפי מה שמשדל להאמין שיש שכל ופנימיות בכל דבר, ע"ז אינו נמשך אחר החיצוניות של כל דבר, וע"ז בנקל לו לעמוד בנסיון, כי יודע שיש בזה דבר פנימי יותר, משא"כ כשאינו חפץ בתבונה וכל ההסתכלות שלו היא חיצונית ממילא בנקל יפול בכל נסיון.

מה שעשוי נקרא אדום

וע"כ פ מתבאר שזהו מהותם של יעקב ועשיו, ובזה מתבאר היטב מה שנקרא עשיו אדום על שם שאמר האדום האדום הזה, כי א"ז סתם מקרה בעלמא, אלא זהו עצם מהותו ועניינו מה שהוא מסתכל בחיצוניות של כל דבר, וממילא אפילו על מאכל הוא מסתכל על הצבע החיצוני שלו בלבד.

ביזוי הבכורה

זהו עצמו הביאו למה שביזה את הבכורה [כמובן מלשון רבינו בתורה] וכמו שאמר 'הנה אנכי הולך למות ולמה זה לי בכורה', כי הסתכל רק על חיי העולם הזה, ובזה לא ראה תועלת בבכורה, ועל כן נזיד עדשים היה שוה לו יותר, אבל יעקב ידע את מעלת הבכורה באמת שהוא בחי' השגת החכמה והשכל, וע"כ היה העבודה בבית המקדש בבכורות, כי בבית המקדש הוא עיקר הארת הדעת והחכמה, ומי שזוכה לזה יותר, יכול לזכות לעבודה יותר [ועל כן העבודה בכהנים שהם בחי' דעת כמוש"כ כי שפתי כהן ישמרו דעת, וזה גם העניין במה שהעבודה בבכורות].

ויעקבני זה פעמים

זהו מה שאמר עשיו ויעקבני זה פעמים ותרגם אונקלוס וחכמני [שזה מביא רביז"ל על עניין זה שיעקב אבינו מסתכל תמיד בשכל של כל דבר], כי עשיו חשב שלכל הפחות את העולם הזה יש לו, אבל עכשיו רואה שיעקב בחכמתו האמיתית שהאמין בשכל של כל דבר זכה לבכורה, וממילא גם לברכה, כי באמת גם שורש הברכה הוא הארת השכל, ומזה משלשל גם הברכה הגשמית [וכמובן בליקו"מ סי' כד] ולכן יעקב ע"י שזכה להסתכל בשכל ובפנימיות, זכה גם לברכה בעולם הזה, וכמובן גם לשורש הברכה בעולם הבא, אבל עשיו שרצה רק את חיצוניות הברכה, נשאר לבסוף קרח מכאן ומכאן, כי יעקב לקח ממנו הכל דייקא ע"י חכמתו, היינו מה שהסתכל בשכל של כל דבר [וכמובן מלשון רבינו הנ"ל].

עלי קללת בני

וכל עניין זה שהברכות יגיעו ליעקב היה ע"י רבקה שהיא בחי' המלכות [כידוע], ולכן דאגה מאוד שח"ו לא ילך הברכה [הוא בחי' הבכורה והחכמה] אל הסטרא אחרא, מלכות דקליפה, ועל כן השתדלה בעניין זה מאוד [על פי הנובאה], ואולי יש לפרש שזה גופא הכוונה "עלי קללת בני", היינו שאם לא תתברך [וממילא תתקלל כי אם עשו היה מתברך הרי היה יעקב עבד אליו], "על"י הוא, היינו הקלוקל יבוא אלי שאני בבחי' המלכות, ולכן דאגה מאוד שהברכה יבוא למקום הנכון.

הברכה ליעקב באה דייקא ע"י בגדי עשיו

וגם כל מה שיצחק סבר לברך את עשיו הוא מחמת שסבר שהוא עוסק בהסתכלות בשכל ובפנימיות, וכמו ששאלו היאך מעשרין את המלח, זה בחי' העלאת כל הדברים הגשמיים אל הקדושה, אבל רבקה ידעה האמת שהכל הוא בחיצוניות ורמאות, וע"כ דאגה והשתדלה שיעקב יקבל את הברכות, וזה היה ע"י מה שנתנה לו את בגדי עשיו, כי 'מינייה וביה אבא ליזיל ביה נגרא' [סנהדרין לט ע"ב] היינו שעיקר הכנעת הסט"א הוא ע"י כוחה עצמו, וע"כ כיון שכל כח הסטרא אחרא הוא ההסתכלות בחיצוניות של כל דבר, ע"כ המלחמה עמה היה דייקא ע"י עניין זה שיעקב אבינו נתלבש כביכול ב"חיצוניות" ודייקא ע"ז המשיך את הברכה האמיתית שהוא הפנימיות.

קצתי בחיי מפני בנות חת

ועפ"ז יתבאר סיום הפרשה מה שלקח עשיו מבנות חת, כי יעקב הוא בחינת הח' דקדושה ו'עשו הוא זה לעומת זה מבחי' הח"ת של חטא שמשם שורש בני חת כמבואר, וע"כ לקח לו עשו מבנות חת. וזהו שאמרה רבקה קצתי בחיי מפני בנות חת אם לוקח יעקב אשה מבנות חת וכו' למה לי חיים' [לשון נחת השולחן סי' רמא], היינו כי כל עניינו הוא החיות הדמיונית והחיצונית שזה הקליפה של בנות חת, וע"כ אמרה רבקה למה לי "חיים", כי החיות ימשך ע"ז לסט"א, ורבקה שהיא המלכות דקדושה לא יהיה לה חיות מהחית דקדושה.

עבודת היום || פנינים על סדר סדר היום והתפילה

קדושת הברית

ובאמת זהו עיקר הכח לעמוד בכל הנסיונות, ובפרט בנסיונות המתעוררים בענייני קדושה שעל זה נאמר יצרו של אדם מתגבר עליו בכל יום ומבקש להמיתו ואלמלא הקב"ה עוזרו אינו יכול לו, כי היצר הרע רוצה לעשות את האדם משוגע ממש, כי אין אדם עובר עבירה אא"כ נכנסה בו רוח שטות, "רוח שטות" ממש, אבל עיקר הנסיון הוא ע"י התגברות בחי' החיצוניות של כל דבר, אבל כשאדם מסתכל בפנימיות של כל דבר, אזי בנקל לו יותר לעמוד בנסיון כי יודע שיש בעניין זה שכל ופנימיות נפלא, ובאמת גם עצם הנסיון נובע מהסתכלות בחיצוניות אבל כשמסתכל על כל דבר בפנימיות, גם בעניין זה יכול יותר להסתכל על כל דבר באופן פנימי ועמוק יותר וממילא ינצל מהיצר הרע.

וכמו כן יש לאדם להתבונן בחן וחשיבות האמיתית של כל נקודה של כבישת היצר, כי בכל חוט השערה שמנתק עצמו בגשמיות בזה העולם, הוא רץ אלפים פרסאות בעולמות העליונים [וכמובא בשיחות שבסוף סיפורי מעשיות], כי אין לשער ואין לתאר מעלת ההתגברות על היצר הרע, ובפרט בזמננו, וכל העולמות רועשים וगועשים מגדולת איש הישראלי שזכה להתגבר על יצרו אפילו כחוט השערה, אלא שהחן והחשיבות האמיתית של ישראל נפל, וע"כ קשה לאדם לראות ולהבין שזה הצלחה עצומה ונוראה, אבל ככל שיתבונן בענין זה באמת, יהיה לו נקל יותר להתגבר על יצרו.

* * *

על הפרשה || פנינים על פרשת השבוע

יעקב ועשיו הוא ההסתכלות בשכל של כל דבר או בחיצוניות של כל דבר

הנה עניין יעקב ועשיו מבואר בהדיא בתורה זו, שעיקר החילוק בין יעקב ועשיו הוא בעניין זה, שיעקב היה מסתכל בשכל של כל דבר וע"ז נתקרב להש"ת, ועשיו היה מסתכל רק בחיצוניות וע"ז נפל למה שנפל.

וכלשון רביז"ל 'כי איש הישראלי צריך תמיד להסתכל בהשכל, של כל דבר, ולקשר עצמו אל החכמה והשכל שיש בכל דבר, כדי שיאיר לו השכל, שיש בכל דבר, להתקרב להשם ותברך על ידי אותו הדבר. כי השכל הוא אור גדול ומאיר לו בכל דרכיו, כמו שכתוב (קהלת ח) 'חכמת אדם תאיר פניו', וזה בחינת יעקב. כי יעקב זכה לבכורה שהוא ראשית, שהוא בחינת חכמה. (תקונים תקון י"ד, זהר משפטים קכ"א:), כמו שכתוב (תהלים ק"א) 'ראשית חכמה'. וזה בחינת (גראשית כ"ז): "ויעקבני זה פעמים". ותרגום אונקלוס ו'חכמני, וזה בחינת שמש'. כי השכל הוא מאיר לו בכל דרכיו כמו השמש'.

ולעומת זאת מי שאינו מקשר עצמו אל השכל והחכמה והחיות, שיש בכל דבר, זה בחינת עשו שבזה את הבכורה, כמו שכתוב (גראשית כ"ה): "ויבז עשו את הבכורה"; ודיינו השכל כנ"ל, בחינת (משלי י"ח): "לא יחפץ כסיל בתבונה כי אם בהתגלות לבו".

אדם ובהמה בצד הקדושה ובצד שבהיפוך

ובדברי מוהר"ת (הל' פיקדון הלכה ד אות ד) מתבאר העניין באריכות וכלל העניין בקיצור שיעקב ועשיו הם שני הפכים, כי יעקב מתנהג בקדושה כמו אדם ונזהר מאוד מכל דבר ששייך לבחי' בהמה, רק כשמגיע לשכל הוא עושה עצמו בבחי' בהמה, כמי שאינו יודע כלום, ויודע שבאמת הדעת רחוק ממנו מאוד, וממילא אינו יכול להבין הכל, ועל כן אף שאינו רואה בעיניו את השכל דקדושה שיש בכל דבר, מ"מ הוא מבטל שכלו ומאמין בזה באמונה שלימה שבוודאי יש שכל ופנימיות בכל דבר [שזה בחי' הנ' וע"ז זוכה לבסוף להארת השכל עצמו שמאיר לו בכל דרכיו].

אבל עשיו הוא בהיפך ממש שבמעשים הוא מתנהג כבהמה ממש והוא מלא בכל התאוות וכו', ואילו כשמגיע לשכל הוא חושב שהוא צריך להבין הכל, וכיון שאינו מבין מיד את השכל והפנימיות שבכל דבר, ממילא הוא מזלזל ואומר שבוודאי אין בזה כלום וע"ז הוא רחוק כל כך מהשכל דקדושה כי אינו חפץ בתבונה כי אם בהתגלות ליבו.

ובאמת הא בהא תליא, כי כפי מה שמקדש האדם את עצמו, כך זוכה שיאיר לו האמונה, וע"ז זוכה להאמין ולידע שבוודאי יש שכל ופנימיות בכל דבר, אבל

ליקוטי מוהר"ן - זה מדבר אלי!! זה לא סלוגן זה דרך זויים!!

ימי ילדותו ונערותו (המשך)

כאשר נעשה בר מצוה קראו דודו הרה"ק רבי אפרים מסדילקוב זצ"ל ואמר לו דברי מוסר, וסמוך לזמן זה נכנס לחופה עם מרת סאסיע בתו של הרב אפרים מהכפר אוסיאטין שעל יד מעדוועדיקא, ומיד בשעת יציאתו מן החופה היה מתלהב ומתגעגע מאד לעבודת ה', והתחבר אז עם רבי שמעון ברבי בער שמאותו יום ואילך היה דבוק בו עד סוף ימי חייו והיה משמשו בנאמנות, וסיפר רבי שמעון שמיד לאחר שכיסה מוהר"ן את פני הכלה הלך וקרא לכמה מבני הנעורים ושוחח אתם על מצבם בעבודת ה' וביניהם היה רבי שמעון, ויצא עם רבי שמעון נפל אלא השדה ודבר עמו דברי השתוקקות והתחזקות נפלאים על כך שאין תכלית בעולם הזה אלא לפרוש מכל התאוות ולעבוד את ה' יתברך. ומאז נכנס רבי נחמן לעבודת ה' בכל כחותיו.¹

מזמן נישואיו מגיל שלוש עשרה עד שמונה עשרה התגורר בכפר אוסיאטין שבו דר חמיו, והתעלה רבות בעסק התורה והתפילה ובכל חלקי עבודת ה', ועסק הרבה מאד בלימוד ש"ס ופוסקים ותנ"ך ועין יעקב וספרי הזוהר ותקוני זוהר וכל כתבי האריז"ל ועוד ספרים רבים, וכן בספרי מוסר שהיו מצויים לרוב בבית אביו, ואמר שלמד ספר ראשית חכמה פעמים אין מספר, ובקיא אותו בכל הספרים הללו היתה נפלאה, כי כל התורה כולה היתה לנגד עיניו ושגורה בפיו כשולחן הערוך ממש, כפי שראו תלמידיו בעיניהם, וכפי שניתן לראות במקצת בספריו הקדושים (ספר המידות וליקוטי מוהר"ן).² וסיפר שכבר בימי נעוריו למד שלוש פעמים את כל ארבעת חלקי השו"ע, פעם אחת כפשוטו, פעם שניה עם ידיעת שורש כל דין מהגמרא ומפרשיה, ופעם שלישית זכה לדעת בכל דין את הסוד שעליו מיוסד, וזה היה בימי נעוריו, ולאחר מכן חזר ולמד את ארבעת חלקי השו"ע עוד פעמים רבות.³

וכן בכל ימי חייו, 'דרכו היתה תמיד שהיה לומד הרבה הרבה כל ימיו עד הסוף, אפלו בעת החולאת הכבד שהיה לו בסוף ימיו. ואף על פי שהיה עליו טירחא דצבורא שהיה עוסק הרבה עמנו ועם כל אנשיו לקרבם לעבודת ה', וליתן לנו עצות בכל עסקינו וכו', וגם מוחו היה משוטט תמיד בהשגות גבוהות ונוראות תמיד וכו', אף על פי כן היה עוסק בלימוד התורה בפשיטות הרבה בכל יום ויום. ולא היה טרוד כלל, רק תמיד היה בישוב הדעת'.⁴

'אך עיקר עבודתו אשר על ידה זכה למה שזכה, היה רק ריבוי התפילות והתחניות והבקשות והרצויים והפיוסים שהיה רגיל מאד להתפלל ולהתחנן לפניו יתברך. והיה מרצה ומפייס אותו יתברך בכמה מיני תחניות ובקשות שיזכהו ברחמי לקרבו לעבודתו יתברך. ועיקר מה שהועיל לו היו התפילות שהתפלל בלשון אשכנז, שהיה רגיל מאד לייחד לו איזה מקום שמצא שאין שם בני אדם, והיה מפרש שיחתו לפני השם יתברך בלשון שמדברים בו, דהינו בלשון אשכנז. והיה מרצה ומפייס אותו יתברך ומבקש ומתחנן לפניו יתברך בכמה וכמה מיני טענות ואמתלאות שראוי לו יתברך שיקרבו לעבודתו, והיה רגיל בזה מאד מאד והיה מבלה ימים ושנים על זה.

גם היה מטמין עצמו על גבי בית אביו תחת הגג, שהיה שם כמו חדר במחיצה של קנים שמחזיקין שם תבן ומספוא, ושם היה מטמין עצמו והיה אומר תהילים והיה צועק בלחש להשם יתברך שיזכהו לקרבו אליו יתברך. וזהו העיקר מה שהועיל לו לזכות למה שזכה. כך שמענו מפיו הקדוש בפירושו'.⁵

ובנוסף על כל עבודותיו בעמל ויגיעה עצומה בתורה ותפילה והתבודדות, עסק רבות בסיגופים, והיה מתענה הרבה מאד, וכמה פעמים התענה משבת לשבת, ופעמים היה מתענה במשך שבועיים ברציפות משבת לשבת, ואף על פי שהיה ילד שעשועים וגדל בתפוקים, והיה עדין מאד, אף על פי כן לא חס על עצמו כלל, והתענה וסיגף את עצמו, והיתה שנה אחת שהתענה בה ח"י פעמים משבת לשבת, וכל זה היה בימי נעוריו ממש קודם היותו בן עשרים.⁶ וכאשר היה שובר את תעניתו בליל שבת לא ידע מזה איש, ולא הכין לעצמו מאכלים מיוחדים שבני אדם רגילים לאכול לאחר התענית, אלא אכל את המאכלים שאכלו שאר בני הבית.⁷

ומכל התעניות הרבות האלו לא ידע שום אדם בעולם, גם לא אביו ואמו, ורק אשתו לבדה היתה יודעת מזה, והשביע אותה שלא תגלה זאת לשום אדם.⁸ ומלבד התעניות עסק בעוד כל מיני סיגופים כגון גלגולי שלג וכיוצא בזה.⁹ וכל דרכו בנערותו היתה בהעלם גדול, ואפילו בפני חותנו היה מסתיר את עצמו ולא ידע כלל את מדרגתו.¹⁰

כמו כן עסק רבות בשבירת המידות, ואמר שבתחילה היה כעסן גדול מאד, ואחר כך התחיל לשובור מידה זו עד שזכה לשובור אותה לגמרי, אבל להגיע לתכלית שבירת מידה זו ולהפוך אותה מהקצה אל הקצה, היינו שלא יהיה אכפת לו כלל משום דבר ויהיה רק טוב לגמרי בלי שום צד קפידא כלל, לזה זכה רק בארץ ישראל, ומאז ואילך לא נשאר בו שום צד הקפדה שבעולם, עד שאפילו מי שהיה עושה לו את כל הרעות שבעולם לא היה בלבו שום צד שנאה וקפידא עליו אלא אדרבה היה אוהבו, כי נעשה כולו טוב ממש. וכן היה מפורסם לכל מכיריו בעוצם הפגלת מידת טובו, שהיה כולו טוב בלי שום צד קפידא וכעס כלל'.¹¹

וגם בענין תאות אכילה היתה לו מלחמה גדולה, וסיפר שבתחילה היה נראה לו שלא יוכל להתגבר על תאוה זו, ואף על פי כן לאחר עמל ויגיעה מרובים זכה לשובור גם תאוה זו, עד שהיה ניכר לעין כל גודל פרישותו מתאוה זו, כי לא היה אוכל כמעט כלל, והמעט שהיה אוכל היה צריך להכריח את עצמו לאכול כדי שיהיה לו כח לחיות'.¹²

אולם כל העבודות הקדושות הללו לא באו לו בקלות כלל, אלא כל דבר ודבר שרצה לעשות בעבודת השם היה קשה עליו מאד בכל מיני כבדות שבעולם. ובתחילה היה קשה עליו מאד לשבת יחידי בבית מיוחד כמה שעות רצופות לעסוק בעבודת ה', אך היה מכריח את עצמו לזה. וכל סדר עבודתו שקבע לעצמו לכל יום היה קשה עליו עד מאד עד שלא יכל לשאת את העול הגדול הזה, והעצה היחידה שעזרה לו היתה שראה לנגד עיניו בכל

⁶ שבחי הר"ן אות ט. וראה עוד בשיחות הר"ן אות קס: 'שמעתי מפי האיש ששימש אותו בימי ילדותו בעת שעסק בתעניתים, וסיפר לפני האיש ה"ל, שפעם אחת התענה רבינו זכרנו לברכה משבת לשבת, ובאמצע השבוע ביום רביעי יצא ממנו דם מחוטמו ומשתי עיניו ומשתי אזניו ומפיו. וצעק האיש ה"ל לפניו, ואמר שיעשה רעש בביתו על שנחלש כל כך. ופייס אותו בחמתו, ואמר לו: כך הדרך, שמכבידין התענית באמצע השבוע, הלא תראה ביום מחר יקל עלי. עד שהוכרח האיש לשתוק כי השביע אותו תחלה שלא יגלה לשום אדם התעניתים שלו. פעם אחת התענה משבת לשבת, ובאמצע השבוע הוכרח לשכב על מטונו, ורגלו תלה למעלה ומסכם על המוט וכיוצא, מעוצם חלישותו'.

⁷ שיחות הר"ן אות קסא.

⁸ שבחי הר"ן אות יט.

⁹ שבחי הר"ן אות כד.

¹⁰ אבניה ברזל שיחות וסיפורים מרבינו ז"ל אות ט, וראה שם מעשה שהיה בזה.

¹¹ שבחי הר"ן אות כב.

¹² שבחי הר"ן אות כא.

יום רק את אותו יום בלבד, וכשגמר את העבודה של אותו יום קיבל עליו למחרת את עול העבודה של אותו יום, וכן בכל יום ויום.¹³

וכל לימודו בא לו ביגיעה גדולה, כי בתחילת לימודו היה לומד משניות ולא היה מבין את לימודו, והיה בוכה הרבה לפני השם יתברך שיאיר את עיניו, והיה בוכה ובוכה כל כך עד שזכה שיוכל להבין את לימוד המשניות, וכן אחר כך למד שאר ספרים ולא היה מבין אותם, והיה בוכה ובוכה גם כן הרבה מאד עד שזכה להביןם. וכן בלימוד הזוהר וכתבי האריז"ל היה בוכה גם כן הרבה עד שזכה להבין. ואמר שבתחילה כל ספר וספר שלמד לא היה מבין ולא היה יכול לעמוד על פשוטן של דברים. והיה לו יסורים גדולים מזה והיה לימודו ביגיעה גדולה, ואף על פי כן למד הרבה מאד. כי היה מחזק עצמו מאד, והכל זכה על ידי תפלתו ובכיותו.¹⁴

ומאחר שלקח על עצמו עבודה כבדה מאד, היו לו ירידות ועליות בעבודתו אין ספור פעמים (וכמוכך שגם ירידותיו היו לפי ערך מדרגתו), ולא תמיד הצליח לקיים כרצונו הטוב כל מה שלקח על עצמו, ודרכו היתה להתחזק תמיד ולהתחיל מהתחלה ולא להישבר משום ירידה שבעולם, וסיפר שלפעמים היו לו כמה התחלות חדשות ביום אחד, שגמר בדעתו להתחזק באיזה ענין ונפל מזה, ושוב התחזק ושוב נפל, ורק מכה החיזוק הגדול שהיה מחזק את עצמו תמיד ועל ידי ריבוי תפילה ותחנונים זכה למה שזכה'.¹⁵

קו 'המקורבים' - חניכי הישיבות בני התורה
המקורבים לאורו של רבינו"ק מוהר"ן מברסלב:
077-31-40-331
שיעורים עידכונים שירים ועוד
שמעו ותחי נפשכם!!

אחי היקר!
עד מתי נחכה למשיח ---
בשביל ללמוד זוהר ???
הגיע הזמן שנבין ---
לימוד זוהר מביא את המשיח !!!
כותב הזוהר הקדוש (פרשת נשא, כנו):
"ומשום שפתיים יפא"ל לטעם מעץ החיים,
שהוא ספר הזהר הזה, יגאו בו מהגלות גרמתיים!!"
רכוש לך עוד היום את ספרי הזוהר הקדוש
עם הפירוש הנפלא 'מתוק מדבש'
נציג אישי: 054-848-73-17

ליצירת קשר, לתרומות, להנצחת שם, לקבלת הגליון באימייל, למוקדי ההפצה, ולפרסום בגליון
פנו לקו 'המקורבים': 077-31-40-331 והשאירו הודעה בשלוחה: 72
או לאימייל: E0773140331@GMAIL.COM
* * *
ניתן לתרום להזמין את הגליון עד לביתכם דרך מכשירי 'קהילות' בכל רחבי הארץ! וכן דרך קו 'קהילות': 0732757000 בשלוחה: 11318 (בכל האופנים יש לציין: עבור עלון המקורבים, וכשהתרומה היא דרך הטל' יש להשאיר הודעה לאחר מכן בקו המקורבים ה"ל בשלוחה 72 על סך התרומה, ושהיא מיועדת לעלון זה) * * *
נשמח לקבל כל חומר לגליון ע"י שליחה לכתובת האימייל ה"ל עד יום שני בערב בצירוף שם מלא ומקום עיר! (אפשר שם וכתובת בדויים, ולציין זאת), עם זאת, אין התחייבות שהדברים יפורסמו, ואין לראות באי-פרסומם שום צד פגיעה (יתכנו הרבה סיבות, גם טכניות, בהצלחה!!

¹³ שבחי הר"ן אות יד.
¹⁴ שבחי הר"ן אות ח.
¹⁵ שבחי הר"ן אות ו, יב, שיחות הר"ן אות מח.

¹ שבחי הר"ן אות ג, חיי מוהר"ן אות קה-קו.
² שבחי הר"ן אות ח.
³ שיחות הר"ן אות עו.
⁴ שם.
⁵ שבחי הר"ן אות י.

התורה

בס"ד גליון ז' פרשת ויצא ה'תשע"ט

גליון שבועי לחניכי הישיבות בני התורה המקורבים לאורו של רביה"ק מוהר"ן מברסלב זיע"א

סוד הנסודות יסודות הסודות בסלב מתבארים על סדר שיר ידיות לרבי יצחק בייטער הי"ד

שיחת חברים ||| מכתבים למערכת

אומן ראש השנה

לא ידעתי אם כאן המקום, ולא ידעתי מה החידוש בזה אבל רציתי לכתוב: בערב שבת נצבים, בשערי ציון רביז"ל, הבנתי (אולי לראשונה בביורור כזה) פשטות וחיוב עשיית התשובה, הרי מלא כל הארץ כבודו...

ביאור בתורה צ"ב

הגמרא במסכת שבת דף (ד.) אומרת ידו של אדם חשובה כארבעה טפחים על ארבעה טפחים, ולכן המוציא מרשות היחיד ומניח על יד שברשות הרבים חייב.

והקשה הראב"ד (הובא בחידושי הרשב"א שם) אמנם ידו נחשבת רחבה ד' טפחים, אבל אם ידו גבוהה עשרה טפחים, הרי נחשבת לרשות היחיד, שהרי גבוהה עשרה, ונחשבת רחבה ארבעה, וא"כ מוציא מרשות היחיד לרשות היחיד ופטור (עיין שם).

ותירץ הראב"ד שאין אדם חולק רשות לעצמו, ולכן לא נהפך מקומו להיות רשות היחיד, ולכן אין דנים בו דין עמוד גבוה עשרה (עיי"ש) לפי שהוא נע ונד.

וג"ל לבאר בזה מש"כ בלקוטי מוהר"ן חלק ראשון תורה צ"ב.

ע"י מה שאדם נע ונד בתוך ביתו, פירוש שגם בתוך ביתו ומקומו אינו תופס מקום לעצמו, זוכה בזה להחיות מתים, שבזה מחיין את השפלות, וזה בחינת יעקב שזכה לנחלה בלא מצרים, כי לא תפס מקום לעצמו, וזה בחי' אמת (חותמו של הקב"ה) (עיין תורה נ"א, קס"ב), וזה בחינת לב (ליקו"ת נ"ו).

ואולי זה בחינת זאת התורה אדם, ושם כתיב כי ימות באהל, ובטומאת אהל מצינו (אהלות ת, ה) שהדולג ממקום למקום, אין בו טומאת אהל כי לא תפס מקום לעצמו.

משה ששון בית שמש (שם בדוי)

המשך פרק ב: אור רבינו – אור הגאולה!

בְּרוּךְ הַשֵּׁם אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר לֹא הִשְׁבִּית לָנוּ גְּאוּלָּא,

וְהַבְדִּילָנוּ מִן תּוֹעֵי בְּדַרְכֵי אֱ-ל, וְקָרְבָנוּ לְכָל־לֵוִיִּת שִׁבְעַת רוּעֵי יִשְׂרָאֵל:

בשבועות שעברו נתבאר שאור הגאולה הוא הארת שער החמישים דקדושה, ועל כן מוכרחים לעבור קודם לכן את הזה לעומת זה שהוא הקליפות של שער החמישים, ורק ע"י שמנעינים את הקליפות האלו, זוכים לגאולה שהיא הארת שער החמישים. ולהכניע הקליפות אפשר רק ע"י הארה משער החמישים דקדושה בעצמו, וזהו ענין פנימיות התורה שמתגלה לפני ביאת המשיח שהוא הארה משער החמישים דקדושה שבכח זה יכולים לעבור את הנסיונות של שער החמישים, ועתה נמשיך לבאר מעט בענין שער החמישים הזה.

דהנה יש להדגיש שענין המ"ט שערים ושער החמישים, אינו סתם עוד דרגא של טומאה (ולעומתו בקדושה), אלא הוא מהות אחרת לגמרי, כי מ"ט הוא בחי' כל הדרכים והמידות, כי מ"ט הוא שלימות המניין, היינו ז' פעמים ז', שהם שבע מידות, וכשכל אחד כלול מכל הז' הרי הוא מ"ט, וזהו בחי' המ"ט שערים דקדושה שהם כללות העצות והדרכים להשגת הקדושה, וזהו ג"כ לעומתם בסט"א שהם כל מיני התגברות בכמה וכמה דרכים ואופנים פרטיים, אבל שער החמישים הוא בבחינת למעלה מכל זה, בבחי' אין סוף, וע"כ היצר הרע שיניקתו משם הוא בבחי' בלי סוף, וכפי שרואים בזמננו שהתגברות היצר הרע הוא באופן מבהיל ממש, בבחי' בלי סוף וגבול לרע ולטינופת וכו', אבל זה לעומת זה, שער החמישים דקדושה הוא באמת בבחי' אין סוף, ועל כן אין סוף לעצות והגילויים וכו' שמתגלים בשער החמישים.

והנה ענין זה מבואר בליקוטי הלכות בכמה מקומות, ונעתיק מעט מדבריו וז"ל (ליקו"ה סימני בהמה וחיה הלכה ד אות טו): 'זוהי בחינת מ"ט שְׁעָרֵי טְמֵאָה שֶׁהֵם כְּנֶגֶד מ"ט שְׁעָרֵי קְדוּשָׁה, כִּי כְמוֹ שֵׁשׁ לְהַקְדִּישָׁה גְּבוּל וּמִסְפָּר בְּזֶה הָעוֹלָם שֶׁהוּא בְּחִינַת שְׁבַע פְּעֻמִּים שְׁבַע פְּעֻמִּים שֶׁהֵם כָּל־לֵוִיִּת מִמִּסְפָּר כַּפ"ל. כְּמוֹ כֵן אֵת זֶה לְעֻמַּת זֶה הֵם שְׁבַע פְּעֻמִּים שְׁבַע בְּטֵמֵאָה שֶׁהוּא הַשֶּׁקֶר. כִּי הֵם נִכְנָסִים גַּם כֵּן תַּחַת הַמִּסְפָּר, אֲף עַל פִּי שֶׁמִּצַּד עֲצָמָם הֵם לְמִטָּה מִהַמִּסְפָּר כַּפ"ל, אֲף תַּחַת מִתְקַיְמִים כִּי אִם עַל דִּי שְׁמַתְלַבְשִׁים עֲצָמָם בְּאִיזָה אֲמַת כַּפ"ל, עַל כֵּן בְּהִכָּרַח שֵׁשׁ לָהֶם גְּבוּל מִמִּסְפָּר גַּם כֵּן כַּפ"ל. וְעַל דִּי זֶה הָאֲמַת בְּעֲצָמוֹ שֶׁהֵם יוֹנְקִים מִמֶּנּוּ, שְׁעַל דִּי זֶה עֵקֶר הַתְּגַבְרוּת הַשֶּׁקֶר שֶׁלָּהֶם, עַל דִּי זֶה הָאֲמַת בְּעֲצָמוֹ הוּא הַכְּנַעְתָּם וּמְפַלְתָּם בְּבְחִינַת וּמְלֻכוּתוֹ בְּכָל מְשָׁלָה, כִּי מֵאַחַר שֶׁאֵין כֹּחַ לְהַשְׁקֵר שֶׁלָּהֶם, כִּי אִם עַל דִּי הָאֲמַת שֶׁהֵם מְתַלַּבְשִׁין עֲצָמָם בּו. עַל כֵּן אֵין לָהֶם קִיּוּם, כִּי אִם לְפִי שְׁעָה קְלָה, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמָר, "וַיַּעַד אֲרָגִיעָה לְשׁוֹן שֶׁקֶר" (מְשָׁלֵי יב, יט), כִּי אַחַר כֵּן מִתְגַּבֵּר הָאֲמַת שֶׁהֵם יוֹנְקִים מִמֶּנּוּ וּמְפִיל אוֹתָם וּמְגַלְה רַמְאוֹתָם וְשִׁקְרוּתָם.

אָבֵל יֵשׁ בְּחִינַת שְׁעַר הַחֲמִשִּׁים שֶׁל הַטְּמֵאָה כַּפ"ל, שֶׁהוּא כְּנֶגֶד שְׁעַר הַחֲמִשִּׁים שֶׁל הַקְדוּשָׁה, שֶׁזֶה הַשְׁעַר כּוֹלֵל כָּל הַסְטְרָא אַחֲרָא וְהַקְלִפּוֹת וְכָל הַשֶּׁקֶרִים וְהַרְמָאוֹת וְהַהֲטָעָאוֹת שֶׁבְעוֹלָם, שֶׁמִּעֲצָם רַבִּי הַשֶּׁקֶרִים וְהַרְמָאוֹת שֵׁשׁ שֵׁם הוּא כְּמַעַט בְּלִי גְּבוּל וּמִנּוּן, כִּי אֲף עַל פִּי שֶׁגַּם הוּא בְּהִכָּרַח לְהַתְלַבֵּשׁ עֲצָמוֹ בְּאִיזָה אֲמַת, אָבֵל הוּא יוֹנֵק כָּל כֹּחַ מִהַקְדוּשָׁה וְהָאֲמַת עַד שִׁיכּוֹל, חַס וְשְׁלוֹם, לְבַלְבֵּל וּלְהַעֲלִיל כָּל מִינֵי אֲמַת שֶׁבְעוֹלָם וְלְהַפִּד בְּרַמְאוֹתָיו וְעֲרַמְתוֹ הַגְּדוּלָה וְהַעֲמָקָה בְּלִי שְׁעוֹר; לְהַפִּד מֵאֲמַת לְשֶׁקֶר וּמִשֶּׁקֶר לְאֲמַת, לְשׁוּם רַע לְטוֹב וְטוֹב לְרַע, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמָר, "הוּי הַאֲמָרִים לְרַע טוֹב וְלְטוֹב רַע שְׁמִים חֲשֵׁךְ לְאוֹר וְאוֹר לְחֲשֵׁךְ וְכו'". וְכִשְׁזָאת הַסְטְרָא אַחֲרָא וְהַשֶּׁקֶר מִתְגַּבֵּר, חַס וְשְׁלוֹם, אַז נֶאֱמָר, "טְבַעְתִּי בִּיּוֹן מִצּוּלָה וְאֵין מַעֲמֵד וְכו'". שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת תַּקֵּף מְרִירוֹת הַגְּלוּת הַאֲחֵרוֹן הַמֵּר וְהַאֲרֵךְ הַזֶּה, שֶׁנֶּאֱמָר עֲלִיו, "וַתֵּרֶךְ פְּלָאִים וְכו'". וְנִסְתַּר וְנִעְלַם הַקֵּץ הַפְּלֵאוֹת, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמָר, "עַד מֵתִי קֵץ הַפְּלֵאוֹת". וְעַקֵּר אֲרִיכַת הַגְּלוּת הוּא מֵהַתְּגַבֵּר הַשֶּׁקֶר מֵאֵד מֵאֵד כְּמַעַט בְּלִי גְּבוּל, חַס וְשְׁלוֹם, שֶׁהוּא עֵקֶר הַרַע וְהַתְּפִשָּׁה כַּפ"ל. וְכִמוֹ שֶׁנֶּאֱמָר, "וַתִּשְׁלַךְ אֲמַת אֲרָצָה וְכו'". וְכִמוֹ שֶׁאֲמָרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְרוּנוֹם לְבָרְכָה, וְהָאֲמַת תְּהִיָּה נִעְדָּרְתָּ (שְׁעִיָּה נט, טו), שֶׁנִּצְטָה הָאֲמַת עֲדָרִים עֲדָרִים, כִּי הַסְטְרָא אַחֲרָא, שֶׁהוּא הַשֶּׁקֶר, הַתְּפִשָּׁת עַכְשָׁיו, בְּעוֹנוֹתֵינוּ הַרְבִּים, לְאָרֶךְ וְלָרַחֵב וְכָל מֵה שֶׁמְגַלִּים אִיזָה אֲמַת בְּעוֹלָם לְהַתְקַרֵּב עַל יְדוֹ לַה' יִתְבָּרַךְ הוּא מִתְנַכֵּל בְּתַחבּוּלוֹתָיו תַּקֵּף לְבַלְבְּלוֹ וּלְהַסְתִּירוֹ וּלְהַפְכוֹ אֶל הַהֶפֶךְ מִמֶּשׁ, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת תַּקֵּף הַמַּחְלָקֶת שֵׁשׁ עַכְשָׁיו בְּעוֹלָם בֵּין הַצְּדִיקִים וְהַפְּשָׁרִים. וְכֵן עֲצָם הַצָּרָה הַמְרָה שֶׁל הַתְּגַבְרוּת הַחֲכָמוֹת וְהַלְשׁוֹנוֹת שְׂרוּצִים לְהַטְעוֹת אֶת יִשְׂרָאֵל, לְתַפֵּס חַס וְשְׁלוֹם, וְנִעְרֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּמִצּוּדָתָם, חַס וְשְׁלוֹם, (כְּמִבְאֵר מִזָּה כְּבָר כְּמָה פְּעֻמִּים). וְהֵלֵל הוּא בְּחִינַת הַתְּגַבְרוּת וְהַתְּפִשָּׁת הַשֶּׁקֶר שֶׁהוּא עֵקֶר הַטְּמֵאָה מִכָּל הַצְּדִיקִים לְאָרֶךְ וְלָרַחֵב בְּכָל־לֵוִיִּת יִשְׂרָאֵל וּבִפְרָטִיּוֹת עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד וּבִפְרָטִי בְּכָל יוֹם וּבְכָל עַת וּבְכָל שְׁעָה. שֶׁכָּל מֵה שְׂרוּצִין בְּאִיזָה עֲצָה אֲמַתִּית לְצַאת מִתַּחבּוּלוֹתָיו הוּא מְבַלְבֵּל בְּשִׁקְרוֹ וְהַטְעָאוֹתָיו, עַד שֶׁאֵין יוֹדְעִין אִיד לְהַמְלֵט מִמֶּנּוּ. וְכִמוֹ שֶׁנֶּאֱמָר, "בְּאֲרַח זֶה אֶהְלֵךְ טַמְנוּ פֹּחַ לִי וְכו'":

המשך דבריו בענין שער החמישים דקדושה בשבוע הבא בעז"ה

השיעורים הקבועים!

יום	חודש כסלו	הדף היומי מסכת מנחות	מסנה ברורה עמוד היומי 'דרשו'	ליקוטי מוהר"ן ח"א	ליקוטי הלכות ח"ה	העמוד היומי בזה"ק זוהר חדש
ז	ט	צט	חזרה	קד:	קצו	לא.
א	י	ק	שלד, כו	קה.	קצח	לא:
ב	יא	קא	שלד, כז שלד, א	קה:	קצט	לב.
ג	יב	קב	שלד, ב-ה	קו.	ר	לב:
ד	יג	קג	שלד, א	קו:	רא	לג.
ה	יד	קד	שלד, ב-ג	קז.	רב	לג:
ו	טו	קה	חזרה	קז:	רג	לד.

התורה הנלמדת בחבורת 'תמימי דרך' העולמית: ליקוטי מוהר"ן, חלק ראשון, תורה א.

יעקב – תפילת ערבית

וכעין זה בספ"ק קדושת לוי מבאר פנימיות העניין על הגלות. ומבאר שיעקב אבינו דיבק מחשבתו בשורש הנשמות [שנקרא באר שבע – משום שמשם נמשך שפע לכל השבע מדות], וחשב איך להוציא הדבר מכאן אל הפועל.

ואז ראה גודל החרון אף וארבע גלויות, וראה גודל צער השכינה ואיך שעל ידי זה 'מלאכי אלוקים עולים ויורדים' – היינו שיש ניצוצות שיש להם עליה על ידי זה, אבל יש הרבה ניצוצות שיש להם ירידה על ידי זה, והרגיש כיצד כל זה 'פוגע במקום' היינו שגורם כביכול צער למעלה, ומגודל הצער נפסק מחשבתו מהדבקות, ונפל לשינה.

ואז נתגלה אליו השם יתברך, והבטיח לו שגם בעת הגלות והצער הוא שומר עלינו, ולבסוף יגאלנו וישיב אותנו למקומנו, ועל ידי זה התעורר יעקב משינתו ונפילת הדעת שלו, 'ויאמר אכן יש ה' במקום הזה', כלומר גם בעת הגלות והצער, 'ואנכי לא ידעתי'. ואז חזר לדבק מחשבתו בשורש הנשמות [ששם מתאחדים כל ה'אבנים' שהם הנשמות ל'אבן אחת'], והמשיך בדרכו.

לעובדא ולמעשה – ליקוטי הלכות

ובליקוטי הלכות מתבאר העניין בהרחבה, שכל מה שעבר על יעקב אבינו בפרשה זו, עובר על כל נפש מישראל. ויעקב אבינו הכין הדרך לכל אחד כיצד להתנהג בכל המצבים, ובשביל זה תיקן תפילת ערבית שכוללת בתוכה את הכח הזה.

וביאור העניין כך הוא:

יעקב אבינו ולעומתו עשוי הרשע – הם המייצגים של האמת לעומת השקר. יעקב אבינו הוא עמוד האמת [תתן אמת ליעקב], ועשוי הוא התגלמות השקר [עולם העשייה].

אך במציאות העולם, רואים את שליטת השקר והצלחתה. כאשר עשוי נולד ראשונה, והוא זה שהוזמן לקבל את הברכות. וכאשר יעקב אבינו הצליח להוציא ממנו הבכורה והברכות – הוא יוצא לגלות ונרדף על צווארו, ואין לו בעולמו אלא הוא ומקלו.

יעקב אבינו עומד בפני קושיא גדולה: איך ייתכן שעשוי שכל כולו שקר – מצליח כל כך, וזוכה לאהבתו של יצחק וקרבנותו, ולכל השפע והברכה בלי טורח, ויש לו ארבע מאות איש עמו. והוא שמשמש כעמוד האמת – אין לו כלום, והוא נרדף כל כך.

קושיא זו היא 'פגם המשפט', שהיא הסכנה הגדולה ביותר על האמונה. כי כל קושי ונסיון שיש לאדם – הוא נסיון באמונה, וצריך להתחזק ולהאמין שהכל בהשגחה והכל לטובה, ולהתחזק בתפילה ותקווה להשם יתברך. אך כשהקושי נעשה על ידי אחר, באופן של שקר ועוולה, והוא מצליח בזה – הנסיון גדול מאד, והוא מערער את כל האמונה ומעורר כבודות לב גדול מאד 'היש ה' בקרבנו', ואם כן איך ייתכן כדבר הזה (ראה באריכות ליקוטי מוהר"ן תניינא סימן ה').

ומתוך קושיא זו 'שקעה עליו חמה שלא בעונתה', היינו שנפל בדעתו מאד ולא ידע לשית עצות בנפשו, עד שמתוך כך שכב לישון בפעם הראשונה מזה ארבע עשרה שנה שלא שכב. והנה בשנתו הוא רואה איך ה' ניצב עליו, ומלאכי אלוקים עולים ויורדים 'בו'. היינו שהוא - במקום שהוא ובמצב הוא – הוא מרכז העולם. השם יתברך נמצא כאן ודווקא כאן, וכל המלאכים ופמליא של מעלה מסתובבים סביב המקום הזה.

במצב זה נתחדש ליעקב אבינו, שלא רק שאין זה כפי שסבר, כאילו חס ושלוס עזב אותו אלוקים ואיננו אתו, אלא ההיפך הגמור – דווקא במצב הזה הוא נמצא עמו ממש, ודווקא מזה נעשה כל הנחת רוח וכל הפעולות של כל העולמות. ועל זה אמר יעקב 'אכן יש ה' במקום הזה ואנכי לא ידעתי', כי אילו ידעתי לא ישנתי. כלומר, אילו הייתי יודע שבמצב הזה השם יתברך נמצא עמי לא הייתי נופל בדעתי ולא הייתי שוכב.

ואז קיבל הבטחת השם יתברך לשמרו בכל הדרך ובכל מה שיעבור עליו, וגם יעקב הבטיח שמעתה כבר לא יהיה לו שום ספק ויזכור תמיד בכל עת ומצב - גם כשאין רואים ואין מרגישים – 'והיה ה' לי לאלוקים'. ומתוך כך 'נשא לבו את רגליו' והמשיך בדרכו אל הגלות בביתו של לבן, ובמשך כל עשרים השנים שהיה בביתו, והיה צריך להתמודד עם הרמאות הנוראה שלו – לא נפל יותר בדעתו, אלא היה שר ומזמר להשם יתברך (כמבואר במדרש, שבמשך כל השנים הללו היה מזמר 'שיר המעלות').

וזהו תפילת ערבית שתיקן יעקב אבינו. היינו התפילה שמגלה שאף במקום החושך והגלות, ואפילו במקום הקושיות וכבודות הלב – נמצא השם יתברך, ואדרבה – דווקא שם הוא מתגלה ביותר. אך תפילה זו היא 'רשות' היינו שכל אחד צריך להבין זאת בעצמו, כי אי אפשר לצוות על זה ולהסביר זאת אלא הוא תלוי באבנתא דליבא.

ובזה נתבאר כל העניין: 'ויצא יעקב מבאר שבע', היינו שייצא ממקומו המיושב והשלי, 'ויילך חרנה' שהתגבר עליו החרון אף, ומתוך כך נפל בדעתו עד שלא עלה בדעתו להתפלל במקום שהתפללו אבותיו אלא ש'פגע במקום' ולא ידע מזה אפילו, ואז שקעה חמה שלא בעונתה ושכב לישון, ונתגלה לו כל העניין הזה, ומתוך כך הנחיל לנו הכח הזה – לעמוד בכל הגלויות ובכל המצבים והקושיות, ולזכור שבכל מצב נמצא השם יתברך, ולבסוף תנצח האמת את השקר, ויהיה תיקון העולם.

לאחר שסיפרה התורה באריכות על אברהם (בפרשת לך לך, וירא, חיי שרה), ועל יצחק (פרשת תולדות), מתחילה לספר על יעקב אבינו. ההתחלה כבר היתה בפרשת תולדות, שם מבואר עניין לידתו, וקבלת הבכורה והברכות, אמנם פרשה זו [וכן פרשת וישלח] עוסקת כולה בעניין יעקב אבינו, ומהלך חייו והנסיונות שעברו עליו.

מתוך פרשה זו נוכל לעמוד על מדתו ועניינו של יעקב אבינו, שהוא השלישי שבאבות שכולל את שלשתם, ועליו נאמר 'החוט המשולש לא במהרה יינתק' כי ממנו עיקר המשך והקיום של עם ישראל, ולכן אנו נקראים על שמו [עם ישראל] 'יעקב חבל נחלתו' ועוד.

פרשה זו מתייחדת בכך שכולה 'פרשיה' אחת, ואינה מחולקת כלל לפרשיות קטנות. ואף זה שייך לעניינו של יעקב וכפי שיתבאר בעז"ה.

הפסוק הראשון שבפרשה תמוה כולו: א. 'ויצא יעקב מבאר שבע' – למה נאמר, הרי כבר נכתב בפרשה הקודמת, וגם עיקר הסיפור הוא להיכן הלך ולא מהיכן יצא (רש"י, אור החיים, ושאר מפרשים). ב. 'ויילך חרנה' – הרי עדיין לא הלך לחרן, אלא קודם לכן הגיע להר המוריה (רש"י, אור החיים, ושאר מפרשים). ג. 'חרנה' היה צריך לומר 'לחרן' (רש"י, אור החיים).

גם המשך הפרשה הוא תמוה ונעלם: א. מהו המקום ש'פגע' בו ומדוע. ב. מה היה עניין לינתו שם ומה הכוונה 'כי בא השמש'. ג. עניין החלום והסולם וכל המראה הנפלא – מה עניינו. ד. 'אכן יש ה' במקום הזה ואנכי לא ידעתי'. מה התחדש לו, ומה היה קורה אם היה יודע זאת קודם לכן. ה. ביאור הבטחתו של יעקב. ו. חז"ל למדו מאכן (ברכות כו:)- שיעקב תיקן תפילת ערבית, וקיימא לן תפילת ערבית רשות, וצריך להבין טעם הדבר ועניינו.

ביאור פשט – רש"י ורמב"ן

בפירוש רש"י מבואר העניין, שחזר לספר יציאתו מבאר שבע כדי לגלות שיציאת צדיק מן המקום עושה רושם, והלשון 'ויילך חרנה' היינו שייצא 'כדי' ללכת לחרן, או שכבר באמת הגיע לחרן, ורק אחר כך חזר לבית אל.

ובזה מבאר גם המשך העניין, שכשהגיע לחרן התעורר להתפלל במקום שהתפללו אבותיו, והלך עד בית אל, ואז 'קפץ' הר המוריה לשם ויעקב התפלל שם. ואזי 'שקעה חמה שלא בעונתה' כדי שישן שם, ואכן יעקב שכב לישון [אחר י"ד שנה שלא שכב], ונגלה אליו מראה החלום והסולם, להראות לו שיש מלאכים המלווים אותו, והבטחת השם יתברך לשמור אותו ולהשפיע עליו כל הברכות.

ומתוך כך הבין שהמקום הזה הוא מקום שער השמים וקבלת התפילות [ואם היה יודע זאת – לא היה שוכב שם], וקיבל על עצמו שאם יתקיימו כל ההבטחות – יעשה מצבה ויעבוד עליה את השם יתברך.

אמנם עדיין צריך ביאור: א. מדוע לא התעורר בתחילה להתפלל במקום שהתפללו אבותיו. ב. מדוע היה נחוץ כל כך שישכב שם, עד שבשביל זה שקעה חמה שלא בעונתה. ג. מדוע שכב שם אחר שלא שכב י"ד שנה. ד. איך 'לא ידע' ששם הוא בית אלוקים ושכב לישון, הרי כל ביאתו לשם היה רק מחמת שהיה 'מקום שהתפללו בו אבותיו' ואם כן ידע גודל מעלת המקום.

והנה גם הרמב"ן הלך בדרך זו, אלא ששינה כמה דברים: א. החלום היה כדי להודיע לו שהוא אינו זקוק לשמירת המלאכים, אלא השם יתברך בעצמו שומר עליו. ב. לא הר המוריה קפץ, אלא יעקב קפץ [אל הר המוריה, או מהר המוריה לחרן, או שניהם]. ג. ההבטחה של יעקב איננה על המצב אלא 'והיה ה' לי לאלוקים'. וכפי שנראה להלן בעז"ה, בדבריו יש קצת יישוב על הקושיות הנ"ל.

והנה בספר אור החיים הקדוש גם כן הלך בדרכו של רש"י, כשהוא מטעים לשון הפסוק 'ויצא יעקב מבאר שבע' – שלא הוצרך יעקב אלא 'לצאת' מבאר שבע ותו לא, כי מיד הגיע לחרן שהרי 'ויילך חרנה' – חרן הלך אליו. ובהמשך הפרשה מבאר ש'אנכי לא ידעתי' היינו שלא ידע מה הטעם ששקעה החמה שלא בעונתה, וכעת נודע לו שהתכלית היה כדי שידבר עמו השם יתברך, ואם היה יודע לא היה שוכב לישון מיד אלא היה מכין עצמו לכך, ואולי היה מתנבא אף בהקיק.

פנימיות העניין – אור החיים וקדושת לוי

בדברי האור החיים הקדוש מתבארת הפרשה גם בדרך רמז על הנשמה. ומבאר שהנשמה יוצאת מ'באר שבע' היינו מ'באר מים חיים' שהוא שורש הנשמות, וצריך להישבע שלא יעבור על דברי תורה, ומיד הולך עמה היצר הרע שהוא 'חרן'.

והמשך הפרשה מלמד על העצות כיצד לעמוד במלחמת היצר: 'ויפגע במקום' היינו להתפלל הרבה להשם יתברך, 'ויקח מאבני המקום' הוא לימוד התורה, 'וישים מראשותיו' הוא קריאת שמע, 'וישכב במקום ההוא' הוא זכירת יום המיתה.

ועניין החלום מלמד שעל ידי זה זוכה להגיע למעלות של השגת ה', וזוכה להיות סולם מוצב ארצה וראשו מגיע השמימה, ומלאכי אלוקים עולים ויורדים בו, היינו שמעשיו הטובים מעוררים מ"ן, וממשיכים מ"ד. ולבסוף זוכה 'והנה ה' ניצב עליו' שהוא נבואה ממש.

התורה הנלמדת: ליקוטי מוהר"ן, חלק א' תורה א'

עבודת היום || פנינים על סדר סדר היום והתפילה

התבודדות

וכמוכן, העיקר הוא בזמן ההתבודדות לצעוק הרבה להש"ת על זה עצמו, מה שנפל החן והחשיבות כל כך, ואין אנו מחשיבים את ההצלחה האמיתית שהוא כל נקודה של שייכות נחת רוח להש"ת, כי באמת זה גופא נכלל בדברי רבינו"ל שהיצר הרע רוצה לעשות את האדם משוגע ממש, כי אין לך שגעון גדול מזה מה שהחן והחשיבות הוא על דברים גשמיים, והרבה פעמים אף שעוסקים בתורה ועבודת ה', מ"מ יש הרגשה שמי שיש לו ממון וכבוד וכיוצא"ב הוא "מצליח", ובאמת הרי זה שטות ושגעון ממש, כי הלזה יקרא הצלחה, הרי אין לו מזה שום דבר באמת, וההצלחה האמיתית היא דייקא מי שזוכה לעסוק בתורה ועבודת ה' ולהסתכל בשכל של כל דבר, אלא שזוהו מציאות הגלות מה שנפל החן והחשיבות מאוד ועל זה צריך לצעוק הרבה להש"ת שזנכה לחן והחשיבות האמיתי, ושזנכה להסתכל בשכל של כל דבר ולהאמין בזה שיש שכל ופנימיות בכל דבר, ולעסוק הרבה בתורה שעו"ת נותן כח למלכות דקדושה.

לקשר כל דבר לשרשו שעל ידי זה זוכין לחיים נצחיים. והוא לא האמין בזה ועל כן אמר, הנה אנכי הולך למות ולמה זה לי בכרה, כי לא בחר בחיים ואמר שהוא הולך למות, כי הוא מעלמא דפרודא שהוא סטרא דמותא ואינו מאמין בחיים אמתיים שכולין לקשר כל דבר לשרשו שהוא עקר החיים לנצח ועל כן בזה הבכורה שהיא עבודתו של מקום שהיתה בתחלה בבכורות. כי על ידי הקרבנות מקשרין ומעלין הכל לשרשו ועל שם זה נקרא קרבן פדיוע. והוא כבר בזה ואמר שהוא הולך למות, כי לא האמין בחיים נצחיים.

פי יעקב בחינת כלל ישראל מאמינים שעקר החיים הוא לעתיד שזנכה לחיים נצחיים על ידי התורה והמצוות שעל ידי זה מקשרין הכל לשרשו שהוא עקר החיים לנצח. אבל עשו לא האמין בזה ואמר שהולך למות מיתה עולמית ולמה זה לי בכרה שהוא בחינת השכל, בחינת עבודת הקרבנות לקשר הכל לשרשו, כי כבר בזה מחמת תאוות לבו פי לא יתפץ כסיל בתבונה, ועל כן אמר יעקב, מכרה כיום את בכורתך לי כדי שלא יאשר לעשו שום אחיזה בקדשת השכל.

ואז זכה יעקב לבכורה שהוא השכל. ואחר כך לקח ממנו גם הבכרה ועל כן חרה לעשו מאד, ואמר, הכי קרא שמו יעקב וכו' את בכרתי לקח והנה עתה לקח ברכתי. פי עשו סבר שהוא מכר הבכורה ליעקב, שהוא השכל והוא יקח לעצמו הבכרה בגשמיות שהוא כל העשירות וכל הדברים שבעולם הוא רק מהשכל והחכמה ומאחר שיעקב זכה להחכמה שהיא עקר החיות בודאי מגיע לו ממילא גם הבכרות והעשירות וכל טוב בגשמיות, כי הסוס טפל לרוכב, ועל כן באמת אמר יצחק, גם ברוך יהיה. וכמו שפרש רש"י שם שהיה יצחק חרד וכו' עד שאמר לו עשו שלקח ממנו הבכורה אז אמר אם כן פדיון ברכתי אותו גם ברוך יהיה, הינו כי מאחר ששכר לקח ממנו הבכורה, שהיא השכל, בודאי מגיע לו גם כל הבכרות בגשמיות, כי הגשמיות טפל ובטל אל הרוחניות שהוא החיות של כל דבר וכו"ל.

ואז ברח יעקב אל לבן לקח אשה משם ושמר את צאנו בשביל זה. פי יעקב אחר שזכה אל הבכורה והבכרה אבל ראה שיעדין הוא מלחמה גדולה לקשר שניהם יחדו תמיד שיקשר תמיד החיצוניות אל הפנימיות, ועל כן הלך תחלה לבית שם ועבר ועסק שם בתורה ארבע עשרה שנה, פי עקר ההתקשרות על ידי התורה כו"ל.

וכשיצא משם פגע במקום ההוא שהוא מקום הבית המקדש ששם עולין כל הקרבנות, שמעלין כל הדברים שבעולם לשרשו, ושם עקר התקשרות ועלית כל הדברים לשרשו כדיוע. ועל כן ראה שם סלם מצב ארצה וראשו מגיע השמימה, הינו שראה שהאדם וכל התלוי בו ונלוה אליו הכל בבחינת סלם מצב ארצה וראשו מגיע השמימה, כי כל דבר יש לו שרש למעלה ואף על פי שבקאן הדבר מצב ארצה, כי מלבש בארציות וגשמיות, אבל ראשו מגיע השמימה, פי יש בו חכמה ושכל שהוא בחינת ראש שמגיע עד לשמים למעלה למעלה וצריכין לקשר הכל לשרשו.

ועל כן הבטח אז על השמירה, כמו שכתוב: והנה אנכי עמך ושמרתיך וכו"ל, פי שם עקר השמירה לשמירה לקשר החיצוניות אל הפנימיות וכו"ל. ואז הלך לבית לבן ונעשה שומר דקא, פי על ידי השמירה ששמר פראוי בתכלית השלמות על ידי זה תקן בחינת מדת השמירה בשמירה, הינו שזכה לשמר כל חפצי העולם מאחיזת החיצונים, רק לקשר כל החיצוניות אל הפנימיות וכו"ל. ועל ידי זה לזווגו, כמו שכתוב, ובאשה שמר, פי היא בבחינת שמור כו"ל, פי שם עקר השמירה כו"ל.

ועל פי זה מתבאר היטב כל פרשה זו שזה גופא היה ענין המראה של החלום שהיה בעת הליכתו ללבן, שבזה נתגלה לו הכח של כל אדם לקשר כל דבר בעולם לפנימיותו, כי כל דבר הוא בחי' סולם מוצב ארצה וראשו מגיע השמימה, וכן כל אדם הוא בבחי' זו, וע"כ כח ההסתכלות בשכל הוא מקשר כל דבר לשרשו, וזה עצמו הדרך לשמור על כל דבר, וע"כ נתגלה לו עניין זה דייקא בדרכו ללבן.

ויש להוסיף ולהמתיק בזה שהרי באמת כל תקופה זו של ההליכה ללבן היה אצל יעקב בבחי' חושך נורא, מה שלאחר שנים שהיה אצל יצחק אבינו בארץ ישראל, ואח"כ היה אצל שם ועבר ו"ד שנה, ואח"כ הוצרך לילך לבית לבן לתקופה כ"כ גדולה ולהתמודד עם הרמאות של לבן [שכמובן הוא עניין של מלחמה עם הסט"א ולא רק עם לבן עצמו], וכו"ז היה נסיון לא פשוט, וע"כ אז נתגלה לו עניין זה של סולם מוצב ארצה וראשו מגיע השמימה, היינו שהחושך והלילה הוא בחי' סולם מוצב ארצה וראשו מגיע השמימה, כי א"א לזכות להשגת השכל והפנימיות רק ע"י בחי' נ' שהוא בחי' מה שעובר על האדם לילה וחושך שאינו רואה ומשיג את השגת השכל, ואעפ"כ הוא מאמין באמונה שלימה שיש בכל זה שכל ופנימיות, וע"כ יש לו את הכלי לקבל אח"כ את הארת השכל, וזה מה שהראו ליעקב את החלום שסולם מוצב ארצה וראשו מגיע השמימה, ללמדו שרק זהו הדרך לבוא לשלימות ההשגה והתיקון, ואכן רק ע"י זכה יעקב להביא לעולם את י"ב שבטי י"ה שהם עיקר בחי' החן והשיבות וכמבואר במאמר.

ועל כן אז תיקן יעקב תפילת ערבית, כי נתגלה לו עוצם מעלת תפילת ערבית שהוא בחי' התפילה בעת החושך והדחוק, שהיא עיקר היסוד והפתח והכלי לבוא אח"כ להארת יום שהוא בחי' הארת השמש, כי א"א לזכות לבחי' הארת השמש שהוא בחי' אור יום, השגת השכל, רק ע"י האמונה בעת הלילה שהוא בחי' תיקון מידת הלבנה [ואמנם א"א לחייב בזה את האדם, וע"כ תפילת ערבית רשות, אבל באמת דייקא זהו הכלי להמשיך בחי' הארת היום].

וכמו כן לצעוק ולבקש הרבה להינצל מהמצוות הבהעל דבר מתלבש בהם שזה סכנה גדולה כל כך, וכמעט אין שייך להינצל מזה רק ע"י תפילה ובקשה הרבה מהש"ת שזנכה להינצל מהמצוות האלו, ובפרט ממצוות המחלוקת שבזה הבעל דבר מטעה מאוד מאוד וכמו שהאר"ך בזה מוהר"ת בליקוטי הלכות (יו"ד הלכות יין נסך הלכה ד אות טו) וז"ל שם: 'אין לך דבר שהבעל דבר יוכל להטעות את האדם ולהפך עברות למצוות כמו בענין מחלקת, שם שם מרדד הבעל דבר, פי בענין זה יכול בקל להתלבש עצמו במצוות ולהפך עיונות הגדולים בתורה למצוות גדולות, פי מסית את האדם על חברו שמצוה גדולה להפך ולרדפו, פי הלא עשה כן וכן וכו' כפצוי ענין זה הרבה בעולם, פי זה ידוע שאין אדם שאין בו איזה חסרונות או איזה מדה רעה, אבל אנו מצינים לבלי להסתכל על הרע שבנישאל כי אם על הטוב ולדון את כל אדם לכף זכות כמו שהזכירו רבותינו זכרונם לברכה בכמה מקומות, אבל על ידי תאוות הנצחון והמחלקת מתגבר הקץ כל בשר שהוא אורב לעין ולהסתכל רק על הרע, לחפש ולחקר ולמצא איזה רע בכל אחד ובפרט בהקשרים החפצים באמת לאמתו שעליהם מגרה ביותר את החולקים לעין בהם בעין רעה, למצא בהם חסרונות הרבה ולבדות עליהם שקרים וכזבים בלי שעור עד שיעשה אצלם שפיכות דמים למצוה גדולה עד שמתירין דמם, ושופכים דמם פמים בבזיונות וחרפות ובושות הרבה ומלבינים פניהם בריבים עד שמתירין דמם ממש', יעוין שם עוד, ועל כל זה צריך לבקש הרבה מהש"ת שלא להיכשל בזה.

וכן צריך לבקש הרבה מהש"ת לזכות להאמין באמת שיש שכל ופנימיות בכל דבר, ולא להיות ח"ו בבחי' עשו שאינו חפץ בתבונה רק בהתגלות ליבו כל היום, וכן צריך לבקש הרבה מהש"ת לזכות לעסוק הרבה בתורה, בעמל ויגיעה וגם בעת קושי [שכל זה הוא בחי' תורה בכח], ולזכות לחיות עם החן דקדושה באמת, שעל כל זה צריך לצעוק הרבה מאוד להש"ת כי היצר הרע לוחם ע"ז מאוד ועושה את האדם משוגע בזה שמבזבז הזמן היקר ואינו עוסק בתורה ובוהו שאינו מבין בפנימיות ובשכל ובמה שמחשיב חן וחשיבות לא אמיתיים וכו"ל.

שמחה

אבל שאר כל היום יהיה בשמחה, כי ראוי לשמוח מאוד מאוד על כל נקודה ונקודה של אמונה בפנימיות, שבזה אנו דבוקים בדרכיו של יעקב אבינו שהיה מסתכל בשכל של כל דבר, וכן בכל פעם שזוכים לעסוק בתורה ראוי לשמוח מאוד מאוד על שעכשיו נותן בזה כח למלכות דקדושה ולכל הצדיקים שדבקים במלכות דקדושה וכלשון רבינו"ל.

וביותר ראוי לשמוח מאוד על שזכינו להיות בראש השנה אצל רבינו"ל, שאז הוא עיקר בחי' ייחוד חמה ולבנה, כי ראש השנה הוא תחילת השנה של החמה והוא ראש חודש של הלבנה ובוהו מתאחדים חמה ולבנה בשלימות וע"כ יש כח בכל ימות השנה להאמין שיש שכל ופנימיות בכל דבר ועל זה ראוי לנו לשמוח מאוד מאוד.

על הפרשה || פנינים על פרשת השבוע

מוהר"ת (בהלכות פקדון הלכה ד) מאריך לבאר את ענין הפרשה, מה שמצינו שיעקב אבינו עיקר עסקו היה ב"שמירה", וזה על פי מה שמבאר קודם לכן (מאות יד) באריכות שיעיקר ענין השמירה הוא ע"י ההסתכלות בשכל ובפנימיות של הדבר שע"ז אין כח להסט"א להזיקו, כי עיקר ההזיקות הם מהסטרא אחרא שמתגברים כפי מה שיש אחיזה לבחינת החיצוניות של הדבר, ע"י שאין מקשרים את החיצוניות אל הפנימיות, יעו"ש באריכות, וע"כ מבאר שכל כן יעקב אבינו שהוא זכה להסתכלות בפנימיות השכל של כל דבר עסק בשמירה כי עיקר השמירה הוא ע"י בחינה הנ"ל, וע"כ הלך קודם לכן ו"ד שנה לבית שם ועבר למוד תורה כי רק ע"י עסק התורה יכולים לקשר החיצוניות אל הפנימיות [ואח"כ מבאר גם תחילת הפרשה על פי זה], ונעתיק בזה לשונו הזהב.

ו"ל שם (באות יט): 'ועל כן יעקב אבינו הכרח להיות שומר אצל לבן ועל ידי זה דקא זכה לזווגו שהיא יראת ה', כמו שכתוב, ויעבד ישראל באשה ובאשה שמר. פי יעקב ברח מעשו, מחמת שלקח ממנו בחקמתו הבכורה והבכרה, כמו שכתוב, ויעקבני זה פעמים, ותרם אונוקלוס, וחקמני. פי הבכורה היא בחינת השכל, כמו שמבאר בהתורה הנ"ל, ע"כ שם. פי עשו בזה את הבכורה, שהיא השכל, ומכרה בשביל תאוות אכילה, פי לא יתפץ כסיל בתבונה, פי לא האמין שיש בכל דבר פנימיות שהיא עקר חיותו וצריכין

השבוע נעסוק בתלמידי רבינו – שהרי התלמידים הם נחשבים תולדות \ ארציית הרה"ח רבי צבי אריה רוזנפלד זצ"ל

ר' צבי אריה נולד בעיר גידינה בפולין, בשנת תרפ"ב, וחלה בדיפתריה כשהיה בן ששה חודשים בסך הכל. אביו ר' ישראל אבא, נישג ל"חפץ חיים" וביקש מהצדיק הקשיש לשנות את שמו של התינוק (דבר שנהוג לעשותו למען חולה מסוכן). ואכן אביו הוסיף לו את השם בן-ציון, והבריא ממחלתו.

אביו ר' ישראל אבא רוזנפלד חי מרבית חייו בעיר קרמנצ'וג באוקראינה. עם הטבח שנעשה במשפחתו בעת המהפכה הבולשביקית – פנה מערבה, דרך פולין, והגיע לארה"ב בשנת תרפ"ד, ביחד עם בנו בן השנתיים. באותה עת היה בניו יורק בקושי מניין של חסידי ברסלב, ר' ישראל אבא סייע להקים שם התוועדות שבוועיות ללמוד את ספרי רבנו. ר' ישראל אבא היה פעיל גם בגיוס כספים לקהילת ברסלב בארץ ישראל.

בעוד הוא גדל ברובע בראונזויל בברוקלין, למד ר' צבי אריה בישיבה על שם הרב חיים ברלין ואחר כך בישיבת תורה ודעת. אחר כך הוא למד בהדרכתו של רבי אברהם יפה' הנוודע בכל העולם כראש ישיבת נובהדרוק – בית יוסף. בגיל עשרים שלוש, אחרי שהשלים בפעם השניה את כל התלמוד יחד עם כל שאר לימודיו המגוונים, הוסמך ר' צבי אריה לרבנות על ידי מורו הגאון רבי אברהם יפה' ורבנים חשובים נוספים.

כבר בשנת תש"ב בהיותו בן עשרים התחתן והתחיל לקרב ע"י הארגון "ועד ההצלה". אביו שהכיר את ר' אברהם שטרנהרץ זצ"ל עוד בעיר מגוריו קרמנצ'וק היה מתכתב אתו בכל עת, ולאחר פטירת אביו בשנת תש"ז, המשיך ר' צבי אריה להתכתב עם ר' אברהם שהתגורר בירושלים.

במסגרת הראשונה מבין יותר מחמישים מסעותיו לארץ הקודש, בשנת תש"ט, הוא נפגש עם ר' אברהם ששתל בר' צבי אריה את הצורך הבורע להפיץ בארה"ב את תורתו של רבינו. זאת נעשתה לשליחות חייו, כמו"כ ר' אברהם אמר לו שלא ישנה את לבושו בכדי שיוכל לקרב כך הרבה אנשים בארה"ב. ולמשך שלושים שנה עסק ר' צבי אריה כחלוץ בתנועת בעלי התשובה בארה"ב, וזכה לקרב אלפי יהודים ליהדות ולתורתו של רבי נחמן מברסלב זיע"א, ובו בזמן הוא נפגש בהורים זועמים, באימים על חייו ועל משפחתו, ואפילו ניסו להעמידו לדין על חטיפה (השווה: סיפורי מעשיות, יב). אולם, הוא התמיד בעבודתו, והביא ממש אלפי יהודים להכרה בארונה עם היהדות ועם תורת רבינו. לאחר פטירת ר' אברהם שטרנהרץ זב"ק בר' אליהו חיים רוזין ור' לוי יצחק בנדר.

זכה להיות באומן כבר בשנת תשכ"ד ואף אירגן כל שנה שנה נסיעה מסודרת לאומן. בקרב תלמידיו היו שפתחו את הדרך למסעות לאומן לצינון של רבינו עוד בזמן מסך הברזל, ורבים מתלמידיו פעילים עד היום הביטים שבונים בעולמה של חסידות ברסלב.

כשהוא מרבה בהרצאות ודרשות, אהב ר' צבי אריה להעניק לציבור מידיעותיו הנרחבות בתלמוד, במדרש, בזוהר, בקבלה ובמשנתו של רבינו, במסגרת שיעורים שהשתתפו בהם תלמידים אשכנזים וספרדים גם יחד. הוא הציטין גם בחכמה מעשית וידע לייצע עצות טובות גם בענייני כספים. אולם לעצמו הוא חי חיי הסתפקות במועט, ובמשכורתו כמורה פרנס את עצמו ואת בני משפחתו.

מלבד הזמן שהקדיש להוראה בבית-הספר ולהרצאות על תורתו של רבינו, הקדיש ר' צבי אריה את עצמו גם לגיוס כספים לבניית מוסדות ברסלב בירושלים, בעידודם של ר' אברהם שטרנהרץ ור' אליהו חיים רוזין. יצוין כי הוא אשר גייס את מרבית הוצאות הבניה, ובזכותו הוקם הבנין הגדול המתנשא כיום במרכז של השכונה החרדית "מאה שערים" בירושלים המשמש מאז ומקדם למרכז רוחני לתורה ולתפילה, כמו"כ עזר מאוד לבנות את ישיבת ברסלב בני ברק ואת בית כנסת ברסלב בקטמון ועוד.

ר' צבי אריה עסק גם לגייס כספים כדי להוציא לאור את כתבי רבינו בלשון הקודש. הוא אף יזם את תרגום משנת רבינו ללשון האנגלית. פעולה זו החלה בתרגום שיחות

הרה"ח, שתורגם על ידי הרב אריה קפלן ז"ל (המחבר המפורסם של ספרי קבלה, מדיטציה יהודית ועוד) על פי בקשתו של ר' צבי אריה, את עריכת הספר עשה רבי צבי אריה עצמו. כמו כן גייס ר' צבי אריה כספים וחילק אותם למשפחות עניות בברסלב שגרו בארץ ישראל.

מכון "נחלת צבי" שהוקם בשנת תשל"ט על שמו ולזכרו ע"י חתנו הרה"ח ר' חיים מנחם קרמר שליט"א ממשיך בעז"ה את מפעלו המבורך והעמיד בראש מעייניו את הפצת אור תורת רבי נחמן. ההתחלה הייתה צנועה, אולם ההשפעה הייתה אדירה, במהלך עשרים וחמש שנות פעילות המכון, ראו אור מתורותיו ורעיונותיו של רבינו נחמן למעלה מ-130 ספרים – בכל הנושאים ובכל תחומי החיים – בכל השפות הנפוצות בקהילות היהודיות בימינו. באנגלית, עברית, ספרדית, רוסית, וצרפתית. הספרים חוללו נפלאות והביאו יהודים רבים לחשיבה שונה בחייהם וקירובם לדרך התורה והמצוות, במקומות שונים בעולם. באוסטרליה, אירופה, ארה"ב, דרום אמריקה ועוד.

המכון מוציא לאור תרגומים ופירושים בני סמך וכן עבודות כלליות יותר על חסידות ברסלב, ומפארים את כל ספרי רבי נחמן ותלמידו רבי נתן להפכם לנחלת הכלל, בכל הנושאים הפרויקטים שמטפלים בהם כוללים גם הקלטת שירים ומנגינות מברסלב על גבי תקליטורים ואף בצורת ספר מוסיקה. היעד המרכזי הוא פירוש הספר של רבי נחמן ליקוטי מוהר"ן עם פירוש "ניעמות נצח", ויצירות חשובות נוספות, הפותחות כולם צוהר לאפיקים רוחניים וערכיים. ומסייעים לאדם בחיירתו בדרך הנעלית והרצויה בזה ובבא.

סביב ר' צבי אריה התגבשה קבוצת תלמידים שאף הקימה בית כנסת משלה, ובו התקיימו שיעורים תורניים על פי דרכה ומשנתה של חסידות ברסלב, מאות רבות של משפחות התוודעו לדרכה של חסידות ברסלב ואמצו אותה לדרך חייהם, אלפים רבים נוספים מכירים ומצוטטים ממשנתה של רבנו, אף זה הודות לר' צבי אריה.

ר' צבי אריה היה מלמד ילדים והעמיד למעלה מאלף תלמידים, ר' חיים ספרינג הי"ו, אשר זכה לשמש את ר' צבי אריה במשך שנים רבות, ושהה בצילו שעות ארוכות, מספר: "זכיתי לשמש את ר' צבי אריה כמה שנים, והייתי בביתו בכל יום כשלוש שעות – כך במשך יותר משלוש שנים. כל זה היה לפני יותר מחמישים שנה. פגשתי את ר' צבי אריה כשהייתי כבן שתיים עשרה שנה. לאחר מספר שנים קראו לי לשמש כמלמד בתלמוד תורה בברוקלין, שם שימש גם ר' צבי אריה כמלמד."

"יש לדעת שבתלמוד תורה הזה, היו כמה וכמה בעיות לפני שר' צבי אריה התחיל לעבוד שם. כשהוא נכנס לעבודה, הוא עשה תנאי עז הנהלת התלמוד תורה, שיתנו לו בשבוע הראשון יד חופשית ללמד את הנערים מה שהוא רוצה. וכך התחיל לדבר על ליבם מאורו של רבינו הקדוש, ומדברי תורתו ועצותיו הקדושות, ואצל כל הילדים הסתמן שינוי אדיר לטובה. אני זוכר מעשה מאותה תקופה, קרה כשבוע ימים אחרי שר' צבי אריה התחיל ללמד. באותו היום הגיעו כמה מהורי התלמידים, וביקשו להעביר את המלמד מתפקידו, בטענה שהילדים רוצים להגיע למקום אל נוסף כל כך ר' צבי אריה – לעולם האמת, לאחר שהכניס בליבם כיוספים וגעגועים לתכלית הנצחית.

"בזמן שלימדנו יחד באותו תלמוד תורה, לא היה לי שום מושג מחסידות ברסלב. לאחר תקופה פגש אותי חבר, וייצע לי לשאול ולהתעניין אצל ר' צבי אריה אודות רבי נחמן מברסלב, וכך זכיתי להתוודע לאורו של רבינו הקדוש זיע"א, בתקופה בה לימדתי בתלמוד תורה, לקח אותי ר' צבי אריה תחת כנפיו, ובמשך שלוש שנים הוא לימד אותי כל יום שלוש שעות קבועות בצהרי היום, אז נוכחתי לראות את גודל בקיאותו בכל מכמני התורה הקדושה! הוא היה מציין מראי מקומות בש"ס וברמב"ם ובשו"ע בדיוק מפליא, עמוד ושורה מדויקיים. הוא פשוט זכר כל מילה, כל שיחה וכל מאמר."

"פעם נסענו יחד כמרחק שעה מניו יורק, ובדרך קנינו את ספר חסידים'. כשחזרנו ברכבת, הוא פתח את הספר ולמדנו בו. כשהגענו לבית שאלתי אותו איזו שאלה, ומיד הוא פתח את הספר חסידים והראה לי את התשובה בתוך הספר. בזמן שאני קראתי בקושי חמש דפים בלבד במשך הנסיעה, הוא כמעט וסיים את כולו".

"כשלמדתי בישיבת נובהדרוק, אצל ר' אברהם יפה'ן, ישבתי ללמוד פעם עם החברותא שלי, והיתה לי שאלה בגמרא. שאלתי את ר' צבי אריה את הקושיא והוא תירץ לי אותה, אבל החברותא שלי אמר תירץ אחר. נישגנו לר' אברהם יפה'ן, שתירץ את אותו התירץ של החברותא שלי. אז אמרת לר' אברהם יפה'ן, שר' צבי אריה אמר אחרת. אז אמר לי: 'אם כך הוא אמר, כנראה שיש לו מקור לכך'..."

"פעם היה לר' צבי אריה ויכוח עם ר' חיים צימרמן – ר' חיים אמר שהרמב"ם אומר כך וכך, ור' צבי אריה אמר שאין כזה רמב"ם בכלל... אמר לו ר' חיים: 'אם אתה צודק, אני מביא לך כתבסמיכה', ובאמת לאחר מכן הוא בדק וראה שר' צבי אריה צדק, ועמד על בקיאותו הרבה, והביא לו את הכתבסמיכה".

ר' צבי אריה ראה את הצורך הבורע להפיץ את תורתו של רבינו בקרב יהדות אמריקה, וזו נעשתה לשליחות חייו – למשך שלושים השנים הבאות היה ר' צבי אריה לחלוץ בתנועת בעלי התשובה בארצות הברית, ובו בזמן הפגיש אנשים רבים יותר ויותר עם משנתו של רבינו הקדוש, ואף עסק רבות בהדפסת ספריו והפצתם. ר' צבי אריה היה ההוכחה לכך שגם בארצות הברית החומרנית ניתן להיות יהודי חסיד ברסלב, המסמל יהודי הדבק בבוראו, ואינו נוהה אחר תענועי העולם המודרני.

מאוד אהב את ארץ-הקודש וביקש להתיישב שם בעצמו. הדבר היחיד שעייב בעדו היה התלמידים החדשים שהצטרפו מדי שנה לשיעוריו בחו"ל. פעם גמר אומר לעבור לירושלים בתנאי שתעבור שנה תמימה בלי הצטרפותו של תלמיד חדש... כאשר תקפתו יחלתו הקשה (מחלת הסרטן) בגיל חמישים ושש, עלה סוף-סוף לירושלים בקיץ תשל"ח, ובכך העניק לעצמו חודשים אחדים להתכונן בישראל לפטירתו.

אפילו כאשר הוגבל למטתו ונחלש מאוד, היו תלמידיו לומדים תלמוד וזוהר על-ליד מטתו, כשר' צבי אריה עוקב אחר הדיון ומעיר הערות מפעם לפעם. הוא שימש כדמות-אב לתלמידיו, אשר רבים מהם באו לארץ ישראל לימים אחדים רק כדי להעביר זמן במחיצתו בפעם האחרונה. עד כמה שהתאפשר לו, הוא התמיד באמירת "התיקון הכללי", תכופות בסיועו של אחד מתלמידיו, והשאיר אחריו עזרון הכולל אלפי שעות של שיעורים והרצאות מוקלטים, אשר מאפשרות הצצה נרחבת אל תוך אוצרותיו של רבינו כיון שהן מתייחסות לכל שוחרי תורתו ומשנתו.

נפטר לבית עולמו ביום י"א כסלו בשנת תשל"ט, נקבר ונטמן בהר הזיתים בחלקת ברסלב, יהי זכרו ברוך.

השאיר אחריו את בנו ר' ישראל אבא, וחתניו הרה"ח ר' חיים מנחם קרמר שליט"א, והרה"ח ר' נתן מימון שליט"א.

(הכתבה באדיבות: 'ברסלב מאיר')

ליצירת קשר, לתרומות, להנצחת שם, לקבלת הגליון באימיל, לפקודי ההפצה, ולפרסום בגליון פנו לקו 'המקורבים': 077-3140331 והשאירו הודעה בשלוחה: 72 או לאימיל: E0773140331@GMAIL.COM
* * *

ניתן לתרום להזמין את הגליון עד לבייתכם דרך מכשירי 'קהילות' בכל רחבי הארץ וכן דרך קו 'קהילות': 0732757000 בשלוחה: 11318 (בכל האופנים יש לציין: עבור עלון המקורבים, וכשהתרומה היא דרך הטל' יש להשאיר הודעה לאחר מכן בקו המקורבים היל' בשלוחה 72 על סך התרומה, ושחיה מיועדת לעלון זה) תזכיר למצוות!
* * *

נשמח לקבל כל חומר לגליון ע"י שליחה לכתובת האימיל היל' עד יום שני בערב **בצירוף שם מלא ומקום עיר!** (אפשר שם וכתובת בדו"ס, ולציין זאת), עם זאת, אין התחייבות שהדברים יפורסמו, ואין לראות באי-פרסומם שום צד פגיעה (יתכנו הרבה סיבות, גם טכניות), בהצלחה!!

התורה

בס"ד גליון ח' פרשת וישלח ה'תשע"ט

גליון שבועי לחניכי הישיבות בני התורה המקורבים לאורו של רביה"ק מוהר"ן מברסלב זיע"א

סוד החסידות יסודות חסידות ברסלב מתבארים על סדר שיר ידירות לרבי צוק בייטער הי"ד

מתחדשים ||| חדשות המקורבים

תמימי דרך

להלן מכתב שנשלח למערכת 'הלוח של ברסלב', ולנחיצות העניין ראינו לנכון להביאו לפני קוראנו:

"ברצוני להודות לכל העוסקים בחבורת "תמימי דרך" ולהעלות על הכתב מקצת ממה שחוויתי בעצמי איך החבורה הזאת - שהיא בעצם משהו כללי עבור כל אחד אחד - תרמה לי רבות.

אני ב"ה ברסלב'ר חסיד משחר נעורי, ולמדתי פעמים רבות את הספר הק' ליקוטי מוהר"ן ושאר ספרי רבינו הק', ועליהם גדולתי וחונכתי. אין כאן מקום להאריך אבל כל אחד שלומד ספרי רבינו מקבל אור וחיות דקדושה בלי ספק, גם אם הוא לא מרגיש מיד. ובפרט שיש דברי חיזוק בספרי רבינו אשר אין בשום ספר בעולם, ורואים בחוש איך הספרים הללו ב"ה מתפשטים בכל העולם כולו.

למרות שכבר יש לי סדרים קבועים (עם מעברים כאלו ואחרים כמובן) הן בליקוטי מוהר"ן והן בעוד ספרים, הסדרים שלי הם בעיקר על הסדר, וזה כמו אמירה עם הבנה בסיסית, מבלי להתעכב יותר מיד. וכשנפתחה החבורה של "תמימי דרך", פתאום אורו עיני, פתאום הרגשתי ברסלב'ר אחר לגמרי, התחלתי פשוט ללמוד את התורה עוד פעם ועוד פעם, בכל פעם שהיה לי קצת זמן שוב חזרתי, ומידי פעם נפלה לי קושיא בראש, או אי הבנה וקצת התעמקתי, וגיליתי שאני פשוט חושב הרבה יותר על ספרי רבינו שלא בשעת הלימוד, וכן כשדיברו מהתורה הזאת, פתאום זה עניין אותי מאד מה אומרים ואיך ההוא שדורש מסביר את התורה... מה אני יגיד לכם, זה פשוט חיים אחרים לגמרי. ממש הרגשתי כמו להיות מקורב חדש. לא אוכל לפרט כאן את כל הנקודות שהיו רדומות אצלי במהלך היום, ופתאום כשהגעתי אליהם משהו צעק לי בתוכי, זה בדיוק מה שכתוב בתורה שלמדתי. כשהגעתי לתהילים או למשנה שמזכרת בתורה מיד זה קפץ לי בראש, וכן בהתבודדות פתאום התחלתי לדבר עם ה' על התורה וכו' מה שדרך כלל הייתי רגיל לדבר על מה שעובר עלי ומה שיש לי להודות, וכעת הכל סב סביב התורה.

רק כתבתי מקצת מהרגשות שלי, ומקווה שתפרסמו את זה שכל אחד ידע, שזה לא מצריך שום עבודות קשות, או חברותא מיוחדת, או מקום מסוים, רק קצת להכנס יותר בתורה (כעת לומדים תורה א' שהיא ידועה מאד) והחיים נהפכים למשהו אחר לגמרי, ואני ממליץ לכל אחד לנסות ולא לפחד, פשוט ללכת עם תורה!

ואני חותם בברכת שנזכה שיתפשט הספר ליקוטי מוהר"ן בעולם שהוא אתחלתא דגאולה!

השיעורים הקבועים!

יום	חודש	כסלו	הדף היומי משכת מנחות חולין	מבנה בורה עמוד היומי ידרשו	ליקוטי מוהר"ן ח"א	ליקוטי ח"ה	העמוד היומי בזה"ק וזהר חדש
ז	טז	קו	חזרה	קח.	רד	לד:	
א	יז	קז	שלו, ד-ח	קח:	רה	לה:	
ב	יח	קח	שלו, ט-יא	קט.	רו	לה:	
ג	יט	קט	שלו, יב-יג	קט:	רז	לו:	
ד	כ	קי	שלו, יד, שלו, טו, א	קי.	רח	לו:	
ה	כא	ב	שלו, ב	קי:	רט	לז:	
ו	כב	ג	חזרה	קיא.	רי	לז:	

התורה הנלמדת בחבורת "תמימי דרך" העולמית: ליקוטי מוהר"ן, חלק ראשון, תורה א.

המשך פרק ב: אור רבינו - אור הגאולה!

בְּרוּךְ הַשֵּׁם אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר לֹא הִשְׁבִּית לָנוּ גְּאוּלָּא,

וְהַבְּדִילָנוּ מִן תּוֹעֵי בְּדַרְכֵי אֱ-ל, וְקָרַבְנוּ לְכָל־לִיּוֹת שִׁבְעַת רוּעֵי יִשְׂרָאֵל!

בשבועות שעברו נתבאר שאור הגאולה הוא הארת שער החמישים דקדושה, ועל כן מוכרחים לעבור קודם לכן את הזה לעומת זה שהוא הקליפות של שער החמישים, ורק ע"י שמכניעים את הקליפות האלו, זוכים לפי שהוא הארת שער החמישים, וזה אי אפשר לזכות רק ע"י הארה משער החמישים דקדושה בעצמו, וזהו עניין פנימיות התורה שמתגלה לפני ביאת המשיח שהוא הארה משער החמישים דקדושה שבכח זה יכולים לעבור את הנסיונות של שער החמישים.

ונתבאר מדברי מוהר"ת ששער החמישים אינו רק עוד שער ודרגה של טומאה, אלא הוא בחינה אחרת לגמרי, כי מ"ט הוא בחי' דרכים שונות של התגברות היצר הרע, שזה עניין שבע כפול שבע, ושער הנ' הוא בחי' אין סוף של התגברות, ועתה נמשיך לבאר מעט בעניין שער החמישים הזה, ונביא בזה מלשון מוהר"ת בכח הזה לעומת זה של שער החמישים דקדושה.

שער החמישים דקדושה הוא גם כן בבחינת אין סוף וזהו הדרך לעמוד כנגד שער החמישים דטומאה

וז"ל מוהר"ת (בהל' סימני בהמה וחייה ה"ד אות טו, לאחר שמבאר את עניין שער החמישים דטומאה על דרך הנ"ל): 'אָבֵל ה' יתְבַרְךְ דְּגוֹל מְאֹד וְלִתְבוּנָתוֹ אֵין מִסְפָּר, וְנִתְּנָ לָנוּ אֶת הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה בְּרַחֲמֵי בְיוֹם הַחֲמִשִּׁים הַקְּדוּשׁ, שֶׁהוּא יוֹם חַג הַשְּׁבִיעוּת, שֶׁהוּא בְּחִינַת שֶׁעַר הַחֲמִשִּׁים שֶׁל הַקְּדוּשָׁה, שֶׁזֶה הַשֶּׁעַר כּוֹלֵל כָּל מ"ט שְׁעָרִים וְהוּא שְׂרָשֵׁם וְהוּא לְמַעְלָה מִהַמְּסָפֵר, כִּי כָּל שִׁבְעַת יְמֵי הַבְּנִיָּן, שֶׁהֵם כָּלל הַמְּסָפֵר נִמְשָׁכִין וְיוֹנְקִין מִמֶּנּוּ, אָבֵל הוּא בְּעֲצֻמוֹ בְּבַחֲנֵי לְמַעְלָה מִהַמְּסָפֵר, כִּי הוּא כָּלוּל בְּאֵין סוּף וְעַל יְדוֹ עוֹלָה הַמְּסָפֵר וְנִכְלָל לְמַעְלָה מִהַמְּסָפֵר, רַק בְּעֶרְךָ שֶׁהֵמ"ט שְׁעָרִים שֶׁהֵם שִׁבְעַת פְּעֻמִּים שִׁבְעַת כָּלל הַמְּסָפֵר, יוֹנְקִים מִמֶּנּוּ. עַל כֵּן בְּעֶרְפֵם אֵינוּ מִקְרָחִים לְכַנּוֹת אוֹתוֹ בְּשֵׁם מִסְפָּר. וְאֵינוּ קוֹרְאִים אוֹתוֹ בְּשֵׁם "שֶׁעַר הַחֲמִשִּׁים". שֶׁהוּא לְשׁוֹן מִסְפָּר. אָבֵל הוּא בְּעֲצֻמוֹ לְמַעְלָה מִהַמְּסָפֵר.

וְשֵׁם כָּל הַהִמְתַּקוּת שֶׁל כָּל הַדִּינִים שֶׁהִקְלַפּוֹת וְהִסְטָרָא אֶתְרָא יוֹנְקִים מֵהֶם, כִּי עַקֵּר אֲחִיזְתָּם מִבְּחִינַת דִּינִים כְּיָדוּעַ, כִּי שֶׁעַר הַחֲמִשִּׁים שֶׁל הַקְּדוּשָׁה כּוֹלֵל כָּל שְׂרָשׁ הַתּוֹרָה שֶׁכְּלוּלָה מִתְּרֵי"ג עֲטִין דְּאוּרִי'תָא. שֶׁהוּא עַקֵּר הָאֵמֶת בְּחִינַת תּוֹרַת אֵמֶת.

וּמִשֵּׁם נִמְשָׁכִין עֲצוֹת עֲמֻקוֹת בְּלִי גְבוּל לְהַכְנִיעַ וּלְשַׁבֵּר וּלְבַטֵּל כָּל הַשְּׂקָרִים וְהַרְמָאוֹת שֶׁל כָּל הַשְּׂקָרִים שִׁבְעוּלָם אֶפְלוּ הַנִּמְשָׁכִין מִשֶּׁעַר הַחֲמִשִּׁים שֶׁל הַקְּלָפָה אֲשֶׁר הַשְּׂקָר וְהַרְמָאוֹת שֶׁלָּהֶם כְּמַעַט בְּלִי גְבוּל, אָבֵל זֶה הָאֵמֶת שֶׁל בְּחִינַת שֶׁעַר הַחֲמִשִּׁים שֶׁל הַקְּדוּשָׁה עוֹמֵד כְּנֶגְדָם לְעוֹלָם בְּבַחֲנֵי וְאֵמֶת ה' לְעוֹלָם; שֶׁהָאֵמֶת שֶׁל ה' יתְבַרְךְ עוֹמֵד כְּנֶגְדָם לְעוֹלָם וְלֹא דִי שְׂאִין כִּי לְקַלְקֵל לְעוֹלָם בְּבַחֲנֵי וְאֵמֶת אֵף עַל פִּי שְׂמַתְגַּבְרִים וּמִתְפַּשְׁטִים בְּלִי שְׁעוֹר, כִּי הָאֵמֶת עַד לְעֲצֻמוֹ, אֵף גַּם עַל יְדֵי עֲצֵם הַתְּפִשְׁטוּתָם וְרְמָאוּתָם וְשְׂקָרֵיהֶם הַרְבִּים, עַל יְדֵי זֶה דִּיקָא יתְגַלֶּה הָאֵמֶת לְאֵמֶתוֹ, כִּי הֵם מְרַבִּים בְּשְׂקָרִים וְרְמָאוֹת וְהִטְעָאוֹת כָּל כָּף עַד שְׂמִי שְׂרוּצָה רַק לְהַבִּיט בְּעֵין הָאֵמֶת לְאֵמֶתוֹ בְּקַל כִּי לְרָאוֹת וּלְהַבְחִין אֶת הָאֵמֶת.

וְזֶה הַדְּבָר אֵי אֲפֶשֶׁר לְבָאֵר בְּקִטְבּ וְלֹא בְעַל פֶּה כִּי אִם לְכַל חַד לְפָנֵם מִה דְּמַשְׁעַר בְּלִבָּה אִם יִרְצֶה לְבָלִי לְהִטְעוֹת אֶת עֲצֻמוֹ כִּי לְהַבְחִין אֶת הָאֵמֶת עַל יְדֵי הַתְּגַבְרוּת הַשְּׂקָר דִּיקָא, כִּי שְׂקָרֵיהֶם הֵם בְּלִי שְׁעוֹר עַד שֶׁרַב שְׂקָרֵיהֶם נִתְּגַלוּ לְרַב הָעוֹלָם שֶׁהוּא שְׂקָר וְכַזָּב. רַק שְׂאֵחַר כִּי אֹמְרִים שְׂקָר אַחַר וְרְמָאוֹת וּבְלִבּוֹל אַחַר. וְהַמְשָׁכִיל כִּי לְהַבְחִין דְּבָר מִתּוֹךְ דְּבָר, כְּמוֹ שְׂאִין מִמֶּשׁ בְּזֶה הַשְּׂקָר שְׂכַבֵּר נִתְּגַלֶּה, כֵּן אֵין מִמֶּשׁ בְּאֵלוֹ הַשְּׂקָרִים שְׂמַטְעָה אוֹתוֹ וְעִדּוֹ, וְכֵן יֵשׁ בְּזֶה עוֹד כְּפֶה וְכַמָּה בְּחִינּוֹת אֲשֶׁר עַל יְדֵי הַתְּגַבְרוּת הַשְּׂקָרִים וְהַבְּלִבּוֹלִים וְהַהִטְעָאוֹת, דִּיקָא עַל יְדֵי זֶה יְכוּלִין לְהִתְקַרֵּב לְהָאֵמֶת, כִּי הָאֵמֶת נִכְרַ מִתּוֹךְ רַבּוּי הַשְּׂקָר כְּמוֹ הָאוֹר מִן הַחֹשֶׁךְ. אֵף כִּי זֶה אֵי אֲפֶשֶׁר לְבָאֵר, רַק הַחֶפֶץ בְּאֵמֶת לְאֵמֶתוֹ יְבִין מִדְּעִתּוֹ הָאֵמֶת. וְזֶה בְּחִינַת עַת אֲשֶׁר שֶׁלֵּט הָאֵדָם בְּאֵדָם לְרַע לוֹ (קְהֵלֵת ח, ט) דִּיקָא כְּמוֹבָא:

כִּי עֲצַת ה' לְעוֹלָם תַּעֲמֵד וְאֵתָה מְרוֹם לְעוֹלָם ה', וְכִמוֹ שְׂנַאֲמַר, "מְקוּלוֹת מִים רַבִּים אֲדִירִים מִשְׁבְּרֵי יָם אֲדִירֵי בְּמְרוֹם ה'". וְכִמוֹ שְׂפָרַשׁ רַשִׁי שֵׁם. כִּי ה' יתְבַרְךְ כְּבֵר הַקְּדִים רְפוּאָה לְמַכָּה וְנִתְּנָ לָנוּ אֶת הַתּוֹרָה בְּיוֹם הַחֲמִשִּׁים. וְהַמְשִׁיךְ אֲזַ עֲלֵינוּ קְדוּשָׁה מִשְׂרַשׁ הַתּוֹרָה שֶׁהוּא בְּחִינַת שֶׁעַר הַחֲמִשִּׁים שֶׁשֵּׁם יֵשׁ עֲצוֹת עֲמֻקוֹת וְנִפְלְאוֹת עַד בְּלִתֵי גְבוּל שְׂאִי אֲפֶשֶׁר לְקַלְקֵל וְלְהִסְתִּירֵם בְּשׁוּם אִפֶּן. וְכִיכָל קְדוּשָׁה זֹאת הַבִּטִּיחַ לָנוּ לְהֵאֱמִין בְּמִשְׁה רַבָּנוּ לְעוֹלָם, כְּמוֹ שְׂנַאֲמַר, "וְגַם כִּי יֵאֱמִינוּ לְעוֹלָם". וּמֵאחַר שֵׁשׁ לָנוּ יְסוּד עַל מַה לְהַשְׁעֵן שׁוֹב לֹא תַעֲשִׂינָה יְדֵיהֶם תַּשְׁיָה וְעֵלְתָה תִּקְפָּץ פִּיהָ וְאֵי אֲפֶשֶׁר לָהֶם לְהַפְּךָ הָאֵמֶת.

הנהגת יעקב מול עשיו

הזכיר מצד אחד ההבטחות שיש בידו, שהם 'הכח' שלו, ומצד שני הוצרך לבקש רחמים מחמת שבעת הגלות אין לו אפשרות להראות הכח שלו בגלוי.

הרחבת הדברים – אור החיים

בדברי האור החיים הקדוש מבאר באופן אחר קצת, ולדבריו הקדושים – עשיו בעצמו התנהג בדרך של רמאות, כאשר מצד אחד הראה עצמו כ'אחי' ומצד שני התכוון להילחם בו כ'עשיו'. וזה מה שסיפרו המלאכים ליעקב אבינו כשאמרו לו 'באנו אל אחיך אל עשיו' – כלומר, שמראה עצמו כאוהב אבל באמת הוא בא להילחם.

ולכן שלח יעקב מלאכים ממש כי רק הם יכולים להבחין בכך, וכאשר סיפרו לו שכן הם פני הדברים – הכין עצמו להתנהג כראוי למצב כזה, ולכן עשה את כל הסדר הזה – כאשר בין יעקב ובין עשיו מדברים ביניהם בשתי לשונות; כלפי חוץ – הם מדברים ומתנהגים כידידים, וכלפי האמת – הם מתכוונים להילחם זה בזה.

ובזה מובן יותר המשך הפרשה כשפגשו זה בזה. כאשר עשיו 'נושק' ליעקב ומתכוון 'לנשוק' אותו, וכן כששאל אותו 'מי לך כל המחנה הזה' כוונתו בפשטות לנושאי המנחה, אך מרמז על המלאכים שהיכו אותו. וכן כשהוא מציע לו ללוותו או להשאיר עמו אנשים משלו – כלפי חוץ נראה כאחווה וכלפי האמת הוא כדי לשלוט עליו. ויעקב השיב לו כאוולתו – ועל כל אחד מהדברים ענה על זה הדרך ממש.

וגם זה מבטא את המהלך של הגלות, כאשר הטוב והרע מעורבים ועשיו אינו מתגלה ברעותו ורשעותו – אלא מראה עצמו כאוהב וכוונתו כדי לתפוס את הטוב ולשלוט עליו. אך לעתיד יתגלה היטב הטוב והרע, ואז על ידי זה בעצמו יהיה הכנעתו של עשיו.

[המהלך הזה נשען על דברי רש"י והרמב"ן והאור החיים, אם כי יש כמה פרטים שהובאו בדבריהם שמשלימים העניין ולא הזכירו כאן, וכן להיפך – יש כמה פרטים שהוזכרו כאן ולא הזכירו בפירוש בדבריהם, וגם יש כמה פרטים בדבריהם שעדיין צ"ב – ואין כאן המקום לכל זה].

פנימיות העניין – קדושת לוי, ליקוטי מוהר"ן וליקוטי הלכות

אמנם פנימיות הפרשה מבארת את דרכי המלחמה עם היצר הרע.

היצר הרע נלחם עם האדם בשתי דרכים; בדרך של 'אח' ואוהב, ובדרך של 'עשיו' ושונא. כאשר בתחילה הוא מפתה את האדם להימשך אחר תאוותיו וחכמותיו, כשהוא מראה לו שיהיה לו כל טוב, וכמתואר באריכות בספר משלי גודל פיתוייו, ובזה הוא מראה עצמו כאח וכאוהב דהיינו כמי שדואג עבורו וחפץ בטובתו.

יחד עם זאת, משתדל הבעל דבר להשכיח מהאדם כל הטובות שעשה עמו השם יתברך, ואדרבה, הוא מראה תמיד את כל הצרות והייסורים והקשיים שיש לו. וכך הוא מציייר את האמת כדבר רע ומצער, ואת השקר כדבר טוב ומענג.

ולפעמים מתלבש הוא בעצמו במצוות, ומראה עצמו כאילו הוא מפתה אותו לעשות טוב, ואדרבה כמי שמשייע לו ללכת בדרכי עבודת ה', אך באמת הוא מתכוון לרע, כשכל דרכו הוא ריבוי אור שגורם שבירת הכלים, או שבאמת הוא עבירה ורק נדמה כמצווה, ואחר שנמשכים אחריו, הוא מתגלה בכל רעתו ורשעותו, כשפותח את ידו ומראה שאין בידו כלום, ומשאיר את האדם ריק מכל, ויחד עם זאת שובר את לבו ומראה לו כמה הוא רע ורשע ואין לו תקווה.

אלו הם מקצת מהדרכים שבהם משתמש הבעל דבר כדי להטעות את האדם ולהפילו, והם מבוארים לאורך הפרשה מתוך הנהגת עשיו, שדיבר אליו בדרך כבוד ונשק לו, וגם הראה עצמו כמי שאינו חפץ אפילו לקחת מנחה, ואף הציע לו לילך עמו או להשאיר לו מאנשיו, שכל זה מרמז על הדרכים האלו ועוד.

ועל זה צריך להשתמש בשלשת העצות:

תפילה – א. צריך לבקש רחמים מהשם יתברך, כי אלמלא הקב"ה עוזרו אין יכול לו. ב. צריך לפרש שיחתו היטב ולבקש 'הצילני נא מיד אחי מיד עשיו' היינו משני דרכי היצר, הן 'אחי' והן 'עשיו'. ג. בעת התפילה אסור לבקש מחמת 'זכויותיו' [אלא רק במלחמה כנגד הרע – אז צריך לזכור את זכויותיו וכוחותיו], אלא רק במתנת חיים (ליקוטי מוהר"ן סימן כ). ד. יחד עם זאת צריך להזכיר לעצמו טובותיו של השם יתברך, וגם להיות בטוח בהצלחתו.

המשך בעמוד הבא

מסע לאומן

הרה"ח רבי שרגא זילברמן ייצא א"ה למסע קצר לאומן ולקברי הצדיקים באוקראינה.

המסע ייערך בעז"ה לאחר חנוכה. המעוניין להצטרף לנסיעה מוזמן לפנות ל: 0533-150-100

פרשת 'וישלח' היא סיום הסיפור של יעקב אבינו [ובפרשיות שאחר כך, אף שנזכר גם יעקב אבינו – עיקר הסיפור הוא על יוסף והשבטים], ואחר שסיפרה התורה בפרשת 'ויצא' את המלחמה של יעקב עם לבן, הולכת ומספרת עתה את המלחמה בין יעקב לעשיו.

ידוע מדברי חז"ל (ב"ר עה, טו) והספרים (רמב"ן, הגר"א ועוד), שפרשה זו מרמזת על הגלות, והיא מלמדת כיצד צריך להתנהג מול עשיו בזמן שלטונו ומלכותו, בפרט בעקבתא דמשיחא. וכן הוא מרמז על מלחמת האדם מול היצר הרע, וכפי שיתבאר בעז"ה.

באופן כללי התנהג יעקב אבינו בשלשה דרכים; דורות, תפילה ומלחמה, כמו שכתב רש"י. ומבואר מזה שכן היא הדרך להתנהג מול הגויים, וכמו שכתב הרמב"ן: "נכתבה פרשה זו להודיע כי הציל הקב"ה את עבדו וגאלו וכו' ויש בה עוד רמז לדורות – כי כל אשר ארע לאבינו עם עשיו אחיו יארע לנו תמיד עם בני עשיו, וראוי לנו לאחוז בדרכו של צדיק שנזמין עצמו לשלשלת הדברים שהזמין הוא את עצמו; לתפילה, ולדורות, ולהצלה בדרך מלחמה לברוח ולהינצל".

ואם כן יש לנו ללמוד מהות שלשלת הדברים הללו, כדי לידע איך להתנהג בזה. אך תחילה יש להקדים כמה עניינים תמוהים לכאורה שהיה בכל מהלך הדברים בכלל, ובכל אחד משלשלת הדברים בפרט, ומתוך כך נבוא להבין איך לזכות בזה למעשה.

באופן כללי יש לתמוה: א. מדוע הוצרך לחזר אחר עשיו. ב. מדוע שלח 'מלאכים ממש'. ג. מה שכתוב 'עם לבן גרתי', 'יהי לי שור וחמור' – תמוה מה בא לומר בזה. ד. בדברי רש"י מבואר שהוכיח לו בכמה ראיות שלא התקיימו הברכות, והוא תמוה מאד וכי בא להטיל דופי חס ושלום בברכותיו של יצחק, ואיזה נחמה יש בזה לעשיו. ה. מהם הלשונות הכפולים 'אחי' ו'עשיו' החוזרים על עצמם לאורך דברי הפרשה כמה וכמה פעמים [אל עשיו אחי, אל אחיך אל עשיו, מיד אחי מיד עשיו].

ובעניין שלשלת הדברים, יש להבין: **דורות** – מה עניין הדורות, ומדוע דווקא המספרים הללו, ומה עניין הרייח בין עדר לעדר, וצריך להבין כל הויכוח שהיה בין יעקב לעשיו אם לקחת את הדורות או לא. **תפילה** – מצד אחד מזכיר ההבטחות שהבטיח לו השם יתברך, ומצד שני מבקש רחמים ונראה לכאורה שאינו סומך על ההבטחה [ואחר שמבקש רחמים מזכיר שוב ההבטחה]. **מלחמה** – 'אם יבא עשיו אל המחנה האחת והכהו, והיה המחנה הנשאר לפליטה', מניין לו, ושמה חס ושלוש יכה את שניהם.

להלן בעז"ה נבאר תחילה מהלך הדברים בדרך הפשט, ואחר כך נבאר בדרך הפנימיות.

ביאור פשט – רש"י והרמב"ן

פשטות הדברים הוא, שיעקב אבינו רצה לבדוק מהו יחסו של עשיו אליו, ולכן שלח מלאכים לשאול בשלומו, ולבדוק אם הוא 'אחי' או 'עשיו'. והם באו אליו והודיעוהו שאינו 'אחי' אלא 'עשיו', והוא הולך לקראתו להילחם בו.

ובאמת לכאורה לא הוצרך יעקב אבינו לפנות אליו, וכמבואר בדברי חז"ל (ב"ר עה, ג) שדרשו על זה הפסוק 'מחזיק באזני כלב עובר'. ורק משום שפנה אליו התעורר השנאה מחדש ואז הוצרך לכל התחבולות הללו. ועל כך כתב הרמב"ן, שכן היה גם תחילת גלות אדום, שהתחיל על ידי שמלכי בית שני באו בברית עם הרומיים, ועל ידי כך נתגלגל נפילתם בידם.

ועל כל פנים אחר שכבר פנה אליו הוצרך להילחם בו, וכאן יש חילוק בדרכי המלחמה בין זמן הגאולה לבין זמן הגלות. בזמן הגאולה – הדרך הוא להילחם בו בפירוש בכח ובגבורה ולהכניע אותו, וכמו שכתוב 'ועלו מושיעים בהר ציון לשפוט את הר עשיו', אך בזמן הגלות – אי אפשר להילחם עמו בגלוי ולנצחו, ולכן דרך המלחמה מורכבת משתי הפכים; מצד אחד – צריך להראות לו הכנעה ושפלות כאילו הוא נכנע אליו, ומצד שני – צריך להיות חזק בפנימיותו שלא להיכנע אליו חלילה, ואדרבה, לרמז לו שאינו חושש ממנו.

ולכן לאורך כל דברי הפרשה התנהג בשתי הדרכים כאחד: מצד אחד הראה לו [בגלוי] שפלות והכנעה – ולכן כינהו 'אדוני עשיו' 'עבדך יעקב', ושלח לו דורות ומנחה כדי לכבדו, וגם הראה לו כאילו לא נתקיימו הברכות של יצחק [ובזה נתכוון להראות לו שהמכירה של הבכורה לא חלה, וממילא הברכות ששייכים אל הבכור נשארו אצל עשיו (כלי יקר)], ומצד שני הראה לו [ברמז] שהוא חזק ואינו חושש ממנו – ולכן שלח מלאכים ממש, ורמז לו 'תרג' מצוות שמרתי', וגם רמז לו גודל העשירות שיש לו.

ואחר כך כשפגש אותו גם כן התנהג בשתי הפכים אלו; כלפי חוץ – השתחוה לו יחד עם כל נשיו ובניו, והתחנן לו שיקבל ממנו המנחה כיון שהוא כבוד עבורו לפגוש בו, וגם לא רצה 'להטריחו' להתלוות אליו, והבטיח לבוא אליו אל מקומו לבקרו ולכבדו. וכלפי האמת – השתחוה אל השכינה (זוה"ק), ורמז לו שאינו זקוק לו כלל, ושלעתיד לבוא יבוא אליו להילחם בו ולהכניעו.

אלו הם שני הדרכים העיקריים שהשתמש בהם, שהם דורות ומלחמה כאחד; דורות – כלפי חוץ, ומלחמה כלפי האמת. וכל זה עשה על ידי תפילה, כשגם בתוך התפילה –

התורה הנלמדת: ליקוטי מוהר"ן, חלק א' תורה א'

יסוד העניין הוא לומר שעניין שם ישראל הוא יעקב יחד עם יוסף, ולכן כל זמן שהיה עם יוסף [או בדרך לגילוי וכפי שיתבאר לקמיה] נקרא יעקב בשם ישראל, וכל זמן שלא היה יוסף יחד עם יעקב אבינו [או בדרך גלגולות] נקרא בשם יעקב [ובאמת יסוד הדברים מתבאר בדברי האוה"ח הק' בפר' ויחי, אלא שלפי דרכו הדבר תלוי אימתי שהיה יעקב אבינו בשמחה, וזה היה כשהיה עם יוסף או רחל יעו"ש, ולפי דרכנו העניין הוא שיעקב עם יוסף יחד זה עצמו שם ישראל, והנה דבר זה מבאר ברובא דרובא מהמקומות, ויש כמה מקומות שצריך לבאר עדיין, ואולי יתבאר במקומו בשבועות הבאים [וגם האוה"ח נתקשה לפי דרכו בכמה מקומות, ונוכל לתרץ על דרך דבריו, וייתכן ג"כ בעוד אופנים, אבל יסוד העניין נראה נכון מאוד וכפי שיתבאר].

יסוד ומקור לזה

והנה יסוד ומקור לזה הוא מה שמבואר בפשטות הפסוקים שיעקב אבינו קיבל שם ישראל מתי שלחם עם שרו של עשו, "כי שרית עם אלקים ואנשים ותוכל", והרי מבואר בדברי רש"י (פרק ל פסוק כה, והוא מגמ' ב"ב כק ע"ב) שלא רצה יעקב אבינו לצאת מלבן עד שנולד יוסף שהוא שטנו של עשו, ומבואר שהכח של יעקב להילחם עם עשו הוא רק בכח הצטרפותו של יוסף, וא"כ הרי הנצחון של עשו היה ליעקב ויוסף יחד, וא"כ בוודאי מובן ומבואר מאוד שעיקר שם ישראל הוא צירוף יעקב ויוסף יחד, היינו שכשיעקב יש לו גם את כוחו של יוסף ומצטרף עמו, אזי שמו ישראל.

ויש להביא לזה מקור נפלא מאוד דהנה בכל התורה עם ישראל נקראים "בני ישראל" [והכוונה בפשטות לבני יעקב שנקרא ישראל], ולא מצינו בשום מקום שנקראו עם ישראל "בני יעקב", אמנם מצינו במקום אחד שנקראו עם ישראל "בני יעקב ויוסף" בתהילים (פרק עז פסוק טז) "גאלת בזרוע עמו, בני יעקב ויוסף סלה", הרי שנקראו עמ"י "בני יעקב ויוסף", וא"כ הרי ניכר לעינינו שבני ישראל היינו בני יעקב ויוסף, וזה היינו הן, ולכן בכל מקום נקראים בני ישראל, שזה כביכול קיצור של בני יעקב ויוסף, ועל כן כשנקראים בני יעקב, אומרים בני יעקב ויוסף, ודו"ק היטב.

ביאור העניין עפ"י תורה זו

וביאור העניין כי שם ישראל הוא שם לנצחיות עם ישראל ונצחיות עם ישראל הוא רק בכח יוסף הצדיק שע"ז אורו של יעקב מאיר גם בעת החושך, שזה עניין יוסף הצדיק שמאיר את אורו של יעקב אבינו גם במצרים, במקום החושך, ורק בכח זה יכולים לנצח את עשו.

והנה אף שדבר זה ניתן להיאמר מצד עצמו, אבל הוא מתבאר כמין חומר עפ"י מאמר זה, וכמעט אפשר לומר שהוא מתבאר בפירוש מתוך המאמר הקדוש הזה דהנה רביז"ל מתחיל שיעקב הוא בחי' שמש והוא בחי' ההסתכלות בשכל של כל דבר, ויעקב זה לחן על כן בירך את השבטים בחן, ובנימין שלא היה אז ע"כ בירכו יוסף בחן, כי יוסף הוא ג"כ בחינת ההסתכלות בשכל של כל דבר בחינת בכור שורו הדר לו, שהוא מסתכל בשכל אפילו במקום אופל וחושך, וזהו הדר לו, יעוויין שם.

ומבואר שרביז"ל מדגיש שעניין זה של ההסתכלות בשכל של כל דבר מתייחס ליעקב וליוסף, אבל יש בזה חילוק, שאצל יעקב מדגיש רביז"ל שהוא בחינת שמש, שמאיר בכל דרכיו, ואצל יוסף מדגיש רביז"ל שהוא מאיר אפילו במקום אופל וחושך, ויתבאר עפ"י הני"ל שזה גופא מה שמוסיף יוסף שהוא מאיר את האור הזה של ההסתכלות בשכל של כל דבר, אפילו במקום אופל וחושך, שזה היה הכח של יוסף שגם כשהיה במצרים שהוא מקום אופל וחושך, גם שם האמין והסתכל שיש שכל ופנימיות בכל דבר, וע"ז היה יכול לעמוד בניסיון.

[ונוכל להמתיק ולומר שיוסף הוא בחי' נ' ויעקב הוא בחי' ה' ובהתחברותם יחד הוא חיבור הח' והנ' שהוא בחי' חן, וע"כ שניהם זכו לחן באופן מיוחד עד שיכלו לברך בחן ולהעביר אור זה לשבטים ולבנימין, ובמק"א נתבאר שמרומם בזה עניינו של הבעש"ט שהוא בחי' יעקב, בחי' ביטול הבחירה, ועניינו של רביז"ל שהוא בחי' יוסף שהוא בחי' עזרה לבעל בחירה, כי מאיר את הארת השכל בתוך המקום אופל וחושך ואינו מבטל את הבחירה].

וזה מה שמתחיל רביז"ל שאיש "הישראל" צריך "תמיד" להסתכל בשכל של כל דבר, כי איש הישראלי יש לו את כוחו של יעקב ויוסף יחד, ולכן יש לו גם את כח הח' וגם את כח הני', היינו גם את בחי' שמש שמאיר לו בכל דרכיו, וגם את בחי' ה' שהוא בחי' האמונה בשכל שבכל דבר שע"ז יכול להסתכל בשכל של כל דבר גם במקום אופל וחושך, וע"ז יכול "תמיד" להסתכל בשכל של כל דבר, ודו"ק.

עבודת היום III פנינים על סדר סדר היום והתפילה

ברכות השחר

כל יום צריך להתחדש בעניין זה של הסתכלות בשכל של כל דבר, לראות בכל דבר את גדולת הבורא, ולראות את הפנימיות אלקות שיש בכל דבר, ועניין זה מאיר ביותר בעת התפילה שכולה עוסקת בעניין גדולת הבורא ועוצם רחמי וחסדי.

ומתחילים בברכות השחר שעניינם לראות את עוצם חסדי ד' בכל פרט בבריאה, ומתחילים בהודאה על עצם נקודת היהדות, של עשני גוי, ולא עבד ואשה שאין לה תורה ומצוות בשלימות, ובזה אנו מכריזים ומודיעים שאנו יודעים שזה הוא עיקר החן והחשיבות, וע"כ אנו מודים ע"ז מאוד, ואח"כ מודים על כל פרט ופרט מחסדי ד' בבריאה, שכל זה הוא בחינת הסתכלות בשכל, לראות חסד ד' וגדולת הבורא בכל פרט ופרט בבריאה.

ואח"כ בברכת המעביר שינה, מבקשים בפרטות 'שתרגילנו בתורתך וכו' ואל תביאנו לא לידי חטא ולא לידי עבירה וכו', ולא ישלש בנו יצר הרע, כי ע"י התורה הוא עיקר הכנעת היצר הרע כמבואר בפנים, וזהו 'אל תביאנו לידי בזיון', כי היצר הרע רוצה לעשות את האדם משוגע ממש וזה בזיון נורא וע"כ מבקשים מאוד שלא נבוא לידי נסיון ולא לידי בזיון, כי אם לא נעמוד בניסיון הרי הוא בזיון גדול, ומסיימים 'ותננו לחן ולחסד וכו' בעיניך ובעיני כל רואני, כי ע"ז זוכים לחן הן ברוחני הן בגשמי בכל מה שצריכין, וכמבואר בפנים שע"י עסק התורה נותנים כח למלכות דקדושה שהיא בחי' נ', ו"י מאיר הח' ואז זוכים לחן, וע"כ עיקר החן הוא ע"י התורה וכמבואר בפנים, וע"כ דייקא בברכה זו שמבקשים על עסק התורה מבקשים על חן.

וכל זה הוא בברכת המעביר שינה, כי ההסתכלות על החיצוניות היא בבחי' שינה מה שהאדם אינו מתעורר להבין שיש רזין עילאין בכל דבר [וכן מובן בזה"ק שכמה פעמים כשרוצה לעורר על עניין זה שבני העולם אינם מתבוננים במה שיש רזין עילאין בבריאה, משתמש בלשון זה שיתעוררו משנתם, כי זהו בחי' שינה], וע"כ בברכה זו של המעביר שינה שהוא בחי' התעוררות השינה שמתעוררים כן להסתכל בשכל של כל דבר, שם דייקא מבקשים על תורה שהיא הדרך לזכות לשכל של כל דבר, ועל חן שהוא בחי' השכל של כל דבר שזוכים לו ע"י התורה וכמבואר בפנים.

* * *

על הפרשה III פנינים על פרשת השבוע

דברי מוהר"ת על הפרשה

בדברי מוהר"ת מתבאר כמה דברים נפלאים על פרשה זו, ונעתיק לשונו בזה, (לקוטי הלכות חו"מ הלכות פקדון הלכה ד אות כ): וְעַל פֶּן שֶׁלַח יַעֲקֹב לְעֵשָׂו, פֶּה אָמַר וְכוּ' עַם לְבָן גֵּרְתִי וְאַחַר עַד עָתָה. וְדָרְשׁוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנוּם לְבָרְכָהּ, וְתַרְגֵּם מִצּוֹת שְׁמַרְתִּי וְיֵהִי לִי שׂוֹר וְחֲמוֹר צֵאן וְכוּ', הִינֵנו שְׂשָׁלַח לְעֵשָׂו שְׂאִין לוֹ עוֹד פֶּחַ לְקַטְרֵג עֲלָיו, כִּי כָבֵד קָנַם כָּל הַתּוֹרָה כְּלָה בְּעַת הַשְּׁמִירָה כְּשֶׁשְׁמַר צֵאן לְבָן וְקִשְׁר כָּל הַחִיצוֹנִיּוֹת אֶל הַפְּנִימִיּוֹת.

וְעַל יְדֵי זֶה, וְיֵהִי לִי שׂוֹר וְחֲמוֹר וְכוּ'. וְיֵהִי לִי דִּיקָא, כִּי יַעֲקֹב הוּא גְעֵצָמוּ הַשְּׂכָל כְּפִ"ל, הִינֵנו שְׂקִשְׁר הַפֶּל אֲלֵינוּ לְבַחֲנֵינָה הַשְּׂכָל שֶׁהוּא בְּחִינַת יַעֲקֹב. וּמֵאַחַר שֶׁזָּכָה לָזֶה בְּשִׁלְמוֹת לְקִשְׁר כָּל הַדְּבָרִים לְשָׂרְשׁוֹ שׁוֹב אֵין לוֹ לְהִתְרַעַם וְלְקַטְרֵג עֲלָיו וְכַמְבָּאָר שֶׁם הַתּוֹרָה הִנְיָ"ל שְׂעַל יְדֵי הַתּוֹרָה נִתְעַלָּה הַחֵן וְהַחֲשִׁיבוֹת אֲצֵל הַפֶּל וְכוּ'.

וְזוֹהוּ, וְאֶשְׁלַחָה לְהַגִּיד לְאֹדְנֵי לְמַצָּא חֵן בְּעֵינֶיךָ, 'חֵן' דִּיקָא, כִּי עַל יְדֵי הַתּוֹרָה שְׂעַל יְדֵי זֶה מְקַשְׁרִין הַפֶּל אֶל הַשְּׂכָל וְנִתְחַבֵּר הַחֲי"ת עִם הַנְיָ"ן וְנֶעֱשֶׂה בְּחִינַת חֵן, וְאֵז עֶשְׂרֵי הַחֵן וְהַחֲשִׁיבוֹת אֲצֵל יִשְׂרָאֵל וְכֵלָם בְּטָלִים אֲלֵיהֶם. וְזוֹהוּ שְׂאֵמַר לוֹ גַם פֶּן אֵז קְשָׁפַע בּוֹ, הִלְדִּים אֲשֶׁר חָנַן וְכוּ', כִּי אֵז דִּיקָא הוֹדִיעַ לוֹ שֶׁהִלְדִּים שְׁלוֹ שֶׁהֵם כָּלל יִשְׂרָאֵל הַמְשִׁיךְ בְּבַחֲנֵינָה חֵן, כִּי הֵם יִקְשְׁרוּ הַפֶּל לְשָׂרְשׁוֹ עַל פֶּן אֵין לוֹ שׁוֹם פֶּחַ עֲלֵיהֶם וְכַ"ל.

שם ישראל הוא על צירוף יעקב ויוסף יחד

והנה בפרשה זו מבואר מה שיעקב אבינו נשתנה שמו לישראל, אמנם לא נעקר שם יעקב לגמרי (וכמבואר בברכות יג ע"א), וכבר נתחבטו בזה מתי נקרא יעקב אבינו בשם יעקב, (ויעו"י באוה"ח הק' פרי' ויחי מש"כ בזה) ומתי נקרא בשם ישראל, ונראה בעזרה"ת להציע בזה ביאור שיאיר כמין חומר עפ"י המאמר הקדוש הזה, ונציע היסוד והמקור לזה, ואח"כ ביאור העניין היטב עפ"י המאמר הקדוש הזה.

המשך מהעמוד הקודם

מלחמה – המלחמה הוא חלק 'עשה טוב', שהוא עומד ממש לנגד הרע. והדרך לעשות זאת אינו בדרך מלחמה פנים בפנים אלא בדרך תחבולה. כי אם יחליט ללכת בדרך מסוים בדוקא – יכול להישרב מזה ויפול לגמרי מעבודת ה', ובשביל זה צריך לעשות שני מחנות ויותר, כלומר להכין לעצמו כמה וכמה דרכים כיצד לעבוד את השם יתברך. אך מצד שני צריך לזיזר מזה בעצמו – שלא ליפול לחלוקת העצה ולספיקות מה לעשות, אלא יעשה מה שביכולתו ויהיה סמוך לבו ובטוח שכל מה שעושה בעבודת ה' הוא טוב. וגם ששיאו יכול לעשות את מה שרוצה לכתחילה, יעשה מה שכן יכול, העיקר לחטוף טוב ולשמח בזה.

דורות – הדורות הוא חלק ה'סור מרע'. והיינו כשאינו עוסק להדיא בטוב, בתורה או תפילה ומצוות, אלא מתנהג בענייני העולם והולך כביכול בדרכו של 'עשיו'. אך כאן צריך להיות חכם ולראות איך שלא ללכת אחרי לגמרי, ולא ליפול ברשתו – אלא לעבוד בזה את השם יתברך, ולמצוא שם את השם יתברך. ובשביל זה צריך לעשות ריווח בין עדר לעדר – לנסות לחטוף ולגזול טוב בכל פעם שיכול, וגם למצוא הרחבה בתוך כל הצרות והנפילות, ועל ידי זה למצוא את השם יתברך.

ויש עוד הרבה להאריך ולהרחיב בזה, כי בפרשה זו טמונים כל דרכי היצר ותחבולותיו, ומנגד – כל דרכי עבודת ה' והכנעת היצר, אך אין הגליון מספיק ותן לחכם ויחכם עוד.

התקרבותי לברסלב וסחבתי איתי ליטאי נוסף
הייתי ליטאי, יתכן שאני עדיין ליטאי, אבל לפני הכל היום אני ברסלב. הסיפור שלי הוא לא על עצמי אלא על שכני השקדן שנושבר ועזב הכל • סיפורו המפתיע של יהודה מבני ברק

לאחרונה זה קרה גם לי - עברתי תקופה של התלבטות ביני לבין עצמי ולאחריה פתאום הפנמתי שרבי נחמן מברסלב כבש אותי. זהו. אני חושב שאני חסיד ברסלב. קודם לכן הייתי ליטאי, ייתכן שאני עדיין ליטאי, אבל לפני הכל אני ברסלב. השם שלי לא משנה, לצורך העניין תוכלו לקרוא לי יהודה ומספיק שתדעו שאני אברך צעיר מבני ברק, אבל הסיפור שבאתי לספר הוא דווקא לא עליי אלא על חבר שהספקתי להכיר לו את הדרך החדשה והמיוחדת שאליה נחשפתי.

בשכונתי גר אברך ליטאי בן 26 מתמיד ושקדן. הוא היה לומד תורה בשקידה בכולל יום שלם. אמרתי "היה לומד" ולא טעיתי, שכן על האברך השקדן הזה עברו משברים חזקים והוא החל להתדרדר מבחינה רוחנית, כוחותיו הנפשיים הלכו והידלדלו עד שהחל להתחבר לאינטרנט הפרוץ ולאחר זמן נפל לדיכאון ולמרה שחורה.

ממה הוא נשבר? יש אומרים שזה בגלל שגר בשכירות בדירת חדר קטנה, יש שחושבים שהסיבה לכך היא שנים רבות הוא ורעייתו ייחלו לפרי בטן ועדיין לא נוסעו, ויש הטוענים שהוא סבל בילדותו ממשפחה הרוסה ולכן לא היו לו את כוחות הנפש להתמודד מול ניסיונות החיים. הסיבה המדויקת אינה משנה, העובדה הכואבת היא שהיהודי הזה היה אברך אשר איבד את כל עולמו הרוחני בגלל גלישה לאתרים בעייתיים, דבר שגרם לו בהמשך ליפול לדיכאון וכמעט גרם לו לאבד את כל העולם הזה - את משפחתו ואת בריאות נפשו.

פנו אלי עסקנים ודיברו איתי שאולי אוכל להציל את האברך היקר הזה, הרי מאז שנפל לדיכאון הוא כמעט ואינו יוצא מהבית, כבר שנה שהוא כל היום או מול האינטרנט או ישן במיטה, לא לומד ולא עובד, ואשתו הצעירה מתמודדת בגפה בניהול הבית ובהבאת פרנסה, וגם היא כוחותיה הנפשיים הולכים ואוזלים. אולי אנסה אני לשקם את האברך הזה, כך ביקשו ממני העסקנים.

היה זה זמן קצר לאחר שהתקרבותי לברסלב וגיליתי את עצותיו של רבי נחמן שיכולות לפתור המון בעיות, הסיפור של שכני האברך השקדן שנפל לדיכאון ועזב הכל נגע מאוד לליבי והחלטתי לקחת על עצמי לסייע לו.

בתחילה הצעתי לו מספר עבודות, אפילו עבודות קלות העיקר בכדי שייצא מעט מהבית, אך כל עבודה שהצעתי הוא היה דוחה בכל מיני טענות שווא: "מי ירצה אותי לעבודה", "קשה לי לקום מוקדם ולהגיע בזמן", "אני מתעייף מהר..." ועוד כהנה וכהנה" שערי תירוצים לא ננעלו. לא התייאשתי. בערבים הייתי מטייל יחד איתו באוויר הצח כדי שיתאורר קצת, לקחתי אותו ללמוד איתי מעט בכולל וכן לשיעורי תורה של רבנים ידועים ודרשנים נפלאים, אך התקדמותו הייתה ממש מזערית.

ניתן לקבל עדכונים בחסידות ע"י ברסלב גלובל'
 בכתובת האימייל:
info@breslevglobal.com

ואז צץ רעיון קצת שונה במוחי - חשבתי לעצמי שאולי הוא דווקא יהנה משינוי הכיוון שאציע לו. פניתי אליו ואמרתי לו שמצאתי פתרון מיוחד, ומהיום הוא מתחיל לעבוד אצלי. "לעבוד עובדך?!" הוא שאל בהפתעה, "מה יש לך להציע לי?". סיפרתי לו שלאחרונה התקרבותי לחסידות ברסלב ובפרט אל הצדיק מיבנאל, הוספתי והסברתי לו שהצדיק מיבנאל מציע שאדם אשר חטא בחטאים מגונים ובפרט כאלו אשר נגרמים מצפייה במקומות אסורים באינטרנט שייצא להפיץ את ספריו של רבי נחמן מברסלב המכניסים חיזוק ואמונה בבריות ובכך יזכה לתיקון על עוונותיו, כפי שכתוב בספר המידות שהתיקון לכך הוא להחזיר בני אדם בתשובה.

"אביא לך קונטרסים של הצדיק מיבנאל במתנה, ותתחיל בעבודה" הצעתי, "כך גם תזכה לתיקון וגם תוכל להביא פרנסה הביתה". אבל שוב החלו התירוצים: "מי יסתכל עליי בכלל? למה שייקחו ממני חוברות ובוודאי שלא יתנו לי כסף", הבנתי שאני חייב לחסום לו את כל התירוצים ואמרתי לו שאם הוא צודק ובאמת לא יקחו מאיתו את חוברות החיזוק ולא יתנו לו כסף אז אני אשלם לו על כל שעה 20 שקלים. סוף כל סוף הוא הסכים.

כך התחלנו בעסקה שלנו, אני הייתי רוכש קונטרסים ממרכז ההפצה של "היכל הקודש" בבני ברק ומעניק אותם לשכני במתנה, והוא היה מפיץ אותם בתל אביב, ברמת גן ובכל אזור המרכז. העבודה החדשה מצאה חן בעיניו, ואז עברתי לשלב הבא ואמרתי לו: "חשמע ידי, אתה הרי מחלק חוברות חיזוק להרבה אנשים, אתה מוכרח לקרוא בהם בעצמך, תראה שגם אתה יכול לשאוב מהם המון.

וזהו, השאר כמו שאומרים - כבר היסטוריה. ידידי החל ללמוד בחוברות ותוך זמן קצר התחיל לעשות שינויים בחייו, הוא חזר אט-אט ללמוד כמה שעות בכולל והשתחרר כמעט לחלוטין מהדיכאון שהיה חלק בלתי נפרד מחייו בשנים האחרונות, הרבה בזכות ההתבודדות והשיחה בינו לבין אבינו שבשמים שהחל לעסוק בה. בהמשך הוא גם נכנס לעבודה מסודרת שממנה הוא מביא פרנסה מכובדת הביתה, ובשעות הערב הוא יוצא לעסוק בהפצת הספרים והחוברות של חסידות ברסלב.

כך, בסייעתא דשמיא, שיניתי את חייו של שכני-ידידי וכך זכיתי וקירבתי עוד ליטאי אל דרכו של רבי נחמן מברסלב.

בית המדרש 'היכל הקודש' בבני ברק

קו 'המקורבים' - חניכי הישיבות בני התורה המקורבים לאורו של רביה"ק מוהר"ן מברסלב:
077-31-40-331
שמעו ותחי נפשכם !!

ידידו של ליטאי שנקלע לבית המדרש ברסלב בבני ברק

"בחוג נשבה רוח קרה ובבית המדרש פנימה האש בערה, אש של רוחניות, אש של שמחה, אש של עוצמה" מתאר מוטי דויטש את מה שחווה • מור איש

המילים שאמר אז מהדהדות בראשי גם עכשיו בשעת כתיבת השורות: "המחדש בטובו בכל יום תמיד מעשה בראשית - כל יום השם יתברך בורא את העולם מחדש, ואנחנו, גם אנחנו נבראים כל יום מחדש עם כוחות נפש אדירים ועצומים, כל יום יהודי נולד מחדש ועליו להתחדש בעבודת השם.

לא יכולתי להמשיך יותר עם מה שתכננתי ללמוד כי בשבתי בקסמו של השיעור, קמתי ממקומי ומצאתי את עצמי מצטרף לשיעור החסיד. אני, הליטאי, בוגר ישיבת פוניבז' המעטירה, יושב בשיעור של חסידי ברסלב בליל שבת קודש. לא האמנתי שזה מה שקורה לי.

מגיד השיעור, שהתברר לי כי הוא רב בית המדרש - 'היכל הקודש' ב"ב, ושמו הרב אברהם שושן, הבחין בי ופנה אליי במאור פנים: "שבת שלום! ברוכים הבאים! ישתבח שמו, הנה עוד יהודי יקר מצטרף למעגל הלומדים שלנו.. תנו גם לו חוברת 'תוך הנחל'..."

מה אומר לכם? את המתיקות של השיעור הזה לא אשכח לעולם! כאלו דיבורים מעודדים, כאלו משפטים מחזקים ומעצימים את כוחות הנפש, כל מילה נוגעת בנימי הנפש העדינים ביותר וחודרת לעומק הנשמה. הרגשתי שקיבלתי מאגר גדול של 'דלק' לעבודת ה'. אני מודה ומתוודה ואומר בפה מלא: אף שזכיתי לשמוע הרבה שיחות מוסר והרבה שיחות חיזוק בחי, דיבורים כאלו לא טעמתי מעולם.

התפלאתי גם מהשילוב המיוחד שהיה קיים בין משתתפי השיעור - בחורים מיישבת ההסדר ברמת גן, רופא מגבעת שמואל, אברכים ליטאיים, בעלי בתים העובדים כל השבוע למחייתם, בחורים שנשרו ממסגרת הלימודים, חסידים מחצרות וז'ניץ, גור ועוד - מטרת כולם הייתה זהה: להתחזק ולדלות עצות חכמות ממעיין הנצח של רבי נחמן מברסלב. בסיום השיעור פצחו כולם יחד בשיירי רגש ונשמה, ביניהם השיר המפורסם 'זאפילו בהסתרה' ושירים נוספים כמו 'דיד נפש' ו'ממלא כל עלמין'.

בחוג נשבה רוח קרה ובבית המדרש פנימה האש בערה, אש של רוחניות, אש של שמחה, של עוצמה. מאותו ליל שבת והלאה התחלתי לפקוד את המקום באופן קבוע.

(מקור: ברסלב סיטי.)

אחי היקר!

עד מתי נחכה למשיח ---

בשביל ללמוד זוהר ? ? ?

הגיע הזמן שבנין ---

לימוד הזוהר מביא את המשיח !!!

כותב הזוהר הקדוש (פרשת נשא, קכו):

"ומשום שעתידים ישרא'ל לקעם מעץ החיים,

שהוא ספר הזהר הזה, יצאו בו מהגלות ג'רמקיים" !!

רכוש לך עוד היום את ספר הזוהר הקדוש

עם הפירוש הנפלא 'מתוק מדבש'!

נציג אישי: 054-848-73-17

ליצירת קשר, לתרומות, להנצחת שם, לקבלת הגליון באימייל, למוקדי ההפצה, ולפרסום בגליון פנו לקו 'המקורבים': 077-31-40-331 והשאירו הודעה בשלוחה: 72

או לאימייל: E0773140331@GMAIL.COM

ניתן לתרום \ להזמין את הגליון עד לביתכם דרך מכשירי 'קהילות' בכל רחבי הארץ! וכן דרך קו 'קהילות': 0732757000 בשלוחה: 11318 (בכל האופנים יש לציין: עבור עלון המקורבים, וכשהתרומה היא דרך הטל' יש להשאיר הודעה לאחר מכן בקו המקורבים הנ"ל בשלוחה 72 על סך התרומה, ושהיא מיועדת לעלון זה) תזכו למצוות! נשמח לקבל כל חומר לגליון ע"י שליחה לכתובת האימייל הנ"ל עד יום שני בערב **בצירוף שם מלא ומיקום עיר!** (אפשר שם וכתובת בדויים, ולציין זאת), עם זאת, אין התחייבות שהדברים יפורסמו, ואין לראות באי-פרסומם שום צד פגיעה (יתכנו הרבה סיבות, גם טכניות), בהצלחה!!

המקור בפרשת

בס"ד גליון ט' פרשת וישב ה'תשע"ט

מצורף מוסף 'מוח ולב' לכבוד ימי החנוכה

גליון שבעי לחניכי הישיבות בני התורה המקורנים לאורו של רביה"ק מוהר"ן מברסלב זיע"א

דרשתי קרבנך

מאמר בפנימיות הפרשה, משרשי הדברים עד לעובדא ולמעשה

הקושיות על הצדיקים

יוסף את דיבתם רעה אל אביהם' – מדוע עשה כן, וביותר, שהרי זה לא היה אמת אלא רק חשד.

ד. מדוע אהב יעקב את יוסף יותר מכל בניו (ומה שכתוב 'כי בן זקונים הוא לו' – שנוגד לעת זקנותו, הוא תמוה מאד כי כולם נולדו לעת זקנותו בזה אחר זה). ומה עניין הכתונת פסים.

ה. מה עניין ההלומות של יוסף, ומה מעם שכולם צריכים להשתחוות אליו? ובכל אופן – מדוע היה צריך לספר להם כל זה, והרי ידע שהם מקנאים בו, וזוהו מעמיד אותו בסכנה.

ו. איך ייתכן שהאחים הקדושים רצו להרגו נפש, וכי הותר להם שפיכות דמים. וגם המכירה שמכרוהו – מי התיר להם.

נבאר תחילה בדרך הפשט, ולאחר מכן נבאר העניין בדרך הפנימיות.

ביאור הפשט

א. 'וישב יעקב' – הפסוק הראשון 'חוזר' לעניין יעקב, לאחר שהפסיק העניין בסיפור תולדות עשיו ושעיר ואלופיהם, ולכן חוזר ואומר 'וישב יעקב בארץ מגורי אביו' כאומר 'נחזור לראשונות', בכדי להמשיך ולבאר את תולדות יעקב (רש"י, רמב"ן). ומדגיש ואומר 'בארץ מגורי אביו בארץ כנען' לרמז על כך שעשיו ברח מקיום הגזירה שנאמר לאברהם 'כי גר יהיה זרעך', ויעקב בחר לקבל על עצמו הגזירה הזאת, ולכן נשאר גר בארץ כנען, ומוזה השתלשל ההמשך שהוא סיפור הירידה למצרים (רמב"ן).

ב. 'אלה תולדות יעקב' – להרמב"ן הכוונה לתולדות ממש, וכוונת הכתוב הוא שתולדותיו הם יוסף ושאר השבטים המוזכרים להלן (וגם כל השבטים נפש המוזכרים בפרשת ויגשן). ולרש"י הכוונה לתולדות חיים' דהיינו סיפור קורותיו. ולכן מוזכר מיד את יוסף, שזה גרם להמשך העניינים.

ג. 'והוא נער את בני בלחה' – לרש"י פירושו שהיה עושה מעשה נערות ולא נתבאר הטעם, והיה 'מקרב' את בני בלחה וזלפה מחמת שהשבטים היו מבזים אותם, והיה מביא את דיבתם רעה של בני הגבירות על כך שהיו מבזים את בני השפחות (ולפי זה תמוה מדוע שנאו אותו בני השפחות). ולהרמב"ן הוא להיפך, שבני השפחות היו מגדלים אותו מחמת שהיה נער, והיה מביא את דבתם רעה של בני השפחות לאביו, ולכן שנאו אותו. ושאר השבטים שנאו אותו מחמת קנאה.

ד. 'וישראל אהב את יוסף, כי בן זקונים הוא לו' – לרש"י שנוגד לו לעת זקנותו (והוא תמוה, כי כולם נולדו כך), ולהרמב"ן היה עומד אצלו בקביעות 'לשמשו' לעת זקנותו, ומטעם זה גם לא הלך לרעות את הצאן כשאר אחיו.

ה. קנאת השבטים וההלומות – קשה מאד להכין ולפרש בדרך הפשט, ובדברי רש"י והרמב"ן לא נמצא ביאור מפורש בזה. אך האוה"ה הקדוש בדבריו מרח הרבה לפרש הדברים, ותוכן דבריו בקיצור הוא הטעם שהוציא דיבתם רעה

בפרשה זו, פרשת וישב – מתחיל הכתוב לספר מעשה חייו של יוסף הצדיק, וממשיך בזה בכל הפרשיות דלהלן עד סיום חומש בראשית.

עניין זה הוא הפלא ופלא, כי עד עתה עסק הכתוב בסיפור חייהם של האבות הקדושים – שהם היסודות של עם ישראל, ומעשה אבות סימן לבנים' – ולכן היה מן הצורך להאריך בזה ולהרחיב בכל פרט מהייהם. אבל מה עניינו של יוסף הצדיק, שצריך כל כך להאריך בזה, ועוד באריכות גדולה כזאת יותר מכל אחד משלשת האבות.

אמנם הפרשיות הללו מזכירים גם כן את המשך סיפור חייו של יעקב אבינו, וכן של שאר השבטים, וגם מספר את התגלגלות הירידה למצרים (בהקדמה לספר שמות שעוסק בעניינים גלות מצרים ויציאת מצרים). אבל אם מצד זה – היה אפשר לקצר מאד, וכל האריכות הגדולה אינה אלא מחמת העסק בעניין יוסף הצדיק, ודבר זה אומר דרשני.

מתוך מהלך הדברים הוזה עולה בבירור, שאף שבפשטות נראה כאילו יוסף הוא 'אחד' מתוך שנים עשר שבטים, שכולם כאחד משמשים כ'המשך' להאבות הקדושים – כל אחד בדרכו, אך האמת היא שיוסף הוא 'המיוחד' מתוך כל השבטים, ומשמש כעמוד יסודי מצד עצמו, וכ'הממשיך' העיקרי של האבות הקדושים. וכפי שאבן אנו מוצאים שיוסף נקרא בתואר 'צדיק' ונכנס לתוך הסדר הקדוש של ה'שבעה רועים', שהם: אברהם, יצחק, יעקב, יוסף, משה, אהרן, ודוד.

עניין זה בוודאי אומר דרשני, ואינו מובן לא במושכל ראשון ולא במושכל שני: מפני מה ומדוע זכה יוסף לכך, ובמה הוא שונה כל כך משאר אחיו. תמיהה זו התחילה כבר אצל השבטים הקדושים שבעצמם תמוהו על כך, וסרכו להאמין בזה. ואם כן, העניין מעין ביאור.

מלבד המהלך הכללי (של כל הפרשיות העוסקים בעניין יוסף) שמעון ביאור כאמור, יש הרבה פרטים בהנהגתו של יוסף הצדיק לאורך מהלך הדברים – המעוררים תמיהה. ובסייעתא דשמיא במאמר דלהלן, ובמאמרים הבאים אי"ה נשתדל ללמוד את הסוגיא שלפנינו.

* * *

א. הפסוק הראשון של הפרשה 'וישב יעקב בארץ מגורי אביו בארץ כנען' – נראה מיותר (כי כבר נזכר בפרשה הקודם), ועל כל פנים אינו שייך לפרשה זאת ולכל ההמשך. והיה מן הראוי להתחיל מיד 'אלה תולדות יעקב'.

ב. הפסוק השני אף הוא תמוה 'אלה תולדות יעקב' – יוסף בן שבע עשרה שנה, מה עניין הרישא לסיפא – התחיל לספר 'תולדות יעקב', וקודם שסיים לפרט עובר תיכף ומיד לדבר על יוסף ועל חייו.

ג. הנהגתו של יוסף תמוהה מאד: א. 'והוא נער' – שהיה עושה מעשה נערות. ב. 'את בני בלחה ואת בני זלפה' – מה לו ולהם, ומדוע דווקא אתם. ג. 'ויבא

הוא מחמת שהיו לו כמה דברים שחשד בהם, ובאמת היו יכולים להתווכח עמו ולתקן העניין, אך מחמת שראו אהבתו של יעקב אליו – הבינו שאי אפשר לדבר בזה. והוא ניסה לפייסם דווקא על ידי שמיפר להם החלומות, אך בזה דווקא הגביר השנאה, וכפי שבאר כל זה בהרחבה בדבריו הקדושים [וגם מבאר המעם שרצו להורגו מטעם 'עד זומם']. וכוודאי שאחר כל זה נשארו הרבה תמיהות, ואין לנו אלא להביט מרחוק בגדולת השבטים, ולבטל שכלנו מתוך הבנה שאיננו מבינים.

ביאור הדרש

א. "וישב יעקב" – ביקש יעקב לישוב בשלווה, קפץ עליו רוגזו של יוסף (רש"י). והיינו שהעולם הזה אינו מקום של 'ישיבה' ו'שלווה' – אלא של בירור.

ב. "אלה תולדות יעקב" – עיקר תולדותיו של יעקב הוא יוסף, שעל ידו עיקר הכח של יעקב לנצח את עשיו. ולכן אהב אותו יותר מכל בנו, וכל מה שארע ליעקב ארע ליוסף (רש"י). ובאור החיים הוסף שכל שאר השבטים נקראים על שמו 'בני יעקב ויוסף' – מחמת שהוא זן אותם בשני הרעב נמצא שכל קיומם הוא על ידו.

ג. "כי בן זקונים הוא לו" – היינו שראה בו מעם זקנים, והבין שהוא זה שראוי להמשיך אותו, ולכן מסר לו כל חכמתו (רש"י, רמב"ן).

ד. "כתונת פסים" – לרמוז על כל הצרות של יוסף. החלומות – היו לכאורה עניין של נבואה, והיה מוכרח לספר להם זאת (רמב"ן).

[בכל אלו יש עוד כמה הרחבות בדברי האור החיים הקדוש, וקשה להזכירם בקיצור, ראה דבריו הקדושים בפנים]

ביאור הפנימיות

בפנימיות העניין, מתבאר כאן עניין ההתקשרות לצדיק.

האבות הקדושים הם אלו שהעמידו את יסודות האמת בעולם, אבל בכדי להכניס את האמת הזאת בעולם, באופן שיהא שייך לכל אחד לחיות עם זה – ולא רק לאנשים מסוימים, או במצבים מסוימים – צריך את הכח של יוסף הצדיק.

ולשם כך מקדים הפסוק ואומר: "וישב יעקב בארץ מגורי אביו בארץ כנען", כלומר יעקב אבינו המשיך את עבודת אבותיו לגייר גרים, ולהעמיד יסודות האמת בעולם. אבל "אלה תולדות יעקב – יוסף", כלומר, האפשרות והכח לעשות 'תולדות' ליעקב, שהאמת הזאת תישאר בעולם וכל אחד מזרעו יוכל לחיות כך, הוא על ידי יוסף.

עניין זה התבאר בהרחבה בפרשת נח. שם נתבאר שיש מושג הנקרא 'צדיק', ואין עניינו רק שהוא יותר טוב מאחרים, אלא עיקר עניינו מהותו ותפקידו הוא לדאוג לכל אחד בפרט ולכל העולם בכלל – לבוא למקום הנכון, ולזכות לתיקון

השלם. וזהו מדת היסוד, שהוא מדתו של יוסף הצדיק – להיות "אחיד שמיא וארעא" [תרגום של הפסוק 'כי כל בשמים וארץ' שמוכב על מידת היסוד], היינו לחבר את השמים [שהוא האמת] עם הארץ [שהוא מקום הנסיון וההתמודדות]. כלומר, לחבר את כל העולם אל האמת.

* * *

והרי 'זה לעומת זה עשה אלוקים'. וכיון שהצדיק יש לו כח גדול כזה, לתקן את כל העולם בכלל וכל אחד בפרט. בהכרח שיהיה גם כח להיפך. והכח הזה הוא ה'התנגדות' על הצדיק. דהיינו הנסיון להמעיט את כוחו ולצמצם את השפעתו, אם על ידי זלזול בו, ואם על ידי הרחקתו באופן פיזי מיכולת ההשפעה שלו.

והוא עניין שמימי, שמוכרח להיות עליו הסתרה ויהי מה. ולכן אינו מוכרח להיות על ידי אנשים רשעים ובני בליעל [כמו קורח ועדתו], אלא יכול להיות אפילו על ידי צדיקים גדולים, שמשמים מסבכים שהם נופלים למעות, ומחמת המעות הם הולקים עליו, מבזים אותו ומרחיקים אנשים מעליו. ולכן, במקום הראשון בתורה שמתגלה עניין הצדיק, שהוא יוסף הצדיק – סיבב השם יתברך שדווקא השבטים הקדושים הם אלו שחלקו עליו, כדי להודיע שהוא 'גזירה'.

ומלבד עצם הגזירה, יש גם כמה עניינים בהנהגת הצדיק שמעורר עליו קושיות ותמיהות. כי בשונה מכל אדם שתפקידו להתנתק ככל האפשר מכל הרע שבעולם, ולהתקדם בכיוון עשיית הטוב והתעלות רוחנית; דווקא הצדיק מוכרח לעשות תנועה הפוכה – דהיינו להפנות את פניו לכיוון המקומות הנמוכים והאנשים הרחוקים, ולעשות כל מצדקי 'לתפוס' איתם קשר כדי לקרב אותם. ומכאן זה הוא נאלץ לעשות הנהגות שאדם מן השורה לא אמור לעשות את זה וכל שכן אדם גדול.

וכמו שכתוב על יוסף שהיה עושה מעשה נערות, וזאת כדי לקרב את בני השפחות שמרמו על האנשים הרחוקים, שאם לא יראו אותו עושה כך לא יתקרבו. כמו כן הוא צריך לעמוד ולהודיע על גדולתו ועל כוחו, שמצד אחד מביא לכך שמתפרסם בעולם שיש כזה כח, ומצד שני גורם לרתיעה ממנו. וכמו אצל יוסף שעמד וסיפר את חלומותיו, ודווקא זה גרם לריחוק. ומלבד כל זה יש הנהגות של הצדיק שאין להם שום ביאור, רק בבחינת 'סוד ה' ליראיו', וגם זה גורם עליו ריחוק וקושיות, וכמו שהיה אצל יוסף שהיה מוציא דיבתם רעה, לכאורה ללא טעם.

והעולה מכל זה הוא שצריך לדעת שני דברים: א. אין דרך לשום אדם בעולם להגיע אל האמת האמיתית, ולאחוז בזה בכל כוחו ויהי מה, אלא על ידי כח הצדיק יסוד עולם, דהיינו על ידי ההתקרבות אליו וההתקשרות בו. ב. אותו צדיק שיש לו את הכח הזה – בהכרח שיהיו עליו קושיות ותמיהות, ובהכרח שיהיה עליו מחלוקת והסתרה. וצריך להיות חזק להפש את האמת, ולא להסתכל על כל זה, ודווקא אז [ובזכות העמידה בנסיון זה] יכולים להתקרב אליו, ודרכו אל האמת.

מסע לאומן

הרה"ח רבי שרגא זילברמן יצא א"ה למסע קצר לאומן ולקברי הצדיקים באוקראינה. המסע ייערך בע"ה מיום שני ט' בטבת בלילה. (המראה: 11:15). נחיתה בקייב, נסיעה לברדיטשוב. משם למעז'בוז'. משם לברסלב. ואז -אומן. חזור ביום רביעי (המראה 10:00 בבוקר). הדרכה לאורך הנסיעה. לינה וארוחה באומן. מחיר הנסיעה: \$535 (2000 ₪). המעוניין להצטרף לנסיעה מוזמן לפנות ל: 0533-150-100

השיעורים הקבועים לשבת וישב ולפרשת מקץ

יום	חודש כסלו	הדף היומי מסכת חולין	מסנה ברורה עמוד היומי ידרשו	ליקוטי מוהר"ן ח"א	ליקוטי הלכות ח"ה	העמוד היומי בזה"ק וזהו חדש
ז	כג	ד	חזרה	קיא:	ריא	לח.
א	כד	ה	שלו, ג-ד	קיב.	ריב	לח:
ב	כה	ו	שלה, א	קיג:	ריג	לט.
ג	כו	ז	שלה, ב	קיג.	ריד	לט:
ד	כז	ח	שלה, ג-ז	קיג:	רטו	מ.
ה	כח	ט	שלה, ח	קיד.	רטז	מ:
ו	כט	י	חזרה	קיד:	ריז	מא.

התורה הנלמדת בחברת 'תמימי דרך' העולמית: ליקוטי מוהר"ן, חלק ראשון, תורה א.

התורה הנלמדת: ליקוטי מוהר"ן, חלק א' תורה א'

השי"ת נם שנצחו המלחמה עד שחזרה מלכות לישראל ובוזה נתעלה החן והחשיבות של ישראל.

נם המנורה

ה) ולא די בזה, אף נתווסף הנם הנורא של המנורה שלא היה בו לדלוק כי אם יום אחד ודלק שמונה ימים, שבוזה נתגלה החן והחשיבות של ישראל לפני השי"ת, כי כל עיקר הנם הזה היה רק להראות חביבותם של ישראל כמובא, כי באמת לא הוצרכו כלל לנם זה שהרי מומאה הותרה בציבור, אלא שעיקר הנם הזה היה כדי להראות חביבותם של ישראל, שהם עיקר החן והחשיבות האמיתי בעולם.

הדלקת נרות הנוכה

ו) ועל כן תקנו להדליק נר הנוכה בימים אלו שהוא בחי' הארת אור השכל אפילו בלילה, למטה מעשרה, משמאל, ברשות הרבים, שכל זה הוא בחינות מקום אחיזת הקליפות והסמ"א, ובהנוכה מאיר גם שם הארת הנר דקדושה, הארת השכל, ועי"ז רואים עוצם חסדי ד' ונפלאותיו עמנו ויכולים להודות ולהלל לשמו יתברך, כי עיקר מה שאין האדם מודה להשי"ת הוא מחמת עניין זה של הסתכלות היצונית וסתמיות שעיי"ז הוא נוטה לראות רק את הצרות ואינו רואה את עוצם החסדים שהשי"ת עושה עמו בכל עת ובכל רגע ממש, אבל בכח הארת אור הנוכה שמאיר אור השכל והפנימיות אף במקום אופל וחושך, עיי"ז נפתחים העיניים ורואים עוצם הניסים ונפלאות שעושה השי"ת עמנו עד אין סוף ועד אין תכלית, ועי"כ ימים אלו הם ימי הלל והודאה.

הדלקת הנרות נותן כח להודות על כל הניסים

ז) ובוזה יתבאר מה שבעל הנסים לא מוזכר כלל נרות המנורה רק נם הנצחון, ולעומת זאת בהדלקת הנרות הוא לזכר נם המנורה ולא הזכר בזה כלל נם הנצחון (לדעת רוב הפוסקים), כי באמת עיקר ההודאה וההלל הוא על כל החסדים שעושה השי"ת עמנו שכללותם הוא נם הנצחון שבוזה ראינו את עוצם החן והחשיבות של ישראל, ואין ההודאה דייקא על נם המנורה בפרטות, אלא שהדלקת נר הנוכה שהיא כנגד נם המנורה היא בחינת ההארת האור כדי שנוכל לראות את החסדים, כי הנרות הלו הם עצמם הכנעת קליפת יו"ן, והם מאירים את אור השכל והפנימיות אף במקום אופל וחושך, ועיי"ז יכולים במשך היום להודות ולהלל על כל הניסים והנפלאות שעושה השי"ת עמנו שזה בחי' נם הנצחון וכנ"ל.

ח' ימי הנוכה להמשיך בחי' החית

ה) וזהו בחינת "שמונת" ימי הנוכה, כי עיקר עניין החנוכה הוא להמשיך בחי' ה', שהוא בחי' השכל של כל דבר כמובאר בפנים, ועי"כ הוא שמונה ימים דייקא, כי בימי החנוכה מאיר הארה נפלאה של עניין זה עיי' הדלקת הנרות וכנ"ל [וכן מבואר בכת"י מרבי יצחק סני נהור שנתגלה לאחרונה, שכותב דברים שקיבל מפי אליהו ששמונת ימי הנוכה ושמונת ימי מילה הם בחי' אחת, והיינו כי בשניהם ממשיכים בחי' ה'].

עבודת היום ||| פנינים על סדר סדר היום והתפילה והמועדים

ביאור עניין הנוכה עיי' תורה זו

קליפת יו"ן – ההסתכלות בחיצוניות

א) הנה עיקר בחינת קליפת יו"ן הוא בחינת חכמת הטבע, שזה בחינת חכמת יו"ן שהוא המקור והשורש לכל הכפירה והאפיקורסות כידוע [וכמובא כמה פעמים בדברי מוהרנ"ת], ושורש עניין זה הוא ההסתכלות על כל דבר בעולם כמבט של חיצוניות, בבחינת "לא יחפוץ כסיל בתבונה כי אם בהתגלות לבו" שזה עיקר בחינת היצר הרע וכמובאר בפנים, ועיי"ז באים לכפירה ואפיקורסות עיי' שתולים הכל בטבע ומקרה חס ושולם, שכל זה הוא בחינת קליפת יו"ן.

חושך – שהחשיכו עיניהם של ישראל

ב) ועי"כ מובא שקליפת יו"ן נקראת "חושך" על שם "שהחשיכו עיניהם של ישראל", כי זה עיקר העניין של קליפת יו"ן "להחשיך עיניהם" של ישראל, היינו להחשיך את ההסתכלות האמיתית שהיא עיני החכמה, לראות ולהאמין שיש שכל ופנימיות בכל דבר, אבל קליפת יו"ן הוא ההיפך מזה שמסתכלים על הכל כמבט של חיצוניות וטבע, וממילא הכל הוא כמצב של חושך, כי כל מה שאדם רואה וכל מה שעובר עליו, הכל הוא "סתם" כביכול, ובוודאי שבאופן כזה חיי האדם החושים ומרורים מאוד, כי רק כשיודע שיש בכל דבר שכל ופנימיות נפלא, והכל הוא גילוי אלקות, עיי"ז יש לו שמחה וחיות כי מי שיש לו אמונה חיוו חיים ולהיפך מי שאין לו אמונה כל חיוו הם מרים ממוות [וכמובאר באריכות בשיחות הר"ן סימן לב].

כתבו לכם על קרן השור אין לכם חלק באלקי ישראל

ג) וזה מה שאמרו 'כתבו לכם על קרן השור אין לכם חלק באלקי ישראל' "לכם" דייקא, כי עיקר עניינם הוא להטביע ולהשפיל את ה"חן והחשיבות של ישראל" ועל כן גזרו שיכתוב כל אחד על קרן השור (שבוזה חרשו וזה ראו כל היום) שאין לו חלק באלקי ישראל, היינו שלפי נפילותיו וירידותיו וכו' אין לו חלק באלקי ישראל, ושלא יחשוב שהשי"ת רוצה בו ויש לו נחת רוח ממנו, כי זה כל עיקר מהות קליפת יו"ן להסתכל על הכל כמבט חיצוני וסתמי, וממילא אם אדם נפל הרי הוא נפל ואין לו תקווה, כי רק עיי' ההסתכלות בשכל ובפנימיות יודע האדם שבאמת זה לטובה ואדרכא דייקא עיי"ז מתגדל כבודו יתברך יותר ויותר, ושאר כל הלימודים שמלמדים אותנו הצדיקי אמת שהם מכניעים קליפת יו"ן.

נם הנצחון

ד) ובאמת היה אז עת צרה גדולה לישראל כי כבוד ישראל הושפל מאוד, עד שנמצאו אז הרבה מתיוונים, מחמת שעיקר החן והחשיבות היה אצלם, וכבר כמעט כמעט נפלנו לטיט היון ואין מעמד עד שריחם עלינו השי"ת והעיר בלב מתתיהו ובניו לצאת ולהילחם להכניע קליפת יו"ן, ובאמת היה זה נם גדול מאוד שנמסרו גבורים ביד הלשים, עד שבדרך הטבע לא היה שום אופן שינצחו במלחמה זאת, אלא שהם חיזקו עצמם בדעתם וידעו שהחן והחשיבות האמיתי הוא רק של ישראל, ובוודאי יעזור להם השי"ת, ובזכות מסירות נפשם עשה

* * *

על הפרשה ||| פנינים על פרשת השבוע

מחלוקת השבטים על יוסף

הנה כל עניין מחלוקת השבטים עם יוסף הצדיק היה מחמת טענתם "המלך תמלוך עלינו אם משול תמשול בנו" שחלקו על מה שהיה נראה מדבריו כאילו כולם צריכים אליו, והם לא הכינו למה הם צריכים אליו, ופנימיות העניין כי

באמת בארץ ישראל אצל יעקב אבינו לא היה ניכר כ"כ הצורך של כולם לקבל מיוסף הצדיק, כי באמת יעקב הוא בחינת הארת השמש וכולם יכולים לקבל ממנו הארת השכל, וכפי שבאמת בירכם יעקב כחן, אבל אחר כך בעת שהתחיל הרעב וירדו למצרים, אז ראו כולם שבמצב זה הייבים כולם לקבל מיוסף הצדיק, כי יוסף הצדיק היה לו כח להאיר אור השכל גם במקום אופל

בכל דבר, וכמו שרואים שדייקא מכל עניין תמר שהיה נראה לכאן בחי' ירידה ליהודה, אבל באמת דייקא מזה נולד משיח, ויהודה עצמו הגיע לדרגתו השלימה כאן ע"י שאמר 'צדקה ממני', כי באמת יש שכל ופנימיות בכל דבר אפילו במקום אופל והושך.

עמידת יוסף בנסיון

וכמו כן יוסף הצדיק עיקר דרגתו היה דייקא ע"י שהסתכל בשכל של כל דבר אפילו במקום אופל והושך וכמבואר בפנים, וכמו שכתוב שהיה ד' עמו, ומובא במדרש דהיינו שכל הזמן היה שם ה' שגור בפיו, כי ראה בכל דבר אלקותו יתברך, ועי"ז עמד בנסיון, וזה מה שכתוב שדמות דיוקנו של אביו נדמה לו, היינו בחי' השכל של הדבר שזה בחי' יעקב אביו וע"י שהתבונן בזה עי"ז עמד בנסיון [כן מבואר בפרפראות].

בוחו של יוסף לפתור הלומות

ועל כן יוסף ידע לפתור הלומות, עד שפתר את הלומות שר המשקים והאופים, כי השינה היא בחי' הושך, שאז מסתלק מהאדם הדעת, אבל יוסף הצדיק ידע להסתכל בשכל שבכל דבר גם במקום אופל והושך, וע"כ זכה לידע הפנימיות והשכל שבבחי' החלומות, עד שידע לפתור הלומות בשלימות.

ההושך, שזה בחי' מצרים, ובחי' שנות הרעב, וזה עניין מיוחד שכולם צריכים לקבל דייקא מיוסף הצדיק, כפי שראו אח"כ שיוסף הוא המשביר לכל עם הארץ.

ואולי יתבאר בזה מה שמובא שבג' דברים היה מחלוקת בין השבטים ליוסף הצדיק, שיוסף הצדיק מען עליהם שהיו מבזים בני השפחות, ושאלו אבר מן החי ושהשודין על העריות, והאריכו לבאר שבוודאי לא היה כפשוטו ממש ח"ו, רק שהיה איזה מחלוקת ביניהם, ועפ"י הנ"ל יתבאר שזה גופא עניין המחלוקת, כי הם קבלו מיעקב דרך ההסתכלות בשכל של כל דבר באופן של אור ושמשי שאין הושך כלל וע"כ זולו בכני השפחות שהם רחוקים מאור השכל בשלימות, אבל יוסף הצדיק קירבם דייקא, כי ידע שעיקר השכל והפנימיות נמצא דייקא במקום החושך, שכולל גם את הרחוקים והירודים שהם בחי' בני השפחות, וכן מה שהיו חשודים על אבר מן החי ועל העריות שידוע לבאר דהיינו באופן שהיה רק חשש מראית העין, וי"א שהיה ביניהם מחלוקת אם דינם כישראל או כבני בנה ואכמ"ל, אבל יסוד העניין שלמענתם היה בזה היצר, אבל יוסף הצדיק התבונן שעכ"פ יש בזה שכל ופנימיות, ובעניין זה בוודאי אין מתקיים רצון השי"ת בשלימות ולכן אמר ליעקב שילמדם וידריכם בדרך ישרה בעניין זה.

עמידת יהודה בנסיון

ובהמשך הפרשה מבואר כל מה שהיה מעניין יהודה, ובוודאי אין איתנו יודע עד מה, אבל בכללות הרי אנו למדים מזה עניין זה עצמו שיש שכל ופנימיות

זכורות שיעורים ובתי-כנסת למקורבים!

עיר	נושא השיעור	מגיד השיעור	יום ושעה	לפרטים
בני ברק	'תמימי דרך' הליכה עם תורה	לומדים בחבורה חבורת חניכי הישיבות ב"ב	יום שני בשעה: 7:40 בערב	0548487317
בני ברק קרית הרצוג	ליקוטי הלכות	לומדים בחבורה	מוצאי שבת בבית פרטי בשעה: 10:00	0548496139
בני ברק קרית הרצוג	שיעור התחזקות		בכל ליל שבת מברכים	0548496139
בני ברק	התחזקות	רבנים שונים	יום שני בערב	0548517128
בית שמש	חבורה לימוד לקוטי מוה"ר"ן	לומדים בחבורה	יום שישי בשעה: 11:00 בבוקר	0548528387
קרית ספר	בית מדרש 'נצח ישראל'	תפילות \ שיעורים \ מלווה מלכה ועוד		רח' מסילת יוסף 34 (מאחורי 'בר כלי')
קרית ספר	בית מדרש 'נצח ישראל'	שיעור מתה"ח ר' אשר זעליג מרגליות	בימי שלישי פעם בשבועיים	רח' מסילת יוסף 34 (מאחורי 'בר כלי')

קו 'המקורבים' - זוזיכי הישיבות בני התורה המקורבים לאורו של רביה"ק מוהר"ן מברסלב זיע"א
077-31-40-331

שלוחה: 1	הודעות ועדכונים.
שלוחה: 2	לשמיעת הגליון הנפלא 'הקבצו'.
שלוחה: 3	לשיעורים וכנסים שנמסרו למקורבים.
שלוחה: 4	1 - שיחת חברים \ הודעות מאזינים. 2 - להשאת הודעה למאזינים. 3 - לשלוחות 'הליכה עם תורה' - 'חבורת תמימי דרך'. 4 - למענה וייעוץ.
שלוחה: 5	סיפורי התקרבות וראיונות.
שלוחה: 6	1 - פניני ליקוטי מוהר"ן על התורה. הרב שרגא זילברמן: 2 - שיעורים בליקו"מ. 3 - שו"ת ברסלב. 415 - שיעורים מכלל משפיעי אנ"ש. 6 - שיחות ומכתבי מוהר"א ש"ש. 7 - הזוה"ק בלשה"ק. 8 - דברי גדולי ישראל במעלת לימוד עמוד היומי בזה"ק.
שלוחה: 7	1 - שיעורים ברחבי הארץ. 3 - חברות ברחבי הארץ. 2 - להשאת הודעה לביקוש שיעור או חברותא.
שלוחה: 8	1 - קוי תוכן נוספים (מרכזיית: ברסלב \ פנימיות התורה \ האמונה). 2 - שירי ברסלב. 3/4 - שירים כלליים. 5 - שירי 'דרשו'. 6 - תיקון הכללי בניגון.
שלוחה: 9	1 - שידור חי.
שלוחה: 0	0 - הודעות קבועות ונחוצות.

נא לתרום להדפסת הגליון בעמדות 'קהילות' חפשו: עלמא דאורייתא' ותרמו!!

אחי היקר!

עד מתי נחכה למשיח ---
בשביל ללמוד זוהר ???
הגיע הזמן שבני ---
לימוד הזוהר מביא את המשיח !!!

כותב הזוהר הקדוש (פרשת נשא, קכו):
"ומשום שפעתיים ישךאל לקעם מעץ החיים,
שהוא ספר הזהר הזה, יצאו בו מהגלות
בְּרַחֲמֵימֵי!!"

רכוש לך עוד היום את ספר הזוהר הקדוש עם הפירוש הנפלא 'מתוק מדבש' משלוח חינם עד הבית!
ניתן להזמין את כל ספרי בעל 'מתוק מדבש'.
ע"י נציג אישי: 054-848-73-17

ליצירת קשר, לתרומות, להנצחת שם, לקבלת הגליון באימייל, למוקדי התפצה, ולפרסום בגליון פנו לקו 'המקורבים': 077-31-40-331 וחשאיורו הודיעה בשלוחה: 72 או לאימייל: E0773140331@GMAIL.COM

ניתן לתרום \ להזמין את הגליון עד לביתכם דרך מכשירי 'קהילות' בכל רחבי הארץ! וכן דרך קו 'קהילות': 0732757000 בשלוחה: 11318 (בכל האופנים יש לציין: עבור עלון המקורבים, וכשהתרומה היא דרך חס"ל יש להשאיר הודעה לאחרי מכן בקו המקורבים ה"ל בשלוחה 72 על סך התרומה, ושחיא מיועדת לעלון זה) תזכו למצוות!

נשמח לקבל כל חומר לגליון ע"י שליחה לכתובת האימייל הר"ל עד יום שני בערב בצירוף שם מלא ומיקום עיר! (אפשר שם וכתובת בדויים, ולציין זאת), עם זאת, אין תחייבות שהדברים יפורסמו, ואין לראות באי-פרסומם שום צד פגיעה (יתכנו הרבה סיבות, גם טכניות), בהצלחה!!

המקור הבריטי

בס"ד גליון י' פרשת מקץ התשע"ט

גליון שבעי להניכי הישיבות בני התורה המקורנים לאורו של רבינו"ק מוהר"ן מברסלב זיע"א

הליכה עם תורה של רבינו

תמימי דרך

התורה הנלמדת: ליקומי מוהר"ן, חלק א' תורה א'

דבר בעתו || פנינים על ימי החנוכה

קריאת התורה בנשיאי השבטים

ובאמת השם עצמו של החנוכה הוא מורה על בחינה זו של חן, כי בחנוכה מאיר החן והחשיבות של ישראל וכנ"ל.

ויש לבאר בזה ג"כ מה שקוראים בתורה בפרשיות הנשיאים, כי י"ב השבטים זכו לקבל החן מיעקב אבינו וכמבואר בפנים, וע"כ יש כח ליי"ב נשיאי השבטים להמשיך לשבט שלו את בחינת החן, כי כל נשיא יש לו את כללות כח השבט, וממילא הוא ממשיך לכל השבט את בחינת החן שיש לשבט בירושה מיעקב, וזה מה שקוראים בחנוכה את פרשיות הנשיאים, כי אז מאיר החן וכנ"ל.

חנוכה הוא תמיד בפרשיות של יוסף הצדיק

והנה חנוכה חל תמיד בשבתות שקוראים על יוסף הצדיק, כי אכן עניין החנוכה הוא עניין זה עצמו, להאיר את אור הפנימיות והשכל גם במקום החושך, שזה בחינת יוסף הצדיק שהאיר את אור השכל גם במקום אופל וחושך וכמבואר בפנים (ויעיין בליקו"ה (הלכות הודאה ה"ז אות לד) שעיקר הארת נר חנוכה הוא בחי' הארת יעקב ויוסף, ומבאר שם עפ"י דרכו עניין זה שעניין יוסף הוא בחי' הארת יעקב באופן תמידי יעו"ש, ויעו"ש עוד שמבאר שעיקר בחי' הו' ימים הראשנים הם בעיקר בחי' הארת יעקב שזה בחי' ה' מידות של רחמים עד מידת 'אמת', ואח"כ ביום השמיני הוא בחי' הארת יוסף, וע"כ כלולים בזה כל שאר הי"ג מידות, יעו"ש עוד אריכות, וכ"ז מתבאר היטב עפ"י הנ"ל שזה עצמו עיקר הכח של יוסף להאיר את הארת יעקב גם במקום החושך).

ויתכן עוד עפ"י מה שמובא שבאמת עיקר מלחמת היוונים היה על שם 'ישראל' וכמו שאומרים 'כשעמדה וכו' על עמך ישראל', כי זה היה עיקר מלחמתם על שם 'ישראל' שהוא החשיבות של עם ישראל, ולהנ"ל יתבאר היטב עפ"י מה שנתבאר [בפר' וישלח] ששם 'ישראל' הוא צירוף יעקב ויוסף יחד שזהו הכח התמידי של עם ישראל להחזיק מעמד, וע"ז היה עיקר מלחמת היוונים.

סדר ההלל

והנה בכל שמונת ימי החנוכה גומרים את ההלל, ובאמת כל ההלל סובב והולך על עניין זה של החן והחשיבות של ישראל, והחן והחשיבות האמיתי של הבריאה שהוא גדולת הבורא שהוא עיקר הפנימיות והשכל שבכל דבר.

ומתחילים 'הללו עבדי ד', ליתן שמחה והודאה עצומה על עצם זה שאנו עבדי ד', ובוהו אנו מגלים ומודיעים שזה עיקר החשיבות האמיתי בעולם, וממשיכים מיד 'הללו את שם ד', כי זה עיקר החן האמיתי בעולם להלל את שם ד', וזה עיקר הפנימיות שבכל דבר, מה שנמשך מזה הילול ושבה להבורא יתברך, וזהו כל ההמשך 'יהי שם ד' מבורך מעתה ועד עולם, ממזרח שמש עד מבוא מהולל' וכו', כי כשמסתכלים על הפנימיות רואים ומבינים שכל הבריאה מהללת ומשבחת את הבורא יתברך, כי 'מי כד' אלקינו' וכו', וסוף כל סוף 'מקימי מעפר דל', כי אע"פ שעכשיו החן והחשיבות של ישראל נפל, אבל השי"ת יחזור ויקים 'מעפר דל להושיבי עם נדיבים'.

וממשיכים לשבח על גדולת ישראל שהם עיקר החן והחשיבות האמיתי של הבריאה, כפי שהיה 'בצאת ישראל ממצרים' וכו', שאז 'היתה יהודה לקדשו ישראל ממשלותיו' כי אז ראו ככל העולם את גדולת ישראל והחן שיש להם אצל השי"ת, עד שכל הבריאה רעשה וגעשה מגדולת הבורא וגדולת ישראל, שזה מה שממשיך 'הים ראה וינס' וכו'.

אבל עכשיו בגלות החן והחשיבות האמיתי הוא אצל העכו"ם והסמ"א, וע"ז אנו מיד מבקשים ומתפללים 'לא לנו ד' וכו' כי לשמך תן כבוד, שיחזור החן והחשיבות האמיתי למקומו, כי אנו יודעים האמת שאלקינו בשמים כל אשר חפץ עשה, ואילו 'עצביהם כסף וזהב וכו' פה להם ולא ידברו' וכו', וע"כ אנו מבקשים שיחזור החן והחשיבות למקומו, ויהיה השפע והברכה לבית ישראל הקטנים עם הגדולים, כי בהם תלוי עיקר החן והחשיבות האמיתי של העולם שהוא גדולת הבורא, כי 'לא המתים יהללו' וכו' רק אנחנו החיים כאן בעולם יכולים להלל שם ד', וע"כ אנו מבקשים שיחזור כל השפע והחן והחשיבות למקומו.

וממשיכים 'אהבתי כי ישמע ד' את קולי תחנוני' וכל המזמור שסובב והולך על שהשי"ת שומע תפילות ישראל והם הכיבים בעיניו, כי כשמעלים החן והחשיבות האמיתי למקומו ומכירים בחשיבות והחן האמיתי בעולם ע"ז זוכים לקבלת התפילות, וכמבואר בפנים שע"י העלאת החן זוכים לקבלת התפלות, ועיקר קבלת התפילות היינו להרגיש את הביבות התפילה אצל השי"ת, שזה בחי' מה שמבואר בפנים באריכות שהעיקר תלוי כמה שיש כביכול מקום בלבו של המתבקש לקבל הבקשה, וע"כ אחר שמאריכים בגדולת הבורא יתברך

וגדולת ישראל, מאריכים בעניין זה מה שהשי"ת שומע תפילת עמו ישראל ותפילתם הכיבה אצלו.

ועל כל זה ממשיכים ומודים 'מה אשיב לד' כל תגמולוהי עלי, 'יקר בעיני ד' המותה להסדיני, כי בחי' מות" הוא בחי' זמני החושך שעובר על האדם, אבל באמת רק עי"ז יכולים להתקרב להשי"ת באמת, וכמבואר בפנים שרק עי"ז ה'נוף' שהוא בחי' האמונה והמלכות גם בעת שלא מאיר הדעת, רק עי"ז יכולים לזכות אה"כ לאור השכל אור הח', ובאמת מות הוא שייך לבחי' המלכות כידוע שעליה נאמר רגליה יורדות מות, וזהו 'פיתחת למוסרי', כי בתחילה בעת שאדם בקמנות המוחין, נראה שהוא בבית האסורים שאי אפשר לצאת מזה, אבל אה"כ רואים שדייקא עי"ז באים אל התכלית.

וממשיכים 'הללו את ד' כל גויים וכו' כי גבר עלינו חסדו, כי גם הגויים צריכים לראות ולהבין האמת שישראל הם עיקר החשיבות בעולם ולהודות על מה שגבר עליהם חסדו יתברך, וכן יהיה לעתיד שיכירו כולם גדולת ישראל ויהללו את ד' על שגבר חסדו על ישראל. ועי"ז אנו ממשיכים להודות על נועם הלקנו שזכינו להיות חלק מעם ישראל שהם עיקר החשיבות והחן בעולם שזה בחי' 'יאמר נא ישראל כי לעולם חסדו, ובפרט בית אהרן שהם המקורבים לצדיק שמאיר הארה זו צריכים להודות עי"ז ביותר, וכן יראי ד' שזוכים לעסוק בעבודת ד' ובחיפוש הפנימיות והשכל שבכל דבר יש להם להודות עי"ז בפרטות.

וממשיכים 'מן המצר קראתי קה ענני במרחב קה' שדייקא עי"ז המצר באים למרחב, כי אי אפשר לבוא להארת השכל שהוא בחי' מרחב, רק דייקא עי"ז המיצר שהוא בחי' הנ' בחי' מלכות, ולאחר שזוכים להארת השכל אזי יודעים ד' לי לא אירא מה יעשה אדם לי, כי רואים ויודעים איך השי"ת עמנו תמיד בכל עת ובכל רגע וטוב לבטוח בד' מבטוח באדם וכו'.

וכשזוכים להארת אור השכל מפילים כל הסמ"א וכל הרע כי כל דבר מסתכלים ויודעים שיש כאן פנימיות ואלקות וממילא מתבטל לגמרי כל הרע, שזה בחינת 'כל גויים סבבוני בשם ד' כי אמילם, וכו' סבבוני גם סבבוני וכו' סבבוני כדבורים

עבודת היום \\\ פנינים על סדר התפילה

פרשת העקדה

ואחר כך אומרים פרשת העקדה כדי להזכיר זכותו של אברהם אבינו ויצחק בנו שביטלו רצונם לגמרי, והכל עי"ז מה שלא הסתכלו רק על החיצוניות רק האמינו שיש פנימיות בכל דבר, כי זה היה עיקר נסיון העקדה, מה שלעומת זאת היה ברכה והבטחה מהשי"ת 'כי יצחק יקרא לך זרע, ועכשיו נצטווה לעקוד את בנו, אבל אברהם ויצחק לא הסתכלו על כל זה, וידעו והאמינו שבוודאי יש בזה פנימיות של שכל שאי אפשר להבין, וכפי שנתגלה לבסוף שהצווי היה רק להעלותו, ודייקא עי"ז יכל להיות לו זרע וכי קודם לכן היה לו סטרא דנוקבא שלא יכל להוליד וכמובא באוה"ח הק' שם, וכל זה נותן כח לכל אחד מישראל לידע שדייקא עי"ז האמונה בשכל ובפנימיות גם בעת חושך אפלה ונסיון, בעת שאין מבינים כלל מה קורה כאן, ואעפ"כ מתחזקים באמונה פשוטה שבוודאי יש כאן שכל ופנימיות נפלא, ודייקא עי"ז זוכים לבסוף להארת השכל והדעת

דעכו כאש קוצים בשם ד' כי אמילם' כי כשזוכים לידע שהכל הוא שם ד' ממילא מתבטל לגמרי כל הרע שבעולם.

ואז מבינים כל הייסורים והקשיים הם רק למוכה כי רק עי"ז בחי' נ' יכולים לבוא להארת השכל בחי' ה', וזהו 'לא אמות כי אחיה ואספר מעשה קה, יסר יסרני קה ולמות לא נתנני', כי היסורים הם לחיים וטובה ולא ח"ו למות, ועי"ז 'פתחו לי שער צדק אבוא בם אודה קה' וכו', 'אודך כי עניתני', לשון עיניו כי דייקא העיניו היה לי לישועה וואינו יוצא מידי פשוטו לשון עניית וקבלת התפילות כי אז זוכים לקבלת התפילות, 'אבן מאסו הכונים היתה לראש פינה, כי דייקא הקושי, בחי' מקום אופל וחושך, שהוא בחי' אבן שמאסו הכונים העוסקים בבנינו של עולם, אבל באמת דייקא זה היתה לראש פינה כי דייקא עי"ז זוכים להארת השכל, ובאמת הוא פלא גדול עניין זה כי 'מאת ד' היתה זאת היא נפלאת בעינינו' ואין לנו אלא לשמוח ביזה היום' שמאיר הארת השכל ולבקש 'אנא ד' הושיעה נא' ו'הצליחה נא', שנזכה להוושע מהיצר הרע רוצה לעשות את האדם משוגע ממש ושלא נסתכל בשכל ובפנימיות, שנזכה להוושע מזה ולהצליח להסתכל בשכל ובפנימיות ולהעלות החן והחשיבות האמיתי.

ומסיימים 'ברוך הבא בשם ד' ברכנוכס מבית ד', כי עי"ז שיודעים שכל העולם הכל הוא בבחינת שם ד', עי"ז נמשל כל השפע והברכה, ועי"ז מודים בפרטות על חסד ד' שמאיר לנו 'אסרו חג בעבותים עד קרנות המזבח, ומובא לרמוז על מה שאור הסוכות (חג) נמשך עד קרנות המזבח, היינו הנוכה שהוא בחי' הנוכת המזבח, כי בסוכות מאיר בחי' צילא דמהימנותא גם באכילה ושתייה ושינה וגם כשיוצאים לחוץ, אבל אור זה נמשך ביותר ויותר בימות החנוכה שאז הוא מאיר בתכלית מקום החושך, למטה מעשרה, בשמאל, משתחשך, ברשות הרבים, בשמנים ופתילות שאין מדליקים בהם בשבת, שכל זה מורה על תכלית החושך וההסתרה שגם שם מאיר אור השי"ת, וכידוע כל זה, ועי"ז ההודאה המיוחדת על מה שהאיר לנו השי"ת 'אסרו חג בעבותים (בקשר חוק) עד קרנות המזבח, היינו בחינת הנוכה כנ"ל, ועי"ז מסיימים 'אלי אתה ואודך וכו' הודו לד' כי טוב כי לעולם חסדו'.

[שזה בחינת הברכה שזכה אברהם אז כי הברכה והבכורה הם בחינה אחת כמובא, והבכורה היא בחינת השכל וכמבואר בפנים].

ריבון כל העולמים

ואה"כ אומרים 'ריבון כל העולמים לא על צדקותינו אנחנו מפילים תחנונינו לפניך וכו' מה אנו מה חיינו, שכל זה הוא בחי' המלכות שהוא הכלי לזכות להארת השכל והפנימיות, כי העיקר הוא מה שילית ליה מנרמיה כלום' ויודע שאינו יודע שעי"ז יכול לזכות לדעת [וכמבואר באריכות בליקו"ה הל' פקדון ה"ד אות ד], ועי"ז זוכים לאיזה בחינה של הארת השכל עד שזוכים לידע מהחן והחשיבות האמיתי שזה מה שמשבחים ואומרים 'אבל אנחנו עמך, בני בריתך, זרע אברהם יצחק וישראל' וכו' אשרינו מה טוב הלקנו ומה נעים גורלנו וכו', שכל זה הוא עיקר החן והחשיבות האמיתי, וכן זוכים להארת השכל לידע שכל העולם מלא אלקות, ובכל דבר יש פנימיות, שזה בחינת 'אתה הוא עד שלא

נברא העולם ואתה הוא משנברא העולם, שכל העולם מלא אלקות ומלא רזין עילאין, כי כפי מה שבמבטל האדם את עצמו עי"ז יש לו כלי להארת השכל

על הפרשה || פנינים על פרשת השבוע

עצת יוסף הצדיק לשמור את השפע משנות השובע לשנות הרעב

הנה מכואר בפרשה באריכות כל עניין הלום פרעה מעניין שבע הפרות השמנות והדקות, וכן בשיבולים, ויוסף הצדיק פתר את החלום על שנות הרעב ושנות השובע, ונתן את העצה הגדולה של שמירת השפע משנות השבע לשנות הרעב.

כי זה עיקר הקושי שעובר על האדם בחי' שבע שנות רעב, ואז הוא שוכח את כל השבע שהיה לו עד שהוא בסכנה גדולה מאוד מחמת שנופל בדעתו והרבה נפלו מחמת זה, אבל יוסף הצדיק יש לו את הכח להאיר גם בשבע שנות הרעב, כי יוסף הוא המשביר, ומשפיע שפע של דעת גם בשנות הרעב.

ועיקר עצתו הוא לשמור את השפע משני השבע, ויש לבאר עפ"י המובא בליקוטי מוהר"ן (סימן רכב) 'צריך להיות תמיד בשמחה ולעבד ה' בשמחה, ואפילו אם לפעמים נופל מפרגותו, צריך לחזק עצמו בימים הקודמים שהיה מזריח לו איזה הארה קצת כמו שאנו רואים, שכמה סימים מהזיקים עצמן באיש אהד שאינו סימא ומאמינים בו והולכים אחריו, וגם הפימא מאמין למקלו שהולך אחר מקלו, אף שאינו רואה קלל, מפל שפן שראוי לילך אחר עצמו, דהינו מאחר שבמים הקודמים הזריח לו קצת והיה מתחזק ומתעורר לבו להשם

בתוך המלכות שזה עצמו עליית החן דקדושה וכמבואר בפנים, ובתחילת היום אנו זוכים להארה מכל זה שע"ז יכולים לזכות לזה בשלימות במשך היום.

יתברך, אף שעכשו נפל מזה ונסתמו עיניו ולבו, עם כל זה ראוי שיאחז בימים הקודמים וילך אחריהם, דהינו כמו שאז היה מתעורר לבו להתחזק בעבודתו יתברך. בן גם עכשו יחזק לבו מאד, וילך אחר ההתעוררות והזריחה שהיה לו אז, אף שעכשו נפל מזה כנ"ל, עד אשר בקצת ימים יעורו ה' ויחזר ויזרח לו אזרו ויתברך, אמן.

ועפ"י דברי רבינו"ל במאמר זה יובן שגם בעת החושך ילך אחר ההתעוררות, וידע שבוודאי גם בזמן החושך יש שכל ופנימיות נפלא ונורא בכל מה שעובר עליו, אלא שעכשו הוא בדרך של הסתרה כדי שיחזק את עצמו באמונה ודייקא עי"ז יזכה להארת השכל, אבל עכ"פ גם עכשו באמת יש שכל ופנימיות כמה שעובר עליו, כי יש לו ללמוד מהזמנים שהאיר לו והבין אז שיש שכל ופנימיות נפלא בכל דבר בעולם, וגם עכשו יסמוך על זה וידע כבירור שגם עתה הוא כן אלא שמוכרח לעבור עליו הסתרה כדי שיזכה לדרגא גבוהה יותר של השגת השכל.

וזה בחי' עצת יוסף לשמור את השפע משנות השבע לשנות הרעב, היינו לשמור את השגת השכל שהיה לו בשנות השובע, ולהשתמש בזה בימי הרעב, לידע באמונה ברורה ופשוטה שגם עכשו יש בזה בוודאי שכל ופנימיות אלא שמוכרח לעבור עליו הסתרה וכנ"ל.

יסודות החסידות | יסודות חסידות ברסלב מתבארים על סדר שיר וידות לרבי יצחק ברויטער הי"ד

וגם יעקב אמר, שאם לא היה ה' יתברך בעורו לעורו להציל ממנו היה מה שהיה, הם ושלום, כמו שנאמר, "לולי אלתי אברהם ופחד יצחק היה לי וכו'". ועל בן יעקב שפירא מלאכי אלקים עולים ויורדים בשלום, אז ראה כל המלכיות המשתעבדים בישראל עולים ויורדים. אבל מלכות אדם, שהיא הגלות הנז, ראה עולה ולא יורד (כמו שנאמר בפסוק), כי אפילו יעקב שהוא עצם האמת לא היה יכול לעמוד על הדבר אף והיה אפשר לצאת מזה הגלות לכפול רבוי השקר והרפואות וכו' המתפשט עכשיו, עד שה' יתברך הכטיחו, "הנה אנכי עמו ושמתיד בכל אשר תלך, כי לא אעזבך", שפרפו על תפיץ האחרון שה' יתברך לא יעזב אותנו לעולם, כמו שכתוב, "כי לא יפוש ה' עמו וכו'". והבן הדברים היטב, אם תרצה:

וזה שאמר רבי יוסף, אי לאו האי יומא פמה יוסף איבא בשוקא. כי הצדיקים הגדולים היו עובדים את ה' יתברך גם אם לא נתנה התורה. כמו שמצינו אבות העולם שעבדו את ה' יתברך וקמו כל התורה עד שלא נתנה. אבל לגדל התגברות השקר לא היה אפשר להכיר ולהבחין בין צדיק לרשע אי לאו האי יומא שהוא יום החמשים שבו קבלו ישראל את התורה שעל ידי זה יש לנו כח להכניע ולכפול השקר אפילו בתקופת הגלות האחרון הנזכר כנ"ל. וזה אי לאו האי יומא דקא גרים פמה יוסף איבא בשוקא והבן.

וזה "רבנות עשיית אתה י"י אלתי נפלאותיה ומחשבתיה אלינו אין ערה אליה אנידה ואדברה עצמו מספר וכו'" שהיא נאמר לענין מתן תורה, כמו שאמרנו רבותינו וזרונם לברכה, (פסוקא בדרך רבנו, וזרונם לברכה). וזהו אנידה ואדברה עצמו מספר, כי עכשיו על ידי כח קבלת התורה נמשכין עלינו מחשבותינו ונפלאותינו יתברך נפלאות תמים דעים בלי ערה עד אשר עצמו מספר, בחינת אנידה ואדברה עצמו מספר, אשר על ידי זה יש לנו כח לכפול השקר הרב והעצום אשר אין מספר לשקריו, כי כח האמת של התורה עומד כנגדו בלי ערה ומספר.

בשבעות שעברו נתבאר שאור הגאולה הוא הארת שער החמישים דקדושה, ועל כן מוכרחים לעבור קודם לכן את הוזה לעומת זה שהוא הקליפות של שער החמישים, ורק ע"י שמכניעים את הקליפות האלו, זוכים לגאולה שהיא הארת שער החמישים, ולעמוד באלו הנסיונות אי אפשר לזכות רק ע"י הארה משער החמישים דקדושה בעצמו, וזהו ענין פנימיות התורה שמתגלה לפני באת המשיח שהוא הארה משער החמישים דקדושה שבכה זה יכולים לעבור את הנסיונות של שער החמישים.

ונתבאר מדברי מוהרנ"ת ששער החמישים אינו רק עוד שער ודרגא של מומאה, אלא הוא בחינה אחרת לגמרי, כי מ"ט הוא בחי' דרכים שונות של התגברות היצר הרע, שזה ענין שבע כפול שבע, ושער הנ"י הוא בחי' אין סוף של התגברות, ולעומת זאת שער החמישים הוא בחי' אין סוף של עצות דקדושה.

ובהמשך דברי מוהרנ"ת שם מבואר בפירוש ענין זה שהגלות האחרון הזה עיקר הקושי שלו הוא מחמת שעכשו מתגבר שער החמישים של הסטרא אחרא, והעצה כנגדו הוא רק בכח העצות שנמשכים משער החמישים דקדושה ונביא לשונו בזה (בליקוטי הלכות יו"ד הלכות סימני בהמה וזיה טהורה הלכה ד אות יז יח יט):

"וכל הגליות הראשונות היו מבחינת הקלפות הנאחזין ב"ט שיערי טמאה שיש להם מספר וקצו. על בן היה קצו וזמן לכל הגליות אבל זה הגלות האחרון נפתח קצו והוא קצו הקלפות. כי מתגבר, הם ושלום, השקר שנאחזו מבחינת שער החמשים שהוא פמטט בלי גבול. שהיה בחינת קלפת עמלק שהוא בחינת לבן הארמי, שנאמר בו, "ותחלף את משפחתי עשרת מנים", שקשה מאד לעמוד על רפואתו שהוא פמטט בלי קצו כי אם מי שיש לו עצם האמת כמו יעקב אבינו, שהוא בחינת אמת, כמו שנאמר, "יתמן אמת ליעקב", שהוא היה יכל לידע אף להתנהג עמו. כמו שאמרנו רבותנו וזרונם לברכה, אחיו אני ברפואות.

הייתי ליטאי, היום אני ברסלבער

"מה אתה אומר, ממש נהיית ברסלבער?" שאלתי אותו, קובי היסה אותי: "דבר בשקט, אתה יודע מה חושבים על ברסלב אצלנו" • יהודה ארנס כותב על ליטאים שהופכים לחסידי ברסלב וחייהם משתנים

בתחילת שבוע שעבר היו לי כמה סידורים קטנים בירושלים. התנעתי את הרכב על הבוקר ויצאתי מעיר התורה והחסידות לכיוון עיר הקודש. ה'סידורים' כמו תמיד ערכו פי שלוש זמן מהמתוכנן. לפני שקיעה נסעתי לכותל ל'מנחה', הזדמנות נדירה ל"בני-ברקי" שכמוני.

רגע לפני שיצאתי מהמקום הקדוש שמתי לב לדמות מוכרת שמתפללת בדביקות עצומה, הסתכלתי שוב ואז קלטתי, זה היה קובי, חבר הדר לשעבר בישיבה בה למדנו שש שנים ביחד, כבר כמעט עשר שנים שלא פגשתי אותו אבל הרגשתי שהקשר בינינו נשאר כמו אז. היכיתי בסבלנות שיסיים את תפילתו.

הוא ישב עוד זמן רב בפניה, מידי פעם מנגב דמעות קטנות וכל הזמן מרוכז לגמרי בספר התהילים שלפניו. כל כך ריחמתי עליו באותה שעה, מה עובר עליו? מישהו חולה? בעיות כבדות? פרנסה? מה יכול להביא בן אדם כמו קובי לתפילה כזו? תמיד הוא היה הציני של החבורה פתאום הוא מויל דמעות. מה קורה שם?

ההלמתי שאשאר עד שיסיים ואנסה לעזור לו, בכל אופן היינו יחד תקופה משמעותית מהיננו. אחרי עשרים דקות הוא סיים, ניגשתי אליו בחשש. הוא מיד

זיהה אותי וחיוך רחב התפשט על פניו. "וואי וואי... יהודה! שנים... איזו הפתעה!" הוא לחץ את ידי כשמהה כאילו לא עובר עליו כלום. דיברנו על החיים, כמה ילדים יש לו, כמה לי, מה עושים היום וכו' ואז רגע לפני שנפרדנו אורתי אומץ.

"קובי תחיה פתוח איתי אני אעזור לך. מה קרה לך? מה פשר הבכי והתפילה הנרגשת שהיו כאן עכשיו. אני מבטיח לא לספר". הוא חיך חיוך מכויש ואמר: "הכל בסדר יהודה אל תדאג לא קרה שום דבר". נו באמת קובי אני מכיר אותך זה לא ממש מתאים לך התפילה הזו", אמרתי. "אם אתה מתעקש לדעת ומבטיח לא לספר... בא נעלה לרובע נשב על פיצה ואסביר לך הכל".

ישבנו בפצירה קטנה והוא התחיל לספר, "באמת הכל בסדר אצלי ב"ה, רק שלפני חצי שנה בערך פגשתי חבר שהציע לי לבוא לשיעור מעניין, שם דיברו שבעצם המצפון הדתי שמלקה ומדכא אותנו על כל כישלון הוא בעצם לא מה שהשבת, הוא ממש לא היצר הטוב, הוא בדיוק להפך, הוא הגורם לכישלון הבא.

דיברו שם על זה שהשם הוא לא שומר שמחפש את העבירות שלנו אלא הוא אבא טוב שמחפש את הטוב שלנו וזה מה שבאמת מעניין אותו. ועוד ועוד דברים שנאמרו שם עם ראוות ברורות, הכל היה חדש לליטאי קר כמוני. אבל לעשרת הליטאים האחרים שישבו איתי זה היה מוכר מהשיעורים הקודמים כנראה.

"לא היה קשה לי להתחבר לדברים, כך הכל להרגיש טוב ואהוב זה תמיד נחמד. המשכתי להגיע לשיעורים כל שבוע. ולאט לאט הרגשתי שינויים גדולים שעוברים עלי, פתאום התחלתי להנות מהתפילה, פתאום שבת כבר לא הייתה עול אלא מתנה, אפילו כבאלגן של הבחירות אני לא מרגיש צורך להילחם בעד או נגד מישהו".

חייתי בהלם. דיברים כאלו מקובים? כזה קשר עם ה'?" "מה אתה אומר? ממש נהיית ברסלבער?", "לא בדיוק. כמו שאתה רואה אני לבוש כמון וכך גם ילדי וזה גם לא הולך להשתנות, יש המון כמוני שמהוברים לתוכן של ברסלב בלי כל ההיצוניות. כל הזמן יש נהירה של חרדים מלידה לתורת ברסלב. במיוחד עכשיו עם כל הבלאגן והפילוגים. הם ממשיכים הכל כרגיל, רק משהו שנשמה שלהם השתנה".

"קובי הפתעת אותי. הייתי בטוח שעובר עליך משהו נורא. עכשיו אני רגוע". "כן הכל טוב ב"ה. אבל תבטיח שאתה לא מספר לאף אחד. אני לא צריך בעיות כבדות. אתה יודע מה חושבים על ברסלב אצלנו". הוא ביקש רגע לפני שנפרדנו. "אל תדאג שום מילה" הבטחתי לו. נפרדתי ממנו לשלום וחזרתי לבני ברק עם קנאה קטנה בלב.

השיעורים הקבועים ל'שבת מקיץ ול'פרשת ודגש

יום	חודש כסלו / טבת	הדף היומי מסכת חולין	משנה ברורה עמוד היומי 'דרש'	ליקוטי מוהר"ן ח"א	ליקוטי הלכות ח"ה	זוהר חדש	העמוד היומי
ז	ל	יא	חזרה	קטו.	ריח	מא:	
א	א	יב	שלט, ד	קטז:	ריט	מב.	
ב	ב	יג	שלט, ד	קטז.	רכ	מג:	
ג	ג	יד	שלט, ה-ו	קטז:	רכא	מג.	
ד	ד	טו	שלט, ז	קיו.	רכב	מג:	
ה	ה	טז	שמ, א	קיו:	רכג	מד.	
ו	ו	יז	חזרה	קיה.	רכד	מד:	

התורה הנלמדת בחבורת 'תמימי דרך' העולמית: ליקוטי מוהר"ן, חלק ראשון, תורה א. ומעשרה בטבת - עוברים ללימוד תורה ב'!

עזרו לנו להגדיל את ההפצה ע"י תרומה במכשיר 'קהילות' חפשו: 'עלמא דאורייתא' תרמו וכתבו: עבור 'המקורבים' תזכו למצוות!

זכורות שיעורים ובתי-כנסת למקורבים!

עיר	נושא השיעור	מגיד השיעור	יום ושעה	לפרטים
בני ברק	'תמימי דרך' הליכה עם תורה	לומדים בחבורה חבורת חניכי הישיבות ב"ב	יום שני בשעה: 7:40 בערב	0548487317
בני ברק הרצוג	ליקוטי הלכות	לומדים בחבורה	מוצאי שבת בבית פרטי בשעה: 10:00	0548496139
בני ברק הרצוג	שיעור התחזקות		בכל ליל שבת מברכים	0548496139
בני ברק	התחזקות	רבנים שונים	יום שני בערב	0548517128
בית שמש	חבורה ללימוד ליקוטי מוהר"ן	לומדים בחבורה	יום שישי בשעה: 11:00 בבוקר	0548528387
קרית ספר	בית מדרש 'נצח ישראל'	תפילות / שיעורים / מלווה מלכה ועוד		ר'ח' מסילת יוסף 34 (מאחורי 'בר כל')
קרית ספר	בית מדרש 'נצח ישראל'	שיעור מהר"ח ר' אשר זעליג מרגליות	בימי שלישי פעם בשבועיים	ר'ח' מסילת יוסף 34 (מאחורי 'בר כל')

קו 'המקורבים' - חניכי הישיבות בני התורה המקורבים לאורו של רביה"ק מוהר"ן מברסלב: 077-31-40-331
שיעורים עידכונים שירים ועוד שמעו ותחי נפשכם!!

אחי הקורן עד מתי נחכה למשיח --- בשביל ללמוד זוהר ? ? ? הגיע הזמן שנבין --- לימוד הזוהר מביא את המשיח !!!
 כותב הזוהר הקדוש (פרשת נשא, קכו): "ומשום שעתידים ישאל לטעם מעץ החיים, שהוא ספר הזוהר הזה, יצאו בו מהגלות ברחמים!!"
 רכוש לך עוד היום את סט ספרי הזוהר הקדוש עם הפירוש הנפלא 'מתוק מדבש'! שלושה גדלים לבחירה! משלוח חינם עד הבית!
 ניתן להזמין את כל ספרי בעל 'מתוק מדבש'. ע"י נציג אישי: 054-848-73-17

ליצירת קשר, לתרומות, להנצחת שם, לקבלת הגליון באימייל, למוקדי ההפצה, ולפרסום בגליון פנו לקו 'המקורבים': 077-31-40-331 והשאירו הודעה בשלוחה: 72 E0773140331@GMAIL.COM או לאימייל: * * *

ניתן לתרום / להזמין את הגליון עד לביתכם דרך מכשירי 'קהילות' בכל רחבי הארץ! וכן דרך קו 'קהילות': 0732757000 בשלוחה: 11318 (בכל האופנים יש לציין: עבור עלון המקורבים, וכשהתרומה היא דרך הטל' יש להשאיר הודעה לאחר מכן בקו המקורבים הנ"ל בשלוחה 72 על סך התרומה, ושהיא מיועדת לעלון זה) תזכו למצוות!
 * * *
 נשמח לקבל כל חומר לגליון ע"י שליחה לכתובת האימייל הנ"ל עד יום שני בערב בצירוף שם מלא ומיקום עיר! (אפשר שם וכתובת בדויים, ולציין זאת), עם זאת, אין התחייבות שהדברים יפורסמו, ואין לראות באי-פרסומם שום צד פגיעה (יתכנו הרבה סיבות, גם טכניות), בהצלחה!!

המקור בנים

בפ"ד גליון יא' פרשת ויגש התשע"ט

גליון שבעי להניכי הישיבות בני התורה המקור בנים לאורו של רביה"ק מוהר"ן מברסלב זיע"א

הדשתי קרבתי

מאמר בפנימיות הפרשה, משרשי הדברים עד לעובדא ולמעשה

הקושיות על הצדיקים

פרשת ויגש היא הפרשה השלישית העוסקת בענייניו של יוסף הצדיק. לאחר פרשת וישב – שמספר את סדר 'הירידה' של יוסף, ופרשת מקץ – שמספר את סדר 'העליה' של יוסף, בפרשת ויגש – מסופר התגלות יוסף לאחיו, ופגישתו עם אביו, שהוא לכאורה החלק 'השמח' והשלם של המעשה.

אך רגע אחד קודם לכן, מסופר על שיחה שהייתה בין יהודה לבין יוסף, שרק לאחריה הייתה התגלות המשמחת והמרגשת, וכל ההמשך הנפלא שהיה לזה. והחלק הזה מעון לימוד, מה היה המשא ומתן ביניהם, וכיצד השיחה הזאת הביאה לגילוי של יוסף.

ומתוך הדברים יתבאר בעז"ה עניין יהודה ויוסף, שכל אחד מהם מרמז על מהלך אחר ושונה מהאחר, ומכל אחד מהם יהיה 'משיח' (משיח בן יוסף, ומשיח בן דוד). אך השלימות הוא דווקא כשהם מתחברים יחד, שזה ארע בפרשה זו, וזה יהיה לעתיד וכמובא בהפמרה של פרשה זו.

* * *

תחילת הפרשה מתחיל 'באמצע' המעשה. תחילתו מובא בסיום פרשת מקץ, והוא שיוסף הממין הגביע באמתחת בנימין, וכתוצאה מזה היה צריך בנימין להיות עבד ושאר אחיו יחזרו לביתם לשלום. ואז מתחיל פרשת ויגש, כשיהודה רוצה לבקש מיוסף שיישאר הוא עבד תחת בנימין והנער יעלה עם אחיו. אך קודם לזה הוא מתחיל לספר לו כל המעשה מתחילתו.

ויש כאן כמה תמיהות:

א. מפני מה נחלק המעשה הזה לשתי פרשיות, שתחילתו בפרשה זו ובאמצע מתחיל פרשה אחרת.

ב. הפסוק הראשון תמוה מאד: 'ויגש אליו יהודה' – מהיכן ולהיכן ניגש, והלא כבר עמד לפניו. כמו כן מהו 'באזני אדוני' וכי ידבר אל 'עניניו' או 'פיו'! 'זאל יחר אפך בעבדך' – מאיזה טעם חשש שיהרה אפו. ומהו 'כי כמוך כפרעה'.

ג. מפני מה האריך לחזור ולספר את כל מה שהיה, מאחר שיוסף ידע זאת בעצמו. והיה לו מיד לבקש שיחיה הוא עבד תחת בנימין, מחמת שהוא טוב ממנו לכל דבר (כמו שפירש"י).

ד. מדוע דברים אלו נרמזו ליוסף שלא להסתיר עצמו עוד, אלא להתגלות לאחיו. מעיקרא מאי קסבר ולבסוף מאי קסבר.

ביאור הפשט – רש"י והרמב"ן

בדברי רש"י מבואר שיהודה דיבר אליו דברים קשים, ולפי זה מובן הלשון 'ויגש' שהוא הכנה והזמנה למלחמה, ועל זה ביקש ואמר 'באזני אדוני' שייכנסו דבריו באזניו ויקבלם, וגם הוצרך לבקש 'זאל יחר אפך בעבדך' מחמת הדברים הקשים שעומד לומר לו.

אמנם הוא פלא, כי בפשטות נראה שכל דבריו של יהודה הם דברי ריצוי ופיוס ואין בהם שום דיבורים קשים. ואכן, לאורך הדברים מבאר רש"י שהם דברי

'מענות' על יוסף, אך לפי פשוטו אינו נראה כן, וגם אינו מוכן מה מענתו (רמב"ן).

הרמב"ן מבאר שיהודה בא לדבר בדברי תחנונים, ובשביל כך חזר על כל המעשה כדי להראות לו איך היו אנוסים לאורך כל המעשה, ולכן מן הראוי שיקבל דבריו שמבקש לכל הפחות שיקח אותו תחת בנימין. ובביאור הפסוק 'כי כמוך כפרעה' רמז לו שהוא יודע שמעשה הגביע היה בכונה תחילה.

הרחבת הדברים – אור החיים וקדושת לוי

באור החיים הקדוש מבאר שיהודה רצה להתווכח עם יוסף ואם בדרך מלחמה כדברי רש"י או בדרך פיוס כדברי הרמב"ן אלא שחשש שאם יהיה הויכוח לעיני שריו ועבדיו של יוסף – יש בזה שתי סכנות: א. שאם ינצח את יוסף, יהיה בזה ביזוי המלכות. ב. שהשרים והעבדים ימו את דעתו. ולכן ביקש להיכנס בין השרים לבין יוסף ולדבר בלחש לתוך אזניו. וזה הפירוש 'ויגש אליו', והלשון 'באזני אדוני'. ועל כך ביקש 'זאל יחר אפך בעבדך' על שהעז להתקרב כל כך, 'כי כמוך כפרעה' הרי אתה מלך כמו פרעה ואמור לי לבנות את כבודך בעיני השרים.

ובספ"ק קדושת לוי מבאר שיהודה רצה לעורר את לבו של יוסף, ולכן התחיל לדבר היוצאים מן הלב, שייכנסו אל לבו של יוסף. אך ידע שאם יעברו הדרך על ידי מתורגמן כבר לא יהיה 'דברים היוצאים מן הלב', ולכן 'ניגש' אליו ודילג על המתרגם, וביקש ממנו לדבר 'באזני אדוני' בלי מתרגם באמצע. והוסף 'כי כמוך כפרעה' ובוודאי אתה יודע שבעים לשון ואם כן אין צורך למתרגמן.

* * *

להשלמת הדברים בדרך הפשט יש להוסיף, שהיה כאן שינוי בין מצד יהודה והשבטים ובין מצד יוסף. מצד יהודה והשבטים – הם סברו בתחילה שכל העלילות שהיו עליהם הם מחמת המא מכירת יוסף, בשביל לתקנם ולכפר עליהם, אך לאחר שאמר להם יוסף שרק בנימין יהיה עבד וכולם יכולים לעלות לשלום – הבינו שאין זה מחמת מכירת יוסף, שהרי בנימין הוא היחיד שלא היה שותף במכירתו, ולכן ניגש יהודה למלחמה. ומצד יוסף – רק אחר שראה שיהודה מסור כל כך לבנימין ומוכן להיכנס תחתיו לעבדות, וגם שאכפת להם צערו של אביהם, אז היה יכול להתגלות בלי חשש (על פי דברי האור החיים בכמה מקומות).

פנימיות העניין – ליקוטי הלכות

בפנימיות העניין מסופר כאן על היבור בין שני עולמות – יהודה ויוסף. ובוזוהר הקדוש מביא על כך את הפסוק "כי הנה המלכים נועדו עברו יחדיו" ומגלה שעל ידי הייחוד והחיבור ביניהם, שמרמז לייחוד קב"ה ושכינתיה נעשו טובות והשפעות בכל העולמות.

* * *

יסוד העניין הוא כך:

יעקב אבינו נשא שתי נשים: רחל ולאה. ומהם נולדו יהודה ויוסף; יהודה הוא ראש בניה של לאה, ויוסף הוא ראש בניה של רחל, ושניהם יש להם כה של

ממשלה ומנהיגות. יהודה נקרא 'מלך' (כמבואר ברש"י פרשת וישב, וכפי שכתוב בברכתו של יעקב בפרשת ויחי), ויוסף נקרא 'צדיק'. שכל אחד מהם הוא עניין של מנהיגות.

במשך הדורות, מאז נחלקה מלכות בית דוד היו בעם ישראל שני מלכים – מלך יהודה ומלך ישראל [שהתחיל על ידי ירבעם, שהוא משבט יוסף], וגם לעתיד יהיו שני משיחים – משיח בן יוסף ומשיח בן דוד [שעל זה אנו מתפללים בשתי מקומות בתפילת שמונה עשרה; בברכת 'זלירושלים' על משיח בן יוסף, ובברכת 'את צמח דוד עבדך' על משיח בן דוד].

יהודה ויוסף מכוונים כנגד ספירת היסוד וספירת המלכות, וכל זמן שאינם מאוחדים – אזי כביכול שניהם חסרים, כמו שהיה במכירת יוסף שכאותו זמן ירד גם יהודה מגדולתו, וכמו שהיה במשך כל הדורות שנהלקה המלכות. אך כאשר הם מתאחדים – כמו שהיה בפרשה זו, וכמו שיהיה לעתיד שיתחברו שני ה'עצים'; עץ יוסף ועץ יהודה, ויהיה מלך אחד לכולם וכמבואר בנבואה של הפטרת הפרשה] – אז יש שלימות לשניהם, והחיבור הזה נקרא ייחוד קודש אבריק הוא ושכינתיה.

* * *

משמעות העניין הוא סוגיא רחבה שנתבארה הרבה בספרי החסידות, ויש לזה שייכות גם לעניין רחל ולאה שמרמזים על שני דרגות של ייחוד [דעת' ויאמנה!], וגם זה סוגיא רחבה בפני עצמה, ויתבאר בעז"ה בפרשת ויצא, אך תמצית העניין הוא כך:

מדת היסוד – הוא המשפיע, ומדת המלכות – הוא המקבל. משכך, היסוד מוכרח להיות במצב של מלאות ושלימות, כדוגמת החמה שיש לה אור ושפע מעצמה, והמלכות היא חסרה כמו הלבנה, וצריכה לקבל שפע ואור מהיסוד. וה'חמה' מתייחסת באופן פרטי למדת התפארת, אך באופן כללי היא מתייחסת לזעיר אנפין שהכלל שלו יכול להיות התפארת או היסוד].

ולכן אצל יוסף שהוא המרכבה למדת היסוד – אסור שיהיה שום מצב של פגם וחסרון, רק צריך להיות בשלמות ממש, ואילו אצל יהודה, וכן אצל דוד שהוא מזרעו – יש מצב של עליות וירידות, ואפילו נפילות וכשלונות. [וכמו שהיה בפרשת וישב – שבאותו סוג נסיון, יוסף עמד בו ויהודה נכשל בו]. ולכן, היסוד, אם הוא נפגם חס ושלום – מתבטל כל מציאותו. ואילו המלכות – החסרון אינו

מכיון ששבוע שעבר לא זכינו למאמר על הפרשה הננו מצרפים זאת בגליון זה.

הצדיק – בירור האמת מהשקר

אחר שהתחיל בפרשת וישב לעסוק בסיפור עניינו של יוסף הצדיק, ממשיך בזה בפרשה זו פרשת מקץ [וכן אחר כך בפרשת ויגש ופרשת ויחי].

בפרשת וישב נתבאר בהרחבה הטעם שהרחיב הפסוק כל כך בסיפורו של יוסף הצדיק, יותר מכל האבות, ותמצית העניין הוא שאמנם האבות הם יסודות האמת, אבל הקיום של האמת הזה עומד על 'צדיק יסוד עולם' שהוא הכח שמחבר בין האמת לבין המציאות [אחיד שמיא וארעא], ויוסף הוא המרכבה למדה זו של 'יסוד-צדיק', ולכן מאריך הכתוב כל כך בעניינו.

והנה סיפור זה נחלק לארבע פרשיות, כשכל אחד מהם הוא חלק נוסף ולימוד נוסף בעניינו של יוסף, וביסוד החשוב הזה של מדת 'הצדיק'. ולכן נמשיך ללמוד בדרך זה אף את הפרשה הזאת פרשת מקץ, וכן את הפרשיות הבאים בעז"ה.

* * *

בפרשת וישב נכתב באריכות סדר 'הירידה' של יוסף, כאשר בתחילת דרכו היה בן חביב אצל אביו, וחלם את החלומות שעומד למלוך, ומשם ולהלן מתחיל סדר שהולך ויורד עוד ועוד – קנאת האחים, מכירתו לעבד, ירידתו למצרים, ועד תכלית הירידה שנכנס לבית האסורים, וגם שר המשקים שהיה צריך להזכירו לטובה, שכה אותו וכוה מסתיים הפרשה [ובאמצע הפרשה מסופר אף ירידתו של יהודה].

מבטל את מציאותה אלא זהו בעצמו מהותה. ולהיפך, אם הוא מרגישה עצמה מלאה, כביכול יש לה מציאות לעצמה ואינה צריכה לקבל מהיסוד – זה מה שפוגם אותה, ומבטל את מציאותה.

ואמנם עיקר הנהגת העולם הזה הוא דווקא על ידי המלכות, כי התכלית של העולם הוא – שדווקא מתוך מצב של הושך והסתרה, שיש תערוכת בין טוב לרע – יתגלה מלכות ה'. אבל זה בעצמו הסכנה, כי מחמת ההסתרה שיש בעולם, יש נסיון גדול לראות את העולם כמציאות בפני עצמה, וכל אדם יש לו נסיון לעשות מציאות מעצמו, שזה נקרא בספה"ק 'אנא אמלוך', ואז הוא נפרד ח"ו מהשם יתברך.

ולכן, בכדי שהמלכות תהיה לטובה ולא להיפך – מוכרח שתקבל אור מהיסוד שהוא הצדיק, שהוא 'אחיד שמיא וארעא', והוא מגלה את האור בתוך החושך ואת האמת בתוך השקר [וכמו שהתבאר בהרחבה בפרשת וישב ופרשת מקץ], ורק אז, כשהמלכות 'לית לה מנרמה כלום' [–אין לה מעצמה כלום] אלא מה שמקבלת מהשמש – אז יש לה שלימות.

וזה היה כל המעשה שבין יהודה ליוסף. שבתחילה לקח יהודה מלכות לעצמו ודחה את יוסף, וזה גרם לו את כל הירידה והנפילה, ואחר כך את כל הייסורים עם יוסף. עד שבפרשה זו 'ניגש' אל יוסף, היינו שביטל עצמו לפניו ודיבר אליו דברי תחנונים שירחם עליו, והסכים להעמיד עצמו כעבד אצלו, ואז הגיע הזמן של התגלות יוסף, כי כשהמלכות מתעוררת לקבל שפע אור מהיסוד – הוא מתעורר כנגדה להשפיע לה, ונעשה ייחוד ביניהם, שגרם לייחוד בכל העולמות. וכך גם יהיה לעתיד.

* * *

והמובן מזה למעשה הוא, שכל 'יהודי' יש לו מלכות ותפקיד בעולם, אך כדי שיוכל לעמוד בזה צריך להיזהר משני דברים: א. לא לעשות מציאות מעצמו ולהשוב שיכול למלאות תפקידו לבד, אלא צריך להתחבר אל הצדיקים שיאירו לו את אור התורה והאמת. ב. לא להתבלבל ולהישבר מכל מיני מציבים של עליות וירידות ואפילו נפילות, כי אדרבה זהו מהותו להיות 'חסר' כדי שיהיה כלי לקבל את האור. וכשנזהר משני דברים אלו, אזי הוא מחובר באמת אל מלכותו ותפקידו, ויבוא בוודאי לשלימותו.

אם עושה מציאות מעצמו והושב שיכול למלאות תפקידו בעצמו.

לעומת זאת בפרשת מקץ מסופר סדר 'העליה' של יוסף, כאשר ברגע אחד יצא מבית האסורים ובתוך יום אחד עלה להיות שני למלך ולהיות השליט והמשביר לכל עם הארץ, כשבהמשך מתקיימים החלומות שהלם ואחיו השתחוו לו אפיים ארצה. ויש כאן כמה עניינים הטעונים לימוד כדלהלן [ובפרשת ויגש יתבאר אי"ה החיבור בין יוסף ליהודה, ובפרשת ויחי עניין י"ב השבטים].

והנה בדרך כלל קוראים פרשה זו בימי החנוכה, ובוודאי יש קשר בין הדברים, וכפי שנתבאר הרבה בספרים הקדושים בכמה דרכים, וגם עניין זה יתבאר להלן בעז"ה.

* * *

התמיהות שיש בפרשה זו:

א. עניין החלומות. דרכו של יוסף רצוף בחלומות, החל משני החלומות שהלם בעצמו, ועד החלומות של שר המשקים ושר האופים, ובעיקר חלומו של פרעה, כשיוסף הצדיק הופך להיות 'פותר הלומות', וצריך להבין בכלל מה עניינו של 'החלום', ומדוע עניין זה מודגש ביותר אצל יוסף הצדיק.

ב. מה עניין שנות הרעב ושנות השבע שעליהם חלם פרעה, מדוע היו צריכים להיות, ובפרט שלבסוף לא נתקיימו לגמרי, אלא היו רק שנתיים רעב ולא יותר (כמו שכתב רש"י). ואמנם מתוך כך נתגלגל הדבר שיצא יוסף מבית האסורים, והתמנה למשנה למלך. אך זה בעצמו צריך להבין איזה חכמה ובינה יתירה

ראה בו פרעה שהחליט למנותו למלך [אף שהיה עבד ועברי שלפי חוקי מצרים אינו ראוי למלוכה (כמו שפירש"י)].

ג. הנהגת יוסף עם האחים תמונה מאד, מדוע העלים עצמו מהם והתנכר עליהם בכזה אכזריות, כשהוא הושד אותם כמרגלים, וגרם להם פחד מות כשהחזיר להם כפסם, ולאחר מכן אף שלא להניח אצלם הגביע שלו, וצריך להבין מדוע עשה כן. כמו כן צריך להבין מדוע לא הודיע ליעקב אביו את מקומו וגדולתו, כשבוודאי ידע או שיער גדול צערו ואבלו של אביו.

ד. עניין הנוכה מרומז בתורה בפרשת מרגלים, בפסוק "סלח נא לעוון העם הזה כגודל חסדך ורחמך" ונשאת לעם הזה ממצרים ועד הנה", שבאמצעו מרומז 'הנוכה' בראשי תיבות. וצריך ביאור הקשר בין הנוכה לבין המרגלים. וגם צריך להבין מדוע בחר יוסף בדווקא להשדע כ'מרגלים'.

ביאור הפשט

בדברי הרמב"ן מבואר שיוסף ידע שהחלומות צריכים להתקיים כי הם כמו נבואה. והנה היו שתי חלומות; בחלום הראשון – השתחוו כל האלומות של האחים לאלומתו של יוסף, ובחלום השני – השתחוו לו השמש והירח והכוכבים. ומרומז בזה שתחילה ישתחוו האחים ליוסף בלא לדעת שהוא יוסף, אלא רק משום שהם צריכים לתבואתו. ורק בפעם השני ישתחוו ליוסף בעצמו, דהיינו מתוך ידיעה שהוא יוסף.

ולכן בתחילה לא היה יכול להודיע לאחיו שהוא יוסף וגם לא לאביו, שעל ידו ממילא ייוודע לאחים, עד שישתחוו לו תחילה בחוסר ידיעה. וגם כשהגיעו עשרה אחיו והשתחוו לו לא היה בזה די, עד שיביאו את בנימין וישתחוו לו כל האחד עשר אחים בחוסר ידיעה. ורק אחר כך היה יכול להתגלות, ואז ציווה להם להביא את אביו, כדי שיתקיים החלום השני.

באור החיים הקדוש מבאר, שיוסף לא ידע מה בלבם של אחיו עליו, האם עדיין שונאים אותו ויכולים הם ושלום להורגו. ולכן לא הודיע לאביו כדי שלא יודע להם ויבואו להורגו, וגם כשבאו לפניו היה צריך לכדקם עד ששמע אותם בפירוש מתחרטים על מכירתו, ועדיין רצה לבדוק מה היחס שלהם לבנימין אם מקנאים גם בו, ולכן ציווה להם להביא אותו והכנים בדווקא אצלו את הגביע כדי לבדוק זאת, ורק כשראה שלכם שלם עמו ועם בנימין – אז התגלה להם.

ובפסח"ק קדושת לוי מבאר שכל זה היה מחמת רחמנות עליהם. והיינו שידע בבירור שהחלומות צריכים להתקיים ואחיו יצטרכו להשתחוות לו, וכדי שלא ירגישו ש'ניצח' אותם – עשה תחבולה שישתחוו לו בלי ידיעה שהוא יוסף, ובה לא היה להם הרגשת הבושה ש'ניצחו'. (ומשמעם זה גם לא סיפר לאביו כדי שלא ייוודע להם). ורק אחר כך נתגלה להם.

ובפירוש 'כלי יקר' מבאר שכל הסדר שעשה להם היה כדי לתקן את פגם המכירה, ולכן עשה להם מדה כנגד מדה כל מה שעשו לו. ולכן השד אותם כמרגלים כנגד מה שהשדו בו שהוא מרגל עליהם, וגרם להם פחד מות כנגד מה שרצו להורגו והשליכו אותו לבור, ונתן להם הרגשה של עבדים [במפורז הגביע] כנגד מה שמכרו אותו לעבד, וכן מפרט שאר הדברים. [ובפסח"ק מבואר עוד, שאם היה ממשיך לייסרם עוד מעט – היה מתקנם לגמרי, אלא שמחמת תפילתו של יעקב אביו 'ואל שדי יתן לכם רחמים לפני האיש' נכמרו רחמיו עד שלא היה יכול להתאפק והוכרח להתגלות להם, ולכן לא נגמר תיקונם לגמרי, והיה צריך עשרה הרוגי מלכות].

ביאור הפנימיות

בפנימיות העניין [המתבאר בספר ליקוטי הלכות], מתגלה כאן עוד חלק בתפקידו של 'הצדיק'.

העולם נמצא תמיד במצב של 'תערובת'. החל מכריאת העולם שהיה אז 'שבירת הכלים' ועל ידי זה נעשה תערובת בין 'הפנימיות' שהוא האור האלוקי שיש בכל דבר לבין 'החיצוניות' שהוא הגשמיות שמכסה אותו. ואחר כך מחמת הטא אדם הראשון התגבר יותר התערובת, ונעשה ערבוב גדול בין טוב לרע.

והאדם, במשך כל ימי חייו – עומד מול התערובת הזאת, וצריך להפש את האמת הנמצאת בתוך התערובת הזאת, ולברר אותה מתוך השקר. וזה הוא

תמצית תפקידו – לברר את הטוב מתוך הרע, הן על ידי קיום מצוות, הן על ידי הזהירות מעבירות, והן ובעיקר על ידי דברי הרשות, שצריך להתעסק בהם על פי התורה, ולברר בהם את הטוב מן הרע.

הנקודה היחידה שלא שלט בה תערובת – הוא נקודת היסוד. נקודה זו הוא נקודת האמת שלא שלט בה השבירה, ואין שם שום ערבוב, אלא רק סולת נקיה ברורה ומבוררת (ראה ליקוטי מוהר"ן סימן לד), וממנה נמשך כח התיקון והבירור לכל העולם.

נקודת היסוד הוא 'הצדיק יסוד עולם' – שהוא מחובר לגמרי לנקודת האמת, בלי שום סמיה ותערובת. ולכן רק על ידי החיבור אליו – יכולים לאחוז בנקודת האמת, ולהינצל מכל הערבוב והשקר, ולהצליח לברר את הטוב מן הרע. ונקודה זו ישנה בפרטיות אצל כל אחד, כי כל אחד יש בו 'נקודת צדיק' שאין בחברו, וכל תפקידו במשך ימי חייו – הוא להגיע אל הנקודה הזאת, שעל ידה הוא מגיע לנקודת האמת ונהדרך להגיע לנקודת הצדיק הפרטית, היא על ידי החיבור אל הצדיק הכללי.

* * *

והנה עיקר הערבוב מתבטא בחלום. כי בזמן שאדם ניעור – יש בידו כח לשלוט על מחשבותיו, ולבחון מה טוב ומה רע, מה אמת ומה שקר. אך כשהוא ישן – המחשבה פועלת בלי שליטה, וכל הדמיונות והערבובים שולטים שם שליטה בלי מיצרים. עד שגזרו אומר חז"ל ואמרו (ברכות סא) "אין חלום בלי דברים בטלים".

הכח 'לפתור' את החלום – הוא רק על ידי הצדיק, שהוא 'מבורר' לגמרי, והוא מבחין מיד מה נכון ומה הבל, ופותר אותו על מתכונתו. ולכן יוסף הצדיק הוא זה שהיה יכול לפתור חלומות, הן לשר המשקים והאופים והן לפרעה. ולכן גם החלומות שלו בעצמו – לא היו חלומות של הבל, אלא חלומות ברורים ונכונים, שהם כבחינת נבואה.

וזה עניין שנות השובע והרעב, שמרמזים על האמת והשקר. ובדרך כלל עולם אינו לא במצב של 'שבע' ולא במצב של 'רעב', כי האמת והשקר מעורבים. אך כאן הגיע זמנו של יוסף להיות השליט ולברר את האמת מתוך השקר, ולכן נפרד 'השבע' מה'רעב' ונתגלה בבירור מה השקר ומה האמת, וכיצד על ידי האמת (שנות השבע) יכולים להחזיק מעמד גם בתוך השקר (שנות הרעב). ולכן גם לא נתקיימו למעשה שבע שנות הרעב, כי כשהגיע למצרים יעקב שהוא עמוד האמת נתבטל לגמרי השקר שהוא הרעב, ויש עוד להרחיב בזה בעניין החילוק בין יעקב שמבטל לגמרי את השקר, לבין יוסף שמלמד איך להחזיק מעמד בתוך השקר, ואין כאן מקומו].

* * *

ההיפך הגמור מהבירור – הוא המרגלים.

על המרגלים נאמר ש"הקדימו פה לעיני" מחמת ש"אמרו בניהם מה שלא ראו בעיניהם". ולכאורה אין זה נחשב 'הקדמת' פה לעין, אלא רק פה 'כלי' עין. אלא שבאמת 'ראו' את מה שאמרו, אך הטעם ש'ראו' כן הוא מחמת ש'אמרו' כן. כלומר: הם ראו את מה שהם רצו לראות, ולא את האמת. וזה ההיפך הגמור מהבירור – כשתחת לחפש מה האמת, מחליטים לכתחילה לראות את השקר.

ולכן אמר יוסף לאחיו הקדושים: אם אינכם רוצים לקבל עליכם את מלכותי, לא יהיה לכם דרך לברר את האמת מתוך השקר, וסופו של דבר יהיה שתפלו לגמרי להיות 'מרגלים' שרואים רק את השקר. ולכן התיקון שלכם הוא דווקא להשתחוות אליו, דהיינו להתחבר אליו ולקבל ממני את כח הבירור.

ולכן דווקא בפרשת מרגלים מרומז עניין הנוכה. כי עניינו של 'יון' הוא 'שהחשיכו עיניהם של ישראל', דהיינו שלא הניחו להם לראות את האמת, אלא רק את השקר החיצוני כמו המרגלים. ובתפילתו של משה רבינו אצל המרגלים שביקש 'סלח נא לעון העם הזה' נרמז שיהיה לזה תיקון, שהוא אור הנוכה, שמרמז על אור הצדיק שמגלה את האמת בתוך החושך.

הידושים נפלאים בתורה שנלמדה לאחרונה: ליקוטי מוהר"ן, חלק א' תורה א'

על הפרשה || פנינים על פרשת השבוע

כל העסק הוא סביב בנימין

הנה כל העסק שעשה יוסף היה סביב בנימין, וכן כל האחים כל עסקם היה סביב בנימין, ובאמת כבר מבואר בדברי חז"ל שהיה לו בזה טעם לראות את אהבת ודאגת האחים לבני רחל, ובוודאי יש דברים בנו בכל עניין זה שהתורה כ"כ מאריכה בזה.

הטעם שאת השבטים בירך יעקב בהן ואת בנימין יוסף בירך ובדרך תפילה

ולבאר עניין זה יש להקדים ולהבין מה שמבואר במאמר באריכות מה שבידך יעקב את השבטים בהן, ויוסף בירך בזה את בנימין, וז"ל שם וְעַל בְּנֵי יַעֲקֹב שֶׁהוּא בְּחֵינֵת הַשִּׁבְלָה בְּנִי, עַל בְּנֵי זָכָה לְהַן, כְּמוֹ שֶׁפָּתַח (בְּרֵאשִׁית ל"ג) "כִּי הִנְנִי אֲלָקִים" וכו'; וְעַל בְּנֵי בְרָךְ אֶת הַשִּׁבְטִים בְּהֵן, כְּמוֹ שֶׁפָּתַח (שָׁם): "הַיְלָדִים אֲשֶׁר הִנֵּן" וכו'; וּבְנֵימִין לֹא הָיָה אֵין. וְעַל בְּנֵי בְּרָכוֹ יוֹסֵף בְּהֵן, כְּמוֹ שֶׁפָּתַח (שָׁם מ"ג): "אֲלָקִים יִהְיֶנָּה בְּנֵי", וְדוֹקָא יוֹסֵף הָיָה יָכוֹל לְבָרְכוֹ בְּהֵן, כִּי יוֹסֵף הָיָה בְּיָתֵר מִבְּחֵינֵת יַעֲקֹב, כְּמוֹ שֶׁפָּתַח (שָׁם ל"ז): "אֵלֶּה תִּלְדוּת יַעֲקֹב יוֹסֵף"; כִּי הוּא הָיָה עָקֵר תּוֹלְדוֹתָיו. כִּי יַעֲקֹב וְיוֹסֵף בְּהֵנָּה חֲשִׁיבֵי, (ח). וְעַל בְּנֵי נְאֻמָּה בְּיוֹסֵף (דְּבָרִים ל"ג) "בְּכֹר שׂוֹרֵי הָדָר לֹא", "בְּכֹר" הוּא בְּחֵינֵת הַשִּׁבְלָה בְּנִי. וְזוֹהוּ הָדָר לֹא תִרְגַּם אוֹנְקְלוֹס: הַסִּתְּפָלוּת, כִּי צְרִיכִין לְהַסְתַּפֵּל בְּהַשִּׁבְלָה שֵׁשׁ בְּכָל דְּבָר בְּנִי. וְזוֹהוּ הָדָר לֹא תִרְגַּם אוֹנְקְלוֹס: זֶה יֵשׁ לְשׁוֹן אֹר. כִּי הַשִּׁבְלָה מְאִיר לֹא בְּכָל דְּבָר; אֲפֹל בְּמִקוֹם שֶׁהָיָה אֲפֹל וְחֻשְׁךָ, מְאִיר לֹא הַשִּׁבְלָה, בְּשׂוֹבְהָ לְהַסְתַּפֵּל עַל הַשִּׁבְלָה שֵׁשׁ שָׁם בְּכָל דְּבָר וּמְקָרֵב אוֹתָהּ לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ.

וצריך להבין למה את בנימין בירך יוסף בהן ולא בירכו יעקב לאחר שנולד, דאם כל החסרון היה רק מחמת שלא היה אב, א"כ הו"ל ליעקב לברכו אחר כך, ומשמע שיש בזה עניין כמה שבנימין נתברך בזה ע"י יוסף דייקא, עוד צ"ב שברכת השבטים בהן לא היה בדרך תפילה, אלא אמר יעקב הילדים אשר הנו, ובוה גילה שהם בחינת הן והמשיך עליהם בחינה זו בדיבורו, אבל אצל יוסף ובנימין היה זה בדרך תפילה 'אלקים יהנך בני, ומה נשתנו זה מזה.

והנה בוודאי דברי רביז"ל עמוקים מיני ים, ומי יכול לומר שזכה להבין דברי רביז"ל, אבל כבר נתן לנו רביז"ל רשות להדש בתורתו, ואף צוה אותנו על זה, וגילה לנו אף אם לא נכוון לכוונתו אעפ"כ נעה בזה תיקון גדול וכמבואר כ"ז בליקוטי תניינא סי' קה, וא"כ בוודאי עלינו להתור להבין דבריו הקדושים באופן שנוכל למצוא בזה עצות לנפשנו להתקרב להש"ת.

ויתכן לבאר בזה שאעפ"כ שכל השבטים שייכים לבחי' ההן כמבואר בלשון רביז"ל, מ"מ יש חילוק בין בני לאה לבני רחל, כי בני לאה שייכים יותר לבחי' הח' שהוא בחינת החכמה, כי לאה היא בחי' בינה כידוע וכמובא, והכמה ובינה הם תרין ריעין דלא מתפרשין, ואילו רחל היא בחי' הג' שהיא בחי' מלכות, כי רחל היא בחי' עקרת הבית שהי בחי' המלכות כידוע וכמובא, ואעפ"כ שכל בחינה כלולה מכל הבחינות, ועל כן בפועל כל השבטים שייכים לבחי' ההן שהוא כלול גם מהח' וגם מהג', מ"מ בפרשות בני לאה שייכים יותר לבחי' הח' ובני רחל שייכים יותר לבחי' הג'.

וממילא יתבאר עפ"י שיש חילוק גדול בין שאר השבטים לבנימין, כי שאר השבטים ששייכים לבחי' הבינה והחכמה, ממילא שייכים הם יותר בפשימות להארת השכל, וע"כ לא היה צריך להתפלל עליהם, רק להמשיך עליהם בחינה זו משרשם, וזה ע"י מה שיעקב אמר עליהם אשר "הנך" אלקים את עבדך, כי עכ"פ הוצרכו בזה לבחי' זו כי צריך לקשר את הח' לג', ולזה היה צריך את ברכת יעקב שזכה להן, אבל הוא יותר נקבל כי עכ"פ הם שייכים לעצם הארת החכמה, משא"כ בנימין שהוא מבני רחל שהיא בחי' המלכות שהיא בחינת עניה ודלה וצריך להמשיך לה הארה מאור החכמה, לכן הוצרך להמשיך את ההן בדרך של תפילה ובקשה של יוסף, וגם דייקא יוסף הוא זה שהמשיך לו את בחי' ההן כי יוסף שייך ג"כ לבחי' זו כי הוא מבני רחל, אלא שע"י עמידתו בנסיגת זכה לעלות לבחי' יסוד שהוא ממשך את השפע למלכות, ועי"ז הוא ממשך את אור החכמה למלכות שע"י נעשה הן, אבל יעקב היה שייך לבחי' החכמה עצמה, כי הוא היה בחי' שמש הוא בחי' הארץ החכמה, וע"כ כדי להמשיך את בחי' ההן לבנימין, היה יותר טוב שזה יעשה ע"י יוסף הצדיק שהיה לו כח להמשיך את בחי' החכמה והחיות גם למטה, למקום המלכות, שזה בחי' המשכת השכל גם במקום אופל והושך, כפי שמוהגש בלשון רביז"ל שיוסף מגלה את השכל גם במקום אופל והושך, וזה כי יוסף שייך ביסודו למקום זה של המלכות והג' שהיא בחי' עניה ודלה, מקום ההושך, אלא שבזכות צדקתו זכה לעלות למקום המשכת

השפע אל המלכות, שע"י נעשה הן, כי מתחבר הח' להג', וע"כ דייקא יוסף בירך את בנימין בהן ומשא"כ השבטים שברם הם בבחי' הח' ורק צריך להכיר לזה את הח', ובאמת גם בנימין עצמו היה מקושר בפרשות ליוסף הצדיק עד שקרא כל שמות בניו על שמו, כי עיקר בחי' חיותו נמשך דייקא מבחי' יוסף, ובוה מתבאר ג"כ מה שבנימין הוא ע"ש בן אוני, ויעקב קראו בן יימין, כי באמת הוא שייך לבחי' המלכות שהוא בחי' עניות ודלות, אבל יעקב המתיקו והיכרו לבחי' ימין שהוא בחי' החיבור לחח' שהוא בחי' חכמה, שהוא בחי' ימין, כל בשלימות נעשה הדבר ע"י יוסף שזה היה עיקר בחינתו.

יוסף עשה כל עסק הזה כדי שיהיה להם אתערותא דלתתא לתקן בחי' ג'

ועפ"י כל זה יתבאר כמין חומר מה שעשה יוסף כל עניין זה כי בזה רצה יוסף לראות שהם דואגים לבנימין, ועפ"י יש לבאר שלא היה כאן עניין של בדיקה בעלמא אם הם דואגים לבני רחל, אלא שבאמת כדי לזכות להתגלות יוסף הצדיק, היה מוכרח האתערותא דלתתא של האחים מה שאנו כל כך לבנימין, כי עניין גילוי יוסף הצדיק הוא עניין זה עצמו של המשכת השכל והפנימיות גם במקום אופל והושך, כי יוסף הוא המשביר לכל עם הארץ, כי אע"פ שהשבטים שייכים ביסודם לבחי' החכמה והשכל, אבל כשירדו לגלות מצרים שירדו למקום אופל והושך, ששם אינו מאיר כ"כ הארת החכמה באתגליא, כאן הוכרחו כולם לקבל את האור של יוסף הצדיק שהוא המשביר גם בשנת הרעב, כי הוא זכה לבחי' היסוד שהוא המשכת החכמה למלכות שהיא בחי' עניה ודלה, וממילא היה לו כח להמשיך את בחי' השכל גם במקום אופל והושך וזה הוצרכו כל האחים לקבל ממנו.

ומחמת זה עצמו הלקו האחים על יוסף כי לא הבינו למה הם צריכים אליו, אדרבא הם שייכים יותר לבחי' החכמה והשכל, והוא שייך לבחי' המלכות שהיא בחי' נמוכה יותר מבחי' הבינה, אבל סו"ס הארת הבינה הוא רק כשהיו אצל יעקב אבינו ששם האור השכל בבחי' שמש, אבל כשירדו לגלות בזה מוכרחים כולם לכה של יוסף הצדיק שיכול להמשיך את הארת החכמה גם למקומות הנמוכים, בבחי' מקום אופל והושך (וכפי שנתבאר עניין זה בפר' וישב).

וע"כ הוצרכו עכ"פ לאתערותא דלתתא להראות שהם הפצים להתחבר לבחי' הג' ואינם מפרידים הח' והג', כי אע"פ שהם שייכים לבחי' הארת החכמה, אבל סו"ס מוכרחים להכיר את הח' לג' שרק עי"ז נעשה ההן ורק עי"ז יכולים להחזיק מעמד בכל עת, גם בזמן הגלות, ולכן כשיוסף הצדיק רצה להתגלות, והתגלותו פירושו שמתגלה אורו וכוהו להאיר את הארת הדעת גם במקום אופל והושך שהוא בחי' הארת הח' בג', על כן דאג שיהיה בזה אתערותא דלתתא מצידם שהם הפצים בתיקון בחי' הג', ועי"ז יכל להתגלות עליהם.

בכיתת יוסף ובנימין על בית המקדש דייקא בזמן התגלותו של יוסף

ובזה יתבאר מה שדייקא בעת התגלות יוסף, בכו יוסף ובנימין על בית המקדש ועל משכן שילה שיחברו, ולכא' צ"ב מפני מה דייקא עכשיו הוא הזמן לככות על זה, אבל עפ"י הג"ל יתבאר הדבר כמין חומר, כי מה שבית המקדש בנוי דייקא בחלקו של בנימין, מתבאר היטב עפ"י הג"ל, כי עיקר בחי' בית המקדש הוא בחי' המשכת אלקותו יתברך בעולם הזה, ועולם הזה ככללותו הוא בחי' מלכות, ולשם צריך להמשיך את השראת השכינה, ולזה מסוגל דייקא בנימין שהוא בחי' המלכות כי הוא מבני רחל, והוא זכה להמשיך את השראת השכינה למקום המלכות, שזה בחי' המשכת הח' לתוך הג', והכל בכוחו של יוסף שבירכו בהן, וע"כ בתחילה היה המשכן בחלקו של יוסף עד שלא נבנה בית עולמים, כי יוסף הוא זה שיש לו את הכח להמשיך השראת השכינה למטה לעוה"ז הוא בחי' מקום האופל והושך, אבל סו"ס בית עולמים הוא בחלקו של בנימין שהוא בעצמו בבחי' המלכות והוא המשיך את אורו של יוסף לשם.

וכשלא זכו ישראל לחפש את אור אלקותו יתברך גם במקום אופל והושך שזה בחי' הארת יוסף הצדיק, נחרב בית המקדש והתחיל הגלות, שזה עצמו עיקר מציאות הגלות מה שנמצאים במקום אופל והושך ואין רואים השכל והפנימיות שבכל דבר, ועל זה היה בכיתת יוסף ובנימין, כי באמת ישראל הם עיקר ההן והחשיבות, ואם יקבלו את האור של יוסף הצדיק שמגלה את אור אלקותו יתברך גם במקום אופל והושך, שוב לא יהיה הגלות קשה ומר כ"כ, ועיקר הגלות הוא מחמת העלמות אור הצדיקים שמגלים כל זה, וע"כ דייקא בעת שמתגלה יוסף הצדיק שיש לו את הכח להאיר הארת הדעת גם בשנות הרעב ובגלות, בכו יוסף ובנימין על הגלות בהמשך הדורות שהוא מחמת חסרון הארת יוסף הצדיק ודו"ק.

המתקן הרביעי

בס"ד גליון יב' פרשת ויחי ה'תשע"ט גליון מורחב לרגל סיום המאמרים במדור 'תמימי דרך' על תורה א'

גליון שבעי להניכי הישיבות בני התורה המקורבים לאורו של רביה"ק מוהר"ן מברסלב זיע"א

הדשרתי קרבתי

מאמר בפנימיות הפרשה, משרשי הדברים עד לעובדא ולמעשה

יחודא עילאה – ויחודא תתאה

[יחוד עליון ויחוד תחתון]

פרשת ויחי היא הסיום של חומש בראשית.

חומש בראשית – הוא היסוד של העולם, ובו מבוארים כל היסודות שעליהם מושגת העולם; תחילתו כבריאית העולם, ממשיך בעשרה דורות שמאדם ועד נח ומעשה דור המבול ודור הפלגה, אחר כך עשרה דורות שמנח ועד אברהם, ואז מתחיל להאריך הרבה בסיפור תולדותיהם ומעשיהם של האבות הקדושים אברהם יצחק יעקב, ומסיים באריכות בעניינו של יוסף הצדיק.

והפרשה הזאת פרשת ויחי – הוא הסיום של כל הסדר הזה, ולכן הוא גם התמצית והישורה התחוננה של חומש בראשית. בפרשה זו הוא סיום חייו של יעקב אבינו ויוסף הצדיק, וסיפור הפרידה של יעקב אבינו מהשבטים וברכתו להם, וכאן נמצא הסיום של חומש בראשית וההכנה לחומש שמות וכל ההמשך.

והנה יעקב אבינו סבר שבפרשה זו יכול להסתיים התורה, ויכול להיות מיד הגאולה השלימה ותיקון העולם, אך התברר לו שעדיין לא הגיע הזמן ועדיין אין זה סיומו של המעשה, אלא תחילתו, וכפי שיתבאר כל זה להלן בעז"ה, וכפי שנראה, ב'מסנא' הזאת טמון כל הכח שלנו להמשיך את הדרך הזאת, ולהחזיק מעמד בכל הגלויות וכל מה שעובר עלינו בכלל ובפרט עד הגאולה האמיתית והשלמה.

* * *

נראה תחילה את התמיהות שיש בפרשה זו:

א. פרשה זו סתומה – הפרשה היחידה בתורה שאין שום הפרש בינה לבין הפרשה הקודמת לה. ונהנה רש"י פירש משום שנסתמו עיניהם ולבם של ישראל, ומפני שביקש יעקב לגלות את הקץ ונסתמה ממנו. ולפי זה הוא מרמז על עניין של צער, אמנם בזהר הקדוש מבואר שהוא מרמז על עניין של שמחה. האם יש סתירה ביניהם?

ב. זיחי יעקב בארץ מצרים שבע עשרה שנה – פתיחה זו מיותר לכאורה, שהרי בא בעיקר לספר הסתלקותו של יעקב, ואם כן היה לו להזכיר מיד סיכום מניין שנות חייו, וממילא נדע שבמצרים היה שבע עשרה שנה.

ג. כל המעשה עם מנשה ואפרים הוא עניין נפלא, ומעין הרבה ביאור. א. מה מהותם של מנשה ואפרים ביחס לשאר השבטים. ב. מה היה המשא ומתן בין יעקב ליוסף האם הם ראויים לברכה. ג. מה היה הויכוח בין יעקב ליוסף את מי להקדים. ד. מדוע דווקא בהם יברכו כל ישראל ישימך אלוקים כאפרים וכמנשה? ולא בשאר השבטים. ה. מה עניינו של החלק המיוחד שהחליט לתת ליוסף, ומדוע.

ד. הסתלקותו של יעקב הוא פלא והפלא: א. מתחילה רצה לגלות את הקץ ונסתלקה ממנו שכינה – האם מעה בזה שרצה לגלות? ואחר שלא עלתה בידו

– מה היה העצה שעשה? ב. מהו ההדגשה 'האמפו' והקבצו, והלשון 'בני יעקב' ובני ישראל? ג. האם רצה לברך את השבטים או להוכיחם.

ביאור הפשט

בפרשה זו, הלכו גם מפרשי הפשט [רש"י והרמב"ן] בדרך הדרש.

אמנם באור החיים הקדוש מבאר הדברים גם בדרך הפשט. ותוכן דבריו הוא: א. יעקב חי' שבע עשרה שנה, כי בכל השנים שקדמו לזה היה מסובב בצרות עם עשיו ולכן ועם מעשה דינה ויוסף, והיה לו חיים של צער, ורק בשנים אלו היה לו חיים של אושר ושמחה. ב. יוסף נחשב לא רק כ'בנו' של יעקב אלא כמו יעקב בעצמו, ועם ישראל נקראים 'בני יעקב ויוסף' (תהלים עז) ולכן הוא בעצמו אינו במספר השבטים, אלא שני בניו שנולדו לו, הם נחשבים כמו בניו של יעקב, ולכן הם נחשבים במספר השבטים. ג. מה ששאל יעקב 'מי אלה' לא מפני שלא ידע מי הם, אלא כדי לעורר את אהבתו ורחמיו עליהם. ד. בפסוקים אלו שקיבץ יעקב את בניו – לא פירש כלום, והוא פלא.

ביאור הדרש

רש"י והרמב"ן פירשו העניין בדרך דרש. א. פרשה זו מרמזת על הגלות, ולכן פרשה זו סתומה משום שהגלות סותמת לבם ועיניהם של ישראל (רש"י), ובפרשה זו מרמזו כיצד התחיל גלות אדם וכיצד יהיה הגאולה (רמב"ן). ב. כששאל 'מי אלה' היה מפני שראה שאינם ראויים לברכה, וביקש יוסף רחמים וברכם. ג. כשהקדים את אפרים למנשה היה נחשב לנבואה והיה אסור לשנות (רמב"ן). ד. כשקיבצם ביקש לגלות להם מה יהיה בימות המשיח ונסתלקה שכינה, ולכן התחיל לדבר עמהם דברים אחרים, ובתחילה הוכיח את חלקם, וברך את האחרים, ולכסוף בך את כולם.

ביאור הפנימיות

בזהר הקדוש מבואר ששבע עשרה השנים הללו היו השנים הטובות ביותר, ודווקא לכן פרשה זו סתומה להורות שהשנים הללו היו כולם טובות בלי שום הפסק של צער וצרה. והוא פלא, כי הרי דווקא בשנים הללו היה במצרים, והם היו תחילת הגלות ואיך ייתכן שדווקא הם היו הטובות ביותר.

אלא שבפנימיות העניין היה כאן מהפכה בכל התפיסה של משמעות 'החיים', וההידודש הזה מתגלה בפסוק זה זיחי יעקב בארץ מצרים, ועוד יותר בסיפור הסתלקותו של יעקב, כשרצה לגלות את הקץ ונסתלקה ממנו שכינה, ועניין זה מבואר בליקוטי הלכות.

* * *

וביאור העניין הוא כך:

יעקב אבינו ביקש כל ימיו 'לישב בשלוה' (כדברי רש"י בפרשת וישב), והיינו שהיה סבור שהחיים האמיתיים הם במצב של שלווה ומנוחה, בלי נסיונות וכלי הפרעות ובלבולים. וממילא כל השנים שהיה לו נסיונות עם עשיו ולכן ועם מעשה דינה – היה נחשב אצלו למצב של 'ביעבד'.

ייחודא עילאה – הוא כאשר מתגלה מציאות ה' בגלוי ובפירושו, שמכירים אותו באצבע בלי שום הסתרה, שאז אפשר לומר בקול רם 'ה' אלוקינו ה' אחד' ואין עוד מלבדו. ייחודא תתאה – הוא במצב של הסתרה והושך שאי אפשר לראות ולגלות ולהכיר במציאות ה', אלא רק מאמינים שבכל זאת הוא נמצא ולבסוף יתגלה מלכותו.

והיינו שנתגלה ליעקב אבינו, שאמנם מצד ייחודא עילאה כבר הגיע זמן תיקון העולם, אבל עדיין אין זה התיקון השלם והאמיתי, כי התיקון האמיתי הוא רק כאשר יתגלה ייחודא תתאה, שימליכו את השם יתברך מתוך החושך וההסתרה, דהיינו מתוך גלות מצרים של מ"ט שערי טומאה, ומתוך כל הגלויות האחרות, בפרט הגלות האחרונה ועקבתא דמשיחא שהוא המישים שערי טומאה, ועל ידי זה יתקנו גם את כל המקומות החשוכים והרחוקים והאפלים והנידחים, שכולם יתהפכו להיות כלים לגילוי ה', ובשביל זה עוד לא הגיע זמן הגאולה.

* * *

ומאחר שכך, התחיל לדבר עמהם דברים אחרים, דהיינו שהתחיל להכין אותם למהלך זה של ייחודא תתאה. ולכן בתחילה אמר 'האספו' ואחר כך אמר 'הקבצו'. 'אסיפה' הוא ממקום קרוב, ו'קבוצה' הוא ממקומות מפורזים ורחוקים. בתחילה סבר שיש כאן כבר כל כוחות הקדושה ורק צריך להתאסף ולהתחבר יחד, ובהמשך הכין שצריכים לקבץ כוחות הקדושה מכל המקומות המפורזים.

והתחיל לדבר לכל אחד מהשבטים, כי מעתה יהיה י"ב דרכים של קדושה, שכל אחד יהיה שונה מהכבר, וכל אחד צריך להכיר מה החלק השייך לו ולילך לפי דרכו. ויחד עם זה צריכים 'להתקבץ' יחד, דהיינו לאחוז עצמם כולם יחד, ולקבל עצות זה מזה.

ולבסוף כלל כולם כאחד (כדברי רש"י), כי בסוף הגלות לא ידע כל אחד מאיזה שבט הוא, כי הנשמות של הדור האחרון – כל אחד כלול מכמה וכמה חלקי נשמות, ויכול להיות בכל אחד חלקים מכל הי"ב שבטים, וזה הטעם שכל אחד יש לו נסיונות של כל העולם, והטעם שבכל יום ובכל רגע מרגיש אדם אחר לגמרי, וכאן צריך את הכח של כללות כל הי"ב שבטים, שמזה יהיה שלימות הייחודא תתאה.

וזה הסיוע של חומש בראשית – כי העולם נברא בשביל פרשת ויחי, כלומר לא רק בשביל ייחודא עילאה אלא גם ובעיקר בשביל ייחודא תתאה, ומכאן יוצאים לדרך זו, עם חומש שמות שמספר על הירידה לגלות מצרים וכל ההמשך של הדור דעה, וכל הדורות עד היום הזה, כשעל ידי כולם יחד יתמלא התכלית של העולם.

חזק חזק ונתחזק

ואמנם יעקב אבינו לא התבלבל מכך, וקיבל הכל באהבה ועבד את השם יתברך גם מתוך המצב הזה, והוא זה שתיקן תפילת ערבית, אבל עדיין היה סבור שאין זה המצב שצריך להיות 'לכתחילה', אלא שבדיעבד מאחר שהוא כך – צריך לקבל זאת באהבה, אך המשיך לצפות למצב של שלום.

והקב"ה רימו לו בכך ש'קפץ' עליו רוגזו של יוסף שאין הדבר כן, ואין כאן המקום לישיב בשלום אלא לעתיד לבוא, אך עדיין לא ירד יעקב לסוף העניין, וכאשר הגיע לפרעה ושאל אותו 'כמה ימי שני הויד' ענה לו 'מעט ורעים היו ימי שני היי', ולא אמר זאת בטרוניה ח"ו, אלא מתוך מחשבה שכל השנים הללו עדיין אינם נקראים בשם 'חיים', כי היו כולם מצב של נסיונות והתמודדות. ומובא בדברי הו"ל שנענש על כך.

ואז הבין את האמת, שבאמת המצב של הנסיונות אינו מצב של 'בדיעבד', ובכלל אין המושג 'חיים' תלוי בשום מצב ותנאי, אלא רק באיזה אופן שהאדם מקבלו; אם מקבלו כראוי ועובד בו את השם יתברך – זהו החיים ה'לכתחילה' ביותר, ואם לאו – לאו. ובאותו רגע התחיל 'להיות', ולכן שבע עשרה השנים הללו – הם אלו שנקראו בשם 'חיים', אף שהיה כמצרים, כי את החיים הללו ראה יעקב אבינו כ'חיים'.

* * *

ועניין זה התגלה בעת הסתלקותו.

יעקב אבינו רצה לגלות את הקץ. ובוודאי אין עניינו שרצה לגלות 'מתי' יהיה הקץ, כי אין בזה שום תועלת, רק להיפך, שהרי כל כוחנו לעמוד בגלותנו הוא רק מחמת התקווה שהיום בן דוד בא, ואילו היו יודעים מתחילה שצריך להמתין כל כך, היו נופלים בדעתם מבלי תקומה, ולכן 'תפח רוחם של מחשבי קצין', כי מייאשים את העם מן הגאולה – הן אלו שקודם אותו 'הקץ' שרואים שצריך להמתין הרבה, והן אלו שאחר אותו 'הקץ' שסוברים שאבד סברם ויכעין שהיה בזמן מרדכי, שהיה להם קץ של שבועים שנה, וסברו במעות שכבר עבר ונתייאשו מן הגאולה, ולכן היה כל הנפילה והגזירה.

אלא יעקב אבינו רצה 'לגלות' את הקץ, היינו להביאו תיכף ומיד ממש. כי סבר שזהו הזמן המובחר לתיקון העולם, אחר שאברהם אבינו התחיל לגלות האמת ועדיין היה לו פסולת שהוא ישמעאל, וכן יצחק היה לו פסולת שהוא עשיו, ויעקב הייתה מיטתו שלמה, וסבר שהגיע זמן הגאולה ותיקון השלם. וכשנסתלקה שכניה, אמר שמוא יש פסול בזרעו, ענו כולם ואמרו 'שמע ישראל, ה' אלוקינו ה' אחד', כשם שאין בלבך אלא אחד כך אין בלבנו אלא אחד. ענה יעקב ואמר 'ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד'. ועבר לדבר דברים אחרים.

וביאור העניין, שיש ייחודא עילאה' (ייחוד עליון) שנקרא 'שמע ישראל', ויש ייחודא תתאה' (ייחוד תחתון) שנקרא 'ברוך שם', שאותו אנו אומרים בלחש.

השיעורים הקבועים לשבת ויחי ולפרשת שמות						
יום	חודש טבת	הדף היומי מסכת חולין	משנה בורה עמוד היומי 'דרשו'	ליקוטי מוהר"ן ח"א	ליקוטי הלכות ח"ה	העמוד היומי בזה"ק זוהר חדש
ז	יד	כה	חזרה	קכב.	רמה	מח:
א	טו	כו	שמ, ה-ז	קכב:	רמו	מט.
ב	טז	כז	שמ, ח-יב	קכג.	רמז	מס:
ג	יז	כח	שמ, יג	קכד:	רמח	נ.
ד	יח	כט	שמ, יד	קכד.	רמט	נ:
ה	יט	ל	שמא	קכד:	רנ	נא.
ו	כ	לא	חזרה	קכה.	רנא	נא:

התורה הנלמדת בחברת 'תמימי דרך' העולמית: ליקוטי מוהר"ן, חלק ראשון, תורה ב.

מאמר אחרון על התורה הנלמדת: ליקוטי מוהר"ן, חלק א' תורה א'

על הפרשה ו' פנינים על פרשת השבוע

אפרים ומנשה

קרבות

עבודת היום ו' פנינים על סדר סדר היום והתפילה

ואחר כך אומרים קרבנות, והנה בכללות אמירת הקרבנות וכפרט איזהו מקומן וברייתא דר' ישמעאל, הוא כדי לעסוק בתורה, שכל אחד יעסוק בכל יום במקרא משנה וגמ' וכמבואר בשו"ע ואו"ח סי' נ"א, ועפ"י דברי רבינו"ל יתבאר היטב שזהו בחינת התורה שעוסקים קודם התפילה כדי שעל ידה יתקבלו התפילות, כי ע"י התורה נתקבלין התפילות וכמבואר בפנים.

אמנם בוודאי יש עניין מיוחד במה שאומרים דווקא פרשת הקרבנות, כי עיקר עניין הקרבנות הוא לקחת דבר גשמי ורחוק מהשי"ת, בחי' בהמה, ולהעלותו לקרבן להשי"ת, שבוה מתגלה בצורה מאוד ברורה וחזקה איך שבכל דבר בעולם יש שכל ופנימיות נפלא, עד שאפילו בהמה שהיא תכלית הגשמיים, יכולה לעלות לקרבן להשי"ת, וממילא מובן מזה שגם כל דבר בעולם יכול להיות מזה נחת רוח להשי"ת, כי יש בו שכל ופנימיות נפלא.

פרשת התמיד וקטורת

ובפרשות עניין התמיד והקטורת הוא בחי' הח' והנ', כי התמיד הוא בחי' הארת המוחין שהוא בחי' הארת הח', והקטורת הוא בחי' בירורים במקום החושך שזה בחי' הנ', נוכחו שמאריך בזה מוהר"ן"ת בהל' חלוקת שותפין ה"ה ומבאר שם שבאמת קטורת עדיף מתמיד וע"כ היא בפנים בהיכל והתמיד הוא בחצר, אלא שאין שייך להתחיל עם הבירורים במקום החושך וע"כ מתחילה נותנים לאדם הארה שזה בחי' התמיד, יעו"ש באריכות, ועכ"פ מתבאר בזה שהתמיד והקטורת הוא בחי' הח' והנ'.

איזהו מקומן

וגם עניין המשניות של איזהו מקומן, יש לבאר שהוא מרמז לכללות דרכי השכל שיש בכל דבר, שזהו כל סוגי הקרבנות, כי כל אחד מהקרבנות מרמז ומלמד דרך של שכל להתקרב להשי"ת, כי באמת יש הרבה דרכי שכל, יש דברים שיכול האדם לבוא מהם לידי הודאה להשי"ת, שזהו בחי' קרבן תודה, יש דברים שיכול האדם להתעורר מזה לתשובה ולתיקון החטאים, שזה בחי' קרבן חטאת ואשם, יש בחי' של התעוררות לביטול להשי"ת שזה בחי' קרבן עולה, ויש בחי' של שכל למצוא את השי"ת כאן ולהתדבק בו יתברך בכל דבר שזה בחי' שלמים, וכמו"כ יש בחינת ככור מעשר ופסח, וכן פרים ושעירים הנשרפים ושאר כל הקרבנות, שבוודאי כל קרבן הוא בחי' שכל מיוחד להתקרב להשי"ת עי"ז, וע"כ אומרים דווקא המשנה של איזהו מקומן שמרמז לבחינה זו של כללות פרטי דרכי השכל שבכל דבר.

ברייתא דרבי ישמעאל

וכמו כן ברייתא דר' ישמעאל הוא בחי' י"ג מידות שהתורה נדרשת בהם, שהוא בחינת עניין זה למצוא בכל מקום הדרך והשכל המיוחד לו, שזה בחי' המידה שיש בכל פעם לדרוש את התורה באופן כזה וכמו"כ יש גם בפנימיות התורה וכמבואר בהדיא בליקויה' הל' תפילין (ח"ו אות לד, וכן מובן בליקו"מ סי' כז), והיינו שבכל פעם צריך למצוא השכל המיוחד בדבר זה איך להתקרב להשי"ת במצב זה ובעניין זה, שכל זה הוא בחי' י"ג מידות שהתורה נדרשת בהם, שעניינו למצוא תמיד את הדרך הנכונה ללמוד את התורה ולהכין עניינה למעשה, ועל כן עוסקים בברייתא דר' ישמעאל קודם התפילה שזה בחי' התורה הוה שמלמדת את דרכי ההסתכלות בשכל של כל דבר.

פסקי דומרה

בליקוטי הלכות והלכות תהומין הלכה ו' אות יזו פירש עניין מנשה ואפרים וז"ל שם י'על בן קרא שם בניו מנשה ואפרים על שם זה שאפילו במקומות הרחוקים מאד יכולים למצוא את ה' יתברך על ידי כל הנ"ל. וזהו בחינת מנשה שנקרא על שם, כי נשני ה' את כל עמלי וכו'. שאפילו הנשיון והשכחה הכל מוח, וכו' כי יודע שהנשיון והשכחה גם בן מוח יתברך ועל ידי זה יוכל להשתדל ולהפש את ה' יתברך גם משם כנ"ל. וזהו בחינת וכו'. ואפרים נקרא על שם כי הפרני אלקים בארץ עניי, שגם בארץ עניי אני יכול למצוא טוב וכו', יעו"ש על פי דרכו.

וכעין זה יתפרש כמין הומר עפ"י התורה הוה, שמבואר שיוסף מגלה את השכל שבכל דבר, אפילו במקום אופל וחושך, וזהו בחי' מנשה ואפרים, שהוא בחי' מה שאפשר למצוא את השי"ת גם בכל עמלי ובארץ עניי וכנ"ל.

והנה כל בחינה כלולה מכל הבחינות, וע"כ אע"פ שיוסף בכללות הוא בחי' הארת הדעת והשכל במקום החושך, אבל בפרטות יש בוה בחי' מנשה ובחי' אפרים, מנשה הוא בחי' השגת הדעת של בחי' ה' ואפרים הוא בחי' ההשגה במקום החושך ממש, "בארץ עניי", וזה מה שיעקב אבינו אמר שאף שמנשה יגדל גם כן, אבל אחיו הקטן יגדל ממנו, כי העיקר הוא בחי' הקטנות, כן מבואר בדברי מוהר"ן"ת והל' שותפים בקרקע ה"ה אות ח', ונעתיק לשונו בזה ואע"פ שדבריו הם על בחי' בן ותלמיד המבוארים בליקו"מ תניינא סי' ז', מ"מ הדבר למד מעניינו לפרש כן ג"כ על פי התורה הזו.

וז"ל שם י'על בן יצא מיוסף מנשה ואפרים, שהם בחינת פלליות הדעת הנ"ל, שהוא בחינת הדעת של בחינת בן ותלמיד, כי מנשה זה בחינת השגת הדעת הבן שהוא בחינת מה המית מה פשפשות, בחינת איה מקום כבודו וכו', שזהו בחינת מנשה, בחינת כי נשני ה' את כל עמלי ואת כל בית אבי, הינו בחינת איה הנ"ל, בחינת מה המית וכו', כמו שכתוב בזה: בתר דהקא ופשפש וכו' אהווין לה: מה המית? מה פשפשת? כי עדין אין יודעין קלל שזהו בחינת כי נשני ה' וכו', כי עדין אינו יודע קלל כאלו הכל נשפה מפניו וכו' שראינו זאת בקל פעם מרבנו הנז"ק זכר צדיק וקדוש לברכה שבכל פעם אמר שאינו יודע קלל וכו' שפרמוז זאת בהתפארות של העור שאמר שזוכר כל אלו הפעשיות ואינו זוכר קלל, עין שם היטב והבן. ואפרים זה בחינת השגת התלמיד, שהוא בחינת מלא כל הארץ כבודו, שאפילו בשאול תהיתיות, ואפילו בעצם ענינו ודחקנו בנפש ונפשו וממון גם שם נמצא ה' יתברך ועוזר לנו בכל עת וזה בחינת אפרים, בחינת כי הפרני אלקים בארץ עניי שאפילו בעניי ופרוורתי העצום גם שם הפרני ה' ומקרב אותי ומרחם עלי בכל עת כי מלא כל הארץ כבודו, וטובו ונדלו ורחמו לא בליים לעולם:

ועל פי זה יש להכין איזה רמז קצת בענין הפלפול והשנוי דעות שהיו בין יעקב אבינו, עליו השלום, ובין יוסף אם להקדים את מנשה לאפרים או את אפרים למנשה, כמבאר בפרשה, כי יוסף רצה להקדים את מנשה, כי הוא הכבוד, כי הוא בבחינת השגת הבן הנ"ל, שזה עקר ההשגה, בחינת השגת הרב, כמו שמבאר שם שזאת ההשגה גבה יותר, אבל יעקב מאז בזה ואמר: ידעתי בני ידעתי גם הוא יהיה לעם וכו'. ואולם אחיו הקטן יגדל מפניו וכו'. כי אף על פי כן עקר שעשועיו יתברך ועקר קיום העולם הוא על ידי בחינת השגת התלמיד שהוא בחינת מלא כל הארץ כבודו, שמודיע ומגלה אלקותו יתברך לכל שוכני עפר המנחים למטה מאד וכו', כמו שמבאר בהתורה הנ"ל. שזה עקר שעשועיו יתברך, כי יש לה' יתברך מלאכים ושרפים וכו'. ועל בן העקר הוא מה שמאירין בדרך מטה המוכים מאד בבחינת ואבית תהלה מגושי עפר וכו'. ועל בן הקדים יעקב את אפרים לפני מנשה, כי זאת ההשגה של בחינת אפרים להאיר בדרך מטה בחינת מלא, זה יקר יותר כנ"ל.

ואחר כך מתחילים פסוקי דזמרא שכולו עוסק בגדולת הבורא שיש בכל פרט בפרטי הבריאה, ומגדלת ומעלת ישראל, שכל זה הוא בחי' השכל והפנימיות שבכל דבר, והחן והחשיבות האמיתי שהוא רק של ישראל.

הודו

ומתחילים 'הודו לד' קראו בשמו, הודיעו בעמים עלילותיו', כי גם בבחי' עמים, שהוא בחי' הסתרה על כבוד השי"ת, גם שם הכל הוא בחינת 'עלילותיו', כי הכל הוא רק אלקות, ויש בכל דבר שכל ופנימיות נפלא, וע"כ 'הודו לד' קראו בשמו', כי בכל דבר יכולים לראות חסדי השי"ת ולהודות לו, וכן בכל מקום אפשר להתפלל ולבקש מהשי"ת, כי השי"ת נמצא עם האדם בכל מקום ובכל זמן, כי בכל דבר יש שכל ופנימיות, וע"כ 'שירו לו זמרו לו, שיהו בכל נפלאותיו', כי צריך לדבר הרבה בעניין זה של נפלאות ד' שבכל דבר, וממילא 'התהללו בשם קדשו ישמה לב מבקשי ד'', כי עי"ז מעלים החן והחשיבות ויודעים שעיקר החן והחשיבות שייך לישראל וממילא יש לנו להתהלל במה שהשי"ת נקרא עלינו, ולשמוח מוד במה שאנו מבקשי ד'.

וממשיכים 'דרשו ד' ועוזו בקשו פניו תמיד, כי זה עיקר העבודה, לדרוש ולחפש פני ד', שהוא בחינת השכל והפנימיות שבכל דבר, וצריך לבקשו ולחפשו בכל מקום ובכל זמן, כי בכל מקום יש שכל ואפר להתקרב להשי"ת דייקא משם, וזהו זכרו נפלאותיו וכו' וזע ישראל עבדו', כי דייקא ישראל יש להם את הכה לזה ועל כן הם עיקר החן והחשיבות.

וכן כל המשך הפסוקים הכל סובב והולך על עניין זה של גדולת ומעלת ישראל ועוצם אהבת השי"ת להם, וגדולת הבורא יתברך אפילו בין הגויים, שהוא בחי' מקום אופל והושך, כי גם שם יש שכל ופנימיות וגם שם מתגלה אלקותו יתברך, ולעיתיד לבוא יהיה התגלות נפלא של עניין זה ועל כן אז ישמחו השמים ותגל הארץ ויאמרו בגוים ד' מלך, ירעם הים ומלואו וכו' אז ירננו עצי היער וכו' כי אז יתגלה בשלימות עניין זה, ועד"ז סובבים והולכים כל המשך הפסוקים, ומבקשים על התגלות זו שתהיה במהרה, עד שמסיימים 'אשרי העם שככה לו אשרי העם שד' אלקיו, וכו' יגל לבי בישועתך וכו' כי גמל עלי, כי אנו יודעים שכל הבריאה היא רק חסדים כי אין עוד שום דבר חוץ מאלקותו יתברך וממילא הכל חסדים ומכות.

מזמור שיר הנוכת הבית

אחר כך אומרים מזמור שיר הנוכת הבית שהוא הודאה מיוחדת על מה שניצלנו מהקליפות כמבואר באריו"ל ומובא בדברי מוהר"ג, והיינו כי היצר הרע רוצה לעשות את האדם משוגע ממש ולהכניע את החן והחשיבות שלו, עד שמפתחו שלא להאמין בפנימיות השכל של כל דבר, וע"ז אנו מודים ומשבחים בפרטות זוכינו להינצל מזה 'ארומומך ד' כי דליתני ולא שמחת אויבי לי וכו', העלית מן שאול נפשי, חיתני מירדי בור', כי כשאדם לא מאמין בפנימיות השכל והוא בבחי' עשו שינו הפיץ בתבונה, הרי הוא בשאול ממש, כי עי"ז אינו יודע מהחשיבותו וכוחו עד שנופל בסוף לעונות ושגעונות ממש, וע"כ אנו מודים להשי"ת שניצלנו מזה, 'כי רגע באפו, חיים ברצונו, בערב ילון כבי ולבוקר רינה', כי בתחילה אינו מאיר השכל כ"כ ואדרכא האדם נמצא בבחי' חושך, אבל ע"י שהאדם אינו מתייאש והוא עכ"פ מאמין שיש שכל ופנימיות גם במקומו, וגם משם דייקא אפשר להתקרב להשי"ת, עי"ז זוכה לבחי' ולבוקר רינה, וזוכה לבחי' חיים ברצונו, כי זוכה לור הח' שהוא בחי' חיות מבואר בפנים, ואמנם באמת בעת החושך הוא נסיון קשה מאוד והאדם כסכנה גדולה, ועי"ז מתפללים מיד 'ואני אמרתי בשלוי כל אמוט וכו' הסתרת פניך הייתי נבהל, אליך ד' אקרא ואל ד' אתהנן, מה בצע בדמי וכו', למען יזמך כבוד ולא ידום ד' אלקי לעולם אודך', שנזכה תמיד להודות לד' ולראות חסדיו ע"י שנדע את החן והחשיבות האמיתי ושהשי"ת נמצא בכל דבר ובכל מקום.

המשך פסוקי דזמרא

וכן כל המשך הפסוקי דזמרא הכל סובב והולך על עניין זה של גדולת הבורא, וגדולת ישראל, שכל זה הוא בחי' החן והחשיבות האמיתית, וכמו שמאריכים

בברוך שאמר על גדולת הבורא יתברך ושהוא מהולל בפה עמו, כי הם עיקר החן והחשיבות, וכן אה"כ בכל הפסוקים והמזמורים, הריעו לד' כל הארץ וכו', ממזרה שמש עד מבואו מהולל שם ד' וכו', כי יעקב בחר לו קה ישראל לסגולתו וכו', אשרי העם שככה לו וכו', גדול ד' ומהולל מאוד וכו' מלכותך מלכות כל עולמים, כי בכל מקום יש שכל ופנימיות נפלא, אשרי שאל יעקב בעזרו וכו' עושה שמים וארץ את הים ואת כל אשר בם וכו', גדול אדוננו ורב כח לתבונתו אין מספר וכו', הללוהו שמש וירח וכו' יהללו את שם ד' כי הוא צוה ונבראו, וכו' כי נשגב שמו לבדו הודו על ארץ ושמים, וירם קרן לעמו וכו', ישמה ישראל בעושי וכו' כי רוצה ד' בעמו וכו' הללוהו בגבורותיו הללוהו כרוב גדולו, עושה נפלאות לבדו וכו', לך ד' הגדולה והגבורה וכו' אתה עשית את השמים וכל צבאם וכו' ותעש לך ש כהיום הזה, וכן כל הפסוקים כולם סובבים והולכים על עניין זה וואם באנו להעתיק הכל, נעתיק כל הפסוקים, ע"כ העתקנו דוגמאות קטנות.

ואחר כך אומרים שירת הים, שאז נתגלה לעין כל גדולת הבורא יתברך ועוצם אהבתו לישראל, שע"ז סובב והולך כל שירת הים, אשריה לד' כי גאה גאה וכו', מי כמוכה באלים ד' וכו', נחית בהסדך עם זו גאלת וכו'.

קריאת שמע וברכותיה

אחר כך ממשיכים בברכת יוצר אור, ששם כולו סובב והולך על עניין זה וכמו שאומרים 'מה רבו מעשיך ד' כולם בחכמה עשית מלאה הארץ קנייניך', כי בכל דבר יש חכמה נפלה ורזין עילאין, וזהו ג"כ עניין שירת המלאכים שמזכירים בברכה זו כי הם משיגים הפנימיות והשכל בכל דבר (באיזה דרגא) וע"כ הם רועשים מגדולת הבורא יתברך, ובתחילת הברכה אומרים יוצר אור ובורא הושך, כי עיקר השגת האור הוא דייקא ע"י בריאת החושך, כי א"א לזכות להשגת השכל שהוא בחי' ח', רק ע"י החושך שהוא בחי' הני' וכמבואר בפנים.

ואחר כך מבקשים באהבה רבה שנזכה להבין ולהשכיל, היינו שנזכה להשגת הדעת והשכל שבכל דבר, וזה ע"י שנזכה ללמוד וללמד, כי ע"י התורה זוכים להשגת השכל, וזהו למען לא נבוש וכו' כי אם אין עוסקים בתורה אזי היצר הרע עושה את האדם משוגע ממש, ואז הוא בבחי' כסיל שאינו מאמין בתבונה, וע"כ מבקשים שנזכה להשגת הדעת והשכל כדי שלא נבוש ולא ניכלם וויש לפרש עוד עפ"י דברי הגר"א באבן שלמה שבתחילה מבקשים על לימוד התורה שבנגלה, ללמוד וללמד לשמור ולעשות ולקיים וכו', ואה"כ והאר עינינו בתורתך הוא על פנימיות התורה שע"י ודבק לבנו במצוותיך יעו"ש, והיינו כי ע"י התורה שבנגלה שהוא בחי' תורה בכה, זוכים להשגת השכל שבכל דבר שהוא בחי' פנימיות התורה.

ואה"כ קרי"ש שהוא קבלת עול מלכות שמים, שזה עיקר בחי' הני' שהוא בחי' מלכות, ובפשימות היינו קבלת עומ"ש, אמנם בזה עצמו יש שני בחינות, שמע, וברוך שם, בחי' ייחודא עילאה וייחודא תתאה כמובא ועיין ליקו"מ סי' יא, כי שמע הוא בחינת ייחודא עילאה שהוא בחי' ההשגה של השכל שבכל דבר, בחי' ד' אחד, שהכל אלקות ופנימיות, וברוך שם הוא בחי' הקבלת עול גם למטה, בעת החושך וההעלמה, בחי' כבוד מלכותו לעולם ועד, בכל ההעלמות, שתמיד יש כבוד מלכותו, כי אנו מאמינים שבכל דבר יש פנימיות, גם כשאנו מאיר לנו בשכל ובדעת, וזהו שם כבוד מלכותו, מלכותו דייקא, כי זהו בחי' מלכות שהוא בחי' הני', אבל שמע הוא בחי' הח', וע"כ העיקר הוא להאריך בח' דאחד כמובא.

ואה"כ באמת ויציב מזכירים באריכות גדולת ישראל ועוצם חסדי הבורא וגדולתו, והחן והחשיבות האמיתי של תורה ומצוות, בבחי' אשרי איש שישמע למצוותיך ותורתך ודברך ישים על ליבו, וכל כל הברכה סובב והולך על מה שהשי"ת עוזר תמיד לישראל והוא מגן ומושיע להם בכל דור ודור כי הם עיקר החן והחשיבות בעולם והם בחי' ידידים ואהובים.

שמונה עשרה

ואחר כל זה שעוררנו כ"כ את בחי' החן, עומדים להתפלל שמו"ע, כי עכשיו הוא עת רצון גדולה והתפילות מתקבלים מאוד, אמנם גם בשמו"ע עצמו חוזרים ומזכירים גדולת הבורא בג' ברכות ראשונות, שהוא בחי' סדור שבהו

של מקום קודם בקשת צרכיו, שהוא ג"כ בבחי' זו של ההעלאת החן, כי עיקר החן הוא ע"י מה שמעלים את החן כבריאיה ע"י שמכירים בגדולת הבורא יתברך וע"י מתקבלים התפילות וכמוכן מכללות המאמר, וע"כ מסדרים שבהו של מקום בג' ברכות ראשונות שהוא בחי' גדולת הבורא ומעלת ישראל שהם בני אברהם יצחק ויעקב וע"כ הם עיקר החן והחשיבות.

ואח"כ מבקשים כל הבקשות, ומתחילים בבקשת הדעת כי זה עיקר האדם כי אם אין לאדם דעת ושכל הרי הוא כסיל החפץ רק בהתגלות ליבו וע"י מתגבר עליו מאוד היצר הרע וכמבואר בפנים, ואח"כ מבקשים 'השיבנו אבינו לתורתך, וקרבנו מלכנו לעבודתך', כי ע"י התורה זוכים לקבלת התפילות, ואח"כ 'והחזירנו בתשובה שלמה לפניך' שהוא ההתכוננות בשכל של כל דבר שבזה הדם עומד כל הזמן לפני השי"ת, ואח"כ יכולים לבקש על סליחת העוונות כי עכ"פ אינו חפץ בכסילות שהוא שורש החטאים, ואח"כ מבקשים על שאר הצרכים, ראה בענייניו, רפאנו, ברח עלינו, ואח"כ כל הבקשות הם על החן וקדושה שנפל בעולם, ומבקשים על כל פרטי הגאולה שאז יתגלה החן והחשיבות האמיתי בעולם.

ואח"כ ג' ברכות אחרונות הם בחי' עבד שקיבל פרס מרבו ונפטר והולך לו [כברכות לד' ע"א] כי אחר שנתגלה כ"כ החן אין רוצים לעזוב מצב זה, וע"כ כל הג' ברכות אחרונות הם בחי' ריצוי ופיוס של חן, שזה בחי' רצה שמבקשים על הרצון בעבודה, ואח"כ מודים שהוא הודאה על הסדי ד' עמנו שהוא ג"כ בחי' ריצוי של חן, וכן שים שלום כולו סובב והולך על ההארת פנים שהוא בחי' החן.

סיום התפילה

אחר כך נופלים על פניהם להתהנן, כי הוא עת רצון גדול מחמת שנתעורר בחי' החן, ואולי זהו בחינת "תהנון", לשון חן, ובשני חמישי מאריכים בתחנונים ותפילות על נפילת החן והחשיבות של ישראל בגלות, וכמו כן קוראים בתורה כדי שלא לעבור ג' ימים בלא תורה [כמובא בב"ק פב ע"א] כי עיקר החן הוא ע"י התורה ולכן הקפידו מאוד שלא יעבור ג' ימים בלא תורה, וכמו כן קדושה דסדרא עניינו כדי שיעסקו כל ישראל בתורה יחד וזה עיקר מעלתו [כמבואר ברש"י בסוטה מט ע"א], ומבואר שם שהמעלה הוא כמה שהוא תורה של כל ישראל ושיש בו קדושת השם, היינו בחי' החן והחשיבות האמיתי, וע"כ אז הוא עת רצון גדול כי מתעורר החן, וע"כ מאריכים בכמה פסוקים של בקשה ובכמה תפילות נוראות.

אח"כ אומרים שיר של יום, להמשיך בחי' החן של שבת לששת ימי החול, כי עיקר החן מתעורר בשבת, ואח"כ אומרים שוב קטורת כדי להכריח הקליפות, כי הקליפות מתקנאים בנו על מה שמתעורר החן והחשיבות האמיתי של ישראל, וע"כ הם מנסים לקטר ולעורר נסיונות, וע"כ אומרים קטורת שבזה מכניעים כח הקליפות, וכמו"כ מונח בעניין הקטורת סיוע לכל היום להתגבר כנגד היצה"ר, כי הקטורת מגלה יש אלקות אפילו למטה במקום הסמ"א [שזה עניין י"א סממני הקטורת להוציא הניצוצות מבין הסמ"א כמובא], כי מתגלה שיש שכל ופנימיות בכל דבר, ומסיימים בעלינו לשבח שהוא שבה נורא על גדולת הבורא וגדולת ישראל כדי להמשיך בחי' החן והחשיבות האמיתי לכל היום כולו.

תפילת מנחה

אמרו חז"ל [בברכות דף ו ע"ב] 'לעולם יהא זהיר אדם בתפילת המנחה, כי אז מתחלת השמש להעריב והוא התחלה של הסתרה שהוא בחי' נ', אבל באמת דייקא זה הוא השורש וההתחלה של היום הבא, [וכמו שמאריך בזה מוהרנ"ת בהל' תפילת המנחה], כי ההסתרה והחושך שהוא בחי' נ', הוא עצמו היסוד והבסיס להארת היום אח"כ שהוא בחי' ה', וע"כ צריך להיזהר מאוד בתפילת המנחה.

תפילת ערבית

כבר נתבאר [בעבודת היום בסדר הלילה] שהלילה הוא בחי' נ' כלפי היום שהוא בחי' ה' [וכמבואר בהדיא בפנים שהח' הוא בחי' שמש והנ' הוא בחי'

לבנה], וע"כ כל תפילת מעריב סובב והולך על האמונה גם בשעת החושך, ומתחילים בהודאה גם על הערב והחושך שזה בחי' ברכת המעריב ערבים, ואח"כ אהבת עולם וכו', שמדגישים שהאהבה היא לעולם, גם בעת החושך וההסתרה, ואח"כ קרי"ש של ערבית שהוא בחי' קבלת עומ"ש גם בעת החושך, שכו"ה הוא בחי' נ' שהוא בחי' מלכות, וכן ברכת אמת ואמונה סובבת והולכת על עניין זה השי"ת עמנו גם בכל הגלויות ולא נתן למוט רגלנו ונפרע לנו מצרנו, ומבקשים ופרוש עלינו סוכת שלומך שיגן עלינו בחי' סוכה שהוא מגן על האדם גם במקום החושך [וכמו שמבאר בזה מוהרנ"ת בהל' ר"ה ה"ד].

תפילות שבת

הנה שבת הוא זמן שמאיר ביותר בחי' החן והחשיבות של ישראל, כי ביני ובין בני ישראל אות היא לעולם, ולא נתתו ד' אלקינו לגויי הארצות וכו' כי לעמך ישראל נתתו באהבה וכו' [ויעו' עוד ביקרא דשבתא]. כי אז מאיר החן והחשיבות האמיתי של גדולת הבורא יתברך בעולם, כי מתגלה שכל העולם הוא אלקותו יתברך, וע"כ ככניסת השבת מאריכים במזמורים כולם סובבים והולכים על גדולת הבורא יתברך, אשר בידו מחקרי ארץ ותועפות הרים לו, אשר לו הים והוא עשהו, כי הכל פנימיות ושכל נפלא, וכן כל שאר המזמורים, וכמו כן מוזכר הרבה גדולת ומעלת ישראל, ואנחנו עם מרעיתו וכו', ועוד הרבה כי הא בהא תליא.

ומ"מ כל הארה של בחי' הח' מוכרח להקדים אליה הצמצום וההסתרה שהוא בחי' נ', וזה מה שמזכירים 'בעמוד ענן ידבר עליהם', כי כל ההשגות בהכרח שיקדם להם בחי' עמוד ענן שהוא בחי' חושך וצמצום, וזה בחי' 'ארבעים שנה אקוט בדור וכו' והם לא ידעו דרכי', כי לא ידעו שבהכרח קודם השגת האור של ארץ ישראל שהוא בחי' ח', מוכרח לקדם החושך שהוא בחי' שנות המדבר, ועל כן 'אשר נשבעתי וכו' אם יבואו אל מנוחת, כי אי אפשר לבוא על המנוחה והנחלה רק ע"י החושך שקודם לו, שהוא בחי' הנ' שקודם לח'.

וכן כיום השבת מוסיפים הרבה מזמורים שכולם סובבים והולכים על גדולת הבורא יתברך וגדולת ישראל, כי אז מאיר ביותר החן והחשיבות האמיתי וכנ"ל.

תפילת ראש הודש

ראש הודש הוא יום התחדשות הלבנה, כי ישראל מונין ללבנה, כי יודעים שאי אפשר לבוא לבחי' השגת השכל רק ע"י בחי' לבנה, דלית לה מגרמה כלום [משא"כ העכו"ם מונין להמה, כי הושבים שהם כבר מבינים הכל בשלימות, וע"כ אינם זוכים לעולם להשגת השכל], וע"כ אז מתעורר בפרשות בחי' החן, כי עיקר החן מתעורר ע"י האתערותא דלתתא של בחי' נ'.

וע"כ אומרים אז הלל שכולו סובב והולך על עניין זה של החן והחשיבות האמיתי, [וכמו שנתבאר באריכות בעניין הנוכה], וכן קוראים בתורה כי עיקר החן והחשיבות הוא ע"י התורה וכמבואר בפנים, וכן אומרים מזמור ברכי נפשי שכולו סובב והולך על גדולת הבורא שמתגלה בכל פרטי הבריאה, כי יש שכל ופנימיות נפלא בכל פרט ופרט מפרטי הבריאה.

עניין עשרה בטבת והילולת מוהרנ"ת עפ"י תורה זו

א) הנה בעשרה בטבת התחיל המצור על ירושלים שזה היה התחלת הפורענות של חורבן בית המקדש כמובא, וע"כ הוא המור מאוד, ופנימיות העניין כי בזה התחיל נפילת החן והחשיבות של ישראל, כי המצור הוא בחי' הכנעת כבודם של ישראל ובוזה התחיל להיכנע החן והחשיבות שלהם.

ב) והנה ג' צרות נעשו באלו הג' ימים, בח' טבת נכתבה התורה יונית, ובט' מת עזרא הסופר, וכי' התחיל המצור, ובאמת כולם הם עניין זה של נפילת החן והחשיבות, כי עניין כתיבת התורה יונית, עיקר העניין הוא מה שבזה אין את כל הסודות והפנימיות, ובוזה נראה כאילו אין בתורה סודות ופנימיות, וזה עצמו עיקר נפילת החן והחשיבות, וכן עזרא הסופר היה לו כח להאיר את החן והחשיבות של ישראל אפילו בגלות, עד שהיה לו כח להחזירם בתשובה כי הרבה נפלו אז ונשו נשים נכריות כי נפל החן והחשיבות של ישראל, ועזרא

שער ברסלב

תולדות חייו של רבינו הקדוש

הסופר האיר להם עוצם מעלת ישראל עד שהחזירם בתשובה, וע"כ מה שמת עזרא הסופר הוא בחי' נפילת ההון והחשיבות כי עכשיו אין מי שיאיר כל זה, והמצור הוא עיקר נפילת ההון והחשיבות וכנ"ל.

ג) וביום זה נלכ"ע גאון עוזינו מוהרנ"ת, שעיקר עניינו להאיר בחי' ההון והחשיבות של ישראל, אפילו של הרחוקים מאוד, כי מוהרנ"ת מגלה את עוצם ההון של כל אחד מישראל, וכמו"כ כל דברי מוהרנ"ת סובבים על עניין זה של השכל והפנימיות בכל דבר, ובאמת הא בהא תליא כי כפי מה שמעלים את ההון של הבריאה שהוא בחי' גילוי הפנימיות והשכל של כל דבר, כך מתגלה ההון והחשיבות של ישראל וכמוכ"כ בפנים.

ועיקר האופן שזכה לזה הוא ע"י מה שהיה בכחי' לבנה לגמרי, שביטל עצמו בתכלית הביטול לרביז"ל שהוא בחי' אור השמש, ועי"ז נכלל בחי' הלבנה שלו שהוא בחי' נ' בבחי' החמה שהוא בחי' ה' ונעשה הן, וע"כ היה לו כח לגלות את ההון של ישראל ואת ההון של כל פרטי הבריאה [ויעו' בביאור הליקוטים שע"כ שמו של רביז"ל ושמו של מוהרנ"ת מורכב משני נ', ובשם רביז"ל יש אותיות "מח" שהוא בחי' הארת הדעת, ובשם מוהרנ"ת יש אות ת' שהוא בחי' החקיקה והרשימה של ההון, יעו"ש].

עלייתו לארץ ישראל

מגיל שמונה עשרה בערך החל מוהר"ן להתפרסם בסביבתו לאיש קדוש ומורם מעם¹, ומאז התחילו להתקרב אליו תלמידים רבים, וביניהם צדיקים ועובדי ה' שחלקם כבר התפרסמו בזכות עצמם, כמו המגיד רבי יקותיאל מטירוויצא שהיה צדיק מפורסם בדורו והתקרב למוהר"ן שהיה אברך צעיר כאשר הוא עצמו היה מבוגר בשנים ומפורסם², ורבי יודל מודאשיב שהיה עובד ה' ומקובל ידוע בעירו, ועוד רבים³.

בשנת תקנ"ה נסע לארץ ישראל, ומעט קודם הנסיעה לארץ ישראל נסע לעיר קמניץ, ונסיעה זו היתה פליאה גדולה ולא נודע לאף אחד מהו טעמה⁴. בהמשך חייו היו לו עוד נסיעות מסתוריות לכמה וכמה ערים, כמו נאורויטש וזאמלאב ודוכנא ובראד ולמברג, ועל כל הנסיעות האלו רמו שיש בהם מודי מודות ועניינים של תיקונים נפלאים⁵.

בשנת תקנ"ה בערב פסח יצא מוהר"ן מהמקוה ואמר לאיש שהיה עמו שבדאי בשנה זו יזכה להיות בארץ ישראל, ואמר: 'אני רוצה לנסוע לארץ ישראל, ואני יודע גדול המניעות והעייכות שיהיו לי על זה בלי שיעור וערך. אך כל זמן שהנשמה בקרבי, כל זמן שיהיה לי רוח חיים באפי, אמסור נפשי ואסע בכל כחי לשם, וכל עוד נפשי בי אסע

לשם, וה' הטוב בעיניו יעשה'. ועוד אמר: 'על כל פסיעה ופסיעה של נסיעת ארץ ישראל יהיה לי מסירות נפש'. ובי"ח אייר יצא מביתו עם מלוה אחד בדרך לארץ ישראל⁶.

ואכן, נסיעה זו היתה כרוכה בקשיים וסכנות רבות, ומה גם שהיתה זו תקופת מלחמה בארץ ישראל והדרכים לארץ ישראל היו בחוקת סכנה גדולה, והרבה הרפתקאות עברו על מוהר"ן ומלוהו עד שזכו לדרך על אדמת חיפה בלילה של ערב ראש השנה⁷. מעם רצונו החזק להגיע לארץ ישראל במסירות נפש של ממש לא נודע לאיש, ואמר שתיכף כשהלך ארבע אמות בארץ ישראל פעל מיד מה שרצה להשיג⁸.

ומיד לאחר ראש השנה רצה מוהר"ן לשוב לביתו, אך מלוהו רצה להמשיך לנסוע לכמה מקומות בארץ ישראל, והתעכבו שם עוד כמה חדשים, ובחזרתם עברו עליהם גם כן הרבה סכנות ונעשו להם ניסים רבים, עד שזכה לשוב לביתו בשלום לאחר חג השבועות של שנת תקנ"ט⁹.

ומאז ועד סוף ימיו היתה לו שמחה גדולה על כך שזכה להיות בארץ ישראל, ואף בסוף ימיו הדיח את עצמו בזה שזכה להיות בארץ ישראל¹⁰.

על השינוי שחל בחי' מוהר"ן בין קודם ארץ ישראל לאחר ארץ ישראל כתב מוהרנ"ת בהקדמתו לליקוטי מוהר"ן:

ז'ביותר על הכל נתעלה ונתקדש בקדושה נוראה ועצומה על ידי קדושת ארץ ישראל, אשר השליך נפשו מנגד ונסע לארץ הקדושה בשעת מלחמה, שהיו תוקף מלחמות קשות וחזקות באותן המדינות. וכמה וכמה הרפתקאות דערו עליו באותו הדרך. ה' צדיק יבחן כפשתני הוזה וכו', כי הקיפו עליו או באותן הימים כמה מיני צרות וסכנות תכופות ורצופות, צרת הדבר רהמנא לצלן שהיה או באותה המדינה, ותוקף רעש המלחמה שלא היו בטוחים בחייהם יום אחד, ושאר מיני הרפתקאות קשות כגוף ונפש וממון אשר אי אפשר לבאר בכתב. והשם יתברך ברחמיו נתן לו כח ברזל לסכול כל זה וכו', עד אשר זכה לעבור בשלום, ונכנס לארץ ישראל ויצא ובא בשלום בלי פגע. וזכה למה שזכה באתגליא ובאתכסיא. כי מלבד הנסתרות לה' אלקינו מה שזכה על ידי ארץ ישראל לדברים נעלמים מעין כל חי, גם באתגליא ראו ראינו כי היה ה' עמו, כי התורה שגילה אחר ארץ ישראל, בכמה מעלות עד אין שיעור נתעלית ושנבה מהתורה שגילה מקודם, אם אמנם גם מקודם תורתו הקדושה האירה פני תבל נוראות נפלאות, נפלאים דברי תורתו גם מאז ומקדם, אולם כי גבהו שמים מארץ כן גבהו דרכי תורתו שגילה לאחר ארץ ישראל. מדרכי תורתו שגילה מקודם, כאשר שמענו מפיו הקדוש בפירוש כמה פעמים. וכל הספר הזה [ליקוטי מוהר"ן] רובו ככולו הוא מהתורה שגילה לאחר שהיה בארץ ישראל, ולא נמצא בו מהתורות של קודם ארץ ישראל כי אם מעט מזעיר, שנים או שלשה עלין לדוגמא.

קו 'המקורבים' - חניכי הישיבות בני התורה
המקורבים לאורו של רביה"ק מוהר"ן מברסלב:
077-31-40-331
שמעו ותחי נפשכם !!

² כפי המקובל היה מגיד בכשמונים עיירות, ובאחת המהדורות של סידור הרב בעל התניא נמצאת הסכמה שלקח ממנו.

³ ראה פירוט חלקי של תלמידי מוהר"ן בספר כוכבי אור חלק אנשי מוהר"ן אותיות ז-ל. וראה בספר חיי מוהר"ן אות שלג: 'אמר המעתיק (הוא רבי נחמן אב"ד טשעהרין שהדפיס את הספר בשנת תרל"ד עם כמה הוספות), שמעתי שפעם אחת היה הרב הצדיק הקדוש מברדיטשוב במיראהוויצ'ע, ובשעה שהיה מיסב על הסעדה עם קהל עם ועדה גדולה, הפליג מאד במעלת קדושת רבינו זכרוננו לברכה מצד עצמו, לבד מגודל קדושת זכות אבותיו זכרונם לברכה. ואחר כך הפליג מאד במעלת המקורבים של רבינו זכרוננו לברכה, ואמר, שהוא יודע שרובם ככולם הם לומדים מופלגים, יראים ושלמים ואנשי מעשה וכו'. ואז אמר על הרב רבי נתן זכרוננו לברכה שהוא צדיק.

⁴ שבחי הר"ן א-ד, חיי מוהר"ן קבט-קלא, ראה שם פרטים נוספים.

⁵ ראה באריכות חיי מוהר"ן אות קנא ואילך.

⁶ שבחי הר"ן ו-ז.

⁷ ראה באורך בשבחי הר"ן אותיות ז והלאה מה שעבר עליהם בנסיעה לארץ ישראל וחזרה.

⁸ שבחי הר"ן אות זא.

⁹ שבחי הר"ן אות זב.

¹⁰ שבחי הר"ן אות זג.

המקורבים

במ"ד גליון יג' פרשת שמות ה'תשע"ט

גליון שבועי לחניכי הישיבות בני התורה המקורבים לאורו של רביה"ק מוהר"ן מברסלב זיע"א

מאמר בפנימיות הפרשה, משרשי הדברים עד לעובדא ולמעשה

הדשרני קרבתי

התיקון – ש'בגלות מצרים

חומש שמות הוא החומש השני בחומשי תורה – והוא מתאר את סדר הווייתם של עם ישראל. כאשר בתחילה הם היו בגלות מצרים, ואז נאמר עליהם 'גוי מקרב גוי' שמרמוזו על כך שהם היו ב'עיבור' כמו עובר במעי אמו, ואחר כך ביציאת מצרים היה 'הלידה' שלהם, ובקבלת התורה הגיעו לגדלותם, וסיום העניין הוא בהקמת המשכן, שהוא התכלית של יציאת מצרים וקבלת התורה, וזהו תוכן חומש שמות.

בפרשיות אלו, שמספרים על לידתו והתהוותו של עם ישראל – מתעורר כח מיוחד, שבו כל אחד יכול גם כן להיות יהודי מחדש – לתקן את כל העבר, ולקבל התורה בהתחדשות. ולכן השבועות הללו בהם קוראים את הפרשיות הללו – ידועים בכינויים 'שובבי"ם' (ובשנה מעוברת 'שובבי"ם ת"ת'), ומקורם קודש בדברי השל"ה, ר' חיים ויטאל בשם האר"י, המגיד של הבית יוסף, ובכל המפרים הקדושים מאז, ששם מבואר כח התיקון המיוחד שישנו בשבועות אלו.

ואמנם בדורות קודמים – המנהג היה לעסוק בתעניות וסיגופים קשים (ראו בספר יסוד ושורש העבודה דברים נוראים), אך בדורות האחרונים שנהלשו הדורות, גילו הצדיקים הקדושים (הבעש"ט, ורבינו הק' מוהר"ן מברסלב) שאין לנו לעסוק בתעניות וכדומה, אלא רק בתפילה, אמירת תהלים, התבודדות וכיוצא בזה. ובעיקר, יש לנו להאמין בכוחם של השבועות הללו, ושל קריאת הפרשיות – שיש בהם כח מיוחד להתקרב להשם יתברך ולהתחדש בעבודתו.

* * *

כאמור, באופן כללי עוסקות הפרשיות הללו בסדר יציאת מצרים וקבלת התורה. אך באופן פרטי בכל פרשה יש לימוד משלו וממילא גם כח פרטי משלו, ואת זה ננסה בסעיפתא דשמיא ללמוד ולבאר במאמרים הללו, והפעם נלמד בעז"ה את הפרשה הראשונה – פרשת שמות.

פרשת שמות לכאורה איננה שייכת כלל לשובבי"ם, כי לא רק שאינה עוסקת ביציאת מצרים, אלא אדרבה עוסקת בגלות מצרים. ולא רק שאינה מתארת את התהוותם של עם ישראל, אלא אדרבה היא מתארת את ירידתם. הפרשה פותחת בתיאור המצב השלם והמתוקן בו היה העולם בשעה שהיה יעקב אבינו עם השבטים הקדושים וכל השבעים נפש, ומכאן מתחיל סדר הירידה, כשעם ישראל יורד ויורד עד למ"ט שערי מומאה, והופך להיות כמעט כמו המצריים, וכמעט המלאכים 'הללו עובדי עבודה זרה והללו עובדי עבודה זרה'. כיצד אם כן מתקשרת פרשה זו לסדר 'התיקון'?

את הקושיא הזאת אפשר להקשות בפסוק עצמו. התורה קוראת למצרים 'כור הברזל', כלומר: כמו שמכניסים את הברזל אל הכור, כדי לזכך אותו ולנקות אותו מהפסולת, כך עם ישראל נכנס למצרים כדי להזדכך ולהתנקות. ובדברי הזוהר והאר"י מבואר שגלות מצרים באה לתקן את פגם אדם הראשון. והוא פלא והפלא: אילו היו נכנסים למצרים מעורבים בפסולת ויוצאים משם נקיים – ניהא, אבל הרי התמונה היא הפוכה לגמרי?

בנוסף לכל זה, מבאר האור החיים הקדוש, שהסיבה שזכו ישראל רק להשגת מ"ט שערי בינה (שהשיג משה בשם כל ישראל) ולא לשער החמישים – הוא משום שהיו רק במ"ט שערי מומאה ולא בשער החמישים, ולעיתיד לבוא נזכה להשיג את השער החמישים, לאחר שבעקבתא דמשיחא נצטרך להתמודד עם שער החמישים של המומאה. וכאן הבן שואל: וכי חוטא נשכר?! האם שערי מומאה הם סיבה לקבל שכר של שערי קדושה, זה לעומת זה?!

מבואר אם כן, שיש כאן לימוד נפלא דווקא מהחלק הזה שעוסק ב'גלות' של ישראל, וממנו אפשר ללמוד כיצד דווקא הגלות, ודווקא המצבים הנמוכים ביותר של האדם – הם לפעמים הסיבה והדרך היחידה לתיקון, וכפי שיתבאר להלן.

התמיהות בפרשה:

א. יש להבין את האופן בו הצליח פרעה לשעבד את עם ישראל. הרי בתחילה היו חשובים ונכבדים מאד, ולא ברגע אחד היה אפשר להפוך זאת, אלא היה כאן מהלך שהביא לידי כך, באופן שהם בעצמם כביכול נתנו לזה לקרות.

ב. במשך כל ימי שעבוד מצרים – לא מוזכר שהם צעקו או התפללו, אלא רק לאחר שנים רבות, כשמושה רבינו היה כבר בן שמונים, הייתה הפעם הראשונה שבה מוזכר בפסוק שהם צעקו. והוא פלא הכיצי ייתכן שבקושי כזה ושעבוד כזה – לא צעקו כלום. ועוד פלא, שמיד כאשר צעקו החלה הגאולה אף שעדיין לא עברו ארבע מאות שנה, ונראה מזה שאילו היו צועקים קודם היו נגאלים קודם, הכיצד?

ג. הקב"ה מבקש ממושה רבינו שילך לגאלם, והוא מסרב פעם אחר פעם במשך שבעה ימים, כשבכל פעם הוא מעלה טענה אחרת, ובסיום כל הטענות הוא עדיין מסרב ומבקש 'שלה נא ביד תשלח'. והוא פלא, כיצד משה רבינו אדון הנביאים מסרב לשליחותו של הקב"ה.

ד. אחד מהטענות של משה רבינו היה 'ואמרו לי מה שמו מה אומר עליהם, והוא פלא: וכי זה כל מה שהם עלולים לשאול – 'מה שמו?!' ממה נפשך, אם מאמינים הם – מאי נפקא מינה מה 'שמו', ואם אינם מאמינים – מה יועיל שיאמר את שמו, והרי פרעה לא קיבל זאת אפילו כששמע מה שמו. ועוד יותר פלא שהקב"ה קיבל שאלתו, וענה לו שם חדש שאינו מוזכר בשום מקום בתורה: שם 'אהיה'. וצריך להבין מה היה כאן המשא ומתן, ומה מהותו של השם הזה, שבו נגאלנו ממצרים.

ביאור הפשט

בדרך הפשט יש הרבה אריכות בדברי המפרשים (רש"י, רמב"ן, ואור החיים), ומן הראוי לראות הדברים בפנים, והעולה מתמצית הדברים:

א. פרעה התנהג בחכמה ובערמימות, באופן שלא היה ניכר שהולך לעשות מהם עבדים. והלך בהדרגה משלב לשלב, באופן שלא היה אפשר בשום חלק להתקומם ולטעון מדוע עושה כן, אלא הכל היה בדרג 'דמוקרטי' כביכול, בו הוביל אותם כאילו מבחירתם להשתעבד אליו, או שהיה 'מוכרח' כביכול

לעשות כך מחמת 'החוק' וכדומה (ראה בדברי הרמב"ן והאור החיים בפירוט מה היה סדר הדברים).

ב. מתוך כך מובן שעם ישראל לא צעקו ולא התפללו, כי לא ראו בזה גזירה או משהו שלא כשורה, אלא הבינו שכך הוא דרך ההנהגה במקום זה, ואין להם ברירה אלא להתנהג כן. עד כדי כך שהרבה מהם לא רצו לצאת ממצרים, וגם אלו שיצאו – בכל פעם שהיה איזה נסיון, רצו לחזור למצרים.

ג. מה שהתעוררו לצעוק היה רק כאשר היתה גזירה משונה, שנצטרע פרעה והתחיל לרדוף בדמם של ישראל, שלזה כבר לא היה שום טעם ושום הגיון, ואז נאנחו וצעקו. ובאור החיים הקדוש מבואר שלא צעקו אל ה', אלא צעקו מתוך כאב וצער, ואף על פי כן שמע אלוקים את זעקתם, ולא רק שמע – אלא מיד התעורר לרחם עליהם ולגאלם, כי זה הכה של צעקה – שעולה מיד לפני כסא הכבוד, ומהפכת את הדין לרחמים אפילו שאינו מגיע עדיין לפי שורת הדין.

ד. משה רבינו מאן ללכת כדי שלא לגרום חלישות הדעת לאהרן הכהן שהיה נביא קודם לו. ורק כשהתבשר 'וראך ושמה כלבו' הסכים לקחת את השליחות. וכמבואר עניין זה הרבה בדברי בעלי המוסר.

ה. בעניין השאלה 'מה שמו' והתשובה של שם 'אהיה' – ראה באריכות בדברי הרמב"ן, הן בדרך הפשט והן בדרך הסוד, ואין כאן מקום להאריך.

ביאור הפנימיות

פנימיות העניין מתבאר בספר 'ליקוטי הלכות' בכמה מקומות, ותמצית העניין הוא כך:

א. גלות מצרים לא היה רק שעבוד בגוף, אלא גם ובעיקר שעבוד בנפש. 'מצרים' מרמז על היות הנפש במצור. וכמבואר בזהר הקדוש על הפסוק "בחומר ולבנים ובעבודה קשה" – 'בחומר' דא קל והומר, 'לבנים' דא ליבונא דהלכתא, וכן השאר. כלומר, שהיה כאן שעבוד רוחני.

כי מצרים היא מקום 'ערוות הארץ', ושורש הטומאה והכישוף. והם התגברו על נפשות ישראל, והצליחו להכניסם להרגשה פנימית של 'עבדות'. ולכן 'מעולם לא היה עבד שברה ממצרים' – לא מחמת שהיו השערים נעולים, אלא מחמת שלא עלה על דעתו לצאת משם, כי נשרש בו כל כך הרגשת העבדות עד שלא ראה טעם לברוח משם, וגם לא היה מועיל לו. ומשום כך נקרא מצרים 'בית עבדים', שכל מהותו הוא עבדות.

ויעיקר העבדות של מצרים היה בעניין תאוות ממון, שנראה לכאורה כדבר מותר וראוי וכשר, אך בני אדם משעבדים עצמם ומפקירים כל היותם וכל מהותם ועצמיותם עבור רדיפת הממון, או עבור הדאגה מחסרון הממון. ולכן אילים של מצרים היה 'השה', שנקרא בלשון הכתוב 'עשתרות צאנך' ופירש"י 'שמעשירות את בעליהן', דהיינו שהעבודה זרה שלהם היה הממון. וזהו 'עבדות' שאי אפשר לצאת ממנו, ולא מבקשים בכלל לצאת ממנו, כי לא חש ולא מרגיש כלל שהוא 'עבד'.

וכך הצליחו להכניס אותם לתוך עוד ועוד שערים של טומאה, שפירוש המושג 'טומאה' הוא סתימה, דהיינו הרגשה של מיצר, שעבוד וסתימת המוח והלב,

שאינו מרגישים בכלל שום הרגשה של קדושה ושל אמונה. רק חיים של שעבוד ועבדות ותו לא. ומובן היטב מדוע לא צעקו כלל, כי לא הבינו כלל באיזה עבדות וסתימה הם שרויים.

ב. כאמור, יש שער החמישים של הטומאה שאליו לא נכנסו כלל. והוא מה שידוע שלא שינו שום משום לשונם ומלבושם, והוא דבר תמוה לכאורה, כי מה בצע לעבוד עבודה זרה באידיש ועם שמריימל (כלשון המגיד ר' שלום שבדרון). אלא שדברים אלו מבטאים את נקודת היהדות בעצמה, כי אמנם אינם לא מצוה ולא איסור אבל הם מבטאים 'שייכות', והם התעקשו להישאר 'שייכים' למה שהם באמת. ולכן גם נזהרו מפגם עריות ומהתערבות עם המצרים – כדי לא לאבד נקודת הברית והיהדות.

ולכן כאשר פרעה רחץ בדמם, דהיינו שניסה לפגוע בנקודת 'הדם' שכבה, בנקודת היהדות – התעוררו לצעוק, ובאותו רגע שהתחילו לצעוק – הפכו את המ"ט שערי טומאה לבירור ותיקון. כי כל מהות הטומאה היא סתימה והסתרה, אך כאשר אדם צועק – הוא מגלה שבעצם הוא טעה, וכל מה שנראה לו ריחוק וכפירה והסתרה הוא שקר, ובוהו הוא 'שובר' את הטומאה. וכפי גודל הטומאה בו הוא שרוי [אם זה שער ראשון, עשירי, או ארבעים ותשע] – כך גודל שבירת הטומאה וגילוי הקדושה. וכאשר עלתה צעקה זו מתוך מ"ט שערי טומאה – הם שברו את הטומאה מכל השערים, וזכו עבור כך [לאחר מכן] לגילוי מ"ט שערי קדושה.

אמנם הקדושה לא התגלתה מיד, כי עדיין היו תחת שעבוד מצרים. אך על ידי הצעקה פעלו שכבר לא היו נשלטים לגמרי על ידי המצרים, והתעוררו רחמים לגאלם. ועניין זה נקרא 'מחאה', והוא מבואר בדברי מוהרנ"ת, שכאשר אדם מרגיש שלימת היצר ואינו יכול לצאת מידיו – יעשה 'מחאה' ויאמר בפירוש: 'הן אמנם אני מצליח לנצח היצר, אבל אני מגלה דעתו שאינו רוצה כן, והיצר בגולגולתו השתלט עלי ועל חיי, וכך אין היצר יכול לעשות 'חוקה' עליו, ולבסוף יזכה לגרשו.

ג. וזה הטעם שמשה רבינו מאן לגאלם, כי ידע שיש דרך ארוכה מאד עד שיצליחו לצאת מזוהמת מצרים, ואפילו לאחר שייצאו ממצרים, עדיין יש עוד גלויות, ויש דרך ארוכה עד לגאולה השלימה. אך הקב"ה גילה לו שכך הוא דרך הבירור והתיקון, ולכן צריך לילך ולגאלם.

ואז שאל משה רבינו 'ואמרו לי מה שמו', כלומר: היכן הוא? אם אתה אומר שנגלה אליך – מדוע לא רואים אותו כאן במצרים, מדוע יש כאן כזה שעבוד וכאלו צרות? באיזה 'שם' הוא מתנהג אתנו, האם בדין או ברחמים. והתשובה הייתה: 'אהיה' – 'אנא זמין למיהווי'. כלומר, יש הנהגה של רחמים, שעדיין אינה מתגלה אלא היא עתידה להתגלות. ואף שעדיין אינה מתגלה – היא כבר כעת הנהגה של רחמים, כי כל כוחה להתגלות לאחר מכן – הוא דווקא מחמת המצב העכשווי של הסתרה.

והשם הזה – הוא השם שהוציא אותנו ממצרים, והוא השם המלווה כל אחד מישראל בכל מצב של קושי צער והסתרה, שאמנם אי אפשר לגלות בו שם הויה, אבל מאיר בו שם 'אהיה' שאומר לו: 'אני עמך בתוך המצב הזה, ודווקא מתוך כך – יהיה לבסוף הגילוי'.

זכורות שיעורים ובתי-כנסת למקורבים!

עיר	נושא השיעור	מגיד השיעור	יום ושעה	לפרטים
בני ברק	'תמימי דרך' הלכות עם תורה	לומדים בחבורה חבורת חניכי הישיבות ב"ב	יום שני בשעה: 7:40 בערב	0548487317
בני ברק קריית הרצוג	ליקוטי הלכות	לומדים בחבורה	מוצאי שבת בבית פרטי בשעה: 10:00	0548496139
בני ברק קריית הרצוג	התחזקות שיעור	נושא בפרשה	בכל ליל שבת מברכים	0548496139
בני ברק	התחזקות	רבנים שונים	יום שני בערב לבחורים	0548517128
בית שמש	חבורה ללימוד לקוטי מוהר"ן	לומדים בחבורה	יום שישי בשעה: 11:00 בבוקר	0548528387
קריית ספר	בית מדרש 'נצח ישראל'	תפילות \ שיעורים \ מלווה מלכה ועוד		רח' מסילת יוסף 34 (מאחורי 'בר כל')
קריית ספר	בית מדרש 'נצח ישראל'	שיעור מהרה"ח ר' אשר זעליג מרגליות	בימי שלישי פעם בשבועיים	רח' מסילת יוסף 34 (מאחורי 'בר כל')

עזרי לנו להגדיל את ההפצה!
ע"י תרומה כמכשיר 'קהילות' חפשו: 'עלמא דאורייתא' תרמו וכתבו: 'עבור 'המקורבים' תזכו למצוות!

השיעורים הקבועים לשבת שמות ולפרשת וארא

יום	חודש סבת	הדף היומי מסכת חולין	משה ברורה עמוד היומי 'ידרשי'	ליקוטי מוהר"ן ח"ב	ליקוטי הלכות ח"ה	העמוד היומי בזה"ק זוהר חדש
ז	כא	לב	חזרה	ג	רגב	נב
א	כב	לג	שמב	ד	רגב	נב
ב	כג	לד	שמג, א	ה	רגב	נג
ג	כד	לה	שמג, א	ה	רגה	נג
ד	כה	לו	שדמ, א	ה	רטו	נד
ה	כו	לז	שדמ, ב	ו	רנז	נד
ו	כז	לח	חזרה	ו	רנח	נה

התורה הנלמדת בחבורת 'תמימי דרך' העולמית: ליקוטי מוהר"ן, חלק ראשון, תורה ב.

התורה הנלמדת: ליקוטי מוהר"ן, חלק א' תורה ב'.

על הפרשה ||| פנינים על פרשת השבוע

השי"ת שמע כל תפילה שהיתה בעת הגלות

הנה התורה מדגישה כמה פעמים שעיקר הגאולה היתה בזכות התפילה והצעקה שעם ישראל צעקו להשי"ת, והתורה מדגישה (בפרק ב פסוק כה) 'וירא אלקים את בני ישראל וידע אלקים, וכן אחר כך (בפרק ג פסוק ז) אומר השי"ת למשה ראה ראיתי את עני עמי אשר במצרים ואת צעקתם שמעתי מפני נגשו כי ידעתי את מכאביו.

ויש לבאר שיש כאן הדגשה שהשי"ת שמע את התפילות כל הזמן, כי בזמן של גלות כשצועקים ואין נענים נכנסת טעות בלב כאילו ח"ו התפילות הם לריק, וכמו שמאריך בזה רבינו בלשונו הקדושה, וזה ההדגשה שמדגישה התורה, וכן השי"ת מדגיש זאת למשה שכאמת את כל התפילות שמעתי, אלא שעדין לא הגיע הזמן, וכשנשלם הזמן ונשלם תיקון השכינה, מיד באה הגאולה, וזה לימוד לכל אדם בגאולתו הפרטית.

כן הוא גם בגאולה הפרטית

כי 'כמו שהוא בכלל ישראל בן הוא בפרטיות אצל כל אחד ואחד שכל מי שצונק בעבודת ה' קצת ויבקר עסק מעט או הרבה בהתבודדות ותפלות ותחנות ובקשות שיוזבה שה' ותברך ישום פניו אליו ויקרבהו לעבודתו ויגאלהו מתארתיו ומדותיו הרעים והוא רואה שעדין לא נענה פי הוא עדין רחוק ממנו ותברך מאד ועל ידי זה יכול למענות הם ושלום, שכל תפלותיו וישחותיו היו לריק הם ושלום. אבל באמת אינו כן, כי אין שום דבור נאבד בלל, רק כל תפלה ושיחה עושה רשם גדול והצדיקים אמתיים מלקטים כל אלו התפלות והשיחות ובונים מהם בננים נפלאים בהינת משפן וצריף כל אחד להתחזק הרבה בתפלה ושיחה תמיד יהיה אף שיהיה עד אשר על ידי רבוי התפלות יהיה נשלם הבנין של הצדיקים העוסקים בזה ללקט ולהכיר והתעלות אלו התפלות ואז יבכרו רחמי ותברך וישוב אליו וירחמהו' (ליקו"ה הל' נחלות ה"ד אות יא).

בני בכורי ישראל

ועי"ש בדברי מוהר"ן שיעיקר הכח של האדם להתפלל הוא ע"י הישועות שכבר ראה בעיניו ע"י תפילתו, כי כל אחד מישראל בוודאי פועל הרבה בתפילתו, אלא שקליפת עמלק מחלשת לב האדם ומשכיחה ממנו את כל הישועות שכבר נעשו לו, וצריך האדם להיזהר שלא לשכוח את כל הישועות שנעשו לו, ועי"ז יהוק ליבו להתפלל להשי"ת על כל צרכיו ועל הגאולה הפרטית והכללית, ובחי' זו מה שפעל האדם בתפילתו זהו בחי' בכור, ועל כן נוטל בכור פי שנים, ועי"ש באריכות.

ובכללות הישועה העיקרית הראשונה לכלל ישראל הוא בחי' יציאת מצרים, ועי"כ אז נתגלה בחי' הבכורה של ישראל כמו שכתוב בפרשה בני בכורי ישראל, וכמו שמבאר מוהר"ן שם (באות יג) וז"ל: 'זוהו בהינת בני בכורי ישראל, כי התגלות עבודת התפלה גלו ישראל בעולם כי אין אומנותנו אלא בפה. ולעתידי בעת הגאולה בשי"תא כל העולם את גדל ורבוי הפעולות והישועות שפעלנו על ידי תפלותינו בכל ימי הגלות אז יתחזקו פלם בתפלה מהמת שחבל יראו אז מעלת התפלה על ידי גדלת ישראל שכל גדלתם זכו על ידי התפלה, כמו שכתוב, כי אז אהפך אל כל העמים שפה ברורה לקרא פלם בשם ה' וכו'. אבל מעלת תפלתם של העכו"ם אינה חשוכה כל כך אז מאחר ששם לא התגברו בתפלה כנ"ל אלא אחר שראו מה שפעלו ישראל בתפלתם. אבל עם קדוש ישראל זכו להתגבר בתפלה בכל ימי הגלות בעת שלא ראו עדין מה שפעלו ועל כן נקראים ישראל בכור וראשית, כי הם גלו עבודת התפלה בעולם שזוהו בהינת הולדת הבכור שהוא בהינת פעולה הראשונה שפועלים בתפלה שזאת ההולדה והפעולה חשוכה ויקרה מאד, כי אז צריכין עקר ההתחזקות בתפלה בעת שלא ראו עדין מה שפעל וכנ"ל.

עיקר התפילה ע"י תיקון הברית

והנה התורה מדגישה בתחילת הפרשה 'ובני ישראל פרו וישרצו וירבו, ויש לפרש שמרמזו בזה למה שעסקו בבחי' תיקון הברית שהוא בחי' להמשיך וולדות בעולם (כמבואר בדברי מוהר"ן בהל' נחלות ובכמה מקומות), ועי"ז זכו לפעול בתפילתם, כי עיקר הכלי זין של התפילה הוא ע"י תיקון הברית, וכן מובא בדברי חז"ל שזכו להיגאל כי היו גדורים מן העריות.

עיקר הגאולה ע"י חסד וצדקה

ומשה רבינו שזכה לגאול את ישראל זכה לזה ע"י צדקה וחסד שעסק עם ישראל ע"י שראה בסבלותם, כי להמשיך את הגאולה צריך בחינת חסד, וכמבואר בדברי מוהר"ן (שם אות כ) לענין מצוות משלוח מנות בפורים וז"ל: 'כי באמת שניהם באחד מובים שצריכין להרבות בתפלה מאד תמיד ולידע האמת שאין אנו גדאי לפעול בתפלותינו כי אם בהסדו ואף על פי כן אנו צריכין לעשות את שאלנו להרבות בתפלה תמיד וה' ותברך יעשה את שאלו וימשיך עלינו חסדו למענו וישיענו מהרה. וזה החסד אנו ממשיכין על ידי משלוח מנות איש לרעהו שהוא גם לעשירים שהיא בהינת חסד, שצריכין פיוס הגדול הזה לגמול חסד כל אחד עם חברו אף על פי שהוא עשיר ואינו מקבל צדקה חס ושלום, אף על פי כן צריכין לגמול חסד כל אחד עם חברו גדי להמשיך עלינו חסדו הגדול שעל ידי זה עקר הנס והישועה'.

וכמו כן לבחי' משפט צריך צדקה, ועי"כ משה שהיה רועה ישראל שהוא בחי' מה שממשיך להם המשפט בכל פעם, זכה לזה ע"י רחמנותו הגדולה שהיא בחי' צדקה שע"י זכה למשפט ועי"ז זכה לכלי זין של התפילה ולפעול את הגאולה בשלימות.

עבודת היום ||| פנינים על סדר סדר היום והתפילה

גלות וגאולה

הנה כללות המאמר הקדוש הזה עוסק בענין גלות וגאולה, שהגלות הוא בחינת הסתרת פנים, ואנו מבקשים על הגאולה, שיהיזיר הקב"ה פניו אלינו כביכול, ובוהו מאריך רביו"ל לבאר שאין שום תפילה נאבדת חס ושלום, רק הצדיקים עושים מכל התפילות משכן, וכשיושלם המשכן תבוא הגאולה, וכל זה שייך ג"כ בפרטות בגלות הפרטית ובגאולה הפרטית כמבואר באריכות בדברי מוהר"ן (בהל' נחלות ה"ד אות י).

יום ולילה

והנה כל יום ולילה הוא ג"כ בחינת גלות וגאולה בבחינה מסויימת, ועי"כ בערבית אומרים אמת ואמונה ובשחרית אמת ויציב, כי בבוקר הוא הודאה על הגאולה, ובערב הוא ההתחזקות באמונה שבוודאי יגאלנו השי"ת מכל הצרות (וכמו שפירשי' בברכות יב ע"א).

שינה וקריאת שמע שעל המיטה

ואמנם בתחילת הלילה יש התגברות גדולה של 'ענין דמכסיין על עיני' ועל כן אי אפשר אפילו להתפלל, ועיקר העבודה הוא לסלק לגמרי את הדעת והמוחין ולהתחזק באמונה, שזה הוא בחינת שינה (וכמבואר באריכות בליקו"ה הל' השכמת הבוקר ה"ג), וזהו בחינת קריאת שמע שעל המיטה, שהוא בחינת התחזקות באמונה גם בעת החושך, לידע שד' אחד וברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד.

וכלשוון רביז"ל: "כי בגלותנו, בכיבול, הקדוש ברוך הוא בהסתרת פנים, כמו שכתוב (תהלים ל): 'הסתרת פניך', שהוא בחינות רחמים, ופנה ערף שהוא בחינות דין. וכל תפלותינו ובקשתנו, על זה שפנה ערף אלינו, שיחזיר את פניו, כמו שכתוב (שם פ"ו): 'פנה אלי'. וכן שכתוב (במדבר ו): 'יאר ה' פניו', וכשאנו רואים ארץ הגלות, ובכל יום אנחנו צועקים אליו ואינם נושעים, ויש מעמנו בני ישראל שפועים, הם ושלום, בלבם, שכל התפלות הם לריק, אבל באמת כל התפלות הצדיקים שפכל דור ודור, הם מעלים אותם, ומקמים אותם, כמו שכתוב: 'וְיָקָם מֹשֶׁה אֶת הַמִּשְׁכָּן'. ומעלין כל שיפא ושיפא לדוכתיה, ובנין קומתה של השכינה מעט מעט, עד שישתלם שעור קומתה, אז יבוא משיח, דא משה, וישלים אותה, ויקים אותה בשלמות".

אבל בשעת הצות נמתק קצת בחינת העננין דמכסיין על עינין, ואז צריכים לקום ולבקש הרבה מאוד על הגאולה, שיחזיר השי"ת פניו אלינו, ובאמת תמיד בכל עת צריך להרבות בתפילה ובבקשה על זה, אבל ביותר ויותר הוא שייך בעת הלילה שהוא במהותו בבחי' גלות, ואז מסוגל מאוד לעורר הלב לבקש רחמים על זה מעומק הלב.

וצריך להתחזק מאוד לידע שאין שום תפילה נאבדת חס ושלום, כי זה עיקר הסיבה שאדם נחלש מעבודה זו, מהמת הטעות הנזכרת במאמר זה שהושב - מה תועיל תפילתו, שהרי כ"כ הרבה אנו מבקשים על הגאולה ועדיין לא זכינו, ועל כן צריך להתחזק הרבה מאוד ולשנן היטב דברי רביז"ל במאמר זה שהאמת אינו כן אלא כל תפילה עושה רושם והצדיקים בונים מזה משכן.

שיחת חברים פנינים ומאמרים, שאלות ותשובות, וסיפורי התקרבות שנכתבו ע"י כלל המקורבים

הילולת מוהרנ"ת זיע"א בקהילת "חניכי הישיבות" - נצח ישראל" מודיעין עילית

סעודת הילולא ביארציית מוהרנ"ת בקהילת חניכי הישיבות "נצח ישראל" בעיר מודיעין עילית בהשתתפות המשפיעים הרה"ח רבי יצחק מאיר ברלב שליט"א והרה"ח רבי שמואל שטרן שליט"א

מרגישים התעלות אצל הציון הק, כי צריכים געגועים כל השנה כי רבינו אמר שלא לבא אליו לישיריים היינו ישועות גשמיות, ולא לתורות היינו ישועות רוחניות, אלא להיות אפוי בלב' וזה ע"י שכל השנה יהיה מתגעגע אחריו ואז ביום האחרון ימצא, ועוד ביאר כי רבינו אמר שצריך הקדמות להבין את המכוון, ור' נתן בספריו נתן לנו את ההקדמות והשכלים כדי שנבין מה המכוון שרבינו רוצה מאתנו, וביאר ש'הכתב שעל הפמשיילע' (ספורי מעשיות) - הוא התורות של רבינו ה'בת מלך', אבל הפמשיילע' עצמה היא המקיף של הכתב בחינת מלבוש וזה עיקר עניינו של מוהרנ"ת זיע"א.

טעימות מדיבורי המשפיעים

הרה"ח רבי יצחק מאיר ברלב דיבר כמה נקודות. ראשית דיבר שהעניין של מוהרנ"ת והליקוטי הלכות הוא כעין תורה שב"פ על תורת רבינו, ודברי מוהרנ"ת פותחים ומגלים בדברי רבינו עניינים שלכד לא היינו רואים אותם בתוך התורות ורק ע"י מה שמוהרנ"ת קיבל בע"פ מרבינו הוא ידע לפרש ולהרחיב כך את התורות, ובפרט עניין ההתחזקות שהמעין בליקוטי מוהר"ן לא יבחי מיד שזה עיקר הנקודה בתורות, ומוהרנ"ת הוא זה שגילה והרחיב עניין זה בתורת רבינו.

כמידי שנה, גם השנה התקיימה סעודת הילולא ביארציית מוהרנ"ת בקהילת "חניכי הישיבות" - נצח ישראל" בעיר מודיעין עילית, כאשר הדבר כבר נהפך למסורת שרבים מבני העיר גם אלו שברוך כלל לא רואים אותם בכיהמ"ד של אנ"ש, מגיעים להשתתף בסעודת ההילולא של מוהרנ"ת. בסעודת ההילולא נשאו דברים המשפיעים מחשובי אנ"ש הרה"ח רבי יצחק מאיר ברלב שליט"א, והרה"ח רבי שמואל שטרן שליט"א.

ממש ימות המשיח ולא יאומן "חניכי הישיבות" בסעודת ייאר צייט לע"נ ר' נתן זיע"א, ממש פלאי פלאים ורבינו כבר אמר 'כשיתקבל ספרי בעולם אפשר להתכונן למשיח' אמן ואמן.

כמו"כ דיבר מעניין האמת תחיה נעדרת, שעניין רבינו הוא כלליות הגוונים, ונקודת האמת הוא דווקא כאשר מקבל גם האמת של השני אפי' שאינה יסוד דרכו, וזה מבחן אמיתי למי שבאמת קיבל דרכו של רבינו הק.

הרה"ח ר' שמואל שטרן דיבר מעניין אבידת בת המלך שהכוונה בזה שצריך להפש אהרי צדיק האמת. ותחילה דייק כי בתחילת המעשה כתוב שלבסוף מצאה ובסוף המעשה כתוב שהוציאה וביאר שהם ב' בחינות תחילה למצוא ואח"כ להוציא, והיינו שגם אהרי שמוצאים את רבינו צריכים להוציא ולגלות האור, והבת מלך עצמה מדריכה אותנו איך לגלותה, והוא ע"י געגועים אהריה כל הזמן, וביאר דזה הענין בזה שיש שלא

ליצירת קשר, לתרומות, להנצחת שם, לקבלת הגליון באימייל, למוקדי ההפצה, ולפרסום בגליון פנו לקו 'המקורבים': 077-31-40-331 והשאירו הודעה בשלוחה: 72
או לאימייל: E0773140331@GMAIL.COM
* * *
ניתן לתרום \ להזמין את הגליון עד לביתכם דרך מכשירי 'קהילות' בכל רחבי הארץ! וכן דרך קו 'קהילות': 0732757000 בשלוחה: 11318 (בכל האופנים יש לציין: עבור עלון המקורבים, וכשהתרומה היא דרך הטל' יש להשאיר הודעה לאחר מכן בקו המקורבים ה"ל בשלוחה 72 על סך התרומה, ושהיא מיועדת לעלון זה) תזכו למצוות!
* * *
נשמח לקבל כל חומר לגליון ע"י שליחה לכתובת האימייל הנ"ל עד יום שני בערב בצירוף שם מלא ומיקום עיר!
(אפשר שם וכתובת בדויים, ולציין זאת), עם זאת, אין התחייבות שהדברים יפורסמו, ואין לראות באי-פרסומם שום צד פגיעה (יתכנו הרבה סיבות, גם טכניות), בהצלחה!!

אחי היקר!
עד מתי נחכה למשיח --- בשביל ללמוד זוהר ??? ?
הגיע הזמן שנבין --- לימוד הזוהר מביא את המשיח !!! !
כותב הזוהר הקדוש (פרשת נשא, קכו):
"ומשום ש'עתידיים' ישראל לטעם מעץ החיים, שהוא ספר הזוהר הזה, יצאו בו מהגלות ב'ר'חמים"!!
רכוש לך עוד היום את סט ספרי הזוהר הקדוש עם הפירוש הנפלא 'מותוק מדבש'!
שלושה גדלים לבחירה! משלוח חנים עד הבית!
ניתן להזמין את כל ספרי בעל 'מותוק מדבש'.
ע"י נציג אישי: 054-848-73-17

המקור בנים

בפ"ד גליון יד' פרשת וארא התשע"ט

גליון שבעי להניכי הישיבות בני התורה המקור בנים לאורו של רביה"ק מוהר"ן מברסלב זיע"א

הדרשתי קרבנך

מאמר בפנימיות הפרשה, משרשי הדברים עד לעובדא ולמעשה

וארא – מהות שמות הקודש

פרשת וארא היא הפרשה השניה בחומש שמות, ובסדר יציאת מצרים. פרשה זו עומדת בין פרשת שמות שבה נכתב על 'גלות מצרים' ובין פרשת בא שבה נכתב על 'יציאת מצרים'. ובפרשה זו עומדים ישראל במצב שכבר המצב אינו גלות אך עדיין אינו גאולה.

כפשטות היו יכולים לצאת ברגע אחד, ובכל זאת בין הפסקת השעבוד לבין הגאולה בפועל – היה פרק זמן של שנה שלמה, שאז היו עשרת המכות שרק לאחריהם יצאו משם. ובהכרח שהיה כאן לימוד נהוין שלא היה אפשר 'לדלג' עליו, והלימוד הזה נוגע דווקא למצב הביניים הזה – שבין גלות לגאולה.

* * *

והנה עניין המכות – נדרש ללימוד בפני עצמו, מה עניין עשרת המכות בדווקא, ומה הטעם שהם נחלקים לשניים [שבע בפרשת וארא, ושלוש בפרשת בא], ולשלוש [דצ"ך עד"ש באח"ב]. שבוודאי כל זה נעשה בסדר מדויק מאד, ולתכלית מכוונת ביותר. אך קודם לכן צריך להבין את ההקדמה הארוכה שמקדים הפסוק לכל סיפור המכות, והוא הדיבור של השם יתברך למושה רבינו בתחילת הפרשה, שמלבד שהוא תמוה ונפלא, אף נראה לכאורה מיותר.

סיום הפרשה הקודמת הוא בשאלת משה 'למה זה שלחתני ותשובת השם יתברך 'ענתה תראה אשר אעשה לפרעה, וההמשך לזה צריך להיות לכאורה סדר המכות. אבל סדר זה מתחיל רק באמצע הפרשה, וקודם לכן יש פתיחה שלמה בעניין האבות – 'וארא אל אברהם יצחק ויעקב בא-ל-ש-די, ושמי הוי"ה לא נודעתי להם', ועל שם זה נקראת הפרשה 'וארא'.

בכלל, יש כאן עסק ארוך בעניין 'השמות'. החל מפרשת שמות ששאל משה 'ואמר לי מה שמו מה אומר עליהם', ועל זה השיב השם יתברך 'אחי-ה אשר אחי-ה', וממשיך בפרשה זאת 'ידבר אלקים אל משה ויאמר אליו אני הוי"ה', שבפסוק זה לבד יש שני שמות, שם 'אלקים' ושם 'הוי"ה'. ואחר כך הפסוק 'וארא אל אברהם יצחק ויעקב וגו' שכאן מזכיר עוד כמה שמות. ומכל זה נראה שיש קשר חזק בין עניין 'השמות' לבין יציאת מצרים, וצריך ביאור.

כאופן כללי יש שבעת שמות הקודש שאינם נמחקים. וצריך להבין מהו עניין 'השם', מה מהותם של שבעת השמות האלו, ומה השייכות שלהם ליציאת מצרים.

התמיהות שבפרשה

נקדים תחילה את התמיהות שבפרשה זו:

א. 'ידבר אלקים אל משה ויאמר אליו אני ה' – יש כאן שתי שמות סותרים לכאורה, כי שם 'אלקים' מרמז על מדת הדין, ושם 'הוי"ה' על מדת הרחמים.

ב. 'וארא אל אברהם יצחק ויעקב בא-ל-ש-די, ושמי הוי"ה לא נודעתי להם' – מה החילוק בין שני שמות אלו, וגם קשה שאצל האבות כן נזכר שם 'הוי"ה' כמה פעמים.

ג. על שם 'א-ל-ש-די' נאמר לשון 'ראיה'. ועל שם 'הוי"ה' נאמר לשון ידיעה. והנה לכאורה ראיה גבוה יותר מידיעה, ומצד שני שם 'הוי"ה' גבוה יותר מהשם הראשון.

ביאור הפשט

לדברי רש"י: שם 'אלקים' מראה על דין ומשפט, שם 'א-ל-ש-די' – על ההבטחות, ושם 'הוי"ה' על הנאמנות וקיום ההבטחות. וביאור הפסוקים הוא, שהשם יתברך הוכיח את משה על שאלתו [ולכן הזכיר שם 'אלקים', והמשיך ואמר שאצל האבות עוד לא נתגלה אלא בהבטחתו, וכעת הולך לגלות נאמנותו].

הרמב"ן הביא ביאור רבי אברהם (אב"ע), ששם 'א-ל-ש-די' הוא הנם שבתוך הטבע, ושם 'הוי"ה' הוא הנם שמשדד את הטבע. ואצל האבות כבר התגלה שהוא זה שמנהיג את הטבע, אבל לא התגלה עדיין שידוד הטבע. והרמב"ן מסכים לדבריו, אך מוסיף לבאר על פי סוד, וכפי שיתבאר להלן.

באור החיים הקדוש פירש, שאמנם נתגלה לאבות שם 'אלקים' ושם 'הוי"ה', אבל לא נתגלה להם החיבור בין שניהם. וזה פירוש הפסוק הראשון שזכיר שני השמות, היינו שכאן גילה למושה הייחוד בין שתי השמות הללו.

ביאור הפנימיות

להבנת פנימיות העניין – כפי שמתבאר ברמז בדברי הרמב"ן, ויותר מכאן בדברי הקדושת לוי, ובהרחבה בספר ליקוטי הלכות – יש להקדים כמה דברים:

א. 'השם' של כל דבר – מצד אחד אינו הדבר 'בעצמו', אלא רק 'הכינוי' שלו. ומצד שני אין שום אפשרות של שייכות אלא על ידי השמות. אילו לא היה שמות לכל דבר לא היה אפשר לדבר כלל, כי לא היה שום כינוי 'ואושר', 'יום' ו'לילה', 'חום' ו'קור', 'שוב' ו'רע' וכו'. וכך גם כביכול אצל השם יתברך – שאמנם 'שמו' אינו עצמותו, אבל הוא הדרך היחיד שיכול להיות 'תפיסה' בו.

ב. אחד מיסודות התורה והאמונה, והוא הפתיחה לכל תורת הפנימיות – הוא שבריאת העולם היה בשביל 'לגלות' מציאות ה'. כי קודם הבריאה היה הכל 'אור אין סוף' ובדבר שאין לו סוף לא שייך שום השגה ותפיסה, ובכדי שיהיה אפשר לו 'להתגלות' הוכרח כביכול לברוא את העולם. והבריאה הייתה באופן של 'צמצום', והיינו שכביכול סילק וצמצם את אורו ונעשה 'הלל הפנוי' ששם נבראו העולמות, שבתוך העולמות הללו הוא מתגלה באופן של 'גבול' ו'סוף', שאז שייך שיהיה בו השגה ותפיסה.

והדרך שיש לנו השגה ותפיסה בו הוא על ידי 'השמות', כי השם הוא הכינוי שעל ידו הוא ניכר ונתפס בדעתנו. והשמות הם לפי ההנהגות שלו – כל 'שם' מרמז על הנהגה אחרת שעל ידו אנו 'מכירים' אותו; אם על ידי הנהגה של 'חסד' או על ידי הנהגה של 'גבורה' וכדומה. ולכן יש שבעה שמות הקודש שהם כנגד שבע המדות (א-ל – מדת החסד, אלקים – מדת הגבורה, הוי"ה – מדת התפארת, צבאות – נצח והוד, ש-די – מדת היסוד, אדנות – מדת המלכות). וכנגד שלש הספירות העליונות [אחי-ה – מדת הבינה, י-ה – מדת החכמה, אחי-ה אשר אחי-ה – מדת הכתר].

ג. והנה יש מהמקובלים שביארו שהצמצום הוא כפשוטו ח"ו, ובתוך העולמות אינו 'אור אין סוף' אלא אור מוגבל ומצומצם לפי העולמות והספירות וההנהגות והפרטים שיש בעולם, אלא שהם 'מונהגים' על ידי השם יתברך. אמנם יסוד תורת החסידות הוא שהצמצום אינו כפשוטו אלא הכל הוא באמת 'אור אין סוף' בעצמו, ש'מלא כל הארץ כבודו' ולית אתר פנוי מיניה' כלל וכלל, וכידוע. אלא שהצמצום וכל הפרטים שיש בעולם – הם רק מה שנראה לעינינו ואינו כן באמת. וזה הפירוש 'אין עוד מלבדו', שבפשטות הכוונה שאין עוד 'כח' מלבדו, אך הביאור האמיתי הוא שאין שום 'מציאות' מלבדו, וכל דבר שיש בעולם הוא רק השם יתברך בעצמו, אלא שנראה לעינינו כאילו יש כאן משהו אחר.

ומה שקשה איך יכול להיות שאור אין סוף מתלבש בתוך דבר גבולי, התירוץ הוא שאין סוף הוא לא רק בכמות אלא גם במהות, ולכן 'אין סוף' להגדרותיו והוא יכול להיות בעת ובעונה אחת גם 'בלתי גבול' וגם 'בגבול', וכן כל שאר ההפכים. ועל זה נאמר 'אנכי' שפירשו כספרים הקדושים שהכוונה 'אנכי מי שאנכי', וענין זה נרמז בשם 'אחי-ה אשר אחיה' – כלומר 'אחיה ככל אשר ברצוני להיות', שאינו מוגבל לשום הגדרה ומציאות.

ובל זה מתגלה בהגדרה 'הוי"ה הוא האלוקים', כלומר שכל מציאות הטבע [שנרמז בשם 'אלקים'] הוא הוי"ה יתברך בעצמו, שהוא מהוה את הכל, ואין עוד דבר מלבדו. וגילוי זה התגלה רק אצל אליהו בהר הכרמל, ולעתיד לבוא שאז יהיה 'הוי"ה אחד ושמו אחד'.

* * *

וכעת על פי ההקדמות האלו יתבאר העניין היטב בעזרה:

כשמשא רבינו שאל 'למה הרעות לעם הזה' – לא היה זה בלשון 'קושיא' אלא בלשון 'היפוש'. כלומר, לפי 'הכללים' והשמות שאני מכיר מתוך מציאות העולם אין שום מציאות שיהיה כאן גאולה, ואדרבה, יהיה נעשה גרוע יותר ויותר. ואם כן בהכרח שיש עוד כללים ושמות שאיני מכיר ועדיין לא נתגלו, והוא ביקש עליהם והיפש אחריהם שיתגלו.

ואמנם כבר שאל על כך, וענה לו שם 'אחיה'. כלומר, שבתוך המצב של הגלות אינו הזמן והמקום לחקור וללמוד אודות שמותיו של השם יתברך וסדר הנהגתו, כי במצב זה אי אפשר להשיג זאת, אלא רק ללכת באמונה פשוטה עם שם 'אחי-ה' שאומר: השם יתברך נמצא כאן – גם אם איני רואהו, ואיני מביין איך יכול להיות שהוא נמצא, ואיני מרגיש כך כלל רק להיפך – כי בתוך מקומות המטונפים של מ"ט שערי טומאה אין עצה אחרת מלבד 'צעקה' דהיינו העקשנות לצעוק ולומר: כל מה שאני רואה ומרגיש אינו אלא שקר, ובאמת השם יתברך נמצא כאן ויהי מה.

אך כעת כשהולכים לצאת ממצרים, אין די בכך אלא צריך להתקדם בהבנת והשגת האמונה, וכאן צריך לדעת מה הם שמותיו של השם יתברך, ומתי מהות הגאולה. ועל זה קיבל תשובה לשאלתו 'וידבר אלקים אל משה ויאמר אליו אני הוי"ה', דהיינו שנתגלה לו הגילוי הנפלא הזה של "הוי"ה הוא האלוקים".

ועל זה ממשיך הפסוק ואומר 'וארא אל אברהם יצחק ויעקב בא-ל-ש-די, ושמי הוי"ה לא נודעתי להם'. כלומר, מה שהאבות הקדושים זכו להשיג ולגלות הוא שכל הטבע וכל העולמות מתנהגים על ידי השגחתו של השם יתברך, שזה מרמז על כל השמות של השם יתברך, שעל ידם הוא מתגלה 'בתוך' העולם. וזהו שם 'ש-די' שעל זה אמרו חז"ל 'שאמר לעולמו די' דהיינו שהשם הזה מרמז על הצמצום – הנהגת ה' שמתגלה בתוך הטבע והעולם (והשם 'א-ל-ש-די' – מרמז על כל הספירות והשמות, מספירת החסד הנרמזת בשם 'א-ל', ועד ספירת היסוד הנרמזת בשם 'ש-די').

אבל 'שמי הוי"ה לא נודעתי להם' כלומר שהם לא ראו ולא השיגו איך שבאמת אין שום עולם ושום טבע, אלא הכל רק דמיון ואחיות עיניים, ואין עוד מלבדו כפשוטו ממש. וזה הולך להתגלות עכשיו ביציאת מצרים שיראו כולם איך שבאמת אין כלום, וכל הטבע נהפך כלא היה.

* * *

והנה, האבות הקדושים זכו לתקן את העולם בבחינת 'יהודא עילאה' [יהודא עליון], דהיינו לגלות בראיה ברורה ויפה שהשם יתברך נמצא בעולם ומשגיח עליו ומנהיג אותו (וכמו שנתבאר בפרשת ויהי בהרבה), ולכן לא היה להם צורך בדיעה גבוהה זו של 'הוי"ה הוא האלוקים'. אבל במצב של 'יהודא תתאה' [יהודא תחתון] ששם אי אפשר 'לראות' את האמת, דהיינו במצרים ובשאר הגלויות – צריך בהכרח לגלות 'ידיעה' גבוהה מאד, שאמנם אי אפשר לראותה, אבל צריך לדעת שהיא קיימת. ועל ידי זה יכולים להחזיק במצב של יהודא תתאה, שהוא התכלית והעיקר (ובזה מיושב הקושיא על הלשון 'ראיה' וידיעה' ודו"ק).

ואמנם אין זו הנהגה שאפשר 'לחיות' עמה, כי כל התכלית היא לחיות בתוך העולם, ולהשיג מתוכו את השם יתברך על ידי שמותיו, אבל צריך לדעת שכן הוא האמת, כשביל שיהיה כה להחזיק מעמד בתוך הטבע והעולם. ובשביל זה צריך פעם אחת שיהיה התגלות כזאת, ולחזור על זה בכל שנה, ולהזכיר זאת פעמיים ביום, ואז אפשר לחיות בתוך הטבע והעולם כראוי.

התגלות זו הייתה גם בימי אליהו, שהיה שלימת השקר כל כך, עד שהיה הכרח להתגלות כזאת של ביטול הטבע, וכמו שהיה שם. והתגלות זו תהיה לעתיד לבא, שאז יהיה התיקון השלם, ויהיה הוי"ה אחד ושמו אחד.

זכויות שיעורים ובתי-כנסת למקורבים!

עיר	נושא השיעור	מגיד השיעור	יום ושעה	לפרטים
בני ברק	'תמימי דרך' הליכה עם תורה	לומדים בחבורה חבורת חניכי הישיבות ב"ב	יום שני בשעה: 7:40 בערב	0548487317
בני ברק קרית הרצוג	ליקוטי הלכות	לומדים בחבורה	מוצאי שבת בבית פרטי בשעה: 10:00	0548496139
בני ברק קרית הרצוג	שיעור התחזקות	נושא פרשה	בכל ליל שבת מברכים	0548496139
בני ברק	התחזקות	רבנים שונים	יום שני בערב לחבורים	0548517128
בית שמש	חבורה ללימוד לקוטי מוהר"ן	לומדים בחבורה	יום שישי בשעה: 11:00 בבוקר	0548528387
קרית ספר	בית מדרש 'נצח ישראל'	תפילות \ שיעורים \ מלווה מלכה ועוד	רח' מסילת יוסף 34 (מאחורי 'בר כלי')	
קרית ספר	בית מדרש 'נצח ישראל'	שיעור מהרה"ח ר' אשר זעליג מרגליות	בית מדרש 'נצח ישראל' פעם בשבועיים	רח' מסילת יוסף 34 (מאחורי 'בר כלי')

עזרו לנו להגדיל את ההפצה!
ע"י תרומה כמכשיר 'קהילות' חפשו: 'עלמא דאורייתא' תרמו וכתבו: עכור 'המקורבים' תזכו למצוות!

השיעורים הקבועים לשבת וארא ולפרשת בא

יום	חודש \ סבת שבט	הדף היומי מסכת תולין	משה בורה עמוד היומי 'ידרשו'	ליקוטי מוהר"ב	ליקוטי הלכות ח"ה	העמוד היומי בזה"ק זוהר חדש
ז	כח	לט	חזרה	ז	רנט	נה:
א	כט	מ	שמה, א-ג	ז	רס	נו:
ב	א	מא	שמה, ד-ו	ח	רסא	נו:
ג	ב	מב	שמה, ז	ח	רסב	נז:
ד	ג	מג	שמה, ח-ט	ט	רסג	נז:
ה	ד	מד	שמה, י-יב	ט	רסד	נח:
ו	ה	מה	חזרה	י	רסה	נח:

התורה הנלמדת בחבורת 'תמימי דרך' העולמית: ליקוטי מוהר"ן, חלק ראשון, תורה ב.

קו 'חניכי הישיבות – ברסלב' - בני התורה המקורבים לאורו של רביה"ק מוהר"ן מברסלב:

077-31-40-331 שיעורים עדכונים שירים ועוד

התורה הנלמדת: ליקוטי מוהר"ן, חלק א' תורה ב'.

על הפרשה ||| פנינים על פרשת השבוע

קושי בפסוקים בתחילת הפרשה

הנה הפסוקים בתחילת הפרשה עמומים וסתומים מאוד, וכמו שנתחבט בזה רש"י והאריך לפרש הדברים על פי הפשט ועל פי דברי חז"ל, ועל פי דברי רבינו יתפרשו הדברים כמין חומר.

וזה הפסוקים (בפרק ו פסוקים ב-) 'ידבר א-להים אל משה ויאמר אליו אני ה', וארא אל אברהם אל יצחק ואל יעקב בא-ל ש-די ושמי ה' לא נודעתי להם, וגם הקמתי את בריתי אתם לתת להם את ארץ כנען את ארץ מגריהם אשר גרו בה, וגם אני שמעתי את נאקת בני ישראל אשר מצרים מעבדים אתם ואזכר את בריתי, לכן אמר לבני ישראל אני ה' והוצאתי אתכם מתחת סבלת מצרים והצאתי אתכם מעבדתם וגאלתי אתכם בזרוע נמויה ובשפטים גדלים.

וצריך להבין מה עניין הברית לכאן ולמה היא מודגשת כל כך הרבה, ומה עניינו למה שאמר משה למה הרעות לעם הזה שעי"ז אמר לו השי"ת 'עתה תראה אשר אעשה לפרעה'.

ביאור העניין שעיקר הכלי זין של התפילה מקבלים ע"י הברית

והנה מבואר במאמר הקדוש הזה שעקר כלי זינו של משיח הוא התפילה, ואח"כ מבואר עוד (באות ב) 'זוה הכלי זין צריך לקבל על ידי בהינת יוסף, הינו שמירת הברית', וזוה ממשמעות הדברים בכל המשך העניין, שכיון שיש 'עננים' דמכסיין על עיניו, והם מונעים את האדם מלהתפלל ומכניסים בליבו הרגשה כאילו התפילה אינה פועלת, שכל זה בא מהקליפות שהם עננין דמכסיין על עיניו, ועל כן צריך שמירת הברית שהיא אתערותא דלתתא שעי"ז נמשך ומאיר לאדם הכח שיש לו לפעול בתפילתו.

כי באמת כח התפילה הוא כח נורא מאוד, והוא יכול להמשיך מידת הרחמים ורוח חיים מבחי' הוטם העליון 'נזקבא דפרדשקא' שהוא תכלית מידת הרחמים, אלא שהקליפות שהם העננין דמכסיין על עיניו הם מכניסים בלבו של האדם שהוא אינו שייך לזה, וכל זה נמשך ממידת הדין שמתעוררת מקטרוג המלאכים שמקטרגים 'מה אנוש כי תזכרנו', וע"כ הקליפות מכניסים בלב האדם הרגשה זו שאין תפילתו רצויה וחשובה, ובוודאי אינה פועלת, וכל זה מחמת שאין מאירה לו ההארה ממידת הרחמים [שהוא בחי' הוטם העליון] שמשם נמשכת הארה זו שמאירה לאדם עוצם מעלתו ושתפילתו חשובה מאוד ופועלת הרבה מאוד,

וכן מוכן ממה שמביא רבינו ע"ז את הפסוק 'ותהילתי אחטם לך', שהמשמעות הפשוטה היא על רחמי ד' וכמו שכתוב 'למען שמי אאריך אפי ותהילתי אחטם לך', והיינו שתהילת ה' הוא מה שהוא מאריך אפו וממשיך רחמיו, ואילו רבינו מפרשו על התפילה שלנו שהוא בחי' הוטם, אלא שבאמת הוא גופא שבכדי שכח התפילה יהיה גדול ופועל כל כך, צריך לקבל הארה ממידת הרחמים של החוטם העליון, כי העננין דמכסיין על עיניו מכסים על זה וע"כ צריך להמשיך הארה ורוח חיים משם כדי לקבל כח גדול זה, ועד"ז באר בספר אורה מישור].

וזה מה שמקבלים ע"י שמירת הברית, את בהינת ה'ברית' והקשר עם השי"ת, שעי"ז יש את ההרגשה בלב שתפילתו רצויה ופועלת, והעיקר תלוי באתערותא דלתתא של שמירת הברית, שזה האתערותא דלתתא של האדם לעורר את בהינת הברית והקשר עם השי"ת, ואז מאיר עליו הארה זו לידע שיש לו כלי זין עצום של התפילה ושהוא פועל הרבה בתפילתו.

שני בחינות של בלבול קליפת עשו וישמעאל ובגנרם חיתוך הערלה והפריעה

ומבואר עוד בדברי מוהרנ"ת בעניין הכח של הברית שזה עצמו בהינת הכנעת העננין דמכסיין על עיניו כי הערלה והפריעה הם עצמם הכנעת העננין דמכסיין על עיניו.

וז"ל שם (בליקוטי הלכות הלכות נחלות הלכה ד אות כג-כד): 'זוה בהינת מצות מילה, בהינת חתונה ופריעה שהוא תקון הברית שעל ידי זה זוכין לתפלה שהוא קרב פיפיות, כמו שכתוב 'רוקמות א-ל בגרונם וקרב פיפיות בידם', פמבאר בהתורה הנ"ל, וזה בהינת חתונה הערלה והפריעה.

כי איתא שקלפת הערלה והפריעה שהם חופין על הברית קדש, הם בהינת תרין עננין דמכסיין על עיניו, שהם בהינת עשו וישמעאל, הינו כי עשו וישמעאל הם בהינת פגם הברית, בהינת קלפת הערלה והפריעה שהם מבלבלין דעת האדם מלהתחונק בתפלה. עשו הוא בהינת עמלק שיצא מפנו, הוא בהינת קלפת הערלה הנמוגה, כי הוא פגר בעקר ואינו מודה בתפלה כלל והוא ממעך לב האדם שאין התפלה מועלת הם ושלום מאחר שמתאריך הגלות ובכל יום צועקין ואין נושעים וכנ"ל. ועל ידי שהותכין את הערלה החופה על הברית, על ידי זה מכסלין קלפתו הרעה ונמשך בהינת תקון הברית שעל ידי זה זוכין להתחונק בתפלה תמיד, כי עקר תקון התפלה על ידי תקון הברית שפמשיכין על ידי מצות מילה וכנ"ל.

אבל עדיו יש קלפה שניה שהוא קלפת הפריעה שהיא בהינת קלפת וישמעאל שמשם נמשך טעות אחר בלב להתרשל בתפלה הם ושלום, דהיינו שלפעמים נדמה להאדם שפגר שמע ה' ותברך בודאי את תפלתו, פגרט פשוטא איהו צמיחת קרן וישועה שאז נדמה לו שפגר נתקבלה תפלתו והוא מתרשל להתפלל יותר. וגם זה אינו טוב, כי אף על פי שצריכין להאמין באמונה שלמה שאין שום תפלה לריק הם ושלום, אפלו כשאין רואין שום ישועה כלל וכנ"ל, אף על פי כן אפלו כשצריכין איהו ישועה אסור לבטל תפלתו בשביל זה, כי עדיו לא נגמרה הישועה ועדין אנו צריכין ישועה ורחמים רבים עד שצא מוגלותנו לגמרי וכו' שפועה בעצמו הם ושלום, ומתרשל בתפלה מחמת שנדמה לו שפגר שמע ה' ותברך את תפלתו זה נמשך מקלפת וישמעאל, כי וישמעאל על שם פי שמע ה' אל עניו. ותרגומו, ארי קבל ה' צלותיה. ומשם משתלשל הקלפה השניה הנ"ל שהיא בהינת קלפת הפריעה, שהיא קלפת וישמעאל שפממעך לב האדם להתרשל בתפלה מחמת כי פגר שמע ה' את תפלתו כנ"ל.

ועל ידי מצות פריעה מכסלין גם הקלפה הזאת וזוכין להתחונק בתפלה תמיד, כי צריכין לידע ולהאמין שבודאי ה' ותברך שומע תפלת כל פה ואפלו כשאין רואין שום ישועה צריכין להאמין שאין שום תפלה לריק הם ושלום ולהתחונק בתפלה יותר כנ"ל. אבל גם כשצריכין איהו ישועה אסור לבטל תפלתו בשביל זה רק צריכין לשמח בישועתו ולהיות מודה על העבר ולבקש להבא, כי עדיו אנו צריכין הרבה וישועות מאד כל ימי חיינו עד שנגזר למה שאנו צריכין לבוא אשר בשביל זה באנו לעולם הזה ועל כן צריכין עדיו להרבות בתפלה וכנ"ל.

וזה שמצינו באסתר שהיא בהינת התפלה של כלל ישראל כנ"ל שאפלו כשצריכין ישועה גדולה ונפלאה ונסים נוראים כאלה שפגר הכרח המן להרכיב את מרדכי בקרוב העיר ולקרא לפניו 'בכה יעשה לאיש' וכו' ואחר כך נפל לגמרי ותלו אותו על העין, אף על פי כן גם אחר כך פתיב 'ותוסף אסתר ותברך לפני המלך ותפל לפני רגליו ותברך ותתחנן לו להעביר את רעת המן' וכו'. הינו אפלו כשפגסת ישראל רואה וישועות ונסים גדולים ונפלאים שחפסרא אחרא נפלה מאד, אף על פי כן אינם מסתפקים בזה ועדין הם עומדים מתפללים ובוכים ומתחננים לפניו כן המתהטא לפני אביו שיעביר את רעת המן שהוא חפסרא אחרא לגמרי שיוקח להסתר ולהקדש לגמרי, כי אף על פי שפגר עשה לנו ה' ותברך נסים וישועות הרבה ואנו צריכים להודות לו עליהם ולשמח בהם תמיד, אף על פי כן אנו צריכים עדיו להרבות בתפלה מאד, כי עדיו אנו צריכים וישועות רבות כל ימי חיינו וכנ"ל. וזה בהינת וישב מרדכי אל ביתו. ואמרו רבותינו וזרונם לברכה ששב לשקו ולתעניתו, הינו כנ"ל שאף על פי שראה ישועה פזאת, אף על פי כן צעק יותר וכנ"ל.

ועל כן מ' ולא פרע כאלו לא מל'. כי כשאנו פורע ואינו מכפיל קלפת וישמעאל ומתרשל בתפלה מחמת שנדמה לו שפגר פעל בתפלתו הרבה וכנ"ל, שזהו

בחינת קלפת ישמעאל, בחינת קלפת הפריעה כנ"ל, על ידי זה הם ושלום נתעבב גמר וישענתו ויתאדך גלותו הם ושלום מאחר שמתרשל בתפלה ואז יחור ויתעורר בחינת קלפת עשו שהוא עמלק, שהוא בחינת קלפת הערלה ויאמם ויטמטם לבו לגמרי מלהתחזק בתפלה מאחר שרואה שזה פמה שצועק ואינו נענה. והם ושלום יוכל לטמטם לבו כל כך עד שישפח לגמרי את כל הישועות שפבר עזרו ה' יתברך וכמבאר לעיל שזה מעשה עמלק שפמנים שכחה בלב פאלו עדיו לא התחיל ה' יתברך להושיע בלל וכנ"ל, על פן כל ולא פרע פאלו לא מל. כי על ידי זה הם ושלום, חזר ונעור גם קלפת הערלה שהיא קלפת עשו שהוא עמלק כנ"ל. על פן צריכין להעביר שניהם פדי לזכות להתחזק בתפלה תמיד, כי צריכין להאמין ולזכר כל הישועות והנפלאות שפבר עשה ה' יתברך עמנו ממצרים ועד הנה בכלליות ובפרטיות ולהיות מודה על העבר וצויע לעתיד לבוא ולהעתיק ולהתפלל תרבה לה' יתברך כל ימי חיינו וכנ"ל.

ביאור הפסוקים על פי זה

ועל פי זה יתבארו הפסוקים כמין חומר, כי משה רבינו אמר 'למה הרעות לעם הזה', שכביכול נראה שהתפילות אינם מועילות [ואמנם היה בזה שגיאה דקה וכמבואר בדברי חז"ל ומוכח ברש"י, ובאמת כל השגיאה הזו נמשכה מדתן ואבירם וכמבואר במדרש רבה (פרשת וארא פרשה ו סימן ב): 'ארי בר סימון כי העושק יהולל חכם זה משה, עושק שעשקו אותו דתן ואבירם, יהולל חכם עירכבו אותו, ויאבד את לב מתנה, וכי תעלה על דעתך שהיה משה מתאבד אלא הם שהקניטוהו ואמרו לו ירא ה' עליכם וישפטו, ואף הוא מקפיד ואומר ומאז באתי אל פרעה, אמר לו הקדוש ברוך הוא אני הכתבתי עליך שאתה עניו ואתה מקפיד על דברי, חייך יש לך לידע שנא' (קהלת ז) טוב אחרית דבר מראשיתו, טובה אחריתו של ישראל מראשית שנתתי להם במצרים שנא' ויאמר ה' אל משה עתה תראה באותה שעה בקשה מדת הדין לפגוע בו, שנאמר וידבר א-להים אל משה, אמר לו הקדוש ברוך הוא וכי בשר ודם אני במדותי שאיני מרחם, הה"ד ויאמר אליו אני ה', ורכי יוסי כ"ר הנינא אמר א-להים על המצריים, אני ה', על ישראל, ויעוי' עוד במדרש לעיל מזה (סוף אות א) זעל דבר זה בקשה מדת הדין לפגוע במשה, הה"ד וידבר א-להים אל משה, ולפי שנסתכל הקדוש ב"ה שבשביל צער ישראל דבר כן חזר ונהג עמו במדת רחמים, ומבואר שכונת משה היה לטובה, אבל היה כאן בחי' שגיאה שגרמו דתן ואבירם, וכל זה הוא בחינת מה שמבואר בפנים שצריך להיזהר לכלכל דבריו במשפט ושיהיו דבריו קולעין אל השערה ולא יחטיא, כי מצד אחד צריך להרכות בתפילה, ואף בדרך של מענות ואמתלאות, ומצד שני אסור להתעקש בתפילתו וצריך לידע שהש"ת הוא מלא רחמים והכל הוא חסד, וזה הקושי שבזה שצריך לזה לבחינת משפט, עכ"פ משה רבינו אמר למה הרעות, שפירושו שביכול התפילות לא נענות ולא רואים שמתחילה גאולה.

ועל זה אמר לו הש"ת 'אני ה', וארא אל אברהם אל יצחק ואל יעקב בא-ל ש-די ושמי ה' לא נודעתי להם, וגם הקמתי את בריתי אתם לתת להם את ארץ כנען את ארץ מגריתם אשר גרו בה, וגם אני שמעתי את נאקת בני ישראל אשר מצרים מעבדים אתם ואזכר את בריתי, לכן אמר לבני ישראל, היינו שבאמת אני ה', במידת הרחמים, והיה לך לידע שבוודאי התפילות נענות, כי כבר נגלית אל אברהם ויצחק ויעקב והקמתי את בריתי אתם, אם כן הרי יש ברית בינינו, ובוודאי התפילות נענות [שזהו כח הברית לידע שהתפילות בוודאי פועלות וכנ"ל, ויש להוסיף דע"כ מוזכר כאן השם ש-די שהוא השם של יסוד שהוא בחי' הברית כמובא], ועל כן בוודאי 'שמעתי את נאקת בני ישראל ואזכר את בריתי, ועכשיו יראו בחוש את התגלות הגאולה.

ובאמת אף שעיקר הקושי של האדם להתפלל הוא מחמת שנדמה לו שהתפילות אינם פועלות שזה בחי' קליפת עשו (כמבואר בדברי מוהרנ"ת וכדלעיל), אבל גם קליפת ישמעאל מזה שנדמה לאדם שהתפילה נתקבלה כבר, גם זה מונע את האדם מתפילה, כי עי"ז נראה לאדם שבתפילה אחת כבר צריך לפעול את כל הישועה, שזה היה המעות של דתן ואבירם [שגרמו למשה ג"כ למעות בזה] שכביכול ברגע שמתחילה הגאולה, כבר הישועה בשלימות ואין צריך להתפלל עוד, וממילא ציפו לראות את כל הגאולה מיד, וכשלא ראו, באו במענות, אבל אם היו יודעים שגם כשהתחילה קצת ישועה עדיין צריך להתפלל עוד כדי להמשיך את גמר הישועה, התפילות האלו היו ממשכיכם להם את הכח להבין שכבר יש כאן התחלה של ישועה, ועל כן מודגש כאן עניין הברית שכולל את שני הדברים, הן שבוודאי התפילות נשמעים, והן שיש מקום לעוד תפילות ולא צריך לצפות לראות את כל הישועה מיד.

מקוצר רוח ומעבודה קשה

וזה מה שכתוב שעם ישראל לא שמעו 'מקוצר רוח ומעבודה קשה', קוצר רוח דייקא, כי לא המשיכו רוח חיים מנוקבא דפרדשקא ע"י התפילה כמו שהיה עד עכשיו, מחמת שעכשיו היתה העבודה קשה יותר, והיה להם קשה יותר להתפלל, ועל כן נתייאשו קצת מהתפילה, והיו כמזכר של קור רוח, היפך בחינת רוחא דחיי הנמשך מנוקב דפרדשקא, ועל כן היה קשה להם לראות את הגאולה שמתחילה כאן.

אבל סוף כל סוף הגיע זמן הגאולה, ואז התחילו המכות ועי"ז ראו בחוש איך שכל התפילות נשמעים, והש"ת מקיים את בריתו, וכשם שהיה כן ביציאת מצרים, כן יהיה בגאולה העתידה שאף שנראה כאילו הגלות רק מוסיפה והולכת, אבל כשעוסקים בתפילה וממשיכים רוחא דחיי מנוקבא דפרדשקא, רואים שבאמת כבר יש התנוצצות של אור הגאולה ע"י הצדיקים שמאירים לנו את פנימויות התורה שיתגלה לעתיד.

אחי היקר!

עד מתי נחכה למשיח - - -
שבביל ללמוד זוהר ? ? ?
הגיע הזמן שנבין - - -

לימוד הזוהר מביא את המשיח !!!
כותב הזוהר הקדוש (פרשת נשא, קבו):
"ומשום שעתידים ישאל לטעם מען החיים,
שהוא ספר הזהר הזה, יצאו בו מהגלות
ברחמים!"
רכוש לך עוד היום את ספרי הזוהר הקדוש
עם הפירוש הנפלא 'מתוק מדבש'
שלושה גדלים לבחירה! משלוח חינוך עד הבית!
ניתן להזמין את כל ספרי בעל 'מתוק מדבש'.
ע"י נציג אישי: 054-848-73-17

ליצירת קשר, לתרומות, להנצחת שם, לקבלת הגליון באימייל, למוקדי ההפצה,
ולפרסום בגליון

פנו לקו 'המקורבים': 077-31-40-331 והשאירו הודעה בשלוחה: 72

או לאימייל: E0773140331@GMAIL.COM

ניתן לתרום \ להזמין את הגליון עד לביתכם דרך מכשירי 'קהילות' בכל רחבי הארץ!
וכן דרך קו 'קהילות': 0732757000 בשלוחה: 11318 (בכל האופנים יש לציין: עבור עלון
המקורבים, וכשהתרומה היא דרך הטל' יש להשאיר הודעה לאחר מכן בקו המקורבים
הנ"ל בשלוחה 72 על סך התרומה, ושהיא מיועדת לעלון זה) תזכו למצוות!

נשמח לקבל כל חומר גליון ע"י שליחה לכתובת האימייל הנ"ל עד יום שני בערב
בצירוף שם מלא ומיקום עיר! (אפשר שם וכתובת בדויים, ולציין זאת), עם זאת, אין
התחייבות שהדברים יפורסמו, ואין לראות באי-פרסומם שום צד פגיעה (יתכנו הרבה
סיבות, גם טכניות), בהצלחה!!

המקור בראשית

במ"ד גליון טו' פרשת בא ה'תשע"ט

גליון שבעי להניכי הישיבות בני התורה המקורנים לאורו של רביה"ק מוהר"ן מברסלב זיע"א

מאמר בפנימיות הפרשה, משרשי הדברים עד לעובדא ולמעשה

הדשתי קרבתי

ביאור הפנימיות

עשרת המכות – השבעה והשלשה

מבואר בזוהר הקדוש (רעיא מהימנא בפרשת וארא) שהמצוה הראשונה בתורה היא 'יודעתם כי אני השם, וידעה זו צריך להיות בכלל ובפרט.

* * *

והעניין הוא, כפי שהתבאר באריכות במאמר הקודם (פרשת וארא) שבשביל לגלות מציאותו יתברך – היה מוכרח לצמצם את אורו, ולעשות 'חלל הפנוי' שבתוכו נבראו כל העולמות. והיינו שהשם יתברך הסתיר את מציאותו וברא עולם בצורה שיש בו את כל ה'תפאורה' בכדי למענות ולחשוב שכביכול העולם יש לו מציאות משלו, ואין לו שום קשר למציאות עליונה או פנימית כלל וכלל.

וכל זה נעשה בשביל שיהיה בחירה בעולם. ועניין ה'בחירה' הוא אחד מנפלאות הבריאה הגדולים ביותר, איך שיכול להיות מציאות כזאת בו השם יתברך 'לגמרי' נמצא כאן, ויחד עם זאת אפשר למענות ולחשוב שהוא 'לגמרי' לא נמצא כאן (ענין באריכות נפלאה בליקוטי הלכות ברכת השחר ה).

והנה השם יתברך ברא את העולם בעשרה מאמרות, שהם מרמזים על עשר כוחות הקדושה ש'מחיים' את העולם בפנימיות. והם מכוונים כנגד עשרת הדברות, ועשרת הספירות הקדושות – שעל ידם יכולים לגלות את האמת שהשם יתברך נמצא כאן, ויכולים למצוא אותו. וזה לעומת זה עשה האלוקים שכנגד עשרת הספירות הקדושות – יש עשרה כתרין דמסאבותא, שהם עשרה כוחות של הסתרה מכוונים ממש כנגד עשרה כוחות של הקדושה.

ועיקר מקום ההסתרה והכפירה הוא במצרים, שנקראת 'ערות הארץ' כלומר עיקר הגילוי של הארץ כ'מציאות' בפני עצמה. ולכן העבודה זרה שלהם היה הממון [שמרומז ב'שה', כמו שנתבאר בפרשת שמות], שעיקר תאוות ממון הוא כדי להרגיש 'מסודר' שאינו זקוק לאף אחד. ואכן במצרים לא היו זקוקים אפילו לגשמים, אלא הנילוס עולה ומשקה את השדות, וכביכול לא היו צריכים שום עזרה 'מבחוץ' ו'מלמעלה' אלא הסתדרו לבד.

ושם היו כל העשרה כוחות של הטומאה, ופרעה הוא הכח ה'גבוה' ביותר של ההסתרה, מכוון כנגד ספירת ה'כתר', ולכן הוא נקרא 'התנין הגדול' (כמבואר בזוה"ק בפרשה זו באריכות). עד שאמר על עצמו 'לי יאורי ואני עשיתיני' ועשה מעצמו איל. ובוודאי לא היה טיפש ולא סבר שברא את עצמו, אלא סבר שהוא יכול להסתדר בעצמו כאילו הוא ברא את עצמו, ואין לו שום צורך ועזרה ממישהו אחר.

וכנגד עשרה כוחות הללו – היו עשרת המכות, שבאו 'לנגוף' את מצרים ולהכניע את עשר כוחות ההסתרה, ו'לרפאות' את ישראל ולגלות את עשרת כוחות הקדושה, שהם העשרה מאמרות ועשרת הדברות.

* * *

המכות הללו מתחלקים לשבעה ושלוש. שהם כנגד 'בפרט' ו'בכלל'.

עשרת הספירות נחלקים לשבעה ושלוש. שבעת התחתונות מרמז על הנהגת העולם שמתגלה במספר שבע ושבעת ימי השבוע, שבע שנות השמיטה,

פרשת בא היא הפרשה השלישית בסדר השוככים – לאחר פרשת שמות שסיפר על 'גלות מצרים', ופרשת וארא שסיפר על המכות, בפרשה זו כבר מסופר על 'ציאת מצרים'. ומובא מצדיקים שבשבת זו הוא ממש כמו חג הפסח, ובשבת שלאחריה [פרשת בשלח] כמו שביעי של פסח, ובפרשת יתרו כמו חג השבועות. אלא שכעת הוא בפנימיות, ואחר כך הוא בחיצוניות.

אמנם קודם סיפור הציאה, מספר הכתוב על שלש מכות אחרונות. ומכך מסדר המכות נחלקו לשתי פרשיות – שבע מהם בפרשת וארא, ושלוש בפרשת בא – נראה שיש שייכות מיוחדת בין שלש המכות הללו לבין הציאה ממצרים, והם משמשים כ'הקדמה' לכך. לשם כך יש להבין מה מהותם של עשרת המכות בכלל, ומה החילוק בין השבעה הראשונים לבין שלשת האחרונים, ומה הלימוד המיוחד שיש בשלש המכות הללו.

* * *

התמיהות שבפרשה

א. בפסוק הראשון נאמר 'בא אל פרעה'. וצריך להבין מפני מה לא נכתב 'לך אל פרעה', שהרי אין שם 'מקומו' אלא רק נכנס לשם עבור השליחות אל פרעה ותו לא (זוה"ק).

ב. המושך הפסוק 'כי אני הכבדתי את לבו' מפני מה נצרכה אמירה זו, ואם נצרכה – מפני מה נאמרה כאן בפרשת ארבה ולא קודם לכן בתחילת המכות.

ג. גם המושך הפסוק 'למען שיתי אותותי אלה בקרב' – נראה שיש כאן הדגשה בדווקא על 'אותותי אלה' דהיינו על המכות שמכאן ולהבא ולא על המכות שהיו כבר.

ד. הפסוק השני 'למען תספר באזני בנך ובן בוג' גם כן צריך להבין מפני מה נכתב בדווקא כאן, ולא בתחילת המכות או לאחר כל המכות.

ביאור הפשט

בדברי הרמב"ן ואור החיים מבואר שאחר פרשת ברד כבר לא היה שייך בדרך הטבע שפרעה יכביד את לבו, כי במכה כזאת אפילו לב האבן יפחד וירעד' ולא יוכל לסרב לשלח את ישראל. ולכן, גם נחלש לבו של משה מלהמשיך בשליחותו, כי לא ראה עניין ותכלית בזה.

ועל זה אמר לו השם יתברך 'כי אני הכבדתי את לבו', דהיינו שבאמת אין זה בדרך הטבע כלל אלא מן השמים, והמעם לכך הוא בכדי להביא את המכות הבאות, שתכליתם באמת אינה בשביל פרעה אלא בשביל ישראל. כי מצד פרעה כבר הספיקו המכות שהיו עד כאן, ומכאן ואילך אינם אלא לטובת ישראל כדי ללמדם 'יודעתם כי אני השם'.

ומכאן נבא לביאור הפנימיות, כיצד כל המכות היה בהם שתי עניינים: 'נגוף' ו'רפוא' וכמבואר בזוהר הקדוש שהיו 'נגוף' למצרים ו'רפוא' לישראל. ובפרט שלש המכות שבפרשה זו, שהיו בעיקר בשביל 'רפוא' לישראל.

ושלשת העליונות מרמו על הנהגה גבוהה יותר [שנקרא 'עלמא דאתכסמא]. והם שבע 'מדות' ושלשה 'מוהין'.

וזה עניינם של עשרת המכות; שבעת המכות הראשונות מכוונים כנגד שבעת הספירות, ולכן הם התבטאו בהנהגות העולם – מים, עפר, בהמות, חיות, וברד, כשבכולם הראה השם יתברך שאין להם שום שליטה, אלא רק הוא יתברך לבדו ותו לא, וזה נקרא ידיעה 'בפרט'. ושלשת המכות האחרונות מכוונים כנגד שלש הספירות העליונות, ולכן הם התבטאו באופן רוהני; הארבה על ידי רוח הקדים, החושך על ידי גילוי אור השם יתברך [שעשה חושך למצרים ואור לישראל] (זוה"ק), ובכורות על ידי גילוי השם יתברך בעצמו. וזה נקרא ידיעה בכלל.

* * *

ובשלשת המכות האלו התגלה הדרך והעצה איך לגלות את השם יתברך בתוך מציאות העולם, דהיינו בתוך החלל הפנוי, וכפי המבואר בליקוטי מוהר"ן (סימן סד), ולצורך כך יש להקדים עוד הקדמה אחת.

בבריאת העולם היו שני עניינים שעל ידם נעשה צמצום והסתרה: א. הלל הפנוי. ב. שבירת הכלים. 'חלל הפנוי' עניינו כפי שנתבאר זה עתה, שבשביל גלגול מציאותו יתברך, היה מוכרח כביכול לצמצם את אורו האין סוף, ולעשות 'חלל פנוי' מאורו, ושם נבראו העולמות. 'שבירת הכלים' עניינו שבתחילה היה עדיין האור מרובה מהכלים, ולכן 'נשברו הכלים'; האור עלה למעלה והכלים נפלו למטה, ויחד אתם נפלו 'ניצוצות' של אור, שהתערבבו עם החומר.

והנה מכה שני עניינים אלו – יש בעולם שני מיני קושיות ואפיקורסות. יש קושיות שנמשכים מ'שבירת הכלים', והם קושיות שיש להם תשובה, ועל זה נאמר 'דע מה שתשיב לאפיקורם'. ויש קושיות שנמשכים מ'חלל הפנוי' (שהם קושיות 'מיניה וביה'; איך ייתכן שהוא נמצא אם הוא לא נמצא וכדומה) שעליהם אין תשובה, ועל זה נאמר 'כל באיה לא ישוּבוּן'.

וכמו כן יש שני מיני יצר הרע; יש יצר הרע שנמשך מ'שבירת כלים', שעמו אפשר להילחם ואפשר לנצחו, ויש יצר הרע שנמשך מ'חלל הפנוי' – שהוא 'אין עליו תשובה', דהיינו שאי אפשר להילחם עמו ולנצחו, ועליו נאמר 'כל באיה לא ישוּבוּן'.

וביאור העניין: יש 'יצר הרע' הידוע שהוא היצר שמושך ומפתה את האדם לרע; לעבירות, למדות רעות, ולתאוות רעות. והוא נמשך מ'שבירת כלים'. דהיינו שבאמת בכל דבר בעולם יש ניצוץ אלוקי שמהיה אותו, ומחמתו יש לאדם 'משיכה' אליו, אלא שהוא מכוסה בחומר ואנו רואים את ההיצוניות שבו, ומכה זה אנו נמשכים אל ההיצוניות שהוא הרע. וזה מ"ט שערי טומאה, דהיינו שבע מדות הנפולים שכל אחד כלול משבע.

והיצר הרע הזה אפשר להילחם עמו ולנצחו – כי מאחר שמכירים בו ומרגישים שבא להילחם, אפשר להילחם עמו בחזרה. וכשנלחמים, גם אם לא מנצחים בכל פעם, אבל אם לא מתייאשים, לבסוף זוכים לנצח לגמרי.

אבל יש יצר הרע שאינו בא 'מבחוץ' ואינו מושך או מפתה את האדם. אלא בא 'מפנים' ומרוקן אותו מכל כוחותיו. וזאת על ידי שמחזיר באדם מחשבה והרגשה שהכל 'חלל פנוי', ואין שום דבר אמיתי; לא נשמה, לא עולם הבא, לא מצוות ולא עבירות. ואין שום משמעות לחייו ולכל מה שעושה. וזה גורם לאדם 'כבדות לב' שכבר אין לו שום רצון ושום כח לשום דבר, ואפילו אינו יודע להילחם בזה כי אינו מרגיש שזוהו פיתוי אלא נראה לו שזה הוא בעצמו ושזה האמת. וזה שער החמישים, שאין עליו תשובה וכל באיה לא ישוּבוּן (וזה עיקר הנסיון של דורנו, הכבדות העצבות והייאוש, וממילא ההפקרות).

* * *

הרפואה לזה הוא רק על ידי ניגון. ולא סתם ניגון אלא 'ראש אמנה'.

ה'ניגון' עומד בין ה'מחשבה' וה'דיבור'. מחשבה הוא מופשט מאד ואין בו שום הרגשה, הדיבור לעומתו הוא מוגדר וברור מאד, והניגון אינו מחשבה מופשטת וגם לא דיבור מוגדר, אלא 'הרגשה'. כל דבר בעולם – יש לו 'ניגון', בפרט כל 'חכמה' וכל 'אמונה', דהיינו שהיא יוצרת 'תחושה' אצל האדם. וכל העולם מלא בכך, בכל מיני ניגונים שכל אחד בא 'לספר' משהו, ומשרה את תחושתו מבלי משים.

הניגון הגבוה ביותר הוא 'תבוא' תשורי מראש אמנה, דהיינו הניגון של שורש האמונה, שהוא נמשך מאותה נקודה שבה נעשה הצמצום והחלל הפנוי. והוא מגלה – לא בדיבור כי אם בניגון – את הסוד של חלל הפנוי. בדיבור אי אפשר להסביר כיצד החלל הפנוי הוא בכלל לא פנוי, כי זה סתירה מיניה וביה, אבל בניגון ניתן לרמוז על האמונה הנפלאה הזאת שהדרך היחידה לגלות את ה' הוא על ידי חלל הפנוי.

כי אמנם הרבה יותר קל להשיג את ה' בצורה 'מוגדרת', אם על ידי השגחה פרטית, או על ידי ההנהגות שהוא מגלה בעולם. אבל זו השגחה קמנה ודלה מאד. ההשגחה האמיתית בה' הוא דווקא במקום שיש קושיות ואי אפשר להבין אותו, שאז מתגלה כמה הוא באמת גדול עד שאי אפשר להבין אותו. ועוד יותר מכך הוא מתגלה במצב של 'כבדות לב' שנמשך מחלל הפנוי, כי כל החלל הפנוי נועד רק בכדי לגלות רחמנותו, ואם כן השיא של גילוי רחמנותו הוא דווקא בחלל הפנוי, דהיינו בתוך כבדות הלב. והגילוי הזה הוא על ידי הניגון של 'ראש אמנה', שאת הניגון הזה יכול לנגן רק משה רבינו.

ובשביל זה השם יתברך אומר לו 'בא אל פרעה' – תבוא ותיכנס לתוך חלל הפנוי (שמרומז בשם פרעה) לא רק כ'אורה זר' אלא כאומץ לב כמו בעל הבית. ותגלה שם 'כי אני הכבדתי' שכל הכבדות לב מגיע ממני בעצמי. ועל ידי זה 'תספר באזני בנך ובן בנך' את גודל הרחמנות של השם יתברך.

אחי היקר! עד מתי נחכה למשיח - - - בשביל ללמוד זוהר? הגיע הזמן שבני - - - לימוד זוהר מביא את המשיח! כתב הזוהר הקדוש (פרשת נשא, קכו): "ומשום שְׁעִתִּים יִשְׁרָאֵל לְקַעַם מִעַץ הַחַיִּים, שְׁהוּא סֶפֶר הָאֵתֶר הַזֶּה, יֵאָדוּ בוּ מְהֵלֶת בְּרַחֲמִים"!! רכוש לך עוד היום את סט ספרי הזוהר הקדוש עם הפרוש הנפלא 'מתוק מדבש'! שלושה גדלים לבחירה! משלוח חינם עד הבית! ע"י נציג אישי: 054-848-73-17

זוכרות שיעורים ובתי-כנסת למקורבים!

עיר	נושא השיעור	מגיד השיעור	יום ושעה	לפרטים
בני ברק	'תמימי דרך' הליכה עם תורה	לומדים בחבורה חברות חניכי הישיבות ב"ב	יום שני בשעה: 7:40 בערב	0548487317
בני ברק קריית הרצוג	ליקוטי הלכות	לומדים בחבורה	מוצאי שבת בבית פרטי בשעה: 10:00	0548496139
בני ברק קריית הרצוג	שיעור התחזקות	נושא בררשה	בכל ליל שבת מברכים	0548496139
בני ברק	התחזקות	רבנים שונים	יום שני בערב לבחורים	0548517128
בית שמש	חבורה ללימוד לקוטי מוהר"ן	לומדים בחבורה	יום שישי בשעה: 11:00 בבוקר	0548528387
קריית ספר	בית מדרש 'נצח ישראל'	תפילות \ שיעורים \ מלוות מלכה ועוד	ר"ח מסילת יוסף 34 (מאחורי 'בר כל')	

בשורה טובה תדשן עצם!!! א"ה בקרוב בית מדרש חדש למקורבים בבני-ברק!!

עזרו לנו להגדיל את ההפצה! ע"י תרומה במכשיר 'קהילות' הפשוט: 'עלמא דאורייתא' תרמו וכתבו: עבור 'המקורבים' תזכו למצוות!

השיעורים הקבועים לשבת בא ולפרשת בשלח

יום	חודש \ סבת \ שבט	הדף היומי מסכת חולין	משנה ברורה עמוד היומי 'זרש'	ליקוטי מוהר"ן ח"ב	ליקוטי הלכות ח"ה	זוהר חדש	העמוד היומי
ז	ו	מו	חזרה	י	רסו	נט	נט
א	ז	מז	שמה-יג, יד	יא	רסז	נט	נט
ב	ח	מח	שמה, טו-יז	יא	רסח	ס	ס
ג	ט	מט	שמה, יח-יט	יב	רסט	ס	ס
ד	י	נ	שמו, א-ג	יב	רע	סא	סא
ה	יא	נא	שמו, ג	יג	רעא	סא	סא
ו	יב	נב	חזרה	יג	רעב	סב	סב

התורה הנלמדת בחבורת 'תמימי דרך' העולמית: ליקוטי מוהר"ן, חלק ראשון, תורה ב.

התורה הנלמדת: ליקוטי מוהר"ן, חלק א' תורה ב'.

על הפרשה ||| פנינים על פרשת השבוע

למען תספר

המטרה של המכות מבוואר בפרשה שהוא "למען תספר באזני בנך וכן בנך את אשר התעללתי במצרים", והיינו כי בזה מתגלה עוצם האהבה שאוהב השי"ת את בני ישראל, ורצון השי"ת שנספר את כל זה מדור לדור, כי בזה מתגלה בחי' ברית שהוא הקשר בין השי"ת לעם ישראל, ועי"ז באים לתפילה, ועל כן הפליגו חז"ל מאוד במצוות סמיכת גאולה לתפילה, כי דייקא ע"י הגאולה שנתגלה ביציאת מצרים, בזה נתגלה איך שהשי"ת רוצה בעמו ישראל ובתפילתם.

ובאמת הרי גם כל המכות היו ע"י תפילת משה, וכן הסרת המכות, וכמבואר בלשון הפסוקים שהכל היה ע"י תפילת משה, וזה חידוש לכאן שהרי הכל ביד השי"ת ולמה היה באופן כזה, אלא שחלק גדול מכל עניין יציאת מצרים הוא כדי להורות לדורות את עוצם כח התפילה, ועל כן כל המכות היה ג"כ באופן כזה.

דב פסח ודב מילה

והנה יציאת מצרים היתה בזכות דם פסח ודם מילה, פסח הוא בחי' התפילה, בחינת פה סה, ומילה הוא בחי' תיקון הברית, וע"י שניהם זוכים לגאולה, כי עיקר הגאולה תלויה בתפילה, ולתפילה אין זוכים כי אם ע"י תיקון הברית, וע"כ הגאולה תלויה בשני מצוות אלו.

קדושת בכור בפרשיות התפילין

ובהמשך הפרשה מבוואר מצוות תפילין והפרשיות שכותבים בתפילין, ובפרשיות אלו מבוואר ג"כ מצוות קדושת בכור, ועפ"י דברי רביז"ל יובן שזה עצמו עניין התפילין להזכיר לאדם בכל עת את השי"ת, בבחי' למען תהיה תורת ד' בפוך, שהוא בחי' ברית, ועל כן נזכר עניין בכור שהוא בחי' מה שפעל אדם בתפילתו וכמבואר באריכות בדברי מוהרנ"ת [בהל' נהלות ה"ד, הובא בפר' שמות], כי זה עצמו עיקר הכח שמעורר את האדם לבחי' ברית ולהאמין בכח התפילה שלו.

עבודת היום ||| פנינים על סדר סדר היום והתפילה

לימוד התורה בחצות

ואחר תיקון חצות עוסקים בתורה, ומעלת עסק התורה בזמן זה הוא גדול מאוד כמבואר הרבה בזה"ק, כי בזמן זה מכינה המלכות את עצמה לזווג והייחוד שבעת התפילה כמובא, ועיקר הייחוד הוא ע"י בחי' העלאת מ"נ, שהוא מה שעולה למעלה מהחתוננים, ומבואר בדברי רביז"ל ש"כל התורה שאדם לומד לשמר ולעשות, כל האותיות הם ניצוצי נשמות, והם נתלבשים בתוך התפילה, ונתחדשים שם בבחינת עבור, וכו', והן מאירין זה לזה; הנשמות מאירין להתפילה בבחינת העלאת מ"נ נוקבין, והתפילה מאירה להנשמות בבחינת הדושיין, שהיא מתקדשת אותם בבחינת עבור, ועל כן התורה שלומדים בזמן של חצות הוא יקר מאוד כי התורה הזאת מתלבשת אחר כך בעת התפילה וממנה נעשה עיקר הייחוד שבו תלוי כל השפע שיוורד לעולם בכל יום, וכל זה מצטרף להמשכת התיקון עד שתבוא הגאולה.

יציאת ותפילין

ובהאיר אור יום עומדים להתפלל, ומקדימים להתעטף במלית ולהתעטף בתפילין, זה בחינת מה שמבואר בפנים שהדרך לזכות לתפילה הוא ע"י הברית, ויציאת ותפילין הם בבחינת ברית, כי עניינם להזכיר לאדם את השי"ת בכל מקום ובכל זמן, שזה פשטות עניין היציאת שהוא חותם המלך והוא כדי שזכור את כל המצוות לעשותם, וכן עניין התפילין הוא למען תהיה תורת ד' בפוך, להזכיר לאדם בכל עת את תורת ד', שכל זה הוא בחינת ברית, וע"כ עיקר התפילה הוא דייקא בציתית ותפילין שהם בחינת ברית וכנ"ל.

עניין שובבי"ם על פי תורה זו

א) הנה ימי השובבי"ם הם ימים המסוגלים לתיקון הברית כמובא בכל הספרים, ונסדר קצת את בחינת תיקוני הברית בעניינים המבוארים בתורה זו.

עיקר תיקון הברית הוא ע"י תפילה וצעקה

הנה עיקר המאמר הזה עוסק בעניין התפילה, ובאמת מובן בפשיטות שזה עיקר הדרך לבוא לתיקון הברית, לצעוק הרבה להשי"ת על זה, וכמבואר בדברי רביז"ל [בליקוטי מוהר"ן סימן לז] שצריך לצעוק שבעין קלין עד שזוכים לתיקון הברית, וכן מבואר הרבה בדברי רביז"ל ובדברי מוהרנ"ת שעיקר העצה לכל דבר ובפרט לעניין קדושת הברית הוא התפילה והצעקה להשי"ת.

זה עיקר המנהגים הקדומים של ימי השובבי"ם

ובאמת זה עיקר המנהגים הקדומים שהיו בעניין שובבי"ם, שהיו מרכיבים בתפילות וצעקות להשי"ת, שזה ג"כ עניין התעניות שהיו נהוגים בדורות הקודמים, כי עיקר התענית הוא התפילה והצעקה להשי"ת ביום התענית כמובא, וכך מובאים הדברים בדברי מוהרנ"ת בליקוטי הלכות [יו"ד הלכות גלוה הלכה ד אות ח] 'וזה בחינת שובבי"ם שפסקם נוהגים הפשרים להתענות ולצעק לה' יתברך בתפלות וסליחות, פי כאלו תיקונים קורין בתורה בענין גלות מצרים ונאמרתם שהיה על ידי צעקה כנ"ל. וכמו כן צריכין עתה בגלות הנה כנ"ל. וזהו, "שובו כנים שובבי"ם", שעקר כל תצרות והגלייות, רחמנא לצלן, הם על ידי הסרון והדעת, שזהו בחינת שובבי"ם, שכל אחד הולך בעולם כמו שצדק ושובב ממש, כמו שצדק, ויולך שובב בדרך לבו". וכשיכין האדם בעצמו כל זאת איך הוא שובב ומשגע ממש, פי הולך אחרי שרירות לבו ואינו מסתכל על תכליתו הנצחית, בודאי יהום על עצמו ויצעק הרבה לה' יתברך, ועל ידי זה ינקה, לפי בחינתו, להוליד המחין והדעת, שעל ידי זה עקר הגאולה ככלל ובפרט בכל אדם ובכל זמן כנ"ל.

התפילה עצמה היא בחינת תיקון הברית

ב) ובאמת מלבד העניין הפשוט שע"י תפילה זוכים לעורר רחמי השי"ת ולפעול לזכות לשמירת הברית, ובפרט שיצרו של אדם מתגבר עליו בכל יום ואלמלא הקב"ה עוזרו אינו יכול לו, וע"כ בוודאי העיקר בעניין זה הוא להתפלל ולצעוק ע"ז הרבה להשי"ת ורק עי"ז יכולים לזכות לתיקון הברית, אבל מלבד זה, באמת יש בזה עומק נוסף, כי עיקר הברית הוא בחינת הקשר והחיבור שיש בין כל אחד מישראל להשי"ת, וזה עצמו עניין שמירת הברית, שלא לפגום ח"ו בברית

והקשר הנורא הזה, וע"כ ע"י התפילה האדם מראה על רצונו האמיתי והפנימי להיות קרוב להשי"ת תמיד, וממילא זה עצמו עיקר בחינת שמירת ותיקון הברית, מה שהאדם מגלה את רצונו האמיתי לפני השי"ת, שרצונו לעשות רצונך אלא שור שבטיסה מעכב, כי בזה מתגלה הנקודה הפנימית של החיבור והקשר של נשמת ישראל להשי"ת, וע"כ בכל פעם שאדם מתפלל ומבקש לזכות לקדושת הברית, הרי זה עצמו בחינה של תיקון הברית וכנ"ל.

אין שום תפילה שנאבדת

ג) ובאמת שכשם שלעניין התפילה על הגאולה הכללית צריך לידע שכל תפילה אינה נאבדת וכמו שמאריך רביז"ל במאמר הזה, שאף על פי שנראה כביכול שאין התפילה מועלת, אבל באמת כל התפילות הצדיקים בונים מהם משכן עד שתבוא הגאולה, כל הוא גם בגאולה הפרטית וכמו שמאריך בזה מוהרנ"ת [בהל' נחלות ה"ד], וכך הוא בכל פרט מעבודת ד' ובפרט בעניין שמירת הברית שצריך הרבה להתפלל ולצעוק להשי"ת עד שזוכים לתיקון הברית בשלימות, ועל האדם לידע שאין שום תפילה נאבדת וכל תפילה פועלת.

אין שום תנועה שנאבדת

וכשם שכך הוא לעניין התפילה, כך הוא לעניין כל תנועה ותנועה שאדם משתדל בעניין תיקון הברית שבוודאי אין שום תנועה נאבדת, ובוודאי כל תנועה ותנועה שמנתק עצמו מהרע הוא חשוב מאוד למעלה, ועי"ז יזכה לבסוף לשלימות תיקון הברית ועי"ז יזכה לכלי זין של התפילה בשלימות.

התפילה היא תיקון לכל הפגמים

ד) וכשם שהתפילה היא עיקר הכלי זין והעצה לזכות לשמירת הברית, כן הוא עיקר העצה לתקן את כל הפגמים, וכמוכבא שעיקר התשובה הוא בתפילה עצמה, ועל כן בידוי שתקנו לנו כיום הכיפורים, תקנהו בדרך תפילה, וכן הקבלה לעתיד הוא בדרך של תפילה כמו שמבקשים יהי רצון וכו' שלא אחטא עוד, וכן בידוי שכיב מרע המוכבא בשו"ע [ויד' סי' שלא סעיף ב] יעו"ש שכתב השו"ע 'סדר וידוי שכיב מרע, מודה אני וכו', יהי רצון מלפניך שתרפאני רפואה שלמה, ואם אמות תהא מיתתי כפרה על כל חטאים ועונות ופשעים שחטאתי ושעויתי ושפשעתי לפניך, ותן חלקי בגן עדן, וזכני לעולם הבא הצפון לצדיקים', והוא על פי הרמב"ן בתורת האדם, והיינו כי וידוי בדרך תפילה הוא

הידוי המוכבא ביותר וכמוכבא, ובאמת עיקר הידוי עניינו תפילה, כי התפילה היא התיקון הגדול ביותר.

צדקה הוא ג"כ תיקון הברית

ה) וכן צדקה שמוזכר בהמשך המאמר, הוא גם כן בחינת תיקון הברית וכמוכבא בדברי רביז"ל [ליקוטי מוהר"ן סימן רסד] 'צדקה היא תקון הברית, כי פגם הברית הוא, כי הוא היה צריך להשפיע בקדושה למקום שצריך להשפיע, והוא סלק מהשפעה משם, והמשיכה, הם ושלום למקום אחר, ועל כן התקון על ידי הצדקה, שעל ידי זה חוזר ומשפיע לשם אל הקדושה, ועל ידי זה נתתקן וזה בחינת "ויבואו האנשים על הנשים" הנאמר בנדבת המשכן (שמות ל"ח). הינו בחינת זיווג שנעשה על ידי הצדקה של נדבת המשכן כנ"ל, ועל כן פשנותן לעני שאינו הגון, אזי אדרבא הוא נפגם יותר, כי חוזר ומשפיע למקום שאינו צריך, ועין במקום אחר (לעיל בסימן ל"א, ובסימן נ"ד) שמוכבא גם כן שצדקה היא תקון הברית'.

תיקון הברית ע"י משפט

ו) וכן עניין המשפט שהוא בחי' המשקל ששוקל דרכיו בכל עת וכמוכבא בדברי מוהרנ"ת [בהל' נחלות ה"ד] הוא בחי' תיקון הברית, כי מה שאדם שופט ודן את עצמו מלמטה, ממתיק עליו את כל הדינים, כי כשיש דין למטה אין דין למעלה וכמוכבא באריכות בדברי רביז"ל [בליקוטי מוהר"ן סימן טו], ובדברי מוהרנ"ת [בהלכות הרשאה הלכה ג].

תיקון הברית ע"י לימוד התורה

ז) וכן לימוד התורה שמוזכר בהמשך המאמר, הוא מעיקרי התיקונים כמוכבא בכל הספרים הקדושים, וכן מוכבא בליקוטי מוהר"ן [סימן קה] שעיקר התשובה תלוי בתורה, ובפרט חידושי תורה הם תיקון גדול להרהורים [כמוכבא בליקוטי מוהר"ן סימן קה].

ובאמת עפ"י דברי רביז"ל במאמר הזה מתבאר היטב מה שעיקר התיקון תלוי בתורה, כי מוכבא במאמר הזה שהתורה היא בחי' נשמות והם עולים ומתחדשים בשרשם בעת התפילה, והרי עיקר הפגם בעניין זה הוא מה שהשמות נדחים ממקומם למקום הקליפות, וע"כ בלימוד התורה שאז הוא עיקר הזמן של בירור הנשמות, ובפרט בחיבור התורה והתפילה יחד, ע"כ הוא מסוגל מאוד לתיקון.

ניתן לקבל עדכונים בחסידות ע"י
'ברסלב גלובל' בכתובת האימייל:
info@breslevglobal.com

קו 'חניכי הישיבות – ברסלב'
בני התורה המקורבים לאורו של
רביה"ק מוהר"ן מברסלב:

077-31-40-331

שיעורים עדכונים שירים ועוד

ליצירת קשר, לתרומות, להנצחת שם, לקבלת הגליון באימייל, למוקדי ההפצה,
ולפרסום בגליון

פנו לקו 'המקורבים': 077-31-40-331 והשאירו הודעה בשלוחה: 72

או לאימייל: E0773140331@GMAIL.COM

* * *

ניתן לתרום \ להזמין את הגליון עד לביטכם דרך מכשירי 'קהילות' בכל רחבי הארץ!
וכן דרך קו 'קהילות': 0732757000 בשלוחה: 11318 (בכל האופנים יש לציין: עבור עלון
המקורבים, וכשהתרומה היא דרך הטל' יש להשאיר הודעה לאחר מכן בקו המקורבים
הנ"ל בשלוחה 72 על סך התרומה, ושהיא מיועדת לעלון זה) תזכו למצוות!

* * *

נשמח לקבל כל חומר לגליון ע"י שליחה לכתובת האימייל הנ"ל עד יום שני בערב
בצירוף שם מלא ומיקום עיר! (אפשר שם וכתובת בדויים, ולציין זאת), עם זאת, אין
התחייבות שהדברים יפורסמו, ואין לראות באי-פרסום שום צד פגיעה (יתכנו הרבה
סיבות. גם טכניות). בהצלחה!!

התורה והמצוות

במ"ד גליון מז' פרשת בשלח התשע"ט

גליון שבועי להניחי הישיבות בני התורה המקורבים לאורו של רבינו "ק מוהר"ן מברסלב זיע"א

מאמר בפנימיות הפרשה, משרשי הדברים עד לעובדא ולמעשה

דרשתי קרבתי

קריעת ים סוף – על מה ולמה

פרשת בשלח היא הרביעית בסדר הומש שמות, ובסדר הישוככים – שהם הפרשיות של התהוות ולידת עם ישראל עד היותו בגדולתו.

לאחר שבפרשיות הקודמות סיפר הכתוב על גלות מצרים, עשרת המכות ויציאת מצרים – מספר הכתוב בפרשה זאת על עוד חלק ביציאת מצרים, והוא 'קריעת ים סוף'. מיוחדת היא פרשה זאת – שהשבת נקראת על שמה 'שבת שירה'.

'קריעת ים סוף' איננה עוד 'פרט' ביציאת מצרים, אלא יציאת מצרים 'חדשה' בפני עצמה. ולכן יש לנו שני ימים טובים – יום טוב ראשון של פסח על יציאת מצרים, ויום שביעי של פסח על קריעת ים סוף.

למעשה, כל מה שהיה ביציאת מצרים – הור ונעשה בקריעת ים סוף: א. מכות למצרים ונסים לישראל. ב. ביות מצרים וביות הים. ג. גילוי שכנינה. ולא רק שהור ונעשה שוב, אלא באופן גדול ורחב יותר 'עשר מכות' מול 'חמישים' 'נקודות הכסף' מול 'תורי זהב', ו'גילוי שכנינה' לעומת 'ראתה שפחה מה שלא ראה יהוקאל'.

העניין הזה אומר דרשני: מאחר שיצאו כבר ממצרים, מה היה חסר עוד כדי להמשיך לקבלת התורה ולארץ ישראל. ומפני מה הוצרך עוד שלב באמצע של קריעת ים סוף, שכאמור, אינו רק עוד 'שלב' אלא יציאת מצרים בפני עצמה'.

התמיהות שבפרשה

א. 'זיהי בשלח פרעה את העם' – מדוע נכתב בלשון 'זיהי' שהוא לשון צער, הרי אין שמחה גדולה מזו (אוה"ח).

ב. 'ויסב אלוקים את העם דרך המדבר' – צריך להבין סיבת הדבר, מפני מה לא הלכו מיד לארץ ישראל, אלא באריכות דרך המדבר. ואם משום המלחמות – ה' איש מלחמה ויעשה עבורם נסים, כמו שממילא היה כשבאו לארץ ישראל.

ג. 'דבר אל בני ישראל, וישבו ויחנו לפני פי ההירות וגו' ואכבדה בפרעה' – שתי תמיהות בדבר: א. מפני מה הוצרך כל העניין, וכי לא די בכך שכבר יצאו ממצרים. ב. אחר שנאמר לעם ישראל בפירוש שזה מה שעומד להיות – שירדפו מצרים ויהיה להם מכה – מפני מה נתעורר בהם כזה פחד (אוה"ח).

ד. 'מה תצעק אלי' – אלא למה יצעק? (אוה"ח) בוודאי שהדבר הנכון הוא לצעוק לה' עד שיושיעו. 'דבר אל בני ישראל ויסעו' – להיכן? (זוה"ק).

ה. מדוע דווקא בקריעת ים סוף אמרו שירה ולא ביציאת מצרים, וכי לא די בכל הנסים שהיו ביציאת מצרים בכדי לומר שירה.

ביאור הפשט

א. מתוך דברי הרמב"ן מתבאר שהיה להם אמונה בה' יתברך אבל לא במשה רבינו. ולכן כשראו את המצריים רודפים אחריהם חשבו אולי משה

כדאי הלילה, ומה שאמר להם לחזור לא היה על פי השם. ועל ידי קריעת ים סוף התחזקה אמונתם גם במשה רבינו, כמו שנאמר 'זיאמינו בהשם ובמשה עבדו'.

ומה שכתוב 'מה תצעק אלי' הביאור הוא שאין צורך לצעוק כי כבר הבטחתי לך 'ואכבדה בפרעה', ובוודאי יהיה נס. ולכן 'דבר אל בני ישראל ויסעו', ואתה הרם את מטך' ותקרע להם את הים.

ב. כאור החיים הקדוש ביאר הלשון 'זיהי' שהצער הוא 'בשלח פרעה', והיינו מה שהיה נראה שהיציאה ממצרים היה ברצונו של פרעה, והיה נראה כאילו פרעה שלח אותם. ובשביל זה היה צריך גם קריעת ים סוף, לגלות שכל זה הוא בעל כרחו של פרעה, ורק על ידי גדולת ה'.

ומה שהתעורר בהם פחד, הוא לא משום פרעה והמצריים, אלא משום שראו שר של מצרים רודף אחריהם, וחשבו שהתעורר עליהם דין והם הולכים להיאבד הלילה.

ובאמת היה קטרוג עליהם שאמרו המלאכים 'הללו עובדי עבודה זרה והללו עובדי עבודה זרה', ולכן אמר השם יתברך 'מה תצעק אלי' כביכול אין בידו להושיע מחמת קטרוג מדת הדין, אלא רק אם יעשו מסירות נפש 'זיסעו' לתוך הים, ואז הם יהיו ראויים לנס, וכן היה.

ביאור הפנימיות

בוהר הקדוש על הפסוק 'מה תצעק אלי' מבואר 'בעתיקא תליא מילתא', כלומר שאי אפשר להושיע על ידי תפילה וצעקה, אלא על ידי הארה של מדות הרחמים הנקראים 'עתיק' [שהוא אור הכתר]. ובהמשך מבואר סוד גדול בעניין זה, ומסיים 'בהתוא מילה לא תשאל ולא תנסה', והיינו שאסור להקור אחר העניין הזה שהוא סוד קריעת ים סוף.

ובשער הכוונות מסופר שהאריז"ל הלך עם מהרה"ו לשדה, ומהרה"ו ביקש ממנו שיגלה לו עניין קריעת ים סוף. ואמר לו שהוא סוד שאסור לגלות (כמו שכתוב בוהר). אבל אחר שמהרה"ו הפציר בו היה מוכרח לגלות, וגילה לו הסוד, שהוא עניין 'הייחוד בקטנות', ומיד כשגילה לו הגיע עורב ועמד על האילן והתחיל לצפצף, והאריז"ל הקשיב ושמע שבא לבשר לו על פטירת בנו, מחמת שגילה הסוד. אמנם בוודאי אחר שכבר נתגלה – תורה היא וללמוד אנו צריכים.

והביאור בקיצור הוא, שיש ייחוד שנעשה בזמן 'גדלות', ויש ייחוד שנעשה בזמן 'קטנות'. הייחוד שנעשה בזמן הגדלות – הוא ייחוד שנעשה בעיקר על ידי אתערותא דלעילא, והייחוד שנעשה בזמן הקטנות [שלכאורה הוא מצב שאי אפשר לעשות בו ייחוד, והוא חידוש בכלל ששייך בו ייחוד] הוא בעיקר על ידי אתערותא דלתתא. וזה החילוק בין יציאת מצרים לבין קריעת ים סוף – שביציאת מצרים היה בעיקר התעוררות מלמעלה, ובקריעת ים סוף היה בעיקר התעוררות מלמטה, וכפי שיתבאר.

* * *

וביאור העניין הוא כך ועל פי המבואר בקדושת לוי ושאר ספרי הסידות, ובליקוטי הלכות בכמה מקומות:

* * *

וזה הסוד של הייחוד בקטנות.

סדר הייחוד הוא שמגיע אור מלמעלה, והאדם מתחבר אליו מלמטה. ונאמנם גם זה צריך להתחיל על ידי אתערותא דלתתא, אבל את פעולת הייחוד מתחיל המשפיע, וההארה ממשך אל המקבל. וזה נקרא 'ייחוד בגדלות', וכמו שהיה ביציאת מצרים.

אבל יש זמנים של קטנות, שאז האדם אינו מרגיש שום אור, כלומר שאינו מרגיש כלל שהשם יתברך נמצא כאן, אלא הכל נראה טבע והושך וקטנות. ובמצב הזה לכאורה לא שייך 'ייחוד' כי אין הארה בכלל. וזה היה המצב בקריעת ים סוף, שאמנם הודיע להם תחילה שמצרים ירדפו אחריהם, אבל חוץ מעצם הרדיפה נפלו למצב של 'קטנות' עד שלא הצליחו לגרש את הפחד על ידי הדעת, כי לא היה דעת אלא קטנות.

ובמצב כזה לא שייך תפילה, כי לכאורה אין למי להתפלל, שהרי לא נראה בכלל שהוא נמצא כאן. ולכן אמר לו 'מה תצעק אלי, דבר אל בני ישראל ויסעו', כלומר שיתעוררו לעשות ייחוד בקטנות, שלכאורה אינו שייך כלל, אבל במסירות נפש שייך לעשות ייחוד בקטנות, כי זה גופא הייחוד – לגלות שגם כשאין הארה ואין מצב של ייחוד, אני מוכן להשליך עצמי לים מתוך אמונה שבוודאי יש כן ייחוד, ואז מתגלה הארה גדולה שנקראת 'עתיקא' והוא גילוי גדול של רחמים ואור שלא לפי הכללים, אלא גילוי בעצם, והוא מתגלה דווקא ביחוד של קטנות.

ומתוך כך התעוררו לומר שירה, כי כאן התגלתה שלימות הבחירה והייחוד – לא רק מצדו יתברך [שזה נקרא 'שיר' לשון זכר, כמו שכתוב 'השיר יהיה לכם כליל התקדש הג' אלא גם מצדנו, כביכול גם אנו בוחרים בו, והוא הפיץ בכך ומשתוקק לזה, וזה שלימות הייחוד שמביא לידי שירה [לשון נקבה].

וזה היה גם הטעם שסבב אותם במדבר, כי אם יהיה מלחמה לא יעשה להם ניסים מאחר שרוצה אתערותא דלתתא, ואז מחמת המלחמה יכול להיות שיפלו בדעתם ולא יילחמו. ובשביל זה סבב אותם למקומות שאין מלחמות, אבל סיבב המעשה של קריעת ים סוף כדי לגלות את האתערותא דלתתא, וכן אחר כך בפרשת המן וכמשך כל שנות הליכתם במדבר שהכל היה צריך להיות באתערותא דלתתא, ולאחר מכן כשכבר התגלה הייחוד מלמטה – אז כשהגיעו לארץ ישראל היה ניסים מלמעלה.

ביציאת מצרים לא היה לישראל שום זכות להינצל, כמו שכתוב 'את ערום ועריה' – ונתן להם הקב"ה שתי מצוות שהם דם פסח ודם מילה, ועל ידי זה היה להם 'זכות' שיוכלו לצאת ממצרים, כמו שכתוב 'ואומר לך בדמיך חיי'. אמנם עדיין לא היה להם 'כח' לצאת כי היו כמ"ט שערי מומאה, ובשביל זה האיר עליהם אור גדול מאד שלא לפי מדרגתם [ושלא כסדר] ועל ידי זה יצאו ממצרים.

בקריעת ים סוף כבר לא היה בידם שום זכות, והיה עליהם קטרוג גדול והיו נתונים בדין אם להיאבד ח"ו או להינצל, כי מדת הדין קטרגה ואמרה 'הללו עובדי עבודה זרה והללו עובדי עבודה זרה', וכאן כביכול לא רצה השם יתברך לסייע להם מלמעלה, אלא שהם יסיעו לעצמם מלמטה ועל ידי כך יהיה תשובה למדת הדין.

כי התשובה האמיתית על הקטרוג הזה הוא: מה עניין שמיטה להר סיני? המצריים אינם עם ה' ונחלתו והוא אינו הפיץ בהם, ואילו אנו 'בני בכורי ישראל', חלק ה' ונחלתו אשר בחר בנו ורצה בנו. ולכן הוא רוצה להושיע אותנו ולא אותם. אלא שאת הגילוי הזה היינו צריכים אהבה לגלות, משום שבגילוי זה יש שני חלקים; יש את בחירת השם יתברך בנו, ויש כביכול את הבחירה שלנו בהשם יתברך. וביציאת מצרים התגלה שהשם יתברך בחר בנו אבל לא נתגלה עדיין שאנו בוחרים בו, וזה היה צריך להתגלות בקריעת ים סוף.

ובשביל זה אמר השם יתברך למשה רבינו 'דבר אל בני ישראל ויסעו'. ויש בזה שני מובנים – מסירות הגוף או מסירות הנפש. כי מצד אחד יכול להיות שכוונתו הוא לאבד עצמם על קידוש ה', ומצד שני יכול להיות שכוונתו להיכנס לים מתוך אמונה שלמה שבוודאי יתרחש נס. ואמנם גם מסירות הגוף הוא דבר גדול – אך זה יכול להיות גם מסירות של עם עבור מלכם, אבל מסירות הנפש דהיינו להיכנס מתוך אמונה שבוודאי יושיע אותם – זה שייך רק בין אב לבנים. והם עשו מסירות נפש ולא רק מסירות הגוף כמו שכתוב 'ויאמינו בה' ובמשה עבדו'.

ועל זה נאמר 'זכרתי לך חסד נעוריך אהבת כלולתיך, לכתך אחרי במדבר בארץ לא זרועה'. כי ביציאת מצרים התגלה החסד של השם יתברך אלינו, אבל בהמשך התגלה החסד שלנו כביכול עם השם יתברך. הן בהסכמה ללכת במדבר ולא מיד לארץ ישראל, הן בכניסה לתוך הים. וכאן היה כביכול הבחירה מצידנו.

קו 'חניכי הישיבות – ברסלב' – בני התורה המקורבים לאורו של רביה"ק מוהר"ן מברסלב:

077-31-40-331 שיעורים עדכונים שירים ועוד | שנתיים לפעילות הקו במיוחד עבורך!!

זכורות שיעורים ובתי-כנסת למקורבים!

עיר	נושא השיעור	מגיד השיעור	יום ושעה	לפרטים
בני ברק	'תמימי דרך' הליכה עם תורה	לומדים בחבורה חבורת חניכי הישיבות ב"ב	יום שני בשעה: 7:40 בערב	0548487317
בני ברק קרית הרצוג	ליקוטי הלכות	לומדים בחבורה	מוצאי שבת בבית פרטי בשעה: 10:00	0548496139
בני ברק קרית הרצוג	התחזקות שיעור	נושא בפרישה	בכל ליל שבת מברכים	0548496139
בני ברק	התחזקות	רבינים שונים	יום שני בערב לבחורים	0548517128
בית שמש	חבורה ללימוד לקוטי מוהר"ן	לומדים בחבורה	יום שישי בשעה: 11:00 בבוקר	0548528387
קרית ספר	בית מדרש 'נצח ישראל'	תפילות שיעורים מלווה מלכה ועוד	ר' מסילת יוסף 34 (מאחורי 'בר כלי')	
בשורה טובה תדען עצמם!!! אי"ה בקרוב בית מדרש חדש למקורבים בבני-ברק!!				

עזרו לנו להגדיל את ההפצה!

ע"י תרומה במכשיר 'קהילות' חפשו: 'עלמא דאורייתא' תרמו וכתבו: 'עבור המקורבים' תזכו למצוות!

השיעורים הקבועים לשבת בשלח ולשבוע יתרו

יום	חודש שבת	הדף מסכת היומי חולין	משה ברוך עמוד היומי ידרשו	ליקוטי מוהר"ן ח"ב	ליקוטי הלכות חלק 1	העמוד היומי בזה"ק זוהר חדש
ז	יג	נג	חזרה	יד.	רעב	סו.
א	יד	נד	שמו, ג	יד.	רעג	סו.
ב	טו	נה	שמו	טו.	רעד	סז.
ג	טז	נו	שמח	טו.	רעה	סז.
ד	יז	נז	שמט, א-ב	טז.	רעו	סח.
ה	יח	נח	שמט, ג-ד	טז.	א	סח.
ו	יט	נט	חזרה	יז.	ב	סט.
התורה הנלמדת בחבורת 'תמימי דרך' העולמית: ליקוטי מוהר"ן, חלק ראשון, תורה ב.						

התורה הנלמדת: ליקוטי מוהר"ן, חלק א' תורה ב'.

על הפרשה ||| פנינים על פרשת השבוע

קריעת ים סוף ע"י עצמות יוסף

מבואר בתחילת הפרשה שמושה לקח את עצמות יוסף עמו, ועפ"י דברי רביז"ל יתבאר כמין חומר, כי עיקר קריעת ים סוף היה ע"י התפילה, ויותר מזה שכל המצב שהיו עמ"י אז הוא כדי שיתפללו, וכמבואר במדרש וכדלקמיה, ועל כן היה צריך את בחי' יוסף שהוא שמירת הברית, כי עיקר הכלי זין של התפילה הוא ע"י הברית.

נתאה הקב"ה לתפילתן של ישראל

וז"ל המדרש (שמות רבה פרשת בשלח פרשה כא אות ה) 'ולמה עשה הקדוש ברוך הוא להם כך אלא שהיה הקדוש ברוך הוא מתאוה לתפלתן, אמר ריב"ל למה"ד למלך שהיה בא בדרך והיתה בת מלכים צועקת לו בבקשה ממך הצילני מיד הלסטים שמע המלך והצילה, לאחר ימים ביקש לישא אותה לאשה היה מתאוה שתדבר עמו ולא היתה רוצה, מה עשה המלך גירה בה הלסטים כדי שתצעוק וישמע המלך, כיון שבאו עליה הלסטים התחילה צועקת למלך, אמר לה המלך לכך הייתי מתאוה לשמוע קולך, כך ישראל כשהיו במצרים והיו משעבדים בהם התחילו צועקים ותולין עיניהם להקב"ה שנאמר (שמות ב) ויהי בימים הרבים ההם וגו' ויועקו, מיד וירא א-להים את בני ישראל התחיל הקדוש ברוך הוא מוציאן משם ביד חזקה ובזרוע נטויה והיה הקדוש ברוך הוא מבקש לשמוע את קולם פעם אחרת ולא היו רוצין, מה עשה גירה לפרעה לרדוף אחריהם שנאמר ופרעה הקריב מיד ויצעקו בני ישראל אל ה', באותה שעה אמר הקדוש ברוך הוא לכך הייתי מבקש לשמוע קולכם, שנאמר (שיר השירים ב) יונתי בחגוי הסלע, השמיעני קול אינו אומר אלא השמיעני את קולך אותו הקול שכבר שמעתי במצרים לכך כתיב השמיעני את קולך כיון שהתפללו אמר

עבודת היום ||| פנינים על סדר מדר היום והתפילה

קדושת האכילה

ובעת אכילתו אז צריך להיזהר ביותר בתיקון המשפט שהוא בחי' תיקון האכילה וכמבואר בדברי מוהרנ"ת (הל' נחלות ה"ד אות טו) וז"ל שם פי אכילה דקדושה הוא בהינתן צדקה וחסד, בהינתן תיקון המשפט בהינתן צדיק אכל לשבע נפשו, בהינתן גמל נפשו איש חסד, כמו שאמר, הלא בשרצה לאכל, איול ואגמל חסד עם נפשי, כמו שאמר רבותינו זכרונם לברכה במדרש רבה. פי צריכין לאכל במודה ובמשקל בבהינתן משפט, בבהינתן יכלבל דכריו במשפט. וזה שכתוב, אביד הלוא אכל ושתה ועשה משפט וצדקה אז טוב לו (ירמיה כב). פי תקון המשפט על ידי אכילה דקדושה. וזהו בהינתן אשריך ארץ שמלכה בן חורים ושרוך בעת יאכלו אי לך ארץ וכו'. פי המלך והשרים שהם עוסקין במשפט צריכין לאכל בעת ובזמן ביושב הדעת בקדושה ובטהרה כדי שלא יקלקלו המשפט על ידי פגם תאוה אכילה וכנ"ל. וכן מוכן בהתורה הדי רבי שמעון בסימן סא שעל ידי מותרות אכילה נפגם המשפט. ועל בן אסור לאכל קדם התפלה, כמו שכתוב, לא תאכלו על הדם כדי שלא לפגם במשפט על ידי האכילה שעל ידי זה נפגם התפלה חס ושלום, פי עקר תקון התפלה על ידי תקון המשפט כנ"ל. ועשו שפגם בעבודת הבכורה שהיא בהינתן תפלה ובזה אותה, כמו שכתוב, ויבן עשו את הבכרה. היה הפגם שלו על ידי תאוה אכילה בהינתן הלעיטני נא וכו'.

ומבואר בלשונו כמה בהינתן בעניין המשפט שבתיקון האכילה, אחד, לאכל במודה ובמשקל, שנית, לאכל בעת ובזמן ביושב הדעת בקדושה ובטהרה, שלישית, להיזהר מתאוה אכילה בהינתן הלעיטני נא וכו', היינו אכילה בהלעטה

הקדוש ברוך הוא למשה מה אתה עומד ומתפלל כבר קדמה תפלתן של בני תפלתך שנאמר מה תצעק אלי.

פן ינחם העם

וזה בחי' 'ולא נחם אלקים וכו' פן ינחם העם' וכו', היינו שיחלש דעתם ולא יאמינו שיכולים לכבוש את המלחמה, ועי"ז לא יוכלו להתפלל ולפעול בתפילה כי עיקר הכח לפעול בתפילה הוא ע"י שמאמין בליבו שהתפילה יכולה לפעול ועי"ז הוא מכין כלי לקבלת התפילה וכמבואר בדברי מוהרנ"ת וז"ל (בהל' נחלות ה"ד אות ג) 'והאמונה צריכה להיות שלמה בכל הבהינות ובלא זה אין להתפלה שלמות ואינה נעשית כלי לקבל השפע, פי עקר הכלי שגשגות על ידי דבורי התפלה הוא על ידי האמונה השלמה שהיא עקר הכלי לקבל כל טוב, הינו שכל שצריך שיהיה לו אמונה שלמה בה' יתברך שהוא בורא הכל ומנהיג מושל ומשגיח ויגידו לשנות את הטבע כרצונו ולהשפיע כל טוב, כמו בן צריך שיהיה לו אמונה בעצמו להאמין באמונה שלמה שה' יתברך שומע ומאזין ומקשיב כל דבור ודבור של כל אחד מישראל אפילו מהגורע שפגרועים, פי הוא יתברך שומע תפלת כל פה. ויש כח בכל אחד מישראל לפעול בקשתו ברחמים אצלו יתברך אם יתפלל באמת אליו יתברך, כמו שכתוב, קרוב ה' לכל קראיו וכו'. וכל זמן שאין לו אמונה בעצמו שיש גם לו כח להמשיך השפע בתפלתו עדיו אין לו כלי לקבל השפע, פי אין לו מקום וכלי קבלו לקבל השפע מאחר שלפי דעתו הוא רחוק מלקבל השפע ולהמשיך השפע מאחר שאינו מאמין בעצמו שתפלתו עושה רשם. על בן עקר התהוות הכלי על ידי התפלה להמשיך ולקבל השפע ולפעול בקשתו הוא על ידי שלמות האמונה בכל הבהינות. שפאמין בה' יתברך שהוא כל יכול שליט ומושל ומנהיג כרצונו והוא הנגן ורחום ושומע תפלת כל פה כנ"ל, וע"כ אם היו הולכים דרך פלישתים היו מתייאשים ולא היו מאמינים בכח התפילה, ואזי באמת לא היו יכולים לפעול, כי א"א לפעול בלי האמונה בכח התפילה וכנ"ל.

שהיא עיקר בחינת תאוה אכילה כמבואר בדברי רביז"ל, כי עיקר קדושת האכילה הוא ע"י היישוב הדעת ומהשבות קדושות בעת האכילה ויכמו כן יש בחינת משפט בעצם האכילה, כי א"א שלא לאכול כלל וצריך להשתמש בעמודא דאמצעייתא בעניין האכילה, לא ליפול לתאוה עולם הזה, ומצד שני ליקח מהעולם הזה כפי הנצרך ולהעלותו אל הקדושה, ויעוי' להלן בעניין ט"ז בשבט שם נתבאר עניין זה באריכות.

לימוד התורה

ואחר כך עוסקים בתורה, ועפ"י מאמר זה מתבאר עוצם מעלת התורה, ושעיקר שלימות התורה הוא ע"י תפילה כי הם משלימים זה את זה וכמבואר עניין זה בדברי מוהרנ"ת באריכות וז"ל (בהלכות נחלות הלכה ד אות כא) וזה בהינתן מקרא מגלה. זה בהינתן התורה שנתחדשה ונתגלה על ידי רבוי התפלות, פי מבאר שם בהתורה הנ"ל שכל התורה שאדם לומד היא באה בתוך התפלה והם מהוקין זה את זה, עין שם. ועל בן מי שרוצה לזכות להיחם אמתיים צריך שניחם עסק התורה והתפלה, פי הם מהוקים זה את זה, כמו שכתבאר שם, עין שם. ועל בן מרדכי שהיה מרבה בתפלה היה מרבה בעסק התורה עם תלמידים, כמו שאמר רבותינו זכרונם לברכה שהיה ראש לפנהרסין ונקרא פתחיה שהיה פותח בדרךים ודורשין ועל ידי התורה שעסק נתיחקה התפלה עד שפעל בקשתו. וכן על ידי התפלה נתיחקה התורה שהיא בהינתן נשמות ונתחדשה מחדש בהינתן עבוד עד שזכו לקבל את התורה מחדש, כמו שאמר רבותינו זכרונם לברכה, קימו וקבלו וכו'. וכל זה זכו על ידי רבוי התפלה שעל ידי זה נתיחדשה התורה כנ"ל ועל ידי זה הדר קבלוה אז מחדש וכנ"ל. וזהו בהינתן המגלה הקדושה שהיא בהינתן התחדשות התורה שנקבלו אז מחדש על ידי רבוי התפלות והתורה שעסקו שעל ידי זה נתלבשה התורה בתוך התפלה

עד שנתחדשה לגמרי וזכו לכהינת תורה חדשה שהיא המגלה הקדושה, שהיא כהינת ספר תורה, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה שהיא שונה בכל דיני פתיבתה כספר תורה וכנ"ל.

ויעו"ש עוד (כאות כב) וזוה כהינת גדל עצם המעלה לעשות מהתורות תפלות, כי כל התורה שאדם לומד באה בתוך התפלה ונתחדשה שם והם מתקין זה את זה פנ"ל. וזה אפילו בשהתורה שעוסק בה אין לה שיכות

עניין ט"ו בשבט על פי תורה זו

א) ידוע מה שמובא בירושלמי שעתידי אדם ליתן את הדין על כל מה שראוי עיניו ולא רצה לאכול ממנו וכן מובא במסילת ישירים פרק יג בשם ירושלמי קידושין פרק ד, ומובא שעל פי זה מיוסד המנהג לאכול הרבה מיני פירות בט"ו בשבט כדי לברך ולהודות להשי"ת על ריבוי הפירות שברא בשבילנו, כי בוודאי אין הכוונה ח"ו סתם שיאכל מכל מה שרואה אלא העיקר הוא להודות ולברך את השי"ת על זה, ובוה צריך האדם לתת שבח והודיה להשי"ת גם על כל מיני הפירות, וזה ע"י אכילתם ומה שמברך עליהם ויעו"ש בלקט יושר (הלך א עמוד קז ענין א) לעניין בין המצרים ו'אמר ב' דעות כתוב בס' החסידים אחת אמרה שאין לעשות שההיינו משום דאינה שייך לומר זמן על זה המועד, ואחת אמרה שיש לעשות זמן, משום דכתיב כל אשר שאלו עיני, וכוונתו להירושלמי הנ"ל, ומבואר ג"כ שמחמת זה ראוי לברך על כל מיני פירות ולהודות ולהלל להשי"ת ע"י.

ב) ובאמת עניין זה הוא עניין המשפט המוזכר במאמר הזה, שהוא כהינת עמודא דאמצעייתא, כי צריך להיזהר לא לנמות לא לימין ולא לשמאל וכמו שמאריך בזה מוהרנ"ת, כי מצד אחד צריך להיזהר לא לנמות לצד גשמיות העולם הזה, למלא תאוות נפשו בכל דבר שעו"ש מתגשם האדם מאוד ושוכח לגמרי מהשי"ת וכדכתיב ואכלת ושבעת וכו' ורם לבבך ושכחת את ד' אלקיך, אבל לעומת זאת גם הפרישות לגמרי מעולם הזה אינו רצון השי"ת, כי רצון השי"ת שנעבוד אותו דייקא מזה העולם, כי כל העולם לא נברא אלא לכבוד ד', והכל ע"י האדם שייבא מזה כבוד ד' ע"י שיראה בזה גדולת הבורא, וישבח ויודה להשי"ת ע"י, שע"י עולה כל הברואה ובאה לתיקונה, כידוע שעיקר עבודתנו בזה העולם הוא לברר ניצוצות מכל דבר בעולם, וזה ע"י קיום מצוות התורה בכל דבר, ומה שעולה מהדבר כבוד ד' וכמבואר בזה הרבה פעמים בדברי מוהרנ"ת, שזהו כהינת דברי הירושלמי הנ"ל שאף שמוצד אחד בוודאי

בפשיטות עם התפלה כגון שלומד דיני ממונות ואחר כך מתפלל על שמירת שבת וכיוצא. אבל בודאי הוא מעלה יתרה ועצומה בשזוכה לעשות תפלה מהתורה בעצמה שעוסק בה שאז התורה והתפלה הם אחדות גמור ביותר ואז מתקין זה את זה ומאירין זה לזה ביותר ויותר. ועל כן ענין זה לעשות מתורות תפלות יקר מאוד מאוד ונעשה מזה שעשועים גדולים למעלה שאין דגמתם, כמבאר בדברי הקדושים זכרונם לברכה, כי מיתדים על ידי זה תורה ותפלה ביחד נפלא עד שנעשים אחדות גמור והם מתקנים זה את זה ביותר וכנ"ל.

צריך להיזהר שלא להימשך אחר תאוות העולם הזה, אבל לעומת זאת כשיכול לבוא מזה כבוד שמים ועבודת ד', עתיד אדם ליתן את הדין על שלא השתמש בגשמיות להביא מזה כבוד שמים, וכל זה הוא כהינת המשפט שהוא עמודא דאמצעייתא, שאף שנזכר כאן בדברי רביז"ל כלפי התפילה, אבל יסוד עניינו הוא בכל דבר בעולם וכמבואר בהדיא בדברי מוהרנ"ת עניין זה על האכילה (בהלכות נחלות הלכה ד אות טו, הובא בסדר היום).

ג) ויש להוסיף ולהמתיק מה שדייקא מה בט"ו בשבט הוא הזמן לתקן עניין זה של אכילה בקדושה, עפ"י המבואר בדברי מוהרנ"ת (בהלכות ערלה הלכה ה) שד' תקופות השנה הם כנגד ד' קליפות שהם ג' קליפות טמאות וקליפת נוגה, ומבואר שם שג' תקופות ראשונות שהם תקופת ניסן ותקופת תמוז ותקופת תשרי, הם כנגד ג' קליפות טמאות, שאז מכניעים ג' קליפות הטמאות, ואחר כך תקופת טבת היא כנגד קליפת נוגה, וט"ו בשבט הוא אמצע תקופת טבת וע"כ אז הוא עיקר הזמן של תיקון קליפת נוגה, יעו"ש מה שמבר בזה על פי דרכו, וע"כ פ מתבאר שט"ו בשבט הוא זמן תיקון הנוגה, וידו שעיקר תיקון הנוגה הוא בדברי הרשות כשמעלים אותם אל הקדושה וכמבואר באריכות בדברי רביז"ל (בליקוטי מוהר"ן סי' יט) שכל ענייני הרשות הם בחי' תרגום, וכשווכה האדם, הרי הם עולים אל הקדושה, ולעומת זאת אם אינו מקדש את דברי הרשות, אזי עיקר יניקת כח הרע הוא מהתרגום ועי"ז הוא מפילו לרע הגמור, ועל כן צריך האדם להיזהר מאוד בקדושת דברי הרשות כי בזה תלוי עיקר קדושת ומדרגת האדם, ועל פי זה מוכן מאוד מה שדייקא בט"ו בשבט נהגו לאכול הרבה פירות ולברך ולהודות להשי"ת על כל זה, כי אז הוא הזמן המסוגל ביותר לתיקון קליפת הנוגה.

ד) ועל כן יום זה מסוגל לתפילה כמובא, כי עיקר התפילה תלויה בתיקון המשפט וכמבואר במאמר, וע"כ ביום זה שזוכים לתיקון המשפט, הוא מסוגל ביותר לתפילה.

אחי הקר!

עד מתי נחכה למשיח ---

בשביל ללמוד זוהר ? ? ?

הגיע הזמן שנבין ---

לימוד הזוהר מביא את המשיח !!!

כותב הזוהר הקדוש (פרשת נשא, ככו):

"ומשום שעתידים ישאל לטעם מעץ החיים, שהוא ספר הזוהר הזה, יצאו בו מהגלות ברחמים!!"

רכוש לך עוד היום את סט ספרי הזוהר הקדוש

עם הפירוש הנפלא 'מתוק מדבש'!

נציג אישי: 054-848-73-17

ליצירת קשר, לתרומות, להנצחת שם, לקבלת הגיליון באימייל, למוקדי ההפצה, ולפרסום בגיליון פנו לקו 'המקורבים': 077-31-40-331 והשאירו הודעה בשלוחה: 72

או לאימייל: E0773140331@GMAIL.COM

ניתן לתרום ל הזמן את הגיליון עד לביתכם דרך מכשירי 'קהילות' בכל רחבי הארץ! וכן דרך קו 'קהילות': 0732757000 בשלוחה: 11318 (בכל האופנים יש לציין: עבור עלון המקורבים, וכשהתרומה היא דרך הטל' יש להשאיר הודעה לאחר מכן בקו המקורבים הנ"ל בשלוחה 72 על סך התרומה, ושהיא מיועדת לעלון זה) תזכו למצוות!

נשמח לקבל כל חומר לגיליון ע"י שליחה לכתובת האימייל הנ"ל עד יום שני בערב בצירוף שם מלא ומיקום עיר! (אפשר שם וכתובת בדו"ס, ולציין זאת), עם זאת, אין התחייבות שהדברים יפורסמו, ואין לראות באי-פרסומם שום צד פגיעה (יתכנו הרבה סיבות, גם טכניות), בהצלחה!!

עלייתו לארץ ישראל

מגיל שמונה עשרה בערך החל רבנו להתפרסם בסביבתו לאיש קדוש ומורם מעם¹, ומאז התחילו להתקרב אליו תלמידים רבים, וביניהם צדיקים ועובדי ה' שחלקם כבר התפרסמו בזכות עצמם, כמו המגיד רבי יקותיאל ממירוויצא שהיה צדיק מפורסם בדורו והתקרב לרבנו שהיה אברך צעיר כאשר הוא עצמו היה מבוגר בשנים ומפורסם², ורבי יודל מדאשיב שהיה עובד ה' ומקובל יודע בעירו, ועוד רבים³.

בשנת תקנ"ה נסע לארץ ישראל, ומעט קודם הנסיעה לארץ ישראל נסע לעיר קמניץ, ונסיעה זו היתה פליאה גדולה ולא נודע לאף אחד מהו מעמדה⁴. בהמשך חייו היו לו עוד נסיעות מסתוריות

¹ המעשה שגרם לפרסומו מובא בכוכבי אור (אנשי מוהר"ן אות מו) וז"ל: 'כשהיה אדמו"ר זצ"ל סמוך עוד על שלחן הותנו רבי אפרים ז"ל בכפר הוסיאטיק, והגיע לחותנו יום היארצייט של אביו, ונסע לאלכסנדריה וקרא הסמוך לשם ולקח אתו את אדמו"ר זצ"ל, וכשבאו לבית המדרש ובני הנעורים דשם כאשר ראו את אדמו"ר זצ"ל בפעם הראשון אזי הוטב בעיניהם מאד לכנוס עמו בדברים, אך לא ידעו מהיכן להתחיל, ואחר התפילה נתן להם הרב אפרים ז"ל יין ישן כנהוג, ובקשו בני הנעורים מרבי אפרים הנז"ל שיצווה לחתנו הוא אדמו"ר זצ"ל שילמד פרק משניות, וכן עשה, והפך עצמו פניו אל כותל המזרח ולקח משניות והניח על הסמטענדר ולמה, ויתמחה בלימוד עד בוש, והבני הנעורים המתינו עד שיסיים לימודו למען ישתו היי"ש ועל ידי זה ישתו לחיים, גם לאדמו"ר זצ"ל, וממילא יהיה להם שייכות לכנוס עמו בדברים, וכשראו שהוא מתמחה הרבה בלימודו בקשו את הרב רבי אפרים שיאמר לו שיסיים הלימוד, ונמא אדמו"ר את ידו על פני חותנו ויתעלף, והתחילו להקיצו, וכשהקיץ שאלו אותו מה היה לו? והשיב להם: כשנמא אדמו"ר זצ"ל את ידו על פניו ראה את המנוח שהיה לו יארצייט אחריו עומד לנגדו, ואמר לו: 'לחתן כזה אומרים שילמד משניות?' ונתפחד ויתעלף. המה ראו כן תמהו מאד, ומן אז והלאה נתפרסם שם אדמו"ר זצ"ל שהוא מצדיק הדור, והתחילו לנסוע אליו כמה אנשים ונתקרבו על ידו לעבודת השם יתברך'.

² כפי המקובל היה מגיד בכשמונים עיירות, ובאחת המהודרות של סידור הרב בעל התניא נמצאת הסכמה שלקה ממנו.

³ ראה פירוט חלקי של תלמידי רבנו בספר כוכבי אור חלק אנשי מוהר"ן אותיות ז-ל. וראה בספר חי מוהר"ן אות שלג: 'אמר המעתיק (הוא רבי נחמן אב"ד משעתיין שהדפיס את הספר בשנת תרל"ד עם כמה הוספות), שמעתי שפעם אחת היה הרב הצדיק הקדוש מברדיטשוב במירהאויצע, ובשעה שהיה מיסב על הסעדה עם קהל עם ועדה גדולה, הפליג מאד במעלת קדושת רבינו זכרוננו לברכה מצד עצמו, לבד מגודל קדושת זכות אבותיו זכרוננו לברכה. ואחר כך הפליג מאד במעלת המקורבים של רבינו זכרוננו לברכה, ואמר, שהוא יודע שרובם ככולם הם לומדים מופלגים, יראים ושלמים ואנשי מעשה וכו'. ואז אמר על הרב רבי נתן זכרוננו לברכה שהוא צדיק'.

⁴ שבחי הר"ן א-ד, חי מוהר"ן קטב-קלא, ראה שם פרטים נוספים.

לכמה וכמה ערים, כמו נאוורטיש וזאסלאב ודובנא ובראד ולמברג, ועל כל הנסיעות האלו רמו שיש בהם סודי סודות ועניינים של תיקונים נפלאים⁵.

בשנת תקנ"ה בערב פסח יצא רבנו מהמקווה ואמר לאיש שהיה עמו שבוודאי בשנה זו יזכה להיות בארץ ישראל, ואמר: 'אני רוצה לנסוע לארץ ישראל, ואני יודע גודל המניעות והעיוכובים שיהיו לי על זה בלי שיעור וערך. אך כל זמן שהנשמה בקרבי, כל זמן שהיה לי רוח חיים באפי, אמסור נפשי ואסע בכל כחי לשם, וכל עוד נפשי כי אסע לשם, וה' הטוב בעיניו יעשה'. ועוד אמר: 'על כל פסיעה ופסיעה של נסיעת ארץ ישראל יהיה לי מסירות נפש. וכי"ח אייר יצא מביתו עם מלווה אחד בדרך לארץ ישראל⁶.

ואכן, נסיעה זו היתה כרוכה בקשיים ומסכנות רבות, ומה גם שהיתה זו תקופת מלחמה בארץ ישראל והדרכים לארץ ישראל היו בחזקת סכנה גדולה, והרבה הרפתקאות עברו על רבנו ומלווהו עד שזכו לדרך על אדמת חיפה כלילה של ערב ראש השנה⁷. מעם רצונו החזק להגיע לארץ ישראל במסירות נפש של ממש לא נודע לאיש, ואמר שתיקף כשהלך ארבע אמות בארץ ישראל פעל מיד מה שרצה להשיג⁸.

ומיד לאחר ראש השנה רצה רבנו לשוב לביתו, אך מלווהו רצה להמשיך לנסוע לכמה מקומות בארץ ישראל, והתעכבו שם עוד כמה חודשים, ובחזרתם עברו עליהם גם כן הרבה סכנות ונעשו להם ניסים רבים, עד שזכה לשוב לביתו בשלום לאחר חג השבועות של שנת תקנ"ט⁹.

ומאז ועד סוף ימיו היתה לו שמחה גדולה על כך שזכה להיות בארץ ישראל, ואף בסוף ימיו החיה את עצמו בזה שזכה להיות בארץ ישראל¹⁰.

על השינוי שחל בחיי רבנו בין קודם ארץ ישראל לאחר ארץ ישראל כתב מוהר"ן בהקדמתו לליקוטי מוהר"ן:

ז'ביותר על הכל נתעלה ונתקדש בקדושה נוראה ועצומה על ידי קדושת ארץ ישראל, אשר השליך נפשו מנגד ונסע לארץ הקדושה בשעת מלחמה, שהיו תוקף מלחמות קשות וחזקות באותן המדינות. וכמה וכמה הרפתקאות דערו עליו באותו הדרך. ה' צדיק יבחן כפשתני הזה וכו', כי הקיפו עליו או

⁵ ראה באריכות חי מוהר"ן אות קנא ואילך.
⁶ שבחי הר"ן ו-ז.
⁷ ראה באורך שבחי הר"ן אותיות ז והלאה מה שעבר עליהם כנסיעה לארץ ישראל וחזרה.
⁸ שבחי הר"ן אות מו.
⁹ שבחי הר"ן אות כז.
¹⁰ שבחי הר"ן אות כח.

באותן הימים כמה מיני צרות ומסכנות תכופות ורצופות, צרת הדבר רחמנא לצלן שהיה אז באותה המדינה, ותוקף רעש המלחמה שלא היו במוחים בחייהם יום אחד, ושאר מיני הרפתקאות קשות בגוף ונפש וממון אשר אי אפשר לכאר בכתב. והשם יתברך ברחמיו נתן לו כח ברזל לסבול כל זה וכו', עד אשר זכה לעבור בשלום, ונכנס לארץ ישראל ויצא ובא בשלום בלי פגע, וזכה למה שזכה באתגליא ובאתכסאי. כי מלבד הנסתרות לה' אלקינו מה שזכה על ידי ארץ ישראל לדברים נעלמים מעין כל חי, גם באתגליא ראו ראינו כי היה ה' עמו, כי התורה שגילה אחר ארץ ישראל, בכמה מעלות עד אין שיעור נתעלית ושגבה מהתורה שגילה מקודם, אם אמנם גם מקודם תורתו הקדושה האירה פני תבל נוראות נפלאותה, נפלאים דברי תורתו גם מאז ומקדם, אולם כי גבהו שמים מארץ כן גבהו דרכי תורתו שגילה לאחר ארץ ישראל, מודרכי תורתו שגילה מקודם, כאשר שמענו מפיו הקדוש בפירוש כמה פעמים. וכל הספר הזה [ליקוטי מוהר"ן] רובו ככולו הוא מהתורה שגילה לאחר שהיה בארץ ישראל, ולא נמצא בו מהתורות של קודם ארץ ישראל כי אם מעט מועיר, שנים או שלשה עלין לדוגמא.

<p>קו 'המקורבים' ז'זיכי הישיבות בני התורה המקורבים לאורו של רביה"ק מוהר"ן מברסלב זיע"א 077-31-40-331</p>	
שלוחה: 1	הודעות ועדכונים.
שלוחה: 2	לשמיעת הגליון הנפלא 'הקבצו'.
שלוחה: 3	לשיעורים וכנסים שנמסרו למקורבים.
שלוחה: 4	1 - שיחת חברים \ הודעות מאזינים. 2 - להשאת הודעה למאזינים. 3 - לשלוחת 'הליכה עם תורה' - 'חברות תמימי דרך'. 4 - למענה וייעוץ.
שלוחה: 5	סיפורי התקרבות וראיונות.
שלוחה: 6	1 - פניני ליקוטי מוהר"ן על התורה. הרב שרגא זילברמן: 2 - שיעורים בליקו"מ. 3 - שו"ת ברסלב. 415 - שיעורים מכלל משפיעי אנ"ש. 6 - שיחות ומכתבי מוהרא"ש. 7 - הזוה"ק בלשה"ק. 8 - דברי גדולי ישראל במעלת לימוד עמוד היומי בזוה"ק.
שלוחה: 7	1 - שיעורים ברחבי הארץ. 3 - חברות ברחבי הארץ. 2 - להשאת הודעה לביקוש שיעור או חברותא.
שלוחה: 8	1 - קוי תוכן נוספים (מרכזיית: ברסלב \ פנימיות התורה \ האמונה). 2 - שירי ברסלב. 314 - שירים כלליים. 5 - שירי 'דרשו'. 6 - תיקון הכללי בניגון.
שלוחה: 9	1 - שידור חי.
שלוחה: 0	0 - הודעות קבועות ונחוצות.

שו"ת
ברסלב

שאלות ותשובות
בחסידות ברסלב

שאלה:

מאת משה:

שלום לכבוד מוהרא"ש שליט"א. אני כחור הלימוד בישיבה ליטאית. האם גם אני יכול להשתייך לחסידות ברסלב על אף שהשיטה הליטאית נוגדת את החסידות? תודה רבה ומחכה לתשובה.

השאלה הופנתה דרך מערכת 'ברסלב סיטי' ללשכת כ"ק מוהרא"ש שליט"א, הצדיק מיבנאל, אשר השיב במכתב נפלא.

תשובה:

RABBI E. S. SCHIK
1129-42nd STREET
BROOKLYN, N.Y. 11219

Tel. (718) 436-5062
Fax. (718) 871-8566

אליעזר שלמה שיק

ר"מ "היכל הקודש"

"חסידו ברסלב"

ע"ש הצדיק אדמו"ר מוהר"ן מברסלב זי"ע
בארץ ובחול

בעזרי"ו יום ה' לסדר קרח ב' דראש חודש תמוז ה'תשע"ב

שלום וברכה אל משה נ"י לנכון קבלתי את מכתבך.

רביז"ל אמר אני לקחתי את הטוב מהחסידים שאצלם העיקר הוא תפלה, ואת הטוב מהמתנגדים, שאצלם העיקר הוא תורה, והיברתי את זה יחד.

נמצא שחסידות ברסלב שייך לכולם, כי רביז"ל מגלה את אמיתתו מציאותו יתברך בגילוי רב ונורא מאד, ופותח את הפה של כל אחד לדבר אליו יתברך, כאשר ידבר איש אל רעהו, שזה ענין של תפלה והתבודדות שכל בר ישראל ירגיל את עצמו לדבר אל הקדוש ברוך הוא בשפת האם שלו, וכן הכנים תשוקה עצומה ללמוד ולהתמיד בתורה הקדושה, ולהיות בכל חלקי התורה, מקרא משנה גמרא מדרש הלכה ואגדה וכו' וכו', ולימוד אותנו סדר דרך הלימוד נפלא מאד, איך שכל אחד יכול ללמוד ולעבור ולהיות בכל חלקי התורה הקדושה (עיין שיהות הר"ן סימן ע"ו).

והנה אמר רביז"ל (היי מוהר"ן סימן שנ"ט) איתא במדרש (בראשית רבה פרשה ל"ד סימן כ"א) על פסוק (יהזקאל ל"ו כ"ו) "ונתתי לכם לב בשר", אל תקרי בשר אלא בסר, שיהיה כל אחד בוסר בחלק של חבירו, לב בסר אותיות ברסלב, היינו שכל הצרות שעם ישראל סובלים מפני שיש לנו לב האבן, שאחד לא מבין את השני, ולא מעוניין להבין את השני, כמו שתי אבנים וכו', וזה מה שאומר הנביא (שם) "והסירותי מכס את לב האבן ונתתי לכם לב בשר", שזה יהיה הגאולה שאדם יהיה לו לב של בשר, ואמרו חכמינו הקדושים (בבא מציעא פד). אהבה דוחקת את הבשר, הרגע שיש לאדם לב בשר, הוא יבין את השני ויאהוב את השני ויעזור להשני.

וזה כל הענין של חסידות ברסלב, שהם אותיות לב בסר, כי אות ש' מתחלפת באות ס', כי אדם צריך לעבוד על מידותיו לעקור ממנו את הלב האבן שזה מדת האכזריות שיש בו, מדת האנוכיות שיש בו, ואז דיוקא יזכה ללב בשר, לאהוב את כל בר ישראל, ולהרגיש בכאב הזולת, וישתדל לעזור, שזה כל חסידות ברסלב, וזה לא שייך לזרם אחד וכו', זה מתנה לכלל נשמות ישראל ולכל העולם כולו, ולכן לא כחינם שלאחרונה מתפרסם הלימוד העמוק של רביז"ל בכל העולם כולו, ולא רק נשמות ישראל נמשכים אל רביז"ל, מכל החוגים ומכל החסידויות ומכל השיטות וכו', אלא אפילו אומות העולם מתעניינים בהלימוד העמוק של רביז"ל, איך שמחוק ומעודד ומשמח את כל הנשמות הנפולות, ומחזק את כולם, ומדריך את כולם בדרך הנכונה, אשרי מי שיתמיד בספרי רביז"ל, ואז יתהפך לבו לב האבן, שזה היצר הרע הס"מ שענינו רק לעשות רע להזולת וכו', ויהיה נעשה לבו לב בשר, שזה היצר טוב שענינו רק לעשות טוב להזולת וכו'.

הקדוש ברוך הוא השומע תפילות ישראל ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך תמיד שיהיה לך הצלחה מרובה ובכל אשר תפנה תשכיל ותצלח.

המאחל לך חודש מבורך

התורה והפרשה

בפ"ד גליון יז' פרשת יתרו ה'תשע"ט

גליון שבעי להניכי הישיבות בני התורה המקורבים לאורו של רביה"ק מוהר"ן מברסלב זיע"א

הדשרני קרבנתך

מאמר בפנימיות הפרשה, משרשי הדברים עד לעובדא ולמעשה

יתרו' – הגישה לקבלת התורה

פרשת יתרו היא הפרשה החמישית בסדר שמות, והיא הפרשה של קבלת התורה. פרשה זו אינה עוד 'עוד' פרשה, אלא הפרשה העיקרית והמרכזית בכל התורה. מפרשת בראשית – ממתין העולם ומצפה אל הפרשה הזאת, וכל העולמות נמצאים בציפיה דרוכה לאותו יום גדול ונשגב שבו ניתנה תורה לישראל.

ואכן, סדר קבלת התורה מתואר בכתוב באופן מרגש ומרומם מאד, כמבואר בדברי המפרשים הראשונים והאחרונים, ובפרט בדברי האור החיים הקדוש שיוצא מגדרו, ונפשו יצאה בדברו, בהשתפכות הנפש נפלאה של אהבה התלחבות והשתוקקות, כמי שמצא את שאהבה נפשו, וראוי מאד לראות לשונותיו הקדושים בפנים.

* * *

אמנם קודם הסדר הזה, יש מעשה נוסף שמשמש כהקדמה לקבלת התורה, ועל שמו נקראת הפרשה הזאת, והוא המעשה של יתרו.

ובאמת הוא פלא והפלא, מה עניין שמיטה להר סיני, וכל שכן מה עניין יתרו להר סיני. שהרי אפילו מצד סדר הדברים אין זה ברור אם בא קודם קבלת התורה או לאחריו ונעל כל פנים, החלק של 'ואתה תחזה' היה בוודאי אחר קבלת התורה, אבל אפילו אם מצד סדר הדברים כאן הוא מקומו – מפני מה נכתב בפרשה הזאת, הרי היו הרבה פרשיות בין קריעת ים סוף לקבלת התורה, וכולם מוזכרים בזה אחר זה בפרשת בשלה, ומן הראוי היה לכתוב גם מעשה זה שם, והפרשה הזאת תתחיל מיד בקבלת התורה, שהיא העיקר.

ומובן מזה שיש עיקר גדול והשיבות גדולה בהבאת מעשה זה של יתרו דווקא קודם קבלת התורה, ודווקא באותה פרשה, וגם לקרוא הפרשה על שמו. וגם אחר קבלת התורה – הפרשה הראשונה היא פרשת משפטים, שעוסקת בכל מיני מצבים רחוקים של גנב וגזלן, מזיק ורוצח, שלכאורה אינו שייך כלל למעמד הנשגב של קבלת התורה, ודווקא זאת היא הפרשה שבאה מיד אחר קבלת התורה ולמעשה, היא 'באמצע' קבלת התורה, כי בסוף פרשת משפטים ממשיך הכתוב לספר מקבלת התורה, ודבר זה אומר דרשני.

התמיהות שבפרשה

א. 'וישמע יתרו את כל אשר עשה אלוקים', לכאורה החידוש אינו במה 'וישמע' – שהרי כל העולם שמעו, אלא בכך ש'בא'.

ב. מדוע כיבד משה רבינו כל כך את יתרו? והרי הדרך היא לרחק את הגרים, ויתרו בעצמו כשבא הכין עצמו לכך שאולי לא יסכים לצאת עבורו, ולכן ביקש שייצא בשביל אשתו או בשביל בנו.

ג. מפני מה זכה יתרו, שעל ידו התגלה העצה של 'ואתה תחזה' (לחלק לשרי עשרות, חמישים, מאות ואלפים), והרי היא עצה פשוטה שמושה רבינו בעצמו היה יכול לחשוב על זה.

ד. מה היה צורך להזהיר כל כך על מצות 'הגבלה' שלא להתקרב להר, עד שהוצרך להזהיר על כך כמה ימים מקודם, ושוב בשעת מעשה.

ה. מדוע נשתחו כל כך מיציאת מצרים עד קבלת התורה. הרי המרחק בין מצרים לבין הר סיני הוא מהלך פחות מיום אחד, וכל יציאתם ממצרים היה בשביל קבלת התורה, ואם כן מדוע הם השתחו שבעה שבועות, ובנוסף, היו זקוקים להגבלה ופרישה וכל כך הרבה הכנות.

ומחמת שפרשה זו נכתבה באופן של 'אהבה מקלקלת את השורה', קשה לחלק בין ביאור הפשט לביאור הפנימיות, ועל כן בעז"ה נבאר העניין באופן כללי, בדרך שיכלול בתוכו את הפשט והפנימיות האחד

ביאור העניין

כשבאים לקבל את התורה, צריך לדעת מהי התורה.

והנה התורה יש בה סתירה מיניה וביה. מצד אחד התורה היא רוחנית וגבוהה מאד, שהרי כולה שמותיו של הקב"ה, והיא קדמה הרבה דורות לבריאת העולם. ומצד שני התורה מדברת בלשון בני אדם, ועוסקת בעניינים של העולם הזה, וכל המצוות אינם שייכים אלא במציאות הגשמית של העולם.

והסתירה הזאת היא לכאורה הויכוח שהיה בין משה רבינו לבין המלאכים. המלאכים מענו שהתורה ראויה להינתן להם, ומשה רבינו מען כנגדם 'כלום למצרים ירדתם', 'כלום יצר הרע יש ביניכם', 'כלום אב ואם יש לכם', ולכאורה היא טענה פשוטה מאד, ואיך עלה על דעת המלאכים לקבל את התורה שכל כולה מדברת מהעולם הזה ואינה שייכת להם כלל, ומפני מה חשש משה לענות להם עד שהוכרח לאחוז בכסא הכבוד ולענות להם תשובה פשוטה זו.

אך האמת היא שהתורה היא השם יתברך בעצמו כביכול, כי 'קודשא בריך הוא ואורייתא חד הוא'. והיא אור עליון מאוד בהיר הוא בשחקים. אלא שהאור הזה יורד ומצטמצם לתוך ארבעה מיני כלים שהם 'מנת"א' – טעמים, נקודות, תצ"ן, אותיות. ה'טעמים' הם צמצום דק ורך מאד שאין לו עדיין אפילו 'הגייה' אלא רק ניגון רוחני גבוה, והוא כנגד עולם האצילות, ה'נקודות' יש להם כבר 'הגייה' אבל אין להם מראה, וזה כנגד עולם הבריאה. ה'תצ"ן' יש להם כבר תמונה ומראה אבל אין בהם עדיין דיבור, והם כנגד עולם היצירה, וה'אותיות' הם הכלי הנמוך ביותר שיש להם תמונה ויש בהם דיבור.

וטענת המלאכים הייתה שדבר קדוש כזה אינו מן הראוי שירד למטה לעולם מגושם כזה, כי שם הוא עלול להתגשם, ויכולים הם ושלום לקלקלו ולעוותו ולהפוך אותו לגמרי. אלא ראוי שלא יצטמצם לאותיות שהם עולם העשייה, אלא יישאר רק טעמים נקודות ותצ"ן ותו לא. ובאמת הם צדקו לכאורה בטענתם, כי התורה כשהיא בעולם הזה היא נמצאת בסכנה גדולה, כפי שרואים במציאות שהגויים לומדים תנ"ך ומחפכים אותו לאמונתם, והרבה כופרים לומדים 'תלמוד' ומשתמשים בו לשיגעונוניהם, ואם כן, מסוכן מאד להביא התורה לעולם הזה.

והתשובה שענה להם משה היה, שכל הצמצום בכלל שיש לתורה, שהצטמצמה מאור בהיר ורך לתוך 'כלים' של מנת"א – יש לזה מטרה ותכלית,

ולכן בתחילה חשבו ההרים הגבוהים שעליהם ראוי להינתן התורה. אך האמת היא שאם התורה שייכת 'למעלה' היא יכולה להישאר עוד יותר למעלה – אצל המלאכים, אלא תכליתה הוא לירד למטה. ולכן ניתנה דווקא על הר נמוך, והוזהרנו מאוד שלא 'לעלות' אל ההר, אלא להישאר למטה והתורה תרד אלינו.

* * *

ועיקר ההכנה לקבלת התורה היא פרשת יתרו.

יתרו היה אדם נמוך ומגושם מאוד, כלשון נקיה. שהרי עבד כל העבודה זרה שבעולם, וטעם כל מיני מעם של רע שיש בעולם. והוא הסתירה הגמורה ביותר לאור התורה, שהיא אור נקי וקדוש. אך לאחר שעבד כל עבודות זרות החליט לבוא ולקבל את התורה, כי 'שמע' את כל אשר עשה ה', והבין שהשם יתברך רוצה שיגלו אותו דווקא מתוך העולם.

ובאמת מן הראוי היה להרחיקו, והוא בעצמו הכין עצמו לכך. אך משה רבינו יצא בדווקא לקראתו (כמבואר באור החיים, שעשה זאת באופן שיהיה ניכר שאינו יוצא לכבוד אשתו ובניו, אלא לכבודו של יתרו), וכבד אותו בכבוד מלכים, וסיפר לו כל הקורות אותם. ואז אמר יתרו 'עתה ידעתי כי גדול ה' מכל האלהים', ומובא בזהר 'כד אתי יתרו ואמר עתה ידעתי, כדן אתיקר ואתעלא שמה דקב"ה עילא ותתא', כלומר שבאותו רגע נעשה קידוש ה' בכל העולמות שלא היה כמוהו מאז בריאת העולם.

ואת זה רצה משה לגלות לנו קודם קבלת התורה, שנדע מהותה של 'התורה', ולאיוזה צורך צריכים לקבלה, ובשביל זה קרב את יתרו, וגילה איך דווקא על ידו נעשה קידוש ה' הגדול ביותר, לידע להודיע ולהוודע שבשביל זה ניתנה התורה – לא רק בשביל משה, ולא רק בשביל הצדיקים הגדולים – אלא גם ובעיקר עבור 'יתרו', שהוא האדם המיותר ביותר בעולם, וכולו 'מותרות' וקליפות, ועד לשם יורדת התורה כדי לגלות את השם יתברך.

ודווקא יתרו היה יכול לגלות העצה – לעשות 'שרים' בכמה דרגות, כי הוא מען למשה שאם לא יעשה כן, עדיין נדמה כאילו התורה נמצאת במקום גבוה ובדרגה של משה, ומן הראוי לצמצם אותה בעוד כמה דרגות, כדי שייכנסו ויהיה שייכת לכל אחד ואחד ממש.

נמצא שעיקר ההכנה לקבלת התורה, הוא להכין שכמה שאנו רחוקים, וכמה שיש בנו יותר יצר הרע, ויותר מלחמה והתמודדות – יש לנו יותר זכות לקבל את התורה, כי בשביל זה היא ניתנה לנו. ולוואי וזנכה.

שהוא בעצם המטרה והתכלית של בריאת העולם, והוא – לגלות טובו ורחמנותו של השם יתברך בעולם. והגילוי הזה אינו יכול להיות אלא במקום שיש בו הסתרה והעלמה, ויש בחירה בין טוב לרע. ובשביל זה צמצם השם יתברך אורו בתוך התורה – כדי שיהיה כלי ואופן כיצד לגלות את הטוב מתוך הרע. אך אם התורה תישאר למעלה במקום שאין בחירה – מה תכלית יש לה.

ובתחילה חשש להשיב להם תשובה, כי טענה גדולה הייתה להם, אך על ידי שאחז בכסא הכבוד קיבל כה לענות להם, כי באמת נשמות ישראל באים מכסא הכבוד, שהוא עולם הבריאה וגבוה יותר מעולם המלאכים (עולם היצירה), אלא שירדנו לעולם העשייה (מתחת המלאכים) כדי לברר הטוב מהרע, האמת מהשקר, הגילוי מההסתרה, ומכאן זה לתקן את העולם ולהעלותו בחזרה לכסא הכבוד. ובסופו של דבר, בגמר הביורר והתיקון נחזור להיות גבוהים יותר מהמלאכים, והם ישמשו אותנו. ובכך זה אמר להם האמת שהתורה אינה שייכת להם אלא לנו, כי כל תכליתה הוא עבור מקום בו יש יצר הרע, ועל ידי זה נזכה לעלות למעלה מהם.

* * *

וזה כל סדר ההכנה לקבלת התורה.

כי אמנם משה רבינו ניצח את המלאכים, אבל גם אנו עלולים למעות באותה מעות של המלאכים, וצריך להציל אותנו מכך. שהרי באופן טבעי – הגישה שלנו אל התורה, הוא כדבר מרומם וגבוה קדוש ונישא, ואם כן, כדי להתקרב אל התורה צריך להיות מלאך בלי שום שייכות לעולם. ומי ששייך לעולם אינו יכול לזכות לתורה, ומי שזוכה לתורה אסור שיהיה לו שייכות עם העולם. והרי האמת הוא להיפך – שאמנם התורה קדושה מאד, אבל כל תכליתה היא להיכנס 'לתוך' העולם, ולסייע בידנו לעבוד את השם יתברך בתוך העולם, לברר את הטוב מן הרע, ולגלות טובו ורחמנותו כאן בעולם העשייה הגשמי.

ובשביל זה היתה ההמתנה הגדולה של שבעה שבועות, בהם אנו סופרים ספירת העומר, ומגלים את שבע המדות הקדושות שמנהיגות את העולם, ולומדים כיצד לברר בתוכנו את המדות האלו מרע לטוב, כדי להכין בשביל מה צריך את התורה. (ושבעה שבועות אלו הם כנגד שבעה ימים שאשה מטהרת עצמה לבעלה, שתכליתם הוא לייחד ביניהם – פעולה שכביכול מורידה אותו מקדושתו, אך אדרבה, הייחוד הזה הוא מהות הקדושה. וכך ההכנה לקבלת התורה, הוא כדי 'להביא' התורה לייחודה אלינו ודו"ק).

וקודם קבלת התורה הוצרך להזהירם מאד שלא להתקרב אל ההר, כי כשרואים את אור התורה – רוצים 'לעלות' כמה שיותר גבוה, ולהישאר שם.

קו 'חניכי הישיבות – ברסלב' – בני התורה המקורבים לאורו של רביה"ק מוהר"ן מברסלב:

077-31-40-331 שיעורים עדכונים שירים ועוד

זכויות שיעורים ובתי-כנסת למקורבים!

עיר	נושא השיעור	מגיד השיעור	יום ושעה	למסרים
בני ברק	'תמימי דרך' הליכה עם תורה	לומדים בחבורה חבורת חניכי הישיבות ב"ב	יום שני בשעה: 7:40 בערב	0548487317
בני ברק קרית הרצוג	ליקוטי הלכות	לומדים בחבורה	מוצאי שבת בבית פרטי בשעה: 10:00	0548496139
בני ברק קרית הרצוג	שיעור התחזקות	נושא במרשה	בכל ליל שבת מברכים	0548496139
בני ברק קרית הרצוג	התחזקות	רבינים שונים	יום שני בערב לבחורים	0548517128
בית שמש	חבורה ללימוד ליקוטי מוהר"ן	לומדים בחבורה	יום שישי בשעה: 11:00 בבוקר	0548528387
קרית ספר	בית מדרש 'צנח ישראל'	תפילות שיעורים מלווה מלכה ועוד	ר'ח' מסילת יוסף 34 (מאחורי 'בר כל')	
בשורה טובה תדשן עצמם!!! א"ה בקרב בית מדרש חדש למקורבים בבני-ברק!!				

עזרו לנו להגדיל את ההפצה!
ע"י תרומה במכשיר 'קהילות' חפשי: 'עלמא דאורייתא' תרמו וכתבו: עבור 'המקורבים' תזכו למצוות!

השיעורים הקבועים לשבת יתרו ולשבוע משפטים

יום	חודש שבט	הדף היומי מסכת חולין	משנה ברורה עמוד יומי 'ידוש'	ליקוטי ח"ב מוהר"ן	ליקוטי הלכות חלק 1	העמוד היומי בזה"ק זוהר חדש
ז	כ	ס	חזרה	יז:	ג	סו.
א	כא	סא	שם, א	יח.	ד	סו.
ב	כב	סב	שנ, ב-ג שנה	יח:	ה	סז.
ג	כג	סג	שנב, א	יט.	ו	סז:
ד	כד	סד	שנב, ב שנה, א	יט:	ז	סח.
ה	כה	סה	שנב, ב-ג שנה	כ.	ח	סח:
ו	כו	סו	חזרה	כ:	ט	סט.
התורה הנלמדת בחבורת 'תמימי דרך' העולמית: ליקוטי מוהר"ן, חלק ראשון, תורה ב.						

התורה הנלמדת: ליקוטי מוהר"ן, חלק א' תורה ב'.

על הפרשה ||| פנינים על פרשת השבוע

יתרו שמע קריעת ים סוף ומלחמת עמלק ובא כי בזה נתגלה כח התפילה

וישמע יתרו וכו', וברש"י הביא מחז"ל 'מה שמועה שמע ובא, קריעת ים סוף ומלחמת עמלק, ויש לבאר על פי דברי רבינו' בתורה זו, שעיקר מה שקירב את יתרו הוא כששמע את כח התפילה שיש לעם ישראל, 'כי מי גוי גדול אשר לו אלקים קרובים אליו כד' אלקינו בכל קראנו אליו, כי בקריעת ים סוף ומלחמת עמלק נתגלה עוצם כח התפילה, כי שניהם היו ע"י תפילה, קריעת ים סוף כדכתיב 'מה תצעק אלי, ותרגם אונקלוס 'קבילית צלותך', ובמדרש (שמות רבה פרשת בשלה פרשה כא סימן א) 'לפי שצעקו בני ישראל על הים, שנאמר ויצעקו בני ישראל אל ה', שמע הקדוש ברוך הוא תפלתם, ואמר למשה מה תצעק אלי, כבר שמעתי צעקתם דבר אל בני ישראל ויסעו, וכן במלחמת עמלק עמד משה על ראש הגבעה ויהי ידיו אמונה עד בא השמש' ותרגם אונקלוס 'פרישן בצלו', נמצא שבשני הדברים האלו נתגלה כח התפילה הנורא שיש לישראל שבכח זה נבקע הים ונצחו את עמלק, ומוזה נתפעל יתרו ובא להתקרב לישראל.

בשני הדברים האלו נתגלה כח התפילה גם כשהיה נראה שהתפילה אינה פועלת כלום

ויש להוסיף ולהמתיק שבשני הדברים האלו היה בחינה זו שנראה כביכול כאילו התפילות אינם פועלות, ולכסוף נתגלה ששום תפילה אינה נאבדת, וגם כשנראה כאילו אין ישועה, באמת הכל הוא בדרך ליסועה, כי קריעת ים סוף

עבודת היום ||| פנינים על סדר סדר היום והתפילה

אהבת ישראל

וכמו כן יש למצוא חיזוק גדול בעניין אהבת כל אחד ואחד מישראל על פי מה שמתבאר בזה בדברי רבינו' בתורה זו שמכל התפילות הצדיקים בונים משכן וכשיושלם המשכן, אזי תבוא הגאולה, וא"כ הרי מהתפילות של כל ישראל "יהוד" נעשה המשכן, ומוזה יכולים לבוא לאהבה עצומה לכל אחד מישראל כנפשו, כשיודעים שכולנו חלק מאותו תיקון השלם, ובוה כל ישראל נעשים אחד ממש, וכמו כן יש להתעורר בזה מאוד כי בוודאי מובן מאליו שכפי האחדות שבכם ישראל, כן מתאחדים התפילות ונעשים כאחד ממש ועי"ז מתקרבת הגאולה.

אמונה

ועיקר העצה למעשה העולה מהמאמר הזה הוא להיות רגיל בתפילה בכלליות ובפרטות, ולידע שאין שום תפילה נאבדת אלא כל תפילה פועלת, ועי"ז יכולים לבוא לאמונה שלימה כי ע"י שיודע שפועל בתפלתו, ומאמין בכח התפילה, וגם מאמין בעצמו לידע שיש לו כח בתפלתו, עי"ז בכל דבר שקשה לו, יתפלל עי"ז להשי"ת, ובכל דבר שעזר לו השי"ת יודה לו ע"ז, ועי"ז יזכה להיות עם אמונה שלימה ובהירה ובכמהון אמיתי בהשי"ת, כי יודע שיש לו כלי זין נורא שהוא כח התפילה וההודאה.

קדושת הברית

ובפרט בעת שמתעורר לו נסיון בקדושת הברית, יתפלל עי"ז עצמו הרבה, כי ידע שעיקר הכלי זין לפעול כל דבר הוא ע"י התפילה, וכמו כן יש לאדם להתעורר ולידע שכפי הזירותו בקדושת הברית, כן יזכה לקבל את הרוח היים שבתפילה שנמשכת ממשיה, ויזכה להרגשה פנימית בתפילה, ולידע ולהרגיש שהתפילה היא עצם החיות שלו, שכל זה הוא בחי' תפילה בבחי' הוטם שזוכים ע"י קדושת הברית וכמבואר בפנים, וגם צריך לידע שאין שום תנועה שנאבדת

היה אחר שסוף סוף יצאו ממצרים, וכבר סברו שנאלו לגמרי בזכות כל התפילות והצעקות שצעקו במצרים, והנה שוב מגיע פרעה ורודף אהריהם, ובוודאי הכעל דבר הכנים בלכם הרגשה כאילו כל מה שהיה עד עכשיו וכל התפילות שהתפללו, הכל היה לריק ולא פעלו כלום, כי הנה שוב הם נמסרים בידי פרעה, אבל אחר כך נתברר שבאמת אדרבא כל זה היה דרך ליסועה גדולה יותר של קריעת ים סוף.

ועל דרך זה במלחמת עמלק, שאחר כל יציאת מצרים וקריעת ים סוף, שכבר כל העולם רעד מפניהם, ואז בא עמלק ללחום עם, הרי זה שוב נראה כביכול לא פעלו כלום, והנה בא עמלק להרגם ולכלותם וא"כ מה הועילו בכל תפילתם, ואז שוב בכח התפילה נצחו את עמלק וראו ששום דבר לא היה לשוא והכל היה בדרך לשלימות הגאולה, וע"כ כשראה יתרו את כל זה שמע ובא כי ראה עוצם הכלי זין של התפילה וההודאה שיש לישראל.

מה שדייקא כאן נזכרו שמות בני משה

ויש להוסיף ולהמתיק בזה מה שדייקא כאן נזכר שמות בני משה, גרשם ואלעזר, על שם שאלקי אבי בעזרי, וגר הייתי בארץ נכריה, ולכא"ו למה במקומו לא נכתב שמותיהם רק כאן, אלא שיש לבאר שזה גופא ראה יתרו והבין שזה הכלי זין של התפילה שיש לעם ישראל, ואז ראה והבין שזה מה שמשא רבינו קרא לבניו על שם שאלקי אבי בעזרי ושגר הייתי בארץ נכריה, והיינו שהשי"ת היה עמי אז, ולכן שמע יתרו ובא, על כן דייקא כאן כשיתרו ראה את עוצם כח התפילה של כלל ישראל, מבואר שמות בני משה כי זה חלק ממה ששמע יתרו ובא.

וכעין מה שמבואר בדברי רבינו' לעניין התפילה שאין שום תפילה נאבדת, כך הוא גם לעניין התנועות וההתגברויות שמתגבר האדם, ובפרט בעניין קדושת הברית, שצריך לידע שאין שום תנועה שנאבדת, ועי"ז יוכל להתחזק תמיד בשמירת הברית, ובפרט ע"י ריבוי התפילות שזה עצמו עיקר העצה לזכות לקדושת הברית וכנ"ל.

התבודדות

וכמוכן עצת העצות היא ההתבודדות והשיחה בינו לבין קונו, כי על זה עצמו צריך הרבה תפילה להשי"ת שנזכה להאמין בכלי הזין הנורא שהוא התפילה, כי הקליפות מכסיין על עיניו, ומנסים להסתיר מהאדם את האמונה בכח התפילה שלו ועל זה עצמו צריך להרבות תפילה ותחנונים להשי"ת שנזכה לרוח היים בתפילה, להרגיש שהתפילה היא החיות והנשימה שלנו, ולידע שיש לנו כלי זין נורא שהיא התפילה וההודאה, ושנזכה לקדושת הברית בשלימות שע"ז נזכה לתפילה, וכן שנזכה לצדקה ולתיקון המשפט, ובאמת ההתבודדות עצמה היא בחי' תיקון המשפט שע"ז זוכים לתיקון הברית ולתפילה.

שמחה

ושאר כל היום יהיה בשמחה, כי בוודאי יש לנו להיות בשמחה עצומה ונורא מאוד על שיש לנו כזה כלי זין של התפילה, 'כי מי גוי גדול אשר לו אלקים קרובים אליו כד' אלקינו בכל קראנו אליו, ועל מה שקדשנו השי"ת בקדושת הברית, וכן בכל פרט ופרט שזוכה לקיים, הן בתפילה הן בברית הן בצדקה והן במשפט וכיוצ"ב, ראוי לשמוח מאוד מאוד, וכן על מה שזכינו לידע מרבי כזה שזוכה לעסוק בתיקון המשכן מכל תפילות ישראל, על כל זה וכיוצ"ב יש ויש על מה לשמוח בכל עת, ובפרט על מה שזכינו להיות בראש השנה אצל רבינו' שאז הוא עיקר תיקון המשכן ואז נמשך רוחא דחיי מנוקבא דפרשדקא לכל השנה, וכן שאר כל התיקונים הכל נמשך מהראש השנה, ועל כל זה עלינו לשמוח מאוד מאוד עד אין סוף ותכלית.

עצוב או שבור?

שני מושגים, כל כך קרובים לכאורה, אבל כל כך הפוכים.

עצבות – הוא הדבר שהקב"ה שונא. ושברון לב – הוא הדבר שהקב"ה אוהב.

עצבות היא 'תסכול'.

וזה מה שקורה רוב הזמן. המושכל ראשון שלנו אומר שמגיע לנו, שהתכניות אמורות להסתדר לפי הצורה שעיצבנו אותם, ושגם מגיע לנו לראות תוצאות.

וכשזה לא קורה, וזה הרבה 'לא קורה' – כל היום וכל הזמן – ההרגשה היא שמשוה 'לא תקין'. זה לא אמור להיות כך, וזה ממש מוזר ופלא שכך זה קרה.

וההרגשה הזאת גורמת לתסכול. תסכול הוא תערובת של כעס וחוסר אונים. הרגשה של 'אוף', ו'למה' ו'מה עושים'. ואז בדרך כלל מתחיל רשימת ה'אשמים', שיכולה להיות מופנה בהרבה מהמקרים אלינו בעצמנו, אבל מתוך כעס והאשמה 'למה עשיתי כך' או 'למה לא עשיתי כך'. וכשנגמר התור של 'האשמים' – אין לנו ברירה אלא 'להשלים'.

סביב הציר הזה סובב רוב החיים שלנו: רצון, תכנית, אכזבה, תסכול, והשלמה. עד שמרוב שהתרגלנו לזה כבר הפכנו להיות לכתחילה כאלו: אנשים קשים, עם שרירים מכווצים, ועם מרירות נוטפת ציניות. ואנחנו אפילו לא מרגישים בזה, רק כשקורה משהו חריג, שאז זה מעורר את כל ה'ציר' הזה מחדש...

שברון לב היא 'הכנעה'.

התנועה הראשונה היא אותה תנועה: אני רוצה! אבל הניגון שונה.

הניגון של ההכנעה אינו ניגון של 'מגיע לי', ו'מה פתאום שזה לא יהיה', אלא ניגון מתחנן ומבקש, כמו שמלמדים ילדים לומר "אני רוצה בבקשה", וכאומר: בעצם מה פתאום שזה יקרה, אבל מאד הייתי רוצה שכך יהיה.

עצם התנועה הזאת, כבר מבטאת קשר. התנועה הזאת אומרת: אני לא יכול, ואין לי כלום משלי, אלא אני זקוק למישהו שירחם עלי ויתן לי. וממילא הפנים שלי מופנות בהכרח לכיוון מישהו. התנועה הזאת יכולה ליצור קשר בין חברים, בין בני זוג, וכל כיוצא בזה. אבל בעיקר הוא משמש לקשר האמיתי בינינו לבין קוננו.

התוצאה של זה – היא שאין אכזבות ואין תסכולים. כי זה שלא קרה – הוא לא מפתיע ולא מרגיז, אלא בהחלט היה קיים כאפשרות. וארבה, כשדברים כן קורים – זה סיבה להתרגשות.

יותר 'לבקש', והשם יתברך אוהב שמבקשים, ואפילו 'מחכה' שנבקש. אבל לא 'להתלונן' – את זה הקב"ה לא אוהב. כשילד מבקש יפה – עצם הבקשה עושה חשק לתת. כשהוא מתלונן – אף אחד לא אוהב לתת לו.

עם ישראל כמדובר היו זקוקים להכל – מים, לחם, בגדים. אילו היו מבקשים יפה גם היו מקבלים יפה, ועוד יותר ממה שקבלו. אבל ה'תלונות' לא היו במקומם.

עם 'בקשה' ו'הכנעה' – גם תרגיש יותר טוב, וגם תקבל יותר.

האם אני מיותר?

האם אתה מעניין מישהו?

מסתבר שכן, יש כך משהו מאד מעניין, ומרגש.

בעולם יש היררכיה. יש נשיאים, ראשי ממשלות, שרים, חברי קונגרס, וכן הלאה. היכולת של האזרח הממוצע לתפוס קשר עם מישהו 'מלמעלה', ולרגש אותו – רחוקה מאד, עד בלתי אפשרית. מה לעשות? אתה בסך הכל אזרח מן השורה, לא מרגש.

וזה אפילו בעידן המודרני בו אותו 'ראש ממשלה' זקוק לך ונשען על קולותיך. מי מדבר על אותם זמנים בהם היו מלכים ופריצים; הסיכוי בהם אדם פשוט מצליח לחדור לתודעתו של המלך – שווה לסיכוי שנמלה קמנה בין אלפי נמלים תתפוס את תשומת לבך, ותגרום לך למחות דמעה מהתרגשות...

אז את מי אתה כן מעניין? במקרה הטוב את החברים הקרובים, ואם יש לך קצת מעריצים – אתה יכול להיות מאושר. והיה, אם ביום מן הימים – תחליט לזנוח את החברים, ולברוח מהמעריצים – תאבד את טיפת תשומת הלב האחרונה שנתתה לך.

כעת לסיפור אמיתי שהיה.

יום אחד נערכה סעודה חשובה כמדבר. במזרח יושבים אהרן הכהן ושבעים זקנים. בשולחן המרכזי

ישבו מן הסתם שרי האלפים, בשורות הסמוכות שרי המאות ואולי גם שרי החמישים. ושאר העם מגדול עד קטן נשארו לעמוד על הפרענצ'עם ולהסתכל מרחוק.

אבל היה עוד מישהו באותו מזרח, וקראו לו 'יתרו'. ובשונה ממה שמסתבר – הוא לא היה לא שר המישים, ולא שר מאה, ובוודאי לא שר אלף. הוא אפילו לא היה מכני ישראל, אלא אדם פשוט מאד. אמרנו 'פשוט?' זו מחמאה עברו. מטינוף בכל אפשרויות הטינוף שבעולם, ואין שום סיבה בעולם שאפילו יהודי פשוט יעיק לעברו מבט, מי מדבר על ההיררכיה העליונה שבעם ישראל ובעולם ובכל העולמות. אפילו החברים שלו כבר לא חוננו אותו במבט, הוא היה בודד, עוזב ומבויש.

ולמרות זאת – הוא זוכה לכבוד מלכים. משה רבינו – לא פחות ולא יותר – משתחוה לו!!! ואחר כך מושיב אותו ב'מזרח', ולא רק מתיישב לצדו – אלא גם מגיש לו את האוכל!!! אפשר לתפוס תמונה כזאת? האם זה היה נכנס בעיתונות החרדית...??

מה ההסבר?

הוא הצליח לרגש אותם! ולא רק אותם – אלא את כל העולמות, שמעולם בהיסטוריה לא היו מרוגשים, כמו באותו רגע – בה הגיע אותו אדם פחות ושל, ואמר 'כי גדול ה' מכל האלוקים'. הצעד הזה – הפך להיות ה'מזרח' של דור דעה, וה'מבוא' לפרשת קבלת התורה.

כי ככה זה בעולם הרוחני והאמתי. שם יש לך סיכוי לתפוס עניין, ולגרום התרגשות – שאף אחד מהשורה הראשונה לא מצליח לעשות; לא המלאכים, ואפילו לא הצדיקים. כשאתה, שמרגיש כזה קטן, פצפון, לא ענייני, ולא שווה אפילו תמונה – פותח עיניים בשנת תשע"ט ואומר 'שמע ישראל', כל השמים רועשים מממחאות הכפיים.

אתה לעולם לא 'מיותר', מקסימום אתה 'יתרו'.

יש גדולים ויש קטנים

האם אתה מודע למיקום שלך?

איזהו חכם – המכיר את מקומו. ומשכך, לדעת את המיקום המדויק שלך, אינו חסרון, אלא מעלה וחכמה. והוא מה שיביא אותך לכל מה שאתה חולם.

הגישה של ילד הוא 'שחור-לבן'; יש אותי, יש את המלמד, ואחריו – הקב"ה בעצמו. והגישה הזאת

אבל כאן יש חידוש, ושתי תנועות הפכות.

כשאתה מהפש 'רב' - לא הייכים להפש את הרב הכי גדול, אלא את הרב הכי זמין והכי פרקטי. 'רב' צריך להיות מישוהו שיודע לענות על השאלות היומיומיות (כמובן, מתוך לימוד תורה ושימוש תלמידי חכמים, ולא מתוך הבטן). ותו לא. כשמגועים שאלות רציניות יותר - הוא יודע להעביר אותם לרבנים יותר גדולים, וכשמגועים שאלות הלכתיות או הנהגתיות הרות גורל - הם מועברים לגדולי ישראל. אין שום צורך שיהודי פשוט יהיה לו קשר ישיר עם גדולי ישראל, זה לא נצרך וגם לא אפשרי.

לעומת זאת כשמדובר על 'צדיק' - תחפש את הצדיק הכי גדול. כי כשמדברים על עבודה פנימית, ועל דבקות בה' - אז אנחנו נקראים 'חולים', ובשביל הולה גדול צריך רופא גדול, ולכן צריך מישוהו 'גדול', וכמה שיותר גדול, ואם אפשר אז 'הכי גדול' - שהוא זכה לדרגות הגדולות ביותר, ויודע איך להעביר את זה לאנשים הרחוקים ביותר.

בתחילה, כל עם ישראל היה מגיע למשה רבינו. המטרות היו שלשה: א. ללמוד ממנו תורה. ב. לשאול אותו עצה, ודיני תורה. ג. להגיע לדבקות ואז לפעול ישועות (רמב"ן).

יתרו אמר למשה רבינו: את שתי המטרות הראשונות - יוכלו למלא גם אחרים; שרי עשרות, חמישים, מאות ואלפים. אתה תלמד אותם את התורה, והם יוכלו ללמד את האחרים, וגם לענות לשאלות ועצות (ומה שמורכב יעבירו לדרגות הגבוהות יותר, עד למשה רבינו). אבל את המטרה השלישית - אתה בעצמך תמשיך למלא, כי בזה אמור להתפשר (שם).

זו ההקדמה לקבלת התורה, לאמר: תלמיד חכם אתה צריך להיות בעצמך. צדיק - תחפש את הצדיק הגדול ביותר, אל תתפשר על פחות.

כך אתה יודע, ש'שר החמישים' הוא תלמיד חכם עצום שאתה חייב לכבדו ולהכיר בערכו. אבל הוא לא בדרגה של 'שר מאות'. ו'שר מאות' זה כבר משהו עצום, אבל רחוק מאד מ'שר אלפים', ו'שר אלפים' הוא כבר ממש מנדולי הדור, אבל בשום אופן לא 'משה רבינו', ואפילו לא יהושע.

וכך אתה גם יודע שיש לך 'מקום'. כי השר 'חמישים' מורכב מחמישים יהודים לא פחות, ואתה אחד מהם. ובלעדיך אין לו 'חמישים'... ובעיקר, אתה רואה את הדרך כיצד לצעוד ממקומך, כי כרגע אתה אמנם 'האחרון' מתוך החמישים, אבל מכאן אתה יכול להתקדם ולהיות 'הארבעים ותשע', 'ארבעים ושמונה' עד שתהיה ב'עשיריה' הראשונה של אותם 'חמישים', ומשם 'שר חמישים' בעצמך, וכן הלאה, עד לדרגה של היבור קרוב מאד למשה רבינו.

אם תדע 'מה אתה לא' - תוכל להתקדם 'למה אתה כן'.

חכם וצדיק

הרב שלך - הוא 'תלמיד חכם' או 'צדיק'?

או: מה בעצם אתה אמור להפש כדמות לחיים שלך, תלמיד חכם או צדיק, ואיזה מהם חשוב יותר?

בעם ישראל ישנם שני סוגי דמויות של מנהיגים - תלמידי חכמים, וצדיקים. 'תלמידי חכמים' הם אלו שעוסקים בלימוד התורה, מכינים אותה ויודעים אותה. ואצלם באים ללמוד תורה, או לשאול פסקי הלכה כדת מה לעשות. 'צדיקים' הם אלו שעוסקים בדבקות ועבודה פנימית, ואצלם באים לפעול ישועות, ולהתקרב להשם יתברך.

עם ישראל צריך את שניהם, וכל אחד זקוק לשניהם. כל יהודי צריך שיהיה לו רב ורבי. 'רב' כדי לשאול שאלות בהלכה, ולהתייעץ עמו בענייני החיים. ו'רבי' כדי להתקשר אליו ועל ידי זה להגיע לדבקות בה' שזהו התכלית.

מלווה אותנו גם בהמשך החיים - כאילו יש רק שתי אפשרויות: או שאני 'הילד' או שאני 'המלמד' - או שאני גדול או שאני קטן, אין באמצע.

זוהי גם אמת-המכחך עבור הרבה אנשים למדוד את 'גדלותם' של אנשים; אם הוא 'הרדי' לא יכול להיות שהוא עושה עבירות, ואם הוא עושה עבירות - אז הוא לא 'הרדי'.

אם הוא 'רב' / תלמיד חכם / צדיק - הוא חייב להיות משה רבינו, ואסור לו למעות, או שלא יכול להיות שהוא פועה. ואם הוא כן פועה - אז הוא לא 'רב' / תלמיד חכם / צדיק.

העולם ה'שחור-לבן' הזה מאד מבלבל מתסכל ומאכזב. כי העולם הזה מפגיש אותנו יום יום ושעה שעה עם תמיהות קוסיות וסתירות, שאינם מתיישבים על דעתו של 'הילד הקטן' שבתוכנו, ואז, שוב מתעורר ה'שחור-לבן' הזה, ואומר: אם יש כל כך הרבה 'בומים' - אז הכל שקר, וזהו.

האמת היא שזה ממש לא 'שחור לבן' - אלא הרבה הרבה צבעים, דרגות, מושגים, הבנות ודקויות. אתה בעצמך מתקדם כל הזמן, וגם שאר אנשים, וכל שכן אנשים גדולים. וכל אחד, בכל דרגה שהיא - עלול למעויות, לפי דרגתו כמובן; לא אותם מעויות של אנשים פחותים, אבל גם לא אותה נקיות של אנשים שלמים.

וההבנה הזאת, באה כהקדמה לקבלת התורה. יתרו אמר למשה רבינו: אם עם ישראל יראו שיש רק 'משה רבינו' - הם עלולים למעות ולהשוב שיש רק שתי אפשרויות: או יהודי פשוט פשוט, או משה רבינו. ואת כל האמצע - הוא פשוט ימהוק מדעתו, וממילא, לעולם לא יוכל להתקדם, ולהישאר מחובר לתורה בצורה נורמלית ושפויה.

ואז 'נבול תיבול' - גם אתה גם העם, כי כשאין מולם שמוכיל מהמקום הנמוך ביותר אל המקום הגבוה ביותר; כבר אין שום משמעות לא למשה רבינו ולא ליהודי פשוט. כי שום דבר לא מוביל לשום מקום. ולכן, מוכרחים לעשות 'מולם' ברור, שמורכב משרי חמישים, עשרות, מאות ואלפים, ולאחריהם משה רבינו בעצמו.

אחי היקר!

עד מתי נחכה למשיח ---
בשביל ללמוד זוהר ? ? ?
הגיע הזמן שנבין ---

לימוד הזוהר מביא את המשיח !!!
כותב הזוהר הקדוש (פרשת נשא, קכו):
"ומשום שְׁעִתִּידִים יִשְׁרָאֵל לְטַעַם מַעַן הַחַיִּים,
שְׁהוּא סֵפֶר הַזֹּהַר הַזֶּה, יֵצְאוּ בוּ מִהַגְּלוּת בְּרַחֲמֵים" !!
רכוש לך עוד היום את סט ספרי הזוהר הקדוש
עם הפירוש הנפלא 'מתוק מדבש'!
שלושה גדלים לבחירה! משלוח חינם עד הבית!
ניתן להזמין את כל ספרי בעל 'מתוק מדבש'.
ע"י נציג אישי: 054-848-73-17

ליצירת קשר, לתרומות, להנצחת שם, לקבלת הגליון באימייל, למוקדי ההפצה, ולפרסום בגליון פנו לקו 'המקורבים': 077-31-40-331 והשאירו הודעה בשלוחה: 72

או לאימייל: E0773140331@GMAIL.COM

ניתן לתרום \ להזמין את הגליון עד לביתכם דרך מכשירי 'קהילות' בכל רחבי הארץ! וכן דרך קו 'קהילות': 0732757000 בשלוחה: 11318 (בכל האופנים יש לציין: עבור עלון המקורבים, וכשהתרומה היא דרך הטל' יש להשאיר הודעה לאחר מכן בקו המקורבים הנ"ל בשלוחה 72 על סך התרומה, ושהיא מיועדת לעלון זה) תזכו למצוות!

נשמח לקבל כל חומר לגליון ע"י שליחה לכתובת האימייל הנ"ל עד יום שני בערב בצירוף שם מלא ומיקום עיר! (אפשר שם וכתובת בדויים, ולציין זאת), עם זאת, אין התחייבות שהדברים יפורסמו, ואין לראות באי-פרסומם שום צד פגיעה (יתכנו הרבה סיבות, גם טכניות), בהצלחה!!

המתקנת הדינים

בס"ד גליון יח' פרשת משפטים ה'תשע"ט

גליון שבעי להניכי הישיבות בני התורה המקורבים לאורו של רביה"ק מוהר"ן מברסלב זיע"א

מאמר בפנימיות הפרשה, משרשי הדברים עד לעובדא ולמעשה

הדשתי קרבתי

משפטים – המתקנת הדינים

פרשת משפטים היא הפרשה השישית בחומש שמות ובסדר ה'שובבים'. בפרשה זו מסתיים סדר יציאת מצרים וקבלת התורה, שהוא סדר לידת עם ישראל והתהוותו. [בשנה מעוברת מוסיפים ל'שובבים' גם את פרשיות תרומה ותצווה, שהם בניין המשכן, שבזה חזרו למעלת אבותם, כמבואר ברמב"ן, וכפי שיתבאר בעז"ה במאמרים הבאים].

לכאורה פרשה זו כבר אינה עוסקת בקבלת התורה, אלא ב'קיום התורה'. כלומר, לאחר שקבלנו את התורה [בפרשת יתרו], בא הכתוב ומלמד אותנו סדר המצוות והמשפטים, כדי שנדע איך לקיים את התורה.

אך אילו היה כן, לא היתה פרשה זו מופיעה בחומש שמות, אלא בחומשים הבאים שבהם מפורטים רוב המצוות. ואם היא מופיעה בפרשה זו, אות הוא כי היא חלק מ'סיפור' קבלת התורה. ולכן, בסיום הפרשה 'חוזרים' לסדר מעמד הר סיני, ומסיימים את סיפור הדברים. באופן שכביכול כל פרשת משפטים היא 'באמצע' הסיפור והסדר של מעמד הר סיני וקבלת התורה.

אם כן נמצא שבפרשה זו יש לימוד חשוב, שבלעדיו עדיין אין משמעות לקבלת התורה, וצריכים לכתוב מיד פרשה זו – ובאמצע סיפור הדברים – כדי ללמדנו מהות קבלת התורה, ומהות קיומה. וזה גם הסיום של סדר ה'שובבים', שבהם אנו מתקנים את הנפש ומהדשים אותה לטובה.

התמיהות שבפרשה

א. 'ואלה המשפטים אשר תשים לפניהם' – 1. כל הפסוק לכאורה מיותר. כי מהמשך הפסוקים מובן שמדובר במשפטים, ומה צריך להקדמה זו. 2. הלשון 'ואלה' מוסיף על הראשונים. מי הם הראשונים, ומה השייכות ביניהם לבין המצוות הללו. 3. 'אשר תשים לפניהם', מה הכוונה 'להשים' ולפני מי.

ב. האם אלו הם המצוות הראשונות שראוי לדבר אליהם מיד לאחר קבלת התורה. הרי רוב הפרשה עוסקת בנגב וגולן רוצה ומזיק ודומיהם, ועולה כל כולנה עבד עברי, שנפל לגמרי מיהדותו לדרגה של עבד עד שמותר בשפחה כנענית, ואיך שייך שדווקא מצוה זו היא הראשונה לאחר קבלת התורה.

ג. בסוף הפרשה חוזר הכתוב ומתחיל 'ואל משה אמר', שכל זה היה בחמישי בסיון קדם קבלת התורה, ומדוע לא הופיע כסדר בפרשת יתרו, אלא בפרשת משפטים, וגם בפרשה זו – מופיע רק לאחר כל סדר המצוות ולא בתחילתו.

ד. בפרשה זו נזכר שאמרו 'נעשה ונשמע', ולא נזכר בפרשה הקודמת וצריך ביאור.

ביאור הפשט

א. רש"י מבאר שכל המצוות האלו נאמרו בסיוני, ולכן נאמר 'ואלה' בתוספת ו'א', לרמז 'מה הראשונים [עשרת הדברות] מסיני, אף אלו מסיני'. והרמב"ן מוסיף ומבאר, שעשרת הדברות נאמרו באופן כללי, ומיד לאחר מכן

מתחיל לפרט; בסיום פרשת יתרו פרט שתי הדברות הראשונות 'אנכי' ולא יהיה לך' ועל זה נאמר שם 'לא תעשון אלהי כסף ואלהי זהב' ומזכה אבנים תעשה לי'. ובפרשה זו ממשיך לפרט מה שנוגע ל'לא תרצח' ו'לא תגנוב' ו'כיבוד אב ואם' ושאר הדברות.

ב. אשר תשים לפניהם, מבאר רש"י: שאמור לדון לפני גוים, ושצריך לערוך בפניהם כשולחן ערוך [ויש להוסיף דברי חז"ל מבואר אשר תשים לפניהם, השווה הכתוב אשה לאיש לכל דינים שבתורה]. ובאור החיים הקדוש מבאר שלא כל המצוות מוכרחים לכל אחד, כי יש מצוות שאינם שייכים אלא לחלק מעם ישראל, אבל המצוות הכתובות בפרשה זו צריך לשים לפניהם היינו לפני כולם ולא רק מקצתם.

בחמשך הפרשה, מבואר באור החיים הקדוש בדרך רמז עניין עבד עברי, ואמה העבריה, ועוד כמה פרשיות, שמרמז על הנשמה ועל עם ישראל, דברים נפלאים מאד.

ביאור הפנימיות

בוהר הקדוש בפרשה זו מבואר באריכות עניין הגלגלים, וכל זה מרמז בתוכות 'ואלה המשפטים' – אילין רזא דגלגוליא. ואם כי הוא בדרך סוד, יש להבין השייכות שלו לפשטות התיבות 'ואלה המשפטים'.

ולחננת העניין יש להקדים דברי חז"ל [שהובאו לעיל] 'השווה הכתוב אשה לאיש לכל דינים שבתורה', וצריך להבין מדוע נרמז העניין דווקא כאן.

והביאור הוא, שעיקר תורף תפקידו של האדם, שבשביל זה נברא העולם, ובשביל זה קבלנו את התורה – הוא המתקנת הדינים. וכפי שיתבאר.

* * *

וביאור העניין הוא כך:

העולם הזה הוא מקום של 'דינים'. 'דינים' אינם בדווקא צרות, קשיים, התמודדות ונסיונות, שכל אלו הם 'תוצאה' של הדינים, אבל הדינים בעצמם עניינם 'צמצום' והסתרה.

שתי התנועות העיקריות שמתגלות בעולם הם 'חסדים' ו'גבורות'. חסדים הם תנועה של גילוי והתפשטות וקרבה, וגבורות הם תנועה של הסתרה, צמצום, וריחוק. ובכל יום מתגלים שתי החלקים האלו שמרכיבים את מציאות העולם; מצד אחד יש בכל יום אור השמש, אויר לנשימה, אוכל לאכול, ושפע חדש שמגיע לעולם, ומצד שני יש הסתרה חדשה.

ההסתרה נועדה כדי ליצור 'כלי' עבור השפע, אך כמפגש הראשון רואים בו 'צמצום'. הגבורות מציירים את העולם כמקום 'נפרד', שבו שולטת הנהגת הטבע, ויש לו כוחות משל עצמו. הגישה הזאת לוקחת את השפע והופכת את ה'יצויר' שלו מחסדים לגבורות, ותחת שהשפע הזה יקרב את האדם אל זה שמשפיע את השפע, ויגלה את אהבתו אליו, שזה הדבר שאותו אנו צריכים באמת – הוא מצייר זאת כמוציאות בפני עצמה, שבמקרה הטוב רק מכסה את

הנותן, ולא יוצרת קשר ביניהם, ובמקרה הגרוע נותנת את ההרגשה שאף אחד לא מבטיח את השפע הזה, והוא נתון לשליטת הטבע והמאורעות.

התוצאה מזה, הם כל היצרים הרעים, שמוצאים כר נרחב לפעולה אחר שמוצינים את העולם כמוציאות לעצמו. וכן כל הצרות והייסורים, הנסיונות הקשיים וההתמודדויות, שכולם הם תוצאה של הצמצום וההסתרה. כי אם יגלה אדם את הטוב, ואת מי שמשפיע אותו – לא תהיה עליו שליטה של היצר הרע, ולא של הנהגת הטבע.

וזה נקרא 'המתקת הדינים'. המתקת הדינים עניינו לגלות מי ברא את ה'דינים' בעצמם, כלומר את העולם עם כל הצמצום וההסתרה שהוא יוצר. והגילוי הזה לא רק מבטל את הדינים, אלא 'ממתיק' אותם והופך אותם להיות כלי שיצויר' בעיניו את מציאות ה', אהבתו, יראתו, תפארתו ושאר מידותיו, וכך יהיה לו היבור אליו.

בשביל לעשות את זה קבלנו את התורה, שהיא בעצמה מורכבת משתי חלקים: אור רוחני, שמוצמץ לתוך אותיות, ומדברת בלשון של העולם הזה. התורה מגלה איך שכל פרט בעולם – שנראה כ'דין' – הוא כסך הכל אפשרות לקיום מצוה, ולגלות את אור השם יתברך בעולם. נמצא שהתורה בעצמה היא המתקת הדין, ועל ידה יכולים להמתיק כל הדינים שבעולם.

לכן, הפרשה הראשונה שאחר קבלת התורה מתחילה 'זאלה המשפטים אשר תשים לפניכם', כלומר, למד אותם כיצד ניתן על ידי התורה להמתיק את כל הדינים. ומיד מתחילה לפרט כל המקרים הקשים של גניבות, נזיקין, רציחה, וכל מיני דינים ובעיות, ומגלה כיצד התורה מתייחס לכל המציאויות האלו, ומגלה כיצד בכל אחד מהם יש מצוה, ועל ידי זה מהפכים את ה'דין' והמשפט' הזה לאור של תורה, שמתגלה שם השם יתברך.

ומהפסוק הזה דרשו חז"ל 'השוה הכתוב אשה לאיש לכל דינים שבתורה'. כלומר, כדי שתוכל להמתיק 'דינים' צריך להשוות אשה לאיש. איש ואשה הם שני סוגי מצבים הנקראים 'אמת' ו'אמונה', האיש מייצג את המצב בו יש לאדם דעת, ויכול להכיר באמת ולהבין אותה, ומתוך כך להתחבר אליה. ואשה מייצגת את המצב בו אין לאדם דעת, ואינו יכול להכיר את האמת ולהבין אותה, ואין בידו אפשרות אלא 'להאמין' בה.

ואם אדם סבור שרק בזמן שהוא 'איש' ומאיר לו ה'אמת' – יש לו היבור לתורה, ואילו בזמנים שבהם הוא 'אשה' ואינו יכול להבין את האמת – אין לו היבור לתורה, בזה הוא משליט את הדינים עליו, ומרים ידיים כלפיהם, כביכול אין בידו להמתיקם. אך אם הוא 'משוה' אשה לאיש, ומאמין שגם במצב של אשה הוא מחובר לתורה, על ידי אמונה פשוטה – בזה הוא מגלה שהתורה ממתיקה את המצב של הדין וההסתרה, ויש בידו יכולת להמתיק הדינים.

ולכן דווקא בפרשה זו נאמר 'נעשה ונשמע', שמדבר על שני סוגי מצבים; 'נעשה' הוא מצב של איש, שמאיר לו האמת והוא יכול לעשות ולקיים. 'נשמע' הוא במצב של אשה, שבו אין בידו כח לעשות ולקיים, והנטייה באותם מצבים הוא אפילו לא 'לשמע', מהמת שאינו שייך לזה. אך עם ישראל אמרו 'נשמע', כלומר שגם במצבים כאלו שאינם יכולים לעשות' לפחות 'אשמע', ואמין בזה שהתורה שייך גם למצב הזה. ואת זה הם אמרו רק לאחר פרשת משפטים.

וזה סדר הגלגולים. שהוא עונש קשה מאד וכמבואר בדברי הרמ"ק על דברי הוזהר בפרשה זו, שהרכבה יותר טוב לאדם לקבל ייסורי גיהנם שרוחצים אותו ומגיע לגן עדן, מאשר לרדת שוב לעולם הזה ואינו יודע מה יהיה עמו. ומדוע באמת נגזר כזה עונש? כי מה שאדם פגם וקלקל – אפשר לרחוץ ולתקן, אך השליחות שלו שעדיין לא עשה, דהיינו להמתיק דינים – מה יעזור לרחוץ ולתקן, הרי צריך להשלים שליחותו. ולכן בפסוק זה 'זאלה המשפטים' נרמז סדר הגלגולים.

תמצית העניין למעשה, נמצא בפרשה של עבד עברי.

המתקת הדין פירושו שאדם צריך לירד לעולם, ולירד לענייני העולם, דהיינו כל ענייני הגשמיים – אך לא להיות 'עבד' של העולם ושל הדברים הגשמיים ושל כל הצרות, אלא להיות 'שולט' עליהם, וכזה הוא ממתיק אותם. כי כאשר אדם יודע שיש לו שליחות בכל דבר כזה, הוא נזהר שלא 'להימשך' אחרי הדברים האלו, ולא לתת להם 'לשלוט' עליו ולקבוע עבורו מתי וכמה, אלא הוא נמצא כאן בשביל השליחות שיש לו בזה, לא פחות ולא יותר, ויש הרבה להרחיב בזה, אך כלל זה נקוט בידך.

'עבד' הוא ההיפך מזה, כי הוא נשלט על ידי העולם, עד כדי שנצרך לגנוב, כלומר אין לו שום דבר משלו שהוא 'בן הורין' בו, אלא אפילו מעט השפע שלו צריך לגנוב מאחרים. והתיקון הוא למכור אותו לעבד' ולהראות לו באיזה מצב הוא נמצא. והתיקון הוא שנותנים לו שפחה כנענית שהוא תכלית הירידה, ואז יש לו נסיון אם 'להימשך' גם אחריה, או להבין מה היה אתו, ו'לשלוט' עליה.

והמבנה הוא בסיום השש שנים; אם מבין שהיה לו שליחות – הוא פורש ממנה והוזהר להיות 'בן הורין'. אך אם הוא נשלט על ידה, אינו יכול לפרוש ממנה ואומר 'אהבתי את אשתי ואת בני', ואז כבר אינו יכול לצאת לחירות, רק בהגיע היובל [שהוא כה בינה, למעלה מן הבחירה], ואז גם אם ירצה להישאר כבר אינו יכול.

וזה הלימוד לכל אחד; יש את הלכתהילה – לא ליפול לתוך העולם והדינים, אלא להמתיק אותם מיד. אך גם אם נפל – יש לו אפשרות בתוך הנפילה, ועל ידה בעצמה לתקן את עצמו ולצאת לחירות.

קו 'חניכי הישיבות' – ברסלב' – בני התורה המקורבים לאורו של רביה"ק מוהר"ן מברסלב:

077-31-40-331 שיעורים עדכונים שורים ועוד | שנתיים לפעילות הקו במיוחד עבורך!!

זכורות שיעורים ובתי-כנסת למקורבים!

עיר	נושא השיעור	מגיד השיעור	יום ושעה	לפרטים
בני ברק	'תמימי דרך' הליכה עם תורה חניכי הישיבות ב"ב	לומדים בחבורה חבורת חניכי הישיבות ב"ב	יום שני בשעה: 7:40 בערב	0548487317
בני ברק קרית הרצוג	ליקוטי הלכות	לומדים בחבורה	מוצאי שבת בבית פרטי בשעה: 10:00	0548496139
בני ברק קרית הרצוג	שיעור התחזקות	נושא בפרישה	בכל ליל שבת מברכים	0548496139
בני ברק	התחזקות	רבנים שונים	יום שני בערב לבחורים	0548517128
בית שמש	חבורה ללימוד ליקוטי מוהר"ן	לומדים בחבורה	יום שישי בשעה: 11:00 בבוקר	0548528387
קרית ספר	בית מדרש 'נצח ישראל'	תפילות שיעורים מלווה מלכה ועוד	ר'ח' מסילת יוסף 34 (מאחורי 'בר כל')	
בשורה טובה תדשן עצמם!!! אי"ה בקרב בית מדרש חדש למקורבים בבני-ברק!!				

עזרו לנו להגדיל את ההפצה!
ע"י תרומה במכשיר 'קהילות' חפשו: 'עלמא דאורייתא' תרמו ובתבת: עבור 'המקורבים' תזכו למצוות!

השיעורים הקבועים לשבת משפטים ולשבוע תרומה

יום	חודש שבט \ אדר א'	הדף הימני מסכת חולין	משנה ברורה עמוד הימני 'דרשו'	ליקוטי מוהר"ן ח"ב	ליקוטי הלכות חלק 1	העמוד הימני בזה"ק זוהר חדש
ז	כז	סז	חזרה	כא	י	סט
א	כח	סח	שנד	כא	יא	ע
ב	כט	סט	שנה, א	כב	יב	ע
ג	ל	ע	שנה, א	כג	יג	עא
ד	א	עא	שנה, ב-ג	כד	יד	עא
ה	ב	עב	שנה, ד-ה	כה	טו	עב
ו	ג	עג	חזרה	כז	טז	עב
התורה הנלמדת בחבורת 'תמימי דרך' העולמית: ליקוטי מוהר"ן, חלק ראשון, תורה ב.						

התורה הנלמדת: ליקוטי מוהר"ן, חלק א' תורה ב'.

על הפרשה ||| פנינים על פרשת השבוע

בעת מתן תורה נכרתה ברית עם ישראל

הנה בפרשת יתרו נכרתה ברית עם ישראל בעת קבלת התורה, ברית של חיבות עצומה ונוראה שנתגלתה על ישראל וכמבואר בלשונות הנוראות שבפסוקים (שמות פרק יט, ג-ו) בה תאמר לבית יעקב ותגיד לבני ישראל, אתם ראיתם אשר עשיתי למצרים ואשא אתכם על פני נשרים ואבא אתכם אלי, ועתה אם שמוע תשמעו בקולי ושמרתם את בריתי והייתם לי סגולה מפל העמים כי לי כל הארץ, ואתם תהיו לי ממלכת פהנים וגוי קדוש.

ובסוף פרשת משפטים שוב מתבאר בפירוש עניין הברית עם ישראל, ושם כרת משה ברית בין השי"ת לעם ישראל, וכלשון הפסוקים (שמות פרק כד, ז-ח) וייקח ספר הברית ויקרא באזני העם ויאמרו כל אשר דבר יקח נעשה ונשמע, ויקח משה את הדם ויזרוק על העם ויאמר הנה דם הברית אשר כרת יקח עמכם על כל הדברים האלה.

בתוך הדברים מוזכרים כל דיני הממונות

ובתוך שני הפרשיות האלו מובא הרבה דינים והלכות, ורוב הפרשה עוסקת בדיני ומשפטי הממונות, ולכאורה הוא פלא למה ממש באמצע הסיפור של קבלת התורה באים כל דיני ומשפטי הממונות, ובאמת לכאורה בכלל, אחר מתן תורה היה מתאים יותר לדבר על אהבת ה' ויראת ה', ולמה דווקא עכשיו מדברים על כל המשא ומתן והמריבות והמשפטים שבין אדם לחבירו, וכל שכן שהוא באמצע הסיפור של מתן תורה עצמו, מה שנראה לכאורה שהוא חלק מהברית של מתן תורה, וצריך ביאור.

שלימות בחינת ברית הוא ע"י משפט

אמנם על פי דברי רבינו בתורה זו יאיר ויתפרש הדבר כמין חומר, כי מבואר בתורה זו שאף אחר שזוכים לכלי זין ע"י בחינת ברית, צריך לידע איך ללחום עם החרב הזה של התפילה וזה צריך בחינת משפט, ובוודאי הדברים עמוקים ואכמ"ל, אבל עכ"פ מובן מכלליות הדברים ששלימות בחי' ברית הוא ע"י בחי' משפט ונעל כן יוסף הוכרח לקבל את החרב מבחי' יעקב שהוא בחי' משפט.

עבודת היום ||| פנינים על סדר סדר היום והתפילה

אי אפשר לזכות לתפילה רק ע"י בחינת ברית

הנה מבואר בתורה זו שאי אפשר לזכות לתפילה אלא ע"י בחינת ברית, וכפי המובן בדברי מוהר"ן נכלל בזה שכדי לזכות לתפילה, צריך להאמין שיש לו כח להתפלל ותפילתו חשובה ורצויה ונשמעת לפני השי"ת, כי רק עי"ז יהיה לו כח להתפלל, וגם עי"ז יהיה לו אמונה שיוכל לפעול בתפילתו, ועי"ז יוכל באמת לפעול בתפילתו, כי אם אין לו אמונה בעצמו שיכול לפעול בתפילתו, אין לו כלי בליבו לקבל את השפע וכמבואר כל זה בדברי מוהר"ן בהל' נחלות (הלכה ד אות ג ובאות כג ועוד).

כל סדר התפילה הוא על דרך זה

ועל פי זה מתבאר היטב שזהו כל סדר התפילה שמקדימים בשבחו של מקום בכמה בחינות ואופנים וכדברי חז"ל (ברכות לב ע"א) לעולם יסדר אדם שבחו של הקב"ה ואח"כ יתפלל, כי כל זה הוא בחינת ברית, כי ע"י גדולת הבורא שהוא עוצם רחמיו וחסדיו, מתעורר האדם להאמין שיש לו כח לפעול בתפילתו, וכן מה שמזכירים עוצם אהבת השי"ת לעמו ישראל כ"ז הוא ג"כ

בחינת משפט כולל שמירת דיני ומשפטי הממונות

ואמנם בעניין המשפט הזה יש כמה וכמה בחינות, אמנם מובא בספר שיה שרפי קודש (חלק ג אות תפג) בְּשִׁשָּׁל פְּעַם רַבִּי נְעִצִי זְכָרֹנוּ לְכַרְכָּה אֶת רַאבְרָנִי זְכָרֹנוּ לְכַרְכָּה מִה פְּנֵת רַבְנוּ עֵנִין "מִשְׁפָּט" הַמּוֹכָא בְּתוֹרָה ב, עֵנָה לו: לְהַשְׁגִּיחַ עַל הַקְּאִפִּיקַע שֶׁל הַשָּׁנִי (קִאפִּיקַע שֶׁם מְטַבֵּעַ הַקְּטָנָה בְּיִתְרַ גְּרוּסִיא), "הַיִּטֵּן יַעֲנִימִם קִאפִּיקַע". ומבואר שהכוונה בזה ג"כ לבחי' משפטי ודיני הממונות, שעי"ז זוכים לבחי' הברית בשלימות שעי"ז זוכים לכלי זין של התפילה בשלימות.

ועל פי זה מתבאר היטב שזה בחי' כל דיני ממונות שבפר' משפטים שבאים דווקא אחר קבלת התורה, ובחשכתלות פשוטה הוא לכאורה קצת פלא מה עניינם דווקא כאן וכנ"ל, אבל על פי הנ"ל מתבאר היטב כי זה עצמו שלימות בחי' הברית, ועל כן דייקא בעת מתן תורה שאז היה זמן כריתת הברית עם ישראל, דייקא אז ניתנו משפטי ודיני הממונות כי הם עצמם שלימות בחינת הברית.

עיקר שלימות הברית הוא כשהוא גם בעת עסק המשא ומתן

ואם אמנם בוודאי הדברים עמוקים עד אין סוף ועד אין תכלית, אבל יש מקום להבין ולבאר הדבר קצת, כי עיקר בחי' ברית הוא דייקא מה שזוכים לחיות עם השי"ת בכל מקום ובכל זמן, לא רק בעת עלייה ועסק בתורה ובתפילה וכיוצ"ב, אלא גם בעת שיוורד לענייני הארציות, ואף בכל ענייני הממון, אף בעת שמתעורר מחלוקת ונזיקין וכל כיוצ"ב, גם שם צריך להיות דבוק בהשי"ת, שזה כל דיני הממונות שעניינם מה שגם בכל המשא ומתן וענייני הממונות, גם שם יש דינים והלכות, וממילא בעת עסק האדם בהם הוא דבוק בהשי"ת בשלימות ויועו"ב באריכות בליקו"מ סימן רפ באריכות, ויעו"ב עוד בליקו"מ סימן לא שיש בחי' ברית עילאה שהוא הכיסופין להשי"ת, ויש בחינת ברית תתאה שהוא בחינת שמירת דיני התורה בפשיטות, כי זה עיקר בחי' הברית הו"ו מה שהאדם מתייעץ בכל תנועה עם השו"ע ואף כשהוא עוסק בענייני הממון הארציים, וע"כ מתבאר היטב מה שדייקא באמצע הפרשה של מתן תורה באים כל דיני הממונות וכנ"ל.

בכלל בחי' ברית, וגם בזה מתעורר לב האדם לידע עוצם אהבת השי"ת אליו, וממילא בוודאי יכול לפעול בתפילתו.

ועל פי דברים אלו נבוא לראות ולבאר שכל סדר התפילה, ברכות השחר, קרבנות, פסוקי דזמרה, סמיכת גאולה לתפילה ושכחו של מקום בתחילת שמו"ע, הכל מיוסד על העניין הנ"ל שכדי לזכות לתפילה צריך להקדים את בחי' ברית, ועל כן מקדימים בחי' ברית בכמה וכמה בחינות ואופנים, ונבוא בזה לבאר הדבר לפרטיו לפי סדר התפילה.

יסוד הדברים ממוהר"ן בעניין סידור שבחו של מקום קודם התפילה

ויסוד הדברים מבואר בדברי מוהר"ן לעניין סידור שבחו של מקום בתחילת שמו"ע וז"ל (בהל' נחלות ה"ד אות ג) 'כִּי עָקַר הַכְּלִי שֶׁנִּשְׁלַמְתָּ עַל יְדֵי דְבַרְיֵי הַתְּפִלָּה הוּא עַל יְדֵי הָאֱמוּנָה הַשְּׁלֵמָה שֶׁהוּא עָקַר הַכְּלִי לְקַבֵּל כָּל טוֹב, הַיֵּנּוּ שֶׁכָּמוֹ שֶׁצָּרִיךְ שִׁיחָהּ לוֹ אֱמוּנָה שְׁלֵמָה בְּה' יִתְבָּרַךְ שֶׁהוּא בּוֹרֵא הַכֹּל וּמְנַהֵג מוֹשֵׁל וּמְשַׁגְּחֵה וּבְיָדוֹ לְשַׁנּוֹת אֶת הַטַּבֵּעַ כְּרָצוֹנוֹ וְלְהַשְׁפִּיעַ כָּל טוֹב, כְּמוֹ כֵּן צָרִיךְ שִׁיחָהּ לוֹ אֱמוּנָה בְּעֵצְמוֹ לְהֵאֱמִין בְּאֱמוּנָה שְׁלֵמָה שֶׁה' יִתְבָּרַךְ שׂוֹמֵעַ וּמְאֲזִין וּמְקַיֵּם כָּל דְּבַר וְדַבָּר שֶׁל כָּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל אֲפִלּוּ מִהַגְּרוּעַ שֶׁבְּגְרוּעִים, כִּי הוּא יִתְבָּרַךְ שׂוֹמֵעַ תְּפִלַּת כָּל פֶּה, וְיֵשׁ בּוֹ כָּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל לְפַעֵל בְּקִשְׁתּוֹ גְּרָחִים אֲצִלּוֹ יִתְבָּרַךְ אִם יִתְפַּלֵּל בְּאֱמֶת אֱלֹו יִתְבָּרַךְ, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב, קְרוֹב ה' לְכָל קְרָאִיו

וכו'. וכל זמן שאין לו אמונה בעצמו שיש גם לו פה להמשיך השפע בתפלתו עדיו אין לו פלי לקבל השפע, פי אין לו מקום וכלי בלבד לקבל השפע מאחר שלפי דעתו הוא רחוק מלקבל השפע ולהמשיך השפע מאחר שאינו מאמין בעצמו שתפלתו עושה רשם. על פן עקר התהוות הכלי על ידי התפלה להמשיך ולקבל השפע ולפעל בקשתו הוא על ידי שלמות האמונה בכל הבחינות. שפאמין בה' יתברך שהוא כל יכול שליט ומושל ומנהיג בראונו והוא חנון ורחום ושומע תפלת כל פה בנ"ל.

ובשכיל זה צרכין לסדר שבהו של מקום תחלה ואחר כך לשאל צרכיו, פי על ידי סדור שבהו של מקום נתחזקה האמונה בשלמות בנ"ל, ועל פן מוצקירין בתחלת התפלה בסדור שבהו וזכות אבות כדי לחזק האמונה שהוא יתברך גומל חסדים טובים ומביא תמיד ועושה חסדים גדולים עם אבותינו ושומע תפלתם תמיד ובכחם וזכותם אנו מתחזקים שישמע גם את תפלתנו וימלא משאלותינו ברחמים וזהו כלל סדור שבהו יתברך שאומרים בתחלת התפלה, כמו שאנו אומרים, אלקינו ואלקי אבותינו אלקי אברהם וכו' האל הגדול וכו' גומל חסדים טובים וקונה הפל וזוכר חסדי אבות וכו', הינו שמוצקירין בשבהו יתברך שהוא אלקי אבותינו שגמל עמהם חסד ושומע תפלתם תמיד, שעל ידי זה נתיחד שמו עליהם, והוא זוכר חסדי אבות ומביא גואל לבני בנייהם שהם אנהנו עמו בכל דור ודור שאנו מעתדים לנאלה שלמה בקרוב ולקבל כל טוב וכו'. ועל ידי שאנו מוצקירין כל זה בשבהו, פי זה עקר שבהו שמוצקירין טובו וחסדו, פי זה עקר גדלתו יתברך בנודע, על ידי זה נתחזק לבנו להתפלל בלב שלם אליו יתברך על צרכינו, פי על ידי זה נתחזק אצלנו האמונה בעצמנו שיעשה גם עלינו וישמע תפלתנו וישפיע לנו כל טוב פאשר שומע תפלת אבותינו ויחד שמו עליהם וכנ"ל ועל ידי זה נעשה לנו פלי לקבל השפע וכנ"ל. נמצא שסדור שבהו קדם שאלת צרכיו הוא בשכיל לתקן הכלי בשלמות לקבל השפע וכנ"ל ועל פן בסיום שאלת צרכיו מסימין בכרפת שומע תפלה, פי זה עקר שלמות התפלה פשאנו מאמינים שהוא שומע תפלת כל פה שעל ידי זה עקר שלמות הכלי לקבל השפע וכנ"ל, ואנו מתחזקים באמונה זאת שהוא יתברך שומע תפלה על ידי שסדורנו שבהו יתברך ויתעלה תחלה שהוא אלקי אבותינו וזוכר חסדי אבות ומביא גואל וכו' וכנ"ל.

דברי מוהרנ"ת בעניין סמיכת גאולה לתפילה

וכן מבאר בזה את עניין סמיכת גאולה לתפילה, וז"ל (בהלכות נחלות הלכה ד אות יד) יזוה בחינת סמיכת גאולה לתפלה שנקדם שנקנסין בתפלה להתפלל על צרכינו בתפלת שמונה עשרה אנו מוצקירין גאלת מצרים ומוצקירין הכנעת בכור דמטרא אחרא כמו שאומרים, כל בכוריהם הרגת ובכורך ישראל גאלת, וזוה אנו מוצקירין עצמנו מה שפעלו ישראל בקר בתפלתם, שזוהו בחינת הולדת בכור דקדושה, שהוא בחינת עבודת התפלה, פי על ידי זה נתחזק הלב להתפלל בנ"ל ועל פן אז אנו מתחילין להתפלל, פי עקר ההתחזקות בתפלה הוא על ידי בחינת הולדת בכור שהוא בחינת גאלת מצרים על ידי שאנו מוצקירין עצמנו מה שפבר פעלנו על ידי תפלתנו וכנ"ל.

דברי רבינו יונה שמביא מוהרנ"ת

ובהגהה מכת"י (שנוסף בליקו"ה מכון תורת הנצח) הרחיב בזה יותר שזוה מעלת סמיכת גאולה לתפילה שהפלינו בו חז"ל כל כך, ומציין בזה לדברי רבינו יונה (על הרי"ף מסכת ברכות דף ב עמוד ב) ומצטט חלק מלשונו, ונביא בזה את לשונו המלא כי הוא יסוד גדול הנוגע לעניינינו, וז"ל שם 'איוהו בן העוה"ב זה הסומך גאולה של ערבית לתפלה של ערבית. יש להקשות וכי מפני שסומך גאולה לתפלה יש לו שכר כל כך שיהיה בן עוה"ב, ואומר מורי הרב וכו', ועוד אמר מורי נר"ו טעם אחר מפני שכשמוזכר גאולת מצרים ומתפלל מיד הוא מראה שכוחה בה' בתפלה כיון שמבקש ממנו צרכיו, שמי שאינו כוחה בו לא יבקש ממנו כלום, וכן נראה באלה שמות רבה בפרשת בא אל פרעה שאומר לשם שכשראו ישראל הנסים והנפלאות שהיה עושה עמהם הכורא שלא כטבעו של עולם כטחו בו, ועל זה נאמר וירא ישראל את הים הגדולה אשר עשה ה' במצרים ויראו העם את ה' ויאמינו בה' וגו', וכיון שמוזכר עכשיו אותה הגאולה שכוחה אבותינו בה' והצילם ומתפלל מיד נמצא שגם הוא כוחה בו

שיענה אותו כמו שענה לישראל בעבור שבטחו בו, ומפני זה מזכיר אותה הגאולה ומתפלל מיד, והבטחון הוא עיקר היראה והאמונה ולפיכך זוכה בסמיכתו לחיי עולם הבא' עכ"ל, וזהו ממש עניין הנ"ל שעיקר בחינת תפילה הוא ע"י בחינת ברית, והיינו שכוחה בה' ומאמין שהשי"ת שומע תפלתו ומבואר בדבריו שזוהו בחינת סמיכת גאולה לתפילה.

אופן נוסף המבואר בדברי רבינו יונה

והנה מוהרנ"ת שם העתיק הטעם השני המבואר בדברי רבינו יונה הנ"ל, ובתחילת דבריו מבואר שם טעם נוסף במעלת סמיכת גאולה לתפילה ועפ"י הנ"ל יתבאר שזוה ג"כ שייך לבחי' ברית שעיי"ז זוכים לתפילה, וז"ל שם 'ואומר מורי הרב שהטעם שזוכה לשכר גדול כזה מפני שהקב"ה כשנאלנו והוציאנו ממצרים היה להיותנו לו לעבדים, שנא' כי עבדי הם אשר הוצאתי אותם מארץ מצרים, ובכרכת גאל ישראל מזכיר בה החסד שעשה עמנו הכורא והתפלה היא עבודה כדאמרינן (בב"ק דף צב ע"ב) ועבדתם את ה' א-להיכם זו היא תפלה, וכשהוא מזכיר יציאת מצרים ומתפלל מיד מראה שכמו שהעבד שקונה אותו רבו חייב לעשות מצות רבו כן הוא מכיר הטובה והגאולה שגאל אותו הכורא ושהוא עבדו ועובד אותו, וכיון שמכיר שהוא עבדו מפני שנאלו ועושה רצונו ומצותיו נמצא שבעבור זה זוכה לחיי העולם הבא'.

זהו גם כן בחינת ברית

ועל פי הנ"ל יתבאר שזוה ג"כ בחי' ברית, כי כאמת בחי' ברית כולל שני עניינים, יש את החלק של הברית בין השי"ת לעמו ישראל, שזוה בחי' עוצם אהבתו אלינו ועוצם רחמיו והסדיו אלינו, ויש את בחי' שמירת הברית, שזוה בחי' האתערותא דלתתא שלנו בעניין זה, מה שאנו נזהרים שלא לפגום ח"ו בברית הזו, ולא להימשך אחר תאוות העולם הזה באופן שהוא נגד רצונו יתברך ח"ו, ונכפי שמוכן מכללות המאמר הא בהא תליא, כי ע"י שהאדם מתעורר באתערותא דלתתא לעורר את הברית הזאת מצידו ע"י שמירת וקדושת הברית, כן הוא מעורר עליו רחמים הנמשכים מנוקבא דפרדשא להרגיש את עניין הברית בינינו ובין השי"ת, לידע ולהאמין ולהרגיש כמה השי"ת הפי' בנו ובתפילתנו וששום תפילה אינה הולכת לריק ח"ו אלא הכל פועל למעלה, וזה שני הבחינות שזכרו כאן בדברי רבינו יונה שצריך כהקדמה לתפילה, גם החלק הזה של העבודות והביטול לרצונו יתברך, שזוה בחי' שמירת הברית, ועיי"ז מעוררים הבחינה השנייה שהוא האור של הברית, לידע כמה השי"ת מטיב עמנו עד אין סוף ועד אין תכלית ועיי"ז מתעוררים להתפלל כראוי.

דברי מוהרנ"ת שכן הוא הסדר בכל התפילות

ועכ"פ נתבאר שזוהו יסוד התפילה מה שמתחילים בבחי' ברית שהוא בחי' עוצם אהבת השי"ת אלינו וזה הכלל בזה ג"כ העבודה של ברית מצדנו שהוא בחי' האתערותא דלתתא וכנ"ל, וכן הוא הסדר בכל התפילות כמבואר שם בדברי מוהרנ"ת (בהלכות נחלות הלכה ד אות ז) וז"ל שם 'ועל פן תמצא ברב התפילות שמתחילין לספר בשבהו של מקום מה שפבר פעלו אבותינו בתפלתם, כמו שכתוב, אלקים באונינו שמוענו וכו' פעל פעלת בימייהם בימי קדם וכו' עד צוה ישועות יעקב וכו', הינו כמו שפעלת בימי אבותינו ועשיית להם נסים וישועות גדולות, פן צוה ישועות יעקב גם עתה. וכו', פתחו ותפלטמו אלקי ועקו ונקלטמו וכו' וכן הרבה, פי אי אפשר לפעל בתפלתו פי אם פשמתחזק בדתו שיש פה בדינו לפעל בתפלתנו שעל ידי זה עושה פלי לקבל השפע בנ"ל.

הארכנו קצת בזה כדי לראות שאיי"ז דרך דרוש בעלמא אלא יסוד הדברים מבואר בהדיא בדברי מוהרנ"ת, ויסוד הדברים מבואר כבר בדברי רבינו יונה וכנ"ל, ועתה נבוא לראות איך שעניין זה הוא בכל סדר התפילה לפרטיה.

ברכות השחר

מתחילים בכרכות השחר, בהודאה על כל פרטי החסדים שעושה השי"ת עמנו, שזוה בחי' ברית שעל ידו זוכים לתפילה, כי מתבוננים ורואים איך השי"ת מטיב עמנו בכל פרט ופרט, למן עיצם אור היום, וכל פרט ופרט, מלביש

ערומים, זוקף כפופים, המכין מצעדי גבר, וכל שאר הברכות, שכל זה הוא עוצם חסדי השי"ת עמנו בכל פרט ופרט, וכמו כן מודים ומברכים ברכה מיוחדת על עצם נקודת היהדותנו שהו עיקר בחי' הברית, שזה בחי' שלא עשני גוי, שלא עשני עבד, שלא עשני אשה, שהוא הודאה על עצם הזכות שיש לנו לעסוק בתורה ובמצוות, וכן אזור ישראל בגבורה ועוטר ישראל בתפארה הם ברכות מיוחדות על מעלת ישראל שהם מיוחדים לעבודתו יתברך וכמבואר בפוסקים, ומבקשים שנזכה לילך בדרך זו ולא לפגום ח"ו בברית הזו ושלא ישלום בנו יצר הרע ושנתרחק מחבר רע וכו' ונזכה רק להתרגל בתורה ולהיות דבוק במצוות ובמעשים טובים, ועי"ז נזכה לחן ולהסד ולרחמים כי עי"ז זוכים בשלימות לכלי זין של התפילה.

ברכות התורה

ומברכים ברכה והודאה מיוחדת על שנתן לנו את תורתו הקדושה וצונו לעסוק בה, כי זה עיקר הברית והקשר והדבקות של ישראל לאביהם שבשמים

עי" תורתו הקדושה שבהר בנו מכל העמים ונתן לנו את תורתו ויעיקר עליית התפילות הוא עי" התורה שכל מה שאדם לומד לשמור ולעשות נכלל בתוך התפילה ומתחדש שם וכמבואר בפנים, ומבקשים בקשה מיוחדת שנזכה לעריכות ומתיקות התורה, להרגיש את הברית והקשר שיש בלימוד התורה, כי זהו עיקר העצה שלא ליפול ח"ו לפגם הברית, עי" שיש לדם תענוג דקדושה בעת לימוד התורה, ועל כן מבקשים עי" בפרטות כי זהו מהות מצוות לימוד התורה שירגש האדם את מתיקות התורה וזוה יזכה לבחי' ברית והיבור עם השי"ת ויעי" ליקו"מ תניינא סוף סימן עא שהעיקר הוא להרגיש את הנעימות שיש בתורה, ואע"פ שעיקר הסדר שעד שמו"ע הוא בבחי' הברית, בבחי' שבחו של מקום, מ"מ כל בחינה כלולה מכל הבחינות ולכן גם בתוך השבח הזה מצינו כמה וכמה תפילות, כי כל בחי' ברית מעוררת בחי' תפילה ובקשה שנזכה לדבר הזה ולא נאבדו, אבל עיקר הבקשה הוא בעת תפילת שמו"ע.

תולדות חייו של רבינו הקדוש

שער ברסלב

ישיבתו ברסלב

באלול של שנת תק"ם עקר רבנו לעיירה זלטיפולי הסמוכה לשפולי, ושם התחילה המחלוקת עליו מצד הסבא משפולי (שהיה בתחילה בידידות עמו ובשעה שחזר רבנו מארץ ישראל ביקר בביתו בעירו שפולי ושהו יחד כל הלילה בידידות ואהבה גדולה, ואחר כך על ידי מלשינים והולכי רכיל נעשה לו הסבא משפולי שונא גדול ועורר כנגדו מחלוקת גדולה¹).

עקב המחלוקת עקר רבנו מזלטיפולי לעיירה ברסלב, והגיע לשם באלול תקס"ב, שם התקרב אליו מוהרנ"ת. מוהרנ"ת התגורר בעיירה נמירוב הסמוכה לברסלב, והיה אז אברך כבן עשרים ושתים, וכבר אז היה בקי וחריף בש"ס ופוסקים, אולם מעבר ללמדנותו המופלגת, היה מבקש ה' מנעוריו, והשתוקק תמיד לעבודת ה' מהורה, וקודם שהגיע לרבנו הספיק להיות אצל גדולי תלמידי המגיד ממעזריטש בדורו, רבי זושא מאניפולי, רבי לוי יצחק מברדיטשוב, רבי ברוך ממעזריטש, רבי גדליה מליניץ, רבי שלום מפרוכיטש, ועוד, ומכולם קיבל מלא הפניו, אולם עדיין תשוקתו לא התמלאה, והש שחסרה לו הדרכה נכונה כיצד הוא עצמו יהפוך לצדיק, וכאשר שמע שרבנו הגיע לברסלב הסמוכה, החליט לנסוע אליו, וגמר בלבו שאם יקבל אצלו תועלת בעבודת ה' ישאר אצלו².

ואכן מהרגע הראשון שנפגשו הרב והתלמיד נוצר ביניהם קשר מופלא, ונפתחה בפני מוהרנ"ת דרך סלולה ומופלאה לעלות במעלות העבודה שבה השתוקק אליה. מוהרנ"ת סיפר שהמשפט הראשון שאמר לו רבנו כאשר ראהו הוא: 'מכירים היינו זה מכבר, אולם זה זמן רב שלא התראינו'...³

מאז התקרבותו של מוהרנ"ת החל לכתוב את כל תורותיו של רבנו. היו לרבנו זמנים קבועים שבהם היה אומר תורה בפני תלמידיו, וכן היה אומר מפעם לפעם תורה שלא בזמנים הקבועים, ומוהרנ"ת הקפיד לרשום כל תורה ותורה ואחר כך הביא אותה לרבנו שעבר על כתיבתו וסמך עליה את ידו, ואף אמר שמבין כל תלמידיו מוהרנ"ת כותב באופן הטוב ביותר⁴. מוהרנ"ת אף כתב שיהות רבות שנאמרו מפי רבנו לאנשים ששוחה עמם בענינים שונים ומגוונים, ונדפסו בספר שיהות הר"ץ⁵. רבנו התבטא ואמר על כך כי לולי תלמידו רבי נתן לא היה נשאר מכל תורתו אפילו דף אחד⁶.

מוהרנ"ת מספר כי אמירת התורה על ידי רבנו היתה באופן נעלה מאד, והיה יושב עם תלמידיו כשעה או שעתים קודם אמירת התורה והיה מתייגע מאד בכמה תנועות וגניחות, ואף על פי שישב בשתיקה, ניכר היה שמתאמץ מאד, ואחר כך פתח פיו והתחיל לומר. זפעם אחת ראיתי בעיני בשעה שהתחיל לומר התורה תשעה תקונין יקירין וכו' (הנדפסת בליקוטי מוהר"ן סימן כ), שהיה כופל אלו התיבות 'תשעה תקונין' וכו' כמה פעמים. וככל פעם תפס בכח בזקנו בשתי ידיו בשני צדדי זקנו שעל הלחיים, וכמעט שהיה תולשם מגודל היראה והמסירות נפש העצום עד אין סוף שהיה לו אז⁷.

ידרכו היה תמיד שאפילו כשהיה מדבר עם בני אדם שיהות חולין, היה רגלו ורוב גופו מרתתין מאד, והיה רגלו מזדעזע ממש מאד, וכשהיה נסמך על השולחן היה השולחן עם כל שאר אנשים הנסמכים על השולחן גם כן מרתתין מחמתו, כי היה רגלו וגופו מרתת ומזדעזע תמיד. ומי שלא זכה לראות היראה שהיתה מונחת על פניו תמיד לא ראה יראה מעולם. והיה עליו כל מיני חן שבעולם, והיה מלא יראה ואהבה וקדושה נפלאה ונוראה בכל איבר ואיבר, והיה מופשט מכל המידות והתאוות רעות בתכלית הפשיטות ובתכלית הביטול⁸.

⁷ חיי מוהר"ן אות ששא. הטעם לזה מבואר שם, שאמר שקשה לו מאד להוריד את השגות התורה שלו בלבושים ודיבורים שיוכל לאומרם ולגלותם, ולכן הוא צריך ויגיעות רבות לזה. ועוד אמר (שם אות שש) שמה שהוא מגלה מתורתו נמוך אלפי ורכבות מדרגות מכפי איך שהוא משיג אותה, והוא מוריד את הדברים באופן הנמוך ביותר שאפשר, ויותר נמוך מזה אינו יכול להוריד.

⁸ חיי מוהר"ן אות רמג.

עוד סיפר מוהרנ"ת על סדר שולחנו של רבנו בשבת קודש: 'שמעתי שהעבודה שלו וקדושתו הנוראה והיראה שהיתה על פניו כליל שבת קודש, ובפרט בימי נעוריו, היה עד בלי שיעור וערך כלל. ופעם אחת נטל את ידיו ובירך ברכת המוציא בסעודת ליל שבת קודש, וגם כל המסוכין על שולחנו בירכו ברכת המוציא ואכלו את פתם. ותיכף אחר שאכל פרוסת המוציא עלה במחשבתו למקום שעלה והתדבק בו יתברך בדביקות גדול וביראה נוראה, וישב בשתיקה ובעינים פקוחות ובדבקות עצום ונפלא כל הלילה, ולא הושיטו שום מאכל על השולחן כי נכחלו מפניו מאד, והיו מתיראין לבלבל אותו. ובתוך כך האיר השדר ותנין החמה, ובירכו ברכת המזון ונפטרו מעל השולחן.

ופעם אחת בימי נעוריו בא אליו אחיו הרב רבי יהואל זכרוננו לברכה על שבת, וראה את ההנהגה שלו כליל שבת והוטב בעיניו, ובסעודת שחרית היו מספרין העולם לפניו זכרוננו לברכה איזה שיהות חולין, ולא הוטב הדבר בעיני הרב רבי יהואל. ובמוצאי שבת נכנס להדרו של רבינו זכרוננו לברכה ודיבר עמו מזה, ואמר לו רבינו זכרוננו לברכה: האתה זוכר כל הספורים שהיו על השולחן בשחרית, ולא היה זוכר את כולם. ואמר לו רבינו ז"ל: אני זוכר את כולם. והלך ונעל את הדלת של הדרו והתחיל לסדר לפניו כל הספורים, ולהסביר לו קצת מה היו ענינם, ודיבר עמו עד איזה שעות על היום, והחלונות היו סתומים. ואחר כך הביט על המראה שעות וראה שהגיע זמן קריאת שמע של שחרית מכבר והפסיק הדיבור. והלך הרב רבי יהואל ממנו בבכייה גדולה ובנענועים גדולים ובהתעוררות נפלא, עד שעברו כמה ימים שלא היה יכול לאכול ולא לישון וכו' רק ישב בכניות גדולות מחמת גודל התשוקה והגעגועים והתעוררות נפלא שנתעורר אז מדברי

¹ חיי מוהר"ן אות קמו.

² ימי מוהרנ"ת, וככבי אור אנשי מוהר"ן א-ד.

³ חיי מוהר"ן אות שלג.

⁴ חיי מוהר"ן אות שעז.

⁵ וראה חיי מוהר"ן שנו, שנה, שעז, שעז.

⁶ חיי מוהר"ן שסט, שעז.

שתי צדדים למטבע

כשמישהו מוציע לך משהו – אתה נוטה לקבל אותו?

תלוי כמובן מה הוא מוציע. אבל יותר ממה שתלוי 'מה' הוא מוציע, תלוי 'איך' הוא מוציע, ומה ה'סיבה' שהוא מוציע זאת.

* * *

כשחקב"ה הציג את התורה לאומות העולם – הוא הציג כביכול את מרכולתו בצורה רשמית ומכובדת, כאומר להם: הסחורה שלי היא טובה, אבל זו החלטה שלכם. והם, כסוחרים ותיקים – נגשו אל הסחורה, מישו אותה, בדקו אותה, והשיבו באותו מטבע – 'תודה', לא מעוניינים'.

כשהוא הציג את זה לנו – הוא הציג את זה עם כל הרגש שבדבר. זו לא 'סחורה' אלא הבת שלי, והסיבה שאני מוציע לכם אותה – היא משום שאני נמס כביכול מרוב אהבה אליכם. ואין זו הצעה 'לקחת' את המתנה וללכת הביתה, אלא לעשות 'התונה', ולהתחיל חיים חדשים – גם לכם וגם לי כביכול.

וגם אנחנו מצדנו – השבנו באותו מטבע. כל המסע אל מדבר סיני, החנייה, הגישה אל החר – היו מלווים בהתרגשות מרובה של 'אהבה מקלקלת את השורה'. וכשהאוצר הוצע בפנינו – לא התייחסנו אליו כ'סחורה', אלא כספונטניות מרגשת ענינו – כולם, יחד, ובבת אחת – את התשובה המרגשת ביותר בהיסטוריה העולם 'נעשה ונשמע', עד שמלמעלה כביכול הייתה פליאה 'מי גילה רז זה לבני...'

ועל זה נאמר הפסוק 'זכרתי לך חסד נעורייך אהבת כלולתייך'. אין כאן משא ומתן, אלא התפרצות של אהבה, שפתחה את הדרך לחיים חדשים – שלנו, ושל כל העולמות.

ובכדי לקבל קצת הרגשה בעניין, מן הראוי לקרוא כמה שורות מלשונו הקדוש של האור החיים בפרשתנו, באותם פסוקים המתחילים בלשון 'בהודש השלישי, ולראות כיצד נפשו יוצאת בדברו, ואף הנייר והמילים לא מצליחים לכלוא את התפרצות האהבה עד כלות. אשרי עין ראתה זאת!.

* * *

הגישה הזאת צריכה ללוות אותנו גם בקיום התורה.

כשנוגשים לקיום מצוה, או להימנע מעבירה – יכולים לגשת בשתי אופנים; הראשון וההגיוני – אני עומד לעשות דבר חכם, דבר נכון, ועומד לקבל עליו שכר. השני, הלא הגיוני, אבל האמיתי – השם יתברך מסתכל עלי בהתרגשות, ומצפה לרגע הזה בו אעשה את זה, ובעת הפעולה – אני נושק לו כביכול, ומקבל נשיקה בחזרה.

מובן שגישה כזאת – שהיא הכי אמיתית שבעולם, והיא המבדילה בינינו לבין גוי – יוצקת רגש וצבע אחר לחיים שלנו, והופכת אותם למשהו חי ומרגש מאד. וכמובן – מוסיפה בידנו כוחות אינן-ספור לקיום המצוות, ועמידה בנסיונות. ומכניסה בתוכנו בוז לכל המיאוס והגועל של העולם – האסור וה'מותר'.

מספיק כמה שניות ביום לחשוב על זה, ולנסות להרגיש את זה – כדי להתרגש, לשמוח, ולהרגיש בכל העצמות את ה'אשרינו' הגדול.

אחי היקר!

עד מתי נחכה למשיח - - - בשביל ללמוד זוהר ? ? ?
 הגיע הזמן שבין - - - לימוד הזוהר מביא את המשיח ! ! !
 כותב הזוהר הקדוש (פרשת נשא, קבו): "ומשום שְׁעֵתִיךְ יִשְׁרָאֵל לְטַעַם מַעַךְ
 הַחַיִּים, שֶׁהוּא סֵפֶר תְּזַהֵר הֵן, יִצְאוּ בוּ מֵהַגְּלוּת בְּרַחֲמֵי"!
 רכוש לך עוד היום את ספר הזוהר הקדוש עם הפירוש הנפלא 'מתוק מדבש'!
 שלושה גדלים לבחירה! משלוח חינם עד הבית!
 ניתן להזמין את כל ספרי בעל 'מתוק מדבש'.
 ע"י נציג אישי: 054-848-73-17

מלבד ספר ליקוטי מוהר"ן שחלקו נכתב בכתב ידו של רבנו והלקם מרשימות מוהרנ"ת שהיו לנגד עיני רבנו ישנם עוד שני ספרים שכתב רבנו בעצמו שלא זכינו לאורם, ספר אחד נשרף על פי ציווי, והספר השני נגנז על ידו ולא שזפתו עין אדם מלבדו.

המעשה על הספר הנשרף סופר בהרחבה על ידי מוהרנ"ת⁹, ספר זה נתן רבנו למוהרנ"ת בשנת תקס"ו להעתיקו¹⁰, והספר עם ההעתקה היה מונח בתיבה נעולה בביתו של רבנו, ובשנת תקס"ח נסע רבנו ללמברג ועסק שם ברפואות, ובין פורים לפסח של שנת תקנ"ה הלך לחדרו ובכה שם הרבה מאד, וקרא למשמשו רבי שמעון ואמר לו בדמעות כי הוא נתון במבוכה גדולה ואין לו עם מי להתייעץ, כי יש לו ספר בביתו שאיבד את אשתו ובניו בשבילו, ועתה הוא רואה שאם ישאר הספר בעולם יהיה גם הוא מוכרח להסתלק שם בלמברג, ולא ידע לשית עצה בנפשו, האם לוותר על ספר זה שכבר מסר נפשו עליו ואיבד עבורו את אשתו ובניו, או לוותר גם על היי ובלבד שישאר ספר זה בעולם, ואמר לו רבי שמעון שבודאי אם יוכל עוד להאריך ימים על ידי שריפת הספר מוטב לשרוף את הספר, רבנו קיבל את דבריו ומסר לו את מפתח תיבתו וציוה עליו לנסוע מיד בעגלה לברסלב ולשרוף את שני הספרים שבביתו, והלך רבי שמעון בזריזות ושכר עגלה לברסלב, ובדרך בבואו לדאשיב הסמוכה לברסלב נפל פתאום למשכב והוטל על ערש דוי, והבין שהוא מעשי הבעל דבר שרוצה לעכבו מלעשות את שליחותו בפרט בדבר גדול כזה שחיי רבנו תלויים בו, וציוה שיניחוהו על העגלה כשהוא חולה ויקחהו לברסלב כל עוד נפשו בו, ובבואו לברסלב עמד מחוליו ולקח את שני הספרים ושרף אותם. ואכן רבנו עמד מחוליו והאריך ימים עוד כשלוש וחצי שנים.

והיה ספר נוסף שהוא גבוה עוד יותר מהספר הנשרף, שעליו אמר רבנו שנסתלק מגופו שכתבו, וספר זה לא שזפתו עין מעולם, ואמר עליו שהוא בחינת ריזין דריזין. וספר זה גמר לכותבו בשנת תקס"ו חמש שנים קודם הסתלקותו¹¹.

עלון 'המקורבים'

ליצירת קשר, לתרומות, להנצחת שם, לקבלת הגליון באימייל, למוקדי ההפצה, ולפרסום בגליון

פנו לקו 'המקורבים': 077-31-40-331 והשאירו הודעה בשלוחה: 72

או לאימייל: E0773140331@GMAIL.COM

* * *

ניתן לתרום \ להזמין את הגליון עד לביתכם דרך מכשירי 'קהילות' בכל רחבי הארץ! וכן דרך קו 'קהילות': 0732757000 בשלוחה: 11318 (בכל האופנים יש לציין: עבור עלון המקורבים, וכשהתרומה היא דרך הטל' יש להשאיר הודעה לאחר מכן בקו המקורבים הנ"ל בשלוחה 72 על סך התרומה, ושהיא מיועדת לעלון זה) תזכו למצוות!

* * *

נשמח לקבל כל חומר לגליון ע"י שליחה לכתובת האימייל הנ"ל עד יום שני בערב בצירוף שם מלא ומיקום עיר! (אפשר שם וכתובת בדויים, ולציין זאת), עם זאת, אין התחייבות שהדברים יפורסמו, ואין לראות באי-פרסומם שום צד פגיעה (יתכנו הרבה סיבות, גם טכניות), בהצלחה!!

רבינו זכרנו לברכה. ומאז נתקרב אל רבינו זכרנו לברכה בהתקרבות אמיתי עצום ונפלא מאד.⁹

חיי מוהר"ן אות קסט.⁹
 ההעתקה זו נמסרה לידי שני אנשים, וציוה עליהם ללכת עם הספר בעיירות ולקרא בכל מקום מעט מאותו ספר, והשביע אותם שלא יגלו הדבר לאיש. לאחר מכן סיפר מוהר"ן למוהרנ"ת שהספר כבר התחיל לפעול פעולה בעולם על ידי זה, והזהיר אותו להתפלל על בנו התינוק שלמה אפרים שהיה חולה, ואמר שידע שכאשר מסר את הספר לידי האנשים הללו יתנבר הקטרוג על בנו התינוק, וגם הזהיר אחד משני האנשים שיתפלל על בנו, אולם התנבר הקטרוג ובנו הסתלק באותו קיץ (חיי מוהר"ן אות קעה-קעז).

¹¹ חיי מוהר"ן אות קעא.

שו"ת
ברסלב

שאלות ותשובות
בחסידות ברסלב

שאלה:

מאת אברהם:

לכבוד כ"ק מוהרא"ש שלום וברכה. אני גר בשכונת אשר תושביה הם בעיקר ליטאים או כאלה שאין להם שום זיקה לחסידות והדבר מקשה עלי מאוד כמי שרוצה להתקרב לרביז"ל, כי לא רק שאין בית כנסת ברסלב אלא אפילו חסיד ברסלב אחד אין, וזה דבר שמקשה עלי מאוד שאין 'נקודת החבר'. התפללתי על כך לה' הרבה פעמים אך לא נעניתי בינתיים. וגם בני ביתי אינם משתפים פעולה איתי אז איך מתמודדים עם זה?

השאלה הופנתה דרך מערכת 'ברסלב סיטי' ללשכת כ"ק מוהרא"ש (שליט"א), הצדיק מיבנאל, אשר השיב במכתב נפלא.

תשובה:

RABBI E. S. SCHIK
1129-42nd STREET
BROOKLYN, N.Y. 11219

Tel. (718) 436-5062
Fax. (718) 871-8566

אליעזר שלמה שיק

ר"מ 'היכל הקודש'

'חסידי ברסלב'

ע"ש הצדיק אדמו"ר מוהר"ן מברסלב ז"ע
בארץ ובח"ל

בעזה"י יום א' לסדר משפטים י"ט שבט ה'תשע"ב

שלום וברכה אל אברהם נ"י

לנכון קבלתי את מכתבך.

אתה צריך לדעת שהקדוש ברוך הוא נמצא בכל מקום, כי מלא כל הארץ כבודו, ויכולים למצוא אותו בכל מקום, ולכן זה שמות גדול מאד להיות עם תחושה כזו שאני גר במקום ובשכונה שתושביה הם ליטאים וכו', ואין להם זיקה לחסידות וכו', מה בכך? צריכים לעקור את הגזענות הזאת מאתנו.

עליך לדעת כי כולנו בני אברהם יצחק ויעקב, וכל עם ישראל עמדו רגליהם בהר סיני, וקיבלו את התורה, ולכן עליך לדעת שאיפה שרק גרים, שמה יכולים למצוא את הקדוש ברוך הוא, כמו שאמר רביז"ל (שיחות הר"ן סימן נ"ב) מכל הדברים צועק כבוד השם יתברך, כי מלא כל הארץ כבודו. ואפילו מסיפורי הגויים צועק גם כן כבוד השם יתברך, כמו שכתוב (תהלים צ"ג) "ספרו בגוים כבודו", שאפילו בסיפורי הגויים צועק כבוד השם יתברך. כי כבודו יתברך צועק תמיד וקורא ומרמז להאדם שיקרב אליו יתברך, והוא יתברך יקרב אותו ברחמים באהבה ובהיבה גדולה.

ולכן מה שייך לומר שאני גר בשכונה שתושביה ליטאים ואין שמה חסידי ברסלב, וזה קשה לי מאוד? הרי הקדוש ברוך הוא מלא כל הארץ כבודו ויכולים למצוא אותו בכל מקום, וזה עיקר חסידות ברסלב לעשות מלב האבן לב בשר, כמובא בדבריו ז"ל (חיי מוהר"ן סימן של"ט) איתא במדרש (בראשית רבה פרשה ל"ט סימן כ"א) על פסוק (יהזקאל ל"ז כ"ו) "ונתתי לכם לב בשר", אל תקרי בשר אל בשר, שיהיה כל אחד בוסר בחלק של חבירו, ואמר רביז"ל לב בשר אותיות ברסלב, שזה עיקר חסידות ברסלב שיוכל להסתדר עם כולם ולמצוא את הקדוש ברוך הוא בכל מקום, ואם תלך בצורה כזו, אזי תזכה למצוא את הקדוש ברוך הוא בכל מקום, ולא יהיה לך שום בעיה עם אף אחד, לרבות עם בני משפחתך, כי תמצא את הקדוש ברוך הוא בכל מקום.

הקדוש ברוך הוא השומע תפילות ישראל ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך תמיד שיהיה לך הצלחה מרובה ובכל אשר תפנה תשכיל ותצליח.

המאחל לך הודש מבורך

המקדש

בס"ד גליון ימי' פרשת תרומה ה'תשע"ט

גליון שבועי להניכי הישיבות בני התורה המקודשים לאורו של רבינו"ק מוהר"ן מברסלב זיע"א

הדשתי קרבתי

מאמר בפנימיות הפרשה, משרשי הדברים עד לעובדא ולמעשה

מהות המשכן והמקדש

פרשת תרומה באה לאחר כל סדר יציאת מצרים וקבלת התורה, ומפרשתנו עד סיום חומש שמות [חמש פרשיות] עוסקת התורה בעניין המשכן וכליו ובגדי הכהונה. ולכאורה כל זה הוא עניין בפני עצמו ולא המשך ליציאת מצרים וקבלת התורה, אלא הוא אחת ממצוות התורה – לעשות משכן ובית המקדש להשרות השכינה בעולם, וגם המצווה הזאת לכאורה אינה נוהגת בכל זמן אלא רק בזמנים מסוימים שנצטוונו עליהם.

אמנם האמת אינה כן, אלא כפי שיתבאר הפרשיות האלו הם המשך מקבלת התורה, והם התכלית של כל יציאת מצרים וקבלת התורה, ויסוד קיומו וחיוויו של עם ישראל בכל דור בכלל ובפרט, ולכן הם נמצאים בחומש שמות כי הם חלק ממנו, ולפעמים הם גם חלק מסדר התיקון של 'שובבים', כי הם עניין אחד ממש.

* * *

התמיהות בפרשה

א. האם פרשה זו נשנית כסדר, מיד לאחר קבלת התורה. או לאחר הטא העגל הכתוב בפרשת כי תשא, ואין פרשה זו כתובה כסדר, ואם כן מדוע. והאם יש שייכות בין הטא העגל לבין מצוות המשכן.
ב. 'ויקחו לי תרומה' – יש להבין הלשון 'ויקחו' ולא 'זיתנו', וכן הלשון 'לי' הוא פלא [ורש"י פירש 'לשמי' וגם זה צ"ב]. וגם הלשון 'תרומה'. ובכלל יש להבין מדוע היה נצרך שבני ישראל יביאו את התרומות למשכן [בפרט באותם התרומות שהוצרך דווקא מכל ישראל – 'העשיר לא ירבה והדל לא ימעט']. ומדוע לא יביאו העשירים לבדם, או משה רבינו בעצמו, או שיבוא בדרך נס.

ג. 'זהב וכסף ונחושת וכו' – מדוע הוצרכו כל הדברים האלו, ומדוע דווקא הדברים הללו, ומפני מה בכלל הוצרך המשכן להיבנות מכל כך הרבה עשירות?

ד. 'ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם' – מה ההבדל בין 'משכן' ל'מקדש', ומדוע נוקט הכתוב לפעמים לשון זה ולפעמים לשון זה.
ה. 'ושכנתי בתוכם' – היה לו לכתוב 'בתוכו', ומדוע נכתב 'בתוכם'.

ביאור הפשט

א. לדברי רש"י (בפרשת כי תשא) כל הפרשה הזאת נכתבה לאחר הטא העגל, וכנראה כדי לחפות על קלונם לא נכתב כסדר, אלא נכתב פרשת העגל כבדרך אגב בתוך כל הדברים בין הציווי לעשייה. אמנם לדברי הרמב"ן הכל נכתב כסדר, ובתהילה היה הציווי על מלאכת המשכן (בפרשת תרומה ותצוה), ואחר כך הטאו בעגל והיה צריך

לפעול עליהם רחמים וכפרה (בפרשת כי תשא) ורק לאחר שסיים לפעול זאת היה יכול לקיים בפועל את מלאכת המשכן (בפרשת ויקהל פקודי).
ב. הרמב"ן מבאר לפי דרכו, שהמשכן הוא המשך לקבלת התורה, שכאשר קבלו ישראל על עצמם את התורה, ונעשה החיבור בין הקב"ה לכנסת ישראל, ראוי שישכון ביניהם להמשיך את אשר התגלה והתהיל בקבלת התורה. אמנם לפי דברי רש"י צריך לומר שהמשכן הוא תיקון לחטא העגל [וכמבואר במדרש תנחומא], וכל הצורך לעשות משכן התעורר רק לאחר הטא העגל, ובלעדיו לא היה צורך לזה. ולהלן יתבאר העניין, ועל פי זה יתבאר גם כן הלשונות 'ויקחו' 'לי' 'תרומה'.

ג. החילוק בין 'משכן' ל'מקדש' מבואר באור החיים הקדוש, שעיקר המצווה הוא לעשות 'בית המקדש' שהוא דבר קבוע, אלא שבתהילה עד שיגיעו אל המנוחה והנחלה נצטוו לעשות בינתיים 'משכן' שהוא אוהל שאינו קבוע אלא הולך ממקום למקום. ואחר שכבר היה בית המקדש קבוע אסור לעשות 'משכן'. ועדיין יש להבין החילוק ביניהם, ומה נעשה עתה בעת הגלות שאין בידנו לא מקדש ולא משכן.

ד. 'ושכנתי בתוכם' – הלשון 'בתוכם' לדברי הרמב"ן הכוונה בתוך המשכן ו'כסא הכבוד' שבו, או בתוך המשכן והכלים. ובאור החיים הקדוש מבאר ש'בתוכם' סובב על עם ישראל, והיה בזה ציווי להעמיד המשכן באמצע בין מחנות ישראל, שבוה נמצא שהשראת השכינה היא 'באמצעיתם' ובתוכם [והוא מחמת שראו ישראל (בקבלת התורה) את מחנות המלאכים ונתעורר בהם חשק לזה, ועל ידי זה כך זכו לזה].

ביאור הפנימיות

פנימיות העניין מתבאר בספרי הפנימיות, החל מדברי הזוהר הקדוש – שמאריך בפרשה זו לבאר עניין בית הכנסת ותפילת הציבור, וכן בספר 'קדושת לוי' ושאר ספרי החסידות, ולעובדא ולמעשה בספר 'ליקוטי הלכות' (השכמת הבוקר א, תפילת המנחה ז, ועוד).

* * *

וביאור העניין הוא כך:

כפי שנתבאר במאמרים הקודמים (בפרשיות יתרו ומשפטים) – התכלית של קבלת התורה אינו כדי לפרוש מהעולם ולהיות כמלאכים, אלא אדרבה, התכלית היא שהתורה תיכנס לתוך העולם ותתן בידנו כח להיות 'אדם', דהיינו מישהו שהוא בתוך העולם ויש בכוחו להמתיק ולבטל את הדינים וההסתרה, ולגלות איך השם יתברך נמצא בכל מקום ובכל דבר שיש בעולם [וכפי שהתבאר שם בהרחבה].

פעולה זאת נקראת 'יהוד קודשא בריך הוא ושכינתיה', כלומר יהוד בין הגילוי של הקב"ה כפי שהוא מתגלה בעולמות העליונים, לבין השכינה של הקב"ה כפי שהוא שוכן ומלוכש בזה העולם. כי רק על ידי הפרטים שיש בעולם: דומם, צומח, חי, ומדבר, וכל היסודות שיש

בעולם: איש, רוח, מים, עפר, וכל המידות שיש בעולם: אהבה, יראה, התפעלות, אמונה ועוד – אנו יכולים לקבל 'השגה' איך להכיר את השם יתברך באופן מוחשי ונרגש ולא באופן מופשט ובלתי נתפס.

ובהדגשה ברורה: היחוד הזה הוא בהכרח מלמעלה למטה ולא מלמטה למעלה. כלומר, כאשר רוצים ליחד דבר עליון ודבר תחתון – יכולים לעשות זאת בשתי תנועות; או להעלות את התחתון אל העליון, או להוריד את העליון אל התחתון. וממילא לענייננו: במושכל ראשון נראה שכדי להתייחד עם הקב"ה, צריכים 'לעלות' אליו (כמו התנועה של המלאכים שהם 'רצוא ושוב' לכיוון מעלה), אך האמת היא להיפך, כי אם אנו עולים אליו – אין זה 'שכינה', כי כבר אינו מתלכש בזה העולם. אלא היחוד הוא כביכול 'להוריד' אותו אלינו, ולגלות איך שהוא 'שוכן' כאן ממש בזה העולם [עניין זה מבואר בדרך נפלא בזוה"ק פרשת יתרו (דף פו). שמבאר איך כל הספירות העליונות תאבים אל הספירה התחתונה שהיא המלכות, עיין שם 'זכבוד אלקים הסתר דבר'].

נמצא לפי זה שכל מהות קבלת התורה, הוא לעשות 'משכן', דהיינו לגלות בחוש כיצד השם יתברך 'שוכן' ונמצא ומתגלה כאן בעולם הזה. וכפי המשל הידוע בדברי חז"ל 'למך שהייתה לו בת יחידה, והשיאה לאוחבו, וכשרצה ליטלה עמו אמר לו: ליקח ממך איני יכול, ליפרד ממנה איני יכול, אלא בקשה אחת יש לי ממך, עשה לי קישוץ אחד ואדור ביניכם'. כלומר, התורה היא 'בתו' של הקב"ה, דהיינו החלק ה'נולד' ממנו שהוא 'שכינתו' כביכול, והוא מבקש מאתנו שכשאנו לוקחים אתנו את התורה, נפעל שגם הוא בעצמו יתגלה בכל מקום שאנו הולכים, ודו"ק.

ובעצם לא היה צריך לבנות משכן בשביל כך, אלא עצם מציאות התורה הביאה את הגילוי הזה, וכפי שהיה בלוחות הראשונות שהיו כביכול 'לוחות אבנים' אבל 'כתובות באצבע אלוקים', וכל מי שראה אותם, ראה מיד ובהושג כיצד בתוך כל דבר גשמי מאיר גילוי אורו יתברך. ובזה בטלה זוהמתו, ונתבטלו כוחות ההסתרה, והיה להם 'חירות' מכל הקליפות וכוחות הרע המסתירות את האמת.

אלא, שבחטא העגל נפלו מהדרגה הזאת, וחזרו לשלוט הזוהמה וכוחות ההסתרה והרע, וכבר לא היה אפשר לגלות הדבר על ידי התורה בעצמה ועל ידי הלוחות, ולכן הם נשתברו. ואחר שביקש משה רחמים, פעל שיהיה אפשר לגלות זאת מחדש בגילוי של 'משכן', שאינו מגרש לגמרי את החושך וההסתרה, אבל הוא מגלה את האמת למי שרואה אותו.

ולכן הוצרך המשכן להיבנות על ידי ישראל בעצמם, כי אמנם נתבאר שפעולת ה'יחוד' הוא מלמעלה למטה, אבל אינו יכול להיות

אלא על ידי 'אתערותא דלתתא', דהיינו על ידי גילוי רצון וחשק מצד התחתון שרוצה שיתגלה אליו העליון. ולכן היו צריכים 'נדיבות לב' דהיינו חשק ורצון, והוצרכו לקחת דווקא את הדברים הגשמיים שהם זהב וכסף ונחושת, וכל כך הרבה עשירות – כי דווקא בדברים האלו שהם בעצמם כוחות ההסתרה והם גרמו את חטא העגל – צריך לגלות את ה'שכינה'.

והם בעצמם הכלים להשיג ולהכיר את השם יתברך, כי הרשימה הזאת כולל כל סוגי הגוונים והמדות שיש בעולם, שהם הכלים להשיג אלוקותו יתברך במוחש ובהבנה, שזה הכוונה 'ישכנתי בתוכם' בלשון רבים, דהיינו בתוך כל הדברים האלו, וממילא על ידי זה יתגלה איך אני שוכן בתוך כל אחד מישראל, בכל זמן ובכל מצב.

ובזה יתבאר הלשון 'זיקחו לי תרומה', שאמנם צריך שיהיה מצד 'תרומה' דהיינו התעוררות של חשק וכיסופים אל היחוד הזה, אבל היחוד בעצמו הוא באופן של 'זיקחו לי' שיקחו אותי כביכול אליהם דהיינו מלמעלה למטה, וזה שפירש רש"י 'לשמי', כי השם מבטא את התגלות הדבר, שיהפוך מדבר מופשט לדבר שאפשר להכיר אותו (ראה ליקוטי הלכות, ברכות השחר, ג).

והנה התיקון השלם הוא 'בית המקדש' ששם מתגלה בשלימות אור הלוחות, ושם רואים בחוש איך השם יתברך נמצא בכל העולם, ולכן בית המקדש היה כח משיכה לכל העולם ואפילו לכל הגוים שראו בחוש מציאותו יתברך כביכול ואיך שהוא נמצא בכל מקום בעולם.

אמנם הדרך להגיע לזה הוא על ידי 'משכן', דהיינו שמתחילים לגלות אותו בדרך 'ארעי' בכל מקום שהולכים בו אפילו במדבר, עד שזוכים להגיע אל המנוחה ואל הנחלה שהוא ארץ ישראל ובונים את בית המקדש.

וגם בגלותנו, זה הדרך לזכות לבניין בית המקדש, על ידי שאנו עושים 'מקדש מעט' שהם בתי כנסיות ובתי מדרשות, ומגלים בהם ודרכם איך שהשם יתברך שוכן בינינו, וכן כל אחד בעצמו צריך לעשות 'בתוכו' משכן, ולגלות איך השם יתברך שוכן אצלו, וזאת על ידי הנקודות ה'טובות' שיש בו, כי כל טוב שיש בו הוא אור אלוקי, ועל ידי שמגלה זאת עושה אצלו משכן פרטי, ומתוך המשכנות הפרטיים של כל אחד נהיה 'משכן כללי' שהוא הכה של בית כנסת וציבור, ומתוך כל זה יתגלה לבסוף בית המקדש השלם.

ולכן המשכן נבנה מנדבתם של ישראל, כי הנדבה שכל אחד נתן זהב וכסף ונחושת וכו', הם הנקודות טובות שלו, שהתקבצו יחד ונעשה מהם משכן כללי, ומכל המשכנות הכלליים נבנה לבסוף בית המקדש, במהרה בימינו אמן.

זכויות שיעורים ובתי-כנסת למקורבים!

עיר	נושא השיעור	מגיד השיעור	יום ושעה	לפרטים
בני ברק	'תמימי דרך' לומדים בחבורה חבורת הליכה עם תורה חניכי השיבות ב"ב	לומדים בחבורה חבורת הליכה עם תורה חניכי השיבות ב"ב	יום שני בשעה: 7:40 בערב	0548487317
בני ברק קרית הרצוג	ליקוטי הלכות	לומדים בחבורה	מוצאי שבת בבית פרטי בשעה: 10:00	0548496139
בני ברק קרית הרצוג	שיעור התחזקות	נושא במרשה	בכל ליל שבת מברכים	0548496139
בני ברק	התחזקות	רבנים שונים	יום שני בערב לבחורים	0548517128
בית שמש	חבורה ללימוד ליקוטי מוהר"ן	לומדים בחבורה	יום שישי בשעה: 11:00 בבוקר	0548528387
קרית ספר	בית מדרש 'נצח ישראל'	תפילות שיעורים מלווה מלכה ועוד	יום שישי בשעה: 11:00 בבוקר	רח' מסילת יוסף 34 (מאחורי 'בר כל')
בשורה טובה תדשן עצמם!!! אי"ה בקרב בית מדרש חדש למקורבים בבני-ברק!!				

עזרו לנו להגדיל את ההפצה!
ע"י תרומה במכשיר 'קהילות' חפשי: 'עלמא דאורייתא' תרמו וכתבו: עבור 'המקורבים' תזכו למצוות!

השיעורים הקבועים לשבת תרומה ולשבוע תצוה						
יום	חודש א' אדר	הדף הימני מסכת חולין	משנה ברורה עמוד היומי 'דרשו'	ליקוטי ח"ב מוהר"ן	ליקוטי הלכות חלק 1	העמוד היומי בזה"ק זוהר חדש
ז	ד	עד	חזרה	כד:	יז	עג.
א	ה	עה	שנו	כה.	יח	עג.
ב	ו	עו	שנה, א	כה:	יט	עד.
ג	ז	עז	שנו, ב-ג	כו.	כ	עד:
ד	ח	עח	שנה, א	כו:	כא	עה.
ה	ט	עט	שנה, א	כז.	כב	עה:
ו	י	פ	חזרה	כז:	כג	עו.
התורה הנלמדת בחבורת 'תמימי דרך' העולמית: ליקוטי מוהר"ן, חלק ראשון, תורה ב.						

התורה הנלמדת: ליקוטי מוהר"ן, חלק א' תורה ב'.

על הפרשה ||| פנינים על פרשת השבוע

המשכן נבנה דייקא מנדבת בני ישראל אבל הוקם דייקא ע"י משה

הנה מבואר בתורה זו שע"י התפילות הצדיקים בונים את השכינה הקדושה בבחינת משכן, ועל כן צריך לקשר עצמו לצדיקים שהם בחי' משה משיח, כי רק הם יכולים לבנות משכן מהתפילות, ומבואר היסוד לעניין זה הוא פרשת המשכן.

ויסוד העניין שלמדנו מפר' המשכן, הוא שמצד אחד בניין המשכן הוא דייקא מהנדבה הפרמית שכל אחד מביא, ולולא זה לא היה שייך להיבנות המשכן, כי לא היה למשה רבינו את כל מה שצריך לבניית המשכן, וא"כ [בדרך הטבע] לא היה שייך להיבנות המשכן רק ע"י שכל אחד הביא את חלקו למשה, ולעומת זאת, אם היו מנסים לבנות את המשכן כל אחד לבד ממה שיש לו, גם לא היה שייך, ואפילו אם היו מתקבצים כולם יחד לבנות את המשכן מהנדבות של כולם, ג"כ אי אפשר כי לא היה אפשר שיעשה בניין המשכן רק דייקא ע"י משה רבינו, כי רק הוא היה לו כח להמשיך את השראת השכינה במשכן, כי כך הוא הסדר בתיקון השכינה שמוכרח שכל אחד יביא את חלקו ונדבתו ורצונו, ולעומת זאת גמר העניין לא יכול להיעשות רק ע"י הצדיק וזה שייך ג"כ למה שהגאולה תבוא ע"י תפילתנו, ובלי זה לא יכולה הגאולה לבוא, אבל מאידך אין די בתפילותינו אלא צריך ג"כ את חסדו יתברך כמבואר בסוף התורה, וזה ממש בחינה הנ"ל שמצד אחד מוכרח את הנדבה של כל אחד, ומצד שני אין די בזה והגמר צריך להיות ע"י משה שהוא בחי' אערתותא דלעילא כלפי ישראל, וכך הוא בכל בחינה בעבודת ד'.

המשכן עצמו עשוי מתפילות ישראל

ובאמת גם המשכן עצמו היה עשוי מתפילות ישראל וכמבואר בדברי מוהרנ"ת (הלכות נחלות הלכה ד אות ח): 'על כן כל משפחות ישראל בלם חנו סביב למשכן, פי המשכן הלק' ביניהם ובלם היה להם חלק במשכן, פי המשכן הוא בחינת כלל תפלת ישראל, כמבאר שם בהתורה הנ"ל, והמשכן נבנה מפמה וכמה דברים פרימיים, פי יש בו פמה קרשים וקרשים קריחים ועמודים

עבודת היום ||| פנינים על סדר סדר היום והתפילה

פרשת העקדה

אחר כך אומרים פר' העקדה, להזכיר את ה"ברית" שנכרתה עם אברהם אבינו, כפי שאומרים בתפילה שקודם העקדה (והוא מלשון ברכת זכרונות במוסף של ראש השנה) 'זכר לנו וכו' את ה"ברית" ואת החסד ואת השבועה אשר נשבעת לאברהם אבינו בהר המוריה' וכו', כי עיקר הברית שנכרת עם אברהם אבינו לזכות לו ולדורות היה בעקדה וכמו שכתוב שם 'ען אשר עשית את הדבר הזה וכו' כי ברך אברך וארבה ארבה את זרעך' וכו', ועל כן קודם התפילה מזכירים דייקא את העקדה שהוא בחי' ברית כי התפילה היא ע"י בחי' ברית וכנ"ל.

ריבון העולמים

ואח"כ מזכירים בפרשות את הברית שנכרת עם כל אחד מהאבות, וכפי שאומרים 'אבל אנהנו עמך בני בריתך, זרע אברהם וכו' וזרע יצחק יחידך וכו' וזרע יעקב בחירך, אשרינו מה טוב חלקנו וכו', ובוזה מזכירים בפרשות את בחי' הברית של האבות, ומודים ומשבחים על חלקנו בזה, כל זה כדי לעורר את בחי' ברית קודם התפילה.

קרבנות

ואדנים וכו' ולקאות ומיתרים ויריעות עליונות ותחתונות וקלעי הקצר וכו', וכל כלי המשכן שלחן ומנורה ומזבחות וכו'. וכל הפרטים שהיה בכל כלי, כגון כפתורים ופרחים וגביעים וכו' בהמנורה. ומסגרת של השלחן וקירותיו וקשותיו וכו' והכל באשר לכלל הם בחינת תפלת ישראל. פי יש פמה וכמה תפלות ישראל שמתחברין יחד ונעשה מהם בחינת קרש למשכן. ויש שנעשה מהם בחינת אדן למשכן וכו' וזה בחינת משפחות ישראל שסביב למשכן, פי כלל משפחה זאת הם בחינת חלק זה מהמשכן ומשפחה אחרת הם בכחינת פרט אחר מהמשכן. והעקר הוא התפלה שהיא עקר בחינת בנין המשכן כנ"ל. וכל אחד פפי תפלותיו כן הוא נשרש במשפחות ישראל שהם בחינת כלל המשכן וכליו וכנ"ל, עכ"ל. כי עיקר המשכן הוא מנדבת הלב שהיא ג"כ בחי' תפילה, וכמו"כ כמובן שעיקר השראת השכינה היא דייקא ע"י התפילות שהתפללו ישראל.

ארון שולחן ומנורה הוא בחי' ברית צדקה ותורה

והנה הכלים העיקריים שהיו במשכן היו הארון והשולחן והמנורה וכו' המזכה הוא מקום ההקדבה, אבל כלים מצד עצם צורת המשכן לכאן הם כלים הנ"ל, ויש לבאר שזה כמגד ג' התיקונים המבוארים בתורה, ברית, תורה, וצדקה שהיא תיקון המושפט, שע"י תיקונים אלו נשלמת התפילה שהיא בחי' המשכן וכנ"ל, כי הארון הוא בחי' ברית, וכמו שהוא נקרא "ארון הברית", וכן היה שם כרוכים שהם בחי' ייחוד של עמ"י עם השי"ת שזה שלימות בחי' ברית כידוע; שולחן הוא בחי' צדקה, כי שולחן הוא בחי' עשירות, בבחי' שולחן מלכים, כמובא, ועיקר תיקון העשירות הוא בבחינת צדקה נוגם האכילה היא בחי' תיקון המשפט כמבואר בדברי מוהרנ"ת (בהל' נחלות ה"ד אות כ), ולחם הפנים שעל השולחן הוא שורש תיקון האכילה; והמנורה היא בחי' תורה כידוע, וזהו בחי' התורה שבאה בתוך התפילה והיא משלימה את התפילה וכמבואר בפנים וייתכן באופן נוסף שהארון הוא בחי' תורה, כי הוא כנגד תורה שבכתב כידוע, ומנורה היא בחי' ברית כי עיקר הברית נכרתה עם ישראל על תורה שבעל פה (כמובא בגיטין ס ע"ב), וע"כ המנורה שהיא כנגד תורה שבעל פה היא בבחי' ברית.

ואחר כך אומרים את פרשיות הקרבנות, כי הקרבנות הם בבחי' ברית, כידוע שעניין הברית הוא בחי' 'אחיד בשמיא וארעא', היינו לקשר את בחי' שמיא גם לדברים הארציים והגשמיים, ועניין זה מתגלה ביותר בעניין הקרבן, שזוקחים בחי' בהמה שהוא תכלית הגשמיית ומעלים אותה לקרבן שע"יז היא נחפכת לתכלית הרוחניות, נמצא שעניין הקרבנות מתגלה בו ביותר בחי' ברית, ועל כן עוסקים בפר' הקרבנות קודם התפילה.

תמיד וקטורת

ובפרשות עניין התמיד והקטורת הוא בחי' הברית, בחי' ברית תתאה וברית עילאה, כי שלימות בחי' הברית הוא שיהיה האדם דבוק בהשי"ת הן בעלייה והן בירידה, מצד אחד לעלות מדרגא לדרגא ולהתקדם כל הזמן ולא להסתפק במה שכבר זכה לאיזה דרגא, ולעומת זאת גם בירידה יעשה מה שיכול לעשות כמצבו ומקומו וכמבואר בליקו"מ סי' ו' ויעו' בליקו"מ תניינא סי' פו שזה בחי' תיקון הברית, ושני בחינות אלו הוא בחי' תמיד וקטורת, כי תמיד הוא בחי' ההתקדמות כסדר מיום ליום (בחי' העבודה התמידית), וקטורת הוא בחי' הירידה כדי לברר את הניצוצות (כידוע וכמובא, והאריך בזה מוהרנ"ת בהל' הלוקת שותפין הלכה ה' בדברים מתוקים ונפלאים), א"כ מובן בזה שבחי' תמיד וקטורת הוא שלימות בחי' ברית, שהוא עבודת ה' הן בעלייה, להתקדם בתמידות ולעלות מדרגא לדרגא, והן בירידה, להתחזק במה שיכול לברר וע"יז את כל הניצוצות.

וזה מה שמסיימים אחר פר' הקמורת בפסוקים ד' צבקות עמנו וכו' אשרי אדם בוטח בך, ד' הושיעה וכו', כי זה עיקר העבודה וההארה של בחי' קמורת, לידע שהשי"ת תמיד עמנו, גם בעת ירידה וקושי, ועלינו לבטוח בישועתו ולהתפלל אליו כי הוא בוודאי עמנו ויעננו ביום קראנו.

איזהו מקומן וברייתא דרבי ישמעאל

ואחר כך אומרים איזהו מקומן זה בחי' כל סוגי הקרבנות, כי בחי' ברית הוא למצוא את דרך העבודה ה' בכל מקום ובכל זמן לפי מה שמתאים אז, כי לפעמים צריך לעסוק בתודה והודאה, שזה בחי' קרבן תודה, ופעמים בתשובה שזה בחי' קרבן הטאת, ופעמים בבחי' ביטול להשי"ת שזה בחי' קרבן עולה, ופעמים בקדושת האכילה ודברים הגשמיים שזה בחי' קרבן שלמים, וכן כל שאר הקרבנות הם כל מיני בחינות בעבודת ה', וזהו שלימות בחי' ברית לעבוד את השי"ת בכל מקום ובכל זמן לפי הנקודה המיוחדת והשייכת ללבו באותו עת, וזהו ג"כ בחי' ברייתא דרבי ישמעאל שהם י"ג מידות שהתורה נדרשת בהם, היינו י"ג פנים ודרכים של עבודת ה', ועיקר עבודת האדם הוא למצוא תמיד את הבחי' של העבודה שמתאימה לנפשו אז, וזהו שלימות בחי' תיקון הברית וכן מבואר בליקו"מ סי' כז ששלימות בחי' תיקון הברית הוא בבחי' י"ג מידות שהתורה נדרשת בהם, וע"כ הוא הכנה לתפילה שהיא ע"י בחי' ברית וכנ"ל.

פסוקי דזמרה

ואחר כך מתחילים לשבח ולהודות ולהלל להשי"ת בפסוקי דזמרה, שהם בחי' שבהו של מקום שזה עיקר ההכנה לתפילה, וכמבואר בפנים, וכמו שנתבאר בדברי מוהר"ת שהבואר לעיל, וכןמבואר ברי"ף בפ"ה דברכות שבחי' פסוקי דזמרה הוא בחי' שבהו של מקום שקודם לתפילה, כי עיקר הכה להתפלל ולבקש הוא ע"י ההודאה על חסדי ד' שבוה רואים שהתפילה יש לה כח לפעול,

הודו

וזה מה שמתחילים 'הודו לד', קראו בשמו, הודיעו בעמים עלילותי, שירו לו זמרו לו שיהו ככל נפלאותי, כי צריך להודות לה' ולהתבונן בעוצם חסדיו עד אין סוף, 'התהללו בשם קדשו וכו' דרשו ד' ועונו בקשו פניו תמיד' וכו' כי זה עיקר בחי' ברית לבקש פני ד' תמיד להיות קרוב אליו יתברך בכל מקום ובכל זמן.

ואז מזכירים את שורש הברית שהוא הברית עם האבות, 'זרע ישראל עבדו וכו' זכרו לעולם בריתו וכו' אשר כרת את אברהם וכו' לישראל ברית עולם' וכו', ושוב מזכיר את כל החסדים שעשה השי"ת עמנו 'בהיותם מתי מספר וכו' לא הניח לאיש לעשקם' וכו' וע"כ 'שירו לד' כל הארץ' וכו' וכל המשך הפסוקים שכולם עוסקים בעוצם גדולת ד' ועוצם חסדיו ואהבתו לישראל שכל זה הוא בחי' ברית וכנ"ל, ותוך כדי מעורר לבקש על להבא, 'זאמרו הושיענו אלקי ישענו' וכו', כי ע"י שרואים עוצם החסד שעשה השי"ת עמנו מתעוררים לאמונה בכח התפילה וע"כ מתחילים להתפלל 'ואע"פ שבכללות פסוקי דזמרה הם בחי' שבה שקודם התפילה, מ"מ יש בהם גם קצת פסוקי בקשה כי כל בחינה כלולה מכל הבחינות וכדלעיל'.

וכך הוא כל המשך הפסוקים 'ברוך ד' אלקי ישראל וכו' רוממו ד' אלקינו וכו', אתה ד' לא תכלא רחמיך וכו' זכר רחמיך' וכו', כי מתעוררים להאמין בכח התפילה וכנ"ל, וזהו 'זנו עז לאלקים', כי ישראל בתפילתם נותנים כח למעלה כביכול, כי השפע מוכרח לירד דייקא ע"י התפילה, וכך כל שאר המשך הפסוקים הכל סובב והולך על דרך זה, עד שמסיים 'אשרי העם שככה לו ואני בחסדך בטחתי וכו' אשריה לד' כי גמל עלי'.

מזמור שיר הנוכת הבית

ואחר כך 'מזמור שיר הנוכת הבית', כי זה עיקר ההודאה בעת הנוכת הבית, בחי' בניין בית המקדש שהוא עשוי מכל התפילות, וע"ז מודים 'ארוממך ד' כי דליתני ולא שמחת אויבי לי וכו' חיותני מירדי בור', שניצלנו מקליפת עשו שכופר בכח התפילה, וזכינו לידע מכה התפילה ולהאמין בה ועי"ז זכינו להתפלל עד שנשלם בניין בית המקדש, וזהו בחי' שיר הנוכת הבית, ומזכירים מזמור זה בכל יום להודות להשי"ת על שזכינו להכיר בחסדי ד' כמו שמאריכים בכל הפסוקים הקודמים, וזכינו להינצל מהאויב הגדול שהוא עשו ועמלק שמחליש את האמונה בכח התפילה, ואחר שזכינו לצאת מזה זכינו להינצל מה'בור' הזה מודים על זה בהודאה מיוחדת.

אמנם מדגישים שצריך להינצל ג"כ מהטעות השנייה שלא נחשוב שאי"צ להתפלל עוד כי 'זאני אמרתי בשלוי בל אמוט לעולם', אבל ד' ברצונך העמדת להררי עון, הסתרת פניך הייתי נבהל', ועל כן צריך להמשיך ולהרבות בתפילה ולא להרפות כלל מהתפילה ח"ו, וע"ז מבקשים ואומרים 'אליך ד' אקרא וכו' שמע ד' והנני' שהוא גם כעין הבטחה שנמשיך לקרוא להשי"ת, וגם תפילה ע"ז עצמו שנזכה להמשיך לקרוא ולהתפלל אליו יתברך, 'למען יזמרך כבוד ולא ידום, ד' אלקי לעולם אודך'.

אחי היקר!

עד מתי נחכה למשיח --- בשביל ללמוד זוהר ? ? ?
הגיע הזמן שנבין --- לימוד הזוהר מביא את המשיח !!!

כותב הזוהר הקדוש (פרשת נשא, קכו): "ומשום ש'עתידי'ם ישאל לטעם מעץ החיים, שהוא ספר הזוהר הזה, יצאו בו מהגלות ב'ר'חמים' !!

רכוש לך עוד היום את ספר הזוהר הקדוש עם הפירוש הנפלא 'מתוק מדבש'! משלוח חינם עד הבית! וכן ניתן להזמין את כל ספרי בעל 'מתוק מדבש'.

ע"י נציג אישי: 054-848-73-17

קו ז'נכי הישיבות - ברסלב' בני התורה המקורבים לאורו של רביה"ק מוהר"ן מברסלב זיע"א

077-31-40-331

שלוחה: 1	הודעות ועדכונים.
שלוחה: 2	לשמיעת הגליון הנפלא 'הקבצו'.
שלוחה: 3	לשיעורים וכנסים שנמסרו למקורבים.
שלוחה: 4	1 - שיחת חברים \ הודעות מאזינים. 2 - להשאת הודעה למאזינים. 3 - לשלוחת 'הליכה עם תורה' - חבורת תמימי דרך'. 4 - למענה וייעוץ.
שלוחה: 5	סיפורי התקרבות וראיונות.
שלוחה: 6	1 - פניני ליקוטי מוהר"ן על התורה. הרב שרגא זילברמן: 2 - שיעורים בליקו"מ. 3 - שו"ת ברסלב. 4/5 - שיעורים מכלל משפיעי אנ"ש. 6 - שיחות ומכתבי מוהר"א"ש. 7 - הזוה"ק בלשה"ק. 8 - דברי גדולי ישראל במעלת לימוד עמוד היומי בזה"ק.
שלוחה: 7	1 - שיעורים ברחבי הארץ. 3 - חברותות ברחבי הארץ. 2 - להשאת הודעה לביקוש שיעור או חברותא.
שלוחה: 8	1 - קוי תוכן נוספים (מרבזיית: ברסלב \ פנימיות התורה \ האמונה). 2 - שירי ברסלב. 3/4 - שירים כלליים. 5 - שירי 'דרשו'. 6 - תיקון הכללי בניגון.
שלוחה: 9	1 - שידור חי.
שלוחה: 0	0 - הודעות קבועות ונחוצות.

הסתלקותו באומן

בשלוש שנותיו האחרונות של רבנו היה הולה מאד במהלת השחפת שממנה נסתלק.¹

בהודש אייר של שנת תק"ע פרצה שריפה בברסלב ונשרף גם ביתו של רבנו, ובאותו שבוע עקר רבנו את דירתו לאומן, שב ישב במשך כחצי שנה.² מוהרנ"ת מספר שמשיחות שנשמעו מפיו זמן רב קודם נסיעה זו היה ניכר שתכלית נסיעתו לאומן היא כדי להיקבר בבית הקברות ששם, ושיש לו בזה כוונות גדולות. וכבר בשנת תקס"ב כאשר נסע מזלאטיפולי לברסלב עברו דרך העיר אומן, וכאשר ראו את בית הקברות ששם נענה רבנו ואמר: 'כמה נאה ויפה לשכב על בית החיים הזה! ומה אנו רואים שכבר כמה שנים מקודם עלתה זאת במחשבה, ונדוע לו שמקום מנוחתו יהיה באומן'.³

ומחלון ביתו באומן היה נראה בית הקברות ששם, ופעם אמר לאיש שיהו: 'אינן אתם יודעים גדול יקרת מעלת קדושת זה הבית החיים דפה, כי הוא יקר וקדוש מאד'.

ז'כן כמה וכמה פעמים היה מדבר עם כמה אנשים, והפליג מאד בשבח הבית החיים של אומן, כי מונחים שם כמה קדושים אלפים ורבבות, כי שם היתה ההריגה הגדולה בעת הבריחה שנהרגו שם אלפים ורבבות נפשות קדושים מישראל, והיה שם קידוש השם הרבה מאד.⁴ וכמה פעמים אמר בפירוש לפני ולפני עוד כמה אנשים שמוב לפניו לשכב שם, מחמת שהיה שם קידוש השם הרבה מאד. ואחר כך נתקיימו דבריו כולם ונסתלק באומן וכו', אז המה ראו כן תמהו והבינו כולם שכל עקר ביאתו לאומן היה בשביל להסתלק שם, כאשר נשמע מפיו בפירוש כמה פעמים.⁵

מוהרנ"ת מספר עוד שכפי המובן מדבריו העסק העיקרי שבשבילו בא לאומן הוא לצורך תיקון נשמות הצריכות תיקון, ושם באומן הוא המקום המוכן לו לעסוק בתיקונם, ועבור זה הוא צריך להסתלק מן העולם. כבר בדרך לאומן סיפר למוהרנ"ת סיפור על הבעל שם טוב שהגיע למקום שהיו בו נשמות מזה שלוש מאות שנה שלא היתה להם עלייה, וציפו לאיש שיוכל לתקנם, וכאשר בא לשם הבעל שם טוב לתקנם כמעט הוכרח להסתלק מן העולם לשם כך, עד שניצל על ידי איזה מעשה.

וביום שני דחול המועד סוכות יום אחד קודם הסתלקותו הזכיר רבנו למוהרנ"ת את המעשה שסיפר לו מהבעל שם טוב, וענה ואמר לו: 'זה זמן רב שהסתכלו עלי לתפסני לכאן. שוב ענה ואמר: לא אלפים נשמות יש כאן כי אם רבבות רבבות'.⁶

¹ חיי מוהר"ן אות ריה.

² חיי מוהר"ן קפה.

³ חיי מוהר"ן ריו, על פי מה שמע מהאיש שליוה אותו בנסיעתו לברסלב.

⁴ העיר אומן שוכנת על הדרך הראשית בין קייב לאודסה, בשנת תקכ"ח התחולל שם טבח נורא ביהודים על ידי הצורר אווואן גאנטע ימ"ש, אלפי יהודים התכנסו בבית הכנסת והוצע להם להמיר את דתם בתמורה להצלתם, אולם אף אחד לא נענה לפיתוי, וכולם נהרגו על קידוש ה' במיתות משונות במשך שלושה ימים ו-ח תמו, למעט מספר יהודים שהתחבאו מבעוד מועד במערה, ולאחר הטבח הביאו לקבורה את כל החללים בבית הקברות העתיק של אומן, אחד מהם ששמו רבי דוד חזן קשר קינה ומספד על הנהרגים, וסיפר שמנין ההרגים הגיע לכשלושים אלף איש (על פי 'באש ובמים' פרק כ).

⁵ חיי מוהר"ן שם.

⁶ חיי מוהר"ן קצ-קצא.

כפי המבואר בחיי מוהר"ן אות קנא, ענין זה של תפקידו של רבנו לעסוק בתיקון נשמות ישראל בהיקף גדול מאד נתגלה בקיין של שנת תקס"ו לאחר פטירת בנו התינוק שלמה

ואגב, בענין עסקו של רבנו בתיקון נשמות שבאו אליו, ישנו סיפור נורא שסיפר רבי אברהם ברבי נחמן ז"ל ששמעו מפי רבי יהואל מענדיל ששמע זאת מפי בעל המעשה רבי שמואל יצחק מטשערין (היה אחד מתלמידיו המופלגים של רבנו), שלילה אחד היה רבנו בברסלב בחדרו והיה חדרו ריק מאדם והבית היה נעול ורק רבי שמואל יצחק היה בבית, ולפתע שמע קול רעש מהחיד מהחדר של רבנו כאילו יוצא מכמה אלפי אנשים בבית אחת, ונפל על רבי שמואל יצחק פחד גדול מקול הרעש הזה עד שנפל ממטתו לארץ, ואחר כך פחד לזוז עד ששקט הרעש, ואז יצא החוצה ונתעכב שם עד שהאיר היום, ונתיירא מלשאול אחר כך את רבנו על פשר הרעש כי ידע שאין רצונו שישאל על זה.⁷

על ימיו האחרונים וסדר פטירתו המופלא של רבנו מספר מוהרנ"ת באורך בספרו 'ימי מוהרנ"ת', עיין שם. נסתלק לבית עולמו ביום שלישי ד' דסוכות י"ח תשרי תקע"א, ונקבר ביום רביעי בבית הקברות שבאומן כפי שהביע את רצונו בחייו להיקבר שם, ושבביל זה היה העיקר שבא לאומן הצי שנה קדם הסתלקותו, והשם יתברך עזרו ורצון יראוי יעשה. ויבוא בשלום וינח על משכבותיו בשלום, כי שם המקום המוכן לו מששת ימי בראשית לעסוק בתיקון העולם לדורות לכל מי שיבוא אליו לשם ויאמר העשרה קפיטל תהלים היודעים אצלנו (אשר נדפסו כבר כמה פעמים) כאשר הכטיה בחיים חיותו, אשרי הזוכה לזה.⁸

עלון 'המקורבים'

ליצירת קשר, לתרומות, להנצחת שם, לקבלת הגליון באימייל, למוקדי ההפצה, ולפרסום בגליון

פנו לקו 'המקורבים': 077-31-40-331 והשאירו הודעה בשלוחה: 72

או לאימייל: E0773140331@GMAIL.COM

ניתן לתרום \ להזמין את הגליון עד לביתכם דרך מכשירי 'קהילות' בכל רחבי הארץ! וכן דרך קו 'קהילות': 0732757000 בשלוחה: 11318 (בכל האופנים יש לציין: עבור עלון המקורבים, וכשהתרומה היא דרך הטל' יש להשאיר הודעה לאחר מכן בקו המקורבים הנ"ל בשלוחה 72 על סך התרומה, ושהיא מיועדת לעלון זה) תזכו למצוות!

נשמח לקבל כל חומר לגליון ע"י שליחה לכתובת האימייל הנ"ל עד יום שני בערב בצירוף שם מלא ומיקום עיר! (אפשר שם וכתובת בדויים, ולציין זאת), עם זאת, אין התחייבות שהדברים יפורסמו, ואין לראות באי-פרסומם שום צד פגיעה (יתכנו הרבה סיבות, גם טכניות), בהצלחה!!

אפרים, שאז גילה רבנו את התורה הידועה הנקראת 'בעל השדה' (ליקושי מוהר"ן קמא סה) שמדברת על ענין זה, ושם אומר בין היתר: 'ומי שרוצה להגור מתניו, להכניס עצמו להיות הוא הבעל השדה, צריך להיות איש אפור ותקוף, וגיבור חיל, וחכם, וצדיק גדול מאד. כי צריך להיות אדם גדול ומופלג במעלה מאד. ויש אחד שאינו יכול לגמר הענין כי אם עם מיתתו. ואפילו לזה צריך להיות גדול מאד, כי יש כמה וכמה גדולים שאפילו עם מיתתם לא יועילו'.

וכתב מוהרנ"ת (חיי מוהר"ן קי): 'בסוף ימיו שאז נעשה בעל השדה, שאז באו אליו לאלפים ולרבבות בלי שיעור בשביל תיקון, כי בזה היה עוסק ביותר, לתקן נשמות המתים ונשמות ערשילאין שעדיין לא נכנסו בגוף כלל וכו', כמבואר במקום אחר'.

⁷ כוכבי אור אנשי מוהר"ן אות י, שיהות וסיפורים אות ו.

⁸ ימי מוהרנ"ת א, סו.

נעשה ונשמע

האם אתה קשור לתורה – כל הזמן, או רק לפעמים?

מהחיים הפוליטיים אפשר לקחת פסק זמן, אבל מ'החיים' בעצמם לא. כמו כן להבדיל, מ'עשייה רוחנית' אפשר לקחת פסק זמן, אבל מ'התורה' – בלתי אפשרי, וגם אין צורך.

* * *

במבט ראשון לא שייך להיות קשור כל הזמן, כי בשביל להיות קשור לתורה – צריך 'לעשות' משהו; ללמוד תורה, לקיים איזה מצוה, או לפחות להימנע מעבירה העומדת לפתחך. אבל כשאתה לא עושה אף אחד מכל אלו – איזה שייכות יש לך? אז אתה מנותק.

השאלה היא, כיצד ייתכן שקבלנו תורה שהיא החיים, כפי שמעיד הפסוק 'כי הוא חיך', וכפי שאנו אומרים בשם ומלכות 'כי הם היינו', ולמעשה, ישנם זמנים בהם אין לנו אפשרות חיבור אליה. האם ייתכן שנגזר עלינו להפסיק את החיים מידי פעם..!?

ניחא אם היינו אומרים, שבזמן בחירה ברע חלילה – אדם מתנתק מהתורה, ניתן להבין שיש בידנו בחירה אם להיות מחוברים 'כל הזמן' או חלילה לא. אבל אם גם בלי עבירות, רק עצם מציאות החיים שאינה מאפשרת התעסקות תמידית בעשייה תורנית ורוחנית, גורמת להתנתקות – כיצד הדבר ייתכן?

בהכרח אם כן, שאין הדבר כך. ויש בידנו אפשרות להישאר מחוברים לתורה, גם כאשר איננו 'עושים' שום דבר, ובזהירות נוסף, שמתוך אותו הכרח נוכל להבין שגם אם אדם חר חלילה ברע, עדיין אין זה בהכרח הוא מתנתק מהתורה, שהרי עדיין לא נגזרה עליו מיתה, וניתוק מהתורה – פירושו ניתוק מהחיים.

* * *

ובכן, כיצד נשארים מחוברים לתורה, בכל זמן ומצב?

בשביל כך אמרנו 'נעשה ונשמע', ובה גילינו שאנו נישאר מחוברים לתורה בכל מצב ויהי מה – אם לא ב'עשייה' אז ב'שמיעה'.

כשאדם יכול, הוא צריך ליצור חיבור באופן 'אקטיבי', ולעסוק ב'נעשה'; ללמוד תורה או להחזיקה, לקיים מצוות או לקרב יהודים אל המצוות, לעסוק בחסד או במשאל ומתן באמונה, וכל כיוצא בזה. ובמקביל, לעמוד בנסיונות ולא ללכת אחרי תאוות ומידות רעות, ואף זה נחשב ל'עשייה' ולחיבור 'אקטיבי'.

וכשהוא אינו יכול, והרי לכל אחד יש זמנים שהוא אינו יכול – כאן החיבור הוא באופן 'פאסיבי', באופן של 'נשמע'. שמיעה בליבא תליא, ופירושה: רצון והשתוקקות, כאומר: אני רוצה מאד לקיים בכל רגע את כל המצוות, אלא שאינני יכול, והרצון בעצמו כבר יוצר את החיבור.

וכשגם זה בלתי אפשרי – יש עוד 'נשמע', שהיא אמונה תמימה. כאומר: אני מוכן לשמוע ולקבל שהתורה נמצאת כאן ובכל מקום, ושיש לי חיבור אליה. אני לא סותם את האוזניים, ולא אטום מלשמועי, אלא מוכן לקבל את האמת כפי שהיא.

והאמונה הזאת שייכת אפילו במצב של נפילה חלילה, גם אז עדיין אפשרי ומתבקש – להאמין שלא בגלל שסוכבת את הפנים, או התורה ברהה מכאן, היא עדיין כאן וגם השם יתברך עדיין כאן, וגם אם קשה לך להסתכל אליהם, לפחות תאמין שהם כאן, ובה נשארת לפחות בחיים.

ובחרת בחיים.

**'החיזוק היומיומי'
קצר ולעניין!**

ראש חודש, משמח או מרגש

את מה אתה הוגג?

בדרך כלל ימים 'מוצלחים', או לפחות איזה 'סיום'; סיום מסכת, סיום שנה, או סיום תקופה.

וזה נכון, כי כל הימים טובים שיש לנו, הם בזמנים בהם היו דברים טובים – יציאת מצרים, קבלת התורה, ענני כבוד, נס הנוכה, ונס פורים; או בזמנים של 'סיום' – שבת קודש, שמיעה וכדומה.

* * *

אבל יש חג אחד, יוצא מן הכלל – ושמו 'ראש חודש'.

החג הזה אינו 'סיום' אלא התחלה, ואינו מבטא שום דבר מיוחד ומשמח. אדרבה, הוא חל דווקא ביום הכי חשוך של החודש, הזמן בו הירח מופיע בתחילת הלילה למשך זמן קצר בלבד ומיד נעלם, וגם כשהוא מופיע, הוא מופיע בנוכחות מאד קטנה חיוורת וחלשה. ואז, דווקא אז אנו הוגגים 'ראש חודש'.

הוגגים? לא בדיוק. יום רגיל לכל דבר; לימודים כרגיל ועסקים כרגיל [למעט נשים שאסורות במלאכות מסוימות], אבל כאמת זהו 'חג' לכל דבר, חג מדאורייתא. אסור להתענות בו, ויש מצוה לעשות בו סעודה, כשהשולחן ערוך מקדיש

לזה לא פחות מסימן שלם 'מצוה להרבות בסעודת ראש חודש' (אורה חיים סימן תיט, וסימנך 'תאכל יותר טוב').

אז מה פתאום לעשות חג כיום כזה, ואיזה מין חג הוא זה, בו ממשיכים הכל כרגיל, ורק צריכים להיזכר קודם השקיעה אם כבר עשינו סעודה או לא... [וגם זה אינו חובה, אלא מצוה].

קודם שנבין זאת, נשים לב שאכן החג הזה אינו אלא אצלנו, וכמו שאנו אומרים בתפילה 'ראשי חדשים לעמך נתת' וכן בהמשך 'כי בעמך ישראל בחרת מכל האומות, והוקי ראשי חדשים להם נתת'. הגוים אין להם בכלל 'חודשים', כי הם מונים לחמה. ואפילו היהודים מתוכם שמונים ללבנה ויש להם חודשים, אבל אין להם 'ראש חודש' וואם היו עושים ראש חודש, היו לבטח עושים את זה באמצע החודש, כשהלבנה בשלמותה ומראה לכאורה את שליטתה].

* * *

התשובה היא שיש 'שמחה' ויש 'התרגשות'.

אנחנו באמת כן הוגגים התחלות; ברית מילה, חלאקה, מסיבת סידור, מסיבת חומש, בר מצוה, והתננה. כל אלו מבטאים 'התחלה' של משהו חדש.

כשקורה מאורע טוב, אנו 'שמחים'. אם זה בלידת ילד, אם זה בהצלחה או ישועה כלשהי, ואם זה ב'סיום'. אבל כשמתחיל משהו חדש – אין שום סיבה 'לשמחה', אבל יש בהחלט סיבה להתרגש, כי מתחיל כאן תהליך חדש, וזה מעורר התרגשות.

בראש חודש אנחנו 'מתרגשים' מהתהליך החדש אליו אנו נכנסים. המרגש ביותר עבורנו הוא לראות את הירח 'מתחיל' תהליך חדש. הוא לא גדול ולא עוצמתי, הוא קטן מאד אבל הוא 'מתחיל', וזה מאד מרגש.

בשביל ההתרגשות הזאת איננו נדרשים לעצור את החיים, אדרבה, השמחה היא על החיים בעצמם ועל התהליכים שאנו זוכים 'להלך' בתוכם. כשיש 'שמחה' – עוצרים את החיים, כשיש 'התרגשות' זה הזמן הטוב ביותר להתחיל ללכת ולא לעצור.

אבל את ההליכה הזאת תעשה בצעדים יותר עליוזים, שיבטאו התרגשות והתחלה מיוחדת. ולכן תציין את זה עם סעודה, סעודה שתדגיש שהחיים שלנו הם תהליך, תהליך בו אנו מתקדמים ומולידים פירות, לא כמו גוים שאצלם אין תהליך ולא התקדמות לשום מקום, כהיום כן אתמול וכן מחר.

ומהחג הזה, אנו שואבים כוחות, לעשות מכל יום 'חג' – חג של התחדשות והתחלה חדשה.

אדר ראשון – מי הוא?

אתה מרגיש קטן?

בשביל זה יש חודר אדר ראשון, ופורים קטן!

* * *

אם נסתכל במראה, וטוב שאנחנו לא עושים את זה – נרגיש כל כך 'קטנים'. כשאנחנו לומדים בספרי הקודש מה צריך לעשות, וכשאנחנו קוראים על הדורות הקודמים, או רואים אנשים גדולים של הדור הזה – ומנסים לשים את התמונה הזאת במקביל לתמונה שלנו – זה מאד מעליב ומביך...

עזבו, למה להשוות לדור קודם ו/או לאנשים גדולים. אנחנו בעצמנו; אם נשווה את מה שאנחנו 'רוצים' לעשות ולהיות, לבין מה שקורה בשטח – התמונה מאד עגומה.

ולכן, ההגדרה הכי מוחשית לתחושה שלנו באותו רגע, ולתחושה הכללית שמלווה אותנו כמעט יום יום ושעה שעה – הוא 'קטן'. כן, זה מה שאני, קטנצ'יק כזה, עוד איזה בריה עלומה בעולם הגדול, משהו קטן כזה שלא מצליח לתפוס כותרות, וליצור התעניינות.

נלווית לזה תחושת ספק: האם אני באמת קיים? האם אני מבטא מציאות כלשהי? בכבוד

הארץ של הדברים האמיתיים' אני מופיע בכלל? יש מישהו שמתייחס אל קיומי? האם יש נפקא מינה למאן-דהו אם אני קיים או לא?

* * *

אם ניכנסם לנעליו של חודש 'אדר ראשון' – זה מה שהוא מרגיש...

עוף מוזר כזה, כבר לא 'שכמ' אבל עוד לא 'אדר' האמיתי... עוד לא רואים את הצבעים, לא שומעים את הרעש, ולא מרגישים את הצליל הצהול – של חודש אדר 'האמיתי'... בקיצור: משהו לא ברור.

וכשהוא מסתכל על עצמו, הוא מרגיש מאד קטן. כל מה שהוא מצליח להגיש, זה בסך הכל איזה פורים כזה 'קטן'... והוא שואל את עצמו: האם אני מעניין מישהו, האם אכפת למישהו אם אני קיים, ואולי בכלל אני רק מפריע? אולי בלעדי היו מרגישים יותר טוב, והיו מדלגים ישירות אל הפורים הגדול, בהתרגשות ובשמחה...

וכאן בדיוק נמצאת הבשורה עבורנו. התורה הקדושה לוקחת את החודש החשוב ביותר, השמחה ביותר, המשמעותי ביותר, החודש 'הגדול' ביותר – ומצמידה לו 'תאום'; לתאום שלו גם קוראים חודש 'אדר', וגם בו יש 'פורים', אלא שהוא 'קטן'. וכעת באה ההודעה הדרמטית של התורה 'אין בין אדר

הראשון לאדר השני, הוי' מ... (המצוות המעשיות) (מגילה פ"א) – כלומר, מבחינה מהותית אין שום חילוק ביניהם, והם ממש ממש אותו דבר.

ההודעה הזו מיועדת עבורנו, האנשים 'הקטנים' שעומדים מבווישים בצד, ומשתדלים שלא 'לבלוט' ושלא 'להפריע' לדברים הגדולים, כמה שפחות 'להרום' את התפאורה. ופתאום, פונים אלינו ואומרים: אתה רואה את האנשים 'הגדולים'? ואתה רואה את עצמך 'הקטן'? אז תדע ש'אין בין'. אותו דבר בדיוק. למה? ככה? כ'שתגדל' תבין...

* * *

ישורה לסיום: מתי הזמן שבו 'הקטן' הכי תופס מקום? בחודש לפני הבר מצוה!

הוא עדיין קטן, אבל כולם מתרגשים אתו! למה? כי עוד רגע הוא נהיה גדול. בחודש אדר א' אנו עומדים באותו מקום בדיוק. אנו 'קטנים', אבל עוד רגע מגיעים לחודש השלש-עשרה, שהוא זמן הגדלות,

ואז בעז'ה נהפוך לגדולים באמת וכלומר, נדע כמה אנחנו גדולים, ועל כך בהזדמנות בעז'ה...].

ההתבודדות משפיעה על העירוב?

מתבודדים, כדי לבדוק האם לא נשאר בית סאתיים שלא משתמשים בו מידי פעם. הוא הגיע תוך כמה דקות והראה את השטח שבו נכנסים, מקטע זה עד קטע זה נכנסים בכל מקום, גם אם אתה לא עובר בו, תוכל למצוא כסאות והפצלים, שרואים שאנשים ישבו שם, והם בוחרים בדווקא את המקומות האלו, אך הוא הוסיף שבאזורים שיש קוצים צפופים, גם הם לא נכנסים, אלא שבאזור זה יש כל כמה מטרים מקום קצת פנוי, ובשאר האזורים שלא נוח להיות בהם לא נכנסים. השמחה היתה גדולה, שלכאורה נמצא היתר לאחד השטחים שהפתרון בהם היה קשה יותר.

יחד עמנו היה הגאון רבי שלמה קליין שליט"א בנו של הגאון רבי משה שאול קליין שליט"א מבית דינו של מרן הגר"ש וואזנר זצ"ל, ובתחילה הוא הסכים להתר זה, אבל אח"כ הוא דחה אותו בתוקף, וסברתו היא כיון שההתבודדות אינה שימוש דיורים, אדרבה הם היו רוצים לצאת מהעיר לעשות את ההתבודדות בשדה, אלא שלא נותנים להם ולכן עושים אותו סמוך לבית, אבל זה אינו שימוש של בית, של תשמיש דירה. זה גרע מהיושב בצל האילנות ומגינת משחקים, ושימוש זה אינו יכול להתיר.

העברנו את השאלה לרבנים נוספים, וגם להם לא היה נוח להקל בזה, יש שאמרו משום שזה לא שימוש רגיל של בני אדם, אינו נחשב שימוש דיורים. וניתן לקוראים לעיין עוד בזה".

פורסם בגליון תיקוני עירובין (טבת תשע"ט) 196 עיין שם בהקדמה לענין):

שטח הררי שמשמש להתבודדות

הרב האחראי על העירוב, הזמין את הבודק של המוקד לבחון את האפשרויות למציאת פתרון להכשיר את העירוב. בתחילה היה נראה שיש פתרון טוב וקל, מכיון שמעל השטח עשו טיילת עם גדר טובה, שהבדילה בין הטיילת והישוב לשטח ההררי. אבל זה היה טוב רק לקטע אחד, ואח"כ כשהמשיכו, הגיעו לקטע גדול שלא מצאו לו פתרון קל, רק להקיף אותו בעמודי עירוב.

בסיור זה השתתפו גם רבני קהילות מהישוב, ואחד מהם טען להתיר את המקום מחמת שיש בו שימוש. באותו ישוב יש קבוצה של חסידי ברסלב שנוהגים להתבודד בשדה, ובתחילה הם היו פותחים פירצה בגדר כדי לצאת לשדה, אבל אנשי הבטחון של הישוב אסרו ומנעו מהם לעשות זאת, ולכן הם מתבודדים בשטח ההררי הזה, מקום שאף אדם לא יעבור שם והוא מתאים להתבודדות, אם כן טען שסוף סוף יש אנשים שמשמתישים בשטח זה, ואינו כמקום שאינו משמש לדירה.

אך עדיין לא היה ברור אם הם משתמשים בכל השטח, כי לפי ראות העין זה מקום שקשה מאוד לאדם לעבור בו. בשביל זה קרו למקום את ראש החבורה של חסידי ברסלב, שיבוא ויאמר באיזה שטח הם

שו"ת
ברסלב

שאלות ותשובות
בחסידות ברסלב

שאלה:

מאת דן:

לכבוד הצדיק שלום. אני כותב לך את רחשי לבי, מאז שהרב ענה לי על שאלותיי הראשונות אני מרגיש מאושר ושמח בחלקי, כי יש מי שמוכן לשמוע את לבטי ואת שאלותיי ועונה לי במתק דברים ובעצה ברורה ובהירה והכול מבוסס על הכתוב בספרים הקדושים. שאלה: האם ניתן להיות חסיד ברסלב ומקורב באמת לצדיק האמת גם ללא שינוי בכגדים ובגידול פאות בצורה זאת או אחרת?

מצד אחד כשהייתי ביבניאל במעמד המרגש וההיסטורי של סיום הש"ס ראיתי אנשים חסידי ברסלב שבהיצוניותם הם נראים ליטאים לכל דבר, עם הליפות קצרות ופיאות קצרות מאחורי האוזן, זקן מסודר והם מקורבים מאוד מאוד לכבוד הרב. הכנתי מוכך שאין צורך בכל הסממנים החסידיים כגון הליפה ארוכה, פאות ארוכות, כובע עגול וכדומה. ומצד שני, ידוע גדול מעלת הבגדים והלבוש החיצוני שהם שומרים על המסגרת היהודית של האדם ובזכות שלא שינו את לבושם נגאלו אבותינו ממצרים והרבה חסידויות וביניהם זמנים מסוימים כברסלב שומרים על הסממנים החיצוניים האלו בקנאות ובאדיקות כאילו הן אחד מעיקרי הדת. ועל כן אני שואל מהי דעת הצדיק: האם כדי להיות מקורב לצדיק האמת יש לשנות את החיצוניות או שאני יכול להראות חרדי ליטאי מבחוץ ועובר ה' בדרך חסידות ברסלב מבפנים?

השאלה הופנתה ללשכת כ"ק מוהרא"ש (שליט"א), הצדיק מיכנאל, אשר השיב במכתב נפלא.

תשובה:

RABBI E. S. SCHIK
1129-42nd STREET
BROOKLYN, N.Y. 11219

Tel. (718) 436-5062
Fax. (718) 871-8566

אליעזר שלמה שיק

ר"מ "היכל הקודש"

"חסידו ברסלב"

ע"ש הצדיק אדמו"ר טוהרין מברסלב זי"ע
בארץ ובחול

בעז"ה יום ג' לסדר לך ז' מר השו"ן התשע"ג

שלום רב אל דן נרו יאיר

לנכון קיבלתי את מכתבך

חסידות ברסלב לא תלויה בשום דבר, בשום לשון, בשום עדה, בשום לבוש. כמו שבפירוש אמר רביז"ל (חיי מוהר"ן סימן של"ט) על הפסוק (יחזקאל ל"ו) ונתתי לכם לב בשר ודרשו הכמינו הקדושים (בראשית רבה פרשה ל"ד סימן כ"א) אל תקרי בשר אלא בוסר, שיהיה כל אחד בוסר בחלק של הבירוי, ל"ב בס"ר אותיות ברסלב, היינו כי הנביא אומר "והסירותי מכם לב האבן" כשיש לאדם לב האבן הוא סתום לגמרי לא יכול לדבר עם הקדוש ברוך הוא כי לבו מאובן כמו אבן, וכמו כן לא אכפת לו מהזולת, אבל כשאדם זוכה ומתקרב אל רביז"ל על ידי זה נמס לב האבן ונעשה לב בשר ומתחיל להרגיש את אחרים וכן מתחיל לדבר אל הקדוש ברוך הוא, ולכן דבר רביז"ל לא תלוי בשום לבוש וכו' בשום עדה וכו' בשום חסידות וכו' רק לפתוח את הלב אליו יתברך.

אשרי ואשרי מי שזוכה להתקרב אל רביז"ל בתמימות ובפשיטות בלי שום חכמות והשכלות כלל, ויציית את רביז"ל על כל אשר יאמר כי הוא זה, אשר בפירוש גילה לנו רביז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן קכ"ג) שהעיקר והיסוד שהכל תלוי בו לציית את הצדיק על כל אשר יאמר כי הוא זה, ולכן אצל רביז"ל העיקר הוא שמחה לשמוח את עצמו עם כל נקודה ונקודה טובה שיש בו מנקודת היהדות, וכן להתמיד בלימוד תורה הקדושה שיעורים כסדרן מקרא משנה גמרא וכו' ועל כולם להרגיל עצמו לדבר עמו יתברך כאשר ידבר איש אל רעהו והבן אל אביו.

ולכן כל זה כבר לא תלוי לא בלבוש וכו' ולא בעדה וכו' ולא בחסידות וכו' אקווה שתבין דבר מתוך דבר.

המאחל לך חודש מבורך

המקור בנים

בס"ד גליון כ' פרשת תצוה ה'תשע"ט

גליון שבעי להניכי הישיבות בני התורה המקור בנים לאורו של רביה"ק מוהר"ן מברסלב זיע"א

מאמר בפנימיות הפרשה, משרשי הדברים עד לעובדא ולמעשה

הדשרני קרבתי

תצוה – מצוה הרצון

מאמר זה נכתב בדרך לאומן, במסגרת נסיעת 'המקורבים לרבנו הקדוש!' פרשת תצוה היא המשך לפרשת תרומה, ששניהם יחד עוסקים בעניין המשכן, ובזה הם המשך והשלמה לכל סדר יציאת מצרים וקבלת התורה שבחומש שמות, כפי שהתבאר במאמר הקודם [פרשת תרומה]. ובשנה מעוברת, חותמים בפרשה זו את סדר השוכבי"ם.

פרשת תרומה עוסקת בכלי המשכן, ופרשת תצוה בבגדי כהונה ובקדושת הכהונה. ועניין זה צריך הבנה, מפני מה נתייחד שבט אחד להיות 'כהנים', ומדוע לא יהיו כולם שוים, כמו כן צריך להבין מהות בגדי הכהונה, ואיך כל זה שייך למהות עניין המשכן.

בפרשה זו לא נזכר שמו של משה רבינו. ואמנם יש עוד פרשיות שבהם אינו מוזכר [כגון עקב, ואתחנן, שופטים וכיוצא] וזאת משום שהוא 'המדבר' שם, אבל בפרשה זו שהוא 'המדובר' ולא המדבר, היה מן הראוי שיהיה כתוב שמו. והמעט הידוע מבואר בדברי הוזהר הקדוש, שהוא מחמת שאמר 'מחני נא', ונתקיים בו בפרשה אחת בתורה, ובפרשה זו הל' הסתלקותו ככל שנה. וגם דבר זה אומר דרשני, מה עניין 'העונש' הזה ועל מה.

התמיחות בפרשה

א. 'זאתה תצוה' – מה ההדגשה 'אתה', שלא נכתב עד הנה בשום ציווי ממלאכת המשכן, ומהו תוספת ה', שהוא כביכול 'מוסיף' על עניין ראשון.

ב. מה עניין פרשת הדלקת המנורה לכאן, והלא אין עוסקים עדיין בעבודת המשכן אלא בהכנתה. ומצות הדלקת המנורה מופיע בסדר הקרבנות בפרשת אמור יחד עם מצות לחם הפנים, ואם כן מה עניינו לכאן בסמוך לסדר 'מלאכת המשכן' [וכן בפרשת בהעלותך סמוך לסדר קרבנות הנשיאים].

ג. 'זאלה הבגדים אשר יעשו' – ואילו כשמפרט את הבגדים אינו מפרט את כולם אלא רק ששה, למעט הציץ והמכנסיים. וצריך להבין מפני מה נשמטו אלו מהכלל.

ד. צריך להבין את גודל החומרא שיש בבגדי כהונה, שכל שינוי קטן בהם מחייב מיתה, אם הוסיף בגדים או הוסיף, ואם אינם לפי מדתו או שהתלכלכו מעט, ובגמרא יש צד שאפילו אם נכנס אויר בין בגדו לבשרו – מה שלא מצינו כדוגמתו בשום מצוה בתורה, ואיך זה עולה בקנה אחד עם כל ההתקרבות שמבטא כל המשכן והקרבנות.

ה. צריך להבין עניין השמטת שמו של משה מפרשת תצוה, מה עניינו.

ביאור הפשט

א. בדברי הרמב"ן מבואר שדווקא בעניין שמן זית וך, נאמר 'זאתה תצוה'. כי בכל שאר הציוויים, היה משה רבינו 'שליח' להעביר רצון ה' אל האחרים שיעשוהו, אבל בשמן זית שאי אפשר לאף אחד לעשותו, אלא מי שיש לו יש לו, ומי שאין לו אין לו – נשארה המצוה אצל משה בעצמו שיביאווהו אלו.

ובדברי האור החיים הקדוש מבואר, שבפרשה זו נצטווה משה להעניק גדולה לאהרן, והיה בזה נסיון למשה שצריך לוותר בעצמו על הגדולה הזאת וליתנה לאהרן, ולכן היה צריך שהוא בעצמו יעשה זאת, ומפני כך נכתב 'זאתה' תצוה. ובוה יש פתח מעט להבין מפני מה נתעלם שמו של משה, מגודל הביטול שהיה נצרך ממנו, וכפי שיתבאר.

ב. באור החיים הקדוש מבואר, שלא נמנו הציץ והמכנסיים בכלל הבגדים, כי הם אינם 'בגדי כהונה' ככל האחרים, אלא גבוה יותר או נמוך יותר; הציץ – גבוה יותר מהם, ומכנסיים – נמוך יותר, ונועד 'לכסות בשר ערוה'.

ביאור הפנימיות

על פי פנימיות, עניין הכהנים ובגדי הכהונה, ועניין עבודתם – הוא ה'למעשה' של קרבת ה' שהתגלה במשכן.

שהרי עניין המשכן, כפי שנתבאר במאמר הקודם – הוא לעשות יהוד קודשא בריך הוא ושכינתיה, דהיינו לגלות איך הקב"ה שוכן כאן בתוך העולם, בתוך כל פרט ופרט בדומם צומח חי ומדבר, ובתוך כל מדה ומדה וכל מאורע ומאורע, כמו שכתוב 'ושכנתי בתוכם' לשון רבים – בתוך כל אחד ואחד ובתוך כל מצב ומצב.

אמנם, כפי שיש 'אמונה' ויש 'ביטחון', והביטחון הוא ה'למעשה' של האמונה. כך יש 'השראת השכינה' ויש את ה'למעשה' של זה, ועניין זה מתבאר בפרשה זו, וכפי שיתבאר.

* * *

וביאור העניין כך הוא:

יש שתי מיני הנהגות של הקב"ה; יש הנהגה הנקראת 'זעיר אנפין', ויש הנהגה הנקראת 'אריך אנפין'. ההנהגה הראשונה מתאימה לפי הכלים והמדות של העולם הזה. והנהגה השנייה היא כביכול 'למעלה' מהכלים והכללים של העולם הזה.

העולם הזה מתנהג באופן מוגדר ו'מצומצם', לפי כללים מוגדרים ומחייבים. אדם אינו יכול בתוך עולם של 'גבול' להתנהג בהפקרות 'בלוי גבול', כי מי שהולך בעצימת עיניים נתקע בקיר, ומי שמנסה להאכיל את גופו יותר ממה שהוא יכול, או שלא לאכול ולהתלבש בכלל – לא יוכל להינצל מהתוצאות שיחזרו לעומתו.

כך זה בעולם הגופני. וכך זה בעולם האנושי – יש מנהגים וגבולות אנושיים של בין אדם לחברו, שמי שאינו מגביל ומתאים עצמו לכך, 'נענש' אם ירצה או לא. ויש כמובן חוקים וגבולות מדיניים ומשפטיים, שמי שאינו מתאים עצמו אליהם – נקנס ונענש.

וכך הוא גם הנהגה של התורה. התורה מדברת לפי הכללים של העולם הזה, וכל הכללים הללו נבראו לפי התורה שהרי 'אמתכל באורייתא וברא עלמא', והתורה מגדירה בכירור מה הם הכללים של הטוב ומה הם הכללים של הרע,

והכללים הללו 'מהיבטים' את התוצאה של 'אם בחוקותי תלכו' או להיפך הם ושלום.

ואמנם אין זו הנהגה של 'דין', כפי שעלה במחשבה תהילה – שאז מיד היה נענש החוטא, כמו מי שדופק ראשו בקיר שהתוצאה היא מיד... אלא הנהגה של 'רחמים', שיש המתנה בין החטא לבין העונש, ויש אפשרות של תיקון ועוד, אבל עדיין הנהגה זו היא הנהגה של 'משפט'.

אמנם יש הנהגה שהיא 'למעלה' מהעולם, ואינה משועבדת בכלל לכללים ולהגדרות של העולם הזה, אלא היא הנהגה של אהבה ושל רחמנות בלי גבול ובלי שיעור, לא לפי הכללים ולא לפי הכללים. אמנם צריך להבין מה עניין ההנהגה הזאת, למה זה מיועד, ואיך זוכים לזה.

* * *

והתשובה היא, שההנהגה האמיתית של השם יתברך היא דווקא ההנהגה העליונה, והתפקיד שלנו הוא 'לגלות' את ההנהגה הזאת, ולהמשיך אותה לתוך העולם הזה. אך אי אפשר להגיע לזה ולפעול זאת – רק על ידי הנהגת 'המשפט' של העולם הזה. וזאת בשני אופנים שהם שני שלבים.

השם יתברך ברא את העולם הזה, עם כל הכלים והכללים הללו, משום שרק על ידי כך אפשר להשיגו, וכפי שנתבאר בפרשת תרומה, ולכן אי אפשר לדלג ולהתחיל בלי הגבולות והכללים של העולם הזה, דהיינו הכללים של התורה ושל 'המשפט' שהם ההנהגה של 'זעיר אנפין'.

אמנם דווקא מתוכם, מגלה האדם כמה הוא זקוק לרחמים, כי העולם הזה הוא מקום כל כך קשה מר ומנוכר, והכללים הנוקשים שבו כל כך אכזריים – שאי אפשר להתמודד עמו, וכך גם בקיום התורה – שכוות הגוף והיצר נוקשים כל כך, שבאמת אי אפשר לעמוד כנגדם, כמו שאמרו חז"ל 'יצרו של אדם מתגבר עליו בכל יום ומבקש להמיתו, ואלמלא הקב"ה עוזרו אין יכול לז', זאת אומרת שבכוות עצמו אי אפשר להתמודד כלל עם העולם, לא בגשמיות ולא ברוחניות.

וכשאדם תופס את המצב האמיתי שלו, כמה הוא מסכן ומסוכן, וכמה הוא סובל ומיוסר – הוא מבין שהוא זקוק לרחמים, ואז הוא פונה לכיוון מעלה 'ומזמין' את הרחמים האלו, וזה הצעד הראשון בדרך להשגת הנהגתו האמיתית של השם, והפעולה הזאת נקראת 'ביטול', כביכול אדם מרים ידיים ואומר 'אני לא מסתדר'.

את הפעולה הזאת טבע השם יתברך אפילו בגשמיות, שכשאדם מתייסר הוא עוצם עיניו, כאומר: 'אין כאן עולם, אני מהפש משהו אחר' וזה פעולה של בריחה מהייסורים, על ידי ביטול. וזו עצה טובה בכל מצב של התמודדות קשה, שהאדם יבטל עצמו לגמרי, כביטול מוחלט של הראיה והשמיעה והמחשבה, ובוה הוא מבטל מעצמו את השליטה של העולם הזה (ליקוטי מוהר"ן סה, ועוד מקומות).

אמנם אי אפשר להישאר במצב זה, כי כל עוד האדם בעולם הזה אינו יכול להתבטל לגמרי אלא רק לזמן מה, ולאחר מכן צריך לשוב 'אל המציאות', ואז לא די שהוא חוזר אל הייסורים, אלא הם מתגברים עוד יותר, מחמת שהתחיל

להילחם עמם. ואז, צריך לקחת את 'הרחמים' שהשיג בעת הביטול – ולהאיר אותם 'לתוך' הכלים והכללים של העולם.

אף שבאמת הרחמים האלו הם 'למעלה' מן העולם, ואי אפשר 'להלביש' אותם לתוך כלים וכללים, אבל יכולים להמשיך 'הארה' משם, שנותנת לו 'דעת' ומבט אחר על הכלים והכללים הללו, שהם לא 'סוף הסיפור' אלא יש משהו מעבר לזה, וממילא הם אינם כל כך מאיימים ונוקשים, אלא בסך הכל 'כלים' כדי להשתמש בהם.

* * *

מי שעוסק באמת בעבודה זו – להאיר את הרחמים הגבוהים הללו לתוך העולם, הם הצדיקים הגדולים, שהם זכו לביטול באמת, לזכך ולבטל את שליטת הגוף והצמצום של העולם, והם השיגו באמת את רחמי השם. והראשון שבהם היה משה רבינו, שביטל עצמו במסירות נפש ואמר 'מהני נא', והקב"ה 'קיבל' את בקשתו וביטלו, והוא נכלל בהנהגה העליונה והמשיך את הרחמים האלו לתוך העולם, ולכן גם הסתלקותו היה בשבת קודש בזמן המנחה, שאז מאירים הרחמים הגדולים האלו – הנקראים 'מצח הרצון'.

והרחמים האלו מתגלים במשכן, על ידי עבודת הכהנים. כי הכהן מרמוז על הנהגת הימין והחסד, שהוא תנועה של אהבה והתפשטות ללא גבול, והם מאירים זאת בתוך המשכן לתוך נשמות ישראל – מכוונו של משה. ולכן בפרשה זו לא נזכר שמו של משה, מחמת שכדי להמשיך את הרחמים האלו היה נצרך לבטל עצמו לגמרי.

ובתחילת הפרשה נצטוו על מצות המנורה, שכל עניינה אינה 'להאיר' במושג של אור שבעולם הזה, שהרי 'זכי לאורה הוא צריך', אלא כל מהותה 'לגלות' שהשיגה שורה בישראל – דהיינו 'רעוא דרעיון' שהשם יתברך רוצה בנו ויהי מה. ולכן היה צריך בדווקא שמן זית זך, בלי שמרים כלל, דהיינו בלי גבולות ובלי צמצומים, אלא הארה זכה ונקיה של רחמים, ובמצוה הזאת נאמר דווקא 'זאתה תצוה' כי רק משה רבינו יכול להמשיך הארה זו ונכתב בתוספת ו', כי זה המשך של כל ענייניו של המשכן שנכתב עד כאן.

ואז נכתב בגדי הכהונה, שמצד אחד הם המורים כל כך, דהיינו תוקף הדין והמשפט – שדווקא על ידי כך אנו מבינים כמה אנו צריכים לרחמים, ולאחר מכן צריכים להמשיך הארה מהרחמים האלו 'לתוך' הצמצום והמשפט ולכן גם השמן הוא על ידי 'כתישה' וכמבואר בזהר[...].

ושמונה בגדי הכהונה הם כנגד שמונה האותיות שבשמות הוי"ה ושם אדנות כשהם מתחברים יחד [שזה יהוד קב"ה ושכינתיה], שאז יש בהם 'בתחילה ו' בתחילתו, לרמוז על הכתר ועל המלכות כבוד 'אני ראשון ואני אחרון' – ולהמשיך הארת הכתר שהם הרחמים העליונים עד המלכות שהיא הדין והמשפט. ולכן הציץ שמרמוז על ה' הראשונה אינה 'בגד' כלל, אלא למעלה מזה, ונתון על מצח אהרן להמשיך הארת 'מצח הרצון', והמכנסים מרמוז על 'האחרונה', שהוא 'בגד' כפשוטו, וכיניהם יש שאר הבגדים, ואכמ"ל.

זכורות שיעורים ובתי-כנסת למקורבים!

עיר	נושא השיעור	מגיד השיעור	יום ושעה	לפרטים
בני ברק	תמימי דרך' הליכה עם תורה	לומדים בחבורה חבורת חניכי הישיבות ב"ב	יום שני בשעה: 7:40 בערב	0548487317
בני ברק קרית הרצוג	ליקוטי הלכות	לומדים בחבורה	מוצאי שבת בבית פרטי בשעה: 10:00	0548496139
בני ברק קרית הרצוג	שיעור התחזקות	נושא בפרישה	בכל ליל שבת מברכים	0548496139
בני ברק	התחזקות	רבנים שונים	יום שני בערב לבחורים	0548517128
בית שמש	חבורה ללימוד לקוטי מוהר"ן	לומדים בחבורה	יום שישי בשעה: 11:00 בבוקר	0548528387
קרית ספר	בית מדרש 'נצח ישראל'	תפילות שיעורים מלווה מלכה ועוד	רח' מסילת יוסף 34 (מאחורי 'בר כל')	

בשורה טובה תדען עצמם!!! אי"ה בקרוב בית מדרש חדש למקורבים בבני-ברק!!

עזרו לנו להגדיל את ההפצה!
ע"י תרומה כמכשיר 'קהילות' חפשו: 'עלמא דאורייתא' תרמו וכתבו: עזרו 'המקורבים' תזכו למצוות!

השיעורים הקבועים לשבת תצוה ולשבועי כי תשא

יום	חודש אדר א'	הדף היומי מסכת חולין	משנה ברורה עמוד היומי 'דרשו'	ליקוטי מוהר"ן ח"ב	ליקוטי הלכות חלק 1	עמוד היומי בזה"ק זוהר חדש
ז	יא	פא	חזרה	כח.	כד	עו:
א	יב	פב	שנח, ב	ח:	כה	עז:
ב	יג	פג	שנח, ב-ג	כט.	כו	עז:
ג	יד	פד	שנח, ד-ז	כט:	כז	עח:
ד	טו	פה	שנח, ח-ט	ל.	כח	עח:
ה	טז	פו	שנח, י	ל:	כט	עט:
ו	יז	פז	חזרה	לא.	ל	עט:

התורה הנלמדת בחבורת 'תמימי דרך' העולמית: ליקוטי מוהר"ן, חלק ראשון, תורה ב.

התורה הנלמדת: ליקוטי מוהר"ן, חלק א' תורה ב'.

על הפרשה ו' פנינים על פרשת השבוע

אהרן הוא בחינת משפט

הנה בסוף התורה מפרש רביז"ל שאהרן הוא בחי' משפט ומביא את הפסוק מפרשת השבוע בעניין החושן, וכלשונו 'אהרן בחי' משפט. כמ"ש (שמות כח) ונשא אהרן את משפט בני ישראל, והנה קודם לכן מבואר בתורה שהדרך לבוא למשפט הוא ע"י צדקה, ויל"ע אם יש שייכות בין הדברים.

והנה אין איתנו יודע עד מה ובוודאי דברי רביז"ל עמוקים מאוד מאוד, אבל כבר נתן לנו רביז"ל רשות לעיין בתורתו ולנסות לדמות מילתא למילתא וגילה לנו שהוא תיקון גדול אף אם לא נכוון לכוונתו האמיתית, וממילא בוודאי עלינו להתור ולחפש בזה כפי יכלתנו.

משפט הוא בחינת תיקון הממון

והנה משמעות העניין לכאן' שבחי' המשפט שייך לתיקון הממון, ועל כן הצדקה שהוא עיקר בחי' תיקון הממון (וכמבואר בליקו"מ סי' כט) הוא בחי' תיקון המשפט [וכן מתבאר מהמובא בשיש"ק בשם ר"א בר"נ שעניין תיקון המשפט הוא שמירת דיני הממונות, והוא לעיל בפר' משפטים, ומשמע שהוציא זאת מהמבואר בדברי רביז"ל שהמשפט הוא ע"י צדקה, דהיינו תיקון הממון, וממילא מתבאר שכל עניין תיקון הממון שייך לזה].

עיקר תיקון הממון הוא בבית המקדש

והנה הממון הוא בחי' כסף וזהב שהם בחי' גוונים עילאין (וכמבואר בליקו"מ סי' כח), וזה מה שבמשכן היה הרבה כסף וזהב כי שם הוא עיקר מקום התגלות הגוונים עילאין והכבוד דקדושה, ובאמת כל עיקר מה שהזהב בא לעולם הוא בשביל המשכן וכמובא במדרש (שמות רבה פרשת תרומה פרשה לה סימן א) והרבה בריות ברא הקדוש ב"ה בעולם ולא היה העולם ראוי להשתמש בהן והיו ראויין להגנוז ולא נגנוז מפני כבוד הקדוש ברוך הוא ואיזה זה זהב, א"ר אבהו טובה גדולה חלק הקדוש ברוך הוא לעולמו בזהב וכו', א"ר שמעון בן לקיש לא היה העולם ראוי להשתמש בזהב ולמה נברא בשביל המשכן ובשביל בית המקדש?

וזה ג"כ בחי' בגדי כהונה שהם בחינת 'לכבוד ולתפארת', ושם ג"כ היה הרבה זהב, בפרט בחושן ובאפוד, כי עיקר הכבוד דקדושה הוא בבית המקדש, ושם היה עיקר תיקון הממון דקדושה וכנ"ל שכל מציאות הממון שהוא זהב וכסף, הוא בשביל בית המקדש.

החושן הוא בחינת תיקון המשפט

ועל פי זה נפלא מאוד מה שדייקא אצל החושן שעשוי מזהב כתיב 'ונשא אהרן את משפט בני ישראל', כי בזה הוא עיקר תיקון המשפט דקדושה שהוא ע"י תיקון הממון וכנ"ל ויש להמתיק ולבאר עוד שעניין המשפט הוא עמודא דאמצעיתא שהוא בחי' תורה, והוא שייך גם בעצם

עניין תיקון הממון, כי צריך להיזהר לא ליטות לימין ולשמאל, היינו שלא לנטות אל הממון באופן ששוכח מהשי"ת ואין ממונו ממון דקדושה, אבל לעומת זאת יש להיזהר מנטייה להיפך לומר שאין שייך לקדש את הממון, וקדושה הוא רק ע"י פרישות מהעוה"ז, וזהו דרך העכו"ם כידוע, וגם בפרט זה יש קליפת עשו וישמעאל, כי עשו אינו מאמין כלל בקדושת החומר ואומר שקדושה הוא רק בפרישות מהעוה"ז לגמרי, ואילו ישמעאל אומר שאי"צ כלל לקדש את החומר והכל טוב, אבל דרך התורה היא דרך האמצע דייקא, לידע שצריך לקדש את החומר, אבל זה אפשרי, וזה מה שבמשכן והמקדש היה עשירות וממון דקדושה שבזה נתגלה שאדרבא שרש הממון והזהב וכסף הוא דייקא לצורך הקדושה, ועל כן הכהן גדול היה לו בגדים מזהב בכחי' לכבוד ולתפארת, זה בחי' קדושת הממון והעלאתו לשרשו בקדושה, וע"כ דייקא בחושן שהוא עשוי מזהב שהוא בחי' תיקון הממון שהוא עיקר הגשמיות, כתיב 'ונשא אהרן את משפט בני ישראל', כי בזה נתתקן בחי' משפט וזה עצמו מעורר רחמים וזכרון לבני ישראל, כי זה עיקר מעלתם מה שהם הולכים בדרך התורה וזוכים לתיקון המשפט.

חינוך המשכן הוא ע"י דיבורי תפילה

ובהמשך הפרשה מבואר עניין המילואים, והתחלת הפרשה הוא בלשון 'זה הדבר' וכו', ומצינו במדרש שדורשו לשון דיבורי תפילה, וזה מתוק מאוד על פי המבואר בדברי רביז"ל שעיקר בניין המשכן הוא ע"י התפילות, ועל כן עיקר חינוך המשכן הוא דייקא ע"י בחינת תפילות.

וז"ל המדרש (שמות רבה פרשה לה סימן ד) 'דבר אחר זה הדבר הה"ד (הושע יד) קחו עמכם דברים, וזה שאמר הכתוב (תהלים כו) ארחץ בנקיון כפי לשמיע בקול תודה, יכול אף להקריב פרים ואילים תלמוד לומר לשמיע בקול תודה, לפי שישראל אומרים רבון העולם הנשיאים חוטאים ומביאים קרבן ומתכפר להם, משיה חוטא ומביא קרבן ומתכפר לו, אנו אין לנו קרבן, אמר להם ואם כל עדת ישראל ישגו וגו' א"ל עניים אנו ואין לנו להביא קרבנות, א"ל דברים אני מבקש שנאמר קחו עמכם דברים ושובו אל ה' ואני מוחל על כל עונותיכם, ואין דברים אלא דברי תורה שנאמר (דברים א) אלה הדברים אשר דבר משה, אמרו לו אין אנו יודעים, אמר להם ככו והתפללו לפני ואני מקבל, אבותיכם כשנשתעבדו במצרים לא בתפלה פדיתי אותם שנאמר (שמות ב) ויאנהו בני ישראל מן העבודה ויזעקו, בימי יהושע לא בתפלה עשיתי להם נסים שנאמר (יהושע ז) ויקרע יהושע שמלותיו, ומה אמרתי לו נטה ככידון, בימי השופטים בכביה שמעתי צעקתם שנאמר (שופטים ז) ויהי כי זעקו בני ישראל אל ה', בימי שמואל לא בתפלה שמעתי להם שנאמר (שמואל א' ז) ויזעק שמואל אל ה' בעד ישראל ויענהו ה', וכן אנשי ירושלים אף על פי שהכעיסוני בשביל שבכו לפני רחמתי עליהם שנא' (ירמיה לא) כה אמר ה' רנו ליעקב שמחה וגו', הוי איני מבקש מכם לא זכחים ולא קרבנות אלא דברים שנאמר קחו עמכם דברים ושובו אל ה' עכ"ל. והוא נפלא מאוד שדייקא בעניין הנוכת המשכן נרמז העניין של תפילה כי זהו באמת יסוד בניין המשכן וכנ"ל.

עבודת היום ו' עניין פורים קטן על פי תורה זו

בפורים קטן מאיר הארת פורים בשלימות

א) הנה מוהרנ"ת (בהלכות נהלות הלכה ד מאות יא ואילך) מאריך מאוד לבאר עניין פורים על פי תורה זו, ומבאר באריכות שהמון הוא הקליפה המהלשת את לב האדם מלהתפלל, ומרדכי ואסתר הם הכנענתם,

ואחר כך מכאן גם את המצוות של פורים, והנה הארה זו בוודאי מאירה גם בפורים קטן שמאיר בו הארת בחי' פורים בשלימות כמובא, ונעתיק בזה כמה לשונות מדברי מוהרנ"ת, שמבואר בהם יסוד העניין של כח התפילה שמאיר בפורים, ואמנם אי אפשר להעתיק כל אריכות דבריו, אבל נעתיק בזה יסודות העניינים.

קליפת עמן עמלק מחלשת את לב האדם מלהתפלל

וז"ל שם (אות יא) 'וזה בחינת תקף הנגס של פורים שהוא מפלת המן עמלק שהוא גדול מכל הנפסים, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה. כי זה הפועל שנכנס בלב פמה אנשים למעות כאלו כל התפלות לריק הם ושלום, פשוטין שצויעין ומתפללים ומתהננים ימים ושנים ואינם נושעים פנ"ל, זה הפועל נמשך מביחינת קלפת המן עמלק שעל ידו עקר אריכות הגלות המר הזה שהוא גלות אדום, שהוא בחינת עמלק שהוא מזרע אדום.

כי עמלק הוא כלל כל הקלפות והפטרות אהרא והוא המסית והוא המקטרג והוא המחליש את הדעת מלהתחזק בתפלה, כי הוא בעצמו מסית את כל אחד מישראל במה שהוא מסיתו בתאות ובהרהורים ובמדות רעות רחמנא לצלן, ומחמת זה מתגבר הגלות הם ושלום, ועל ידי זה בעצמו הוא מחליש את הדעת מלהתחזק בתפלה מאחר שפוטעה אותם בדעתם הלא אתם רואים שאינכם פועלים כלל בתפלתכם הם ושלום, וכשמתרשלים בתפלה מתארה הגלות יותר הם ושלום, וכל מה שמתארה יותר הגלות מחליש הדעת מלהתפלל יותר ויותר וכן חוזרת הלילה הם ושלום הם ושלום.

ועל כן באמת מתארה הגלות מאד עד שלא היה אפשר לצאת מהגלות הם ושלום על ידי רבוי תחבולותיו הרעים לולא ה' שהיה לנו שהוא בעצמו לוחם עמו בכל דור ודור, כמו שכתוב, מלחמה לה' בעמלק מדר דר. והוא ברחמי שולח לנו בכל דור ודור צדיקים נפלאים שבחמתם הנשגבה הם מכניסים בדעתנו לבלי לזאש עצמנו מן הרחמים בשום אופן ומכניסים בלבנו התחזקות נפלא להתחזק בתפלה תמיד יהיה איד שהיה ועל ידי זה תבוא הגאולה במהרה.

וזה בחינת תקף הנגס של פורים, כי המן הרשע ימח שמו, הוא בחינת הקלפה שרצה להתגבר בסוף הגלות של כל לעבב הגאולה ולהחליש לב בני ישראל מלהרבות בתפלה מחמת שרואים שפכר עבר הזמן שהכטיחו אותם לגאולם לסוף שבועים שנה ועדין לא נגאלו, וכו' כי המן עשה עצמו עבודה זרה שהוא הפך עבודת התפלה, שהוא בחינת אמונה, כי הוא בחינת פגם התפלה, הינו בחינת הקלפה שמחליש לב האדם מלהתחזק בתפלה על ידי שרואין אריכות הגלות שצויעקים ואינם נושעים וכנ"ל. כי המן הוא מזרע עמלק ימח שמו, וזה עקר מלחמת עמלק בכל דור ודור, כי עקר אריכות הגלות על ידו וכנ"ל.

ובמהמשך (אות יב) כי בחינת קלפת המן עמלק רוצה להפיל שכחה בלב האדם כאלו עדין לא התחיל ה' ותברך להושיענו כלל הם ושלום. אחרי אשר באמת כבר ראינו בעינינו ישועות נוראות נסים ונפלאות עד אין חקר ואין מספר שעשה עמנו בכל דור עד היום הזה, כי הוציאנו ממצרים באותות נוראות במסות באותות ובמופתים וכו' ונתן לנו את התורה באותות נוראות וכו'. והושע ב"ש ארץ ישראל שלשים ואחד מלכים וכו'. וכל הנסים והישועות שבימי דוד ושלמה וכן בכל דור. אבל עמלק ימח שמו, רוצה להתגבר בכל פעם ולהחליש לב האדם כאלו עדין לא התחיל ה' ותברך להושיע כלל, ועל ידי זה בעצמו הוא מתגבר על ישראל גם בגשמיית ומאריך הגלות.

ואחר כך מאריך מאוד לבאר שזה בחי' ראשית גויים עמלק, שהוא כבוד דסטרא אחרא היפך הכבוד וקדושה שהוא בחי' התפילה כמבואר בפנים, ומסיים (באות טז) 'נמצא שקלפת המן עמלק הוא בחינת הקלפה

המחלשת ומרשלת לב האדם מלהתפלל מחמת שרואין אריכות הצרות והגלות רחמנא לצלן וכנ"ל שזהו בחינת סכרינין יבשתא הוא הנאמר בהתורה הנ"ל שסוכרים הם ושלום כאלו כל התפלות לריק הם ושלום, שזה הפועל נמשך מקלפת המן עמלק פנ"ל.

מרדכי ואסתר

ועל כן היה הכנעתו על ידי מרדכי ואסתר שהם בחינת כלל התפלות של הצדיק האמתי וכן נסת ישראל. כי מרדכי היהודי זה בחינת צדיק הדור שהוא בחינת משיח, שהוא בחינת ריח שהוא כלול מכל התפלות, כי כל מלחמתו וכל הכבישות שלו הם על ידי תפלה, כמבאר שם בהתורה הנ"ל. כי מרדכי הוא בחינת בשמים ראש מר דרור שתרגומו מרי דכ"א, כמו שדרשו רבותינו זכרונם לברכה, הינו בחינת ראש ושרש של כל התפלות שהם בחינת ריח, בחינת משיח, כי הוא בחינת בשמים ראש מר דרור. וזהו בשמים ראש, ראש דיקא בחינת ראש ובכור שהוא עבודת התפלה פנ"ל, הפך בחינת ראשית גוים עמלק שהוא בחינת התרשלות מהתפלה כאלו עדין לא התחילו לפעל כלל, ומרדכי בחינת בשמים ראש וכו' שמחוק את לב כל אחד ואחד מישראל להתחיל בכל פעם מחדש להתחזק בתפלה, כי כבר פעלנו הרבה אף עדין אנו צריכין לפעל הרבה מאד עד שנגמור הכנין בשלמות בחינת בנין המושכן להחזיר ה' ותברך אלינו בבחינת פנים בפנים וכנ"ל.

ואסתר היא בחינת ננסת ישראל בחינת התפלות של כל אחד ואחד מישראל מה שמתפללין בתקף אריכות גלותם וצרתם בגוף ונפש, והיא נקראת אסתר על שם ההסתרה בחינת ואנכי הסתר אסתיר פני וכו', כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, הינו שבעת אריכות הגלות נדמה כאלו ה' יתברך מסתיר פנים ממנו וכאלו התפלות הם לריק הם ושלום. אבל ננסת ישראל עם קדוש בחינת אסתר הם מחזקים את עצמם בתפלה תמיד אפילו בתקף ההסתרה שבתוך הסתרה, אפילו החלישי פח שבישראל שאין להם פח לסדר תפלתם כראוי עד שמתגברת עליהם מלכות הרשעה בחינת מלכות אחשוורוש בחינת ותלקח אסתר אל המלך אחשוורוש, גם אז הם מתגברים בתפלה תמיד.

וכל התחזקות בחינת אסתר לצעק תמיד לה' יתברך היה על ידי מרדכי המרמוזה על פה, כי מרדכי בחינת צדיק הדור עוסק תמיד ללמוד עם כלל ישראל בחינת אסתר שיתחזקו עצמן בתפלה תמיד אפילו בעת אריכות הגלות בכלל, ובפרט בגוף ונפש אפילו בתקף ההסתרה כמו שכתוב, ויהי אמן את הדסה היא אסתר בת דוד. כי אסתר נקראת הדסה על שם התפלות שעוסקים בהם תמיד שהם מעלין ריח טוב פתדם, כי גם התפלות של החלישי פח שבישראל שהם בבחינת אסתר בבחינת הסתרה גם הם מעלין ריח טוב לפניו יתברך על ידי הצדיק הדור בחינת מרדכי שאילו אנו מקשרין תפלתנו שהוא מעלה גם תפלתנו לפניו יתברך לריח ניהות, כי כל החיות והגדול של אסתר שהיא בחינת ננסת ישראל הוא על ידי הצדיק הדור שהוא בחינת משיח, כי הצדיק הוא מכניס בלב ישראל ומחזק לבם להתפלל תמיד והוא מקבל כל תפלתם שמקשרין אליו ומעלה אותם לפני ה' יתברך ובונה מהם קומת השכינה.

תוקף הנם של פורים

ועל ידי זה זכינו לתקף הנגס של פורים אשר כמוה לא נהיתה, ונקבעו ימי הפורים לדורות לעשות אותם ימי משתה ושמחה, כי זכו מרדכי ואסתר אז על ידי עצם קדשתם וגדלתם על ידי שהרבו בתפלה והכניסו בישראל לתרבות בתפלות וצעקות אפילו לאחר גזר דינם עד שבטלו הגזרה ונתהפך הדבר שתלו את המן וכו'. והיה להם גם נורא וישועה בזאת עד שזכו להמשיך הארה הזאת בכל דור ודור שגם בימי הגלות האחרון הארה המר הזה יאיר עלינו הארת מרדכי ואסתר בכל שנה ושנה, שעל ידי זה נזכה

להתחזק בתפילה תמיד אפילו עתה שהגלות מתארך מאד מאד בעונותינו הרבים בגוף ונפש בכלל ובפרט. וזה בהינתן גדל שמחת פורים, כי זה עקר השמחה בשאוכין לידע בברור שה' יתברך שומע תפלותינו תמיד באשר שמע תפלתנו בימי מרדכי ואסתר, כמו שכתוב, אגילה ואשמחה בהסדר אשר ראית את עניי וכו'. על ידי זה אנו בטוחים שגם עתה ישמע את שזענו בכלל ובפרט, כמו שכתוב, ואני בהסדר בטחתי וגל לפי בישועתך וכו'.

כל המועדים בטלים חוץ מפורים

וממשיך (באותו יום) ועל כן כל המועדים בטלים וימי הפורים לא נבטלים, כי גאולה האחרונה תגדל מאד עד שלא יהיה נזכר כל כך תקף הנסים של הגאולה הראשונה, וכמו שכתוב, ולא יאמר עוד חי ה' אשר העלה את בני ישראל מארץ מצרים כי אם חי ה' וכו' וכמו שאמרו רבותינו וזכרונם לברכה שתהיה גאולה אחרונה עקר ויציאת מצרים טפלה לה. ומגדל השמחה שיהיה אז תמיד מעצם רבוי הישועות והנפלאות שיהיה לנו אז לא יהיה נזכר כל כך שמחת יום טוב שהם זכר ליציאת מצרים, כי גאולה האחרונה תגדל ביותר הרבה מאד ויהיו כל ימינו ימים טובים ימי ששון ושמחה. וכמו שכתוב, ונרננה ונשמחה בכל ימינו עד שלא יהיה נזכר שמחת יום טוב מאחר שיהיו כל ימינו בשמחה. אבל שמחת פורים יהיה נזכר גם אז מאחר שעל ידי הנס של פורים שהוא מחיית עמלק וגדלת מרדכי זכינו להמשיך עלינו הארת מרדכי, שהוא בהינתן בשמים ראש מר דרור, שעל ידי זה זכינו להתחזק בתפילה תמיד גם בסוף אריכות הגלות הפור הזה. ועל ידי זה היה עקר הגאולה האחרונה, כי עקר פלי זינו של משיח הוא התפלה כנ"ל, על כן ימי הפורים לא יתבטלו גם אז מאחר שעל ידם היה עקר הגאולה האחרונה וכן"ל, עד כאן עיקרי היסודות בעצם הארת התפילה, ואחר כך ממשיך לבאר את מצוות יום הפורים.

זה פשטות העניין של פורים

ובאמת זהו עיקר הלימוד וההארה של פורים, אף לפי פשוטן של דברים, וכמו שכתב הרמב"ם (סוף מנין המצוות) וז"ל יצונו לקרות המגלה בעונתה כדי להזכיר שבחיו של הקדוש ברוך הוא ותשועות שעשה לנו והיה קרוב לשועינו, כדי לברכו ולהללו וכדי להודיע לדורות הבאים שאמת מה שהבטיחנו בתורה כי מי גוי גדול אשר לו אלקים קרובים אליו כיו"א אלקינו בכל קראנו אליו וזה גם עניין תענית אסתר כמבואר ברמב"ם ומובא במשנ"ב בסי' תרפו, ועל כן תענית אסתר הוא כחלק מסדר הפורים לכמה ראשנים כמובא ברא"ש ריש מגילה, וכל זה מאיר בשלימות גם בפורים קטן, כי זהו עצם הארת היום.

פורים קטן מאיר את בהינתן הקטנות

ג) והנה מבואר בסוף המאמר שהעיקר הוא להזהיר את התפילה שהיא בבחינת קטנות, וכלשון רבינו"ל שם וזהו פרש רש"י: 'להזהיר הגדולים על הקטנים, הינו צדיק הדור, שהוא בהינתן משה מאור הגדול וזהיר ויאר את התפילה, שהיא בהינתן מאור הקטן, ולפי משמעות כללות המאמר, מובן שכל הכלולים של בחי' עשו וישמעאל, שהם בחי' עננין דמכסיין על עיני, ומונעים את האדם מהתפילה, זה עצמו מה שהתפילה בקטנות, והצדיק מזהיר גם את התפילה שהיא בקטנות, ונותן לכל אחד את ההארה והדעת לידע שבאמת יש לו כלי זין נורא שהוא התפילה.

ויש לבאר שזה מה שנקרא בפה כל ישראל פורים שבאדר א' בשם "פורים קטן", כי עניינו להאיר את בחי' הקטנות, ובפרט הקטנות שבבחי' תפילה שזה עיקר בחי' הפורים וכו"ל, כי אף שגם פורים גדול עניינו להאיר את כח התפילה, אבל אז ההארה יותר באתגליא בבחי' של מוחין דגדלות ע"י המצוות של מקרא מגילה משלוח מנות ומתנות לאבינונים, אבל בפורים קטן שאין את המצוות באתגליא, הרי הוא בבחי' קטנות, ושם דייקא מאיר הארת פורים, לידע שתמיד יש לנו את הכלי זין של התפילה, וכל תפילה פועלת, גם תפילה שהיא נראית בבחי' קטנות.

אחי היקר!

עד מתי נחכה למשיח --- בשביל ללמוד זוהר ? ? ?
הגיע הזמן שנבין --- לימוד הזוהר מביא את המשיח !!!

כותב הזוהר הקדוש (פרשת נשא, קכו): "ומשום שעתידים ישגאל לטעם מעץ החיים, שהיא ספר הזהר הזה, יצאו בו מהגלות ברחמים!!"

רכוש לך עוד היום את ספר הזוהר הקדוש עם הפירוש הנפלא 'מתוק מדבש'!
משלוח חינם עד הבית! וכן ניתן להזמין את כל ספרי בעל 'מתוק מדבש'.
ע"י נציג אישי: 054-848-73-17

קו 'זוניכי הישיבות - ברסלב' בני התורה המקורבים לאורו של רביה"ק מוהר"ן מברסלב זיע"א 077-31-40-331	
שלוחה: 1	הודעות ועדכונים.
שלוחה: 2	לשמיעת הגליון הנפלא 'הקבצו'.
שלוחה: 3	לשיעורים וכנסים שנמסרו למקורבים.
שלוחה: 4	1 - שיחות חברים \ הודעות מאזינים. 2 - להשאת הודעה למאזינים. 3 - לשלוחת 'הליכה עם תורה' - חבורת תמימי דרך'. 4 - למענה וייעוץ.
שלוחה: 5	סיפורי התקרבות וראיונות.
שלוחה: 6	1 - פניני ליקוטי מוהר"ן על התורה. הרב שרגא זילברמן: 2 - שיעורים בליקו"מ. 3 - שו"ת ברסלב. 415 - שיעורים מכלל משפיעי אנ"ש. 6 - שיחות ומכתבי מוהר"א ש"ש. 7 - הזוה"ק בלשה"ק. 8 - דברי גדולי ישראל במעלת לימוד עמוד היומי בזוה"ק.
שלוחה: 7	1 - שיעורים ברחבי הארץ. 3 - חבורות ברחבי הארץ. 2 - להשאת הודעה לביקוש שיעור או חבורתא.
שלוחה: 8	1 - קוי תוכן נוספים (מרכזיית: ברסלב \ פנימיות התורה \ האמונה). 2 - שירי ברסלב. 314 - שירים כלליים. 5 - שירי 'דרשו'. 6 - תיקון הכללי בניגון.
שלוחה: 9	1 - שידור חי.
שלוחה: 0	0 - הודעות קבועות ונחוצות.

ליצירת קשר, לתרומות, להנצחת שם, לקבלת הגליון באימייל, למוקדי ההפצה, ולפרסום בגליון פנו לקו המקורבים: 077-31-40-331 והשאירו הודעה בשלוחה: 72 או לאימייל: E0773140331@GMAIL.COM

ניתן לתרום את הגליון עד לביטחם דרך מכשירי 'קהילות' בכל רחבי הארץ! וכן דרך קו 'קהילות' 0732757000 בשלוחה: 11318 (בכל האופנים יש לציין: עבור עלון המקורבים, וכשהתרומה היא דרך הטל' יש להשאיר הודעה לאחר מכן בקו המקורבים הנ"ל בשלוחה 72 על סך התרומה, ושהיא מיועדת לעלון זה) תזכו למצוות! נשמח לקבל כל חומר לגליון ע"י שליחה לכתובת האימייל הנ"ל עד יום שני בערב בצירוף שם מלא ומיקום עיר! (אפשר שם וכתובת בדויים, ולציין זאת), עם זאת, אין התחייבות שהדברים יפורסמו, ואין לראות באי-פרסומם שום צד פגיעה (יתכנו הרבה סיבות, גם טכניות), בהצלחה!!

האם יש על רבנו גם סיפורי 'מופתים' כמו על אדמו"רים אחרים?

מוהרנ"ת כותב בהקדמת ספרו שבחי הר"ן: 'גם אין רצוננו לבאר קצת מופתים נוראים שראינו ממנו, כי אין אנו עוסקים לספר בשבחי הקדושים כי אם מה שנוגע ליראת השם'. ועוד הוא כותב¹ כי אין זה שבחו האמיתי לספר עליו מופתים, אלא עיקר המטרה של מה שמספר עליו הוא כדי שיתעוררו ולכת בדרכו.

יחד עם זה במקום אחר מספר מוהרנ"ת כמה ענינים היוצאים מגדר הטבע שנראו אצלו², כגון ידיעת עתידות, וידיעת מחשבות של העומדים לפניו, הן בהווה והן בעבר, ורפואת חולים, ועוד³.

מוהרנ"ת מספר גם על נס שאירע בפני קהל גדול⁴: 'פעם אחת בא לפניו איש אחד מאנשיו שהיה לו חולי וכאב גדול בידו, עד שלא היה יכול להזיז בידו כלל. והיתה ידו תלויה בצוארו כדרך החולים בידיהם, ולא היה יכול בשום אופן להורידה, כי היה חוליו וכאבו גדול מאד. והיו מדברים לפני רבינו זכרוננו לברכה שהוא צריך לשתות סאלץ (מי מלח) ולקבל רפואות. והאיש ההוא היה עני גדול ולא היה לו דבר על הוצאות ורפואות.

ביום השבת בשעה שהיה יושב על השולחן בסעודת שהרית, ענה רבינו זכרוננו לברכה ואמר לאותן היושבין סביבו שזה האיש בודאי יש לו אמונה, והשיבו: הן. וכפל הדברים ודיבר מזה קצת אם יש לו אמונה, והשיבו: הן. אחר כך ציוה רבינו זכרוננו לברכה פתאם להאיש הנ"ל שיוריד ידו. ונבהל מאד, וכל העם נבהלו ונשתוממו, כי היה דבר תמוה מאד מאד, כי זה האיש היה חולה בידו זמן רב שאינו יכול להוריד ידו, ועכשיו יורידנה פתאם? אבל תכף שציוה רבינו זכרוננו לברכה גזר אמר ויקם, ותכף לקחו ממנו המטפחת שהיתה ידו תלויה עליה בצוארו והוריד ידו תכף, והיה נס מפורסם לעין כל שנתרפא ידו תיכף באותה השעה, ותיכף חזרה ידו לבריאותה ואיתנה כשאר כל אדם עד היום הזה. כאלה וכאלה נראו ממנו כמה מופתים נוראים לפרקים.

אולם מסיים על כך מוהרנ"ת: 'אך בעת שהיה ענין הנ"ל של האיש הנ"ל, אחר כך באתי אליו וסיפר עמי קצת מזה, והיה לרבינו זכרוננו לברכה אז איזה מיחוש והולאת. ואמר אז שבכל עת שהוא עושה איזה דבר מופת יש לו יסורים אחר כך תמיד. ואמר שבכל פעם שהוא עושה איזה דבר, הוא מבקש אחר כך מהשם יתברך שישתכח הדבר.'

ובמקום אחר כותב מוהרנ"ת⁵: 'אך כבר אמרנו שאין זה רצוננו לספר מופתים מרבינו זכרוננו לברכה, כי לא באלה תהילתו, גם כי היה אסור במופתים כאשר היה מובן מדבריו, שלא הותר לו לגלות מופתים. ועל כן לא נראו ממנו כי אם קצת מופתים ועתידות, אף על פי שבאמת היה יודע בכיורו כל העתידות אפילו מה שיהיה לזמן רחוק וכו' כאשר היה נראה לעין כל מי שהסתכל היטב על דבריו. אף על פי כן הכל היה בהצנע ובהעלם גדול ואין אנו עוסקין לספר מזה כנזכר לעיל⁶.

¹ שם אות כז.

² שיחות הר"ן קפו.

³ ראה חיי מוהר"ן נה, קסב, שיחות הר"ן קפד, רמג, רמט, רנב, רנו, ועוד.

⁴ שיחות הר"ן קפו.

⁵ שיחות הר"ן שם.

⁶ בענין זה כתב רבי אברהם ברבי נחמן בכוכבי אור (אנשי מוהר"ן לב): 'זהנה אדמו"ר ז"ל בגודל ועוצם מתיקות דבריו הנעימים לחוק ולעורר ולהיות ולהשיב כל הנפשות הנפולות, אם היה גם מותר במופתים היתה מתבטלת הבהירה לגמרי, ובאמת מחמת זה היה אסור במופתים, וגם כשעשה איזה דבר מופת ביקש אחר כך מהשם יתברך שישתכח הדבר (כמובא בשיחות הר"ן אות קפ"ו).'

רבי אברהם ברבי נחמן בספרו כוכבי אור הלך אנשי מוהר"ן, כתב גם הוא כדברים האלו, וכתב שאף על פי כן חס על מעט הסיפורים שכן נשארו בידינו, ולכן רשם בראשי פרקים ארבעים ושבעה סיפורים מהמופתים שנראו אצל רבינו, ששמע אותם מאנשים מהימנים וכירר אותם היטב⁷. המתבונן בסיפורים הללו (שביניהם ישנם כמה סיפורים נוראים ממש) יראה מיד שמדובר באיש אלוקים קדוש ומופלא שאין לנו כלל השגה בו.

אולם ישנו מופת אחד שראו אצל רבינו בקביעות שעליו מרבה מוהרנ"ת לדבר, והוא הכח שיש לו לסייע לכל מי שרוצה להתקרב לה' יתברך ולשוב אליו באמת, שעל כן 'עיקר החידושים והמופתים הנוראים שראינו ממנו זכרוננו לברכה, הוא רק בענין התקרבות ישראל לאביהם שבשמים. שתיכף כשנכנס אחד אצלו ורצה להתקרב להשם יתברך, תיכף נהפך מיד לאיש אחר ממש. ועוצם היראה וההתעוררות וההתלהבות וההרהורי תשובה באמת לאמתו שהכנים בכל אחד ואחד לעמוד לפניו, אי אפשר לבאר ולספר אילו כל הימים דיו וכו'. כי לא נראה כזאת ולא נשמע בעולם משום צדיק וגדול הדור שיעורר להשם יתברך כל כך בהתעוררות כזה לכל אדם שבעולם מגדול ועד קטן אפילו הפחות שבפחותים⁸.

ישנה אמירה ידועה אצל חסידי ברסלב, שכאשר הם מתבקשים לספר 'מופת' מרובם, הם משיבים ועונים: 'אני עצמי המופת של רבינו' (אמירה זו מיוחסת לראשונה לרבי נחמן מוולוז'ין ז"ל, תלמידו של מוהרנ"ת וממשיך דרכו). ואכן רבים הם היכולים להעיד על כך גם בימינו אנו, שההתקרבות לדרכו של רבינו שינתה את חייהם מן הקצה אל הקצה, ולכבם התהפך לטובה בהרבה ענינים, וכמדומה שזוהו המופת הגדול ביותר שניתן לספר על רבינו ז"ל, ומופת זה היה בחייו אצל המקורבים אליו וממשיך גם לאחר פטירתו אצל כל הזוכים להתקרב אליו באמת, כמאמר חז"ל⁹ גדולים צדיקים במיתתם יותר מכחייהם.

⁷ לדבריו הוא מקדים בהקדמה בזה הלשון (כוכבי אור אנשי מוהר"ן לב): 'כי כפי אשר תהילה לא-ל, כל ימי גדלתי בין החכמים בהכמת התמימות והפשיטות, והן המה אנשי מוהרנ"ת ז"ל אשר הפקירו את כבודם בכל מיני הפקרות בעבור האמת, מצוה והוכה עלי להודיע לדורות הבאים את דבריהם אשר שמעתי מפיהם, כי לא נעלם ממני עוצם אמתת דבריהם, וברור כיום וכשמש ויודע אנוכי כי בצדק וביושר כל אמרי פיהם, וכאור מן החשך ממש נבדלים המה מן המעשיות הכתובות בהספרים שיצאו בסמוך, עדת צדיקים, קהל חסידים, פאר מקדושים, שבחי הצדיקים, ומשאר המעשיות אשר הלכו מפה לפה ומאוזן לאוזן אצל הבעלי כדים שנתרבו בעתים הללו. ואחר כל אלה, גם את הדברים אשר שמעתי מהם בדרך השתלשלות מפה לפה שלא נודע לי היטב מי ומי האנשים שהגיע אלי הסיפור על ידם, לא רציתי לכתוב אותם מפחד המעוותים השכיחים בסיפורים כאלו, ולכן ציינתי אצל כל סיפור וסיפור שמות האנשים אשר שמעתי מפיהם.'

ועל הספרים שיצאו בזמנו על שבחי הצדיקים הוא כותב (שם בהערה): 'ואף על פי שמוכא בהם הרבה מעשיות מהבעל שם טוב זצ"ל ומשאר צדיקים אמיתיים, אשר באמת נראה מהם התגלות נוראות בשידוד המבע והודעת עתידות, אבל לא כהמעשיות הכתובות בהספרים הנ"ל, אשר רוב הסיפורים [נאמרו] בעת מיתה חיין, אשר המספר עומד בין כוס שלישית לרביעית והשומע יושב ומתנמנם, עד שיותר מתשעה חלקים בהם שקר, ומעט האמת מורכב ומשונה ומוחלק ומעורב, וזלת השבחי בעל שם טוב שהוא אמת מראשו ועד סופו, כאשר שמעתי זאת מפי אבי הכ"מ שסיפר זאת בשם אדמו"ר זצ"ל, מלבד על קצת דקצת מהם שאמר שלא נכתבו היטב.'

⁸ שיחות הר"ן אות רמט.

⁹ חולין ז, ב.

'כי מרחמם ינהגם' אומר הפסוק.

מנהיגי ישראל האמיתיים, ובראשם משה רבינו והצדיקים המופלגים – באים עם בשורה חדשה: 'רחמנות!' ורחמנות פירושו: מגיע לך כל הטוב שבעולם! למה? ככה!

משה רבינו מגיע לעם ישראל, ומבשר להם על גאולה, לאחר מכן על קבלת התורה, לאחר מכן מביא להם אוכל, שתיה, בגדים וכל טוב. על מה ולמה? אם תשאלו אותו, הוא יענה בפליאה: מה זאת אומרת 'למה?? למה לא?! האם יש סיבה כלשהי שלא יהיה לך כל הטוב שבעולם!?!'??

וגם כשכבר באמת 'לא מגיע' – 'לא מגיע' כי נפלנו בגדול, דפקנו את כל הצינורות וקלקלנו את כל מה שאפשר – משה רבינו ניגש להשם יתברך ואומר 'למה יחרה אפך בעצמך', כאומר 'איך לך שום סיבה לכעוס?!... האמנם? כיצד ייתכן הדבר?! האם משה רבינו כל כך תמים, ו/או האם משה רבינו הושב שאין דין ואין דין, האם באמת העולם הוא הפקר?

* * *

השאלה מה האמצעי ומה המטרה.

בעולם, ה'כלים' הם המטרה. כל האמצעים שנועדו להשיג דברים – הם בעצמם המטרה. למה עובדים? כדי שיהיה לך קריירה, כדי שתהיה מוצלח. למה צריך כסף? כדי שתהיה עשיר, חזק, ומבוקש. או אם יתנו לכל אחד בחינם – נגמר המשחק.

באמת, הכל הוא 'כלי' ו'אמצעי' ולא מטרה. המטרה היא קרבת ה', והכלים לזה הם מצוות ומעשים טובים, וצריכים גם ממון ודברים גשמיים. בא משה רבינו ואומר: מה מפריע לך להיות קרוב לה? חסר לך דברים גשמיים? קח כל מה שתצצה – העיקר תתקרב!

ובמקביל הוא מגיע להשם יתברך ואומר: מה הבעיה? לא קיימו את התורה?! הרי זה רק אמצעי, האם בשביל זה תוותר על המטרה?!

כשמציעים לך רחמנות, ואמיתית – אל תחסס, ואל תחשוד! תפתח את הלב, ותאפשר לרחמים האלו להיכנס פנימה, ואז – תוכל באמת להיות טוב!

שמות לארמון!!

במסגרת נסיעת חניכי הישיבות לאומן הנערכת בימים אלו שלישי – רביעי 'פורים קטן' ניתן להעביר שמות לציון הקדוש של רבנו הקדוש מוהר"ן מברסלב זיע"א.

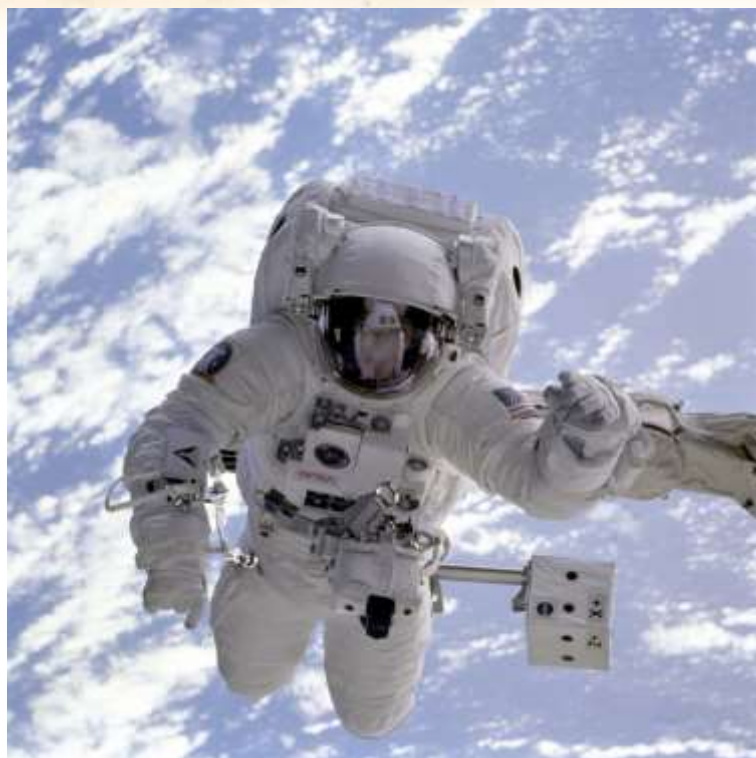
בתרומה של 50 ₪ לכל שב.

התרומות עבור עלון 'המקורבים'.

ניתן לתרום דרך האופנים המבוארים בעמוד 5

בעלון.

ברוכים תיהיו!!

למה? ככה!

יש מישהו שמרחם עליך?

ספק אם אתה מרחם על עצמך, עוד לצפות ממישהו אחר שירחם עליך?!

* * *

העולם הוא מקום אכזרי. 'אכזריות' פירושו: לא מגיע לך כלום!

כשאתה רוצה איזה משהו ממישהו, התנועה הראשונה היא: מה פתאום?! למה מגיע לך? אני חייב לך משהו?! צריך סיבה אמיתית ורצינית שתקבל משהו, וצריך לעבוד קשה בשביל לקבל את המינימום, וכולי האי ואולי.

העולם מתנהג מולך בקשיחות ומפעיל נגדך 'שרירים', הוא מנסה לקחת ממך כמה שיותר, ולמנוע ממך במקסימום האפשרי אפילו את המינימום הנצרך. וזה מה שגורם גם לאנשים להתנהג בקשיחות ואכזריות, פשוט בשביל לשרוד.

'איך ילד רע' – כך אומרים, 'אלא יש ילד שרע לו'. וזה נכון לא רק לגבי ילדים, אנשים אינם רעים אלא פשוט רע להם. 'רע להם' פירושו שהמסר שהם מקבלים מכל כיוון הוא שכאן בעולם הכל עובד עם 'מרפקים', ולכן, פשוט כדי לשרוד – הם נהיים שקרנים נוכלים וגולנים [או בשם המכובס – 'פוליטיקאים']!

'רחמנות?! רק אצל תמימים וטיפשים, שלא למדו פרק או שניים על התנהלות נכונה, והם משמשים בעיני ההמון פתח לניצול על ידי כל מי שמחפש את מי לנצל, ואין כמעט מי שלא מחפש.

* * *

אולי חלקית, ואולי אפילו לא. החיים רצופים בהפתעות, חלקם נעימות ורובם לא. העולם מלא בקושיות ואי-הבנות.

* * *

אלו שלא מאמינים – מסכנים. רואים עולם שמפתיע אותם, ושאינו להם דרך להתמודד אתו, ואינן להם את מי להאשים ואל מי לפנות, בקיצור: אכזבה, מרירות וחוסר אונים. אלו שמאמינים בהשגחה עליונה – יודעים שיש סיבה למסיבה, ויש מי שמנהל את המערכת, ויודע מה הוא עושה. ולכן, הם מסתכלים על זה אחרת.

מדובר כמובן בחיים אחרים לגמרי; יכולים לראות את הטוב ולהודות על זה. יכולים לבקש על עתיד יותר טוב. יש את מי לשתף בחוויות הלא-נעימות, ובכלל, מרגישים הרבה יותר בטוח.

אבל זה לא מספיק. בסופו של דבר יש הרבה הפתעות, ולא כולם נעימות. לא תמיד רואים תוצאות של התפילות, ולפעמים בכלל מרגישים שמדברים אל הקיר. ובעיקר – יש הרבה קירות חסומים, מקומות בהם באמת קשה להבין – מרגדיות, אכזבות, או גרוע יותר – הצלחה של רשעים ושל השקר מול הצדיקים והאמת – ואתה מרגיש שאתה עומד מול קיר חסום, מלא קושיות מלמטה על למעלה, ולא יודע להסביר כלום. [בקיצור: איפה ה' היה בשואה?]

* * *

'הרוצה שיתקיימו נכסים – יטע בהם אדר, שנאמר אדיר במרום ה'.

בפסוק שם נאמר כך: 'מקולות מים רבים, אדירים משברי ים'. הפסוק הזה מתאר היטב את התחושה האמורה. **אתה עומד מול עולם**

רועש וגרעש, מול משברים אדירים, ואינך יודע את נפשך.

מה הסיבה לכל זה? לאיפה כל זה מוביל? האם זו אכן

התכנית האלוקית? האם הרע הזה שאתה פוגש הוא הטוב שה'

רוצה לתת? האם ההידרדרות המתמשכת של העולם – רוחנית, מוסרית, ואנושית – אכן מוביל לתיקון, איך, היכן ומתי?!

ועל זה ממשיך הפסוק: 'אדיר במרום השם'. במילים אחרות: אתה שואל שאלות טובות מאד. על השאלות הללו אין תשובה, אלא 'עובדה'. והעובדה היא 'אדיר במרום השם', כלומר: אכן כן, התהליך הזה, למרות שלא נראה – מוביל לטוב ולתיקון. אתה לא מבין? צודק! אז מה...?

ועל זה אומרים הו"ל 'רוצה שיתקיימו נכסיו? אתה רוצה להחזיק מעמד בחיים שלך, רוצה לתחוק את היהדות שלך, ולא לאבד את האמונה? יטע בהם אדר, שנאמר אדיר במרום ה' קח את הפסוק הזה, ותכנים אותו טוב לראש: האמת היא שכל מה שאתה רואה – הוא תהליך טוב ובריא. ויחד עם זה – אתה לא תבין.

והזמן לזה הוא חודש אדר. לא מבין למה לקחו את אסתר? לא מבין למה יש גזירה? לא מבין למה אסתר קושרת קשר עם המן? אתה צודק. אבל לא היה יכול להיות סוף יותר טוב מזה.

בינתיים, אל תהיה צודק, וגם לא חכם, אלא תשתה יין עד דלא ידע, ותבין שלא הכל אתה מבין. יהיה לך ראש יותר טוב ויותר בריא .

אתה צודק! אז מה?

יש לך קושיות? קושיות על השם, קושיות על עצמך, קושיות על המציאות?!

אם תרגיש חייב לענות על הכל, ותהיה עסוק כל היום 'לתרץ קושיות' – אין סיכוי שתצליח, ולא תגיע לשום מקום.

וזה בדיוק מה שהם רוצים, הקושיות האלו – שתתייחס אליהם, תתווכח אתם, תהיה טרוד בהם – ותפספס את החיים בעצמם...

* * *

אם היו נותנים לנו לתכנן את החיים שלנו – היינו מתכננים אותם בצורה מאד מסודרת, ברורה, מוצלחת ונקיה. לא ברור בדיוק מה זה אומר – אבל בטוח לא כמו שהם מתנהלים בשטח...

אם היו נותנים לנו לתכנן את העולם – היינו עושים הכל כדי להביא לסדר עולמי, לטוב עולמי ולשלום עולמי. לשם כך היינו מתכננים הכל מחדש, בצורה הוגנת, מסודרת, בריאה ומבטיחה. אף אחד לא היה נשאר בחוץ, כולם היו מסודרים, חד וחלק.

האם מישהו מאתנו מסכים עם מה שקורה בעולם בפועל – בחיים הפרטיים, המשפחתיים, הקהילתיים, המדיניים, והעולמיים? בטוח שלא.

המקור בנים

בס"ד גליון כא' פרשת כי תשא ה'תשע"ט

גליון שבועי להניחי הישיבות בני התורה המקור בנים לאורו של רביה"ק מוהר"ן מברסלב זיע"א

הדשרתי קרבתי

מאמר בפנימיות הפרשה, משרשי הדברים עד לעובדא ולמעשה

המספר – סכנה וכפרה

פרשת כי תשא מופיעה באמצע סדר הפרשיות שעוסקים במעשה המשכן; מצד אחד עומדות פרשת תרומה ופרשת תצוה – שהם הצייווי על המשכן וכליו ובגדי הכהונה, ומצד שני עומדות פרשת ויקהל ופרשת פקודי – שהם הקיום למעשה, ובאמצע נמצאת פרשת כי תשא.

בפרשה זו נמצא מעשה המא העגל ומדות הרחמים, שמופיע לכאורה שלא כסדר, ונראה כאילו התורה רוצה להעלים אותו בין הפרשיות, בין שני לשלישי בפרשת כי תשא, כדי לשמור על כבודם של ישראל. אמנם קודם לכן יש עוד כמה פרשיות פרטיות, שלא מצאו מקומם בפרשיות האחרות, ונכתבו בפרשה זו, והם: פרשת שקלים, פרשת הכיור, פרשת הקטורת ושמן המזחה – וכפי הנראה שיש בהם עניין מיוחד, שהוצרכו להיכתב בפרשה בפני עצמה.

במאמר זה נתמקד בעניין השקלים, שהיא פרשה חשובה בפני עצמה, וגם נקראת שוב ב'ארבע פרשיות'. פרשה זו גם כן לא נכתבה כסדר כי היא תיקון לחטא העגל ונאמרה לאחריה, ובכל אופן היא מופיעה בתחילת הפרשה והפרשה נקראת על שמה, ויש בפרשה זו יסודות גדולים למהותו של יהודי, קודם החטא ולאחריה, וכפי שיתבאר בעז"ה

התמיהות שבפרשה

א. 'כי תשא את ראש בני ישראל' – מדוע המניין נאמר בלשון 'נשיאת ראש', ולא 'כי תפקוד את בני ישראל'. וכן 'לפקודיהם' – נראה שבא למלאת איזה חסרון (אוה"ח).

ב. 'זנתנו איש כופר נפשו' – בתרומה זו הושוו כל בני ישראל, ולא כמו בנדבת המשכן שנתן כל אחד כפי נדבת לבו, במהות התרומה ובכמותה. וצריך להבין כמה התייחדה תרומה זו.

ג. 'ולא יהיה בהם נגף בפקוד אותם' – מתוך דברי הכתוב נראה שהמספר הוא דבר מסוכן, ולכן צריך ליתן כופר נפש כדי שלא יזיק להם. והתמיהה היא: אם כן לא ימנה אותם, ולא יצטרכו כופר נפש.

ד. 'מחצית השקל' – מדוע דווקא מחצית ולא יותר, ומדוע הושוו העשיר והעני.

ה. אחד משלשה דברים שנתקשה בהם משה, הוא 'מחצית השקל' – עד שהראה לו הקב"ה מטבע של אש. והוא תמוה מאד: נחא המנורה וקידוש החודש, אפשר להבין כמה נתקשה, אבל מה היה הקושי בהכנת עניין המטבע, ומה הועיל לו מטבע של אש.

ביאור הפשט

א. בדברי רש"י מבואר שבכל פעם שהיה איזה חסרון בעם ישראל – לאחר חטא העגל או לאחר מיתת דור המדבר, מנה אותם מחמת חביבות כדי לידע כמה נשאר מהם, וכדי שלא יזיק המניין נתנו כופר נפש.

ב. בדברי האור החיים מבואר שהמניין היה לצורך תיקון על חטא העגל, וזאת מחמת שעל ידי חטא העגל 'נפל ראשם', כי החטא הוא למטה והרוחניות היא למעלה, והיה צורך לתקן את החסרון של החטא, על ידי 'נשיאת ראש', ולכן הוצרך למנותם ודווקא על ידי כופר נפש, שזה יהיה התיקון, וממילא גם יציל אותם מהסכנה.

ג. בדברי האור החיים מבואר, שיש באיסור זה כמה חלקים: א. איסור למנות סתם את ישראל, אפילו על ידי דבר אחר. ב. אף אם יש צורך למנותם, אסור למנותם אחד אחד, אלא על ידי דבר אחר, אבל לא מוכרה להיות כופר נפש, אלא יכול להיות על ידי הרסית. ג. גם אם מנו אותם סתם, אם נתנו כופר נפש – מצייל אותם מן הסכנה.

ד. נאצל דוד המלך – לדברי הרמב"ן, טעה וסבר שאינו מצוה לדורות, ולדברי האור החיים – מנה אותם על ידי הרסית אבל שלא לצורך, וכיון שלא נטל מהם כופר נפש הזיק להם.

ה. הכופר נפש שנתנו היה עבור האדנים. ומבואר בספרים שהיה צורך שיהיו כולם שותפים ממש בעניין המשכן, ולכן בדבר אחד היה נצרך שכולם יתנו בשוה, וזוה עשו האדנים שהם הבסיס שעליו עומד המשכן, והם מכוונים כנגד מזה ברכות שהם יסוד חייו של האדם, כמרומו בפסוק 'מה ה' אלוךך שואל מעמך' – אל תקרי 'מה' אלא מאה.

ביאור הפנימיות

פנימיות העניין מבואר בליקוטי הלכות, בכמה מקומות ואופנים, ולהלן יתבאר העניין על פי המבואר באחד מהמקומות (הלכות ציצית):

מספר – מעלה וחסרון

ה'מספר' יש בו מעלה מצד אחד, ושתי חסרונות מצד שני. המעלה שבו הוא – שמחשיב את הדבר, שהרי 'דבר שבמניין אינו בטל אפילו באלף', כי אין מונים עגבניות או מלפפונים וכדומה, אלא דבר חשוב כמו ביצים, בעלי חיים וכדומה. והחסרון שבו הוא בשתי אופנים: א. המספר 'מגביל' את הדבר, ומעמיד אותו על שווי 'מסוים' ולא יותר. ב. המספר הופך אותו להיות 'חלק' ממשוה ולא 'יחודי'.

כלומר, יש שלשה דרגות: א. דברים פשוטים שאינם חשובים, ואין מעם למנותם, כגון חלקיקי אבק וכדומה. ב. דברים חשובים, שמחמת חשיבותם מונים אותם, כגון שולחנות ומספלים, פירות חשובים, או בעלי חיים וכדומה. ג. דברים כל כך חשובים, שלא שייך למנותם, כי הם יותר גבוהים מהמספר, כמו אבנים טובות או מלכים, שהמספר מוריד מערכם.

והנה רוב בני אדם, נמצאים בדרגה האמצעית, שאינם פשוטים כל כך עד שאין מעם למנותם, אלא יש בהם חשיבות. ולכן נהוג בעולם למנות בני אדם; כמה חיילים יש בצבא, כמה קולות יש במפלגה, וכמה אנשים עובדים בכל מפעל וכדומה. אבל המספר מעמיד כל אחד מהם כ'חלק' ממערכת כללית יותר ולא מעמיד אותו ב'יחודיות' מצד עצמו.

אמנם עם ישראל שייך לדרגה הגבוהה, שהוא כל כך חשוב עד שאינו שייך למספר, וכמו שנאמר 'זהו מספר בני ישראל בחול הים אשר לא ימד ולא ייספר' וכמו שהובטח לאברהם אבינו ויעקב אבינו שזרעם יהיה ככוכבי השמים וכעפר הארץ שאי אפשר למנותם. והמעט הוא משום שכל אחד מישראל הוא 'חלק אלוך ממעל', ולא שייך לומר שהוא 'חלק' ממשוהו, אלא הוא הוא הדבר בעצמו.

ישראל – למעלה מהמניין

ולכן, בעצם אסור למנות את ישראל, כי כזה הוא ממועיט אותם מהשיבותם, ומעמיד אותם כאילו הם 'עוד' משהו מתוך הדברים שישנם בעולם, ו'עוד' עם מתוך כל כך הרבה אומות שיש בעולם. ובמצב כזה, עלול לשלוט בהם הכללים של העולם, וכוחות הקטרוג והטבע ששולט בעולם, כי הרי הם בסך-הכל חלק מהעולם. ויותר מכך, אם הם חלק מהעולם – הרי הם החלק המועט והקטן שיש בעולם, כי מצד המספר אינם אלא מעט, ושאר אומות העולם הם רוב גדול לנגדם ומכילים אותם ברוב.

אמנם כל זה כשהם באמת נמצאים בגדלותם, ושייכים אל הדרגה הגבוהה שלהם, שהם חלק 'אלוך ממעל', ואזי עם ישראל בכלל וכל אחד בפרט – גבוה הרבה יותר מהמושג 'מספר' שהוא מוגבל וטבעי, והוא שייך למצב רוחני שלא שייך בו מספר וגבול. אבל כאשר נפלו ממדרגתם, ופגמו בהטאים המורים שהפילו אותם בהכרח לתוך העולם הגשמי והטבעי, בפרט בהטא העגל והמרגלים שניתקו אותם משרשם – כעת הם ממילא נמצאים במצב של 'גבול' ו'מספר'.

ולכן כעת הדרך לתקן זאת הוא דווקא על ידי המספר, כאשר משתמשים עם ה'מספר' של העולם, ועל ידו בעצמו מגלים איך שהם שייכים למקום אחר לגמרי, הרבה יותר גבוה מהמספר, ולכן המספר שלהם נקרא 'נשיאת ראש' – החיפך מהמספר של העולם. כי המספר של העולם 'מוריד' את הראש, והופך את ה'נספר' לחלק ממערכת אחרת, שבתוכו הוא אינו אלא 'פרט' קטן, אבל המספר הזה 'מרים' את הראש, ומגלה מי הוא באמת ה'נספר' הזה, הרבה יותר ממה שהיה נראה קודם המספר. הכיצד?

צירוף הבתים

יש מספר 'אקראי', ויש מספר של 'אחדות'. על זרעו של עשיו נאמר בפסוק 'זאת כל נפשות ביתו, בלשון רבים אף שמדובר בששה אנשים בלבד, ואילו על זרעו של יעקב נאמר 'שבעים נפש' בלשון יחיד אף שמדובר בשבעים, כי זרעו של עשיו גם אם במקרה הם מתאחדים לפעולה מסוימת – הם אינם 'מאוחדים' בתוכם, ואילו זרעו של יעקב, גם אם בפועל הם נחלקים לשנים עשרה שבטים וכל אחד הולך בדרכו, אבל הם 'מאוחדים' בתוכם.

וכשיש מספר של כמה פרטים 'מאוחדים' ביניהם – המספר הופך אותם להיות הרבה הרבה יותר ממה שהם לכאורה. ועניין זה נקרא 'צירוף הבתים'. יסוד העניין מבואר בספר 'יצירה' שתי אבנים – בונות שתי בתים, שלשה – בונות ששה בתים, ארבעה – עשרים וארבעה בתים, חמשה – מאה ועשרים, ששה – שבע מאות ועשרים, וכן לעולם. 'האבנים' הם אותיות, וכשמצרפים

אותיות יחד, יכולים לצרף אותם בכמה וכמה אופנים, ולעשות מהם כמה מיני 'צירופים', על פי הסדר הנ"ל.

האבנים האלו מרמזים על נפשות, שכשהם מתחברים יחד, נעשה מהם צירופים שונים שכל אחד מהם בונה 'בית'. והחילוק בין בית שהוא 'רשות היחיד' לבין הרחוב שהוא 'רשות הרבים' הוא – שברשות היחיד האדם הוא 'בעל הבית', והוא שמור מכל מה שנמצא בחוץ, כל המזיקים וכל כוחות הטבע, הקור והחום, הגשמים והרוחות, בעלי חיים ואנשים רעים. ואילו ברשות הרבים, האדם חשוף לכל מרעין כישוף. וכן הוא גם ברוחניות, שכשיש לאדם 'בית' הוא מוגן ושמור מכל כוחות הרע, והוא בעל הבית על עצמו, וכשאינו לו בית – הוא חשוף לכל היצרים הרעים ולכל רוח מציזה ושאונה מציזה.

והנה, לעם ישראל יש 'בית', והוא בית המקדש. ושם הוא מקום שיכולים לברוח לתוכו ולהינצל מכל כוחות הטבע והרע בגשמיים וברוחניים. אמנם כשנחרב בית המקדש נאמר 'תשתפכנה אבני קודש בראש כל הוצות', כלומר שיש הרבה נפשות שאין להם 'בית', והם מתגלגלים ברשות הרבים, וכל רע שיש בעולם שולט עליהם. והדברים ברורים ומוכרים מאד רח"ל. ולכן צריך לבנות להם 'בתים', שיהיה להם אפשרות להיכנס לתוכו, ולהיות מוגנים מכל זה, וזה נעשה על ידי צירופי הנפשות שנקראים 'אבנים', וכשהם מצטרפים יחד – נבנה מהם 'בתים'.

מהצית השקל

כמה 'בתים' נבנה מהם? אם יש אדם אחד, הוא בסך הכל כמו אבן אחת. שתי אנשים – כמו שתי אבנים. אבל מכאן והלאה – כל אחד שנוסף 'מכפיל' את מניין האבנים, כי משלשה אבנים אפשר לעשות 'שש' צירופים, ומארבעה – עשרים וארבעה צירופים, מחמשה – מאה ועשרים, מעשרה – שלש וחצי מליון. ומעשרים – מספר שאי אפשר כמעט לכתוב אותו, וכן הלאה.

נמצא שכשמונים את ישראל, המספר הזה אינו מספר של 'יחידים', אלא מספר של 'אבנים' שמצטרפים יחד, וככל שהמניין גדול יותר – מספר הצירופים 'מכפיל' עצמו בצירופים עצומים שאי אפשר לתאר. ונמצא שדווקא על ידי שסופרים את ישראל – מגלים כמה כוחם גדול, הרבה יותר מכל מספר אחר שיש בעולם, ואם יש בהם 'ששים ריבוא' – הם מגיעים למניין צירופים גדול כזה, שכל שאר אומות העולם בטלים ברוב וכמעט אין להם מציאות.

ולכן נצטוו לתת דווקא 'מהצית' השקל, באוהרה חמורה שהעשיר לא ירבה והדל לא ימעוט. כי 'מהצית' מורה שהוא 'חלק' ממטרה גדולה יותר, ולגבי המטרה – אין שום מעלה ותוספת כמה שהעשיר ירבה, כי ה'צירוף' שלו שווה הרבה הרבה יותר מכל מה שיכול להוסיף בעצמו. ומהשקלים האלו נעשו האדנים, שהם היסוד שעליהם עומד ה'בית' אליו יאספו את כל הנפשות, הקרובים והרחוקים.

וזה היה הדבר שמשה התקשה בו, כיצד על ידי המניין שהוא מסוכן יהיה תיקון וישועה על נפילתם. והראה לו מטבע של אש, כלומר שעל ידי המספר הזה, יתגלה כוחם באמת, שהם הרבה יותר מוחכה הגשמי של המטבע, כי על ידי המטבע שלהם נעשה כח רוחני שבונה בתים קדושים עבור כל הנשמות.

זכורות שיעורים ובתי-כנסת למקורבים!

עיר	נושא השיעור	מגיד השיעור	יום ושעה	לפרטים
בני ברק	'תמימי דרך' הלכות עם תורה	לומדים בחבורה חבורת חניכי הישיבות ב"ב	יום שני בשעה: 7:40 בערב	0548487317
בני ברק קרית הרצוג	ליקוטי הלכות	לומדים בחבורה	מוצאי שבת בבית פרטי בשעה: 10:00	0548496139
בני ברק קרית הרצוג	שיעור התחזקות	נושא בפרישה	בכל ליל שבת מברכים	0548496139
בני ברק	התחזקות	רבנים שונים	יום שני בערב לבחורים	0548517128
בית שמש	חבורה ללימוד ליקוטי מוהר"ן	לומדים בחבורה	יום שישי בשעה: 11:00 בבוקר	0548528387
קרית ספר	בית מדרש 'נצח ישראל'	תפילות שיעורים מלווה מלכה ועוד	רמ' מסילת יוסף 34 (מאחורי 'בר כל')	

בשורה טובה תדשן עצם!!! אי"ה בקרב בית מדרש חדש למקורבים בבני-ברק!!

עזרו לנו להגדיל את ההפצה!
ע"י תרומה במכשיר 'קהילות' חפשו: 'עלמא' דאורייתא' תרמו וכתבו: עבור 'המקורבים' תזכו למצוות!

השיעורים הקבועים לשיבת בני תשא ולשבועי זיקהל						
יום	חודש אדר א'	הדף היומי מסכת חולין	משנה ברורה עמוד היומי 'דרשה'	ליקוטי ח"ב מוהר"ן	ליקוטי הלכות חלק 1	העמוד היומי בזה"ק זוהר חדש
ז	יח	פח	חזרה	לא:	לא	פ.
א	יט	פט	שנה, יא	לב.	לב	פ:
ב	כ	צ	שנה, יב-יד	לב:	לג	פא.
ג	כא	צא	שנט	לג.	לד	פא:
ד	כב	צב	שש, א-ב	לג:	לה	פב.
ה	כג	צג	שש, ג	לד.	לו	פב:
ו	כד	צד	חזרה	לד:	לז	פג.

התורה הנלמדת בחבורת 'תמימי דרך' העולמית: ליקוטי מוהר"ן, חלק ראשון, תורה ב.

התורה הנלמדת: ליקוטי מוהר"ן, חלק א' תורה ב'.

שמן המשחה

אבל שלימות קדושת המשכן הוא רק ע"י שמשחה הקימו והמשיך את בחי' הרוח היים מנוקבא דפרדשקא, ואולי זהו בחי' שמן המשחה שהיה צריך לקדש בו את המשכן ואת כל כליו, זה בחי' המשכת שורש הקדושה מנוקבא דפרדשקא וע"כ היה זה דייקא ע"י משה שרק הוא יכול לאעלא שייפא בשייפא וכמבואר בפנים.

י"ג מידות של רחמים

הנהגה בכל המושך הפרשה מתבאר עניין תפילת משה לכפר על המא העגל ואז המשיך משה רבינו את הי"ג מידות של רחמים, ובכל זה נתגלה עוצם כח התפילה, ובאמת כל מה שאמר השי"ת למשה שרוצה ללכות את ישראל היה כדי לרמוז לו שיתפלל עליהם וכמבואר בחו"ל (יעו"י ברכות לב ע"א), כי בזה נתגלה עוצם כח התפילה, שדייקא ע"י תפילות ישראל נמתק כל הדין, כי אף שהמתקת הדין היא כחסדו יתברך, מ"מ מוכרח לזה האתערותא דלתתא של תפילותינו, וכמבואר במאמר שדייקא ע"י שניהם יחד תבוא הגאולה, וכך הוא בכל המתקת הדין והמשכת רחמים.

וע"כ ב"ג מידות מתגלה ביותר הבחינה שאין שום תפילה נאבדת, כי זה נכון על כל תפילה ובפרט י"ג מידות שנכרתה עליהם ברית שאינם שבות ריקם (כמבואר ב"ה יז ע"ב), "ברית" דייקא, כי אז נתגלה בחי' הברית עם ישראל, ועיקר עצם מהות הברית כולל את שמיעת התפילות ומה שכל תפילה נשמעת, כי הרי יש ברית בינינו לבין השי"ת.

ובסיום הפרשה מוזכר כי על פי הדברים האלו כרתי עמך ברית, ומבואר בגמ' (גיטין ס ע"ב) שהכוונה לתורה שבכתב שע"ז הוא עיקר הברית שנכרת עם ישראל, וכל זה נאמר דייקא אחר עניין התגלות הי"ג מידות, כי עיקר התפילה היא ע"י התורה וכמבואר במאמר שכל התורה באה ומתלבשת בתוך התפילה, וע"כ גם ב"ג מידות עיקר פעולתם הוא ככה התורה שמתלבש או, ועפ"י מתבאר היטב עניין ההמשך הזה שהוא כריתת הברית על תורה שבעל פה.

וכן כל המשך הפסוקי דזמרה כי טוב זמרה וכו' נדחי ישראל יכנס וכו' הרופא לשבורי לב ומהבש לעצבותם, מגיד דבריו ליעקב הוקיו ומשפטיו לישראל [יעקב וישראל דייקא בחי' משפט וכנ"ל], לבני ישראל עם קרובו וכו' ישמח ישראל בעושי וכו' כי רוצה ד' בעמו וכו', ואח"כ מזכירים קריעת ים סוף ושירת הים ששם נתגלה בהתגלות עצומה מאוד עוצם אהבת השי"ת לישראל ומוקדימים לזה את עניין בחירת אברהם, כי הכל סובב והולך על עניין הברית שהתחילה עם אברהם.

קריאת שמע וברכותיה

אחר כך ממשכיים ועולים שלב נוסף כבדית, בקריאת שמע וברכותיה, ששם הוא עיקר התגלות הברית, הן החלק של האתערותא דלתתא של בחי' ברית, שזה בחי' קבלת עול מלכות שמים, והן חלק ההארה של בחי' ברית שמתגלה בכל הברכות האלו שמתגלה בהם עוצם מעלת ישראל והכיבושת, ובכללות קרי"ש וברכותיה הוא בחי' סמיכת גאולה לתפילה שהוא בחי' זו של התגלות החסדים שעשה השי"ת עמנו, שהוא בחי' הברית שמביא לעבודת התפילה וכמו שנתבאר לעיל על פי דברי מוהרנ"ת.

על הפרשה ||| פנינים על פרשת השבוע

עניין השקלים

עניין השקלים שבתחילת הפרשה מבואר בדברי מוהרנ"ת (הלכות נחלות הלכה ד אות טו) ומבאר בזה ג"כ עניין השקלים ששקל המן, ומבואר בדבריו שהיה לו עוד לכאר ונשכה, וז"ל: שם יעל פן רצה המן, ומה שמו, להתגבר כנגד צדקות ישראל שהם בדינת שקלים. ואמר, ועשרת אלפים כסף אשקול על ידי עשי המלאכה להביא אל גגזי המלך. פי צדקה בדינת תקון המשפט שהוא תקון התפלה והוא רצה להתגבר כנגד זה, כי עקר התגברותו הוא כנגד האמונה הקדושה שהוא עבודת התפלה. פי עקר האמונה תלוי בתפלה שצריכין להאמין שה' יתברך כל יכול והוא מלא רחמים ומתאנה להתפלתן של ישראל ושוטע תפלתם תמיד וכנ"ל. וזהו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה שאמר לו הקדוש ברוך הוא, רשע, כבר קדמו שקליהם לשקליך. תמן תנינן פאחד פאדר משמיעין על השקלים. פי עקר הצדקה הוא בבחינת שקלים, פי מבאר שם בהתורה הצ"ל שצדקה הוא בבחינת משפט שעל ידי זה יודעין איך ללחם עם הקרב שיהיה קולע אל השערה ולא יחטא וכו', עין שם, שזהו בבחינת שקלים, הינו שהצדקה היא בבחינת שקלים מתקמת שעל ידי צדקה זוכין לבחינת משפט שזהו בבחינת שקלים בבחינת משקל שייכלכל דבריו במשפט, דהינו במשקל שיהיה קולע אל השערה ולא יחטא כנ"ל, (ובענין שקלים היה בלפי הרבה לבאר אף לא אסתיע מלתא לכתבו בזמנו ונשפח).

והנה אין איתנו יודע עד מה מה הפסדנו מדברי מוהרנ"ת, אבל עכ"פ בכללות יש להבין שעניין השקלים בפשיטות הוא בחי' תיקון הצדקה, ועי"ז הוא שלימות התפילה, וע"כ בית המקדש שהוא מקום התפילה, עיקר בניינו הוא דייקא ע"י בחי' השקלים, ודייקא ע"י השקלים של כל ישראל יחד, שזה בחי' מחצית השקל שכל אחד הוא רק חצי כמובא, כי העיקר הוא מה שנכללים התפילות של כל ישראל יחד ונבנה מהם המשכן, וזהו בחי' מחצית השקל שמורה על החיבור של כל ישראל יחד שרק עי"ז יכול להיבנות המשכן.

עבודת היופ ||| פנינים על סדר סדר התפילה

המושך פסוקי דזמרה

ואחר כך כל המשך פסוקי דזמרה הכל סובב והולך על עוצם חסד הכורא יתברך ועוצם אהבתו לישראל ושהוא שומע תפילתם, וכמו שאומרים בברוך שאמר המהולל בפה עמו משובה ומפואר בלשון חסידיו ועבדיו וכו' נהלך ד' אלקינו וכו', ואח"כ מזמור לתודה הריעו לד' כל הארץ וכו' דעו כי ד' עמו וצאן מרעיתו וכו' בואו שערינו בתודה וכו', כי יעקב בחר לו קה ישראל לסגולתו, כי לא ימוש ד' עמו וכו'.

ובפרט תהלה לדוד שכולו סובב והולך על עוצם חסדי השי"ת עמנו, שאומרים בכל יום אברכך וכו' גדול ד' וכו' דור לדור ישבח מעשיך וכו' זכר רב טובך וכו' וגדל חסד, טוב ד' לכל וכו' פותח את ידיך וכו', ומדגישים עניין קבלת התפילות שהשי"ת שומע כל תפילה ואין שום תפילה שאינה נשמעת, רק קרוב ד' לכל קוראיו לכל אשר יקראוהו באמת וכו' ואת שועתם ישמע וכו'.

ואחר כך מזכירים אשרי שא-ל יעקב בעזרו, יעקב דייקא שהוא בחי' משפט, כי ע"י בחי' משפט זוכים לבחי' ברית שע"י זוכים להתפלל וכמבואר בפנים.

וקרי"ש עצמה הוא עיקר בחי' הברית, בבחי' קבלת עול מלכות שמים, וזוה יש שני בחינות, שמע וברוך שם, שמע הוא בחי' שלימות התיקון בחסדו יתברך, בחי' ד' אחד, אין עוד מלבדו, שהוא גומר הכל כרצונו, וברוך שם הוא בחי' יהודא תתאה שהוא בחי' האתערותא דלתתא לגלות כבוד ה' בכל מקום, ולבנות בחי' המשכן ע"י תפילתנו [כי שלמות בחי' ברית הוא בשני בחינות הנ"ל, התפילות מצידנו, וגמר הגאולה בחסדו יתברך וכמבואר במאמר], ושלימות בחי' ברית מתגלה באריכות ג' ברכות קרי"ש שזה בחי' סמיכת גאולה לתפילה וכנ"ל.

ג' ברכות קריאת שמע כנגד ג' בחינות ברית

וייתכן לומר שג' הברכות של קרי"ש הם כנגד ג' הבחינות של ברית, בחינה אחת הוא האתערותא דלתתא שלנו להתקרב להשי"ת [בחי' שמירת הברית], והבחינה השניה היא התגלות החדש של השי"ת עמנו [בחי' הארת הברית, ושניהם הם כנגד המבואר במאמר שמצד אחד צריכים אנו לחסדו וכלי זה לא תוכל הגאולה לבוא, ומצד שני הגאולה מוכרחת לבוא ע"י תפילותינו שזה בחי' האתערותא דלתתא], והבחינה השלישית היא שניהם יחד שזה שלימות בחי' ברית, בחי' משפט שהוא עמודא דאמצעייתא שכולל שניהם יחד.

יוצר אור בחי' התגלות חסדו יתברך

וכנגד זה הם ג' ברכות קריאת שמע, כי ברכת יוצר אור הוא בחי' התגלות החסד, ועל כן כל ברכה זו הוא על התגלות חסדו יתברך, המאיר לארץ ולדרים עליה ברחמים ובטובו מחדש וכו', וכן סיום הברכה כי הוא לבדו וכו' עושה חדשות וכו' זורע צדקות מצמיח ישועות, הכל סובב סביב חסדו יתברך, וכל אמצע הברכה סובב על קדושת המלאכים, כי ברכה זו היא בחי' האתערותא דלעילא, שזהו בחי' עבודת המלאכים, בבחי' אתערותא דלעילא [ועבודתם נמשכת מהאתערותא דלתתא שלנו, כי אינם יכולים להקדיש רק אחר שישראל הקדישו וכמובא בחז"ל, כי זה בחי' שלמות העבודה שנשלמת בחסדו יתברך, שזה משלים את מה שהתחלנו באתערותא דלתתא שלנו, שזה בחי' מה שהצדיקים מתקנים ומשלימים את עבודתנו, שהוא ג"כ בחי' חסדו יתברך שמשלים את עבודתנו, וכלפינו הוא אותו בחינה שהגאולה תבוא בחסדו יתברך ודו"ק], נמצא שברכת יוצר אור הוא בחי' התגלות החסד, שהוא בחי' הארת הברית.

אהבה רבה בחי' האתערותא דלתתא שלנו

וברכת אהבה רבה הוא כנגד בחי' שמירת הברית, בחי' האתערותא דלתתא שלנו בבחי' הברית, שזה בחי' שמירת הברית, ועל כן אנו מבקשים

שנוכה ללמוד וללמד לשמור ולעשות ולקיים, ולהתקרב להשי"ת באמת, שכ"ז הוא בחי' האתערותא דלתתא שלנו בבחי' ברית, מה שאנו הפצים ומשתוקקים להתקרב להשי"ת ומוזכרים בזה ג"כ אהבת השי"ת אלינו כי כל בחינה כלולה מכל הבחינות, אבל עיקר יסוד הברכה הוא הבקשה שלנו שזה בחי' האתערותא דלתתא של בחי' הברית, וגם האהבה שמוזכרים היא בהקשר לברית עם האבות שבבחי' מסיימת הוא בחי' אתערותא דלתתא שלהם לעבוד את השי"ת, וגם שהאהבה הזו של השי"ת אלינו מעוררת אותנו בחזרה לאהבתו, אבל עכ"פ יסוד הברכה הוא הבקשה והרצון להתקרבות, נמצא שברכה זו היא בחי' שמירת הברית, בחי' האתערותא דלתתא של בחי' ברית.

אמת ויציב כולל שניהם יחד

וברכת אמת ויציב שהיא ברכת הגאולה כוללת שניהם יחד ממש, כי מצד אחד עניינה קבלת עול מלכות ששמים שלנו, בחי' אמת ויציב ונכון וכו' הדבר הזה עלינו, אלקי עולם מלכנו וכו' ודבריו חיים וקיימים וכו', על אבותינו ועלינו, על בנינו ועל דורותינו ועל כל דורות זרע ישראל עבדיך וכו', אמת ואמונה חק ולא יעבור וכו', וכן אשרי איש שישמע למצוותיך וכו', ולעומת זאת עניינה התגלות אהבת השי"ת אלינו ביציאת מצרים וקריעת ים סוף, שזה עיקר החלק השני של הברכה, וזה שלימות בחי' הברית שכולל את שני הצדדים יחד, ועל כן זהו עיקר ההכנה לתפילה בבחי' סמיכת גאולה לתפילה וואמנם אף שעניינה היא גאולה שקודם התפילה, בכל זאת בסוף ברכת הגאולה מסיימים גם בתפילה, צור ישראל קומה בעזרת ישראל וכו', כי כל בחינה כלולה מכל הבחינות, ועל כן גם בתוך הגאולה עצמה כיון שנתעורר בחי' ברית, מתעורר האמונה בתפילה ועל כן מיד מתפללים, אבל בכללות עיקר עניינה לעורר את האמונה כלפי התפילה שמתפללים אחר כך בשמו"ע].

ג' פרשיות קריאת שמע הם ג"כ ג' בחינות אלו

וכמו כן ג' בחינות אלו הם בג' הפרשיות שבקריאת שמע, כי פר' ואהבת הוא בחי' האתערותא דלתתא שלנו, ולכן כולו מדבר עלינו, ואהבת וכו' בכל לבבך ובכל נפשך וכו' וכן כל הפרשה, והיה אם שמוע עיקר עניינה כלפי הברית שלמעלה, שאם נשמע אל המצוות, יהיה לנו סיוע מלמעלה ונתתני מטר ארצכם וכו', ואם לא, יהיה עונש [לא יהיה מטר וכו'], כ"ז הוא בעיקר כלפי בחי' הברית שלמעלה, ופר' ציצית כולל את שניהם, כי מוזכר יציאת מצרים שהיא בחי' האתערותא דלעילא, וזה ההדגשה אשר הוצאתי אתכם מארץ מצרים להיות לכם לאלקים, ולעומת זאת מוזכרת מצוות ציצית שעניינה הברית מלמטה, לזכור את כל המצוות ולעשותם, נמצא שג' הפרשיות של קרי"ש שהם כנגד ג' הברכות של קרי"ש [וכמובא], הם כנגד ג' בחי' ברית, וביחד הם מרכיבים את שלימות בחי' הגאולה הקודמת לתפילה שהוא בחי' הברית שמביא לתפילה.

ליצירת קשר, לתרומות, להנצחת שם, לקבלת הגליון האימייל, למוקדי ההפצה, ולפרסום בגליון פנו לקו 'המקורבים': 077-31-40-331 והשאירו הודעה בשלוחה: 72 או לאימייל: E0773140331@GMAIL.COM

* * *

ניתן לתרום (וכן לקבל את הגליון עד לביתכם) דרך מכשירי 'קהילות' בכל רחבי הארץ! וכן דרך קו 'קהילות': 0732757000 בשלוחה: 11318 (בכל האופנים יש לציין: עבור עלון המקורבים, וכשהתרומה היא דרך המל' יש להשאיר הודעה לאחר מכן בקו המקורבים הנ"ל בשלוחה 72 על סך התרומה, ושהיא מיועדת לעלון זה) תזכו למצוות!

* * *

נשמח לקבל כל חומר לגליון ע"י שליחה לכתובת האימייל הנ"ל עד יום שני בערב בצירוף שם מלא ומיקום עיר! (אפשר שם וכתובת בדויום, ולציין זאת), עם זאת, אין התחייבות שהדברים יפורסמו, ואין לראות באי-פרסומם שום צד פגיעה (יתכנו הרבה סיבות, גם טכניות),

בהצלחה!!

קו 'זניכי הישיבות' - ברסלב' בני התורה המקורבים לאורו של רביה"ק בווה"ר מברסלב זיע"א

077-31-40-331

שלוחה: 1	הודעות ועדכונים.
שלוחה: 2	לשמיעת הגליון הנפלא 'הקבצו'.
שלוחה: 3	לשיעורים וכנסים שנמסרו למקורבים.
שלוחה: 4	1 - שיחת חברים \ הודעות מאזינים. 2 - להשארת הודעה למאזינים. 3 - לשלוחת 'הליכה עם תורה' - 'חברות תמימי דרך'. 4 - למענה וייעוץ.
שלוחה: 5	סיפורי התקרבות וראיונות.
שלוחה: 6	1 - פניני ליקוטי מוהר"ן על התורה. הרב שרגא זילברמן: 2 - שיעורים בליקו"מ. 3 - שו"ת ברסלב. 4/5 - שיעורים מכלל משפיעי אנ"ש. 6 - שיחות ומכתבי מוהרא"ש. 7 - הזוה"ק בלשה"ק. 8 - דברי גדולי ישראל במעלת לימוד עמוד היומי בזה"ק.
שלוחה: 7	1 - שיעורים ברחבי הארץ. 3 - חברות ברחבי הארץ. 2 - להשארת הודעה לביקוש שיעור או חברותא.
שלוחה: 8	1 - קוי תוכן נוספים (מרבזיית: ברסלב) פנימיות התורה \ האמונה. 2 - שירי ברסלב. 3/4 - שירים כלליים. 5 - שירי 'דרשו'. 6 - תיקון הכללי בניגון.
שלוחה: 9	1 - שידור חי.
שלוחה: 0	0 - הודעות קבועות ונחוצות.

**מעמדו של רבינו נחמן מברסלב בעיני גדולי דורו
וגדולי הדורות הבאים**

אני שומע ממה שסיפרת לי עד עכשיו שרבי נחמן מברסלב היה באמת צדיק אמיתי ומיוחד, מעניין אותי לדעת כיצד העריכו אותו גדולי דורו, משום מה נוצר אצלי רושם שלא כל כך החשיבו אותו.

יש בזה נקודת אמת שרבינו ודרכו לא קיבלו בעולם את המעמד הראוי להם לפי ערכם¹, ועל זאת עוד נתעכב להלן בהרחבה, אבל עדיין זה רחוק מאד מהרושם שאתה מציג שגדולי ישראל בדורו ובדורות הבאים לא העריכו אותו. האמת היא שרבים מגדולי דורו שהכירו אותו או שמעו את שמעו העריכו אותו מאד והפליגו בשבחו בצורה יוצאת דופן.

די להציץ בחמשת ההסכמות שניתנו לספר ליקוטי מוהר"ן כדי לראות באיזו הערכה התייחסו לרבינו ולספרו.

הרה"ק רבי יעקב יצחק מלובלין המכונה 'החווה מלובלין' שהיה מגדולי הצדיקים המפורסמים באותו דור כתב:

'הנה יד כתובה אלי באצבע אלקים חרות, אשר שלח אלי חד מן קאמייא, הלא הוא מחותני חביבי וידידי הרב המאור הגדול איש קדוש מופת הדור נ"י פ"ה ע"ה מו"ה נחמן נ"י, ליקוטים המלאים לה אמיר מלא וגדוש ביראת אלקים בדברים מושכלים שכל אלקים. ועיינתי בהם על נכון, והנה מאד ישרו בעיני דברים נכבדים כאלו ולית דין צריך בושש, כי הדברים מאליהם יעידון ויגידון דבר אמת לאמיתו לפי עניינו ודברי אלקים חיים, והנה האי גברא רבא לא צריך לדידי ולא לדכוותי...'

שים לב להפלגת התארים של החווה מלובלין לאברך כבן שלושים וחמש (ההסכמה ניתנה בטבת תקס"ח), 'חד מן קאמייא', 'המאור הגדול', 'איש קדוש מופת הדור', 'גברא רבה'.

ובהסכמתו של הרה"ק רבי ישראל מקוזניץ המכונה המגיד מקאזניץ מחבר ספר 'עבודת ישראל', שהיה גם הוא מגדולי הצדיקים המפורסמים באותו דור, הוא כותב:

לכו חזו מפעלות אלקים אשר פעל ועשה איש חי רב פעלים מקבציאל שקיבץ על ידו זקוקין דנורא ובעורין דאשא, אשר לקט במאמרים אומר לגלגולת איהו יאה וגולתיה יאה, ליקוטי אמרים דברים נפלאים ונורא הוא סביבו, ששלח אלי חד מן ידידי ה"ה הרב המאור הגדול בנן של קדושים מופת הדור גדול מרבן שמו נודע בשערים מו"ה נחמן נ"י, נכד לרבינו הק' בעש"ט זללה"ה, אשר רוצה להעלותו על מזבח הדפוס להוציא לאור תעלומות חכמה. וראיתי בהם דברים ערבים נעימים וחודודים עמוקים מאד איש לפי ערכו. ומה נכבד היום אשר יצאו לאור דברים כאלו אשר להם דומיה תהלה. והנני מן המסכימים להעלות על הדפוס דברים יקרים מפז ומפנינים, וראויים להכניסם לפני ולפנים'.

¹ וכבר אמר רבינו (שיחות הר"ן אות קצה) בשנת תק"ע (שנה קודם פטירתו) 'כי מתהלה היה קשה לי קצת מפני מה יהיה כך, דהיינו שאין לנו שום השיבות בעולם. אבל עכשיו וכו' שוב אינו קשה לי כלל' ('שום השיבות' הכוונה ביחס לחשיבות שהיתה ראויה לו לפי ערכו, אבל בודאי היה נחשב לאחד מצדיקי הדור, כמו שיוכח להלן).

והג"ר אברהם חיים אב"ד זלאטשוב מחבר ספר אורה לחיים כותב בהסכמתו:

'הנה קבלתי מכתב אדם גדול בענקים, ואדמהו ואכנהו ולא ידעתי, ה"ה הרב הגדול בוצינא קדישא מופת הדור נ"י פ"ה ק"ש, החסיד המפורסם בנן של קדושים מחו' מוהר"ר נחמן נ"י, ובקש שאסכים על הדפסת ספרו הקדוש, וראיתי בו, ובמעט דבש שהטעמתי האירו עיני וראיתי שאין צריך להסכמותי, ובפרט שכבר הסכימו גדולי הדור גאוני זמנינו, אך אין מסרבין לגדול ובאתי כיהודא ועוד לקרא'...

והג"ר מאיר אב"ד ור"מ ומו"ץ בק"ק בראד כותב:

'הנה יד שלוחה אלי מן חד מבני חבריא ה"ה הרב המופלא ומופלג בתורה ובחסידות המפורסם מוהר"ר נחמן נ"י, הגדול בשם טוב גידולי הקודש זרע קודש מחצבתו, נכד לה"ה הרב המפורסם בתורה ובחסידות ידיו רב לו בעשר ידות, בוצינא קדישא חסידא ופרישא קדוש יאמר לו כל רז לא אנם ליה, מו"ה ישראל בעש"ט ז"ל, והרב מוהר"ר נחמן הולך בעקבות אבותיו הקדושים ועשה חיבור לטהרה על דברי מאמרים אשר בש"ס שהמה סתומים וצריכים לדורשם, ואף שלא היה לי פנאי לעיין עליו אך אפס קצהו ראיתי שהרב הנ"ל טרה ביגיעה רבה לפענח כל נעלמים ועל מה אדניו הוטבעו חיכו ממתקים מה מתוק מדבש היוצא מהאר"י קדוש יאמר לו רבינו האר"י ז"ל, ולזאת נמניתי במנין הראוי שכבר קדמוני הרבנים מובהקים גדולי זמנינו להביא החיבור של הרב מוהר"ן לבית הדפוס'...

והג"ר אפרים זלמן מרגליות מבראד בעל שו"ת בית אפרים וספר פרי תבואה ועוד, כתב בהסכמתו:

'שמוע שמעתי אפרים זה ימים כביר קל זיע סגיא דמשבחין ביה בדרב נחמן דאדם גדול הוא בתורה ובחסידות, איש קדוש מבין חידות, יודע תעלומות חכמה ושושן סודות, מפענח נעלמים ומגלה רזים במקרא תלמוד ואגדות, ירושה היא לו מאבותיו אבות מכלל דאיכא תולדות, שכן יונק מגידולי הקודש הוטר מגזע האלקי המפורסם הבעש"ט זללה"ה איש חמודות, וזרעו לברכה זרע קודש שמם ומעשיהם עליהם מעידות, כי האנשים אנשי מידות, מושכים הלבבות בחבלי מוסר השכל משמחי לב ומאירות עינים וכושל ברכים יקומו ועל רגליו מעמידות. ונפק מבנייהו אינא רברבא ותקיפא ורב נחמן חסידא שמיה וכו', והצצתי ראשי פרקים כמוציץ מן החרכים, ומצאתי בהם דברים של טעם. לחם סתרים ינעם, וכל מה שבתוכו מצטרף לקודש, ונשאתי את ידי להיות מסכים הולך על דברת גדולי הדור אשר קדמוני'.

חמשת ההסכמות הללו לא היו היחידות, רבי נתן כותב בהקדמת הליקוטי מוהר"ן שניתנו עוד הסכמות מגדולי גאוני וחסידיו הדור, אלא שרבינו לא רצה להדפיסם בהוצאה הראשונה, ואחר כך נאבדו, ונשארו בידי רבי נתן רק חמשת ההסכמות הנ"ל.

כמו כן היו לרבינו קשרי ידידות עם רבים מגדולי הצדיקים בימיו, ורבי נתן מספר² כי בשעה שהסבא משפולי עורר את המחלוקת כנגד רבינו רצה להביא אגרות מהצדיקים המפורסמים שבדור כנגדו, אולם נעשה

² חיי מוהר"ן קכב.

דברים נפלאים ואמתיים ופותחים שער לכל דופקי בתשובה, ומדריכים את האדם בדרך ישרה. לכד במדינתנו רכו המחלוקת מחמת דברי הכל שיצא מפי החולק הגדול עליו זכרונו לברכה' וכו' (הסבא משפולי).

גלוי וידוע" אלבום הבכורה של האמן והיוצר ר' מרדכי גוטליב

האלבום יוצא בשעה טובה ומוצלחת, לאחר עבודה מאומצת בשלושת השנים האחרונות וכעת אפשר לברך על אלבום איכותי ומושקע המכיל 11 שירים, יהלומים יקרי ערך, טהורים וזכים, שמעובדים היטב לטובת קהל שוחרי המוזיקה היהודית האותנטית. השירים נקיים מכל שמץ ורכב עכשווי, ויודעי דבר שנהשפו לאלבום, טוענים כי השירים הודרים הישר אל נימי הלב.

באלבום לקחו חלק מיטב המעבדים ביניהם יהודה גלילי, יואלי דיקמן, אלי לאופר, מוישי רומ, איצי ברי ואלי קליין, בני לאופר, יחד עם מקהלת "שירה" ועיבודים של המנצח הנודע ר' הרשל בריסק, מקהלת הילדים "אידיש נחת", ואמן הכינור ר' גדי פוגאטש. על המיקסים הופקדו חיים גוטסמן, ואלי לישנינסקי.

ר' מרדכי גוטליב נודע בזכות הקליפים היהודיים של השירים שלו, שהושרו וצולמו בצוותא בקומויץ עם חברים, וכעת עם סיום העבודה על האלבום, הוא עומד בתחילתו של מסע מוזיקאלי מרתק לשטעמל הישן, למחוזות הכיסופים הערגה והגעגוע, למוזיקה יהודית אותנטית.

זאבי פריד שהפיק את האלבום מתכנן בימים אלו תוכניות מוזיקליות יהודיות עם ר' מרדכי גוטליב, לאור הביקוש שנוצר מאז פרסום הקליפים, וכעת עם הופעת האלבום החדש לקהל הרחב.

הדיסק זמין לרכישה בכל חנויות המוסיקה והיודאיקה, ומופץ על ידי חברת ניגון מיוזיק בארץ ובעולם.

(מקור: ברסלב גלובל)

ניתן להאזין לתקציר מיוחד מתוך שירי האלבום,

וכן לשירים שפורסמו מתוך האלבום

בקו 'המקורבים': 077-22-639-41 בשלוחה: 82,

האזנה עריבה!

בדיוק להיפך, 'כי הגיעו אגרות מכל המפורסמים לרבינו הקדוש זכרונו לברכה, וכלם החזיקו ידם עם רבינו זכרונו לברכה באהבה רבה מאד, וכתבו מרורות להזקן הנ"ל. היינו הרב הגאון החסיד רבי לוי יצחק מברדיטשוב, והרב החסיד רבי גדליה מליניץ, והרב הקדוש דודו רבי ברוך זכרונו לברכה, והרב החסיד רבי זאב מטשארניאוסטרע, והרב הקדוש מורנו רבי אברהם קאליסקער מארץ ישראל, ומחותנו רבי ליבוש מוואלטישיסק, ומחותנו רבי אברהם דב מחמעלניק, כולם כתבו אגרות בכבוד גדול ובאהבה עצומה לרבינו זכרונו לברכה'.

וידוע שרבי לוי יצחק מברדיטשוב החשיב מאד מאד את רבינו ותלמידיו, והתבטא עליהם בהערכה מופלגת קבל עם ועדה³. וסיפר רבי שמואל יצחק מטשערין שפעם אחת נסע יחד עם הרב מברדיטשוב בעגלה, ואמר לו הרב: 'תאמין לי, אם הייתי יודע שהעולם ישמעו בקולי, אז הייתי צועק בקול גדול מסוף העולם ועד סופו, שכל מי שרוצה להיות איש כשר וצדיק ועובד השם באמת, יהיה זהיר וזריז להתקרב להרב הקדוש רבי נחמן מברסלב, אך ידעתי נאמנה כי לא די לי שלא ישמעו בקולי, אף גם יתעורר על ידי זה מחלוקת גדול גם עלי. ואולי יש אחד שמהרהר בתשובה על ידי, ואפסיד גם את זאת, על כן אני מוכרח לשתוק בענין זה'.

ובהזדמנות אחרת התבטא רבי לוי יצחק על מעלת המקורבים לרבינו: 'איפה שאני נוסע ומסתובב, אני רואה שאיפה שיש איזה טוב - הוא [רבינו] כבר הטף זאת'⁴.

ובחזרתו מארץ ישראל ביקר רבינו אצל הרב"ק רבי יצחק מנעסכין, תלמידו של המגיד מזלאטשוב, והרב מנעסכין נהג בו כבוד גדול וליווהו כשיצא מביתו אף שהיה חולה והלש מאד, וכאשר חזר לביתו אמר: 'אלמלא לא באתי לעולם אלא בכדי שרבי נחמן יפסיע על המפתן שלי, דיי'⁵.

ורבי נתן תלמידו כותב במכתבו הידוע לרב מסאווראן⁶: 'זה' אלקים אמת יודע כי דיברתי עם גדולי קדושי ישראל צדיקי יסודי עולם זכותם יגן עלינו. עם כולם דברתי הרבה גם אחר שזכותי להתקרב לאדוננו מורנו ורבינו המובהק הרב הקדוש מוהר"ן זכר צדיק לברכה. וכולם קירבו אותי באהבה רבה ובחיבה יתירה. ובפרט הרב הקדוש והנורא מברדיטשוב, ואחריו הרב הקדוש מחמעלניק, והרב הקדוש מורנו הרב שלום מפאריבישטש זכר צדיקים לברכה, ושאר גדולי עולם, אצל כולם הייתי מתאבק בעפר רגליהם קודם שנתקרבותי אל אדוננו מורנו ורבינו המובהק זכר צדיק לברכה, ואחר כך. ואהבתם גברה עלי אחר כך ביותר, מחמת שראו שנשתנתי לטובה יותר לשקוד על דלתי התורה והעבודה ביותר בעזרת השם יתברך, וכולם פרסו בשלומי זכרונו לברכה על ידי'.

ועוד כתב שם: 'ואני עוסק בספריו הקדושים זה יותר משלושים ושתים שנה, וכבר זכיתי להדפיסם כמה פעמים עם הסכמות מגדולי ישראל מחברים מפורסמים גאוני עולם, ונתפשטו בכל ישראל, בפרט במדינות ליטא ורייסן ופולין גדול ובארץ ישראל. וכולם משבחים ואומרים שהם

³ חיי מוהר"ן שלג.

⁴ אבניה ברזל אות כח.

⁵ חיי מוהר"ן קיג.

⁶ עלים לתרופה מכתב קפז.

ניתן לקבל את 'החיזוק היומי' למייל ע"י בקשה בכתובת: yefabian@gmail.com

ניתן לקבל את גליון 'הקבצו' ההודשי במייל ע"י בקשה בכתובת: vhecnu@gmail.com

ניתן לקבל עדכונים בחסידות ע"י 'ברסלב גלובל' בכתובת האימייל:

info@breslevglobal.com

המקור בפרשת ויקהל

בס"ד גליון כב' פרשת ויקהל שקלים תשע"ט

גליון שבועי להניחי הישיבות בני התורה המקורנים לאורו של רבינו "ק מוהר"ן מברסלב זיע"א

מאמר בפנימיות הפרשה, משרשי הדברים עד לעובדא ולמעשה

הדשתי קרבתי

שכל הפרטי ושכל הכללי

ביאור הפשט

א. עניין השבת נאמר כמה פעמים בסמוך למלאכת המשכן, ובדברי רש"י מבואר שבא ללמד שאין מלאכת המשכן דוחה שבת, אמנם הרמב"ן והאור החיים הקדוש תמהים על כך, מפני מה צריך לומר זאת ומאיוזה טעם יש לחשוב שידחה שבת, וביארו הפוסקים בדרך אחר, אך לא ביארו טעם הסמיכות למלאכת המשכן.

ב. בעניין הסדר, מבואר באור החיים הקדוש שמושה רבינו בעצמו הסתפק בדברי השם יתברך. כי בתחילה הראה לו השם יתברך מראה המשכן וכליו, כמו שכתוב 'וכל אשר אני מראה אותך את תבנית המשכן ואת תבנית כל כליו, ושם הקדים המשכן לכליו, ואחר כך כשפירט לו הזכיר תחילה הכלים ואחר כך המשכן, ולא ידע משה אם כוונת השי"ת להקדים המשכן כפי שהיה בתחילה או להקדים הכלים כפי שפירט לו לבסוף, ולכן אמר זאת לבצלאל לפי הסדר שנאמר לו, וכששאל אותו בצלאל על כך – הבין שבאמת כוונת הקב"ה היה להקדים המשכן ואחר כך הכלים, ועל זה אמר לו 'שמא בצל א-ל היית'. ולא ששכח ח"ו.

אמנם עדיין צריך להבין, מפני מה נתגלה הדבר על ידי בצלאל, ומפני מה לא חשב משה בעצמו על הסברא שאמר לו בצלאל 'להיכן אכנים את הכלים'. ונראה מכך שדווקא בצלאל היה יכול לגלות זאת.

ג. לגבי הארון, מבואר בדברי רש"י שמחמת שהתאמץ בזה ביותר נקרא על שמו, ובדברי המפרשים מבואר שמחמת קדושת הארון נאמר בדווקא בלשון 'ועשית' כביכול משה בעצמו צריך לעשותו, ומחמת כן התאמץ בצלאל במיוחד לעשותו, יותר משאר הכלים.

ביאור הפנימיות

פנימיות העניין יתבאר על פי המבואר בליקוטי מוהר"ן (סימן סא), ובליקוטי הלכות (תפילין, הלכה ו) ועוד.

אותיות שמים וארץ

בדברי חז"ל מבואר 'יודע היה בצלאל לצרף אותיות שנבראו בהם שמים וארץ, ובדברי הוזהר הקדוש מבואר שסדר המשכן היה מכוון לסדר מעשה בראשית [עובדא דמשכנא כעובדא דמעשה בראשית], כלומר שהמשכן היה דוגמא ותמצית של כל מעשה בראשית.

והנה על מעשה בראשית נאמר 'כולם בחכמה עשית', כלומר שבכל דבר שבעולם יש בו 'חכמה' וטעם מדוע הוא נברא ולאיוזה מטרה ותכלית. ועל פי החכמה הזאת אפשר להבין מדוע הדבר הזה נראה בתמונה הזאת, ויש בו את הכוחות הללו – הן באופן כללי, דומם, צומח, חי ומדבר. והן באופן פרטי, כל

פרשת ויקהל וכן פרשת פקודי – הם הסיום של סדר המשכן ושל הומוש שמות, ובאופן כללי הם 'חזרה' על פרשת תרומה ופרשת תצוה, כמעט מילה במילה, אך בוודאי יש בהם יסודות חדשים ולימודים נחוצים, שהרי אין אות בתורה להינם וכל שכן פרשה שלמה, ובפנימיות התורה (בפרט בזוהר הקדוש) יש אריכות נפלאה דווקא בפרשיות אלו.

לגופו של דבר, מדוע האריכה התורה כל כך בסיפור פרטי המשכן כמה וכמה פעמים (בסך הכל חמשה פעמים; פעמיים כל הסדר לפרטי פרטים – בפרשת תרומה ותצוה, ובפרשת ויקהל ופקודי, ועוד שלשה פעמים כל הסדר בכלל – בפרשת כי תשא, ובתחילת פרשת ויקהל, ובסיום פרשת פקודי) – כבר עמדו בזה המפרשים, ובחלקם (בדברי הרמב"ן) מרחו לבאר כל אחד ואחד מהם למה נאמר, אך עיקר הטעם לכך (גם במסגרת דברי הרמב"ן) הוא מחמת חביבות העניין, וכמו שאמרו על מעשה אליעזר עבד אברהם 'פה שיהתן של עבדי אבות מתורתן של בנינו, ולכך נכפלו הדברים שוב ושוב מחמת גודל החביבות.

בפרשה זו יש לימוד חשוב, שמבאר יסוד נצרך בכל מעשה המשכן מהותו ותכליתו, ונלמד מהמבואר בתחילת הפרשה, יחד עם המבואר בפרשיות הקודמות, וכפי שיתבאר להלן.

התמיהות שבפרשה

א. 'ששת ימים תעשה מלאכה' – מפני מה נאמר עניין שבת בפרשה זו שעוסקת במלאכת המשכן, ובדברי רש"י מבואר שבא ללמד שאין עבודת המשכן דוחה שבת, וכן פירש בפרשת כי תשא, וצריך ביאור מפני מה היינו סבורים לומר שתדחה שבת. ועוד יותר תמוה מפני מה נאמר עניין זה לכל קהל ישראל, ולא נאמר בפרשיות לעוסקי המלאכה – שלהם זה נוגע.

ב. בפרשת תרומה (שהיא הציווי) נאמר תחילה סדר הכלים ואחר כך סדר המשכן, ובפרשת ויקהל (שהיא העשייה) נאמר תחילה סדר המשכן ואחר כך סדר הכלים, וצריך ביאור ההילוך ביניהם.

ובדברי המדרש מבואר שמושה רבינו ציווה לבצלאל כפי המובא בפרשת תרומה – לעשות הכלים ואחר כך המשכן, ובצלאל אמר לו 'כלים שאעשה, להיכן אכנים', ענה לו משה 'שמא בצל א-ל היית, שכך אמר לי הקב"ה לעשות משכן ואחר כך כלים'. והוא תמוה וכי משה רבינו שכח דברי ה', ועוד יותר קשה שהרי באמת בציווי השם יתברך הזכיר תחילה הכלים ואחר כך המשכן, כפי שאמר משה ולא כפי שאמר בצלאל.

ג. בעניין הארון נאמר לשון אחר ממה שנאמר בשאר הכלים; בפרשת תרומה נאמר 'ועשית' (בלשון יחיד) ולא כשאר הכלים שנאמר בהם 'ועשו' (בלשון רבים). ובפרשת ויקהל נאמר 'ועש' בצלאל, ולא כשאר הכלים שנאמר בהם 'ועש' – ומתוך כך נראה שיש עניין מיוחד דווקא בארון שיהיה נעשה על ידי אחד מיוחד בדווקא.

רבבות רבבות פרטי הדומם צומח חי ומדבר, שכל אחד מהם כולל אין מספר של פרטים, ובכל פרט מהם יש הרבה מאד פרטים שיש להבין ולהתבונן בהם.

וכל זה לא נברא רק פעם אחת, אלא נברא ומתחדש בכל יום מחדש, כמו שאנו אומרים 'המחדש בטובו בכל יום תמיד מעשה בראשית', וכמבואר בדברי הארז"ל שבכל יום יש 'חכמה' אחרת בכל פרטי הבריאה, מה שלא היה מעולם, וכמבואר בשיחות הר"ן שאין הקב"ה בורא דבר אחד שתי פעמים, ומעולם לא היה פעמיים אותו דבר ונאפילו מה שיש גלגולים, אינו ממש אותו דבר כמו שהיה בפעם הראשון, אלא 'נפש' של אחד עם 'רוח' של השני ונשמה' של השלישי.

וכל זה אינו רק לידיעה בעלמא, אלא זהו תמצית תפקידו של יהודי בעולם – להכיר את השם יתברך, על ידי כל הבריאה שברא, וכל הפרטים שבו, כאשר מכל פרט ומכל דבר אפשר 'להכיר' אותו בעוד דרך ובעוד אופן ובעוד סוג של הכרה. ולא רק פרטי הבריאה, אלא כל המאורעות שיש בעולם – יש בהם חכמה ושכל; יש מהם שמלמדים על 'החסד' של השם יתברך, ויש מהם שמלמדים על ה'גבורה' שלו, וכן שאר המידות, וצריך להתבונן בכל מה שקורה – הן בכלל העולם, והן מה שקורה עם כל אדם בעצמו – להכיר על ידי זה את השם יתברך.

שכל פרטי ושכל כללי

והנה ה'חכמה' הזאת נחלקת לשני מיני שכל; שכל פרטי ושכל כללי. השכל הפרטי הוא להתבונן בכל פרט ופרט שיש בבריאה, ובכל מאורע ומאורע – ולהבין מה מהותו ומה תכליתו, ואיך אפשר להכיר על ידו באופן פרטי את השם יתברך. אבל כל זה תלוי בשכל הכללי, והיינו להבין תחילה מה המטרה הכללית של כל בריאת העולם, ומה תפקידו הכללי של האדם בעולם. ורק אחר שמבינים את השכל הכללי – יכולים להכירו בדרך פרט על ידי השכל הפרטי שבכל דבר ובכל מאורע.

וכל זה היה במשכן. המשכן היה 'תמצית' של כל מעשה בראשית, ובו היה אפשר להכיר את כל החכמה הנפלאה שיש בכל פרטי העולם ובכל המאורעות – על ידי שעושי המלאכה כיוונו באופן מדויק להכניס ולצמצם את כל 'האותיות' שנבראו בהם שמים וארץ, לתוך פרטי המשכן וכליו. ועל זה נאמר 'ואמלא אותו רוח אלוקים בחכמה בתבונה ובדעת ובכל מלאכה' – שמרמו על ארבע חלקי ה'מוחי'; חכמה, בינה, ודעת. ונהדעת נחלק לשניים: הסדים וגבורות, ולכן נאמר 'ובדעת, ובכל מלאכה'.

אמנם המשכן בעצמו נחלק לשתיים – לשכל פרטי ולשכל כללי, ולכן הוא נחלק ל'קודש' ול'קודש קדשים'. כי החכמה נקרא 'קודש' (כמבואר בזה"ק כמה פעמים), והוא מתגלה על ידי כל הכלים הקדושים שהיו ב'קודש' – המזבח, השולחן, המזבחות, וכן הקרשים והבריהים ושאר הפרטים הקדושים שהיו בהיכל ובהצר. אמנם על החכמה נאמר 'והחכמה מאין תמצא', כלומר, שהחכמה נמשכת מן 'האין' שהוא ה'תורה', והוא 'קודש קדשים', שמרמו על השכל הכללי.

ולכן, בקודש הקדשים היה ה'אבן שתיה' שנקרא כך על שם שממנו הושתת העולם. והיינו שכל הפרטים שיש בעולם, נמשכים והולכים מאותו מקום, והיינו אפילו בגשמיים – כל הכחות שיש בעולם נמשכים ממקום המקדש, על ידי גידים דקים שמתחילים משם ומתפשטים לכל העולם, ושלמה המלך שידע זאת היה יכול להצמיח שם כל סוגי האילנות והפירות, אפילו כאלו שאינם גדלים בארץ ישראל אלא בארצות רחוקות, כי ידע היכן הגיד שלהם שנמשך מקודש הקדשים אל אותו המדינה. וכל זה מהמת שברוחניות מתגלה שם השכל הכללי, שהוא השורש של כל השכליים הפרטיים.

משה ובצלאל

והנה משה רבינו שהוא כלל נשמות ישראל, הוא 'השכל הכולל', והתלמידים הם 'השכל הפרטי'. ולכן משה רבינו הזכיר תחילה את הארון, שנמצא בקודש הקדשים והוא 'למעלה מן המקום', כי הוא רומז על השכל הכולל שהוא האבן שתיה. אמנם בצלאל שהוא התלמיד הבין שאת השכל הכולל אי אפשר להשיג אלא על ידי השכלים הפרטיים, ולכן הבין שצריך תחילה לבנות את המשכן עם כל הפרטים, ואז אפשר להכניס לתוכו את הארון.

וכשרצה משה רבינו לצוות על מלאכת המשכן, היה נצרך להקהיל את כל עם ישראל, כיון שכל אחד מישראל הוא 'שכל פרטי' והוא כנגד אות אחת בתורה, ואם חסר שכל פרטי אחד – אי אפשר לגלות את השכל הכללי, ולכן הקהיל את כולם ואז היה יכול לגלות על ציווי המשכן – הן על השכל הכללי והן על השכל הפרטי.

והנה לכאורה מהמת קדושת המשכן מן הראוי שידחה שבת, כי השבת מגלה שהשם יתברך מחדש מעשה בראשית, וכל הל"ט מלאכות שנעשות בימות החול – הכל נעשה בהשגחה עליונה על פי האותיות של מעשה בראשית, וכלשון הכתוב 'ששת ימים תעשה מלאכה', כאילו נעשית מאלה. וכל הגילוי הזה נמצא במשכן, שמגלה אותיות שנבראו בהם שמים וארץ, ואם כן המשכן והשבת מביאים לאותו תכלית.

אלא, שהשבת היא השכל הכולל, ובלעדי השבת אין כח למשכן לגלות את השכל הפרטי שבכל דבר, ולכן אין המשכן דוחה שבת, כי צריך תחילה לגלות את השכל הכולל, ורק אז יכולים לבנות את המשכן ולגלות מתוכו שכל הל"ט מלאכות הפרטיים הם אותיות של מעשה בראשית. ולכן דווקא כשהקהיל את כל העדה היה יכול לגלות זאת.

ואמנם הארון הוא גם כן שכל הכולל, אך אינו שייך לכל אחד אלא רק משה רבינו ותלמידו בצלאל יכולים לעשותו. ובאמת קדושת הצדיק הוא כמו קדושת שבת, וכמו שאמרו חז"ל 'תלמיד חכם בחינת שבת', ואמרו בזה"ק 'אנת הוא שבת דכולהו יומי'. ונמצא שבבעולם שנה ונפש יש שכל הכולל; השבת – בבחינת שנה, הארון – בבחינת מקום, והצדיק – בבחינת נפש, וצריך את שלשתם.

עזרו לנו להגדיל את ההפצה! ע"י תרומה במכשיר 'קהילות' חפשו: 'עלמא דאורייתא' תרמו וכתבו: עבור 'המקורבים' תזכו למצוות!

השיעורים הקבועים לשבת ויקהל ולשבוע פקודי						
יום	חודש אדר א'	הדף היומי מסכת חולין	מסנה ברורה עמוד היומי י'רשי	ליקוטי מוהר"ן ח"ב	ליקוטי הלכות חלק ו	העמוד היומי בזה"ק זהה חדש
ז	כה	צה	חזרה	לה.	לח	גז.
א	כו	צו	ששא	לה:	לט	פז.
ב	כז	צז	שסב, א-ב	לו.	מ	פח:
ג	כח	צח	שסב, ג-ד	לו:	מא	פח:
ד	כט	צט	שסב, ה-ו	לז.	מב	פח:
ה	ל	ק	שסב, ח-ט	לז:	מג	פו.
ו	לא	קא	חזרה	לח.	מד	פו:

התורה הנלמדת בחברת 'תמימי דרך' העולמית: ליקוטי מוהר"ן, חלק ראשון, תורה ב.

זכורות שיעורים ובתי-כנסת למקורבים!			
עיר בני ברק	נושא השיעור	מגיד השיעור	יום ושעה
בני ברק	נושא השיעור 'תמימי דרך' הליכה עם תורה	לומדים בחבורה חבורת חניכי הישיבות ב"ב	פעם בשבוע
בני ברק קרית הרצוג	ליקוטי הלכות	לומדים בחבורה	מוצאי שבת בבית פרטי בשעה: 10:00
בני ברק קרית הרצוג	שיעור התחזקות	נושא בפרישה	בכל ליל שבת מברכים
בני ברק	התחזקות	רבינים שונים	יום שני בערב לבחורים
בית שמש	חבורה ללימוד לקוטי מוהר"ן	לומדים בחבורה	יום שישי בשעה: 11:00 בבוקר
קרית ספר	בית מדרש 'נצח ישראל'	תפילות שיעורים מלווה מלכה ועוד	ר'ח' מסילת יוסף 34 (מאחורי 'בר כל')

בשורה טובה תדשן עצם!!! אי"ה בקרוב בית מדרש חדש למקורבים בבני-ברק!!

התורה הנלמדת: ליקוטי מוהר"ן, חלק א' תורה ב'.

על הפרשה ||| פנינים על פרשת השבוע

שבת היא ברית ועל כן היא קודמת למלאכת המשכן שהיא בחינת התפילה

בתחילת הפרשה מבואר עניין הקדמת שבת למלאכת המשכן ללמד שאין בניין בית המקדש דוחה שבת, ועל פי דברי רבינו"ל יאיר העניין כמין חומר, כי שבת היא בחינת ברית, וכמו שכתוב 'כיני ובין בני ישראל אות היא לעולם', והמשכן הוא בחינת כללות תפילות ישראל, אבל ההקדמה לזה הוא בחי' ברית, כי אי אפשר לבוא לתפילה רק ע"י בחינת ברית, ועל כן שבת שהיא בחינת ברית קודמת למלאכת המשכן שהוא בחינת תפילות ישראל וכנ"ל.

שבת היא בחינת חסדו יתברך שמשלים את התפילות

ויש לבאר עוד עומק כמה שאין בניין בית המקדש דוחה שבת, כי מבואר במאמר שאע"פ שעיקר הגאולה היא ע"י תפילותינו, אבל צריכים אנו לחסדו ובלי חסדו יתברך לא יכולה הגאולה לבוא, והיינו כי אף שהכל תלוי באתערותא דלתתא שלנו, אבל סוף סוף אנו מוגבלים, ושלימות התיקון בהכרח שיושלם רק בחסדו יתברך, וגם התפילות בעצמם אין בכוחן להשלים את תיקונם לבד, שזה מה שמבואר שם במאמר שצריך לקשר את התפילה לצדיק בחינת משה משיח שהוא עושה מהם משכן, נמצא שאין אנו יכולים להשלים הכל לבד, וזה בחי' חסדו יתברך שמשלים את הגאולה.

וזהו בחינת שבת, כי בשבת אין בירורים כידוע וכמובא, רק הכל נשלם בבחי' אתערותא דלעילא, נמצא ששבת היא בחי' השלמת עבודתנו ע"י בחינת

עבודת היום ||| פנינים על סדר סדר התפילה

שמונה עשרה

ואחר כך עומדים להתפלל שמו"ע שהוא עיקר התפילה, אחר בחינת גאולה שבה התעוררנו לדעת כמה השי"ת הפיץ בנו ובתפילותינו, וכבר נתבאר לעיל באריכות שיסוד הדברים מתבאר בדברי מוהרנ"ת, ואי אפשר להאריך כאן בזה ונביא רק את הנקודה השייכת לענייננו ממש וז"ל (בהלכות נחלות הלכה ד אות יד): 'זוהו בחינת סמיכת גאולה לתפילה שקדם שנגמסין בתפילה להתפלל על צרכינו בתפלת שמונה עשרה אנו מופירין גאולת מצרים ומופירין הכנעת בכור דסמרא אחרא כמו שאומרים, כל בכוריהם הרגת ובכורך ישראל גאלת, ובזה אנו מופירין עצמנו מה שפעלו ישראל כבר בתפלתם, שזהו בחינת הולדת בכור דקדשה, שהוא בחינת עבודת התפילה, כי על ידי זה נתחזק הלב להתפלל כנ"ל ועל כן אז אנו מתחילין להתפלל, כי עקר ההתחזקות בתפילה הוא על ידי בחינת הולדת בכור שהוא בחינת גאולת מצרים על ידי שאנו מופירין עצמנו מה שפכר פעלנו על ידי תפלתנו וכנ"ל'.

ומתחילים ומזכירים את האבות שעמם נכרת הברית, וכן גומל חסדים טובים וכו' שכו" הוא בחינת החסדים שעשה השי"ת עמנו, שע"ז אנו מתחזקים לידע ולהאמין בכח התפילה, וכמבואר בדברי מוהרנ"ת (שם) וז"ל: 'זבשכיל זה צרכיון למדר שגחו של מקום תחלה ואחר כך לשאל צרכיו, כי על ידי סדור שגחו של מקום נתחזקה האמונה בשלמות כנ"ל, ועל כן מופירין בתחלת התפילה בסדור שגחיו וכות אבות גדי לחזק האמונה שהוא יתברך גומל חסדים טובים תמיד ועשה חסדים גדולים עם אבותינו ושמע תפלתם תמיד ובכחם וכותם אנו מתחזקים שישמע גם את תפלתנו וימלא משאלותינו ברחמים וזהו כלל סדור שגחיו יתברך שאומרים בתחלת התפילה, כמו שאנו אומרים, אלקינו ואלקי אבותינו אלקי אברהם וכו' הא-ל הגדול וכו' גומל חסדים טובים וקונה הכל וזוכר חסדי אבות וכו', היינו שמופירין בשגחיו יתברך שהוא אלקי אבותינו

חסדו יתברך, ומלאכת המשכן ובית המקדש הוא בחי' האתערותא דלתתא ע"י תפילותינו, וע"כ אין מלאכת המשכן דוחה שבת, כי אם נעבוד בשבת נראה שאנו סוברים שיכולים אנו להשלים הכל לבד, והאמת אינו כן אלא שהגאולה מוכרחת להיות נשלמת דייקא ע"י חסדו יתברך, וע"כ כדי לזכות למשכן בשלימות אנו מוכרחים לאור השבת שהוא בחי' שלימות כל התיקונים וכל העבודות ע"י בחי' חסדו יתברך בבחינת אתערותא דלעילא וכנ"ל.

אריכות הכפילות של פרשת ויקהל

והנה בכל המשך הפרשה מתבאר באריכות איך שעשו את המשכן לפרמיו, והדבר פלא מה שהכל הוזר על עצמו, ובפשטות מבואר בזה הכיכות עניין המשכן, על דרך מאמר חז"ל 'יפה שיחתן של עבדי אבות מתורתן של בנים', אמנם יתכן שיש כאן לימוד נוסף שבאה התורה ללמדנו שיש כאן שני פרשיות שונות, יש את צווי המשכן ויש את עשייתו, צווי המשכן הוא בחי' הארת הברית מלמעלה, מה שהשי"ת הפיץ להשרות שכירתו בינינו, וזה עניין פר' תרומה שהיא הציווי על המשכן, אבל כאן הוא בחי' עשיית המשכן שהוא בחי' עבודת הברית באתערותא דלתתא מצדנו, כי עניין הברית מורכב משני הבחינות יחד וכמו שנתבאר לעיל וע"כ האריכה התורה כ"כ לחזור כל פרשיות אלו פעם נוספת כדי להורות את עוצם ההכרח בשני החלקים, מצד אחד מוכרח דייקא האתערותא דלתתא, ומצד שני השלימות הוא דייקא באתערותא דלעילא בחסדו יתברך, אבל אין די בזה אלא מוכרח שיהיה היסוד ע"י אתערותא דלתתא וכנ"ל.

שגמל עמכם חסד ושמע תפלתם תמיד, שעל ידי זה נתחזק שמו עליהם, והוא זוכר חסדי אבות ומביא גואל לבני בניהם שהם אנוהנו עמו ככל דור ודור שאנו מעתדים לגאולה שלמה בקרוב ולקבל כל טוב וכו'. ועל ידי שאנו מופירין כל זה בשגחיו, כי זה עקר שגחיו שמופירין טוב וחסדו, כי זה עקר גדלתו יתברך פגודע, על ידי זה נתחזק לבנו להתפלל בלב שלם אליו יתברך על צרכינו, כי על ידי זה נתחזק אצלנו האמונה בעצמנו שירחם גם עלינו וישמע תפלתנו וישפיע לנו כל טוב באשר שמע תפלת אבותינו ויחד שמו עליהם וכנ"ל ועל ידי זה נעשה לנו פלי לקבל השפע וכנ"ל. נמצא שסדור שגחיו קדם שאלת צרכיו היא בשכיל לתמוך הפלי בשלמות לקבל השפע וכנ"ל ועל כן פסיום שאלת צרכיו מסימין בכרבת שומע תפלה, כי זה עקר שלמות התפילה כשאנו מאמינים שהוא שומע תפלת כל פה שעל ידי זה עקר שלמות הפלי לקבל השפע וכנ"ל, ואנו מתחזקים באמונה זאת שהוא יתברך שומע תפלה על ידי שסדרנו שגחיו יתברך ויתעלה תחלה שהוא אלקי אבותינו וזוכר חסדי אבות ומביא גואל וכו' וכנ"ל.

וזהו בחי' שגחו של מקום קודם התפילה וכנ"ל, ואח"כ מרבים בתפילה על כל העניינים, ובפרט בתפילות על הגאולה שזה חלק גדול מהברכות בשמו"ע, כי אנו יודעים ומאמינים שכל תפילה פועלת ומקרבת את הגאולה.

ואחר כך ג' ברכות אחרונות הוא כנפטר לפני המלך, ויש לבאר שהוא בחי' חסדו יתברך שמשלמת את התפילה, וע"ז סובב והולך כל הברכות האלו, רצה ד' וכו' בעמד ישראל, והשב את העבודה וכו', וכן שים שלום וכו' כ"ז הוא בחינת הברית שתלויה באתערותא דלעילא, שע"כ שלימות כל תפילותינו תלויה בחסדו יתברך, וע"כ הברכה האמצעית באחרונות הוא ברכת ההודאה, בחינת ההודאה על חסדו יתברך שזה שלימות בחינת ברית ונע"כ י"א שהכוונה מעכבת בה כמובא, ובאמת גם עיקר התפילה היא בחינת ההודאה שזה עיקר תיקון הברית.

ואח"כ נופלים על פניהם, להרכות בתחנונים, ועיקר הבקשה הוא על הגאולה שתלויה בתפילתנו, ובשני והמישי שהם ימי רצון מוסיפים תחנונים מיוחדים על הגאולה, כי כל תלוי בהמתקת הדין שבחי' עורף יהפך לבחי' פנים, וע"כ בימי רצון שמסוגלים להמתיק את הדין מתפללים בפרטות על עניין זה שהעורף יהפך לפנים.

קדושא דסדרא

ואח"כ אומרים קדושא דסדרא שהוא בחי' תלמוד תורה של כל ישראל (כמבואר בגמ' סוטה מט ע"א וברש"י שם ומובא גם בליקו"ה), זה בחינת התורה שמתחדשת אחר התפילה כמבואר בפנים שהתורה באה בתוך התפילה ומתחדשת שם, וע"כ בשני והמישי שמרכיבים בתחנונים יותר, מוסיפים גם קריאת התורה, כ"ז הוא בחי' התורה שמתחדשת ע"י התפילה.

ואח"כ אומרים שיר של יום להמשיך בחי' ברית של שבת לכל ימות השבוע, כי העיקר תלוי בבחי' ברית, לידע שהשי"ת שומע תפילת כל אחד מישראל, ועיקר הארת הברית הוא בשבת בבחי' 'אות היא ביני וביני בני ישראל', וע"כ אומרים שיר של יום להמשיך הארת הברית משבת לכל ימות השבוע, וזה בחי' פיטום הקטורת, בחי' הכירורים לסלק העניין דמכסיין על עינין, ואומרים זאת בסיום התפילה כדי להכריח הקליפות (וכמובא במושנ"ב סי' קלב), היינו העניין דמכסיין על עינין שלא יבלבלו אותנו כ"כ במשך היום, ומסיימים בעלינו לשבח שהוא עיקר בחי' הארת הברית, שמשבחים ומודים על נועם הלקנו, ומיד מתפללים על הגאולה, על כן נקוה לך ד' אלקינו לראות מהרה בתפארת עוזך וכו', כי כשאנו יודעים עוצם נעימות הלקנו בבחי' ברית, אנו יודעים ומבינים כמה השי"ת הפיץ בתפילותינו ושאינו תפילה נאבדת, ולכן מיד מוסיפים עוד תפילה על הגאולה, כי אנו יודעים ומאמינים שהכל מצטרף לבניין המשכן וכשיושלם תיקון השכינה תבוא הגאולה.

שער ברסלב

תולדות חייו של רבינו הקדוש

כיצד מתייחסים גדולי התורה והמוסר בעולם הליטאי לרבנו וספריו?

ובכן, את הידוע אינו צריך לומר לך שלא תמצא כמעט בעולם הישיבות משגיחים שמביאים מספרי רבנו בשמו, ובהרבה מקומות לא תמצא את ספריו כלל, כמו שלא תמצא שם ספרי חסידות אחרים, ואולי כלפי ספרי ברסלב זה במידה רבה יותר.

אולם הרושם שנוצר מכך בעיני חניכי הישיבות כאילו כל רכותיהם 'פוסלים' את דרך ברסלב הוא מופעיה, הישיבות מחנכות לפי קו מסויים, שחקו הזה בדברים מסויימים אינו הולך יחד עם הקו של רבנו, ובדרך כלל בישיבות נוקטים בשיטה של חינוך בקו אחיד, ולא נותנים לבחורים גישה לדרכים ביהדות שיש בהם גישה שונה, מחשש שמא יבואו לידי בלבול. אולם לא בהכרח שוללים משום כך את הקו האחר, יתכן בהחלט שאנשי הדעת מבין המחנכים יודעים שהגישה האחרת יכולה להיות טובה גם כן, אולם מכיון שהם קיבלו והתחנכו בדרך שלהם, אינם מתיימרים להכין את הדרך האחרת וכל שכן לא להנהיג אותה לתלמידיהם, ואין להם אלא מה שקיבלו ואת זה הם מוסרים (יחד עם זאת, היו בישיבות גם מחנכים בעלי שיעור קומה שנפשם הכילה דרכים רבות ומגוונות, והם כן היו מסוגלים לקבל מכמה בתי מדרש וליצור מזיגה שכללה כמה דרכים, ובדרך כלל היתה להם משום כך יכולת השפעה על ציבור גדול ומגוון יותר, דוגמא לכך כדור הקודם הם הרב הוטנר והרב דסלר זצ"ל, ועוד רבים).

ואכן היו רבים מגדולי התורה והמוסר בעולם הליטאי שהכירו את ספרי רבנו והתייחסו אליהם בהערצה גדולה.

אחד הדוגמאות הכולטות לכך הוא החזון איש זצ"ל, שישנם עדויות רבות על יחסו החיובי לרבנו ספריו ואנשיו (חלקם מובאים בספר 'שבחו של צדיק'). רבי נחום יצחק פראנק שהתקרב בצעירותו לחסידות ברסלב סיפר שאביו התנגד לזה בשעתו מאד, והלך הוא עצמו לשאול את החזון איש, ואמר לו החזון איש שאין שום בעיה ללמוד בליקוטי

כיצד התקבל רבנו וספרו בדורות שאחריו?

התשובה לזה מורכבת למדי, ישנם רבים מגדולי ישראל שהעריכו את רבנו באופן יוצא מן הכלל ושיבחו את הספר ליקוטי מוהר"ן ועסקו בו בגלוי, ישנם גם רבים שעסקו בו בסתר והביעו את התפעלותם מרבנו בפני מקורביהם, אך מסיבות שונות לא רצו לפרסם זאת בגלוי, וישנם אחרים שנמנעו מלעסוק בספר מחמת 'מסורות' שונות (שצריכים בירור בפני עצמם, אך אין כאן המקום). ובאופן כללי ניתן לענות על שאלה זו, שמצד אחד רבנו ותורתו קיבלו פרסום וחיוזוק אצל גדולי ישראל במידה גדולה דיה בכדי שמבקש אמת יוכל לדעת את האמת, ומצד שני גם התכסו במספיק שכבות של הסתרה כדי שמי שאינו מחפש את האמת יוכל לא למצוא אותה...

והנה לפני כמה שנים 'גילה' אחד מבני דורנו, חכם בעיניו, דברים שאינם מובנים לו בספרי רבנו, והוציא חוברת ובה ביטויים המורים מאד כנגד רבנו, וניסה בגודל 'חכמתו' לבטל אותו ואת שיטתו.

ישנו ספר שיצא לאור בשם 'שבחו של צדיק', ובו ליקט המחבר מאות מובאות מגדולי החסידות, גדולי ליטא, וגדולי עדות המזרח, שהפליגו בשבחו של רבנו וספרו, וכן ציין לספרים רבים שהזכירו את דבריו בשמו ושלא בשמו. אם אתה רוצה לברר את הנושא תוכל למצוא שם הרבה הומרי¹.

כמו כן תורתו של רבנו התפשטה באופן רחב מאד, ודברים רבים מתורתו התפרסמו בשמו והפכו לנכסי צאן ברזל בעולם התורה, ודברים רבים עוד יותר מתורתו התפרסמו שלא בשמו. ידוע למשל שהגאון הנודע רבי צדוק הכהן מלובלין ז"ל טרח לכתוב מראי מקומות על 'ספר המידות' שכתב רבנו בילדותו, כדי להראות מהיכן לקוחים הדברים (המראי מקומות שלו נדפסו בחלק מהמהדורות), ובאופן כללי תורתו של רבנו ורבי נתן השפיעה רבות על הלך מחשבתו.

¹ הספר נמצא גם בספריית אוצר החכמה.

מוהר"ן, והוסיף 'וגם אני לומד ליקוטי מוהר"ן'. ועוד אמר לו שבענייני עבודת ה' אין דין כיבוד אב.

וסיפר הר"ר בן ציון אפטר (מחשובי חסידי ברסלב וממקורבי הגר"ז מבריסק זצ"ל) שבפעם הראשונה שביקר אצל החזון איש ראה את הספר ליקוטי מוהר"ן על שולחן החזון איש, וכשהתפלא אמר לו 'אני מועיין בזה הרבה, זה ספר מוסר טוב מאד', וכן דיבר עמו כמה פעמים על גדולתו של רבנו, והיה מבקש ממנו בכל פעם שהגיע אליו 'אמור איזה דבר תורה מהרבי'. ואמר לו פעם שספר ליקוטי מוהר"ן הוא גבוה מאד מאד.

וסיפר הר"ר נתן ליברמנש שליט"א, מחשובי חסידי ברסלב, שבשנת תשי"ט סידר את ספרי החזון איש לדפוס יחד עם רבי שמריהו גריינימן זצ"ל, ודיברו אז ששערי רוסיה עומדים להפתח, וממילא כבר החלה הרשמה לנסיעה לראש השנה לאומן, ואמר לו רבי שמריהו שרוצה אף הוא להצטרף, וכשהתפלא על כך רבי נתן, אמר לו, שהוא רוצה לזכות להיות על ציונו של מוהר"ן, משום שראה אצל החזון איש שמאד החזיק ממנו.

וסיפר עוד הגר"ש גריינימן (מפי נכדו) שהחזון איש התבטא פעם בפניו ואמר 'רבי נחמן היה גדול יותר מכל אלו שהלכו עליו'.

כמו כן המגיה של ספרי החזון איש היה רבי אלחנן ספקטור זצ"ל, מגדולי חסידי ברסלב, ובאגרות חזון איש (א, לו) מובא אגרת ששלח אליו החזון איש, וכתב לו: 'כי באמת אין כל עצב בעולם, למי שמכיר באור האורות של האמת...'

וגם על בעל הקהלות יעקב ישנם עדויות רבות שעסק בליקוטי מוהר"ן, וסיפר לרבי נתן צבי קעניג ז"ל (ראש כולל ברסלב בבני ברק) שספר זה מהזק אותו רבות ביראת שמים אף שהרבה דברים אינו מבין, וכן התפלל רבות בליקוטי תפילות של רבי נתן, ורבי אליהו ברוך פינקל ז"ל סיפר שראהו פעם רוקד סביב השולחן עם הליקוטי תפילות. ובבית הגר"ח קניבסקי שליט"א יש ספר ליקוטי מוהר"ן עם הערות של הסמיילפער. וכן סיפר נכד הגר"ח ששאל אותו על כך והשיב לו שהסמיילפער למד ליקוטי מוהר"ן ושאר ספרי חסידות.

והמשגיח רבי אליהו לופיאן זצ"ל נשאל (על ידי הר"ר צבי יוסף ואסילסקי) על ספרי ברסלב, וענה: 'הן אלו ספרי המוסר האמיתיים'.

והרב דסלר זצ"ל הביא בשיחותיו שנדפסו בחמשת כרכי 'מכתב מאליהו' כמה פעמים מספרי ברסלב, הן מליקוטי מוהר"ן והן משיחות הר"ן, וניכר שאין זו ידיעה אחת ששמע עליה, אלא שהיתה לו שליטה בספרים, והוא מתייחס אליהם כדבר ידוע, כלשונו² 'כבר העיד מוהר"ן, ואף מוסיף ביאורים לדבריו העמוקים³. וכן סיפר התנו הג"ר יהושע גלדצהאלר בספרו קדשי יהושע חלק ה' (מאמר אחרית דבר) שחמיו למד היטב בספרי מוהר"ן, ואמר שהם עמוקים מאד וצריך להיות 'מבין' עליהם והגאון ר' משה שטרנבוך שליט"א סיפר באירוסין של נכדו עם משפחת גלינסקי (ניסן תשע"ח באולמי זועל שהוא נמסע עם הרב דסלר נסיעה ארוכה באניה, ושני הספרים היחידים שהיו עמו אז הם ספר עין חיים וספר ליקוטי מוהר"ן, ואמר לו אז הרבה חידושים בליקוטי מוהר"ן.

והמשגיח הרב וולבה זצ"ל כתב בספרו עלי שור ברשימת הספרים המומלצים לכל אחד, ללמוד בספר 'משיבת נפש' בזמן שצריך חיוזק. אך במהדורות המאוחרות השמיטו זאת המו"ל משום מה.

והג"ר יחזקאל סרנא זצ"ל ראש ישיבת הברון בספרו 'דליות יחזקאל' חלק ד' בסופו, הביא רשימה ארוכה של ציטוטים מכתבי רבי נתן תחת הכותרת 'דברים נבחרים מכתבי מוהר"ר רבי נתן'.

וכן ידוע שבישיבת נובהרדוק עסקו הרבה בספרי ברסלב, ולקחו משם הרבה יסודות. בין היתר, השיר המפורסם שהושר בנובהרדוק 'כל העולם כולו גשר צר מאד והעיקר לא לפחד כלל', לקוח מליקוטי מוהר"ן (תניינא, מה). וגם על רבי ירוחם ממיר יש עדות מפי תלמידו שעסק בספרי ברסלב ואמר שספרי ברסלב הם איש ממש (מובא בספר 'שבחו של צדיק').

ויש עוד עובדות רבות הידועות למי שרוצה לדעת, שמצביעות על הערכה רבה ועמוקה שרוחשים רבים מאנשי הדעת והמוסר מבין גדולי ליטא לרבנו ותורתו.

כמוכן שעדיין לא הסברנו מדוע סוף סוף לא כולם מכירים ומעריכים, ולמה אצל הרבה 'מקובל' אחרת ממה שכתבנו כאן, עד שאנחנו צריכים לבוא ולהוכיח שהרבה גדולי עולם ידעו והחזיקו ממנו מאד. ועל כך עוד נדבר בשיחות הבאות בעז"ה.

קו' ז'יכוי הישיבות - ברסלב' בני התורה המקורבים לאורו של רביה'ק מוהר"ן מברסלב זיע"א 077-31-40-331	
שלוחה: 1	הודעות ועדכונים.
שלוחה: 2	לשמיעת הגליון הנפלא 'הקבצו'.
שלוחה: 3	לשיעורים וכנסים שנמסרו למקורבים.
שלוחה: 4	1 - שיחת חברים \ הודעות מאזינים. 2 - להשאת הודעה למאזינים. 3 - לשלוחת 'הליכה עם תורה' - 'חבורת תמימי דרך'. 4 - למענה וייעוץ.
שלוחה: 5	סיפורי התקרבות וראיונות.
שלוחה: 6	1 - פניני ליקוטי מוהר"ן על התורה. הרב שרגא זילברמן : 2 - שיעורים בליקו"מ. 3 - שו"ת ברסלב. 415 - שיעורים מכלל משפיעי אנ"ש. 6 - שיחות ומכתבי מוהר"א"ש. 7 - הזוה"ק בלשה"ק. 8 - דברי גדולי ישראל במעלת לימוד עמוד היומי בזה"ק.
שלוחה: 7	1 - שיעורים ברחבי הארץ. 3 - חברותות ברחבי הארץ. 2 - להשאת הודעה לביקוש שיעור או חברותא.
שלוחה: 8	1 - קוי תוכן נוספים (מרבזיית: ברסלב \ פנימיות התורה \ האמונה). 2 - שירי ברסלב. 314 - שירים כלליים. 5 - שירי 'דרשו'. 6 - תיקון הכללי בניגון.
שלוחה: 9	1 - שידור חי.
שלוחה: 0	0 - הודעות קבועות ונחוצות.

עלון המקורבים

ליצירת קשר, לתרומות, להנצחת שם, לקבלת הגליון באימייל, למוקדי ההפצה, ולפרסום בגליון פנו לקו' המקורבים: 077-31-40-331 והשאירו הודעה בשלוחה: 72 או לאימייל: E0773140331@GMAIL.COM

* * *

ניתן לתרום (וכן לקבל את הגליון עד לכיתובם) דרך מכשירי 'קהילות' בכל רחבי הארץ; וכן דרך קו' קהילות: 0732757000 בשלוחה: 11318 (בכל האופנים יש לציין: עבור עלון המקורבים, וכשהתרומה היא דרך המל' יש להשאיר הודעה לאחר מכן בקו המקורבים הנ"ל בשלוחה 72 על כך התרומה, ושהיא מיועדת לעלון זה) תזכו למצוות!

* * *

נשמח לקבל כל הומר לגליון ע"י שליחה לכתובת האימייל הנ"ל עד יום שני בערב בצירוף שם מלא ומיקום עיר! (אפשר שם וכתובת בדוים, ולציין זאת), עם זאת, אין התחייבות שהדברים יפורסמו, ואין לראות באי-פרסומם שום צד פגיעה (יתכנו הרבה סיבות, גם טכניות), בהצלחה!!

² בחלק ד עמוד 227.

³ ראה חלק ב עמוד 172, חלק ג עמוד 177, חלק ד עמודים 23, 184, 226-7.

סבלנות ומנוחה

אתה מחפש את השורש לכל הבעיות במילה אחת? – פזיזות!

ואת הפתרון גם כן? – סבלנות!

* * *

החמא הראשון בהיסטוריה של עם ישראל, והמפורסם ביותר – שעם התוצאות שלו אנו מתמודדים עד עצם היום הזה – הוא המא העגל!

'עגל' הוא לשון 'בעגלא', והתרגום הוא 'במהירות'. וזהו זה כל הסיפור.

מה בסך הכל קרה? משה רבינו אמר שיחזור בשעה שש, והשעה שש הגיעה ומשה לא. אז מה קרה? נכנסו ללחץ; מוכרחים פתרון! צריך לדאוג למנהיג חדש, רצים לכל המנהיגים הזמניים, הורגים את כל מי שמפריע, מזדרזים להוריד נזמים ותכשימים, והשאר – היסטוריה הרומה בדם...

אם היו ממתנינים בסבלנות עוד כמה שעות, לוקחים נשימה ומחליטים להמתין עוד מעט – העולם היה מוגיע לתיקונו, והיה נהיה 'הג' להשם מחר!

* * *

ואנו פוגשים את זה הרבה פעמים בחיים.

רוב הנפילות – אם לא כולם – במידות, בתאוות, באמונה, ובכל נושא, הם מחמת ה'עגל'; המהירות, הפזיזות, והתזזיתיות. ולאחר מעשה – תופסים שזו הייתה טעות, אבל אז כבר מאוחר מדי.

אם תהיה מוכן להמתין. לא צריך להחליט שלא, אלא לעשות זאת בעוד כמה רגעים; הכעס ימתין כמה רגעים, התאוה תמתין מעט, הקושי ימתין בצד. הם לא יברחו, אלא ימתינו לכמה נשימות, מה יש? יש סיכוי שהם אכן יברחו, או שאתה תברח מהם – או טוב יותר, כבר לא תרגיש את הצורך ה'דהוף'.

סבלנות, זו המילה. כמה טעויות, כמה עגמת נפש, וכמה סבל – אנו יכולים למנוע מעצמנו, עם מילת הקסם הזאת ס-ב-ל-נ-ו-ת. וכן להיפך – כמה דברים טובים נוכל להרוויח, אם נואיל להמתין מעט, ולא להתעקש לזכות להכל ברגע אחד, או בשלשים ושש שעות בלבד, ואם לא הכל אז כלום...

* * *

אבל לא רק למנוע טעויות, או להרוויח דברים.

הסבלנות בעצמה היא המתנה הגדולה ביותר. הסבלנות מביאה למנוחת הנפש, ובעצם, זה המוצר המבוקש ביותר. כי כל הכעסים והתאוות – מטרתם להביא לנפש את מנוחתה, ולהבדיל, כל הדברים הטובים – גם הם מטרתם להביא שלווה לנפש, או אם כן – אפשר לדלג ישירות אל מנוחת הנפש, עם הסבלנות בעצמה.

'עגל' הוא פעולה של פזיזות, וזה לעומת זה, באותה גימטריא יכולים לבחור ב'מנוחה', מנוחת הנפש. וזה לא נגמר שם. שתי פעולות של סבלנות, הם פעמיים 'מנוחה', ובגימטריא 'הר', שעל זה נאמר 'מי יעלה בהר השם', כלומר, הסבלנות הראשונה מונעת רע, והשנייה כבר מביאה לטוב (וגם בגימטריא 'אדר', שמחה).

אם נוסף פעם שלישית – נגיע למניין 'שדה', והפעם הרביעית – שזה למעניין 'בית', והחמישית 'שירה'. ואחרי הפעם החמישית – כבר לא צריכים לשכנע...

לכתחילה ו/או בדיעבד

עוף או שניצל? – לא משנה הסדר.

לכתחילה או בדיעבד? – ייתכן שגם לא משנה הסדר, משנה רק התיצאה!

* * *

לכל אחד יש רשימת 'העדפות', והוא ישמח מאד אם החיים שלו יתנהלו על פיהם. רשימת ה'העדפות' כוללת הרבה דברים טובים – גשמיים ורוחניים – בריאות כמוכך, שלום בית, ילדים טובים, פרנסה בריווח, הצלחה בלימוד, טעם בתפילה, שמחה ביהדות, קשר טוב עם אנשים, והרשימה עוד ארוכה.

אם היינו יכולים לדאוג לכך, שהכל יתנהל לפי ה'העדפות' הללו, באופן ה'לכתחילה' שבחם – מן הסתם היינו עושים זאת. הבעיה היא שאין לנו אפשרות לדאוג לכך, ורק הקופות השונות מעיוות להבטיח כזה מגוון של ישועות ולכל אחד בכל מצב, בבחינת 'הבטחתי, ולא הבטחתי לקיים'.

במציאות של החיים – זה לא עובד כך, ואנו פוגשים הרבה מאד 'בדיעבד', ובדיעבד – אנו משלימים גם עם ה'בדיעבד', וממשיכים לחלום על ה'לכתחילה', אולי יום אחד הוא יגיע. קשה להאמין שיש הזדמנויות שמסתתרות דווקא ב'בדיעבד'.

* * *

אך מסתבר, שאם יש כל כך הרבה 'בדיעבד' – יש לזה מטרה, ואם נסכים לפשפש במצב הזה – נגלה אולי אוצרות, שלא נוכל למצוא בתחנות של ה'לכתחילה'.

'מדות הרחמים' לדוגמא. אם היינו מחפשים אותם בכוחות עצמנו – היינו מנחשים שהם מופיעים בפרשת 'בא' 'בשלח' או 'יתרו', ובתרגום לזמני השנה – בפסח, שביעי של פסח, שבועות, או אולי הנוכה ופורים, משהו בסגנון.

אך למרבה הפלא, הם מופיעים רק בפרשת העגל ובפרשת המרגלים. ובזמני השנה – בסליחות, בתעניות, ובתחנון. הדוגמאות הקלאסיות ביותר של ה'בדיעבד'. כי ה'לכתחילה' שלנו היה מדלג לחלוטין על העגל ועל המרגלים גם יחד, וה'לכתחילה' שלנו בכלל לא ממוקד בסליחות או בתעניות – אלא בחגים וסעודות.

* * *

אף אחד לא מחפש 'בדיעבד', וגם לא אמור לחפש – לא בהלכה ולא בחיים.

אך אם נקלעת לשם, אל תעצום את העיניים ואל תסתום את האף, אלא תחפש מה בכל אופן מונח כאן – מתחת האף, ומתחת כפות הרגליים. ייתכן שאת הקרבת ה' שתמצא כאן, ואת הנחת רוח הייחודית שרק אתה ורק כאן יכול לעשות – לא תמצא בשום מקום ובשום זמן אחר.

וזה ההבדל בין לוחות ראשונות לשניות. הראשונות מבטאות את המצב של לכתחילה, ואותם משה רבינו שבר. כי את המיתוס הזה בו יש לכתחילה ותו לא – צריכים לשבור, והקב"ה אומר לו 'וישר כח' על כך. הלוחות השניות ואמרות, שיש הזדמנות שניה, ויש מה לחפש גם כמצבים של בדיעבד.

ובדיעבד, ייתכן שיתברר – שאת רוב הדברים הטובים שלך, עשית בזמנים של 'בדיעבד'.

המקור בנים

בס"ד גליון כג' פרישת פקודי תשע"ט

גליון שבעי להניכי הישיבות בני התורה המקורנים לאורו של רביה"ק מוהר"ן מברסלב זיע"א

מאמר בפנימיות הפרשה, משרשי הדברים עד לעובדא ולמעשה

הדשתי קרבתי

משכן – כח המושך

ג. עבודת הלוויים: בדברי רש"י מבואר כפשוטו שהולך על עבודת הפירוק וההקמה והמשא. והוא תמוה לכאורה. ובדברי הרמב"ן מבואר שאותם שהיו ממונים על הפירוק וההקמה, היו גם ממונים על עשייתו והכנתו. ולכך הם השתתפו ב'פקודי המשכן', למנות את התרומות ולמסור אותם לעוסקים במלאכת הקודש.

ד. בצלאל ואהליאב: בדברי האור החיים הקדוש מבואר, בהמשך לכך שהמשכן הוא עדות על נקיותו של משה. שהיה מקום לחשוב שמא רק משה היה יכול להקים כי היה לו 'כוהנת' שלא היו לאחרים, ולכן המשיך הכתוב 'עבודת הלוויים', שהם הקימו בכל פעם את המשכן, ואם כן היה להם הכח הזה. ואם תאמר שמשה היה לו 'הכמה' מיוחדת, הרי בצלאל ואהליאב היה להם הכמה לעשות את כל כלי המשכן. ובהכרח שלא משום 'גבורה' מיוחדת או 'הכמה' מיוחדת שהיה למשה, אלא קדושתו ונקיות כפיו.

ביאור הפנימיות

פנימיות העניין יתבאר על פי המובא בליקוטי מוהר"ן (סימן ע), וכדלהלן:

בדברי חז"ל מבואר באופן נוסף עניין ה'משכון' שהזכיר רש"י. ומבואר שם שאין זה 'משכון' שאנחנו כביכול נותנים להקב"ה, אלא להיפך – 'משכון' שהוא נותן לנו, ומכמה שלעולם יהיה משכנו בינינו, גם בעת חורבנו של בית המקדש.

וביאור העניין התבאר בהרחבה בפרשת תרומה, שלכתחילה היה צריך להיות רק 'בית המקדש' שהוא דבר קבוע, אמנם אחר הטא העגל, פעל משה שגם כשאין 'בית המקדש' יהיה משכן, כלומר שיהיה אפשר להמשיך כל קדושת הבית המקדש לתוך 'משכן' ארעי, ולכל מקום שהוא הולך. ובוה נכלל, שגם כשאין בכלל בית המקדש ולא משכן, גם כן יהיה שכינתו בינינו. הכיצד?

משכן – כח המושך

הלשון 'משכן' הוא לשון משיכה, כמו שכתוב 'משכני אחרוך נרוצה'. והנה, כל העולם עומד על 'כח המשיכה', שרק על ידו יכולים לעמוד על הארץ ולא ליפול או לעמוד באויר. אמנם כנגד 'כח המושך' יש 'כח המכריח' שיכול לנתק דבר מכח המשיכה ולהרים אותו באויר, אמנם אינו 'מכטל' בזה כח המשיכה אלא רק 'מכריח' את אותו הדבר נגד כח המשיכה, עד שיפסיק 'להכריח' אותו, ובאותו רגע יחזור מיד לכח המושך.

וכמו כן, פעל משה רבינו שיהיה ברוחניות. והיינו, שיש 'כח המושך' רוחני, שמושך כל העולם להשם יתברך, אל התורה ואל הקדושה. ועל ידי כך, האדם מעצם טבעו צריך להיות נמשך אל האמונה ואל האמת. אלא שיש כנגד כח המושך הרוחני גם 'כח המכריח', דהיינו: א. הגוף – שמכריח את האדם לכל מיני צרכים גשמיים, ומרחיק אותו מכח המושך של הנשמה. ב. היצר הרע – שמכריח את האדם לעשות רע, ולהימנע מעשיית הטוב, ומרחיק אותו מכח

פרשת פקודי היא הסיום של סדר המשכן, ושל כל חומש שמות – והיא התכלית של כל סדר בריאת העולם, האבות הקדושים, יציאת מצרים וקבלת התורה (כמבואר בדברי הרמב"ן), שכל אלו נועדו להגיע למצב הזה של 'ישכנתי בתוכם'.

כאופן פרטי, פרשת פקודי היא המשך לפרשת ויקהל, שמפרטת את סדר 'עשיית' המשכן; כשבפרשת ויקהל מפורט סדר עשיית המשכן וכליו, ובפרשת פקודי מפורט סדר עשיית כגדי הכהונה, וסדר הקמת המשכן למעשה.

אמנם הפתיחה לפרשה זו מתייחדת בפני עצמה, ובו מבואר מניין התרומות שהביאו בני ישראל, מזהב וכסף ונהושת. ויש להבין מה עניין ההקדמה הזאת, מפני מה היא נצרכת, ואיזה יסוד מתבאר בו שמשום כך היא משמשת כפתיחת הפרשה, והקדמה לסיום מעשה המשכן.

התמיהות שבפרשה

א. 'אלה פקודי המשכן משכן העדות', מדוע נכתב בכפל לשון 'משכן משכן'. ומהו 'משכן העדות' – על מה הוא משמש כעדות.

ב. 'עבודת הלוויים ביד איתמר בן אהרן הכהן' – מה עניין עבודת הלוויים לכאן, הרי עבודת הלוויים היא פירוק המשכן והקמתו, ומה עניין עבודה זו לפקודי המשכן.

ג. מדוע הזכיר שוב 'ובצלאל בן אורי בן חור וגו' ואתו אהליאב וגו' – הרי כבר הזכיר זאת פעמיים, בפרשת כי תשא ובפרשת ויקהל.

ביאור הפשט

א. כפל הלשון 'משכן משכן': בדברי רש"י מבואר שכפל הלשון מרמז שהמשכן הוא מלשון 'משכון', על שם שהוא 'מתמשכן' על עוונותיהם של ישראל, שכשהטאו נטל מהם כביכול הקב"ה 'משכון' ולקח מהם את בית המקדש. והוא תמוה, וכי מדוע יש להזכיר עניין זה של צער, בזמן השמחה של בניין המשכן.

ב. משכן העדות: בדברי רש"י מבואר שהוא עדות שהקב"ה כיפר להם על מעשה העגל. ובדברי הרמב"ן מבואר ש'העדות' הם הלוחות, וכל המשכן נבנה בשביל הלוחות, ולכן הוא נקרא 'משכן העדות'.

ובדברי אור החיים הקדוש מבואר שהמשכן הוא עדות על יושרו של משה. כי כל התרומות והנדבות הביאו אליו, והיה מקום לחשד ח"ו שלא נמל לעצמו, אך המשכן העיד עליו שהיה נקי כפיים, וזאת על ידי שלא היה מי שיכול להקימו אלא משה, ובוודאי אם היה ח"ו שמוץ בידו לא היה באפשרי, ובוה התגלה נקיותו. והוא תמוה, וכי כל המשכן בא כדי לגלות 'נקיות כפיו' של משה.

המושך של התורה. ג. בני אדם – שמבלבלים את האדם בדעות כוזבות, ומפתים אותו להתרחק מן האמת.

והנה, העפר שהוא 'כח המושך' הוא גם כח המצמיח. וכך גם כל מקום של קדושה שיש בו 'כח המושך' – המשכן, והתורה, והצדיק – יש בהם כח להצמיח. והיינו, כפי הכוחות והמזון שאדם משקיע בהתקרבות אל הקדושה, הכוחות הללו מתרבים ומצמיחים לו פירות.

ולכן, כל הנדבות של המשכן היו צריכים לבוא אל משה, כי רק הוא יכול לעשות את המשכן שיהיה כח המושך, ושיצמיח פירות. והמשכן בעצמו הוא עדות על משה, שכל מה שמגיע אליו מחזק את כח המשיכה, ומצמיח פירות.

וזהו ביאור הפסוק: 'אלה פקודי המשכן', היינו מניין התרומות והנדבות שהביאו למשה שעל ידם נעשה כח המשיכה וכח הצמיחה. 'המשכן משכן' היינו שפעל אצל הקב"ה שיהיה אצלנו 'משכון' שלעולם יהיה 'כח המושך' של הקדושה בעולם, 'משכן העדות' היינו שכה המושך שיש במשכן הוא העדות על משה שיש לו את הכח הזה, וממילא שיש בידנו לעולם את הכח הזה.

'עבודת הלוויים' מרמז על 'כח המכריח'. כי הכהן הוא צד ימין, ומרמז על 'כח המושך' של הקדושה, ולכן הוא זה שעושה את עבודת המשכן – הקרבנות והכפרה. והלוי הוא צד השמאל, ומרמז על 'כח המכריח'. אמנם הוא זה שמשמש את הכהנים, ואת המשכן, והוא זה שמנגן בעת הקרבת הקרבנות ועל ידי זה נעשה שלימות הקרבן והכפרה. כי רק על ידי שניהם כאחד – כח המושך (הכהן) וכח המכריח (הלוי) נעשה בניין המשכן והקדושה.

ולכן נכתב שוב 'בצלאל ואהליאב', שמרמזים על שתי דרגות. בצלאל היה מחשובי המשפחות שבישראל, שמרמזים על 'כח המושך' כי הם קרובים מטבעם אל הקדושה, ואהליאב היה משכב דן דהיינו מהמשפחות הפחותות, שמרמזים על 'כח המכריח' כי הם רחוקים מהקדושה – ודווקא על ידי שניהם נעשה בניין המשכן.

* * *

וכל זה נכתב בסיום מעשה המשכן, ובסיום חומש שמות – ללמד שזהו דרך הקדושה, ורק כך ניתן לבנות משכן, ולהביא את התכלית שבשבילו היה בריאת העולם ויציאת מצרים וקבלת התורה. דהיינו על ידי שנמשכים אל הקדושה מצד אחד, אבל יש גם כח המכריח, ובכל פעם עושים מעט, ועוד מעט, ורק כך זוכים להגיע אל המנוחה ואל הנחלה.

חזק חזק ונתחזק

כח המושך – וכח המכריח

והנה בפשטות נראה שי"כ המושך הוא כח היובל, וכח המכריח הוא כח שלילי. ואם כן לכאורה צריך לשבור ולהתרחק מ"כח המכריח", ולדבוק רק ב"כח המושך". אמנם, יסוד בידנו שאין שום דבר שנברא לבטלה, וכל כח שיש בעולם נברא כדי להשתמש עמו, ואם כן, בהכרח שיש גם צורך ב"כח המכריח".

וביאר העניין, מבואר בליקוטי הלכות, על פי דוגמא משעון שבנוי על ידי 'קפיצים', באופן שיש קפיץ אחד שמגור ומנסה בכל כוחו להיפתח, ויש קפיץ אחר שאינו מניח לו. נמצא שיש כאן 'כח המושך' מחד, והיינו מה שהקפיץ רוצה להיפתח, ויש 'כח המכריח' שהוא הקפיץ השני שאינו מניח לו. והנה אם היה רק 'כח המושך' והיה נפתח לגמרי, או ש"כח המכריח" לא היה מניח לו בכלל להיפתח כלום – לא היה נעשה כלום, אבל על ידי שיש את שניהם, וכח המכריח אמנם אינו מניח לו אבל הוא מצליח לנצח אותו מעט – על ידי זה נעשה שעון. וכך יכולים לעשות כל מיני מכונות שבעולם.

וכך גם באדם. אילו היה בו רק 'כח המושך', והיה נמשך לגמרי אל הקדושה – לא היה יכול לעשות עם זה כלום, ולא היה מחזיק מעמד. וכן, אילו לא היה אפשר לנצח כלל את 'כח המכריח' – לא היה אפשר להתקרב בכלל אל הקדושה. אבל על ידי שניהם יחד; דהיינו, שכה המושך מושך אותו בכל הכח אל הקדושה, וכח המכריח אינו מניח לו אבל הוא יכול לנצחו מעט – על ידי כך יכול 'לבנות' בניין של קדושה, אבן אחר אבן, עד שנעשה מחובר באמת אל הקדושה, אור בתוך כלי.

ולכן, המשכן היה מצד אחד אור גבוה מאד של השראת השכינה, ומצד שני היה צריך להיות בנוי באופן מדויק של מספר הקרשים והיריעות, והאורך והרוחב, וכל פרט ופרט, ואם היה חסר אחד מהם – לא היה משכן, כי רק על ידי הצמצומים האלו שהם 'כח המכריח' יש אפשרות לבנות בניין של קדושה כאן בזה העולם.

זכורות שיעורים ובתי-כנסת למקורבים!

עיר	נושא השיעור	מגיד השיעור	יום ושעה	לפרטים
בני ברק	'תמימי דרך' הליכה עם תורה	לומדים בחבורה חבורת חניכי הישיבות ב"ב	פעם בשבוע	0548487317
בני ברק קרית הרצוג	ליקוטי הלכות	לומדים בחבורה	מוצאי שבת בבית פרטי בשעה: 10:00	0548496139
בני ברק קרית הרצוג	התחזקות שיעור	נושא בפרישה	בכל ליל שבת מברכים	0548496139
בני ברק	התחזקות	הבנים שונים	יום שני בערב לבחורים	0548517128
בית שמש	חבורה ללימוד לקוטי מוהר"ן	לומדים בחבורה	יום שני שיעור בשעה: 11:00 בבוקר	0548528387
קרית ספר	בית מדרש 'נצח ישראל'	תפילות \ שיעורים \ מלווה מלכה ועוד	יום שני בערב (מאחורי 'בר כלי')	ר'ח' מסילת יוסף 34

בשורה טובה תדשן עצם!!! אי"ה בקרוב בית מדרש חדש למקורבים בבני-ברק!!!

עזרו לנו להגדיל את ההפצה!

ע"י תרומה במכשיר 'קהילות' חפשו: 'עלמא' דאורייתא'

תרמו וכתבו: עכור 'המקורבים'

תזכו למצוות!

השיעורים הקבועים לשבת פקודי ולשבוע ויקרא

יום	חודש אדר ב'	הדף היומי מסכת חולין	משנה ברורה עמוד היומי 'דרשו'	ליקוטי מוהר"ן ח"ב	ליקוטי הלכות חלק ו	העמוד היומי בזה"ק וזתר חדש
ז	ב	קב	חזרה	לח:	מה	פז.
א	ג	קג	שסב, י-יב	לט.	מו	פז:
ב	ד	קד	שסג, א-ב	לט:	מז	פח.
ג	ה	קה	שסד, ג-ה	מ.	מח	פח:
ד	ו	קו	שסו, ו-ז	מ:	מט	פט.
ה	ז	קז	שסז, ח-יב	מא.	נ	פט:
ו	ח	קח	חזרה	מא:	נא	צ.

התורה הנלמדת בחבורת 'תמימי דרך' העולמית: ליקוטי מוהר"ן, חלק ראשון, תורה ג.

התורה הנלמדת: ליקוטי מוהר"ן, חלק א' תורה ב'.

על הפרשה ||| פנינים על פרשת השבוע

כל עשיית המשכן היתה על דעת משה

התורה מאריכה מאוד שכל בניית המשכן היתה על פי משה, ובכל פרט בעשייה כתוב שהיה 'כאשר צוה ד' את משה', ובאזה"ה הק' (פרק לט פסוק א) כתב שהיו אומרים בכל פעם בעת העשייה 'כאשר צוה ד' את משה', כל זה הוא בחינת מה שמבואר במאמר שרק משה הוא זה שיכול לבנות את המשכן ולאעלא שייפא בשייפא, וע"כ גם בעת העשייה הכל היה צריך להיות על דעת משה ובהתקשרות אליו, שזה בחי' מה שהיו אומרים 'כאשר צוה ד' את משה', ועי"ז היה מאיר בזה קדושת משה להשלים את פעולתם ועבודתם.

הקמת המשכן היה ע"י משה

וכן הקמת המשכן עצמו היתה דייקא ע"י משה, וכמו שמאריך רביו"ל בלשונו לבאר עניין זה וכלשונו: 'יְכַל תְּפִלָּה וְתַפְּלָה שְׁפָל אָחָד מִתְּפִלָּל הוּא

עבודת היום ||| פנינים על סדר סדר התפילה

תפילת מנחה

מעלת תפילת מנחה

'לעולם יהא אדם זהיר בתפילת המנחה', עפ"י דברי רבינו במאמר הזה יובן מעלת תפילת המנחה - שהיא כאמצע היום שהוא בחי' התגברות המחשבות זרות שהם בחי' הענגין דמכסיין על עינין, וכשאדם מתאמץ ומתפלל תפילה זו כראוי יש בזה השבות מיוחדת כי זה בחי' אתערותא דלתתא להכניע בחי' הקליפות דמכסיין על עינין וע"כ מעלתו גבוהה מאוד ונעד"ז מבואר כמור סי' רלב.

יצחק תיקן תפילת מנחה להכניע קליפת ישמעאל כאילו אין צורך להתפלל

ויצחק תיקן תפילת מנחה, כי יצחק הוא לוחם בעיקר כנגד קליפת ישמעאל, שהיא בחינת ההרגשה שאין צורך בתפילה, וזהו בחי' תפילת מנחה, שאע"פ שבשחרית הארכנו בתפילה מאוד, ומנחה היא תפילה קצרה, כך שלפעמים מתגנבת לה המחשבה שלכו' מה הצורך בתפילה זו ולמה אין די בשחרית, אלא שזה גופא בחי' תפילת המנחה שהיא הכנעת קליפת ישמעאל, לידע ולהודיע שבכל עת צריך להתפלל.

תפילת ערבית

תפילת ערבית היא בחינת האמונה בכח התפילה גם בעת החושך

הלילה הוא בחי' התגברות הגלות, ועיקר התגברות הגלות הוא מה שנראה כאילו אין השי"ת שומע תפילתנו, וע"כ בתפילת מעריב יש אריכות מיוחדת על זה שזה בחי' אמת ואמונה שאומרים בערבית, שהוא האמונה בעוצם חסד השי"ת עמנו בכל הדורות שהוא נפרע לנו מצרינו (וכמבואר בברכות יב ע"א וברש"י שם), כי כשאנו מתבוננים בכל החסדים שעושה השי"ת עמנו בכל הדורות שלא נתן למוט רגלנו ושם נפשנו בחיים וכו', בזה אנו מתחזקים לידע שהשי"ת תמיד עמנו גם בעת הגלות, וזהו ג"כ בחי' ברכת המעריב ערבים, לידע שכל בחי' הלילה והחושך הכל מאיתו יתברך ואינו עוזב אותנו לרגע, רק אהבת עולם אהבתנו וכו'.

תפילת ערבית רשות כי הוא בחינת אתערותא דלתתא

ועל כן 'תפילת ערבית רשות' כי בעת התגברות חושך הלילה קשה מאוד להתפלל ואי אפשר לחייב אדם להתפלל במוצב כזה, אלא אדם מעצמו צריך להתעורר בבחי' אתערותא דלתתא להתעורר להתפלל, כי שלימות התפילה

בחינת איבר מהשכינה, שהם אברי המשכן, שאין שום אָחָד מִיִּשְׂרָאֵל יִכּוֹל לְאֵעָלָא שְׂיִפָּא בְּשִׂיפָא קָל חַד לְדוֹקְתִּיהּ, אֲלָא מִשָּׁה בְּלַחֲדָה, בְּשִׁבְלֵי זֶה צָרִיךְ לְהִבְיֵא וּלְקַשֵּׁר קָל הַתְּפִלוֹת לְצִדִּיק הַדּוֹר, כְּמוֹ שְׁפָתוֹב (שְׁמוֹת ל"ט): "וַיְבִיֵא אֶת הַמִּשְׁכָּן אֶל מִשָּׁה" והוא יודע לאעלא שייפא בשייפא ולעשות אותה קומה שלמה, כמו שפְּתוֹב (שָׁם ט): "וַיִּקַּם מִשָּׁה אֶת הַמִּשְׁכָּן".

כל העבודות ביום השמיני היו ע"י משה

ועל כן גם את כל העבודות עבד משה ביום השמיני וכנראה מלשון הפסוקים שהדליק את המנורה וערך את השולחן וכו', כי בזה השאיר השארה ורשימו שיוכלו אח"כ גם שאר הכהנים לעבוד בבית המקדש, כי אע"פ שהעיקר תלוי בעבודתנו, אבל אין להם שלימות רק בחסדו יתברך, וזה בחי' מה שהצדיק משלים את כל עבודתנו שזה עיקר בחי' חסדו יתברך (וכמבואר בפנים באריכות).

היא דייקא מה שהוא בבחי' אתערותא דלתתא וכמבואר בפנים, ואלא שיעקב אבינו תיקנה שבוה נתן את הכח להתעורר ולידע שתפילתו פועלת, היפך בחי' קליפת עשו שמחלשת דעת האדם כאילו אין התפילה פועלת כלל, וע"כ 'קיבלוה עליהו כחובה', כי זהו בחי' אתערותא דלתתא מה שאנו מקבלים על עצמנו להתפלל ערבית, אבל אינו חייב מתקנת הו"ל, כי בעת התגברות חושך הלילה עיקר התיקון הוא דייקא ע"י התגברות בחי' אתערותא דלתתא וכנ"ל.

תפילות שבת

שבת הוא עיקר הארת בחינת ברית

שבת הוא עיקר הארת בחי' ברית, בבחי' 'לעשות את השבת לדורותם ברית עולם, ביני וביני בני ישראל אות היא לעולם', וע"כ הוא יום של הודאה, בבחי' 'מזמור שיר ליום השבת טוב להודות לד', כי עיקר הארת בחי' ברית הוא הארת חסדי ד' עמנו וכמה שהשי"ת חפץ בנו ובתפילתנו, וע"כ בקבלת שבת אומרים מזמורים שמבואר בהם גדולת הבורא יתברך והיבטו לישראל

וכן בפסוקי דזמרה מוספים הרבה מזמורים שכולם סובבים והולכים על עניין זה של עוצם חסדי השי"ת עמנו ועוצם אהבתו אלינו, שכ"ז הוא בחי' הארת ברית, וע"כ מתפללים הרבה על הגאולה ובפרט בקדושה, כי אז מתעוררים ביותר להאמין בהכיבות תפילותינו.

תפילת ראש חודש

ראש חודש הוא תיקון הלבנה שהוא בחינת תיקון התפילה

ראש חודש הוא בחי' תיקון הלבנה, שהיא בחינת השכינה כמובא, והוא בחינת התחדשות התפילה שהיא בבחי' לבנה כמובא ('עוין' ליקו"ה הל' ר"ה ה"ה אות יב), וכל חודש מחדש יש בחי' מיעוט הלבנה שהוא בחי' התגברות הענגין דמכסיין, בחי' קליפת עשו וישמעאל, ואז שוב מתחלים מחדש לתקן את הלבנה, שהיא בחינת השכינה, ע"י קידוש החודש, וזהו בחינת ראש חודש.

הלל דראש חודש הוא בחינת שכחו של מקום קודם התפילה

ובאמת בחינה זו שנעשה התיקון הזה בכל חודש וחודש, הוא כעניין בחינה זו שצריך הרבה תפילות בשביל הגאולה, וכמו כן צריך תיקון עוד חודש ועוד חודש עד שיושלם התיקון, ועל פי זה יש לבאר שזה בחי' ההלל שאומרים בראש חודש, שזהו על דרך המבואר במאמר הזה שצריך להקדים שכחו של מקום קודם בקשת צרכיו וכפי שביאר מוהרנ"ת עניין זה שכשרוצים להתחזק בתפילה והקליפות מהלישים את דעת האדם שאין התפילה נענית כלל שהרי ביקש הרבה פעמים ולא נענה, אזי צריכים להתחזק ולראות את עוצם החסדים

שעשה השי"ת עמנו עד עכשיו, שזה בחי' שבחו של מקום, ועי"ז מתחזק האמונה בתפילה והאמונה בכוחו לפעול ע"י התפילה, ועד"ז הוא בחי' הלל דר"ה, כי מחמת שאנו עוסקים בתיקון הלבנה שהוא בחי' תיקון התפילה, בחי' התחדשות בעסק התפילה, מתחזקת החלישות דעת שהרי אנו עוסקים בזה כל חודש וחודש ועדיין לא זכינו לתיקון השלם, ועל כן מתחזקים בהודאה על העבר שהוא בחי' הלל, ובוה רואים עוצם החסדים שעשה השי"ת עמנו, וכמה השי"ת הפי' בנו ובתפילותינו, ועי"ז אנו רואים כמה פועלת תפילתנו ומתחזקים להמשיך להתחדש בעניין התפילה [שזה בחי' ברית שמביא לתפילה וכפי שנתבאר לעיל באריכות].

סדר החלל

ועי"ז טובב והולך כל החלל, וכמו שמתחילים 'הללו עבדי ה'", כי עצם הדבר שאנו עבדי ד' הוא החסד הגדול ביותר וזה עיקר בחי' ברית, ועי"כ מבארים בפרטות עוצם חסדי השי"ת שהוא שומע תפילת כל אחד, כי 'מי כד' אלקינו המגביהי לשבת המשפילי לראות בשמים ובארץ, והוא 'מקימו מעפר דל מאשפות ירים אביון, ואה"כ מזכירים בפרטות בחי' הברית עם ישראל שנתגלה 'בצאת ישראל ממצרים, וממילא בוודאי 'ד' זכרנו יברך, יברך את בית ישראל וכו' הקטנים עם הגדולים' וכי תוך כדי ההודאה מתחזקים להתפלל ועי"כ יש כמה תפילות ובקשות כהלל כמו 'אנא ה' הושיעה נא' וכיוצ"ב כי תוך כדי ההודאה והחסד מתחזקים באמונה בתפילה וממילא מרבים בעבודת התפילה, ואה"כ מרבים בהודאה עצומה 'מה אישבי לה' כח תגמולוהי עלי, ובפרט החסדים שעשה עמנו בבחי' 'כי גבר עלינו חסדו' כי זה עיקר בחי' ברית.

וזהו 'הודו לד' כי טוב וכו' יאמר נא ישראל, יאמרו נא בית אהרן, יאמרו נא יראי ד', כי כל אחד צריך להודות על חלקו בבחי' ברית, בתחילה מודים על עצם נקודת היהדות בבחי' 'יאמר נא ישראל, ואה"כ על בחי' 'בית אהרן' שהוא בחי' ההתקשרות לצדיקים שהם עוסקים בתיקון תפילתנו וכל עבודתנו וכמבואר בפנים, ואה"כ 'יאמרו נא יראי ד' שהוא בחי' כל אחד בנקודות טובות שזכה לחסוף בבחי' ברית.

ואחר כך כל ההמשך ממשיכים בהודאה עצומה ונפלאה כי 'מן המצר קראתי וכו' ענני במרחב י-ה, כי התפילה נענית בכל פעם אף אם אין רואים הכל מיד, ועי"כ גם כשיכל גוים סבכוני, שהם בחי' קליפת עשו וישמעאל שכוללים את כל הע' אומות, והם רוצים להחליש דעתי מעבודת התפילה, אבל 'בשם ד' כי אמילם, כי כשאני נזכר בברית עם ד', כמה השי"ת רוצה בי ושומע את תפילתי, כי הרי גם כשהייתי מן המצר, ענני במרחב, וממילא בזה אני מכרית ומכניע את כל הקליפות דמכסין על עינין.

עניין ד' פרשיות ופורים על פי תורה זו

עניין פורים מבואר באריכות בדברי מוהרנ"ת על תורה זו (בהל' נחלות ה"ד מאות י' ואילך), ונסדר בקיצור עניין הד' פרשיות שהם שלימות הארת הפורים כמובא.

פרשת שקלים

(א) מתחילים מפר' שקלים שהיא בחי' צדקה, שהיא עיקר הדרך לבוא לבחי' משפט, שע"ז זוכים להתפלל, ונכפר' כי תשא הובא בזה מדברי מוהרנ"ת, ועי"ז בפנים מה שנתבאר שעניין הצדקה הוא בחי' אתערותא דלתתא שנשלמת ע"י אתערותא דלעילא.

פרשת זכור

(ב) ואחר כך פרשת זכור שהיא מחיית עמלק, שזה עיקר מה שצריך בעניין זה כי עיקר הקליפה המחלשת את לב האדם מלהתפלל היא קליפת עמלק וכמו שמאריך בזה מוהרנ"ת בלשונו (בהל' נחלות ה"ד), וזהו בחינת מחיית עמלק קודם פורים, שאנו מכניעים את כוחו ונמינו להחליש לבנו כתפילה.

וזהו 'אודך כי עניתני ותהי לי לישועה', כי מודים הודאה מיוחדת על מה ש'עניתני' 'ותהי לי לישועה' שע"ז יש לנו את הכח להתחזק בתפילה, כי ראינו שהתפילה כבר נענית בבחי' שבחו של מקום וכנ"ל, ועי"ז אנו יודעים שגם 'אבן מאסו הבונים היתה לראש פינה' כי גם כשנראה שהתפילה אינה עושה פירות והיא בבחי' 'אבן מאסו הבונים', כי הקליפות מחלישים את הדעת כאילו אין התפילה הוה פועלת כלל, אבל באמת 'היתה לראש פינה' כי הצדיקים בונים ממנה משכן וכשיושלם בניין המשכן תבוא הגאולה, כי 'מאת ד' היתה זאת', מה שבהכרח הגלות כ"כ ארוכה, כי היא תלויה בתפילתנו ורק כשיושלם שיעור קומת השכינה ע"י תפילתנו אז תבוא הגאולה, וכשאנו יודעים דבר זה אזי אנו מתמלאין בשמחה בבחי' 'זה היום עשה ד' נגילה ונשמחה בו, ומיד מתעוררים להתפלל 'אנא ד' הושיעה נא' וכו', ומסיימים בהודאה 'א-לי אתה ואודך, הודו לד' כי טוב כי לעולם חסדו'.

הלל דראש חודש הוא מנהג בבחינת אתערותא דלתתא

ובהלל דר"ח יש מעלה מיוחדת שהיא בבחי' מנהג ואינו מדינא (כמבואר בגמ' תענית כה ע"ב), והיינו כי זה בבחי' אתערותא דלתתא של ישראל עצמם להתחזק ולראות את עוצם החסדים שעשה השי"ת עמנו עד היום, שע"ז יש לנו כח להתחזק ולהמשיך להתפלל, וזהו מעלת הלל דר"ח ויוע"ז בספר רסיסי לילה לר' צדוק (אות ח) שהלל דר"ח הוא בבחי' הארה מלעיתיד לבוא, כי לעתיד לבוא אז יהיה עיקר הארת ר"ח ועכשיו עיקר הארתו הוא רק בבחי' מנהג שהוא בחי' ישראל בני נביאים הם שמרגישים הארת ר"ח בשרשו, וככל שמתקרבים לגאולה כן הארת ר"ח יותר גדולה, יעו"ש, ועפ"י הנ"ל יאירו הדברים כמין הומר שעיקר בחי' ר"ח הוא תיקון השכינה שהוא בחי' בניין המשכן לעתיד, ולעת עתה בגלות עיקר ההארה הוא ממה שאנו יודעים שאנו בונים משכן בתפילותינו ושלעתידי נראה בהתגלות כל מה שפעלנו בתפילתנו.

קריאת פרשת התמיד

וזה מה שקוראים בפר' התמיד שלכאו' אינו מובן מה עניין פר' התמיד לר"ח, אלא שעיקר בחי' ר"ח הוא ההתחזקות בעניין התפילות הקבועות שיש בהם הלישות הדעת מיוחדת מחמת מה שנראה כאילו מתפללים ואין נענים, ונראה כאילו לא משתנה דבר, אבל באמת כל התפילות האלו בונים משכן, וזה בחי' התמיד, לידע שכל התפילות הקבועות שהם בחי' התמיד הם עיקר בחי' השראת השכינה ובניין המשכן וואולי זה מה שמדלגים בהלל ובקריאת התורה, להראות שאע"פ שאנו עדיין בגלות ואין מאיר ההארה בשלימות בבחי' כסדר רק בבחי' דילוג ושלא כסדר, אעפ"כ אנו מחזקים עצמנו לידע ולהודיע שבוודאי השי"ת שומע תפילותינו וכל התפילות הצדיקים בונים מהם משכן, ועד"ז בליקו"ה הל' ר"ח ה"ב אות ד.

פורים

(ג) ובפורים מאירה ביותר הארה זו שזה עיקר הארת מרדכי ואסתר 'להודיע שכל קוויך לא יבושו' וכמו שמתבאר באריכות בדברי מוהרנ"ת הובא חלק מלשונו לעיל בעניין פורים קמ"ז, וכל מצוות היום מאירים בפרטות הארה זו כמו שמאריך שם מוהרנ"ת בדבריו לבאר כל מצוות היום יעו"ש.

פרשת פרה

(ד) ואחר כך פר' פרה, כי מפורים נעשה פרה שהוא בחי' מהרתן של ישראל, כי עיקר המומאה הוא בחי' טומאת מת, שהוא מה שהאדם עצמו הוא בבחי' מת ע"י שהוא מתיאש ואינו עוסק בתפילה מחמת שנדמה לו שתפילתו אינה פועלת כלום, אבל אחר הארת פורים שנתעוררנו לידע כמה תפילתנו פועלת ורצויה לפני השי"ת, עי"ז נטהר האדם ממומאת מת, כי נמשך עליו רוחא דחיי הנמשך מנוקבא דפרדשקא והוא מתעורר לבחי' חיים.

פרשת החודש

(ח) ואח"כ פר' החדוש שהיא בחי' תיקון החדשים שהיא בחי' זו של תיקון התפילה כי תיקון הלבנה היא בחי' תיקון התפילה (כמבואר בליקו"ה הל' ר"ח ה"ה אות יב וכמו שנתבאר לעיל בתפילת ר"ח), וזה הכנה לפסח שהיא בחי' פה סה, כי בפסח נגאלת התפילה כי נתגלה עוצם אהבת השי"ת לעמו ישראל

תולדות חייו של רבינו הקדוש

שער ברסלב

דע מה שתשיב' – תשובות למקורב' המרני

מעמדו של רבי נחמן מברסלב אצל חסידיו ברסלב

ממה שדיברנו עד עכשיו אני מבין שרבי נחמן היה באמת צדיק גדול, והרבה מגדולי הדורות ראו בו אדם גדול, וגם ספרו ליקומי מוהר"ן הוא כנראה ספר חשוב, ואני מוכן גם לקבל את זה. אבל דבר אחד אני עדיין לא מצליח להבין, למה חסידיו ברסלב עושים ממנו ענין כל כך גדול, כאילו הוא היה הצדיק היחיד בעולם ואין בלתו, הרי היו עוד צדיקים גדולים גם בדורו וגם בדורות שלפניו ואחריו?

זו באמת שאלה חשובה מאד, והתשובה עליה היא מפתח גדול למי שרוצה להבין מיהו רבי נחמן מברסלב ומהי חסידות ברסלב.

בשביל לענות על השאלה הזו נצטרך להיכנס קצת יותר פנימה לתוך בית המדרש של ברסלב, וללמוד כמה דברים שיעזרו לנו לקבל תמונה בהירה יותר על הנושא.

אולם לפני שאנו נכנסים ללמוד את הענין מתוך ספרי ברסלב, נצטרך להקדים כמה הקדמות כדי לקבל רקע מתאים שרק על הבסיס הזה נוכל להתחיל להבין את הענין. הדברים שאני הולך לומר לך אינם ידועים לכל אחד, והם שייכים לחלק של 'סתרי תורה', אולם הם הרקע להבין את עניינו של מוהר"ן מברסלב, ומוכרחי שאם תתבונן בדברים הללו, וכל שכן אם תלמד את הנושא בפנים מתוך המקורות, תראה שדברים שהיו נראים לך מקודם בלתי אפשריים, נעשים לפתע מובנים ומיושבים, וגם אם עדיין לא מוכרחים בשכל, אבל על כל פנים אפשריים ולא מופרכים.

באופן פשוט אנחנו תופסים שיש מושג של צדיקים, אנשים שהגיעו למדרגות גבוהות בלימוד התורה ובכל חלקי עבודת ה', אנחנו גם יודעים שיש חילוקים בין מדרגות הצדיקים, ויש ירידת הדורות, היו דורות של נביאים, תנאים, אמוראים, ראשונים, אחרונים, ובכל דור יש את הצדיקים במדרגה של אותו דור. וגם כאותו דור יש חילוק בין הצדיקים שהיים בדור ולא כולם באותה מדרגה, ואנו מחפשים בדרך כלל לדעת באופן כללי מי הם הצדיקים שהם 'מגדולי הדור' ומי אינם בגדר זה.

אולם, יש תופעה שקשה לעכל אותה, והיא כאשר נראה לפתע פתאום שמופיע באיזה דור צדיק גדול שנודעו לנו עליו דברים שלא מתאימים בכלל לערך אותו דור, כגון שיופיע בדור של אחרונים צדיק שהוא במדרגת תנא. תופעה נדירה כזו אומרת דרשני, כיצד יתכן הדבר שבדור מסוים יופיע מישהו שאינו כמושגים של הדור כלל. לשכל שרגיל בדברים מסודרים קשה לקלוט תופעה כזו שיוצאת מגדר הסדר הרגיל, ולכן לפעמים מעדיפים לדחוק זאת לאחורי התודעה, אולם אני דווקא רוצה להרחיב בזה מעט בשיחה זו.

נתחיל לשם דוגמא עם מישהו שאין מחלוקת כיום על גדלותו הנוראה (הגם שבזמנו היו שהלקו גם עליו): רבינו האר"י.

האר"י נולד בשנת רצ"ד ונפטר בצפת בשנת של"ב. כלומר מרחק של כארבע מאות וארבעים שנה מאתנו בלבד.

ושלימות הארת בחי' ברית, ועי"ז מתחזקים להאמין בכח התפילה ולהתחיל להתפלל שזהו בחי' פה סה.

בעמק המלך¹ מביא את עדותו מרן הכית יוסף על גדול מעלת האר"י², שאמר עליו: 'אי אפשר לו לאדם בשר ודם להשיג בשכלו מה שיודע הוא, והיאך הוא כה ביד שום מלאך לידע מה שיודע הוא, אין זה כי אם נשמה אחת מהנביאים הראשונים, שאפילו תנא אחד לא היה יכול לומר מה שאמר הוא, אבל אני מפקח מאד עליו בעוונות הדור הגרוע הזה שאינם יכולים לסבול רוב קדושתו, שיוקח ויאבד מהם בקיצור ימים ושנים'³.

ורבי חיים ויטאל כתב עליו (בהקדמה לשער ההקדמות) שראה אצלו בעיניו דברים מבהילים שלא נראו ולא נשמעו בארץ מימי הרשב"י ואילך. ובעמק המלך⁴ כתב בנוסח זה: 'עיני מורנו הרב רבי חיים ויטאל ראו אצל האר"י דברים מבהילים לא נראו בארץ מימי התנאים כרשב"י ע"ה, ומימי הנביאים אחר משה רבינו ע"ה'.

וכתב עוד רבי חיים ויטאל שם:

'ורשותא יחבי ליה לגלות תמיד רזין סתימין על התיקונים והזוהר שלא נתגלו מימות רשב"י ואילך. ולולא כי יגורתי מפני אף והימה קנאה המתגבר עלי, ימצאו באנשי דורנו חכמים בדעתם ויקשו עורפם לבלתי האמן כי יש אלהים בארץ, ויראתי פן מקנאתם בשומעם גדולתו ונפלאותיו הם ושלוש יטילו פגם בקדשים, ויאמרו מאן גבר בנוכרין הלא גם בנו דיבר ה', ולולא זאת הייתי מספר מקצת דרכיו ונפלאותיו אשר עיני ראו ולא זר דברים מבהילים לא נראו בכל הארץ מימות תנאים כרשב"י וחביריו'.

הרי שגם בדורו היו חכמים שהיה להם קשה לקבל את גדלותו של האר"י, ואת זה שחי בדורם אדם שאינו לפי ערך הדור הזה ודורות רבים קודם לכן, שהיא תופעה פלאית שקשה לשכל לעכל אותה.

לא נוכל להאריך כאן בתיאור גדלותו הנוראה של האר"י⁵, ורק נביא קמע מתוך דברי רבי חיים ויטאל בהקדמתו לשער ההקדמות:

'והנה היום אביע חידות ונפלאות תמים דעים כי בכל דור ודור הפליא הסוד אתנו אל ה' ויאר לנו על ידי השרידים אשר ה' קורא בכל דור ודור כנוכר, וגם בדורינו זה אלוהי הראשונים והאחרונים לא השבית גואל מישאל ויקנא לארצו ויחמול על עמו, וישלה לנו עיר וקדיש מן שמיים נחית הרב הגדול האלהי החסיד מורי ורבי כמהר"ר יצחק לוריא אשכנזי זלה"ה.

מלא תורה כרימון כמקרא במשנה בתלמוד בפלפול כמדרשים והגדות, במעשה בראשית במעשה מרכבה. בקי בשיחת אילנות, בשיחת עופות, בשיחת מלאכים. מכיר בחכמת הפרצוף הנזכר כרשב"י בפרשה 'אתה תחזה'. יודע בכל מעשי בני אדם שעשו ושעתידיים לעשות, יודע במחשבות בני אדם טרם יוציאו מן הכח אל הפועל. יודע עתידות וכל הדברים ההווים בכל הארץ, ולמה שנגזר תמיד בשמים. יודע בחכמת הגלגול מי חדש ומי ישן, ואיפת האיש ההוא

¹ לרבי נפתלי בכרך תלמיד האר"י, הקדמה שלישיית פרק ו.

² מפי מהר"ם אלשיך ששמע זאת מאלמנתו של הכית יוסף ששמעה ממנו.

³ כמו שאכן אירע, שהאר"י נפטר בגיל שלושים ושמונה שנה בלבד.

⁴ הקדמה שלישיית פרק א.

⁵ והרוצה לקבל מושג מה אודותיו, יעיין בספר שבחי האר"י שכתב רבי שלמה שלומיל בן דורו של רבי חיים ויטאל, וכן בכל הקדמתו של רבי חיים ויטאל לשער ההקדמות, ובספר עמק המלך הקדמה שלישיית.

באיזה מקום תלויה באדם העליון ובאדם הראשון התחתון. יודע בשלהבת הנר ולהבת אש דברים נפלאים. מסתכל וצופה בעיניו נשמות הצדיקים הראשונים והאחרונים, ומתעסק עמם בהכמת האמת. מכיר בריח האדם כל מעשיו על דרך ההוא ינוקא בפרשת בלק.

וכל ההכמות הנזכרים היו אצלו כמונחים בחוקו ככל עת שירצה בלתי יצטרך להתבודד ולחקור עליהם. ועיני ראו ולא זר דברים מבהילים לא נראו ולא נשמעו ככל הארץ מימי רשב"י ע"ה ועד הנה. (וכו').

והנה מלבד החקירות והנסיונות והמופתים אשר ראינו בעינינו מן הרב הנזכר זלה"ה, הנה הדרושים והדברים עצמם אשר בחיבורי זה יעידון יגידון,

וכל רואיהם יכירום כי דברים עמוקים ונפלאים כאלה אין יכולת בשכל אנושי להכירא אם לא בכח השפעת רוח הקודש על ידי אליהו ז"ל.

כמוכן שמי שמאמין לרבי חיים ויטאל שכל גדולי הדורות העריצו אותו עד מאד, תופס את הדברים כפשוטם ממש, שאכן חי בדורות הללו אדם גדול בעל השגות מפליאות כאלו, שלא נראו ולא נשמעו מימות הנביאים והתנאים.

המשך יבוא בשבוע הבא אי"ה.

חיים טובים

נקודות אור בנתיבות החיים! \ \ \ 'החיזוק היומי' – קצר ולעניין!

ולא רק יציאות, אלא גם נסיעות. מטבע הדברים אדם נדרש מפעם לפעם – מי פחות ומי יותר – לעשות דרכים ארוכות יותר, ולצאת לנסיעה. בזמנים עברו הנסיעה הייתה רק אחת לתקופה אבל נסיעה ארוכה מאד, כיום הנסיעות התקצרו מאד אבל נעשו הרבה יותר תדירות. בקיצור, אי אפשר להתחמק מנסיעות.

כנראה שיש לכך מטרה, ויש משהו שמרוויחים דווקא מהיציאה ו/או הנסיעה – ואי אפשר להרוויח אותו בבית.

* * *

הרעיון הוא פשוט; כשם שאת הכסף והפרנסה, וכן את המוצרים להם אתה זקוק – צריך להכניס מבוהין אל הבית, כך יש הרבה חלקים בנפש שלך שנמצאים בחוץ, וכדי לזכות בהם אתה צריך להכניס אותם מהחוץ – פנימה.

היציאה החוצה מזמינה נסיונות מיוחדים, בפרט בשלשה דברים: אמונה, קדושה, ומידות. בבית יותר קל להאמין, יותר קל להיות שמור, ויותר קל להתנהג יפה, בחוץ זה לא כזה קל. אבל דווקא משום כך – יש לך אפשרות להעשיר את הנפש שלך ביותר אמונה, יותר קדושה, ויותר מידות טובות. דווקא הצורך להילחם בזה – ולא משנה כמה הצלחת – מקנה לך עוד כוחות חדשים שלא היו לך.

ובקיצור: הנסיעה איננה 'יציאה' מרשותך, אלא 'הכנסה' חדשה לתוך רשותך. בתנאי אחד – שתכיר שזה כך, ותסתכל על זה בעיניים שכאלו. זה יתן לך כוחות אחרים להתמודד, יעניק לך הרגשה אחרת, ויחזיר אותך הביתה אדם אחר, טוב יותר מאשר קודם.

* * *

חדשות

אתה אוהב חדשות?

אין ספק שכן. הנפש שלך צמאה לחדשות.

ולכן, או שאתה אכן קורא ושומע חדשות, או שאתה 'מתגבר' על עצמך ולא קורא, ואשריך. או שאתה מבין שמה שנקרא 'חדשות' הם לא באמת חדשות, ואתה מחפש את ה'חדשות' האמיתיים...

* * *

החיים מתרחשים בהווה, לא בעבר ולא בעתיד.

העבר כבר לא מעניין, רק עד כמה שהוא אקטואלי לעכשיו. העתיד מעניין רק משום שהוא מדבר על איזה 'הווה' שעומד להיות, אך הוא מעניין ברמה מוגבלת בלבד כי אי אפשר באמת לצפות אותו. מה שמעניין באמת הוא רק ההווה.

נסיעה – יציאה או הכנסה

אתה אוהב נסיעות או דרכים?

יש נסיעות של טיול – שאותם אתה בטוח אוהב, אבל שאר הנסיעות והמלטולים, ואפילו הדרכים הפשוטות, בפרט כמזג אוויר חורפי – אתה מן הסתם לא כל כך אוהב.

* * *

כל אדם אוהב את הבית. אם זה בית שלו – מה טוב, שם הוא מרגיש ממש 'בבית'... אבל גם אם לא – לפחות להיות בתוך איזה בית, בית כנסת, בית מדרש, או בית פרטי של מישהו. כשנמצאים בבית – מרגישים 'מוגן', מסתכלים על כל מה שקורה בחוץ, ומרגישים שזה 'לא שייך' אלי.

אף אחד לא אוהב להיות בחוץ. לא לגור שם, ולא לשוטט שם, ואפילו לא לשהות שם. ה'חוץ' הוא מקום בו אדם מרגיש מפוזר ולא 'על המקום', מה עוד שכל המרעין בישין וכל הבעיות – כגשמיות וברוחניות – נמצאות 'בחוץ'. בחוץ יש רוחות וגשמים, בחוץ יש דברים מפחידים, ובחוץ יש נסיונות.

מי מדבר על נסיעות. נסיעה היא חוויה עבור ילדים, אבל ממש לא עבור מבוגרים. נסיעה היא גלות, טלטול ממקום למקום, והרגשה לא נוחה והפוך ממנוחה. גם אנשים רגועים ומיושבים – מתקשים לשמור על רוגע וישוב הדעת בנסיעות, והיו צדיקים שאמרו שעל כל יום הם יכולים לתת דין וחשבון – חוץ מיום של נסיעה...

* * *

אבל השם יתברך טבע בטבע העולם שאדם מוכרח לצאת. רק תינוק או אדם סיעודי – שוהה רוב או כל הזמן בבית, אדם בריא ונורמלי – צריך לצאת, והרבה; אם זה לבית כנסת להתפלל, לבית מדרש ללמוד, לעסוק בפרנסה, לקנות דברים ולסדר עניינים. ומטבע הדברים הוא מבלה הרבה בחוץ.

חסרונות

מליחה על השאלה – יש לך חסרונות?

אני משער שכן, ואם לא – אבקש את מליחתך...

אדם מעצם מציאותו הוא 'חסר'; חסר לו אוכל, חסר לו בגדים, חסר לו דירה, חסר לו משפחה, חסר לו חברה, ועוד הרבה צרכים גופניים, וכל זה עוד קודם הצרכים הנפשיים – שכוללים רשימה חשוכה בפני עצמה.

והחסרונות הללו אינם מציאות 'חד פעמית', אלא מציאות היים יומיומית, שמלווה אותנו כל החיים. כל יום מחדש – נפתח עם 'חסר' אחד גדול, שצריכים לעבוד במשך היום למלאותו, לפעמים בהצלחה ולפעמים לא כל כך.

ואחרי כל זה – מתחיל ה'חסר' האמתי, והם החסרונות הרוחניים של האדם, ואין אדם שאין לו חסרונות. אף אחד לא נולד צדיק ולא מושלם, וכל אחד מתמודד עם חסרונות – במידות, בדרך ארץ, ביראת שמים, באמונה, ושאר דברים – בין אדם למקום ובין אדם לחברו.

השאלה איך להתייחס לכך.

אפשר להתייחס לכך כמושהו לא נעים, ולנסות להתכחש לזה בכל הכח, ולהסתיר את זה. וכך, בכל מקום או הודמנות שנתקלים באיזה חסרון – מיד לסובב את הפנים, ולומר: לא, לא, הכל בסדר, נמשיך הלאה. לא יהיה כלום כי לא היה כלום.

אפשר להתייחס לכך 'בדיעבד' ומתוך השלמה. זה מה יש, מה לעשות. ננסה להסתדר עם זה ולחיות עם זה 'בשלום'. מה שיש יש ומה שאין אין. מה שנצליח למרות זאת – מה טוב, ומה שלא, מה אפשר לעשות.

ואפשר להתייחס לכך 'לכתחילה'. לא, לא להיות מזוכיסט שאוהב להרגיש דפוק ומסכן, ולחפש את תשומת הלב דווקא מצד החסרון. אלא להבין שהחסרון הוא התפקיד, והוא האתגר שבבילוי נשלחנו לעולם. פלוני יש לו תפקיד 'אלף' ולכן יש לו את החסרונות ששייכים לנושא 'אלף', ואלמוני יש לו תפקיד 'נימל' ולכן יש לו את החסרונות ששייכים לנושא 'נימל'.

החסרונות הם המצפן המצוין והמדויק ביותר היכן נמצא התפקיד שלך. תחפש מה הם החלקים הכי חלשים שבך, והחסרונות הכי בולטים – ותדע ששם המקום שלך, המקום המיוחד ביותר והמדויק ביותר שאין לאף אחד בעולם, רק לך. שם תתמודד, על זה תתפלל, על זה תתעקש, ושם תמצא את האושר שלך, לא בשום מקום אחר.

את האבדה מחפשים במקום בו היא 'נאבדה', ולא מתחת הפנס ששם יש אור... את התפקיד שלך אל תחפש במקומות הטובים, המוצלחים והמלאים שלך, אלא דווקא במקומות ששם 'נאבד' משהו. וכל יום מחדש, תחפש את החסרונות שיש לך באותו יום, ושם תתמקד. רק שם תוכל לעשות את היומית.

"אלה פקודי המשכן". 'פקודי' הוא לשון 'חסרון' ולשון 'תפקיד' גם יחד. כי אכן, במקום שזיהית חסרון – זיהית את תפקידך. בהצלחה.

הנפש צמאה לחיים, ולכן היא מחפשת כל הזמן משהו חדש, כי מה שלא חדש – מומילא לא חי. הרגע הקודם כבר מת, והרגע הבא עדיין לא נולד, ורק הרגע העכשווי הוא זה ש'חי'. ולכן, עיתונים מלפני שנה הם הדבר הכי משעמם, ואף אחד לא מורה אפילו להרים אותם מהרצפה, כי דבר 'מת' לא מעניין. עיתונים שהזוים את העתיד הרחוק, גם לא כל כך מעניינים, מה שמעניין הוא העיתון של היום, הוא ולא אחר.

כדי להרגיש את הרגע העכשווי, מחפשים לשמוע דברים חדשים; מאורע חדש, התפתחות דרמטית, או סיפורים ותמונות חדשים שמעולם לא ראו ושמעו. ואפילו העיתונים כבר לא כל-כך מעניינים, כי הם בסך הכל מדברים על אתמול, ומה שמעניין הוא היום ועכשיו. ולכן, העולם מחפש להשתכלל ולספק דרכים לדעת מה שקורה עכשיו ממש בכל העולם, חדשות און-ליין.

מאחורי כל זה – מסתתרת מערכת פנימית יותר.

האמת היא, שהעולם מתחדש בכל רגע, וגם החיים של האדם. העולם של היום הוא לא העולם של אתמול, והאדם של הרגע הזה הוא לא האדם של הרגע הקודם. ולכן, ניתן לראות 'חדשות' כל הזמן וכלי שום מאמץ; כי אותו עולם ואותם אנשים שראית אתמול ולפני רגע, הם כעת חדשים לגמרי.

הנפקא מינה העיקרית מכך היא – שניתן 'לחוות' את החיים בכל רגע בצורה מיוחדת. גם אם העולם של היום הקודם לא 'התאים' לך, ואת התמונה שלך מהשעה הקודמת לא היית רוצה לתלות בסלון – יש לך עולם חדש, והודמנות חדשה לחיים חדשים, שישפכו לך תמונה יותר מוצלחת.

והנפש מרגישה בזה, ומחפשת את ה'חדש'. אלא שאנחנו לוקחים את הצימאון הזה למשהו 'חדש', ומתרגמים את זה ל'חדשות'. ולכן אנחנו מחפשים נואשות אחר חדשות, מכל סוג שהוא – יכול להיות אפילו מיפן או וונצואלה, או מהחלל שאחרי המאדים, העיקר 'חדשות'.

אבל מה לעשות שזה לא מספק. קוראים וקוראים, וכשנגמרו כל החדשות, מתחילים לקרוא את ה'פרשנויות' ואת הנבואות העתידיות, וכשגם זה נגמר, קוראים את הטורים 'הרציניים' והמשעממים גם יחד, וכשגם זה נגמר, קוראים על המזג אויר ועל השער של השטרלינג. ואחר כל זה – נשארים צמאים ומותשים.

כי הנפש צמאה לחדשות אמיתיות, חדשות שיש להם השלכה ישירה על החיים ה'חדשים' שלך! ואת זה לא ניתן למצוא בחוץ, אלא בפנים; לראות שוב את העולם הכביכול מוכר וישן – במבט חדש. ולהסתכל על עצמך, העייף הזקן והישן – בעיניים חדשות, ולאפשר לעצמך דברים חדשים, הוויית חדשות, וחיים חדשים – שמעולם לא היו לך.

ואז תרגיש באמת מה זה 'חדשות'. חדשות שאי אפשר לכתוב בשום עיתון, רק עמוק בלב פנימה.

עלון המקורבים

ליצירת קשר, לתרומות, להנצחת שם, לקבלת הגליון האימייל, למוקדי ההפצה, ולפרסום בגליון פנו לקו 'המקורבים': 077-31-40-331 והשאירו הודעה בשלוחה: 72 או לאימייל:

E0773140331@GMAIL.COM

ניתן לתרום (וכן לקבל את הגליון עד לביתכם) דרך מכשירי 'קהילות' בכל רחבי הארץ! וכן דרך קו 'קהילות': 0732757000 בשלוחה: 11318 (בכל האופנים יש לציין: עבור עלון המקורבים, וכשהתרומה היא דרך הטל' יש להשאיר הודעה לאחר מכן בקו המקורבים הנ"ל בשלוחה 72 על סך התרומה, ושהיא מיועדת לעלון זה) תזכו למצוות!

נשמח לקבל כל תומך לגליון ע"י שליחה לכתובת האימייל הנ"ל עד יום שני בערב בצירוף שם מלא ומיקום עיר! (אפשר שם וכתובת בדויים, ולציין זאת), עם זאת, אין התייבות שהדברים יפורסמו, ואין לראות באי-פרסום שום צד פגיעה (ותכנו הרבה סיבות, גם טכניות) בהצלחה!!

רשמים עזים מהמסע ההיסטורי לאומן ולקברי גדולי הצדיקים באוקראינה

מטעם ארגון 'הקבצו' לחניכי הישיבות

הסעודה נאמרו דברי פתיחה למסע, ודברי הכנה לכניסה לציון 'פאר הדור' הרה"ק ר' לוי יצחק מברדיטשוב זיע"א, אליו נכנסו מיד לאחר מכן.

התחנה הבאה הייתה בבית הכנסת של הבעש"ט הק' במעז'בוז. לאחר תפילת מעריב ושירי דבקות במקום, המשיכו לציון הבעש"ט הק'. בשעת ערב התאספו לסעודת 'פורים קטן' חגיגת במקום, כשדיבורי אמת מאמרותיו של ה'נחל נובע' מלהיטים את הלכבות, שפצחו בשירים וריקודים במשך שעה ארוכה.

לאחר תנומה קלה בעיירה מעז'בוז, קמו בני החבורה בעת הצות לילה להשתטח שוב על ציון אור שבעת הימים הבעש"ט הק' זיע"א, משם המשיכו בנסיעה לתפילת ותיקין אצל התלמיד הגדול, מוהרנ"ת זיע"א בעיירה ברסלב.

מיד לאחר השתטחות קצרה ופת שהרית (עם דיבורים והתחזקויות, כמובן...) המשיכה החבורה לעבר 'עיר הגעגועים', מקום מושבו של מוהר"ן מברסלב זיע"א, בעיירה אומן. את הדרך העבירו חברי הקבוצה ב'הכנה דרבה' בשמיעת דיבורים חמים כמעלת רביה"ק וההשתטחות על ציונו הק', סיפורים נוראיים ונפלאים, ודברי שבה והודיה להשי"ת על הזכיה להגיע ולהשתטח על קברו הק' והנורא.

לאחר התמקמות מהירה, טבילת מקווה ושיעור הכנה קצר נוסף, עלו בני החבורה לציון המצוינת, כאשר אצל חלקם זו להם הפעם הראשונה במקום.

בשעת ערב נפגשו שוב חברי המסע לסעודה משותפת, כשהפעם מלבד דיבורים ושיחות מואת מובילי הקבוצה, זכו המשתתפים לשמוע כמלואו את סיפור ההתקרבות של הרה"ג ר' ישראל זלוניק שליט"א שהשתתף אף הוא במסע, כשהוא מרתק את החברים במסע החיפוש האישי שלום.

מצורף גלריית תמונות מהמסע הנדיר והמופלא. אי"ה יהיה ניתן לשמוע הקלטות מהמסע בקו חניכי הישיבות - ברסלב: 077-31-40-331.

בסיועיתא דשמיא מופלאה התקיימה נסיעה מיוחדת וראשונה מסוגה מטעם ארגון "הקבצו" המאיר את אור רביה"ק בקרב בני הישיבות הקדושות עליהם אמר רבינו"ל: "רציתי שהעניין שלי יתפשט בלכבות האנשים המתמידים בעבודתם כאנשי ליטא!!"

נסיעה מופלאה זו הוכתרה בהצלחה רבה למרות כל ה'מניעות' הצפויות ל'נחשק' נשגב שכזה, ולמרות הקושי להוציא בני תורה מסודרים מספסלי בתי המדרשות להו"ל באמצע הזמן. למרות הכל, המסע המרומם יצא מכה אל הפועל כשהמשתתפים בו - שרובם עדיין לא נמנים על חסידי ברסלב - מעידים בכל לב שעוצמת המסע על שיעוריו דיבוריו והתחזקויותיו, ומעל הכל הנסיעה לציוני הצדיקים ובראשם ציון מוהר"ן מברסלב באומן - הותירו עליהם רושם עמוק ועז שלא ירפה מהם שנים ארוכות.

את הנסיעה יזם וארגן הרה"ח ר' ישראל מאיר גלינסקי שליט"א, ממשפיעי ברסלב ויו"ר ארגון 'הקבצו', אשר בכל 'תחנה' ובכל ציון נשא מדברותיו המתוקים, דברי חן והכמה המתיישבים על הלב, בפרט של אלו המחפשים דברי אמת באוצרותיו של מוהר"ן מברסלב.

איתו עימו שופע דברי חיון ודיבורי אמת, הוביל את המסע הרה"ח ר' רפאל כ"ץ שליט"א, יו"ר ארגון 'רוה אחרת' - גם הוא מבוגרי הישיבות הליטאיות, שידיו רב לו בקירוב לכבות להשי"ת, כאשר הוא תורם מנסיונו העשיר במסעות מסוג זה, להאיר את אור הצדיקים בכל מקום ומקום בנקודת המסע.

התחנה הראשונה לשם הגיעה הקבוצה, הייתה העיירה ברדיטשוב. שם, לאחר טבילת מקווה ותפילת מנחה, הסבו לסעודת צהריים כיד המלך. כמהלך

אמר רבינו הקדוש: "רציתי שהענין שלי יתפשט בלכבות האנשים המתמידים בעבודתם כאנשי ליטא!!" (שינון שרפי קודש ז"ב, סימן נז"ר)

המקור בנים

בס"ד גליון כד' פרשת ויקרא – זכור תשע"מ

גליון שבועי להניחי הישיבות בני התורה המקור בנים לאורו של רביה"ק מוהר"ן מברסלב זיע"א

מאמר בפנימיות הפרשה, משרשי הדברים עד לעובדא ולמעשה

הדשתי קרבנות

מהות הקרבנות

ד. יש שני אזהרות מיוחדים בקרבנות; מצות לא תעשה – שלא להקריב המין ולא דבש, ומצות עשה – ליתן מלה על כל הקרבנות. וצריך להבין מה ענינם.

ביאור הפשט

א. 'ויקרא אל משה': בדברי רש"י מבואר שפסוק זה ללמד על הכלל יצא, ולכל דיבור קדמה 'קריאה'. אמנם בדברי הרמב"ן והאור החיים נראה שרק בתחילת הדיבור מאוהל מועד היה 'קריאה'. וקריאה זו הייתה בשלשה מקומות – בסנה, שהיה הפעם הראשון שדיבר עמו. בהר סיני, לחלוק לו כבוד יותר משאר ישראל, ובאוהל מועד, כשהתחיל לדבר עמו משם, ייחד לו גם כן קריאה של חיבה.

ב. אל"ף זעירא: לכאורה מרמז על ענווה, וכמבואר בכמה ספרים, אמנם יש להבין מדוע דווקא כאן נרמז עניין הענווה.

ג. עניין הקרבנות: בדברי הרמב"ם מבואר שעניין הקרבנות הוא כדי להוציא מלבם של עובדי עבודה זרה וכחות הטבע. אמנם הרמב"ן דחה דבריו בהריפות, שאם משום כך לא היה נכתב לשונות גדולים כאלו של 'אשה ריה ניהוה לה' וכדומה, שנראה מזה שמדובר בעניין גבוה מאד. וגם מצד סדר העולם אינו מובן, שהרי עבודת הקרבנות החל עוד קודם שהיו עובדי עבודה זרה בעולם, וכאמור. ומבאר העניין על דרך האמת.

ד. עניין המלה: בדברי הרמב"ם מבואר שגם זה לאפוקי מעובדי עבודה זרה שאינם נותנים מלה, וגם כזה כתב הרמב"ן שאין זה רק משום כך, אלא הרבה יותר, שהרי הכתוב קורא לזה 'ברית', ואפילו במקומות אחרים שמזכירים עניין ברית, משתמשים בלשון 'ברית מלה עולם', ומבואר מכך שיש כאן עניין יסודי מאד, והוא מבאר גם עניין זה על פי האמת.

ביאור הפנימיות

עניין הקרבנות, הוא דבר גבוה מאד, וכמבואר בדברי הזוהר בפרשה זו על הפסוק 'באתי לגני אחותי כלה וגו' אבלתי יערי עם דבשי, שתיתי ייני עם חלבי, אכלו רעים שתו ושכרו דודים, ונקודת העניין הוא שיש כאן 'סעודה' שבה אנו מסכים יחד עם הקב"ה כביכול. וביאור העניין, ש'קרבן' הוא מלשון 'קירבה', ועניינו לקרב את כל העולם ואת כל החיים להשם יתברך, וכמבואר בליקוטי מוהר"ן (ח"ב סימן א), וכפי שיתבאר.

החיות רוחני

בריאית העולם היה באופן של 'בדבר ה' שמים נעשו, כלומר, שנמשך שפע רוחני של חיות, והוא השתלשל וירד עד שנעשו ממנו כל העולמות, וכל היסודות של העולם; דומם, צומח, חי ומדבר. והלשון 'השתלשל וירד'

בפרשה זו אנו מתחילים את החומש השלישי מהמשה חומשי תורה – חומש 'ויקרא'. חומש זה הוא המשך לחומש שמות, שבו כתוב סדר הקמת המשכן, וכעת לאחר הקמתו מתבאר סדר העבודה שבו – שהוא עבודת הקרבנות, ולכן הוא נקרא 'תורת כהנים', כי עיקר עסקו הוא בעבודת הקרבנות והכהנים, וגם שאר הפרשיות שבו שייכים וקשורים לענייני הקרבנות (כמבואר בדברי הרמב"ן).

הקרבנות הם עבודה יסודית, שהחלה כבר בפרשת בראשית על ידי קין והבל, ולאחר מכן על ידי נח, ואצל האבות הקדושים היה כזה עבודה קבועה. וגם כאשר משה רבינו ביקש מפרעה להוציא את בני ישראל כדי שיוכלו לעבוד את ה', הוא מזכיר את עבודת הקרבנות.

נמצא שהקרבנות הם עניין יסודי, ולכן כל שבת ויום טוב מתבטא בקרבנות מיוחדים לאותו היום, וגם בכל יום צריך להקריב קרבן התמיד, ואם המזבח פנוי מקריבים גם 'עולת קיין המזבח'. אך לכאורה כל זה רק בזמן המשכן ובית המקדש, אבל בזמנינו אין לנו אפשרות להקריב קרבנות, ואם כן אין לנו שייכות לעבודת הקרבנות.

אך פשיטא, שעבודה גדולה ויסודית כזאת, אין שייך לומר שאינו שייך בזמנינו, ובהכרח שיש לנו שייכות אליו. וכבר אמרו הו"ל שהתפילה במקום קרבן, על פי הפסוק 'ונשלמה פרים שפתינו', וצריך להבין מה השייכות בין תפילה לקרבנות, והאם זהו דווקא בתפילה או גם בעוד עבודות. ובשביל זה יש להבין מה עניין הקרבן, ובה נבין איך עבודה זו שייכת לנו, ובכל פרט מחיינו.

התמיהות שבפרשה

א. 'ויקרא אל משה' – הוא לשון מיוחד שאינו מצוי. כי בכל המקומות כתוב 'ויאמר' או 'וידבר' אבל לא 'ויקרא'. וקריאה זו אינה דיבור, שהרי מיד לאחריו כתוב 'וידבר ה' אליו', אלא הוא קריאה של חיבה. ולשון זה נמצא בשלשה מקומות בלבד; במראה הסנה, בהר סיני, וכאן באוהל מועד. וצריך להבין עניינו. כמו כן יש להבין מדוע נכתב באל"ף זעירא.

ב. באופן כללי צריך להבין מה עניין הקרבנות – מה העניין לקחת בהמות, לשחוט אותם, ולשרוף אותם על גבי המזבח. כמו כן, מה עניין אכילת הקדשים, הן על ידי הכהנים והן על ידי הבעלים.

ג. הקרבנות נחלקים לשלשה מינים; הראשון – עולה, שכולו כליל לה' בלי שום אכילה של בני אדם. השני – המאות ואשמות וכדומה, שיש בהם אכילה רק לכהנים, השלישי – שלמים וכדומה, שיש בהם אכילה גם לבני אדם. ויש להבין עניינם והחילוק ביניהם.

אין הכוונה במונח 'פיוז' – שירד מ'מקום' אחד ל'מקום' אחר, אלא במונח רוחני – שירד ממהות גבוהה יותר למהות נמוכה יותר.

והיינו, שככל שהמדרגה נמוכה יותר, אזי החיות הרוחנית הזוה 'מלוכש' יותר, ונראה יותר כדבר גשמי שמסתיר ומכסה את המציאות הרוחנית שבו. ולכן, בעולם הבריאה עדיין רואים לגמרי את הרוחניות, ומשם נמשכים נשמות ישראל, ובעולם היצירה שהוא עולם המלאכים כבר אין רואים לגמרי ולכן הם שואלים 'איזה מקום כבודו', ובעולם העשייה אין רואים בכלל רוחניות (וכמבואר בליקוטי מוהר"ן סימן רנ"ד, שהעיניים רואות תמיד דברים גבוהים ועליונים, אלא שאין אנו מבחינים בזה).

ובתוך עולם העשייה, יש גם כן כמה מדרגות, וככל שהמדרגה נמוכה יותר – מתכסה יותר החיות הרוחנית, ולכן ניכר פחות 'חיות' בדבר. ולכן בדומם אין רואים שום חיות (אף שבאמת בפנים יש תנועה תמידית, של מליניו חלקיקים ואטומים, ואין שום נקודה ש'עומדת'. כמו כן, הנקודה הפנימית של האטום בלתי ידועה למחקרים, כי מדובר בנקודה רוחנית).

לעומת זאת ב'צומח' רואים קצת חיות, כי יש בו תנועה של גדילה, וגם רואים בו חילוק בין אם הוא נבל או חי, ועוד יותר רואים זאת כבעל חי, שכבר יש בו הרגשות. ועוד יותר כ'מדבר' שיש בו גם שכל. והם ארבע דרגות של חיות זה למעלה מזה. כשבאמת בכל דבר יש אותיות וחיות רוחנית, אלא שככל שהוא נמוך – היא מכוסה יותר ואינה ניכרת.

להקריב קרבנות

כל ההשתלשלות הזאת נקראת בשם 'הלוואה'. כי בעצם כל החיות הרוחנית שייכת להשם יתברך, אלא שהוא 'מלווה' אותו לכל העולמות, ולכל הדומם צומח חי מדבר, כדי שיהיה להם חיות וקיום, אבל הוא מצפה לקבל זאת בחזרה. וזה מה שאומרים 'יצבא השמים לך משתחוים' ראשי תיבות 'מלווה'.

היחיד שיכול 'להחזיר' את הלוואה – הוא האדם שיש בו דעת ויש לו בחירה. והוא נמצא בגבול האמצעי, בין העולמות העליונים ששם רואים 'רוחניות', לבין המדרגות התחתונות שבעולם הזה ששם אין רואים כמעט 'חיות'. והוא יכול וצריך לקחת את המדרגות התחתונות ולהחזירם למעלה, על ידי שהוא מברר ומגלה את החיות הרוחנית שבהם.

והנה, בתחילה הצומח יונק חיות מהדומם – כי הוא צומח מהאדמה ועל ידי המים. לאחר מכן, מגיע ה'חי' ויונק חיות מהצומח, כי מאכלו הוא מהצומח. נמצא שהחיות הרוחנית של הדומם והצומח נמצא בתוך ה'חי', ואז צריך לבוא ה'מדבר' ולהעלות את כל החיות הרוחנית הזו של הדומם והצומח והמדבר כאחד – להשם יתברך.

וזה עבודת הקרבנות. כשלוקחים בהמה ושוחטים אותה לקרבן – לוקחים הפיץ שנראה שיש בו מציאות וקיום לעצמו, ובאים ושוחטים אותו להראות שאין בו כלום, אלא מעט דם והלב שזה מה שמחיה אותו [הדם מחיה את הלב, והחלב את המוח], ואת הדם והחלב מקריבים על המזבח להראות שכל החיות הזו נמשכת ממנו ית', ואז נעשה 'אשה ריח ניהוח לה' – שחזר אליו השפע, באופן של 'אמרתי ונעשה רצוני'.

לאחר שעשו פעולה זאת, כעת יכולים להבין ולגלות – שגם הבשר שמקודם היה נראה כבהמה גשמית, יש בו חיות רוחנית, וכעת יכולים לאכול אותו בקדושה, מתוך הכרה שאינו מנותק מהרוחניות, אלא יש בו

חיות רוחנית ויכולים להתקרב על ידו להשם יתברך, ולכן הבשר נעשה קדשים ואוכלים אותו בקדושה.

שלשה מיני קרבנות

והנה יש שלשה מיני קרבנות; עולה – כליל לה', הטאת ואשם – אכילה לכהנים, שלמים – אכילה לבעלים. והאופן הנכון והמתוקן הוא קרבן 'שלמים', כי באמת אין השם יתברך רוצה ש'נשחט' את העולם, אלא אדרבה, שיהיה עולם קיים ונגלה בתוכו כשהוא עדיין 'חי' את החיות הרוחנית שיש בו. ולכן, רוב קרבנות היחיד הם שלמים, וכשהביאו דמי מעשר שני לירושלים קנו מהם שלמים, וכל בהמה שנמצאת אבודה הקריבו אותה שלמים.

אלא שיש גם קרבן עולה וטאת. והיינו שכשאדם מרגיש שהוא 'תפוס' כל כך בתוך הכיסוי וההסתרה של הגשמיות, ואינו יכול בכלל לגלות מתוכו את החיות הרוחנית – צריך לפעמים לעשות פעולה של 'שחיטה', ולהתנתק מהעולם הגשמי לגמרי, רק לעשות איזה פעולה של 'כליל להשם', וזה קרבן עולה.

כמו כן, כשאדם פגם הם ושלום, ואז נאחזים בו יותר הקליפות וההסתרה, ובמצב כזה אינו יכול לאכול בקדושה – אזי מביא קרבן טאת או אשם, ואז הכהנים אוכלים ובעלים מתכפרים, כי הכהן הוא כביכול 'האדם המתוקן' שיכול לאכול כראוי, ואז הבעלים שאינו יכול לאכול כראוי מסתכל בו ולומד ממנו איך צריכים לאכול. ואז, אחר הקרבת העולה והטאת – יכולים לחזור ולהקריב שלמים, שהם המצב המתוקן.

שאור דבש, ומלח

אמנם יש שני דברים שאי אפשר להקריב על המזבח, והם דבש ושאור. דבש הוא 'דבר מתוק' – ודבר מתוק כל העולם נמשכים אחריו, אך אי אפשר לאכול ממנו הרבה, כי זה משביע ואם ממשיכים לאכול ממנו – מקיאים, כמו שכתוב 'דבש מצאת אכול דייך, פן תשבענו והקאתו'.

וזאת משום שהוא אור גבוה מאד שאי אפשר לגלות אותו בתוך העולם. ואלו שנמשכים אחריו – מתנתקים מהעולם, לטוב או למוטב. והשאור הוא להיפך, כי הוא תוקף הכיסוי הגשמי שאי אפשר לגלות אותו, ואין כאן מקום לכאר, ויתבאר בעניין המיץ ומצה בעז"ה.

לעומת זאת, המלח מוכרח להיות בכל קרבן. כי המלח יש בו תכונה מיוחדת – שאם אין נותנים אותו, אין טעם במאכל, ואם נותנים אותו יותר מדי, אי אפשר לאכול כלל. וגם יש בו תכונה שיכול 'לשמר' ולקיים דבר לאורך זמן. וכל זה מרמז על מדת היסוד (כמבואר בדברי הרמב"ן), שהוא הכח שמחבר ומאחד בין הכח הרוחני לבין המציאות הגשמית, כמו שכתוב בזה"ק על מדת היסוד 'כי כל בשמים ובארץ' – דאחיד בשמיא וארעא. ולכן צריך לתת אותו בכל קרבן.

ויקרא אל משה

ולכן דווקא בפרשה זו נאמר 'ויקרא' מלשון חיבה וקירוב, כי פרשה זו מגלה שכל 'דיבור' ו'אמירה' אינו רק ציווי מה לעשות, אלא הדרכה כיצד לקרב כל דבר שבעולם להשם יתברך, ואזי המצוה היא מלשון 'צוותא' וכמו שאומרים 'אשר קדשנו במצוותיו', מלשון 'הרי את מקודשת לי'.

והאל"ף היא זעירא, כי כדי להתקרב צריך בתחילה להקריב את עצמו, בבחינת עולה, ואז יכול לקרב את כל הדברים שבעולם להשם יתברך.

אמר רבינו הקדוש: "רציתי שהענין שלי יתפשט בלבבות האנשים המתמידים בעבודתם כאנשי ליטא!!"

(שינוי שרפי קודש ז"ב, סימן נ"ר)

התורה הנלמדת: ליקוטי מוהר"ן, חלק א' תורה ג'.

על הפרשה ||| פנינים על פרשת השבוע

קרבנות הוא בחינת הכירור של הניגון

עניין הקרבנות הוא בחינה זו של כירור הניגון וכמבואר בדברי מוהרנ"ת (לקוטי הלכות חו"מ הלכות אפטרופוס הלכה ג אות ז) וז"ל שם: 'כי כלל הקרבנות הוא לברר רוח האדם מרוח הבהמה בבחינת מי יודע רוח בני האדם העולה הוא למעלה ורוח הבהמה הירדת וכו', שזהו בחינת ברור קול הנגינה מהסמרא אחרא אל הקדשה, לברר הקול מאוירא דעלמא ולעשות נגינים דקדשה להתקשר על ידי זה לה' יתברך, כמוכן בדברי אדוננו מורנו ורבנו זכרוננו לברכה בהתורה קחו מזמרת הארץ בכליכם וכו' בסימן סג בלקוטי תניינא ובכמה מקומות.

ובהמשך דבריו שם: 'כי עקר ברור הקול בשלמות הוא בחינת הקרבן שבא מבהמה שיש לה קול אבל הוא קול בהמה, ועל ידי שעולה לקרבן מבררין הקול מבהמה לאדם מבחינת עכו"ם לישראל, מבחינת חזנים ומנגנים רשעים למנגנים פשרים וצדיקים'.

כל רועה יש לו ניגון מיוחד

והנה מוהרנ"ת מציין להמבואר בליקוטי מוהר"ן (תניינא סימן סג) וז"ל שם: 'דע, כי כל רועה ורועה יש לו נגון מיוחד לפי העשבים ולפי המקום שהוא רועה שם, כי כל בהמה ובהמה יש לה עשב מיוחד, שהיא צריכה לאכלו. גם אינו רועה תמיד במקום אחד. ולפי העשבים והמקום שרועה שם, פן יש לו נגון. כי כל עשב ועשב יש לו שירה שאומר, שזה בחינת פרק שירה, ומשירת העשבים נעשה נגון של הרועה. וזה סוד

עניינא דיומא ||| עניין ד' פרשיות ופורים על פי תורה זו

פורים הוא הכנה לפסח

הנה מובא בליקוטי מוהר"ן (תניינא, סימן עד): 'אחר פורים קורין פרשת פרה, שהיא הכנה לפסח. כי פרשת פרה קורין, כדי שיהיו נזהרין לפתור מטמאת מות, כדי שיהיו טהורין לעשות הפסח. ובתהלה הוא בחינת פור, כי פורים על שם הפר (אסתר ט, ועין בכונות האריו"ל בסוד הפיל פור ובסוד פרה אדמה). ואחר כך נעשה פרה, כי גם פורים הוא בודאי הלוד ודרך לפסח. וזהו בחינת (שיר השירים, ה): "שפתותיו שושנים נטפות מור עבר". שפתותיו זה בחינת פסח פה סח (במוצא). שושנה היא אסתר, (במוצא בזהר הקדוש ובכתבי האריו"ל, ושושנה גימטריא אסתר). נטפות מור עבר זה בחינת מרדכי מר דרור (תלין קלט), לשון חרות, בחינת חרות של פסח. ועל פן צדוק של פורים מרמו בפסח, בפסוק (שמות כ"ג): "שבעת ימים תאכל מצות באשר צויתך למועד הדש האביב, כי בו יצאת ממצרים ולא יראו פני ריקם". ממצרים ולא יראו פני ריקם ראשי תבות פורים, כי פורים הוא דרך לפסח, שיהיו יכולים להיות נזהרין מהמין: (ופסק באמצע הענין ולא גלה יותר). כי בתהלה היו כל ההתהלות מפסח, ועל פן כל המצוות הם זכר ליציאת מצרים. ועכשו, (ולא סים).

ומבואר שפורים הוא הכנה לפסח שעי"ז יכולים להיות נזהרין מהמין, וכן עי"ז נפתח הדיבור, וכל זה הוא בחינת המבואר במאמר

מה שכתוב (שם ד): 'ותלד עדה את יכל, הוא היה אבי ישב אהל ומקנה ושם אחיו יוכל, הוא היה אבי כל תפש פנור ועובב'. כי תכף בשהיה בעולם רועה מקנה, היה תכף בלי זמור כ"ל. ועל פן דוד המלך, עליו השלום, שהיה "ידע נגון" (שמואל א ט"ז), על פן היה רועה (שם) כ"ל. גם מצינו באבות העולם בלם, שהיו רועי מקנה. וזה בחינת (ישעיה כ"ד): "מקנה הארץ זמרת שמענו", הינו שזמירות ונגונים יוצאים מקנה הארץ, כי על ידי העשבים הגדלים בארץ נעשה נגון כ"ל. ועל ידי שהרועה יודע הנגון, על ידי זה הוא נותן פה בהעשבים, ואזי יש לבהמות לאכל. וזה בחינת (שיר השירים ב) "הנצנים נראו בארץ, עת הזמיר הגיע", הינו שהנצנים גדלים בארץ על ידי הזמיר והנגון השיף להם כ"ל. נמצא שעל ידי הזמיר והנגון שהרועה יודע, הוא נותן פה בעשבים, ויש מרעה לבהמות, יעו"ש עוד אריכות ככל זה.

שירת הלויים

ומובן מכל זה שעיקר בחי' הבהמיות הוא בבחי' "רוח", כי כל העולם הזה הוא בחי' הבהמיות, ועיקר העוה"ז הוא רק הרוח והדמיון שבוה, ועל כן צריך לעשות מזה ניגון דקדושה שזה בחי' הניגון של הרועה, וזה עצמו בחינת הקרבן, ועל כן חלק נכבד מהקרבן היה השיר, וכמבואר שם בדברי מוהרנ"ת בהמשך דבריו (כאות ח) שזה עניין שירת הלויים: 'כי בשעת עבודה צריכין הלויים לעסב בפיר וזמרה לברר הקול נגינה דקדשה, שזהו עקר בחינת הקרבן כ"ל'.

הזה שהעיקר הוא לזכות לתיקון הניגון דקדושה, ולהינצל מבחינת מנגן רשע, וכ"ז שייך בפסח וקודם לכן בפורים.

עניין המין ומצה

והנה עניין פסח מבואר באריכות בדברי מוהרנ"ת (לקוטי הלכות, הלכות אפטרופוס הלכה ג אות ג), ונביא חלק מדבריו שם וז"ל שם: 'כי תחלוק שבין המין למצה הוא רק מה שהמין בנפיקה ומצה נאפית מיד בשנתנו מים על העפה ואין מניחים אותה לעלות בנפיקה, הינו שהמין שולט בו האויר והרוח הרבה על ידי שמשתיין אותו שעל ידי זה עולה בנפיקה שהוא על ידי האויר והרוח. אבל מצה אופין מיד ואין מניחין שישלט בו האויר והרוח שיעלה בנפיקה, כי האויר והרוח הוא בחינת הקול כי כל הקולות הם על ידי האויר פידוע ועל פן עכשו בפסח בשעת יציאת מצרים שאנו צריכין לצאת מפלכות הרשעה שעקר התקון על ידי הכנעת קול דסמרא אחרא, ולהעלות קול דקדשה כ"ל. על פן אסור עלינו עתה לאכל המין חם ושלום, כי אנו צריכין לשמר את העפה מהמין שלא תשלט שם האויר והרוח של העולם שמשם תוצאות הקול שלא נודבך עדין מטמאת וזקמת מצרים, כי הגאלה היתה שלא על ידינו כי אם באתערותא דלעלא לבד, במוצא, כי עדין לא קבלנו את התורה ועל פן עתה אנו צריכין לשמר העפה מאד מאויר העולם שאינו מזבך עדין שמשם הקול דסמרא אחרא שזה העקר שאנו צריכין לתקן

עֲתָה פִּנְיָל, עַל פֶּן צְרִיכִין לְהִזְהַר מִחֶמֶץ מֵאֵד כִּבֵּל יִרְאָה וְכַל יִמְצֵא מִחֶמֶת שְׂשֵׁם נֶאֱחָז בִּיתֵר אֲוִיר הָעוֹלָם שְׂלֵא נִדְבָךְ עֲדוּן שְׂעַל יְדֵי זֶה הָעֶסֶה מִתְחַמָּצֵת פִּנְיָל.

וְלִשְׁמֹר עֲצָמֵנוּ מִקּוֹל נִגּוֹן דְּסִמְרָא אֲהָרָא, עַל פֶּן צְרִיכִין לְזַהַר מִחֶמֶץ וְלֶאֱכַל מִצָּה וְכִנְיָל.

בְּפוּרִים מִתְחִיל לְהֵאִיר הַנִּיגוֹן דְּקְדוּשָׁה לְהַכְנִיעַ בַּחֲנִינָה הַמְנַגֵּן הַרְשָׁע

וְעַל פִּי כֹל זֶה מוֹכֵן שׁוֹהוּ בַּחֲנִינָה פּוּרִים שְׁהוּא הַכְּנָה לַפֶּסַח, כִּי הַמֶּן הוּא עֵיקַר בַּחֲנִינָה הַמְנַגֵּן הַרְשָׁע, כִּי לִיכָא דִידַע לִישָׁנָא בִישָׁא כַחמֶן, וְעֵיקַר בַּחֲנִינָה הַמְנַגֵּן רְשָׁע הוּא בְּבַחֲוֵי הַבַּעַל לְשׁוֹן הַרַע וְנִכְמוּכֵן כַּמֵּאמֵר מַה שֶׁהִבִּיא עִי"ו רַבִּיז"ל מְעַנִּיין הַצִּיפּוּרִים שֶׁמְכַפְרִים עַל בַּעַל לְשִׁחַרְוֵי, כִּי זֶה עֵיקַר בַּחֲוֵי הַנִּיגוֹן דְּסִמְרָא שְׁהוּא הַנִּיגוֹן שֶׁל הַהִסְתַּכְלוּת עַל כֹּל דְּבַר בְּבַחֲוֵי שֶׁל רַע, וּמִרְדְּכֵי וְאַסְתֵּר הֵם בַּחֲוֵי הַכְּנַעְתּוֹ עִי"ו הַנִּיגוֹן דְּקְדוּשָׁה כִּי הֵם מוֹגִלִים שְׁגָם בְּתוֹךְ כֹּל הַתְּגַבְרוּת הַנִּיגוֹן שֶׁל הַרְשָׁע, גַּם שֶׁם נִמְצֵא הַשִּׁי"ת, שׁוֹהוּ בַּחֲוֵי הַבִּירוּר וְהַתִּיקוֹן שֶׁנַּעֲשֶׂה עִי"ו תוֹרָה שֶׁבַעַל פַּה בְּלִילָה, שְׂבוּחַ מוֹגִלִים שְׁגָם בְּכֹל בַּחֲנִינָה לִילָה וְחוּשֶׁךְ, גַּם שֶׁם יְכוּלִים לְהַתְקַרֵּב לְהַשִּׁי"ת, וּמִמִּילָא אֵין נִיזוּקִים מִבַּחֲוֵי הַמְנַגֵּן הַרְשָׁע, וְזֶהוּ בַּחֲוֵי הָאֵרֶת מִרְדְּכֵי וְאַסְתֵּר שְׁמֵאִירִים לָנוּ בַּחֲנִינָה זֶה שֶׁהַשִּׁי"ת אֵיתְנָנוּ תְּמִיד גַּם בְּעוֹמֵק הַגְּלוּת וְהַהִסְתַּרְתָּה, וּמִמִּילָא מִתְבַּטֵּל בַּחֲוֵי הַנִּיגוֹן דְּסִמְרָא אַחֲרָא.

הַמְּגִילָה הִיא בַּחֲנִינָה הַנִּיגוֹן דְּקְדוּשָׁה

וְזֶהוּ בַּחֲוֵי קְרִיאַת הַמְּגִילָה שְׁהוּא בַּחֲוֵי נִיגוֹן דְּקְדוּשָׁה בְּבַחֲוֵי 'קְרִיאַתָּה זֶה הַלִּילָא' (מְגִילָה י"ד ע"א), כִּי הַמְּגִילָה הִיא הַנִּיגוֹן הַקְּדוּשׁ שֶׁמְגַלָּה אֵיךְ שְׂכַל הַטְּבַע הַכֹּל הַשְּׁגָחָה, וְאֵיךְ גַּם בְּתוֹקֵף הַהִסְתַּרְתָּה וְהַצְרָה, כִּבֵּר שֶׁם הַתְּחִיל פֶּתַח הַיְשׁוּעָה.

כַּהֲנִים וְלוֹוִיִּם מְבַטְלִים עֲבוּדָתָם לְשִׁמּוּעַ מִקְרָא מְגִילָה

וְהִנֵּה כָּתַב מוֹהֲרַנ"ת (לִיקוּשֵׁי הַלְכוּת, הַלְכוּת אֶפְטֵרוֹפּוּס הַלְכָה ג אֹת ח): וְזֶהוּ בַּחֲנִינָה פְּהִינִים בְּעִבּוּדְתָן וְלוֹוִיִּם בְּשִׁירָן וְזִמְרָן וְיִשְׂרָאֵל בְּמַעֲמָדָן. פִּי בְּשַׁעַת עֲבוּדָה צְרִיכִין הַלּוֹוִיִּם לְעַסֵּךְ בְּשִׁיר וְזִמְרָה לְבָרַר הַקּוֹל נְגִינָה דְּקְדוּשָׁה, שְׁזֵהוּ עֵיקַר בַּחֲנִינָה הַתְּקַרְבָּן פִּנְיָל. וְזֶהוּ בַּחֲנִינָה יִשְׂרָאֵל בְּמַעֲמָדָן שְׁהֵיוּ עוֹסְקִים אֲזוּ בְּתוֹרָה בְּדֵי לְהַמְשִׁיךְ וְלְקַשֵּׁר וְלִיחַד הַקּוֹל עִם הַדְּבַר שְׁזֵה עֵיקַר שְׁלֵמוֹת תְּקוֹן הַקּוֹל, בְּשִׁמְקֻשְׁרֵין הַקּוֹל אֶל הַדְּבַר, הִינּוּ אֶל דְּבָרֵי הַתְּוֹרָה פִּנְיָל.

וְכֹזֶה מְבוֹאֵר הַיֵּטֵב מַה שֶׁאִמְרוּ חו"ל (מַסְכַּת מְגִילָה ג.) 'כַּהֲנִים בְּעִבּוּדָתָן וְלוֹוִיִּם בְּדוּכְנָן וְיִשְׂרָאֵל בְּמַעֲמָדָן כּוֹלֵן מְבַטְלִין עֲבוּדָתָן וְכַאֲזַן לְשִׁמּוּעַ מִקְרָא מְגִילָה, כִּי הַמְּגִילָה הִיא עֵיקַר בַּחֲוֵי הַנִּיגוֹן דְּקְדוּשָׁה שֶׁמְגַלָּה אֶת־אֲלֻקוֹתָיו יִתְבַּרְךְ גַּם בְּעוֹמֵק עוֹמֵק הַגְּלוּת, וְע"כ מְבַטְלִים מֵהַעֲבוּדָה וּמֵהַשִּׁיר שְׂכַל זֶה הוּא בַּחֲוֵי תִיקוֹן הַנִּיגוֹן דְּקְדוּשָׁה, וּמְבַטְלִים הַכֹּל בְּשִׁבְלֵי קְרִיאַת הַמְּגִילָה שְׁהִיא בַּחֲוֵי שְׁלִימוֹת הַנִּיגוֹן דְּקְדוּשָׁה.

עוֹנִין עֲלֵינוּ דְּבָרִים רַבִּים

וְכַהֲמִשְׁךְ דְּבָרֵינוּ שֶׁם (אוֹת ד'): וְזֶה שֶׁנִּקְרָא הַמְּצָה לְהֵם עֲנִי שְׁעוֹנִין עֲלֵינוּ דְּבָרִים רַבִּים, כְּמוֹ שֶׁאֲמָרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבָרְכָה, הִינּוּ קוֹלוֹת דְּקְדוּשָׁה שְׁאֵנּוּ עוֹנִין עַל הַמְּצָה בְּפֶסַח, פִּי מִחֶמֶת שְׁאֵנּוּ שׁוֹמְרִין אוֹתָהּ מֵאֲוִירָא דְּהֵאִי עֲלָמָא שְׁמִשְׁם אַחֲזִית הַקּוֹלוֹת דְּסִמְרָא אֲהָרָא עַל יְדֵי זֶה אֲנוּ זוֹכִין לְעֲנוֹת עֲלֵינוּ דְּבָרִים רַבִּים, הִינּוּ קוֹלוֹת דְּקְדוּשָׁה, הִינּוּ בַּחֲנִינָה הַלֵּל וְנִגּוֹן דְּקְדוּשָׁה, פִּי בְּשׁוּחָה נּוֹפֵל זֶה קָם וְכִנְיָל, פִּי עֲתָה בְּפֶסַח הוּא תַחֲלַת הַתְּקַרְבוֹת יִשְׂרָאֵל לְאַבְיֵהֶם שְׁבַשְׁמִים, וְעֵיקַר הַהִתְקַרְבוֹת וְהַדְּבָקוֹת שֶׁל אִישׁ הַיִּשְׂרָאֵלִי לַח' יִתְבַּרְךְ הוּא עַל יְדֵי קוֹל נִיגוֹן דְּקְדוּשָׁה בִּידוּעַ גְּדֵל מַעֲלַת הַנְּגִינָה לְכֹל מִי שֶׁרֹצֵחַ לְדַבֵּק אֶת עֲצָמוֹ בַּח' יִתְבַּרְךְ, פִּי הַנְּגִינָה יֵשׁ לָהּ פֶּה גְּדוֹל לְהַמְשִׁיךְ אֶת הָאֵדָם לַח' יִתְבַּרְךְ. וְעַל פֶּן לְעֵתִיד לְבוֹא שְׁאֲזוּ יִהְיֶה עֵיקַר הַהִתְקַרְבוֹת וְהַדְּבָקוֹת לַח' יִתְבַּרְךְ שְׁזֵה יִהְיֶה עֵיקַר הַקְּבוּל שְׂכָר, אֲזוּ יִתְעַר שִׁיר וְנִיגוֹן בְּעֲלָמָא, כְּמוֹ שֶׁאֵיתָא בְּזֵהר וְכִמוֹ שְׁכַתּוּב, תְּבוּאֵי תְּשׁוּרֵי מֵרָאשׁ אֲמִנָּה. וְכַמְבַּאֵר בְּפִסְקִים רַבִּים, פִּי עֵיקַר הַהִתְקַרְבוֹת וְהַדְּבָקוֹת הוּא עַל יְדֵי קוֹל נְגִינָה וְכַמוֹכֵן בְּדְבָרֵי אֲדוֹנֵנוּ מוֹרְנוּ וְרַבְּנֵנוּ זְכוֹרֵנוּ לְבָרְכָה בְּכַמְּהָ מְקוֹמוֹת, וּבְפִרְטָה בְּהַמְעַשָּׂה מִשְׁבְּעָה בְּעַמְלִירָשׁ שֶׁל יוֹם הַשְּׁלִישִׁי וְיוֹם הַרְבִּיעִי וְיוֹם הַשְּׁשִׁי מִגְּדֵל עֵצִים מַעֲלַת הַנְּגִינָה וְכַמְבַּאֵר עוֹד בְּשִׁיחּוֹתָיו הַקְּדוּשׁוֹת. עַל פֶּן עֲתָה בְּפֶסַח שְׁאֵנּוּ צְרִיכִין עֲתָה לְהַתְקַרֵּב לַח' יִתְבַּרְךְ, עַל פֶּן אֲנוּ צְרִיכִין לְתַקֵּן קוֹל הַנְּגִינָה

הַשִּׁיעוּרִים הַקְּבוּעִים לְשַׁבַּת זִיקְרָא וְלִשְׁבוּעַ צִו

יום	חודש	הדף	משנה	ליקוטי	ליקוטי	העמוד
אדר ב'	היומי	מסכת	ברורה	מוהר"ן	הלכות	היומי
ט	קט	חולין	עמוד	ח"ב	תק"ו	בוה"ק
ז	ט	קט	חזרה	מב:	נב	זוהר חדש
א	י	קי	שסג,	מב:	נג	צא.
ב	יא	קיא	שסג,	מג:	נד	צא:
ג	יב	קיב	שסג,	מג:	נה	צב.
ד	יג	קיג	שסג, כו	מד:	נו	צב:
ה	יד	קיד	שסג, כו	מד:	נז	צג.
ו	טו	קטו	חזרה	מה:	נח	צג:
התורה הנלמדת בחבורת 'תמימי דרך' העולמית: ליקוטי מוהר"ן, חלק ראשון, תורה ג.						

זְכוּרוֹת שִׁיעוּרִים וְכַתִּי-כֹּנֶסֶת לְמִקְוֵי בָּיִת!

עיר	נושא השיעור	מגיד השיעור	יום ושעה	לפרטים
בני ברק	'תמימי דרך' הליכה עם תורה	לומדים בחבורה חבורת חניכי הישיבות ב"ב	פעם בשבוע	0548487317
בני ברק קריית הרצוג	ליקוטי הלכות	לומדים בחבורה	מוצאי שבת בבית פרטי בשעה: 10:00	0548496139
בני ברק קריית הרצוג	שיעור התחזקות	נושא בפרשה	בכל ליל שבת מברכים	0548496139
בני ברק	התחזקות	רבנים שונים	יום שני בערב לבחורים	0548517128
בית שמש	לקוטי מוהר"ן	לומדים בחבורה	יום שישי בשעה: 11:00 בבוקר	0548528387
קריית ספר	בית מדרש 'נצח ישראל'	תפילות שיעורים מלווה מלכה ועוד	רח' מסילת יוסף 34 (מאחורי 'בר בל')	

דע מה שתשיב' – תשובות ל'מקורב' הטרי!

מעמדו של רבי נחמן מברסלב אצל הסידי ברסלב

– המשך המאמר משבוע שעבר –

אותו כל זה, כי כל מלאך יש לו תמונת אותיות א' ב' משונה מחבירו לפי מידתו וערכו ומאיזה עולם הוא, והמשכיל יבין.

וגם הראה לי בספר הנ"ל כמה שמות מלאכים, ואמר לי ממש שעל ידי שמות אלו ידע הבעל שם טוב בכל חודש ניסן בכל שנה איזה ממונים ממנים על העולם, בכדי לידע איך להתנהג עמו ועל ידו. ושאלתי אותו: ולמה בראש חודש ניסן, והשיב: מפני שהוא ראש השנה למלכים.

ובעל התניא כתב⁶: 'כי נודע מה שהעיד הרב המגיד דמעזריטש ז"ל עליו [על הבעל שם טוב ז"ל], שאם היה בימי התנאים היה פלאי, מיוחדים שבתנאים, כי רוב תנאים כבריאה, כי משנה ביצירה והתנא בעל משנה מבריא, ולו היתה נשמה מאצילות כמו המיוחדים שבתנאים.'

וידועה גם כן אגרתו המופלאה של הבעל שם טוב לגיסו רבי גרשון מקיטוב⁷ שבה סיפר לו על עליות נשמה שעשה, ובין היתר על עליית נשמה שעשה בראש השנה תק"ז להיכלו של משיח ודברים מופלאים שנתגלו לו שם.

כמו כן הרמח"ל הוא מסוג אותם אנשי פלא, בחור שזכה בגיל עשרים לגילוי שמימי של מגידים שגילו לו את סוד ההנהגה והגאולה⁸, המגיד אף ציוה עליו לכתוב חיבור חדש שנקרא 'זוהר תניינא', ואת ענינו ביאר הרמח"ל באגרתו הידועה לזקן מקובלי דורו, רבי בנימין הכהן⁹, שהזוהר שהיכר רבי שמעון בר יוחאי הוכן לגאולה ולהצמיח קרן לבית ישראל, אולם הסטרא אחרא חזרה וסתמה הארה זו, עד שבא האריז"ל וניתן לו משמים לפרש את ענין הזוהר של רשב"י ולהשלים את ההארה הראשונה, 'צעתה ברצות ה' להיטיב לעמו, רצה לגלות עוד אורה חדשה מבהינת הזוהר גם כן... והוא בחסדו בחר ב'י¹⁰.

גם הגר"א מוילנא היה תופעה פלאית כזו, שמש שזרחת פעם בכמה דורות, כפי שידוע לנו מכתביו ומפי תלמידיו על גדולתו המופלאה בתורה בנגלה ובנסתר בהיקף ועומק שלא נראה כמוהו דורות רבים, וכן אנו יודעים מעט על השגותיו המופלאות ברוח הקודש ממה שסיפר תלמידו הנאמן רבי חיים מוואלוז'ין בהקדמתו לספרא דצניעותא, דברים ששמע בעצמו מפיו הקדוש או ראה בכתביו.

וכזה היה גם הבעל שם טוב הקדוש, שזכה להשגות מופלאות ברוח הקודש וגילוי אליהו, ואף שלא נשארו לנו ממנו כתבים מסודרים בנגלה ובנסתר, מכל מקום אנו יודעים מפי תלמידיו על דברים מופלאים ביותר שזכה להם, כגון מה שכתב רבי יעקב יוסף מפולנאה ז"ל¹ בספרו תולדות יעקב יוסף² שהבעל שם טוב קיבל תורה מפי אחיה השילוני, רבו של אליהו הנביא³.

והמגיד ממעזריטש ז"ל⁴ סיפר לתלמידו רבי שלמה מלוצק ז"ל⁵: 'שהיה לו [לבעל שם טוב] גילוי אליהו ועוד מדרגות גבוהות מאד, והתחיל לרמוז מהות מדרגות גילוי אליהו, וכמה בחינות יש בזה גבוה מעל גבוה.'

ועוד סיפר רבי שלמה הנ"ל: 'זפעם אחת שמעתי מפיו הקדוש ממש שהבעל שם טוב זללה"ה למד אתו שיחת עופות ושיחת דקלים וכו'. וגם למד עמו סודות שמות הקדושים ויהודים, וגם ספר מעיין ההכמה [מיוחס למשה רבינו] לימד אותו ואמר לו פירוש על כל תיבה. וגם הראה לי בספר 'דזיאל' [ספר עמוק וסתום מאד, יש אומרים שהוא הספר שנתן הקדוש ברוך הוא לאדם הראשון בגן עדן] אותיות וכתב מלאכים, ואמר לי שלימד

¹ היה רב בכמה ערים, והתקרב בגיל מבוגר לבעל שם טוב, חיבר כמה ספרים חשובים בתורת החסידות, תולדות יעקב יוסף, בן פורת יוסף, צפנת פענח, כתונת פסים.

² פרשת בלק אות ג.

³ ז"ל שם: 'אחיה השילוני, שקיבל ממש רבינו ע"ה, והיה מיוצאי מצרים, ואחר כך מבית דינו של דוד המלך ע"ה, והיה רבו של אליהו הנביא, ורבו של מורי זללה"ה. ומקורו של ה'תולדות' שאחיה השילוני היה רבו של הבעל של טוב, הוא ממכתב שכתב לו הבעל שם טוב עצמו (נדפס בספר מכתבים מהבעל שם טוב ותלמידיו מאת י. ליינער, ווארשא תרפ"ג, מכתב מז) בזה הלשון:

'ג' מקץ תקי"ב מעזיבו. כבוד הרב החסיד וכו' מוריניו יעקב יוסף הכהן ג"י מק"פ פולנאה וכו'. והצדק את כבוד תורתו כי הבטחתי לגלות לו באיזה יום ובאיזה שנה נתגלה אלי מורי ורבי אחיה השילוני, ועתה בא העת לגלותו. אני ביום מלאת לי כ"ז שנה, ביום י"ח אלול בשנת תפ"ד בעיר אקופ, בחצות הלילה נתגלה אלי (מורי ורבי אחיה השילוני), הלימוד הראשון היה פרשת בראשית, וכאשר גמרנו התורה הקדושה עד לעיני כל ישראל הייתי בן ל"ז שנה, ונגלית.'

⁴ אחד ממובהרי תלמידי הבעל שם טוב, היה מהרבנים הידועים בדורו קודם שהתקרב לבעל שם טוב, ולאחר פטירת הבעל שם טוב המשיך את דרכו בהפצת תורת החסידות, והוא עצמו היה קדוש עליון וזכה להעמיד תלמידים שהאירו את העולם כולו באור התורה והחסידות, כדוגמת רבי אלימלך מליז'ענסק ואחיו רבי זושא ז"ל, האחים רבי שמעלקי ורבי פנחס הורביץ ז"ל, רבי שניאור זלמן מלאדי ז"ל בעל התניא, רבי לוי יצחק מברדיטשוב ז"ל, ועוד תלמידים גדולים רבים.

⁵ בעל ספר 'דברת שלמה', מוכב בהקדמת ספר 'מגיד דבריו ליעקב', תורתו של המגיד ממעזריטש שנכתבה על ידי תלמידו רבי שלמה מלוצק הנ"ל.

⁶ מאמרים הקצרים ערך 'צדיקים'.

⁷ נדפסה לראשונה בסוף ספר בן פורת יוסף לרבי יעקב יוסף מפולנאה ז"ל. ואגב, אגרת זו היא מוסמכת ביותר, ומקובל על כל גדולי החסידות וכן להבדיל על החוקרים, שיצאה מתחת יד הבעל שם טוב, ועד היום קיימת האגרת המקורית בהתימת יד הבעל שם טוב.

⁸ כל ענין המגיד נכתב על ידי הרמח"ל עצמו באגרתו לזקן מקובלי דורו רבי בנימין כהן, אגרות הרמח"ל הוצאת מכון רמח"ל אגרת טו.

⁹ שם.

¹⁰ ראה עוד בפתיחה לחיבורו של הרמח"ל 'זוהר תניינא' שנתר בדיניו, מה שנאמר לרמח"ל מפי אליהו הנביא, אברהם אבינו, ומשה רבינו: 'זהו אליהו נביאה מהימנא אתי, פתח ואמר [לרמח"ל]: ר' ר', זכאה חולקך דכלהו רזין עלאין מתגלין לך, ולית דאתגניז מקרך, דכל תרעין סתימין מתפתחין לגבך ודאי. זכאה חולקך דאיילתא [השכינה] לא עאלת קמי מלאא מיומא דאתחרכ כי מקדשא כמה דעאלת השתא כגינד, בר כומנא אחרא בימי רשב"י בוצינא קדישא. 'זהמשכילים יזהירו כוהר הרקיע', אלין רשב"י וחרוהו, אבל 'זהמשכילים' תרין, חד רשב"י בוצינא קדישא, וחד אנת חסידא קדישא, לאסגא שאר חבריא וכו', דכלא מלה חדא, דא שירותא ודא סיומא וכו'. ובשעתא דתסני חכמתא בעלמא דתיב 'כי מלאה הארץ דעה' וגו', יהון כלחו ישראל טעמין ביה טעמא, כל חד לפום חילא דיליה וכו'. כגוונא דא, זהר דא יהא כליל ממששים רבוא נשמתין דישראל ודאי, וכל חד וחד ישבח חולקיה, ואנת תהא כליל לכלהו.'

תלמידו רבי יקותיאל גורדון ז"ל כתב לאחד ממכריו בווינא על איש האלקים הרמח"ל, וכך תיאר את דמותו¹¹: 'כי יש כאן בחור אחד רך בשנים בן כ"ג שנים, קדוש יאמר לו, הרי הוא מורי ורבי בוצינא קדישא איש אלקים וכו' כבוד הרב משה חי לוצאטו, והנה ב' שנים וחצי שנתגלה לו מגיד מלאך קדוש ונורא, והיה מגלה לו סודות נפלאות, אך גם קודם לכן כשהיה בן י"ד שנים היה יודע כל כתבי האר"י בעל פה והיה נחבא אחריו הכלים וכו'. והרי שמונה חדשים שנתגלה לו מלאך קדוש ונורא ומסר לו הרבה סודות וכמה דברים להוריד הישיבה של מעלה בכחם, וצויה לו בהסכמת הקב"ה ושכינתא לחבר ספר הזוהר שקראוהו מן שמיא 'זוהר תניינא', לתיקון גדול הידוע אצלנו וכו', ולפעמים שבא מט"ט שר הגדול וגם רעיא מהימנא, אברהם סבא, ורב המנונא סבא, ולפעמים מלכא משיחא ואדם קדמאה וכו'. והוא יודע כל הגלגולים והתיקונים של כל אדם, חכמת היד ופרצוף, כלל הענין, אין דבר נעלם ממנו' וכו'.

כאשר התגלגלה אגרת זו לרבי משה האגני ולעוד מגדולי הדור השדו את הרמח"ל שהוא בעל דמיון, או גרוע מכך, מכת השבתאות, והתחילה מלחמה נוראה כנגדו, שהוכילה בסופו של דבר לגניזת החיבור 'זוהר תניינא' שכתב הרמח"ל יחד עם עוד חיבורים רבים שכתב בנסתר, ונידונו 'מיעוטן בשריפה ורובן בקבורה'¹². גם כאן אנו רואים כמה היה קשה להם לעכל שבן דורם יזכה למדרגות עצומות כאלו שאינם לפי ערך הדור כלל.

וכמוכן שהפלא הגדול העולה על כולנה הוא רבי שמעון בר יוחאי, שזכה לגלות בעולם את סודות התורה ולחבר את ספר הזוהר ותיקוני זוהר שכולל את כל הסודות. והגם שרבי שמעון היה בדור של תנאים שכולם קדושי עליונים, מכל מקום אנו מוצאים גם אצלו דברים שאינם לפי ערך הדור כלל, ודי להזכיר את דבריו הנוראים של רשב"י שהעיד על עצמו באדרא רבא¹³ שהוא רואה עתה מה שלא ראה אדם מיום שעלה משה רבינו לקבל תורה בלוחות שניות, וכתב על כך האר"י ל¹⁴: 'ואחר כך בזמן האדרא רבא, עלה [רבי שמעון] לאותה מדרגה תחתונה שהיה בה משה רבינו ע"ה בזמן לוחות שניות'.

ובהשמות הזוהר¹⁵ אמר רבי שמעון על עצמו שהוא צדיק הדור שעליו עומד העולם, ועליו נאמר 'צדיק יסוד עולם'.

ורבי חייל תלמידו אמר עליו¹⁶ בבהירות גמורה: 'לאו רבי שמעון כשאר בני נשא, דכלהו קמיה כשאר נביאי לקמי משה'.

כלומר, כשם שאנו צריכים להבדיל בין קודש לקודש ובין נבואת משה לשאר הנביאים, כך אנו צריכים להבדיל בין מדרגת והשגת רבי שמעון לעומת שאר החכמים, שהוא בכחינת מעלת משה לגבי שאר הנביאים.

והא אברהם סבא חסידא אתי, פתח ואמר, ר' ר', זכאה חולקין וכו', רשב"י בשירותא ואנת בסיומא'.

והא רעיא מהימנא אתי, פתח וואמר, ר' ר', במלכא משיחא כתיב ונחה עליו וכו' וכו', רשב"י בשירותא ואנת בסיומא תתקפון בזהר דא, לפום הילא דאתוסף לעילא. דהא בקדמיתא זהר אתעביד לפום גלותא, ולזמנא דא לפום פורקנא, וכנונא דאתקף זהר לעילא, הכי יתקפון זהר דילכון לתתא'.

¹¹ אגרות רמח"ל אגרת ו.

¹² אגרות רמח"ל אגרת קסא.

¹³ פרשת נשא דף קלב, ב.

¹⁴ שער הגלגולים הקדמה לו.

¹⁵ בראשית רנה, א.

¹⁶ בזוהר האוינו רחצ, א.

וכן בזוהר אחרי מות (סא, א) משווים את אופן גילוייו של הרשב"י לבחינת הנבואה של משה רבינו, ונאמר שם:

'וקודשא בריך הוא יהיב האי לבוצינא קדישא רבי שמעון, ועוד, דסליק ליה לעילא לעילא, בגין כך כל מלוי באתגלייא אתמרו, ולא אתכסיין, עליה כתיב 'פה אל פה אדבר בו ומראה ולא בחידות'.

ובזוהר חדש פרשת כי תצא אמר עליו רבי יהודה:

'זכאה נפשיה דבר יוחאי, דקודשא בריך הוא עביד עמיה נסין, ואיהו גזיר, וקודשא בריך הוא מקיים. ועתיד למהוי רישא לצדיקייא דיתבי בגנתא דעדן. ויקבל אפי שכינתא, ויהמי לקודשא בריך הוא, וישתעשע עם צדיקייא, ויימא להו, באו נשתחוה ונכרעה ונכרעה לפני ה' עושנו'.

וכל אלו הם רק ממקצת שבמקצת משבחי רבי שמעון הנזכרים בזוהר, שמהם אנו למדים שרבי שמעון היה נשמה פלאית שלא לפי ערך הדור כלל, הגם שמדובר בדור של תנאים, וזכה למעלות והשגות שאין דומה להם, עד כדי כך שהיחס בינו לבין שאר החכמים במדרגת החכמה, הוא כהיחס שבין משה רבינו לשאר הנביאים במדרגת הנבואה, ושהוא עתיד להיות ראש לצדיקים בגן עדן.

ואם יקשה בעיניך כיצד יתכן מהלך כזה שמופיעים בדורות מאוחרים צדיקים בעלי נשמות והשגות גבוהות יותר מצדיקים בדורות קודמים, הבט נא וראה בדברי האר"י ל¹⁷ שהאריך לבאר ענין זה, וביאר שעל אף שהמהלך הכללי הוא שהדורות יורדים והולכים, מכל מקום לגבי כמה יחידים מגולה במשך הדורות לא חלה אותה ירידה, ונתן לזה כמה טעמים, מדוע לפעמים נשמות גדולות שלא לפי ערך הדור כלל יורדות בדור שפל, וסיים בזה הלשון:

'ולכן אל תתמה אם בדורות הללו תמצא צדיקים גדולים, כי אפשר שיהיו נשמות עצומות עד מאד בתכלית, יותר מכמה ראשונים וכו'. ואף על פי שבגמרא אמרו 'וכי אפשר דרא' וכו', היינו בכללות הדור, אבל באנשים רשומים אפשר דאכשר דרא, וכל שכן בדורותינו זה עתה שהוא דרא בתראי, וצריך לגלות בו חכמת האמת כדי שיבא המשיח כמו שכתוב בתיקונים שבזכות הזוהר יתגלה מלכא משיחא (כלומר, ולכן הקדוש ברוך הוא מוריד לעולם בדורות הללו נשמות גדולות מאד כדי שיגלו לנו את סודות התורה שבזכותם תבוא הגאולה) וכו', ודברים אלו נכוחים למבין ולכל מי שירצה להודות על האמת ולהעמיק הענין'.

וכן כתב רבי אברהם שמהה מאמציס לאב¹⁸ בהקדמתו לזוהר חדש רות על רבנו הגר"א, וזה לשונו:

'הגם שכתבתי למעלה שהדורות מתקלקלין והולכין, וכן הלבבות מתמעטין כמאמרם ז"ל (עירובין נג, א), מכל מקום לא נפלאת היא ענין רבנו הגדול ז"ל (הגאון מוויילנא) אשר מימות רבנן סבוראי והגאונים ז"ל לא קם אשכול גדול כמותו, איש אשר הכל בו (סוטה מז, ב), כי כבר לימדנו רבנו הקדוש האר"י ז"ל שזה רק על כלל הדור, אבל יחיד בדור אפשר שיושפע בדור אחרון נשמה גבוה מאוד אשר לא היה דוגמתו גם בהרבה דורות לפניו, לתיקון דורו ודורות הבאים'.

המשך יבוא בשבוע הבא אי"ה.

¹⁷ בספר הגלגולים פרק לב.

¹⁸ בן אחיו של הגר"ה מוואלוז'ין.

אוהבים להראות את החולשות שלהם, ולא אוהבים להיראות חלשים. נהיך מאנשים שעושים מזה פרנסה, ומוכנים לשלם את המחיר של ה'בזיון'...]

* * *

החולשה מעמידה אותנו בעמדת 'נצרך'. ואדם לא אוהב להרגיש נצרך. אנו מתפללים 'ואל תצריכנו לידי מתנת בשר ודם'. לא רוצים להיות מושא לרחמים, ולכן מעדיפים להיראות כמי שאיננו זקוק לכך.

וזה נכון – כלפי כל העולם. אבל לא נכון – כלפי כתובת אחת. כשאנחנו עומדים לפני השם יתברך, אנחנו גם מנסים לעשות 'שרירים', ולהראות את עצמנו חזקים, הויך מנקודה פה ונקודה שם. אבל הויך מזה – הכל בסדר 'ברוך השם'.

וזה כל כך חבל, שאם זה לא היה עצוב זה היה מאד מצחיק. זה לא נעשה בכוונה, אלא מרוב ההרגל להראות את החלקים היפים שבנו, ולהסתיר את החולשות – אנו עושים את זה גם במקום הזה.

כמו הסיפור על בעל חוב ששאל את חברו מה לעשות עם הנושים הרבים, והלה יעיץ לו שיעשה עצמו 'משוגע' וכך יעזבו אותו. הוא אכן עשה כך, וזה עבד מצויין. וגם כשהגיע אותו חבר בעצמו לגבות את חובו הוא השתמש בעצה הזאת, עד שהלה דפק לו על הראש, ואמר לו: הלו, לי אתה לא יכול לעשות הצגות, אני זה שנתתי לך את הרעיון...

* * *

החולשות לא נועדו כדי לברוח מהם, אלא כדי 'להישאר' שם, ולהביא אותם כמו שהם לפני השם יתברך, ולומר לו: 'אבא, אני חלש'. זהו, זה הכל.

אתה יודע איזה 'גל של רחמים' אתה תרגיש במקום הזה? פתאום תרגיש איך שכל סדק וכל פינה שנמצאים בחולשה שלך – מתמלאים ברחמים, אהבה וחמלה, שמעולם לא הוויית, ותגלה איך שהחולשה בעצמה היא הכלי הנהדר ביותר שקבלת מעורך.

נכון, לא צריך להראות את זה לאחרים, וגם לא צריך 'להתעסק' בזה כל היום. אבל פעם בשנה, כשמוגיע פורים 'תפשוט את היד', בתנועה כזאת של 'זה מה שאני – חלש וחסר אונים', ואז תרגיש איך שהרחמים האינ-סופיים 'שוטפים' אותך, ואתה תצא משם 'חזק' ו'אהוב' כפי שלא היית מימך.

ואז, כשתתגעגע לכך – תעשה לך 'פורים קטן' פעם בשבוע, או פעם ביום, ותנצל כל חולשה שיש לך – כדי להפוך דרכה לחזק יותר, לא בצורה של מלחמה או בריחה, אלא בצורה של 'פשיטת יד', וכל הפושט יד, בלי חכמות ובלי פוזות, נותנים לו .

חלש? אל תברח!!

אתה מרגיש חלש לפעמים?

אם לא – תאלץ להמתין לחיזוק הבא. אם כן – יש לי סוד לגלות לך.

* * *

בעולם יש יצורים 'חזקים' ויש יצורים 'חלשים'. יתוש הוא יצור חלש, ופיל הוא יצור חזק, זאת עובדה, ואף אחד לא מנסה להתווכח על זה או לשנות את זה.

זה לא אומר שהיצור החלש הוא 'פוחד' מהיצור החזק, לפעמים הוא דווקא יכול להתגבר עליו, וכמו שאמרו חז"ל 'אימת חלש על גיבור', אבל סוף סוף – הוא החלש, והוא הגיבור.

שונה מכולם הוא האדם. האדם מטבעו הוא יצור חלש, אולי החלש ביותר. לא רק בגוף, אלא גם ובעיקר בנפש. הנפש שלו כל כך רגישה וכל כך חלשה וחסרת אונים. והוא מתמודד כל הזמן עם מצבים של חולשה – זמניים או קבועים.

ולמרבה הפלא – הוא היחיד שמתבייש בזה, ומנסה להסתיר את החולשות שלו, ולהראות עצמו חזק, גיבור ומושלם. רוב בני אדם לא

ליצירת קשר, לתרומות, להנצחת שם, לקבלת הגליון באימייל, למוקדי ההפצה, ולפרסום בגליון פנו לקו 'המקורבים': 077-31-40-331 והשאירו הודעה בשלוחה: 72 או לאימייל: E0773140331@GMAIL.COM

* * *

ניתן לתרום (וכן לקבל את הגליון עד לביתכם) דרך מכשירי 'קהילות' בכל רחבי הארץ! וכן דרך קו 'קהילות': 0732757000 בשלוחה: 11318 (בכל האופנים יש לציין: עבור גליון המקורבים, וכשהתרומה היא דרך הטל' יש להשאיר הודעה לאחר מכן בקו המקורבים הנ"ל בשלוחה 72 על סך התרומה, והשיא מיועדת לעלון זה) תזכו למצוות!

* * *

נשמח לקבל כל חומר לגליון ע"י שליחה לכתובת האימייל הנ"ל עד יום שני בערב בצירוף שם מלא ומיקום עיר! (אפשר שם וכתובת בדוויים, ולציין זאת), עם זאת, אין התחייבות שהדברים יפורסמו, ואין לראות באי-פרסומם שום צד פגיעה (יתכנו הרבה סיבות, גם טכניות), בהצלחה!!

המקור בנים

בס"ד גליון כה' פרשת צו – פורים תשע"ט

גליון שבועי לחניכי הישיבות בני התורה המקורנים לאורו של רבינו "ק מוהר"ן מברסלב זיע"א

מאמר בפנימיות הפרשה, משרשי הדברים עד לעובדא ולמעשה

הדשתי קרבתי

עבודה זרה ותאוות ממון

ביאור הפשט

א. הלשון 'צו': בדברי רש"י מבואר על פי דברי חז"ל, שהוא לשון זירוז, ונכתב במקומות מיוחדים שבהם צריכים זירוז. ויש בזה שתי דעות: לדעה ראשונה – בכל מקום שהוא 'מיד ולדורות' צריך זירוז, ולדעת רבי שמעון בכל מקום שיש חסרון כים צריך זירוז. [ובפשטות נראה שהם דעות חלוקות, אמנם הרמב"ן מבאר שרבי שמעון לא בא אלא להוסיף, שגם במקום שאינו לדורות – אם יש בו חסרון כים נכתב לשון זה, וכגון בציווי שמן המאור, ובציווי ערי מקלט].

אמנם כאן לכאורה אין שייך אף אחד מהמעמדים – שהרי ציווי זה אינו לדורות, אלא בזמן שיש בית המקדש, ועל כל פנים אינו 'לדורות' יותר משאר קרבנות. וגם אין בו חסרון כים. אמנם מדברי רש"י נראה שלמד ששני הדברים ישנם כאן, הן לדורות והן חסרון כים. ולדברי הרמב"ן אמנם אין כאן חסרון כים אבל יש כאן 'לדורות' וצ"ע. ובדברי האור החיים מבואר להיפך, שיש כאן רק 'חסרון כים' והוא מבאר זאת בששה אופנים, ואחד מהם הוא שהמצוה להכעיר אש על המזבח בתמידות הוא ה'חסרון כים'.

ב. הכערת האש: בפשטות, הטעם שצריך אש על המזבח הוא משום שצריך להקריב תמיד קרבנות, וגם לקחת ממנו אש עבור הקטורת, ועבור שאר דברים הצריכים אש. וגם בלילה שאין מקריבים קרבנות, צריך אש על המזבח עבור האיברים והפדרים. ולכן דרשו חז"ל ממה שנזכר ארבע פעמים שיש 'ממה' מערכות על המזבח, וכל אחד מהם מיועד עבור עניין אחר הצריך 'אש'.

אמנם, בוודאי אינו סוף העניין, אלא יש עניין בעצם הכערת האש על המזבח, ולכן 'המכבה אש שעל המזבח' עובר בלאו ולוקה. ואכן בדברי הרמב"ן מבואר שיש במצוה זו שני חלקים: חלק הראשון – מצוה על הכהנים, שיעשו כל התחבולות כדי שיהיה תמיד אש על המזבח, ואם התעצלו ולא הניחו מספיק עצים ולכך נכבה האש, עוברים בלאו. והחלק השני – על כל אדם, שאסור לו 'לכבות' בפועל את האש. על כל פנים מבואר שיש עניין בעצם הכערת האש, וצ"ב.

ביאור הפנימיות

פנימיות העניין מבואר בליקוטי הלכות (הלכות תפילה ד, אות טו), על פי דברי המדרש 'אין צו אלא עבודה זרה'. ויש להבין מה עניין עבודה זרה לכאן, והאם דרשה זו עולה בקנה אחד עם דברי חז"ל 'אין צו אלא במקום חסרון כים'.

תאוות ממון

היצר הרע של עבודה זרה בטל מן העולם, אמנם נשאר ממנו בחינה אחת, והיא 'תאוות ממון'. כי מה שמונח מאחורי תאוות ממון, הוא הרצון להיות

פרשת צו היא הפרשה השניה בסדר 'ויקרא', ומבואר בה המשך סדר הקרבנות, וסדר שבעת ימי המילואים.

בעצם, כל סדר הקרבנות ומיניהם – התבארו כבר בפרשת ויקרא, ובפרשה זו פרשת צו – אין קרבנות 'נוספים', אלא 'חזרה' על אותם קרבנות שהוזכרו בפרשת ויקרא; עולה, מנחה, חטאת, אשם, ושלמים. אלא שבכל אחד מהם יש 'פרטים' שלא הוזכרו בפרשת ויקרא, ולשם כך נכתבו שוב, כדי ללמד פרטים אלו.

ומן הראוי להבין, מפני מה 'הושמטו' פרטים אלו כביכול, עד שבשביל כך נצרך לשנות שוב את כל פרשיות הקרבנות. וכפי הנראה, היה צורך בדווקא לשנות שוב את כל סדר הקרבנות – כדי ללמד יסוד נוסף בעניין הקרבנות, מלבד היסוד הראשון שכבר נתגלה בעניין הקרבנות בפרשה הראשונה.

החלק הראשון בפרשה, פותח בפרשת 'עולה', ולכאורה אינו מדבר בפירוש על קרבן עולה, אלא בעיקר עוסק במצות 'תרומת הדשן', והוצאת הדשן ובמצות האש על המזבח. אלא שבדרך אגב מבואר שהאיברים של עולה נמצאים על המזבח כל הלילה, ולכן צריך שיהיה אש על המזבח גם בלילה, וכתוצאה מזה יש דשן שצריך לפנות.

אך אם כל הדברים האלו נקראים בשם 'זאת תורת העולה', אות הוא כי העיקר כאן הוא קרבן עולה, וכל אלו אינם אלא נלווים אליו. ואם כן צריך להבין איזה יסוד נתחדש כאן בעניין עולה, וכן צריך להבין מה עניין שאר הדברים; הדשן, העצים והאש, ומה השייכות שלהם לקרבן עולה.

התמיהות בפרשה

א. 'צו את אהרן' – הלשון צו אינו מצוי, ובדרך כלל כתוב 'אמור' או 'דבר' ולא לשון ציווי. וצריך להבין מפני מה נכתב כאן בלשון זה.

ב. 'זאת תורת העולה' – איזה שייכות יש בין תורת העולה לבין כל הדברים שנכתבו בפרשה זו; תרומת הדשן, נתינת עצים, והכערת אש תמידית על המזבח.

ג. 'זאש המזבח תוקד בו' – מה עניין המצוה שתכער תמיד אש על המזבח, ומפני מה נכתב ציווי זה ארבע פעמים בפרשה זו.

ד. מה עניין מצות 'תרומת הדשן', שהיובו בכל יום, ואינו בכדי לנקות את המזבח [שזה מצוה אחרת 'הוצאת הדשן', ואינו חיוב בכל יום], אלא לקחת מעט דשן, להניח בצד המזבח, ונבלע במקומו. איזו תכלית יש בעבודה זו.

קו 'חניכי הישיבות – ברסלב': 077-31-40-331

'מסודר', ולא להיות תלוי באף אחד אחר. וגם אחר שכבר יש לו ממון די 'סידורו' – יש תאווה להוסיף עוד ממון, כדי לקבל 'מעמד', שתלוי ועומד לפי כמות הממון שיש לו.

ההיפך הגמור מזה, הוא המצב שהיה בירידת המון. מצד אחד, הם היו לגמרי 'מסודרים', ולא היה חסר להם דבר, ומצד שני היה עליהם להישען לגמרי על ההנהגה העליונה, כי לא היה למחר 'כלום', ואף אם ישאירו ('ח') לא יועיל להם.

זהו מצב שבו סומכים לגמרי על האמונה, והוא ההיפך הגמור מתאווה ממון שהיא 'עבודה זרה' – דהיינו ההרגשה כביכול יש משהו או משהו אחר שיכול לעזור לו. ולכן, תאווה ממון אינה תלויה כלל אם יש לאדם ממון או לא. אלא עד כמה הוא מרגיש שהממון הוא זה ש'מסדר' אותו, ובו הוא תלוי.

ואין זה רק בממון, אלא בכל ענייני העולם. ההסתכלות על העולם כמקום שצריך 'להסתדר' אתו, ושלאפשר להסתדר ולהתמודד עמו בכוחות עצמיים, ובמצעים טבעיים כלשהם – יהיו איזה שיהיו – הוא תאווה ממון, שהיא עבודה זרה. כי האמת היא, שאי אפשר להסתדר עם העולם, רק על ידי שמכירים שהוא מונהג בהשגחה, ואז גם אין צרכים בכלל להסתדר אתו.

ידיים של תפילה

ועניין זה מתבטא בידיים. הידיים של האדם, הם 'הכלים' וה'אמצעים' שעל ידם הוא מתנהל בעולם. ויש בהם שתי תנועות הפוכות; יש תנועה בה אדם קומץ את אצבעותיו ומראה תנועה בידיו של 'כל יכול', ולעומת זאת יש תנועה של 'מרים ידיים' שבו הוא מראה שאינו יכול לעשות כלום; או משום כניעה וייאוש, או בנשיאתם כלפי מעלה בבחינת 'הרימותי ידי אל השם'.

בידיים יש כ"ח פרקים ו"ד בכל יד, והם מרמזים על 'כח', או לחילופין על 'כח מעשיו הגיד לעמו', שמרמז על כ"ח אותיות של מעשה בראשית [הרמזים בפסוק 'בראשית ברא אלקים וגו' שיש בו כ"ח אותיות]. כלומר, שכל מה שמחיה ומנהיג את הבריאה הם האותיות הללו.

ולכן, התיקון לתאווה ממון הוא 'תפילה'. כי בתפילה האדם מגלה שהוא בעצמו אינו יכול, אלא צריך סיוע מלמעלה. וככל שהאדם יותר מרגיש 'תלוי' בתפילה – אות הוא שיצא יותר מתאווה ממון. ולכן התיקון ל'מדינה של עשירות' הוא על ידי הבעל תפילה (כמבואר באריכות בסיפורי מעשיות, מעשה י"ב 'מעשה מבעל תפילה').

הריח של הקרבנות

אמנם באמת, קשה מאד לצאת מתאווה ממון, והוא קשה יותר מכל התאווה ומכל הטעויות והשקרים (כמבואר במעשה מבעל תפילה). והדרך להוציא את האדם משם הוא רק על ידי 'הריח'. וכמסופר במדרש, שבעת יציאת מצרים אמר להם משה למול את עצמם ולא רצו. מה עשה, הלך והתחיל לצלות את הפסח, והם הריחו את הריח ונתאוו לזה, ובקשו ממנו שיתן להם גם כן, אמר להם 'כל ערל לא יאכל בו', הלכו ומלו את עצמם. וכך גם מסופר במעשה מבעל תפילה, שעל ידי הריח הוציא אותם מתאווה ממון.

הריח הוא החוש היחיד שלא נפגם בעין הדעת, ולכן הוא חוש שהנשמה נהנית ממנו. כלומר, בכל החושים אפשר למעות שיש ממש במציאות של העולם, ועל ידי זה יכולים ליפול לעבודה זרה, וכמו שנפל אדם הראשון. אבל בחוש הריח מרגישים בחוש שאין ממש במציאות של העולם, אלא יש כאן משהו אחר שמחיה את העולם.

ולכן, עיקר הקרבנות הם 'ריח ניהוח'. והריח הזה צריך שיהיה תמיד בעולם, ולכן צריך תמיד שיהיה אש על המזבה, והאש הזאת שורפת את המציאות של העולם, ומשאירה 'ריח ניהוח' שמגלה את האמת ואת האמונה, ומשברת את העבודה זרה של תאווה ממון. ואת כל זה אנו זוכים על ידי אמירת הקרבנות בכל יום, שאז מקבלים את ה'ריח' של האמונה. וכמו כן אפשר לזכות לזה כשמקריבים 'קרבן', דהיינו כשיש נסיון חזק של תאווה ממון, שאדם מרגיש שהוא באמת לא יכול להסתדר, והוא שובר את דאגותיו ומשליך עצמו על השם יתברך – הוא מעורר את ה'ריח' של הקרבנות.

'צו' – פרשת העולה

וזה העניין של פרשת העולה. שצריך לשחוט לגמרי את העולם, על ידי שמבקעים תמיד אש על המזבה, ואפילו כלילה כשאין קרבנות – צריך שיהיה 'הריח' של הקרבנות. ואסור לכבות את אש המזבה בשום אופן וּמבואר ברמ"ק בשם אליהו הנביא שאמירת הפסוק הזה 'אש תמיד תוקד על המזבה לא תכבה' הוא סגולה לבטל מהשבות זרות.

וזהו מצות תרומת הדשן. לקחת מעט ממה שנשרף כבר, ולהניח אותו בצד המזבה והוא נבלע באדמה, להראות שאפילו האפר אין בו ממשות והוא כלום, וצריך לעשות זאת בכל יום בתחילת היום, דהיינו מיד להרים הידיים אל השם ולהתחיל היום באמונה ותפילה – מתוך הכרה שאני בעצמי איני יכול אלא בעזרת השם.

ולכן נכתב כל העניין בלשון 'צו' – שמרמז גם על חסרון כים וגם על עבודה זרה, ושניהם אחד. כי החסרון כים הוא העבודה זרה, וכדי לשבר אותו צריך 'ציווי'. ציווי הוא מצד אחד 'גבורה', שכביכול מכריח את ה'מצווה' לעשות, גם אם אינו מבין, ומצד שני הוא מצד האהבה, כאומר לו: אינך צריך להבין, אלא לסמוך עלי, והכל יהיה בסדר.

ולכן 'צו' הוא גם לשון חיבור, כי כשאדם מקבל את הציווי מצד הגבורה – אין זה חיבור אלא הרחקה, אך כשמבין שהוא מצד האהבה והחסד, וכאומר לו: אל תדאג, אלא סמוך עלי – נעשה חיבור ביניהם. ולכן, כשאדם מבטל תאווה ממון, מחמת שמבין שיש מי שדואג לו ויכול לסמוך עליו – הרי זה מחבר ביניהם.

* * *

ולסיום, עניין פורים: בסיפור המגילה רואים בחוש, איך שאהשוורוש והמן מתייגעים כל הזמן, להגדיל ממונם וכבודם, ככל מיני השתדלות ויגיעה. ואחר כל הסיפור, ברגע אחד מגיע כל זה למרדכי ואסתר. כי זה התיקון של תאווה ממון – להבין שהישועה לא צריכה להגיע ממקום צפוי, אלא היא כבר קיימת ועומדת, ורק ממתנה לרגע שהיא צריכה לעבור לכתובת הנכונה.

זכויות שיעורים ובתי-כנסת למקורבים!			
עיר	נושא השיעור	מגיד השיעור	יום ושעה
בני ברק	לומדים בחבורה הליכה עם תורה חניכי השיבות ב"ב	לומדים בחבורה תורת	פעם בשבוע
בני ברק הרצוג	ליקוטי הלכות	לומדים בחבורה	מוצאי שבת בבית פרטי בשעה: 10:00
בני ברק הרצוג	שיעור קרית התחזקות	נושא בפרשה	בכל ליל שבת מברכים
בני ברק	התחזקות	רבנים שונים	יום שני בערב לבהורים
בית שמש	חבורה ללימוד ליקוטי מוהר"ן	לומדים בחבורה	יום שישי בשעה: 11:00 בבוקר
קרית ספר	בית מדרש 'צנח ישראל'	תפילות שיעורים מלווה מלכה ועוד	רח' מסילת יוסף 34 (מאחורי 'בר כל')
בשורה טובה תדשן עצם!!! אי"ה בקרוב בית מדרש חדש למקורבים בבני-ברק!!!			

עזרו לנו להגדיל את ההפצה!
ע"י תרומה במכשיר 'קהילות' הפשוט: 'עלמא דאורייתא' תרמו וכתבו: עבור 'המקורבים' תזכו למצוות!

השיעורים הקבועים לשבת צו ולשבע פרשת שמייני						
יום	חודש אדר ב'	הדף היומי מסכת חולין	מנחה בורה עמוד היומי 'דושי'	ליקוטי מוהר"ן ח"א!!	ליקוטי הלכות חלק ו	העמוד היומי בזה"ק וזהר חדש
ז	טז	קטז	חזרה	ב.	נט	פז.
א	יז	קיו	שטג, כו-כו	ב:	ס	פז:
ב	יח	קיח	שטג, כח-כט	ג.	סא	פח.
ג	יט	קיט	שטג, ל	ג:	סב	פח:
ד	כ	קכ	שטג, לא-לג	ד.	סג	פט.
ה	כא	קכא	שטג, לד-לו	ד:	סד	פט:
ו	כב	קכב	חזרה	ה.	סה	צ.
התורה הנלמדת בחבורת 'מטימי דרך' העולמית: ליקוטי מוה"ן, חלק ראשון, תורה ג.						

התורה הנלמדת: ליקוטי מוהר"ן, חלק א' תורה ג'.

על הפרשה ||| פנינים על פרשת השבוע

בקרבת תורה מביאים לחם המין

מבואר בפרשה שבקרבת תורה מביאים המין דייקא אע"פ שבכל הקרבנות אין להביא המין אלא דווקא מצה, אבל בקרבן תורה צריך להביא ג' מיני מצה ומין אחד המין.

בפסח אפור החמין אבל בשבועות מביאים שתי הלחם מחמין דייקא

ויש לבאר העניין על פי מה שביאר מוהרנ"ת עניין שתי הלחם בשבועות אחר שבפסח אסור החמין בתכלית האיסור, וז"ל מוהרנ"ת (הל' אפוטרופוס הלכה ג' אות ג'): 'פי' החלוק שבין המין למצה הוא רק מה שחמין בנפיקה ומצה נאפית מיד בשנתנו מים על העפה ואין מניחים אותה לעלות בנפיקה, הינו שחמין שולט בו האויר והרוח הרבה על ידי שמשתיין אותו שעל ידי זה עולה בנפיקה שהוא על ידי האויר והרוח. אבל מצה אופין מיד ואין מניחין שישלט בו האויר והרוח שיעלה בנפיקה, פי האויר והרוח הוא בהינתן הקול פי כל הקולות הם על ידי האויר פיודע ועל פי עכשיו בפסח בשעת יציאת מצרים שאנו צריכין לצאת מפלכות הרשעה שעקר התקון על ידי הנבעת קול דסמרא אחרא, ולהעלות קול דקדושה כנ"ל. על פי אסור עלינו עתה לאכל המין הם ושלום, פי אנו צריכין לשמר את העפה מחמין שלא תשלט שם האויר והרוח של העולם שמשם תוצאות הקול שלא נודף עדן מטמאת וזהמת מצרים, פי הגאולה היתה שלא על ידינו פי אם באתערותא דלעלא לבד, כמובא, פי עדן לא קבלנו את התורה ועל פי עתה אנו צריכין לשמר העפה מאד מאויר העולם שאינו מודף עדן שמשם הקול דסמרא אחרא שזה העקר שאנו צריכין לתקן עתה כנ"ל, על פי צריכין להזהר מחמין מאד בכל יראה וכל ימצא מחמת שישם נאוו ביותר אויר העולם שלא נודף עדן שעל ידי זה העפה מתחמצנת כנ"ל.

אנו זוכין לקול נגינה דקדושה שהם שיר והלל נגון ומורה לה' ותקרה שעל ידי זה היתה עקר הגאולה, כמו שפתיב: השיר יהיה לכם פליל התקדש חג כנ"ל.

אבל בשבועות כבר נתתקן הקול דקדושה וע"כ אז מביאים שתי הלחם מחמין דייקא וכלשונו שם (באות יב): 'ועל פי בשבועות שאנו נשלמו ימי הפקירה וזכו לטהר עצמן לגמרי וקבלו התורה שהיא פלולה מתורה שבכתב ותורה שבעל פה, על פי אז מוצה להביא קרבן מחמין דיקא שהם שתי הלחם, כמו שפתיב: המין תאפנה, פי אז נתבררו הקולות דקדושה בתכלית השלמות שזהו בהינתן קול שופר וכל הקולות שראו ושמעו אז, שהם בהינתן קול נגון דקדושה, כמו שפתיב, היטיבו נגון בתרועה. וכמו שפתיב, עלה אלקים בתרועה ה' בקול שופר זמרו אלקים זמרו זמרו למלכנו זמרו זכו, על פי באים שתי הלחם, שהם בהינתן שתי תורות בכתב ובעל פה מחמין דיקא, פי על ידי שתי התורות בכתב ובעל פה, על ידי זה עקר תקון וברור הקול. פי שרש הקול מבהינתן תורה שבכתב שהיא עקר הגאולה, פי משה רבן של כל הגבאים שמשם תוצאות הקול, ותורה שבעל פה, שהוא שלמות תורה שבכתב, הוא תקון וברור הקול היצא מתורה שבכתב מבהינתן גבואה, שלא יתאחו בו הקול דסמרא אחרא הם ושלום וכנ"ל. על פי על ידי שתי הלחם המתחמצים בבהינתן זאת, מבהינתן אויר וקול דקדושה הנמשך משם מבהינתן שתי התורות וכנ"ל, על ידי זה עקר התקון, על פי צריכין לבוא מחמין דיקא, פי המין הזה של שתי הלחם נמשך מברור ונודף האויר שהוא בהינתן קול על ידי שתי התורות וכנ"ל שעל ידי זה עקר התקון וכנ"ל.

כשיוצאים מצרה נתתקן הקול דקדושה וזוכים לניגון דקדושה ועל פי כן מביאים המין דייקא

ואולי על פי זה יתבאר גם מה שכשיוצאים מצרה מביאים לחם המין, כי בעת היציאה מהצרה מאיר קול שיר ושבה להשי"ת, שזה עיקר הניגון דקדושה, וגם שהיציאה מהצרה היתה בוודאי ע"י התפללות שהתפללו מקודם, ובה ג"כ תיקנו את בחי' הקול דקדושה שהוא ע"י קולות של תפילה ובקשה להשי"ת, ועל פי כן כשיוצאים מהצרה הקול והניגון מתוקן וזוכים לניגון דקדושה על פי אין חסרון בלחם המין, ואדרבא צריך להביא מחמין דייקא, כי עיקר הניגון הוא דייקא מבחי' הרוח שהוא בחי' המין, אלא שכל זמן שלא נתתקן החמין והרוח, יש סכנה להכניסו אל הקדושה כי יכולים ליפול מזה, אבל כשזוכין לתיקון הקול דקדושה צריך להשתמש דייקא עם בחי' הרוח דקדושה שהוא בחי' המין ועל פי כן מביאים גם כן מצה כדי לזכור כל הזמן להניצל מהרוח של העולם שהוא בחי' הניגון הלא טוב, ולהזהר להיות דבוק כל הזמן בניגון של הקדושה.

פי עקר תקון קול הנגינה הוא על ידי עסק התורה שבעל פה בלילה, כמו שפתיב שם ועתה עדן לא קבלנו את התורה ואין פידינו לתקן ולדוף הקול בעצמנו רק מן השמים המל עלינו והשמיענו הקול דקדושה על ידי משה רבנו, דהינו כל הגבואות שנבא לנו במצרים שמשם קול הנגינה דקדושה כנ"ל שעל ידי זה היתה הגאולה כנ"ל, אבל מחמת שעדן לא קבלנו את התורה ולא זכינו בעצמנו עדן ולברר את האויר בשלמות שמשם כל הקולות, על פי עתה אנו צריכין לשמר עצמנו מחמין מאד מחמת שיש בו שליטת אויר העולם שלא נודף עדן כנ"ל רק אנו צריכין לאכל מצה שאנו שומרים אותה מאד שלא תשלט בה אויר העולם, רק תכף בשבא מים על העפה אופין אותה מיד. ועל ידי זה שאנו שומרים את המצה ואין מניחין אויר העולם לשלט בה על ידי זה אנו בורחין מכל וכל מאוירא דהאי עלמא שיש שם אהיות הקול דסמרא אחרא, רק

עניינא דיומא ||| עניין פורים על פי תורה זו

עיקר העצה להניצל מהניגון של הרשע הוא לימוד תורה שבעל פה בלילה

ז והנה מבואר בדברי רביז"ל שעיקר העצה שלא יזיק לו הניגון של המנגן הרשע, הוא ע"י לימוד תורה שבעל פה בלילה, ומובן מכללות העניין שבחי' המנגן הרשע מכנים באדם רוח של קרירות וסתמיות, כי כל העולם הוא בחי' ניגון, בחי' רוח, נשזה בחי' המין שצריך להזהר מהרוח של העולם שהוא בחי' המנגן רשע וכמובן מדברי מוהרנ"ת, כי העולם בטבעו נוטה לבחי' ניגון רע, דהיינו בחי' הסתכלות על הרע והחסרון וההושך בכל דבר, שזה בחי' לשון הרע שהוא עיקר בחי' הקול פגום כמובן מדברי רביז"ל, כי בחי' לשה"ר הוא הסתכלות על החסרונות, ועניין זה הוא הן כלפי חבירו והן כלפי עצמו, וזה עיקר הרוח של העולם שהוא בחי' המין, שמוזה עיקר הקושי בעבודת הבורא, כי מחמת הרוח של הניגון הרע שיש בעולם, אדם נוטה לראות את חסרונותיו

והחסרונות אחרים, ועי"ז אינו יכול לשמוח ולעבוד את השי"ת כראוי מתוך שמחה וחדוה.

וזה בחי' העצה של לימוד תורה שבע"פ בלילה, כי בתורה שבעל פה מתגלה שגם בעוים החושך וההסתרה, גם שם יכולים לעבוד את השי"ת, כי בפשטות נגלות התורה מתגלה שאין מצב שאין האדם יכול להתקרב להשי"ת, כי בכל דבר ובכל מצב יש בחי' של תורה והלכה ששייך דייקא למצב הזה שנמצא בו האדם, וזהו כללות תורה שבעל פה, ובלימוד תורה שבעל פה שהוא עצמה בחי' חושך ולילה, כי היא מאירה גם למקום החושך והלילה, וכשלוזמים אותה בעת החושך והלילה, שאז יש כאן שני בהינות של לילה, ואע"פ לומד האדם מתוך אמונה שיש להשי"ת נחת רוח מזה [שזה בחי' לימוד התורה לשמה שעי"ז הוא עיקר הסגולה הנ"ל כמבואר בפנים], עי"ז מאיר לאדם

האמונה האמיתית הזו שבאמת השי"ת רוצה בו והפץ בו כמו שהוא ממקומו דייקא, דייקא מתוך כל העלויות והירידות שעוברים עליו, כי עיקר בחי' הניגון הוא דייקא ע"י העלויות והירידות יחד וכמו שמאריך בזה רבינו"ל בליקו"מ סי' נד, עיי' כבר אינו מוזיק לו הניגון של המנגן רשע, כי מאיר לו בבהירות עצומה ונפלאה האמת האמיתית הזאת שהשי"ת עמו תמיד ורוצה בו תמיד יוש לו תמיד נחת רוח ממנו.

מבטלים תורה לשמוע מקרא מגילה

וזהו בחי' מבטלים ת"ת לשמוע מקרא מגילה, כי במקרא מגילה מאיר הארה זו שמאיר בתורה שבעל פה, ושם הוא מאיר ביתר שאת ויתר עוז בכח הארת מרדכי ואסתר שהם בחי' המנגנים הכשרים שמאירים לנו בשלימות עניין זה, וע"כ מבטלים תלמוד תורה למקרא מגילה כי שם מאיר הארה זו ביתר שאת ויתר עוז.

קריאת המגילה בלילה ומה שלמדוהו מהפסוק אלקי אקרא יומם ולא תענה לילה ולא דומיה לי

(ח) וזה בחי' קריאת המגילה בלילה מלבד קריאת המגילה ביום, כי צריך להאיר את השיר והניגון של קריאת המגילה בלילה דייקא וכנ"ל.

ובזה יש לבאר עניין פלאי, שהנה עניין זה שצריך לקרוא את המגילה בלילה וביום, למדוהו בנמו' (מגילה דף ד.) מקרא דאלקי אקרא יומם וכו', וכלשון הגמ' שם 'ואמר רבי יהושע בן לוי חייב אדם לקרות את המגילה בלילה ולשנותה ביום שנאמר אלקי אקרא יומם ולא תענה ולילה ולא דומיה לי, ופירש רש"י שם שהוא 'זכר לנס, שהיו זועקין בימי צרתן יום ולילה, ועל מה שלמדו מהפסוק הנ"ל פירש"י 'במזמור למנצח על אילת השחר הוא, שנאמר על אסתר, כדאמרינן במסכת יומא (כט.) למה נמשלה אסתר כאילת, ולפום ריהמא העניין פלא והפלא מה עניין קריאת המגילה בלילה וביום מחמת שבפסוק נזכר יום ולילה לעניין תפילה של אסתר, שלכאו' חוץ ממה ששניהם קשורים לאסתר ושניהם הם יום ולילה, נראה שאין עוד קשר בזה והדבר פלא והפלא מהו הכוונה בזה.

ועל פי הנ"ל יתבאר העניין מעט, שהנה פשטות הפסוק הנ"ל – 'אלקי אקרא יומם ולא תענה ולילה ולא דומיה לי' – הוא שאע"פ שאני קורא ביום ואיני נענה [וברש"י הוסף דיומם היינו מיום אל יום, היינו שאני קורא בכל יום ויום ואיני נענה], והנה באופן רגיל התוצאה של דבר זה הוא שהאדם מתייאש לגמרי מתפילה, אבל אסתר המלכה ודוד המלך מאירים לנו להפך, 'ולילה ולא דומיה לי', שגם בלילה אני ממשיך ומבקש מהשי"ת ואיני נותן לעצמי דומיה, היפך ממה שעמלק מנסה להכניס בלב את הניגון הרע של העולם כאילו אפסה תקוה, אלא מתחזקים באמונה שבזוודאי השי"ת רוצה בנו ובתפילותינו וע"כ אדרבא מרבים בתפילה גם בלילה שהוא בחי' עת החושך והסתרה.

וזהו עיקר הארת המגילה שהיא בחי' הניגון הכשר והטוב שמאיר לנו את האמת של הבריאה איך השי"ת עמנו ואצלינו תמיד, וע"כ צריך לקרוא את המגילה בלילה דייקא כי עיקר הארת המגילה היא בחינה זו עצמה שגם בלילה שהוא בחי' החושך והסתרה, לא ניחלש מהניגון של המן עמלק, אלא נדע את האמת שהשי"ת עמנו תמיד והפץ בנו ובתפילתנו וממילא יהיה בחי' 'לילה ולא דומיה לי', נמצא שעל פי זה מתבאר היטב מה שלמדו מפסוק זה קריאת המגילה בלילה, שאי"ז זכר בעלמא למה שהתפללו בלילה וביום, אלא מטרת קריאת המגילה היא להאיר בנו בחינה זו שהשי"ת עמנו גם בעת החושך והלילה, שנזכה לבחי' ולילה ולא דומיה לי וזה מה שהביאו פסוק זה כסמך לקריאת המגילה בלילה שהכוונה בזה שזה גופא בחי' הארת קריאת המגילה בלילה, שזה בחי' העצה הנ"ל של תורה שבעל פה בלילה שמאירה לנו כמה השי"ת הפץ בנו גם בלילה שהוא בחי' החושך והסתרה, וזה מה שהביאו הפסוק הנ"ל.

וזה ג"כ הפסוק השני שהביאו שם לענין זה 'למען יזמרך כבוד ולא ידום ד' אלקי לעולם אודך, ופירש רש"י 'זמרך כבוד – ביום, ולא ידום בלילה, והאי

קרא במזמור ארומך ה' כי דליתני דרשינן בפסיקתא במרדכי ואסתר והמן ואחשורוש, וקריאת מגילה שבה הוא, שמפרסמין את הנס, והכל מקלסין להקדוש ברוך הוא, וגם זה יתפרש כנ"ל שזה גופא הוא הארת המגילה, שמאירה לנו את הניגון דקדושה שעיי"ז יש לנו את הכח לומר ולהודות להשי"ת תמיד גם בלילה שהוא בחי' חושך והסתרה.

ביאור הפ"ד שצריך ללמוד מסכת מגילה ביום

(ט) ואולי על פי זה יתבאר מעט סוגיית הגמ' שם שנראת כמדרש פליאה, שז"ל הגמ' שם: 'ואמר רבי יהושע בן לוי חייב אדם לקרות את המגילה בלילה ולשנותה ביום שנאמר אלקי אקרא יומם ולא תענה ולילה ולא דומיה לי, סבור מינה למקרייה בלילה ולמינתא מתניתין דידה ביממא, אמר להו רבי ירמיה לדידי מיפרשא לי מיניה דרבי חייה בר אבא כגון דאמרי אינשי אעבור פרשתא דא ואתנייה, והיינו שבהו"א סברו שלשנותה היינו ללמוד מסכת מגילה ביום, עד שפירשו שהכוונה לשנות את המגילה פעם שנית, והעניין פלא לכאו' מהיכ"ת שיהיה מצוה ותקנת הו"ל ללמוד מסכת מגילה ביום מה שלא מצינו כן בשום מצוה כלולב ושופר וכו' [שאף אם יש מצוה ללמוד הל' ההג אבל לא מצינו חיוב מיוחד ללמוד את הלכות המצוה של אותו יום], ובפרט שעיקר קריאת המגילה היא של יום ואיך ס"ד שיהיה די בקריאת המגילה של לילה וביום רק ילמדו מסכת מגילה, ועל פי הנ"ל יש להמתיק קצת, כי עיקר הארת המגילה היא הארה זו שהשי"ת רוצה בנו תמיד בכל עת, שזה בחי' הניגון הכשר שמאירים לנו מרדכי ואסתר, וזה הכח של תורה שבעל פה וכמבואר בדברי רבינו הנ"ל שזה העצה להינצל מבחי' הניגון של הרשע, ע"י לימוד התורה בלילה, ולכן דייקא במגילה זו היה ס"ד שצריך לצרף לזה לימוד תורה שבעל פה כי עיקר הארה זו נמצאת דייקא בתורה שבעל פה [ואף שהארה זו היא בלילה, אבל כפורים שקוראים את המגילה בלילה ואחר שקיבלנו הארה זו בקריאת המגילה ממשיכים ומאירים הארה זו ע"י תורה שבעל פה, וע"ז קמ"ל שצריך דייקא לשנות את המגילה שני פעמים, כי במגילה עצמה מאיר הארה זו באופן גבוה מאוד מאוד שזה בחי' מה שמבטלין תורה למקרא מגילה וכנ"ל.

החידוש כמה שאין יוצאים ידי סעודת פורים בלילה

(י) ואולי בזה יתבאר ג"כ מה שמבואר במגילה (דף ז): 'אמר רבא סעודת פורים שאכלה בלילה לא יצא ידי חובתו מאי מעמא ימי משתה ושמחה כתיב, רב אשי הוה יתיב קמיה דרב כהנא [וי"ג דאמימר] נגה ולא אתו רבנן, אמר ליה מאי מעמא לא אתו רבנן דלמא מרידי בסעודת פורים, אמר ליה ולא הוה אפשר למיכלה באורתא, אמר ליה לא שמוע ליה למר הא דאמר רבא סעודת פורים שאכלה בלילה לא יצא ידי חובתו, אמר ליה אמר רבא הכי, אמר ליה אין, תנא מיניה ארבעין זימנין דמי ליה כמאן דמנח בכיסיה'.

ומבואר שהיה דבר זה חידוש בעיניו כל כך עד שתמה ואמר 'אמר רבא הכי', וגם בתחילה היה פלא בעיניו מה שלא באו בני הישיבה ללמוד, והיינו כי הוה סב"ל שעיקר סעודת פורים הוא דייקא בלילה, והעניין פלא מהיכ"ת ס"ד שעיקר המצוה הוא דייקא בלילה, ועל פי הנ"ל אולי יתבאר קצת, כי עיקר הארת פורים הוא דייקא להאיר את בחי' הלילה והחושך, וע"כ סב"ל שאדרבא עיקר הסעודה צריך להיות דייקא בלילה כי עניינו להאיר את בחי' הלילה וכנ"ל [כי עיקר הניגון הכשר הוא להאיר את בחי' הלילה והחושך שאז עיקר התגברות בחי' המנגן שאינו כשר וע"כ עיקר העצה הוא ע"י בחי' לימוד תורה שבעל פה בלילה וכנ"ל], והמסקנא היא שצריך לאכול דווקא ביום, ואי"ז סותר להנ"ל אלא שהכוונה היא שצריך להאיר את בחי' הלילה כ"כ עד שכבר מאיר בבחי' יום לגמרי שמתבטל החושך לגמרי, ועל כן צריך להמתין עם הסעודה ביום, כי בלילה עדיין אין מאירה ההארה הזו בשלימות.

[ואולי ס"ד שבפורים גם בלילה הוא כבר בבחי' הארת יום לגמרי, וקמ"ל שאע"פ"כ יש בזה דרגות ועיקר הסעודה צריכה להיות כשמאירה הארת יום בשלימות, ומ"מ מובא בפוסקים באמת להרכות כשמחה גם בלילה כי באמת מתחילה ההארה להאיר גם בלילה וכנ"ל].

'דע מה שתשיב' – תשובות ל'מקורב' הטרי!

מעמדו של רבי נחמן מברסלב אצל חסידי ברסלב – המשך המאמר משבוע שעבר –

אולי תתן לי כמה דוגמאות לאמירות של רבי נחמן מברסלב שמהם ניתן להבין מי הוא היה?

ראשית הוא עצמו אמר זאת בפירושו, כמובא בחיי מוהר"ן² בזה הלשון: 'כמה פעמים חזר בעצמו דברי העולם שאומרים עליו שאין כאן ממוצע, רק או שהוא חס ושלום כמו שהמתנגדים בודים עליו וכו', הדוברים על צדיק עתק רחמנא ליצלן וכו', או אם הוא להיפך, שהוא צדיק אמיתי, אזי הוא חידוש נפלא ונורא ונשגב שאי אפשר לשער כמוהו אנושי כלל. כי כך היו רגילים רוב העולם לומר עליו זכרוננו לברכה, והוא זכרוננו לברכה חזר בעצמו דיבורים אלו כמה פעמים, ורמז לנו שהאמת הוא כן שאין כאן ממוצע. והבחר יבחר לו האמת, כי האמת הוא אחד'.

כלומר, מוהר"ן בא ואמר כאן בפירושו: אל תדון אותי כצדיק רגיל בין שאר צדיקים, אלא אני ענין נפלא ומיוחד שאי אפשר לאדם רגיל לשער אותו.

זה שמוהר"ן לא היה צדיק 'רגיל' עולה ומבצבץ משיחות רבות שלו שבהם גילה טפח מהשגותיו, פעמים בפירושו פעמים ברמז. ואם תסתכל בספר חיי מוהר"ן, בעיקר בחלק של 'גדולת נוראות השגותו', ומעלת תורתו וספריו הקדושים, וכן בשיחות הר"ן אותיות קעג-ריא, תראה שם דברים רבים נפלאים ביותר.

אתן לך כמה דוגמאות בודדות מתוך רבים.

לגבי מעלת נשמתו, אמר³: 'אני איש פלא ונשמתי הוא פלא גדול'. זפעם אחת יצא מפיו הקדוש על עצמו ואמר בזה הלשון: אני סבא דסבין⁴ (הכינוי 'סבא דסבין' מתייחס כידוע לספירת הכתר – אריק אנפין⁵, וכונתו היתה שנשמתו באה משם

טפח ומכסה אלפים אמה¹, אולם על ידי האופן השני והשלישי ניתן לדעת יותר על השגות ומעלות פנימיות שזכו להם אותם הצדיקים, שכן אם לא שסיפרו בעצמם על רום מעלתם והשגותיהם, או שתלמידיהם הקרובים ראו זאת אצלם וסיפרו לנו, מהיכן אנו יכולים לדעת מה היה צפון בלבם, והלא דברים אלו נעלמים ונסתרים, וגם אדם פשוט שראה אותם לא בהכרח הכיר בהם את מעלתם, ורק תלמידים גדולים שהיו קרובים אליהם מאד יכלו לעמוד על מודם ולספר אותו לאחרים.

וכך היה אצל רשב"י שגילה לתלמידיו פעמים רבות על השגותיו הנעלות, כמו שרואים בהתפארות הנוראה שלו באידרא רבא ובתחילת האידרא זוטא שסיפר על ההשגות הנוראות שרואה בשעה זו, מה שלא נראה לאחרים, וכן תלמידיו ראו אצלו דברים נוראים וסיפרו זאת, וכן היה אצל האריז"ל, שמעלתו נודעה לנו בעיקר על ידי תלמידו רבי חיים ויטאל שחקר ובדק אחריו וראה אצלו דברים נוראים, וכן הרמח"ל התגלה על ידי תלמידו שסיפר מה שראה אצל רבו, וכן על ידי דברים שסיפר הרמח"ל על עצמו, וכן על השגותיו הנוראות של הגר"א ברוח הקודש אנו יודעים ממה שראו אצלו תלמידיו, וממה שסיפר להם הגר"א, כגון מה שמעיד הגר"ח מוואלוז'ין שראה בכתביו של הגר"א מה שגילה לו יעקב אבינו ואלהיו הנביא, ועוד כיוצא בזה.

וכל שלושת האופנים הללו ממש נמצאים גם אצל מוהר"ן מברסלב, יש לנו את הספר ליקוטי מוהר"ן שכל מבין רואה מיד שאין זה ספר רגיל, אלא גנוזים בו השגות נוראות שאי אפשר לאדם רגיל לומר דברים כאלו (ועוד נאריך בזה שיהיה מיוחדת בקשר לספר ליקוטי מוהר"ן).

וכמו כן יש לנו שיהות ברורות שיצאו מפיו שבהם סיפר לתלמידיו על מעלתו והשגותיו, וכן יש לנו סיפורים מתלמידיו, ובעיקר מתלמידו הגדול מוהרנ"ת שסיפר לנו מה שראה אצלו ושמע ממנו.

¹ כמאמר הפסיעות, וכן בהקדמתו לשערי קדושה. וראה גם בהקדמת מוהרנ"ת לליקוטי מוהר"ן על ההסתרה שמאפשרת את הגילוי.

ומה כל זה קשור לרבי נחמן מברסלב?

יש קשר גדול, כי מוהר"ן מברסלב הוא אחד מאותם אנשי מופת בעלי נשמה פלאית והשגות נוראות שאין לבני אדם רגילים הבנה בהם, ורק מי שמוכן להכיר בתופעה הזו שישנם בעולמנו הופעות של אנשי פלא מיוחדים בעלי השגות נעלות היוצאות מגדר הרגיל יוכל לקבל איזו אהיזה בדעתו מי היה רבי נחמן מברסלב.

ולכן הקדמתי לך את ההקדמה הזו, כדי לתת לך ציור מצדיקים שאינם כגדר צדיקים 'רגילים' אלא צדיקים מיוחדים שקיבלו תפקיד חשוב ומרכזי מאד בתיקון הבריאה. והוא דבר שרבים מכני דורנו, בעיקר אלו שלא גדלו מנעוריהם על ערכי תורת הסוד, אינם תופסים כל כך, שיש בעולם צדיקים שגדולים בכמה מידות מהמושגים המוכרים להם על צדיקים, וזה גורם שכאשר באים לדון על צדיק כמו מוהר"ן מברסלב ורואים שאין הוא מתאים לאמות המידה הרגילות של שאר הצדיקים המוכרים, שופטים אותו בדרך לא נכונה, ולא מצליחים לראות את הדברים כמות שהם.

ומהיכן אנו יודעים שרבי נחמן מברסלב אכן היה מסוג הצדיקים המיוחדים הללו?

כל אותם צדיקים בעלי השגות מופלאות שמנינו אותם לעיל, אנו יודעים על השגותיהם הנוראות על ידי שלושה אופנים: אופן אחד הוא דברי תורה שגילו שניכר מתוכם למבני מדע שלא יכלו להיכתב אלא על ידי אדם בעל השגה גדולה מאד, כגון ספר הזוהר, כתבי האריז"ל, וכן רואים זאת אצל הרמח"ל והגר"א.

האופן השני הוא על ידי דברים שגילו בעצמם לפני תלמידיהם וסיפרו להם על גדול מעלת נשמתם והשגתם.

והאופן השלישי הוא, מדברים שהתלמידים ראו אצל רבותיהם ופרסמו זאת ברבים, ועל ידי זה התפשטה ההכרה בהם גם אצל אלו שלא הכירו אותם.

והנה מדברי תורתם שגילו לנו אנו יכולים לדעת על גדולתם רק עד רובר מסוים, שכן בדברי התורה שגילו הלבישו את השגותיהם בכיסוי והסתרה, וכמו שכתב רבי חיים ויטאל שהוא מגלה

² אות רסב.

³ חיי מוהר"ן אות רנו.

⁴ חיי מוהר"ן אות רעב, וכתב על כך מוהרנ"ת: 'זאם תסתכל ותבין בהמעשה הנוראה של שבעה בעמלעם בהסיפור של הבעמליר הראשון שהיה עיור, שאמר לו הנשר הגדול שהוא זקן מאד, ואף על פי כן הוא יניק ולא התחיל לחיות כלל וכו', והיה זקן נגד כל הזקנים הנזכרים שם, תבין קצת ענין זה. וכן משאר עניני המעשה הנ"ל תוכל להבין קצת גדלת רבנו זכרוננו לברכה ולהכימא ברמיזא'.

⁵ ראה אדרא זוטא האיזני רפה, כ: 'האי עתיקא סבא דסבין, כתראה עלאה לעילא' וייעונו בוורה בראשית שהסבא דסבין גילה סודות.

זוכה לקבל השגה ממקום עליון זה, וכידוע רק יהודים בכל הדורות זכו למעלה זו⁶. וכן ראה מוהר"ת בכתב ידו שכתב: 'אני זקן שבקדושה וכו' שמגלה דברים שכיסה עתיק יומין⁷.

וכן ידוע שה'סיפורי מעשיות משנים קדמוניות' שסיפר, הם השגות עליונות מהכתר שנקרא עתיק (ישן, קדום), שהלביש אותם בסיפורים אלו, כמבואר בליקוטיו מוהר"ן סימן ס'⁸.

ופעם אמר⁹: 'העולם סוברים שמחמת שאני נכד הבעל שם טוב זכרונו לברכה, מחמת זה זכיתי למדרגתי. לא כן הוא, רק עם דבר אחד הצלחתי. ועל ידי זה זכיתי לעלות למה שזכיתי. ובחי מוהר"ן¹⁰ מובאת על כך תוספת: 'שמעתי שאמר, כי איתא בדרושי המקובלים אשר אדם הראשון בעת שאכל מעץ הדעת, מעמו כל הנשמות מעץ הדעת, אבל נשמתו הקדושה זכתה שלא טעמה כלל מעץ הדעת'¹¹.

וכמו כן מתבאר בדבריו בכמה מקומות שהוא נשמה כללית מאד, ועל כן עסק רבות בתיקון נשמות ישראל החיים והמתים, כמו שהבאנו בדברנו לעיל קצת ממה שכתוב על כך¹². ועוד קודם שעלה לארץ ישראל אמר¹³: 'איני יכול לישון, מחמת שקודם השנה באים ועומדים לפני כל הששים רבוא אותיות של התורה' (וכידוע ששים רבוא אותיות התורה הם כנגד ששים רבוא נשמות ישראל, כמובא גם בשיחות הר"ן שיהיה צא).

⁶ ראה עמק המלך (א, ד): 'זהנה אותיות ספירת הכתר אשר בעוונותינו הרבים נעלם עתה ממנו מאיתנו ביותר וכו', עד שיש צדיק כמו משה רבינו ע"ה או מורנו ורבנו האר"י זלה"ה, אשר יש בידם מפתח של תחיית המתים, ויש להם מעט רושם נובלות הכתר בעולם הכא ולא יותר'.

⁷ חיי מוהר"ן אות רפט. וידוע ש'זקן' הוא הכתר שנקרא 'עתיק', ומוהר"ן אמר שנשמתו באה ממקום עליון זה, ולכן יכל לגלות דברים שכיסה 'עתיק יומין'.

⁸ זה לשונו שם: 'אבל יש שנפל מכל הע' פנים [של התורה], עד שאי אפשר לעוררו בשום פנים, כי אם על ידי סיפורי מעשיות של שנים קדמוניות, שכל הע' פנים, ע' שנים, מקבלין היות משם. וזה בחינת עתיק, בחינת זקן'.

⁹ שיחות הר"ן אות קסו.

¹⁰ בהשטמה שלאחר אות רצ, וכן מובא בכוכבי אור.

¹¹ ראה ספר הגלגולים ושער הגלגולים הקדמה ז' ובפירושו בני אהרן שם אות א', ושם מבואר שהנשמות שהסתלקו מן אדם הראשון קודם שאכל מעץ הדעת, הם נשמות במעלה גדולה מאד, וכאשר יורדת נשמה כזו לעולם בתוך גוף, היא נקראת נשמה חדשה לגמרי, וכתב שם האר"י ל שנשמה כזו יכולה לעלות למעלות גדולות מאד בנקל, מחמת מעלתה הגדולה בשורשה. ומוהר"ן ידע על עצמו שנשמתו היא מאותן נשמות גדולות, ומכאן זה זכה לכל מה שזכה.

¹² וראה עוד בשיחות הר"ן אות קצה בענין זה.

¹³ שיחות הר"ן אות קעו.

'ואמר רבינו זכרונו לברכה שהוא יודע כל שורשי נשמות ישראל. ומתחילה אמר שיודע אותם מתורה שבכתב, ועדיין אינו יודע אותם מתורה שבעל פה. אחר איזה זמן אמר שכבר זכה לידע את שרשי הנשמות ישראל גם מתורה שבעל פה.

והיה יודע לתת תיקונים לכל אחד ואחד כפי שורש נשמתו. וכל הדברים שציוה לא היה עניני סודות לכוון כוונות ויהודים, רק כל ההנהגות שציוה למקורביו היו עניני עובדות וכו'.

והכלל, שלכל אחד ואחד ציוה הנהגות מיוחדות כפי מה שהיה צריך לתקן מה שפגם וכפי שורש נשמתו. ויש הנהגות כלליות שציוה לכל המקורבים שלו כנ"ל. ויש הנהגות שהיו כלליות לכמה וכמה אנשים, ויש הנהגות שהיו מיוחדות לכל אחד ואחד ביהוד¹⁴.

וזה שנשמתו שייכת לשורש נשמות ישראל, רואים גם בשיחתו שאמר¹⁵: 'שהוא מרגיש צרות ישראל רחמנא ליצולן קודם מכל הצדיקים, כי הוא יודע הגזרה והצרה הם ושלום כשהוא עדין בשורש, ואחר כך מגיע הדבר לשאר הצדיקים'. וכן כמה וכמה פעמים הודיע עתידות על צרות שעומדות להתרחש¹⁶.

ועוד אמר¹⁷ 'שתיכף כשאהד בא אליו והוא נותן לו שלום ופושט ידו לידו (כמנהג העולם בשעת נתינת שלום) אז תיכף הוא יודע כל מה שעבר אותו האיש וכו', ועשה זאת כלאחר יד, והיה נחשב אצלו לדבר פשוט וקל מה שיודע את כל אחד ואחד כפי מה שהוא מתחילה ועד סוף כל מה שעשה ועבר' וכו'. וכמה אנשים שבאו לפניו והוא הגיד להם מה שעשו¹⁸.

¹⁴ שיחות הר"ן אות רפה. ומובא שם עוד בקשר להנהגות שהיה מצוה לעשות: 'זכל מה שציוה לעשות, אפילו היה נראה דבר קל ופשוט מאד, היה כבד מאד על האדם לעשות. והיה מונח עליו כל מיני כבודות והיו עליו כמה וכמה מניעות אף על פי שהדבר היה דבר פשוט, ואילו לא היה מצוה רבינו זכרונו לברכה לעשות אותו הדבר, רק האדם היה רוצה לעשות זאת מעצמו, היה קל עליו מאד לעשות, אבל כשציוה רבנו זכרונו לברכה לעשותו היה כבד מאד. אבל אף על פי כן היו אנשים שלו מקיימים דבריו תמיד, כי ידעו מזה שדבריו שהוא מצוה כבד מאד לעשותן, והיו מכריחים עצמם מאד מאד לקיים דבריו דייקא, והיו מתחננים ומבקשים מאד מהשם יתברך על זה שיעזור אותם לקיים דברי הנהגותיו הקדושים. והשם יתברך עוזרם על זה. ושמעתי מפיו הקדוש בפרוש שאמר: כל מה שאני מצוה לעשות הוא כבד מאד לעשות וכו'. ומי שזכה להתקרב אליו היה רואה קצת מעין זה. ולא היה לרבנו זכרונו לברכה שום מנוחה כל ימיו אפלו רגע אחת, כי היה לוחם מלחמות ה' בכל עת ובכל רגע, ואי אפשר להאריך ולספר בזה מכמה מעמים, וזה היה ענין המחלקת הגדולה שהיה עליו וכו'.

¹⁵ שיחות הר"ן אות רעו.

¹⁶ שם אות קפו.

¹⁷ שיחות הר"ן אות קפד.

ובענין זה כתב מוהר"ת¹⁸: 'כי כל ענינו [של מוהר"ן] הוא בחינת התחדשות נפלא ונורא מאד מאד, שיכול להרים ולהחדש הנפשות שירדו ונפלו מאלפים שנה, וכמה גלגולים עברו עליהם וכו'. ואני יודע ומאמין באמת, שאדוננו מורנו ורבינו יודע היטב בכלליות ובפרטיות כל מה שנעשה עם כל הנפשות בכל דור ודור מיום ברא א-להים אדם על הארץ עד הנה, ועד הסוף האחרון. ויודע כל התיקונים של כל אחד ואחד. וכל הידיעות הללו הם אצלו דבר קטן, כי השיג השגות אלקות שאי אפשר לתפוס במחשבה כלל, כמו שכתוב לית מחשבה תפיסא כך כלל. מה אומר מה אדבר, נפשי יודעת מאד, וגם מעט הידיעה שהאיר בי האכיון בנפלאותיו העצומים, קשה מאד להכנים מעט בחרבי'.

ופעם גילה¹⁹ שכל ביאתו לעולם אינה לצורך עצמו אלא בשביל לקרב את נשמות ישראל לקדוש ברוך הוא. ועוד אמר: 'אנחנו איננו כלל מזה העולם של עכשיו, ומחמת זה אין העולם יכולים לסבול אותנו'²⁰.

ועל מעלת תורתו שגילה אמר 'התורה שלי היא גדולה מאד, והיא כולה רוח הקודש'²¹. ואמר: 'איני אומר לכם מתורתי כי אם הפסולת, והיא נמוכה אלפי אלפים ורבי רבבות מדרגות מכפי מה שאני משיגה, ואיני יכול לומר נמוך יותר'²².

ו'פעם אחת היה משבח את הספר שלו מאד, ואמר שיכולין להיות נעשה בעל תשובה גמור על ידי לימוד הספר שלו וכו', ואמר שיהיו בני אדם שילמדו ויתפללו על ידי הספר הזה, ואמר שמי שישב ויעסוק בספריו, רק בלי קנטור ונצחון ויסתכל בו באמת, אז בודאי יהיו נבקעין אצלו כל גידי קשיות לכבו'²³.

וכן אמר²⁴ 'שהספר הקדוש שלו ליקומי מוהר"ן שיצא בעולם הוא אתחלתא דגאולה וכו', וצריכים ללמוד אותו הרבה עד שיהיה שגור בעל פה כי הוא מלא מוסר והתעוררות גדול מאד להשם יתברך אשר אין ערוך אליו. אחר כך אמר בפירוש שהלימוד בחיבוריו הקדושים הוא אתחלתא דגאולה'.

וקודם הסתלקותו אמר 'שכבר הוא עומד עכשיו על מדרגה כזו שאי אפשר להשיג יותר בשום אופן כל זמן שמלובשין בהגוף. ואמר שמתגעגע מאד מאד להפשיט גופו, כי אי אפשר לו

¹⁸ עלים לתרופה מכתב שנ.

¹⁹ חיי מוהר"ן אות שז.

²⁰ שם אות שמה.

²¹ שיחות הר"ן אות קצו.

²² חיי מוהר"ן אות שם.

²³ חיי מוהר"ן אות שטמט.

²⁴ חיי מוהר"ן אות שמו.

לעמוד על מדרגה אחת בשום אופן, כי כל ימי חייו מעולם לא עמד על מדרגה אחת, אפילו כשהגיע לאיזה מדרגה עליונה שיהיה, אפילו לתכלית המעלה, אף על פי כן היה מחפש יותר עד שהגיע למדרגה גבוהה יותר ויותר. וכן היה תמיד כל ימי חייו כמבאר במקום אחר. ולבסוף הגיע למדרגה גבוהה כזו שאי אפשר בתוך הגוף להשיג יותר בשום אופן, ועל כן היה מוכרח להסתלק²⁵.

ואלו רק מקצת מהשיחות הידועות לנו שבהם גילה לנו ממדרגתו והשגותיו, ומי שיש לו מעט הבנה רואה מיד שדברים כאלו הם מעל ומעבר לשבחים שנאמרו על צדיקים 'רגילים', ובודאי לפי איך שהוא העמיד את עצמו, מדובר כאן בצדיק מופלא ונשגב ביותר, מסוג הצדיקים שמופיעים אחת לכמה דורות שיש להם תפקיד כללי מאד בבריאה.

כמו כן אזכיר לך את ההידושים הידועים שלו, שהידוע בהם הוא מה שגילה במסירות נפש לאחר יגיעה עצומה תיקון למקרה לילה (ומי שמבין קצת בסודות התורה יודע שאין זה מהדברים הקלים והפשוטים כלל לתקן פגם זה, והוא דבר שכל ענין הגלות והגאולה תלויה בו), והם העשרה פרקי תהלים הנקראים 'תיקון הכללי'. וכן מה שייחד שני עדים קודם פטירתו ואמר שמי שיבוא על קברו ויאמר שם את ה'תיקון הכללי' ויתן פרוטה לצדקה לעילוי נשמתו, יתאמין מאד בכל כחו להושיעו ולתקנו²⁶.

וכמוכן שהבטחה כזו לא כל אחד יכול להבטיח, ורק צדיק מופלג מאד יכול לעסוק בענינים כאלו ולהבטיח דבר כזה, וכמו שאכן העיד מוהר"ן על עצמו במקום אחר²⁷: 'שהכח שהיה לדוד המלך עליו השלום לומר שמונה פעמים אבשלום בני ועל ידי זה העלה אותו משבעה מדורי גיהנם והכניסו לגן עדן, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, (סוטה י.), זה הכח יש לו גם כן, שהוא יכול זאת גם כן להעלות בדיבורו בעלמא את האדם מכל השבעה מדורי גיהנם ולהכניסו לגן עדן'.

וכן הענין שציוה להיות אצלו בראש השנה (וענין זה ממשך גם לאחר פטירתו בציונו הקדוש כמו שבירר מוהר"ן), ואמר שיש בזה סודות גבוהים מאד שלא רצה לבארם, עד כדי כך שמכל התיקונים שהידוש, 'הראש השנה שלי עולה על הכל'²⁸.

²⁵ שיחות הר"ן אות קעט.

²⁶ שיחות הר"ן אות קמא. בחיי מוהר"ן אות רכה מובא: 'ואמר שבהפאות יוציא אותו מהגיהנם אפילו אם יהיה איך שיהיה, אפילו אם עבר מה שעבר, רק מעתה יקבל על עצמו שלא ישוב לאיילתו הם ושלום'.

²⁷ חיי מוהר"ן אות רחצ.

²⁸ חיי מוהר"ן אות תג.

וכל הדברים הללו, בין אם מבינים אותם ובין אם לא מבינים, דבר אחד ברור עולה מהם, שמי שגילה אותם לא יכול להיות צדיק 'פשוט', ועד כמה שאנו מאמינים לו ולא הושדים אותו שמשקר בזדון או מתוך דמיון חס ושלום (ועוד נדבר על זה להלן). אנו צריכים להבין שמדובר כאן בצדיק מיוחד ונפלא מאד מאד.

ואם כך יש לנו כבר תשובה לשאלתך מדוע חסידי ברסלב עושים ממנו 'ענין כל כך גדול', והלא יש לנו עוד צדיקים, כי אכן מוהר"ן אינו עוד צדיק בין צדיקים אחרים, אלא צדיק מופלא ומיוחד שגילה בעולם דברים נפלאים, ולכן חסידי ברסלב שמאמינים לו ורוצים להתקרב אליו ולדרכו, אכן עושים ממנו 'ענין גדול'.

אני שומע את דבריך, אני מבין שאכן מי שמאמין למוהר"ן מעמיד אותו במקום מאד גבוה, אבל עדיין אינני מבין למה הוא צריך לתפוס מקום כל כך מרכזי בעולמם של חסידי ברסלב, הנה אני גם כן מאמין ברשב"י ובאריז"ל ובגרא"א שהם בודאי צדיקים מופלגים מהסוג שתיארת קודם, ואף על פי כן אני לא עושה מהם כזה ענין ולא מזכיר אותם כל הזמן, ובודאי לא בתואר 'רבינו' שהסידי ברסלב כל כך מרבים להשתמש בו, עד שכמעט אי אפשר לשוחח עם חסיד ברסלב בלי שיוזכר בשיחה כמה פעמים את 'רבינו', זה נראה לי ממש מוגזם, ואולי אפילו קצת כעין אלילות...

הסיבה לכך שהסידי ברסלב מזכירים את מוהר"ן רבות בשיחותיהם, היא פשוט בגלל שמוהר"ן כשבילם אינו רק עוד צדיק גדול ומופלג, אלא הוא רבי, רבי כמובן העמוק והרחב ביותר שאפשר לצייר, רבי כזה שמקבלים ממנו דעת עצה והדרכה בכל תחומי החיים, כי אכן מוהר"ן הוא רבי שהצליח להשריש בתלמידיו את דעתו, יש לו המון מה לומר על כל דבר וענין, תורות עמוקות על אין ספור נושאים שנוגעים לחיבור בין התורה והנפש, ומאות עצות שמקיפות את כל תחומי החיים.

בנוסף על כך תלמידיו מרגישים כלפיו קשר עמוק של קרבה ואהבה, שנובע כתוצאה מכך שהם מרגישים שהוא מודריך אותם בדרך של חיים אמיתיים, מה שיוצר בין מוהר"ן למקורביו קשר קרוב מאד של רבי וחסיד. ואכן מוהר"ן לימד שרבי זה דבר שצריך ללוות את האדם במשך היום, מיישור שמקבלים ממנו את הדעת הנכונה והולכים בדרך עצתו²⁹, ולא מיישור שבאים אליו פעם בשנה כדי לקבל ברכה או משהו כזה, זה חלק מהנושא של 'התקשרות לצדיקים' שתופס מקום כה חשוב במשנת מוהר"ן.

²⁹ ראה ליקוטי מוהר"ן קמא ז, ג.

לאור זאת אין בכך כל פלא שתלמידיו מרבים להזכיר אותו, ולהיזכר בכל דבר מהי דעת רבם בנושא, כי יש להם רבי שהם מקבלים ממנו דעה והשכל, והם אוהבים אותו בכל לבם, אולם זר לא יבין זאת, ורק מי שזכה שהיה לו אי פעם רבי אמיתי כזה יוכל להבין זאת. ובאמת כל מי שזכה במשך הדורות לרבי אמיתי שהיה לו קשר נפשי אתו וגם הודריך אותו, היה מזכיר אותו הרבה, אלא שבדרך כלל רק יחידים זכו לכך, ואילו כאן ישנה תופעה של אלפים רבים של אנשים מכל הגוונים וסוגי האופי שמקבלים את מוהר"ן לרבי באופן הזה. ואולי כשרואים תופעה כזו, במקום להתפלא ולבקר, ראוי יותר לקנא בהם ולבדוק מה יש בו באותו רבי שמצליח להודריך אנשים כה רבים ולקשר אותם אליו בקשר נפשי כה חזק.

בעומק הענין, הקשר העמוק שחשים תלמידיו של מוהר"ן כלפיו מה שלא מצאנו במידה גדולה כזו אצל צדיקים אחרים, נובע מכך שמוהר"ן אינו רק צדיק מופלג במעלה שהגיע למדרגות והשגות עצומות והי בהם לעצמו, אלא הוא גם צדיק שמשפיע לאחרים מכל מה שיש בו, וכמו שכבר גילה³⁰ שכל מטרת ביאתו לעולם היא כדי לעזור לנשמות ישראל להגיע לתיקונם, אלא שאינו יכול לסייע למי שאינו בא אליו והולך בדרכיו. ולכן אצל מוהר"ן בא לידי ביטוי באופן מיוחד הנושא של 'התקשרות לצדיקים' שהבעל שם טוב התחיל לפרסם בעולם, שכן זהו אחד מדרכי התיקון המרכזיים שהאיר בעולם. ועוד נדבר להלן בשיחה מיוחדת על הנושא של 'התקשרות לצדיקים'.

עלון 'המקורבים'

ליצירת קשר, לתרומות, להנצחת שם, לקבלת הגליון באימייל, למוקדי החפצה, ולפרסום בגליון פנו לקו 'המקורבים': 077-31-40-331 והשאירו הודעה בשלוחה: 72 או לאימייל: E0773140331@GMAIL.COM

* * *

ניתן לתרום (וכן לקבל את הגליון עד לבייתכם) דרך מכשירי 'קהילות' בכל רחבי הארץ! וכן דרך קו 'קהילות': 0732757000 בשלוחה: 11318 (בכל האופנים יש לציין: עבור עלון המקורבים, וכשהתרומה היא דרך המל' יש להשאיר הודעה לאחר מכן בקו המקורבים הנ"ל בשלוחה 72 על כך התרומה, ושהיא מיועדת לעלון זה) תזכו למצוות!

* * *

נשמח לקבל כל חומר לגליון ע"י שליחה לכתובת האימייל הנ"ל עד יום שני בערב בצירוף שם מלא ומיקום עיר! (אפשר שם וכתובת בדו"ס, ולציין זאת), עם זאת, אין התחייבות שהדברים יפורסמו, ואין לראות באי-פרסומם שום צד פגיעה (יתכנו הרבה סיבות, גם טכניות), בהצלחה!!

³⁰ חיי מוהר"ן אות שז.

כינום מרכזי נערך ע"י ארגון 'הקבצו' בעיר ביתר עילית בנושא חינוך וקירוב

כינום מפעים שכל כולו חיפוש אור הצדיק ודעתו הקדושה התקיים לקראת חג הפורים בכולל הצות ביתר עילית כשהדוברים מרתקים את הציבור בדברים של טעם היוצאים מן הלב

הרה"ח ר' אברהם יצחק קלצקי שליט"א ראש ישיבת נעימות התורה ומשפיע רוחני בישיבת מאירת עיניים, הרה"ח ר' דוד גבירצמן שליט"א יו"ר ארגון כיסופים, הרה"ח ר' דן לוינזון שליט"א יו"ר ארגון נהר דעה ומו"ל סדרת פאר הליקוטים, הרה"ח ר' יעקב נתן אנשין שליט"א מחבר סדרת 'משנת ברסלב' – לעובדא ולמעשה.

את הפאנל הנחה הר"ר נחמן דוידוביץ הי"ו, כשהוא נמשך שעה ארוכה עד קרוב לתחילת סדר הלימוד של חברי הכולל המקומי, כשהציבור מתמוגג מן הדברים העמוקים והמעשיים כאחד, שעוד עתידים להישאר צרובים בזיכרונם עוד זמן רב.

הפאנל אמנם היה ארוך ועשיר באופן שלא נוכל להעלותו על הכתב במסגרת זו (וניתן להאזין להקלטות בקו חניכי הישיבות – ברסלב: 077-31-40-331 בשלוחה: 31), אך הרוח היוצאת משם למעשה היה: חיפוש הצדיק, להיות אמיתי עם השי"ת, ממילא אמיתי בבית, וממילא הדברים יועברו לדור הבא.

ציבור הנוכחים במקום מעיד פה אחד כי כינום שכזה הוא 'מחויב המציאות', וכי כינוסים מסוג זה מעלים את רף הצפי והרצון לכינוסים איכותיים נוספים המלאים בתוכן אמיתי רב.

וכאן המקום להודות להרה"ח ר' ישראל מאיר גלינסקי שליט"א על מסירתו הרבה בעשייתו למען הציבור בכלל, ובפרט על פעילותו הכבירה בקירוב נפשות רבות מקרב חניכי הישיבות לאורו הזך של רביה"ק הננמ"ח זיע"א.

כינום מפעים התקיים בימים האחרונים בביתר עילית. כינום נורא הוד, ולא בלשון מליצה. כינום שכל כולו חיפוש אור הצדיק ודעתו הקדושה, משהו מהסוג שרק מבקשי ומחפשי אור הצדיק מכירים.

הכינום התקיים לקראת חג הפורים בהיכל הכולל הצות בביתר עילית, כשהדוברים מרתקים את הציבור בדברים של טעם היוצאים מן הלב, לב בשר.

דברי פתיחה נשא הרה"ח ר' ישראל מאיר גלינסקי שליט"א, יו"ר הארגון החשוב, בהם דיבר על מעלת ההתקבצות "יחד", כדי למלאות כוחות חדשים ב'בחירה' של ה"חיד". לאחר מכן הסביר בטוב טעם ודעת, ובשפה משובבת 'מהו פורים', ומחי הנקודה המרכזית שאנחנו מקבלים ממנו לכל השנה ולכל החיים.

לאחר מכן נשא דברים מרתקים הרה"ח ר' ישראל זלנציק שליט"א, בהם הרחיב על כך שבדור שלנו יש הודמנות לבדוק את נקודת ה'רצון' הפנימית שלנו, כשאנו רואים למה אנו מרגישים חיבור.

דברים נרגשים נשא הרה"ח ר' משה מנחם קלוגר שליט"א על אודות הנחיצות של העיסוק בקירוב, וכמה אנשים צמאים היום ומחכים שיקרבו אותם, וסיפר כמה סיפורים מרגשים בנושא.

גולת הכותרת של המעמד היה כמובן הפאנל המורחב בענייני קירוב והעברת המורשת לדור הצעיר, בדגש על נוער מתמודד, בהשתתפות המשפיעים החשובים:

אמר רבינו הקדוש: "רציתי שהענין שלי יתפשט בלבבות האנשים המתמידים בעבודתם כאנשי ליטא!!"
(שינון שרפי קודש ז"ב, סימן נ"ר)

המתקת הדין

בס"ד גליון כו' פרשת שמיני – פרה תשע"ט

גליון שבועי להניחי הישיבות בני התורה המקורבים לאורו של רביה"ק מוהר"ן מברסלב זיע"א

מאמר בפנימיות הפרשה, משרשי הדברים עד לעובדא ולמעשה

הדשתי קרבנות

המתקת הדין

מפורש בפסוק שהפגם היה מה שהקריבו 'אש זרה'. ובכל אופן יש להבין סמיכות הציווי של שתויי יין לפרשה זו.

ה. פרשת כשרות המאכלים – צריך להבין מה עניינה לפרשה זו, שעוסקת בהקמת המשכן. ובכלל לחומש ויקרא שנקרא 'תורת כהנים', ועוסק בעבודות המשכן והקרבנות.

ביאור הפשט

א. מיתת נדב ואביהו: לדברי רש"י, לכתחילה אמר הקב"ה למשה שכך יהיה ביום הקמת המשכן, כדי ש'בקרובי אקדש', כי כשהקב"ה נפרע מן הצדיקים, הוא מתקדש ומתכבד על האחרים. נמצא, שהיה כאן עניין מכוון בדווקא בכך שהיה ביום זה, כדי להטיל מורא המשכן, [והרמב"ן מבאר באופנים אחרים 'מתי' נאמר הדבר למושה].

ב. יום השמיני: בדברי הרמב"ן מבואר שהקרבנות האלו הם קרבנות 'חינוך הכהנים', כמו מנחת הביתין. אמנם הביא מדברי חז"ל שהקרבנות האלו באו לכפר על עוון העגל. וגם מיתת נדב ואביהו שייך לזה כמבואר בדברי רש"י על הפסוק 'הנותרים'. ובזה מתבאר מדוע חשש אהרן והתבייש כל כך, כי מכיון שהיה צריך לכפרה, חשש מי יודע אם יתכפר לו. [ובדברי האור החיים מתבאר באריכות מתי הכלל של 'אין קטגור נעשה סגור'].

ג. שתויי יין: בדברי המפרשים מבואר שמחמת שנכנסו שתויי יין, לא היה להם שיקול הדעת כראוי, ולכן טעו והקריבו אש זרה. ולכן נצטוו מיד לאחר מכן שלא להיכנס שתויי יין, כדי שלא לבוא לכלל מעות.

ה. כשרות המאכלים: בדברי רש"י (תחילת פרשת תזריע) מובא 'כשם שיצירתו של אדם אחר כל בהמה חיה ועוף, כך תורתו נתפרשה אחר תורת בהמה חיה ועוף'. ומתוך כך ניתן להבין, שאכן אחר שסיים בפרשיות הקרבנות, עבר לדבר בתורתו של 'האדם'. אמנם בדברי הרמב"ן מבואר שהוא נוגע בעיקר לכהנים, שצריכים להיזהר שלא להיטמא לבהמות שמטמאים בנבלתם, ולכן נכתב בחומש זו ובסמוך לפרשת הקרבנות.

ביאור הפנימיות

בוהר הקדוש מבואר, שהפגם של נדב ואביהו היה שלא נשאו נשים. ולכאורה גם זה תמוה: א. מפני מה חמור הדבר כל כך. ב. מה

פרשת שמיני היא הפרשה השלישית בסדר ויקרא. והנה, מצד אחד יש בה המשך פרשת הקרבנות, כהמשך לפרשת ויקרא ופרשת צו, ומצד שני מתחילה לדבר בעניינו של כל אדם, דהיינו כשרות המאכלים, והנושא הזה ממשיך בפרשיות הבאות שעוסקים בהם בעניין לשון הרע וצרעת, שכל זה נוגע לכל אדם ולא רק לכהנים ולבית המקדש.

ובאמצע – בין נושא הקרבנות לנושא האכילה, נכנס המעשה של נדב ואביהו שהיו צדיקים גדולים ומתו ביום הקמת המשכן, ומיד לאחר מכן נאמר פרשת שתויי יין. ויש להבין עניין המעשה הזה מצד עצמו, והקשר בינו לבין מה שנתבאר לפניו ולאחריו. ומה הלימוד שיש מפרשה זו אלינו.

וכפי שיתבאר בעז"ה, יש כאן יסודות נפלאים בכל מהותו של האדם בעולם, והשיקול הנכון בין מה שצריך להרים עצמו למעלה אל השמים, לבין מה שצריך כביכול להוריד עצמו ולהיות חלק מהארץ, ורק על ידי שניהם מגיע אל המכוון.

התמיהות בפרשה

א. 'זיהי ביום השמיני' – מפני מה נכתב בלשון 'זיהי' שהוא לשון צער, הרי לא היה שמחה בעולם כמו אותו היום, שבו הוקם המשכן ונטל עשר עמרות. והתירוץ הוא פשוט כמבואר בגמרא, שבאותו היום מתו נדב ואביהו. וזה בעצמו הפלא, מפני מה פרע מהם הקב"ה באותו יום ובאותו מעמד, וערכב בזה השמחה. [ובפרט לפי המבואר בדברי רש"י בפרשת משפטים, שכבר נגזר עליהם העונש בקבלת התורה, בפסוק 'זיהו את האלוקים ויאכלו וישתו', אלא שלא רצה לערכב השמחה של קבלת התורה, והמתין להם. אם כן מפני מה ערכב שמחת הקמת המשכן ולא המתין עוד].

ב. מה עניין הקרבנות של יום השמיני. כלומר, הקרבנות של שבעת ימי המילואים היו כדי לחנוך את המשכן והמזבח, אבל מה עניינו של יום השמיני וקרבנותיו.

ג. בכל הפרשה נראה שאהרן התבייש להתקרב לעבודת המשכן, עד שהוצרך משה לומר לו 'קרב אל המזבח', וכן התבייש מכך שלא ירדה שכניה, עד שנכנסו והתפללו על זה. וצריך להבין מדוע היה גדול חששו וריחוקו של אהרן.

ד. בדברי רש"י מבואר בשם חז"ל שהפגם של נדב ואביהו היה שנכנסו שתויי יין למקדש. והוא פלא: א. שעדיין לא נצטוו על זה. ב.

השייכות בין זה למה שמבואר שהקריבו אש זרה. ובדברי הרמב"ן מבואר על דרך האמת, שבהקשרתם 'אש זרה' הפרידו את המלכות משם הוי"ה, ובכך עשו אותה כביכול 'זרה'. ובוזה מתבאר קצת שייכות בין הדברים, אמנם עדיין צריך ביאור מהות הדברים.

ועניין זה מתבאר בספר ליקוטי מוהר"ן (ח"ב סימן כג), ובספר ליקוטי הלכות (פריה ורביה הלכה ג), וכדלהלן.

נסו יגון ואנחה

נאמר בפסוק 'ששון ושמה ישיגו, ונסו יגון ואנחה'. והכוונה היא בפשטות שכשזוכים להשיג ששון ושמה, אזי מגרשים ומבריחים את היגון ואנחה. אמנם בפנימיות העניין יש כאן עבודה. והיינו שכאשר אדם זוכה לשמחה, אזי היגון ואנחה בורחים לצד, וממתינים עד שייגמר השמחה ויחזרו למקומם.

וכמו בני אדם שרוקדים בשמחה, אזי הדרך הוא שבני אדם אחרים שאינם רוצים לשמוח – זזים אל הצד, וממתינים שייגמר הריקוד, ואז יחזרו למקומם יחד עם העצבות שלהם. כך יש לכל אחד חלקים בנפש, שהם אוהבים את היגון ואנחה ואינם רוצים לשמוח, ובדרך כלל הם אלו שנמצאים 'במרכז' ומונעים לגמרי את השמחה, אך כשמגיע שמחה גדולה ואינם מצליחים למנוע אותה – הם נזהרים שלא להפוך להיות 'חלק' ממנה אלא בורחים אל הצד, וממתינים לשעת כושר לחזור אל המרכז.

ומה שצריך לעשות – הוא למנוע מהם לברוח ולהכניס אותם פנימה. כמו במשל של הריקוד, שאם יתפסו את אותם האנשים ויכניסו אותם בכח אל הריקוד – יתבטל מהם בהכרח היגון ואנחה, והם יתפכו להיות בעצמם שמחים. וכך, כלפי האדם עצמו, הוא צריך לקחת את אותם החלקים בנפש שהם 'יגון ואנחה', ולהכניסם בכח לתוך השמחה, ובכך הם יתבטלו. וזה פירוש הפסוק 'ששון ושמה ישיגו, ונסו יגון ואנחה', היינו שכאשר היגון ואנחה רוצים לנוס ולברוח, צריך שהששון והשמחה 'ישיגו' אותם ויכניסו אותם בעל כרחם לתוך השמחה.

שמחה ועצבות – חיים ומוות

וביאור העניין: מקור השמחה הוא אצל השם יתברך, כמו שכתוב 'עוז והדר לפניו', כי הוא מקור החיים. וכל חלק שמחובר אל מקור החיים, שורה בו שמחה. ולכן בכל פעם שנולד ילד, או ביום הולדתו, או בנישואין וכדומה, שכל אלו הם מצבים בהם מתגלה ומתחדש מצב של 'חיים' – מתעורר שמחה.

העולם הזה, מחמת שהוא מנותק לכאורה ממקור החיים – הוא מקום של 'יגון ואנחה'. ולכן, כל בני העולם שנמצאים בו, גם אם יהיה להם כל טוב שבעולם, עדיין חיהם הם גוש של 'יגון ואנחה', משום שאינו מחובר למקור החיים. ורק כאשר זוכים לחיות באמונה, ולחבר את העולם ואת החיים אל השם יתברך שהוא מקור החיים – זוכים לגלות את השמחה.

ובזה תלוי עיקר החילוק בין גלות לגאולה. בית המקדש היה נקרא 'משוש כל הארץ', כי הוא זה שגילה את מקור החיים בעולם, ולכן ממנו נמשך שמחה לכל העולם. וכן יהיה לעתיד, כשיתגלה השם יתברך בעולם – יהיה שמחה גדולה בעולם, וכפי המתואר בכל הפסוקים על

הגאולה שכולם עוסקים בלשונות של שמחה מופלגת. לעומת זאת, כהיום שאנו בגלות ואין לנו בית המקדש – השמחה נעלמת ונסתרת, והעצבות שולטת. וזהו גלות השכינה, שנפרדת ממקור חיותה – רחוקה שחורה וקודרת.

כתוצאה מהעצבות, שהוא ניתוק ממקור החיים – נשלט האדם בידי הקליפות וההסתרה, ונופל לחטאים ועוונות, ונכנס לשליטת הדינים, הנסיונות והצרות, שהם כולם 'סטרא דמותא' רחמנא ליצלן.

להפוך היגון ואנחה – לשמחה

עיקר תפקידנו הוא לצאת מעצבות – שהיא גלות ומוות, לשמחה – שהיא גאולה וחיים. ולשם כך, אנו עוסקים בתורת השם ומצוותיו, כדי לגלות את מקור החיים ובכך לעורר את השמחה. ובזמנים מיוחדים כמו שבתות וימים טובים, שבהם מתגלה יותר האמונה, או בזמנים של נסים וישועות או התגלות של 'חיים' – מתגלה שמחה גדולה.

אמנם בכך לא די, ואין זו שמחה שלמה – כי באותו זמן של השמחה, יש הרבה חלקים באדם, שמנותקים ממנה ועדיין 'מתים'. ובאותם חלקים שולט עדיין הגלות, וכל עוד הם קיימים – עדיין יש באדם שליטת הקליפות וההסתרה. ולכן, צריך להכניס את אותם החלקים לתוך השמחה, ולהחיות אותם, ובוזה מתבטלים לגמרי הקליפות וההסתרה.

ולכן, הקדושה אינה יכולה להיות על ידי 'פרישות', אלא דווקא על ידי 'יחוד'. כלומר, אם האדם רוצה להתקדש, ולשם כך הוא רוצה לפרוש לגמרי מהעולם – הוא לא יצליח בכך. כי בכך הוא אמנם מתחבר יותר למקור החיים, אבל משאיר את כל העולם מנותק, ולכן, הוא אמנם שמה – אבל משאיר קיים את כל היגון ואנחה. וכשהם קיימים – הם שולטים.

ולכן, התכלית של המשכן ובית המקדש, הוא לגלות שכינתו יתברך דווקא בתוך העולם הזה, וכל עבודת בית המקדש הוא בדברים של העולם הזה – בהמות וסולת ונסכים, שמחברים אותם אל מקור החיים, והופכים אותם להיות חלק מהשמחה, ובוזה מתייחדת השכינה במקורה, ונעשה שמחה שלמה בעולם.

קטורת ישמח לב

ועיקר עבודה זו נעשתה על ידי הקטורת, שעליה נאמר בזהר הקדוש שהיא שוברת את כל הקליפות ומבטלת את כל הדינים, ואין עבודה למעלה ממנה. ואם היו בני אדם יודעים מעלת הקטורת היו מנשקים כל תיבה ממנה. ה'קטורת' הוא מלשון קשר, והוא הכח שמקשר אפילו את מעט החיות שנמצא 'בתוך' הקליפות – אל הקדושה.

וביאור העניין בקצרה: לכאורה כל ההגדרה הזאת, שהעולם הזה הוא 'יגון ואנחה' – הוא ההיפך מהמציאות, כי אדרבה, העולם הוא מקום צבעוני, מלא טעם מראה וריח, ומלא הנאות וחוויות. אך הביאור הוא, שהקליפות והיצר הרע אין להם כח משלהם, ואינם יכולים 'לברוא' או 'לתת' משהו – אלא רק יש בהם 'כח המדמה', דהיינו, לקחת את מה שכבר קיים בעולם, ולדמות כאילו הוא משלהם.

המשך בעמוד אחרון.

התורה הנלמדת: ליקוטי מוהר"ן, חלק א' תורה ג'.

על הפרשה || פנינים על פרשת השבוע

וירא כל העם וירונו

ביום השמיני אחר כל הקרבנות והעבודות, כששרתה השכינה כתוב "וירא כל העם וירונו", והעניין מתבאר היטב עפ"י המבואר כאן בדברי רבינו"ל שעיקר החיבור וההתקרבות להשי"ת הוא ע"י הניגון דקדושה, וזה עיקר השראת השכינה, וכלשון רבינו"ל: 'על ידי קנה, שהקול יוצא ממונו. שמחבר השני פרובים להיות פנים בפנים "במעור איש ולויות", 'בזמן שישראל עושין רצונו של מקום', על כן דייקא בזמן השראת השכינה כתיב "וירונו" כי עיקר השראת השכינה הוא ע"י בחינת הניגון והשיר והשבח ווע"כ נצרך כל סדר הקרבנות של יום השמיני, כי כל בחינת הקרבנות הוא בחינת ברור הניגון וכפי שנתבאר לעיל בפרשת ויקרא.

מיתת נדב ואביהוא מחמת שלא נשאו אשה שע"ז הוא שלימות הניגון

ועל פי זה יתבאר עניין בני אהרן שמבואר בזה"ק שעיקר הפגם שלהם היה מה שלא היו נשואים ואעפ"כ הקריבו קטורת, כי הם לא רצו לירד לגשמיות העולם הזה ורצו רק לעלות ולעלות בלי שום בחינת ירידה לעולם הזה, אבל באמת עיקר רצון השי"ת הוא דייקא שנרד לתוך העולם הזה ושם נגלה מלכותו יתברך, באופן שנחבר את כל העולם הזה להשי"ת, שזהו שלימות בחינת ניגון שהוא דייקא ע"י הירידה, וזה ג"כ בחינת תורה שבעל פה כלילה שמגלה את הניגון דייקא מתוך העולם הזה שהוא בחי' לילה, ומגלה איך אפשר לגלות מלכותו יתברך דייקא בזה העולם ודייקא מכאן להתחבר להשי"ת בבחי' כרובים ממש פנים בפנים,

ובפרט הקטורת שזה כל עניינו להעלות את המקומות הנמוכים להשי"ת וע"כ הוא בחי' שמחה, כמוש"כ 'שמן וקטורת ישמח לב', כי הוא שלימות בחי' הניגון דקדושה ע"י שמעלה הניצוצות מעומק הקליפות כמובא,

וע"כ הכרובים מרמזים על בחי' איש ואשה כמובא, כי עיקר החיבור להשי"ת הוא דייקא ע"י בחינת נישואין שהוא בחי' גילוי המלכות בזה העולם דייקא, וע"כ היה בזה פגם גדול במה שרצו להקריב קטורת בלי שנשאו אשה, כי ע"ז א"א לגלות מלכותו יתברך ולבוא לשלימות הניגון דקדושה.

ויש להוסיף עוד דעיקר שלימות הניגון הוא ע"י בחי' ייחוד קול ודיבור וכמבואר באריכות בדברי מוהרנ"ת (הל' אפוטרופוס ה"ג) וזה בחי' נישואי איש ואשה שהם בחי' ייחוד הקול והדיבור וכמובא, וע"כ דייקא ע"י הנישואין יכולים לזכות לשלימות הניגון דקדושה, ונדב ואביהוא שלא נשאו אשה לא יכלו להגיע לשלימות הניגון דקדושה שהוא דייקא ע"י הירידה לעולם הזה ולגלות משם דייקא מלכותו יתברך.

חומר מאכלות אסורות

וזהו בחינת איסור מאכלות אסורות שהחמירה בזה התורה כל כך, כי על ידי האכילה הוא חיות האדם, ועיקר חיות האדם הוא ע"י חיבור

הגוף לנשמה שהם בחי' הקול והדיבור שעל ידיהם הוא עיקר החיות, וכלשון מוהרנ"ת (הלכות אפוטרופוס הלכה ג אות יד): 'עיקר חיות האדם הוא על ידי הקול והדיבור שהם עקר היותו חיים שפאדם, כמו שפתיב, ויהי האדם לנפש חיה. ותרגומו, לרוח ממולא, כמו שפתיב אדוננו מורנו ורבונו זכרונו לברכה פמה פעמים. ועקר קיום חיות האדם בגופו הוא על ידי ייחוד קול ודיבור שהוא פלל כל היתודים פפוכא פי קול ודיבור הם בבחינת נפש וגוף, פי הקול מוחיה ומנהיג את הדבור כמו הנפש את הגוף. ועקר סמרא דמותא נמשך על ידי הטא אדם הראשון שגורם פרוד בין הקול והדבור. והאדם כל ימי חייו צריך להשתדל על ידי עבודתו לייחד הקול והדבור שעל ידי זה קיים המלכות פנ"ל ועל ידי זה מתקנים נפשו בגופו, וע"כ האכילה היא בחינת ייחוד קול ודיבור כי ע"ז מתקיימת הנפש בגוף שהוא בחי' ייחוד קול בדיבור שהוא בחינת שלימות הניגון.

וע"כ האכילה משפיעה מאוד על מה האדם והסתכלותו על העולם שהוא פנימיות עניין הניגון, כי הניגון הוא ע"י ייחוד החיבור הקול והדיבור בשלימות כראוי שע"ז יוצא הניגון בשלימות, ופנימיות עניין הניגון הוא שהגוף מחובר לנשמה כראוי וע"ז הוא רואה את כל העולם במבט מרום, בבחינת גילוי מלכותו יתברך (וכמובן בבואר רבב"ח שזה עיקר בחינת הניגון), וע"כ מה האדם והסתכלותו על העולם מושפע מאוד מאכילתו כידוע ונכידוע תשובת הרמב"ם לאותם שפקפקו בתחיית המתים שכוודאי הוא מחמת שאכלו מאכלות אסורות שע"ז נטמטם מוחם. וע"כ החמירה התורה מאוד בעניין מאכלות אסורות והזהירה להתקדשתם והייתם קדושים, ולא תטמאו בהם ונטמתם בהם, וכן כתיב 'אל תשקצו את נפשותיכם', נפשותיכם דייקא, כי ע"ז נפגם מאוד חיבור הנפש לגוף בבחי' הניגון של הרשע, כי ע"י המאכלות האסורות נפגם חיבור הנפש והגוף שהוא בחי' הקול והדיבור שממנו שלימות הניגון דקדושה, ופגם הניגון היינו טמטום המוח והסתכלות על העולם לא בצורה של גילוי מלכותו יתברך אלא כדבר נפרד.

שייכות עניין מאכלות אסורות לתורת כהנים

ובזה יתבאר מה שעניין מאכלות אסורות מבואר בפרשתנו שהרי חומש ויקרא הוא תורת כהנים, ובפרט בפרשה זו שנתבאר בה הקמת המשכן שהכל הוא עניין מצוות הכהנים, וכן אח"כ פר' נגיעים הוא שייך לכהנים ואיך נכנס כאן עניין מאכלות אסורות, ועל פי הנ"ל ייתכן לבאר כי הכהנים הם אלו שעוסקים בקרבנות שהוא שלימות בחי' הניגון דקדושה ע"י שמעלים את הבהמות להשי"ת ומעלים רוח הבהמה אל הקדושה, וע"כ עניין האכילה שהוא ההיפך מזה שייך לפרשתנו, כי ע"י הכהנים יכולים להינצל ממאכלות אסורות כי הם מתקנים את בחינת הניגון דקדושה וועל כן הכהנים היו ממשויכים כפרה בעצם אכילתם כמו שאמרו חז"ל 'כהנים אוכלים ובעלים מתכפרים', כי אכילתם היתה בתכלית החיבור של הגוף לנשמה שהוא שלימות בחי' הניגון וכנ"ל.

א) הנה עניין פסח מבואר באריכות בדברי מוהרנ"ת (בהל' אפטרופוס ה"ג), שאז הוא שלימות תיקון הניגון דקדושה, ויש לכאר על פי זה שזה ג"כ עניין ד' פרשיות שהם הכנה לפסח כידוע.

פרשת שקלים

ב) ומתחילים בפר' שקלים שהוא בחינת צדקה לקרבנות, והקרבנות הם בבחי' תיקון הניגון דקדושה כמבואר בדברי מוהרנ"ת (הלכות אפטרופוס הלכה ג אות ז): 'פי ללל הקרבנות הוא לקרר רוח האדם מרוח הפחמה בבחינת מי יודע רוח פני האדם העולה הוא למעלה ורוח הפחמה הירדת וכו', שזהו בחינת ברור קול הנגינה מהספרא אחר אל הקדושה, לקרר הקול מאורא דעלמא ולעשות נגונים דקדושה להתקשר על ידי זה לה' יתברך ויעויו עוד בליקו"מ (סי' יג אות א') שע"י הצדקה נחית רוחא לשכך חמימא דליבא, וליבא מקבל ליה בחדוה דניגונא דליואי ומבואר ג"כ שהצדקה היא בחי' תיקון הניגון דקדושה.

פרשת זכור

ג) ואחר כך קוראים פרשת זכור שהיא בחי' מחיית עמלק שהיא עיקר בחינת התיקון של הד' פרשיות ויהיא דאורייתא להרבה פוסקים). כי עיקר בחינת עמלק היא בחינה זו של הניגון הלא טוב, שבזה הוא מחליש את לב האדם ומקררו, וכל בחינות עמלק המבוארים בספרים, כולם שרשם בבחינה זו שהוא המבט על העולם בצורה שמחלישה את האדם ומקררת אותו שזה עיקר בחינת הניגון שהוא היפך הקדושה.

ובאמת לכאוי יש להתפלא על מה שמבואר בדברי מוהרנ"ת ובכל הספיק הרבה מאוד בחינות בעניין עמלק, וצ"ב מהו באמת עמלק, ובוודאי שהכל אמת, אבל הגדרת העניין הוא על פי המבואר במאמר זה שעמלק הוא בחי' המנגן הרשע שמכניס בלב ניגון של היפך הקדושה, וזה כולל את הכל, כי הניגון הזה הוא בחי' חלישות הדעת, וההרגשה שהתפילות לא מתקבלים ושאינו רצוי לפני השי"ת, וכל שאר הבחינות המבוארים בדברי מוהרנ"ת ובכל הספיק הכל הוא ענפים ופרטים של בחינת הניגון הלא טוב שעמלק מנגן לנו כלב וע"כ עיקר התיקון הוא מחיית עמלק שע"י קריאת פר' זכור.

ד) ואחר פורים קורין פרשת פרה שהיא בחינת טהרה מטומאת מת, כי עיקר בחינת המיתה היא בחינה זו של הפרדת הנפש מהגוף שהוא הפרדת הקול מהדיבור שהוא פגם הניגון, וכלשון מוהרנ"ת (הלכות אפטרופוס הלכה ג אות יד): 'ועקר חיות האדם הוא על ידי הקול והדבור שהם עקר הרוח חיים שבאדם, כמו שכתוב, ויהי האדם לנפש הטהרה. ותרגומו, לרוח ממללא, כמו שכתב אדוננו מורנו ורבונו זכרוננו לברכה פמה פעמים. ועקר קיים חיות האדם בגופו הוא על ידי יהוד קול ודבור שהוא כלל כל היהודים פמוכא פי קול ודבור הם בבחינת נפש וגוף, פי הקול מחיה ומנהיג את הדבור כמו הנפש את הגוף. ועקר ספרא דמוותא נמשך על ידי הטא אדם הראשון שגרם פרוד בין הקול והדבור. והאדם כל ימי חייו צריך להשתדל על ידי עבודתו ליחד הקול והדבור שעל ידי זה קיים המלכות פנ"ל ועל ידי זה מתקיים נפשו בגופו, ובהמשך שם: 'פי עקר המיתה היא שנסתלק הנפש מן הגוף שהוא הסתלקות הקול והדבור שהם בחינת הנפש הטהרה שנסתלקין מן הגוף ועקר הסתלקות נמשך מהסתלקות הקול מהדבור שהוא בבחינת נפש לגבי הגוף פנ"ל'.

וזהו בחינת הפרה שמטהרת מטומאת מת כי היא ממשכה בחינת ניגון דקדושה, וע"כ מעשיה כחוי, כי זה עיקר שלימות הניגון מה שעל ידו יכולים להתקרב להשי"ת גם הרחוקים שנמצאים כחוי וכי עיקר הניגון הוא דייקא ע"י העלייה והירידה.

פרשת החודש

ה) ואחר כך פר' החודש, כי עיקר מצוות קידוש החודש היא בחי' יהוד חמה ולבנה שהם בחי' קול ודיבור (כי הם בחי' ז"א ומלכות שהם בחי' קול ודיבור כמבואר בפנים), וזהו מצוות הפסח להיות כאביב שמחמת זה צריך לעבר השנה שבזה משווים שנת הלכנה לשנת חמה שהוא בחי' יהוד קול ודיבור הנ"ל, וזה עיקר בחינת קידוש החודש שישאל מונין ללבנה דייקא כי העיקר הוא לגלות מלכותו יתברך בבחינת לילה שזה בחי' הלכנה נוע"כ שם נאמר כל מצוות הפסח כי עיקר בחינת הפסח וכל הקרבנות היא בחינה של שלימות הניגון דקדושה וכמבואר בדברי מוהרנ"ת.

זכויות שיעורים וכו' - כנסת למקורבים!

עיר	נושא השיעור	מגיד השיעור	יום ושעה	לפרטים
בני ברק	'תמימי דרך' הליכה עם התורה	לומדים בחבורה חבורת חניכי הישיבות ב"ב	פעם בשבוע	0548487317
בני ברק קרית הרצוג	ליקוטי הלכות	לומדים בחבורה	מוצאי שבת בבית פרטי בשעה: 10:00	0548496139
בני ברק קרית הרצוג	התחזקות שיעור	נושא בפרישה	בכל ליל שבת מברכים	0548496139
בני ברק קרית הרצוג	התחזקות	רבנים שונים	יום שני בערב לבחורים	0548517128
בית שמש	חבורה ללימוד ליקוטי מוהר"ן	לומדים בחבורה	יום שישי בשעה: 11:00 בבוקר	0548528387
קרית ספר	בית מדרש 'נצח ישראל'	תפילות שיעורים מלווה מלכה ועוד	יום שישי (מאחורי 'בר כל')	רח' מסילת יוסף 34 (מאחורי 'בר כל')

בשורה טובה תדשן עצם!!! אי"ה בקרוב בית מדרש חדש למקורבים בבני-ברק!!!

עזרו לנו להגדיל את ההפצה!
ע"י תרומה כמכשיר 'קהילות' חפשו: 'עלמא דאורייתא' תרמו וכתבו: עבוד 'המקורבים' תזכו למצוות!

השיעורים הקבועים לשבת שמיני ולשבוע פרשת תזריע

יום	חודש אדר ב'	הדף היומי מסכת חולין	משנה עמוד היומי 'דרשו'	ליקוטי מוהר"ן ח"א	ליקוטי הלכות חלק ו	העמוד היומי בזה"ק וזהר חדש
ז	כג	קכג	חזרה	ה	סו	צ
א	כד	קכד	ש"ס, כו-כו	ו	סז	צא
ב	כה	קכה	ש"ס, כח-כט	ז	סח	צא
ג	כו	קכו	ש"ס, ל	ז	סט	צב
ד	כז	קכז	ש"ס, לא-לו	ז	ע	צב
ה	כח	קכח	ש"ס, לד-לו	ח	עא	צג
ו	כט	קכט	חזרה	ח	עב	צג

התורה הנלמדת בחבורת 'תמימי דרך' העולמית: ליקוטי מוהר"ן, חלק ראשון, תורה ג.

אמר רבינו הקדוש: 'רציתי שהענין שלי יתפשט בלבבות האנשים המתמידים בעבודתם כאנשי ליטא!' (שיח שרפי קודש ז"ב, סימן נ"ר)

דע מה שתשיב – תשובות ל'מקורב' המרי!

דרך ברסלב בעבודה ה'

שאלה:

יצא לי לשמוע פה ושם רעיונות מתורת ברסלב, ובאופן כללי אני נהנה מהדברים, אולם בכל אופן הייתי רוצה לשמוע הגדרות כלליות יותר מהי תורת ברסלב, ומהו המסר שלה. אולי תוכל לנסות להגדיר לי את הדברים?

תשובה:

תורות ועצות

ראשית, צריך לדעת שכאשר אנו מדברים על תורת ברסלב אנו מדברים על שני חלקים שהם אחד: תורה רעיונית עמוקה, ותורה מעשית שהיא דרך חיים כפשוטו. שני החלקים הללו נקראים בתורת ברסלב בשם 'תורות' ו'עצות'.

התורות שלומדים בספרי ברסלב (בעיקר בספר 'ליקוטי מוהר"ן' ומפרשיו ובספרו הגדול של רבי נתן 'ליקוטי הלכות') שייכים לרובד של חלק הנסתר שבתורה הנקרא 'פנימיות התורה', אבל באופן שהדברים שייכים לכל אחד ואחד, כי תורת החסידות מיסודו של הבעל שם טוב נ"ע גורסת בפנימיות התורה היא דבר ששייך ומוכרח לכל אחד ואחד ממש, לכל אחד במקום שבו הוא נמצא.

וזהו אחד הדברים שעובדי ה' פנימיים המחפשים לזכות לדעת פנימית ועמוקה בעבודתם – מוצאים בברסלב, בתורות אלו הם מוצאים אור נפלא של 'פנימיות התורה' באופן ששייך לעבודת ה' אצל כל אחד ואחד לפי בחינתו ודרגתו, והזוכה ללמוד בספרים אלו בעיון זוכה לדברי תורה שמעניקים לו דעת נפלאה, כי זה סוג דברי תורה שלא יוצאים מהם רק עם העניין המסוים שאותו למדת עכשיו, אלא הם דברי תורה שהם בבחינת 'הקדמות' כלליות, שפותחים את העיניים לראות אחרת כל דבר בעולם – הן בעבודת השם, לראות את החשיבות של כל דבר וכו', והצורך וההכרח בקשיים והיסורים וכיוצא בזה, וההכנה שאינם דבר של בדיעבד, והן בענייני העולם, אפילו בגשמיות העולם, מקבלים עיניים להסתכל על דברים ממבט קצת יותר גבוה, יותר אמיתי, ומבינים איך שום דבר אינו סתם, וכמוכן יש בזה אין סוף דרגות, ובכל דרגה של דעת שמשיגים זוכים מתוך זה לדרגה נוספת של אמונה גם כמה שלא משיגים, כי רואים כמה אנו לא מבינים כלום.

על כל פנים זהו עניין אחד של התורות, שזה ענין של 'דעת', ובאמת רואים שאפילו אנשים פשוטים שעוסקים בתורת מוהר"ן, בדרך כלל יש להם חידושים נפלאים מאוד, כמוכן שזה לפי בחינתם ומדרגתם, אבל על כל פנים השכל נפתח להם, וגם אנשים פשוטים נפתח להם אור הדעת וזוכים לחדש חידושי תורה נפלאים על פי הקדמות שלומדים בליקוטי מוהר"ן וליקוטי הלכות.

ובנוסף לכל זה ישנם גם את ה'עצות' שלפי האמת הם דבר אחד עם התורות, כי גם הם אותו אור של פנימיות התורה, אבל בהתלבשות נוספת שמגיעה למדרגה של 'הלכה למעשה' ממש, שכן מהחלק של ה'תורה', הלימודים והביאורים שלומדים ומבינים דברים בתורה ובעולם, יוצא הלכה למעשה שהם עצות פשוטות ונפלאות, אשר מצד אחד נמשכים ממקום גבוה מאוד, וכמו שאמר מוהר"ן: 'כל הנהגה והנהגה שאני מצוה לעשות הוא סגולה, ותיקון, ומועיל על מה שעבר, ועל העתיד, ולאחר ההסתלקות של האדם, ולימות המשיח, ולתחיית המתים, ולעתידי לבוא', וכל הנהגות שציוה, אפלו הנהגות שהיו נראים כדברים פשוטים, לא היתה שום הנהגה על פי פשוט כי היה לו

זכרונו לברכה, בזה כמה וכמה סודות נסתרות ונוראות מאד. אבל לנו לא גילה שום דבר, רק ציוה לעשות הדבר בפשיטות והוא עשה בזה מה שעשה².

אבל מצד שני הם עצות נפלאות על כל דבר וענין בחיים, באופן שאדם שהולך עם העצות הללו עם דעת, יש לו הדרכה ברורה ונפלאה על כל תחום ותחום בחיים, עצות פשוטות מלאות הן והכמה, תמימות ושמהה, ואדם מתחיל לחיות חיים שמהים ומאשרים.

יחד עם זאת, בתורת ברסלב מודגש מאוד שתכלית הלימוד בספרי מוהר"ן, כמו גם בכל התורה כולה, היא להוציא מהדברים הלכה למעשה ולקיים את העצות שיוצאות מהם הלכה למעשה ממש. וזה מה שנותן גם לאנשים פשוטים שאין בכחם להעמיק בתורות שבליקוטי מוהר"ן, חיבור חזק לתורת מוהר"ן, על ידי קיום העצות. וכמו שכתב רבי נתן בהקדמתו לליקוטי מוהר"ן:

'כי גם אשר קצרה ידו להבין דברים עמוקים, גם הוא יוכל למצוא מרגוע ונפשו בדברי הספר הקדוש הזה, בדברי העצות הקדושות והמוסר הנפלא היוצאים מכל תורה ותורה, כפי אשר יאיר ה' עיני שכלו להבין כוונה הפשוטה שהכנים רבנו זכרונו לברכה בתורתו הקדושה. כי באמת כל דברי הספר הנורא הזה. הם השגות עליונות גבוהות ועמוקות מאד מאד עד אין סוף ואין תכלית, ונעלם ונסתר ונתלכש בהם דברים גבוהים ועליונים מאד אשר אינם מוזכרים כלל בתוך התורה כי אם בדרך רמז וסוד, וכל כתבי האר"י ז"ל ומאמרי הוזהר הקדוש ותיקונים וכל דרכי הקבלה הקדושה, כולם כאחד כלולים בדברי הספר הקדוש הזה. וכל תורה ותורה מדברת מכוונות מיוחדות מאיזה מצוה ומשעך מיוחד מה'עין חיים' בדרך נפלא ונורא מאד, כאשר עינינו ראו ולא זר אשר פתח עינינו והראה לנו לפעמים כטיפה מן הים מעוצם כוונתו, וכאשר הובא בתוך הספר לפרקים איזה רמזים בעלמא. כי כל תורה ותורה כלול מפרד"ם, ובכל אחד ואחד הן בדרך פשט הן בדרך רמז וכו'. ככולם יש בהם עמוקות גדול נפלא ונורא מאד.

אך עיקר כוונתו הקדושה הוא פירוש הפשוט שבכל תורה ותורה, כי לא המדרש הוא העיקר אלא המעשה, כמבואר כבר כמה פעמים שכל עיקר כוונתו הקדושה בכל תורה ותורה שגילה ובכל דבור ודבור שיצא מפיו הקדוש, הכל היה רק בשביל לזכות את ישראל להביאם לידי מעשה ישרה, לרמוז להם מרחוק ומקרוב להורות להם עצות ותחבולות עמוקות ונפלאות להתקרב להשם יתברך מכל מקום שהוא, כאשר יראה הרואה בעיניו אם ירצה להסתכל בעין האמת לאמתו, כי כל כוונתו הקדושה היה רק שנשתדל להבין העבודה והעצות היוצאים מכל תורה ותורה, ושנבקש מהשם יתברך ונשתמח לפניו יתברך ונשתדל לקיים ככל הכתוב בהם בפשיטות. ובה' בטחנו שכל מי שישים עינו ולבו היטב לדברי קודש הנאמרים בספר הקדוש הזה, יתלהב לבו ויפתחו עיניו ויכסוף וישתוקק מאד לעבודתו יתברך, עד אשר ישוב אל ה' באמת, בכל לבבו ונפשו ומאדו, ולב חזק כצור יזיו ממקומו, אם אבן הוא נימוח, אם ברזל הוא מתפוצץ. כאשר שמענו מפיו הקדוש ז"ל שאמר שמי שיסתכל בספר הזה בעין האמת, בודאי יהיו נפתחין אצלו כל גידי קשיות לכבו, ויהיה נעשה בעל תשובה גמור!.

המשך יבוא אי"ה בשבוע הבא.

אנחנו חיים כמו ילדים מאומצים – אצל אבינו שבשמים.

כל יום וכל רגע – אנו חיים תחת התחושה שאנחנו במבחק, ושקשר והאהבה שיש בינינו לבין אבינו שבשמים, מותנה ועומד. ביום שאתה טוב – הוא אוהב אותך, וכיום שאינך כזה – הוא פחות אוהב אותך.

וזה עוד במצב 'טוב'. במצב יותר גרוע – אנו משוכנעים שהוא כבר התאכזב מאתנו, ולא מי יודע מה מתעניין. הוא כבר לא 'בונה' עלינו לקבל נחת מי יודע מה. אז הקשר נהיה כזה קר ובלתי מחייב, ואנחנו מרגישים כמו יתומים בחיי האב.

יש כאן מסר מוטעה, שמגיע מהתחנה של 'המזן-עמלק'. לדבריו, אם אתה 'ישן מן המצוות' אז גם 'אלוקיהם ישן הוא'. ואתה כל הזמן אמור להחזיק את היד על הדופק, ולבדוק האם 'יש השם בקרבנו אם אין'.

וזו טעות קריטית! אתה לא 'בן מאומץ', אלא 'בן ביולוגי' – הוא לא יכול להתייחס ממך, ולא יכול להפסיק לאהוב אותך, כי אתה שלו. ועל כך עונה לך הקב"ה 'ועד זקנה אני הוא, ועד שיבה אני אסבול' – אין שינה, ואין זקנה, אין יאוש, ואין ריחוק, כי כל הדברים האלו שייכים בקשר 'תלוי' ובלתי מחייב, מה שלא ניתן לומר על הקשר שלנו.

פורים מזכיר לעצמך מי אתה. ומורה לך – להסיר את עצמך מ'רשימת התפרצה' של עמלק, בנימוק: 'לא רלוונטי...'

ליהודים יש 'ראש'!

מה הדבר הכי חשוב?

הראש כמובן. אם יש לך ראש – אתה קיים, ואתה מתפקד. אם אין לך ראש – אתה לא כאן.

אבל יש משהו יותר חשוב מהראש, בגלל שהוא נמצא 'מעליו'.

אינני יודע איך קוראים לזה, ואיך זה נראה, אבל כששותים יין – נמצאים שם. היין מרים אותנו 'מעל' הראש, ומשם אנו מסתכלים על הראש 'מלמעלה'...

וטובה אני בעיניו!

לא קל להיות ילד מאומץ.

יש לו 'כאילו' אבא ואמא, אבל רק כאילו.

יכול להיות שהם נותנים 'כדיוק' את מה שנותנים כל אבא ואמא, ויכול להיות אפילו יותר. לא חסר לילד המאומץ כלום, אבל עדיין – אין לו אבא ואמא אמיתיים. מה ההבדל?

ילד רגיל, שיש לו אבא ואמא ביולוגיים – יודע שהוא ילד 'שלהם', והם אוהבים 'אותו', אותו ממש – כמו שהוא. וכמו כל מה שהוא רק יהיה. הוא יודע שהוריו לעולם לא 'יתחרטו' על מציאותו, ולא יחשבו פעמיים אם להמשיך להחזיק אותו. זה בכלל לא נושא, הוא הילד שלהם והם ההורים שלו, נקודה.

הוא אמנם יודע שהם רוצים ממנו שיהיה ילד טוב, הם מצפים שהוא יתנהג כראוי, ומייחלים שירווח אותם נחת. הוא יודע שאם הוא לא יתנהג כראוי – זה יגרום להם צער, ואולי הם אפילו יענישו אותו. אבל הם ימשיכו להיות ההורים שלו, והוא ימשיך להיות הבן שלהם. כי האהבה ביניהם היא נתון שאינו מוטל בספק או במבחן.

לעומת זאת, ילד מאומץ – כל הזמן מרגיש 'במבחן'. הוא מרגיש כל הזמן כל הזמן צורך ל'רצות' אותם, להיות ילד טוב, ולהתנהג בסדר. ולא רק בשביל לשמח אותם או לגרום להם נחת, ולא רק כדי לא לצער אותם או להינצל מעונש, אלא פשוט כדי להישאר 'בן' שלהם.

הוא יודע שאין לו את הפריבילגיה לשחרר את הידיים והרגליים, ולדעת שיהיה מה שיהיה – הוא נשאר בן שלהם. לא. ממש לא. אין לו שום הבטחה כזאת, והם בהחלט יכולים ברגע מסוים להתחרט, או להפסיק לאהוב אותו.

והנפקא מינה – איננה רק כשהוא לא רוצה להתנהג כראוי, או ברגע של חולשה. אלא בכל רגע ורגע. גם כשהוא מתנהג טוב, וגם כשהכל בסדר 'פלום' – החיים שלו אינם אותם חיים, כי אין לו אבא ואמא אמיתיים, ולכן, אין לו קרקע יציבה, והחיים שלו אינם באותה רמה של כל ילד אחר.

חתונה

האם אפשר להתחתן כל יום?

מאחלים שלא יקרה לאף אחד... ובכל זאת – אפשר וצריך להתחתן בכל יום?

* * *

השמחה הגדולה ביותר בעולם – היא התונה.

כל כך הרבה כוחות משקיעים סביב התונה, וכל כך הרבה כספים; אולם גדול, סעודה משובחת, תזמורת, ושאר ירקות. מורחים להכין הזמנות, להזמין את הצדיקים ואת הנשמות שכבר נפטרו, בקיצור, הרבה רעש והרבה בלגן סביב להתונה.

בפשטות, לא מובן על מה הרעש, ומה השמחה הגדולה דווקא במעמד הזה. בפנימיות, יש בזה הרבה דברים נפלאים, עד שקבלת התורה נמשל ליום התונתו. אבל בין הפשטות לסודות התורה – יש נקודה פשוטה, שנוגעת לכל אחד.

החתונה, איננה מאורע חד-פעמי, אלא תהליך שמתחיל ביום החתונה וממשיך לאורך כל החיים. אדם שאינו נשוי אינו אדם, והוא חסר מכל טוב. כהן גדול שאינו נשוי אינו יכול לעשות עבודתו, ונדב ואביהוא שלא רצו לישא אשה – נענשו ומתו.

* * *

חתונה היא חיבור.

וזה מה שאנחנו אמורים לעשות כל יום וכל היום. לחבר 'אלינו' עוד ועוד דברים.

דברים שהם כבר חלק מאתנו, אין צורך 'לחבר' אותם, מה שנשאר לחבר הוא רק דברים שהיו עד כה נפרדים ורחוקים, ואותם יש לנו לקרב ולחבר.

כשאדם קם בבוקר, הוא לא קם כדי להיות מה שהיה אתמול, וכדי לחיות עם מה שכבר יש לו. בשביל זה הוא לא היה נברא עוד פעם ליום נוסף. הוא קם כדי להיות משהו חדש שמעולם לא היה, וזאת באמצעות דברים שמעולם לא היו לו.

בכל יום יש לימוד תורה חדש, מצוות חדשים, ומעשים טובים שמעולם לא עשה. ולא רק – כל ממוץ שאדם צובר, כל אוכל שהוא אוכל, וכל אדם שהוא יוצר אתו קשר – יש כאן חיבור חדש של משהו

וזה חשוב מאד. כי ה'ראש' חושב שהוא בעל הבית. הוא יודע שאתה צריך אותו ולא יכול בלעדיו, ולכן, הוא לוקח עליך 'בעלות'.

אז בדרך כלל זה טוב. חשוב מאד שיש בעל הבית, שלוקח אחריות על הכל – הוא בודק מה קורה בכל השטח, מחשב כל הזמן מה צריך לעשות, ודואג שהכל ייעשה על הצד היותר טוב. לפעמים הוא צריך לעורר על ליקויים, ולדרוש את תיקונם, ולפעמים אפילו צריך להעניש. עד כאן הכל טוב ויפה.

אבל לפעמים הוא פשוט 'חונק'. הוא דואג להזכיר לך כל הזמן מה אתה צריך לעשות, מה עוד לא סידרת, ומה עוד לא תיקנת. ואתה מרגיש שהוא כבר 'עולה על העצבים', ולא נותן לך אוויר לנשימה. באותו רגע הוא הפוך מ'בעל הבית' ל'אדון', ואתה הופך מ'חוסה בצילו' ל'עבד נרצע', וזה כבר לא טוב ולא יפה, ובכלל לא נחמד.

ולכן, חשוב מאד לדעת, שיש 'חלון' דרכו אתה עולה יותר גבוה ממנו, ומסתכל עליו מלמעלה... משם אתה כבר לא 'מקבל פקודות', אלא מוחיך אליו ואומר לו 'היי, מה שלומך?...

* * *

אז זהו, שזה לא בדיוק כך.

'זכה נעשה ראש, לא זכה נעשה רש'. היין מכיל בתוכו שתי אפשרויות סותרות. יכול להיות שאם תשתה אותו – תעלה 'מעל' הראש, אבל גם יכול להיות שתהיה 'מתחת' לרגליים... ואז, לא רק 'בעל הבית' יהיה מעליך, אלא כל עובר ושב ידרוך עליך, ואתה תאבד את כל המציאות שלך לגמרי.

ולכן, אנחנו מצווים שלא להתעסק עם הדבר הזה. לא לוקחים סיכונים מיותרים, ולא שותים יין. כך אתה יודע איפה אתה נמצא, ולא מוצא את עצמך זרוק ונרמס. זה אמנם מצריך התמודדות יומיומית, להיות תחת מרותו של 'הראש', ולא תמיד זה קל – אבל זה יותר קל מאשר להיות דרקומן, שאין לו 'ראש' אבל גם אין לו חיים.

אבל פעם בשנה – יש לנו את ההזדמנות. לא רק ש'מותר' לנו לעשות את הצעד הזה, אלא אנו 'היובים' לעשות אותו. כי אם לא נגלה את האמת על 'הראש' לפחות פעם בשנה – זה כבר יהיה בלתי נסבל. כפורים אנו שותים יין, ועולים 'מעל' הראש. לאחר מכן, כשהוא לוקח שליטה יותר מדי – אנו מזכירים לו שפעם אחת הוא היה 'למטה' ואנחנו 'למעלה', אז קצת פרופורציה...

* * *

ומה עם הסכנה?

כפורים אין סכנה. כי בין אם תהיה 'ראש' ובין אם תהיה 'רש' – התוצאה תהיה שווה. כי זה בדיוק המסר אותו אנו נדרשים להעביר אל אותו 'ראש'.

אל לך לחשוב, שלפי רמת 'התפקוד' שלנו, כך רמת האהבה של השם אלינו. לא ולא. בין כשיש 'ראש', ובין כשאין 'ראש' – מעל הראש או מתחת הרגליים, נקיים או מלוכלכים, נורמליים או משוגעים – הוא אוהב אותנו אותו דבר.

אם הבנת את זה – אתה יכול להתחיל לדבר, ואני אשתדל לשמוע... אם לא – אני לא רוצה לשמוע אותך יותר.

שעך עתה היה נפרד. ולא רק חיבור פיזי, אלא גם כל דבר שאדם מסתכל עליו באמונה, ומחבר אותו לה' – הוא לקח משהו רחוק, וחיבר אותו.

* * *

וזהו, במילה אחת – כל התפקיד שלנו: לחבר ולחבר ולחבר.

ואיך נדע את מה לחבר? איזה דברים מוטל עלי ואיזה מוטל על החבר שלי?! התשובה גם היא לקוחה מהחתונה. רגע קודם הקידושין, הכלה מסובבת את החתן, בסוד 'נקבה תסובב גבר', והרמז בזה הוא ברור: אל תחפש רחוק, אלא בדיוק את מה שנמצא לידך ומסביבך – את זה אתה צריך 'לישא', את זה עליך לחבר.

אלו הם היים אמיתיים, שמתחדשים כל הזמן, ומחדשים את הכוחות בכל רגע מחדש. טעמו וראו.

המשך מעמוד ב

והיינו, שהבעל דבר יש בכוחו וברשותו, לדמות כאילו יש בחירה בין 'האמת והנכון' לבין 'הנעים והטעים'. וכביכול אומר: אם רצונך לבחור בחיי אמת, ניהא, אך שם הכל שחור-לבן. אם רצונך והיינו, שהבעל דבר יש בכוחו וברשותו, לדמות כאילו יש בחירה בין 'האמת והנכון' לבין 'הנעים והטעים'. וכביכול אומר: אם רצונך לבחור בחיי אמת, ניהא, אך שם הכל שחור-לבן. אם רצונך בצבעים ובטעמים, בהכרח עליך לוותר על האמת. אך באמת, כל הצבע, הטעם המראה והריח – אין מקורם אלא בחיות אלוקית, והם נמצאים רק בצד האמת.

ואת זה מגלה הקטורת. בחז"ל מבואר שהעיונים שביריחו היו מתעטשות מריח הקטורת, וכלה שבירושלים לא הייתה צריכה להתבשם מחמת ריח הקטורת. והנה, עומד אדם ומתלבט בין הקדושה לבין ההנאה, והנה עולה באפו הנאה נפלאה כזאת, והוא מגלה שהיא בעצמה מגיעה מהקדושה... אין לך 'בירור' גדול מזה, שמברר את החיות שבין הקליפות, ומגלה שכל החיות הזאת הוא רק משום שהוא מחובר למקור החיים.

ולכן, יש בקטורת י"א סממנים, ולא עשרה. ואחת מהם היא 'הלבנה' שאין בה ריח טוב אלא ריח רע. כי הקדושה היא 'עשרה', והקליפות הם 'מותרות' שאינן נצרכות אלא נדבקות, כמו השערות, הציפורניים ושאר המותרות שבגוף, שאינם מועילים כלום וצריך להיפרד מהם. אלא שקשה להיפרד מהם מחמת שנדמה שיש בהם 'משהו', אך הקטורת מגלה שהסממן הי"א אינו אלא 'הלבנה' שאין בה אלא ריח רע, וממילא אפשר להיפרד ממנה.

על הקטורת נאמר 'קטורת ישמח לב', כי היא מחברת את כל המקומות הרחוקים והמנותקים אל מקור החיים, ובוה מתגלה שלימות השמחה.

ביאור הפרשה

הטא העגל היה 'עבודה זרה', שבוה ניתקו את עצמם ואת העולם ממקור החיים, ובטלו את השמחה הגדולה של קבלת התורה. התיקון לזה היה המשכן, ויום התיקון היה יום השמיני שבו הוקם המשכן ובו הוקרבו הקרבנות שהם תיקון על העגל, ואז היה שמחה גדולה בכל העולמות.

אמנם, נדב ואביהו – שבחרו בפרישות ולא רצו לישא נשים, ניתקו בין השמחה לבין היגון ואנחה, והשאירו את היגון ואנחה בשליטה. ולכן, לא היה בכוחם להקריב את הקטורת, ואדרבה, לא רק שלא 'קשרו' בזה את המלכות-השכינה למקורה, אלא הפרידו אותה ועשו אותה 'זרה'. ואז, שלטה בהם העצבות שהיא המוות, ודווקא היום השמיני שהוא יום השמחה נעשה עבורם 'זיהי' שהוא צער.

ולא רק שלא היה בזה ערבוב השמחה, אלא אדרבה – בזה הבינו כולם גודל נחיצות השמחה, ושצריך ואפשר להפוך כל יגון ואנחה לשמחה. וזה בעצמו היה שלימות השמחה, ולכן נצטוו אהרן ובניו שלא להתאבל כלל. והוזהרו מיד על שתיית יין, כי היין הוא זה שמנתק את האדם מהעולם, ונוטל ממנו הכח לחבר את היגון ואנחה אל השמחה.

ומיד לאחר מכן, באה פרשת האכילה. כי כעת מובן גודל העבודה שיש בעניין האכילה, וכמה נפקא מינה שיש בין אכילה של כשרות, שמבטל את היגון ואנחה והופכו לשמחה, לאכילה שאינה של כשרות. ולא כפי הנראה, שאם כבר אוכלים – מה זה משנה מה אוכלים...

* * *

ובכל זה יש עוד הרבה להאריך ולהרחיב, בפרט לעובדא ולמעשה. וכן יש לבאר בזה עניין פרה ארומה. וכן עניין החמץ והמצה, ויציאת מצרים, אך אין כאן מקום, ותן לחכם ויחכם עוד.

ליצירת קשר, לתרומות, להנצחת שם, לקבלת הגליון באימייל, למוקדי התפצה, ולפרסום בגליון פנו לקו 'המקורבים': 077-31-40-331 והשאירו הודעה בשלוחה: 72 או לאימייל: E0773140331@GMAIL.COM

* * *

ניתן לתרום (וכן לקבל את הגליון עד לביתכם) דרך מכשירי 'קהילות' בכל רחבי הארץ; וכן דרך קו 'קהילות': 0732757000 בשלוחה: 11318 (בכל האופנים יש לציין: עבור גליון המקורבים, וכשהתרומה היא דרך הטל' יש להשאיר הודעה לאחר מכן בקו המקורבים הנ"ל בשלוחה 72 על סף התרומה, ושהיא מיועדת לעלון זה) תזכו למצוות!

* * *

נשמח לקבל כל תרומה לכתובת האימייל הנ"ל עד יום שני בערב בצירוף שם מלא ומקום עיר! (אפשר שם וכתובת בדוויים, ולציין זאת). עם זאת, אין התחייבות שהדברים יפורסמו, ואין לראות באי-פרסומם שום צד פגיעה (ותכנו הרבה סיבות, גם טכניות), בהצלחה!!

המקור בנים

בפ"ד גליון כז' פרשת תזריע – החודש תשע"ט

גליון שבועי להניחי הישיבות בני התורה המקור בנים לאורו של רבינו הקדוש מוהר"ן מברסלב זיע"א

מאמר בפנימיות הפרשה, משרשי הדברים עד לעובדא ולמעשה

הדשרני קרבתי

תיקון האדם

ב. טומאת יולדת: לדברי הרמב"ן, היא 'ניקוי המותרות', ובתחילה הם דמים ממש ולכן היא טמאה, ולאחר מכן, כבר אינה טמאה אבל עדיין צריכה להוציא תמיצת הדמים, והליחות העכורות המעופשות הבאות מתמיצת הדם, ולכן עדיין אינה טהורה למקדש ולקדשים. והמובן לכאורה, שיש באדם עכירות גשמית שמרחיקה אותו מהקדושה, ויש בזה שלשה דרגות: לפעמים דרגה של טומאה ממש, לפעמים דרגה של טהרה אבל עדיין לא של קדושה, ורק כשנקי ומוזכך לגמרי יכול להגיע גם לקדושה.

ג. מצות מילה: באור החיים מבואר שהטעם לכך שהוזכר כאן שוב, הוא כדי ללמד שמילה דוחה שבת (ראה בדבריו כמה ביאורים בזה). והטעם שהמילה ביום השמיני: א. כדי שיהיו גם אביו ואמו שמחים, ולכן הוא שייך ומקושר לעניין שבעת ימי הטומאה. ב. כדי שיהיה כוחו חזק ובריא, והיינו כדי שיעבור עליו שבת שנותן בו את הכח ההיוני.

ביאור הפנימיות

בדברי חז"ל הקדושים – שהובאו בדברי רש"י – מובן שבפרשה זו מתגלה יסוד מהות האדם, ומרכז תפקידו בעולם, וכפי שמבאר זאת רבי נתן, כדלהלן.

וכדי לבאר העניין, יש להקדים שני מאמרי חז"ל הקדושים, השייכים לפרשה זו. הראשון – יצירתו של האדם לאחר כל הבהמה והחיה, לומר לך, זכה – הוא שולט בכלם, לא זכה – יתוש קדמו. ובפשטות הכוונה היא לעוררו לענווה ושפלות, אך בפנימיות מתבאר כאן מהות עבודתו.

השני – שאל מורנוסורופוס הרשע את רבי עקיבא, אם הקב"ה חפץ במילה מפני מה ברא את האדם ערל. הביא לו שיבולים וגלסקאות, והראה לו שאמנם בתחילה נבראים שיבולים אך אינם ראויים לאכילה רק על ידי בני אדם. וצריך להבין מה היה כאן הוויכוח.

האדם – תיקון הבריאה

והביאור הוא כך. האדם, נברא במהותו שלם ומתוקן, ולכן הוא נברא ללא ערלה, כי הערלה אינו חלק מהאדם השלם, אלא אדרבה – מום וחסרון. וכמו כן, כל הפרטים בעולם היו שלמים ומוכנים ולא היה צריך להכין אותם ולתקנם, כמו שאמרו חז"ל שהיו מלאכים צולים לו

פרשת תזריע היא הרביעית בסדר ויקרא. פרשה זו יחד עם פרשת מצורע – עוסקות בעניין טומאת צרעת ותיקונה, וכן בכל סדר טומאת האדם וטהרתו. השייכות של הפרשיות הללו לחומש זה, היא לכאורה משום שיש בהם קרבנות, אמנם כפי שיתבאר יש בהם יסודות בעצם בניין האדם.

בתחילת הפרשה, קודם פרשת המצורע, יש עוד פרשה שנראית כפתחה או כהקדמה לפרשת המצורע, והיא פרשת טומאת יולדת. פרשה זו לכאורה אינה על מקומה, כי רק לאחר סיום עניין המצורע, נכתבו כל הפרשיות העוסקות בטומאת איש ואשה, בטומאת היוצאת מגופם, כגון נדה זכ וזבה וכיוצא, ולכאורה הפרשה הזאת שייכת לשם ולא לכאן.

וכפי הנראה, שיש חשיבות מיוחדת להופעת פרשה זו דווקא כאן, ויש בזה לימוד חשוב בעצם מהות האדם, קודם שעוסקים בעניין המצורע, וקודם שעוסקים כלל בשאר הטומאות שבאדם.

התמיהות בפרשה

א. בעניין טומאת יולדת: א. לכאורה לידה היא מצב של תיקון, ואם כן, מדוע יש בה טומאה. ב. מה מהותם של ימי הטוהר, בהם היא אמנם מותרת לבעלה אך אסורה להיכנס למקדש ולאכול בקדשים, כמו טבול יום. ג. מדוע יש הבדל בכל זה בין לידת זכר ללידת נקבה.

ב. 'זביון השמיני ימול בשר ערלתו': א. מה עניין מצוה זו לכאן, והרי כבר נתבאר פרשה שלמה בעניין זה בפרשת לך לך. ב. מהו הלשון 'זביון השמיני' כאילו הוא המשך לשבעת ימי הטומאה. ג. מדוע מילה הוא דווקא ביום השמיני ולא ביום הראשון.

ג. מה עניין פרשה זו לכאן, בין פרשת המאכלות לבין פרשת מצורע.

ביאור הפשט

א. מקום הפרשה: בדברי רש"י מבואר שאחר שנתבאר תורת הבהמה והחיה, נכתב תורת האדם. כשם שיצירתו הייתה אחר כל הבהמה והחיה. ועדיין צ"ב מדוע נקט בשביל זה בדווקא פרשת יולדת, כאשר בשאר בעלי חיים לא נכתב עניין 'לידתם'. וגם מה בא ללמדנו בכך שנכתב 'אחר' כל בהמה וחיה.

בשר ומוזגים לו יין. וכן יהיה גם לעתיד שיגדלו גלוסקאות מוכנים על העצים (שבת ל).

אמנם, לאחר החטא שבו נעשה תערוכת טוב ורע, התכסה האדם בערלה, וזה מרמו שיש עליו לעמול ולתקן את העולם. ולכן, גם אחר שזל את הערלה, עדיין בנו נולד עם ערלה, כי נעשה בטבע האדם הצורך וההכרח להתייגע כדי לתקן. ולכן, גם הגלוסקאות גדלות כשיבולים וצריך לתקנם עד שיהיו ראויים לאכילה.

מילה ופריעה

והנה התיקון הוא על ידי מצות מילה, ובמילה יש שני חלקים: מילה ופריעה. כלומר, את 'עור הערלה' צריך להתוך ולהסיר לגמרי. ואת 'עור הפריעה' צריך להפריד לשניים, והוא נשאר מחובר לגוף אלא שפורעים אותו מעל גבי העמרה.

ויש בזה שני חלקים של תיקון. יש בעולם חלקים של רע וטומאה, שהם שלשת הקליפות הטמאות; ענן גדול, רוח סערה, ואש מתלקחת [שרומזים על שלשה מיני רע, ימין שמאל ואמצע]. ואת החלקים האלו צריך להכניע ולבטל לגמרי, והם כל העבירות והאיסורים שבתורה, שעל ידי שמתרחקים מהם ואין עוסקים בהם כלל – מכניעים אותם לגמרי.

והחלק השני, הוא החלק שאינו רע גמור, אלא דברי רשות שמעורבים טוב ורע, והוא קליפת נגה שמעורב טוב ורע. ובדברים האלו, אין צריך להתנזר מהם לגמרי, אלא להפריד בין הטוב לבין הרע. דהיינו שלא לעשות אותם 'סתם' ומתוך ריחוק וגשמיות, אלא לחפש את הפנימיות שבהם, והדרך לעבוד בהם את השם יתברך.

ושני החלקים האלו ישנם גם בעניין הלידה. כי אמנם הלידה היא מצב של תיקון, אבל מחמת היות האדם מעורב טוב ורע, ומוטל עליו לעסוק בתיקון – לכן גם לידתו מלווה באותו בירור, ויש בה את שני חלקי התיקון; בתחילה, יש טומאה גמורה שאז צריך להתרחק ממנה לגמרי, ואחר כך, יש מצב של 'טוהר', שהוא מעורב טוב ורע, ולכן עדיין אינה יכולה לבוא אל הקודש.

יום השמיני

והנה, לכאורה אם האדם צריך לתקן את עצמו – היה צריך לעשות כל זה כבר ביום הראשון, ולא להמתין ליום השמיני כדי למולו. וקושיא זו יש גם להקשות על ארץ ישראל והתורה. ארץ ישראל לא ניתנה מיד לאברהם, אלא הייתה קודם תחת יד שבעה אומות, ורק לאחר מכן ניתנה לישראל. וכן התורה לא ניתנה ביום הראשון של הבריאה, אלא לאחר עשרים וששה דורות, ושניהם פלא; כי אם התורה היא החיות של העולם, איך התקיים העולם באותם עשרים וששה דורות, וכן ארץ ישראל, איך יכלה לסבול את טומאת האומות בכל אותו הזמן שהייתה תחת ידם.

התשובה היא, שיש בזה סוד עמוק, הנקרא 'אוצר מתנת חיים'. כלומר, הן אמנם שהאדם חייב להיות מהול ומתוקן, וכן אמת שהתורה היא קיום העולם, וארץ ישראל היא מקום קדוש שאינו סובל טומאה. אבל דווקא משום כך אין קיום לעולם, כפרט לאחר חטא אדם הראשון שנעשה מעורב טוב ורע. כי אם כך, מיד ברגע שהאדם מקלקל הלילה את קדושתו, אין לו קיום, וכן אם ייעשה בארץ ישראל דבר שאינו לפי קדושתה, מיד היא תקיא אותו, וכן כשהאדם בטל מן התורה – אפילו מחמת הכרה – לא יהיה לו קיום.

ולכן, יש אוצר 'מתנת חיים', שכביכול מקיים את העולם בכל אופן, יהיה איך שיהיה. ולכן המתין הקב"ה עשרים וששה דורות [שכנגדם אנו אומרים עשרים ושש פסוקים 'כי לעולם חסדו'] קודם קבלת התורה, וכן מסר תחילה את ארץ ישראל לכנען, וכן צוה להמתין שבעה ימים קודם המילה – כדי לגלות על ידם את אותו אוצר של מתנת חיים, ובכך ידע האדם, שגם אם נפל הלילה – עדיין לא אבדה תקוותו, ועדיין יש לו קיום, ודווקא על ידי כך יוכל להמשיך ולעסוק בתיקונו.

ויותר מכך, על ידי המצבים הללו, שבהם מוכרחים להתקיים על ידי אותו 'אוצר של מתנת חיים' – ממשיתים קיום גם לכל העולם. כי הרי כל העולם אין להם את הכח של הברית, ולא את הכח של התורה, ואם כן, הקיום שלהם הוא רק על ידי 'מתנת חיים', אך גם לזה אינם זכאים, ובשביל זה עשה השם יתברך שכל אדם חייב להיות לפעמים בטל מהתורה, ואז הוא שואב את היותו מהאוצר של מתנת חיים, ובזה הוא ממשיך זאת לכל העולם.

יצירתו של האדם

לכך נוצר האדם לאחר כל הבריאה. לומר לו: א. תפקידך הוא לתקן את כל העולם, אם לכתחילה – על ידי שלא תחטא, ובכך תשאיר את העולם על תיקונו. ואם בדיעבד – שגם אם תחטא הלילה, לא תיפול בדעתך, שהרי היתוש קדם לך – ולמרות שאין לו שום זכויות יש לו קיום, על ידי אוצר מתנת חיים, ואם כן, גם אתה יכול להחזיק מעמד על ידי אותו אוצר, ואדרבה, בכך אתה ממשיך את אותו האוצר גם לאותו יתוש ולכל העולם.

וכל זה נכתב קודם לפרשת מצורע, ולשאר הטומאות. כי הפרשה הזאת מדברת מהמצב של התיקון, בו האדם עוסק לתקן את עצמו ואת העולם, ורק לאחר מכן מדברת על מצב בו אדם מתעסק עם קלקול, כמו טומאת צרעת, וטומאת נדה וזב וכדומה. זאת ועוד, רק לאחר שנתבאר היסוד שיש אוצר של מתנת חיים, יכולים לדבר על מצב של קלקול, ולחזק את האדם שלא יתייאש אלא יידע שיש אוצר של מתנת חיים, והוא יכול לתקן הכל.

התורה הנלמדת: ליקוטי מוהר"ן, חלק א' תורה ג'.

הערות וביאורים ||| פניני הערות וביאורים לפי סדר מהלך התורה

אפשר להסתכל על כל דבר בעולם מתוך הסתכלות של שמחה ושירה, שזה בחי' הניגון הכשר, ואפשר להסתכל על כל דבר בצורה שלילית ולראות רק את החסרונות והרע שבעולם, שזה עיקר בחי' הנגון הרשע [שהוא בחי' עמלק] שמכנים לאדם בלב קרירות וחלישות הדעת וחסרונות וכיוצ"ב, וזה עיקר עבודת האדם להיות דבוק בניגון דקדושה ולהינצל מהניגון של הרשע שמקשה מאוד ומוזיק לעבודת הבורא [ולכן מוכרח כ"כ העצה והתיקון שיוכל לשמוע את הניגון של הרשע ושלא יזיק לו, כי אם כפשטות הלשון שהכוונה רק לניגון כפשוטו, מה לנו לעצה בזה, שימנע האדם מלשמוע את הניגון הזה ודי לו, ואף שיש מקום ליישב שקשה להינצל מזה אבל על-פי הנ"ל הדבר מבואר כמין חומר, כי באמת אין שייך שלא לשמוע את המנגן הרשע שמתנגן לו בלבו של כל אחד ואחד, ועל כן אנו מוכרחים לעצה ותיקון איך להינצל מהמנגן הזה].

מקור לזה ממוהרנ"ת בעניין החמין שהוא בחי' הניגון שאינו כשר

ודבר זה אנו למדים בפירוש מדברי מוהרנ"ת (בהל' אפטרופוס ה"ג אות ג) בבואו לבאר את החילוק בין מצה לחמין, שמבאר מוהרנ"ת שהמין הוא העיסה שנכנס בה הירוח' של העולם, שזה בחי' הקול והניגון שאינו כשר, ובפסח אנו צריכים להיזהר מזה מאוד כי עוד לא קיבלנו את התורה שבעל פה שהיא עיקר העצה להינצל מהניגון שאינו בקדושה, ומבואר בפירוש שהניגון אין הכוונה רק לניגון ממש אלא הירוח' של העולם היא היא עיקר הניגון הזה.

וז"ל מוהרנ"ת שם: 'כי תחלוק שפין חמין למצה הוא רק מה שחמין בנפיקה ומצה נאפית מיד בלשנתנו מים על העפה ואין מניחים אותה לעלות בנפיקה, הינו שחמין שולט בו האויר והרוח תרבה על ידי שפשהין אותו שעל ידי זה עולה בנפיקה שהוא על ידי האויר והרוח. אבל מצה אופין מיד ואין מניחין שישלט בו האויר והרוח שיעלה בנפיקה, כי האויר והרוח הוא בחינת הקול כי כל הקולות הם על ידי האויר פידוע ועל כן עכשו בפסח בשעת יציאת מצרים שאנו צריכין לצאת ממלכות הרשעה שעקר התקון על ידי הכנעת קול דסמרא אחרא, ולהעלות קול דקדושה בנ"ל. על כן אסור עלינו עתה לאכל חמין חם ושלום, כי אנו צריכין לשמר את העפה מחמין שלא תשלט שם האויר והרוח של העולם שמשם תוצאות הקול שלא נודפך עדן מטמאת וזחמת מצרים, כי הנאלה היתה שלא על ידינו כי אם באתערותא דלעלא לבד, פמוכא, כי עדן לא קבלנו את התורה ועל כן עתה אנו צריכין לשמר העפה מאד מאויר העולם שאינו מוזף עדן שמשם הקול דסמרא אחרא שזה העקר שאנו צריכין לתקן עתה בנ"ל, על כן צריכין להזהר מחמין מאד בכל יראה וכל ימצא מחמת ששם נאחו ביותר אויר העולם שלא נודפך עדן שעל ידי זה העפה מתחמאת בנ"ל.

פי עקר תקון קול הנגינה הוא על ידי עסק התורה שבעל פה בלילה, כמו שמבאר שם ועתה עדן לא קבלנו את התורה ואין בנדינו

אמר רבה בר בר חנה: לדידי חזי לי ההיא אקרוקתא דהוי באקרא דהגרוניא, ואקרא דהגרוניא במה חזי שתיין בתי, אתא תנינא פלעה אתא פושקנצא ובלעה לתנינא, ופלוק יתיב פאילנה. תא חזי במה נפיש חיליה דאילנא.

רש"פ"ם: אקרוקתא - צפרדע: באקרא דהגרוניא - גדול היה באותה קרף: ואקרא דהגרוניא במה חזי שתיין בתי - תלמודא קאמר לה: אתא תנינא - רבה קאמר לה: פושקנצא - עורב נקבה:

הנה מי ששומע נגינה ממנגן רשע, קשה לו לעבודת הבורא. ובששומע ממנגן כשר והגון, אזי טוב לו, כמו שיתבאר.

כי הנה קול הנגינה נמשכת מן הצפרים, כדאיתא במדרש (ויקרא רבה, טז): מפני מה מצרע טהרתו תלוייה בשתי צפרים היות טהורות? יבוא קלניא ויכפר על קלניא. פי נלקח מחמת קולו שדבר לשון הרע. נמצא, מי שהוא כשר, נמשכת הנגינה שלו מן השתי צפרים היות טהורות. וכתוב בזהר (ויקרא נג), שהשתי צפרים הנ"ל, יונקים מאתר דנביאים ונקיון. לכה נקרא המנגן חזן מלשון חזן, הינו לשון נבואה, פי לוקח הנגינה מאתר דנביאים ונקיון.

ובששמנגן הוא רשע, אזי הוא לוקח הנגינה שלו מצפרים אחרות שבקלפת. וכתוב בזהר: כי הצפרים שבקלפת יונקין מדי המלכות. וכד אתפלג ליליא בדין ברוזא פריז: "בצפרים האחרות פפה בהם יוקשים בני אדם".

עוצם מעלת ובה הניגון

הנה רביז"ל מגלה לנו כאן את עוצם מעלת הניגון דקדושה ששרשו מצד דנביאין ינקין, ולעומת זאת את עוצם כח הניגון שאינו בקדושה להזיק לעבודת הבורא ואלא שיש עצה לזה והוא הלימוד בתורה שבעל פה בלילה לשמה וכפי שיתבאר לקמיהו.

והנה בוודאי אין מקרא יוצא מידי פשוטו, היינו הניגון כפשוטו שיש לו כח גדול מאוד לטוב ור"ו להיפך, כי מעלת הניגון גבוהה ועצומה מאוד מאוד, וכלשון מוהרנ"ת (בהלכות אפטרופוס הלכה ג אות ד): 'עקר ההתקרבות והדבקות של איש הישראלי לה' יתברך הוא על ידי קול נגון דקדושה, פידוע גדל מעלת הנגינה לכל מי שרוצה לדבק את עצמו בה' יתברך, פי הנגינה יש לה כח גדול להמשיך את האדם לה' יתברך, ועל כן לעתיד לבוא שאז יהיה עקר ההתקרבות והדבקות לה' יתברך שזה יהיה עקר הקבול שכר, אז יתער שיר ונגונא בעלמא, כמו שאיתא בזהר וכמו שכתוב, תבואי תשוירי מראש אמונה, וכמבאר בפסוקים רבים, פי עקר ההתקרבות והדבקות הוא על ידי קול נגינה וכמוכן בדברי אדונינו מורנו ורבינו לברכה בכמה מקומות.

כל העולם הוא בבחינת ניגון

אמנם מתוך התבוננות בכללות המאמר ובדברי מוהרנ"ת, אנו למדים שאין הכוונה רק לניגון כפשוטו, אלא שכל העולם כולו הוא בבחינת ניגון, כי ניגון הוא בחי' ההסתכלות על כל דבר בעולם, כי

איש ולויות", בזמן שישראל עושיין רצונו של מקום. ומבואר שהמשמעות של הניגון הוא החיבור של העולם לה' בבחינה של פנים בפנים, ולא רק ניגון כפשוטו ויבואר עוד שם בעז"ח.

זהו בעצם המשמעות של כל ניגון

ובאמת זה עצמו ג"כ המשמעות של ניגון, כי הכח החזק והמשמעותי של ניגון הוא זה עצמו שזה לא סתם עניין מסויים מוגדר, אלא 'רוח' שמרימה את כל האדם, או להיפך מורידה אותו, כי זה נותן הרגשה פנימית של חיות, מצד הטוב או מצד שלהיפך, ולכן כל הרוח של העולם הוא בבחינת ניגון, כי זה עצמו מהותו של ניגון, כי יש את עצם המעשים והעניינים שעוברים על האדם, ויש את ההסתכלות הפנימית איך האדם מסתכל על זה שזהו הכח של ניגון ונבחהמשך יתבאר שזה בחינת ייחוד קול ודיבור שזהו שלימות הניגון].

עיקר הניגון הרע הוא בבחי' לשון הרע

ובזה מומתק מאוד מה שרבינו מביא בתחילת המאמר את עניין הלש"ר שהוא בחי' הניגון של המנגן רשע, ומביא בזה רבינו את הצפרים שהם שורש עניין הניגון, כי אכן זה עיקר בחינת המנגן הרשע, הבעל לש"ר שמדבר רק רע ורואה רק את החסרונות [וזה עצמו עיקר הרוח סערה של העולם כמבואר בליקו"מ סי' לח].

על הפרשה ||| פנינים על פרשת השבוע

שהיא שלימות הניגון דקדושה, כי שלימות הניגון הוא דייקא ע"י עליות וירידות וכמבואר בליקו"מ (סי' נד) באריכות.

טומאת צרעת תלויה בכהנים

ובהמשך הפרשה מבואר עניין טומאת צרעת שבאה על לש"ר שהוא עיקר בחינת הניגון הרשע וכמבואר בפנים, ועל פי זה יתבאר מה שעניין טומאת נגעים לכהנים, ולכא"ו הוא עניין פלאי שהרי אין לזה שייכות לעניין הקרבנות [ובאמת בגמ' יומא (מב ע"א) ושאר מקומות מבואר שעניין זה של טומאת נגעים הוא דבר חידוש שמצינו עניין שאינו קרבנות ואעפ"כ גזה"כ הוא דבעינן כהנים], ועל פי דברי רביז"ל יאיר הדבר כמין חומר כי עיקר התיקון שצריך להאיר לבעל לש"ר הוא להוציאו מבחי' הניגון של הרע והרשע ולהכניסו אל הניגון דקדושה, ועניין זה היה עיקר עבודת הכהנים כי עיקר בחינת הקרבן הוא בחינה זו של תיקון הניגון דקדושה, בחי' בירור רוח הבהמה להכניסה אל הקדושה וכמבואר בדברי מוהרנ"ת בהל' אפוטרופוס ה"ג אות ז הובא לעיל בפר' ויקרא], ועל כן נמסר עניין זה דייקא לכהנים [ובזה מוכן גם מה שעניין זה נכנס בתורת כהנים].

לתקן ולקבץ הקול בעצמנו רק מן השמים המל עלינו והשמיענו הקול דקדושה על ידי משה רבנו, דהיינו כל הנבואות שנבא לנו במצרים שמשם קול הנגינה דקדושה פנ"ל ש"על ידי זה היתה הגאולה פנ"ל, אכל מהמת שעדיין לא קבלנו את התורה ולא זכינו בעצמנו עדין לקבץ ולקבץ את האויר בשלמות שמשם כל הקולות, על כן עתה אנו צריכין לשמר עצמנו מהמין מאוד מהמת שיש בו שליטת אויר העולם שלא נודבדב עדין פנ"ל רק אנו צריכין לאכל מצה שאנו שומרים אותה מאד שלא תשלט בה אויר העולם, רק תקף פשבא מים על העפה אופין אותה מיד. ועל ידי זה שאנו שומרים את המצה ואין מניחין אויר העולם לשלט בה על ידי זה אנו בורחין מכל וכל "מאוירא דהאי עקמא שיש שם אהיות הקול דסמרא אחרא", רק אנו זוכין לקול נגינה דקדושה שהם שיר והלל נגון וזמרה לה' ותברך ש"על ידי זה היתה עקר הגאולה, פמו שכתוב: השיר יהיה לכם כליל התקדש ה' פנ"ל.

מקור נוסף לזה מהמשך המאמר

וכמו כן יש ללמוד את הדברים מהמבואר בהמשך התורה בביאור המשנה של 'עשה לך רב וקנה לך חבר', ומפרש רבינו וז"ל: 'פי על ידי ששומע הנגינה פנ"ל, הוא מתקן בגין המלכות שלו, וזה 'עשה לך רב', היינו שיתקן בחינת מלכות, וזה על ידי 'קנה לך חבר', היינו על ידי קנה, שהקול יוצא ממנו. שמהבר השני פרוכים להיות פנים בפנים כ"מער

טומאת יולדת

הנה בתחילת הפרשה מבואר עניין טומאת יולדת, ובהסתכלות פשוטה הרי הדבר פלא והפלא, איך ייתכן שנשות ישראל הצדקניות שמוסרות נפשם לסבול צער העיבור וצער הלידה, הכל כדי להביא עוד נשמה לעולם, ודווקא כשכבר זוכים להמשיך את הנשמה לעולם כעת באים ימי הטומאה.

אלא שזהו בחינת מה שמבואר במאמר זה שבהכרח נמצא המנגן הרשע בעולם, וא"א להתחמק ממנו, כי באמת דייקא ע"י זוכים לבוא לשלימות התיקון, שלימות הניגון דקדושה, שהוא בחי' גילוי מלכות ד' בעולם, בבחינה של חיבור פנים בפנים, ועל כן מוכרח עצה לזה שהוא התורה שבע"פ שבזה מתגלה איך שמלכות ד' מתגלה בעולם דייקא ע"י המקומות החושכים, וזה בחינת טומאת לידה שבעת הלידה בהכרח תחילה בחינה של טומאה, אבל באמת דייקא ע"י "זכיום השמיני ימול בשר ערלתו" וכמבואר בגמ' (שבת קלה ע"ב) שכל שאין אמו טמאה לידה אינו נימול לשמונה, כי דייקא הסתרה והטומאה הזו היא הפתח והשער להיכנס לקדושת המילה שהיא בחינת גילוי מלכות ד' בעולם,

זכורות שיעורים ובתי-כנסת למקורבים!

עיר	נושא השיעור	מגיד השיעור	יום ושעה	לפרטים
בני ברק	'תמימי דרך' הליכה עם תורה	לומדים בחבורה חבורת חניכי הישיבות ב"ב	פעם בשבוע	0548487317
בני ברק קרית הרצוג	ליקוטי הלכות	לומדים בחבורה	מוציא שבת בבית פרטי בשעה: 10:00	0548496139
בני ברק קרית הרצוג	שיעור התחזקות	נושא במרשה	בכל ליל שבת מברכים	0548496139
בני ברק	התחזקות	רבינים שונים	יום שני בערב לבחורים	0548517128
בית שמש	חבורה ללימוד ליקוטי מוהר"ן	לומדים בחבורה	יום שישי בשעה: 11:00 בבוקר	0548528387
קרית ספר	בית מדרש 'נצח ישראל'	תפילות שיעורים מלווה מלכה ועוד	רמ' מסילת יוסף 34 (מאחורי 'בר כל')	

בשורה טובה תדשן עצם!!! אי"ה בקרוב בית מדרש חדש למקורבים בבני-ברק!!

עזרו לנו להגדיל את ההפצה!
ע"י תרומה במכשיר 'קהילות' חפשו: 'עלמא דאורייתא' תרמו ובתנאי: עבור 'המקורבים' תזכו למצוות!

השיעורים הקבועים לשבת תזריע ולשבוע פרשת מיצודע

יום	חודש אדר ב'	הדף היומי חולין	משנה בורה עמוד היומי 'דרשו'	ליקוטי מוהר"ן ח"א	ליקוטי הלכות חלק ו	העמוד היומי בזה"ק וזהר חדש
ז	א	קל	חזרה	ט.	עג	צד.
א	ב	קלא	ששה, ג-ד	ט.	עד	צד:
ב	ג	קלב	ששה, ח-ה	י.	עה	צה.
ג	ד	קלג	שש, א-ב	י.	עו	צה:
ד	ה	קלד	שש, ב	יא.	עז	צו.
ה	ו	קלה	שש, ג	יא:	עח	צו:
ו	ז	קלו	חזרה	יב.	עט	צו.

התורה הנלמדת בחבורת 'תמימי דרך' העולמית: ליקוטי מוהר"ן, חלק ראשון, תורה ג.

דע מה שתשיב' – תשובות ל'מקורב' הטרי!

❖ דרך ברסלב בעבודה ה' ❖

כמה נקודות מרכזיות בדרכו של מוהר"ן

והנה כמוכּן שאי אפשר להקיף בכמה מלים את דרכו של מוהר"ן, בוודאי לא בחלק של התורות, ואפילו לא בחלק של העצות, כי הדברים כוללים את כל חלקי התורה והעבודה, די לפתוח את ספר ליקוטי עצות שחיבר רבי נתן (ספר נפלא שבו ליקט רבי נתן בקיצור את כל העצות שיוצאות מהספרים ליקוטי מוהר"ן ושיחות הר"ן, סיפורי מעשיות וחלק מספר המידות, ובמהדורות מאוחרות נוספו בו עוד עצות מספרי ליקוטי הלכות של רבי נתן, מסודר לפי נושאים על פי סדר הא' ב') כדי לראות שהעצות נוגעות לכל נושא ונושא בעבודת ה', ולא הניח דבר קטן וגדול שלא דיבר עליו וסלל בו דרך של עבודה למעשה. אולם אף על פי כן נציין בקצרה כמה נושאים עיקריים שתופסים מקום מרכזי בתורת מוהר"ן, ובעז"ה בשיחות הבאות נרחיב מעט יותר על חלק מהנושאים.

תפילה. הנושא המדובר ביותר בתורת מוהר"ן הוא הנושא של תפילה, וכבר אמר מוהר"ן שכל עסקו הוא תפילה, כי בענין תפילה היה מרבה לדבר עם אנשיו, והזהירם מאד להרבות בתפלה והתבודדות ושיחה בינו לבין קונו, כמבאר בספריו הקדושים, ויותר מזה הרבה לדבר עמנו והיוק אותנו בהתחזקות בלי שיעור, להרבות בתפלה והתבודדות¹, וכבר בסימן א של ליקוטי מוהר"ן הוא מדבר על ענין החיבור של תורה ותפילה, ולאחר מכן בסימן ב הוא מדבר על כך שעיקר כלי זיינו של המשיח הוא התפילה ובכוחה יכבוש את כל העולם². ובאופן כללי, זהו אחד הלימודים העיקריים שלומדים בבית מדרשו של מוהר"ן, כיצד מתפללים, כיצד הופכים את התפילה ממושגו יבש ושגרתני למשהו חי אמיתי ומרגש, לקשר זורם ובריא בין היהודי לבוראו, וכיצד נהפכים לאנשי תפילה, אנשים שכל מהותם היא תפילה, אנשים שזוכים לכל ענין בעבודת ה' ובעולם הזה על ידי התפילה³. וכיצד פונים לקדוש ברוך הוא בכל מצב שהוא ומקבלים ממנו כח, שמחה, תקוה וחיון, באופן מידי.

תורה. כמו כן הוא מדגיש מאד את הנושא של לימוד תורה בקביעות חזקה, לימוד כל חלקי התורה⁴, להפש את הנעימות שבתורה, קביעות ללימוד הלכה כל יום, ודגש חזק על לימוד ושמירת הלכה⁵. וכן חיבור תורה ותפילה יחד, על ידי שכל דבר שלומדים מתפללים לזכות אליו⁶.

התחזקות. עוד נושא שמודגש מאד בתורת מוהר"ן הוא התחזקות, הן בזמן של עליות, לשאוף תמיד ליותר ולא לעצור, והן בזמן של ירידות, שאף שעל כל אדם מוכרחים לעבור זמנים של ירידות, והוסר חשק ו'מוהין דקטנות', מכל מקום יש להתחזק לא להפוך כל ירידה לנפילה ולא ליפול ברוחו משום דבר, ולהפש תמיד את הדרך לצאת ולעלות גם מהמצבים הקשים ביותר, וזה נקרא אצלו 'בקי ברצוא בקי בשוב'⁷. ויש בעניינים הללו תורות עמוקות⁸ ועצות נפלאות, ומוהר"ן אינו מסתפק בלומר 'צריך להתחזק', אלא מלמד דרך עמוקה ופשוטה כאחת כיצד ניתן לזכות לחיון נפלא בכל מצב.

שמחה. עוד נושא שמוהר"ן מעמיד אותו במקום מאד מרכזי הוא השמחה, השמחה היא המצב הנפשי שמעמיד את האדם במצב שהוא כשיר לעבודת ה' בזריוות וחיון, ולעמוד כנגד תאוות ופיתויי העולם הזה⁹, מוהר"ן מלמד שהשמחה איננה תלויה בהישגים אלא היא בעיקר 'שמחה בעצם' שאינה תלויה בדבר, שמחה על עצם היהדות ועל הדברים הטובים שכל אחד ואחד זוכה להרבה מהם או לפחות לחטוף מהם פה ושם¹⁰. וגם בזה יש תורות ועצות רבות כיצד לזכות לשמחה, כשהעצה המרכזית היא העצה של הנקודות הטובות¹¹, לפתח מבט חיובי על עצמו ועל הסובבים אותו, ולראות את הטוב שבעצמו כדבר עיקרי ומהותי, ואת הרע שיש בו כקליפה היצונית שאיננה חלק ממהותו, שזהו המבט של הקדושה, להיפך מנקודת המבט של הטומאה שרואה את השלילי שבעצמו ובעולם כדבר מהותי ועצמי, ואת הטוב כדבר שולי וזניח.

התבודדות. ויש כמוכּן את הנושא של ההתבודדות, שהוא כולל בתוכו עניינים רבים, כגון תפילה פרטית על כל צרכי (שזו עיקר צורת התפילה המקורית, וכך התפללו כולם לפני שאנשי כנסת הגדולה תיקנו את מטבע התפילה); משפט – ששופט ודן את עצמו ואת מצבו, תוך כדי שיחה בינו לבין קונו, ומברר האם ראוי לו להתנהג כפי שהתנהג¹²; שיחה בינו לבין קונו – כמו שמשוחחים עם חבר טוב אמיתי, עם דיבורים של אמת על מצבו ותחושותיו ותקוותיו עליותיו וכשלונותיו, בלי להסתיר כלום¹³, ריצויים ופיוסים לפניו יתברך שיקרבו לעבודתו, הודאה על כל הטוב, צעקה, אנהה, ועוד ועוד. וגם על זה יש תורות

ובמשנת מוהר"ן יש דרך סלולה כיצד לזכות לתורה ותפילה המהוברים יחד. וראה בענין זה בשיחה העוסקת בענין לימוד התורה.

⁷ ליקוטי מוהר"ן קמא ו.

⁸ התורות המרכזיות שקשורות לנושא הם התורה הידועה 'אזמרה' בליקוטי מוהר"ן קמא רפב, והתורה 'איה' בליקוטי תניינא יב.

⁹ ליקוטי תניינא י.

¹⁰ שיחות הר"ן רצט, עלים לתרופה מה.

¹¹ המבוארת בליקוטי קמא רפב, ובמקומות רבים בליקוטי הלכות, ובכלל הספר עלים לתרופה.

¹² ליקוטי מוהר"ן קמא מז, קסט, ועוד.

¹³ כוכבי אור אנשי מוהר"ן ד.

¹ ליקוטי מוהר"ן תניינא צג.

² השווה לדברי הפרי עץ הים שער התפילה ז המובאים בספר התניא קונטרס אחרון ד שבקבאתא דמשיחא עיקר הבירור נעשה על ידי תפילה.

³ כדברי הגמרא נדה ע, ב שהן לענין לימוד התורה והן לענין עושר, העיקר הוא בקשת רחמים מהקדוש ברוך הוא.

⁴ עיין שיחות הר"ן שיחה עו.

⁵ ראה להלן בשיחה בענין שמירת ההלכה.

⁶ ראה הקדמת רבי נתן לליקוטי תפילות. והחיבור הזה שבין תורה לתפילה אינו מהדברים הפשוטים כלל, ורבים נופלים בזה ונתקעים בצד אחד בלבד,

עמוקות ועצות נפלאות כיצד לזכות להתבודדות. ובאופן כללי על עצה זו אמר שהיא העצה הכוללת ביותר, כי מי שיקיים עצה זו יזכה לבא על ידה להכלל¹⁴.

שיחת חברים בעבודת ה': עוד נושא מרכזי בתורת מוהר"ן הוא הצורך של כל אחד ואחד לשוחח עם חברים בעבודת ה', במטרה לקבל מהם ולהשפיע להם, כי בכל אחד ואחד מישראל יש נקודה יקרה שאין בחברו, ובנקודה הזו כולם צריכים לו, ועליו לגלות נקודה זו ולהשפיע ממנה לאחרים. מוהר"ן מלמד שיש בכוחה של שיחת חברים בעבודת ה' לשבור את הכיסויים שאוטמים את הלב, ולזכות ללב חי ומרגיש יותר¹⁵.

אמונה. כמו כן מוהר"ן מרבה לדבר על אמונה פשוטה ובהירה שמאירה לאדם את כל נככי החיים, והתרחקות מהקירות באמונה שלא מביאות לתכלית הרצויה ועלולים להרחיק את האדם מהתכלית.

יראת שמים וזכירת התכלית. בנושא של יראת שמים שבו תלוי הכל, מוהר"ן מזהיר להתחיל דווקא עם יראת העונש שהיא התחלת הכניסה לעבודת ה'¹⁶, אבל יחד עם זה מזהיר מאד מיראה שמרחיקה את האדם בפנימיותו וגורמת לו לחוסר רצון להתקרב לה' יתברך, אלא היראה צריכה להיות דווקא באופן של 'יראת ה' לחיים', שמביאה לידי חיזוק ושמחה, וזה כאשר זוכים לדעת האמתית שאין שום יאוש בעולם, ומכל מצב אפשר לצאת על ידי חיזוק נכון¹⁷. וכן הוא מעורר מאד על זכירת התכלית, שסוף כל אדם למיתה ואין שום תכלית בעסקים שבני אדם מבילים בהם את ימיהם, אבל לא לחשוב על כך בצורה מהלישה ומעציבה, אלא להיפקד, לזכור את התכלית הנעימה והמשמחת שלשמה באנו לעולם, שהיא להתענג על ה' ולזכות לחיי העולם הבא, ולכוון את כל החיים לשם.

ויש עוד נושאים רבים וחשובים מאד שתופסים מקום חשוב בתורת מוהר"ן, כגון ערכם של הרצונות והכיסופים, התחדשות תמידית, תמימות ופשיטות, ביקוש אמת, שמירת הברית ודרכי תיקון לזה, כיצד להיות חיים של תשובה תמידית יחד עם המעידות והכשלונות, כיצד לברוח משקרי העולם הזה, מתאוות כבוד ופרסום, מתאוות ממון ושליטה, מתאוות האכילה, כיצד לזכות להרגיש את הנועם שבשבת ומועדים, כיצד לזכות לקדושת ארץ ישראל, אבלות על החורבן קימת ותיקון הצות, ועוד ועוד.

המשך יבוא אי"ה בשבוע הבא.

קו' זנ"כ הישיבות – ברסלב

בני התורה המקורבים

לאורו של רביה"ק

מוהר"ן מברסלב זיע"א

077-31-40-331

שלוחה: 1	הודעות ועדכונים.
שלוחה: 2	לשמיעת הגליון הנפלא 'הקבצו'.
שלוחה: 3	לשיעורים וכנסים שנמסרו למקורבים.
שלוחה: 4	1 – שיחת חברים \ הודעות מאזינים. 2 – להשארות הודעה למאזינים. 3 – לשלוחת 'הליכה עם תורה' – 'חבורת תמימי דרך'. 4 – למענה וייעוץ.
שלוחה: 5	סיפורי התקרבות וראיונות.
שלוחה: 6	1 – פניני ליקוטי מוהר"ן על התורה. הרב שרגא זילברמן: 2 – שיעורים בליקו"מ. 3 – שו"ת ברסלב. 4-5 – שיעורים מכלל משפיעי אנ"ש. 6 – שיחות ומכתבי מוהר"א"ש. 7 – הזוה"ק בלשה"ק. 8 – דברי גדולי ישראל במעלת לימוד עמוד היומי בזה"ק.
שלוחה: 7	1 – שיעורים ברחבי הארץ. 3 – חברותות ברחבי הארץ. 2 – להשארות הודעה לביקוש שיעור או חברותא.
שלוחה: 8	1 – קוי תוכן נוספים (מרכזיית: ברסלב \ פנימיות התורה \ האמונה). 2 – שירי ברסלב. 3-4 – שירים כלליים. 5 – שירי 'דרשו'. 6 – תיקון הכללי בניגון.
שלוחה: 9	1 – שידור חי.
שלוחה: 0	0 – הודעות קבועות ונחוצות.

עלון 'המקורבים'

ליציירת קשר, לתרומות, להנצחת שם, לקבלת הגליון באימייל, למוקדי ההפצה, ולפרסום בגליון פנו לקו 'המקורבים': 077-31-40-331 והשאירו הודעה בשלוחה: 72 או לאימייל: E0773140331@GMAIL.COM

ניתן לתרום (וכן לקבל את הגליון עד לביתכם) דרך מכשירי 'קהילות' בכל רחבי הארץ! וכן דרך קו 'קהילות': 0732757000 בשלוחה: 11318 (בכל האופנים יש לציין: עבור עלון המקורבים, וכשהתרומה היא דרך הטל' יש להשאיר הודעה לאחר מכן בקו המקורבים הנ"ל בשלוחה 72 על סך התרומה, ושהיא מיועדת לעלון זה) תזכו למצוות!

נשמח לקבל כל חומר לגליון ע"י שליחה לכתובת האימייל הנ"ל עד יום שני בערב בצירוף שם מלא ומיקום עיר! (אפשר שם וכתובת בדוויים, ולציין זאת), עם זאת, אין התחייבות שהדברים יפורסמו, ואין לראות באי-פרסומם שום צד פגיעה (יתכנו הרבה סיבות, גם טכניות). בהצלחה!!!

¹⁴ ליקוטי מוהר"ן תניינא כה.

¹⁵ כמבואר בליקוטי מוהר"ן קמא לד ששלושת הנקודות שעל ידם שוכרים את הכיסויים שעל הלב הם דיבור בינו לבין קונו, דיבור בינו לבין חברו, ולקבל מהצדיק שהוא הנקודה הכללית של כל ישראל (ונקודה זה תבאר בהמשך בשיחה על 'התקשרות לצדיקים'). ומקובל מרבי לוי יצחק בנדר ז"ל שתורה זו היא המפתח של דרך מוהר"ן, ומי שהולך עם התורה הזו נקרא 'חסיד ברסלב'.

¹⁶ שיחות הר"ן ה'.

¹⁷ משיבת נפש פו, עלים לתרופה קעמ.

שבע ברכות

למה אתה עייף?

בעולם אומרים שהזקנים עייפים עדיין מהשבע ברכות שלהם...

* * *

זה באמת דבר מוזר.

עשו כבר התונה, השקיעו בזה כל ממון שבועולם, כולם כבר טררו ובאו לשמוח ולשמה, והזוג כבר בנה את ביתו. אז מה הלאה?

מה פשר העניין? מה פתאום להמשיך את ההגינה עוד שבע ימים, ולהטריח שוב ושוב את ההתן והכלה, את המהותנים ואת הציבור – לאכול עוד פעם סעודה, לשמוע עוד פעם דרשות, ולברך שוב את השבע ברכות, עם 'נפגעים' חדשים...

כך גם לגבי בניין המשכן. שם זה אמנם היה 'קודם', אבל גם שם היו 'שבעת ימי המילואים' – שבע ימים בהם הוקם המשכן ופורק, הוקם שוב ופורק שוב. ועם ישראל עומד ותמה – מה העניין בזה? ממה נפשך, אם הגיע הזמן להקים את המשכן, תקים אותו וזהו. ואם לאו – אז תמתין עוד כמה ימים.

* * *

התשובה היא, שיש שבת ויש ששת ימי השבוע.

שבת היא זמן נפלא ומתוק, כולה מנוחה עונג ושמחה. אבל מניע מוצאי שבת, והסגריה הראשונה (רח"ל) מעוררת מחשבות: מתי היה שבת...?

התונה היא גם כן זמן גבוה. שמחה גדולה פורצת גבולות, ממש כמו שבת. אבל אם למחרת בבוקר – כבר לובשים כובע וחליפה ואומרים תחננו, ההתן עלול לתהות האם באמת קרה כאן משהו, או שהכל כמוימים ימימה.

הקמת המשכן הוא זמן נשגב, רגע בו כל עולמות עצרו את נשימתם, ועקבו בדריכות אחר המעמד של 'ירא כבוד ה' אל כל העם'. אבל מה יהיה למחרת? האם יהיה לזה קיום, גם הזמן שבו לא תהיה ההתרגשות הגדולה של 'ירא כל העם וירגו'.

* * *

בשביל זה יש שבע ברכות.

בימים אלו, עוברים בזה אחר זה את כל ימות השבוע, את כל סוגי הימים הקיימים, ואת כל סוגי המצבים הקיימים (ואת כל סוגי הערים הקיימות...). ובכל אחד מהם – עושים את ההגינה מחדש. וכך גם שבעת ימי המילואים.

כעת, כשהוא יגיע שוב לאותה תחנה, הוא לא ישאל את עצמו שאלות מיותרות, אלא יזכור שהוא כבר היה בתחנה הזאת, וישב במזרח עם בגדי התן ועשה סעודה וחילק ברכות. ואז, הוא גם ידע שקדושת המשכן וקדושת שבת – אינם רק לשעתם, אלא לכל יום ולכל מצב.

כל יום, הוא אירוע! כל יום – הוא סיבה לשמחה, וכל יום – הוא רקע לשפע ברכות!

* * *

ראש השנה למלכים

ראש חודש ניסן.

ראש השנה למלכים! טוב, מה זה נוגע אלי? אני לא מלך, לא 'ראש ממשלה', לא 'נשיא', ואפילו לא 'מועמד'...

* * *

העולם, הוא לא רק 'אוסף' של אנשים, אלא 'פסיפס' שלם – שמורכב מכל האנשים ביחד, כשכל אחד יש לו את המשבצת שלו, את התפקיד שלו במערכת, ואת החלק שרק הוא יכול לעשות – ומכאן יחד נוצר המציאות השלמה שנקראת 'עולם'.

החלק שיש לכל אחד, נקרא 'מלכות'. כי אין מלך בלא עם, ומשכך, המלכות תלויה בכל אחד ואחד, שבלעדיו לא תהא המלכות, או שעל כל פנים היא תהא חסרה. העולם לא יהא אותו עולם – אם לא אתה, והתפקיד המיוחד שלך.

וכל אחד, יש לו את כל הכוחות, וגם את כל הרצון והמוטיבציה – למלאות את החלק שלו, ואת ה'מלכות' שלו. אין שום דבר שמונע זאת ממנו, ואין שום סיבה בעולם שזה לא יצא לפועל.

* * *

יש רק בעיה אחת – שאנחנו לא נמצאים במשבצת המתאימה.

בכל מערכת מתוקנת, יש מישהו 'מלמעלה' שמחלק את התפקידים, ומעמיד כל אחד על המשבצת שלו, בהתאמה מלאה ומדויקת לכל אחד. ואז, כשכל אחד נמצא על 'מקומו' הנכון, הוא עושה את תפקידו בחשק ובנאמנות, והמערכת פועלת כמו מכונה משומנת.

במערכת מקולקלת – כל אחד בוחר 'לעצמו' את המשבצת, שנראית לו כאילו היא שלו. או גרוע יותר, מישהו או מישהם 'מלמטה' בוחרים זאת עבורו, ומחליטים שהוא מתאים לתפקיד פלוני או אלמוני, ועושים הכל כדי להעמיד אותו שם, ולהפוך אותו לכזה.

ואז, זה פשוט לא עובד. קודם כל – כי זה בוודאי לא נכון. מלמטה אי אפשר לראות שום דבר, רק מלמעלה. ושנית – בגלל שזה לא נכון, אין לו את הכוחות למלאות שליחות ותפקיד שאינם שלו, וגם אם הוא מצליח, אין לו סיפוק מזה, והוא לא מצליח למלאות בזה את המטרה הכללית.

וזה עיקר הביטוי של הגלות: מערכת מעורבבת ומקולקלת, שלא יודעת להבחין נכון מה מקומו ומה תפקידו של כל אחד, וכל אחד עומד בדיוק על המשבצת שאינה שלו, וממילא מרגיש שאין לו את הכוחות, ואין לו את המוטיבציה, והתוצאות בהתאם. 'ישראל אינם על מקומם', זה הכל.

* * *

בהודש ניסן – הכל מתחיל מחדש.

זה הזמן בו מחלקים מחדש את כל הפקידים – החל מהמלאכים למעלה בשמים, וכלה בכל המינויים והתפקידים שיש כאן בעולם. כך גילה הבעל שם טוב. ובליקוטי מוהר"ן מבואר שהצדיק מעמיד כל אחד על מקומו וגדולתו.

זה הזמן להתפלל: **ריבונו של עולם, אנא, כל אחד על מקומו האמיתי והמדויק, ואז, יהיה לנו את הכח ואת כל מה שצריך, כדי להביא את עצמנו ואת כל העולם, למקום הכי יפה, מלא, אמיתי ושלם.**

המקור בנים

בס"ד גליון כח' פרשת מצורע וחג הפסח ה'תשע"ט

גליון שבועי להניחי הישיבות בני התורה המקור בנים לאורו של רביה"ק מוהר"ן מברסלב זיע"א

מאמר בפנימיות הפרשה, משרשי הדברים עד לעובדא ולמעשה

הדשתי קרבתי

ציפורים – ניגון כשר

ביאור הפשט

א. הצרעת: דבר ברור הוא שאין הצרעת חולי טבעי, אלא חולי רוחני. וכפי שמבאר הרמב"ן, ש'בהיות ישראל שלמים להשם, יהיה רוח השם עליהם תמיד להעמיד גופם ובגדיהם ובתיהם במראה טוב, אלא ש'כאשר יקרה באחד מהם הטא ועון, יתחווה כיעור בכשרו או בכגדו או בביתו להראות כי השם סר מעליו'.

ואמנם יש צרעת שהיא חולי טבעי, אבל לא זו היא הצרעת המדוברת. כי הצרעת הטבעית היא 'עפשות וזיהום הגוף, ותגבורת המרה אשר תתגבר באדם ועושה רושם בכשרו, והיא תוצאה של 'העצבון וצרת הלב ושמוון השכל' (אור החיים הקדוש), ומשכך, הרפואה לזה הוא לעשות דברים המשמחים ומרחיבים את הלב.

ואילו אצל המצורע עושים להיפך, שסוגרים אותו ומושיבים אותו בדד, ואם היה מדובר בצרעת טבעית, לא רק שזה לא היה מרפא אותו אלא היה עושה אותו חולה עוד יותר. אלא שזו צרעת רוחנית, שבאה על לשון הרע, ולכן הרפואה שלו הוא דווקא על ידי שסוגרים אותו, ואז הוא מתעורר בתשובה ושב ורפא לו.

וזה הטעם שנרמז עניין זה [שצרעת בא על לשון הרע] דווקא בפרשת הטהרה, כי רק על ידי הטהרה ניכר שאין זו צרעת טבעית אלא רוחנית. כי אם הייתה טבעית לא הייתה מתרפאת באופן זה (אור החיים). ובפשטות השייכות של הצרעת ללשון הרע, הוא כפי המבואר בדברי רש"י, שהוא הפריד בין איש לרעהו על ידי לשון הרע, לכך מוציאים אותו מחוץ למחנה.

ב. עניין הציפורים: מבואר בדברי חז"ל 'יבוא קול ויכפר על הקול', כלומר, הוא פגם בלשון הרע שהוא על ידי 'הקול', ולכך מביאים לו ציפורים שהם עושים 'קולות', והם מתקנים את מה שפגם על ידי הקול. ועל פי זה מבאר הרמב"ן את החילוק בין 'עוף' ל'ציפור', ש'עוף' הוא כל דבר הפורח אבל 'ציפור' הוא רק מי שמצפצף בקולו, דהיינו עופות דרום. ולכן נקרא הבוקר 'צפרא' על שם הציפורים שמצפצפים אז.

והטעם ששולחים את הציפור על פני השדה, הוא מבאר על פי הסוד של שיעיר המשתלה לעזאזל ביום הכיפורים, שהוא כביכול 'דורון' אל הקליפה כדי להסיר אחיזתו [ושם בעניין שיעיר המשתלה, ביאר באריכות שחלילה לומר שאנו נותנים לו דורון, אלא אנו מקיימים 'מצות

פרשת מצורע, היא הפרשה החמישית בסדר ויקרא, והיא המשך לפרשת תזריע. בפרשת תזריע נכתב באריכות כל פרטי טומאת צרעת, ובפרשה זו מתבאר סדר טהרת המצורע ותיקונו, והרבה צדיקים קראו לפרשה זו 'פרשת טהרה'.

עצם העיסוק בעניין תיקון האדם בפרשיות אלו – התבאר במאמרים הקודמים בפרשת שמיני ובפרשת תזריע. ושם התבאר בפרשיות עניין המאכלים, ועניין יולדת וברית מילה. והפעם נבאר בעז"ה עניין מצורע.

בימינו אין צרעת. והוא עניין פלא, שרק בזמן בית המקדש שיכולים להיטהר מזה – היה טומאה כזאת, אבל כשאין אפשרות להיטהר, גם אי אפשר להיטמא בזה. ורואים בזה רחמי השם, שאינו מביא מכה שאין לה רפואה. אמנם, לכשנבין עניין הצרעת, נראה שאם אמנם אינו קיים 'בפועל' בזמן הזה, עם כל הלכותיו ופרטיו, אבל 'מהות' העניין קיים, והוא נוגע עלינו מאד, אולי יותר מכל דבר אחר. ולא רק מהות 'הטומאה' והקלקול, אלא גם סדר הטהרה והתיקון שלו.

התמיהות בפרשה

א. מהו נגע הצרעת – האם הוא 'חולי טבעי' או 'עונש רוחני'. הנה בפשטות הוא חולי טבעי, אך בחז"ל הקדושים מבואר שהוא עונש רוחני, ובא על פגם לשון הרע. ורמזו זאת בתיבת 'מצורע' נוטריקון 'מוציא שם רע'. ויש להבין מה השייכות בין לשון הרע לבין צרעת, ומדוע נרמז עניין זה דווקא בפרשת מצורע שעוסק בטהרתו ולא בפרשת תזריע שעוסק בעצם העונש.

ב. בסדר טהרת המצורע, לוקחים שתי ציפורים. והוא דבר פלא שאינו נמצא בשום מקום אחר. ויש להבין מהות העניין, מה השייכות בין 'ציפורים' לבין טהרת המצורע. כמו כן, יש להבין מדוע אחד מהם שוחטים, ואת השני מניחים בחיים.

ג. כמו כן צריך להביא 'עץ ארז, ושני תולעת, ואזוב'. והסדר הזה מופיע גם בטהרה מטומאת מת [על ידי פרה אדומה], וגם ביציאת מצרים, שהוצרכו לקחת אגודת אזוב. וצריך להבין מהות העניין, ומה השייכות בין שלשת הדברים האלו [מצורע, טומאת מת, ויציאת מצרים].

השם' שציוה לעשות כן. ובוהו אנו עובדים את השם יתברך ולא אותו ח"ו.

ובאור החיים הקדוש מבאר בדרך רמוז, שכל הפרשה רומזת על גלות וגאולה. כי הגלות היא על לשון הרע, כמו שהיה במצרים וכן הוא בכל הגלויות, ולכן אנו נשלמים על ידי הגוים שהם הצרעת, וכשנזכה לשוב בתשובה ניגאל על ידי שתי הציפורים, שהם שני משיחים – משיח בן יוסף ומשיח בן דוד, שאחד מהם 'נשחט', דהיינו משיח בן יוסף שצריך למות, והשני הוא הציפור החיה שהוא משיח בן דוד. ועל זה אנו מתפללים בברכת 'ולירושלים עירך' שלא ימות משיח בן יוסף, כמבואר בכתבי האר"ל. וכך מבאר גם שאר הפרטים של הטהרה.

ג. עץ ארז ושני תולעת ואזוב: הרמב"ן מציין לכך שבשלת המקומות הללו, עושים את הסדר הזה, אך אינו מבאר את השייכות ביניהם. ובאור החיים מבאר על פי דרכו, ששלת אלו רומזים על שלשה אבות; 'עץ ארז' על אברהם אבינו, 'שני תולעת' על יעקב ו'אזוב' על יצחק, שבזכות שלשתם תהיה הגאולה. ובוהו אפשר להבין קצת עניין טהרת פרה אדומה, ויצאת מצרים.

ביאור הפנימיות

והנה, אחר כל הביאורים הנפלאים הללו, ניכר היטב שעדיין רב הנסתר על הגלוי: א. מהו החטא המיוחד של לשון הרע ניותר משאר כל המדות רעות; קנאה, שנאה, מחלוקת וכדומה, ומכל הדיבורים הרעים; שקר, ליצנות, הנופה וכדומה. ב. מדוע העונש על זה הוא דווקא צרעת, ומדוע הטומאה הזאת המורה יותר מכל הטומאות שצריך לישב בדד חוץ לשלשה מחנות, ואינו יכול לישב אפילו עם שאר הטמאים. ג. מהו הסוד הפנימי של הציפורים, וכל סדר הטהרה המיוחד במצורע שלא מצינו דוגמתו.

והעניין יתבאר על פי מאמר נפלא בליקוטי מוהר"ן (סימן ג) שעוסק בעניין הניגון והמנגן, איזהו ניגון כשר ואיזה ניגון פסול. ובתוך הדברים מתבאר היטב עניין המצורע, וסוד הציפורים. ועל פי זה יתבאר בעז"ה גם כן עניין עץ ארז ואזוב ושני תולעת, וכדלהלן:

שני מיני הרגשות

וביאור העניין בקצרה כך הוא:

האדם מורכב משלשה חלקים עיקריים, והם: מחשבות, הרגשות, ומעשים. המחשבות – הם למעלה בראש, ומרמזים על שלשת הספירות העליונות 'חכמה בינה ודעת', המעשים – הם למטה בגוף, ובעיקר ברגליים, ומרמזים על הספירה התחתונה 'מלכות'. וההרגשות – הם באמצע, דהיינו מרכז הגוף והידיים, ומרמזים על הספירות האמצעיות מ'חסד' ועד 'יסוד'.

אמנם ההרגשות בעצמם נחלקים לשתיים. החלק הראשון – הם הספירות 'חסד גבורה תפארת' שמרמזים על המדות 'אהבה, יראה, והתפעלות'. והם הרגשות 'חזקות' ו'ניכרות', שכשהם פועלים באדם – הוא חש אותם היטב. דהיינו שמרגיש אהבה גדולה או יראה חזקה או התפעלות עצומה. ולכן, צריך שיהיה איזה סיבה ש'מעוררת' אותם, וכשהם 'ערים', הם מורגשים וניכרים.

החלק השני – הם הספירות 'נצח הוד ויסוד', שהם הרגשות נמוכות והלשות יותר. והרגשות אלו – מצד אחד אינם ניכרים כל כך ואין מבחינים בפעילותם, ומצד שני, הם אלו שבעיקר משפיעים על האדם ועל הרגשתו, יום יום ושעה שעה, יותר מכל דבר אחר. החלק הזה, שהוא החלק היותר נמוך ובסיסי באדם – ניוון מהניגונים שהאדם שומע.

ניגונים, דיבורים ו'מסרים'

אחד מהדברים הנפלאים שיש בעולם, הוא 'כח הניגון'. הניגון – משפיע על האווירה, מפעיל את מי שנמצא בסביבתו, ומעביר 'מסרים' גלויים או סמויים. ניגון יכול לגרום לשמחה גדולה או לעצבות נוראה, הוא יכול לגרום להתעוררות מיוחדת או לפריקת עול שאין כדוגמתה. הכל בכח הניגון.

למעשה, הניגון הוא הדבר שמלווה אותנו כל הזמן. וכל מהותו של האדם תלויה ב'ניגון' שמתנגן בתוך לבו. והניגון הזה – שמתנגן בלב, ומלווה כל צעד וכל תנועה מחיינו – אינו תמיד ניכר, ולא תמיד אנו מכנים אותו בשם 'ניגון'. כי הניגון שאותו אנו 'שומעים' ו'מרגישים' שייך יותר לחלק הראשון של ההרגשות – אהבה ויראה והתפעלות, שהם ניכרים ומורגשים. אבל יש ניגון שאילו אנו פחות שמים לב, והוא שייך יותר לחלק השני של ההרגשות – נצח הוד ויסוד.

כל הניגונים שאדם שומע בחייו – משאירים בו 'מסרים', שנשארים גם לאחר שהסתיים שמיעת הניגון. ולא רק ניגונים, אלא כל 'דיבור' שאדם שומע, וגם כל דבר שהוא 'רואה' או 'חווה' או אפילו רק 'קולט' – חודר אליו, ומשפיע על הרגשתו. כל ה'ניגונים' וה'מסרים' האלו, הם אלו שמלווים אותנו, ומחליטים עבורנו אם להרגיש תחושת 'חיות' ו'חינוניות' או הרגשת 'כבדות' והושך.

האוויר והקול

כל 'העולם' הזה של הניגונים, הוא עולם נעלם ונסתר. מצד אחד, זהו המשפיע המרכזי על חייו – על כל התחושות היומיומיות שלנו, ועל כל הכח וההשק שלנו לעשות את כל מה שצריכים לעשות. ומצד שני, לא מדובר במצוות או בעבירות, וגם לא מדובר בדברים מוגדרים וברורים שאפשר להצביע עליהם. הרבה יותר קל לדבר על 'מחשבות' ועל 'מעשים', או לפחות על אהבה ויראה – מאשר על התחושות ה'אוריריות' האלו.

ואכן, המשל הכי דומה לזה הוא ה'אוויר'. מצד אחד, הוא אינו ניכר לעין ואי אפשר להצביע עליו. ומצד שני, אין דבר יותר 'נוכח' ו'מרכזי' ממנו. הוא זה שמחיה את האדם, והוא זה שממלא את אוויר העולם, ונמצא בכל פרט בכריאה. אין דבר ש'חיי' ללא אוויר. וכך הם גם ההרגשות, הם אינם ניכרים לעין, אך הם הדבר הכי 'נוכח' והכי מרכזי.

וזה לא רק משל ונמשל, אלא הם אותו דבר. כי ההרגשות מושפעים מהניגון והקולות שאדם שומע, וכל מהות ה'קול' הוא בכך אוויר. אלא שהקול מכונן את האוויר בצורה מסוימת, ומשפיע על ה'תוכן' של האוויר, ואת התוכן הזה הוא מעביר לכל אלו שנושמים את אותו אוויר, ומחדיר לתוכם את התחושה הזאת – לטוב ולמוטב.

III המשך בעמוד ח

אמר רבינו הקדוש: "רציתי שהענין שלי יתפשט בלבבות האנשים המתמידים בעבודתם כאנשי ליטא!!"

(שינוי שרפי קודש ז"ב, סימן נ"ד)

התורה הנלמדת: ליקוטי מוהר"ן, חלק א' תורה ג'.

על הפרשה ||| פנינים על פרשת השבוע

טהרת המצורע ע"י שתי צפרים חיות טהורות

הנה עניין טהרת מצורע מבואר בפירושו במאמר הזה שלשון הרע היא בחי' הקול והניגון של היפוך הקדושה, ועל כן תיקונו וטהרתו של המצורע הוא ע"י שתי צפרים חיות טהורות שהוא בחי' הניגון דקדושה.

והכוונה בזה לכאן שבאים להאיר לו שידע שיש גם בחי' חיות של הקדושה, כי עיקר משיכת האדם ללשון הרע הוא מחמת שמחפש חיות, ויש איזה דמיון של חיות דסטרא אחרא מלדבר על חסרונות של אנשים [כידוע מדברי הגר"א במשלי שעיקר התאוה לזה הוא מחמת שהדיבורים עצמם מושכים את האדם לדבר עוד דיבורים כאלו], וע"כ מאירים לו שידע שבאמת זוהי חיות מדומה ויש חיות אמיתית שהיא בחי' הניגון דקדושה שיוא בחי' שתי צפרים חיות טהורות.

עץ ארז ואזוב ושני תולעת

והעיקר ע"י עץ ארז ואזוב שהם בחי' ענוה וכמובא ברש"י דהיינו שישפיל עצמו כאזוב ויראה מעלת כל אחד ולא חסרונו ועי"ז יראה שיש די והותר חיות בקדושה ובאהבת חברים ואי"צ לרמוס את השני בשביל

לקבל חיות, וזהו בחי' שני תולעת שהיא בחי' התגלות הגוונים דקדושה, שמלמד אותו שאפשר לראות את הטוב והיופי שבכל אחד.

גילוח כל שערו

זהו בחינת מה שצריך לגלח את כל שעריו, כי השערות הם בחינת צמצומים (כמובא בליקו"מ סי' ל' ועוד), כי עיקר הלשון שרשו בהסתכלות שמתרגל להסתכל על החסרונות והרעות [שזה שורש הניגון דסטרא אחרא], וע"כ אומרים לו שהטהרה מכל זה הוא ע"י שיגלח מעצמו את כל הצמצומים שהיו לו עד עכשיו ויתחיל להסתכל בהסתכלות חדשה וטהורה ונקיה, הסתכלות של ניגון דקדושה, ועי"ז יהיה חיים טובים ומאושרים.

הטהרה ע"י הכהן והקרבנות

ועיקר סדר טהרתו הוא ע"י הכהן שהוא עוסק בהקרכת הקרבנות שהוא בחי' העלאת הניגון דקדושה וכמבואר בדברי מוהרנ"ת (הל' אפוטרופוס ה"ג אות ז), ועל כן סדר טהרת המצורע תלוי בקרבנותיו שבוז מעלים אותו אל הניגון דקדושה.

עניינא דיומא ||| עניין פסח על פי תורה זו

'פקע אגרא' ופירש רש"י לקול המולת ההמון מהחלל דומין כאילו הגגין מתבקעים.

פרעה הוא היפך הניגון דקדושה

(ב) וממשיך מוהרנ"ת לבאר 'פי אנו צריכין לתקניע מלכות הרשעה שהיא מלכות פרעה ומצרים ולצאת משם ולהגביה ולהעלות מלכות דקדושה שהוא מלכות ישראל שלא יהיו משעבדים תחת יד פרעה שהוא מלכות הרשעה. רק ישראל יטלו המלוכה והממשלה וזה תלוי בתקון קול הנגינה, כמבאר לעיל שעקר בגין המלכות הוא על ידי קול הנגינה, כי מלכות דקדושה יונק משתי צפרים חיות טהורות, שהם בחינת קול הנגינה דקדושה. ולחפז מלכות הרשעה דסטרא אחרא יונק משתי צפרים אחרות שפבלפה, על כן היתה עקר הגאולה על ידי שיר ונגון הצ"ל, כי על ידי שיר ונגון דקדושה, דתינו שירים ותשבחות לה' יתברך בנגון וזמרה על ידי זה נכנעת מלכות הרשעה ונתעלה מלכות דקדושה שזה היה עקר הגאולה בצ"ל, כי עקר כח פרעה היה מקול ונגון דסטרא אחרא, כי פרעה אותיות הערף שהיה יונק מאחורי הפה, מבחינת תקף הדינים שפגרו, כפוכא בפתיכים, תינו שניק מהגרון שמשם תוצאות הקול, כי כל הקולות יוצאין מהגרון, כמו שכתוב, קרא בגרון (ישעיה נג). אך פרעה ינק רק מהדינים מבחינת אחזרים שמשם אציות הנגון דסטרא אחרא שמשם יונק מלכות הרשעה שהוא מלכות פרעה. ועל כן אמר פרעה, מי ה' אשר אשמע בקולו, 'בקולו' דיקא, כי ינק מקול דסטרא אחרא בצ"ל.

בזה מבאר מוהרנ"ת שזה עיקר עניין פרעה שהוא מלכות דסטרא אחרא, שהוא היפך בחינת הניגון דקדושה, כי עיקר העניין של פרעה הוא בחינת העורף שהוא מאחורי הגרון שמשם יוצאים כל הקולות.

בפסח מאיר שלימות הניגון דקדושה

וז"ל (שם באות ב): 'זוהו בחינת פסח ויציאית מצרים שאז זכינו לשיר ונגון דקדושה, כמו שכתוב (ישעיה ל), השיר יהיה לכם כליל התקדש חג, ועל ידי זה היתה עקר הגאולה.

והיינו שפסח הוא זמן שמאיר ביותר הארת הניגון דקדושה, וכפי שמביא מוהרנ"ת את הפסוק 'השיר יהיה לכם כליל התקדש חג, ופירש רש"י במסכת פסחים (דף צה ע"ב) 'השיר יהיה לכם – ביום שתנאלו מן הגלות. כליל התקדש חג – כמו שאתם נוהגים לשורר כליל התקדש חג, ואין לך לילי חג להטעין שירה חוץ מלילי פסחים על אכילתו, ומזה למדו חיוב הלל כליל פסח, יעו"ש בסוגיא, ומבואר בזה דבר נורא, שכשהביא מדבר על השיר שיהיה לעתיד לבוא, הדוגמא שהוא מביא הוא ש'השיר יהיה לכם כליל התקדש חג, והיינו ליל פסח כמבואר בגמ' שם, ומזה רואים עד כמה מאיר בפסח הארת הניגון דקדושה, וזה מה שהביא מוהרנ"ת פסוק זה שמזה רואים עד כמה מאיר בפסח הארת הניגון דקדושה ונבפירש"י בישעיה מבואר שזה הולך על מפתל סנהריב שנתנבא שיהיה זה כליל פסח שאז הוא זמן אמירת השיר כליל התקדש חג, ואז יאמרו שירה גם על מפתל סנהריב, וגם בזה מבואר שהוא זמן של שיר, ולפירש"י בפסחים מבואר הרבה יותר שהוא הדוגמא על זמן הגאולה[.

ובאמת בזמן שבית המקדש קיים האיר הארה זו ביתר שאת וביתר עוז וכמו שאמרו בגמ' בפסחים (פה ע"ב) שבעת אמירת ההלל

תשלט בה אור העולם, רק תבך בשבא מים על העפה אפינ אותה מיד.

ועל ידי זה שאנו שומרים את המצוה ואין מניחין אור העולם לשלט בה על ידי זה אנו בורחין מכל וכל מאוירא דהאי עלמא שיש שם אהיות הקול דסטרא אחרא, רק אנו זוכין לקול נגינה דקדשה שיה שיר וכלל נגון וזמרה לה' יתברך שעל ידי זה היתה עקר הנגילה, כמו שכתוב: השיר יהיה לכם כליל התקדש חג פנ"ל.

והיינו שזה עיקר בחינת החמץ מה שהוא מעורב מהאוויר של העולם שהוא מעורב בקולות שהם היפוך נגון דקדושה, ויש בהם עדיין מזהמת מצרים שהוא בחי' הניגון של היפוך הקדושה, ובפרט בחי' הלשון הרע והחסרונות שיש באוירא דהאי עלמא שזה עיקר בחינת חמץ שצריך להיזהר ממנו מאוד [כמובן ממה שהביא רביז"ל במאמר את ענין לשה"ר שהוא בחי' הקול של המנגן הרשע].

זהירות בחי' דקות

ואולי יש להמתיק בזה מה שנוהרים שלא ישחה החמץ באויר העולם ח"י דקות, כי הנגינה היא בחינת 'חיות', וכמובא במאמר ששרשו מבחי' צפרים חיות מהורות, וע"כ צריך זהירות מיוחדת שלא ישחה המצוה באוירא דהאי עלמא בשיעור של 'חיי דקות' שהוא בחי' שיעור של חיות, ואז נכנס החיות המדומה של אוירא דהאי עלמא שהוא בחי' חמץ וע"כ נאסר באכילה.

ענין עליו דברים הרבה

(ד) וממשיך מוהרנ"ת לבאר את ענין המצה וההגדה וז"ל (שם באות ד): 'וזה שנקרא המצה להם ענין שעונין עליו דברים הרבה, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (פסחים לו.), הינו קולות דקדשה שאנו עונין על המצה בפסח, כי מחמת שאנו שומרין אותה מאוירא דהאי עלמא שמשם אהיות הקולות דסטרא אחרא על ידי זה אנו זוכין לענות עליו דברים הרבה, הינו קולות דקדשה, הינו בחינת הלל ונגון דקדשה, כי בשעה נופל זה קם וכנ"ל.

כי עתה בפסח הוא תהלת התקרבות ישראל לאביהם שבשמים, ועקר ההתקרבות והדבקות של איש הישראלי לה' יתברך הוא על ידי קול נגון דקדשה פידוע גדל מעלת הנגינה לכל מי שרוצה לדבק את עצמו בחי' יתברך, כי הנגינה יש לה כח גדול להמשיך את האדם לה' יתברך. ועל פן לעתיד לבוא שאז יהיה עקר ההתקרבות והדבקות לה' יתברך שזה יהיה עקר הקבול שכר, אז יתער שיר ונגונא בעלמא, כמו שאיתא בזהר וכמו שכתוב, תבואי תשורי מראש אמןה. וכמבאר בפסוקים רבים, כי עקר ההתקרבות והדבקות הוא על ידי קול נגינה וכמובן בדברי אדונינו מורנו ורבינו זכרנו לברכה בכמה מקומות, ובפרט בהפעשה משבעה בעטלירש של יום השלישי ויום הרביעי ויום הששי מגדל עצם מעלת הנגינה וכמבאר עוד בשיחותיו תקדושות. על פן עתה בפסח שאנו צריכין עתה להתקרב לה' יתברך, על פן אנו צריכין לתקן קול הנגינה ולשמוע עצמנו מקול נגון דסטרא אחרא, על פן צריכין לזהר מחמץ ולאכל מצה וכנ"ל.

מצוות סיפור יציאת מצרים

(ה) וממשיך מוהרנ"ת לבאר באריכות את ענין פסח מצה ומרור ומצוות סיפור יציאת מצרים, שהעיקר הוא לחבר את הקול והדיבור שזהו שלימות בחינת הניגון דקדושה וז"ל שם (באות ה-ו): 'וזה בחינת

והיינו כי עיקר עבודת פרעה לא היה רק בחלק השעבוד הגופני, אלא גם, ובעיקר, בחלק השעבוד הנפשי, וכמובא בשם הגר"ח מבריסק שזהו מה שמתפללים 'ממצרים גאלתנו ומבית עבדים פדיתנו', כי יש את גאלת הגוף בבחי' 'ממצרים גאלתנו', ויש את גאלת הנפש שהיא בחי' 'מבית עבדים פדיתנו', והיינו השעבוד הנפשי הנ"ל, שרצה להשכיח מהם את מעלתם שהם זרע אברהם יצחק יעקב, ושחם חלק ד' ונחלתו שזה עיקר החיות והניגון דקדושה, ופרעה אמר 'תכבד העבודה על האנשים ואל ישעו בדברי שקר', ומובא שאמר זאת מחמת שהיו נחים בשבת והיו משתעשעים במגילות שהיה להם מזמן האבות, ובנבואת הגאולה, שכל זה הוא בחי' הניגון דקדושה, וזה מה שרצה פרעה לעקור ולבטל, כי רצה להחליש את בני ישראל ולהכניס בהם בחי' נגון דקליפה שהיא בחי' יללה ועצבות.

ובהמשך (באות ה) מובא עוד שבחי' פרעה הוא המפריד בין הקול לדיבור, והיינו בין המח והלב, כי הוא בגרון ואינו נותן למח לעבור אל הלב שזה בחי' יהוד הקול והדיבור שהוא שלימות הניגון דקדושה.

ענין איסור חמץ

(ג) וממשיך מוהרנ"ת לבאר את ענין חמץ ומצה על פי זה, וז"ל (שם באות ג): 'וזה בחינת אסור חמץ ומצות אכילת מצה, כי החלוק שבין חמץ למצה הוא רק מה שחמץ בנפיקה ומצה נאפית מיד בשנתנו מים על העפה ואין מניחים אותה לעלות בנפיקה, הינו שחמץ שולט בו האויר והרוח הרבה על ידי שמשחין אותו שעל ידי זה עולה בנפיקה שהוא על ידי האויר והרוח. אבל מצה אפינ מיד ואין מניחין שישלט בו האויר והרוח שיעלה בנפיקה.

כי האויר והרוח הוא בחינת הקול כי כל הקולות הם על ידי האויר פידוע ועל פן עכשו בפסח בשעת יציאת מצרים שאנו צריכין לצאת ממלכות הרשעה שעקר התקון על ידי הכנעת קול דסטרא אחרא, ולהעלות קול דקדשה פנ"ל. על פן אסור עלינו עתה לאכל חמץ חם ושלום, כי אנו צריכין לשמוע את העפה מחמץ שלא תשלט שם האויר והרוח של העולם שמשם תוצאות הקול שלא נודע עדין מטמאת וזחמת מצרים, כי הגאולה היתה שלא על ידינו כי אם באתערותא דלעלא לבד, כמובא, כי עדין לא קבלנו את התורה ועל פן עתה אנו צריכין לשמוע העפה מאד מאויר העולם שאינו מוכף עדין שמשם הקול דסטרא אחרא שזה העקר שאנו צריכין לתקן עתה פנ"ל, על פן צריכין להזהר מחמץ מאד בכל יראה ובל ימצא מחמת ששם נאחו ביותר אויר העולם שלא נודע עדין שעל ידי זה העפה מתחמצת פנ"ל.

כי עקר תקון קול הנגינה הוא על ידי עסק התורה שבעל פה בליקח, כמו שמבאר שם ועתה עדין לא קבלנו את התורה ואין פנינו לתקן ולזכר הקול בעצמנו רק מן השמים חמל עלינו והשמיענו הקול דקדשה על ידי משה רבנו, דהיינו כל הנבואות שנבא לנו במצרים שמשם קול הנגינה דקדשה פנ"ל שעל ידי זה היתה הגאולה פנ"ל, אבל מחמת שעדין לא קבלנו את התורה ולא זכינו בעצמנו עדין לזכר ולברך את האויר בשלמות שמשם כל הקולות, על פן עתה אנו צריכין לשמוע עצמנו מחמץ מאד מחמת שיש בו שליטת אויר העולם שלא נודע עדין פנ"ל רק אנו צריכין לאכל מצה שאנו שומרים אותה מאד שלא

פסח מצה ומרור. וזה בהינתן מצות ספור יציאת מצרים, שזהו בהינתן פסח פה סת, שזהו העקר לשוה בכל נפלאותיו ולהרבות לספר בזה, כמו שכתוב, וכל המרבה לספר ביציאת מצרים הרי זה משבח.

העיקר לקשר את הקול עם הדיבור – לקשר את המה עם הלב

פי קול הנגינה יקר מאד מאד ויש לו פה גדול לעורר את האדם, הינו לעורר את המחזן בבחינת קול מעורר הפונה. אבל עקר שלמות הקול הוא פשטותו איתו אל הדבור בקשר אמיץ וחזק שזה עקר בהינתן לכל כל תחומים ליחד ולחבר הקול עם הדבור, כמובן בזה הקדוש ובדברי אדונינו מורנו ורבנו זכרוננו לברכה בהתורה ששון ושמחה ימצא בה וכו' (בסימן קעה). וזהו בהינתן מה שצריכין לחבר ולקשר הדעת אל הלב שזה עקר שלמות הדעת האמתית, כמו שכתוב, וידעת היום והשבות אל לבבך, כמו שכתב אדונינו מורנו ורבנו זכרוננו לברכה במקום אחר. פי הקול שהוא בהינתן מחזן, פי הקול פוגע בהמה בבחינת קול מעורר הפונה, עקר שלמותו בשנמשך לתוך הלב עד שיתחמם לבו על ידי זה בהתלהבות דקדושה עד שיופנה לדבורים קדושים בבחינת חם לבי בקרפי בהגיגי תבער אש דברתי בלשוני.

פי הקול אף על פי שהוא יקר מאד, פי על ידו עקר הדבקות ותחמיקה לה' יתברך כנ"ל, אף על פי כן כל זמן שאין הקול מתוחד עם הדבור יש עדין אהיות הסמרא אהרא שעקר אהיותם מעלמא דפרודא מבחינת הקול שרחוק מהדבור שמשם אהיות אמות העולם והרשעים שאהיותם מבחינת קול נגון דסמרא אהרא. דהינו מונגנים רשעים שיש להם פה להמשיך את האדם חם ושלום, להכלי עולם הזה ותאותיהן.

פרעה יניקתו מהגרונן שמפריד בין המה והלב

וזה בהינתן פרעה שהוא אותיות הערף שניקתו מהגרונן שמשם תוצאות הקול כנ"ל, ואיתא בפגנות עבדים היינו לפרעה במצרים, שהוא בהינתן מה שרצה פרעה לעכב המחזן במצר הגרון ולא יתפשטו ולא יתגלו לחזן פי משם היה יניקתו, שכל זמן שהמחזן סתומים למעלה במצר הגרון הוא יונק משם ועל ידי זה גם ישראל למטה משעבדים תחתיו. ועקר יציאת מצרים הוא בהינתן שנתפשטו ונתגלו ויצאו המחזן ממצר הגרון וכו', עיין שם, הינו פי שרש הקול, שהוא בהינתן מחזן, הוא במקום גבה ועליון מאד מבחינת התנוצצות אלקות שמתנוצץ לכל אחד בדעתו. פי ה' יתברך ברחמי מצמצם את עצמו בכמה צמצומים להאיר לכל אחד בדעתו התנוצצות אלקות וכו' מרפו לו וקורא אותו שימשך אחריו וזאת התנוצצות הוא בהינתן קולות שבאין מלמעלה לקרות את האדם שימשך אחריו יתברך וכל הקולות נמשכין משם. ועל כן יש להקול כח גדול להמשיך את האדם אליו יתברך מחמת שנמשך בשרשו במקום גבה מבחינת התנוצצות אלקות, פי עקר התגלות אלקות הוא בהינתן קול, בבחינת קול דברים אתם שומעים ותמונה אינכם רואים וזאתי קול. אבל ה' יתברך נתן בהירה לאדם ומי שבוחר בתיים בששומע את הקול הזה הוא בהינתן הפרוץ הכא מלמעלה, הוא נמשך אחריו ומקדש ומטהר את עצמו מפל תאות עולם הזה והכלי וכו' וזכה להמשיך הקול שהוא בהינתן המחזן לתוך הלב עד שיופנה לדבורים קדושים מלמעלה שיהיה נעשה מהקול צרופי אותיות ודבורים עד שידע רצונו יתברך ומצותיו, פי אפלו בששומעין בהינתן קול מלמעלה עדין אין יודעין שום מצוה עד שזוכין לקדש ולטהר את עצמו כל פה עד שיהיה נעשה מהקול דבור עד שיופנה שידבר ה' עמו ויודיע לו תורתו ומצותיו. שזהו בהינתן אבות העולם שזכו לשמע בקולו ולדבקה בו ולהמשיך מאחריו עד שזכו שידבר ה' יתברך עמהם וזלה להם כמה

מצות, עד שבא משה רבנו שהוא זכה לזה בתכלית השלמות עד שזכה בכל עת על ידי מעשיו הטובים לעשות מהקול דבורים, כמו שכתוב, וישמע את הקול מדבר אליו מבין שני הכרבים וכו'. ועל ידי זה קבל את כל דברי התורה הזאת ונתנה לנו.

אבל את זה לעמת זה, פי פרעה וכיצא בו בשתגיע להם בהינתן קול מלמעלה לא רצו להשליך מעשיהם הרעים ולהפשיך אחריו ועל כן לא קשרו את הקול, שהוא בהינתן המחזן אל הלב ולא עשו מהקול דבורים, אדרבא, הפכו את הקול והדעת לדרכיהם הרעים, פי ישירים דרכי ה' וצדיקים ילכו בם ופושעים יפשלו בם. פי הם מחמת שאינם רוצים להשליך מעשיהם הרעים פונמים בהקול והדעת ומהפכין את הדעת לסברותיהם עד שהם נתעים ונבוכים לעבודה זרה וכפירות, ועל כן גם בהעבודה זרה וכפירות יש שם איוה ניצוצות מהתנוצצות אלקותו יתברך, כמו שכתוב, בכל מקום מקטר מנש לשמי, דקרו לה א-להא דא-לתיא, פי גם להם הגיע איוה פרוז והתנוצצות מלמעלה שהוא בהינתן קול, רק שקלקלו אותו על ידי מעשיהם הרעים ועל ידי זה נתעו לדרכיהם הרעים. וזה בהינתן מה שפרעה ינק ממצר הגרון ורצה שיתעקבו ויתעלמו המחזן שם ולא יתפשטו למטה, פי לא רצה שיבוא הקול לתוך הדבור שיגלה ה' יתברך רצונו על ידי הדבור שזה בהינתן קבלת התורה, רק שיתעכב הקול והמה למעלה כדי שהוא יינק משם שיהיה לו פה להפך הקול והדעת כרצונו שייכל לילך בשרירות לבו הרע.

וזהו כלל כל הפגמים של כל המחקרים ושל כל הנבוכים בהכמות של הכל ובדעות זרות ובעצות רעות. וכל זה מחמת שבשקוראין אותם לה' יתברך על ידי הקול והפרוץ הכא מלמעלה בכל עת שהם התרהורי תשובה ותהתעוררות הכא על האדם בכל יום. אזי אינם נמשכין אחריו הקול הזה ואינם חושבים עצות איוה לתפן מעשיהם רק הולכין אחר תאותיהן ואזי כמה פעמים נתקלקל אצלם בהינתן הקול עד שהם מהפכין בהינתן הקול שהוא הדעת לדרכיהם הרעים ואומרים כמה סברות של הכל באפן שיהיו הולכים בשרירות לבם ולא ישובו אל האמת לאמתו.

זה עיקר גלות מצרים

וזה בהינתן גלות מצרים שבולל כל הגליות, הינו שחקול והמחזן מעכב במצר הגרון שמשם יניקת הסמרא אהרא שמהפך דברי א-להים חיים. ואינו מניח את הקול והמחזן שיתפשטו ויצאו לחוץ, דהינו שיתגלה רצונו יתברך באמת שידע מה לעשות ואיוה להתנהג באמת.

עיקר התיקון הוא ע"י תורה שבעל פה שבזה מקשרים הקול לדיבור

ועל כן עקר תפון הקול הוא על ידי למוד גמרא שהוא תורה שבעל פה כנ"ל, פי תורה שבעל פה הוא בהינתן דבור, בהינתן מלכות פה ותורה שבעל פה קרינן לה. פי תורה שבכתב ותורה שבעל פה הם בבחינת קול ודבור פיודע וצריך לקשרם ולהתחבר בקשר אמיץ, פי זה עקר בהינתן תיחוד ליחד ולחבר הקול והדבור כנ"ל, הינו פי תורה שבכתב היא עדין בבחינת קול מחמת שמתורה שבכתב עדין אין יודעין שום דין ברור איוה להתנהג במצות התורה על כן הוא עדין בבחינת קול, שהוא שרש הדבור, שהוא תורה שבעל פה שהיא מגלה לנו כל פרטי דיני התורה איוה להתנהג בכל מצוה שזה עקר הדבור שהוא מנגלה הרצון שפלב, פי על ידי הקול יכולין לקרות את האדם

אֵלָיו, אֲבָל עֵדִין אֵינוּ יוֹדְעַי מַה הוּא רוּצָה, אֲבָל בְּשָׂבָא אֵלָיו וְהוּא מְדַבֵּר עִמּוֹ בְּדַבּוּרִים אֲזַי הוּא יוֹדְעַי רְצוֹנוֹ. וְעַל כֵּן אָפָּה עַל פִּי שְׁשָׁרֵשׁ יִנְקַת הַמַּלְכוּת הוּא מִבְּחִינַת קוֹל בְּנִי, אֲבָל עַקֵּר הַנְּהַגְתַּת הַמַּלְכוּת הוּא עַל יְדֵי הַדְּבֹר שְׁמִנְגָלָה רְצוֹן הַמַּלְךְ לְמַעַן גִּדְעַי מַה לְעִשׂוֹת וּבִכְפֹּה נֶעֱבֵד אוֹתוֹ וְנַעֲשֶׂה נַחַת רוּחַ לְפָנָיו, שְׁזַהוּ בְּחִינַת תּוֹרָה שְׁבַעַל פֶּה שֶׁהִיא בְּחִינַת דְּבֹר שְׁמִכְבָּר וּמְפָרֵשׁ אֶת בְּחִינַת הַקּוֹל שֶׁהוּא בְּחִינַת תּוֹרָה שְׁבַכְתָּב וְכַנִּל.

זה עיקר בחינת יציאת מצרים

וְזֶה עַקֵּר בְּחִינַת יִצְיַאת מִצְרַיִם שְׁזַכִּינוּ עַל יְדֵי מוֹשֶׁה רַבְּנוּ שְׁזַכָּה לְהוֹצִיא הַקּוֹל וְהַמְּחִין לְחוּץ עַד שְׁנִגְלָה לָנוּ כְּמַה מְצוּת תַּכְפֵּי בְּשַׁעַת יִצְיַאת מִצְרַיִם, כְּמוֹ שְׁכַתּוֹב, הַחֲדָשׁ הַזֶּה לָכֵם וְכוּ'. וְאַחֵר כִּף נִתַּן לָנוּ אֶת הַתּוֹרָה עַל יְדֵי זֶה וְכַנִּל.

וְזֶה עַקֵּר הַחֲלִיק שְׁבִין אָדָם לְבַחְמָה, דְּהֵינּוּ בֵּין יִשְׂרָאֵל לְעַבְדֵי. כִּי אֲתָם קְרוּיִים אָדָם וְכוּ', כִּי גַם הַבְּחִינָה יֵשׁ לָהּ קוֹל אֲבָל אֵין לָהּ דְּבֹר אֲבָל גְּדַר הָאָדָם הוּא מְדַבֵּר, הֵינּוּ שֶׁהָאָדָם בְּחִינַת יִשְׂרָאֵל יְכוּל לְעִשׂוֹת מִהַקּוֹל דְּבֹרִים וְלִיחַד וּלְקַשֵּׁר הַקּוֹל בְּהַדְּבֹר שְׁזַהוּ הַעֵקֶר בְּנִל.

פסח – פה סח

וְזֶהוּ בְּחִינַת פֶּסַח, פֶּה סַח, שְׁמִצּוּחַ עֲלֵינוּ לְסַפֵּר בִּיצְיַאת מִצְרַיִם וְכָל הַמְּרָבָה לְסַפֵּר בִּיצְיַאת מִצְרַיִם וְכוּ', כִּי אֲנִי צְרִיכִין לְהוֹצִיא אֶת הַקּוֹל וְהַמְּחִין מִמִּצְרַיִם הַגֵּרוֹן וְלְהַכְיִאוֹ וְלְהַכְנִיסוֹ בְּתוֹךְ דְּבֹרִים קְדוּשִׁים לְשׁוֹחַ בְּכָל גְּפִלְאוֹתָיו לְקַשֵּׁר הַקּוֹל עִם הַדְּבֹר שְׁעַל יְדֵי זֶה עַקֵּר הַתְּנַלּוֹת אֲלֵקוּתוֹ וּמַלְכוּתוֹ עֲלֵינוּ, שְׁזַהוּ עַקֵּר בְּחִינַת יִצְיַאת מִצְרַיִם לְמַעַן דַּעַת פֶּל עִמִּי הָאֲרִץ כִּי ה' הוּא הָאֱלֹקִים אֵין עוֹד.

וְהֵינּוּ שְׁשִׁלְמוֹת הַנִּיגוֹן דְּקְדוּשָׁה הוּא דִּיקָא ע"י יְהוּד קוֹל וְדִיבּוּר, שׁוּחַ בְּחִינַת לְקַשֵּׁר הַמַּח אֶל הַלֵּב, וְזֶה עַיֵּקֶר הַפִּנָּם שֶׁל פֶּרְעָה שֶׁהוּא בְּחִי' הַגֵּרוֹן וְהַעוֹרָף שֶׁמְפָרִיד בֵּין הַמַּח וְהַלֵּב, וְעַל כֵּן עַיֵּקֶר הַתִּיקוֹן הוּא ע"י תּוֹרָה שְׁבַעַל פֶּה שֶׁהִיא בְּחִי' הַמַּשְׁכַּת הַקּוֹל אֶל הַדִּיבּוּר, בְּחִינַת הַמַּשְׁכַּת הַדַּעַת אֶל הַלֵּב, וְזֶהוּ בְּחִינַת מִצְוֹת סִיפּוּר יִצְיַאת מִצְרַיִם, כִּי בַּפֶּסַח מֵאִיר הַקּוֹל וְהַנִּיגוֹן דְּקְדוּשָׁה, אֲבָל עַיֵּקֶר הַשְּׁלִימוֹת הוּא לְהַכְנִים אֶת הַקּוֹל לְתוֹךְ דִּיבּוּרִים, לִיחַד הַקּוֹל עִם הַדִּיבּוּר, וְעַל כֵּן מִצְוָה לְסַפֵּר בִּיצְיַאת מִצְרַיִם, לְהַכְנִים אֶת הָאֵרֶת הַקּוֹל שְׁמֵאִיר בְּלִילָה הַזֶּה, לְתוֹךְ בְּחִינַת דִּיבּוּר וּסִיפּוּר.

אמירת ההגדה בקול רם

(ו) וְהֵנָּה מְבֹאֵר בְּדַבְרֵי רַבִּינוּ ז"ל (בְּלִיקוּמֵי מוֹהֲר"ן סִימֵן כ') שִׁישׁ לֹמַר אֶת הַהַגְדָּה בְּקוֹל רֵם כִּי הַגְּאוּלָּה הִיא בְּבַחֲוֵי קוֹל, וּמִצַּד שְׁנֵי הַעַיֵּקֶר הוּא לְהַמְשִׁיכוֹ לְתוֹךְ דִּיבּוּרִים כְּמִבּוֹאֵר כֵּאֵן בְּדַבְרֵי מוֹהֲרַנִּיט, וְהֵינּוּ כִּי זֶה גּוֹפֵא עַיֵּקֶר הַשְּׁלִימוֹת לְחַבֵּר אֶת הַקּוֹל עִם הַדִּיבּוּר שְׁזַהוּ בְּחִינַת שְׁלִימוֹת הַנִּיגוֹן דְּקְדוּשָׁה, מִצַּד אַחַד לֹא לְהִישָׁאֵר בְּקוֹל לְבַד אֵלֹא לְהַכְנִיסוֹ לְתוֹךְ דִּיבּוּרִים שֶׁל סִיפּוּר יִצְיַאת מִצְרַיִם, וּמִצַּד שְׁנֵי לֹא לְהִישָׁאֵר בְּדִיבּוּר לְבַד אֵלֹא לְהַכְנִים בְּזֶה אֶת הַחַיּוֹת שֶׁל הַקּוֹל שֶׁהוּא בְּחִי' הָאֵרֶת הַנִּיגוֹן.

עיקר מצוות הלילה הם אכילה ושתייה שמהכריזים את הנפש עם הגוף

(ז) וְעַל פִּי עֵינִיין זֶה יֵשׁ לְהַמְתִּיק וּלְבֹאֵר מַה שְׁעַיֵּקֶר הַמִּצְוֹת שֶׁל הַלִּילָה הַזֶּה הוּא מִצְוֹת שֶׁל אֲכִילָה וְשִׁתִּיָּה, הֵינּוּ פֶּסַח מִצְוָה וּמְרוֹר שֶׁהֵם מִצְוֹת שֶׁל אֲכִילָה, וְאַרְבַּע כּוֹסוֹת שֶׁהֵם מִצְוָה שֶׁל שִׁתִּיָּה, כִּי קוֹל וְדִיבּוּר

הֵם בְּחִינַת גּוֹף וּנְפֶשׁ (כְּמִבּוֹאֵר שֶׁם בְּהַמְשַׁךְ הַהֲלַכָּה בְּאוֹת יוֹד) וְעַיֵּקֶר חִיבּוּר הַנְּפֶשׁ וְהַגּוֹף הוּא ע"י הָאֲכִילָה כִּידוּעַ וְכִמּוּבָא בְּדַבְרֵי מוֹהֲרַנִּיט כְּמַה פְּעֻמִּים, וְע"כּ בְּלִילָה זֶה שְׁמֵאִיר הָאֵרֶת הַנִּיגוֹן דְּקְדוּשָׁה שֶׁהוּא בְּחִינַת יְהוּד קוֹל וְדִיבּוּר, שֶׁהוּא בְּחִינַת יְהוּד גּוֹף וּנְפֶשׁ, יֵשׁ הִרְבֵּה מִצְוֹת מִיּוֹחֲדוֹת שֶׁל אֲכִילָה וְשִׁתִּיָּה, שֶׁהֵם מֵאִירִים אֶת חִיבּוּר הַגּוֹף וְהַנְּפֶשׁ בְּהָאֵרֶת הַנִּיגוֹן דְּקְדוּשָׁה לְכָל יְמוֹת הַשָּׁנָה.

התיקונים בפנימיות והיצוניות

(ח) וּבְאֵמַת מְבֹאֵר בְּדַבְרֵי הַמְּקוּבְּלִים שְׁעַיֵּקֶר הַתִּיקוּנִים שֶׁל לֵיל הַסֵּדֵר נַעֲשִׂים בְּשְׁנֵי בְּחִינּוֹת, בְּתַפִּילַת מְעַרִּיב כְּבִית הַכְּנַסַּת נַעֲשִׂים כָּל הַתִּיקוּנִים בְּפִנִּימִיּוֹת, וְאַחֵר כִּךְ בְּמִשְׁךְ הַסֵּדֵר שֶׁל הַלִּילָה נַעֲשִׂים כָּל הַתִּיקוּנִים בְּחִיצוֹנִיּוֹת, וְזֶה יוֹמַתַּק מֵאוֹד עַל פִּי הַנִּל כִּי עַיֵּקֶר הַתִּיקוֹן הוּא בְּבַחֲוֵי קוֹל וְדִיבּוּר, שֶׁהוּא בְּחִי' גּוֹף וּנְפֶשׁ, שֶׁהֵם בְּחִי' פְּנִימִיּוֹת וְחִיצוֹנִיּוֹת, וְעַל-כֵּן גַּם הַתִּיקוֹן מִתְחַלֵּק לְשְׁנַיִם, וְאַמְנָם בּוֹדָאֵי שְׁכָל בְּחִינָה כְּלוּלָה מְכַל הַבְּחִינּוֹת, וּבְפֶרֶט בְּזֶה שְׁעַיֵּקֶר הַתִּיקוֹן הוּא לִיחַד קוֹל וְדִיבּוּר, אֲבָל בְּכָללוֹת הוּא מִתְחַלֵּק, שְׁבַתַּפִּילַת מְעַרִּיב עַיֵּקֶר הַתִּיקוֹן הוּא חֵלֶק הַקּוֹל שֶׁהוּא בְּחִי' הַתַּפִּילָה, וּבְהַמְשַׁךְ בְּסֵדֵר עַיֵּקֶר הַתִּיקוֹן הוּא לְהַכְנִים אֶת הַקּוֹל לְבַחֲוֵי דִיבּוּר.

עיקר המצוות הם דייקא בלילה

(ט) וְהֵנָּה מְבֹאֵר כְּמֵאֵמֵר שְׁעַיֵּקֶר הַעֲצָה הוּא ע"י לִימוּד הַתּוֹרָה שְׁבַעַל פֶּה שֶׁהִיא בְּחִינַת לִילָה, וּבְפֶרֶט בְּלִילָה מִמֶּשׁ שְׁאוֹ נִמְשַׁךְ עֲלָיו חוּמֵי שֶׁל חֶסֶד, וְהֵינּוּ כִּי הַעַיֵּקֶר הוּא לְהַמְשִׁיךְ אֶת הַנִּיגוֹן דְּקְדוּשָׁה לְתוֹךְ חֲשַׁכַת הַלִּילָה שֶׁשֵּׁם הוּא עַיֵּקֶר הַחֲלִישׁוֹת הַדַּעַת שֶׁל הַמִּנְגֵן הַרְשַׁע שֶׁהוּא בְּחִי' פֶּרְעָה וְעַמְלָק, וְלִשְׁם צְרִיךְ לְהַמְשִׁיךְ אֶת הַנִּיגוֹן דְּקְדוּשָׁה לִידַע שְׁבְּאֵמַת אֵין שׁוּם חוּשֶׁךְ בְּעוֹלָם כִּי מְכַל חוּשֶׁךְ יְכוּלִים לְעַבּוֹד אֶת הַשִּׁי"ת [שׁוּחַ בְּחִי' תּוֹרָה שְׁבַעַל פֶּה שְׁמִנְגָלָה שְׁכָל מְקוּם יֵשׁ מִצְוֹת וְדַרְךְ לְהַתְקַרֵּב לְהַשִּׁי"ת, וְכַפִּי שִׁיבּוֹאֵר עוֹד בְּגוֹף הַמֵּאֵמֵר]. וּבְעוֹמֵק הַדַּבְרִים זֶהוּ ג"כ בְּחִי' יְהוּד קוֹל וְדִיבּוּר כִּי יוֹם וְלִילָה הוּא בְּחִי' קוֹל וְדִיבּוּר [שֶׁהֵם בְּחִי' ז"א וּמַלְכוּת].

וְזֶה בְּחִינַת מַה שְׁעַיֵּקֶר מִצְוֹת סִיפּוּר יִצְיַאת מִצְרַיִם הוּא דִּיקָא בְּלִילָה, כִּי הַעַיֵּקֶר הוּא לְהַמְתִּיק וְלְהֵאִיר אֶת בְּחִינַת הַלִּילָה לְהֵאִיר גַּם שֵׁם אֶת בְּחִי' הַנִּיגוֹן [וְעִי"ו] מִתְּבַטֵּל חֲשַׁכַת לִילָה וְנַעֲשֶׂה בְּחִינַת לִילָה כִּיּוֹם יֵאִיר].

וְעַל כֵּן מִצְוָה לְעוֹמֵק בְּסִיפּוּר יִצְיַאת מִצְרַיִם כָּל הַלִּילָה (כְּמִבּוֹבָא בְּשׁו"ע ס"י תַּפֵּא) וְכִמּוּבָא בְּהַגְדָּה מַעֲשֶׂה מִהַתְּנַאִים שְׁעַסְקוּ בְּסִיפּוּר יִצְיַאת מִצְרַיִם כָּל הַלִּילָה מִמֶּשׁ, כִּי בְּזֶה מִמְתִּיקִים אֶת כָּל בְּחִינּוֹת הַלִּילָה וּמֵאִירִים לְשֵׁם אֶת בְּחִינַת הַנִּיגוֹן דְּקְדוּשָׁה, וּמִלִּילָה זֶה מֵאִירָה הָאֵרֶת זוֹ לְכָל הַשָּׁנָה כּוֹלָה.

פסח מצה ומרור

(י) וּמִמְשִׁיךְ מוֹהֲרַנִּיט לְבֹאֵר עֵינִיין פֶּסַח מִצְוָה וּמְרוֹר ז"ל (שֵׁם בְּאוֹת ז'): וְזֶה בְּחִינַת הַתְּקַרְבָּן פֶּסַח שְׁצִרְיָה פֶּל אֶחָד לְהַכְיִיא בְּפֶסַח, בְּתַחֲלַת הַתְּקַרְבּוֹת לַח' יְתַבְּרָה, כִּי פֶּלַל הַתְּקַרְבָּנוֹת הוּא לְבָרַר רוּחַ הָאָדָם מִרוּחַ הַבְּחִינָה בְּבְחִינַת מִי יוֹדְעַי רוּחַ בְּנֵי הָאָדָם הַעוֹלָה הוּא לְמַעַלָּה וְרוּחַ הַבְּחִינָה הַיִּרְדָּת וְכוּ', שְׁזַהוּ בְּחִינַת בְּרוּר קוֹל הַנְּגִינָה מִתְּסַמְרָא אֲחֵרָא אֶל הַתְּדַשָּׁה, לְבָרַר הַקּוֹל מֵאֲוִירָא דְּעֵלְמָא וְלַעֲשׂוֹת נְגוּנִים דְּקְדוּשָׁה לְהַתְקַשֵּׁר עַל יְדֵי זֶה לַח' יְתַבְּרָה, פְּמוּבָן בְּדַבְרֵי אֲדוּנָנוּ מוֹרְנוּ וְרַבְּנוּ זְכָרָנוּ לְבָרְכָה בְּהַתּוֹרָה קְחוּ מִזְמֹרֵת הָאֲרִץ בְּכָלֵיכֶם וְכוּ' בְּסִימֵן סג בְּלִיקוּמֵי הַנְּגִינָא

ובכפוף מקומות. ועל בן צריך כל אחד להביא קרבן בפסח, כי אז צריכין לברר קול הנגינה שהוא בהינתן קרבן כנ"ל.

וזהו בהינתן פסח מצה ומרור, כי מצה הוא מאכל דקדשה ששומרין אותו מאוירא דעלמא שלא יתאחו בו בהינתן קול נגון דסמטרא אהרא כנ"ל, ואחר קבלת התורה עקר ברור הקול נגינה הוא על ידי לפוד גמרא כנ"ל.

אבל עכשו עדין לא זכינו לזה, כי עדין לא קבלנו את התורה רק שה' יתברך ברחמיו האיר עלינו את בהינתן הקול מלמעלה וכנ"ל ועל בן צריכין לאכל מצה וכנ"ל. ועל בן אנו צריכין לאכל מרור עם המצה על שם שמררו המצרים את חיי אבותינו במצרים, כמו שכתוב, וימררו את היים בעבדה קשה וכו', הינו כי המרור מרמו על לפוד גמרא שעל ידי זה עקר תקוה הקול שעל ידי זה עקר הגאולה כנ"ל, הינו שצריכין לסבל מרירות גדול קדם שמברין הקול דקדשה, שהוא בהינתן לפוד גמרא שהוא בהינתן השף ומרירות, בהינתן במחשבים הושיבני, זה תלמוד בבלי שהוא בהינתן וימררו את היים בעבדה קשה, בקשיא, 'בהמר', בהמרא דשמעתתא, ובלבנים' דא לפון הלכתא, כמו שאיתא בזר הקדוש. אבל עתה עדין אין אנו זוכין לזה לברר הקול על ידינו על ידי לפוד גמרא, כי עדין הוא קדם קבלת התורה רק אנו אוכלין מרור לרמו ולזכר על זה.

נמצא שמרור הוא בהינתן לפוד גמרא שעל ידי זה מברין הקול ומכניעין הקול דסמטרא אהרא שהוא בהינתן חמין ששולט בו אוירא דעלמא, שהוא בהינתן קול נגון דסמטרא אהרא, וזכין לקול דקדשה שהוא בהינתן מצה ששומרין אותה מאוירא דעלמא, כי ענין עליה, דברים הרבה שהוא קולות דקדשה. וזהו בהינתן 'דברים הרבה' דיקא רמו שתקין זה נמשך מלפוד תורה לשמה, דהינו על ידי לפוד גמרא הרבה, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, כל תלמוד תורה לשמה זוכה לדברים הרבה. ועל ידי כל זה יכולין לאכל הקרבן פסח בהינתן על מצות ומררים יאכלהו, כי עקר ברור הקול בשלמות הוא בהינתן הקרבן שפא מבהמה שיש לה קול אבל הוא קול בהמה, ועל ידי שעולה לקרבן מברין הקול מבהמה לאדם מבהינתן עבדים לישראל, מבהינתן הזנים ומנגנים רשעים למנגנים פשרים וצדיקים, וזהו לא תזבח על חמין דם זבחי כי אי אפשר להקריב הקרבן פסח שהוא בהינתן ברור הקול דקדשה כל זמן שיש לו חמין בביתו שהוא בהינתן קול דסמטרא אהרא, כי נאחו בו אוירא דעלמא שלא נתברר עדין על ידינו כנ"ל.

ד' כוסות

(א) וזהו ג"כ בחי' ד' כוסות כמו שמבאר מוהרנ"ת (שם באות ט) וז"ל: וזה בהינתן ארבע כוסות של יין בפסח, כי אין אומרים שיר אלא על היין. ועתה עקר התקין לברר קול השיר והנגון כנ"ל.

עניינא דיומא \\\ עניין שביעי של פסח על פי תורה זו

שביעי של פסח – גמר הנאולה והתגלות השיר דקדושה

(א) הנה שביעי של פסח הוא שלימות יציאת מצרים, ואז התגלה שלימות הנגון דקדושה שזה בחי' שירת הים שאומרים ביום זה וכמובא ברש"י סוף פר' בשלח] ונביא בזה את דברי מוהרנ"ת בהלכות אפטרופוס (הלכה ג אות י-יא).

וז"ל שם: וזה בהינתן קריעת ים סוף שאז נגמר הגאולה והחרות מפרעה ומצרים. כי עד שביעי של פסח רדפו אחריהם ובשביעי של פסח נקרע הים ואז נפלו פרעה ומצרים לגמרי, וישראל נגאלו לגמרי מהם. כי קריעת ים סוף הוא בהינתן ברור הקול שירה ונגינה דקדשה, מקול נגינה ושירה דסמטרא אהרא, כי כל הקולות הם בהינתן מים, כמו שכתוב, וקולו קול מים רבים. ויש קולות דסמטרא אהרא שהם בהינתן מקולות מים רבים אדירים, שהם בהינתן קול נגינה דסמטרא אהרא שמשם יניקת פרעה ומצרים שיונקים מהגרון וכנ"ל.

ועל בן היה הנם בפנים שנבקע הים בפניהם ועקר הנם היה על ידי בהינתן קולות, כמו שכתוב, קול ה' על המים א-ל הכבוד הרעים ה' על מים רבים. ופרש רש"י שם, קול ה' על המים, על ים סוף ירעם בשמים ה' ועליון יתן קולו וכו', הינו שנבקעו המים, שהם בהינתן קולות ונתגרו המים הוידונים, שהם בהינתן קולות דסמטרא אהרא, בהינתן קולות מים רבים אדירים ונתגלו להם מימי החכמה והדעת שהם בהינתן קולות דקדשה בהינתן קול ה' על המים כנ"ל.

ועל בן ראתה שפחה על הים וכו', כי נפתחו אז מימי הדעת שהם בהינתן קולות דקדשה שהם בהינתן מחין ודעת דמלכות דקדשה כנ"ל. ועל בן וכו' אז לשירת הים, כי זכו לקול שירה ונגינה דקדשה שזה היה עקר הנם של קריעת ים סוף וכנ"ל.

וזה ענין וזמרת י-ה ויהי לי לישועה שעקר הישועה והנם היה על ידי זמרת י-ה על ידי זמרה ונגון דקדשה שנתברר מנגון דסמטרא אהרא שעל ידי זה עקר התגברות מלכות דקדשה על מלכות דסמטרא אהרא. כי קול נגון דקדשה הוא מוח וחיית דמלכות דקדשה. ולהפך קול נגון דסמטרא אהרא הוא מוח וחיית דמלכות דסמטרא אהרא, כמבאר בהתורה כנ"ל, עין שם היטב. ועל בן סימו השירה, ה' וימלך לעולם ועד, כי על ידי שירת הים שהוא קול שירה ונגון דקדשה, על ידי זה יתגלה מלכותו לעולם ועד כנ"ל.

חיתר החמין אחר שביעי של פסח

(ב) ועל בן אחר שביעי של פסח דיקא התר החמין, כי כבר בארנו שעקר אפור החמין מחמת שעדין לא נתברר אויר העולם מקול נגון דסמטרא אהרא וכנ"ל, ועל בן אחר שביעי של פסח שאז נבקע הים וזכו לקול שירת הים שעל ידי זה נתברר ונודפף אויר העולם על ידי שנתברר קול שירה ונגון דקדשה, מקול נגון דסמטרא אהרא, על בן אז בודאי החמין מתר מחמת שכבר נתברר ונודפף אויר העולם על ידי שירת הים וכנ"ל.

כי בליל ראשון של פסח אף על פי שזכו אז לשירה, כמו שכתוב, והשיר יהיה לכם וכו', שעל ידי זה היה עקר הגאולה וכנ"ל. אף על פי בן השירה הזאת אינה נקראת על שמה, כי אז אמרו את ההלל שיש בו לעבר ולעתיד ולימות המשיח וכו', כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (בפסחים קיח). כי אז לא זכו לשירה מעצמם כי אם בחסדי ה' הופיע עליהם אור גדול ועל ידי זה המשיך עליהם כח השיר שלעתידי שיתגלה בימי משיח צדקנו שהוא בהינתן דוד שהוא נעים ומירות ישראל, שהוא בהינתן הלל שלם שנקרא על שם דוד. ועל בן אנו צריכין לשמר מאד מחמין ולאכל מצה מחמת שלא זכו לברר הקול בעצמם וכנ"ל.

אָבֵל עַל יְדֵי שְׁפָרוֹ אַחַר כֵּן סְפִירַת הָעֹמֵר שֵׁשָׁה יָמִים עַל יְדֵי זֶה הִתְחִילוּ לְטַהֵר עֲצָמָם וְאֵזוּ זָכוּ לְשִׁירַת הַיָּם שֶׁנִּקְרְאוֹת עַל שְׁמֵם עַל שֵׁם מֹשֶׁה וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל. כִּי הֵם בְּעֲצָמָם זָכוּ לְשִׁיר שִׁירָה הַזֹּאת וְעַל יְדֵי זֶה זָכוּ לְטַהֵר וּלְזַכֵּךְ הָאָוִיר וּכְנִל, וְעַל כֵּן אֵז הִתַּר הַחֲמִיץ וּכְנִל. וְעַל כֵּן זָכוּ לָזֶה אַחַר שְׁמֵנוּ סְפִירָה שֵׁשָׁה יָמִים דִּיקָא בְּנֶגֶד שֵׁשָׁה סְדְרֵי מִשְׁנֵה שְׁהֵם כָּלֵל

הַגְּמָרָא שֶׁעַל יְדֵי זֶה זָכוּ לְחַמְשִׁידָה עַל עֲצָמָם בְּהֵינֵת פַּח הַתּוֹרָה שֶׁבְּעַל פֶּה שֶׁהוּא הַגְּמָרָא שֶׁכְּלוּלָה בְּשֵׁם מִשְׁנֵה שֶׁעַל יְדֵי זֶה עָקַר בְּרוּר קוֹל הַנְּגִינָה, כַּמְבָאָר בְּהַתּוֹרָה הַנִּלְוֵל וְעַל כֵּן אֵז דִּיקָא זָכוּ לְשִׁירַת הַיָּם שֶׁהוּא נִגּוֹן דְקָדְשָׁה וְאֵז הִתַּר הַחֲמִיץ וּכְנִל.

דרשתי קרבתי \\\ המשך מעמוד ב

רוח נבואה ורוח נכאה

כל אחד זקוק ל'רוח'. כי ה'רוח' היא זה שמנשבת בו, ומפעילה את כל הכוחות שבו. אלא שהרוח מעורבת משני כוחות סותרים – רוח טובה ורוח נכאה. כשאדם מלא חשק וחיוניות – הוא משום שמנשבת בו 'רוח טובה'. ולהיפך, כשהוא מלא עצבות וכבדות, הוא גם כן משום שמנשבת בו רוח, רוח נכאה.

ה'רוח' נמשכת בשרשה מהכה שנקרא 'ציפורים', ולכן הציפורים יש להם כח מיוחד של 'קול' ו'יצפוף' כי יש בהם את ה'רוח'. אמנם יש שני מיני ציפורים – יש ציפורים מצד הקדושה, שנמשכים מהספירות 'נצח והוד', ומהם נמשך 'רוח טובה'. ויש ציפורים מצד הקליפה (קליפת נגה) ומהם נמשך 'רוח נכאה'.

הרוח טובה שנמשכת מהציפורים, יכולה להביא את האדם לדרגה של נבואה. וכמבואר בכמה פסוקים שכשהנביאים רצו שתשרה עליהם רוח נבואה היו מנגנים (כי הנבואה נמשכת מהספירות נצח והוד). אמנם גם מי שאינו זוכה לנבואה, אבל שורה בו 'רוח נבואה' דהיינו רוח של חיוניות והתרוממות הרוח, ומצילתו מרוח נכאה. וכמו שכתוב אצל שאול שבכל פעם שהייתה 'רוח רעה' מבעתתו, היה קורא לדוד שינגן לפניו ויסלק ממנו את הרוח רעה.

לשון הרע, צרעת וציפורים

וזהו הפגם הגדול של לשון הרע. לא רק משום שפוגע בחברו, אלא משום שפוגע ב'אוויר' ומכניס בו ניגון רע, שמשפיע על כל הסביבה כבדות וחשכות. לשון הרע לא חייב להיות כגנות החבר, אלא גם יכול להיות כגנות עצמו, או סתם דיבורים בטלים של ליצנות וקלות ראש, או דיבורים מחלישים את הדעת. כל אלו מפעילים 'ניגונים פסולים' שמקלקלים את האוויר.

ולכן, העונש של מצורע הוא להיות סגור, ולשבת בדד מחוץ למהנה. כי מהות הצרעת הוא 'סגירו דנהורא עילאה' (זוהר), דהיינו שסוגר ממנו את הרוח חיים, שהיא הרוח החיה שמכניסה חיוניות באדם ובעולם, שמגר עצמו בתוך רוח רעה ונכאה.

ולכן, המהרה שלו הוא על ידי ציפורים. כי הוא ינק את דיבוריו הרעים מהציפורים של הקליפה, והמהרה שלו הוא על ידי שתי ציפורים 'חיות טהורות', דהיינו הציפורים שמצד הקדושה, שמכניסים חיות וטהרה בעולם. [והם בעצמם מרמזים על השני משיחים – שיכניסו רוח נבואה בעולם, כמו שכתוב 'והתנבאו בניכם ובנותיכם'].

עז ארו, שני תולעת ואזוב

התיקון של הקול, הוא על ידי 'הדיבור'. הדיבור הוא כח שהופך את האוויר למציאות, ומחבר בין ההרגשות לבין המעשים. כל דבר שרוצים להוציא מכה אל הפועל – הוא על ידי דיבור. כי הוא לוקח את האוויר, את המחשבות ואת ההרגשות – ומביא אותם לידי מעשה. ולכן, עיקר התורה היא 'תורה שבעל פה', דהיינו התורה שמדברים אותה, ובכך הופכים את הקול לדיבור.

התנועה של החיים, והתנועה של הניגון – היא תנועה עולה ויורדת. וכך היא גם התנועה של הציפורים – עולות ויורדות. כי זה תפקידו של האדם – להיות עולה ויורד, דהיינו לעלות למעלה ולקבל 'רוח חיים' ואז להאיר אותה למטה, ואחר כך לקחת דברים מלמטה ולחבר אותם למעלה. ומי שמכיר בכך, אינו נבהל ממה שעולה ויורד, אלא מבין שכך הוא צורת החיים האמתיים.

המדבר לשון הרע, הוא משום שהוא שבור מעצמו ומהיוו, וכשאין לו חיות מעצמו, הוא מחפש חיות מדברים אחרים ובטלים. והטעם שהוא שבור הוא משום עליותיו וירידותיו, ומשום שלא השכיל להבין סוד הדיבור והחיבור, סוד החיים והניגון, וסוד הציפורים. ולכן הוא עוסק ב'מוות' במקום ב'חיים'.

ולכן, מביאים לו עין ארו שהוא גבוה, ואזוב שהוא נמוך, ושני תולעת שמחבר ביניהם. ה'שני תולעת' מרמז על כח הדיבור, כי כוחה של תולעת הוא כפה. ועל ידי הדיבור מחברים בין הגבוה והנמוך. ואת שלשתם מחברים אל הציפור החיה, לרמז לו שזהו מציאות החיים. ואם יבין זאת, יתרפא מה'סגירו' שלו, ויתחיל לחיות. ובוה גם מטהרים מטומאת מת, וגם יוצאים ממצרים.

הוא יושב ומצפה שאתה תבחר בו, ועד שתעשה זאת – הוא לא יהיה מסופק.

* * *

ובזה, לא שייך זיופים, ולא שטיקים. במערכת הזאת – כל 'קול' נספר ברצינות הכי רצינית שיש. ומנגד, גם אין מושג של 'פתקים פסולים', כי כל 'רצון' לבחור, וכל תנועה שעשית בשביל זה – כבר נחשב ל'קול'.

הקול – קול יעקב, וכל קול קובע. אז אנא, אל תישאר בחיץ; [לא רוצה להוציא מהפה, על מי שלא מצביע' (ציטוט מעיתון)].

* * *

כל קול קובע

חודש ניסן הוא – כל שנה – 'חודש של בחירות'.

השם בוחר בנו, ואנחנו בוחרים בו. ובבחירות – כך אומרים – כל קול קובע.

* * *

אחת התופעות המעניינות, מתגלה בכל מערכת בחירות – הוא חשיבותו של 'היחיד'!

כל קהילה בנויה מיהודים, וכל קופה של צדקה דואגת ליהודים, אבל בסופו של דבר – זה משהו 'כללי', ובמשהו כללי כמו במשהו כללי – הרבה 'יחידים' מתפסמים. לא שמים לב אליהם, לא מייחידים להם מחשבה, ודבר קיומם לא כל כך תופס מקום.

כל זה עד לבחירות. שם אין 'יחיד' אחד שמתפסם. פילוחים מדויקים, ורשימות מדויקות – עושים הכל כדי ששום 'יחיד' לא יישאר מחוץ לתמונה. אין משפחה שלא יודעים עליה, ואין נער בן שמונה עשרה שלא מבחינים בקיומו. שהרי 'כל קול קובע'.

וגם דואגים להזכיר לו את זה. פתאום, לרשותו של כל יחיד עומדת מערכת שלמה; עשרות טלפונים ותזכורות, הסעות בחינם, ואם צריך – אז גם מונית או מטוס. ואל תתבייש לבקש כל עזרה שצריך, העיקר – שנוכחותך תהיה ניכרת בסופו של דבר בקלפי...

* * *

טוב, אז בבחירות – 'צריכים אותך לעשירי', ולמהרת אתה יכול לומר קדיש... אף אחד כבר לא מכיר אותך. אבל בבחירות האמיתיות – באמת 'כל קול קובע', ולא רק אחת לתקופה וביום מאד מסוים, אלא יום יום ושעה שעה.

במערכת השמימית – לא מפסמים שום 'יחיד'. אין אף אחד ש'בטעות' לא קיבל המצן, או שהשמש שכחה להגיע אליו. כל אחד מקבל את המנה היומית שלו, שכוללת: בריאות, פרנסה, אויר, ושאר ירקות. לא כ'חלק' מציבור, אלא באופן מאד פרטי ואינדיבידואלי.

וגם להיפך – במערכת השמימית לא מוותרים על בחירתו של שום 'יחיד'. להשם יתברך לא מספיק שרב פלוני או אדמו"ר אלמוני 'בחר' בו. זה משמח אותו מאד, אבל ממש לא מספק. גם לא מספיק לו שהציבור 'בחר' בו, גם אם זה מביא לו מאה ותשע עשרה מנדטים.

קרבת – שונים או זהים

כל אחד רוצה להקריב קרבן.

אבל מי יכול? היום להקריב קרבן, וגם מי יודע 'איזה' קרבן עליו להקריב.

* * *

בימים אלו אנו קוראים את קרבנות הנשיאים.

ושתי פלאים יש בזה: אחד – הם עשו את זה מעצמם, בלי שהתבקשו. והשני – הם הקריבו קרבנות זהים לחלוטין.

ודווקא שני הפלאים הללו – הופכים את זה לפלא כפול ומכופל. כי אילו היה 'ציווי' – ניתן להבין כיצד הביאו כולם אותו קרבן, כי כך הם נצטוו. אבל מאחר שהם לא הצטוו – כיצד הגיעו כולם לאותה תוצאה?

ולא מדובר בפרט אחד, שבדיוק כולם כיוונו אליו. אם היה זה רק פר אחד או איל אחד – נחא. אבל מדובר ברשימה מכובדת ורחבה של קרבנות, הכוללת למעלה מעשרים פריטים, ולמרות זאת – התוצאה הייתה מכוונת, הכיצד?

התמיהה מתגברת עוד יותר, כשקוראים את דברי המדרש. שם מבואר שכל נשיא היו לו כוונות משלו, לגבי הפריטים אותם הביא. היו כאן שתיים עשרה קרבנות, בעלי אותם רכיבים מופלאים – וכל אחד הגיע מסיבות אחרות, והכיל בתוכו כוונות שונות לחלוטין מחברו. פלא והפלא.

ובשביל זה, התורה כותבת וחוזרת וכותבת – את הפרטים של כל נשיא ונשיא, למרות שהם אותם מילים, אותם פסוקים, ואותם טעמים. והציבור מתעייף לשמוע זאת שוב ושוב. וכי אי אפשר לכתוב פעם אחת, ואז לכתוב שכולם הביאו את אותו דבר?

לא ולא. הציבור מתעייף אבל התורה לא. היא מספרת על הקרבן של שבט יהודה החשוב, ובאותה התרגשות על הקרבן של שבט דן. כי לא מדובר כאן בספירת 'קולות', אלא בספירת 'לכבות', והלב שלך לא פחות חשוב מהלב שלו.

אשריך אחי, אין כמו הקרבנות שלך. תבוא כל יום.

התמיהות, הם כעצמם התשובה.

יש את הקרבנות שנצטוונו להביא, ודווקא אותם אנחנו לא יכולים היום לעשות. אבל יש קרבנות שאף אחד לא מצווה אותך להביא, אלא אתה מביא מעצמך. והקרבנות האלו הם מאד פרטיים, ויש בהם את הכוונות הכי אישיות שלך.

ואם אתה מתלבט האם הם שווים משהו, והאם הם מביאים בכלל תוצאה כלשהי. אז יש כאן חידוש עבורך – התוצאה תהיה זהה. הקרבן האישי של הצדיק הכי גדול, עם הכוונות המיוחדות שלו, והקרבן האישי שלך עם הכוונות המיוחדות שלך – מביאים לאותה תוצאה, אבל בדיוק.

זכורות שיעורים ובתי-כנסת למקורבים!

עיר	נושא השיעור	מגיד השיעור	יום ושעה	לפרטים
בני ברק	נושא השיעור 'תמימי דרך' הליכה עם תורה	לומדים בחבורה חברת חניכי הישיבות ב"ב	פעם בשבוע	0548487317
בני ברק קרית הרצוג	ליקוטי הלכות	לומדים בחבורה	מוצאי שבת בבית פרטי בשעה: 10:00	0548496139
בני ברק קרית הרצוג	שיעור התחזקות	נושא בפרשה	בכל ליל שבת מברכים	0548496139
בני ברק	התחזקות	רבנים שונים	יום שני בערב לבחורים	0548517128
בית שמש	חבורה ללימוד לקוטי מוהר"ן	לומדים בחבורה	יום שישי בשעה: 11:00 בבוקר	0548528387
קרית ספר	בית מדרש 'נצח ישראל'	תפילות \ שיעורים \ מלווה מלכה ועוד	רח' מסילת יוסף 34 (מאחורי 'בר כל')	

בשורה טובה תדען עצם!!! אי"ה בקרוב בית מדרש חדש למקורבים בבני-ברק!!

עזרו לנו להגדיל את ההפצה! ע"י תרומה במכשיר 'קהילות' הפשוט: 'עלמא דאורייתא' תרמו וכתבו: עבור 'המקורבים' תזכו למצוות!

השיעורים הקבועים לשבת מצורע ולשבוע שאחריו

יום	חודש ניסן	הדף היומי מסכת חולין \ בכורות	משנה ברורה עמוד היומי 'דרשה'	ליקוטי מוהר"ן ח"א	ליקוטי הלכות חלק 1	העמוד היומי
ז	ח	קלו	חזרה	יב:	פ	צז:
א	ט	קלח	שסו, ד-ה	יג:	פא	צח:
ב	י	קלט	שסו, ו-ח	יד:	פב	צח:
ג	יא	קמ	שסו, ט-י	יד:	פג	צט:
ד	יב	קמא	שסו, יא-יב	יד:	פד	צט:
ה	יג	קמב	שסו, טו שסז, א	טו:	פה	ק:
ו	יד	ב	חזרה	טו:	פו	ק:

התורה הנלמדת בחבורת 'תמימי דרך' העולמית: ליקוטי מוהר"ן, חלק ראשון, תורה ג.

קו 'זנ"כי הישיבות' – ברסלב'

בני התורה המקורבים לאורו של רביה"ק מוהר"ן מברסלב זיע"א

077-31-40-331

שלוחה: 1	הודעות ועדכונים.
שלוחה: 2	לשמיעת הגליון הנפלא 'הקבצו'.
שלוחה: 3	לשיעורים וכנסים שנמסרו למקורבים.
שלוחה: 4	1 – שיחת חברים \ הודעות מאזינים. 2 – להשאר את הודעה למאזינים. 3 – לשלוח 'הליכה עם תורה' – חבורת תמימי דרך'. 4 – למענה ויעוץ.
שלוחה: 5	סיפורי התקרבות וראיונות.
שלוחה: 6	1 – פניני ליקוטי מוהר"ן על התורה. הרב שרגא זילברמן: 2 – שיעורים בליקו"מ. 3 – שו"ת ברסלב. 4\5 – שיעורים מכלל משפיעי אנ"ש. 6 – שיחות ומכתבי מוהר"א ש"ש. 7 – הזוה"ק בלשה"ק. 8 – דברי גדולי ישראל במעלת לימוד עמוד היומי בזה"ק.
שלוחה: 7	1 – שיעורים ברחבי הארץ. 3 – חברותות ברחבי הארץ. 2 – להשאר את הודעה לביקוש שיעור או חברותא.
שלוחה: 8	1 – קוי תוכן נוספים (מרכזיית: ברסלב \ פנימיות התורה \ האמונה). 2 – שירי ברסלב. 3\4 – שירים כלליים. 5 – שירי 'דרשו'. 6 – תיקון הכללי בניגון.
שלוחה: 9	1 – שידור חי.
שלוחה: 0	0 – הודעות קבועות ונחוצות.

עלון 'המקורבים'

ליצירת קשר, לתרומות, להנצחת שם, לקבלת הגליון באימייל, למוקדי ההפצה, ולפרסום בגליון פנו לקו 'המקורבים': 077-31-40-331 והשאירו הודעה בשלוחה: 72 או לאימייל: E0773140331@GMAIL.COM

* * *

ניתן לתרום (וכן לקבל את הגליון עד לביתכם) דרך מכשירי 'קהילות' בכל רחבי הארץ! וכן דרך קו 'קהילות': 0732757000 בשלוחה: 11318 (בכל האופנים יש לציין: עבור עלון המקורבים, וכשהתרומה היא דרך הטל' יש להשאיר הודעה לאחר מכן בקו המקורבים הנ"ל בשלוחה 72 על סך התרומה, ושהיא מיוערת לעלון זה) תזכו למצוות!

* * *

נשמח לקבל כל חומר לגליון ע"י שליחה לכתובת האימייל הנ"ל עד יום שני בערב בצירוף שם מלא ומיקום עיר! (אפשר שם וכתובת בדוויים, ולציין זאת), עם זאת, אין התחייבות שהדברים יפורסמו, ואין לראות באי-פרסומם שום צד פגיעה (יתכנו הרבה סיבות, גם טכניות), בהצלחה!!

התורה והמצוות

בס"ד גליון כט' פרשת אחרי מות ה'תשע"ט

גליון שבועי לחניכי הישיבות בני התורה המקורבים לאורו של רביה"ק מוהר"ן מברסלב זיע"א

מאמר בפנימיות הפרשה, משרשי הדברים עד לעובדא ולמעשה

דשרני קרבנך

בירור הרצון

לכוא ככל עת, וגם לא בכגדי זהב. ובזה הוא מבאר גם מהו 'ידבר ה' אל משה', שאף את משה הזהיר על כך, שלא יסבור שכיון שהוא גדול מאהרן לא נאמרה לו אזהרה זו.

ב. עזאזל: ברש"י מבואר שהוא מלשון 'עו', מחמת שהוא צוק גבוה וחתוך. והרמב"ן מבאר על פי סוד, שזהו שמו של הס"מ, ושולחים לו מנהג ביום הכיפורים כדי שלא יקטרג, ולכן שולחים זאת למדבר שהוא מקום חורב ושממה ושם הוא מקומו. אמנם מוסיף לבאר שאין זה הלילה שאנחנו מקריבים לו קרבן, אלא אנו שליחים מהשם יתברך להביא לו (עיי"ש באריכות).

וכמו כן, מבואר בדברי האור החיים הקדוש, ומרחיב לבאר העניין – שבכל מעשה של אדם, לטוב או להילח לרע, הוא מוליד כח כוח. והכוחות הרעים שנבראו ממעשיו הם אלו שמענישים אותנו. והתיקון לזה, הוא לבטל את הכח הזה וממילא הוא ניצול מעונש. ויש בזה שלשה דרגות: א. שוגג, יכול להתכפר בקרבן – כאשר ב'סמיכתו' הוא מכנים כל כוחות הרע בקרבן ושוחטו. ב. מזיד של טומאת מקדש וקדשיו, מתכפר ביום הכיפורים על ידי הפר והשעיר שנעשים בפנים. ג. מזיד של כל העבירות מכנים בתוך השעיר השני, ומחמת גודל המיאוס שולחים אותו לעזאזל, ושם הוא מתבטל.

ג. עינוי: הכתוב קורא לעינוי זו בשם 'תענו את נפשותיכם', ומזה מבואר שאין הכוונה לסתם עינוי הגוף, אלא לעינוי הנפש. והכוונה לתענית של אכילה ושתייה, ולא כדעת הקראים 'מחוקי השם' (רמב"ן ואור החיים). וצריך להבין מה החילוק בין עינוי הגוף לעינוי הנפש. ומה התכלית של עינוי הנפש.

ביאור הפנימיות

בוהר הקדוש מבואר על הפסוק 'בעצם היום הזה תענו את נפשותיכם' – 'לאכנעא לבא, לאדבקא רעותא דלכא לקדשא בריך הוא', והעניין מבואר בהרחבה בליקוטי מוהר"ן (סימן קע"ט): 'שעל ידי התענית נכנע ונחלש הלב, ונתבטל כל הרצונות האחרים שלו מפני רצון הקדוש ברוך הוא, לאדבקא רעותא דלכא', ובה מתבאר כל עניין יום הכיפורים, כמבואר בליקוטי הלכות, וכדלהלן.

כפרת עוונות – על שום מה

צריך להבין מהו סליחת העוונות של יום הכיפורים. ואיך ייתכן שאדם עושה מה שעושה כל השנה, והנה מגיע יום אחד שבו נמחלים כל עוונותיו, ולא נותר בו כל מום ופגם.

בשלמא כשאדם עושה מצדו אתערותא דלתתא ועוסק בתשובה – יש כאן עבודה ותמורה בצדה [אף שגם עניין זה הוא פלא, לפנינו משורת הדין ולמעלה מן הדעת, כמבואר במקום אחר]. אבל איך ניתן לקבוע זמן מסוים, שבו נמחלים בקביעות ולכל אדם מישראל כל עוונותיו.

והנה נחלקו רבותינו אם יום הכיפורים מכפר רק לשבים או גם לשאינם שבים. ויש מי שסובר שאפילו לשאינם שבים, ואפילו למי שסובר שמכפר רק לשבים,

פרשת 'אחרי' היא הפרשה השישית בסדר ויקרא, ואף היא עוסקת בענייני הקרבנות ותיקון האדם. בתחילת הפרשה מבואר סדר הקרבנות של יום הכיפורים, ולאחר מכן איסור כמות ואיסור דם. ובסיום הפרשה איסור עריות.

סדר עבודת יום הכיפורים קובע פרשה לעצמו, מלבד מה שהוא מוזכר יחד עם שאר המועדים בפרשת אמור ובפרשת פנחס. ואת הסדר הזה קוראים בקריאת התורה של יום הכיפורים [וגם המשך הפרשה, שעוסקת בענייני עריות קוראים אותה ביום הכיפורים במנהג].

הסדר הזה מתייחד בכמה וכמה דברים, שאינם מצויים כלל בשאר זמנים ושאר קרבנות. וכיום שאין לנו את סדר העבודה, אנו אומרים אותו בתפילת מוסף של יום הכיפורים בהתעוררות גדולה. ויש מקום ללמוד ולהבין מהות עניינו של סדר העבודה הזה, ועל ידו להבין עניין יום הכיפורים בכלל.

התמיהות בפרשה

א. 'אחרי מות שני בני אהרן' – מה טעם להזכיר עניין זה כאן. ומדוע זה ה'הקדמה' לסדר יום הכיפורים. [וגם צריך להבין מהו 'ידבר ה' אל משה' – איזה דיבור נאמר כאן למשה, ואין לומר שנאמר לו לומר לאהרן, כי זה מבואר בפסוק שלאחר מכן 'ויאמר ה' אל משה אמור אל אהרן אהרן אהרן'].

ב. מהו עניינו של קודש הקדשים, ומדוע צריך להיכנס לשם דווקא ביום הכיפורים. ומה הם הקרבנות המיוחדים שמכניסים לשם.

ג. מהו 'עזאזל', ומדוע שולחים לשם את השעיר. ובכלל, צריך להבין עניינם של שני השעירים, שמיצד אחד צריכים להיות שוים לגמרי [במראה, בקומה, ובדמים, ובלקיחתן כאחד], ולהביא את שניהם לבית המקדש. ומצד שני מפרידים ביניהם; האחד – נכנס לקודש הקדשים, והשני נשלח לעזאזל. ומדוע כל זה נעשה דווקא על ידי 'גורל' ולא על ידי 'בחירת' אדם.

ד. ביום הכיפורים הוא זמן מחילת עוונות. ובשביל זה עושים את כל סדר העבודה הזה, ובנוסף, צריך להתענות. וצריך להבין מה השייכות בין כל אלו לבין כפרת עוונות.

ביאור הפשט

א. 'אחרי מות' – ברש"י באר (על פי דברי חז"ל) שהזכיר מיתת בני אהרן, כדי לחזק את האזהרה שלא יכנס בכל עת אל הקודש, כדי שלא ימות כמותם. והרמב"ן מבאר שפרשה זו נאמרה מיד לאחר מיתתם [יחד עם האזהרה על שתיית יין], ומחמת שלא נכתב במקומו הזכיר הכתוב באיזה זמן נאמרה הפרשה [וכך הוא בכל פרשה שלא נכתבה במקומה, שהפסוק מבאר מתי היה זמנה].

באור החיים הקדוש מבאר, שמיתת בני אהרן היה על המא העגל (כמובא גם ברש"י בפרשת שמיני), וקודם לזה לא היה אהרן יכול להיכנס לקודש הקדשים, ורק 'אחרי מות שני בני אהרן' הוא יכול לעשות הסדר הזה ולהיכנס לקודש הקדשים. כמו כן, בא הכתוב להדגיש גם להיפך, שאף שנתכפר לו אינו יכול

בוודאי אין זה רק משום שעשה תשובה, כי אם כן אין זה שייך ליום הכיפורים אלא בכל זמן שעושים תשובה מתכפר, אלא יש כאן כח מיוחד של יום הכיפורים, וצריך להבין מה הוא ומה עניינו.

והביאור הוא שיש כאן סוד נפלא של בירור, ולכן מחילת העוונות של יום הכיפורים אינו נקרא בשם 'מחילה' אלא בשם 'כפרה' [וכך נקרא גם שמו של היום – יום הכיפורים] שהוא מלשון קינח ונקיון. וכמו שיתבאר.

העצמיות – והלבושים שעליו

בנוהג שבועלם, האדם מוגדר על פי פעולותיו והנהגותיו; אדם שמתנהג כראוי ועושה מעשים טובים – נחשב לאדם טוב, ולהיפך אם הוא מתנהג שלא כראוי ופוגם במעשים – נחשב לאדם רע. וכך הוא גם בהרגשה שלנו; אנו שופטים את עצמנו ונותנים לעצמנו הגדרה של 'טוב' או 'לא טוב' על פי המעשים וההנהגות.

אמנם באמת אין זה כך. כי אין שום שייכות בין הפעולות וההנהגות לבין האדם בעצמו. האדם בעצמו הוא נקודה פנימית נקיה ומבוררת שכולו טוב, וכל הפעולות, הדיבורים והמחשבות – אינם אלא לבושים. ואמנם אם אינם טובים, הם לבושים צואים פגומים ומלוכלכים, וצריך לנקותם ולזככם – אבל אינם אלא לבושים ולא האדם בעצמו.

כל אדם יש בו המשה הלכים, הנקראים נפש רוח נשמה היה ויחידה. אמנם באמת האדם בעצמו אינו אלא היחידה שבו, שהוא עצמותו. וכל השאר הם 'לבושים' על אותו עצמיות. [הנפש – הם המעשים, הרוח – ההרגשות והדיבורים, הנשמה והחיה – מחשבות הבנות והשגות]. וכל אחד מארבעה אלו, שייך בו מושג של 'פגם', כל אחד מהם לפי עניינו [בעיקר בחלק הנפש], אבל בחלק היחידה לא שייך שום פגם כלל וקלוקל.

והחילוק בין החסתכלות של העולם לבין האמת – הוא עצום. כי אם האדם בעצמו אינו טוב, אזי כדי לתקן זאת – הוא צריך לשנות את עצמו ולהיות משהו אחר. וזה דבר שנראה קשה ובלתי אפשרי, ולכן רוב בני אדם מתייאשים מלתקן את עצמם ולהשתנות. אבל אם האדם בעצמו הוא טוב, ורק הלבושים הם שנפגמו והתלכלכו, אזי בקל יכול לתקן ולשנות. כי אינו צריך לשנות את 'עצמו' ולהיות משהו או מישהו אחר, אלא רק לחזור להיות מה שהוא באמת [ויש בזה הרבה להאריך ואין כאן מקומו].

תשובה ויום הכיפורים

כשאדם עוסק בתשובה – הוא עוסק בנקיון הבגדים שנפגמו ונתלכלכו. אבל ביום הכיפורים אין עוסקים בזה כלל [ועל כל פנים אין זה 'עיקרו של יום'], אלא עוסקים בגילוי האמת הזאת, שיש חילוק בין האדם 'בעצמו' לבין הלבושים שלו.

לולא יום הכיפורים, לא היה בידנו אפשרות לברר האמת הזאת, ולגלות שאנו בעצמנו שלמים ונקיים ומעולם לא נפגמנו. ואם האמת הזאת לא הייתה מתבררת, לא היינו יכולים לעסוק לעולם בתשובה, אלא היינו מתייאשים חלילה. ביום הכיפורים יש לנו את הכח לברר את האמת הזאת, וכשהיא מתבררת, נעשה ממילא 'כפרת' עוונות, שהוא מלשון 'קינח', דהיינו שמקלפים מאתנו את כל הרע שאינו אלא לבוש ולא מחובר אלינו בעצם.

וזה העניין של השעירים. צריך לקחת שני שעירים שוים לגמרי, ולהביא את שניהם לבית המקדש. ובאמת אחד מהם הוא טוב לגמרי, והשני הוא רע לגמרי – אך אין זה ניכר כלל וכלל כלפי חוץ. וזה המצב בו אנו מרגישים עצמנו קודם יום הכיפורים, כאילו הטוב והרע שבתוכנו הם אחד ממש בלי שום היכר והבדל.

ומחמת שהם כל כך שוים, אין שום אדם שיכול להבדיל ביניהם, רק על ידי גורל. והגורל מברר ומגלה שאחד מהם הוא 'טוב', והוא נכנס לקודש הקדשים, והשני הוא 'רע' והוא נשלח לעזאזל. ואז, נעשה הבירור גם בתוכנו, ומתגלה שיש בנו חלק שכולו טוב, וזה העצמיות שלנו ששייך לקודש הקדשים, וכל השאר אינם אלא לבושים והם נשלחים למי שהם שייכים, שהוא זה שעושה את התערוכת והרמאות הזאת.

הכח של הגורל – הוא בעצמו העניין של קודש הקדשים, שאילו נכנס הכח גדול עם השעיר הזה. והוא גם העניין של התענית ביום הכיפורים.

נקודת העצמיות של האדם – הוא הרצון. הרצון הוא החלק החזק ביותר באדם, למעלה מהשכל והמחשבה, ולמעלה מכל ההרגשות הדיבורים והמעשים. והוא באמת השורש של כל המחשבות הדיבורים והמעשים, שכולם מושפעים ממנו ומתנהגים על ידו.

ואמנם הרצון בעצמו אינו מוגדר אצלנו, והוא מתחלק ומתפזר לאלפי רצונות שונים ומשונים זה מזה. אמנם יש 'רצונות' ויש 'רצון שברצונות' [רעוא, ורעוא דרעוין]. כלומר, יש הרבה רצונות באדם, אבל יש רצונות הלשים יותר ומעליהם רצונות חזקים יותר שמתגברים עליהם. אדם רוצה ללמוד, אבל הרצון שלו לשמוע חדשות מתגבר על זה. לא יהיה זה נכון לומר שהוא 'לא רוצה' ללמוד, אלא שהרצון השני הוא 'יותר חזק' וגובר עליו.

וכך, מעל כולם יש רצון אחד ויחיד שהוא חזק יותר מהכל, והוא גם מתגבר על כל הרצונות. והוא הרצון 'העצמי'. ובשביל זה צריך להתענות ביום הכיפורים – לא עיני הגוף, שנועד עבור עונש או קנס, אלא 'עיני הנפש', שנועד לברר את הרצונות, ולגלות מהו הרצון האמיתי.

הסיבה לכך שאדם נמשך אחר תאוותיו ויצריו, ואינו שומע את הנקודה הפנימית שלו – הוא משום שהם יותר היצוניים, וממילא יותר רעשניים ויותר עכשוויים, וממילא גם יותר מושכים. אבל אם הוא יעצור עצמו, ולא יימשך 'מיד' אחריהם, אלא ישהה קצת ויקשיב לקול הפנימי יותר – הוא יגלה רצונות יותר חזקים, וכן הלאה עד שיגלה את הרצון העצמי שלו.

וזה מה שקורה ביום הכיפורים. אדם נמשך לאכילה, והוא עוצר עצמו. נמשך לשתייה ושוב עוצר עצמו. וכך שוב ושוב. עד שהרצונות האלו נכנעים ומבינים שיש לו רצון יותר חשוב. וכך במשך התענית מתבררים הרצונות יותר ויותר, עד שמתגלה הרצון השורשי, שהוא הרצון להתדבק בהשם יתברך, שהוא העצמיות של האדם. וכשמתגלה הנקודה הזאת – מתגלה שכל שאר הרצונות, שמהם נמשכו כל הפגמים שלו, אינם שלו.

והגילוי הזה הוא עניין 'קודש הקדשים' שהוא הנקודה היחידה בעולם, שבו מתגלה האמת באופן הכי ברור ונקי. כי כל העולם הוא 'עולם השקר' ומעורב טוב ורע. וגם במקומות קדושים – ששם הטוב יותר חזק מהרע, אבל עדיין אין זה בירור גמור. ואפילו בבית המקדש כביכול יש 'עוד רצונות', שהם שייכים למעשים והרגשות ומחשבות. אבל יש מקום אחד ששם מתגלה הרצון השורשי, שהשם יתברך רוצה בנו, והוא בקודש הקדשים. וזהו הגורל – שמגלה את הרצון הזה, ומברר את האמת מהשקר, ומפריד את הרע מהטוב.

אחרי מות בני אהרן

ההקדמה לכל זה היא מיתת בני אהרן. שמיתתם היתה 'בקרבתם לפני ה' וימותו, ומיתתם היתה באופן של 'גופם קיים ונשמתם נשרפת'. כלומר, בני אהרן היו דבוקים בחלק העצמיות שלהם, עד שלא היה להם שום שייכות לגוף.

ואמנם, אין זה הדרך הראויה, כי אדרבה עיקר התכלית הוא לחבר הנשמה עם הגוף, והמהלך שלהם נחשב לפגם ונענשו על כך [וכפי שהתבאר שם], אבל מתוך כך מתגלה שיש את העצמיות ויש את הלבוש. ועל פי זה מובן כל סדר יום הכיפורים, שתכליתו לברר את נקודת העצמיות – ולא בשביל להיפרד מהגוף, אלא בשביל לדעת מהו העצם ומה הלבוש, ובכך 'העצם' לוכד ולהנהיג כראוי את הלבוש. [ולכן הדיבור הזה נאמר למשה, כי הוא נחשב 'העצמיות' ביחס לכל בני ישראל, ודו"ק].

* * *

ובזה התבארו כל התמיהות: א. המעם שנאמרה פרשה זו 'אחרי מות'. ב. העניין של קודש הקדשים. ג. העניין של השעירים והגורלות. ד. העניין של עינוי הנפש ושייכותה לכפרת עוונות.

התורה הנלמדת: ליקוטי מוהר"ן, חלק א' תורה ג'.

על הפרשה ||| פנינים על פרשת השבוע לאור תורה זו

ביאור ההדגשה של אחרי מות שני בני אהרן

כפרת יום הכיפורים

הנה מבואר בפרשה כל סדר עבודת יום כיפור, אבל יש בזה הדגשה שהפרשה נאמרה "אחרי מות שני בני אהרן בקרבכם לפני ד' וימותו", ואחר כך כל הפרשה נאמרה באופן ש"אל יבוא בכל עת אל הקודש" רק בסדר המבואר בפרשה, ורק בסוף מבואר שכל זה הסדר צריך לעשות ביו"כ, אבל בכל תחילת הפרשה לא נזכר כלל יו"כ אלא שרק באופן כזה יכולים להיכנס אל הקודש ונבאמת יש דעות שאם רוצה להיכנס לקודש הקדשים בסדר הזה יכול לעשות כן אף כל השנה בכל עת שרוצה, אלא שביו"כ מהיויב לעשות הסדר הזה כמבואר בסוף הפרשה, וכמדומה שכן מובא בשם הגר"א ז"ל ועוד, אבל עכ"פ איך שיהיה משמעות לשונות הפסוקים שסדר העבודה הזה נצרך כדרך להיכנס אל הקודש.

ואולי יתבאר עפ"י דברי רבינו"ל במאמר הזה, כי בני אהרן מתו מחמת שרצו להקטיר קמורת ולהיכנס אל הקודש אע"פ שלא נשאו אשה וכמובא בזוה"ק, ובאזה"ח הק' מבואר שזה פשטיה דקרא "בקרבכם לפני ד' וימותו" היינו שמתו מתוך דבקות עצומה, והמובן מזה שנכנסו לדבקות נוראה מאוד, אבל לא הכינו את הכלים לזה וע"כ לא היה להם אפשרות להתקיים בזה העולם, כי עיקר העבודה היא להכניס את הקול (שהוא בחי' החיות דקדושה), לתוך הדיבור (שהוא בחי' העשייה הפשוטה, וכמבואר באריכות בביאור המאמר), ועל כן מוכרחים לישא אשה כי אין רצון השי"ת שנעסק בבחי' קול בלי דיבור, ואדרבא יש בזה פגם, כי העיקר הוא להכניס את הקול דייקא לתוך הדיבור, אבל ההתחלה חייבת להיות מקום הלכות התורה בפשיטות, וזה היה בחי' פגם בני אהרן שאף שבוודאי היה בדקות ואין לנו בזה שמוץ השגה, אבל הדבר נכתב ללמדנו, וכפי המבואר בזוה"ק ומובא הרבה בדברי מוהר"נ"ת זה היה עיקר בחי' הפגם שלהם מה שעלו בזה לבחי' המוחין והחיות ולא רצו לרדת לתוך העולם הזה ולגלות שם דייקא את מלכותו יתברך (וכפי שנתבאר בפרשת שמיני).

ואל יבוא בכל עת אל הקודש

והנה בקודש הקדשים מקום השראת השכינה שם הוא עיקר הארת הניגון והחיות דקדושה ונבאמת מבואר בהמשך המאמר שהניגון דקדושה הוא בבחי' כרוכים שהם פנים בפנים, שהם היו בקודש הקדשים, וכן משם היה בחי' הקול אל משה כי שם מאיר הארת הקול שהוא עיקר בחי' הארת הניגון. וע"כ יש כאן אזהרה מיוחדת אחרי מות שני בני אהרן, שצריך להזהר לא לחזור ולשנות באותו פגם, אלא אל יבוא בכל עת אל הקודש כי א"א לבוא מיד לבחי' החיות והניגון שהוא בחי' קול, רק ע"י כל הסדר של הפרשה שהוא בחי' מצוות התורה וזה בחינת מה שנאמר בו חוקה, ועי"ז יש כאן כלי לקבל את הארת הקול והניגון דקדושה שמאירים בקודש הקדשים.

עיקר עבודת יום כיפור הוא הקרבנות ע"י גורל

ובאמת כל סדר העבודה הוא בעניין הקרבנות שהם עצמם עיקר בחינת בירור הניגון דקדושה (כמבואר בדברי מוהר"נ"ת הל' אפטרופוס הי"ג אות ג, וכמובא לעיל בפרשת ויקרא), וכמו כן יש כאן ההדגשה על עניין הגורל, כי הגורל הוא בחי' הקול שהוא בחי' אתערותא דלעילא (כמו שמתבאר בדברי מוהר"נ"ת הל' פוטרופוס הי"ג אות ה), וזהו ג"כ בחינת הגורל שהוא הארה מלמעלה מה לעשות, אבל הוא נמשך לתוך סדר עבודת הקרבנות שהוא בחינת העשייה, ובפרטות הוא בחינת בירור הניגון דקדושה מבחי' רוח הבהמיות שהוא בחי' הניגון של היפוך צד הקדושה.

וזה עצמו שורש טהרת וכפרת יום הכיפורים, כי עיקר כפרת יוהכ"פ היא ע"י שמתגלה בפנימיות של ישראל שהם רחוקים לגמרי מכל הטא (וכמובן בליקו"מ תניינא סי' ז), והיינו שמתגלה פנימיות הניגון דקדושה שמתנגן בלב של כל יהודי, שהוא בחי' בירור הרצון האמיתי שאינו הפיץ כלל וכלל בשום הטא ועוון, ועי"ז נמשך הכפרה כי מתברר שכל ההטאים הם בבחי' היצוניות ואינם שייכים באמת לאיש הישראלי, וזה הכל ע"י תיקון ובירור הניגון דקדושה שנעשה ע"י סדר העבודה ביום הכיפורים וכנ"ל.

שחוטי הויץ

וזה ג"כ עניין שחוטי הויץ שנמשך לפרשת יום הכיפורים, כי הקרבנות הם בחי' תיקון הניגון דקדושה וכנ"ל, וא"כ מובן שלעומת זאת שחוטי הויץ שהם קרבנות מצד הסמ"א הם בחי' המשכת הניגון של הסמ"א אחרא בעולם, וע"כ הוא חמור כל כך (והעיקר הוא בחי' שפיכת הדם אל הסמ"א כפי שמודגש בלשון הפסוקים וכפי שנמשך לזה עניין הדם, כי הדם הוא הנפש שזה בחי' קול הניגון, כי הניגון מורכב מקול ודיבור שהם בחי' קול ונפש, ועיקר הניגון הוא מהקול שהוא בחי' נפש, וע"כ כשלוקחים את הדם שהוא בחי' הניגון והנפש, ותחת להביאו לאהל מועד מביאים אותו אל הסמ"א, זהו פגם חמור מאוד עד שענשו כרת שחו בחי' כריתת הנפש והגוף, כי זה עצמו בחינת הפגם שמפריד את הנפש מהקדושה אל הסמ"א וזהו ג"כ ענינו.

"וחי בהם" הוא הקדמה לפרשת עריות

ונמשך לזה פרשת עריות שהוא עיקר הכלי להארת הניגון דקדושה, כי בזה הוא עיקר הנסיון של האדם (כמובא בליקו"מ סוף סי' ב'), ובוה הוא עיקר גילוי המלכות שהוא יסוד הניגון דקדושה, אבל באמת צריך להכניס את הניגון והקול דקדושה לתוך הכלי, שגם הסוד מרע הכל יהיה מתוך חיות ושמהח עצומה שזוכה לגלות מלכותו יתברך בעולם, וזוהי ההקדמה לפרשה זו "וחי בהם" שהוא בחי' החיות דקדושה בחי' הניגון דקדושה, שזוהי הדרך לזכות לשמירת הקדושה כי מוכרחים מצד אחד את שמירת חוקי התורה כפשוטו וכפרט בעניין עריות שעיקר הנפילה בהם הוא מחת שמחפש חיות במקום אחר לא בצד הקדושה, וע"כ היסוד הוא לידע שאין שייך חיות אחר בשום מקום, ועל האדם לעבוד את ד' בכל עת ובכל שעה גם כשהוא מר ממוות ואין לו בזה שום חיות, אבל באמת דייקא עי"ז יבוא ל"וחי בהם".

וזהו ג"כ עיקר הדרך והעצה לזכות לשלימות הקדושה, ובוה יתבאר ג"כ מה שלמדו מפסוק זה עניין פיקוח נפש שדוחה כל התורה (כמבואר ביומא פה ע"ב) כי וחי בהם היינו החיות דקדושה שהוא בחי' הניגון דקדושה שהוא ע"י ייחוד קול ודיבור שהם בחי' גוף ונפש, נמצא שעצם חיבור גוף ונפש הוא עצמו בחי' יסוד הניגון דקדושה, וע"כ עצם החיות של איש הישראלי דוחה כל התורה כולה, כי כל התורה היא כדי לגלות מלכותו בעולם ולהמשיך בעולם בחי' החיות והניגון דקדושה, ועצם החיבור גוף ונפש של איש הישראלי מסוגלים לזה אף יותר מכל התורה והמצוות, כי עצם חיותו היא בחי' הניגון דקדושה, אלא שצריך להזהר לא לקלקל דבר זה ע"י הניגון דסמ"א וע"כ בפועל כדי להרגיש את הניגון דקדושה בשלימות צריך לעסוק בתורה ובמצוות בחיות, בבחינת "וחי בהם", אבל מצד מהות הדבר, עצם החיות של איש הישראלי הוא נמשך מבחי' הניגון דקדושה שהוא בחי' ייחוד קול ודיבור.

שהוא בחי' עמלק, לתת לאדם הרגשה של ריחוק וחלישות הדעת, אבל התורה שבעל פה מגלה את הדרך להתקרב לד' ולגלות את מלכות ד' שזה יסוד ושורש הניגון דקדושה.

העיקר הוא להכניס את הקול שהוא הניגון לתוך הדיבור שהוא העשייה הפשוטה

ונקודה נוספת שמאירה את העניין ביתר עומק מתבארת בדברי מוהרנ"ת, שבאמת שורש המנגן הרשע הוא מחמת זה עצמו שהוא מחפש "קול" בלי "דיבור", דהיינו שהוא מחפש רק מוחין וחיות, אבל אינו מוכן לעשות מעשים של עבודת ד' בפשיטות, שזה בחי' דיבור, בחי' תורה שבעל פה, וממילא הוא נופל להיכן שהוא נופל, אבל הדרך האמיתית של עבודת ד' הוא להכניס את הקול בתוך הדיבור, דהיינו להכניס את החיות והניגון הפנימי בתוך עשיות פשוטות שזה בחי' תורה שבעל פה, באופן שהבסיס יהיה קיום התורה בפשיטות, ומתוך זה מוגיעים לניגון דקדושה באמת וכו"ל.

וז"ל מוהרנ"ת (הלכות אפוטרופים הלכה ג אות ה): **פי קול הנגינה יקר מאד מאד ויש לו פה גדול לעורר את האדם, הינו לעורר את המחין בבהינת קול מעורר הפגנה. אבל עקר שלמות הקול הוא בשמקשרין אותו אל הדבור בקשר אמין ותוק שזה עקר בהינת פלל כל היהודים לחד ולחפר הקול עם הדבור, וכו'. וזהו בהינת מה שצריך להפר ולקשר הדעת אל הלב שזה עקר שלמות הדעת האמתי, כמו שכתוב, וידעת היום והשבוע אל לבבך, כמו שכתב אדוננו מורנו ורבנו זכרוננו לברכה במקום אחר. פי הקול שהוא בהינת מוחין, פי הקול פוגע בהמח בבהינת קול מעורר הפגנה, עקר שלמותו בשמקשר לתוך הלב עד שיתחמם לבו על ידי זה בהתלהבות דקדושה עד שיזכה לדבורים קדושים בבהינת חם לפי בקרבי בהגיגי תבער אש דברתי בקלוני.**

פי הקול אף על פי שהוא יקר מאד, פי על ידו עקר הדבקות וההמשכה לה' יתברך פנ"ל, אף על פי כן כל זמן שאין הקול מתחדד עם הדבור יש עדין אהיות הסמטרא אחרא שעקר אהיותם מעלמא דפרודא מבהינת הקול שרחוק מהדבור שמשם אהיות אמות העולם והרשעים שאהיותם מבהינת קול נגון דסמטרא אחרא, דהיינו מונגנים רשעים שיש להם פה להמשיך את האדם חם ושלום, להכלי עולם הזה ותאיתיהן.

וזה בהינת פרעה שהוא אותיות הערף שניקתו מהגרין שמשם תוצאות הקול פנ"ל, ואיתא בפגנות עבדים היינו לפרעה במצרים, שהוא בהינת מה שרצה פרעה לעכב המחין במצר הגרון ולא יתפשטו ולא יתגלו לחייו פי משם היה ניקתו, שכל זמן שהמחין נתונים למעלה במצר הגרון הוא יונק משם ועל ידי זה גם ישראל למטה משעבדים תחתיו. ועקר יציאת מצרים הוא בהינת שנתפשטו ונתגלו ויצאו המחין במצר הגרון וכו', עיין שם, הינו פי שרש הקול, שהוא בהינת מוחין, הוא ממקום גבה ועליון מאד מבהינת התנוצצות אלקות שמתנוצצין לכל אהד בדעתו. פי ה' יתברך ברחמי מצמצם את עצמו בכמה צמצומים להאיר לכל אהד בדעתו התנוצצות אלקות וכו' מרמז לו וקורא אותו שמשך אחריו וזאת ההתנוצצות הוא בהינת קולות שבאין מלמעלה לקרות את האדם שימשך אחריו יתברך וכל הקולות נמשכין משם. ועל כן יש להקול פה גדול להמשיך את האדם אליו יתברך מהמת שנתמשך בשרשו ממקום גבה מבהינת התנוצצות אלקות, פי עקר התגלות אלקות הוא בהינת קול, בבהינת קול דברים אדם שומעים ותמונה אינכם רואים וזלתי קול. אבל ה' יתברך נתן בחירה לאדם ומי שבוחר פחיים בפשיטות את הקול הזה הוא בהינת הפרוז הבא מלמעלה, הוא נמשך אחריו ומקדש ומטהר את עצמו מפל תאות עולם הזה והכליו ואזי זוכה להמשיך הקול שהוא בהינת המחין לתוך הלב עד שזוכה לקבל דבורים קדושים מלמעלה שיהיה נעשה מהקול צרופי אותיות ודבורים עד שידע רצונו יתברך ומצותיו, פי אפלו בפשיטות בהינת קול מלמעלה עדין אין יודעין שום מצוה עד שזוכין לקדש ולטהר את עצמו כל פה עד שיהיה נעשה מהקול דבור עד שיזכה שידבר ה' עמו וידע לו תורתו ומצותיו. שזהו בהינת אבות העולם שזכו לשמע בקולו ולדבקה בו ולהמשיך מאחריו עד שזכו שדבר ה'

והתקון הוא שיוכל לשמוע נגינה מפל אדם, הוא על ידי שילמד בלילה תורה שבעל פה, הינו גמרא שהיא בהינת לילה. בדאיתא בפמדרש, ששהיה משה בחר ארבעים יום וארבעים לילה, לא היה יודע מתי יום ומתי לילה, רק על ידי זה בשהיה לומד תורה שבכתב, היה יודע שהיא יום, ובשילמד תורה שבעל פה, היה יודע שהיא לילה. נמצא, שהתורה שבעל פה היא בהינת לילה. ובמז' שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (פנהדרין כד.): **"במשפטים הושיבנו" זה תלמוד בבלי. ובתיב (בראשית א): "ולחשך קרא לילה". הינו על ידי שילמד ש"ס יתקן השית עיזקאין שבפגנה, שמהם יוצא הקול. וזהו (איכה ב): "קומו רני בלילה", הינו שתהיה תקימה להרבה, הינו על ידי הלילה שהיא גמרא ש"ס.**

עניין העצה של לימוד תורה שבעל פה שמגלה את דרך גילוי המלכות בכל עת ובכל זמן

הנה רבינו מגלה לנו כאן עצה ודרך שלא יקשה לנו בעבודת הכורא מחמת השמיעה של הניגון של המנגן הרשע וכפי שנתבאר לעיל זהו הניגון שמתנגן על פי רוב כחלל העולם, ובהכרח אנו שומעים את הניגון הזה ועל כן אנו מוכרחים לעצה בזה, ועכ"פ מגלה רבינו עצה לזהו שהיא לימוד תורה שבעל פה שהיא בהינת לילה, ובפרט בלילה ממש שאז 'חוט של חסד מגן עליו'.

והנה בוודאי אין איתנו יודע עד מה, ובפשטות ניתן להבין שהוא עניין של סגולה בעלמא שזה מגן שלא יזיק הניגון של הרשע, אבל מתוך כללות המאמר ומדברי מוהרנ"ת, ניתן להבין שא"ז רק עניין סגולי אלא יש כאן נקודה פנימית [באופן שהעצה הזו היא נקודה של עבודה מסוימת], והיינו כי עיקר הניגון של הסמטרא אחרא מכניס לאדם כבידות וחלישות כאילו אין לו שום תכלית בעולם, ואינו פועל כלום, ואין לאף אחד שום הפץ בו, וכל מיני מחשבות כיוצא בזה, אבל האמת היא שבכל רגע ובכל מצב, אף בתכלית המוחין דקטנות והחושך וכיוצ"ב, מ"מ בכל רגע ובכל מקום יש נקודה שיכולים לעבוד בה את הש"ת בפשיטות ולגלות מלכותו בעולם, שאין לשער ואין לתאר מהי נקודה אחת של עשיית רצונו יתברך וגילוי מלכותו בעולם.

ועניין זה מתגלה בתורה שבעל פה, שמגלה בפשטות את כל הלכות התורה בכל רגע ובכל מצב, כך שבכל רגע יש צווי ד' והלכה שיש לקיימה בעניין זה וברגע זה, ובה מוגלים מלכות ד' בכל רגע ובכל מקום, וכגון בעת האכילה, אף אם אדם רחוק מאוד מהניגון דקדושה שאז זוכה לאכול בקדושה ובטהרה מתוך אמונה שהוא עוסק בבירור ניצוצות עד שזוכה לשלימות הארת הרצון שמאיר בעת האכילה, אבל גם כשאדם רחוק מזה ונדמה לו שהוא אוכל 'סתם', ולפעמים גרוע מזה שהוא נופל ממש לתאוות אכילה וכיוצ"ב, אבל סוכ"ם בתורה שבעל פה מתגלה הלכות פשוטות שבהם מגלים את מלכות ד' בעולם, וכגון שאוכל בשר שהוט ולא נבילות ח"ו, וכן נזהר מטריפות, וכן אוכל רק בשר שעבר מליחה, ונזהר שלא לאכול בשר והכל יחד ח"ו, שבכל זה יש הרבה פרטי דינים המתבארים בתורה שבעל פה, ובוודאי צריך ללמוד אותם כדי לידע אותם על בוריים ולקיימם ולא להיכשל בהם ח"ו, אבל עכ"פ בכללות כשאיש הישראלי אוכל בשר שהוט שאינו טריפה והוא מלוח ואינו בשר בחלב, הרי הוא מגלה מלכות ד' בעולם בכל פרט ופרט שהוא נזהר, וכן כיוצ"ב בשאר המאכלים, שאוכל מעושר ונזהר ממאכלות אסורות ונכמו שאמרו שיש עשר מצוות כפת וע"כ צריך לאחוז עשר אצבעותיו כפת, יעו"י בשו"ע או"ח סי' קסו ס"ד, וכיוצ"ב בשאר ענייני האדם, כשאדם מתבונן בזה יראה שבכל פרט ופרט יש קיום של הלכות פשוטות, אם זה דיני ממונות, ואם זה בשמירת הקדושה, ועוד ועוד, וכשאדם מתבונן בזה הרי מזה עצמו הוא יכול לקבל חיות נפלאה ולבוא לבחי' הניגון דקדושה שהוא היפך המנגן רשע שמכביד ומכניס עצבות וחשכות.

וזה בהינת התיקון של תורה שבעל פה "שהיא בהינת לילה", כי העיקר הוא לתקן ולהמתיק את בהינת החושך והלילה, ששם מתגבר המנגן רשע

יתברך עמקם ונגלה להם פמה מצות, עד שבא משה רבנו שהוא זכה לזה בתכלית השלמות עד שזכה בכל עת על ידי מעשיו הטובים לעשות מהקול דבורים, כמו שפנתוב, וישמע את הקול מדבר אליו מבין שני הכרבים וכו', ועל ידי זה קבל את כל דברי התורה הזאת ונתנה לנו.

אבל את זה לעצמת זה, פי פרעה וכיוצא בו בשהגיע להם בחינת קול מלמעלה לא רצו להשליך מעשיהם הרעים ולהקשות אתרו ועל כן לא קשרו את הקול, שהוא בחינת המה אל הלב ולא עשו מהקול דבורים, אדרבא, הפכו את הקול והדעת לדרביהם הרעים, פי ישראל דרכי ה' וצדיקים ילכו בהם ופשיעים יבשלו בהם. פי הם מהמת שאינם רוצים להשליך מעשיהם הרעים פוגמים בהקול והדעת ומהפכו את הדעת לסברותיהם עד שהם נתעו ונבוכים לעבודה זרה וקפירות, ועל כן גם בהעבודה זרה וקפירות יש שם איזה ניצוצות מהתנוצצות אלקותו ויתברך, כמו שפנתוב, בכל מקום מקטר מנש לשמי, דקרו לה אלהא דאלהיא, פי גם להם הגיע איזה פרוז והתנוצצות מלמעלה שהוא בחינת קול, רק שנקללו אותו על ידי מעשיהם הרעים ועל ידי זה נתעו לדרביהם הרעים. וזה בחינת מה שפרעה ינק ממצר הגרון ורצה שיתעקבו ויתעלמו המחין שם ולא יתפשטו למטה, פי לא רצה שיבוא הקול לתוך הדבור שיגלה ה' ויתברך רצונו על ידי הדבור שזה בחינת קבלת התורה, רק שיתעקב הקול והמחין למעלה כדי שהוא יינק משם שיהיה לו פה להפך הקול והדעת פרוזו שייכל לילך בשרירות לבו הרע.

וזהו כלל כל הפגמים של כל המקרים ושל כל הנבוכים בהכמות של הכל ובדעות זרות ובעצות רעות. וכל זה מהמת שבשקראין אותם לה' ויתברך על ידי הקול והפרוזה הפא מלמעלה בכל עת שהם ההרהורי תשובה וההתעוררות הפא על האדם בכל יום. אזי אינם נמשכין אחריו הקול הזה ואינם הושכים עצות איה לתקן מעשיהם רק הולכין אחריו תאוותיהן ואזי פמה פעמים נתקלקל אצלם בחינת הקול עד שהם מהפכו בחינת הקול שהוא הדעת לדרביהם הרעים ואומרים פמה סברות של הכל באפן שיהיו הולכים בשרירות לבם ולא ישובו אל האמת לאמתו.

וזה בחינת גלות מצרים שכולל כל הגליות, הינו שהקול והמחין מעקב במצר הגרון שמשם יניקת הספרא אחרא שמהפך דברי א-להים תיים. ואינו מניח את הקול והמחין שיתפשטו ויצאו לחוץ, דהינו שיתגלה רצונו ויתברך באמת שגדע מה לעשות ואיה להתנהג באמת.

ועל כן עקר תקון הקול הוא על ידי למוד זכרא שהוא תורה שבעל פה פנ"ל, פי תורה שבעל פה הוא בחינת דבור, בחינת מלכות פה ותורה שבעל פה קרינו לה. פי תורה שבכתב ותורה שבעל פה הם בבחינת קול ודבור פידוע וצריף לקשרם ולהתדם בקשר אמיץ, פי זה עקר בחינת היהודי ליהוד ולהכיר הקול והדבור פנ"ל, הינו פי תורה שבכתב היא עדין בבחינת קול מהמת שמתורה שבכתב עדין אינו יודעין שום דין בבור איה להתנהג במצות התורה על כן הוא עדין בבחינת קול, שהוא שרש הדבור, שהוא תורה שבעל פה שהיא מנגלה לנו כל פרטי דיני התורה איה להתנהג בכל מצוה שזה עקר הדבור שהוא מנגלה תרצונו שבלב, פי על ידי הקול יכולין לקרות את האדם אליו, אבל עדין אינו יודע מה הוא רוצה, אבל בשבא אליו והוא מדבר עמו בדבורים אזי הוא יודע רצונו. ועל כן אף על פי ששרש יניקת הפלכות הוא מבחינת קול פנ"ל, אבל עקר התנהגת הפלכות הוא על ידי הדבור שמתגלה רצון המלך למען גדע מה לעשות ובמה נעבד אותו ונעשה נחת רוח לפניו, שזהו בחינת תורה שבעל פה שהיא בחינת דבור שמבאר ומפרש את בחינת הקול שהוא בחינת תורה שבכתב וכפ"ל.

הנה מוהרנ"ת מאריך בזה קצת, אבל יסוד הדברים הוא שמבואר בדברי מוהרנ"ת את היסוד הנ"ל ששלמות הניגון דקדושה הוא ע"י יהוד קול ודיבור שהוא בחי' האור הפנימי שבא מלמעלה שהוא בחי' קול, וצריך להכניסו לתוך דיבור שהוא בחי' המשכת הדעת אל הלב, ולא כמו הרשעים שגם הם יש להם לפעמים בחינת קול, אבל אינם מכניסים את הקול לתוך בחי' דיבור, ומבואר להדיא בלשון מוהרנ"ת שזהו בחינת העצה של לימוד תורה שבעל פה שבזה

מכניסים את הקול לתוך בחי' דיבור שזה יוצר את שלמות הניגון, כי באמת שלמות הניגון הוא דייקא מתוך העשייה הפשוטה, קיום דיני התורה, שזה בחינת יסוד בניין המלכות דקדושה, שאז יכולים להכניס את החיות הפנימית שהוא בחי' הקול, שהוא בחינת הניגון הפנימי שמתנגן בלב האדם שזה המוחין של בניין המלכות הזה, אבל ההתחלה היא דייקא מתוך בחי' העשייה ואי אפשר להתחיל מיד מהניגון.

ההבדל בין הרשע לצדיק הוא בעניין תיקון הדיבור ולא בעניין הקול

ובאמת מתבאר בזה נקודה נפלאה ויסודית מאוד בעבודת ד', כי על פי רוב אנו מורגלים לחשוב שההבדל בין הצדיק לרשע שהצדיק מחפש את התענוג והחיות דקדושה וע"י יש לו חיות ותענוג מעבודת ד' והרשע לא מחפש חיות אמיתית, אבל בדברי מוהרנ"ת הנ"ל מתבאר שאדרבא, גם הרשע מחפש חיות, כי כל העולם בעצם מחפש חיות ותענוג וזהו בעצם בחינת הניגון, ולכן גם בפשימות העולם מחפש מאוד ניגונים, כי מחפשים איוה-שהיא חיות, ועיקר ההבדל הוא בהיפך, שהרשע לא מוכן לעשות משהו ללא חיות, והוא חייב כל הזמן את החיות והתענוג, ומהמת שבקדושה הדבר צריך יגיעה ולא בא תמיד מיד בנקל, על כן הוא נמשך אחר התאוות שיש בהם דמיון של חיות ותענוג, אבל הצדיק יודע שלא חייבים כל הזמן חיות, ואדרבא עיקר עבודת ד' הוא בפשימות אף כלי שום תענוג וחיות, רק לעמוק בתורה שבעל פה ובקיום דיני התורה שזה בחי' גילוי כבוד מלכותו יתברך בעולם, וע"י זה נכנה הכלי שבתוכו מאיר אה"כ החיות האמיתית שהוא בחי' הניגון דקדושה, שמאיר דייקא בתוך מה שזוכה לעבוד את השי"ת בתמימות ובעשיית פשוטה ולגלות מלכותו יתברך בקיום דיני התורה, שזה עיקר החיות האמיתית.

הארת הניגון הוא בבחי' הקול שמאיר בתוך הדיבור כנפש שמאירה בגוף

ואמנם יש לאדם לחפש את החיות בעבודת ד', שזהו בעצם עניין הניגון דקדושה המבואר במאמר זה, שהוא החיות הפנימית שיש בכל פרט בעבודת ד', כי לימוד התורה ועשיית המצוות באופן של קרירות ויבשות זהו בעצם התוצאה והמהות של הניגון הלא טוב שמתנגן בעולם, אבל הדרך הוא שהניגון דקדושה מאיר בתוך העשייה הפשוטה, בבחי' קול המאיר בתוך הדיבור, כי הקול והדיבור הם בחינת נפש וגוף (וכמבואר בליקו"ה שם באות יד), ועל כן צריך שהבסיס ו"בניין המלכות" יהיה בחינת דיבור, היינו בחינת לימוד וקיום הלכות של תורה שבעל פה, ובוה מאיר "מוחין" של המלכות, שהוא בחינת הקול, שהוא הארת הניגון דקדושה שמתנגן בלב האדם, כי כשם שדיבור לבד אינו טוב, דהיינו לימוד התורה וקיום המצוות בקרירות ללא חיות דקדושה, כך גם קול בלא דיבור, דהיינו חיפוש החיות לבד בלא הצמצום והכלי של מצוות והלכות התורה שבעל פה, ושלמות הניגון דקדושה הוא דייקא ע"י יהוד והדיבור של הקול עם הדיבור וכנ"ל.

ובאמת גם בפשטות יכולים להבין ולראות בחוש עניין זה, כי כשאדם מחפש חיות דייקא מדברים גדולים או מהשגות ומוחין והרגשות ואורות וכל כיוצ"ב, הרי יש בזה הרבה נמייה לגאווה ואין כאן גילוי אמיתי של מלכות ד', וכמו כן נופלים מזה מהר כי אין המוחין קבועים תמיד ובהכרח יש בזה הרבה עליות וירידות, וע"י נופל האדם בקל, אבל כשהיסוד והבסיס הוא מצוות התורה בפשימות, הרי זה שייך בכל עת ובכל שעה, וזהו באמת גילוי מלכות ד' בעולם, וממילא כשאדם מחיה עצמו בזה הרי זה חיות אמיתית בלי גאווה, אלא שמחה אמיתית בכבוד ד', וממילא זוכה ע"י באמת לניגון דקדושה שהוא החיות האמיתית בקרבת ד' ובמה שמגלה כבוד מלכותו יתברך בעולם.

כלל העניין שעניין לימוד התורה שבעל פה שהוא בחינת לילה, אינו רק סגולה בעלמא, אלא הוא הדרך והיסוד איה להגיע לניגון דקדושה, וזה ע"י שיודע תמיד שגם בעת בחינת לילה והושך יש לו דרך לעמוק בבחינת גילוי מלכותו יתברך, שזה יסוד בניין המלכות דקדושה, וע"י מאיר לו הקול והניגון דקדושה בתוך הדיבור שהוא בחי' לימוד וקיום התורה שבעל פה שזהו הניגון האמיתי מצד הקדושה ובהמשך יתבאר עניין לימוד התורה שבעל פה בלילה ממש שיש בו מעלה יתירה.

בימים אלו של ספירת העומר, נשתדל בעז"ה להתמקד במ"ח קנייני התורה, ולהוציא נקודה קצרה ומעשית מכל קניין.

אם כן, מה שנותר לנו הוא פשוט 'לעשות'. לקיים את התורה בפשיטות ממש, כמו תינוק שעושה את זה בתמימות ומתיקות. ולהאמין שבעשייה הפשוטה הזאת טמונים כל הסודות הגדולים ביותר. ורק מתוך האמונה הזאת, אפשר לנסות להתקדם ולהבין. אבל תמיד לחזור לשורה הראשונה: עשייה פשוטה, מתוך אמונה תמימה.

לכתך אחרי במדבר בארץ לא זרועה. מתוך אימון אמונה ונאמנות. זו ההתחלה וזה הסוף.

אם לא תתחיל – לעולם לא תדע!

נחינה – לומדים על הכביש, לא רק בתאוריה. גם בעבודת השם.

הקניין הראשון, מתוך ארבעים ושמונה קניינים שהתורה נקנית בהם הוא 'בתלמוד'.

'בתלמוד' הכוונה 'בלימוד'. והרי זה כאילו אומרים לנו 'בחמשה קניינים נקנה הארון' והקניין הראשון הוא 'בארון'... הרי 'הארון' הוא זה שבאים 'לקנות' אותו, ואם כן, לא קונים אותו 'על ידי' ארון... וכך גם לגבי התורה – אם 'אותה' אנו באים לקנות, איך אפשר לומר שקונים אותה על ידה בעצמה?!

בפשטות ניתן לומר, ש'התורה' אינה בדווקא 'לימוד התורה' אלא התורה בעצמה היינו האור שלה, ואחד מהקניינים שבהם קונים אותה, הוא על ידי 'שלומו' אותה. אך פשט הדברים הוא שאכן עוסקים בקניין 'לימוד התורה'.

בעלי המוכר מבארים, שהדבר הראשון שצריך לעשות כדי לזכות ללימוד התורה – הוא פשוט ללמוד. ובנקודה הזאת טמון יסוד גדול, גם בדרכי הפנימיות.

מי שממתין בכל דבר, עד שיביין אותו על בוריו – ורק אז יתחיל לעשות אותו, זה לא יקרה לעולם. לא רק מבחינה טכנית, שלעולם לא ניתן להבין דבר על בוריו, אלא גם מבחינה מהותית ופנימית – שהוא לא 'ראוי' להבין את הדבר, ואין לו את 'הכלים' להתחבר לזה.

ההתחלה של כל דבר, הוא פשוט להתחיל לעשות את זה, אפילו בלי הבנה, בלי טעם ובלי ריח. רק כאשר מוכנים להתחיל כך בפשטות, יכולים אחר כך 'להבין' 'להרגיש' ולהתחבר. ולכן, הקניין הראשון של 'לימוד התורה' הוא פשוט להתיישב ללמוד, בלי קניינים ובלי טכניקות, ובלי שום 'שיטות'. ורק לאחר מכן אפשר לדבר מה הם הקניינים, השיטות והדרכים.

ולא רק בלימוד התורה, אלא בכל ענייני התורה ועבודת השם. הנחת תפילין עושים בפעם הראשונה בלי הבנה ובכלי שכל. מי מדבר על שמירת שבת, שמחנכים לכך ילדים קטנטנים ממש, וכך גם תפילה ושאר המצוות. דבר ראשון 'תעשה' את זה, ברמה הפשוטה ביותר, רק אחר כך תוכל להיכנס 'לתוך' הדברים. 'נעשה' ואז 'נשמע' (על פי ליקוטי מוהר"ן סימן כב).

יתירה מזאת. החלק החשוב ביותר הוא עצם העשייה, ולא דווקא ההבנה. ככל שנזכה להעמיק ולהבין את ענייני התורה ועבודת השם, עדיין רחוקים אנו אינן-סוף פרסאות מהבנה אמיתית, כפי שהדברים הם באמת, וכפי שהצדיקים השיגו אותם. וכמו שאמר הבעל שם טוב על הפסוק 'תורת השם תמימה', שכל שלומדים אותה היא עדיין 'שלמה' ולא נגעו בה כמלוא נימה.

ישמעו אזניך מה שפיך מדבר.

אם לעצמך אתה לא מקשיב, איך תוכל להקשיב לאחרים, ומדוע תצפה מאחרים שיקשיבו לך?

הקניין השני מקנייני התורה הוא 'שמיעת האוזן'.

לאחר הקניין הראשון והבסיסי 'בתלמוד' – שפירושו, פשוט, ללמוד. מניע הקניין השני, ואומר: 'תשמע מה שאתה לומד'.

בפשטות, הכוונה שצריך ללמוד בקול. ללמוד באופן שאפשר 'לשמוע', ולא לקרוא בלחש שאז אי אפשר לשמוע. זהו פרט חשוב בלימוד התורה, שמשפיע ישירות גם על הזיכרון, וכמבואר בכמה וכמה מאמרים במסכת עירובין (דף נד) על החשיבות 'לשמוע' את מה שלומד.

בפנימיות, יש כאן עצה נפלאה, ללימוד התורה בפרט ולעבודת השם בכלל. והעצה היא: 'להקשיב'. ובלשונו של רבינו מוהר"ן מברסלב לקשר המחשבה אל הדיבור (ליקוטי מוהר"ן פ, ועוד הרבה).

השלב הראשון בהבנת הלימוד, הוא פשוט 'להקשיב' למה שהפה מדבר. אתה אומר פסוקים, קורא משניות וגמרא, ושאר ספרים – תקשיב למילים הקדושות שיוצא מפיך. ההקשבה הזאת בעצמה היא הפירוש הבסיסי והטוב ביותר למה שאתה לומד. וזה גם יהיה הרקע לכל הסבר וההעמקה שתמצא להוסיף אחר כך.

ולא רק בלימוד. גם בתפילה כך. לפני פירושים עמוקים וכוונות נשגבות – הכוונה הכי פשוטה, הכי עמוקה, והכי אמיתית, היא פשוט 'להקשיב' למילים שאנחנו מוציאים מהפה. כל כך פשוט וכל כך עמוק. כך גם באמירת תהלים, תפילות ובקשות שונות.

הורגלנו 'לדבר' משהו אחד ו'להשוב' על משהו אחר. ולכן, נראה לנו שקשה להבין או לכוון. אם רק נקשיב למה שאנחנו מומילא מדברים, נגלה עולם חדש.

וכך גם בכל המצוות, ובכל פרט מעבודת השם. השלב הבסיסי, הפשוט והעמוק ביותר – הוא 'לשים לב' למה שעושים; מניחים תפילין, עושים קידוש,

אוכלים מצה, נוטלים לולב, וכל פעולה אחרת; שים לב שזה מה שאתה עושה, זה הכל. כל שאר הרעיונות, מחשבות, והרגשות – יכולים לבוא רק 'כתוספת' על הבסיס הזה, ולא 'במקום'.

* * *

אומרים, שהטיפול המוצלח והיעיל ביותר – הוא 'ההקשבה'. כשמקשיבים למישהו באמת – מועילים לו יותר מכל עצה אחרת, ומכל טיפול מקצועי.

גם ההקשבה לעצמנו, תועיל לנו יותר מכל עצה אחרת. ואולי גם תלמד אותנו להקשיב לאחרים.

מנוע ושמו 'פה'!

הקול קול יעקב.

כל העולם מכרבר, אבל אנחנו יכולים 'לדבר'.

* * *

הקניין השלישי מקנייני התורה – הוא 'בעריכת שפתיים'.

לכאורה, את מצות לימוד התורה היה אפשר לקיים במחשבה, כי המטרה היא 'לדעת' אותה, והידיעה היא במוח. אבל לא, עיקר המצוה היא דווקא בפה, וכמו שדרשו חז"ל "כי חיים הם למוציאיהם" – למוציאיהם בפה.

כלומר, אם אתה רוצה לקבל 'חיים' מהתורה – תוציא את זה בדיבור. ופנימיות הדברים מבוארת בהרחבה ובדרך נפלאה במאמר עמוק ונפלא (ליקוטי מוהר"ן סימן נו). וגם להלכה, לרוב הפוסקים – אין צריך לברך 'ברכת התורה' על הרהור.

והמובן מזה, שהפה שלנו אינו רק 'היכי תמצי' להעברת מידע, אלא הוא בעצמו כלי, שיש לו כח גדול. זאת בשונה מכל בעל חי שיש לו פה, ואפילו מהגויים שיש להם כח של 'מדבר' אבל אין להם את הפה שיש לנו.

* * *

הבעל שם טוב גילה 'במקום שמחשבתו של אדם – שם הוא נמצא'. כשאדם חושב על עולם האצילות, הוא נמצא בעולם האצילות, וכשהוא חושב הלילה על שאול תחתית – הוא ממש שם רח"ל. כי המחשבה היא עיקר האדם.

אבל, כל זה רק בעודו 'הושב'. ברגע שהוא מסיים 'לחשוב' – הוא כבר לא שם. יכול להיות שהוא היה עשר שעות בעולם האצילות, אבל רגע אחד אחר כך, כשהוא סיים לחשוב על זה, הוא כבר לא קשור לשם.

לא כך בדיבור. הדיבור הוא הנפש, כמו שכתוב 'נפשי יצאה בדברו', וכל דיבור שאדם מדבר – פועל על הנפש, והופך את הדיבור לחלק ממנה, וזה נשאר עצם מעצמו גם לאחר שסיים לדבר.

* * *

ולכן, כדי שהלימוד יהפוך לחלק מאתנו, בשר מבשרנו – צריך להוציא אותו 'בפה', ולא רק במחשבה. ולא רק בלימוד, אלא כל דבר שאנו רוצים להתחבר אליו – צריך להפעיל את כח הדיבור. רצונות, שאיפות, תקוות, וכל הדברים המובים שאתה רוצה שיהיו – תוציא אותם בפה.

וכן להיפך, כל דבר לא-טוב אל תוציא אותו בפה, אפילו לא בצחוק, כי הדיבור הופך אותו למציאות. אל תפתח פה לשטן, ואל תאמר דיבורים של כפירה או דיבורים לא נקיים – אפילו אם זה לא ברצינות. כי כח הדיבור הוא כח רציני בהחלט.

יש לך פה! תשמור עליו מכל משמר, ותעשה בו שימוש לטובה כמה שיותר. מות והיים ביד הלשון.

הבנה פנימית.

אתה מבין מצוין.

כל ילד בטוח שהוא מבין הכל. והוא צודק לגמרי, למרות שהוא לא צודק בכלל.

* * *

הקניין הרביעי מקנייני התורה – הם 'בינת הלב' (ואו 'שכלות הלב').

בשלב הזה עדיין לא מתעסקים ב'דרכי הלימוד' [שהם מפורטים בהמשך המשנה 'בשימוש חכמים, בדקדוק חברים, בפלפול התלמידים' וכדומה]. אלא בשלב יותר מוקדם ובסיסי [שמקביל ל'שמיעת האוזן ועריכת שפתיים' מחד, ול'אימה יראה וענווה' מאידך].

אם כן, לא מדובר כאן על 'הבנת הלימוד', כי לזה לא קוראים 'בינת הלב' אלא 'בינת המוח' או 'בינת השכל'. מדובר כאן על משהו יסודי יותר, שהוא שלב בסיסי בעצם הלימוד.

* * *

הלב הוא 'הכס' והוא 'מבין' (ראה ליקוטי מוהר"ן ח"ב סימן ב). גם כשהשכל לא כל כך חכם, ולא כל כך מבין – הלב דווקא כן מבין. אפשר להבחין זאת אצל אנשים שנחשבים לטיפשים או רדודים, אך פתאום בתחומים מסוימים, הם מתגלים כ'מבנים עניין' ועוד אידך.

דברים ש'מעניינים' אותך, לא רק ברמה של 'סקרנות', ובוודאי לא ברמה של 'למה לא' – הלב שלך נמצא שם. וכשהוא נמצא שם, אתה 'תתפוס' את העניין. לפעמים אפילו ברמה שמוכשרים ממך לא יתפסו. וכמו שאמרו בעלי המוסר, שכשמנגיעים לדיון תורה, אפילו שפחה יכולה לומר סברא של רבי עקיבא איגר...

* * *

זה נקרא 'בינת הלב' ו'שכלות הלב'. פשוט, שהלב שלך יהיה כאן.

כשאתה ניגש ללימוד, זה יכול להיות מתוך הרבה סיבות; יכול להיות ההכרה של המסגרת (ישיבה, כולל, מכתבים), יכול להיות 'קביעות' שקבעת לעצמך, ויכול להיות אפילו רצון להשיג עוד ידיעות. אבל בכל אלו – 'אתה' עדיין לא נמצא כאן. אלא עומד מבהוין, ו-עושה את שלך; לומד, מספיק, מתעניין, ואפילו אולי יודע ומצליח, אבל לא מחובר.

הגישה הבסיסית צריכה להיות עם הלב. הלימוד הוא לא משהו 'מבהוין', והתורה היא לא 'אוסף ידיעות' – אלא משהו שהוא הכי 'שלי' והכי קרוב ללבי.

הא-ב של השייכות שלנו אל התורה - הן אל לימוד התורה והן אל קיומה - הוא כמשהו 'לכבי', ששם אני מוצא את עצמי, ומרגיש מחובר.

והחיבור הזה - נותן את ההבנה הבסיסית והנכונה ביותר. כשילד הושב שהוא מבין - הוא צודק לגמרי, כי הוא מחובר לכל ידיעה שהוא מתעניין בה, ולכן הוא באמת מבין אותה. הוא כמובן לא צודק - כי יש לו עוד הרבה מה להעמיק, אבל את ההבנה הבסיסית, ובעצם האמיתית והנכונה ביותר כבר יש לו.

[משום כך, גם כל כך חשוב וכמעט מעכב בלימוד, שיהיה 'לבו הפין', כי אז הוא מחובר לזה בלבד. וכך גם בכל נושא בעבודת השם, שיש לכל אחד את הנקודה השייכת ללבו, ושם מקומו].

סיכומי של דבר: הלב, הוא המרכיב החשוב ביותר. חשוב מצד אחד - לשמור עליו ולכוון אותו לכתובת הנכונה, אבל לא פחות חשוב מצד שני - להיות קשוב אליו, ולתת לו את הבמה המרכזית, גם בדברים שלכאורה שייכים לתחום השכל. הלב יודע מה הוא אומר.

זכויות שיעורים ובתי-כנסת למקורבים!

עיר	נושא השיעור	מגיד השיעור	יום ושעה	לפרטים
בני ברק	'תמימי דרך' הליכה עם תורה	לומדים בחברה תורת חניכי הישיבות ב"ב	פעם בשבוע	0548487317
בני ברק קרית הרצוג	ליקוטי הלכות	לומדים בחברה	מוצאי שבת בבית פרטי בשעה: 10:00	0548496139
בני ברק קרית הרצוג	שיעור התחזקות	נושא בפרשה	בכל ליל שבת מברכים	0548496139
בני ברק קרית הרצוג	התחזקות	רבנים שונים	יום שני בערב לבתורים	0548517128
בית שמש	חבורה ללימוד ליקוטי מוהר"ן	לומדים בחברה	יום שישי בשעה: 11:00 בבוקר	0548528387
קרית ספר	בית מדרש 'צנח ישראל'	תפילות \ שיעורים \ מלווה מלכה ועוד	ר' מסילת יוסף 34 (מאחורי 'בר כלי')	

בשורה טובה תדשן עצם!!! אי"ה בקרוב בית מדרש חדש למקורבים בבני-ברק!!

עזרו לנו להגדיל את ההפצה:
ע"י תרומה במכשיר 'קהילות' הפשוט: 'עלמא דאורייתא' תרמו וכתבו: עבור 'המקורבים' תזכרו למצוות!

השיעורים הקבועים לשבת אחרי מות ולשבווע קדושים

יום	חודש ניסן	הדף מסכת בכורות	מסנה ברוה עמוד היומי 'דרשו'	ליקוטי ח"א מוהר"ן	ליקוטי הלכות תלפ"ז	העמוד היומי בוה"ק זוהר חדש
ז	ח	י	חזרה	יט:	ג	קד:
א	ט	יא	שע, ג	כ:	ד	קה:
ב	י	יב	שע, ד-ה	כז:	ה	קה:
ג	יא	יג	שע, ו-ח	כח:	ו	קו:
ד	יב	יד	שע, ח, א, שע, א	כט:	ז	קז:
ה	יג	טו	שע, ב-ג	ל:	ח	קז:
ו	יד	טז	חזרה	לב:	ט	קז:

התורה הנלמדת בחבורת 'תמימי דרך' השולמית: ליקוטי מוהר"ן, חלק ראשון, תורה ג.

עלון 'המקורבים'

ליצירת קשר, לתרומות, להנצחת שם, לקבלת הגליון באימייל, למוקדי ההפצה, ולפרסום בגליון פנו לקו 'המקורבים': 077-31-40-331 והשאירו הודעה בשלוחה: 72 או לאימייל: E0773140331@GMAIL.COM

* * *

ניתן לתרום (וכן לקבל את הגליון עד לביתכם) דרך מכשירי 'קהילות' בכל רחבי הארץ! וכן דרך קו 'קהילות': 0732757000 בשלוחה: 11318 (בכל האזנים יש לציין: עבור עלון המקורבים, וכשהתרומה היא דרך הטל' יש להשאיר הודעה לאחר מכן בקו המקורבים הנ"ל בשלוחה 72 על סך התרומה, ושהיא מיועדת לעלון זה) תזכו למצוות!

* * *

נשמח לקבל כל חומר לגליון ע"י שליחה לכתובת האימייל הנ"ל עד יום שני בערב בצירוף שם מלא ומיקום עיר! (אפשר שם וכתובת בדויום, ולציין זאת), עם זאת, אין התחייבות שהדברים יפורסמו, ואין לראות באי-פרסומם שום צד פגיעה (יתכנו הרבה סיבות, גם טכניות), בהצלחה!!

קו 'זו"כ' הישיבות - ברסלב'
בני התורה המקורבים
לאורו של רביה"ק
מוהר"ן מברסלב זיע"א
077-31-40-331

שלוחה: 1	הודעות ועדכונים.
שלוחה: 2	לשמיעת הגליון הנפלא 'הקצו'.
שלוחה: 3	לשיעורים וכנסים שנמסרו למקורבים.
שלוחה: 4	1 - שיחת חברים \ הודעות מאזינים. 2 - להשארת הודעה למאזינים. 3 - לשלוחת 'הליכה עם תורה' - 'חבורת תמימי דרך'. 4 - למענה ויעוץ.
שלוחה: 5	סיפורי התקרבות וראיונות.
שלוחה: 6	1 - פניני ליקוטי מוהר"ן על התורה. הרב שרגא זילברמן: 2 - שיעורים בליקו"מ. 3 - שו"ת ברסלב. 4-5 - שיעורים מכלל משפיעי אנ"ש. 6 - שיחות ומכתבי מוהרא"ש. 7 - הזוה"ק בלשה"ק. 8 - דברי גדולי ישראל במעלת לימוד עמוד היומי בזוה"ק.
שלוחה: 7	1 - שיעורים ברחבי הארץ. 3 - חברותות ברחבי הארץ. 2 - להשארת הודעה לביקוש שיעור או חברותא.
שלוחה: 8	1 - קוי תוכן נוספים (מרכזיית: ברסלב \ פנימיות התורה \ האמונה). 2 - שירי ברסלב. 3-4 - שירים כלליים. 5 - שירי 'דרשו'. 6 - תיקון הכללי בניגון.
שלוחה: 9	1 - שידור חי.
שלוחה: 0	0 - הודעות קבועות ונחוצות.

אמר רבינו הקדושי: "רציתי שהענין שלי יתפשט בכלבבות האנשים המתמידים בעבודתם כאנשי ליטא"!!
(שינוי שרפי קודש ז"ב, סימן נ"ד)

התורה והמצוות

בס"ד גליון ל' פרשת קדושים ה'תשע"ט

גליון שבועי להניחי הישיבות בני התורה המקורבים לאורו של רביה"ק מוהר"ן מברסלב זיע"א

מאמר בפנימיות הפרשה, משרשי הדברים עד לעובדא ולמעשה

דשרתי קרבתי

קדושת 'תלויה' בקדושתכם

ב. קדושים תהיו: רש"י פירש 'היו פרושים מן העריות'. וביאר דבריו 'שכל מקום שאתה מוצא גדר ערוה אתה מוצא קדושה'. ודבריו מיוסדים על דברי חז"ל במדרש 'מה אני קדוש, אף אתם תהיו קדושים, מה אני פרוש, אף אתם תהיו פרושים'.

וצריך להבין מדוע צריך לכתוב ציווי זה, אחר שכבר נכתב בפירוש כל איסורי העריות. ופירש באור החיים הקדוש, שנכתב כדי להוסיף 'מצות עשה' על איסורי עריות.

והרמב"ן פירש, שאחר כל ציווי התורה המותר והאסור, יכול עדיין להיות 'נבל ברשות התורה' – ולהתעסק בכל התאוות המותרות ללא הגבלה. ולכן בא ציווי כללי 'קדושים תהיו' לקדש עצמו במותר לו, ולהתנהג בקדושה בכל העניינים: במאכל, בדיבור, ובשאר עניינים, ואפילו בנקיות הידיים [שנלמד מהפסוק 'התקדשתם והייתם קדושים'].

ג. ונתתי פני: בספר 'אור החמה' להרב הגאון ר' זונדל קרויזר זצ"ל מבואר שעסקי' היינו מדות הרחמים. וזה שמוכר מורעו למולך, גורם כביכול שהשם יתברך מפנה עצמו מכל מדות הרחמים. ואם כן, מדה טובה מרובה, שמי שמקדש עצמו, מעורר מאד את מדות הרחמים]

ביאור הפנימיות

ואחר כל הדברים, צריך להבין מדוע נכתב כל זה בלשון 'קדושים תהיו' – מה השייכות בין 'גדר ערוה' לבין 'קדושה', וגם מה השייכות בין הפרישות מהדברים המותרים לבין 'קדושה', ובפרט, מה השייכות בין האיסור להעביר מזרעו למולך לבין 'קדושה', ומהו בעצם משמעות המושג 'קדושה'.

קדושה – זימון ופרישה

המילה 'קדושה' כוללת בתוכה שתי לשונות. מצד אחד היא מלשון 'פרישות', ומצד שני היא מלשון 'חיבור'. כשאדם מקדש אשה הוא אומר לה 'הרי את מקודשת לי', ופירשו הראשונים (קידושין ב) בשני אופנים, אחד מלשון 'איסור' – הרי את 'אסורה' לכל העולם, והשני מלשון 'ייחוד' – הרי את מיוחדת ומזומנת לי.

כמו כן נמצאת הלשון הזו ב'קדושים'. כשאדם מקדיש בהמה לקרבן או לבדק הבית בלשון 'הרי היא' – נאסרת לכל העולם. והלשון הזו נמצאת אפילו באיסורי כלאיים 'פן תקדש המלאה', ופירושו שהתכווה נאסרת באכילה והנאה.

ואמנם נראה שהם שתי לשונות הפוכות זו מזו, אבל באמת הם שני צדדים של אותו מטבע. כי באמת משמעות הלשון 'קדושה' היא: להיות מיוחד עבור דבר מסוים, וכתוצאה מכך שהוא 'מיוחד' – הוא 'אסור' על כל העולם. ולכן, אשה שנעשית 'מיוחדת ומזומנת' לבעלה, 'נאסרת' ממילא על כל העולם. וכן בהמה שנעשית 'מיוחדת' לקרבן, 'נאסרת' על כל העולם.

פרשת קדושים היא פרשה מיוחדת, שיש בה הרבה מאד מצוות [בדומה לפרשת משפטים ופרשת כי תצא], ולכאורה אין שייכות בין המצוות האלו זה לזה, וגם אין לזה שייכות בדווקא לחומש ויקרא, אלא עומדת כפרשה בפני עצמה.

'פרשה זו נאמרה בהקלה', כמבואר בדברי חז"ל והמפרשים. 'הקהל' הוא מעמד שנעשה פעם בהרבה שנים, בהשתתפות כל קהל ישראל, אנשים נשים ומת, ושם נאמרו כמה דברים שהם היסודות החשובים ביותר, ואחד מהדברים שנאמרו באותו מעמד, היא פרשה זו. והטעם לכך 'מפני שרוב גופי תורה תלויים בה'.

ובדברי הוזהר הקדוש מבואר, שכשהגיעו 'החברים' (החבריא קדישא) לפרשה זו היו מתלהבים ביותר, ויש שם לשונות מופלגים ומופלאים על פרשה זאת. כמו כן במדרש (מוכא בדברי הרמב"ן) מבואר שפרשה זו היא כנגד עשרת הדברות, ומפרט איך כל עשרת הדברות רמוזים בה. וכל זה צריך כמוכח ביאור – איזה חידוש מיוחד יש בפרשה זו, ומדוע רוב גופי תורה תלויים בה'.

התמיהות בפרשה

א. מפני מה נאמרה פרשה זו בחומש ויקרא.

ב. מהו הציווי 'קדושים תהיו', ואיזה פעולה עלינו לעשות עבור כך. ומהי התוספת 'כי קדוש אני', וכי משום שהשם יתברך קדוש, גם אני יכולים להיות קדושים, והלא 'גבהו דרכי מדרכיכם ומחשבותי ממהשבותיכם'.

ג. האם יש שייכות בין המצוה הזאת, לבין שאר המצוות שנאמרו בפרשה [שרובם מצוות שבין אדם לחברו].

ד. מדוע יש אריכות גדולה כל כך סביב האיסור של עריות [הן בפרשת אחרי והן בפרשת קדושים], והפסוק מדגיש שוב ושוב 'אל תטמאו בכל אלה' 'זהייתם קדושים' ועוד כמה לשונות, כביכול הוא מתאמץ 'לשכנע' אותנו לקיים המצוות האלו, מה שלא מצינו בשום מצוה אחרת.

ה. מהו האיסור החמור של 'נותן מזרעו למולך', שגם עליו מאריך הכתוב מאד, וגם גזר עונשו בלשון של 'ונתתי את פני' ופירושו חז"ל 'פונה אני מכל עסקי' כדי להעניש אותו ונדרך אגב יש להבין מה הם 'העסקים' האלו. ומדוע נכתב מצוה זו 'באמצע' פרשת העריות.

ביאור הפשט

א. הקשר לחומש ויקרא: הרמב"ן מבאר על פי פשט, שהשייכות לחומש ויקרא הוא משום שכתוב כאן פרשיות שלמים ותודה, וכן העונש על העריות [ובהקדמה לחומש ויקרא, ביאר הטעם שנכתב עניין העריות בחומש זה]. וכיון שכל הפרשה נאמרה כאחד בהקלה, נכתבה גם כל הפרשה כאן.

עד כדי כך, שגם ההיפך הגמור לכאורה מהקדושה נקראת בלשון זו, וכלשון הפסוק 'לא יהיה קדש מבני ישראל, ולא תהיה קדשה מבנות ישראל' (פרשת כי תצא). ופירוש האיסור הוא שלא 'לייחד' עצמו לזנות. נמצא שאם מייחד עצמו לכך – נקרא גם כן בלשון זה (בלא אות ו', ראה סוד העניין ליקומי מוהר"ן סימן יא).

גופי תורה תלויים בה

אם כן, פירוש המצוה 'קדושים תהיו' – עניינה 'תהיו מיוחדים ומוזמנים לי'. ומצוה זו היא יסוד כל התורה, עד שרוב 'גופי' תורה תלויים בה. 'גופי תורה' היינו הגוף 'החיצוני' של התורה, שהם כל המצוות והאיסורים. ובוודאי שההתחלה והבסיס של כל אחד מישראל הוא קיום 'גופי' התורה, החיובים והאיסורים. אבל 'גופי התורה' הללו – תלויים ועומדים במצוה זו של 'קדושה', שהיא העיקר והתכלית.

החילוק בין נה ושאר הצדיקים שהיו בעולם, לבין אברהם אבינו – שמכח החילוק הזה, צאצאיו של נה נקראים 'בני נח' וצאצאיו של אברהם אבינו הם 'יהודים', הוא – שכל הצדיקים הללו היו 'צייטנים', וקיימו כל מה שנצטוו, אבל לא יצרו 'קשר' ולא האמינו שיש להם כביכול מה 'לתת' ולתרום' להשם יתברך. אברהם אבינו היה הראשון שהיה 'מתחמד עם קונו', והאמין שהשם יתברך רוצה גם מאתנו.

אין לנו מה לתת לו יתברך, כי הכל שלו 'אם צדקת מה תתן לו', אבל יש לנו דבר אחד לתת לו – 'להיות שלו', וזהו הסוד של ברית מילה שניתנה לאברהם אבינו. 'ברית' פירושו קשר ונאמנות, כשכל אחד מהצדדים מתחייב להיות 'קשור ומאוחד' עם הצד השני, ולהיות נאמן לו. וזהו היסוד והמהות של כל היהדות והתורה – 'קדושים תהיו', מיוחדים ומוזמנים לי, ונאמנים אלי. ולכן נאמרה פרשה זו בהקהל, לכל עדת בני ישראל – אנשים נשים ומף.

ברית מילה – ואיסור 'מולך'

העניין של 'צנינות זרעו למולך' – הוא דבר פלא ומשונה. כן אדם לוקח את בנו, דם מדמו ובשר מבשרו, ומכניס אותו לאש ושורף אותו (כמבואר ברמב"ן פרשת אהרי). וכי נטרפה דעתו, והלא אם היה עושה זאת לבנו של שונאו היה זה קיצוני ומוגזם, או איך ייתכן שעושה זאת לבנו. ומדוע צריך להזהיר על זה. ולא רק שצריך להזהיר על זה, אלא באמת היו מלכי ישראל שעשו כן רח"ל.

פירוש העניין הוא, שעיקר העבודה זרה היא 'ההתקשרות' אליה, והביטוי החזק ביותר של ההתקשרות היא 'ביטוי של דם', לקחת חלק ממנו בעצמו ולמסור אותו לגמרי. והוא ממש 'זה לעומת זה' ממה שצריך להיות לנו עם השם יתברך, דהיינו התקשרות של דם ושל מסירות נפש, להסכים למסור כל היקר והאהוב לנו ביותר עבורו יתברך.

ולכן, ברית מילה לא נעשית על ידי מסירת שבעה כבשים, או כריתת בהמות – אלא על ידי חיתוך בבשר החי, והטפת דם. ובשעת הברית אומרים לו 'בדמיך חיי, בדמיך חיי', כי מהות הברית והקשר הוא קשר עמוק ומהותי של דם. ונמצא ששני הדברים האלו – ברית מילה, ולהבדיל, מסירת זרעו למולך – עומדים ממש זה מול זה, 'קדושים ומיוחדים להשם יתברך' מול 'מוזמנים ומיוחדים לעבודה זרה' רח"ל.

ולכן נאמר לשון המורה כזו במוסר מורעו למולך – 'זנתתי פני באיש הזה', שהקב"ה פונה מכל מדות הרחמים שלו, ומעורר עליו את הדין, כי הוא הניתוק המוחלט וההיפך הגמור ממהות היהודי. ומדה טובה מרובה, כשאדם 'מוסר מורעו' ומכל האהוב לו – להשם יתברך, שבוודאי הוא מעורר עליו את כל 'עמקיו' של השם יתברך, שהם מדות הרחמים שלו.

איסורי עריות – וקדושה

וזהו איסורי עריות. שבאמת אין בזה שום טעם [כמו שבעבודה זרה אין טעם, ואין אנו יכולים להבין מה היה הנסיון בזה], אלא זה גזירת עליון, כמו

שאמרו חז"ל על הפסוק 'כי הוא אמר ויהי, הוא ציוה ויעמוד'. ועיקר הנסיון בזה – הוא לקחת מהאדם את ההתקשרות והאהבה שלו, ולקשר אותו ואת אהבתו למקום אחר.

זאת, בשונה מכל שאר האיסורים, שאין מהותם 'ניתוק', אלא 'אי ציות'. וכמוכן, שצריך להיזהר בזה מאד, וגם שכתוצאה מזה נעשה האדם רחוק וממילא מנותק מהשם יתברך, וכמו שבאר האר"י הקדוש הלשון 'איסור' שהוא מלשון 'קשירה' שסוגר ונועל את מוחו שלא יכול לחשוב מהשם יתברך. אבל איסורי עריות, כל מהותם הוא 'התנתקות'.

ולכן, הנסיון בזה כל כך גדול, עד שנאמר בזה הקדוש 'עיקרא דייצרא בישא על עריין, ועל זה אמרו חז"ל (נדרים ספ"ג) 'בעידנא דיצר הרע, לית דמדכר ליצר טוב' [בעת התגברות הנסיון, אינו זוכר בכלל את הטוב], כלומר, שבעת התגברות הנסיון של עריות, אין בידו כמעט בחירה בין טוב לרע. והאופן היחיד לעמוד בזה – הוא לא על ידי שיוכיר לעצמו שזה 'אסור', אלא רק על ידי שיוכיר לעצמו שיש לו 'התקשרות' למקום אחר, התקשרות של דם. ואינו יכול ואינו מסוגל כלל ליפול לזה.

וכמו שהיה אצל יוסף, שעמד בנסיון קשה מאד. ועמד בנסיון על ידי 'שנראתה לו דמות דיוקנו של אביו'. כי יוסף היה לו כל הסיבות לחשוב שהוא שייך למצרים, שהרי נמכר ונודה ממשפחתו לגמרי, ולא הבטיח לו אדם מעולם שיוציאו אותו משם, ואם הוא 'שייך' לשם – מדוע וכיצד יעמוד בנסיון, עד שנראה לו דמות דיוקנו של אביו, וגילה לו שהוא לא 'שייך' לשם אלא להושן המשפט יחד עם שאר השבטים, וכך עמד בנסיון.

ולכן, התורה מאריכה כל כך באיסורים אלו, להקדים ולבאר שאיננו שייכים ל'מעשה ארץ מצרים' ול'מעשה ארץ כנען', וכביכול ד' מתהנן אלינו בכמה וכמה לשונות של 'אל תטמאו בכל אלה', כאומר: אל תעשו לי את זה. וחוזר כמה וכמה פעמים הלשון 'קדושים תהיו'. וכל זה, משום שאין שום דרך לעמוד בנסיון זה, כי אם על ידי הכח הזה של ההתקשרות לד'.

קדש עצמך כמותר לך

וזהו המצוה של 'קדש עצמך כמותר לך'. אין הכוונה שיש עוד רשימה של 'מצוות' או 'איסורים'. אלא מצוה אחת של 'קדושים תהיו' – תהיה מיוחד ומוזמן עבורי. וממילא, תבין מעצמך שיש הרבה דברים שלא מתאימים ולא שייכים למעמד הזה. לא כל אכילה, דיבור, והנהגה – מתאים למי ש'מיוחד ומוזמן לי'.

ועל זה נאמר 'כי קדוש אני', ומבואר במדרש 'אם אתם מקדשים עצמכם, אתם מקדשים אותי, ואם לאו – להיפך חם ושלום'. והוא פלא והפלא, וכי קדושתו של הקב"ה תלויה בנו. והתשובה היא: אכן. כי 'הקדושה' שלו יתברך – הוא החיבור אלינו, ולכן היא תלויה ועומדת – בחיבור שלנו אליו. פלאי פלאים. ובזה מבאר האור החיים הקדוש עוד, שהכח שלנו לעמוד בנסיון הוא גם כן משום 'כי קדוש אני', כלומר, משום שאני כביכול 'זקוק' לזה, אסייע לכם להיות קדושים ולעמוד בנסיון.

רוב המצוות של בין אדם לחברו נאמרו בפרשה זאת. כי עיקר הזהירות שלנו בין אדם לחברו, אינו משום 'מענטשליכקייט'. ובוודאי צריך להיות 'מענטש', אבל לא מצד 'בין אדם לחברו' אלא מצד 'בין אדם למקום', כמו איסור צער בעלי חיים. המצוות ש'בין אדם לחברו' אצלנו הם רק מצד מצות 'קדושים תהיו', כלומר, מצד שאנו מיוחדים ומוזמנים להשם יתברך, וכמו שאני מיוחד ומוזמן לו, כך גם חברי, ואם כן בוודאי אני מהויב לאהוב אותו, ולא לצער אותו.

* * *

זאת היא המצוה שגופי תורה תלויים בה, ונאמרה בהקהל, ולכן יש מזה כל כך התלהבות בספר הזוהר הקדוש, כי זה מהות היהודי, ומהות התורה והמצוות, מי יתן ונזכה.

התורה הנלמדת: ליקוטי מוהר"ן, חלק א' תורה ג'.

על הפרשה ||| פנינים על פרשת השבוע לאור תורה זו

קדושים תהיו

'קדושים תהיו כי קדוש אני ד', הנה עניין זה הוא צווי, אבל הוא ג"כ בחי מתנה שיש לנו כה להתקדש מקדושת השי"ת, [וכן מתבאר במדרש (ויקרא רבה פרשת קדושים פרשה כד אות ה): 'רבי אבין אמר משל למלך שהיה לו מרתף של יין והושיב בו המלך שומרים, מהם נזירים ומהם שכורים, לעת ערב בא ליתן שכרם, נתן לשכורים שני חלקים ולנזירים חלק אחד, אמרו לו אדונינו המלך לא כלנו שמרנו כאחד מפני מה אתה נותן לאלו שני חלקים ולנו חלק אחד, אמר להם המלך אלו שכורים הן ודרכן לשתות יין ולפיכך אני נותן לאלו ב' חלקים ולכם חלק אחד, כך העליונים לפי שאין יצה"ר מצוי בהם, קדושה אחת שנאמר (דניאל ד) ובמאמר קדישין שאלתא, אבל התחתונים לפי שיצר הרע שולט בהם הלואי בשתי קדושות יעמדו, הה"ד דבר אל כל עדת בני ישראל, וכתוב והתקדשתם והייתם קדושים, ר' אבין אמר משל לבני מדינה שעשו ג' עטרות למלך, מה עשה המלך נתן בראשו אחת ושתיים בראשם של בניו, כך בכל יום ויום העליונים מכתירין להקב"ה ג' קדושות, מה הקדוש ברוך הוא עושה נותן בראשו אחת ושתיים בראשו של ישראל, הה"ד דבר אל כל עדת בני ישראל קדושים תהיו והתקדשתם והייתם קדושים, ומבואר בזה שהיא בחי' הארת הקדושה].

רוב גופי תורה תלויין בה

ויש לבאר שזה מה שנאמרו בפרשה זו הרבה גופי תורה כמוכא ברשי" מהמדרש (ויקרא רבה פרשה כד סימן ה) 'פרשה זו נאמרה בהקלה מפני שרוב גופי תורה תלויין בה', והכוונה לכל הפרשה ואעפ"כ הכל נקרא בשם פר' קדושים על שם הקדושה [וכמוכא שם במדרש בהמשך ר' יודן בשם ר"ש בן יוחאי אמר ג' פרשיות הכתיב לנו משה רבינו בתורה, וכל אחת ואחת מהן יש בה מששים ששים מצות ואלו הן פרשת פסחים ופרשת נזיקין ופרשת קדושים' ומבואר שהכל נקרא פר' קדושים], ויש לבאר עפ"י המבואר במאמר זה, כי הארת הקדושה היא בחי' הארת הניגון דקדושה, והיא בחי' ההארה הבאה

שינה וקריאת שמע שעל המיטה

הנה עיקר התגברות הניגון של הסטרא אחרא הוא בלילה כמוכן מכללות המאמר [וכן מבואר בפרפראות לחכמה עפ"י כתבי האר"ז] שעיקר התגברות הציפורים שבקליפה שהם שורש הניגון של הסטרא אחרא הוא בלילה, יעו"ש], וע"כ עיקר התיקון הוא בלימוד תורה שבעל פה בלילה, ואמנם באמת משמע שהתיקון של תורה שבעל פה בלילה הוא בכל הלילה ולא רק מהצות [וכמוכא ג"כ בטובות זכרונות שכשאמר רביז"ל המאמר הזה נתייסדו בעיר חבורות שקבעו ללמוד משניות וגמי' אחר תפילת ערבית], אבל בוודאי עיקר התיקון הוא אחר הצות [כפי שמרומז כמה שמביא רביז"ל את מאמר הזהר כד איתפליג ליליא כדין כרוזא כרוזא כצפרים האחוזות בפה כהם יוקשים בני האדם, שמשמע שאז הוא עיקר הזמן המסוגל לתקן זה, וכן מה שהביא רביז"ל את הפסוק קומי רוני בלילה לראש אשמורות, וכן בתפילת מוהר"נ'ת 'שנוכל לנדד שינה מעינינו ללמוד בכל לילה תמיד ששים מסכתות עם הגמרא הקדושה', ובאמת יסוד הדברים מבואר בזה"ק (פר' בשלח מו ע"ב) שאע"פ שגם החצי הראשון של הלילה הוא בכלל לילה מ"מ עיקר הלילה הוא מהצות, וכלשונו שם 'והא אתמר דעקרא דליליא מפלגותא ואילך, ואף על גב דפלגו קדמיתא בכללא דליליא הוא, אבל בפלגות ליליא קודשא בריך הוא עאל בגנתא דעדן לאשתעשעא עם

מלמעלה שהיא בחי' קול, אבל כדי לזכות לזה מוכרח האתערותא דלתתא שהוא בחי' גופי תורה, בחי' ריבוי המצוות ודיני התורה שכל זה הוא בחי' דיבור שהוא הבסיס והיסוד שיאיר בזה הארת הקול שע"יז הוא שלימות הארת הניגון דקדושה.

פיגול

וזה בחי' עניין פיגול שנמסך לזה, שכדי לזכות להארת הרצון [בחי' לרצונכם תזכחו, שהוא בחי' הארת הרצון שהוא בחי' הארת הניגון דקדושה] מוכרחים את הצמצומים שהם בחי' דיבור, שזהו עצם הביטול שלא לחשוב מהשבות הוין לזמנו והוין למקומו וכי שורש הניגון של הסטרא אחרא הוא ע"י בחי' קול בלי דיבור, שמחפש רק היות ואינו מוכן להשתעבד לגבולות וצמצומים שהוא בחי' תורה שבעל פה (וכמוכא באריכות בהל' אופוטרופוס ה"ג אות ה), וע"כ יש יצר הרע מיוחד שלא להשתעבד לזמנים שהם בחי' גבול וצמצום, וע"כ יש בזה אזהרה מיוחדת לא לחשוב מחשבת פיגול וע"יז זוכים לבחי' לרצונכם תזכחו, ויש להמתיק בזה שגם עניין פיגול עצמו אינו מבואר בהדיא בפסוקים כי פשטות הפסוקים הוא שהנידון על אכילה לאחר ג' ימים, והז"ל פירשוהו על החושב מחשבת אכילה הוין לזמנו, ויעו"ש בזבחים כט ע"א שנקטו ע"י לשון 'כוף אונך לשמוע', והיינו כי שורש העניין הוא בחי' הביטול לתורה שבעל פה שנמסר לנו ע"י חז"ל, וזהו השורש לזכות לבחי' לרצונכם תזכחו שהוא בחי' הארת הניגון].

ערלה ונטע רבעי

וכמו כן מתבאר יסוד זה בפרשת ערלה שכדי לזכות בשנה הרביעית ל'קודש הילולים' שהוא בחי' שלימות הניגון דקדושה שזוכים להביא הפירות לירושלים ולשבת ולהודות ע"י להשי"ת, אבל כדי לזכות לזה צריך בדווקא שיהיה קודם לכן ג' שנים ערלים ולא לאכול, שזה בחי' קבלת מלכותו יתברך שהוא בחי' הדיבור שהוא היסוד והבסיס שבזה יאיר הארת הקול שע"יז הוא שלימות הניגון.

עבודת היום ||| פנינים על סדר סדר היום לאור תורה זו

צדיקיא וכדין בעי ליה לבר נש למיקם ולמלעי באורייתא, וע"כ בוודאי מי שאפשר לו לקום בהצות, זהו עיקר שלימות התיקון, ואם לא, יעשה עכ"פ מה שאפשר לו].

ובאמת בחצי הלילה הראשון עיקר העבודה היא השינה (וכמוכא באריכות בליקו"ה הל' השכמת הבוקר ה"ג) ועפ"י הנ"ל יש לבאר שהוא מהמת זה בעצמו שמתגבר אז ביותר הניגון דסט"א, ובתחילת הלילה הוא מתגבר מאוד עד שקשה להכניעו, וע"כ צריך לישן ולסלק דעתו מהעולם שלא יפגע בו הניגון הלא טוב שמתגבר בעולם, ומקדימים לזה קרי"ש שעל המיטה שבזה מקבלים עול מלכות שמים, ובה מגלים בחי' מלכות שהוא יסוד הניגון דקדושה וע"יז ניצולים מהתגברות הניגון דסטרא אחרא.

קימת הצות

ובעת הצות לילה אז הוא עיקר הזמן לקום כארי ולעסוק בתורה שבעל פה, ואז הוא הזמן לבכות על גלות השכינה ונפילת המלכות, ועיקר גלות השכינה הוא הניגון הלא טוב שמתגבר בעולם, מה שנדמה כאילו החיות והשמחה נמצא בהבלי העולם הזה, וע"יז מתגבר הניגון של הסטרא אחרא שמכנים כבידות והלישות הדעת נוראה, וע"י צריכים לצעוק הרבה בהצות, ואח"כ לעסוק בתורה עד אור הבוקר שע"יז זוכים להארת הניגון דקדושה [ובכלל זה הן

לימוד משניות והן לימוד גמ' ופוסקים והן פנימיות התורה שהוא בירור העצות למעשה, וכמבואר בפרפראות לחכמה ובביאור הליקוטם, ובביאור המאמר נתבאר עניין זה יותר.

ציצית

ואחר כך בהאיר אור יום מתעטפים בציצית ולובשים תפילין ומתפללים שהרית, שזהו עיקר בחינת הניגון דקדושה שזוכים בכל יום ובפרט פסקי דומרא שנקראים הלל [ויתבאר בפני עצמו בעניין סדר התפילה], ושלימות התפילה היא ע"י הטלית והתפילין, ויש לבאר שהם בחי' קול ודיבור שע"י"ז הוא שלימות הניגון דקדושה, כי הטלית היא בחי' תורה שבעל פה, כי ענינה כדי שזכור כל המצוות לעשותם וכמוש"כ למען תזכרו ועשיתם את כל מצוותי [ויעו' בשו"ע או"ח סי' ה' שיש לכוון זאת בעת ההתעטפות בטלית כי זה חלק ממהות המצוה], כי היא בחינת חותם המלך שמוכיר לאדם לקבל עליו עול מלכות שמים, לקיים מצוות ודיני התורה בכל עת ובכל זמן [וע"כ נכנסים עם הציצית גם למקומות המטונפים כי זה בחינת העשייה הפשוטה ששייכת בכל מקום ממש, ויש להמתיק בזה עפ"י המבואר בליקוט"מ סי' ע"ח שהדיבור הולך עם האדם לכל מקום אף למקומות המטונפים, ואף שהכוונה שם לדיבור כפשוטו יעו"ש, מ"מ מרומז בזה ג"כ בחינת הדיבור המזכיר כאן שהוא בחינת גילוי המלכות ע"י התורה שבעל פה שהוא בחי' העשייה הפשוטה של חוקי המלך שכל זה הוא בחי' הציצית].

תפילין

ותפילין הן בחי' מוחין כידוע (וכמבואר בליקוט"מ תניינא סי' ע"ז), שהוא בחי' החיות הפנימית, שהוא בחי' הקול המאיר לדיבור, שע"י"ז הוא שלימות הניגון, ועל כן צריך בזה זהירות מיוחדת להתנהג בקדושה שלא להסיח דעת, כדי שלא לפגום בתפילין ולערב בו מאוירא דהאי עלמא שהוא בחי' הניגון הלא טוב, שזהו פגם גדול בתפילין שהוא הארת הניגון דקדושה, וע"כ נהגו שלא להניח תפילין רק בעת התפילה בבוקר שאז מאיר ביותר הארת הניגון דקדושה, ואמנם אף שהתפילין בכללות הן בחי' הקול המאיר לדיבור, אבל כל בחינה כלולה מכל הבחינות, ועל כן גם בתפילין יש בחינת תפילין של יד ובחי' תפילין של ראש שהם בחי' מה ולב שהוא ג"כ בחי' קול ודיבור כמבואר בדברי מוהרנ"ת (הל' אפוטרופוס ה"ג אות ה'), ומתחילים מתפילין של יד שהוא בחי' תיקון הלב, בחי' תיקון הדיבור, שהוא בחי' קבלת עול המלכות, בחי' לימוד וקיום דיני תורה שבעל פה בדרך גילוי מלכותו יתברך, ואז זוכים לתפילין של ראש שהוא הארת המוחין שהוא בחי' הקול המאיר בדיבור שע"י"ז הוא שלימות הניגון.

קדושת האכילה

ואחר כך עוסקים בעבודת האכילה, והעיקר הוא להתחזק בגילוי המלכות כפשוטו, לידע שבכל מצוה ומצוה שבאכילה מגלים מלכותו יתברך ועושים נחת רוח לפניו, שכל זה הוא בחי' לימוד וקיום התורה שבעל פה, וע"י"ז יכולים לבוא לשמחה אמיתית לזכות לקול שיאיר בתוך הדיבור וע"י"ז לזכות לשלימות הארת הניגון דקדושה.

לימוד התורה

ואחר כך עוסקים בתורה שבעל פה כל אחד לפי דרכו, והעיקר לשמוח בזה מאוד ולידע ולהאמין שבכל תיבה ותיבה שלומד מתגלה מלכותו בעולם ומאיר בזה אור החיות האמיתית שהוא בחי' הניגון דקדושה [ובאמת גם הלימוד עצמו

יש מעלה כשהוא בניגון ובנעימה כמבואר במגילה (לב ע"א), וכן ראוי לאדם להרגיל עצמו להחיות עצמו בניגון כמובא בשיחות הר"ן (אות רעד), ובפרט בעת הלימוד].

אמונה

והעיקר הוא לגלות מלכותו יתברך בכל פרט ופרט שזה ע"י כל מצוה ומצוה, ובפרט ע"י אמונה שבכל פעם שמבטל עצמו להנהגתו יתברך זהו בחינת גילוי המלכות שהוא שורש הניגון דקדושה, ובאמת רק ע"י"ז יש לאדם היים כי מי שיש לו אמונה חיוו היים אבל מי שאין לו אמונה אין לו שום היים (כמבואר באריכות בשיחות הר"ן אות לב), וכמו כן ראוי לאדם להתרגל לראות את הניגון שמתנגן בכריאה, שהוא ניגון של גדולת הכורא ונפלאותיו בכל פרט ופרט שכל זה הוא בחינת הארת הניגון דקדושה שהיא חיות נפלאה מאוד.

קדושה

וכמו"כ בעניין הקדושה ושמירת הברית שהיא כללא דאורייתא ועיקר החיות של האדם שהוא בחי' הניגון שמאיר לו תלוי בעניין זה [וכן מובן מהמעשה שמובא בטובות וזרונות מעניין גילוי התורה הזו, שעיקר הארת הניגון דקדושה תלוי בקדושה ושמירת הברית ועיקר בחי' מנגן רשע הוא מי שפגום בזה], וגם בזה ההתחלה היא כבחי' דיבור, היינו לקבל עול מלכות שמים בתמימות גם כשזה קשה ולא מאיר לו, וע"י"ז יזכה שיאיר הקול לתוך הדיבור עד שיוכה להארת הניגון דקדושה ולחיות אמיתית בעבודת ד'.

אהבת ישראל

והכל צריך להיות מתוך אהבת ישראל באמת כי כל אחד יש לו חלק בתורה שבעל פה וכשמפריד עצמו מאחד מישראל אינו מחובר כראוי לתורה שבעל פה וממילא אינו מאיר לו הארת הניגון דקדושה כראוי וכמבואר עד"ז בשיחות הר"ן (אות צא), וכן מרומז במאמר שמביא את המשנה שצריך לדון כל אדם לכף זכות ומובן לכאן שזהו ג"כ חלק מתיקון הניגון דקדושה, ובאמת עיקר השמחה היא ע"י אהבת חברים כמבואר באריכות ככוכבי אור חלק ששון ושמחה, וכמו"כ מבואר במאמר שעיקר המנגן רשע הוא בחי' הבעל לשון הרע שרואה הסרונות בכל אחד שהוא הוי"ו מביא אהבת ישראל].

התבודדות

והעיקר הוא בעת ההתבודדות לצעוק על כל זה, כי הניגון הלא טוב מתנגן בחלל העולם ואי אפשר להימלט ממנו [וכמו"כ אף מנגנים רשעים כפשוטו מתרבים מאוד וצריך הרבה רחמים להינצל מהם], ועל כל זה צריך לצעוק הרבה הרבה להשי"ת להינצל מהניגון הלא טוב ולזכות לניגון דקדושה, וכן על כל העצות המבוארות במאמר ובפרט על לימוד תורה שבעל פה כלילה וכל הנכלל בזה צריך לצעוק הרבה מאוד להשי"ת.

שמחה

אבל שאר כל היום יהיה בשמחה, ובפרט על כל פרט ופרט שזוכה לגלות מלכותו יתברך בעולם ע"י מצוות ודיני התורה בפשיטות שמקיים האדם על כל צעד ושעל, והעיקר הוא לשמח עצמו בהם באמת שע"י זה הוא עיקר הארת הניגון דקדושה, וכמו"כ יש לנו לשמוח מאוד על שזכינו להתקרב לרביז"ל שמאיר לנו את הארת הניגון דקדושה, ובפרט על מה שזכינו להיות בראש השנה אצל רביז"ל שאז מאיר שורש תיקון הניגון דקדושה לכל השנה כולה.

ליקוטי מוהר"ן - זה מדבר אלי!! זה לא סלוגן - זה דרך זינים!!

בימים אלו של ספירת העומר, נשתדל בעז"ה להתמקד במ"ח קנייני התורה, ולהוציא נקודה קצרה ומעשית מכל קניין.

זה רציני – לא משחק!

אם אתה פוחד – אז אתה יכול להירגע.

הכלל ידוע: אם הבעל חוב לחוץ – אז בעל הגמ"ח יכול להיות רגוע. אם הבעל חוב רגוע – אז יש לבעל הגמ"ח סיבה טובה להילחץ...

הקניין החמישי והשישי מקנייני התורה – הם 'באימה' ו'ביראה'.

יש חלקים בתורה – שמביאים על הלומד אותם השראה של יראה. כשאדם קורא בזוהר הקדוש, או בספרי קבלה, וכן בספרי צדיקים – ורואה מושגים קדושים ומיריים ונעלמים – הוא מרגיש מיד שמדובר במשהו רם ונשגב, שאין לו מושג בהם, וממילא נרתע ותופס שיש דברים גדולים ממנו ונשגבים מבינתו.

אבל יש חלקים בתורה – ששם אדם עלול להרגיש 'בבית'. כשלומד בתורה מושגים שמוכרים לנו; שור, המור, כסף, גניבה ורמאות. אפשר להרגיש שאני גם כן 'חלק' מהעניין. ואז לקרוא את הדברים מתוך קלות דעת, זלזול ואפילו ביקורת. ובמקרים גרועים, יש אנשים שעלולים להרגיש כך גם ביחס לספרים גבוהים ועמוקים של קבלה וחסידות, כביכול מטיילים הם בתוך שלהם.

הגישה אל התורה צריכה להיות באימה וביראה. כלומר, שים לב עם מה יש לך עסק. מדובר כאן במשהו קדוש מאד, שבשורשו הוא אור אלוקי עליון, והוא משתלשל לתוך אותיות ומילים. הספרים של המשנה, הגמרא, השולחן ערוך, הראשונים והאחרונים, וכל שכן ספרי הקבלה וספרי הצדיקים – הם לא נייר ודיו, אלא אש שחורה על גבי אש לבנה, וצריך גם מיוחד שיהיה אפשר לראות את זה כאן בעולם, ואתה זקוק לרשות מיוחדת כדי לפתוח את הספרים האלו ולקרוא את המילים הקדושות האלו.

אלא שבשעת הלימוד, אי אפשר לחשוב כך, כי אז המוח תפוס וחסום – ואינו פנוי לראות מה הוא קורא, ולהבין מה הוא לומד. בשעת הלימוד, צריך כביכול 'לשכוח' שמדובר כאן ב'אש', ולהיכנס לגמרי בכל האיברים הגידים והחושיים לתוך העניין והסוגיא. ממש כבתוך שלו. צריך גם את כל העזות כדי להקשות קושיות, ולא לוותר אם זה לא מובן.

רבי נתן התבקש להתמנות לרב וסרב. כשסיפר על כך לרבינו מוהר"ן מברסלב, שאל אותו: מדוע סרבת? ענה לו: אני חושש, שמא אטעה חלילה. אמר לו: וכי מי יהיה רב, מי שאינו חושש?!... כלומר, רק משום שאתה חושש, אתה יכול להיות רב בלי לחשוש. וכך אצל כל אחד. רק מי שתופס מה זאת התורה, ונרתע לאחוריו – הוא זה שיכול וצריך להיכנס ללימוד התורה, עם כל העזות וכביכול ללא שום פחד.

מי שלא יודע שהכביש מסוכן, או לחילופין, מחמת הידיעה הזאת חושש לצאת לרחוב – שניהם לא יכולים להלך ברחוב. אבל מי שיודע כמה הכביש מסוכן, ויודע ממה צריך להיזהר – הוא זה שיכול להסתובב ברחוב וללכת ממקום למקום בצורה רנועה ובריאה.

אלו הם שני הקניינים: אימה ויראה; אימה הוא פחד עצום שגורם לרתיעה. כשאדם נמצא ב'אימה' הוא לא יכול לעשות כלום. לעומת זאת 'יראה' מורה על 'זהירות בריאה' מחמת ידיעה שיש ממה לחשוש. ואת שניהם אנו צריכים; תחילה את ה'אימה' – להבין שבעצם אין לנו שום קשר לתורה, ואין לנו בכלל זכות לפתוח את הספר. ואז צריכים כביכול 'לסלק' את האימה, ולהיכנס ללימוד התורה בכל הכח והעזות, ולהשאיר אצלנו את היראה, שהיא הזהירות הנדרשת שלא לאבד את הרצינות.

בקיצור: אתה 'אורח' רצוי מאד בלימוד התורה, ואתה גם צריך 'לעמוד' על שלך בלי לוותר – אבל לא לשכוח ולהשוב שאתה 'בעל הבית'.

כמה קטן – כמה ענק?

אתה חושב שאתה גדול?

אתה הרבה יותר גדול! רק אל תסתיר לעצמך את עצמך!!!

הקניין השביעי מקנייני התורה – הוא 'בענווה'.

ה'ענווה' נתפסת כתכונה מגבילה, מקטינה ומצמצמת. כאומרת: תרגיש את עצמך קטן ואפסי, וממילא אל תנסה אפילו לגעת בדברים גדולים, כי מי אתה ומה אתה, ומה פתאום שתעז למשש דברים שהם הרבה יותר גדולים וענקיים ממה שאתה יכול להכיל ולתפוס.

והאמת היא הפוכה לגמרי. הענווה היא התכונה והתנועה שמשחררת אותנו מכל המחסומים ומכל ההגבלות. ומאפשרת לנו

לגעת, ובאמת, בדברים הכי גדולים הכי גבוהים והכי עמוקים, בלי לחשוש ובלי להיתקע.

* * *

שאלה קטנה: 'גאוזה' הוא דבר טוב או רע? אם הוא טוב, מדוע הוא אסור וכל כך חמור, ואם הוא רע, מדוע הקב"ה משתבח בו ('ה' מלך גאות לבש' ועוד הרבה).

התשובה היא: 'גאוזה' היא גילוי נוכחות הזקה, שממלאת את החלל. ובכן, אם אתה ממלא את העולם בנוכחות שלך, זה גרוע מאד. אבל אם המקום מתפנה מנוכחותנו, ותחתיו מתגלה בו הנוכחות של השם, ובמלוואה – זה דבר מצוין, הכי מצוין שיש.

* * *

ובחזרה לעניינינו. התפיסה הטבעית בה אנו תופסים את עצמנו – הוא כמציאות נוכחת. מציאות לא גדולה אמנם, מטר וחצי פלום, על כחצי מטר. עם רמ"ח איברים ושס"ה גידים, ורמת משכל' מסוימת, קטנה או קטנה יותר – אבל קיימת.

והנוכחות הזאת – מגבילה אותנו מאד. כשאתה רואה את עצמך כמציאות, ובודק את המוח שלך ואת היכולות שלך לפי ה'מציאות' הזאת – אתה באמת קטן מאד. פצפון. ולא מסוגל כמעט לכלום. ואם ה'קטן' הזה עוד מרגיש עצמו משהו: חכם, גיבור, עשיר, או צדיק, תלמיד חכם, ומקובל – הוא סוגר על עצמו את הגולל, להגיע אי פעם למשהו אמיתי.

אבל, ברגע בו נסכים לוותר על הנוכחות שלנו, ולהבין מראש שההתייכה הזאת של המטר וחצי, עם כל האי-קיו המדהים שלה – היא בדיחה. אם נסכים להזיז את זה הצידה, ולאפשר כאן ממילא נוכחות אמיתית של השם יתברך – ברגע הזה נפתחים כל השערים, ופתאום תגלה איזה גדול וענק אתה יכול להיות.

[וכמובא בליקוטי מוהר"ן (סימן קי): "כי התורה היא רוחניות. ואשר זך ישר פעלו ושכלו רוחני, יכול לתפוס כל התורה כולה ולא ישכח דבר. כי דבר רוחני אינו תופס מקום. ויכולה התורה להתפשט ולשכן בשכלו. אך מי שהוא מגשם דברי התורה, ועושה ממנה ממשות, אזי יש לה שעור וקצבה, כמה הוא יכול לתפוס בשכלו ולא יותר" עיי"ש].

אתה יכול לזכות לכל טוב: שכל נפלא, השגות עצומות, מדות מתוקנות, ניסים ונפלאות, וכל ההשפעות – אם רק לא תחסום את האויר, ותאפשר לשפע הזה לזרום.

לאיפה אתה מחובר?

למה אתה מחובר?

אמור לי כמה אתה שמח – ואומר לך למה אתה מחובר.

* * *

הקניין השמיני מקנייני התורה הוא 'בשמחה'.

אין 'ציווי' בתורה להיות בשמחה, אך יש דווקא 'עונש' גדול למי שאינו בשמחה. לא עונש אחד, אלא כל העונשים וכל התוכחות. כל אלו באים על 'אשר לא עבדת את ה' אלוקיך בשמחה'. איך זה מסתדר? אם אין על זה 'ציווי' – איך אפשר 'להעניש' ועוד בעונש חמור יותר מכל המצוות ומכל העבירות?!

יש אומרים (כתב סופר, ועוד) שהשמחה איננה מצוה, והעצבות איננה עבירה – אבל השמחה מביאה את האדם למה ששום מצוה לא תביא אותו, והעצבות מביאה אותו למקום ששום עבירה לא תביא אותו. לעומת זאת, רבינו מוהר"ן מברסלב אומר שהשמחה היא דווקא 'מצוה' ואפילו 'מצוה גדולה'.

והאמת, שאין בזה שום מחלוקת. השמחה אכן איננה מצוה מהתרי"ג מצוות, דווקא משום שהיא 'מצוה גדולה'...

* * *

כשזוג מתחתן ומקים בית – יש להם רשימה של התחייבויות.

עשרה דברים שהבעל מתחייב לאשתו, וארבעה דברים שהיא מתחייבת עבורו (כמבואר ברמב"ם ושולחן ערוך). ביחד זה י"ד דברים. אבל יש עוד משהו, החמש עשרה במספר, שהם מחויבים זה לזה. זה אמנם לא כתוב, ואין כזה 'חיוב', אבל זה החיוב הכי חשוב.

השמחה! אם אין שמחה – אין קשר ואין חיבור, וממילא אין בית. גם אם יהיו כל הארבע עשר חיוכים, בשלמות ובמלואם – עדיין אין זה בית. רק כשיש שמחה – יש את הבסיס החיוני ביותר, שעל גביו אפשר וצריך להוסיף את כל השאר. [רמז לדבר: י"ד חיוכים, הם בגימטריא י"ד, כלומר, 'ידי' כדי להחזיק את הקשר, אבל לא כדי ליצור אותו. החמשה עשר הוא בגימטריא י"ה, שהופך את ה'אש' וה'אש' ל'איש' ו'אשה'].

כך גם לגבי היהדות. יש תרי"ג מצוות, והשמחה היא לא אחת מהם. לא משום שאיננה 'מצוה', אלא משום שהיא 'מצוה גדולה', כלומר, היא ההקדמה והבסיס לכל המצוות. כי רק כשיש שמחה – יש קשר, ואז כל המצוות פועלים את הפעולה של החיבור וההתקרבות. אם אין שמחה – נשארו רק תרי"ג מצוות של בני נח...

* * *

בלימוד התורה (ובקיום התורה) – השלב החשוב ביותר קודם הלימוד, הוא החיבור והשמחה. ולכן, 'אין אדם לומד אלא מה שלבו הפיץ ובמקום שלבו הפיץ', כי אם לא – הוא לא יהיה מחובר. וכל שכן שאין אדם לומד אלא אם כן הוא הפיץ בכלל...'

התנועה הראשונה כשמתיישבים ללמוד (ועוד קודם לכן) היא הנשיקה לספר. זהו השלב של השמחה והחיבור, ורק אז מתחיל הלימוד. לימוד כזה הוא לימוד של קשר, לימוד מהותי, והוא נחקק עמוק במוח [ולכן מובא בספרים, שנשיקה לספר קודם הלימוד ולאחריו, היא סגולה לזיכרון] וגם ובעיקר בלב.

בקיצור: במקום להתלונן על 'קשרים' שאין לך, פשוט תרוקן את הרכב, ותוכל לקבל את הסחורה – גם בלי 'קשרים'. ואותו דבר, במקום להתלונן על 'כשרונות' או 'חשק' שאין לך – תרוקן את הראש מכל השמויות שמילאת בו, ותוכל לקבל את התורה במתנה, גם בלי כשרונות או כוחות מיוחדים, שאין לך והם גם לא נצרכים!

כשמביאים לך שולחן חדש ומפואר לפלון – אל תגיד: כמה חבל שאין לי דירה גדולה יותר. אלא פשוט – קח את השולחן הישן והבלה, תזרוק אותו מהחלון (לא על אנשים), ויהיה לך מספיק מקום לשולחן החדש. וזה לא רק משל, אלא הנמשל בעצמו.

רב, תלמיד, וחבר

מה דעתך על השורה הבאה:

אתה גם קטן, גם בינוני, וגם גדול. או כמילים אחרות: גם 'תלמיד', גם 'חבר', וגם 'רב'.

* * *

הקניין העשירי, האחד-עשר, והשנים-עשר מקנייני התורה, הם: 'בשימוש חכמים', 'בדקדוק חברים', 'בפלפול התלמידים'.

כל סוג לימוד שיש בעולם, יש שני אפשרויות בלבד – או שאתה מבין או שאתה לא מבין. יודע או שלא יודע. אין אפשרות שלישית. לעומת זאת התורה – מחמת היותה חכמה אלוקית, ה'ארוכה מארץ מדה ורחבה מזני ים' [ולא רק בכמות, אלא גם ובעיקר באיכות] – יש בה אין-ספור רבדים של הבנה, ובכל שלב אתה גם 'מבין' וגם 'לא מבין', גם 'יודע' וגם 'לא יודע כלום'.

ילד שיודע א-ב, הוא יודע הכל ועוד לא יודע כלום. לומד הומש, משנה וגמרא – הוא מבין לגמרי כל מילה, אבל ביחס לבהור בשיבה הוא לא מבין באמת כלום, וגם הוא ביחס לתלמיד חכם לא מבין כלום. הבנה רחבה ונפלאה של 'הנגלה' עדיין נחשבת בקושי לא-ב ביחס לתורת הפנימיות, וכן הלאה.

משכך, לכאורה אין בידנו אפשרות לדעת, האם בכלל אנו מבינים או לא. במערכת של כל כך הרבה רבדים, ייתכן שבכלל אבדנו את הכיוון, וההבנה שלנו היא בכלל לא 'בתורת'. נכמו מו' שלומד 'חמרא' בגמרא, ואין לו מושג אם הכוונה ל'חמור' במקום על 'יין', ושניהם יכולים להיות נכונים...]

* * *

לשם כך, אנו זקוקים לשלשה פרמטרים קבועים – בכל שלב של לימוד התורה, כדי לוודא שאנחנו נמצאים על הכביש הנכון. והשלשה

יש לך מקום פנוי?

אחרי שקראת את כל הכותרות, ושמעת את כל החדשות במקוה, כמה מקום נשאר לך בראש?

* * *

הקניין התשיעי מקנייני התורה – הוא 'במהרה'.

כשמחלקים 'קמחא דפסחא' – לא מבקשים ממך לשלם, לא מבקשים ממך לתת משהו בתמורה, ואפילו לא מבקשים ממך 'להיות משהו'; ראש ישיבה, צדיק או למדן, תלמיד חכם או ירא שמים. מבקשים דבר אחד – תבוא עם שקית, ריקה!

אם תבוא לשם, עם רכב מלא, ועם קרטונים עמוסים לעייפה, ושקיות גדושות – לא תוכל לקבל את הקמחא דפסחא. לא משום שלא רוצים לתת לך – אלא פשוט משום שאין לך לאיפה להכניס את זה... אז זה נשאר בחוץ, ובאים 'אחרים' ולוקחים את זה.

גם אם תבוא עם רכב פנוי, קרטונים ריקים ושקיות מוכנות – ויש לך מקום לאיפה להכניס. אבל אם הם מלוכלכים – ייתכן שתכניס לשם סחורה משוכחת איכותית ומעימה, ותוציא אותה משם חסרי טעם וגדושי ריח...]

* * *

כל כך פשוט – וכל כך עמוק.

כל כך הרבה אנו מתמודדים עם 'קשיים' בלימוד; א. חוסר חשק להתיישב בכלל ללמוד. ב. יושבים כבר ללמוד – והמוח סתום. ג. לומדים כבר – והכל נשכח. ד. לומדים ומבינים וזוכרים – אבל לא מרגישים מעם. ועוד כהנה וכהנה.

הרבה פעמים זה בכלל לא קשור ללימוד. ייתכן שה'קמחא' משוכח מאד, טרי ומעיים, אלא שפשוט הגענו עם כלים מלאים ולא נשאר מקום... ייתכן גם שיש מקום, אבל מזמן לא ניקו שם...

הלימוד הרי לא קשור לידיים ולרגליים, אלא למוח וללב [וגם למעיים]. ואם כן, צריך 'להביא אותם' אל הלימוד, ולהביא אותם – פירושו: א. פנוי. ב. נקי. שתי תנאים פשוטים, ומאד קריטיים. ואז – התורה גולשת פנימה בצורה נעימה, מסודרת, ומועילה, ותו לא מידי.

אם ממלאים את המוח ואת הלב 'בדרך' לתפילה או ללימוד – ביכל טוב ארץ מצרים; חדשות, פוליטיקה, ועוד כמה עניינים העומדים על הפרק. וגם מזינים את העיניים והאוזניים בכל מיני מותרות – אתה מגיע ללימוד כשאתה כבר שבע, ונאלץ לאכול גסה... אז לאיפה זה יכנס?!

* * *

האלו הם: מלמעלה, בגובה הראש, ומלמטה. ולכך צריך שלשה דברים: רב, חבר, ותלמיד.

'לבד' אי אפשר להגיע לשום מקום. על 'תלמידי חכמים' (!) שיושבים לבדם ועוסקים בתורה, אומרים הו"ל 'ולא עוד אלא שמטפשים' (תענית ז). חייבים חבר נוסף. כשלושים עם חבר, הדברים מתחדדים ונעשים ברורים ומדויקים. וכל זה עדיין כ'רובד' שלך, בגובה הראש. יחד עם זה צריך עוד שני רבדים – רובד גבוה יותר, שמקבלים מהרב. ורובד נמוך יותר, שמקבלים מהתלמידים.

החלק של 'הרב' – הוא עדיין מופשט. חייבים אותו כדי להכיר שיש עומק, ולזהות את הכיוון אליו להתור, אבל עדיין לא 'מבינים' את זה. ולכן הוא נקרא בלשון 'שימוש'. בשימוש קולטים דברים דקים וניואנסים שאין להם 'ביטוי'. החלק של 'החבר' הוא זה שמביא את החבנה הברורה והמוחדדת, ולכן הוא נקרא 'דקדוק'. והחלק של 'התלמיד' הוא בשבילך לכאורה בזבוז זמן וקטנות, ולכן הוא נקרא 'פלפול', אבל מתוך הפלפול הזה אתה תופס את הרובד הפשוט יותר של הדברים.

* * *

במובן פנימי יותר – המהלך הזה מלווה כל שלב בעבודת ה', ובתיקון הנפש.

אדם מצד עצמו – מעורבב מאד ובלתי מתוקן. וכדי שלא ליפול לתוך המערבולת של עצמו, להתבלבל ולהישבר הלילה – עליו להתחבר תמיד לשלשה רבדים של 'תיקון', 'נקודת הרב' – דהיינו הארת הצדיק, שהוא החלק הנקי והמתוקן ביותר שיש. 'נקודת החבר' – נקודה מסוימת שיש לחבר שלך, שבו הוא מתוקן, ואתה יכול לקבל הארה מהנקודה הזאת. ומשניהם יחד נולדת 'נקודת התלמיד' – שהיא נקודת השלימות שטמונה בתוכך, ועליך לגלות אותה ולהתחבר אליה (ליקוטי מוהר"ן לד).

יש הרבה בלגן ובלבול, אבל יש נקודות 'מבוררות' של אמת – ואם תתחבר אליהם, תוכל בעקבותם לפלק הרבה ערפל ובלבול, ולהתקדם יותר לקראת התיקון, הפרטי והכללי.

זכורות שיעורים ובתי-כנסת למקורבים!

עיר	נושא השיעור	מגיד השיעור	יום ושעה	למטרים
בני ברק	'תמימי דרך' תורה הליכה עם תורה	לומדים בחבורה חבורת חניכי הישיבות ב"ב	פעם בשבוע	0548487317
בני ברק קרית הרצוג	ליקוטי הלכות	לומדים בחבורה	מוצאי שבת בבית פרטי בשעה: 10:00	0548496139
בני ברק קרית הרצוג	שיעור התחזקות	נושא בפרשה	בכל ליל שבת מברכים	0548496139
בני ברק	התחזקות	רבנים שונים	יום שני בערב לבחורים	0548517128
בית שמש	חבורה ללימוד לקוטי מוהר"ן	לומדים בחבורה	יום שישי בשעה: 11:00 בבוקר	0548528387
קרית ספר	בית מדרש 'נצח ישראל'	תפילות \ שיעורים \ מלווה מלכה ועוד	רח' מסילת יוסף 34 (מאחורי 'בר כל')	

עזרו לנו להגדיל את ההפצה:
ע"י תרומה במכשיר 'קהילות' חפשו: 'עלמא דאורייתא' תרמו וכתבו: עבור 'המקורבים' תזכו למצוות!

השיעורים הקבועים לשבת אחרי מות ולשבוע קדושים						
יום	חודש ניסן	הדף הימני מסכת בכורות	משה ברורה עמוד הימני 'דרשו'	ליקוטי מוהר"ן ח"א	ליקוטי הלכות חלק ז	העמוד הימני בו"ה"ק זוהר חדש
ז	כט	יז	חזרה	כג.	י	קה.
א	ל	יח	שעא, ד-ה	כג:	יא	קה:
ב	א	יט	שעא, ו, שעב, א	כד.	יב	קט.
ג	ב	כ	שעב, ב-ג	כד:	יג	קט:
ד	ג	כא	שעב, ד-ה	כה.	יד	קי.
ה	ד	כב	שעב, ו-ז	כה:	טו	קי:
ו	ה	כג	חזרה	כו.	טז	קיא.

התורה הנלמדת בחבורת 'תמימי דרך' העולמית: ליקוטי מוהר"ן, חלק ראשון, תורה ג.

עלון 'המקורבים'

ליצירת קשר, לתרומות, להנצחת שם, לקבלת הגליון האימייל, למוקדי ההפצה, ולפרסום בגליון פנו לקו 'המקורבים': 077-31-40-331 והשאירו הודעה בשלוחה: 72 או לאימייל: E0773140331@GMAIL.COM

* * *

ניתן לתרום (וכן לקבל את הגליון עד לביתכם) דרך מכשירי 'קהילות' בכל רחבי הארץ! וכן דרך קו 'קהילות': 0732757000 בשלוחה: 11318 (בכל האופנים יש לציין: עבור עלון המקורבים, וכשהתרומה היא דרך הטל' יש להשאיר הודעה לאחר מכן בקו המקורבים הנ"ל בשלוחה 72 על סך התרומה, ושחיא מיועדת לעלון זה) תזכו למצוות!

* * *

נשמח לקבל כל הומר לגליון ע"י שליחה לכתובת האימייל הנ"ל עד יום שני בערב בצירוף שם מלא ומיקום עיר! (אפשר שם וכתובת בדוויב, ולציין זאת), עם זאת, אין התחייבות שהדברים יפורסמו, ואין לראות באי-פרסומם שום צד פגיעה (יתכנו הרבה סיבות, גם טכניות), בהצלחה!!

קו 'זניכי הישיבות' – ברסלב'

בני התורה המקורבים

לאורו של רביה"ק מוהר"ן מברסלב זיע"א

077-31-40-331

שלוחה: 1	הודעות ועדכונים.
שלוחה: 2	לשמיעת הגליון הנפלא 'הקבצו'.
שלוחה: 3	0 – שיעורי הרב ישראל מאיר גלינסקי שליט"א. 1- לשיעורים ונסים שנמסרו למקורבים.
שלוחה: 4	1 – שיחת חברים \ הודעות מאזינים. 2 – להשאת הודעה למאזינים. 3 – לשלוחת 'הליכה עם תורה' – 'חבורת תמימי דרך'. 4 – למענה וייעוץ.
שלוחה: 5	סיפורי התקרבות וראיונות.
שלוחה: 6	1 – פניני ליקוטי מוהר"ן על התורה. הרב שרגא זילברמן: 2 – שיעורים בליקו"מ. 3 – שו"ת ברסלב.
שלוחה: 7	4\5 – שיעורים מכלל משפיעי אנ"ש. 6 – שיחות ומכתבי מוהר"א"ש. 7 – הזוה"ק בלשה"ק. 8 – דברי גדולי ישראל במעלת לימוד עמוד הימני בוה"ק.
שלוחה: 8	1 – שיעורים ברחבי הארץ. 3 – חברותות ברחבי הארץ. 2 – להשאת הודעה לביקוש שיעור או חברותא.
שלוחה: 9	1 – קוי תוכן נוספים (מרכזיית: ברסלב \ פנימיות התורה \ האמונה). 2 – שירי ברסלב. 3\4 – שירים כלליים. 5 – שירי 'דרשו'. 6 – תיקון הכללי בניגון.
שלוחה: 10	1 – שידור חי. 0 – הודעות קבועות ונחוצות.

אמר רבינו הקדוש: 'רציתי שהענין שלי יתפשט בלבבות האנשים המתמידים בעבודתם כאנשי ליט"א!!'

(שינוי שרפי קודשי ז"ב, סימן נ"ר)

המתנה לבני התורה

בס"ד גליון לא' פרשת אמור ה'תשע"ט

גליון שבועי להניחי הישיבות בני התורה המקורבים לאורו של רביה"ק מוהר"ן מברסלב זיע"א

מאמר בפנימיות הפרשה, משרשי הדברים עד לעובדא ולמעשה

הדשתי קרבתי

~ 'תספרו' את עצמכם ~

ד. וספרתם לכם: יש שני מיני ספירה – יש את הספירה של מהרה (נדח, זכה, יולדת), שאין בהם מצוה 'לספור', אלא הכוונה 'להמתין', והספירה היא רק היכי תמצוי שלא לשכוח להמתין. לעומת זאת ספירת העומר – יש מצוה 'לספור', ולכן כתוב 'וספרתם לכם'. נולגבי היובל, מסתפק הרמב"ן אם הוא כמו הספירה הראשונה, או שגם בזה יש מצוה על הבית דין לספור בפה.

ביאור הפנימיות

'המתנה' לקבלת התורה

והנה בוודאי אם יש מצוה 'לספור בפה', אינה ספירה של המתנה בעלמא, בין זמן קציר שעורים לזמן קציר הטים, אלא יש דברים בגו. והעניין הוא כפי המבואר בראשונים ובכל הספרים, וכבר מובא בזה הקדוש – שהספירה היא לקראת קבלת התורה בשבועות.

כשיצאו ממצרים, יצאו על מנת לקבל את התורה, וכמו שכתוב 'בהוציאך את העם ממצרים, תעבדון את האלוקים על ההר הזה'. ולכן, מיד כשיצאו משם, החלו לספור את הימים, מתוך תשוקה להגיע לקבלת התורה. וכך גם בכל שנה, לאחר חג הפסח שבו אנו יוצאים ממצרים – אנו סופרים את הימים מתוך ציפיה והשתוקקות לחג השבועות שבו אנו מקבלים את התורה מחדש.

אמנם צריך ביאור: א. מדוע נצרכת המתנה הזאת. ומדוע לא קבלו את התורה מיד, מאחר שזה כל התכלית של יציאת מצרים. ב. אם הספירה היא מתוך ציפיה והשתוקקות לקבלת התורה, היה לנו לספור את מניין הימים שנתרו, ולא את מניין הימים שעברו. ג. מדוע נקראת ספירה זו 'ספירת העומר', ולא 'ספירת קבלת התורה'.

'הכנה' לקבלת התורה

בזה הקדוש מבואר, שקרבן העומר הוא כמו קרבן סוטה ונכמובן מדברי הגמרא. וכמו שקרבן הסוטה 'בודקת' אותה אם היא טהורה או לא, כך קרבן העומר הוא 'בדיקו דאשת היל' לראות אם אנו ראויים.

ואחר הבדיקה הזאת, מניעים ימי הספירה, שהם ימי טהרה. כמו שהאשה מטהרת עצמה לבעלה במשך שבעה ימים, כך אנו מטהרים עצמנו במשך שבעה שבועות ונהחילוק הוא, שבטהרה פרטית די בשבעה ימים, ובטהרה כללית צריך שבעה שבועות (אור החיים).

ולכן מוכנת השייכות בין ספירת העומר לקרבן העומר, כי שניהם עניינם אחד – להכין את נפשותינו לקבלת התורה, על ידי ה'בדיקה' של הקרבן, והספירה שלאחריה. וכן מובן, מדוע צריך להמתין בין יציאת מצרים לקבלת התורה – כדי לטהר את עצמנו ולהכין אותנו שנהיה ראויים לכך. וכמו שאומרים בתפילה שאחר הספירה 'כדי לטהרנו מקליפותנו ומטומאתנו'.

וגם מובן, מדוע סופרים את הימים שעברו ולא את הימים שנתרו, כי אין זה סתם המתנה, אלא המתנה של הכנה, שבזה חשוב לספור את הימים שכבר

פרשת אמור היא הפרשה השמינית מסדר ויקרא. תחילת הפרשה עוסקת בענייני הכהנים [קדושתם המיוחדת, והזהירות ממום וטומאה]. המשך הפרשה עוסקת בענייני הקרבנות [שלא להביא בעלי מומין]. והחצי השני של הפרשה עוסקת בענייני המועדות [שאמנם אינם שייכים לכהנים ולקרבנות, אבל מחמת שהם ימי קרבנות, לכן נכתבה פרשה זו בחומש ויקרא (רמב"ן)].

המועדות הם: חג הפסח, חג השבועות, ראש השנה, יום הכיפורים, וסוכות ובודרך רמז, נרמזו גם כן הנוכה ופורים בסיום הפרשה, בפרשיות של הדלקת המנורה ולחם הפנים, כמבואר בספרים. אמנם בתוך סדר המועדות – בין פסח לשבועות, יש שתי פרשיות נוספות, והם: קרבן העומר, וספירת העומר.

שני עניינים אלו, לכאורה אינם חלק מ'המועדות', אבל אם נכתבו בפרשה זאת, כנראה שיש להם כן שייכות. כמו כן, הזמן שקוראים פרשה זו בכל שנה הוא בימי ספירת העומר, ובוודאי אינו במקרה (כמבואר בספרים). ואם כן, יש להבין מה עניינם של קרבן העומר וספירת העומר, ומה השייכות שלהם לפרשה זו.

התמיהות בפרשה

א. מה עניינו ותכליתו של קרבן העומר, ומפני מה היה בא מן השעורים [כמבואר בגמרא (מנחות סח:)] – שלא ככל המנחות, שהם מחיטים.

ב. מה עניינה של הספירה, ומדוע היא מקושרת לקרבן העומר. וגם ל'מנחה חדשה' שמקריבים בחג השבועות.

ג. מהי ההדגשה 'וספרתם לכם', ומה העניין של השבע שבתות. ובכלל, מדוע כל הספירה מקושרת לעניין 'שבת' – 'ממחרת השבת' 'שבע שבתות' 'ממחרת השבת השביעית', בפרט שבאמת אין הכוונה לשבת כפשוטו.

ביאור הפשט

א. קרבן העומר: את התבואה החדשה אסור לקצור, וכל שכן לאכול. עד שיקריבו ממנה קרבן 'ראשית', והוא קרבן העומר, שמתיר את התבואה החדשה באכילה. ועדיין אינו מתיר את התבואה החדשה למנחות, עד שמקריבים שתי הלחם בשבועות (רש"י, ורמב"ן).

ב. שעורים: הלכה למושה מסיני (רמב"ם, ספר המצוות, עשה מד). והטעם, מבואר בגמרא, שכשם שבקרבן יחיד – יש מן החיטים (כל המנחות) ויש מן השעורים (מנחת סוטה). כך בקרבן ציבור – צריך להיות גם מן החיטים וגם מן השעורים.

ג. הספירה: בניסן הוא קציר שעורים, ובשבועות הוא קציר הטים. ומשניהם צריך להקריב קרבן ראשית. ולכן, מבאר הכתוב שיקריבו בתחילה 'ראשית השעורים', ואז ימנו המישים יום עד שיגיע קציר הטים, ויקריבו 'ראשית החיטים' (רמב"ן).

עברו, שבהם נעשתה כבר הכנה, ועל ידם אנו קרובים וראויים יותר לקבלת התורה.

צמצום והגבלות – כדי לקבל תורה

מהי המשמעות של 'הבדיקה' ו'הטהרה' הזאת? בפשטות, נראה שבכדי לקבל את התורה – תובעים מהאדם יותר 'רצינות' וגילוי מוכנות, כדי שיהיה ראוי לכך. ולשם כך, עלינו להראות בימי ספירת העומר יותר רצינות בלימוד התורה וקיום המצוות, כדי להראות ש'כדאי' לתת לנו שוב את התורה.

אך בוודאי לא זאת הכוונה. כי אם כן, ביציאת מצרים – שעדיין לא קבלו התורה – איזה 'רצינות' הם היו יכולים להראות, והרי עדיין לא היה להם תורה לעסוק בה, ולא מצוות לקיים. ויותר מזה, שהרי אין לך גילוי רצינות יותר מיציאת מצרים בעצמה, שעליה נאמר 'לכתך אחרי במדבר בארץ לא זרועה', ובפרט בקריעת ים סוף, שנכנסו לים במסירות נפש, וכי צריך יותר מכך.

אלא הכוונה היא להיפך ממש. ההכנה לקבל התורה – דורשת מהאדם מוכנות 'לוותר' ולהצמצם. כל המהלך של קבלת התורה היה מלווה בהרבה צמצומים והגבלות. משה רבינו נצטווה על ידי הקב"ה 'הגבל את ההר וקדשתו', ובסמוך ממש לקבלת התורה, הוצרך לרדת שוב ולהזהיר אותם על כך לבל 'יהרסו אל ה' לראות'.

בשמדברים על קבלת התורה – התמונה המצטיירת לעינינו, הוא לעלות גבוה ולהיות משהו אחר, רוחני ונעלה, ואפילו מנותק. כל אחד יש בו רצון לקבל את התורה, אבל בתנאי שהתורה תהפוך אותו למשהו אחר, ושהוא יצליח להיות דבוק בה כל הזמן, ולהיות תלמיד חכם קרוש וצדיק.

והאמת היא להיפך ממש, התורה ניתנה לנו ולא למלאכים, רק משום שאנו בני אדם ולא מלאכים. ר' בני אדם' הכוונה שיש לנו גוף ויצר הרע, ואנו נמצאים בעולם מוגבל, ויש לנו הרבה הגבלות וצמצומים, והתורה לא הולכת 'להוציא' אותנו משם, אלא 'להיכנס' לשם, ולהדריך אותנו כיצד להיות נכון בתוך הצמצום הזה.

ולכן, ההכנה לקבלת התורה, היא לבדוק אותנו ולהכין אותנו – שנהיה מוכנים לקבל את ה'הגבלות' וה'צמצומים', ואז, לקבל את התורה נכון. וזה הסוד של קרבן העומר וספירת העומר, וכמבואר בליקוטי הלכות בכמה מקומות, וכדלהלן.

עומר שעורים – מאכל בהמה

קרבן העומר – במקביל למנחת סוטה – מקריבים משעורים, שהם מאכל בהמה. בסוטה הטעם לכך הוא משום ש'היא עשתה מעשה בהמה, לכך תביא מאכל בהמה'. ובקרבן העומר גם כן הטעם דומה מאד.

ההתחלה של כל אחד הוא מדרגה של בהמה. הוזהמה של הגוף ושל העולם – גם אם זוכים שלא לעשות עבירות – הוא מעמד של בהמה, כל שכן אם נופלים הלילה בדברים אסורים ומאוסים, והרי 'אדם אין צדיק בארץ אשר יעשה טוב ולא יחטא'. נמצא שההתחלה [של כל שנה ושל כל דרגה] היא ממצב של 'בהמה'.

השאלה איך מתייחסים לכך. ויש לכך שתי גישות הפוכות, ששניהם טעות. הגישה הראשונה היא להתעלם, ולא להשוב על כך – אלא כאילו אין אני בהמה. והגישה השנייה היא – להתקבע בכך, כלומר, אכן אני בהמה, ואם כן – זה מה שאני וזהו. ושניהם אינם אמת, כי להתעלם מכך זוהי רמאות שלא יכולה להצליח, ולהתקבע בכך הוא עוד יותר טעות, כי אין הכי נמו – כעת אני בהמה, אבל לכך נוצרתי כדי להתקדם מבהמה לאדם.

קרבן העומר – וספירת העומר

ולכן, ההתחלה היא בשתי דברים: א. להאמין באמונה שלמה, ש'מלא כל הארץ כבודו'. וגם במקום שבו אני עומד – יהיה איזה דרגה שיהיה – השם יתברך נמצא כאן וקרוב אלי. וכמו שאמר חז"ל 'אם יאמר לך אדם היכן

אלוקיך, תאמר לו בכרך גדול של רומי'. ב. לעשות איזה תנועה קלה של התרוממות, משהו קטן של התאפקות בסור מרע, או של התגברות בעשה טוב. משהו ממש. ולהחשיב את זה.

והם שני החלקים – קרבן העומר וספירת העומר. קרבן העומר – ענינו לקחת את המאכל בהמה, ולהביא אותו לבית המקדש, כלומר, גם החלק הבהמי והמזכב הבהמי, אינו מנותק מהשם יתברך. ולכן, מביאים אותו לבית המקדש ומניפים אותו להשם יתברך. ובוה עוצרים רוחות רעות ומללים רעים, שכל שליטתם הוא משום שנדמה כאילו השם יתברך אינו נמצא כאן, וממילא יש להם שליטה. אבל כשמגלים שהשם יתברך מלא כל הארץ כבודו אין להם שום שליטה.

ומיד לאחר מכן, צריך להתחיל לספור. 'ספירה' היינו להחשיב את הדבר. ובדרך כלל אין אנו מחשיבים אלא דברים גדולים, ורק אותם אנו סופרים, אבל בספירת העומר – מתחילים לספור פעולה קטנה מאד של 'עומר' [שהיא מדה קטנה] 'שעורים' [שהיא דרגה נמוכה]. וזה ההתחלה להתרומם מהמצב של בהמה, דרגה אחר דרגה – כל פעם בעוד דבר קטן – עד שמגיעים לחג השבועות, ומקריבים מנחה מחיטים, שהיא מאכל אדם.

קרבן העומר – היא 'בדיקה'. כמו שבדקים את הסוטה לראות אם יש בה נאמנות לבעלה, כך בדקים אותנו אם יש לנו נאמנות לד'. והנאמנות נבדקת דווקא במקום שמרגישים לכאורה רחוקים, ואז יש את הנסיון לבגוד, מתוך הרגשה שכאן אין נוכחות של 'בעלה', אבל אם יש נאמנות, יודעים ומאמינים שגם במצב הזה אנחנו 'אשת איש', כי מלא כל הארץ כבודו. וספירת העומר היא 'טהרה', דהיינו הדרך להיטהר מוזהמת הבהמיות, ולהתקדם לדרגת אדם.

וזה ההכנה לקבלת התורה. את התורה אי אפשר לקבל ממקום של 'מלאך', ואפילו לא ממקום של 'אדם' – אם איננו נמצאים שם. את התורה יכולים לקבל רק: א. כשמכירים באיזה מקום אני – ולא מתבלבלים מזה, אלא משתמשים בכח התורה כדי לגלות שהשם יתברך נמצא גם כאן. ב. כשלא 'משלימים' עם זה, אלא רוצים להתקדם, ומאמינים שכל צעד קטן, הוא התקדמות. וזה כל מה שהתורה רוצה מאתנו.

וספרתם לכם – כל אחד ואחד

את הספירה הזאת צריך כל אחד לעשות בעצמו, כמו שדרשו חז"ל מהפסוק 'וספרתם לכם' – כל אחד ואחד. כלומר, קבלת התורה, וההכנה אליה – הם באופן פרטי, של כל אחד ואחד לעצמו.

כי יש שני מיני נסיונות – מבחון ומכפנים. מבחון – יש את הנסיונות שמושכים החוצה, אם זאת על ידי היצר הרע, ואם זאת על ידי קרירות וליצנות שמגיע מבחון. אבל יש גם נסיון מכפנים – דווקא על ידי היצר טוב, ועל ידי ה'רצינות' והחמימות שרואים מכפנים, שעל ידי זה מרגיש את עצמו חלש ורחוק, ומאבד את החשק ואת הכח לעשות את שלו, מאחר שממילא לא יהיה 'כמו שצריך' וכמו חבריו.

ובאמת, אין שום שייכות בינו לבין חבריו, אלא כל אחד יש לו את החלק שלו, ואין שני אנשים שווים בשום אופן בעולם. כי אם התורה היתה נמדדת ב'כמות', יכול להיות ענין תהרות מי מקיים יותר, ומי מביא יותר 'כמות', אבל מאחר שהתורה הוא 'בדיקה וטהרת אשה לבעלה' – אין זה מתבטא בכמות אלא במהות, ובמהות – לכל אחד יש משהו מיוחד שאין לאף אחד.

ולכן, הדרך לקבלת התורה, היא רק כאשר כל אחד סופר לעצמו, ואינו מסתכל לצדדים – לא בחוץ, לאלו שלועגים לו, ולא בפנים, לאלו שמחלישים דעתו. אלא עוסק בחלקו האישי, ומאמין שזה יקר בעיני השם יתברך יותר מכל אדם אחר שבעולם. ואז זוכה להגיע לייחוד הפרטי שנעשה בשבועות, בין החתן – השם יתברך, לבין הכלה – הוא בעצמו.

הרש: ניתן לשמוע את השיעור של מאמר זה

בכו 'חניכי הישיבות' – ברפלב: 077-31-40-331 בשלוחה 30

התורה הנלמדת: ליקוטי מוהר"ן, חלק א' תורה ג'.

על הפרשה ||| פנינים על פרשת השבוע לאור תורה זו

מצוות הכהונה

הנה הכהנים הוזהרו בפרשות על ג' עניינים: שלא להיטמא למת, שלא לקרוח קרחה ולא לשרוט, ומצוות בקדושת הנישואין שלא לישא גרושה והללה וכו', ועפ"י דברי רבינו"ל במאמר זה יש לבאר שכל אלו הדברים הם בחינה אחת ותלויים זה בזה, ועניינם תיקון הניגון דקדושה, כי הכהנים עוסקים בקרבנות שהם בחי' תיקון הניגון דקדושה, בבחי' בירור רוח האדם מרוח הבהמה (כמבואר בליקו"ה הל' אפטרופוס ה"ג אות ז) וע"כ הם צריכים להיות שלמים בבחי' תיקון הניגון, וע"כ יש להם מצוות מיוחדות שהם בחינה זו של תיקון הניגון.

איסור טומאה למתים

כי המיתה היא בחי' הפרדת הנפש מן הגוף שהוא בחי' סטרא דמותא, שזוהו בחי' שורש הניגון של הסטרא אחרא, כי הניגון דקדושה הוא ע"י ייחוד הקול עם הדיבור, וקול ודיבור הם בחי' גוף ונפש (כמבואר בהל' אפטרופוס ה"ג אות יד ובאות ה), וע"כ המיתה היא בחי' התגברות העצבות, התגברות הניגון דסטרא אחרא, וע"כ הכהנים צריכים להיזהר בזה ביותר.

קדושת הברית

וע"כ הוזהרו על מצוות יתירות בקדושת הברית, כי עיקר בחי' הניגון דקדושה תלוי בקדושה זו שהיא שורש ההיות של האדם (וכמובן מהמעשה של גילוי תורה זו וכמובא בטובות זכרונות, ובאמת קדושה היא עיקר חיבור גוף ונפש כראוי שממנה הוא שלימות הניגון שהוא ע"י ייחוד קול ודיבור, וכן מובן בליקו"מ סי' כז יעו"ש), וע"כ הוזהרו הכהנים ע"ז ביותר.

קרחה ושריטה

וכן האיסורים שלא לקרוח קרחה ולשרוט שריטות שהוא בחי' התגברות העצבות, שהוא עיקר בחי' הניגון של הסטרא אחרא שהיא בחי' כבודת ועצבות, כי כן הוא דרך העכו"ם לעשות כן על מתיהם מחמת שנמשכים אחר העצבות, אבל ישראל הוזהרו ע"ז מאוד, ובפרט הכהנים שהם צריכים להיזהר ביותר מניגון של סטרא אחרא.

ובאמת הוא עניין פלא שהרי גם ישראל הוזהרו ע"ז ולמה נכתבה אוהרה מיוחדת ככהנים, ובאמת הם למדים זה מזה לעניין דינא (כמבואר במכות כא ע"א ובקידושין לה ע"ב) אבל צריך ביאור מה שנכתב באופן כזה, אבל על פי הנ"ל יומתק מאוד, כי באמת גם ישראל הוזהרו בזה כי כולם צריכים להיזהר מהניגון של הסטרא אחרא, אבל הכה של ישראל לזכות לזה הוא ככה הכהנים שעוסקים בתיקון עניין זה ביותר, וע"כ נכתב עניין זה אצלם בפרשות כי הם צריכים להיזהר בזה ביותר, ומכוחם נשפע עניין זה לכל ישראל, אלא שישאל צריכים ג"כ אתערותא דלתתא ע"י הזוהרות מקרחה ושריטה אבל שורש העניין הוא ככה הכהנים, וכן גם באיסורי הנישואין, גם לישראל יש איסורי נישואין, אלא שלכהנים יש איסורים נוספים, כי הם צריכים להתקדש ביותר, ומכוחם נשפע קדושה גם לישראלים.

מצוות הכהן גדול

ועל כן הכהן גדול צריך בכל זה זהירות יתירה אף יותר מהכהנים, ואסור לו להיטמא לשום מת, וכן צריך להיזהר ביותר מהעצבות וכמוש"כ 'ומן המקדש לא יצא כי נזר משהת אלקיו על ראשו', כי הוא עוסק ביותר בהמשכת הניגון

דקדושה, ועל כן צריך להיזהר מאוד שלא יאחזו בו אפילו אחיזה קטנה של עצבות.

מקראי קודש

ובהמשך הפרשה מובא כל הימים טובים מקראי קודש שבהם הוא עיקר הארת השמחה והניגון דקדושה, וע"כ מקריבים אז קרבנות מיוחדים, כי הקרבנות הם בחי' תיקון הניגון דקדושה שמאירה ביותר בימים אלו (ובאמת בלשון הפסוק משמע שעיקר המקרא קודש הוא מחמת הקרבנות, וכמוש"כ 'אלה וכו' מקראי קודש להקריב אשה לה' ועיו"ו ברמב"ן מה שכתב בזה).

איסור מלאכה ביום טוב וביום הקרבת קרבן יחיד

ובאמת על פי הנ"ל יש לבאר בזה עניין פלא והפלא דהנה מובא בתוספות בפסחים (דף נ ע"א) דברי הירושלמי שביום שאדם מביא קרבן הוא אסור בעשיית מלאכה, וכתבו תוס' שמשמע דהוא דאורייתא, והדבר פלא היכן המקור לאיסור זה וגם מה עניינו.

ונראה שזה פסוק מפורש בפרשתנו, 'אלה מועדי ה' מקראי קודש וכו' להקריב אשה לה', מלבד שבתות ה' ומלבד מתנותיכם ומלבד נדריכם ומלבד כל נדבותיכם, ובפשטות היינו שאז מקריבים קרבנות, מלבד מה שמקריבים בשבתות ה' והנדרים והנדבות, אבל על פי הירושלמי הנ"ל יש לומר דפירוש הפסוק 'אלה מועדי ה' אשר תקראון מקראי קודש להקריב אשה', היינו שאלו הם הימים הקבועים שהם מקראי קודש 'להקריב אשה' היינו בשביל הקרבת הקרבן שבהם, מלבד שבתות ה' שהם גם מקראי קודש, ומלבד מתנותיכם ונדבותיכם ונדבותיכם שהם גם מקראי קודש, היינו ביום הקרבתם ודו"ק.

ובזה מיושבת קושיה עצומה למה ראש חודש מותר בעשיית מלאכה, שהרי על כל יום הקשו כן בירושלמי ותירצו דמזאספת דגנך' מזה מבואר שיותר במלאכה, אבל מה נאמר על ר"ה, וכן הקשה הפמ"ג (באו"ח סי' כה משבצ"ז סקט"ז), ועל פי הנ"ל ניהא כי בפסוק זה שמבואר האיסור מלאכה הוזכר שבת ומועדים והושמט ר"ה, מזה מוכח בהדיא שיותר במלאכה ודו"ק, ועל פי הנ"ל יתבאר הטעם לזה כי בכל יום שמקריבים קרבן שהוא בחי' בירור הניגון דקדושה, מאירה ביותר הארת הניגון דקדושה עד שהוא בבחי' יו"ט ואסור בעשיית מלאכה.

לקט שכחה ופאה בפרשת המועדות

וזה מה שהוזכר באמצע פרשת המועדים עניין לקט שכחה ופאה, וברש"י הביא מדברי חז"ל שדרשו בזה דרש 'אמר רבי אבדימס רבבי יוסף מה ראה הכתוב ליתנה באמצע הרגלים, פסח ועצרת מכאן וראש השנה ויום הכפורים והחג מכאן, ללמדך שכל הנותן לקט שכחה ופאה לעני כראוי, מעלין עליו כאילו בנה בית המקדש והקריב קרבנותיו בתוכו' והעניין צריך ביאור.

ואולי עפ"י הנ"ל יש לרמוז בזה על פי המבואר במאמר שהחוט של חסד מגן לזכות ללימוד לשמה שע"ז זוכים לשלימות הניגון, ובהמשך המאמר בביאור הרב"ב מבואר לכאן שגם החסד כפשוטו מביא לזה [שהרי מביא את בחינת אברהם שעשה אשל שהוא בחי' חסד, שע"ז נמשך התיקון הנ"ל], וע"כ ע"י לקט שכחה ופאה שהוא בחי' גמ"ח מאירה ביותר הארת הניגון דקדושה שמאירה ביו"ט, וזה בחינת מה שאמרו שהוא כאילו בנה בית המקדש והקריב קרבנותיו, היינו שע"ז מאיר הניגון דקדושה כמו שמאיר בהקרבת הקרבנות בבית המקדש.

הנה התפילה כל מהותה היא שיר וניגון דקדושה, ובפרט בשחרית שמאריכים מאוד במזמורים ושירות ותשבחות, ואולי כי הארת הניגון דקדושה מאירה ביותר ע"י בחי' החסד שהוא בחי' אברהם אבינו וכמבואר במאמר.

ומתחילים כברכות השחר שהוא בפשיטות שיר ושבה על כל פרטי הבריאה שהוא בחי' ניגון דקדושה בפשיטות, כי רואים את הניגון של העולם, מה שהעולם מלא חסדים על כל פרט ופרט, פוקה עיוורים, מלביש ערומים, מתיר אסורים, וכל שאר הברכות, וכן הניגון על עצם נקודת היהדות, שלא עשני גוי, שלא עשני עבד, שלא עשני אשה, וכמו כן מברכים ברכה מיוחדת על הגוף והנשמה, אשר יצר על יצירת הגוף ואלקי נשמה על יצירת הנשמה (כמובא ברמ"א סי' ד' ס"א ובמשנ"ב שם), שזה בחי' קול ודיבור שהיא עיקר שלימות הניגון דקדושה (וכמבואר בליקו"ה הל' אפוטרופוס ה"ג אות יד), ומסיימים כברכת המעביר שינה שמודים על מה שהשי"ת מעביר את השינה שהיא בחי' הניגון של הסמרא אחרא שהוא בחי' כבודות ושינה, שע"ז מתגלה הניגון דקדושה שהוא היפך מבחי' השינה, רק אדרבא התעוררות להשי"ת מכל מקום שהוא, ועל כן מתפללים שנזכה להתרגל בעסק התורה כי זהו עיקר העצה לזכות להניצל מהניגון דסמרא אחרא כמבואר במאמר.

ברכות התורה

ואח"כ מברכים ברכות התורה, ומבקשים בקשה מיוחדת שנזכה לעריבות ומתיקות התורה, כי עריבות התורה הוא בחי' ניגון דקדושה שמחיה את האדם בחיות פנימית ונפלאה שאין לשער כלל, ועל כן סומכים לזה את הבקשה על לימוד לשמה, כי הלימוד לשמה היא עיקר העצה לזכות לניגון דקדושה וכמובן במאמר.

פרשת העקדה ולעולם יהא אדם

ואח"כ אומרים פרשת העקדה, שזה מלמד אותנו שהניגון דקדושה מוכרח להתחיל עם בחי' דיבור, בחי' תורה שבעל פה בלילה, שזה בחי' הנסיונות של אברהם אבינו שהיו בחי' הושך ולילה, כי בעת הנסיון אזי האדם בבחי' הושך וקמנות גדולה, אבל רק ע"י שאברהם אבינו עמד בנסיונות, וגילה מלכות ה' בעולם אף בעומק בחינות הושך ולילה, ע"י"ז נוצר כלל ישראל שהם בחי' הניגון דקדושה, וכפי שממשיכים ואומרים 'אשרינו מה טוב חלקנו ומה נעים גורלנו', שזהו עיקר הניגון דקדושה בפשיטות, והכל הוא על יסוד שאנחנו עמך בני בריית בני אברהם אוהבך' נוכחי שמזכירים שנשבעת לו בהר המוריה, והיינו בעת העקדה, וכן זרע יצחק יחידך שנעקד על גבי המזבחה, כי דווקא המסירות נפש הזאת יצרה את היסוד של כלל ישראל שמאיר אצלם הארת הניגון דקדושה בבחי' 'אשרינו מה טוב חלקנו הנזל', ובאמת על דרך הפשט ייתכן מאוד שכל העקדה היא הקדמה למה שמזכירים זאת ב'לעולם יהא אדם', ולפי"ז הוא ממש עניין זה של בחי' הקול והדיבור, כי העקדה היא בחי' הדיבור, בחי' עמידה בנסיונות וגילוי המלכות בכל זמן, שזה בחי' תורה שבעל פה בלילה, וה'לעולם יהא אדם' היא בחי' הקול שמאיר בתוך הדיבור, הארת הניגון דקדושה של עם ישראל.

ואחר כך אומרים קרבנות שהם בחי' תיקון הניגון דקדושה, בבחי' בירור רוח האדם מרוה הבהמה וכמבואר בדברי מוהרנ"ת (הל' אפוטרופוס ה"ג אות ז), ובקרבנות עצמם נכללים כל הבחינות של תיקון הניגון, כי פרשת תמיד וקמורת הוא בחי' הקול והדיבור, כי פר' התמיד הוא בחי' חיות ומוחין שהוא בחי' הקול, וקמורת עניינה להעלות הקדושות הנפולות ולגלות מלכות ד' אף במקום אפילה והושך שזה בחי' תיקון הדיבור (וכמבואר באריכות בדברי מוהרנ"ת הל' חלוקת שותפין ה"ה), וזה מה שמסיימים את הקמורת בפסוקים של ד' צבאות עמנו וכו', כי זה הגילוי של הקמורת, שהשי"ת עמנו תמיד אף במקום האפלה וההושך, כי תמיד אנו מגלים מלכות דקדושה, וע"כ קמורת הוא בחי' שמחה כמובא (בליקו"מ סי' כד), כי הוא בחי' תיקון הדיבור שהוא בחי' היסוד לתיקון השיר והניגון דקדושה.

איזהו מקומן וברייתא דרבי ישמעאל

ואחר כך איזהו מקומן וברייתא דר' ישמעאל, שהוא כדי ללמוד משניות וגמרא (כמובא בשו"ע סי' נ'), והיינו כמבואר במאמר שלימוד תורה שבעל פה הוא בחי' התיקון וכי ע"י לימוד לשמה יכולים לתקן גם ביום כמובן במאמר וכמבואר בספר באיבי הנחל, והלימוד של איזהו מקומן וברייתא דר"י הוא בדרך כלל לימוד לשמה כי אין בזה שום כבוד, ואולי בזה יש להמתיק מה שתקנו הגאונים לומר איזהו מקומן וברייתא דר' ישמעאל כדי שיוכה כל אדם ללמוד משנה וגמרא כלשון השו"ע שם, היינו שיוכו ללמוד לשמה ועל כן אף מי שלומד כל היום משנה וגמרא תקנו לומר משנה וגמרא זו שע"ז יהיה לו לימוד לשמה בכל יום, וע"כ אומרים זה קודם התפילה שהיא בחי' הניגון דקדושה כי ע"י תורה שבעל פה זוכים לניגון דקדושה וכנ"ל.

ובפרטות במשנה וברייתא זו מרומז בהדיא עניין התיקון הנז"ל של תורה שבעל פה בלילה, כי איזהו מקומן כולל כל סוגי הקרבנות, זה בחי' תורה שבעל פה בלילה שמלמד איך אפשר לגלות מלכות ד' בכל מקום ובכל זמן ע"י ההלכות והמצוות המיוחדות שאפשר לקיים במקום זה, וזה בחי' איזהו מקומן שכולל כל סוגי הקרבנות, כי באמת יש כמה וכמה דרכים לגלות מלכות ד', לפעמים ע"י בחי' תשובה שהוא בחי' הטאת, ולפעמים ע"י בחי' תודה והודאה שהוא בחי' קרבן תודה, ולפעמים ע"י בחי' מסירות נפש שהו בחי' קרבן עולה, ולפעמים ע"י בחי' אכילה בקדושה שזה בחי' שלמים, וכיוצא"ז בשאר קרבנות, וכל זה הוא בחי' התיקון של תורה שבעל פה בלילה שהוא בחי' זו שמלמד לאדם איך למצוא את הדרך להתקרב להשי"ת ולגלות מלכותו יתברך בכל מקום לפי עניינו עד שע"ז זוכה לניגון דקדושה.

ועל דרך זה הוא בחינת ברייתא דרבי ישמעאל שהיא י"ג מידות שהתורה נדרשת בהן, שהוא ג"כ בחי' זו כי בכל מקום יש את הדרך והמידה המיוחדת איך למצוא שם את השי"ת (וכמובן בליקו"מ סי' כז וכן מתבאר בליקו"ה הל' תפילין ה"ז אות לד) שזה בחי' תיקון הדיבור ע"י תורה שבעל פה שמלמדת את האדם איך לגלות מלכות ד' בכל מצב ובכל זמן וכנ"ל.

ניתן לקבל את 'החיזוק היומי' למייל ע"י בקשה בכתובת: yefabian@gmail.com

ניתן לקבל את גליון 'המקורבים' השבועי למייל בכתובת: E0773140331@GMAIL.COM

ניתן לקבל את גליון 'הקבצו' החודשי במייל ע"י בקשה בכתובת: vhecmu@gmail.com

ניתן לקבל עדכונים בחסידות ע"י 'ברסלב גלובל' בכתובת האימייל: info@breslevglobal.com

בימים אלו של ספירת העומר, נשתדל בעז"ה להתמקד במ"ח קנייני התורה, ולהוציא נקודה קצרה ומעשית מכל קניין.

הכסף. נמצא שלא היינו – לא בתפילה, לא בבית, לא בכולל, לא בבנק, לא באוכל, לא במלפון, ולא בכסף...

'ישוב הדעת' – פירושו: תהיה כאן. יש לך רק 'קצת זמן', ואתה מסוגל לעשות רק 'טיפ-טיפה'? אין שום בעיה. אבל את זה תעשה עם כל הלב וכל הנשמה. הכמות זה לא הנושא, אלא האיכות, והאיכות לא דורשת כלום, רק אותך בעצמך...

* * *

תהיה 'כאן' – לא 'שם'!

איך אנחנו אוהבים לומר? 'אין לי זמן לנשום'. וזה כל כך נכון. כי כל הבעיה היא כשלא עוצרים 'לנשום'. אבל אם תעצור לכמה שניות לפני כל דבר, תנשום עמוק, ואז תיכנס לזה – זו תהיה חוויה אחרת. הצי שעה של תפילה, רבע שעה של לימוד – עם 'ישוב הדעת', זו חוויה! ויש לנו עולם מלא של חוויות כאלו.

'יצאתי מדעתי – תיכף אשוב...'

מוכר? קורה לפעמים. אבל יש מצב גרוע יותר: 'יצאתי מדעתי – לזמן בלתי ידוע, ספק אם אשוב...'

* * *

'ישוב הדעת' – זה לא 'עוד משהו', אלא כל העניין. לעשות משהו 'עם' ישוב הדעת או 'בלי' – זה הרבה יותר מההבדל בין משולנט חם או קר.

הקניין השלשה-עשר מקנייני התורה הוא 'ביישוב', וביאר רש"י 'ביישוב הדעת'.

'ישוב הדעת'. המוצר הכי בסיסי, והכי לא מצוי. בדרך כלל הוא מצוי בבתי אבות, אם עדיין יש 'דעת'... ככה זה. כל החיים יש 'דעת' ואין 'ישוב', ובגיל תשעים, כשמגיע 'ישוב' – צריכים לחפש את ה'דעת'...

אנחנו חיים אמנם בתוך ה'ישוב', אבל רחוקים מאד מלהיות מיושבים. כמעט בכל זמן מקום ומצב שתפגוש בנאדם, ותרצה ממנו משהו, הוא יאמר 'אין לי זמן', ויסמן לך באצבעו על אזור הגרון, בצורה שאומרת 'אני ממש חנוק, אין לי זמן לנשום'.

לכשתבדוק במה הוא עסוק, אולי הוא מנהל מוסד או עסקן רפואי – תגלה שהוא עסוק ב'אין לי זמן'. כלומר, בתפילה 'אין לי זמן' כי הוא ממחר הביתה. בבית 'אין לי זמן' כי הוא ממחר ללימודים / לעבודה. כשהוא מגיע לשם, עדיין 'אין לי זמן' כי הוא בפיגור וחייב להשלים המון דברים שהצטברו – מכל הזמנים שבהם 'לא היה לי זמן'... וכך הלאה.

בקיצור: ביום, בלילה, בבית, בבית כנסת, בלימוד, בעבודה, בבנק, באוטובוס, ברמזור, ואפילו בחופשה – תראה אנשים עומדים על קוצים, חסרי סבלנות, עם מבט לחוץ שנעוץ בשעון / במלפון / או מעבר לאופק הרחוק...

* * *

זה נכון לגמרי. אין לנו הרבה זמן. סך הכל עשרים וארבע שעות, כפול לא הרבה ימים, ובכלל לא הרבה שנים, וכבר צריכים להספיד אותנו.

אבל בתוך ה'קצת' הזה – אנחנו מספיקים דברים; שלש תפילות ביום, קצת לימוד פה ושם, קשר עם חברים ולפעמים גם עם המשפחה, חסדים מידי פעם, ועוד כמה דברים. והדברים האלו – גם אם הם קצת, הם שווים המון, כי זה 'כל' מה שמתבקש מאתנו, גרם לא יותר.

הבעיה העיקרית היא, שגם את ה'קצת' הזה אין לנו, כי אנחנו פשוט 'לא שם'. אם בתפילה חושבים על הבית, ובבית על הכולל, ובכולל על הבנק, ובבנק על האוכל, ובאוכל על המלפון, ובמלפון על

אורות ובלים

אתה אוהב יותר את היום או את הלילה?

לא באמת משנה. כי כל יממה מורכבת משניהם. וכנראה, גם כל שלב בחיים.

* * *

הקניין הארבעה-עשר והחמשה-עשר מקנייני התורה – הם 'במקרא' ו'במשנה'.

לכאורה זה לא 'קנייני התורה' אלא התורה בעצמה. כלומר: את מה לומדים? מקרא ומשנה. ואף אנו יכולים להוסיף: גמרא, הלכה, קבלה, חסידות ומוסר. והרווחנו עוד חמשה קניינים, ואולי עוד חמשה ימי 'ספירת העומר'...

או כנראה שלא. לא מדובר כאן 'מה' ללמוד אלא 'איך' ללמוד, ויש כאן שני יסודות איך ללמוד – אחד נקרא 'במקרא' ואחד נקרא 'במשנה', ובמילים אחרות: תורה שבכתב, ותורה שבעל פה. ואלו הם אכן שני 'אופנים' של לימוד.

תורה שבכתב זה 'יום', ותורה שבעל פה זה 'לילה', וכמובא: "כשהיה משה בהר ארבעים יום וארבעים לילה, לא היה יודע מתי יום ומתי לילה, רק על ידי זה כשהיה לומד תורה שבכתב, היה יודע שהוא

יום, וכשלמד תורה שבעל פה, היה יודע שהוא לילה" (שוחר טוב, תהלים יט, וראה ליקוטי מוהר"ן ג).

* * *

בלימוד התורה, וגם בקיום התורה – ישנם שני חלקים. ואי אפשר לזה בלא זה.

יש את החלק של ה'הארה'. ההרגשה העילאית של 'תורת השם', ויש לי קשר עם השם, ו'אורייתא שמא דקודשא בריך הוא'. ויש את החלק 'המעשי' – מה הפשט כאן, ומה צריך לעשות למעשה.

ובדרך כלל אנו נוטים לאחד מהם; או שאוהבים להתעסק עם ה'אורות', ולהתרפק על ה'גיוואלידי' של התורה הקדושה. ומתקשים 'לרדת' ולהצטמצם לתוך הפשט והלמעשה. או שעסוקים יותר מדי בגבולות הקרים של הפשט והלומדות, ההלכה והחומרות – ושוכחים עם מה יש לנו עסק.

אז זהו. שלימוד אמיתי, וכל דרגה אמיתית – בהכרח מורכבת משניהם יחד. מצד אחד צריך להבין עם מה יש לנו עסק, ולתת להתלהבות להדור ללבנו, להדליק ולהאיר אותו. ובד בבד, עלינו להבין שהתורה היא לא 'כאילו' ו'בערך', אלא יש בה גבולות ברורות מאד של שחור ולבן, מותר ואסור כשר או פסול. וצריך לדקדק היטב כדי להבין, ולהתאמץ כדי לקיים.

* * *

'מקרא' – זה אור. אתה יודע שיש אור עצום של תפילין ושל שבת, ואין לך מושג איך אתה מתקשר לזה. 'משנה' – זה כלי. אתה יודע היטב איך שומרים שבת ואיך מניחים תפילין, אבל מרגיש קר והושך. משניהם יחד – תוכל להתחיל לחיות. להכיר שיש אור, ולקבל את הכלים המתאימים אליו.

אורות בלי כלים – זה שגעון. כלים בלי אורות – זה עצבות. שניהם ביחד – זה יהודי נורמלי ושמה.

יהודי או סוחר

איך אתה מגדיר את עצמך?

לפי העיסוק שלך – סנדלר, אינסטלטור, מנהל בנק, סופר ומרצה; או לפי מה שאתה באמת – יהודי?!

* * *

הקניין הששה-עשר מקנייני התורה – הוא 'במיעוט סחורה'.

מהו השיעור של 'מיעוט' סחורה? האם יש מספר מסוים של 'מטר' או 'קילו' – כדי למדוד מתי זה 'מיעוט' ומתי זה 'ריבוי'? ולביאורו של

רש"י: 'לא תימצא תורה לא בסחרנים ולא בתגרים'. נמצא לכאורה שאפילו 'מיעוט סחורה' מהווה בעיה, כי עצם העיסוק במסחר הוא סתירה לקנייני התורה.

ונבין, שלא מדובר כאן בעניין מוסרי, או מעלה. אלא ב'קנייני התורה'. כלומר, אם אין לך את זה, אין לך עם מה 'לשלו', ואתה נשאר יהודי 'ללא תורה'. משכך, חשוב לנו מאד ברמה קריטית להבין את העניין. האם מסחר הוא בסדר או לא, וכמה?

* * *

התשובה היא פשוטה: ההבדל הוא – אם אתה רק 'עוסק בסחורה' או שנהיית 'סוחר'...

שתי גישות ישנם בעולם לנושא ה'עבודה'; הראשונה רואה בה כאמצעי – היות ועל האדם לעסוק לפרנסתו [בפשטות משום 'השתדלות', ובפנימיות משום 'בירור הניצוצות'], לכן, הוא בוחר לו מקצוע הקרוב ללבו – החל מראש ממשלה ועד שרברב – וממלא דרכו את השתדלותו.

השניה רואה בה מטרה ותכלית – אתה לא יכול להיות בטלן ופרוץ. ולכן, אתה חייב 'להיות משהו'. וה'משהו' הזה – הוא הקריירה הכלכלית שלך. זה המהות שלך, זה מה שמגדיר אותך, וזה מה שאמור להופיע תחת ה'פרופיל' שלך [וכמעט תחת ה'לאום'...]

ההבדל מתבטא כששואלים אותך 'מי אתה?' אם אתה עונה: 'סנדלר' 'נגר' או 'ראש עיר' – הפכת את העבודה לעצם מעצמך ובשר מבשרך. לעומת זאת, אם אתה עונה: 'יהודי', שלצורך העניין עוסק לפרנסתו בסנדלרות נגרות או ראשות עיר, אבל לא זה 'מה שהוא', השארת את העבודה על מקומה הנכון.

* * *

זהו 'במיעוט סחורה'. אתה יכול לעסוק במסחר, אבל אל תהיה מה'סחרנים' ומה'תגרים'.

וזו לא רק 'הגדרה' אלא 'מהות חיים' שמשפיעה על המחשבות שלך במשך היום – האם הם ממוקדות בעצמך, או בעבודה שאתה עוסק בה.

וכמו שאמר רבי נתן לבנו, שעבד לפרנסתו בדואר: בכל הדרך אל הדואר, בהלך ובחזור, תחשוב בעבודת ה'. וכשאתה נמצא בדואר – תחשוב על הדואר, שלא תעשה מלאכתך רמיה. הוא לא התכוון רק משום 'ניצול הזמן', אלא גם ועיקר בשביל ה'הגדרה' מי אתה.

ובזהירות אך בהחלמיות: גם 'אברך כולל', 'ראש ישיבה' או 'משפיע' – זה 'עיסוק' ולא אתה בעצמך. תחת הכותרת 'אתה בעצמך' יכול להיכנס רק משהו מהותי כמו 'יהודי', 'תלמיד חכם' או 'צדיק' וכדומה.

זה לא קל, אבל מאד קריטי. הגדרה פשוטה שמשנה חיים.

ליקוטי מוהר"ן – זה מדבר אלי!!

זה לא סלוגן – זה דרך חיים!!

אם הגישה שלנו לתורה היא מתוך 'לחץ', לא תוכל לעולם להתחבר. לכן חייבים 'מיעוט' של דרך ארץ, כדי לקלוט שגם ברגעים 'ריקים' – אתה מקבל את הזריקה של החיים [עם כל החבילה]. וכעת, אתה בן חורין להתחבר באמת לתורה.

רגעים של 'סתם'

דרך ארץ 'קדמה' לתורה.

ומה קורה 'לאחר' שקבלנו תורה, האם עדיין צריך 'דרך ארץ'? ואם כן – מתי, וכמה.

* * *

הקניין השבעה-עשר מקנייני התורה – הוא 'במיעוט דרך ארץ'.

'דרך ארץ' הוא דבר טוב או לא? אם הוא טוב – למה שיהיה לנו ממנו רק 'מיעוט', ואם הוא לא טוב, אז למה שיהיה לנו ממנו בכלל? בעצם, מה זה בכלל 'דרך ארץ'? בעולם קוראים ל'נימוסים' ומדות טובות 'דרך ארץ', האם זו גם המשמעות של זה על פי התורה?

הפירוש הפשוט של 'דרך ארץ' הוא להתנהג כדרך כל הארץ, ובמילים אחרות: להיות מעורב בין הבריות. לא להיות מנותק, תלוש, וחסר תקשורת. אלא להיות אדם נורמלי, מיושב, שמעורה בענייני העולם.

לפי זה, מובן שאמנם צריך את זה, אבל עם גבול. צריך להיות אדם נורמלי, שאפשר לומר לו 'בוקר טוב' ולקבל ממנו תגובה. אדם שידוע לאחל 'מזל טוב' כשצריך, וגם להתעניין בשלומם של אנשים שבסביבתו. אבל לא צריכים להפוך את כל זה ל'תכלית', ולהיות פרשן פוליטי, שכל יומו וחיים סובבים סביב 'מה נשמע' ו'מה קורה'.

* * *

בפנימיות, יש בזה פן נפלא מאד.

למה באמת צריך את ה'דרך ארץ' הזה? האם לא היה עדיף שנהיה אנשים רוחניים, שכל היום עסוקים בלימוד תורה, תפילה, והשגות רוחניות?! לשם מה צריך את העסק עם הגוף, עם אנשים, ועם העולם – דבר ש'מבזבז' הרבה זמן, וגוזל נתח נכבד מהחיים, על מה-בכך.

התשובה היא – לגלות שה' הוא טוב. אם אתה כל היום לומד תורה, ללא רגע של הפסקה – אתה חי בזכות עצמך. אתה 'משלם' על האויר שאתה נושם, ועל זכותך לחיות. אבל כשיש רגעים בהם אתה לא יכול ללמוד, [ואסור לך אפילו לחשוב על דברי תורה...] – אין לך במה 'לשלם', ואתה חי כעת 'בחינם'...

באותם רגעים, אתה מגלה את הטוב האמתי והשלם של ה'. הוא נותן לך – כי הוא פשוט רצה לתת לך. והוא לא נותן בצמצום – אלא מפנק אותך ונותן לך כל טוב, והכל בחינם. סתם, כי הוא טוב ורוצה להיטיב לך. ולא רק לך, אלא לכל העולם – הוא מחיה את כל הצמחים, הבהמות, והגויים. והכל בחינם.

* * *

זה חשוב בעצם. אבל זה גם אחד מ'קנייני התורה'.

ללקק את האותיות

יצא לך לאכול פעם – נמו לשם שמים?

אם היה לך מרק בלי טיפת מלח, ואכלת את זה, זה היה 'נמו' לשם שמים...

* * *

מה ההבדל בין מרק מתובל למרק תפל? המרכיבים הם אותם מרכיבים, שניהם בריאים באותה מדה, ושניהם מזינים באותה מדה. אז מה בכל זאת חסר? טעם, עריבות, תענוג.

וזה מה שהופך את זה ממשוהו 'מושך' – שאתה צריך להתגבר על עצמך שלא לאכול אותו בלעיסות, למשהו 'דוחה' – שאתה צריך להתגבר על עצמך כדי לאכול את זה...

כשאוכלים, לא אוכלים רק כדי להשביע את הגוף, אלא גם – ואולי בעיקר – כדי להשביע את הנפש. וכשחסר את הרכיב של הטעם – זה אמנם משביע את הגוף, אבל לא את הנפש. ועל כך כותב הראב"ד: 'תמעט באכילה, אבל המעט שאתה אוכל, יהיה מתובל וערב'.

* * *

הקניין השמונה-עשר מקנייני התורה – הוא 'במיעוט תענוג'.

מקובל בשם הגר"א לפרש את כל ה'מיעוט' שמופיעים בקנייני התורה – על דרך החיוב ולא על דרך השלילה. ולענייננו, כדי לקנות את התורה, זקוקים לפחות ל'מיעוט' של תענוג.

כשאנחנו מבקשים על לימוד התורה, אנו מבקשים בקשה הריגה ויוצאת דופן. לא מבקשים (רק) על עצם הלימוד, אלא על 'הטעם' – "והערב נא ה"א את דברי תורתך בפנינו". הלשון הזה הוא לשון שטבעו חכמים, והיא חלק מברכת התורה שהיא מדאורייתא, כלומר, יש כאן משהו מהותי ועקרונני, ולא תוספת ותחביב.

אם נשתמש בהגדרה למדנית, נמצא ש'לימוד תורה שאין בו 'טעם' – חסר בעצם הלימוד' [וכמובאר בהקדמה הידועה לספר 'אגלי מל',

ש'תורה לשמה' – הכוונה לימוד מתוך תענוגות, ולכן, תחילת לימודו של התינוק, מלווה בלקיקת דבש. לא רק כאמצעי טכני – אלא כהגדרה מהותית.

* * *

לימוד תורה היא המצווה הכי חשובה [ותלמוד תורה כנגד כולם], ובאותה מדה – המצווה הכי מסוכנת. וההבדל בין שני האפשרויות הוא – האם התורה היא 'מידע' או 'חיבור'.

אם היא משמשת למידע אינטלקטואלי גרידא – זהו 'שלא לשמה', שבמקרה הטוב איננה אסורה, ובמקרה הגרוע 'נזח לו שלא נברא'. רק אם היא משמשת ל'חיבור' – זוהי 'תורה לשמה' שעליה נאמר כל המעלות העצומות.

וההבדל מתבטא ב'טעם'. אם מרגישים בזה טעם [לא טעם שכלי אלא טעם רגשי – ולכן ההדגשה היא 'הערב נא את דברי תורתך בפנינו'] אז יש כאן חיבור. ואם לא – אין כאן אלא מידע.

מסופר על החזון איש, שראו אותו מסתובב בחדרו מקיר לקיר, כשפניו אדומות, והוא חוזר שוב ושוב 'אמר אביי' 'אמר אביי', כך במשך שלשת רבעי שעה. לא היה כאן שום חידוש ב'הבנה' כמובן, אבל היה כאן חיבור רגשי עמוק לעצם המילים הקדושות. זוהי תורה לשמה.

* * *

ויש לכך הרבה השלכות – פרקטיות ומהותיות; המשיכה אל הלימוד, החשק כשיושבים מול הספר עוד קודם שפתחו אותו, הביקוש להבין באמת, ועוד ועוד – כל אלו מושפעים ישירות מהחילוק בין 'מידע' לבין 'חיבור'.

קח פסוק אחר, משנה אחרת, או קטע בספרי הצדיקים, ותנסה ללמוד אותו – לא מתוך ניסיון 'להבין' אלא מתוך ניסיון 'להרגיש' את הטעם של המילים הללו. תלעם אותו שוב ושוב, עד שתרגיש את המתקת על השפתיים. ואז – נכנסת לראשונה לעולם שנקרא 'לימוד התורה'. אשריך.

זכורות שיעורים וכתבי-כנסת למקורבים!

עיר	נושא השיעור	מגיד השיעור	יום ושעה	למרטם
בני ברק	'תמימי דרך' הליכה עם תורה	לומדים בחבורה חברת חניכי הישיבות ב"ב	פעם בשבוע	0548487317
בני ברק קרית הרצוג	ליקוטי הלכות	לומדים בחבורה	מתאזר שבת בבית פרטי בשעה: 10:00	0548496139
בני ברק הרצוג	שיעור התחזקות	נושא ברשה	בכל ליל שבת	0548496139
בני ברק	התחזקות	רבנים שונים	יום שני בערב לבחורים	0548517128
בית שמש	חבורה ללימוד לקוטי מוהר"ן	לומדים בחבורה	יום שישי בשעה: 11:00 בבוקר	0548528387
קרית ספר	בית מדרש 'נצח ישראל'	תפילות \ שיעורים \ מלווה מלכה ועוד	רח' מסילת יוסף 34 (מאחורי 'בר כל')	

עזרו לנו להגדיל את התפוצה!
ע"י תרומה במכשירי 'קהילות' הפשוט: 'עלמא דאורייתא' תרמו וכתבו: עבור 'המקורבים' תזכו למצוות!

השיעורים הקבועים לשבת אמור ולשבוע בהר

יום	חודש ניסן	הדף היומי מסכת בכורות	מנהג ברוך עמוד היומי 'דרשו'	ליקוטי מוהר"ן ח"א	ליקוטי הלכות חלק ז	העמוד היומי בזה"ק זוהר חדש
ז	ו	כד	חזרה	כו:	זז	קיא:
א	ז	כה	שעב, ט	כו:	יח	קיב:
ב	ח	כו	שעב, ט-יב	כז:	יט	קיג:
ג	ט	כז	שעב, יג-טז	כח:	כ	קיג:
ד	י	כח	שעב, יז-יט	כח:	כא	קיג:
ה	יא	כט	שעב	כט:	כב	קיד:
ו	יב	ל	חזרה	כט:	כג	קיד:

התורה הנלמדת בחבורת 'תמימי דרך' העולמית: ליקוטי מוהר"ן, חלק ראשון, תרה ז.

עלון 'המקורבים'

ליצירת קשר, לתרומות, להנצחת שם, לקבלת הגליון האימייל, למוקדי ההפצה, ולפרסום בגליון פנו לקו 'המקורבים': 077-31-40-331 והשאירו הודעה בשלוחה: 72 או לאימייל: E0773140331@GMAIL.COM

* * *

ניתן לתרום (וכן לקבל את הגליון עד לביתכם) דרך מכשירי 'קהילות' בכל רחבי הארץ! וכן דרך קו 'קהילות': 0732757000 בשלוחה: 11318 (בכל האופנים יש לציין: עבור עלון המקורבים, וכשהתרומה היא דרך הטל' יש להשאיר הודעה לאחר מכן בקו המקורבים הנ"ל בשלוחה 72 על סך התרומה, ושחיא מיועדת לעלון זה) תזכו למצוות!

* * *

נשמח לקבל כל הומר לגליון ע"י שליחה לכתובת האימייל הנ"ל עד יום שני בערב בצירוף שם מלא ומיקום עיר! (אפשר שם וכתובת בדווימ, ולציין זאת), עם זאת, אין התחייבות שהדברים יפורסמו, ואין לראות באי-פרסומם שום צד פגיעה (יתכנו הרבה סיבות, גם טכניות), בהצלחה!!

קו 'זיכוי הישיבות' – ברסלב'

בני התורה המקורבים

לאורו של רביה"ק מוהר"ן מברסלב זיע"א

077-31-40-331

שלוחה: 1	הודעות ועדכונים.
שלוחה: 2	לשמיעת הגליון הנפלא 'הקבוצ'.
שלוחה: 3	0 – שיעורי הרב ישראל מאיר גלינסקי שליט"א. 1- לשיעורים וכנסים שנמסרו למקורבים.
שלוחה: 4	1 – שיחת חברים \ הודעות מאזינים. 2 – להשאת הודעה למאזינים. 3 – לשלוחת 'הליכה עם תורה' – 'חבורת תמימי דרך'. 4 – למענה וייעוץ.
שלוחה: 5	סיפורי התקרבות וראיונות.
שלוחה: 6	1 – פניני ליקוטי מוהר"ן על התורה. הרב שרגא זילברמן: 2 – שיעורים בליקו"מ. 3 – שו"ת ברסלב. 4-5 – שיעורים מכלל משפיעי אנ"ש. 6 – שיחות ומכתבי מוהר"א ש. 7 – הזוה"ק בלשה"ק. 8 – דברי גדולי ישראל במעלת לימוד עמוד היומי בזה"ק.
שלוחה: 7	1 – שיעורים ברחבי הארץ. 3 – חברותות ברחבי הארץ. 2 – להשאת הודעה לביקוש שיעור או חברותא.
שלוחה: 8	1 – קוי תוכן נוספים (מרכזיית: ברסלב \ פנימיות התורה \ האמונה). 2 – שירי ברסלב. 3-4 – שירים כלליים. 5 – שירי 'דרשו'. 6 – תיקון הכללי בניגון. 1 – שידור חי.
שלוחה: 9	0 – הודעות קבועות ונחוצות.

אמר רבינו הקדוש: 'רציתי שהעלון שלי יתפשט בכלל בנות האנשים המתמידים בעבודתם כאנשי ליטא!!'

(שינוי שרשי הודש ז"ב, סימן ז"ר)

המקור בנים

בס"ד גליון לב' פרשת בהר ה'תשע"ט

גליון שבועי לחניכי הישיבות בני התורה המקורבים לאורו של רביה"ק מוהר"ן מברסלב זיע"א

מאמר בפנימיות הפרשה, משרשי הדברים עד לעובדא ולמעשה

דשרני קרבנך

~ שב ואל תעשה ~

שני - אם אין מקיימים אותה, אזי על זה עיקר הגלות (כמו שנאמר בפרשת בחוקתי 'אז תשבת הארץ את שבתותיה').

ד. מה עניין מצוות היובל, ומה החילוק בין שמיטה ליובל. והאם יש שייכות בין שניהם לשבת.

ה. מדוע כל אלו הם דווקא ב'שביעי', שבת היא כיום השביעי, שמיטה בשנה השביעית, והיובל לאחר שבע שמיטות.

ביאור הפשט

א. בהר סיני: רש"י מביא דברי חז"ל 'מה שמיטה נאמרו כללותיה ופרטותיה מסיני, אף כל המצוות נאמרו כללותיהם ופרטותיהם מסיני'. (וביאור הדבר מבואר בדברי רש"י, ובדברי הרמב"ן באופן אחר קצת).

והרמב"ן מוסיף ומבאר, שבתחילה נכרת ברית בעת קבלת התורה - על כללי המצוות. ואחר כך בחטא העגל נפסק הברית. וכשעלה משה לבקש רחמים, התחדש שוב הברית, והפעם גם על פרטי המצוות. וגם עם אלות ושבעות (המבוארים בפרשת בחוקתי).

אמנם, בתחילה כשירד משה מההר, ציווה להם על בניין המשכן (שהוא עיקר התיקון על חטא העגל), ולאחר שבנו המשכן, פירט להם את המצוות השייכות למשכן ולקרבנות (ותוך כדי, גם את המצוות השייכות לזה קצת). ולאחר שסיים - חזר לפרט להם פרטי כל המצוות, וגם את סדר האלות, ובהם סיים את כריתת הברית השניה.

ב. דווקא שמיטה: על כל פנים נמצינו למדים, שאין הכוונה כאן דווקא למצוות שמיטה, אלא לכל המצוות, ולא נקט שמיטה אלא לדוגמא כדי ללמוד ממנה לכל המצוות. והמעט שנכתב בשמיטה, מבואר באור החיים הקדוש, שרצה הכתוב לגלות שכל הזכות ליכנס לארץ ישראל תלוי בקבלת התורה, ולכן נקט מצוות שמיטה שעוסקת בכיאת הארץ, ועל זה כתב 'בהר סיני' - לומר שכיאת הארץ תלוי בהר סיני.

ג. שבת לה': רש"י פירש 'לשם ה'', וצריך ביאור מה הדגש בזה. והרמב"ן ביאר העניין על פי פנימיות (וכדלהלן). ובספח"ק קדושת לוי מבאר שלא יעשה את השמיטה לשם השבתה הקרקע (כמו שנהוג להשביט הקרקע אחת לכמה שנים, אלא לשם מצות ה').

ובאור החיים הקדוש ביאר על דרך הפשט, שהשמיטה אינה 'תנאי' לכיאת הארץ, כי אם כן, אם לא יקיימו אותה תתבטל המתנה ה', אלא הוא 'שיור' במתנה, שכביכול בשמיטה הוא שייך לה' ולא לנו. ובה מוכן גם כן הלשון 'ושבתה הארץ' בלשון עובדא ולא בלשון ציווי, ודו"ק.

ד. השיבות המצווה: בפשטות, החשיבות של שמיטה הוא כדי להראות שהעולם אינו שלנו, אלא של השם יתברך, וגם השפע אינו תלוי בהשתדלות של אדם, אלא בסיועו דשמיא. וכיון שזהו יסוד האמונה, לכן השכר על זה גדול כל כך, וגם העונש. אמנם בוודאי יש עוד דברים בגו.

פרשת בהר היא הפרשה התשיעית בחומש ויקרא, ויחד עם פרשת בחוקתי - היא משמשת כסיום של הסדר, כדלהלן (בדרך כלל הם פרשות מחוברות, ואינו מצוי כמעט שהם נפרדות).

פרשה זו כבר אינה עוסקת כלל בעניין הקרבנות, אלא מתחילה לעסוק בעניין השמיטה והמסעף. זאת משום, שאמנם הומש ויקרא עוסק בתורת כהנים ובקרבנות, אבל באמת הוא גם המשך להומש שמות, שבו מסופר סדר קבלת התורה, ומיד לאחר מכן התחילה התורה לפרט את המצוות בפרשת משפטים, ומשם המשיכה לספר על מעשה המשכן, ואחר כך בחומש ויקרא מפרטת את כל תורת הקרבנות השייכים במשכן, ובסיום, חוזרת להשלים את סדר המצוות.

ולאחר שמסיימת לפרט את המצוות, מניעה פרשת בחוקתי, שבה נכרת עמנו ברית על כל המצוות, עם ברכות ותוכחות. ובה נשלם המעשה של קבלת התורה. ולכן הפתיחה לפרשה זו הוא 'וידבר ה' אל משה בהר סיני', והסיום, הוא הפסוק האחרון בפרשת בחוקתי 'אלה המצוות אשר ציווה ה' את משה אל בני ישראל בהר סיני'.

ובאמת כבר במשך כל סדר ויקרא, נזכרים עוד הרבה מצוות, כמו איסורי אכילה בפרשת שמיני, ענייני טהרה בפרשת תזריע מצורע, ענייני המועדות בפרשת אמור, ועוד הרבה מצוות בפרשת קדושים. אלא שבכל אלו יש עדיין שייכות לעניין המשכן והקרבנות, כמו שהתבאר בכל אחד מהם במקומו. וכעת משלימה התורה במצוות שאין להם שייכות כלל לעניין הקרבנות.

* * *

עיקרה של פרשה זו - הוא עניין השמיטה והיובל. אמנם מצוה זו אינה פרט לעצמה, אלא דוגמא לכל התורה. ולכן נאמר בה 'בהר סיני' - כדי ללמוד ממצווה זו לכל המצוות, שכולם נאמרו מסיני, כללותיהם ופרטותיהם, כמבואר בדברי חז"ל. אך אם נקט בדווקא מצווה זו כדוגמא ומשל לכל התורה, מן הסתם יש בה עניין שורשי ויסודי יותר משאר המצוות.

אם כן, יש לנו להבין מה מהותה של מצות השמיטה והיובל, ואיזה יסוד מתגלה במצווה זו, שמשמש יסוד ובסיס לכל התורה והמצוות.

התמיהות בפרשה

א. 'וידבר ה' אל משה בהר סיני' - מדוע דווקא על שמיטה נאמר לשון זה.

ב. 'ושבתה הארץ שבת לה' - מפני מה נאמר בלשון 'עובדה' ולא בלשון ציווי (שלא נאמר 'תשביטו את הארץ' בלשון ציווי, אלא 'ושבתה הארץ' כביכול מעצמה. ומהו הלשון 'שבת לה'.

ג. מה העניין המצווה הזאת של שמיטה, ומדוע היא חמורה כל כך; שמצד אחד - אם מקיימים אותה, זוכים להבטחות גדולות של שפע ושל שלווה, ומצד

ה. יובל: רש"י מבאר 'יובל' לשון תקיעת שופר. והרמב"ן תמה עליו ש'יובל' אינו השופר אלא האיל [שממנו לוקחים הקרן ועושים שופר], ותמוה לקרוא את כל השנה על שם כך. ומפרש 'יובל' הוא לשון חירות ודרור, שאז שבים כולם לבתיהם, והשדות חוזרות לבעליהם. ובנוסף, פירש על דרך האמת [וכדלהלן].

ביאור הפנימיות

בפנימיות העניין, מצות שבת שמיטה ויובל – הם יסוד ומהות כל התורה, כמובא בזוהר הקדוש, וכמבואר בספר 'ליקוטי הלכות', וכדלהלן.

ריבוי פרטים

העולם מורכב מהרבה פרטים. יש ארבעה יסודות; דומם, צומח, חי, מדבר. ובכל אחד מהם יש רבבות ומיליונים של פרטים; מיליוני סוגים של דומם, של צומח, ושל חי. וכל אחד מהפרטים האלו – מורכב אף הוא מהרבה פרטים.

למשל: מין הקוף – יש בו בעצמו כל כך הרבה מינים וסוגים. ומכל אחד מהם – יש רבבות כאלו בעולם, וכל אחד מהם – יש בו המון המון פרטים; האיברים, והגידים, והעור והעצמות וכו', שכל אחד מהם בעצמו מורכב מכל כך הרבה פרטי פרטים. וסופו של דבר, כל פרט הקטן ביותר מורכב מאין-ספור אטומים, וגם זה מורכב מחלקיקים וכו'.

נמצא שהעולם שלנגד עינינו, הוא עולם שכולו פרטים. ובהסתכלות אחת שאדם מסתכל – הוא רואה בבת אחת מיליארדי פרטים. ולא רק 'הדברים' שיש בעולם – מורכבים מריבוי פרטים, אלא גם 'המאורעות'. בכל יום ובכל רגע – נעשים בעולם כל כך הרבה סוגי מאורעות, ואצל כל אדם בעצמו – יש כל כך הרבה שינויים בין יום ליום ובין רגע לרגע, שינויים קטנים ולפעמים גדולים.

אחדות הפשוט

אמנם הריבוי העצום הזה – מתרכז לכללים, שגם הם מתרכזים לכללים יותר שורשיים, וכן הלאה – עד לשורש אחד יחיד ומיוחד, שהוא 'ה' אחד', וממנו נמשכים כל 'הפעולות המשתנות' שיש בעולם; רבבות רבבות הפרטים, ורבבות רבבות המאורעות.

כל קבוצה של פרטים – נכללים בדבר 'אחד'. האצבע לדוגמא היא 'דבר אחד' שכוללת בתוכה את כל רבבות הפרטים שכלולים באצבע. והאצבע יחד עם שאר האצבעות – הם חלק מיד 'אחת', והיד הזאת ביחד עם היד השניה ושאר האיברים – הם חלק מאדם 'אחד'. והאדם הזה הוא חלק מהיסוד שנקרא 'מדבר'. וה'מדבר' יחד עם הצומח והחי והדומם – נכללים בכח 'החיולי' שהוא כח 'אחד' שכולל את כולם.

נמצא שכל 'האחד' האלו הם רק בערך וביחס לפרטים שנכללים בו, אבל אינו אחד בעצם. אך השם יתברך, נקרא 'אחד הפשוט', כי הוא האחד האמיתי שכולל את כל הפרטים שבעולם. והוא אחד 'בעצם' ולא רק 'ביחס' לדבר אחר.

האחדות – השינויים

ובהגדרה זו נמצאת תמצית התכלית של בריאת העולם, והתפקיד של כל אחד. דהיינו: להיות בעולם שכל כולו פרטים ופרטי פרטים – ולהאמין שכל זה נמשך משורש אחד ויחיד, שהוא האחדות הפשוט.

ובאמת, הוא דבר שאי אפשר בשום אופן להבין אותו, ולהשיגו בשכל. כי מלבד עצם 'ריבוי' הפרטים והמאורעות שיש בעולם – יש גם סתירות ביניהם. כי הם מורכבים מהנהגות סותרות, של חסד ושל דין, של טוב ושל רע, ועוד הרבה הרבה סתירות דקות, ודקות מן הדקות – כשכל אלו מתרחשים בעת ובעונה אחת. ואי אפשר להבין בשום אופן איך ייתכן שכל זה נמשך ממקור אחד.

וזה היה עיקר העבודה זרה. כמו שמבואר ברמב"ם, שגם עובדי העבודה זרה האמינו בבריאת העולם. אלא שסברו שהשם יתברך מסר הנהגת העולם לכוכבים ולמזלות. וכל זה מחמת הקושי להאמין שכל ההנהגה שבעולם

'מונהגת' על ידי 'אחד'. ולכן, הסתבר להם שיש כמה וכמה 'מונהגים', שכל אחד מנהיג בדרך אחרת, ומשום כך רואים כאלו סתירות בעולם.

אבל אנחנו מאמינים שאינו כך, אלא השם יתברך בעצמו מנהיג את הכל וזה הגילוי שגילו האבות הקדושים בעולם, כשהם בעצמם נהגו בהנהגות סותרות זו לזו – אברהם במנהג החסד, ויצחק במנהג הגבורה, וכן שאר הרועים הקדושים. והכניסו את האמונה הקדושה שכל ההנהגות שיש בעולם – כולם נמשכים רק מאחד הפשוט, ותו לא.

עבד וכן

והנה כל הצורך ביגיעה והשתדלות – נמשך בעומק מכך שהאדם אינו מאמין ב'אחדות הפשוט', אלא מאמין ב'ריבוי הפרטים'. כלומר, מחמת שרואה בעיניו רק את 'ההשתלשלות', שיש כל כך הרבה סוגי הנהגות בעולם, וכל כך הרבה פרטים – ממילא ההרגשה היא שהוא חייב לערב את ידיו ואת כוחותיו, כדי להסתדר בעולם.

כשאדם מאמין באמת, באמונה שלמה תמימה וברה – שיש אך ורק הנהגה אחת, אחת ותו לא – אינו מודאג כלל. כי אם יש מי שמנהיג את כל הפרטים והשינויים שבעולם, אם כן, אף הוא אחד מאותם הפרטים, ובוודאי יונהג כראוי. אך בעומק הלב, יש את החשש הזה, שמא אין כאן חליטה הנהגה, ואם כן, הוא עלול להיות מוזנח אם לא ידאג לעצמו.

וזה ההבדל בין 'עבד' ל'בן'. העבד יודע שאין יחס בינו לבין אדונו, ובהחלט הוא עלול להיבלע בין שאר העבדים, ולהישכח. ולכן, הוא מתאמץ לעבוד ולהתייגע, כדי להראות 'נוכחות', ולקבל את מה שהוא זקוק. לעומת זאת הבן, יודע בוודאות שיש עליו הנהגה מדויקת מאביו, והוא לא עלול 'להישכח' בשום אופן.

שבת ושמיטה – שביתה

ואם כן, יש כאן עצה נפלאה. כשם שמי שמאמין באמת ב'אחדות הפשוט' אינו טרוד לעשות השתדלות ויגיעה, כך גם להיפך – מי שמשבית עצמו, ופוסק מלעשות השתדלות, בהכרח יצטרך להגיע לאמונה באחדות הפשוט. וזה הסוד של שבת ושל שמיטה.

כי באמת, מאחר שאי אפשר להשיג בשכל – את האמונה הזאת, שכל הריבוי נמשך מ'אחד הפשוט', אין לזה שום עצה, כי אם לעשות מעשה שיעזוב, ולהשבית עצמו לגמרי ממלאכה. ואז, לפי ההגיון וההסתברות של 'הריבוי', הוא אמור להיות מסובך ולא יכול להסתדר. ואז, קורה הפלא – שלא קורה כלום, ואדרבה, דווקא בשבת ובשמיטה נמשך ברכה ושפע כפול ומכופל, וכזה מתגלה בחוש שהכל נמשך מ'אחד הפשוט'.

כלומר, 'הפעולה' של השביתה – היא מסירות נפש, וקשה מאד. כי בעת ההחלטה לשבות, נראה בוודאות שיש כאן הפסד ושיגעון. אבל 'התוצאה' של השביתה – היא ההיפך ממש, כי היא מגלה שדווקא היגיעה וההשתדלות היא שיגעון, כי ממילא יש כאן הנהגה אחת שמנהיגה את הכל, אם כן לשם מה אתה משתגע וכמו המשל על אחד שעומד בצומת, ומסמן לרכבים איך לנסוע. בזמן שיש שם רמזורים שכבר עושים את הפעולה הזאת... ולכן לא נאמר בלשון ציווי 'תשביתו' את הארץ, אלא בלשון עובדה 'ישבתה הארץ'. כי אמנם זה מתחיל כביכול מבחירה, אבל אז מתגלה שזה בעצם המציאות האמתית.

נמצא, שבשבת ובשמיטה – אנו מניעים אל התכלית, לחבר את הפעולות המרובות שבעולם – אל האחדות הפשוט. ומזה אנו מקבלים כח לכל ששת ימי המעשה, ולכל ששת שנות המלאכה, לזכור את האמת הזאת ולהאמין בה. ולפי ההגדרה האמורה – נמצא שבשבת ובשמיטה אנו יוצאים מבחינת 'עבד' לבחינת 'בן'. ולכן אנו סמוכים על שולחנו של מקום, ואוכלים מעדנים.

המשך בעמוד ה'

חדש: ניתן לשמוע את השיעור של מאמר זה

בין 'חניכי הישיבות' – ברמלב: 331-40-31-077 בשלוחה: 30

התורה הנלמדת: ליקוטי מוהר"ן, חלק א' תורה ג'.

על הפרשה ||| פנינים על פרשת השבוע לאור תורה זו

שמיטה

עניין השמיטה ש-שש שנים עוסקים במלאכת הקרקע ואח"כ בשנה השביעית שובתים, יתבאר על פי דברי רבינו כמאמר הזה, כי שש שנים שעוסקים במלאכת הקרקע, הם בחי' לימוד וקיום התורה שבעל פה, כי יש בכל מלאכות הקרקע בירורים ותיקונים כידוע, וזה שש שנים וכו' כנגד ששה סדרים שהם כנגד כשר ופסול טמא וטהור מותר ואסור כמובא, שהם בחינת הבירור בין הטוב לרע, שכל זה ע"י המצוות וההלכות שיש בכל דבר ובפרט בעבודת הקרקע שיש כמה וכמה דינים והלכות בכל פרט שצריך להיוהר, כגון כלאים ותרומות ומעשרות ועוד, וע"י מגלים מלכותו יתברך.

וע"י זוכים לשנת השמיטה שאז הוא זמן גילוי המלכות בפרהסיא, בבחי' 'כי לי הארץ' (ויעו' סנהדרין לח ע"א), ואז הוא בחי' שבייתה ונייחא כי אז מאירה הארת הניגון דקדושה, וממילא אין צריך לעסוק בבירורים בעבודת

הקרקע, כי מאירה הארה כזו שכבר אין צריכים למלאכה ואין חסר כלום כי יש שפע גדול אף בלא עבודה כי אז מאירה ביותר בחי' תיקון המלכות ומאירה הארת הניגון דקדושה.

יובל

ולאחר שבע שמיטות מאירה הארת היובל שהיא הארת הניגון בבחי' מעין דלעתיד וכי יובל הוא בחי' אור הגאולה כידוע וכמובא, כי אמנם כלפי שש שני העבודה, השמיטה היא בחי' הארת הניגון, אבל כלפי היובל השמיטה היא עדיין בבחי' תיקון המלכות, כי שמיטה היא בחי' מלכות כידוע, כי במה ששובתים מעבודת קרקע מגלים שהארץ היא לד' שזה עיקר גילוי מלכותו יתברך, וע"י זוכים להארת היובל שהיא הארת החירות דקדושה שהיא בחי' שיר ושמחה מעין דלעתיד, ועל כן השדות חוזרות לבעליהם והעבדים משתחררים כי מתעורר בחי' שיר וניגון שהם בחי' חירות ושמחה.

עניינא דיומא ||| עניין ספירת העומר ל"ג בעומר ושבועות על פי תורה זו

בספירת העומר מאירה תיקון ניגון דקדושה

א) הנה בימי ספירת העומר מאירה ביותר תיקון הניגון דקדושה [וכמובן בליקו"ה הח' אפטרופוס ה"ג אות יא ואות יב שזה בחי' התיקון של שביעי של פסח ושל שבועות שהוא בכח ספירת העומר שמתקן עניין זה], כי ספירת העומר היא בחי' ההתעוררות לצאת מבחי' מאכל בהמה, שזה בחי' עומר שעורים, ולזכות למאכל אדם, וכ"ז הוא בחי' בירור הניגון דקדושה שהוא בחי' בירור רוח האדם מרוח הכהמיות (וכמובא בהל' אפטרופוס ה"ג אות ז).

למנצח בנגינות

ב) וזה מה שאומרים אחר הספירה 'למנצח בנגינות מזמור שיר', שסובב והולך על עניין תיקון הנגינה, בבחי' למנצח בנגינות, ועל זה סובב והולך כל המזמור לזכות לראות את הארת פני ד' תמיד בכל מקום ובכל זמן אף בבחי' הושך ואפילה בבחי' התגברות העכו"ם, שזה עיקר בחי' תיקון הניגון דקדושה כמבואר בפנים שהעיקר הוא לזכות להארת הקול שמאירה מתוך הדיבור שהוא בחי' תורה שבעל פה בלילה, שבוה מתגלה איך מגלים מלכות ד' בכל מקום ובכל זמן ואף בלילה, ואז זוכים להארת הקול, שהיא ההארה של התגלות פני ד', שמרגישים את החיות והשמחה בהתקרבות להשי"ת ומה שזוכים לגלות מלכותו יתברך, שזה עיקר השיר והניגון והשמחה.

ובזה מתפרש המזמור הזה כמין חומר, שאנו משבחים ומודים על בחי' הניגון, בבחינת 'בנגינות מזמור שיר', היינו שיר ושבח על עצם מציאות הניגון דקדושה, ומבקשים לזכות לזה, בבחי' 'אלקים יחננו ויברכנו יאר פניו איתנו סלה', שנזכה תמיד להארת פני ד', בחי' הארת הניגון שמאירה בלב לראות איך השי"ת נמצא כאן ממש ויכולים להתקרב אליו ולגלות מלכותו יתברך דייקא כאן, בכל מקום ובכל זמן, בבחי' 'סלה', כי תמיד בכל מקום ובכל זמן יכולים לזכות להארת פני ד', [ומזכירים שם אלקים שהוא בחי' מלכות כידוע, כי עיקר הניגון מתעורר ע"י תיקון המלכות כמבואר בפנים], וממשיכים לבקש 'לדעת בארץ דרכך בכל גוים ישועתך' שנזכה לידע את דרך ד' 'בארץ' היינו אף בעת התגברות הארציות וההושך, נזכה לידע את דרך ד', היינו הדרך לגלות דייקא שם את הארת פני ד', והדרך לגלות כבוד מלכותו יתברך דייקא במקום הזה, בבחי' התגברות הארציות וההושך, ואז נגלה ש'בכל גוים ישועתך' שדייקא במקום שנראה כזה הושך ואפילה, בבחי' התגברות הגוים, שהוא בחי' כל ההסתרה על מלכות ד' והתגברות הניגון של הסטרא אחרא שזה עיקר

הניגון שמתנגן בעולם, אבל כשזוכים לתיקון הניגון דקדושה רואים שגם שם הוא 'ישועתך' כי דייקא משם יכולים לגלות מלכות ד' ביתר שאת ויתר עוז ולזכות להארת פני ד', עד שכולם מתבטלים לשיר והניגון הזה אף העכו"ם והרחוקים, בבחי' 'יודוך עמים אלקים יודוך עמים כולם', כי כשזוכים להארת הניגון דקדושה, אזי גם הסט"א מתבטל אל הניגון דקדושה [שזה בחי' מה שזוכים להעלות גם את הניגון שאחורי הקדושה אל הקדושה], 'ישמחו וירננו לאומים כי תשפוט עמים מישור' זה לכאורה מתפרש על העתיד לבוא כשתתגלה מלכות ד', בבחינת 'כי תשפוט עמים מישור', אז כולם 'ישמחו וירננו' באתגליא כי אז יתעלה הניגון דקדושה ע"י תיקון המלכות וכולם יתבטלו אל הקדושה וזה מה שחוזרים שוב לומר 'יודוך עמים' וכו', כי זה הולך על לעתיד לבוא, ואז 'ארץ נתנה יבולה' וכו' שכל זה הוא בחי' תיקון המלכות בשלימות, שכל השפע בא אל הקדושה ואז מאירה היראה בכל מקום שהוא בחי' לימוד וקיום תורה שבעל פה שע"י הוא התגלות המלכות.

אנא בכח

ג) ואח"כ אומרים 'אנא בכח' שהוא בחי' ניגון דקדושה, כי הוא שיר גבוה ונורא מאוד שמורכב משם מ"ב כידוע, וכולו השתוקקות לה' ושמחה בה', וע"כ אומרים אותו אחר ספירת העומר שאז מאיר תיקון הניגון דקדושה.

לטהרנו מקליפותינו ומטומאותינו

ד) ואח"כ מתפללים שנזכה להיטהר ולהודוך מקליפותינו וטומאותנו בזכות ספירת העומר, כי עיקר הקליפות והטומאות הם בחי' הניגון של הסטרא אחרא שמתנגן בלב האדם ומכניס בליבו כבידות וריחוק כאילו הוא בחושך כזה שאינו יכול בשום אופן להתקרב להשי"ת, אבל בספירת העומר מתגלה שהעיקר הוא לעשות פעולה קטנה של גילוי מלכות ד', לספור ספירה קטנה שבוה אנו מתקשרים אל התנופה שהיתה ממחרת הפסח, שבוה עושים בחינה של תנועה קטנה להתנתק מהכהמיות, תנועה של 'הנפת העומר' וכך בכל יום אנו עושים עוד פעולה קטנה של ספירת העומר, לקשר את היום הזה ליום הנפת העומר, ולהשתוקק לקבלת התורה בשבועות, וזכה אנו מגלים מלכות ד' בתוך המצב של הקטנות שיש בספירת העומר כי עדיין לא זכינו לקבל את התורה ונכמובא עניין זה כמה פעמים בדברי מוהרנ"ת, שכל זה הוא בחי' תיקון הדיבור שע"י זוכים להארת הקול בדיבור שהוא שלימות הניגון דקדושה, וע"י נטהרים ומזדככים מהניגון של הסטרא אחרא וזוכים לניגון דקדושה.

ה) ובאמצע ימי ספירת העומר ולאחר ל"ב יום, שהם עיקר בחי' התיקון של ספירת העומר, ואח"כ הוא בחי' השלמה, וכמובא, ויעוי' בליקו"ה הל' פסח ה"ז זוכים להילולא דרשב"י, כי עיקר הארת פנימיות התורה שנתגלה ע"י רשב"י הוא עניין זה של הניגון דקדושה, כי המותר והאסור מתברר בתורת הנגלה, אבל פנימיות התורה מגלה את הניגון הפנימי של כל מצוה ועבירה, וכמובא בשיחות הר"ן (אות קט) 'הלשון הקדוש של הזוהר מעורר מאד לעבודת השם יתברך. דהינו השבח שמושבח ומפאר את העובד ה', דהינו הלשון הרגיל בזהר לומר זכאה וכו' על כל מצוה ועבודה. ולהפך הצעקה שצועק וי וכו' וי לה וי לנשמתה על הסר מעבודת ה'. אלו הלשונות מעוררים מאד את האדם לעבודתו יתברך, וכל זה הוא בחי' הארת הניגון שהוא ההרגשה הפנימית של האושר שיש בכל מצוה ומצוה, וכמה זה נורא ונפלא ומאיר בכל העולמות וכו', וכן להיפך כמה כל עבירה פוגמת נוראות, כל זה הוא בחי' הארת הניגון דקדושה, וזהו השמחה הגדולה שאנו שמחים בהילולא דרשב"י שזכינו להתגלות פנימיות התורה שהוא בחי' התגלות הניגון דקדושה שע"ז הוא עיקר ההתקרבות להש"ת.

קו 'הניכי הישיבות – ברסלב'
בני התורה המקורבים לאורו של רביה"ק מוהר"ן מברסלב:
077-31-40-331 שיעורים עדכונים שירים ועוד

ו) ואח"כ בשבועות זוכים לשלימות תיקון הניגון דקדושה, עד שכל האויר מודרך באור הניגון דקדושה, ואזי יכולים להביא שתי הלחם מהמין דייקא, כי אין חשש במה שההמין תופח באווירא דהאי עלמא כי הכל כבר מאיר בהארת הניגון דקדושה, וכלשון מוהר"נ"ת (בליקוטי הלכות אפטרופוס הלכה ג אות יב): 'ועל פן בשבועות שאז נשלמו ימי הספירה וזכו לטהר עצמן לנמרי וקבלו התורה שהיא פלולה מתורה שבכתב ותורה שבעל פה, על פן אז מצוה להביא קרבן מהמין דייקא שהם שתי הלחם, כמו שבכתוב: המין תאפנה, פי אז נתבררו הקולות דקדושה בתכלית השלמות שהיו בחינת קול שופר וכל הקולות שראו ושמעו אז, שהם בחינת קול נגון דקדושה, כמו שבכתוב, היטיבו נגן בתרועה. וזכו שבכתוב, עלה אלקים בתרועה ה' בקול שופר זמרו אלקים זמרו למלננו זמרו וכו'. על פן באים שתי הלחם, שהם בחינת שתי תורות בכתב ובעל פה מהמין דייקא, פי על ידי שתי התורות בכתב ובעל פה, על ידי זה עקר תקון וברור הקול. פי שרש הקול מבחינת תורה שבכתב שהיא עקר הנבואה, פי משה רבן של כל הנביאים שמשם תוצאות הקול, ותורה שבעל פה, שהיא שלמות תורה שבכתב, הוא תקון וברור הקול היוצא מתורה שבכתב מבחינת נבואה, שלא יתאחו בו הקול דסמרא אחרא חס ושלום וכנ"ל. על פן על ידי שתי הלחם המתחמצים בבחינה זאת, מבחינת אויר וקול דקדושה הנמשך משם מבחינת שתי התורות וכנ"ל, על ידי זה עקר התקון, על פן צריכין לבוא מהמין דייקא, פי המין הזה של שתי הלחם נמשך מברור וזפוד האויר שהוא בחינת קול על ידי שתי התורות וכנ"ל שבעל ידי זה עקר התקון וכנ"ל.

דרשתי קרבתי ||| המשך מעמוד ב

שמיטה ויובל – מלכות ובינה

והנה כאמור, בשבת ובשמיטה מתגלה האמת – שכל ההנהגה נמשכת מאחד הפשוט. אבל אין זה באופן של 'הבנה', שהרי 'אי אפשר' להבין זאת, אלא באופן של 'אמונה'. אמונה ברורה וזוקה אבל רק אמונה. ולכן הם שייכים ל'שביעי' (יום השביעי ושנה השביעית) שהיא כנגד מדת 'המלכות', שעניינה אמונה. (ששת הימים הם כנגד ששת המידות, שבהם אדם 'פועל', ושבת היא כנגד מדת המלכות, שעניינה 'אי פעולה', דהיינו ביטול ושכיתיה).

אמנם יש דרגה גבוהה מזה, שהיא מדת 'הבינה', וממנה נמשך היוכל. כי אמנם באמת אי אפשר 'לתפוס' בשכל איך ייתכן שכל הריבוי והסתירות האלו, נמשכים משורש אחד. אבל יכולים 'להבין' מרחוק, שיש לזה סיבה. וזהו 'בינה' שהיא השורש של המידות והמלכות, ושם 'מבינים' מהיכן הם נמשכים.

ובקיצור: יש 'תהליך' ויש 'תוצאה'. אם היינו נמצאים כאן בשביל 'התוצאה' – אזי הכל היה צריך להיות מסודר וברור, בלי קושיות, בלי סתירות, ובלי נסיונות. אבל מאחר שאנו נמצאים כאן בשביל 'התהליך' ולא בשביל 'התוצאה' – אזי להיפך, מוכרח להיות שאין מרגישים כלל את התוצאה אלא את ההיפך מזה, ורק מזה יכולה להיוולד התוצאה.

וכשתופסים 'הבנה' זאת – אזי מקבלים כח להחזיק מעמד בתוך הסתירות והקושיות, כמו 'שיודע את מה שכולם לא יודעים'... ואזי, לא רק שזוכים לדרגת 'בן', אלא גם לדרגת 'חירות'. וזה גם השורש של תשובה ושל יום הכיפורים, ועוד חוץ למועד לבאר בהרחבה.

למובן בקיצור, שזה גם הסדר של ספירת העומר, שיש בתחילה שביעיות, ולבסוף יום החמישים שהוא עולם הבינה, וגם זה יתבאר אי"ה במקום אחר.

ניתן לקבל את 'החיזוק היומי' למייל ע"י בקשה בכתובת:
yefabian@gmail.com

ניתן לקבל את גליון 'המקורבים' השבועי למייל בכתובת:
E0773140331@GMAIL.COM

ניתן לקבל את גליון 'הקבצו' החודשי במייל ע"י בקשה בכתובת:
vhecmu@gmail.com

ניתן לקבל עדכונים בהסידות ע"י 'ברסלב גלובל' בכתובת האימייל:
info@breslevglobal.com

אחי היקר!

עד מתי נחכה למשיח - - -

בשביל ללמוד זוהר???

הגיע הזמן שנבין - - -

לימוד הזוהר מביא את המשיח!!!

כותב הזוהר הקדוש (פרשת נשא, קכו):
"ומשום שעתידים ישראל לטעם מעץ החיים,
שהוא ספר הזהר הזה, יצאו בו מהנלות ברחמים"!!

רכוש לך עוד היום את ספר הזוהר הקדוש עם הפירוש הנפלא 'מתוק מדבש'!

משלוח חינם עד הבית! וכן ניתן להזמין את כל ספרי בעל 'מתוק מדבש'.

נ"י נציג אישי: 054-848-73-17

עלון 'המקורבים'

ליצירת קשר, לתרומות, להנצחת שם, לקבלת הגליון באימייל, למוקדי ההפצה, ולפרסום בגליון פנו לקו 'המקורבים': 077-31-40-331 והשאירו הודעה בשלוחה: 72 או לאימייל: E0773140331@GMAIL.COM

* * *

ניתן לתרום (וכן לקבל את הגליון עד לביתכם) דרך מפשירי 'קהילות' בכל רחבי הארץ! וכן דרך קו 'קהילות': 0732757000 בשלוחה: 11318 (בכל האופנים יש לציין: עבור עלון המקורבים, וכשתרומה היא דרך הטל' יש להשאיר הודעה לאחר מכן בקו המקורבים הנ"ל בשלוחה 72 על פת התרומה, ושחייא מיוערת לעלון זה) תזכו למצוות! * * *

נשמח לקבל כל תרומה לגליון ע"י שליחה לכתובת האימייל הנ"ל עד יום שני בערב בצירוף שם מלא ומקום עיר! (אפשר שם וכתובת בדו"מ, ולציין זאת), עם זאת, אין התחייבות שהדברים יפורסמו, ואין לראות באי-פרסומם שום צד פגיעה (ותכנו הריבה סיבות, גם טכניות), בהצלחה!!

בימים אלו של ספירת העומר, נשתדל בעזרה להתמקד במ"ח קנייני התורה, ולהוציא נקודה קצרה ומעשית מכל קניין.

העולם נכרא בכל יום מחדש. כי בכל יום, יש נחת רוח חדש שהשם יתברך רוצה מהעולם, וממך. ה' לא רוצה אותך היום כמו אתמול, וגם לא כמו לפני שעה. הוא רוצה אותך 'חדש'.

ולכן אתה צריך בכל לילה 'למות' ולהיוולד מחדש. וגם במשך היום, צריך מפעם לפעם לקחת אתנחתא, ו'להדש' את המוח, כדי להיות אדם חדש.

כדי 'לקנות' את התורה – אתה צריך להביא אתך 'מיעוט' של שינה ו'מיעוט' של שיהח. כי אם לא – לא תוכל לקבל את התורה החדשה של כל יום. ותורה ישנה – אין להשיב...

למות כדי לחיות

אף אחד לא אוהב למות.

ובכל זאת – אנחנו עושים את זה כל יום. כי אם לא – לא נוכל לחיות.

הקניין התשעה-עשר והקניין העשרים מקנייני התורה – הם 'במיעוט שינה' ו'במיעוט שיהח'.

הרצון הכי חזק באדם, שנוכח על כל שאר הרצונות – הוא רצון החיים. 'כל אשר לאיש יתן בעד נפשו', אדם מוכן לסבול כל חייו ובלבד לחיות, והראיה, שגם אדם שכולו מלא סבל – כרגע שירגיש איום על חייו, הוא יגייס את כל הכוחות הטמונים בו – כדי לשרוד בהיים, ו... להמשיך לסבול.

כמו כן להיפך. האיום הכי חזק על האדם, והפחד הגדול ביותר – הוא פחד מות. אף אחד לא מוכן למסור עצמו בידועין למות (הוין ממסירות נפש, שהוא כח על-טבעי שקבלנו בירושה מאברהם אבינו, וגם הערבים קבלו את זה, זה לעומת זה).

ובכל זאת – אנחנו מוכנים כל יום לוותר על החיים 'ביודעין', למשך כמה שעות, והולכים לישון. שינה הוא אחד משישים במיתה (ברכות סא). ולא רק שינה, אלא גם 'הולך בטל' ועוסק בשיחה בטלה – כישן דמי, והוא גם כן מיתה. כי על התורה נאמר 'כי היא חייד'. וכשמתבטלים מהתורה ועוסקים בשיחה בטלה – בוחרים למות במקום לחיות.

אבל אין לנו בחירה על כך.

אי אפשר לא לישון (כדי לחיות), כי מי שלא ישן – מת לגמרי. וגם אי אפשר שלא לעסוק בכלל ב'שיחה', כי מי שאינו מפקח דעתו מפעם לפעם – אולי הגוף שלו לא ימות, אבל הנפש כן. ואז, הוא יהיה פטור מכל המצוות.

ולכן יש 'מצוה גדולה' לישון ולשוח מעט שיחות חולין, כמובא (היי מוהר"ן תקלג): 'כשהמה נתייגע מהלימוד, או צריכין לשוח ולדבר שיחות חולין עם בני אדם כדי לפקח דעתו, וחשיחה הזאת היא כמו שינה שהיא ניהא להמוחין. ושיחה כזו אינה בכלל דברים בטלים הם ושלום כלל, אדרבא היא מצוה גדולה, כי אם לא יתבטל קצת לפקח דעתו בשיחה אוי חם ושלום יתבטל מכל וכל'.

או מה הפשט? יש מצוה גדולה 'למות' כל יום כמה שעות? התשובה היא: כן! וכמובא בדברי חז"ל (מסכת דרך ארץ): 'רצונך שלא תמות, מות עד שלא תמות'. הפשטות היא: תמית עצמך מ'חיים גשמיים', ואז תתחיל לחיות 'חיים רוחניים'. אבל בפנימיות מבואר כאן, שכדי לחיות 'חיים רוחניים' צריך גם כן למות 'מות רוחני'.

למה באמת?

מילי דשמותא

שמחה זה לא צחוק.

אבל לפעמים, או הרבה פעמים – אי אפשר להגיע לשמחה בלי צחוק.

הקניין העשרים-ואחד מקנייני התורה – הוא 'במיעוט שחוק'.

יש הבדל מהותי בין 'שמחה' לבין 'צחוק'. שמחה היא 'סיפוק' ומילוי פנימו, וצחוק מבטא 'ריקנות' פנימית. דבר והיפוכו.

אם משום שבאמת ריק מבפנים, וזה מתבטא החוצה על ידי הצחוק. וכפי שניתן להבחין בקלות, אצל נערים שמתמודדים עם ריקנות נוראה, שהצחוק הוא אורה קבוע אצלם, והוא גם צועק את הריקנות והאומללות שלהם. אם משום שהצחוק גורם לריקנות, גם אצל אנשים שאינם כאלו, וכמו שאמרו חז"ל 'שחוק וקלות ראש מרגילים את האדם לערווה' (אבות פ"ג).

ולכן, בוודאי עלינו לאמץ בחום את השמחה, ובאותה מדה – להתרחק ולהרחיק מאתנו את השחוק. אם אין אנו הפצים בריקנות ובאומללות. וזה הפירוש הפשוט 'במיעוט שחוק' – למעט בשחוק.

ועם זאת, גם בזה יש להשתמש עם הפירוש ההפוך, ולומר שאנו בכל זאת זקוקים למעט צחוק. וכמו שאמר רבינו מוהר"ן מברסלב שאי אפשר לבוא לשמחה, אלא על ידי ענייני מילי דשמותא ועניינים של שחוק.

וכמובא בגמרא (שבת ל). על רבה שקודם הלימוד היה אומר מילי דבדיחותא, ואז החל את השיעור באימה ויראה. וכן מובא בזהר (פרשת תזריע) על רב המנונא, שהיה מסדר בפני תלמידיו 'פרקים' של מילי דשמותא.

הסיבה הפשוטה לכך היא, שאמנם השחוק איננו שמחה [ואף ההיפך ממנו], אבל הוא בהחלט יכול לשמש 'מפתח' עבור השמחה. כי השחוק מטבעו 'משחרר' – משחרר את השרירים, משחרר את הגוף, ובעיקר – משחרר את הנפש.

כלומר, דווקא משום שהוא 'מרוקן' – שהיא בעצם תכונה שלילית, יש בו גם פן חיובי. כי כמו שהוא מרוקן את כל הרצינות הטובה, הוא גם מרוקן את כל הרצינות הפסולה, של הכבדות והעצבות. ואז, ברגע של השחרור, יכולים להתיישב על ההגה ולהתחיל לנסוע באמת.

* * *

בפנימיות, יש בזה סוד.

כמו שמבאר רבי נתן. השמחה נמצאת בגלות. את מי אתה רואה שמח? את הגויים, את החילונים, את המופקרים. זאת אמנם שמחה מדומה, אבל זה מה שרואים היום. אצל אנשים אמיתיים – קשה למצוא שמחה. אנחנו בגלות.

אם אתה רוצה לשמוח – אתה כביכול צריך אישור מהבוס, דהיינו מהגלות. והוא לא יתן לך אישור, כי הוא לא רוצה שאתה תשמח, אלא רק החברה 'שלו'. ולכן, אתה צריך לעשות לו 'תרגיל' – אתה מתחיל עם שחוק, ואז הוא מזהה אותך כאחד 'משלו', ומוכן להעניק לך מנה של שמחה, ואז – אתה 'גונב' את זה, ושמח באמת עם הקדושה.

בקיצור: חיובים 'מנה' יומית – מעט ולפעמים מעט יותר – של שחוק ומילי דשטותא, כדי שנוכל לשמוח באמת.

נ.ב. בספר 'שיח שפרי קודש' מובאים שלושה תנאים למילי דשטותא: א. לא לכוון לכבוד עצמו. ב. לא 'על חשבון' מישהו אחר. ג. לא ניבול פה חלילה.

תנשום עמוק – את האמונה

עם אדם עצבני – אף אחד לא רוצה להתעסק.

אז איך אתה רוצה להתעסק עם עצמך, אם אתה כל הזמן 'מתעצבן'...?

* * *

הקניין העשירים-ושתיים מקנייני התורה – הוא 'בארך אפיים'.

הבעיה העיקרית שיושבת בצומת המרכזית של החיים, כמו כיפת ברזל – ו'מנטרלת' כל ניסיון שלנו להגיע למשהו אמתי – היא 'קוצר רוח'.

מכירים את הילדים, שכשיוצאים לטיול – מהרגע שיוצאים ממפתן הבית, הם שואלים כל עשרים שניות 'מתי כבר מגיעים'...? זה פשוט מוציא את החשק – ממש ומחם.

וזה בדיוק מה שאנחנו עושים. רוצים להגיע להרבה מחוזות טובים; למידות טובות, יראת שמים, לימוד תורה, תפילה בכוונה, לדרגות גבוהות, להשגות ולרוח הקודש. ואנחנו בהחלט נמצאים בדרך לשם, אבל לא מצליחים להגיע לשום מקום, רק בגלל השאלה 'נו, אז מתי כבר נגיע?'

* * *

יש הרבה סיבות לשאלה הזאת. אנחנו לא ילדים קטנים, והסיבה שמעוררת אותנו לשאול שוב ושוב את השאלה הזאת, היא משום שאנחנו נתקלים בקירות. אם היינו רואים כביש סלול, מן הסתם היינו נמנעים מלשאול,

ומחכים בסבלנות שנגיע אל היעד. הבעיה היא שהכביש פקוק לחלוטין במקרה הטוב, או מלא באבנים ובמונחות במקרה הפחות טוב, ולפעמים בכלל לא רואים כביש, אלא רק קירות.

אז בואו נלמד מהשם יתברך. כשהוא מסתכל עלינו – הוא גם לא רואה נחת, לכאורה, ובלשון עדינה. הוא מסתכל עלינו, ומחכה שניסע לכיוונו, ואנחנו – במקרה הטוב לא נוסעים, ובמקרה הפחות טוב, נוסעים לכיוון ההפוך.

ובכל זאת – יש לו 'אריכות אפיים'. במילים שלנו: יש לו סבלנות. זה לא קרה היום, וגם לא אתמול, ושלשום, ולפני שנה ועשר שנים – אז זה יקרה מחר, או מחרתיים, או בעוד שנה או מאה שנה. בלי לחץ, ובלי 'קוצר רוח'. אם נאמין גם אנחנו את המידה הזאת – ייתכן שהפגישה הזאת אכן תקרה מתי שהוא.

* * *

מהיכן נמשכת 'אריכות אפיים'? מאמונה.

הסיבה שהשם יתברך מאריך אפיים, הוא משום שהוא 'מאמין' בנו. אחרי כל מה שלא עשינו, ושלל הכיטויים שהספקנו להדביק לעצמנו – הוא עדיין מאמין בנו. ולכן, יש לו סבלנות.

וגם אנחנו. אילו יהיה לנו אמונה בו, שהוא מנווט לנו מסלול מדויק, גם כשנראה שנמצאים ב'דרך ללא מוצא'. ואם נאמין בעצמנו כפי שהוא מאמין בנו – יהיה לנו סבלנות ואריכות אפיים. וזה בעצם, כל מה שחסר לנו – כדי להגיע אל היעד. אולי כבר היום.

אדמה טובה, יש בה כח לגדל ולהצמיח פירות. כך גם, אמונה טובה, יש בה כח לגדל ולהצמיח אותנו. והמבחן של האמונה – הוא סבלנות ואריכות אפיים. על פי ליקוטי מוהר"ן סימן קנה).

אדם 'טוב'?

יש מישהו שלא אוהב 'טוב'?

אז למה יש אנשים רעים? למה צריכים להתפלל בכל יום להינצל מאדם רע, יצר הרע, הבר רע, שכן רע, ופגע רע?

* * *

הקניין העשירים-ושלשה מקנייני התורה – הוא 'לב טוב'.

כל אחד מהפש שיהיה לו 'טוב', והוא גם מוכן להצחיר שהוא רוצה שיהיה טוב לכל העולם. וזה עוד לפני כל הפוליטיקאים – שמוכנים להבטיח בפה מלא את כל הטוב שבעולם לכל אחד. מי מדבר על המהפכנים, שהקדישו ומסרו את כל חייהם בשביל 'הטוב העולמי'.

אין (כמעט או בכלל) אדם, שפשוט מעוניין שיהיה 'רע'. קשה למצוא מישהו שיכריז בפה מלא שהוא מעוניין לגרום רע, לעצמו או אפילו לאחרים. זה גם לא נשמע יפה ולא הומני, בוודאי לא בעולם דמוקרטי ויפה-נפש.

ובכל זאת, יש הרבה רע בעולם. הרבה מדי. אנשים פוגעים אחד בשני בלי להניד עפעף. מוכנים ללגלג על אנשים, להציק להם, להזיק להם ולרדת

לחייחם, בלי שום מצפון. ואלו הם מעשים שבכל יום. בעולם, אנו פוגשים הרבה יותר 'רע' מאשר 'טוב'.

* * *

אז נכון, הכל בשם הטוב, הצדק והישר. ולכן, זה תמיד ייעשה למי שזה 'פשוט מגיע לו'. אם משום שהוא רע מנוול ורשע, ומצוה גדולה לשנאותו ולהרע לו. אם משום שהוא מפריע לו, וממילא לא מגיע לו שיהיה לו טוב. ואם משום שהוא פשוט לא הושב כמוני. בקיצור, עושים את כל הרע בשם 'הטוב'.

ודווקא אותם אנשים שצוּעקים יותר בקול על הצורך לדאוג לשלום עולמי, ולטוב גלובלי – הם אלו שצריך לשמור מהם מרחק. כי אמנם רוממות 'הטוב' בגרונם, אבל כוונתם לאג'נדה מאד מסוימת, שאותה הם החליטו לכנות בשם 'טוב', וממילא הרב פיפיות בידם – כנגד כל מי שמפריע לאותה אג'נדה או אפילו רק לא מסכים אתה.

וזאת התשובה. 'טוב' הוא הגדרה מאד גמישה, ונתונה למשיכה לכל עבר, ולשינויים רבים – לפי מצב הרוח ומצב הדור. כל אחד רוצה 'טוב' ורוצה להיות טוב – אבל רק לפי ההגדרה שהוא נותן לאותו 'טוב'. הגדרה מאד מצומצמת ומצומקת, היא ותו לא.

* * *

הגדרה נכונה ומדויקת של 'טוב' – יכולה לבוא רק מבורא עולם. והוא מגלה שהטוב היחיד הוא – להיות מחובר אליו. פשוט, מפני שהוא בעצמו הטוב. הטוב הזה הוא לא 'יחסי' ולא 'זמני', אלא טוב בעצם, שלעולם יישאר טוב, ויביא לכולם רק טוב, ולעולם לא ישתנה.

מעטים הם האנשים, שתופסים את זה, ומוכנים לעשות את הכל כדי לפרגן לעצמם את הטוב הזה. ומעטים עוד יותר הם האנשים – שרוצים להנחיל את הטוב הזה לכל העולם, ומוכנים לעשות הכל עבור כך. ולוותר אפילו מ'הטוב' שלהם בעצמם, כשכיל להביא את הטוב העולמי.

המעטים האלו הם הצדיקים, ולכן הם נקראים 'טוב'. כי אין בלבם משהו אחר חוץ מהטוב הזה – והרצון להנחיל אותו לכל אחד ולכל העולם. וכל מי שנדבק אליהם, מתעורר בלבו הרצון והתשוקה לחפש אחר אותו 'טוב', וממילא גם להנחיל אותו לסביבתו.

וזה נקרא 'לב טוב'. פשוט – 'לב שרוצה את הטוב'. אבל את הטוב האמתי. ומי שיש לו בזה לב – יש לו הכל.

ה'חלק' שבין השורות

אתה חכם גדול.

אבל יש יותר חכמים ממך. לאו דווקא בגלל 'רמת משכל', אלא בעיקר בגלל הקדושה שלהם.

* * *

הקניין העשרים-וארבע מקנייני התורה – הוא 'אמונת החכמים'.

את הגוף – יכולים לראות, ואף על פי כן לא לדעת כלום. כל אחד רואה שבגוף יש ראש, עיניים ואוזניים, ידיים ורגליים. אבל אין לו מושג מה מונח 'מאחורי' זה, ואיננו יודע בכלל איך זה פועל, וממילא איך למפל בזה – איך לתחוק אותו כראוי, ואיך למפל בו כשהוא לא כראוי.

רק רופא שלמד את כל הפיזיקה והביולוגיה ש'מאחורי' הגוף, ויודע 'מעבר' למה שרואים בעיניים – הוא זה שמבין באמת מה קורה כאן, וממילא איך לתחוק את זה ואיך למפל בזה.

וזה רק דוגמא. כל מכשיר שבעולם – ממכונות ענקיות ועד לקומקום השמלי פשוט. ולא רק מכשירים, אלא כל הפץ – כסאות ושולחנות, עגלות ובניינים – לא מספיק 'לראות' אותם כדי 'להבין' אותם. צריכים הרבה ידיעה על מה 'שמעבר' ו'מאחורי' כדי לדעת איך לגשת לזה, ואיך לבנות / לפרק / לתקן / ולמפל בזה.

* * *

כך גם לגבי התורה, והרבה יותר. התורה אמנם מופיעה לעינינו בצורה של אותיות ומילים, שחור על גבי לבן. אבל מה שכתוב בה, הוא הרבה הרבה מעבר לאותיות ומילים. ולא כל מי שרואה את האותיות, בהכרח מבין מה כתוב כאן, ובוודאי הוא לא יודע מה טמון כאן.

רק מי שיודע את מה ש'מאחורי' האותיות, ורק מי שיודע לזהות גם את ה'חלק' שבין האותיות, מעליהם ומתחתם – הוא זה ש'מבין' מה כתוב בתורה. והוא יודע כיצד לגשת אליה, איך להשתמש בה, וכיצד ניתן להיות אתה, וגם לתקן במקרה שלא.

והידיעה הזאת, בשונה מהדוגמאות האמורות – איננה ידיעה שכלית ואינטלקטואלית, אלא ידיעה רוחנית, שמקורה בגילוי עליון בדרגה של נבואה ורוח הקודש (כמבואר בדברי הרמב"ן). מובן ממילא, שזו איננה ידיעה ששייכת לכל אדם, ו/או שאפשר לשחק בה – אלא רק לאנשים מיוחדים, שנמצאים בדרגה כזאת שהם ראויים לגילוי שכזה.

* * *

התורה היא גילוי אלוקי בתוך עולם גשמי. וכדי שהיא לא תתגשם – היא חייבת להישאר רוחנית. יש כאן אם כן פרדוקס; מצד אחד – היא חייבת להופיע בצורה גשמית, אחרת אין לה קשר לעולם הזה ואלינו. ומצד שני – היא חייבת להישאר רוחנית, אחרת אין זה גילוי אלוקי, אלא מידע אינטלקטואלי.

ולכן, היא אכן מופיעה בצורה כותרת; אנו רואים קלף גשמי, עם אותיות גשמיות – אבל הפירוש שלהם, והמשמעות האמתית שמאחוריהם, נשארת רוחנית. ורק מי שהי 'חיים סותרים' שכאלו; יש לו גוף, והוא אדם נורמלי – אבל מחובר כולו לרוחניות אלוקית, הוא זה שיכול לקבל 'שפע רוחני שמאפשר לו להבין מה התורה 'אומרת', ולא רק מה 'כתוב' בה.

התורה ניתנה לנו בצורה של 'תורה שבכתב', אבל אין שום תורה 'להבין' אותה, וכל שכן 'לקיים' אותה – בלי תורה שבעל פה, שנמסרה לנו על ידי החכמים הצדיקים קדושי עליון, שרק הם אלו שזכו להבין אותה. וזה מה שמבטיח לנו תורה נקיה מהורה ורוחנית.

כשאנחנו לומדים דברי החכמים הצדיקים – רבי מאיר ורבי יהודה, האריז"ל והבעש"ט – אלו לא שמות של 'אנשים', שאפשר לנסות להתווכח אתם, או לפקפק בדבריהם הלילה, אלא שמות של גילויים אלוקיים, שהתגלו בעולם בצורה שנקראת 'רבי מאיר' ו'קדושת לוי'.

**ליקוטי מוהר"ן – זה מדבר אלי!!
זה לא סלוגן – זה דרך זויים!!**

עיקר הקושי של הייסורים – הם ייסורי הנפש. אדם מצדו, מוכן להתיישר, והרבה – עבור המטרות שהציב לעצמו. לקום בבוקר – זה ייסורים. לאכול – זה מאמץ עילאי. להתנקות – גם כן. ללכת ממקום למקום – גם דורש מאמץ. וזה רק ההתחלה. הדוים שלנו מלאים במאמץ, ויתורים, והתייסרות – אלא שאת רובם אנחנו לא מרגישים, כי אנחנו מעוניינים בכך.

קירבה – שאין למעלה ממנה

יש נושא לא פופולרי.

קוראים לו 'ייסורים'. מעדיפים שלא לדבר עליו, וגם לא לחשוב עליו. וזה נכון. ובכל זאת...

הקניין העשרים-החמשה מקנייני התורה – הוא 'קבלת הייסורים'.

הדבר שאדם הושש ממנו ביותר הוא 'ייסורים'. איך אומרים נהגי המוניות? 'העיקר הבריאות'. טוב, כי זה הדבר היחיד שהם הוששים ממנו (נהג לא בריא, לא יכול לנהוג...). אנשים אחרים יש להם רשימה ארוכה יותר של 'העיקר'; בריאות, פרנסה, שלום בית, זיווגים, בנים זכרים, ונחת כמובן.

וממוצא דבר אתה למד, שאין אדם שלא מתמודד. אם המילה 'ישועות' – מצליחה להקפיץ אנשים, לגרום להם לשפוך דמים תרתי משמע, ולנדוד לכל פינה בגלובוס – כנראה שאנשים זקוקים לישועות, זקוקים מאוד. אף אחד אינו אוהב להתיישר, ולמרות זאת אין מישהו שלא מתיישר, כמעט או בהרבה.

קשה מאד לדבר על 'קבלת ייסורים'. מי שמדבר על זה הוא לא פופולרי, ובוודאי לא יכול לעשות מזה קופה. הרבה יותר פופולרי ומבוקש – הוא מי שמדבר על 'איך להתפטר מהם'. ואם הוא רק מוכן להבטיח, גם אם לא לקיים – הוא כבר יכול להיות מיליונר. ללמדך, עד כמה הייסורים 'שנואים'. (ואולי לכן, הקניין הזה הוא בדיוק 'באמצע' הקניינים, כדי להסתיר אותו ככל האפשר...).

ובכל זאת, אם הייסורים הם מוצר שכל כך מצוי, כנראה שיש להם תפקיד. ואם נדע מה תפקידם – אולי נסכים 'לקבל' אותם, גם אם לא 'להזמין' אותם (כמו שהיו צדיקים שעשו).

נמצא אם כן, שייסורים שאנו בוחרים בהם, אינם מפריעים לנו, אלא רק ייסורים שהגיעו אלינו ללא בחירה. וזה אומר, שהקושי אינם עצם הייסורים, אלא התחושה שהם נותנים – הרגשה של דחיה, של דינים, של ריחוק. כביכול אתה לא אוהב. אחרת, למה מייסרים אותך. משכך, אילו נבין שיש להם מסר אחר – אולי לא נרגיש כך.

המטרה של הייסורים – הם לעשות אותך גדול.

כל קשר בנוי משתי צדדים. ומשכך, בהכרח לתת לכל צד את הזמן וההזדמנות לבנות את החלק שלו בסיפור. אם צד 'המשפיע' כל הזמן מאיר פנים ומשפיע כל טוב. נמצא שצד 'המקבל' נשאר קטן ומסכן, ואין לו כלום 'לתרום' עבור הקשר. וממילא, גם הקשר אינו קשר.

ככדי לעשות את המקבל 'גדול' – מוכרח צד המשפיע מידי פעם כביכול 'להסתיר' את פניו, ולמנוע את השפעתו. ואז, נוצרת הזדמנות עבור המקבל לגדול, ולתרום את חלקו. אילו לא יתבלבל מכך, ולא יכרה – אלא יסתכל בחזרה לצד המשפיע ויאמר לו: אני בטוח שאתה כאן, אלא שאתה מתחבא ממני. וזה 'לא יעזור לך' אני ימשיך להסתכל עליך – הופה, נהיית גדול. וכעת זה קשר אמיתי.

כשנותנים לתינוק להתחיל ללכת, 'עוזבים' אותו, ונותנים לו ליפול ולהתיישר. אבל לא רק שהוא לא נפגע מכך – אלא מסתכל במבט מלא חיוך לעבר הרור, ובפרצוף של גיבור הוא קם שוב ומנסה, עד שהוא מצליח, לקול מהיאות כפיים. זה המשל, והנמשל מוכן.

אם אתה רק 'מקבל חסדים' – אתה מסכן וקטן. אם אתה יודע גם 'לקבל ייסורים' – אתה גדול וחזק. ואל תדאג – אם 'תקבל' אותם ולא 'תילחם' בהם, הם ילכו מהר יותר, ללא עקבות וללא טראומות.

חדש! ניתן לשמוע את 'החיוזק היומני' בקו ההודעות והעדכונים של 'חניכי הישיבות' – ברסלב, להצטרפות לרשימת התפוצה יש להשאיר הודעה בקו 077-31-40-331 בשלוחה: 72

זכורות שיעורים ובתי-כנסת למקורבים!

עיר	נושא השיעור	מגיד השיעור	יום ושעה	לפרטים
בני ברק	'תמימי דרך' הליכה עם תורה	לומדים בחמרה חבורת חניכי הישיבות ב"ב	פעם בשבוע	0548487317
בני ברק	ליקוטי הלכות	לומדים בחמרה	מוצאי שבת בבית פרטי בשעה: 10:00	0548496139
בני ברק	התחזקות שיעור	נושא פרשה	בכל ליל שבת	0548496139
בני ברק	התחזקות	רבנים שונים	יום שני בערב לבחורים	0548517128
בית שמש	חבורה ללימוד לקוטי מוהר"ן	לומדים בחמרה	יום שישי בשעה: 11:00 בבוקר	0548528387
ספר	בית מדרש 'צנח ישראל'	תפילות \ שיעורים \ מלווה מלכה ועוד	יום שישי (מתארחי 'בר כלי')	ר' מסילת יוסף 34

לדיווח על שיעורים ועוד נא להשאיר הודעה בקו חניכי הישיבות - ברסלב

עזרו לנו להגדיל את ההפצה! ע"י תרומה במכשיר 'קהילות' חפשו: 'עלמא דאורייתא' תרמו וכתבו: עבור 'המקורבים' תזכו למצוות!

השיעורים הקבועים לשבת בהר ולשבוע בחוקותי

יום	חודש אייר	הדף היומי מסכת בכורות	מסנה ברורה עמוד היומי 'דרשו'	ליקוטי מוהר"ן ח"א	ליקוטי הלכות חלק ז	העמוד היומי תיקוני זוהר חדש
ז	ו	כד	חזרה	כו:	זז	קיא:
א	ז	כה	שעב, ח	כז:	יח	קיב:
ב	ח	כו	שעב, ט-יב	כז:	יט	קיב:
ג	ט	כז	שעב, יג-טז	כח:	כ	קיג:
ד	י	כח	שעב, יז-יט	כח:	כא	קיד:
ה	יא	כט	שעב	כט:	כב	קיד:
ו	יב	ל	חזרה	כט:	כג	קיד:

התורה הנלמדת בחבורת 'תמימי דרך' העולמית: ליקוטי מוהר"ן, חלק ראשון, תורה ז.

אמר רבינו הקדוש: 'רציתי שהענין שלי יתפשט בלבבות האנשים המתמידים בעבודתם כאנשי ליטא!!'

(שינוי עירפי קודש ז"ב, סימן ז"ר)

המקור בנים

בס"ד גליון לג' פרשת בחוקותי ה'תשע"ט

גליון שבועי להניחי הישיבות בני התורה המקור בנים לאורו של רביה"ק מוהר"ן מברסלב זיע"א

מאמדי בפנימיות הפרשה, משרשי הדברים עד לעובדא ולמעשה

הדשרני קרבתיך

~ ברכות וקלות - שמד ורצון ~

עמל התורה אף הוא חלק מהמצוות, ואם כן, כבר נכלל גם הוא ב'את מצוותי תשמרו'. וגם צריך להבין מהו הלשון 'הליכה'. [ובאור החיים הקדוש ביאר בארבעים ושניים אופנים כידוע, והדברים נפלאים ומאירים].

ב. **הברכות והקלות:** בדברי הרמב"ן מבואר, ש'לא השיגו ישראל מעולם לברכות האלה בשלמותן, לא הרבים ולא היחידים מהם, [וזאת משום] שלא עלתה זכותם לכך, ועל כן תמצא לרבותינו ז"ל שיוכרו בפסוקים האלה 'לעתיד לבוא' [ומביא לזה כמה דוגמאות]. כלומר, באמת הברכות האלו יכולים להיות בכל זמן, אלא שצריך לזה שלימות קיום התורה, ולכן יהיה זה רק לעתיד לבוא.

לעומת זאת, בדברי התוכחה מבאר הרמב"ן שכל התוכחה הכתובה כאן התקיימה בגלות בית ראשון, והתוכחה שבפרשת כי תבא התקיימה בגלות הזאת של בית שני, ומוכיח זאת בכמה עניינים. ויש כאן קצת תימה, שהברכות לא התקיימו ואילו התוכחות התקיימו.

ג. **התוכחה:** בדברי רש"י מבואר שאין הקלות אמורות במי שאינו מקיים המצוות, אלא במי שמואם בהם וגועל אותם, ואף מואם באחרים העושים ומונע מהם, ומלבד זה גם כופר בעיקר. ואם כן, במי שרק אינו מקיים המצוות כראוי, יש רק מניעת הברכות אבל לא תוכחה. [ומה שמתחיל הפסוק 'ואם לא תשמעו לי', מבאר האור החיים הקדוש, שיש כאן סדר של השתלשלות, שכל אחד גורר את הברו - ועלול לבוא מתוך כך הלילה לכפירה בעיקר].

ד. **'שבע', 'ואף אני', 'ושמיטה':** הרמב"ן מבאר שכל זה מרמז על השכינה, שנקראת 'שבע' ונקראת 'אני', והיא זאת שמוכיחה את ישראל, ולכן מובן שעיקר התביעה הוא על השמיטה, שנוגע אל השכינה [כפי שהתבאר בפרשת בהר]. ועדיין צריך למודעי.

ביאור הפנימיות

כל סדר הברכות והתוכחה נקראים בלשון הכתוב 'ברית'. ובוהר הקדוש על הפרשה מבאר באריכות גדול הרחמנות שיש להשם יתברך אלינו, מתוך האהבה והשייכות שיש לו עמנו, ומבאר בדרך פלא את כל התוכחה, בדרך של אהבה המקלקלת את השורה, ההיפך הגמור ממה שנראה לכאורה מעצם הדברים.

שני משלים נפלאים

התוכחה מגיעה כאשר המערכת איננה כשורה, והקשר אינו בנוי בצורה בריאה כביכול, ומן ההכרח לשנות מן הסדר הקבוע ולהפעיל סדר של עונש ותוכחה. אבל האופן בו העניין נעשה, והתכלית של זה - הם נפלאים מאד, ומתוארים בדברי הוזה"ק בשני 'משלים' עיקריים.

המשל מבוסס על הקשר בין המלך לבנו, שכשהמצב כתיקונו הבן נמצא בארמונו של אביו, סמוך על שולחנו, והם מתענגים זה על זה, והבן אינו חסר

פרשת בחוקותי - היא סיום הומש ויקרא, ולא רק הומש ויקרא - אלא סיום סדר המצוות [משום שכחומש במדבר אין עוד מצוות, אלא רק סיפור הדברים של דור המדבר, והומש דברים הוא 'משנה תורה'].

ומשום שהיא סיום סדר המצוות, מופיעה בפרשה זו סדר 'הברית' על כל המצוות, שכוללת בתוכה ברכות על קיום המצוות, ותוכחה על אי-קיומם. ובה נכנסו כאלה ובשבעה לברית על קיום התורה לעולם ועד.

סדר זה מופיע פעמיים בתורה - בפרשת בחוקותי, ובפרשת כי תבא. ואת שניהם קוראים בסמוך לראש השנה; קודם הודש תשרי, וקודם חג השבועות [שגם הוא נחשב ראש השנה], משום 'תכלה שנה וקלותיה, תחל שנה וברכותיה', כמובא בגמרא [מגילה לא].

קריאת פרשה זו, יש בה עונג ושמחה מצד אחד - כששומעים את הברכות, אבל גם צער ופחד מצד שני - כששומעים את התוכחות. אמנם לכשנבין את מהות התוכחות - נראה שגם קריאת החלק הזה, יש בה שמחה והתרגשות, לא פחות ואף יותר מהחלק של הברכות וכמובא על המגיד מקאזניץ שכשהיו קוראים את החלק הזה, היה משמיע תנועות של הנאה ותענוג. וכפי שניתן להבין מדברי הגמרא בעצמה - שעל ידי עצם הקריאה, פועלים שיתכלה שנה וקלותיה'.

התמיהות בפרשה

א. 'אם בחוקותי תלכו, ואת מצוותי תשמרו' - צריך להבין כפל הלשון. ב. סדר הברכות מתאר מצב של עולם מתוקן - באוכל, בבריאות, בשלום, ובהצלחה גשמית ורוחנית. האם היה איזה זמן שהתקיימו כל הברכות הללו.

ג. 'ואם לא תשמעו לי': א. לכאורה די בזה שאין את הברכות, ומדוע צריך גם את כל התוכחה. ב. מדוע הקלות הם הרבה יותר מהברכות. ג. מהו עניין מספר 'שבע' שמופיע לאורך כל הקלות, ומהו הלשון 'אף אני'. ד. האם אפשר תקוה, והרי לא ניתנה תורה למלאכי השרת, ואם אין מקיימים את התורה כראוי - עומדים בפני עונשים כבדים כאלו רח"ל, ונראה מזה כאילו נשתנינו הלילה לרעה מכל אומות העולם, שאינם עומדים בסכנה זו. ה. מהו הדגש 'אז תרצה הארץ את שבתותיה', וכי זה כל העניין.

ד. אחר כל התוכחה מסיים הכתוב 'אלה החוקים והמשפטים וגו'' כאילו מסיים את התורה. ומיד לאחר מכן באים בכתוב עוד כמה מצוות, שלאחריהם נכתב שוב 'אלה המצוות אשר ציוה ה' את משה בהר סיני' ובה נשלמת הפרשה ומסתיים החומש. וצריך ביאור הכפילות, ומדוע באמת לא נכתבו המצוות הללו קודם לכן.

ביאור הפשט

א. **בחוקותי תלכו:** רש"י מבאר שאינו הולך על קיום המצוות, כי על זה כבר נאמר 'את מצוותי תשמרו', אלא בא לומר 'שתהיו עמלים בתורה'. וצ"ב הרי

דבר לא בגוף ולא בנפש. אבל כשהבן אינו מתנהג כשורה, נאלץ אביו להרחיקו משולחנו ומארמונו, ולפעמים אף ממדינתו.

אמנם ברור, שאין רצון המלך בשילווחו של בנו לאבדון, אלא רק כדי לעורר אותו לחזור לתיקונו. ולשם כך, הוא שולח את 'המטרוניא' יחד עם בנה, ומרוב געגועיו אליה, הוא מודלג על ההרים ומקפץ על הגבעות, משגיח מן החלונות ומציץ מן החרכים – כדי לראות אותה, ומתוך כך גם את בנה, ועל ידי זה הוא מתעורר ברהמנות להשיבו אליו. וכדאי מאד לראות את הלשונות בפנים, בפרט כימים של הלילא דרשב"י, לשונות שמעוררים מאד את האהבה והגעגוע והרהמנות.

והיה, אם עדיין לא חזר הבן לתיקונו, ואביו נאלץ לשלחו מהוץ למדינתו – ושם הוא נמצא בסכנה ליפול לידי לוסמים או חיות רעות, או לידי האויבים, ומי יודע אם יחזור חי לביתו – אזי אביו בעצמו הולך עמו לגלות, ועוזב את ביתו ארמונו ומדינתו להיות עם בנו, עד שישוב לתיקונו.

ולכן, כל התוכחה נאמרה באופן של 'שבע', ושבע פעמים שבע – כי כל התוכחה אינה באופן של גירושין ושילוח, בלי שום השגחה – אלא הכל על ידי השכינה שהיא 'המטרוניא', שנקראת 'שבע' ונקראת 'אני'. להלן נבאר משמעות העניין, ומתוך כך נבאר בעז"ה את הפרשה והעניין.

המלכות – בתיקונה או בקלקלה

פרשה זו היא כאמור סיום סדר המצוות שבתורה, ולכן, בפרשה זו באה התורה לבאר לנו מהות קבלת ושמירת התורה והמצוות – שאינם רק 'דבר מלך שלמו', אלא יש כאן תהליך פנימי שמתרחש על ידו זה, ולכן, יש לזה תוצאה ניכרת בעולם – לכאן או לכאן.

בני ישראל – מגלים את השכינה הקדושה, כי על ידינו מתגלה מלכותו והשראתו יתברך בעולם. כשאנו מקבלים את התורה, ומקימים את המצוות – אנו ממליכים אותו יתברך, ומגלים אותו בעולם. וזה נקרא 'שבע', דהיינו המידה השביעית שהיא 'המלכות' והשכינה הקדושה, כלומר, גילוי מציאותו, מלכותו, והשראתו יתברך בעולם.

וכשהמלכות מתוקנת, אזי כל העולם מתוקן. כל השפע בא כתיקונו, הגשמים והפירות והפרנסה. וגם הגופות בריאים ויפים, ואין שום מלחמה ומחלוקת, רק שלום ושלוה. וזה יהיה כאשר יגיע העולם לתיקונו, ויתגלה מלכותו יתברך בשלמות, ואז נראה את התוצאה של כל מה שעשינו, שיהיה עולם מתוקן – ברוחניות ואף בגשמיות.

אמנם, כאשר אין זה כראוי ובשלמות, והיינו בזמן הזה שעוד לא הגיע העולם לתיקונו – אזי רואים רק חלק מהתיקון והברכה; יש גשמים, פרנסה ובריאות – אבל רק חלקי, או מתוך יגיעה וקושי. וכן שאר העניינים. וכאשר לא רק שאינו כראוי בשלמות, אלא גם נפגמה המלכות, ועם ישראל אינם עוסקים כלל לגלות את מלכותו והשראתו – אזי המלכות והשכינה נמצאת בגלות. ואז מתעורר השם יתברך להוכיח את בני האוהבים – כדי לעורר אותם מחדש אל הברית והמלכות, כדלהלן.

שמד מול רצון

בכל 'ברית' וקשר – יש שני מצבים בלבד: שמד או רצון. 'שמד' הוא ניתוק וקרירות, ו'רצון' הוא חיבור ואהבה.

ואמנם לכאורה הם מבטאים שני מצבים קיצוניים; כי 'שמד' הוא ניתוק מוחלט, וכמו שקוראים למי שפרק שם ישראל מעליו, והלך לכקש מקומו בין גוים ועובדי עבודה זרה, שנקרא שמו 'משומד'. ולעומת זאת 'רצון' הוא הדרגה הגבוהה ביותר של חיבור, ורומז למדת הכתר, שהוא למעלה מכל המוחין והמידות, וגבוה מכל המחשבות ההרגשות והדיבורים.

אבל באמת הם כוללים את כל הדרגות והמצבים שבעולם. כי כל אדם, כל דרגה, וכל מצב – יש בו אפשרות של 'רצון' או של 'שמד'. והוא שייך לכל פרט ופרט. לדוגמא: יכול להיות צדיק גדול, שנמצא בדרגות גדולות – אבל כרגעים

מסוימים או כלפי דברים מסוימים, הוא מנותק, ואם כן יש בו שמד. וכן יכול להיות להיפך, רשע גדול שעובר על כל התורה, אבל יש לו רגעים או עניינים מסוימים, שבהם הוא מרגיש חיבור, ואם כן יש בו רצון. ומה יש להשליך על כל המצבים והדרגות.

וזה כל התכלית של האדם בעולם, וכל המטרה של התורה והמצוות – להעלות את האדם ממצב של 'שמד' למצב של 'רצון', ולא רק 'שמד מוחלט' ו'רצון מוחלט' אלא כל מיני דרגות ומצבים של 'שמד' וכל מיני דרגות ומצבים של 'רצון'. והכח לזה הוא על ידי ה'ברית' שהוא מדת היסוד-צדיק, ולכן 'משה' רבינו שהוא ראש כל הצדיקים, עומד בין שמד לרצון [שמד – 344, משה – 345, רצון – 346], ומעלה כל אחד מ כאן לכאן.

וכל סדר הברכות והתוכחות – עומד על הציר הזה, שבין שמד לרצון. שעל ידי הרצון נמשכים כל הברכות וכל השפע באופן מתוקן. ועל ידי השמדה מתעוררים כל מיני ניסיונות ותוכחות, ולא כעונש בלבד – אלא כדי להעלות משמד לרצון, וכפי שיתבאר.

עמל התורה – או כופר בעיקר

'אם בחוקתי תלכו' – שתהיו עמלים בתורה. הטעם שנצרך עמל בתורה, אינו מצד 'מוצת תלמוד תורה', שהרי בכל המצוות אין חיוב שיהיה 'עמל', אלא מצד 'כירור הרצון'. העמל בתורה הוא כדי להתייש את ישותו של האדם, ולברר את רצונו – שיהיה מחובר אליה ואל נותנה. וכך, הוא יוצא מ'שמד' ל'רצון', ואזי גם קיום המצוות יהיה מתוך רצון. ונלכך נקרא בשם 'חוקה', כי החיבור הוא בעצם, ולא מחמת טעם. וגם נקרא בשם 'הליכה', כי רק ברצון שייך הליכה והתקדמות מדרגה לדרגה, ואכמ"ל.

ואזי, אם הרצון מבורר בשלימות וכראוי – אזי הברית כתיקונה, וכן המלכות. ועל ידי זה הכל מתוקן לסעודה, וכאמור. ולהיפך, אם הרצון פגום, ומתוך כך נעשה 'בחוקתי תמאסו' – דהיינו לא רק אי קיום התורה, אלא מאיסה וכפירה, שזה תוצאה של 'שמד', או מתחיל סדר הקללות והתוכחה.

וכאן נמצא עיקר החידוש. לכאורה, יש בחירה בטוב או ברע, בקיום התורה או הלילה בפריקת עול. אך כל זה רק לכאורה, כי מאחר שמדובר בברית – אי אפשר לבחור אלא בה. או בבחירה לכתחילה לטוב, או על ידי גילוי הברית בדיעבד מתוך הרע.

כי לכאורה כאשר פורקים עול חלילה, אזי כל 'האויבים' הופכים לאוהבים, ואז 'ככל העמים בית ישראל'. אך הנה, המה יוצאים לגלות, וכל התוכחה עוסקת בכך ש'האויבים' ירדפו אותם, או יכלו אותם. והרי לא מדובר באויב פרטי אלא ב'אויב' של עם ישראל, ואם כן מדוע עדיין אויב הוא לישראל. אלא משום שהשכינה נמצאת עמם בגלות, כלומר, הגוי מזהה ביהודי את מה שהוא בעצמו לא זיהה – שיש בו 'חיבור' בעצם למשהו אחר, ולכן ממשיך לשנוא אותו. ומתוך כך, מתגלה בהכרח הברית שיש לנו, ואנו חוזרים משמד לרצון.

סיום הפרשה

ולכן, מיד לאחר סדר התוכחה, באים עוד כמה מצוות. שאינם 'עוד' מצוות – אלא גילוי הרצון. כי כל המצווה של 'ערכין' ושל 'הקדש' – הוא תוצאה של התעוררות אהבה עצומה, שמבעיר את הלב ברצון חזק 'להעניק' כביכול להשם יתברך. ובעצם, הרצון הוא לתת 'נפשות' אלא שאין השם יתברך חפץ בזה, ולכן נותנים 'ערך נפש', או לפחות שאר דברים.

נמצא שמצוות אלו מבטאים את 'הרצון' החזק הטמון בלבו של אדם. והרצון הזה, הוא 'תוצאה' של סדר הברית, הברכות והתוכחות – שכתובים קודם לזה. ולכן, הם נמצאים בסדר הפרשה לאחריו, ובסיומם, נכתב שוב הסיום 'אלה המצוות והחוקים אשר ציוה ה' את משה בהר סיני'.

חזק חזק ונתחזק

ביאורים בספר ליקוטי מוהר"ן, חלק א' תורה ג'

על הפרשה ||| פנינים על פרשת השבוע לאור תורה זו

עמל התורה מביא את כל הברכה והשפע שהוא בחינת ניגון דקדושה

הנה כל הברכות הם בחי' הניגון דקדושה, שהוא בחי' השלום והשלווה והדבקות בד' מתוך יישוב הדעת, וגם השפע הגשמי הוא בבחי' הניגון דקדושה כי הגשמי נמשך מהרוחני כידוע, וזה בחי' אם בחוקותי תלכו' שהוא העמל בתורה, שזה בחי' לימוד התורה שבעל פה שהוא דורש יגיעה רבה (כמבואר בגיטין ס ע"ב וכידוע דברי המדרש תנחומא בפר' נח), ועי"ז הם כל הברכות והשפע כי תיקון הניגון דקדושה תלוי בלימוד תורה שבעל פה כמבואר בפנים.

עבודת היום ||| פנינים על סדר סדר היום לאור תורה זו

פסקי דומרה

ואחר כך מתחילים לומר פסקי דומרה, ששם מורה עליהם שהם זמר שיר וניגון, ובלשון הגמ' (בשבת ק"ח ע"ב) הם מוגדרים כהלל, שעליו אמר רבי יוסי יהא חלקי עם אומרי הלל בכל יום, וכולו סובב והולך על גילוי מלכותו יתברך ועוצם אהבתו לישראל, וכן מודגש כמה פעמים גילוי מלכותו יתברך בעמים שהם בחי' הושך הלילה כי דייקא שם הוא עיקר גילוי מלכותו יתברך, וכפי שמתחילים 'הודו לד' קראו בשמו הודיעו בעמים עלילותיו, 'בעמים' דייקא וכנ"ל, 'שירו לו זמרו לו' וכו', 'בקשו פניו תמיד', כי זה עיקר בחי' הניגון דקדושה ע"י שמחפש תמיד פני ד' שזה הגילוי של תורה שבעל פה בלילה שמוגלה איך בכל הושך ולילה יכולים לזכות לגילוי פני ד' וגילוי מלכותו יתברך, וכן כל הפסקי דומרה הם זמירות ושבחים נפלאים ונוראים שזה בחי' הארת הניגון דקדושה וכו' מוזמור לתודה' שהוא ניגון גבוה מאוד כמובא מוזכרים 'הריעו לד' כל הארץ' שהוא ר"ת הלכה (כמובא בליקו"מ סי' יא), כי זה עיקר השיר והניגון דקדושה דייקא מתוך מה שזוכים לקיום ההלכה הפשוטה ועי"ז מגלים מלכותו יתברך.

קריאת שמע וברכותיה

ואחר כך ממשיכים בברכות קריאת שמע שהם ג"כ שבחים נוראים, וכל זה הוא בחי' הניגון דקדושה [ובפרטות ברכות קרי"ש יש להם בחינה מיוחדת של סמיכת גאולה לתפילה שמעלתו גבוהה מאוד, כי זה בחי' הארה מיוחדת של ניגון דקדושה שהוא בחי' שיר ושבח על הגאולה שע"ז זוכים לתפילה].

ויש לבאר עוד בזה שיש כאן ג' ברכות כנגד ג' בחינות הניגון, כי הניגון מורכב מבחי' קול, ומבחי' דיבור, ומבחי' יחוד הקול והדיבור שמוזה נוצר שלימות הניגון, וכמבואר כ"ז באריכות בדברי מוהר"ן, ומבואר בדבריו שדיבור הוא בחי' לימוד וקיום התורה שבע"פ בפשימות, וקול הוא בחי' ההארה הבאה מלמעלה, ושניהם יחד יוצרים את שלימות הניגון דקדושה.

וזהו בחי' ג' ברכות קריאת שמע, כי ברכת 'יוצר אור' הוא הודאה על האור הבא מלמעלה שהוא בחי' קול, שזהו בחי' הניגון שמאיר בכריאה ע"י המאורות בכל יום, וזה מה שמוזכרים בזה את עניין שירת המלאכים, כ"ז הוא בחי' הקול והניגון דקדושה שבא מלמעלה ואנו מקבלים מזה ג"כ התעוררות בחי' הקול, ואח"כ ברכת 'אהבה רבה' הוא בחי' האתערותא דלתתא מצדנו שאנו מבקשים לזכות ללימוד התורה וקיומה שכ"ז הוא בחי' תיקון הדיבור, בחי' לימוד תורה שבעל פה בלילה וכמבואר בפנים, וברכת 'אמת ויציב' כוללת שני הדברים, כי מצד אחד הוא בחי' הקבלת עול מצדנו, 'אמת ויציב' וכו' 'עלינו ועל דורותינו' וכו', ומצד שני מוזכרים את התגלות אהבתו אלינו שנתגלה ביציאת מצרים שזהו בחי' הניגון המאיר מלמעלה, כי ברכה זו כוללת את בחי' הקול והדיבור יחד שזהו שלימות הניגון וע"כ מעלתה גבוהה מאוד שזה בחי' סמיכת גאולה לתפילה וכנ"ל.

'ואם לא תשמעו לי והלכתם עמי בקרי', זה בחינת הניגון של הסמרא אחרא שהכל כביכול במקרה וכו' ולא מהובר למלכות ד', אוי מתעורר בחי' היפך הברכה כי זה לעומת זה כשם שהניגון דקדושה הוא שורש השפע כך הניגון דסמ"א הוא בחי' יללה ועצבות, אבל אם מתעוררים עי"ז לשוב לד' נמתק הכל וחוזר הכל אל הקדושה.

וכמו"כ הוא בג' פרשיות קריאת שמע [שמכוונות כנגד ג' ברכות קרי"ש כמובא], כי 'שמע ואהבת' הוא בחי' הקבלת עול מצדינו שזה בחי' הדיבור וכנ"ל [והוא כנגד ברכת 'אהבה רבה'], ופר' 'זהיה אם שמוע' הוא בחי' ההתגלות מלמעלה, שהוא השכר אם נשמע אל המצוות והסרון השפע כשהוא להיפך שכ"ז הוא בחי' ההארה של התגלות המלכות מלמעלה שהוא בחי' קול [שהוא כנגד ברכת 'יוצר אור'], ופר' 'ציצית כוללת שניהם כי הציצית הוא בחי' קבלת עול, ויציאת מצרים שמוזכרים הוא בחי' התגלות מלכותו יתברך מלמעלה [והוא כנגד ברכת אמת ויציב].

וכמו"כ שמע וברוך שם הוא בחי' קול ודיבור [וכמובא שהוא כנגד בחי' ז"א ומלכות שהם בחי' קול ודיבור], כי שמע הוא בחי' הקבלת עול שהוא בחי' הדיבור, וברוך שם הוא בחי' גילוי האמת שבאמת לעולם השי"ת גומר תמיד כרצונו והכריאה באה על תיקונה שזה בחי' הארת הקול הבאה מלמעלה וייתכן עוד בבחי' נוספת ששמע הוא בחי' הארת הקול כי הוא בחי' הבהירות שאין עוד מלבדו שזה בחי' הארת הקול דקדושה בבחי' אור יום שהוא בחי' קול, וברוך שם הוא בחי' גילוי כבוד מלכותו יתברך גם במקום החושך וההסתרה, שזה בחי' דיבור, היינו הארת הניגון בתוך בחי' דיבור].

שמו"ע

ואחר כך מתפללים שמו"ע שהוא עיקר גילוי המלכות כפשוטו, וגם בזה מתחילים בשבחו של מקום שהוא בחי' הניגון דקדושה ואח"כ בקשת צרכיו שע"י הבקשה על כל דבר הוא גילוי מלכותו יתברך [כדומה לבחי' קיום התורה שבעל פה], וכן מאריכים הרבה בבקשה על הגאולה שאז יהיה גילוי מלכותו יתברך בשלימות וממילא יאיר הניגון דקדושה בשלימות וכמבואר בפנים, ומסיימים בג' אחרונות שהם ברכות של ריצוי שכ"ז הוא בחי' שלימות הארת הניגון דקדושה [שזה בחי' באור פניך שמוזכרים בשם שלום].

סיום התפילה

ואחר כך אומרים תהלה לדוד שהוא עיקר הפסקי דומרה, כי הוא התמצית ועיקר הארת הניגון דקדושה, וסומכים לזה קדושה דסדרא שהוא גילוי מלכותו יתברך שמאיר בעולם שזה ג"כ בחי' שלימות הארת הניגון דקדושה [והוא מאיר מתוך פסקי התורה, וע"כ יש בו חשיבות מיוחדת, כי עיקר הניגון מאיר דייקא מתוך לימוד התורה וכמובן בפנים].

ואח"כ שיר של יום להמשיך את השיר והניגון דקדושה משבת לכל ימות השבוע, ואח"כ קמורת שזה בחי' הגילוי של מלכות ד' גם מתוך החושך וההסתרה, שזה בחי' קמורת [וזה כדי לתת לנו כח לכל היום לידע שאנו עוסקים כל הזמן בגילוי המלכות דקדושה], ומסיימים בעלינו לשבח שזה עיקר השיר והניגון דקדושה שמלווה אותנו לכל היום, כי עלינו לשבח ולשמוח מאוד על נועם הלקנו שלא עשנו כגויי הארצות רק אנהנו כורעים ומשתחיים וכו' וע"כ

אנו מקיים לגילוי מלכותו יתברך בשלימות במהרה בימינו שאז יאיר הניגון דקדושה בשלימות מחמת שיאיר הדעת וכמבואר בפנים.

תפילת מנחה

אמרו חז"ל לעולם יהא זהיר אדם בתפילת המנחה, ועפ"י דברי רבינו במאמר זה יתבאר העניין היטב כי מעלת תפילת המנחה גדולה מאוד מחמת שהאדם כבר בתוך היום ועוסק במשא ומתן וכיוצ"ב שכ"ז הוא בחי' הניגון שמעורב מאוירא דהאי עלמא, וכשאדם מתנתק מכל זה ובא להתפלל ולגלות מלכותו יתברך הוא חביב מאוד.

ומחמת שהאדם טרוד אין מאריכים בתפילה רק תהלה לודו שהוא יסוד השיר והניגון דקדושה, ותפילת שמו"ע שהוא עיקר גילוי מלכותו יתברך, ומסיימים בעלינו לשבח שהוא כללות הניגון דקדושה וכנ"ל.

תפילת ערבית

הנה בלילה הוא עיקר התגברות הניגון דסמרא אחרא שזה בחי' הצפרים שבקליפה וכמובן בפנים, וע"כ אז עוסקים ביותר בתיקון הניגון ע"י לימוד תורה שבעל פה וכמבואר בפנים, ועל כן כל תפילת מעריב סובב והולך על עניין זה של הארת הניגון דקדושה בתוך החושך ואפילה, שזה בחי' ברכת המעריב ערבים, שמודיים להשי"ת על כל הערבים והחשכויות, כי אנו יודעים שבוה הוא 'פותח שערים' כי דייקא החושך והלילה הוא הכלי לקבל את אור הניגון דקדושה, וכן כל הברכה סובבת והולכת על חשכות הלילה שהיא לטובה, וכן ברכת אהבת עולם הוא בחי' הארת הניגון גם בתוך החושך, בבחי' אהבת עולם, היינו לעולם ועד אף בעת החושך, כי אנו יודעים שהשי"ת נתן לנו תורה ומצוות לגלות מלכותו יתברך בכל רגע ורגע, וזה בחי' ואהבתך אל תסיר ממנו לעולמים, שאנו מבקשים שנזכה לידע תמיד אהבתו יתברך אלינו שהוא בחי' הארת הניגון דקדושה, ואף בכל החשכות והקטנות לא נמעה ח"ו בניגון של הסמרא אחרא שהוא בחי' כבידות והרגשת ריחוק מהשי"ת, ואח"כ קרייש של ערבית שהוא קבלת עול דייקא בעת החושך, וכן ברכת אמת ואמונה סובב והולך על ה'אמונה' שהשי"ת שומר עלינו בעת הגלות (וכמבואר ברש"י ברכות יב ע"א) שזה בחי' הארת הניגון דקדושה בתוך הגלות, ואח"כ שמו"ע שהוא עיקר גילוי מלכותו יתברך ועלינו לשבח שהוא כללות הארת הניגון דקדושה וכנ"ל.

וע"כ תפילת ערבית רשות, כי עיקר תפילת ערבית עניינה בבחי' אתערותא דלתתא להתעורר מצדנו לגלות מלכותו יתברך אף בעת חשכות הלילה [שע"ז] בונים את הכלי לקבל את הארת הקול בתוך הדיבור שע"ז מאיר הארת הניגון דקדושה, וע"כ אי אפשר לחייב בזה כי אדרבא העיקר הוא שיהא דבר זה מצדנו, אלא שקיבלוהו עליהם ישראל כחובה, כי באמת תיקון זה מוכרח הוא אלא שזה צריך לבוא מצדנו וזה מה שישאל קיבלוהו מעצמם כחובה שע"ז הוא בבחי' אתערותא דלתתא מצדנו וע"ז הוא בבחי' תיקון הדיבור שהוא הכלי להארת הקול וכנ"ל.

תפילת שבת

הנה בשבת מאירה הארה מעין דלעתיה, וע"כ מאיר בשבת הארת הניגון דקדושה מעין מה שיהא לעתיד שאז תתעלה מלכות דקדושה ויהיה הניגון בדעת ובשכל בבחי' 'זמרו משכיל' וכמבואר בפנים, וע"כ בשבת מרבים מאוד בזמירות ושירות ותשבחות, הן בפסוקי דזמרה, והן בזמורי קבלת שבת שכולם סובכים והולכים על השיר שיתער לעתיד בעת שיתגלה כבוד מלכותו יתברך ואמנם מהגשימים שעיקר השיר מתגלה בתוך בחי' החושך, שזה בחי' כל העמים שגם הם מצטרפים לשיר, וזה מה שאומרים בתחילה 'ואומר עם תועי לבב הם והם לא ידעו דרכי', כי הם רצו לבוא מיד לניגון דקדושה שהוא בחי' הכניסה לארץ ישראל, אבל באמת אין דרך להגיע לשלימות הניגון דקדושה רק ע"י תיקון הדיבור שזה היו ישראל צריכים לתקן בהליכתם במדבר שהיה מקום נחש שרף ועקרב ושם דייקא לגלות מלכות ד' וע"ז יזכו להיכנס לארץ ישראל ששם מאירה בשלימות הארת הניגון דקדושה, אבל הם לא ידעו דרכי וע"כ לא יוכלו לבוא אל המנוחה, וכן בהמשך אומרים 'אתה עניתם' וכו' 'בעמוד ענן ידבר אליהם', כי עיקר הארת הקול הוא דייקא מתוך עמוד ענן שהוא בחי' ההסתרה והחושך שהוא הכלי כדי לקבל את הארת האור והניגון דקדושה.

תפילות ראש חודש

הנה בראש חודש הוא בחי' תיקון ועליית המלכות שהיא בחי' הלבנה כידוע, וע"כ מתעורר אז ביותר הארת הניגון דקדושה ועל כן אומרים הלל שהוא בחי' שיר וניגון דקדושה וכולו סובב והולך על התגלות מלכותו יתברך והשמחה במה שאנו עבדי ד' שזה עיקר השיר והניגון דקדושה, ומוזכרים מה שבעת יציאת ישראל ממצרים האיר כ"כ השיר והניגון דקדושה עד שכל העולם כולו נתעורר בבחי' שיר וניגון וריקוד בבחי' 'הים ראה ויגוס' וכו' 'ההרים רקדו כאילים', וכל ההלל סובב והולך על עוצם שמחתנו בהשי"ת ששומע תפלתנו ומרבה חסדיו עמנו ומדגישים שהוא דייקא מתוך הקטנות והחושך בבחי' 'מן המצר' וכו' [וכן בתחילת ההלל 'מקימי מעפר דל' וכו'], כי דייקא מתוך החשכות והקטנות זוכים להארת השיר והניגון דקדושה, וזהו 'כל גויים סכבוני בשם ד' כי אמילם', כי הגויים מנסים להחליש דעתי בניגון דסמ"א של הרגשת הכבדות והריחוק מהשי"ת, אבל אני מכירתם בזה שאני מבין שאני מוגלה שם ד' ומלכותו דייקא במקום החושך והסתרה הזאת, וזהו 'אבן מאסו הכונים היתה לראש פינה', כי דייקא החושך והלילה שמאסו בו הכונים בניינו של עולם, באמת זהו ראש פינה כי זה היסוד והכלי לקבל הארת הניגון דקדושה, וכן אומרים 'ברכי נפשי' שהוא הניגון של הבריאה כולה שמנגנת לכבוד ד'.

והנה ההלל דר"ה הוא מנהג ישראל כי הוא בחי' אתערותא דלתתא שנצרך בשביל תיקון המלכות, שהוא בחי' תיקון הדיבור שע"ז זוכים להארת הקול בדיבור, ואולי יש להמתיק בזה קצת מה שקוראים בראש חודש את התמיד שבכל יום ואת שבת ואת ראש חודש, ולכאן העיקר הוא קריאת ר"ה ולמה קוראים את כל זה, אלא שבראש חודש עוסקים בתיקון המלכות על ידינו בבחי' אתערותא דלתתא, והעיקר הוא בחי' תיקון הדיבור שהוא בחי' קיום התורה בפשימות, שזה בחי' לימוד תורה שבעל פה בלילה, וזה בחי' התמיד שהוא העבודה התמידית שבכל יום שכ"ז הוא בחי' תיקון הדיבור, וזה בחי' שבת שהוא הארת הקול בדיבור, וכ"ז אנו מתקנים בר"ה כדי לפעול בחי' תיקון המלכות שע"ז יאיר אור הניגון דקדושה בשלימות.

הערות וביאורים \\ פניני הערות וביאורים לפי סדר מהלך התורה

נמשך עליו חוט של חסד שלא יזיק לו המחשבה הנ"ל [ובפשטות הלשון ניתן להבין שהכוונה שאע"פ שלומד שלא לשמה אעפ"כ מועיל לו, וכן כתב בפרפראות שלכאן כך משמע, אבל לבסוף מסיק שהכוונה שהחוט של חסד מגן ומצילו ממהשבת שלא לשמה ומביא שכן הוא הלשון בליקוטי עצות תלמוד תורה אות ז, וכן הוא ג"כ בדברי מוהרנ"ת בתחילת הלכות אפטרופוס ה"ג כשמעתיק את התורה בקיצור, מבואר שהכוונה שהחוט של חסד מגן עליו שיזכה ללמוד לשמה, ובהמשך בביאור המאמר רכב"ח יתבאר עניין זה].

אך כְּשֶׁלֹמֶד שְׂאֵל לְשִׁמְהָ, הֵינּוּ בְּשִׁבְלֵי שְׂתִיקָרָא רַבִּי, הַלְמוּד אֵינּוּ בְּחִשְׁבוֹת כָּל בְּרָיָה. וְכִשְׁלֹמֶד בְּלִילָה, הוּמָּ שֶׁל חֶסֶד נִמְשָׁךְ עָלָיו וּמִגֵּן עָלָיו שְׂאֵל יִזְיֵק לוֹ הַמְּחִשְׁבָה הַנִּזְלָה:

עניין הלימוד בלילה

בוה בא רבינו לבאר מה שהזכיר קודם שעיקר העצה הוא לימוד תורה שבעל פה 'בלילה' ומבאר שזה משום שעיקר התיקון הוא ע"י שלומד לשמה אבל כשלומד שלא לשמה אין הלימוד בחשיבות כל כך, אבל כשלומד בלילה

ובפשטות מתבאר בזה בפירושו שהתיקון הוא ע"י עצם לימוד התורה שבעל פה, ועניין הלילה אינו מחמת עצם התיקון, אלא שבשביל התיקון נצרך לימוד לשמה, ובלילה הוא מסוגל לזה וכן מפורש בספר באבי הנחל, אמנם מלשון רבינו שהתיקון הוא ע"י לימוד תורה שבעל פה בלילה משמע לכא"ו שיש כאן דבר מהותי בלילה, אמנם באמת מדקדוק לשון רבינו מתבאר לכא"ו שיעיקר בחי' הלילה שמוכיר בתחילה הוא מה שהתורה שבעל פה היא בחינת לילה, בבחינת 'במחשכים הושיבני', כי אכן עיקר תיקון הניגון הוא דייקא כשהוא מאיר בתוך החשכות ובתוך הלילה, וע"כ עיקר התיקון הוא בתורה שבעל פה שהוא בחי' לילה, ובפרטות בלילה שאז הוא עיקר התגברות החושך ואז מסוגל ביותר להמתיק את החושך וכי חושך הלילה הוא בחי' התגברות הניגון של הסטרא אחרא שיעיקר שליטתם בלילה כפי שמביא רבינו מהוהרר שאז מתגברים הצפרים שבהם יוקשים בני האדם, אבל מה שמוכיר רבינו את לימוד התורה בלילה הוא באמת בעיקר כלפי עניין הלשמה שמאיר אז בבחי' החוט של חסד.

וזה מה שמביא רבינו את המובא במדרש שביום למד משה תורה שבכתב ובלילה תורה שבעל פה, ולכא"ו למה לא הביא רק את הפסוק 'במחשכים הושיבני' שבזה מובא שבה' תלמוד בכלי הוא בחי' לילה וחושך, אלא שמביא בזה שגם בחינת ה"זמן של הלילה" הוא בחינת "לימוד התורה שבעל פה" כפי שרואים אצל משה רבינו שבזה "ראה וידע" מתי הוא לילה, ומובן בזה שזה מהות בחינת הזמן של הלילה, וע"כ לימוד התורה שבעל פה זה עצמו בחי' לימוד בלילה, ובלילה יש כאן את שני הדברים יחד [נמצא שיש בזה שני דברים כלפי בחי' הלילה ודו"ק].

וְאִיתָא בְּכַתְבֵי הָאֲרָ"י דְּלִי, כִּי צִפְרִים שְׂפִקְלָפָה חָם מוֹחִין שְׂפִמְלִכּוֹת דְּקָלָפָה, וְהַשְׁתֵּי צִפְרִים חֵיוֹת טְהוֹרוֹת, חָם בְּנִין הַמְּלַכּוֹת דְּקָלָפָה. לְפִיקְדָּה נְשִׁתְפַח דְּוֹד לְפָנֵי שְׂאוּל (שְׂמוּאֵל א ט"ז): "וַיִּוְדַע נָגִד", כִּי הַנְּגִינָה הִיא בְּנִין הַמְּלַכּוֹת, לְכַד רְאוּי הִיא לְמַלְכּוֹת. וְזֶה שְׂכֵתוֹב אֶצְלוֹ (תְּהִלִּים ע"ח): "מֵאַחַר עֲלוֹת הַבְּיָאוֹ", חֵיוֹת מֵאַחַר הַמִּינִיקוֹת, חֵיוֹת נְצַח וְהוֹד. כִּי חָם מְנִיקִין לְנִבְיָאִים, וְחָם בְּנִין הַמְּלַכּוֹת.

משמעות העניין שהצפרים דקדושה הם בניין המלכות והצפרים דקליפה הם מוחין דמלכות דקליפה

לכאורה צריך להבין מפני מה מביא את דברי האריז"ל האלו, ובפרט שברוך כלל אין דרכו להביא את פרטות הדברים שמתבארים בדברי האריז"ל רק את כללות הדברים, ובפרט שלכא"ו בשביל ביאור העניין הזה אינו נצרך הפרטים האלו, וצ"ב.

ויתכן שבה ללמדנו בזה יסוד גדול בכללות העניין והוא מה שנתבאר לעיל, שבאמת כולם מחפשים חיות, גם אלו שעוסקים בניגון דקדושה וגם אלו שעוסקים בניגון של הסטרא אחרא, כולם בעצם מחפשים חיות, אלא שההבדל ביניהם שהניגון דקדושה הוא לא חיות בלבד, שזה בחי' קול בלי דיבור, אלא יש לו יסוד ובסיס איתן של בחי' הדיבור, שהוא בחי' לימוד וקיום התורה שבעל פה שהוא בחי' גילוי מלכות ד' בכל מקום ובכל זמן, ואז מאיר הארת הקול בתוך הדיבור, כי שמה בזה עצמו שזוכה לגלות מלכות ד' ואז זוכה להארת הניגון דקדושה, אבל הרשעים שנמשכים אחר הניגון של הסטרא אחרא הוא מחמת שרוצים לקבל את החיות מיד, אף שלא הכינו את הכלים לזה, ויש להם רק בחינת קול בלי דיבור שהוא בחי' מוחין וחיות בלי כלי ויסוד לזה, וממילא אין לזה אחיזה וקיום, ואדרבא באים ע"י לנפילה גדולה כי אינם יכולים בלי חיות ומחפשים חיות כזה שיביא להם חיות בלי שום יגיעה שזהו בחי' הניגון דסטרא אחרא שתחילתו דמיון של חיות ומתיקות ובסוף רואים שכולו יללה ועצבות וכפי שנתבאר כל זה לעיל מתוך דברי מוהרנ"ת בהל' אפטרופוס ה"ג אות ה'.

ועל פי זה יומתק היטב מה שמביא בזה רבינו את דברי האריז"ל הנ"ל, שבזה בא ללמדנו את העניין הנ"ל, כי הניגון דקדושה הוא "בניין המלכות" כי הוא בדרך של בניין עם בסיס והיוזק וקיום ע"י הכנת הכלי של בחי' הדיבור שבזה מאיר בחי' הקול, אבל הניגון של הסטרא אחרא הוא בחי' "מוחין

דקליפה" כי הוא מוחין לבד בלי בחי' "בניין" כי אין לו כלי, ומחמת זה עצמו הוא בחי' סטרא אחרא.

זה עצמו הטעם שאפשר להעלות את הניגון שמאחורי הקדושה

ואולי זה מה שסומך לזה את מה שדוד היה ראוי למלכות כי היה בבחי' וידע נגן וכתוב ביה מאחר עלות, והיינו שהיה יודע להעלות גם את הנגינה שאחורי הקדושה, וכמבואר בסוף המאמר, ובפשטות עיקר מה שמביא כאן עניין זה הוא כלפי להביא שהנגינה היא בחינת בניין המלכות ועל כן דוד המלך שהיה יודע נגן הוא ראוי למלכות, ואגב זה הביא את העניין שהיה יכול להעלות את אחורי הקדושה שהוא הניגון של הסטרא אחרא, אבל על פי הנ"ל יש להמתיק יותר כי זה עצמו העניין שיכולים להעלות את הניגון דסטרא אחרא, כי אין זה רע גמור, אלא עיקר עניינו הוא מה שאין כלי לאור, ועל כן מי שמכין כלים בשלימות, עד שבנה את בניין המלכות בשלימות, הוא יכול ליקח גם את בחי' הניגון דסטרא אחרא שהוא בחי' אור בלי כלי וכפי שמבואר בספר מי הנחל שע"י לימוד התורה שבעל פה בלילה ולשמה זוכים להעלות הניגון שמאחורי הקדושה, היינו שגם ע"יז יוכל להתקרב להשי"ת, כי הנגינה דקדושה בעצם טבעה מקרבת את האדם להשי"ת שזה בחי' רוח נבואה, שהוא רוח של התקרבות להשי"ת, שזה מש"כ רבינו ז"ל בתחילת המאמר שכששומע נגינה דקדושה "טוב לו" היינו שזוכה לאור של התקרבות להשי"ת, אבל הנגינה של הסטרא אחרא בטבעה מרחיקה את האדם מהשי"ת כי אין לה את הכח הזה של הרוח נבואה, ואדרבא היא בחינת יללה ועצבות, אבל כשיש לאדם תיקון הכלים באופן מושלם מאוד ע"י לימוד התורה שבעל פה, ע"יז יכול להתקרב להשי"ת גם מהניגון של הסטרא אחרא ולהעלות גם את זה לבוא מזה להתקרבות להשי"ת יעו"ש, והיינו כנ"ל כי באמת יש שם אור אלא שהוא אור בלי כלי וע"כ כשהכין כלי מושלם יוכל להכניס גם את האור הזה שאין לו כלי, ולכן הביא רבינו ז"ל את עניין זה של תיקון הניגון של אחורי הקדושה דייקא כאן שמביא את עניין זה שהניגון דסטרא אחרא הוא בחי' מוחין, היינו מוחין בלי בניין, והניגון דקדושה הוא בחינת "בניין" היינו אור עם כלי, כי זה עצמו הביאור למה שיכולים להעלות את הניגון שמאחורי הקדושה ודו"ק.

וְזֶה שְׂאֵמַר רַבֵּה פֶרַח בֶּרַח הָהָה: לְדִידֵי חַיִּי לִי הִיא אֶקְרוּקְתָא. וַיִּפְרֵשׁ רִשְׁבִּי"ם: צִפְרֵדָּע, חֵיוֹת צִפּוֹר דְּעָה. דְּחַיִּי כִּי אֶקְרָא דְּהַגְרוּנִיא. מְלִשׁוֹן קְרָא בְּגְרוּן (ישעיהו נ"ח) חֵיוֹת שֶׁהַנְּגִינָה נִמְשַׁכֶּת מִמֶּנּוּ.

אם הנגינה נמשכת מהצפרים או מהצפרדע

הנה לעיל נתבאר שהנגינה נמשכת מהצפרים, וכאן מוזכר רבינו צפרדע, וצ"ע שהרי לכא"ו צפרדע וצפור אינם אותו דבר, ואמנם צפרדע הוא ציפור דעה, אבל אינו ממש צפור ואינו כשר למצורע, ואולי השורש של הצפרים הוא בצפרדע, וייתכן עוד שהיא בבחי' ראש לצפרים ונאע"פ שהיא טמאה והצפרים הם טהורות, מ"מ ייתכן שהיא חשובה יותר וכע"ז מצינו שאריה הוא מלך החיות והוא במרכבה אע"פ שהוא טמא ויש חיות טהורות, וכיצ"ב נשר הוא טמא והוא במרכבה, וכפי הנראה יש בזה סוד במה שבהשתלשלותו אח"כ הוא טמא, ואולי מחמת גאוותו וגסותו מחמת זה עצמו הוא טמא אבל למעלה הוא בטל לרשו, וצ"ע, עכ"פ למדנו מזה שאין הדבר תלוי הא כהא וא"כ ייתכן שהצפרדע היא בחינת ראש לצפרים שהרי היא ציפור דעה, וצ"ע, ויש לזה מיוע קצת מהמובא בריש פרק שירה 'בשעה שסיים דוד המלך ע"ה ספר תהלים וזה דעתו עליו ואמר לפני הקדוש ברוך הוא כלום יש בריה שבראת בעולמך שאומרת שירות ותשבחות יותר ממני באותה שעה נודמנה לו צפרדע אחת ואמרה לו דוד אל תזוה דעתך עליך ואני אומרת שירות ותשבחות יותר ממך ולא עוד אלא שכל שירה שאני אומרת ממשלת עליה שלשת אלפים משלים, ומבואר שהצפרדע עוסקת הרבה מאוד בשיר וניגון דקדושה וא"כ בוודאי מסתבר שהיא בחי' ראש לצפרים שהם בחי' הניגון דקדושה ויש לציין עוד שבהמשך שם מובא שאמרה לו 'ולא עוד אלא שאני עוסקת במצוה גדולה, וזו היא המצוה שאני עוסקת בה יש בשפת הים מין אחד שאין פרנסתו כי אם מן המים ובשעה שהוא רעב נוטלני ואוכלני זו היא המצוה, לקיים מה שנאמר אם רעב שונאך האכילהו להם ואם צמא השקהו מים כי גחלים אתה הותה על

ראשו וה' ישלם לך אל תקרי ישלם אלא ישלימו לך, מבואר שהיא עוסקת בחסד, וזה נפלא מאוד על פי המבואר בהמשך שהעסק בחסד ממשיך בחי' הומו של חסד שע"י"ז הוא שלימות תיקון הניגון דקדושה.

וייתכן להמתיק עוד שעיקר עניין הניגון מתייחס לצפרדעי, כיון ששלימות הניגון הוא דווקא כשהוא בדעה והשכל וכמבואר בהמשך שזה בחי' זמרו משכיל שיהיה לעתיד לבוא, כי עיקר השיר והניגון דקדושה הוא מתוך דעת ששמה על גילוי מלכות ד' בעולם, שזה ניגון מתוך דעת, אבל כששמה ואינו יודע על מה הוא שמה זהו בחי' ניגון דסטרא אחרא שזה בחי' אור בלי כלי נוי"עו' בלשון רבינו בספרו"מ מעשה יב מעניין המעות של הכת של שמה ששמהים ואין יודעים על מה שמהים והיינו כנ"ל, ולכן הניגון מתייחס לצפרדעי, אבל המצורע שהוא צריך תיקון, עיקר התיקון שהוא צריך הוא בניגון עצמו, היינו בקול שמנהיג את הדיבור, כי הוא דיבר לפי הניגון הרע שע"י"ז רואה את החסרונות, ועיקר תיקונו שיראה להכניס בדיבורו את הקול שהוא הארת הניגון דקדושה, א"כ אין מדברים שם על כללות הניגון דקדושה רק על ההארת הניגון דקדושה שמאיר בדיבורו שע"י"ז ידבר רק טוב ולא ידבר רע ח"ו, ע"כ מביא ציפאים שהם בחי' "קול", כי עיקר התיקון שלו הוא בבחינת הקול דקדושה שחסר לו, משא"כ כשמדברים על ה"ניגון" בכללותו יותר מדוייק להזכיר צפרדעי, ועל פי זה נראה קצת, ואכתי צ"ע.

וְאֶקְרָא דְהַגְרוּנִיָּא בְּמַה הָיִי שְׁתִּין בְּתִי. הֵינּוּ עַל יְדֵי מַה תִּתְּקֵן בְּחִינַת קְרָא בְּגִירוּן? עַל יְדֵי שְׁתִּין בְּתִי, הֵינּוּ עַל יְדֵי שְׁתִּין מִסְכָּתוֹת, וּפְרָשׁ רַשְׁבִּי"ם: תְּלַמְדוּא קְאָמַר לָהּ, הֵינּוּ שְׁיִלְמַד תְּלַמְדוּ.

מהו הלימוד שצריך ללמוד בלילה

הנה ממה שהזכיר כאן ששים מסכתות, אע"פ שאין על כל המסכתות גמ', משמע שגם משניות הם בכלל התיקון הזה, כ"כ הפרפראות וז"ל זהתיקון הוא וכו' על ידי שילמוד בלילה תורה שבעל פה וכו' היינו על ידי שילמוד ששה סדרים יתקן השית עיוקאין וכו' וכן אחר כך מבואר שם שיתין בתי היינו שיתין מסכתות וכבר ידוע שאין גמרא על כל השיתין מסכתות מזה נראה שהתחלת התיקון על ידי לימוד ששה סדרי משנה שהם עיקר תורה שבעל פה, שהוא בחי' לילה והוא בחינת (פתח אליהו) 'מלכות פה ותורה שבעל פה קרינן לה' רק מחמת שעיקר שלימות לימוד המשנה הוא על ידי גמרא כמאמר רז"ל (בבא מציעא ל"ג) גמרא אין לך מדה טובה הימנה, על כן עיקר השלימות הוא שילמוד המשנה עם פירוש הגמרא בלילה.

והנה בביאור הליקוטאים כתב 'לעובדא ולמעשה מבואר מדבריו הקדושים, אשר שמעתי מאבי ז"ל, שהיתה כונת אדמו"ר ז"ל, שיהיה עיקר הלימוד, כבירור הלכה מתורה שבעל פה, ובלימוד הנסתר והפנימיות, יעו"ש עוד.

ולפ"ר יל"ע דא"כ יוצא שבכל לימוד שאדם לומד מתקיים עניין זה, משניות, גמרא, לימוד הפוסקים, פנימיות התורה, וא"כ הרי זה כמעט כל התורה (חוץ ממקרא שבלא"ה אין לומדים בלילה, ומדרש, ואולי מדרש הוא בכלל פנימיות התורה), ואולי אה"נ כי העיקר הוא "תורה שבעל פה", וייתכן עוד שהעיקר תלוי בכוננה שילמד לשם התיקון הזה.

אמנם יש להמתיק בזה יותר שעיקר הנקודה הוא ה"בירור והגילוי מתוך החושך", ובוה עצמו יש שלבים, כי ההתחלה היא המשניות, ואח"כ הגמ' שהוא יותר בירור, ואח"כ בירור ההלכות מתוך הגמ', ועד פנימיות התורה שהוא העצות למעשה בכל פרט מעבודת ה' שיוצא מתוך התורה שבעל פה, כך שזה שלבים, וזה גופא הנקודה להתקדם בשלבים אלו ולבוא מתוך "השכנת הלילה" ל"אור ובירור" וככל שמתקדם בזה יותר כך זוכה להארת הניגון מתוך חושך הלילה וק"ל.

אֵתָא תַּנְיָנָא בְּלַעָה. וּפְרָשׁ רַשִׁי: רַבָּה קְאָמַר לָהּ, הֵינּוּ עַל יְדֵי שְׁיִלְמַד שְׁלֵא לְשִׁמְהָ וּבְלַע אֹתָהּ הִנְחָשׁ. וְזֶה שְׁפָרְשׁ רַשְׁבִּי"ם, רַבָּה קְאָמַר לָהּ, הֵינּוּ עַל יְדֵי שְׁיִלְמַד בְּשִׁבְלֵי שְׁיִתְקַרָּא רַבִּי. אֵתָא פּוֹשְׁקִנְצָא. וּפְרָשׁ רַשְׁבִּי"ם: עוֹרֵב, הֵינּוּ עַל יְדֵי שְׁיִלְמַד בְּלִילָה, מְלֻשׁוֹן עֲרִבִית וּבְלַעָה הֵינּוּ וּמִגֵּן עָלָיו מִן הַנְּחָשׁ הַנְּזַכָּר לְעֵיל.

הנה מהלשון הוה משמע שהוא לומד שלא לשמה בשביל שיתקרא רבי, והלימוד בלילה מגן עליו שלא יבלענה הנחש, ומשמע שהכוונה שאע"פ שמכוון בשביל שיתקרא רבי מ"מ לא יבלענה הנחש, אמנם בליקוטי עצות ובליקוטי הלכות מבואר שהחוט של חסד מגן שלא יבוא למחשבה של שלא לשמה וכנ"ל.

וכתב הפרפראות לבאר בזה דבר נפלא מאוד וז"ל [לאחר שהאריך בעוד כמה הערות בזה] 'על כן נראה לקרב הדבר אל השכל קצת, ובוה מיושב הכל ושני הפירושים הנ"ל יעלו בקנה אחד לפי זה כי כמו שבכלל עבודת ה' יש דברים שהם חובה ומצוה, ויש דברים שאינם חובה ומצוה רק שהם היותר ורשות לעשות, ויש דברים שהם איסור לעשותן כי הם מבחינת הקליפות הטמאות לגמרי ובחינת רשות והיתר הוא בחינת קליפת נגה שלפעמים נכללת בקדושה ולפעמים בסטרא אחרא ומצוה הוא בחינת הקדושה לגמרי כמו כן יש בחינות כאלו בלימוד התורה, הלימוד לשמה ממש הוא חובה ומצוה והוא תכלית שלימות הקדושה הלימוד שלא לשמה ממש רק לקנטר שלא על מנת לקיים ולעשות כלל, זה מבחינת האיסור וקליפות טמאות לגמרי, ועל זה אמרו (שמות רבה ז) מוטב לו שנהפך שלייתו על פניו ועוד כיוצא, וזה הלימוד שהוא על מנת לעשות ולקיים רק שמכוון להנאתו גם כן קצת בשביל שיתקרי רבי זהו מבחינת נגה ולפעמים בא על ידי זה לבחינת הלימוד שלא לשמה לגמרי שזה בחינת נגה הנכלל בסטרא אחרא חס ושלום, ולפעמים נכללת בקדושה כי בא על ידי זה אחר כך לבחינת הלימוד לשמה ממש, בבחינת שמתוך שלא לשמה בא לשמה ומחמת שאי אפשר להשיג תיכף בהתחלת הלימוד מדריגת בחינת הלימוד לשמה ממש, על כן התירו רז"ל ואמרו (פסחים ג:) לעולם יעסק אדם וכו' שמתוך שלא לשמה בא לשמה היינו מאחר שלומד על מנת לקיים אם כן יודע שעיקר הלימוד צריך להיות רק לשמה לגמרי רק שאי אפשר לו עדיין לזכות לזה בשלימות בתחלת הלימוד, על כן התירו לו לעת עתה ללמוד כך ומתוך שלא לשמה בא לשמה.

וְסִלְקֵי יְתִיב בְּאֵילָנָא. פְּרַשׁ הַמַּהֲרָשׁ"א, שְׁהוּא בְּחִינַת אֲבִרְהָם, שְׁכַתוּב אֲצִלּוֹ (בְּרֵאשִׁית כ"א): 'וַיֵּטֵעַ אֲשֵׁל' שְׁהוּא בְּחִינַת חֶסֶד, הֵינּוּ שְׁהַחֲוֵט שֶׁל חֶסֶד שְׁנִמְשָׁה עָלָיו מִגֵּן עָלָיו מִן הַנְּחָשׁ הַנְּזַכָּר. תָּא חֲזֵי בְּמַה נְפִישׁ חֵילִיה דְּאֵילָנָא. הֵינּוּ שְׁרַבָּה מִתְמַיָּה אֵת עֲצָמוֹ, שְׁכַל כֶּף גְּבֵר עָלִינוּ חֶסְדוֹ, שְׁאֲפִלוּ עַל דָּהּ יְכוּל לְהִגָּן.

התיקון שע"י עשיית חסד והחוט של חסד שע"י הלימוד בלילה

הנה רבינו מביא בזה את דברי המהרש"א שהכוונה לבחי' חסד דאברהם, ומשמע שהכוונה לחסד כפשוטו וכפי שמביא בזה רבינו את הפסוק ויטע אשל [שעל שם זה נזכר כן אילן בספור] וא"כ משמע מזה לכאור' שגם העסק בחסד כפשוטו מסוגל לעניין זה של המשכת החוט של חסד להינצל מהנחש שלא יבלע את התורה ע"י מחשבת שלא לשמה.

ויש להמתיק בזה כי עיקר השלא לשמה הוא מה שהאדם הושב על עצמו, בבחי' שיקראוני רבי [היפך בחי' מלכות דקדושה שהוא בחי' גילוי מלכות ד', רק לוקח בחי' מלכות לעצמו, וכמבואר בביאור הליקוטאים], ועל כן כשהושב האדם על השני ועוסק בחסד בזה הוא יוצא מעצמו וע"י"ז יכול יותר בקל לזכות ללימוד לשמה, [וייתכן עוד שזה עצמו העניין כמה שבלימוד התורה בלילה מאיר החוט של חסד, כי הלילה הוא בחי' חושך וקטנות, ואז אין לאדם כ"כ כבוד מהלימוד, ואדרבא הוא יגיעה ומאמץ מיוחד לנדד שינה מעיניו, וע"כ עיקר הכח לעסוק בתורה אז הוא דייקא ע"י מה שמתכוונן כמה שהוא נחת רוח להשי"ת ומגלה בזה מלכות ד', וע"כ מסוגל ע"י"ז ביותר לבוא למחשבת לשמה ועכ"פ להינצל שלא ליפול לשלא לשמה הגמור וכנ"ל].

ובעיקר העניין של מחשבת הלשמה יש להמתיק ולבאר שזה עצמו בחי' הארת הקול בדיבור שהוא בחי' שלימות הניגון, כי לימוד התורה עצמו הוא בחי' הדיבור, והמחשבה של לשמה שהוא המחשבה על כבוד ד' שמתעלה ע"י הלימוד הוה הוא בחי' הנפש שמאיר בבחי' גוף הלימוד, שזה בחי' קול המאיר בדיבור, וגם באמת זה מה שנותן לאדם את החיות והשמה בעת לימודו,

ובפרט כשהוא בחושך וקטנות, וע"כ מובן שהוא ממש בחי' הקול שמאיר בתוך הדיבור וכנ"ל.

יִבְזָה וְיִתְיַשֵּׁב הַסְּמִיכוֹת שֶׁל הַמְּשֻׁנָּה (אֲבוֹת פָּרָק א): 'עֲשֵׂה לָךְ רֵב, וְקַנְה לָךְ חֵבֵר, וְהָיוּ דָן אֶת כָּל הָאָדָם לְכַף זְכוּתוֹ. כִּי עַל יְדֵי שְׂשׂוּמַע הַנְּגִינָה בְּנִל, הוּא מִתְקַן בְּגִין הַמְּלָכוֹת שְׁלוֹ, וְזֶה 'עֲשֵׂה לָךְ רֵב, הֵינְנוּ שִׁיתָקֵן בְּחֵינֵת מְלָכוֹת, וְזֶה עַל יְדֵי 'קַנְה לָךְ חֵבֵר, הֵינְנוּ עַל יְדֵי קַנְה, שְׁחָקוּל יוֹצֵא מִמֶּנּוּ. שְׂמַחְבֵּר הַשְּׂנִי כְּרוֹבִים לְהָיִית פָּנִים בְּפָנִים "בְּמַעַר אִישׁ וְלֹאִיּוֹת", בְּזִמְן שִׁישְׂרָאֵל עוֹשִׂין רְצוֹנֵנוּ שֶׁל מְקוֹם. וְאָזִי כְּשִׁיתָקֵן בְּחֵינֵת מְלָכוֹת שְׁלוֹ, וְיִוָּכַל לְמַשֵּׁל בְּכָל מַה שִׁיִּרְצֶה וְיִוָּכַל לְהַמִּית לָזֶה וְלִחְיִית לָזֶה, וְנִמְצָא עוֹלָם חֵרֵב. לָזֶה אָמַר: 'יְחִיו דָן אֶת כָּל הָאָדָם לְכַף זְכוּתוֹ. שְׂצָרְפוּ לְדוֹן אֶת כָּל אָדָם לְכַף זְכוּתוֹ, כִּי אֵין תְּקוּדָשׁ בְּרוּף הוּא הַפִּין בְּחֵרְבֵן הָעוֹלָם, "כִּי לֹא לְתַהוּ בְּרָאָה, לְשִׁבֵת וְצָרְחָה".

ביאור עניין זה של לא להחריב העולם ע"י תיקון המלכות

הלשון "יתיישב" הסמיכות של המשנה, היינו שיש כאן קושיא, והיינו על הסיפא של המשנה מה שייכותה לשני העניינים הראשונים, ומבאר רבינו, שעניין זה הולך על תיקון המלכות ע"י ניגון דקדושה, שזה בחי' עשה לך רב וקנה לך חבר, לתקן את המלכות ע"י בחי' הקנה שהוא בחי' הניגון דקדושה שע"י מתחברים הכרובים פנים בפנים, ואז יש לאדם כח לפעול דברים בעולם ויכול להמית לזה ולהחיות לזה ולכן אמר הו' דן את כל האדם לכף זכות כי אין הקב"ה הפין בחורבן העולם.

והנה לפום ריהטא אינו מובן כל כך למה שיבוא להמית לזה ולהחיות לזה ולמה צריך להזויר ע"ז כל כך, ויש לבאר הכוונה בזה שכשאדם זוכה לניגון דקדושה ע"י שרואה את מלכות ה' שזועק מכל דבר בבריאה, קשה לו לסבול רשעים העושים רע כי הם ממש היפך גילוי מלכות ד' והם עצמם בחי' הניגון של הסטרא אחרא, ולכן צריך בזה אזהרה מיוחדת שאף כשהגיע האדם לשלימות תיקון המלכות עד שזוכה לשלימות הניגון דקדושה, מכל מקום אין לו להחריב העולם אלא למצוא זכות בכל אחד, כי באמת דייקא כך נשלם הניגון דקדושה ע"י ריבוי הגוונים וע"י ההתפארות שעולה דייקא מתוך הרחוקים ביותר ע"י שמתנתקים במקום כחוט השערה מהגשמיים ומגלים שם מלכות ה' [בבחי' תורה שבע"פ בלילה וכנ"ל] ודייקא ע"י זה הוא עיקר שלימות הניגון דקדושה.

וכן מובא בשבת [לג ע"ב] שכשיצאו רשבי" ור"א בנו מהמערה ששם זכו לשלימות הניגון דקדושה שהוא בחי' פנימיות התורה שהשיגו במערה כמו שפייט הבא"ח "שם למד סתרי תורה", ואז היה להם כח לפעול דברים ובתחילה הסתכלו בבחי' דין ומלכות ואמרו היאך מניחין חיי עולם ועוסקים בחיי שעה, כי כשזוכים לניגון דקדושה שמאיר בעולם אין יכולים להבין איך אפשר לעיוב חיי עולם ולעסוק בחיי שעה שהוא נמשך מהבלי העוה"ז שנמשך מבחי' הניגון שנאחו בו אורא דהאי עלמא, וע"ז אמר להם הקב"ה להחריב עולמי יצאתם חזרו למערתכם וכשיצאו ראו את הזכות של עם ישראל וכמו שנודמן להם לראות כמה הביבין מצוות על ישראל, והיינו כי אע"פ שצריכים לזכות לניגון דקדושה בשלימות [שזה מדרגתו של רשבי" שאמר תורה מה תהא עליה אם עוסקים בזריעה בשעת זריעה ובהרישה בשעת הרישה כי צריך לעסוק רק בתורה ומלאכתו תיעשה ע"י אחרים], אבל רוב העולם שאין אוחזים בזה הם ג"כ חלק מהניגון דקדושה ואדרבא ואין הקב"ה הפין בחורבן העולם כי באמת אדרבא דייקא על ידם נשלם הניגון דקדושה וכנ"ל.

חיבן נזכר במאמר עניין זה

והנה לכאוי עניין זה לא נזכר כלל קודם לכן, וזה חידוש כי אין דרך רבינו"ל להביא עניין חדש שלא נזכר במאמר וכן מבואר בכללי ר"א בר"ג ואף שזה נאמר כלפי הרבב"ה וייתכן שכשמבאר מאמר אחר לא נאמר כלל זה, אבל בפשטות אין לחלק, ואמנם ייתכן שזה שייך לבחינת הבעל לשה"ר שהזכיר רבינו קודם שהוא עיקר ההיפך מבחי' הניגון דקדושה כי הוא מסתכל על החסרונות וואע"פ שכאן עוסק במי שכבר זכה למלכות דקדושה שלא יחריב העולם ולא בבעל לשה"ר שהוא מי שמדבר בהדיא רק על חסרונות בני אדם.

מ"מ בדקות הוא אותה בחינה כי מרמז בזה שעכ"פ זה ג"כ היפך מבחי' הניגון דקדושה וא"כ אין מקום להחריב העולם מהמת שזכה לניגון דקדושה כי בזה עצמו הוא פועל את ההיפך, ואמנם מובן שאינו דומה דרגת הבעל לשה"ר לעניין הפגם הדק הנ"ל, אבל עכ"פ בחינה זו כבר הוזכרה, ובאמת לפעמים דייקא ע"י שזוכה האדם למלכות יש לו יותר נסיון בזה וכעין המבואר בתענית דף ד ע"א שת"ח אורייתא דהוא דמרתהא ביה, וי"ל דע"כ הביא רבינו בדייקא עניין הבעל לשה"ר כדי לעורר אותנו שבאמת זה כמו הבעל לשה"ר, רק שהוא בבחינה דקה יותר, אבל מבחי' היפוך הניגון דקדושה הוא אותה בחינה ומה נדע להזויר בזה.

ועל פי הנ"ל נבין שהוא נוגע לכל אחד כי לפי פשטות הדברים הרי זה רק למי שזכה לשלימות הניגון דקדושה ותיקון המלכות אבל לכאוי אנחנו רחוקים מזה מאוד אבל על פי הנ"ל יבין כל אחד שזה נוגע לכל אחד ואחד בחלקים ובבחינות שזכה להכיר באור האמת והניגון דקדושה ומאם באורא דהאי עלמא, שאע"פ שזה באמת דבר נפלא מאוד, אבל צריך להזויר מאוד שלא להחריב בעולם ולא להסתכל בדרך של דין וקטרוג על כל מי שעדיין לא זכה לזה אלא יראה את הטוב שבכל אחד שע"י יושלם הניגון דקדושה, וזה מעבודות קשות שבמקדש כי מצד אחד צריך להיות חזק בדעתו ולא להיחלש מהמת שהדבר מזולזל אצל אחרים, אבל מצד שני אין לו להסתכל על אחרים באופן של חורבן העולם כביכול רק להמתיק הכל ברחמים ודו"ק.

קשר הדברים לפשטות המשנה

והנה לפום ריהטא מה שרבינו מפרש רחוק לגמרי מהפירוש הפשוט, אמנם יש לקשר הדברים לפשוטן [כידוע מר"א בר"ג] וייתכן לבאר קצת, כי עשה לך רב כפי פשוטו היינו לקבל מרות של רב, זהו עצמו בחי' תיקון המלכות, כי התחלת תיקון המלכות הוא ע"י שמקבל על עצמו עול, ובפרט רב המלמדו הלכות התורה שבזה מלמדו איך לגלות מלכות ד' בעולם, ואח"כ קנה לך חבר כפי פשוטו שקאי על חבר שע"י מתבררים הדברים לאמיתתם, זה עצמו בחי' תיקון הניגון, כי זה גופא ההבדל בין כשאדם לומד לבד לכשלומד עם חבר, כי עם החבר שמים לב יותר לנקודת פנימיות הדברים שהוא בחי' הניגון של הדברים [כי החידוד שנעשה ע"י חבר הוא שימת לב לפרטים ולרוח של הדברים, שכל זה הוא בחי' הניגון של הדברים שמוזה באה השמחה והבחירות ודו"ק], והיו דן את כל הדם לכף זכות פירושו רבינו הוא כמו לפי פשטות הדברים.

וּבְשִׁבְלֵי זֶה מְרַגְלָא בְּפוּמָא דְאִינְשֵׁי עֲבָשׁוּ לִזְמַר, שְׁחַחְזִינִים הֵם שׁוֹטִיבִים, וְאִינְבִים בְּנֵי דְעָה. כִּי עֲבָשׁוּ מְלָכוֹת דְקַדְשָׁה בְּגִלּוֹת. וְעַל בֵּן הַנְּגִינָה שְׁחִיָּה נְמֻשְׁבֵּת מֵאֵתֵר דְנִבְרִיאִים מְבַחֲנֵת מַחִין וְדַעַת דְמְלָכוֹת דְקַדְשָׁה, וְעֲבָשׁוּ שְׁחַמְלָכוֹת בְּגִלּוֹת, וְעַל בֵּן הַנְּגִינָה נְפֻגְמַת, וְעַל בֵּן חַחְזִינִים הֵם בְּלֹא דַעַת, כִּי אֵין לָהֶם בַּח עֲבָשׁוּ לְהַמְשִׁיךְ הַנְּגִינָה מְשָׁרְשָׁה שְׁבַקְדָּשָׁה, שְׁחִיָּה בְּחֵינֵת מַחִין וְדַעַת שֶׁל מְלָכוֹת דְקַדְשָׁה, בְּנִל:

אָבַל לְעֵתִיד שִׁיתְעַלָּה מְלָכוֹת דְקַדְשָׁה, וְיִהְיֶה ה' לְמִלְךָ עַל כָּל הָאָרֶץ, אָזִי תִתְעַלָּה וְתִשְׁלַם הַנְּגִינָה בְּבַחֲנֵת דַּעַת דְמְלָכוֹת דְקַדְשָׁה, שְׁמֻשָּׁם נְמֻשְׁבֵּת הַנְּגִינָה בְּנִל. וְזֶהוּ (תְּהִלִּים מ"ז): "כִּי מִלְךָ כָּל הָאָרֶץ אֱלֹהִים, זְמַרְוּ מִשְׁבִּילֵי". כִּי אָזִי כְּשִׁיחִיָּה ה' לְמִלְךָ עַל כָּל הָאָרֶץ וְיִתְעַלָּה מְלָכוֹת דְקַדְשָׁה, אָזִי: "זְמַרְוּ מִשְׁבִּילֵי", הֵינְנוּ שְׁחַחְזִינִים הַמְזַמְרִים יְחִיו בְּדַעַת וּבְשִׁבְלֵי. עַל יְדֵי שִׁיתְעַלָּה מְלָכוֹת דְקַדְשָׁה, וְיִקְבְּלוּ הַנְּגִינָה מְשָׁרְשָׁה שְׁבַקְדָּשָׁה, שְׁחִיָּה בְּחֵינֵת דַּעַת וּמַחִין שֶׁל מְלָכוֹת דְקַדְשָׁה בְּנִל:

עיקר התיקון יהיה רק לעתיד לבוא ובזמן הזה צריך להמשיך אור מהגאולה

היינו שסוף כל סוף אחר כל התיקונים, כל זמן שאנו בגלות אי אפשר לזכות לתיקון הנגינה בשלימות כי זה עצם מציאות הגלות, הניגון שמתנגן בלב האדם כביכול הוא רחוק ואינו יכול להתקרב להש"ת, וכל זה הוא מהמת שהמלכות היא בגלות וממילא בהכרח שהניגון יהיה ג"כ בגלות, ורק לעתיד לבוא שתתעלה מלכות דקדושה או יאיר הניגון בשלימות [ובאמת עיקר הארת

הגאולה הוא בחי' הארת הניגון וכמובא בדברי מוהרנ"ת בהל' אפוטרופוס ה"ג, מה שמוכא בדברי רבינו"ל שיעיקר הגאולה הוא בחי' השיר שיתער לעתיד, והיינו הן ניגון כפשוטו והם הניגון הפנימי שמאיר בעולם שהוא בחי' התורה הגנוזה והצדיקים הגנוזים שיתגלו לעתיד כמובא בליקו"מ סי' לג, אבל בגלות יש בחי' של שכחת התורה שהוא בעיקר על התורה הזאת שמאירה את הניגון האמיתי של הבריאה, אבל אע"פ שבגלות אי אפשר לבוא לזה בשלימות מ"מ אפשר להמשיך אור של בחינת גאולה ולהעלות את המלכות בכמה וכמה דרגות ובחינות ועי"ז להמשיך את בחי' השיר שמאיר ע"י התורה הגנוזה הנ"ל [שזה בחי' הבטחת רשבי' שלא תשכה התורה מישראל, כי אע"פ שיהיה גלות ויהיה הסתרה גדולה על הניגון דקדושה, אבל סו"ם יש אפשרות לזכות להארה מבחינה זו, אבל בשלימות הוא רק לעתיד לבוא וכל מה שזוכים עכשיו לתיקון המלכות ותיקון הניגון דקדושה הוא בחי' הארה של גאולה מלעתיד לבוא].

ה"קול" לתוך ה"דיבור", כי עיקר הארת הניגון תלוי בקול שהוא עיקר בחי' הניגון, אבל כדי שיאיר הניגון כראוי צריך להמשיכו לתוך הדיבור שזה בחי' הלימוד של תורה שבעל פה בלילה וכנ"ל באריכות, וזה מה שמביא כאן שהתיקון הוא ע"י תיקון הקול, היינו המשכת הקול לתוך הדיבור שזה נעשה ע"י לימוד התורה לשמה וכנ"ל [וזהו כללות הייחודים כמובא בדברי מוהרנ"ת כי קול הוא בחי' ז"א ודיבור הוא בחי' מלכות כמובא הרבה, וע"י לימוד התורה לשמה זוכים להאיר בחי' הקול לתוך הדיבור, ולייחד קול ודיבור שעי"ז זוכים לשלימות הניגון דקדושה].

השתי צפריים דקדושה, שמשם הנבואה נמשכת, הם בנין מלכות דקדושה, ועל כן העמדת מלך היה על פי נבואה, ככל מלכות בית דוד שהיה על פי נבואה. והנבואה נמשכת מן הכרובים שהם בחינת שתי צפריים הנ"ל, שהם בנין מלכות דקדושה כנ"ל:

מאחר עלות הביאור, הינו מאחר המיניקות, פי הם ינקון לנביאים וכו' כנ"ל. וזהו "מאחר עלות", הינו שדרך המלך, עליו השלום, היה יכול לתקן ולהעלות גם הנגינה שאינו מאדם כשר, להעלותה אל הקדושה. וזהו: "מאחר עלות הביאור", הינו גם הנגינה, שהיא מאחורי הקדושה בבחינת "מאחר עלות", מאחר המיניקות, פי הנגינה דקדושה הוא מאחר דנביאים ינקון, והנגינה שאינו בקדושה היא בחינת מאחר עלות מאחורי הקדושה. ודרך המלך, עליו השלום, היה יכול לתקן נגינה זו גם כן, ועל ידי זה נתעלה מלכות דקדושה כנ"ל. וזהו: "מאחר עלות הביאור לרעות בעקב" וכו', פי על ידי זה זכה למלכות כנ"ל:

המלכות היא על פי הנביאים

עניין זה הוא הוספה והשלמה וביאור למה שמוכא בתוך המאמר עניין זה שדוד זכה למלכות כי היה יודע נגן, [ולעיל נתבאר עניין זה] ומוסיף לבאר בזה שעל כן העמדת מלך היה על פי נבואה ועל פי הנ"ל יתבאר שהנבואה הוא בחי' הארת הקול שמאיר בתוך המלכות שהוא בחי' הדיבור, כי הנבואה הוא בחי' קול ד' שבא אל הנביאים, ועיקר המלכות הוא בבחי' דיבור כמובא בדברי רבינו"ל, וע"כ דייקא ע"י הנבואה הוא העמדת המלך ואז מאיר במלכות עצמה שלימות בחי' הניגון, ומוסיף לבאר ששלימות הניגון דקדושה הוא כשמעלה את הניגון שאחורי הקדושה [ולעיל נתבאר שזה ע"י בעצמו שמכין כלי בשלימות ועי"ז יכול להכניס גם את הניגון של הסמרא אחרא שהוא בחי' אור בלי כלי].

שנה לעיל. וזהו: "פי גדול מעל שמים חסדך" (תהלים ק"ח). "שמים" הוא בחינת קול, כמו שכתוב: "משמים השמעת קולך", פי על ידי חסדך, הינו בחינת חוט של חסד, הנמשך על ידי שלומד תורה בלילה על ידי זה נתקן הקול כנ"ל. וזהו: "פי גדול מעל שמים חסדך" כנ"ל:

ביאור העניין של מעל שמים חסדך

בפשטות הכוונה לומר שע"י בחינת "חסדך" היינו החוט של חסד, נתתקן הקול שהוא בחי' הניגון דקדושה, אבל יש בזה יותר עומק כי הכוונה בזה לכא' להמבואר בגמ' בפסחים [דף נ ע"ב] רבא רמי כתיב כי גדול עד שמים חסדך וכתיב כי גדול מעל שמים חסדך הא כיצד כאן בעושיין לשמה וכאן בעושיין שלא לשמה, וכדרכי יהודה דאמר רב יהודה אמר רב לעולם יעסק אדם בתורה ובמצוות אף על פי שלא לשמה שמתוך שלא לשמה בא לשמה, ומבואר שפסוק זה נאמר על לימוד התורה לשמה שזהו עיקר הדרך לזכות להארת הניגון דקדושה וזה מה שמביא כאן שעל פי זה מתפרש היטב הפסוק זה של כי גדול מעל שמים חסדך שהולך על לימוד התורה לשמה כי עי"ז נמשך חוט של חסד [וכן מתבאר בפרפראות, ומוסיף לבאר שזה בחי' "גדול מעל שמים" היינו בחי' עניין שמימי שהוא בחי' הארת תיקון הניגון דקדושה שמאיר ע"י לימוד התורה לשמה אבל כשלומד שלא לשמה הוא רק "עד שמים" ואין מאיר לו ההארה השמימית הזאת שיוכל לזכות על ידה לתיקון הניגון].

עניין נוסף שמתבאר מתוך דברי מוהרנ"ת שאין הכוונה סתם לתיקון הקול דהיינו הניגון, אלא שתיקון הניגון הוא ע"י תיקון ה"קול" היינו להמשיך את

קו 'הניכי הישיבות - ברסלב'
בני התורה המקורבים לאורו של רביה"ק מוהר"ן מברסלב:
077-31-40-331 שיעורים עדכונים שירים ועוד

ניתן לקבל את 'החיזוק היומי' למייל ע"י בקשה בכתובת:
yefabian@gmail.com
ניתן לקבל את גליון 'המקורבים' השבועי למייל בכתובת:
E0773140331@GMAIL.COM
ניתן לקבל את גליון 'הקבצו' החודשי במייל ע"י בקשה בכתובת:
vhecmu@gmail.com
ניתן לקבל עדכונים בחסידות ע"י 'ברסלב גלובל' בכתובת האימייל:
info@breslevglobal.com

אחי היקר!

עד מתי נחכה למשיח - - -
בשביל ללמוד זוהר???
הגיע הזמן שנבין - - -
לימוד הזוהר מביא את המשיח!!!
כותב הזוהר הקדוש (פרשת נשא, קכו):
"ומשום שעתידים ושראל לקעם מעץ החיים,
שהוא ספר הזהר הזה, יצאו בו מהנלות גרממים!!
רכוש לך עוד היום את סט ספרי הזוהר הקדוש עם הפירוש הנפלא 'מתוק מדבש'!
משלוח חינם עד הבית! וכן ניתן להזמין את כל ספרי בעל 'מתוק מדבש'.
ע"י נציג אישי: 054-848-73-17

עלון 'המקורבים'

© כל הזכויות שמורות. ליצירת קשר, לתרומות, להנצחת שב, לקבלת הגליון באימייל, למוקדי ההפצה, ולפרסום בגליון פנו לקו 'המקורבים': 077-31-40-331. השאירו הודעה בשלוחה: 72 או לאימייל: E0773140331@GMAIL.COM

ניתן לתרום (וכן לקבל את הגליון עד לביתכם) דרך מכשירי 'קהילות' בכל רחבי הארץ! וכן דרך קו 'קהילות': 0732757000 בשלוחה: 11318 (ככל האופנים יש לציין: עבור עלון המקורבים, וכשהתרומה היא דרך המ"ל יש להשאיר הודעה לאחר מכן בקו המקורבים הנ"ל בשלוחה 72 על סך התרומה, ושחיא מיועדת לעלון זה) תזכו למצוות!

נשמח לקבל כל תרומה לגליון ע"י שליחה לכתובת האימייל הנ"ל עד יום שני בערב בצירוף שם מלא ומיקום עיר! (אפשר שם וכתובת בדו"מ, ולציין זאת), עם זאת, אין התחייבות שהדברים יפורסמו, ואין לראות באי-פרסומם שום צד פגיעה (יתכנו הרבה סיבות, גם טכניות, בהצלחה!!)

בימים אלו של ספירת העומר, נשתדל בעז"ה להתמקד במ"ח קנייני התורה, ולהוציא נקודה קצרה ומעשית מכל קניין

כי כל 'שפע' צריך 'כלי'. אי אפשר לשתות – בלי כוס, ואי אפשר לקחת מוצרים – בלי שקית. אי אפשר להדליק שמן – אם אין כוסית או הבית, ואי אפשר לגדל משפחה – בלי בית. לכל דבר בעולם – יש את ה'צמצום' שלו שהוא משמש עבורו כ'כלי'.

התורה היא רוחנית, הקדושה היא רוחנית, וכל דרגה שהיא – היא רוחנית. ולשם כך – היא זקוקה לכלי. אם תקבל את כל התורה ביום אחד – יהיה כאן תורה, אבל 'אתה' לא תהיה כאן... אם 'אתה' רוצה 'להתחבר' עם התורה, ואם 'אתה' רוצה להיות קדוש – אתה צריך להיות מוכשר לכך.

וההכשרה הזאת נולדת מתוך תהליך. תהליך שכולל הרבה הרבה סבלנות והמתנה. על כל מנה של סבלנות – יש לך 'כלי' לקבל 'חלק'. וכעת, החלק הזה הוא שלך, ואתה יכול לשמוח בו. ולהתקדם לחלק הבא. ישמח משה במתנת 'חלק'.

תהליך של 'הכשרה'

ראית פעם תינוק אוכל?

לא 'כשמאכילים' אותו, אלא כשהוא 'אוכל' לבד – הוא לוקח צלחת מרק, והופך בעצמו למרק.

מה חסר לו? בקבוק, או לפחות כפית.

הקניין העשרים-ושבע מקנייני התורה – הוא 'השמה בחלק'.

אין יהודי בעולם שלא רוצה להיות תלמיד חכם, ולדעת את כל התורה, ולקיים את כל התורה, ולהיות צדיק מושלם, ולזכות לכל המדרגות, ולהיות נקי מכל התאוות, ומזוכך בכל המידות. איך, אין בנמצא אפילו יהודי אחד שלא רוצה בכך.

אבל 'בשעתא חדא ובריגעא חדא' את כל הרשימה המתוקה הזאת – ביום אחד וברגע אחד. ישר מהחיתולים – לרוח הקודש של משה רבינו. ולא, זה לא מגיע מרמאות או מעצלות. זה לא בגלל שאדם לא מוכן להשקיע ולהתאמץ, אלא בגלל שקשה לו להתאפק.

התיאבון שלנו כל כך בריא, והתשוקה שיש לנו בלב כל כך גדולה וחזקה – שאיננו מרגישים מסוגלים לחכות עד שזה יגיע. כשתינוק לוקח את כל הצלחת מרק בבת אחת – זה לא משום שהוא לא מוכן להתאמץ, אלא שזה כל כך מדבר אליו, שהוא רוצה את הכל מיד. וכשילד רואה חבילת גלידה – הוא מוכן מצדו לעשות 'סיום' כאן ועכשיו.

ודווקא משום כך, נדמה כאילו יש אנשים שלא רוצים! הם רוצים ועוד איך, אבל לא מסוגלים לחכות. ואם מדובר בתהליך שלוקח זמן. אם כדי לדעת את התורה – הייבים להסתפק בכמה שורות, וכדי להתנקות מהתאוות – צריכים להסתפק בהתגברות אחת מתוך מיליון ניסיונות – אז זה בלתי אפשרי, ואם כן, עזוב, לא רוצה בכלל.

אבל, אין דרך אחרת. הדרך לקבלת התורה – עוברת בהכרה בארבעים ותשעה ימי המתנה. וגם לאחר קבלת התורה, יש תהליך ארוך עד שזוכים ללמוד את התורה, ועד שזוכים לקיים אותה. ומשם, עד שמתקדמים מדרגה לדרגה, ועד שנהיים מזוככים יותר ויותר. זה אפשרי בהחלט ולגמרי, אבל רק עם סבלנות.

לא היה אדם בהיסטוריה, שהצליח 'לקצר את הדרך', ולהגיע למשהו 'מיד'! ובאותה מדה ממש – לא היה אדם בהיסטוריה, שהסכים להתאזר בסבלנות, ולא הגיע! רק מי שמסכים לקבל 'חלק', ולשמוח בו – יכול לקבל עוד חלק ועוד חלק. ולבסוף את כל העוגה.

ומדוע?

תהיה 'מסויג' – אבל לא 'מסופק'

אתה 'בטוח' במה שאתה אומר?

יש אנשים שתמיד בטוחים – ולא מהססים לעולם. ויש אנשים שתמיד מהססים – ולא בטוחים לעולם.

הקניין העשרים-ושמונה והעשרים-ותשע מקנייני התורה – הם: 'העושה סייג לדבריו' 'ואינו מחזיק טובה לעצמו'.

התורה – עמוקה מני ים, והאמת – היא מאד דקה ועדינה. משכך, לכאורה יש לנו הרבה מה לחשוש כשאנחנו ניגשים לשם. אתה מתיישב ללמוד תורה, ו'או מחפש את האמת – מנין לך שתכוון אל האמת, אולי לא. ולא רק לא, אלא אולי ממש להיפך.

מי ערב לנו שאכן נזכה להבין נכון את התורה, ולזהות את דרך האמת. הרי התורה היא כל כך עדינה ומורכבת, והיא גם 'מאפשרת' כביכול ללמוד 'מתוכה' שני דברים הפוכים בו זמנית; אמת ושקר, טוב ורע, סם חיים וסם המוות. כמו שאמרו חז"ל 'זכה נעשית לו סם חיים, לא זכה נעשית לו סם המוות'.

ולא רק לעצמך. אנחנו מצווים גם 'ללמד' את התורה הלאה. כל אחד צריך להכניס את התורה בביתו ובילדיו, וכל מי שיכול ללמד אחרים – חברים או תלמידים – צריך לעשות את זה. אבל איך? האם זה לא מפחיד?

אכן. ישנם שתי סוגי טעויות – לכאן ולכאן.

יש אנשים, שכל הבנה שלהם, רעיון או הארה – הופך אצלם ל'אמת מוחלטת' שאין בה שום פקפוק. הוא יספר על זה לכולם – ללא שום היסוס, ולא

יבין איך אתה מעז לפקפק על הידושו. ויש גם להיפך – אנשים רבים, שכל כך מהססים, עד שאינם מעיזים 'להבין' ובוודאי שלא 'להדש' כלום. וגם אם כן, בשום אופן לא להעביר את זה הלאה.

ושניהם טועים. התורה לא ניתנה למלאכי השרת, ואנו מצווים ללמוד אותה, ולנסות להבין בה ככל יכולתנו. ולא רק לעצמנו, אלא גם ללמד אחרים – ולהעביר את מה שזכינו להבין ולהדש, כמה שיותר קדימה. [מיותר לציין – שהכוונה כמובן על פי כללי הלימוד והמסורה, ולשם כך צריכים לקבל כל אחד מרבותיו – את הכללים והיסודות, איך ללמוד ואיך להבין נכון. ובכל זאת, לאחר כל זה – עדיין מרחב התמרון רחב מאוד].

אבל, עם 'הסתייגות' ברורה. תאמר: 'כך נראה לי.' ייתכן שזה הפירוש, 'כול להיות שכתוב כאן רעיון כזה וכזה'. אל תבוא עם הכרזות בומבסטיות ש'זאת האמת ואין בלתי', כי אז אתה בוודאי טועה. מובן, שלא מוכרחים להזכיר את הלשונות הללו, ולהישמע כ'ספקן', אלא רק לשדר שווה הבנתך האישית, ולאו דווקא האמת האבסולוטית.

אבל, באותה מדה – לא משום שזה רק 'נראה' ו'ייתכן' ו'יכול להיות', תימנע מלספר על כך לאחרים, כי הם בהחלט זקוקים ל'נראה' ול'אולי' שלך.

* * *

אלו הם שני הקניינים: א. העושה סייג לדבריו – מפייג את דבריו ולא מחליט אותם כאמת מוחלטת. ב. ואינו מחזיק טובה לעצמו. יחד עם ההסתייגות, הוא לא מחזיק את האמת לעצמו, אלא מעניק אותה גם לאחרים.

אהוב – בכל מצב

אתה אהב את עצמך?

בוודאי. הלוואי שכל העולם יאהב אותך, כמו שאתה אהב את עצמך!...

* * *

הקניין השלישי, שלשים ואחד, ושלישים ושניים, מקנייני התורה, הם – אהוב, אהב את המקום, אהב את הבריות.

ישנו ויכוח בין עם ישראל לבין הקב"ה. עם ישראל טוען 'בשנאת ה' אותנו', והשם יתברך טוען 'אהבתי אתכם אמר השם'. לכאורה שניהם צודקים – יש זמנים ויש זמנים. יש 'ימי אהבה' ויש 'ימי שנאה'. אז מה הויכוח?!

על זה בעצמו. הגישה שלנו נוקטת, שישנה אפשרות הלילה של 'שנאה', מאת השם יתברך כלפינו. והשם יתברך משיב בנחרצות שאין דבר כזה. 'אהבתי אתכם' ואין שום אופציה אחרת, ויהי מה. והויכוח הזה הוא מאד מאד עקרוני.

* * *

יש 'קשר' ויש 'שותפות'. בשותפות בין מעביד לעובד, או בין שתי חברים – לא מדובר ב'אהבה' אלא ב'שיתוף'. ובשיתוף – הלשונות הדומיננטיים הם: הערכה, שווה, כדאיות. לעומת זאת ב'קשר' בין איש לאשה או בין הורים

לילדיהם – לא מדובר ב'שיתוף' אלא ב'אהבה'. והלשונות הדומיננטיים הם: אהבה, חן, ושעשוע.

ועל זה נסוב הויכוח. אנחנו ניגשים אל הקשר הזה, כאל שותפות. ולכן, לא מאמינים שיש כאן 'אהבה', אלא 'הערכה' ו'שווה', וממילא – מבחן מתמיד אם אנו עומדים בקריטריונים, שמצדיקים את ההגדרה הזו של 'שווה' וממילא של 'הערכה'. ואם לא – אזי 'בשנאת ה' אותנו'. ובמבחן הזה – אף אחד אינו עומד, אפילו לא צדיקים.

השם יתברך טוען לעומתנו: טעיתם. הנושא כאן הוא לא 'כדאיות', אדרבה, 'כי אתם המעט מכל העמים'. הנושא הוא רק 'מאהבת ה' אתכם'. אהבה ותו לא. אהבה ואהבה ואהבה. ואהבה – אי אפשר להעמיד במבחן. כי אהבה שנתונה למבחן – כבר מהרגע הראשון איננה אהבה, עוד טרם התבטלה.

* * *

יהודי יקר!

אל תתחיל ללמוד תורה, ולקיים מצוות – טרם ברורה לך העובדה הבאה:

אתה 'אהוב' ו'יהי מה'. גם אם לא תרצה בכך, וגם אם תעשה הכל כדי שזה לא יהיה כך; גם אם תעבור על כל התורה, ואפילו להכעיס – זה לא יעזור לך. אתה תישאר אהוב! כי מאותה סיבה שהיית אהוב בהתחלה (כלומר, בלי סיבה) – מאותה סיבה בדיוק אתה גם אהוב לבסוף (איזה 'לבסוף' שרק יהיה).

הבעל שם טוב אמר, שיסוד תורתו הוא: אהבת ה', אהבת ישראל, ואהבת התורה – ושלתם תלויים זה בזה. רק אם אתה מרגיש 'אהוב' באמת ובלי תנאי – אתה יכול גם לאהוב בחזרה גם את המקום ואת הבריות. אהבה אמיתית, מהותית, עמוקה ושורשית – שאינה תלויה בשום תנאי, ואינה עומדת במבחן.

אותם גדולי ישראל, שנלחמו בחירוף נפש נגד כל שינוי וכל סטייה – הם אלו שאהבו כל יהודי אהבה ללא מיצרים, גם את אותם יהודים שנגדו הם נלחמו. כי 'אין קשר בין המצולם לכתבה' – אין קשר בין 'השווי' שלו, לבין 'חמהות' שלו.

בינו זאת.

שלושה קצוות

אי אפשר לרבע את המשולש.

אבל מומך נדרש להיות – גם מרובע, גם משולש, וגם עיגול.

* * *

הקניין השלישי-ושלש, שלשים-וארבע, ושלישים-וחמש, מקנייני התורה – הם: אהב את הצדקות, אהב את המישרים, אהב את התוכחות.

העולם מורכב משני סוגי בני אדם: עגולים ומרובעים.

יש את האנשים שאוהבים 'לתקתק'. סדר יומם נע על ציר קבוע; שעת שינה, שעת קימה, זמני תפילות, זמני לימוד, וכן שאר העיסוקים – הכל מסודר

מראש, קבוע ומדויק. הם גם אנשים שמטבעם מודקדים בהלכה, ולהבדיל, גם שומרי חוק. אלו הם האנשים 'המרובעים'.

לעומתם, יש את האנשים שאוהבים 'לעגל פינות'. כל יום – סדר יום שונה; שינה וקומה בזמנים לא קבועים, סדרי תפילה ולימודים – דינמיים ומשתנים מאוד, וכן כל מיני עיסוקים מזדמנים ומשתנים, וכמובן – אירועים וחוויות. האנשים הללו מטבעם מתקשים לשמור את ההלכה במדויק, ולהבדיל, הם בדרך כלל לא שומרי חוק... אלו הם האנשים 'העגולים'.

לא כולם כמובן שייכים בצורה מוצהרת וקיצונית לאחד מהצדדים. אבל לרוב האנשים ישנה נטייה – קלה או מובהקת לאחד מהם. וכולם – בין המרובעים ובין העגולים – לא אוהבים את המשולש. המשולש לא מתחשב לא בריבוע ולא בעיגול – אלא מתכנן לך מסלול שונה לחלוטין. אלו הם הניסיונות, ההתמודדות והתקלות – שאינם מתוכננים ואינם רצויים, ופוגעים אנושות בתכניות – המרובעות או העגולות.

* * *

היהדות האמתית – מורכבת משלשתם גם יחד.

מצד אחד – בוודאי שצריך להיות מרובע. התורה מגדירה במדויק מה מותר ומה אסור, חייב או פטור, כשר או פסול. ואין תחליף לארבע חלקי שולחן ערוך (שכוללים בדווקא 'ארבע' חלקים...). הייבים 'לשחק אותה ראש קטן', ולקיים את ההלכה כפשוטה.

מצד שני – התורה מעצם מהותה, היא 'עגולה' ודינמית מאד. מי שחושב שהתורה היא 'שחור-לבן', מתחילה ונגמרת בקיום הלכה – לא נגע ולא פגע. עיקר התורה הוא הרגש הפנימי שלה, שמשתנה מאדם אחד לחברו, ומרגע אחד למשנהו. ולשם כך צריך דווקא 'ראש גדול ורחב' – כדי 'לחיות' באמת עם התורה.

* * *

ויש גם צד שלישי. התורה בעצם מנותקת מאתנו. סוף סוף אנחנו בני אדם, חומריים ומגושמים; והתורה היא אור רוחני, גבוה מאד. ומטבע הדברים – קשה ובלתי אפשרי לעשות שידוך ביניהם. וגם אם זה יקרה – אז אחד מהצדדים יתבטל; התורה תיהפך למשהו גשמי וחומרי, או שהחומר יתבטל, ולא יהיה כאן בנאדם.

לשם כך יש 'משולש'. השם יתברך מוליך כל אחד בדרך ייחודית ומופלאה, שכוללת בתוכה כל מיני ניסיונות והתמודדויות, והרבה הרבה אכזבות – בכדי ליצור את החיבור הבלתי אפשרי. החיכוכים הללו, יוצרים בתוך הגוף – מקום ואפשרות לאור רוחני, ואז – התורה נכנסת, ונשארת נקיה ורוחנית.

אלו הם שלשת הקניינים: 'אוהב את המישרים' – זה החלק המרובע, הישר והמוגדר. 'אוהב את הצדקות' – הוא החלק העגול, הבלתי רשמי ולפנים משורת הדין. ויחד עם שניהם, גם 'אוהב את התוכחות' – החלק המשולש, המיישר והבלתי מתוכנן.

חדשות המקורבים!

מתחדשים

התחדשות והתחזקות במרכז ברסלב בית וגן עם חידוש החבורה לבני הישיבות הליטאיות

ערב הילולת הרשב"י נמסר שיעור מפי הרה"ח ר' נתן מימון שליט"א • מאת: אומן שלום

ערב הילולת הרשב"י נמסר שיעור מפי הרה"ח ר' נתן מימון שליט"א על הקשר המיוחד שבין העיר וקדיש לרבינו הננמ"ח.

ראוי לציין את הבהורים החשובים שרולי גרינפלד ויהודה בנדר תלמידי ישיבת "תורת משה" שמוסרים נפשם על הפצת דעת רבינו בקרב בני הישיבות בשכונת בית וגן בירושלים.

התחדשות והתחזקות במרכז ברסלב בית וגן עם חידוש החבורה לבני הישיבות הליטאיות המתקרבים לאורו של רבינו הקדוש, הבהורים ממגוון הישיבות בשכונה יושבים בצוותא הדא ובדיבוק חברים ושותים בצמא דברי אלוקים חיים, דברי הנחל נובע מקור הכמה שנמסרים מפי משפיעי אנ"ש.

זכורות שיעורים וכתות-כנסת למקורבים!

עיר	נושא השיעור	מגיד השיעור	יום ושעה	לפרטים
בני ברק	'תמימי דרך' הליכה עם תורה	לומדים בחבורה חברות חניכי הישיבות ב"ב	פעם בשבוע	0548487317
בני ברק הרצוג	ליקוטי הלכות	לומדים בחבורה	מוצאי שבת בבית פרטי בשעה: 10:00	0548496139
בני ברק הרצוג	שיעור התחזקות	נושא ברשה	בכל ליל שבת מברכים	0548496139
בני ברק	התחזקות	רבנים שונים	יום שני בערב לבחורים	0548517128
בית שמש	חבורה ללימוד לקוטי מוהר"ן	לומדים בחבורה	יום שישי בשעה: 11:00 בבוקר	0548528387
קרית ספר	בית מדרש 'נצח ישראל'	תפילות \ שיעורים \ מלווה מלכה ועוד	רח' מסילת יוסף 34 (מאחורי 'בר כלי')	
לדיווח על שיעורים ועוד נא להשאיר הודעה בקו חניכי הישיבות-ברסלב, בשלוחה: 72				

עזרו לנו להגדיל את התפוצה! ע"י תרומה במכשיר 'קהילות' הפשוט: 'עלמא דאורייתא' תרמו וכתבו: עבור 'המקורבים' תזכו למצוות!

השיעורים הקבועים לשבת בחוקתי ולשבוע במדבר

יום	חודש אייר	הדף היומי מסכת בכורות	משנה בורה עמוד היומי ידרשו	ליקוטי מוהר"ן ח"א	ליקוטי הלכות חלק ז	העמוד היומי בורה"ק תיקוני הנה"ב
ז	כ	לח	חזרה	כו:	זי	ג.
א	כא	לט	שעז	כו:	יח	ג.
ב	כב	מ	שעח	כו:	יט	ד.
ג	כג	מא	שעט	כח:	כ	ד:
ד	כד	מב	שפ, א-ג	כח:	כא	טו.
ה	כה	מג	שפ, ב	כט:	כב	טו:
ו	כו	מד	חזרה	כט:	כג	טז.
התורה הנלמדת בחבורת 'תמימי דרך' העולמית: ליקוטי מוהר"ן, חלק ראשון, תורה ז.						

המקור

בס"ד גליון לד' פרשת במדבר ה'תשע"ט

גליון שבועי להניחי הישיבות בני התורה המקורנים לאורו של רביה"ק מוהר"ן מברסלב זיע"א

מאמר בפנימיות הפרשה, משרשי הדברים עד לעובדא ולמעשה

הדשרני קרבתי

~ סדר השראת השכינה ~

לדברי הרמב"ן – כמה טעמים בדבר: א. כדי להודיע גודל חסדו עליהם, וכמה נתרבו מאז היו לגוי. ב. כדי לפקוד כל אחד מהם אצל משה, לטובה ולברכה. ג. כיון שעמדו קודם הכניסה לארץ ישראל, צריך לדעת כמה מספר החלוצים ונבזה מובן מדוע נמנו רק 'יוצאי הצבא'. ד. כדי לדעת כיצד לחלק הארץ, לפני מניינם.

לדברי האור החיים הקדוש, כדי להראות שבזמן העבודה במשכן לא נפקד מהם איש. שהרי מניינם שווה למניין הקודם, אף שבמניין הקודם נמנו גם בני לוי וכעת לא. נמצא שבששה חודשים נוסף עליהם עוד עשרים ושניים אלה.

ד. **הדגלים:** רש"י מבאר שכל שבט היה לו צבע אחר, על פי אבנו שבחושן. והרמב"ן מוסיף בשם ר"א שהיה סימן מיוחד בכל דגל (כגון צורת אדם, אריה, שור, ונשר). ומבאר הרמב"ן, שהסדר היה לפי הילוך השמש, ומבאר מאיזה טעם סדרו כך את השבטים, והכלל הוא שבמזרח היה 'המלכות', בדרום 'התשובה', במערב 'הגבורה' ובצפון 'החושך' (עיי"ש הפרטים). ועל כל פנים מובן שהיה בזה מהלך פנימי ומהותי, ולא רק סדר טכני ומקרי.

ה. **בני לוי:** הכהנים הופקדו על שמירת המשכן ועל עבודתו, והלוויים ניתנו להם במתנה שישמשו את הכהנים, כמו אשה המשמשת לבעלה (כמבואר במדרש ובדברי הרמב"ן).

ביאור הפנימיות

סדר השראת השכינה

פרשה זו מבארת את סדר השראת השכינה בעולם. שעיקרה עומדת אמנם על עצם הקמת המשכן ועבודת הקרבנות שבו, אבל תלויה ועומדת בכך שכל עם ישראל יהיו מחוברים ומקושרים אליו, ובסדר מסוים דווקא. וזה הטעם שמיד בהקמת המשכן, היה צורך למנות את ישראל – ככלל ובפרט לפי סדר השבטים, כיון שהשראת השכינה במשכן תלויה בכל שבט ובכל אחד מישראל.

וזה עניין הדגלים, שאינו עניין של מה בכך – אלא יש בו סודות גדולים ועצומים. וכבר בפטירת יעקב אבינו ציווה לבניו שישאו את מיטתו לפי הסדר של הדגלים. וכבר קודם לכן, כששלה יוסף את העגלות – רימו בזה את הסוד של הדגלים.

וכן ב'ברכתו' של בלעם שיבחה מאד את ה'דגלים' שיש לעם ישראל (כמבואר בתרגום ובמדרש על הפסוק 'ומספר את רובע ישראל'), והמלאכים מקנאים בנו על כך (כמובא במדרש על הפסוק 'איממה כנדגלות'), וזה עיקר המעלה שיש לנו על פני אומות העולם, עד שכאשר הם רוצים למשוך אותנו אליהם, ואומרים לנו 'שובי שובי השולמית', ומבטיחים לנו כל טוב – אנו משיבים להם 'מה תחוו בשולמית כמחולת המחניים' – האם יש לכם להציע לנו את סדר הדגלים (כמובא בפירש"י).

ומשמעות פנימיות העניין, מבואר בליקוטי הלכות בכמה מקומות (ברכת השחר ה', בציעת הפת, ארבע פרשיות, ועוד), וכפי שיתבאר להלן בעז"ה.

חומש במדבר – הוא החומש הרביעי בחמשה חומשי תורה – אינו עוסק במצוות חדשות, אלא בספור סדר הליכתם של ישראל במדבר, והמצוות שהיו שייכים לזה (כמבואר ברמב"ן). אמנם אין בחומש זה מצוות חדשות, אבל יש בו הרבה יסודות חדשים, הנלמדים מתוך הנהגת המדבר – הן הנהגת השם יתברך עמנו, והן הנהגתנו עמו.

פרשת במדבר, היא הפרשה הראשונה בסדר זה. ובפרשה זו מסופר על 'מניין בני ישראל – הן המניין של כל עם ישראל יחד, והן של כל שבט ושבט. ובנוסף, גם בסדר הדגלים שבהם מוזכר שוב מניין כל שבט. בנוסף לכל זה, מתחיל הכתוב לייחס את שבט לוי בפני עצמו – הן במניינם, והן בהנייתם, והן בתפקידם (וזה ממשיך גם בפרשה שלאחריה).

כל הסדר הזה, שייך להקמת המשכן. שמשום כך נמנו שוב, וכל עניין הלוויים וסדר הדגלים – הוא סביב המשכן. כמו שמבאר הכתוב – מי היה בכל צד מהמשכן, הן מהלוויים והן מהדגלים. וגם כל עניין הלוויים הוא כדי 'לשמור משמרת המשכן, ולסייע לכהנים בעבודתם. ומתוך כך מתבאר סדר השראת השכינה בעולם, ואיך היא תלויה בכל שבט ובכל אחד מישראל, וכמה נחוץ להיות כל אחד איש על מהנהו ואיש על דגלו, וכמו שיתבאר בעז"ה.

התמיהות בפרשה

א. 'במדבר סיני, באחד לחודש השני' – מדוע צריך לפרט הכתוב באיזה מקום ובאיזה זמן היה, מה שלא פירט בשאר הפעמים שנמנו (בפרשת כי תשא, ובפרשת פנחס).

ב. איזה צורך היה במניין זה, אחר שכבר נמנו ביציאת מצרים ואחר הטא העגל (בפרשת כי תשא). ומה החילוק בין מניין זה לבין המניינים האחרים, ומדוע.

ג. מהו עניין הדגלים, ומדוע הם מסודרים לפי הסדר הזה בדווקא.

ד. מדוע נמנו בני לוי לבדם, והנו לעצמם סביב המשכן.

ביאור הפשט

א. **המקום והזמן:** המניין הזה שייך להקמת המשכן והשראת השכינה. כי המניין היה קודם שבא להשרות שכינתו עליהם, כדלהלן.

ב. **החילוק בין המניינים:** יש כמה חילוקים בין המניין הזה לבין המניינים הקודמים שהיו. א. במניין זה נמנו לא רק 'מניין כללי', אלא גם 'מניין פרטי' לפי השבטים. ב. במניין זה נמנו 'למשפחותם לבית אבותם'. ג. במניין זה נמנו לא רק על ידי משה אלא גם על ידי הנשיאים. ד. במניין זה נמנו שבט לוי לבדו.

ג. **הצורך במניין:** לדברי רש"י, בכל פעם שהיה עניין מיוחד – מנה אותם, כדי להראות חיבתם. ולכן מנה אותם ביציאת מצרים, ואחר הטא העגל, וכעת קודם השראת השכינה.

ולדוגמא: כח האש' – יש בו כח שמושך את האדם למעלה, שלא יישאר על מדרגתו אלא יתעלה יותר ויותר, ומצד שני יש בו כח של גאוה ויישות. כח ה'מים' – יש בהם כח של תענוג, להרגיש בחוש את קרבתו יתברך ולהתענג מהקדושה. ומצד שני יש בו משיכה להתענג מהיישות הגשמית של הגוף והעולם. כח ה'רוח' – מחדש את האדם, ומאיר לו רעיונות ואופנים חדשים איך לעבוד את השם יתברך, ומצד שני, גורם לזחיחות וקלות הדעת. וכח ה'עפר' – נותן כח להיות יציב וחזק בעבודתו ובאמונתו, ומצד שני, גורם לכבדות עצבות וכפירה.

וכן בחלוקה לארבע רוחות; ימין, שמאל, פנים ואחור. שמרמו על חסד, דין, רחמים, ואמונה – יש בזה תערובת טוב ורע. ימין שהוא חסד – יכול לעורר באדם אהבה להשם יתברך, וגמילות חסד לבני אדם. ומצד שני, מעורר אהבות נפולות, ורצון להרבות חסד עם עצמו. שמאל שהוא גבורה – יכול לעורר בו כח להתגבר על יצרו, ולעשות לעצמו גבולות וסייגים, ומצד שני, להתנהג בגבורה ואכזריות לבני אדם. פנים שהוא רחמים – יכול לעורר אותו להאמין ברחמי ה', ולהזור בתשובה. ויכול להיות רחמן על גופו ועל הרשעים, ולהתרחק מהשם יתברך. ואחור שהוא אמונה – יכול לתת לו כח להחזיק באמונה גם בעת החושך, ומצד שני, יכול לגרום לאמונות כזביות.

וכנגד זה היו ארבעה דגלים. דגל יהודה – שהוא ימין, ומעורר את האדם לתורה ומצוות ומעשים טובים. דגל אפרים – שהוא שמאל, ומעורר את האדם להתגבר על יצרו. דגל ראובן – שהוא רחמים, ומעורר את האדם לתשובה. ודגל דן – שהוא חושך, ומעורר את האדם להחזיק באמונה. ועם כל אחד מהם היו שני שבטים – שמרמוים על נטיה לכאן ולכאן, שצריך להכניע את הרע ולברר את הטוב. ואכמ"ל.

העיגול – המשכן, והמדרב

אמנם באמת, השורש של כל הארבעה [והשנים עשר] – הוא אחד. כי כל הארבעה אותיות של שם הוי"ה, נמשכים מהקוץ של היוד, וכל הארבעה יסודות – נמשכים מיסוד ה'היולי'. כי בשורש אין אלא 'אחד' היחיד והמיוחד. שכולם נמשכים ממנו, וזה מרומז בצורת ה'עיגול' שאינו אלא אחד.

כלומר, כדי לזכות לברר את הטוב מהרע בכל הארבע יסודות – מוכרחים לזכור שיש שורש אחד להכל. ואת זה אי אפשר לתפוס ב'שכל' אלא ב'אמונה' וביטול. וזה הסוד של המשכן בעצמו – שנמצא באמצע, וכל הארבעה דגלים מחוברים ומקושרים אליו, ויונקים את כוחם ממנו. ולכן, המשכן וכל סדר המניין והדגלים היו במדבר, ששם אין כלום.

ולכן נאמר (עירובין נג): 'אין התורה מתקיימת אלא במי שמושים עצמו כמדבר' – כי אמנם התורה יש בה הרבה פרטים, אבל אין יכולת להתעסק בפרטים אלא כמו שמבטל עצמו לאחד. ואז אפשר לזכור שיש ארבעה דגלים וי"ב שבטים, ויש צורך לברר הטוב מהרע, וללכת כל אחד בדרך שלו. וזה התפקיד של שבט לוי, שאינו נמנה במניין השבטים אלא לעצמו, ועומד לעצמו סביב המשכן – משום שתפקידם להאיר את הי"ג שהוא 'אחד' לכל השבטים, וכפי שיתבאר בעז"ה במאמר הבא.

עם ישראל, על אף היותו 'גוי אחד' – נחלק לשנים עשר שבטים. שאינם רק שנים עשר 'בנים' של יעקב, אלא שנים עשר 'דרכים' ושבילים של אמת, ולכן לכל שבט יש את הגוון שלו באבני החושן, ואף ים סוף נבקע לשנים עשר שבילים, וכן בתפילה יש י"ב נוסחאות כנגד י"ב שבטים, וכנגדם יש י"ב הלונות ברקיע לקבלת התפילות, ואם שבט אחד מתפלל נוסח של שבט אחר אינו יכול לעלות (כמבואר כל זה בדברי הארז"ל, ובלקוטי מוהר"ן סימן ט).

כנגד י"ב השבטים, שמרמוים על שנים-עשר דרכים – יש י"ב טבעי הנפש, וי"ב חודשי השנה. שכל אחד מהם הוא מהות אחרת מחברו, אבל כל השנים-עשר נצרכים – כדי שיהיה 'שנה שלמה' ו'נפש שלמה'. וכן השראת השכינה תלויה ועומדת על י"ב חלקים אלו. וכפי שרמו שלמה המלך, כשעשה את ה'הים של שלמה' (בבית המקדש) שהעמידו על 'שנים עשר בקר', לרמו שהשראת השכינה תלויה ועומדת על י"ב עניינים אלו.

אמנם בשורשם הם נחלקים לארבעה, וכל שלשה מהם מתחברים לאחד. ולכן, השנה שיש בה י"ב חודשים – נחלקת לארבעה תקופות (ניסן, תמוז, תשרי, ומכת). וכן 'שנים עשר בקר' שעליהם עמד ה'הים של שלמה', נחלקו לארבעה רוחות, שלשה בכל אחת מהם. וכן ה'י"ב שבטים נחלקו לארבעה דגלים, שכל אחד מהם כולל שלשה שבטים, והם עמדו בארבע רוחות המשכן (כמו אותם י"ב בקר).

ארבעה יסודות

כל סדר ההשתלשלות שיש בעולם – החל משורש השורשים הרוחני, ועד לתכלית ההשתלשלות הגשמי – נחלק לארבעה. בעולם האצילות – הם ארבע אותיות שם הוי"ה, בעולם הבריאה – ארבע היות המרכבה, אריה, שור, נשר, ואדם. בעולם היצירה – ארבע מהנות מלאכים; מיכאל, גבריאל, רפאל ואוריאל (שהם ר"ת ארגמן, ורמוזים בפסוק 'מרכבו ארגמן'). בעולם העשייה – ארבעה יסודות; אש, רוח, מים ועפר, שמהם משתלשלים ארבעה דרגות; דומם, צומח, חי ומדבר.

וכן, כל דבר שיש בעולם – מורכב מארבעה; אבא-אמא-בן-ובת, ארבעה רוחות העולם, ראש-גוף-ידיים-ורגליים, ועוד. כמו כן, כל פרט שיש בעולם מורכב מכל הארבעה יסודות (אש, רוח, מים ועפר), והיסודות בעצמם – מורכבים כל אחד מארבעה, ואם יחסר אחד מהם – יתבטל הדבר. נמצא, שהיסוד של כל דבר – מתחיל ונבנה מארבעה כוחות, וכן התכלית והשלימות של כל דבר – הוא רק כשהוא מגיע למצב של 'מרובע'.

כי העולם הוא מקום שצריך להיות בו השראת השכינה, והיינו לשמש כמו 'כסא' להשם יתברך. והכסא יושב על ארבעה רגליים, שהם ארבעת רגלי המרכבה, שעל ידם נשלמת השראת השכינה וגילוי מציאותו יתברך בעולם, ואם יחסר אחד מהם – יחסר בגילוי השכינה.

ולכן, יש ארבעה כוחות – שהם מעורבים טוב ורע; החלק הרע שבו הוא 'מרכבה דספרא אחרא' – שכביכול נותן מציאות וממשלה לכוחות ההסתרה והיישות שיש בעולם, והחלק הטוב שבו הוא 'מרכבה דקדושה' – שמגלה את המציאות והממשלה האמתית של השם יתברך.

חדש! ניתן לשמוע את השיעור של מאמר זה בקו 'חניכי הישיבות' – ברסלב: 077-31-40-331 בשלוחה: 30

ליקוטי מוהר"ן – זה מדבר אלי!! זה לא סלוגן – זה דרך חיים!!

התורה הנלמדת: ליקוטי מוהר"ן, חלק א' תורה ד'

הערת מערכת: במדור זה נלך עם כל תורה תקופה קצרה עד שנצטרף לחבורת 'תמימי דרך' העולמית האוהזים כעת בתורה זו.

עבודת היום ||| פנינים על סדר סדר היום לאור תורה זו

שינה וקריאת שמע שעל המיטה

קימת הצית

הנה הלילה הוא בחי' הושך ודין, ועל כן אז עיקר עבודתנו הוא לידע שגם החושך והדין הוא לטובה, וזה בחי' תפילת מעריב שהכל הוא הודאה על החושך והלילה, בבחי' 'אשר בדברו מעריב ערבים', 'ואהבתך אל תסיר ממנו לעולמים', היינו בכל ההעלמות וההסתרות, וכן ברכת 'ואמונה כל זאת' היא בחי' אמונה שגם בעת הגלות לא עזבנו השי"ת (וכמבואר ברש"י ברכות יב). שבחי' ברכת 'אמת ויציב' כשהרית היא הודאה על החסדים המגולים, 'ואמת ואמונה' ערבית היא בחי' אמונה בחושך הגלות, ומבואר בגמ' שם ש'אמת ויציב' היא בחי' 'להגיד בבוקר חסדך', 'ואמת ואמונה' היא בחי' 'ואמונתך בלילות' יעו"ש.

ואח"כ צריך לקום בחצות לצעוק על נפילת המלכות, מה שנראה בגלות כאילו ח"ו יש דין ונמזילא נראה גם כאילו ח"ו יש טבע ואין רואין כחוש איך שכל פרטי הבריאה הכל הוא התגלות המלכות ששרשו באוא"ם ב"ה, ועיקר הצעקה ע"ז הוא דייקא בחצות לילה שהוא תוקף התגברות בחי' החסדרה של הדין שהוא בחי' לילה וכנ"ל, ועיקר הבכיה היא על הורבן בית המקדש כי בבית המקדש האירה בחוש הארה זו איך שהכל הוא רק אוא"ם והכל לטובה וע"כ עיקר הבכיה היא על הורבן בית המקדש שע"ז עיקר החסדרה והקושי בזה, ואח"כ עוסקים בתורה עד אור הבוקר כי התורה היא בחי' אש שהיא שורש המלכות (וכמובא בפנים אות ו) וע"כ ע"י לימוד התורה מהזירים את בחי' המלכות לשורשה שהיא בחי' אש וע"ז יש כח לראות איך שהכל הוא רק אוא"ם והכל לטובה.

ואח"כ קודם השינה אומרים קריאת שמע שעל המיטה שהיא בחי' קבלת עול מלכות שמים לידע שד' אחד, היינו שהן כשהוא חסד והן כשהוא דין הכל הוא לטובה וכמבואר בלשון רביז"ל (באות א).

על הפרשה ||| פנינים על פרשת השבוע לאור תורה זו

מניין בני ישראל

הנה מבואר במאמר שגילוי המלכות היא מתוך התחלקות הפרטים שהם בחי' שינוי התמונות והפרטים ככל דבר בבריאה, והעיקר הוא לכללה בשרשה שהוא רצון אין סוף ב"ה, וכלשון רביז"ל (באות ט): 'כי הפלכות, שהוא פחינת אותיות הדבורים, כל אות ואת מלכש בה רצון השם יתברך. שרצון השם יתברך היה, שזאת האות יהיה לה תמונה זו, ואת אחרת יהיה לה תמונה אחרת. נמצא, שרצונות, הינו תמונות אותיות הם התגלות מלכותו יתברך שמו. וכל אלו הרצונות, הינו תמונות נמשכין מרצון אין סוף, שאין בו תמונה. וכל הדברים והישות שבעולם הם מהאותיות, הינו מלכות, כי ישות הוא מחמת המלכות, שרצה הקדוש ברוך הוא שיתגלה מלכותו בעולם, ועל ידי זה ברא את העולם מאין ליש, וכל הרצונות, הינו התמונות וכל הישות, הינו פחינת מלכות מקבלים היותם מרצון אין סוף.

את הישות שלו ולגלות שם מלכותו יתברך, אבל עיקר הביטול וגילוי המלכות הוא דייקא כל אחד לפי צמצומיו שהם תכונות ומידות נפשו ושורש נשמתו וכו' שכל אחד הוא בחי' אות מיוחד שמגלה את מלכותו יתברך בצורה המיוחדת רק לו.

וזה בחי' מניין בני ישראל להורות על החביבות המיוחדת של כל יחיד ויחיד לעצמו, כפרט מתוך הכלל שבלעדיו אין כלל, כי המספר מורכב מכך וכך יהודים, ורק ע"י כל אחד ואחד פרטי נהיה המניין, זה בחי' החביבות של כל אחד מישראל שעל ידו מתגלה כבוד השי"ת ומלכותו, ואע"פ שכל אחד יש לו דרך מיוחדת בעבודת ה' בבחי' התמונה והאות המיוחדים לו, סוכ"ס כולם מגלים מלכות ה', ודייקא ע"ז מתגלה מלכות ה'.

דגלים

וזה בחי' הדגלים, שכל שבט יש לה גוון מיוחד, כי כל שבט יש לו דרך מיוחדת איך לגלות את מלכותו יתברך בדרך המיוחדת אליו, אבל כולם הם סביב למשכן ולקודש הקדשים ששם הוא עיקר מקום הביטול לאוא"ם ב"ה (כמבואר באריכות בהל' גביית חוב ה"ד), זה בחי' גילוי המלכות ע"י ריבוי הפרטים והגוונים דייקא וכנ"ל.

ד' דגלים כנגד ד' יסודות

ויש להמתיק שזהו בחי' ד' דגלים, כי עיקר בחי' הביטול לאוא"ם ב"ה הוא בבחי' ד' אופנים ודרגות, המבוארים במאמר (אות ח) וכלשון רביז"ל: 'כי זה ידוע, שכל המדות רעות ותולדותיהן נמשכין מארבעה יסודות, מארבע מרות, פמוכא במשנת הסידים: 'עצבות ותולדותיהן נמשכין מדומים', 'תאוות רעות ותולדותיהן נמשכין מצומח', 'דברים בטלים ותולדותיהן נמשכין מחי'. 'צאח ותולדותיהן נמשכין מפדבר'. ומי שרוצה לילך בדרך הקדש, צריך לשבר כל המדות רעות, וכלשון מוהר"ן (בהלכות כלאי הכרם הלכה ב אות ט): 'כי בתחלה צריכין לתקן הארבעה יסודות שהם בשרשן פחינות ארבע אותיות השם, שזהו פחינת ארבעה עולמות אצילות פריאה יצירה עשיה הנ"ל, כי אי אפשר לזכות לפחינת בטול הנ"ל כי אם בשמירת קנין כל המדות הנמשכין מארבעה יסודות שהם פחינת ארבעה עולמות הנ"ל פדוע, וכנגדם הוא בחי' הדי' דגלים הנ"ל.

ובלשון מוהר"ן (הל' כלאי הכרם ה"ב אות ד) מבוארים הדברים ביתר ביאור וז"ל שם: 'כי כל דבר נשתנה בתמונתו ודמותו וכל אלו התמונות הם פני האותיות שהם פחינות מלכות שמלכש באותו הדבר שהם פחינת הרצונות הנמשכין מרצון אין סוף שאין בו שום תמונה שרצונו יתברך היה שזה האות יהיה לו תמונה זו ועל ידי זה נברא זה הדבר בתמונה הזאת וסדר תהיה וכן בכל פרטי הבריאה וכמבאר לעיל בפמאמר הנ"ל. וכל אלו הרצונות והתמונות של כל הדברים שבעולם נמשכין מרצון אין סוף שאין בו שום תמונה וכו' פנ"ל. ואי אפשר שיקללו הדברים פאין סוף כי אם על ידי התפשטות הגשמיות ובטול הישות. ואז נקלליו הרצונות המלכשין בהתמונות ברצון אין סוף הפשוט שאין בו שום תמונה שממנו נמשכין כל הרצונות וכל התמונות' ונמבאר שם באריכות שזהו חומר עוון כלאים כי א"א לשום דבר לחזור ולהיכלל במקורו רק כשאין משנים אותו מסדר בריאתו.

והנה כשם שזהו בבחינת פרטי הבריאה ככל דבר, בדומם ובצומח ובחי, כך הוא ביותר ויותר במדבר, וביותר ויותר בישראל עם הנבחר שכל אחד הוא בחי' צמצום מיוחד ואותיות מיוחדות, ותפקידו לגלות את המלכות דווקא מתוך בחי' ישותו, ע"י שמבטל עצמו ממקומו לאוא"ם ב"ה ומקשר את הבריאה לשורשה, אבל עיקר הביטול הוא דייקא מתוך הישות, וכמבואר במאמר שעיקר רצון השי"ת הוא דייקא בעבודה מתוך העוה"ז בבחי' 'ואבית תהילה מגושי חומר' וכו', ואור הביטול לאוא"ם הוא כדי לעזור לאדם אח"כ להתייגע ולבטל

בוודאי הכל לטובתי [וזהו בן גדעוני, היינו גד עני, גד הוא לשון מזל, והיינו גם כשהמזל שלי הוא עניות וכיוצא] אני יודע שאבי הוא זה שדן כן וממילא בוודאי הוא לטובתי ומחמת אהבה שאוהב אותי.

וגם בשאר השבטים שאינו מפורש כ"כ מ"מ הכל עוסק בחזק הבטחון בו יתברך וההתקרבות אליו בכל מצב, שזה ג"כ בחי' עניין הנ"ל, שזה בחי' אליצור בן שדיאור, א-לי צור, היינו שהשי"ת הוא צורי וחוקי ואני בוטח בו כי אני יודע שהכל לטובתי, בבחי' שדיאור, שהוא אוא"ם דרך הצמצומים שהם בחי' שד"י, שזה בחי' שדיאור, היינו אור שד"י, וכן שלומיאל בן צורישדי, בבחי' שלום א-ל, שתמיד רואה את השי"ת בכל דבר בדרך של שלום, היינו ייחוד חסדים וגבורות כי יודע שגם הגבורות והדינים הם חסדים גדולים, וזהו צורישדי, שצורי הוא שד"י כי הוא חוקי ובטחוני כי אני יודע שהכל הוא מחמת אהבתו יתברך אלינו, וזהו ג"כ נחשון בן עמי נדב שהשי"ת הוא חוקי (בבחי' נחשון שהוא לשון חזק כנחש), עמי נדב, שעמי השי"ת שהוא נדיבו של עולם כי כל מעשיו הם חסדים ורחמים.

וכן אליאב בן חלוק, א-לי אב, שהשי"ת הוא אבינו וכל מעשיו הם לטובתנו וגם בעת החולי והצרה בבחי' חלוק, יודעים שא-לי הוא אב, וכן אלישמע בן עמיהוד, שא-לי שומע תפילתי תמיד ועמי הוד, כי השי"ת שהוא הודו של עולם הוא תמיד עמי ואצלי כי כל מעשיו עמי הוא לטובתי, וכן גמליאל בן פדהצור, גמלי א-ל, שתמיד השי"ת גומל עמי חסד, פדה צור, שצור ישראל פודה אותנו כל הזמן מכל הצרות והייסורים, וכן אהיעזר בן עמישדי, שהשי"ת הוא בבחי' אהינו ועוזר אותנו תמיד, ועי"ז יודעים ששד"י הוא עמי תמיד כי תמיד הוא משגיח עלי ומשפיע שפע של חסדים עצומים גם כשזה נראה ייסורים ודינים, וכן אליסף בן דעואל יש לפרש שהוא לשון סוף, היינו א-לי סוף, שגם כשנראה כביכול בחי' סוף, שהוא בחי' דין וייסורים, אבל באמת הכל הוא בחי' א-ל, ועי"ז דעו א-ל, זוכים לבחי' דעת שהוא עי"ז שיודעים שגם הייסורים והדינים הם חסדים וכמבואר בפנים ויסוד העניין של דרשת השמות מבואר בדרכי נועם פר' במדבר, אבל שם הוא באופן אחר קצת יעו"ש.

עבודת הלויים

וזהו בחי' עבודת הלויים שהם שומרים משמרת הקדוש, כי ישראל הם קדוש משתוקקים מאוד להתגלות אוא"ם ב"ה ולבטל עצמם לגמרי לאוא"ם שזה בחי' ההיכל ובית קודש הקדשים, אבל באמת עיקר רצון השי"ת הוא דייקא שנעבוד אותו מתוך הצמצומים של זה העולם, וגם כשזורה לפעמים אור של ביטול לא"ם, המטרה היא להאיר את האור הזה אה"כ לתוך הדעת כששב לדעתו ולישותו וכמבואר בפנים, ועי"כ צריך שמירה מיוחדת שלא יהרסו לעלות אל ה' ולהיכנס למקדש למעלה ממדרגתם, כי כשאין את הכלים לזה הרי הוא בחי' הריסה וזה גורם היפך מגילוי המלכות, ועי"כ צריך על זה שמירה תמידית, ושמירה זו היא דייקא עי"ז הלויים שהם בחי' הצמצום כמובא [וזהו ג"כ בחי' כיסוי כלי המקדש בעת המסעות כי א"א לקבל אוא"ם בלי הכלים הנצרכים לזה שזה בחי' הסדר המבואר במאמר שצריך לבטל את הישות והרע של הדי' יסודות ועי"ז יכול לזכות להארת אוא"ם בתוך הכלים].

ולבאר הדברים בפרטות, אולי יש לבאר שדגל מחנה יהודה הוא כנגד בחי' ביטול העצבות, כי יהודה הוא בחי' הודאה להשי"ת שזה עיקר הדרך לשמחה וביטול העצבות (ועי"ז באריכות בליקו"ה הל' הודאה ה"ו), ועי"כ הוא מחובר ליששכר וזבולון שהם בחי' התורה ויששכר הוא לימוד התורה וזבולון תומך בו, כי ד"ת משמחי לב ועי"ז ניצולים מעצבות, ואה"כ הוא דגל מחנה ראובן הוא כנגד צומח שהוא בחי' תיקון התאוות, כי ראובן הוא בחי' תיקון הראייה כמובא, ועיקר הקדושה תלוי בעיניים (כמובא בליקו"מ סי' ז), וגם שאר התאוות עיקר תיקונם עי"ז שמסתכל על האלוקות שיש שם כידוע, ואה"כ הוא דגל מחנה אפרים, כנגד בחי' תיקון החי שהוא בחי' תיקון הדיבור, שזה בחי' יוסף שהוא בחי' שמירת הברית ועיקר שמירת הברית תלוי בברית הלשון כידוע, ואה"כ דגל מחנה דן הוא בחי' תיקון הגאווה כי הוא המאסף לכל המחנות שהיצר הרע מפתה ביותר להיות בבחי' נחשלים, אבל דן מתקן את הגאווה הזו ולא איכפת לו שהוא הולך אחרון לכל המחנות כי יודע שזה חלקו ותפקידו ודייקא עי"ז הוא מגלה מלכות ד' בעולם [ועי"כ אדרבא עיקר גילוי המלכות הוא דייקא בבחי' דן, שהוא בבחי' מלות בבחי' דינא דמלכותא כמובא בליקוטי מוהר"ן (סימן נו אות ה) 'שמלכות דקדושה היא בחי' סוף דבר, בחי' מאסף לכל המחנות דקדושה. בחי' מחנה דן שהוא מאסף לכל המחנות, כי דינא דמלכותא דינא'.]

וזהו אם נאמר שההתחלה היא מלמטה למעלה מבחי' דומם, וייתכן ג"כ שהסדר הוא להיפך מלמעלה למטה, ועל פי זה יש לפרש באופן זה, שיהודה הוא בחי' תיקון הגאווה, כי יהודה הוא בחי' המלכות שהוא בחי' גדולה, אבל אינו לוקח את הגדולה לעצמו רק לגלות מלכות ה' זהו בחי' תיקון הגאווה, אה"כ מחנה ראובן הוא בחי' תיקון הדברים בטלים בחי' תיקון החי, שזה עי"ז הראייה דקדושה, כי עיקר בחי' דברים בטלים הוא בחי' הראייה הסתמית וההסתכלות על כל דבר בעולם כ"סתם" שזה עניין דברים "בטלים" אבל ראובן הוא בחי' הראייה דקדושה שרואה שכל דבר הוא תמונה ואות מיוחדת לגלות מלכותו יתברך, מחנה אפרים הוא תיקון התאוות כי יוסף הצדיק הוא בחי' קדושת הברית כידוע, ומחנה דן הוא בחי' תיקון העצבות, כי הוא מאסף לכל המחנות ושם יש התגברות מיוחדת של עצבות אבל דן מתגבר שלא להיות בעצבות ועי"ז דייקא הוא זוכה לעיקר תיקון המלכות וכנ"ל.

שמות הנשיאים כולם על שם הארת הדעת שכל מאורעותי הם לטובתי

ואולי יש לבאר שזה בחי' שמות הנשיאים שכולם מורים על עניין זה, חלקם הוא מבואר בפשיטות מעצם השם, וכגון פגעיאל בן עכרן, שעניינו לפגוע בא-ל ית' גם בבחי' עכרן, בחי' עכירות הצרות והדינים, לידע שהכל הוא לטובה והכל הוא מהא-ל ית' לטובתו, וכן בחי' אחירע בן עינן, שגם כשכביכול רע, יודעים שאחי הוא, כי השי"ת אוהב אותנו והכל לטובה וזהו בן עינן כי גם בהסתרה בבחי' ענין, הכל הוא בבחי' אחי הוא, וכן נתנאל בן צוער, היינו גם בעת הצער והייסורים יודעים שהכל הוא בבחי' נתנאל, היינו נתן א-ל, כי הכל הוא מתנות וטובות, וכן אבידן בן גדעוני, בחי' אבי דן, היינו גם כשהוא בבחי' דן, שהוא התגברות הדינים והייסורים, אבל יודעים שאבי הוא זה שדן, וממילא

זכורות שיעורים ובתי-כנסת למקורבים!

עיר	נושא השיעור	מגיד השיעור	יום ושעה	לפרטים
בני ברק	נושא השיעור 'תמימי דרך' הליכה עם תורה	לומדים בחבורה חבורת הניכי הישיבות ב"ב	פעם בשבוע	0548487317
בני ברק קריית הרצוג	ליקוטי הלכות	לומדים בחבורה	מוצאי שבת בבית פרטי בשעה: 10:00	0548496139
בני ברק קריית הרצוג	שיעור התחזקות	נושא פרשה	בכל ליל שבת מברכים	0548496139
בני ברק	התחזקות	רבנים שונים	יום שני בערב לבחורים	0548517128
בית שמש	חבורה ללימוד לקוטי מוהר"ן	לומדים בחבורה	יום שני בשעה: 11:00 בבוקר	0548528387
קריית ספר	בית מדרש 'נצח ישראל'	תפילות \ שיעורים \ מלווה מלכה ועוד	ר"ח מסילת יוסף 34 (מאחורי 'בר כלי')	

לדיווח על שיעורים ועוד נא להשאיר הודעה בקו הניכי הישיבות - ברסלב, בשלוחה: 72

עזרו לנו להגדיל את התפוצה!
ע"ז תרומה במכשיר 'קהילות' חפשו: 'עלמא דאורייתא' תרמו וכתבו: עובר 'המקורבים' תזכו למצוות!

השיעורים הקבועים לשבת פרשת במדבר ולשבוע פרשת נשא

יום	חודש / סיון	הדף היומי מסכת בכורות	מסנה ברוה עמוד היומי ידרשו	ליקוטי מוהר"ן ח"א	ליקוטי הלכות חלק ז	העמוד היומי תיקוני הזוהר
ז	כז	מה	חורה	לז	מא	יג
א	כח	מו	שפא, א-ג	לז	מב	יג
ב	כט	מז	שפא, ז-ז	לח	מג	יד
ג	א	מח	שפא, א	לח	מד	יד
ד	ב	מט	שפא, א-ב	לט	מה	טו
ה	ג	נ	שפא, ג-ה	לט	מו	טו
ו	ד	נא	חורה	מ	מז	טז

התורה הנלמדת בחבורת 'תמימי דרך' העולמית: ליקוטי מוהר"ן, חלק ראשון, תורה ז.

בימים אלו של ספירת העומר, נשתדל בעז"ה להתמקד במ"ח קנייני התורה, ולהוציא נקודה קצרה ומעשית מכל קניין

ויש בזה שני חלקים: א. 'להתרחק מהכבוד' – כלומר, לכתחילה לא לגשת מתוך חיפוש כבוד. אם יש לך צורך של כבוד, תדאג 'להתפנות' ממנו קודם שאתה ניגש ללימוד, וללימוד תיגש 'נקי'. ב. 'אינו מניס לבו בתלמודו' – תוך כדי הלימוד, ההרגשה הזאת מתעוררת שוב ושוב, בכל פעם של הכנה / הספק / חידוש; ואז – צריכים להכניע את זה שוב ושוב.

התוצאה שווה: פתאום תרגיש מה זה כבוד אמיתי. כלומר, עם איזה דברים גבוהים, טמירים ונעלמים – יש לך עסק. ולהרגשה הזאת – אין תחליף ואין מתחרה. שווה לנסות.

כבוד? מליחה, לא כאן!

אתה מהפש כבוד?

תחיה פוליטיקאי. לא תלמיד חכם, ולא מרביץ תורה. זה לא המקום להוציא לפועל את תאוות הכבוד.

הקניין השלושים-וששה מקנייני התורה – הוא: 'מתרחק מן הכבוד, ולא מניס לבו בתלמודו'.

רבי נתן אמר: מי שיש לו 'קנאה' או 'תאוה' – אני יכול לעזור לו, אבל אם בנוסף, הוא גם רוצה 'כבוד' – אני לא יכול לעזור לו...

התורה מתמודדת, ובהצלחה, מול כל תאוה ומידה רעה. לימוד תורה וקיום מצוות – מרומם את האדם, מזכך אותו, ומנקה אותו – וממילא משנה את הגישה שלו אל התאוות הרעות והמידות הרעות. לאחר הלימוד וקיום המצוות – הוא כבר לא אותו תאוותן ומושחת כמו שהיה קודם.

כל זה הויץ מכבוד. את הכבוד – אפשר בטעות להפש וגם למצוא – בתורה בעצמה. התורה אינה מקום שאפשר למצוא בו מדות רעות ותאוות רעות, אבל 'כבוד' – אפשר בהחלט למצוא גם בתורה. התורה בהחלט נותנת לאדם מעמד, ומאפשרת לו כביכול לספק את תאוות הכבוד שלו.

כאילו. רק כאילו.

כי הכבוד הוא הסתירה הגדולה ביותר לתורה ולאמת. מי שניגש אליה מתוך 'כבוד' – ימצא בה בוודאות את ההיפך הגמור מהאמת, והוא אפילו לא יבחין בכך. וגם אם וכאשר יבחין – לא יוכל להודות בכך, ולעשות את הצעד אחרון כמתבקש.

הגישה אל התורה, איננה כאל ספר ידיעות, או חכמה נפלאה, אלא אור אלוקי. ולכן, בשונה מכל חכמה אחרת – שאפשר בהחלט לגשת אליה מתוך אגו ואינטלקטואל גבוה, ועל ידי החכמה היא עוד לפתח להשמין ולהרחיב את אותו אגו; כאן זה פשוט לא עובד. את האור האלוקי לעולם לא ניתן להכניס לתוך מקום 'תפוס', ומי שניגש אליו כך – בוודאי יבוא לכלל טעות.

זה כל כך פשוט, וכל כך לא פשוט.

כי התורה מכילה בתוכה את כל מה שצריך – כדי לשוות לה דמות של חכמה ושכל. ויש בה את כל מה שאדם צריך כדי למצוא בה 'מקום של כבוד', ועוד בטעם 'רוחני...' ויש אפילו ציווי על כך – לכבד את התורה, ואת לימודיה.

נדרשת כאן הבחנה דקה, להבין שכאן אתה נדרש לכבד 'את התורה' ולא 'את עצמך'. לכבד את האמת, ואת מה ש'מעבר' ו'גבוה' יותר, ולא את המוכר והמגושם. לשם כך, נדרש מהאדם קמצוץ של הכנעה, ומינימום של 'טעם אמת', כדי לתפוס את הכיוון.

חזור בכך

אף אחד לא אוהב לחזור אחורה.

בוודאי לא – לחזור בו מדעתו, וקל וחומר – אם הדברים כבר התפרסמו בשמו כהוראה מוחלטת.

הקניין השלושים-ושבע מקנייני התורה – הוא: 'אינו שמח בהוראה'.

לכאורה, לימוד נכון ואמתי – הוא לימוד שמצליח להגיע למיצוי ולבירור מוחלט, עד כדי 'הוראה'.

אמנם גם אחד שקורא את המילים הקדושות של התורה, מבלי להבין יותר מדי – מקיים מצוות תלמוד תורה, אבל בוודאי שלימוד עם הכנה – יש בה דרגה גבוהה יותר של לימוד תורה, וגם של ידיעת התורה. ועדיין – ההכנה יכולה להיות חלקית או מעורפלת. השלימות של לימוד התורה וידיעת התורה – היא לימוד ברור ונהיר, שיש בו בכדי להוציא הוראה ברורה למעשה.

משכך, לכאורה צריך להיות 'שמח בהוראה'. ואדרבה, כל הלימוד צריך להיות מכוון – בכדי להגיע לבהירות כזאת, שכל לימוד יביא בעקבותיו 'הוראה' ו'בירור מעשי' מוחלט ובהיר. איזה סיבה יכולה להיות שצריך להיות 'אינו שמח בהוראה'.

הקניין הזה – הוא המשל לקודמו 'מתרחק מן הכבוד'. ושניהם קשורים לבירור האמת.

כל אחד אוהב להבין דברים, ולהכיע דעות. זה מאד פופולרי, ונותן הרגשה טובה – הרגשה שאיתה שווה, ואתה במרכז העניינים. בקיצור: כבוד. הרבה פחות פופולרי – הוא לחפש אולי אני לא מבין, או לא 'מספיק' מבין, ואולי הדעה שלי לא נכונה, או לא מספיק מבוררת.

אין הכוונה ל'נערוון' ו'ספיקות' חלילה, אלא להכנה שהתורה היא הרבה יותר גבוהה ועמוקה מהשכל הפשוט והגאוני שלנו. ולכן, אמנם צריכים לנסות להבין, וגם להגיע לכדי הוראה – אבל תמיד מתוך ידיעה, ש'עוד דברים בגו', ויש עדיין לאן להתקדם.

לילד צריך לומר: 'אתה מבין מצויין, אבל יחד עם זה, הוא אמור להבין שאביו 'מבין יותר ממנו, וממילא, ההבנה שלו היא מצוינת אבל לא 'מוחלטת'. וגם ההבנה של אביו, עדיין רחוקה מההבנה של רבו, ושל כולנו – מההבנה של הדור הקודם וכן הלאה.

* * *

הנפקא מינה הוא – להשאיר תמיד אופציה פתוחה, לכך ש'טעיתי'.

הדבר הכי קשה, והכי לא מוכבד – הוא להודות בטעות. והקושי נעשה גדול ומוכפל פי כמה – אם כבר נתת 'הוראה', והיא מתבררת כטעות. אדם שכבר הביע דעה, וכל שכן אם כבר נתן הוראה – יעשה הכל כדי להצדיק את מה שהוא אמר, גם אם היא לא נכונה, וגם אם בסתר לכו הוא יודע את זה...

ולכן, מבקש אמת – חושש מלתת הוראות. ולא משום שלא צריך לתת הוראה, שהרי מי שהגיע להוראה ואינו מורה, גרוע יותר מאחד שלא הגיע להוראה ומורה. וכל אחד הוא 'הגיע להוראה' ביחס לביתו ומשפחתו – אבל יש הבדל בין הוראה שניתנת מפי אחד ש'שמח בהוראה' לבין אחד ש'אינו שמח בהוראה'...

הוראה שניתנת מתוך הבנה, שיותר ממה שהבנת, יש כאן, תקל על 'בעל ההוראה' להמשיך לחפש את האמת, גם לאחר שניתנה ההוראה, ולהזור בו אם וכאשר יהיה צורך בכך.

הדברים נאמרים לגבי לימוד התורה, אבל נכונים לגבי כל הבעת דעה וכל החלטה בחיים – תמיד תשריין לעצמך, לפחות בלב, את האפשרות להזור בכך. לא תאמין כמה החיים יהיו קלים יותר, זורמים יותר, ובעיקר – אמיתיים יותר.

מטרה משותפת

בשביל מה יש חברים?

בשביל שיעזרו לי. ואם לא, לכל הפחות – שלא יפריעו...

* * *

הקניין השלשים-ושמונה מקנייני התורה – הוא: 'נושא בעול עם חברו'.

לא מדובר על 'חסד' ועל 'עזרה לחבר' (שזה קשור אולי לקניינים אחרים, כמו 'לב טוב', 'אוחב את חברי' וכדומה) – אלא על 'נשיאה בעול'. שפירושו: להתייחד למען אותה מטרה, ולפעול יחד כדי להשיג אותה.

* * *

בעולם של דמוקרטיה ופוליטיקה – קשה לדבר על 'מטרה משותפת'. כי המטרה היחידה היא רק 'המקום שלי' ו'הכסא שלי', ואפילו 'הקואליציה' – שנועדה לכאורה לגשר בין מפלגות שונות למען מטרה מסוימת – משמשת למעשה רק למען המטרה הקדושה של 'שמירת הכסא' לפלוגי או אלמוני, או שניהם יחד.

המושגים לא השתנו. עדיין כולם מדברים על 'טוהר המידות', על 'עמידה על עקרונות' ועל 'נאמנות לעם' – אך כל אחד יודע היטב, את המשמעות

האמיתית מאחורי המילים האלו, ואיזה משחק באמת מתרחש כאן, בניסיון אחד ויחיד – לשריין מקום, בכל מקרה וכמה שיותר גבוה.

אפשר למלאות כרכים שלמים, בליצנות וציניות על עולם הדמוגוגיה של הפוליטיקה. הבעיה העיקרית היא – שהיא הפכה כביכול למהלך לגיטימי ומקובל, ומבלי משים חודר גם לאנשים שפויים, וגם לתחומים קדושים של לימוד תורה, עבודת ה', ודרגות של קדושה.

* * *

יש כביכול תחרות – גלויה או סמויה – מי יהיה גדול הדור, או לפחות 'בין גדולי הדור'. ובדקות יותר – מי יהיה יותר צדיק, ומי יזכה לדרגות גבוהות יותר. ובתחרות, כמו כל תחרות – אם אני רוצה להגיע רחוק יותר, אני לא יכול לסייע למישהו אחר להגיע לאותו מקום, ובטח לא להגיע רחוק יותר.

על מצוות 'ואהבת לרעך כמוך' – מכאן הרמב"ן, שבטבע האדם להסכים שיהיה לחברו את כל הטובות בעולם, בתנאי שזה יהיה 'קצת פחות ממנו', ולא 'שווה אליו ממש'. כל אחד רוצה לראות את עצמו 'קצת' מעל השני. המדובר הוא לכאורה על טובות גשמייות, אבל זה עלול להיות מועתק גם לטובות רוחניות.

הסיבה היא – משמוש של המטרה. אם המטרה היא ש'אני' יהיה צדיק, וש-'לי' יהיו השגות וגן עדן – ברור שזו התוצאה. אבל אם המטרה היא שיהיו 'להשם יתברך' צדיקים, ושהעולם יהיה מלא בדעת, וגן עדן יהיה מלא מוזן אל זן – אין שום נפקא מינה אם זה יהיה אני או הוא, ובוודאי עדיף שזה יהיה שנינו.

רבינו מוהר"ן מברסלב אמר שאדם צריך להיות שמח כשהברו מצליח בעבודת ה', גם כשהוא בעצמו לא מצליח. ור' נתן תמה על כך, ולא הבין איך יכול להיות הווה-אמינא אחרת, וכי משום שאני לא מצליח, ארצה שגם השני לא יצליח... וכמסופר, ששאלו את ר' זושיא אם הוא רוצה להיות אברהם אבינו, והוא ענה: 'מה העניין, הרי בכל אופן יהיה אברהם אבינו אחד וזושיא אחד – אז מה נפקא-מינא מי יהיה זה ומי יהיה זה?'

* * *

לא נשלה את עצמנו. זה לא קל, בפרט בעולם דמוקרטי. אבל כימים אלו של קבלת התורה – נזכיר לעצמנו שיש לנו 'עול' ו'מטרה' משותפת, ומתוך כך – ננסה לפחות פעם או פעמיים לשאת ב'עול' של החבר, כי זה אותו 'עול' של עצמנו. ולפחות – לא להפריע לו...

'עקרונות' מול 'פשרות'

אתה 'איש אמת' או 'איש שלום'?

אתה חייב להיות שניהם, ולשם כך – אתה זקוק למרכיב שלישי.

* * *

הקניין השלשים-ותשע, הארבעים, והארבעים-ואחד – הם: 'מכריעו לךף זכות', 'מעמידו על האמת', ו'מעמידו על השלום'.

האמת והשלום עומדות בסתירה זו לזו.

'האמת' היא מאד חדה ונוקבת, אינה מאפשרת סטייה ולו הקלה ביותר, ואינה נותנת מקום לפשרות - לא באות ולא בפסיק. לעומת זאת 'השלום' מוכרה מטבע הדברים להיות רך יותר, לעגל פינות, ולהסכים להתפשר ולהיכנע.

והעולם מורכב משני סוגי האנשים; יש את 'אנשי האמת' - שהם בדרך כלל אנשים קיצוניים ונוקשים, ואינם מסוגלים להכיל שום שינוי, ושום דבר שנראה להם כקולא או כסטייה קלה מהאמת הצרופה. אפילו בשביל לחייך - צריך סיבה מספיק חשובה, ו'אמיתית' כמובן.

ויש את 'אנשי השלום' - שמוכנים לפעמים לוותר על כל האמת, העיקר שתקום קואליציה. אנשים שמוכנים בשביל 'השלום' לקבל כל פשרה וכל סטייה. ומבחינתם, אסור בשום אופן לעמוד על 'האמת' אם זה גורם הלילה אי-נוחות למישהו. ובמקרים קיצוניים - אף יעדיפו 'למהות' באיש אמת מאשר באיש שקר...

* * *

מדובר כמובן בתיאורים קיצוניים, שרובנו לא נמצאים לא כאן ולא כאן, אבל מצד עצם המידות הללו - הם אכן סותרות לכאורה בצורה קיצונית, ואינם יכולים להיות יחד, בשום אופן, תחת קורת גג אחת. אלא אם כן מכניסים כאן לסיפור מרכיב שלישי - ששמו 'זכות'.

'לדון לכף זכות' - נתפס בעיני רבים בטעות, כתחליף למילה 'שלום' 'פשרות' ו'סחבק'. מדובר כביכול בסיסמא שמבטאת משהו בסגנון 'הכל בסדר, אחי, אין רע בעולם, אין גדולים ואין קטנים כולנו חברים'.

ומלבד שזה לא נכון בעצם, כי התורה מלמדת אותנו שיש טוב ויש רע, יש גדולים ויש קטנים, ועוד הרבה דברים. ומי שמזלזל בזה ו'מורח' את האמת -

הוא כופר בתורה, וגרוע יותר מכל אותם בעלי עבירה שאותם הוא 'דן לכף זכות'. אבל מלבד זאת - יש כאן סתירה לעצם ההגדרה 'לדון לכף זכות' - שאומרת בפירוש שיש כאן 'דיון' כלשהו...

* * *

'לדון לכף זכות' - הוא בדיוק השדכן שבין 'אמת' ל'שלום'. 'האמת' היא אכן חדה ונוקבת, ואין בה מקום למריחה ולפשרות. אך מאותה סיבה בדיוק - אין לה קיום בעולם, כי העולם נקרא 'עולם השקר' וכשמו כן הוא. ולכן, השם יתברך בעצמו 'השליך אמת ארצה'. העולם מתקיים רק בזכות מדת 'הרחמים' שמבטאת הנהגה מועדנת ומתחשבת יותר.

אבל רק בתנאי שיש 'דיון'. אין הקב"ה 'ותרן' אלא 'רממן'. כלומר, אם יש חתירה לאמת, ויש כך נקודות של אמת - אזי הגם שיש גם חלקים של שקר, ואולי רובך וכמעט כולך שקר - יש לך זכות קיום, כי אתה שייך לאמת. ובחמשך הזמן, האמת שלך תגבר יותר, עד שבסופו של דבר תגיע לעולם האמת'.

'לדון לכף זכות' פירושו: להעמיד את עצמך ואת העולם ל'דיון'. להבחין בין טוב לרע, שיש בעולם ובך, ולא למרוח חלילה. ויחד עם זה, לעשות 'שלום' עם עצמך ועם העולם, ולהבין, שאם יש מעט טוב - כבר יש לך שייכות לאמת, ואם תכיר בכך, ותמשיך להתור לכיוון הזה - זה כל מה שרוצים ממך.

* * *

אלו הם שלשת הקניינים: 'מכריעו לכף זכות', ועל ידי זה 'מעמידו על האמת' - תוכל לספר לו על האמת, בלי למרוח ולהתפשר, ובאותה נשימה 'מעמידו על השלום' - תוכל לתת לו אויר לנשימה, וזכות קיום, גם כשהוא עוד לא אחז באמת.

קו 'חניכי הישיבות' - ברסלב'

בני התורה המקורבים לאורו של רביה"ק מוזהר"ן מברסלב:

077-31-40-331 שיעורים עדכונים שירים ועוד

אחי היקר!

עד מתי נחכה למשיח - - -

בשביל ללמוד זוהר???

הגיע הזמן שנבין - - -

לימוד הזוהר מביא את המשיח!!!

כותב הזוהר הקדוש (פרשת נשא, קכו):

"ומשום שְׁעִתִּידִים וְשָׂרָאֵל לְקַעַם מַעַץ הַחַיִּים,

שְׁהוּא סִפְרֵי הַזְהַר הַזֶּה, יֵצְאוּ בוּ מִהַנְּלוֹת בְּרַחֲמִים!!

רכוש לך עוד היום את סט ספרי הזוהר הקדוש עם

הפירוש הנפלא 'מתוק מדבש'!

משלוח חינם עד הבית! וכן ניתן להזמין את כל

ספרי בעל 'מתוק מדבש'.

ע"י נציג אישי: 054-848-73-17

עלון 'המקורבים'

© כל הזכויות שמורות. ליצירת קשר, לתרומות, להנצחת שם, לקבלת הגליון האימייל, למוקדי ההפצה, ולפרסום בגליון פנו לקו 'המקורבים': 077-31-40-331 והשאירו הודעה בשלוחה: 72 או לאימייל: E0773140331@GMAIL.COM

* * *

ניתן לתרום (וכן לקבל את הגליון עד לביתכם) דרך מכשירי 'קהילות' בכל רחבי הארץ! וכן דרך קו 'קהילות': 0732757000 בשלוחה: 11318 (בכל האופנים יש לציין: עבור עלון המקורבים, ובשחתרומה היא דרך הטל' יש להשאיר הודעה לאחר מכן בקו המקורבים הנ"ל בשלוחה 72 על סך התרומה, ושחיא מיועדת לעלון זה) תזכו למצוות!

* * *

נשמח לקבל כל תומך לגליון ע"י שליחה לכתובת האימייל הנ"ל עד יום שני בערב בצירוף שם מלא ומיקום עיר! (אפשר שם וכתובת בדוויים, ולציין זאת), עם זאת, אין התחייבות שהדברים יפורסמו, ואין לראות באי-פרסומם שום צד פגיעה (יתכנו הרבה סיבות, גם טכניות, בהצלחה!!

אמר רבינו הקדוש: 'רציתי שהענין שלי יתפשט בלבבות האנשים המתמידים בעבודתם כאנשי ליטא!!'

(שיח שרפי קודש ח"ב, סימן נ"ד)

המקור בנים

בס"ד גליון לה' פרשת נשא וחג השבועות ה'תשע"ט

גליון שבועי להניחי הישיבות בני התורה המקורנים לאורו של רבינו הקדוש מוהר"ן מברסלב זיע"א

מאמדי בפנימיות הפרשה, משרשי הדברים עד לעובדא ולמעשה

הדשרני קרבנך

~ נשא ושבועות - חתן וכלה ~

מעלתם, והכהנים נכנסו לעבודת הקודש. אמנם הכהנים צריכים סיוע ועזרה, ולשם כך על הבכורות להביא תחתם את הלויים שסייעו לכהנים.

והגדרת הלויים היא 'סיוע לכהנים'. כלומר, את עצם העבודה עושים הכהנים, וכל 'הנלווה' לזה - עושים הלויים ונלכך נקראים 'לויים' על שם שהם 'נלווים'. דהיינו: שירה בעת הקרבנות, שמירה על בית המקדש, ונשיאת המשכן ממקום למקום.

וגם בזמן הזה שאין לנו בית המקדש, יש ללויים תפקיד לסייע לכהנים, וכגון בברכת כהנים שהלוי נוטל ידי הכהן. ומחמת כן הוא מקבל גם כן קצת מתנות - מעשר ראשון; ויש גם דין שהלוי עולה שני לתורה.

ב. **פמימות המצוות:** בדברי הרמב"ן מבואר שאחר קידוש המחנות - הוזהרו לשלח את הטמאים, וכמו כן הופרדו הערב-רב [שאינם בכלל 'למשפחותם לבית אבותם'] שהם 'הגרים' ולכן התבאר פרשת אשם מעילות בנודע לגר שמת ואין לו יורשים.

ומחמת שיוחסו ישראל 'למשפחותם לבית אבותם' - הזכיר פרשת מוטה, שעל ידי זה נעשים ממזרים שאינם מתייחסים לאבותם. ולהיפך, ביאר פרשת הנזיר שמפריש עצמו ממחנה ישראל להיכנס יותר לתוך הקדושה.

וברכת כהנים נסמכה להקמת המשכן, כי עיקר ברכת כהנים היא בבית המקדש, כמו שהיה בהקמת המשכן שנשא אהרן ידיו אל העם ויברכם, וכמבואר בחז"ל שבבית המקדש היו מברכים בשם המפורש ובכת אחת, מה שאין כן בשאר מקומות שהוא בשם הכינוי ובחלוקה לשלש ברכות.

ביאור הפנימיות

מבואר בזוהר הקדוש שהכהן הוא מצד החסד, והלוי הוא מצד הגבורה. וכן מבואר במדרש - שהלוי משמש את הכהן כמו אשה שמשמשת לבעלה, וגם בזה מבואר בזוהר הקדוש שהאיש הוא מצד החסד והאשה מצד הגבורה. ועל ידי שהאשה משמשת את בעלה והלוי את הכהן - נכלל הגבורה בחסדים. הבנת העניין תבאר לעובדא ולמעשה, על פי המבואר בליקוטי מוהר"ן (סימן נא), וכדלהלן.

המצב הסותר - שמוכרח להיות

השם יתברך ברא את העולם - כדי שיהיה מי שיהנה מאורו וטובו. אמנם בריאת העולם הייתה על ידי 'הלל הפנוי' - דהיינו שצמצם ומילק את אורו, ופינה מקום שכביכול 'פנוי' מאורו, וכך נברא העולם. נמצא שיש כאן דבר והיפוכו; כי העולם נברא כדי 'לגלות' את האור, ולמעשה הבריאה הייתה ע"י 'צמצום' האור.

וכך באמת כל העולם מורכב מדבר והיפוכו. מצד אחד יש אמת ומצד שני יש כנגדו שקר, מצד אחד יש שפע ומצד שני יש צמצום, מצד אחד יש אור ומצד שני יש חושך. וכן בכל דבר.

והנה דוגמא פשוטה: כשרוצים למלאות משקה, צריך לקחת כוס. והרי יש כאן סתירה: מצד אחד רוצים 'למלאות' - דהיינו להשפיע שפע, ומצד שני, יש

פרשת נשא היא הפרשה השניה בסדר במדבר, והיא המשך לפרשת במדבר. בפרשת במדבר מבואר מניין בני ישראל לשכמתיהם, וסדר הדגלים סביב המשכן. ובנוסף מבואר מניין הלויים וסדר חנייתם סביב המשכן. בפרשה זאת ממשיכה התורה לעסוק במניין בני לוי וסדר עבודתם.

בהמשך הפרשה מבוארים עוד כמה מצוות; מצות שילוח הטמאים, וקרבן אשם מעילות. וכן מצות בדיקת מוטה, ודיני הנזיר. ולאחר מכן פרשת ברכת כהנים והנוכת המשכן עם קרבנות הנשיאים. ובפשוט נראה שאין שייכות בין העניינים. ואדרבה, נראה כאילו המצוות הללו 'מפסיקות' בין סדר הדגלים והניית הלויים - לבין פרשת הנוכת המשכן, ששייכים זה לזה.

אמנם בוודאי שיש שייכות בין הדברים, הן בדרך הפשט והן בדרך הפנימיות. ולשם כך יש להבין מהו עניין 'הלויים'; שמצד אחד אינם כהנים - שעובדים בבית המקדש, ויש להם מצוות מיוחדות ומתנות כהונה, ומצד שני אינם ישראלים, ובזה נבין סדר הפרשיות, וכן יסודות לעבודת ה'.

פרשה זו באה לעולם יחד עם חג השבועות - לאחריו או לפניו, וכפי הנראה שיש בזה שייכות לקבלת התורה וכמו קריאת פרשת בחוקותי ופרשת במדבר, שנקראים תמיד בסמיכות לחג השבועות, ומבואר בחז"ל מעם העניינים. ועל פי היסודות הנזכרים, נוכל להבין גם עניין זה בעזרה, וכפי שיתבאר להלן.

התמיהות שבפרשה

א. מדוע נמנו הלויים לבדם, ומדוע הם חונים לבדם סביבות המשכן - ולא ביחד עם כל ישראל. ואם הם נתקדשו כמו הכהנים, מדוע אינם כמו הכהנים שיש להם איסורים מיוחדים, ומתנות כהונה מיוחדות. ובקיצור: מה מהותם של הלויים ומה תפקידם.

ב. מדוע נחלקו הלויים לשלשה חלקים; קהת, גרשון ומררי. שאינם רק חלוקה של משפחות אלא חלוקה מהותית, שכל אחד יש לו סוג עבודה אחרת במישאות [קהת - כלי המקדש, גרשון - הדברים העשויים מברז, מררי - הקרשים ושאר הדברים הכבדים].

וביותר פלא, שבני קהת נחלקו לעצמם מבני גרשון ומררי. הן בפירוט עבודתם; שבני קהת כתובים בסוף פרשת במדבר, ובני גרשון ומררי בפרשת נשא. והן בפירוט מניינם [מבין שלשים עד בן המישים], שבני קהת כתובים בפרשה בפני עצמה, ובני גרשון ומררי יחד בפרשה בפני עצמה.

ג. הלויים היה להם שלשה מיני עבודות; שמירה, שירה ומשא. מה מהותה של כל עבודה, ומדוע שלשתם ניתנו ללויים, והאם יש שייכות בין העבודות.

ד. מה עניינם של המצוות הנוספות שנכתבו בפרשה; שילוח טמאים, אשם מעילות, פרשת מוטה ונזיר, וברכת כהנים. ומדוע הם מפסיקים בין מניין בני ישראל והלויים לבין פרשת הנוכת המשכן וקרבנות הנשיאים.

ביאור הפשט

א. **עניין הלויים:** הבכורות שייכים להשם יתברך, מחמת שפדה אותם מהמצרים. והם צריכים לשמש במקדש ולהקריב הקרבנות. אלא שהם אבדו את

את הכוס שאומר 'אל תמלא'. שהרי כל הדפנות שלו והקרקעית שלו, אינם מניחים לשפע להגיע, ורק במקום שבו 'אין כוס' דהיינו באויר ששם אין את הכוס בעצמו – יכולים למלאות.

נמצא שהכוס אינו מניח למלאות. אבל באמת אי אפשר למלאות אלא מהמת שיש כוס, וכך אי אפשר לקבל שום שפע רק כשיש 'צמצום', ואי אפשר לגלות 'אור' רק כשיש 'חושך', ואי אפשר לברר את 'האמת' רק במקום שיש 'שקר'. וכמו שיתבאר להלן.

קודם הבריאה – ולאחריה

נמצא שיש שלשה מצבים; קודם הבריאה – אין שום שקר וצמצום והסתרה, אלא הכל מלא רק באור ואמת ושפע. והמצב הזה נקרא 'קדוש', כי לקדושה אין מצב הפוך, אלא רק מצב אחד בלבד שנקרא 'קדושה'. לאחר הבריאה – יש שני אפשרויות; טהור וטמא. כלומר, יש כבר דבר נוסף כביכול הוץ מ'אחדותו' יתברך, שהוא הצמצום והסתרה, והמצב הזה נקרא 'טהור', שכולל בתוכו אפשרות סותרת שנקראת 'טמא'.

המצב של אחר הבריאה שנקרא 'טהור' – יש בו בחירה, האם להתחבר אל הקדושה ולהיות חלק ממנה, או להישאר נפרד ממנה, ואז נעשה מ'טהור' 'טמא'. כי אז הוא הופך לחושך ולשקר, ולמניעת השפע והאור.

וזהו כהן לוי וישראל. כהן הוא 'קדוש', כלומר עצם האמת והאור, בלי שום הסתרה וצמצום. אמנם זה אינו שלימות, כי אינו יכול להתגלות בעולם – אלא על ידי כלי. ולכן יש לוי – שהוא טהור וכמו שנאמר בפרשת בהעלותך 'קה את הלוויים וטיהרת אותם', כלומר שהוא כבר עומד מ'חוץ' לבית המקדש, והבחירה בידו אם להישאר בפני עצמו או להיות נטפל לכהן.

אם הוא נטפל לכהן, הוא הופך להיות 'כלי' אל הקדושה, ונעשה בעצמו קדוש. ואם לאו – הוא הופך להיות סותר אל האמת, ונעשה 'טמא' ו'שקר'. כמו שהיה אצל קורה שלא רצה להיות 'לוי' ולהתבטל לכהונה, אלא רצה מציאות משל עצמו. ועל ידי זה חלק על האמת. וכך גם באיש ואשה – אם האשה נטפלת אל האיש, היא נכללת בו ובכך מגיעים שניהם לשלימותם, של אור וכלי. ואם לאו – היא פוגמת.

שלשה מיני לויים – ושלשה מיני עבודה

ויש בזה כמה דרגות; בני קהת – הם אלו שנכללים לגמרי בכהנים, ולכן הם נושאים את כלי המקדש ממש, ואינם צריכים להתאמץ כלל אלא 'ארוץ נושא את נושאו'. לעומת זה, יש את בני גרשון – שהם 'טפלים' אבל לא 'במלים', אלא פעמים בפנים ופעמים 'גרושים'. ולכן הם נושאים את היריעות והכיסוים, שהם נגלים ונכסים מהקדושה. וזה רוב בני אדם, שפעמים 'מלאך' ופעמים 'גלאך' (= כומר, באידיש).

ויש את בני מררי, שמרוקנים ו'מרירים', והם נושאים את הדברים הכבדים. כלומר, שמרגישים מוחץ לקדושה וכאילו הקדושה כבדה עליהם. אמנם שלשת מינים אלו – משמשים את הכהנים, ורוצים להיות נכללים בקדושה, וכולם זוכים להיות סביב מחנה השכינה. ויש בזה חזוק, שבכל מצב – יכול האדם להיכלל בקדושה, בין כשהוא ממש 'נכלל', ובין כשהוא 'מגורש' או 'מריר', אם לא יתרחק אלא ימשיך וישמש את הקדושה, מתוך רצון והשתוקקות אל הקדושה.

כמו כן, יש ללוויים שלשה מיני עבודות: שמירה – היא העבודה הפשוטה, שעומד השומר מוחץ לקדושה ורק שומר שלא ייכנס טומאה. ומתוך כך מתקדם וזוכה להיות 'נושא' את הקדושה, ובזה הוא כבר מתחבר אל הקדושה, ואז זוכה לדרגה שלישית – שנכלל לגמרי בכהן ונולד מזה ניגון שמשלים את עבודת הקרבנות של הכהן. וקיצרתי.

אתערותא דלתתא – ואתערותא דלעילא

משמעות העניין למעשה, יובן מתוך הדוגמא של איש ואשה. הנה בסדר הנישואין – כל הקידושין וההופה, נעשה מצד החתן. הוא מכסה אותה, נותן לה טבעת ואומר לה 'הרי את מקודשת', נותן לה כתובה, מכניסה לרשותו,

ומתחייב לתת לה כל צרכיה. והיא מצדה אינה צריכה לעשות כלום וללחוף, אם תעשה משהו, אינה מקודשת (קידושין 1).

כל מה שמוטל על הכלה לעשות – הוא 'להסכים' לנישואין. דהיינו להגיע להתונה, ולהשיט את אצבעה לקבל את הטבעת. הא ותו לא. ואם היא עושה כן – בבת אחת חל עליה כל מה שיש לבעלה, וכל מה שהוא מתחייב עבורה, והיא הופכת מיישות עצמית עלובה, למציאות שיש לה כל טוב.

התנועה הזאת נקראת 'אתערותא דלתתא', והיא מעוררת את ה'אתערותא דלעילא', שבזה כלול כל מה שצריך. וכך גם לגבי הקשר בין ישראל לבין הקב"ה, שהוא קשר של התן וכלה כמתואר בשיר השירים, וכפי שמכונה קבלת התורה בשם 'יום התונתו'. וגם בזה, אין לנו אלא 'להסכים' לקבלת התורה, ותו לא. ובזה הרגע – אנו נכנסים תחת כנפי השכינה, וכל אשר יש לו – יש לנו. וזהו החיבור בין האור לבין הכלי, וכפי שיתבאר עתה.

ההשתוקקות – מלמטה ומלמעלה

באור החיים הקדוש (בפרשת סוטה) מבואר, שמהו בריאת העולם, יש בכל נברא כיסופים והשתוקקות להיות דבוק באלוקים חיים ברוך הוא, 'והרגש תיאבון זה' יש אפילו בדומם. ולכן כשהחלק הכורא את המים לשניים; מים העליונים ומים התחתונים – התחילו המים התחתונים 'בוכים ומתאנחים על שלא זכו להתקרב לא-להים חיים בחצי העליון, כי הוא זה כוסף הנבראים יחד ותקוים'.

ולא רק מלמטה יש השתוקקות לעלות למעלה, אלא גם מלמעלה יש השתוקקות לשכון למטה, כמו שאמרו חז"ל 'נתאוה הקב"ה שיהיה לו דירה בתחתונים'. ועל זה נאמר 'ויכולו השמים והארץ' זיכל אלוקים, שבפשטות הכוונה מלשון 'סיום', אמנם חז"ל ביארו זאת מלשון 'נכספה וגם כלתה נפשי', שהשמים והארץ משתוקקים לעלות למעלה, והשם יתברך משתוקק לירד למטה.

והשלימות היא – כאשר השם יתברך אכן יורד למטה, ואז ממילא כל השמים והארץ, וכל המים העליונים נמצאים 'למעלה'. כי אין באמת 'למטה' ו'למעלה' אלא רק לפי הקירוב והריחוק להשם יתברך. אלא שצריך להתחיל מלמטה – אם מלמטה מתעוררים לגלות את ההשתוקקות, ממילא מתגלה גם ההשתוקקות שמלמעלה, ועל ידי זה נעשה ייחוד, שזה כל תאוות העליונים והתחתונים (כמו באיש ואשה).

בחירה – לכאן או לכאן

ודבר זה נעשה בקבלת התורה, שאז 'ירד' ה' על הר סיני, וממילא נעשה הייחוד, והחיבור המקווה לעליונים ולתחתונים. אמנם על ידי הטא העגל, עלה שוב השם יתברך למעלה, ומכאן יש כל הזמן בחירה לכל אחד אם להשכין אותו יתברך כאן, ולפעול את הייחוד הזה, או לא. עד לעתיד לבוא שאז יעביר השם יתברך הטומאה מן הארץ, ויהיה שוב הייחוד השלם.

וזהו עבודת הלוויים – לבחור לכאן או לכאן. האם להשתוקק להיכלל בכהנים שהם עצם הקדושה, או לרצות להיות בפני עצמם, ולהישאר 'למטה'. וכן עבודת איש ואשה – האם האשה תיכלל בבעלה, או שתצצה להיות בפני עצמה.

אם בוחרים הלילה שלא להשתוקק ולהיכלל, נעשים טמאים ויוצאים הוץ למחנה. וזה מעשה הסוטה שנפרדה מבעלה, ולכן מביאים אותה למשכן ששם יש את החיבור בין התחתונים לעליונים, ושם המים כבר אינם בוכים. ואותם מים ועפר – הם אלו שנוקמים בה. ולעומת זה, הנזיר הוא זה שבוחר להיכלל בקדושה. ואז יש ברכת כהנים (שיש בו שלשה חלקים: יברכך – שפע, יאר ה' פניו – הארת הפנים, וישם לך שלום – ייחוד השלם).

וזה כל סדר חג השבועות, שבכל ספירת העומר מתחילים להתכונן ולהשתוקק אל הייחוד, ובפרט בליל שבועות שנשארים ערים כל הלילה, מרוב השתוקקות ורצון להיכלל, ואז זוכים לקבלת התורה, שהשם יתברך יורד אלינו ומתייחד אתנו, ואז עליונים ששו ותחתונים עלו, וזהו השלימות.

ניתן לשמוע את השיעור של מאמר זה בקו 'חניכי הישיבות' – ברמלב: 077-31-40-331 בשלוחה: 30

התורה הנלמדת: ליקוטי מוהר"ן, חלק א' תורה ד'

הערת מערכת: במדור זה נלך עם כל תורה תקופה קצרה עד שנצטרף לחבורת 'תמימי דרך' העולמית האוחזים כעת בתורה זו

על הפרשה || פנינים על פרשת השבוע לאור תורה זו

ברכת כהנים

ואזי אין חילוק בין ה' לא-להים, בין מדת הדין למדת הרחמים. כי באין סוף אין שיך, הם ושלום, שני רצון, כי השנויים אינו אלא בשני התמונות, אבל על ידי הדבקות של אדם באין סוף, ששם אין שני רצון, כי שם רצון פשוט, ואחר כך נשארו בו רשימו מאהדות הזאת, ואחר כך נעשה בכהינת ושוב, אזי הרשימו מראה לדעת, שידע שפלו טוב וכלו אחר.

וזה בחי' 'ישא ד' פניו אליך וישם לך שלום', כי שלום הוא בחי' מה שאין חילוק בין דין לרחמים שזהו עיקר השלום וכמבואר בליקו"מ (סי' לג) שעיקר השלום הוא למצוא את השי"ת בין במיבו בין בעקו. וזה 'ישא ד' פניו אליך', היינו שכביכול ישאיר אצלך את הארת פניו ולשון זיישא משאות מעת פניו, כי בתחילה הוא בחי' הארת פנים, שמאיר לו אוא"ם ואינו יודע מעצמו, ואח"כ השי"ת כביכול נותן לו את הארת פניו שיאיר לו לתוך הישות, ואז זוכה לשלום כי יודע שכל מאורעותיו הם למובתו ואין חילוק בין חסד לרחמים וכנ"ל.

קרבנות הנשיאים

ובהמשך הפרשה מבואר עניין קרבנות הנשיאים שהתורה מאריכה בזה מאוד והזוורת על הפרשה הזו י"ב פעמים, והנה במדרש מבואר באריכות עניין קרבנות הנשיאים, שכל אחד היה לו כוונה מיוחדת, ואעפ"כ כולם כווננו לאותם פרטים ממש, וזה דבר מפליא מאוד, וכל זה הוא בחי' שכל הישות שבעולם כולם הם בחי' צמצומים שנמשכים מאור אין סוף, וכלשון רבינו ז"ל (באות ט): 'כי המלכות, שהוא בדינת אולתיות הדבורים, כל אות ואות מלבש בה רצון השם ותברך. שרצון השם ותברך הנה, שאות האות יהיה לה תמונה פזו, ואות אחרת יהיה לה תמונה אחרת. נמצא, שרצונות, הינו תמונות אולתיות הם התגלות מלכותו ותברך שמו. וכל אלו הרצונות, הינו התמונות נמשכין מרצון אין סוף, שאין בו תמונה. וכל הדברים והישות שבעולם הם מהאולתיות, הינו מפלכות, כי ישות הוא מקמת המלכות, שרצה הקדוש ברוך הוא שיתגלה מלכותו פעולם, ועל ידי זה ברא את העולם מאין ליש, וכל הרצונות, הינו התמונות וכל הישות, הינו בדינת מלכות מקבלים הייתם מרצון אין סוף. כמו שכתוב (מגלה לא): 'בכל מקום שאתה מוצא גדתו של הקדוש ברוך הוא, הינו מלכותו, הינו רצונות' שם אתה מוצא ענותנותו, הינו רצון אין סוף.

וכך כל יחיד ויחיד הוא בחי' צמצום מיוחד, וכפרט כל נשיא שהוא מייצג שבט, וי"ב שבטים הם בחי' י"ב כללות בחי' הצמצומים [שזהו בחי' י"ב גבולי אלכסון כמובא], אבל באמת כולם נמשכים מאין סוף יתברך, וע"כ כולם כווננו למעשה לאותו דבר כי בשורש הכל אחד וזהו לימוד גדול לאדם שגם כשנראה לו שחברו הוא הפוך ממנו בתכלית, אבל ידע שבשורש הכל אחד.

הנה בפרשה מבואר עניין ברכת כהנים, ורבינו מרמז על עניין ברכת כהנים בתוך המאמר [בביאור הרבכ"ח, וז"ל: 'ושייתין מהווא, רמוז על גלית המלכות, דכתיב בה (שיר השירים ו): "ששים המה מלכות". ואכלו מינה שיתין מהווא רמוז על שני מדות רעות של חי מדבר, שעל ידו בא עניית פז"ל, ועל ידי צדקה מתקן אותם ומשיך שפע. וזה: 'אכלו מינה'. ושייתין מהווא, רמוז על בדינת ששים גבורים, שמשם בא פרנסה, כמו שאמרנו (ברכות לג); תענית ב. עין שם): 'גבורות גשמים': ומלחו מינה שיתין מהווא זה רמוז על תקון שתי מדות רעות 'דומם צומח', על ידי קרבנו להצדיק, כי הצדיק הוא 'קרית מלח עולם'. גם עצבות ותאוות באים מדמים עכורים, ועל ידי מלח פולט הדמים רעים. ושייתין מהווא, זה רמוז על ששים אולתיות שכתבת בהנים, שהם ביד הצדיק, כמו שכתוב (משלי ו): 'ברכות לראש צדיק'.

והנה אין איתנו יודע עד מה, אבל המובן לכא"ם שהכהנים הם הצדיקים שעוסקים בביטול כל הישות לאוא"ם, שזה כל בחי' עבודת הקרבנות שמעלים את כל הבהמיות שהם בחי' הישות, לקרבן שהוא בחי' ביטול לאוא"ם, וע"כ על ידיהם נמשכת הכפרה וכי עיקר הכפרה תלויה בת"ח שמבטל עצמו כאין וכמבואר בפנים], וע"כ כל הברכות מסורות בידם.

יאר ד' פניו אליך

ועיקר ברכת כהנים הוא עניין זה עצמו של הארת פנים, 'יאר ד' פניו אליך ויהונך', דהיינו הארת אוא"ם וכלשון רבינו (שם בסוף אות ט): 'זוה שאנו רואים, שלפעמים נתלהב אדם בתוך התפלה ואומר כמה תבות בהתלהבות גדול, זה בהמלת ה' עליו, שנפתח לו אור אין סוף והאיר לו. וכשרואה אדם ההתנוצצות הזאת, אף על גב דאיהו לא חזי מוליה חזי (מגלה ג), תכף נתלהב נשמתו לדבקות גדול, לדבק את עצמו באור אין סוף, וכשעור התגלות אין סוף, לפי מנין התבות שנפתחו והתנוצצו, כל אלו התבות אומר בדבקות גדול ובקסירת נפשו ובכפול כחותיו. ובשעה שנתפטר לגבי אין סוף, אזי הוא בכהינת: 'ולא ידע איש', שאפלו הוא בעצמו אינו יודע מעצמו, וזה עיקר בחי' הארת פנים.

ישא ד' פניו אליך וישם לך שלום

אבל התכלית הוא לא להישאר בזה וכלשון רבינו ז"ל שם: 'אכל זאת תבהינה צריך להיות רצוא ושוב, כדי שיתקנם ישותו. נמצא פשהו בכהינת ושוב, אזי צריך להראות גם לדעתו. כי מתחלה, בשעת דבקות היה נתפטר הדעת, כמו שכתוב: 'ולא ידע איש', ובשהו בכהינת ושוב, ששם (לדעתו) לישותו, אז שם לדעתו, וכששם לדעתו, אז הוא יודע אהדות האין סוף וטובו.

זכורות שיעורים ובתי-כנסת למקורבים!

עיר	נושא השיעור	מגיד השיעור	יום ושעה	לפרטים
בני ברק	נושא השיעור 'תמימי דרך' הליכה עם תורה חניכי הישיבות ב"ב	לומדים בחבורה תורת	פעם בשבוע	0548487317
בני ברק קריית הרצון	ליקוטי הלכות	לומדים בחבורה	מוצאי שבת בבית מרטי בשעה: 10:00	0548496139
בני ברק קריית הרצון	שיעור התחזקות	נושא ברשה	בכל ליל שבת מברכים	0548496139
בני ברק	התחזקות	רבנים שונים	יום שני בערב לבחורים	0548517128
בית שמש	חבורה לימוד לקוטי מוהר"ן	לומדים בחבורה	יום שישי בשעה: 11:00 בבוקר	0548528387
קריית ספר	בית מדרש 'נצח ישראל'	תפילות שיעורים מלווה מלכה ועוד	ר"ח מסילת יוסף 34 (מאתורי 'בר כל')	
לייווח על שיעורים ועוד נא להשאיר הודעה בקו חניכי הישיבות – ברסלב, בשלוחה: 72				

עזרו לנו להגדיל את ההפצה! ע"י תרומה במכשיר 'קהילות' חפשו: 'עלמא דאורייתא' תרמו וכתבו: עבור 'המקורבים' תזכו למצוות!

השיעורים הקבועים לשבת פרשת נשא ולשבוע פרשת בהעלותך

יום	חודש סיון	הדף היומי מסכת בכורות	מנה ברורה עמוד היומי 'דרשו'	ליקוטי מוהר"ן ח"א	ליקוטי הלכות חלק ז	העמוד היומי בזה"ק
ז	ה	נב	חזרה	מ:	מח	כ.
א	ו	נג	שפב, י-ט	מא.	מט	כ:
ב	ז	נד	שפב, י-יג	מא:	נ	כא.
ג	ח	נה	שפב, יד-טו	מב.	נא	כא:
ד	ט	נו	שפב, טז-יח	מב:	נב	כב.
ה	י	נז	שפב, יט-כ	מג.	נג	כב:
ו	יא	נח	חזרה	מג:	נד	כג.
התורה הנלמדת בחבורת 'תמימי דרך' העולמית: ליקוטי מוהר"ן, חלק ראשון, תורה ז.						

אוא"ם הוא שיאיר לדעת בשעה שאדם חוזר לישותו ודעתו ואז חוזרים ומתגברים כל הנסיונות, והעיקר הוא אז לבטל את כל הישות שבעולם לאוא"ם ולגלות מלכותו יתברך בכל דבר בעולם שעי"ז ניצולים מכל העבירות רח"ל.

כאיש אחד בלב אחד

ח] וזה בחי' ויהי שם ישראל נגד ההר' – 'כאיש אחד בלב אחד', כי כשם שמתן תורה היה אחר ספירת מ"ט יום שהוא בחי' כללות כל הצמצומים ועי"ז שביטלו את כל הצמצומים האלו לאו"ם שזה בחי' הנפת העומר, כך היה צריך בזה את כל עם ישראל כי כל אחד הוא צמצום מיוחד ודרך מיוחדת לגילוי מלכותו יתברך, ואי אפשר לזכות למתן תורה רק עי"ז שמתאחדים כל הצמצומים כאחד בביטול לאו"ם, כי שורש האחדות הוא עי"ז שכולם בטלים לאוא"ם ואז בטלים כל המחלוקות והילוקי הדעות, וזה זכו ישראל בעת מתן תורה להתעורר באתערותא דלתתא כזו עי"ז האחדות בין כל ישראל, ועי"ז זכו להארת אוא"ם בעת מתן תורה.

מנו ועצרו

ט] וזה בחי' מה שקוראים פר' במדבר קודם עצרת, ונכחו שנתנו עי"ז הקדמונים רמו מנו ועצרו וכמבואר בשו"ע סי' תכה, ואע"פ שעיקר העניין הוא לסיים פר' בחוקותי שבוע לפני עצרת משום תכלה שנה וקללותיה, מ"מ בוודאי יש דברים בננו מה שלמעשה קוראים פר' במדבר קודם עצרת, וכמרומו ג"כ ברמו הנ"ל שנתנו הקדמונים, כי עיקר מתן תורה בא דייקא עי"ז כל יחיד ויחיד, כי כל יחיד ויחיד הוא צמצום מיוחד לעצמו שיש לו דרך מיוחדת לגילוי מלכותו יתברך שרק הוא יכול לגלותה, ורק עי"ז כל ישראל יחד מתגלה מלכותו יתברך בשלימות, ועי"כ כדי לזכות למתן תורה מוכרחים את הצירוף של כל ישראל יחד, שכל יחיד ויחיד יש לו השיבות והוא חלק ממתן תורה ויעי' בשיחות הר"ן סי' צא עד"ז, ועל כן קוראים פר' במדבר קודם שבועות כדי לרמוז על עניין זה שזה בחי' המניין שמבטא את החשיבות של כל יחיד ויחיד ואת צירופו לכלל.

כי מ"ט יום הם בחי' כל הצמצומים שיש בעולם [שזה בחינת שבע פעמים שבע שהם כללות המידות], וכל צמצום של כל יום הוא בחי' התגלות המלכות בבחי' האותיות המיוחדות ליום הזה, כי כל יום הוא בחי' ישות מיוחדת של גילוי מלכותו יתברך, ואנו מקשרים כל יום לשרשו לאור אין סוף עי"ז הספירה לעומר, שהוא בחי' הנפת הבהמיות שהיא תכלית בחי' הישות, ללמעלה ולמטה ולד' רוחות שזה בחי' מי שארבע רוחות שלו, בזה אנו מורים על ביטול כל הישות וכל הצמצומים שהם בחי' ד' רוחות והשמים והארץ, ומבטלים את הכל לאוא"ם ב"ה, שזה בחי' ספירת העומר.

ועי"ז זוכים בשבועות להארת שער החמישים שהוא בחי' הארת האוא"ם [כי שער החמישים אינו רק שער נוסף, אלא מ"ט הוא בחי' כלל כל הצמצומים ושער הנ' הוא בחי' הארת אין סוף וכמבואר בדברי מוהר"ת הל' סימני בהמה והיה ה"ד ועוד], כי אז זוכים להארת אוא"ם שנמשכת לתוך כל הצמצומים של כל ימי הספירה שזה בחי' כללות ימות השנה שכולם מקבלים הארה מאור היום של שבועות.

הפסוק אנכי ד' אלקיך הוא בעת מתן תורה

י] ובאמת הרי הפסוק הזה של 'אנכי ד' אלקיך' שעליו סובב כל המאמר הקדוש בזה, הוא נאמר בעת מתן תורה, כי בזמן מתן תורה זכו ישראל לביטול לאוא"ם כי זכו לבחי' התגלות פנים בפנים, שזה בחי' התגלות נוראה של אוא"ם, וכמושי"כ שרקע להם עליונים ותחתונים וראו שהוא יחיד, ועי"ז זכו לביטול עצום לאוא"ם עד שיצאה נשמתם וכמבואר בגמ' (שבת פח ע"ב), שכ"ז מורה על עוצם הביטול לאוא"ם שזכו אז.

עשרת הדברות

יא] אבל העיקר הוא לא להישאר בביטול כי השי"ת הפיץ בעבודתנו בזה העולם דייקא, ועל כן המשיך עשרת הדברות הוא דייקא בדברים הפשוטים והנמוכים ביותר, בבחי' לא תרצח לא תנאף וכו', כי עיקר התכלית של הארת

חדשות המקורבים!

מתחדשים

כך גם כל אחד, הרוצה לילך בדרך האמת ולאחוז בתכלית, צריך לראות את עצמו כאילו הוא יחיד בעולם ולא להשגיח ולהשוות את עצמו לאחרים, לי יש את הדרך הייחודית שלי, את התכונות שלי ואת ההצלחות והכישלונות שיש לי, כל מה שקורה איתי מתנהל על פי התוכנית, הכל בהשגחה פרטית והכל לטובתי. על כן היה התם בשמחה תמיד, כי כל מה שקרה איתו וכל מה שיש לו זה הכי טוב בשבילו, עד שהיה שמה בלחם ומים והרגיש בהם כל מעדני עולם ובסופו של הסיפור אף זכה לעלות מעלה מעלה, להיות השר של כל השרים בממלכה.

אך התם הקדוש התנהל גם במדרגה עליונה יותר והוא בא ללמד אותנו סוד גדול ונפלא 'זה מעשה שלי' זה מה שאני עושה 'זה מעשה שלי' זה מה שהקב"ה עושה. אני והשם יתברך שותפים בכל דבר בחיים, אני עושה השתדלות, מתפלל, מכין כלים והשם יתברך אחראי לתוצאות. כך גם כל אדם צריך להתנהל בחיים, גם בגשמי וגם ברוחני, אני הולך לעבוד, אבל כמה ארוויה זה הקב"ה מחליט, אני לומד אבל כמה אבין, זה החונן לאדם דעת יחליט, אני הולך להתבודד, אבל השם שפתי תפתח ופי יגיד תהלתך.

כאשר האדם מתנהל בחייו בצורה זאת, אז הוא רגוע ושמה תמיד, יש מי שמנהל את חייו, יש מי שמשגיח עלי ויש מי שעושה איתי את הדברים בצורה הכי מדויקת והכי טובה בשבילי, נכון! לא תמיד הדברים מסתדרים לי על פי דעתי ועל פי רצונותי, לא תמיד אני רואה תוצאות למעשי ולפעולותי, אבל אני מאמין שלכל מעשה, רצון טוב ומהשכחה נכונה, יש חשיבות ומעלה והקב"ה בונה איתם בנינים נפלאים ועושה הכל לטובה.

זה מעשה שלו וזה מעשה שלי... הזמר והיוצר חיים גולד יוצא עם שיר חדש

הזמר והיוצר חיים גולד מאנ"ש סידי ברסלב יוצא עם בשיר חדש אותו הלחין מבוסס על סיפור המעשה 'החכם ותם' מתוך הספה"ק 'סיפורי מעשיות' שסיפר רביה"ק רבי נחמן מברסלב זיע"א והוא 'זה מעשה שלו וזה מעשה שלי ועוד למה לנו לדבר מאחרים', משפט שמומן בחובו השקפת חיים שלימה וצורת הסתכלות מיוחדת שאני מתמקד ומתעסק כמה שאני עושה וכמה שקורה איתי, ואין לי כל עניין כמה שעושים אחרים, בהצלחות שלהם או כמה שהם זכו, אני שמח בחלקי, בחלק שנתן לי השם וכל מה שקורה איתי וכל מה שאני מצליח לעשות, זה הכי טוב בשבילי.

מדרגה זאת היא המדרגה הראשונית והבסיסית להתנהלות האדם בחיים בכלל ובעבודת השם בפרט, כמו שכותב על זה רבינו בליקוטי מוהר"ן 'אחד היה אברהם' שכל העולם מן העבר האחד והוא מן העבר השני, שהרגיש את עצמו כאילו הוא יחיד בעולם ולא השגיח על מעשי בני האדם.

בימים אלו של ספירת העומר, נשתדל בעזרה להתמקד במ"ח קנייני התורה, ולהוציא נקודה קצרה ומעשית מכל קניין

תהיה 'חלק מהסיפור'

'התיישבת' פעם בכורסא?

תן גם ליהדות – 'להתיישב' אצלך בלב. להתיישב ולהתרווח.

* * *

הקניין הארבעים-ושתיים מקנייני התורה, הוא: 'מתיישב לכו בתלמודו'.

בישיבות נוהגים לומר שהפירוש הטוב ביותר, הוא 'הראש'. והכוונה 'הראש שלך'. כלומר, כשאתה לומד קטע גמרא – לפני שאתה ממהר לעיין ברש"י, תוספות, ראשונים ואחרונים – תנסה להבחין מה 'הראש שלך' אומר, מה אתה בעצמך מבין, ואז תמשיך הלאה – ותבדוק מה 'הם' אומרים; האם זה מתאים למה שהבנת בעצמך, אם לא – מדוע. וכן הלאה. וזה מתכון בטוח להבנה אמיתית ויסודית.

מאחורי האמרה הזאת – טמונה נקודה יסודית: הגישה הטבעית ללימוד הוא – כאל משהו היצוני. יש אותי, ויש את הלימוד. ואז הלימוד כולו נשאר במערכת היצונית, ששם צריכים לראות מה כתוב בגמרא, מה כתוב ברש"י, ומה כתוב בשאר הספרים – וכל זה עדיין איננו 'אני בעצמי'.

הגישה האמיתית היא – להיכנס בעצמך לתוך הסיפור. אל תשב מבחוץ, ותייבא אליך ידיעות, הבנות, והידושים. כמו שאתה עושה באכילה – יושב זקוף, ומייבא לתוכך אוכל מהצלחת. לא כך. אלא 'תיכנס' לתוך הספר, ו'תחיה' את הנושא. יש כאן נידון – מה דעתך על כך, ואיך אתה מסביר את הדעה ההפוכה, וכן הלאה. כשזה הופך להווייה אישית ופנימית – ההבנה היא אחרת לגמרי, ולא רק.

* * *

על אותו משקל – גם הלב.

הלימוד אינו רק אינטלקטואלי, אלא גם ובעיקר רגשי. וגם כאן – הפירוש הטוב ביותר הוא הלב שלך. ולכן, אל תשאיר אותו בחוץ, להשתעמם ולהתייבש. אלא תכניס אותו פנימה, ותן לו לדבר. תבדוק האם הדברים 'מתיישרים' על הלב או לא.

לפעמים, הכל 'מובן' לכאורה. הנתונים ברורים, הצדדים לכאן ולכאן ברורים, ולכאורה הסוגיא 'מסתדרת'. ואחרי הכל – משהו לא מתיישב על הלב... בשלב הזה, אפשר להתעלם מזה, ולומר: מה אכפת לי מה הלב אומר, העיקר שזה מובן. אבל בדרך כלל, אם הלב מאותת, כנראה שמהו בכל זאת 'התקמט' בדרך.

אם תכניס את הלב פנימה – ההבנה תהיה הרבה יותר שלמה, יסודית ואמיתית. ובעיקר – זה יהפוך לחלק ממך, מהחיים שלך, מההווייה שלך. ויהפוך 'מתורה' ל'תורתו'. תורה שנעשית אתה בעצמך – 'תורתך בתוך מעי'.

* * *

מובן, שאין הדברים אמורים רק לגבי הלימוד. אלא על קיום התורה, ועל כל היהדות. אל תעמוד 'מבחוץ' ותקיים את התורה ואת היהדות, אלא 'תיכנס' פנימה, ותתן לדברים להתיישב על הלב. תן לשבת להתיישב על הלב, תן להגים להתיישב על הלב, וכך לכל מצוה ולכל דבר ביהדות. תהפוך את זה לחלק ממך, חלק מעצמותך.

כשגוי אומר 'אני' – הוא מתכוון לבשר, כסף ומיטה. גם אם במקרה ה'אני' הזה עוסק בעת בדבר טוב. כשיהודי אומר 'אני' – הוא מתכוון לשבת, לתפילה, לאמונה ועוד, גם אם כרגע הוא לא עוסק בזה. וזאת בתנאי ובאשר – הדברים הללו יתיישבו על לכו.

בוחה של 'שאלה'

רוצה להבין ולזכור?

תעשה מכל ידיעה – שאלה ותשובה, ותראה פלאים.

* * *

הקניין הארבעים-ושלש מקנייני התורה, הוא: 'שואל ומשיב'.

בליל הסדר – איננו מתחילים לספר ביציאת מצרים, עד שתישאל השאלה 'מה נשתנה'. מהפשים איזה ילד שישאל, ואם אין ילד – מישוהו אחר מהמסובים, ואם אין מסובים – על האדם לשאול את עצמו. ורק לאחר שהשאלה מנסרת בחלל – אפשר להתחיל לספר.

אפשר לספר לשני סיפור או ידיעה. לפעמים זה מסקרן, מעניין ואפילו מרתק, ולפעמים זה משעמם. בין כך ובין כך – הסיכויים שהשני 'יזכור' את הסיפור ו/או הידיעה – הם לא גבוהים. ולא רק 'לזכור' אלא אפילו 'לקלוט' באמת, אין סיכויים גבוהים [וזו בעצמה הסיבה שהוא גם לא יזכור].

לעומת זאת, כאשר הלה 'שאל' שאלה – שעליה הוא קיבל את הידיעה ו/או הסיפור, הסיכויים שהוא יקלוט את הדברים, ויזכור אותם – גבוהים הרבה יותר.

* * *

ולכן, התורה בנויה בצורה של שאלות ותשובות. על כל משנה – יש שקלא ומריא בגמרא, שמלאה שאלות ותשובות, הוה-אמינא ומסקנא, קושיות ותירוצים. אפילו דבר פשוט כמו 'מקור' – לא מובא בצורה של ידיעה גרידא, אלא בצורה של שאלה 'מנלן', שעל זה מגיעה התשובה 'דכתיב וכו'. לפעמים ישנן שאלות שהתשובה עליהן מתבקשת, ובכל זאת הן נשאלות – העיקר שיהיה כאן 'שאלה ותשובה' (ראה רש"י וימא ג.).

וזה לא נגמר בגמרא. הראשונים ממשיכים להקשות ולתרוץ על הגמרא, והאחרונים על הראשונים, וכן הלאה. וגם כשכבר יש מערכת מסודרת של ידיעות – כמו הרי"ף, הרמב"ם, הרא"ש, הטור, והשולחן ערוך – הם לא נותרו ב'מנוחה', אלא סביב כל אחד מהם חנו שורה של 'נושאי כלים' – שדואגים לסבב אותם בקושיות ותירוצים. ומחוץ לכל זה – יש מערכת שלמה שנקראת 'שו"ת'ים, שכל כולם שאלות ותשובות.

גם בתורה שבכתב, שכולה מכתב אלוקים, אות באות. לא מוותרים המפרשים – הראשונים והאחרונים, ונעמדים על כל קוץ וכל תג, שואלים ומשיבים, מקשים ומתרצים. וזו בעצם הצורה שבה החכמים הקדושים 'הוציאו' מתוך התורה שבכתב 'תורה שבעל פה' – דהיינו את ההלכה למעשה. [כמוכך, על פי הדרכים שהתורה נדרשת בהם, ועל פי המסורת – יחד עם קדושתם הנוראה].

* * *

סיכומו של דבר: הבנה אמיתית – מבוססת על היכולת לשאול ולענות. החל משאלות פשוטות שהופכים את 'הידיעה' היבשה לסיפור שלם, ועד קושיות עמוקות שמזמינות חידושים נפלאים. ולכן, אחד מקנייני התורה הוא להיות 'שואל ומשיב' – הן בין אב לבנו ובין מלמד לתלמידו, והן בין אדם לעצמו.

וכפי שידוע על כמה מגדולי ישראל, שהיו ידועים כבעלי זיכרון מופלא, והעידו שאין זאת אלא משום שבכל דבר היו להם 'שאלות', שהפכו את הידיעה ל'דבר פלא', ומי אינו זוכר דבר פלא. ולא רק בתורה, אלא גם ידיעות של אמונה, ותובנות על החיים ועל העולם – אם ייעשה מהם שאלה ותשובה, וכלשון הכתוב 'שאו מרום עיניכם וראו מי ברא אלה' – הם יהיו ברורים יותר, חדים יותר, ויחדרו יותר עמוק פנימה.

אמנם, יש כאן הדגשה 'שואל ומשיב', ולא רק 'שואל'. כי שאלות שנועדו כדי להישאר בשאלה, וכל שכן קושיות שלא נועדו אלא כדי להפריך – אין בהם כל תועלת, אלא רק נזק. התועלת היא בשאלות שנועדו 'להשיב'.

הבהרה: הסוגיא הזאת, יסודית מחד, ודקה ועדינה מאד מאידך. לכאורה אינה מתאימה לקצר ולעניין, אלא לליבון ארוך. בתקופה שלא תצא תקלה מתחת ידינו.

זרע של קיימא

האם מותר 'לחדש' בתורה?

ממה נפשך, אם זה חדש – אז זה לא 'תורה', ואם זה תורה – אז זה לא 'חדש'!

* * *

הקניין המ"ד מקנייני התורה – הוא: 'שומע ומוסיף'.

'שומע' פירושו: מקבל את מה שאומרים לו, ואינו זז מכך. 'מוסיף' פירושו: שהוא מחדש בעצמו. ואיך יתקיימו שני הכתובים כאחד. מי 'שומע' לא מוסיף, ולא מתחכם, אלא נשאר נאמן ומדויק למה ששמע. ומי 'מוסיף' לכאורה אינו 'שומע' שהרי הוא יוצא מגבולות השמיעה ומערב גם את שכלו ו'כל המוסיף גורע'.

יש כאן בעצם שאלה יסודית: האם התורה אמורה לעבור בצורה מדויקת מרב לתלמיד ומאב לבן – ללא שום שינוי או סטייה. אות באות לפי כל הדקדוקים וללא כל שינויים וחידושים. או שבכל שלב בו היא עוברת [בן / תלמיד] היא עוברת 'שינויים' ו'חידושים' ומקבלת פנים חדשות.

* * *

אילו היא אכן אמורה לעבור בלי שינוי אות או פסיק – מדובר אם כן בהעברה טכנית בלבד, ולשם כך איננו זקוקים ל'תלמידי חכמים' ו'רבנים' ו'צדיקים', אלא בעיקר 'בעלי זיכרון'. כמו כן, לא היה אמור להיות הבדל בין רבי אחד לרבי אחר, ובוודאי לא בין התלמידים של אותו רב, אלא כולם אומרים אותו דבר במדויק.

והמציאות היא הרי לא כן. במציאות, אנו רואים שהיא מתחדשת ועוד איך. החילוק בין התורה 'בראשיתה' לבין התורה שנמצאת בידנו כיום – הוא עצום. על גבי התורה שבכתב, יש את המשנה, עליה את הגמרא, את הראשונים, האחרונים, כשכל שלב מוליד הרחבות וחידושים לאין שיעור. ובתוך כל שלב – יש כל כך הרבה שיטות ורביים, ואצל כל רבי – יש כל כך הרבה תלמידים, שכל אחד מהם יש לו דעה שונה וחידושים אחרים.

איך זה ייתכן, ואיך זה מסתדר עם השמירה על המקור ועל המסורת. ובאותה נשימה: מה בעצם ההבדל בין 'רב' ל'תלמיד'. כלומר: אם כל תלמידי 'שמאי' היו אומרים אותו דבר, וכל תלמידי 'הלל' היו אומרים אותו דבר – מובן ש'שמאי' ו'הלל' הם 'רביים' והשאר הם 'תלמידים'. אבל אם כל אחד מהתלמידים – אומר גם הוא באופן שונה, אם כן, כל אחד הוא 'רבי', ומדוע נקראים הם 'תלמידי פלוני'.

* * *

היסוד הוא פשוט, עמוק ומפליא גם יחד.

יש את 'היסודות' ויש את 'התולדות'. היסודות של התורה – הם אמת נקייה וברורה, ואי אפשר לנגוע בהם בשום אופן, ולא לשנות בהם כמלא נימה. והיסודות הללו עברו בהרדת קודש מרבי לתלמיד ומאב לבן, בהירות ושמירה עילאיים, שלא לשנות קוצו של יוד.

אבל מתוך 'היסודות' הללו – ישנם הרבה 'תולדות'. ובוהו יש מקום לחידושים והתרחבות, ואדרבה, לכל אחד יש את חלקו האישי, שמייוחד רק לו, ושמקנה לו את האפשרות ואת הזכות והחובה – להוליד את התולדות שמייוחדות רק לו, ואין מישהו אחר שיכול להוליד את התולדות האלו.

ובזעיר אנפין. אצל כל 'רבי' יש את היסודות המיוחדים שלו, שמהם אין לתלמידיו לזוז כמלא נימה, ויש את 'התולדות' שנולדים מאותם יסודות, שבהם יש מקום לתלמידים לחדש כל אחד כפי עניינו. [המשל המדויק לכל זה הוא התולדות גשמיים, שהיסודות בין כולם שווים: רמ"ח איברים ושם"ה גידים, ומבנה הגוף העקרוני. אבל התולדות משתנים בין אב לאב, ובין ילד לילד, ודוק היטב במשל ותבין מזה לנמשל].

'לקנות את התורה' – פירושו, להבחין בין 'היסודות' שמהם אסור לזוז כמלא נימה, לבין 'התולדות' שבהם כל אחד חייב לחדש, לפרות ולרבות. אם הוא משנה את היסודות – הוא לא 'תלמיד' אלא 'תלמיד טועה', ואם אינו מחדש – אינו 'תלמיד' אלא 'תוכי'.

ועוד משפט פשוט-עמוק לסיום: 'תלמיד' אמתי – הוא זה שיכול לכתוב ספר שלם, שאין בה מילה אחת ששמע בפירוש מרבו, ואין שם מילה אחת שלא קיבל מרבו.

חתונה – בכל יום

קבלת התורה – היתה פעם אחת.

אחר כך אנחנו לומדים את התורה 'שכבר קבלנו'. לכאורה, אבל האמת שלא.

* * *

הקניין המ"ה מקנייני התורה – הוא: 'הלומד על מנת ללמד והלומד על מנת לעשות'.

שונה מצות תלמוד תורה, מכל שאר המצוות – בשלשה דברים עיקריים. א. בכל מצוה יש כלל 'העוסק במצוה פטור מן המצוה'. ובלומד תורה אינו כן, אלא כל מצוה [שאי אפשר לעשותה על ידי אחרים] דוחה תלמוד תורה.

ב. כל מצוה – על כל אדם לקיים בעצמו. ואילו בלימוד תורה, יש מצוה 'ללמד אחרים', ויכול להיות אדם שאם היה לומד בעצמו היה מספיק ויודע הרבה, אך מחמת שהוא עסוק ללמד אחרים, אינו יכול להתקדם. ונמצא שמחמת האחרים – הוא בעצמו מנוע מלקיים את המצוה כראוי.

ג. כך גם להיפך. יכול להיות אדם שבעצמו אינו יכול ללמוד, אבל הוא מחזיק אחרים שילמדו, והרי זה נחשב עבורו כאילו למד בעצמו. מה שלא קיים בשום מצוה אחרת.

הסיבה לכך נעוצה בהגדרה של מצות 'תלמוד תורה'. שהיא בעצמה מצוה שונה – הרי אינה אלא 'הכשר מצוה', שהרי כדי לקיים צריך ללמוד, כמו כל דבר בעולם שלא יודעים בלי ללמוד, אבל לא משום כך הופך הלימוד בעצמו למטרה, מהי אם כן 'מצות' תלמוד תורה.

* * *

מצות תלמוד תורה – היא המשך ישיר לקבלת התורה.

בקבלת התורה – קרה הדבר ההיסטורי: התורה ירדה לעולם. לפני כן היא הייתה חמדה גנוזה, והייתה אצורה באוצרותיו של הקב"ה, ולא היה לאף אחד גישה אליה. והנה, התורה מגיעה לעולם.

מכאן ולהלאה, יש לנו מצוה – לגרום שהתורה 'תהיה' בעולם. ובכך, אנו ממשיכים את אותו מעמד, יום יום ושעה שעה. בכל עת שיהודי עוסק בתורה, הוא גורם שהתורה 'תהיה' בעולם, ובכך הוא גורם שמעמד הר סיני ממושך להתקיים עד עצם היום הזה.

משכך, אין שום נפקא אם אתה לומד בעצמך או מחזיק מישהו אחר שילמד, וגם אין נפקא מינה אם אתה בעצמך מתקדם בלימוד התורה – או שאתה מלמד את האחרים תורה. כי כך או כך – התורה 'תהיה' בעולם. ומאותה סיבה, לא ייתכן שלימוד התורה ידחה קיומה של שום מצוה – כי אם כן, מה הועלת, התורה שאתה רוצה 'שתהיה' בעולם – איננה.

* * *

ההגדרה הזאת בנויה על דברי הראשונים והפוסקים במצות תלמוד תורה, ויש לזה כמה וכמה השלכות הלכתיות, מעשיות ופנימיות, ואין כאן מקומו כמובן.

אבל ההשלכה הישירה היא – הגישה ללימוד. הלימוד צריך להיות 'על מנת ללמד ועל מנת לעשות', כלומר, עליך לדעת בשביל מה אתה מתיישב ללמוד, או מסייע לאחרים ללמוד, והוא: כדי שהתורה 'תהיה' בעולם.

זוהי גישה מהפכנית. בכלל לא משנה [מצד מצות 'תלמוד תורה'] כמה תספיק, כמה תבין וכמה תדע. אלא רק כמה קיום תתן לתורה בעולם. שהיא תהיה כאן ולא רק בשמים. כל כך קל, וכל כך נשגב.

בעוד כמה ימים נעמוד תחת החופה. נקבל על עצמנו לעשות הכל – כדי שהחופה הזאת תמושיך להיות נוכחת בעולם, יום יום ושעה שעה. על ידי לימוד התורה של עצמנו, של אחרים, ועל ידי קיומה.

קו 'חניכי הישיבות – ברסלב'

בני התורה המקורבים לאורו של רביה"ק מוהר"ן מברסלב:

077-31-40-331 שיעורים עדכונים שירים ועוד

ניתן לקבל את 'החיזוק היומי' למייל ע"י בקשה בכתובת: yefabian@gmail.com

ניתן לקבל את גליון 'המקורבים' השבועי למייל בכתובת: E0773140331@GMAIL.COM

ניתן לקבל את גליון 'הקבצו' החודשי במייל ע"י בקשה בכתובת: vhecmu@gmail.com

ניתן לקבל עדכונים בחפידות ע"י 'ברסלב גלובל' בכתובת האימייל: info@breslevglobal.com

אחי היקר!

עד מתי נחכה למשיח - - -

בשביל ללמוד זוהר???

הגיע הזמן שנבין - - -

לימוד הזוהר מביא את המשיח!!!

כותב הזוהר הקדוש (פרשת נשא, קכו):

"ומשום שְׁעֵתִידִים וְשָׂאֵל לְטַעַם מַעַץ הַחַיִּים,

שְׁהוּא סֵפֶר הַזֹּהַר הַזֶּה, וְצָאוּ בוּ מִהַגְלוּת בְּרַחֲמִים"!!

רכוש לך עוד היום את סט ספרי הזוהר הקדוש עם

הפירוש הנפלא 'מתוק מדבש'!

משלוח חינם עד הבית! וכן ניתן להזמין את כל

ספרי בעל 'מתוק מדבש'.

ע"י נציג אישי: 054-848-73-17

עלון 'המקורבים'

© כל הזכויות שמורות. ליצירת קשר, לתרומות, להנצחת שם, לקבלת הגליון באימייל, למוקדי ההפצה, ולפרסום בגליון פנו לקו 'המקורבים': 077-31-40-331 והשאירו הודעה בשלוחה: 72 או לאימייל: E0773140331@GMAIL.COM

* * *

ניתן לתרום (וכן לקבל את הגליון עד לביתכם) דרך מכשירי 'קהילות' בכל רחבי הארץ! ובן דרך קו 'קהילות': 0732757000 בשלוחה: 11818 (בכל האופנים יש לציין: עבור עלון המקורבים, ובשבת/תורה הוא דרך הטל' יש להשאיר הודעה לאחר מכן בקו המקורבים הנ"ל בשלוחה 72 על סך התרומה, ושוא מועדעת לעלון זה) תזכו למצוות!

* * *

נשמח לקבל כל תומך לגליון ע"י שליחה לכתובת האימייל הנ"ל עד יום שני בערב בצירוף שם מלא ומיקום עיר! (אפשר שם וכתובת בדו"מ, ולציין זאת), עם זאת, אין התחייבות שהדברים יפורסמו, ואין לראות באי-פרסומם שום צד פגיעה (יתכנו הרבה סיבות, גם טכניות), בהצלחה!!

אמר רבינו הקדוש: "רציתי שהענין שלי יתפשט בלבבות האנשים המתמידים בעבודתם כאנשי ליטא!!"

המקור בנים

בס"ד גליון לוי פרשת בהעלותך ה'תשע"ט

גליון שבועי להניחי הישיבות בני התורה המקור בנים לאורו של רבינו "ק מוהר"ן מברסלב זיע"א

מאמר בפנימיות הפרשה, משרשי הדברים עד לעובדא ולמעשה

הדשרני קרבתיך

~ הדלקת המנורה - הדלקת השכל ~

והאור החיים מבאר שבהטבת המנורה, צריך להסיר את הנרות בכל יום ולהחזירם, וכיון שהמנורה פסולה בלי הנרות, נמצא שבכל יום הוא מכשיר את המנורה מחדש, ואם כן הוא עושה 'חינוך' בכל יום.

ונומה שהתחדש בפרשה זו, הם כמה דברים. א. 'בהעלותך' עד שתהא שלחבת עולה מאליה. ב. 'אל מול פני המנורה יאירו שבעת הנרות'. והרמב"ן מבאר שהתחדש גם כן שמעכב 'מנורה' ו'מקשה'.

ב. **פני המנורה:** באור החיים מבואר, על פי דברי חז"ל (שבת כג) על ענין המנורה: 'וכי לאורה הוא צריך, והלא כל ארבעים שנה שהלכו במדבר לא הלכו אלא לאורו, אלא עדות היא לכל באי עולם שהשכינה שורה בישראל, והעדות היא על ידי נר מערבי שדולק בכל יום כל היום. וכיון שכל התכלית של המנורה היא העדות הזאת - צריך שכל הנרות יאירו אל הנר הזה, להראות בפירוש שכל עניינם אינו 'לאורה' אלא 'לעדות'.

ובדרך רמז מבאר ש'פני המנורה' רמזו לישראל, ו'שבעת הנרות' רמזו לשבעים אומות, וכולם מכוונים לישראל, וצריכים לשמשם. ולעתיד לבוא יתבטלו לגמרי.

ג. **זיעש כן אהרן:** בדברי רש"י מבואר 'מלמד שלא שינה', וזה תמוה וכי יעלה על הדעת שישנה. והרמב"ן מבאר שאהרן הכהן השתדל לעשות מצוה זו בעצמה ולא ליתנה לאחרים, אף שכשרה בכל כהן, וזאת משום שהיא 'רומזת לדבר עליון וסוד נשגב' (ולא באר מהו הסוד).

והאור החיים הקדוש באר לפי דרכו שהיה כאן ציווי מיוחד לעשותו באופן שמפרק המנורה ובונה אותה מחדש, ועל זה יש הדגשה שעשה כן. ובשם הקדושת לוי ידוע, שמרוב התלהבות היה יכול לשפוך השמן וכדומה, והעיד הכתוב שעל אף גודל ההתלהבות - עשה הכל כשורה.

ביאור הפנימיות

בדברי הרמב"ן האמורים, מבואר שהמנורה 'רומזת לדבר עליון וסוד נשגב'. ופנימיות העניין מבואר בליקוטי מוהר"ן (סימן כא), שהמנורה וכל פרטיה, רומזת לשכל אלקי שעלינו לזכות להשיג, ועל פי פרטי המנורה יתבאר איך זוכים לזה, וכדלהלן.

אחור וקדם

השכל של אדם דולק כמו נר. כמו שהאש היא דבר רוחני ומופשט, ובכל זאת אינה יכול לדלוק אלא על ידי שמן ופתילה גשמיים; כך השכל הוא כח רוחני ומופשט, אבל אינו יכול 'לדלוך' אלא על ידי השמן והפתילה, שהם הגוף והשמונים שבו וולכן כשאדם רעב (שהגוף-הפתילה הלשה) ובעיקר כשהוא צמא (שאז אין מספיק שמן) - קשה לו להשוב.

פרשת בהעלותך היא הפרשה השלישית בסדר במדבר, והיא נחלקת לשלשה ספרים. החלק הראשון הוא המושך לפרשת במדבר ופרשת נשא, שממשיך לבאר עניין הלויים, הדגלים והמסעות. החלק השני הוא פרשת זיהי כנסוע הארון' שנחשב לחומש בפני עצמו, והחלק השלישי מתחיל לספר את הנסיונות שהיו וממשיך בזה בפרשיות הבאות.

אמנם בתחילת הפרשה - יש פרשיה שעומדת בפני עצמה, ולכאורה אינה שייכת כלל לסדר הדברים, והיא פרשת 'בהעלותך את הנרות', שעוסקת בציווי הדלקת המנורה בבית המקדש. ולכאורה אינה שייכת לכאן ואדרבה, מפסיקה באמצע העניין.

עניין זה כבר נכתב בתורה שני פעמים - בפרשת תרומה ובהעלה את נרותיה, והאיר על עבר פניה, ובפרשת תצוה ויקחו אליך שמן זית זך, וכל הפרשה. וכאן יש כמה פרטים שהתחדשו וכדלהלן, אבל צריך להבין מפני מה נכתב כאן, ומתוך כך נלמד יסודות נפלאים לעבודת ה'.

התמיהות בפרשה

א. 'בהעלותך את הנרות' - מפני מה נכתבה כאן פרשה זו, אחר שכבר נכתבה בפרשת תרומה ופרשת תצוה. ומדוע נכתבה כאן באמצע סדר הנוכת המשכן ועבודת הלויים.

ב. 'אל מול פני המנורה יאירו שבעת הנרות' - מהו פני המנורה, ומדוע צריך שיאיר באופן הזה. כמו כן, לכאורה מאירים רק 'ששת הנרות' אל מול פני המנורה ולא 'שבעת הנרות'.

ג. 'זיעש כן אהרן' - מפני מה צריך לציין זאת, וכי יעלה על הדעת שלא עשה כן.

ד. מפני מה צריך לציין שהמנורה הייתה עשויה מקשה זהב.

ביאור הפשט

א. **פרשת המנורה:** בדברי רש"י מבואר (מדברי חז"ל) שכשראה אהרן הנוכת המזבה, הלשה דעתו שלא היה לו חלק בזה. אמר לו משה שלך גדולה משלהם שאתה מטיב ומעלה את הנרות.

והרמב"ן תמה, איזה הלישות הדעת היה לו, והרי אהרן יש לו עבודת הקטורת, מנחת הביתין, עבודת יום הכיפורים, והוא 'קדוש ה' עומד בהיכלו לשרתו ולכרך בשמו, ושבתו כלו משרתי אלוקינו, והוא בעצמו הקריב את קרבנות הנשיאים.

וביאר הרמב"ן, שחלישות הדעת היתה על שלא היה לו חלק ב'חנוכה' של המזבה, ועל זה אמר לו שיש לו חלק ב'חנוכה' אחרת - והוא גם חנוכה שהיה על ידי המנורה. ומה שאמר לו 'שלך גדולה משלהם' הוא משום שחנוכה זו היא לדורות, גם בזמן שאין בית המקדש קיים.

על אדם הראשון נאמר 'אחור וקדם צרתני', ובפשטות הכוונה שברא בו שני פרצופים מפנים ומאחור – שלו ושל הוה. אבל בפנימיות הכוונה היא שיש בו שני מיני שכל; אחד מכונה בשם 'אחור' והשני מכונה בשם 'קדם'.

שכל 'אחור' – הוא השכל המוכר והרגיל. שבו אדם לומד דבר בצורה מסודרת שלב אחר שלב, תחילה את האותיות, אחר כך את הנקודות, קריאת מילים, הבנת הכתוב, וכך ידיעה אחר ידיעה, עד שהשכל שלו נבנה. השכל הזה הוא קר ויבש – כי הוא קולט נתונים, ואוגר אותם במוח כמו מחסן. ואין לזה בהכרח השפעה ישירה על חייו.

שכל 'קדם' – הוא שפע אלוקי, דהיינו הארה שמגיעה 'מלמעלה' – לא על ידי לימוד מסודר והבנה עקבית, אלא שמאיר פתאום במוחו של אדם כמו ברק, שמציף אותו באור ותופס אותו. והשכל הזה אינו ידיעה בעלמא, אלא ידיעה מהותית שמבעירה את הלב ותוספת אותו.

ביטול הבחירה

עיקר האדם הוא שכל 'הקדם'. כי כל הידיעות שאדם לומד ויודע – עדיין הם אינם הוא בעצמו. וכפי שידוע על אריסטו ימ"ש, שתפסו אותו במעשה מגונה, וכשהתפלאו אמר 'כעת אני לא אריסטו'. ומעשים שככל יום, שיכול אדם לתת הרצאה על נושא מסוים, כשהוא בעצמו לא מקיים את דבריו עצמו [כמו לדבר על סכנת עישון, תוך כדי עישון]. וכל זה משום שהשכל של אדם – מנותק ממנו ואיננו חלק מעצמיותו. ורק שכל 'קדם' – דהיינו אור 'שתופס' אותו, הוא זה שהופך להיות הוא בעצמו.

המבחן של זה הוא 'ביטול הבחירה'. כלומר, למרות שבעצם יש בחירה לכל אדם על כל דבר שבעולם, לטוב או לרע ה"ו – למעשה ברוב הדברים אין באמת בחירה, כי רוב הדברים הם 'מחויב' לבחירה, לטוב או למוטב. ולמשל, לרוב שומרי תורה ומצוות אין בחירה אם לחלל שבת במודי, נמצא שלגבי זה יש 'ביטול הבחירה'.

ביטול הבחירה היא תוצאה של 'שכל קדם'. כי כל ידיעה שתופסת את האדם, והופכת להיות חלק ממנו – הוא לא יכול לעשות אחרת מכך. ונקודה זו – היא ההגדרה היחידה לדרגה של אדם. מה שמבדיל בין אדם שפל שבשפלים – לבין הצדיק הגדול ביותר, היא רק נקודה זו – כמה 'שכל קדם' יש לו, דהיינו כמה ביטול הבחירה יש לו. עד שאצל משה רבינו – לא היה בחירה על שום דבר, רק על דברים שלא שמע בפירוש, והיה צריך להכריע מעצמו מה רצון ה' (ראה ליקוטי מוהר"ן סימן קצ).

שבעת הנרות

השאלה היא איך זוכים להגיע ל'שכל קדם'. בשלמא 'שכל אחור' – הוא דבר שכל אחד יכול; פשוט לפתוח ספר ולהתחיל ללמוד, ידיעה אחר ידיעה ונתון אחר נתון. אבל 'שכל קדם' – שהוא אור שמגיע מלמעלה, איך אפשר לגרום שנוכה לו.

התשובה לזה היא – מעשה המנורה. המנורה היא הארת השכל כאמור, ובעיקר היא מרמזת על 'שכל קדם', שהוא נקרא 'פני המנורה'. [כי 'פנים' ו'קדם' זה היינו הך, ושניהם הם הפוך מ'אחור']. ובכדי לזכות לזה צריך ש'אל מול פני המנורה יאירו שבעת הנרות', שכל שבעת הנרות יאירו, ואז יכולים לזכות ל'פני המנורה'.

שבעת הנרות – הם שבעה נקבים שיש בראשו של אדם; שתי עיניים, שתי אוזניים, שתי נקבי החוטם, והפה. שהם הצינורות של המוח, ודרכם הוא ניזון. אדם שאין לו את הנקבים האלו – בעצם אין לו מוח, כי המוח שלו ריק והלול, ואין בו שום שימוש. ורק על ידי הנקבים האלו – המוח ניזון ומתמלא, ואז יש לו משמעות.

דרך הנקבים האלו – יכולים להכניס דברים טובים או הלילה רעים. ולכן יש שתיים מכל דבר – כי יש עין ימין כדי לראות טוב, ועין שמאל כדי לעצום מראות ברע, וכן בחוש השמיעה, וכן בחוש הריח [שמרמו על 'הרגשה']. וגם בפה צריך לשמור על חוש הדיבור שיכניס רק דברים טובים ולא דברים רעים [ולהלן יתבאר מדוע יש רק פה אחד].

כאשר שומרים על נקיות שבעת הנקבים – שהם 'שבעת הנרות' – אזי המוח נקי, וכשהוא נקי הוא יכול לקבל הארה ושפע אלוקי. כי בעצם יש לאדם הרבה שפע אלוקי [על ידי המאמץ של השכל אחור, ואין כאן מקומו], אלא שהוא נשאר 'מבחוץ' ואין לו מקום להיכנס. וכשהמוח מתפנה מכל הדברים האחרים 'שתופסים' אותו – ממיילא יש מקום לשפע אלוקי להיכנס.

פני המנורה

אמנם העצה הזו בעצמה – צריכה עצה. כי סוף סוף בני אדם אנחנו, ויש יצר הרע וניסיונות, ולא תמיד זוכים לקדש את שבעת הנרות כראוי. בפרט העיניים והאוזניים – שמוכרחים להיות פתוחים, ואי אפשר להינצל לגמרי מראיות ושמיעות שאינם טובות.

והעצה לזה היא 'הידיעה והבחירה'. ובה יתבאר מדוע יש רק פה אחד, הלא גם בדיבור יש דיבור טוב ודיבור שאינו טוב. אך הביאור הוא, שכל הדיבורים נכללים בשתי הגדרות בלבד – אמת או שקר. אמת – כולל כל הדיבורים הטובים, ושקר כולל כל הדיבורים הפגומים.

אמנם כשעוסקים בעניין 'אמת' – יש אמת ויש אמת לאמתו. כלומר, בוודאי האמת הוא שצריך לדבר רק דיבורים טובים, ולקיים את התורה, ולשמור כל החושים, ולא לפגום כלל וכלל. אבל האמת לאמתו הוא – שגם את הרע וגם את הניסיונות, והנפילות והמכשולות – ברא השם יתברך, כי אין עוד מלבדו. ואמנם אין אתנו יודע עד מה, לשם מה עשה את זה, ולכן אין לנו רשות לחשוב על זה ולהתעסק עם 'הידיעה' הזאת אלא רק להתעסק ב'בחירה', אבל סוף סוף הידיעה הזאת היא האמת לאמתו.

ולכן יש רק פה אחד, כי בסופו של דבר – אין באמת אמת ושקר, אלא רק אמת, כי רק השם יתברך נמצא כאן ותו לא. וכשאדם יודע זאת ומאמין בזה באמונה שלמה – דווקא אז יש לו את הכח לברר את הטוב מן הרע, ולבחור בטוב ולהרחיק את הרע. ואז יש כח לשני העיניים והאוזניים ונקבי החוטם.

וזה גם כן הכוונה בפסוק 'אל מול פני המנורה יאירו שבעת הנרות' – פני המנורה הוא הפה שהוא באמצע, ומולו יכולים להאיר את העיניים והאוזניים והחוטם, כי רק כשמאמינים ב'ידיעה' ויודעים שיש רק 'פה אחד', ורק אמת אחת – אז יכולים להאיר את שבעת הנרות [ולכן נקרא 'שבעת הנרות' אף שהם רק שש, כי בהעלם נרמז בהם גם 'הפה השני' שאינו קיים].

שלך גדולה משלהם

קרבת הנשיאים – הם עבודה של 'בירורים'. כי הקרבת הקרבן היא עבודה של בירור הטוב מהרע [כמו שהתבאר בפרשת ויקרא], וזה אפשר רק בבית המקדש, ששם רואים את האמת ומכח זה יכולים לברר הטוב מהרע. אבל כשאין בית המקדש – אין את הכח הזה.

אבל אהרן קיבל את עבודת המנורה, שזה לא רק בזמן בית המקדש – אלא לדורות. כי המנורה מאירה את אור הידיעה [של 'פני המנורה'], ועל ידי זה מקבלים כח של בחירה בכל עת וזמן ומצב. ובה ניחמו משה – 'שלך גדולה משלהם'.

וזה הטעם שהמנורה צריכה להיות 'מקשה' – כי חייב להיות מקשה אחת של ידיעה ובחירה, של פני המנורה ושל שבעת הנרות. כי אם לא כן – דהיינו אם חסר את הידיעה, אין כח לבחירה, ואם אין בחירה, אין משמעות לידיעה. ולכן דווקא כאן הוכרחה התורה לחזור ולהדגיש שהמנורה היא 'מקשה'.

וז"ל הפרפראות: 'במאמר אנכי סי' ד' כשאדם יודע שכל מאורעותיו הם לטובתו וזאת הבחינה הוא מעיין עולם הבא, כמו שנאמר (תהלים נ"ו) 'בה' אהלל דבר וכו', ולעיתים כולו הטוב והמטיב וכו' עיין רש"י בפסחים שם שמפרש כפשוטו כי לעיתים לא יהיה שום בשורות רעות כלל ועיין ברכות (ס ע"ב) לעולם יהא אדם רגיל לומר כל מה דעביד רחמנא לטב וכו' וכמעשה דרבי עקיבא וכו' כי כל מה שעושה הקדוש ברוך הוא עם האדם הכל הוא רק לטובתו, ואף על פי כן מבואר שם שעל בשורות טובות מברך הטוב והמטיב ועל בשורות רעות מברך דיין האמת, רק שצריך לברך גם דיין האמת בשמחה ומפיק ליה מהאי קרא גופא שנאמר 'בה' אהלל דבר באלקים אהלל דבר.

ונראה לפי עניות דעתי לברך קצת בזה באופן שדברי רבינו ז"ל במאמר זה יעלו בקנה אחד ממש עם דברי רבותינו ז"ל הנ"ל, והוא על פי מה שרומז לנו רבינו ז"ל במאמר זה בעצמו סוף אות ז' שארץ הוא דינא דמלכותא כמו שנאמר וארץ מתקוממה לו, נמצא שכל היסורין והדינים הם מבחינת מלכות בחינת דינא דמלכותא (ועיין לקמן במאמר רומה על השמים סי' ע"ד), ועל כן באמת אמרו רז"ל אין יסורים בלא עון, כי על ידי העוונות פוגמין כביכול בבחינת המלכות ומכניסין אותה כביכול בתוך העכו"ם וזוה בעצמו באין היסורין וכמובן באות ה', והנה אף שבאמת גם אלו היסורין צריכין לקבלם באהבה ובשמחה ולידע שהם לטובתו מאחר שבאין לכפרת עוונותיו, וכמבואר ברבינו יונה בברכות שם אף על פי כן מחמת שההכרה שירגיש צער היסורין, כי אם לא כן במה יתכפרו עוונותיו, על כן אף על פי שיודע שהם לטובתו ומקבלם באהבה ובשמחה, אף על פי כן מאחר שמצטער בהם מברך דיין אמת, וכעין שאמרו רז"ל ביומא ס"ט: לענין ירמיה ודניאל שלא אמרו הגבור והנורא אף על פי שאמרן משה, כי מתוך שידעו בהקב"ה שאמתי הוא לא כזכו בו וכמו כן לענין זה כי הקדוש ברוך הוא אוהב האמת, ומאחר שבאמת הוא מצטער בחיסורין, אם כן איך יברך על זה הטוב והמטיב על כן צריך לברך דיין אמת, רק שיברך בשמחה ובאהבה מאחר שאף על פי כן יודע בפנימיות שהצער והיסורין אלו הם לטובתו כנ"ל.

אך כל זה שייך עכשיו, בזמן שהמלכות בגלות והם יונקים ממנה כביכול ומשם באין כל היסורין רחמנא ליצילן אבל לעתיד שתתעלה המלכות מביניהם ויהיה ה' למלך על כל הארץ או יתמתקו כל הדינים שבמלכות, עד שלא יהיה להרע שום אחיזה כלל ואז יתבטלו באמת כל הרעות והיסורין ויהיה כולו טוב כולו אחד, בבחינת מה שאמרו רבותינו ז"ל שלעתיד כולו הטוב והמטיב כפשוטו כמו שפירש רש"י כנ"ל, ועל כן גם עכשיו על ידי תשובה עם וידוי דברים לפני תלמיד חכם, שעל ידי זה מעלין המלכות מבין העכו"ם כביכול ומחזירין אותה לשורשה, בבחינת (הושע י"ב) קחו עמכם דברים ושובו אל ה', שמעלין המלכות שהוא בחינת אלקים אל ה' ונעשה יהודא שלים בין שם הוי"ה ב"ה שהוא בחינת רחמים ובין שם אלקים שהוא בחינת דין, על כן אף על פי שלא נתתקן המלכות עדיין בשלימות בכלל העולם כמו שיהיה לעתיד, ומחמת זה לא נתבטלו הצער והיסורין עדיין, עד שלפעמים עוברין יסורים וצרות רחמנא ליצילן גם על הצדיקים ובעלי תשובה באמת, שזכו לתקן בחינת המלכות, על כל פנים זוכין על ידי בחי' תיקון המלכות הנ"ל שידעו בידיעה שלימה שהצער והיסורין הבאין מבחינת אלקים בחינת דין הם רק לטובתם, ומחמת אהבה שהקדוש ברוך הוא אוהב אותם כמו שכתוב (משלי ג) את אשר יאהב ה' יוכיח וכו' ואינם בבחינת (תהלים ל"ד) תמות רשע רעה הם ושלום המבואר באות ה' אשר גם מחמת זה לא תקנו חכמים לברך גם על הרעה הטוב והמטיב, אף על פי שאמרו שיהא אדם רגיל לומר כל מה דעביד רחמנא לטב, כי זה מצד המשפיע כביכול כי בוודאי מפי עליון לא תצא הרעות וכו' הם ושלום וכוונת השם יתברך אפילו באיבודן של רשעים רחמנא ליצילן הוא גם כן לטובתם, אבל על כל פנים מצד המקבלים יש לפעמים שהדין הוא בבחינת נקמה הם ושלום עד שאי אפשר לכנותו בשם טוב מאחר שהוא בבחינת תמותת רשע רעה, וכל זאת מחמת שעל ידי העוונות מכניסין המלכות בגלות והם יונקים מבחינת הדין שבה עד שלפעמים נשתלשל כל כך עד שנעשה בחינת דין אכזרי הם ושלום (המבואר במאמר הותם בתוך הותם סי' כ"ב) בבחינת דינא דמסאבותא המבואר במאמר רומה הנ"ל ואז היסורין הם בבחינת

(ירמיה ה) עוונותיכם הטו אלה בבחינת תמותת רשע רעה, כי העוונות בעצמן שהם הקליפות רחמנא ליצילן מיסורין אותו ונוקמין בו אבל על ידי וידוי דברים מעלין המלכות ומתקנין אותה ואז יודע בידיעה שלימה שהדין הוא גם כן שלא מחמת נקמה הם ושלום רק שהוא מחמת אהבה ולטובתו, ואז שייך לברך על הכל הטוב והמטיב כמו לעתיד בפרט כפי מה שמבואר באות ט' שעל ידי וידוי דברים זוכה להכלל באין סוף ששם אין שינוי רצון הם ושלום, רק כולו אחד כולו טוב ועל ידי הרשימו של אחדות האין סוף וטובו שנשאר בדעתו, אז גם כשהוא בבחינת ושוב אזי הרשימו מראה לדעת שידע בידיעה שלימה שכולו טוב וכולו אחד, ועל ידי זה הוא גם עכשיו בבחינה זו שלעתיד ממש היינו כולו הטוב והמטיב.

נמצא העולה מזה, שבאמת גם מה שמברך עכשיו על הרעה הם ושלום דיין אמת, רק שמברך בשמחה ויודע ומאמין שהכל לטובתו ולכפרת עוונותיו וכיצא, שזה בחינת (תהלים נ"ו) 'בה' אהלל דבר באלקים אהלל דבר, וכן (שם ק"א) חסד ומשפט אשירה, וכן (שם קמ"ז) כוס ישועות אשא ובשם ה' אקרא צרה ויגון אמצא ובשם ה' אקרא כמו שדרשו רז"ל שם, ועיין חידושי אגדות שם בבחינה הזאת היא גם כן קצת מעיין עולם הבא מאחר שמברך גם על זה בשמחה כנ"ל אבל אף על פי כן הוא בבחינת ועל בשורות רעות מברך דיין אמת, שזה רק בעולם הזה מחמת שלא נתתקן עדיין המלכות בשלימות עד שלפעמים הם יונקים ממנה ונעשה דין אכזרי דינא דמסאבותא הם ושלום אבל על ידי וידוי דברים שעל ידי זה נתתקן המלכות מצדו ומבחינתו ועולה לשרשו וזוכה להכלל באין סוף כנ"ל, אזי זוכה גם בעולם הזה לידיעה שלימה שהוא מעיין עולם הבא ממש ואז אין חילוק אצלו בין חסד לדין רק כולו הטוב והמטיב כנ"ל ועל ידי זה בעצמו נמתקין כל הדינים ונתבטלין כל היסורין, וזוכה לכל טוב באמת ברוחניות ובגשמיות בבחינה שלעתיד שיתבטל כל הרע לגמרי באמת ויהיה רק כולו הטוב והמטיב כנ"ל ועיין עוד במאמר ויאמר בועז סי' ס"ה ובמאמר בשעה שהקב"ה זוכר את בניו סי' ר"נ עכ"ל והעתקתי כל לשונו אף שהוא קצת אריכות מחמת שהוא יסוד גדול בכיאר העניין.

ושמו אחד

והנה רבינו מדגיש בלשונו עוד פרט שלעתיד כולו הטוב והמטיב שיהיה שם ה' ושם אלקים אחדות אחד, ומשמעות הלשון שזה פירוש למה שכתוב 'ביום ההוא יהיה ה' אחד ושמו אחד', היינו שה' ושמו (שהוא בחי' מלכות, בחי' אלקים), יהיו בחי' אחד, היינו שלא יהיה פירוד ביניהם אלא יאיר בחי' ה' הוא האלקים שגם הדינים והייסורים הם טובה גדולה.

דברי הגמ' בזה והיבור הדברים עם דברי רבינו בזה

אמנם לפור' יל"ע בזה שבגמ' לכא' חילקו את הדבר לשני עניינים, ה' אחד, ושמו אחד, ה' אחד הוא עניין הנ"ל שהנהגתו תהיה בבחי' אחדות, ועל שמו אחד פירשו שהוא לעניין קריאת שמו, וז"ל הגמ' בפסחים שם: ושמו אחד, מאי אחד אטו האידינא לאו שמו אחד הוא, אמר רב נחמן בר יצחק לא כעולם הזה העולם הבא העולם הזה נכתב ביו"ד ה"י ונקרא באל"ף דל"ת, אבל לעולם הבא כולו אחד נקרא ביו"ד ה"י ונכתב ביו"ד ה"י, וצ"ב ובפשטות יש לומר שאה"נ רבינו הוסיף בזה המתקה לגוף הפסוק על פי הדרך הנ"ל, אמנם בוודאי מן הראוי לקשר הדברים לדרשת חז"ל, ובפרט שהוא המשך לאותה דרשה שהזכיר רבינו בפירושו ומסתבר שכוונתו גם להמשך הדרשה שם.

וייתכן להמתיק בזה דהנה מה שבעוה"ז אין יכולים לקרוא להשי"ת בשם הוי"ה ורק הוא נכתב כן אבל נקרא בא' ד', היינו כי שם הוי"ה הוא בחי' אוא"ם שהוא שורש כל הבריאה, ובעולם הזה אין לנו תפיסה באוא"ם רק בתמונות שהם בחי' אותיות, בחי' ישות, שהוא בחי' המלכות, וכלשון רבינו לקמיה (באות ט): וְכָל הַדְּבָרִים וְהַיְשׁוּת שֶׁבְּעוֹלָם הֵם מְהוֹאֲתוּת, הַיְנוּ מְמַלְכּוֹת, כִּי יְשׁוּת הוּא מְחַמַּת הַמְּלָכוֹת, שְׂרָצָה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שְׂיִתְגַּלְגַּל מְלָכוֹתוֹ בְּעוֹלָם, וְעַל יְדֵי זֶה בָּרָא אֶת הָעוֹלָם מֵאֵין לֵיזֵי, וְכָל הַרְצוֹנוֹת, הַיְנוּ הַתְּמוּנוֹת וְכָל הַיְשׁוּת, הַיְנוּ בְּחִינַת מְלָכוֹת מְקַבְּלִים חַיּוּתָם מִרְצוֹן אֵין סוּף, יְעוּ"ש בְּכָל הַעֲנִיּוֹן, וּבְאִמַּת גַּם אֵין רְצוֹן הַשִּׁי"ת שְׂנַחֲדָה כְּבִיטוּל כָּל הַזְּמַן כְּמַבּוּאָר שֶׁם בְּאִרְיוֹת בְּלִשׁוֹן רַבִּיז"ל,

כל המאמר סובב והולך על עניין זה של העלאת המלכות לאוא"ם

ועל זה בעצם סובב והולך כל המאמר להעלות את המלכות מבין הסמ"א ולהחזירה לשורשה, וזה בכמה בחינות, הן בעצם בחי' העלאת המלכות מבין הסמ"א ע"י דיבורי הוידוי, שבוה מוציאים אותה ממקום הקליפות ומעלים אותה לשורשה [שע"ז סובב והולך עיקר המאמר]. והן בבחי' הידיעה שכל מאורעותיו הם לטובתו וגם הדינים והייסורים הם לטובה ושוהו בעצם תולדה מהעלאת המלכות לשורשה כמבואר בכל המאמר אבל מובן שהוא גם עבודה בפני עצמה, והן בכל פרטי העולם וכמו שמוזכר רבינו לקמן (באות ט) שכל דבר בעולם הם אותיות וישות מבחינת המלכות, וצריך לקשר את כל דבר לשורשו, לרצון אין סוף ב"ה, וכמו"כ כל סדר ההתקרבות לצדיק הוא בחי' של ביטול לשורשו לבטל את כל הדי' יסודות לשורשם, שע"ז עצמו זוכים לאוא"ם כפי מה שזוכה לבטל עצמו, וע"כ עיקר התיקון נמשך ע"י הצדיק שזכה לבחי' ענוה שהוא בטל בתכלית אל אוא"ם והוא ממשיך הארה זו על כל המתקרבים אליו וניתבאר בעז"ה כל פרט במקומו, רק עכ"פ הכוונה להראות בזה שכל פרטי המאמר בעצם סובכים והולכים על עניין של הביטול לאוא"ם והמשכת אוא"ם לתוך כל בחינות הצמצומים].

כי מלך כל הארץ אלקים

והנה רבינו מביא את הפסוק כי מלך כל הארץ אלקים, שזה מתקיים כשהמלכות עולה מבין הקליפות, ויש לבאר שמרמז בזה למה שמבואר לקמן (באות ט) שכל דבר בעולם הוא בחי' ישות ותמונת ואתיות שהוא בחי' מלכות, אבל הכל שרשו באוא"ם וצריך לקשר את המלכות לשורשה, וזה מה שמביא בזה כאן שכשהמלכות עולה מבין הקליפות מתקיים כי מלך כל הארץ אלקים, כי מכל דבר בעולם רואים התגלות מלכותו יתברך, כי רואים בזה גדולת הבורא ומלכותו יתברך שזה ג"כ בחי' החזרת המלכות לשורשה.

וזה עצמו בחי' ביטול הע"ז והקליפות, כי כל יניקת הקליפות והסמ"א הוא מחמת זה עצמו שבאמת בכל דבר בבריאה יש אלקות, וע"כ כשאין זוכים, יש לקליפות והסמ"א יניקה מזה רח"ל [ומזה נובע גם שורש טעות הע"ז כי באמת בכל דבר יש אלקות וכמבואר בדברי מוהרנ"ת בהל' ע"ז], אבל ע"י שמגלה מלכות ה' בעולם מכל דבר ומקשרו לשורשו ע"ז מתבטל כל יניקת הקליפות ומתגלה מלכות ה' בעולם.

אלקים מלכי מקדם פועל ישועות בקרב הארץ

וזה גם עניין הפסוק השני שרבינו מביא - 'אלקים מלכי מקדם', כי ע"י שמעורר את אמונת הידוש העולם, שאלקים הוא מלכי 'מקדם', בחי' אוא"ם, וזוכה לקשר גם עכשיו את כל הבריאה לשורשה, ע"ז מגלה מלכות ה' בבריאה וע"ז 'פועל ישועות בקרב הארץ' [-המשך הפסוק שם], כי נמתק הדין ונהפך לרחמים ע"י אחדות שם אלקים עם הוי"ה וע"ז נמשך ישועות נפלאות [וע"כ בפסוק הזה נרמז שאלקים הוא בחי' מלכות, שלכן יונקים משם זה ונקראים אלהים, כי שורש טעות עניין הע"ז הוא מחמת שכל דבר נמשך מואא"ם ויש בו באמת בחי' אלקות ומלכות וע"כ כשמפרידים אותו משורשו באים לטעות הע"ז, אבל כשמקשרים אותו לשורשו אזי מתגלה מלכות ה' בשלימות].

כי עיקר העבודה היא לגלות מלכות ה' בעולם ולקשר כל דבר בעולם שהוא בחי' ישות ותמונה, לשרשו לאוא"ם, אבל ההשגה והתפיסה שלנו הוא רק ע"י התמונות והאותיות, וע"כ אין אנו קוראים בשם הוי"ה, אבל הכתיבה היא בשם הוי"ה כי צריך לידע שזהו השורש.

וכפי המתבאר מכללות המאמר בחינה זו של לקשר כל דבר בבריאה לשורשה הוא עצמו בחי' של לידע שכל מאורעותיו הם לטובתו שיסודו ג"כ עניין זה לקשר את בחי' המלכות ושוה בחי' כל מאורעותיו שהם בחי' ישות, ובפרט כשהוא בבחי' דין שזה בחי' שם אלקים שהוא בחי' המלכות וצריך לקשרה לשורשה לשם הוי"ה, נמצא ששני הדברים שביארה הגמ' בה' אחד ושמו אחד, הם אותו עניין ממש, היינו לקשר את שם אלקים לשרשו לשם הוי"ה וזה הן בבחי' הידיעה שהכל לטובה עד שמברכים על הכל הטוב והמטיב, והן כמה שרואים את שם הוי"ה בכל דבר בבריאה עד שיכולים לקרוא בשם הוי"ה ולא רק בשם אדנות, וכללות שני הדברים יחד הם עניין זה עצמו של אחדות שם ה' לשם אלקים שזה פשטיה דקרא של ה' אחד ושמו אחד היינו ה' ושמו אחד וכמבואר בלשון רבינו, נמצא שפירוש רבינו ז"ל בפסוק הזה הוא אחד ממש עם מה שפירשו חז"ל הדבר בפרטי העניין, ובכלל העניין הוא מהובר לאחד באופן זה שהכוונה לאחדות ה' ושמו וזה עצמו הכוונה ה' אחד ושמו אחד ודו"ק ונתחילת הפסוק הזה הוא והיה ה' למלך על כל הארץ ביום ההוא יהיה ה' אחד וכו', כי דייקא ע"י עליית המלכות ע"ז זוכים לאחדות הנ"ל של ה' אחד ושמו אחד, כ"כ בכיבור הליקוטים].

[ב] וזאת הבחינה אי אפשר להשיג, אלא בשמיעה בחינת מלכות הקדשה מהגלות מבין העכו"ם. כי עכשו המלכות והממשלה להעכו"ם, ובשביל זה נקראים עבודת אלהים שלהם בשם אלהים, כי יונקים מבחינת מלכות הקרא אלהים, כמו שכתוב (תהלים ע"ד): "א-להים מלכי מקדם". ובשמיעה בחינת מלכות מבין העכו"ם, אזי נתקנים (שם מ"ז): "כי מלך כל הארץ א-להים".

עיקר הקושי להרגיש שכל מאורעותיו לטובתו הוא מחמת נפילת המלכות

בזה מתחיל רבינו לבאר שאין העניין פשוט כ"כ לזכות להרגיש שכל מאורעותיו הם לטובתו, כי לקושי הזה של הייסורים והקושי להרגיש שהוא לטובה, יש לזה שורש כמה שהמלכות נופלת לגלות ומתרחקת משרשה, כי המלכות היא בחי' אלקים, וכשהיא מחוברת לשורשה שהוא בחי' שם הוי"ה, אזי מאיר החיבור של הוי"ה ואלקים, בבחי' ה' הוא האלקים, וממילא מאירה הידיעה הזו לידע שגם הדינים שהם בחי' אלקים הכל הוא רחמים בבחי' שם הוי"ה, אבל מחמת שהמלכות שהיא בחי' אלקים נתרחקה כביכול מבחי' הוי"ה, ולא רק שנתרחקה אלא נפלה לנתון ממשלת העכו"ם מחמת עוונותינו, ע"ז קשה להרגיש את האמת הזאת של ה' הוא האלקים, וע"כ כדי לזכות להרגיש שכל מאורעותינו לטובה, מוכרחים אנו להעלות את המלכות ולהחזירה לשורשה שהוא בחי' שם הוי"ה וע"ז יחזור הייחוד והחיבור של שם אלקים בבחי' ה' הוא האלקים וכנ"ל וכן מתבאר בפשטות מתוך כללות כל המאמר וכן הדגיש בכיבור הליקוטים].

זכויות שיעורים ובתי-כנסת למקורבים!

עיר	נושא השיעור	מגיד השיעור	יום ושעה	לפרטים
בני ברק	'תמימי דרך' הליכה עם תורה	לומדים בחברה תורת חניכי הישיבות ב"ב	פעם בשבוע	0548487317
בני ברק קרית הרצוג	ליקוטי הלכות	לומדים בחברה	מוצאי שבת בבית פרטי בשעה: 10:00	0548496139
בני ברק קרית הרצוג	שיעור התחזקות	נושא בפרשה	בכל ליל שבת מברכים	0548496139
בני ברק	התחזקות	רבינים שונים	יום שני בערב לבחורים	0548517128
בית שמש	חבורה ללימוד ליקוטי מוהר"ן	לומדים בחברה	יום שישי בשעה: 11:00 בבוקר	0548528387
קרית ספר	בית מדרש 'נצח ישראל'	תפילות \ שיעורים \ מלווה מלכה ועוד	רח' מסילת יוסף 34 (מאחורי 'בר כלי')	
לדיווח על שיעורים ועוד נא להשאיר הודעה בקו חניכי הישיבות - ברסלב, בשלוחה: 72				

עזרו לנו להגדיל את ההפצה!
ע"י תרומה במכשיר 'קהילות' חפשו: 'עלמא דאורייתא' תרמו וכתבו: עובר 'המקורבים' תזכו למצוות!

השיעורים הקבועים לשבת פרשת בהעלותך ולשבוע פרשת שלח

יום	חודש סיון	הדף	מסכת	העמוד	ליקוטי	ליקוטי	העמוד
ז	יב	נט	חזרה	מז	נה	נה	כז
א	יג	ס	שפ	מז	נו	נו	כד
ב	יד	סא	שפ	מה	נז	נז	כד
ג	טו	ב	שפה	מה	נח	נח	כה
ד	טז	ג	שפ,א-ב	מו	נט	נט	כה
ה	יז	ד	שפ,ג-ה	מו	ס	ס	כו
ו	יח	ה	חזרה	מז	סא	סא	כז
התורה הנלמדת בחבורת 'תמימי דרך' העולמית: ליקוטי מוהר"ן, חלק ראשון, תורה ז.							

עקר הבטול אל האין סוף לבחינת רעוא דרעיון שזוהו בחינת קדש קדשים דכל רעיותיו תקיעיו תפון בחינת רעוא דרעיון שמשם עקר התגלות אלקותו ותברך, בבחינת מציון מכלל יפי אלקים הופיע ומשם ממשיכין האור להדליק נרות המנורה למען דעת כל עמי הארץ כי ה' הוא האלקים.

נרות הנוכה

ויעו"ש שמאריך בזה לבאר שזה ענין נס הנוכה וכידוע שרמזו כאן על הנוכה כמה שאמרו חז"ל שאמר הקב"ה לאהרן שלך גדולה משלהם וכמבואר ברמב"ן, שאז התגברה מלכות יון שהיא מלכות הרשעה, מלכות דסט"א להשכיח מישראל את התורה, והשי"ת ברחמי המרוכים עשה עמנו גם נורא שאדרכא התגברו עליהם מהיפך אל היפך ונעשה הארה כזו לדורות של נר הנוכה שזה בחי' הארה לדורות של הדעת הוה שהכל הוא לטובה, והכל הוא ע"י בחי' חותמו של כה"ג כי הכה"ג פועל כל זאת ע"י הוידוי של יום הכיפורים שמתוודים כל ישראל והוא מעלה את וידוים וכן מתוודה בשבילים שע"י זוכים להארת או"מ, יעו"ש באריכות (מאות ב עד אות ו).

ענין נרות המנורה הוא בחי' הארת אור אין סוף לידע שכל מאורעותיו לטובתו, וכמבואר בדברי מוהרנ"ת (הלכות גבית חוב מהיתומים הלכה ד) וז"ל שם (באות א): 'כי נר של מצוה גבה מאד, פגון נר שבת יום טוב ונר תפלה, ובפרט נרות המנורה המהורה, כי הדלקת נר מצוה זה בחינת המשיכת אור האין סוף שיאיר להדעת לידע כי ה' הוא האלקים שזה עקר התכלית, שבשכיל זה נכרא האדם כדי לדעת אותו ותברך, כמו שאיתא בזהר הקדוש, בגין דישתמודעין ליה. ואי אפשר לידע ממונו ותברך פי אם על ידי זה, על ידי שזוכין שיפתח לו אור האין סוף שהמלתו הגדולה בבחינת רצוא ושוב וכו', כמו שפבאר שם. ואזי מאיר הרשימה לדעת כי ה' הוא האלקים. וזה בחינת האור של כל האורות ומשם הדלקת כל הנרות של מצוה בבחינת (תהלים יח) כי אפה תאיר נרי ה' אלקי וכו'. וזה בחינת נרות המנורה שנתאמר בהם, באהל מועד מחוץ לפרכת אשר על הדעת יערך אותו אהרן וכו'. כי עקר הדלקת נרות המנורה הוא באהל מועד סמוך לארון העדות שהיה בבית קדש קדשים שמשם

חדשות המקורבים! מתחדשים

מתחם 'הקבצו' - אומן ראש השנה תש"פ

בס"ד החל הרישום למתחם 'הקבצו' באומן לימי ראש-השנה תש"פ הבעל"פ

המתחם נמצא סמוך לציון הקדוש (ברח' פירוסקה, ליד המתחם של הר"ח ר' נתן ליברמנש שליט"א) עלות מיטח: \$ 320 בלבד! כולל: לינה, מקווה פרטי, בית מדרש לתפילה וללימוד. סעודות ניתן גם-בן לאכול בחדר-האוכל במקום בתוספת של 320 ש"ח בלבד. המתחם מיועד לכלל הבאים לקיבוץ הקדוש ובפרט ל'מקורבים'. הזדרזו להרשם!!

לרישום פנה עכשיו: 054-848-73-17

קו 'חניכי הישיבות - ברסלב' בני התורה המקורבים לאורו של רביה"ק מוהר"ן מברסלב: 077-31-40-331 שיעורים עדכונים שירים ועוד

ניתן לקבל את 'החיזוק היומי' למייל ע"י בקשה בכתובת: yefabian@gmail.com
ניתן לקבל את גליון 'המקורבים' השבועי למייל בכתובת: E0773140331@GMAIL.COM
ניתן לקבל את גליון 'הקבצו' החדשי במייל ע"י בקשה בכתובת: vhecmu@gmail.com
ניתן לקבל עדכונים בחסידות ע"י 'ברסלב גלובל' בכתובת האימייל: info@breslevglobal.com

אחי היקר! עד מתי נחכה למשיח - - - בשביל ללמוד זוהר??? הגיע הזמן שנבין - - - לימוד הזוהר מביא את המשיח!!! כותב הזוהר הקדוש (פרשת נשא, קכו): "ומשום שעתידים ישאל לטעם מעץ החיים, שהוא ספר הזהר הזה, יצאו בו מהגלות ברחמים"!! רכוש לך עוד היום את סט ספרי הזוהר הקדוש עם הפירוש הנפלא 'מתוק מדבש'! משלוח חנם עד הבית! וכן ניתן להזמין את כל ספרי בעל 'מתוק מדבש'. ע"י נציג אישי: 054-848-73-17

עלון 'המקורבים' כל הזכויות שמורות. ליצירת קשר, לתרומות, להנצחת שם, לקבלת הגליון באימייל, למוקדי ההפצה, ולפרסום בגליון פנו לקו 'המקורבים': 077-31-40-331 והשאירו הודעה בשלוחה: 72 או לאימייל: E0773140331@GMAIL.COM

ניתן לתרום (וכן לקבל את הגליון עד לביתכם) דרך מפשירי 'קהילות' בכל רחבי הארץ! וכן דרך קו 'קהילות': 0782757000 בשלוחה: 11318 (בכל האופנים יש לציין: עבור עלון המקורבים, ובשחתרומה היא דרך הטל' יש להשאיר הודעה לאחר מכן בקו המקורבים הנ"ל בשלוחה 72 על כך התרומה, ושחיא מיועדת לעלון זה) תזכו למצוות: ***
נשמח לקבל כל תרומה לגליון ע"י שליחה בכתובת האימייל הנ"ל עד יום שני בערב בצירוף שם מלא ומקום עיר! (אפשר שם וכתובת בדויים, ולציין זאת), עם זאת, אין התחייבות שהדברים יפורסמו, ואין לראות באי-פרסומם שום צד פגיעה (יתכנו הריבה סיבות, גם טכניות), בהצלחה!!!

לשתות – מן המקור

את מי אתה יותר אוהב לשמוע?

את הצדיקים, הרבנים, והתלמידי חכמים – הגדולים והמבוגרים, או את המרציב, משפיעים – הצעירים?

שלשת הקניינים האחרונים (מ"ז, מ"ח, מ"ט) מקייני התורה, הם: 'המחכים את רבו' 'המכוון את שמועתו' ו'האומר דבר בשם אומר'.
לכל אחד יש 'רעיונות', וכן כל מיני 'ידיעות' – שהם בגדר 'חומר גלם', ואינם מוכשרים עדיין לביא לידי ביטוי, ולהשתמש בהם למעשה. ורק כאשר הוא יידרש להרצות את זה בפני אחרים, ו/או לפרט את הדברים בצורה מעשית – יהפכו הידיעות הללו, לחכמה אמיתית מפורטת ומעשית.

כשצריך להסביר לילד – מושג מפרשת השבוע, או הסבר על שבת וחג, מצוה או מידה – יכולים להבחין פתאום, שבעצם אצלנו בעצמנו המושג הזה לא כל כך ברור, וכעת, הצורך להסביר לו את זה בצורה ששכלו הילדותי יכול להבין – מכריח אותנו להכחיר את הדבר גם לעצמנו. נמצא שרק כעת הפכה הידיעה הזאת לידיעה אמיתית!

על זה נאמר (תענית ז): 'זמתלמידי יותר מכולם'. אין הכוונה שהתלמיד 'חידש' לו משהו שהוא בעצמו לא ידע. אלא שעל ידי התלמידים – הפכו הידיעות שכבר היו לו, לידיעות ברורות מוחשיות ומפורטות.

זהו כמובן כרוכב פשוט. בפנימיות הדברים, ככל שאדם נמצא בדרגה גבוהה יותר, אם מחמת שכלו וכל שכן אם מחמת דרגתו – הדברים שהוא משיג, יודע ומבין, הם 'נוחתים' רק עד לדרגה הגבוהה בה הוא נמצא, ולא 'נמוך' יותר. ומטבעם הרוחני של 'שכליים' – ככל שהם בדרגה גבוהה יותר, הם 'מוגבלים' ביכולת ה'התפרטות' וה'התגלות' שלהם.

ולכן, גילוי התורה – הן בנגלה והן ובפרט בפנימיות – היה מוכרח להיות בצורה של 'רב ותלמיד'. לא רק בשביל להעביר את זה הלאה, אלא גם מצד עצם הדברים, ובכדי שהם 'יתגלו' כראוי – היה צורך שיהיה מישהו 'נמוך' יותר שיקבל את הדברים, ועל ידי כך תהיה להם אפשרות 'להתגלות' בצורה נמוכה וממילא ברורה יותר בעולם.

משכך, נראה לכאורה שהתלמיד מדבר הרבה יותר 'ברור', ולפעמים אפילו יותר יפה ומעניין, וכמובן יותר 'מעשי' – מאשר רבו (ולפעמים נראה אפילו יותר 'עמוק' ממנו). ומשכך, עלולים למעון: 'מה לי ללכת אל הרב, הרי אצל התלמיד זה הרבה יותר מובן וברור', ולפעמים אפשר גם לתהות יותר מכך 'מדוע הוא בכלל קורא לעצמו תלמיד של פלוני, הרי הוא הרבה יותר 'חזק' ממנו'.

בעוד שהאמת היא, שכל מה שיש לו הוא רק מרבו, אלא שאצל רבו – מחמת שהוא 'רב' ובדרגה גבוהה יותר – אין הדברים יכולים להתגלות בצורה

ברורה כזאת, ולשם כך הוא זקוק לתלמידו. אבל התלמיד – אם הוא תלמיד אמיתי ונאמן – יודע היטב שאין לו משלו כלום, אלא רק מה שקיבל מרבו.

וזהו 'המחכים את רבו' – כשהכוונה איננה שהוא עושה את רבו 'יותר' חכם, אלא מנלה 'כמה' רבו חכם, על ידי התרחבות חכמת רבו שמתגלה אצלו.

לצורך כך, נדרש מהתלמיד שני דברים חשובים וקריטיים: א. 'לכוון את שמועתו'. כלומר, למרות שהוא מצליח להרחיב את הדברים, ולפרט אותם הרבה יותר – עליו לבדוק ו'לכוון' תמיד את דבריו, למה שהוא קיבל מרבו. ולא לסמות כמלא נימה מהבסיס שממנו מתרחבים הדברים.

ב. לומר את הדברים בשם רבו – למרות שלכאורה אינם נראים דברי רבו, אלא דברי עצמו, אבל הרי הוא עצמו יודע את אמיתתן של דברים מבטן מי הם יצאו, ועליו להקפיד על כך. כי רק כך יהיה ניכר שאכן הדברים עוברים במסורת מדויקת מדור לדור.

ולכן 'כל האומר דבר בשם אומר מביא גאולה לעולם'. ומובן, שמי שאינו עושה כך – בסך הכל אינו מביא גאולה. ולכאורה, הוא ממש גנב, ומביא גלות וחורבן. אך הביאור הוא, שאכן אין כאן גניבה, כי הדברים לא נאמרו 'במפורש' מרבו, אבל הם כן שייכים לו. ואם יאמרו משמו, ישמור על נקיות התורה, ויביא גאולה לעולם.

סיכומי של דבר: אין לנו ברירה, אלא לקבל את התורה מ'התלמידים' שבכל דור, כי רק על ידם נוכל 'להבין' באמת את 'החכמה' של רבם. אבל על התלמיד לזכור ולהדגיש, ועל השומעים להבין – שהכל מגיע מהמקור.

בזה סיימנו בסיועיתא דשמיא קנייני התורה, ויהי רצון שאכן נזכה לקבל את התורה ולקנות אותה בקניין גמור, כי היא חיינו ואורך ימינו, ובה נהנה ואותה נקיים יומם ולילה – בנגלה ובפנימיות, לאורם של הצדיקים – בעלי התורה ומופריה.

תורה או תפילה

זמן תורה לחוד, וזמן תפילה לחוד.

אבל משום מה – דוד המלך, עמוד התפילה, נולד ונפטר בשבועות, יום מתן תורתנו.

אם היינו מתבקשים להגדיר – מהו הזמן המתאים לתורה, ומהו הזמן המתאים לתפילה; היינו מן הסתם מחליטים 'שבועות' הוא הזמן של תורה, ו'ימים נוראים' (או זמנים אחרים) הוא הזמן של תפילה.

אבל דווקא בזמן המיועד לתורה, הוא היום שמיוחס יותר מכל זמן אחר – לעמוד התפילה, מחבר התהילים, דוד המלך. וזה לא הקשר היחיד, אלא התהילים בעצמם מכוונים בצורה מדויקת – כנגד התורה. המשה ספרים כנגד המשה חומשי תורה.

האם זה רק בשביל שיהיה אחדות – בין החסידים והמתנגדים; התרכזו לתוך אותו יום ואותו מספר – גם התורה וגם התפילה?... או שמא יש כאן מכוון מהותי.

* * *

דוד המלך – הוא זה שהביא, והרגיש בכל נימי נפשו, שאינו יכול להסתדר, בשום אופן ובשום דבר – בלי להתפלל על כך.

בכלל לא היו לו חיים. הוא היה בכל מהותו 'דל', שצריך להתחנן על כל רגע של חיים. וגם בתוך החיים – לא היה נרדף כמותו; תחילה ממשפחתו, אחר כך על ידי שאול, ובהמשך על ידי בנו. הוא הרגיש היטב שהוא צריך להתחנן על כל רגע של שלווה.

אבל לא רק. הוא הבין, יותר מכל אחד אחר – שכל פסוק בתורה, וכל מצוה, אינה שייכת לו בכלל, רק אם הוא יתפלל על כך. בשבילו, המשה הומשי תורה – הכוונה המשה ספרים של תהלים. אחרת, מה לי ולתורה.

* * *

קבלנו את התורה.

והמתנה הכי גדולה שאנחנו יכולים לקבל ביחד עם התורה – היא ההבנה שאנחנו לא יכולים להסתדר עם התורה. אם אנחנו מקבלים את התורה – יהי עם דוד המלך, וספר התהילים שבידו, קבלנו את המתנה שבמתנות.

אם הלילה, היינו מקבלים רק את התורה – זה היה העונש הכי גדול. לקבל את התורה של ה', ולשכוח את ה' – אין דבר גרוע מזה, ולא שייך אומללות יותר מזה. אז זהו שלא, קבלנו את התורה ביחד עם ההכרה, שאת התורה בלי ה' – לא נוכל לקבל, גם אם נרצה [ואנחנו בכלל לא רוצים].

כך אמר רבנו: 'המתנגדים אומרים 'תורה' והחסידים אומרים 'תפילה', ואני אומר: להתפלל, ללמוד, ולהתפלל! בשביל זה יש לנו חג שבועות – שמביא לנו הומשי יחד עם ספר תהלים. תתפלל, תלמד ושוכ תתפלל.

כך נזכה להמשיך את ההתונה הזאת – כל יום, כל השנה וכל החיים.

(א. ת. דוד המלך היה גם אחד ממוסרי התורה ודאי ששייך יום פטירתו לשבועות, אלא שהכותב שליט"א באר לנו גם עומק שייכות התפילה – שהיא ה'מאפיין' העיקרי של דוד המלך 'נעים זמירות ישראל' – לחג השבועות).

שלשה מפתחות

יש לך תכניות.

אבל הדברים הכי משמעותיים, שאתה מצפה להם וחפץ בהם – יבואו כנראה מהמקום ובזמן הכי לא צפוי.

* * *

שלשה מפתחות לא נמסרו ביד שליח – לידה, גשמים, ופרנסה.

אלו הם הדברים המרכזיים ביותר, שכל החיים והעולם עומד עליהם. בלי לידה – אין חיים, ללא גשמים – אין פרנסה, וללא פרנסה – אין קיום. ודווקא את המפתחות ההיוניות האלו – השם יתברך לא מסר לאף אחד, אלא מחזיק אותם לעצמו.

מה זה אומר, ומה מתבקש מאתנו משום כך?

בפשטות – לא לסמוך על כוחי ועוצם ידי, ולא לעשות מידי הרבה תחבולות בכיוונים שונים ומשונים, כי זה לא רלוונטי. גם אם יש להם מה לתת לך – אבל אין להם את המפתח, ובלי המפתח – מה זה שווה. עליך לפנות לבעל המפתח, ואם יהיה לך את המפתח – יהיה לך את הכל.

* * *

אבל יש כאן מסר פנימי, חזק ומחזק מאוד.

שלשת הדברים האלו – הם מצד אחד כל כך טבעיים, ומצד שני כל כך בלתי צפויים. כמבט 'לוייני' על העולם – הכל זורם. אנשים נולדים בזה אחר זה, גשמים יורדים, והפרנסה מתנהלת איכשהו. עולם כמנהגו נוהג.

אבל, כשעומדים מול לידה, גשם או פרנסה – רואים תמונה אחרת לגמרי. בעצם, הכל תקוע ושום דבר לא זורם. רגע אחד קודם – נראה שזה לעולם לא הולך לקרות; מה פתאום יהיה פתאום לידה, מאיפה פתאום ירד גשם, ומניין תבוא הפרנסה. ופתאום – זה קורה.

זה אמנם קורה יום יום ושעה שעה – אבל אין לזה שום הסבר. תהליך שמתחיל משומקום, וכשהוא מתחיל – זה פשוט קורה, וזה הכי טבעי. למרות שרגע קודם לא היה לך שום 'מפתח' איך להתחיל אותו.

* * *

כך הוא בכל דבר בחיים. וגם בכל תהליך רוחני.

אדם יושב עם עצמו, ועושה השבונו של עולם. באיזה דרך עליו ללכת, איזה תחבולות עליו לעשות, והאם הוא באמת יצליח. לפעמים המסקנא היא שהוא יכול להצליח – אם יעשה כך וכך. ולפעמים המסקנא היא שהוא לא יכול להצליח, ושניהם לא נכונים.

הדברים האמתיים – לא יכולים להצליח. פשוט כי אין לנו שום מפתח וכיוון איך לעשות אותם, אבל הם כוודאי יצליחו, משום שיגיע הרגע, וזה פשוט יקרה. בלי הסבר ובלי תהליך הגיוני. 'בשעתא הדא וברגעא הדא'. ובמבט למפרע על החיים – כל אחד יודע שזה נכון.

אז צריכים ללכת בפשיטות ובתמימות. לעשות את שלנו – בגשמינות וברוחניות. אבל לא משום שאתה יודע להסביר מה הקשר בין הפעולה שלך לבין התוצאה. אלא משום שאם תעשה את שלך – יגיע הרגע, ופתאום יהיה לידה. בלי קשר בין המצולם לכתבה.

**בהתרגשות רבה הננו מאחלים ברכת מזל טוב
חמה ולבבית לכותב המדורים 'דרשתי קרבתי'
'ו'החיזוק היומי' - הרה"ח ר' ישראל מאיר
גלינסקי שליט"א לרגל השמחה השרויה במעונו
בלידת בנו למזל טוב, יזכה לגדלו לתורה
ולחופה ולמעשים טובים אמנ!**

המקורנים

בס"ד גליון לז' פרשת שלח התשע"ט

גליון שבועי לחניכי הישיבות בני התורה המקורנים לאורו של רביה"ק מוהר"ן מברסלב זיע"א

מאמר בפנימיות הפרשה, משרשי הדברים עד לעובדא ולמעשה

הדשרני קרבנך

~ לא להיות 'מרגלי' ~

ביאור הפשט

א. **מרגלים:** מבואר בדברי הרמב"ן והאור החיים הקדוש, שיש שני מיני 'מרגלים'. יש מרגלים שהולכים לבדוק באיזה דרך כדאי להיכנס ולכבוש, ויש מרגלים שהולכים לבדוק אם היא ארץ טובה או לא.

יהושע שלח מרגלים מהמין הראשון, לראות כיצד לכבוש את הארץ. וגם כוונת משה הייתה לכך. אבל הם התכוונו למין השני של מרגלים – לבדוק אם היא ארץ טובה, וזה אינו טוב, כי היה להם להאמין שאם השם יתברך נותן להם זאת במתנה, וגם אומר בפירוש שהיא ארץ טובה, הרי שכך הוא.

והנה יש חילוק בין שני מיני המרגלים, שהראשון אינו הולך לרגל את כל הארץ, אלא רק את העיר הראשונה שבדעתם לכבוש, ואחר כך ירגל את העיר השניה וכן לעולם, וכמו שהיה אצל יהושע. ואילו כאן ביקשו להפוך את כל הארץ. אמנם, היה להם תירוץ לזה, שהכנענים מחביאים כעת את כל אוצרותיהם, וכשייכנסו לארץ לא ימצאו אותם, ולכן רצונם ללכת לרגל ולראות היכן הם 'חופרים' ומטמינים את האוצרות, ולכן קראו לזה 'זיהפרו לנו את הארץ'. (אור החיים).

ב. **צדיקים:** בדברי האור החיים הקדוש מבואר, שהם בעצמם היו צדיקים, אבל מאחר שנעשו 'שלוחים' של עם ישראל, שכונתם לא הייתה לטובה – הרי שיכה המשלה בשליח, ונכנס בהם ארס ונפגמה כשרותם. ויש ללמוד מכך, עד כמה יש כח לשליחות, לטוב ולמוטב.

ובוהר הקדוש מבואר שידעו שכשייכנסו לארץ ישראל, כבר לא יהיו נשיאים, ולכן הייתה להם נגיעה. ובספרים מבואר על דרך זה, שידעו שבכניסתם לרץ ישראל, כבר לא יאכלו מן ולא יהיה להם ענני כבוד, אלא יצטרכו להתעסק איש עם גפנו ותאנתו, והעדיפו להמשיך את המצב הרוחני של המדבר, ולא ליפול למצב הגשמי של ארץ ישראל.

ג. **משה רבינו:** כפי הנראה, משה רבינו ידע כוונתם הרעה, אלא שלא היה לו ברירה והיה מוכרח להניח להם ללכת, כי אם לאו, ייראה כאילו הוא חושש להראותה להם. וכעין זה מבואר באור החיים הקדוש שמוזה הטעם לא מנע אותם השם יתברך, כי גלוי לפניו שבלא זה 'הייתה מהומה גדולה יותר'. ולכך התפלל לפחות על יהושע שלא ייכשל.

והטעם שלא התפלל על אחרים. נראה מזה שהיכולת לפעול על אדם להצילו תלוי במידת התקרבותו אל הצדיק. ומחמת שיהושע היה משרתו היה יכול להתפלל עליו אבל לא על אחרים. וכלב הבין זאת ולכן הלך להתפלל על קברי אבות, וכזה קרב עצמו אליהם ויכלו לפעול עבורו.

ד. **הוצאת דיבה:** בפשטות, כל מה שסיפרו היה אמת, ומשה רבינו בעצמו אמר את אותם הלשונות (בפרשת דברים) 'ערים גדולות ובצורות בשמים, עם גדול ורם בני ענקים, מי יתייצב לפני בני ענק'. אלא שהיטו את 'מסקנת הדברים', ונתנו להם להבין שמחמת שאלו הם הפרטים, לכן אי אפשר לעלות לארץ ישראל ולכבוש אותה. ובאמת אינו כן, כי אמנם כל הפרטים הם אמת, אבל הקב"ה נותנה להם ויעשה עמהם נסים.

פרשת שלח היא הפרשה הרביעית בחומש במדבר, שהוא החומש הרביעי. אבל הוא גם כן תחילת הספר 'השישי', כי חומש במדבר נחלק לשלשה ספרים; הראשון עד 'זיהי בנסוע', השני 'זיהי בנסוע', והשלישי לאחר מכן. החלק הראשון מתאר את המצב 'לכתחילה' של המשכן והדגלים והשראת השכינה, והחלק השלישי מתאר את הניסיונות שהיו לדור המדבר [וכדי להפסיק, יש פרשה באמצע של 'זיהי בנסוע']. ובסדר זה של ניסיונות המדבר, פרשה זו היא ממש בתחילתה.

בפרשה זו עומדים ממש בכניסה לארץ ישראל ולתיקון העולם. ובבת אחת התהפך הכל, ונגזר עליהם להישאר ארבעים שנה במדבר, ונגזרה כביה לדורות של הורבן שתי בתי מקדשות, וכל הגלויות והצרות שסבלנו עד הנה. ומובן מזה, שיש כאן עניין יסודי מאוד, שבשבילו קבלנו עונש חמור כל כך. ואם כן, מדה טובה מרובה, שאם נזכה להתנהג באופן הראוי – נזכה לכל הגאולות ולכל הישועות.

וכמובא במזמור 'לכו נרננה' [שאמרו משה רבינו, ונוהגים לאומרו בקבלת שבת, יחד עם כל המזמורים של הגאולה]: 'אל תקשו לבככם כמריבה, כיום מסה במדבר', שהפסוק מזהיר אותנו שבכדי לזכות לגאולה, עלינו להיזהר שלא להתנהג כמו שהתנהגו דור המדבר, והסיבה שהם התנהגו כך 'ואומר, עם תועי לבב הם, והם לא ידעו דרכי', דהיינו שלא הבינו מהי הדרך הנכונה, ולכן 'אשר נשבעתי באפי אם יבואו אל מנוחת', ומוזה בעצמו דורשים הו"ל (סנהדרין קי:), 'שאם יבואו, כלומר, אם ילמדו מהי הדרך הנכונה וילכו בה – אזי כן נזכה לבוא 'אל מנוחת' [ולכן אין זה מזמור של פורענות, אלא של תקוה וגאולה].

התמיהות בפרשה

א. 'שלח לך' ופירש רש"י 'לדעתך, אני איני מצוה אותך'. האם שליחת מרגלים היא דבר טוב או לא. אם אינו טוב – מדוע שלח משה וגם יהושע מרגלים, ומדוע לא מנע זאת הקב"ה. ואם היא דבר טוב – מפני מה לא ציוה אותו השם יתברך על זה.

ב. 'כולם אנשים, ראשי בני ישראל המה', ופירש רש"י 'צדיקים היו באותה שעה'. אם כן, מה גרם להם להשתנות.

ג. 'זיקרא משה להושע בן נון יהושע', ופירש רש"י 'ז' – יושיעך מעצת המרגלים'. האם משה רבינו ידע כוונתם הרעה או לא. אם ידע, מפני מה שלח אותם, ואם לא, מפני מה התפלל על יהושע [ואם התפלל, מדוע לא התפלל על כלב, ועל כולם].

ד. 'זימרו לו ויאמרו', האם סיפרו אמת או שקר, אם סיפרו אמת, מה טענה יש עליהם והרי לכך נשלחו, ואם סיפרו שקר, מדוע לא הכהישום משה ויהושע.

ה. מהי עיקר הטא המרגלים, שעל זה נגזר גזירה נוראה כזאת, ומה התיקון לזה.

ובדברי הרמב"ן מבואר, שהיו שני חלקים בסיפורם. בתחילה, כשהיו בפני משה, התביישו לשקר וסיפרו רק דברי אמת [אלא שהוסיפו תיבת 'אפס', שמתה לגמרי את מסקנת הדברים, וכאמור]. ואחר כך כשהלכו לאוהליהם, החלו לספר דברי שקר: 'ארץ אוכלת יושביה היא' וכו'. ואז מאנו כולם ללכת. ולכן מוכיח אותם משה בפרשת דברים יזשיבו אותנו דבר ויאמרו, טובה הארץ אשר ה' אלוקינו נותן לנו, ולא אביתם לעלות, כי הוא לא שמע את הוצאת הדיבה שאמרו אחר כך].

ה. **החטא:** עיקר החטא שלהם היה לשון הרע, שהוא שקול כנגד שלשה עבירות ומגדיל עבירות עד לשמים (כמבואר בערבין טז, ובאריכות בספר 'שמירת הלשון'). אמנם זה גופא צריך להבין מפני מה חמור כל כך עון זה, ומה התיקון לזה.

ביאור הפנימיות

להבנת העניין, יש לבאר תחילה מהי מהותה של 'ארץ ישראל'. בפשטות, היא מקום המיועד למגוריהם של עם ישראל. אבל בוודאי אין זה סוף העניין, שהרי כל התורה סובבת סביב מעלת ארץ ישראל; שבע פעמים קבלו האבות הקדושים הבטחה על זה, ואף כריתת ברית; יציאת מצרים – היא כדי לבוא לארץ ישראל. הגלות – היא היציאה מארץ ישראל, והגאולה – היא לשוב לארץ ישראל. ובקיצור: הכל סובב סביב 'ארץ ישראל'.

אם כן, יש כאן עניין מהותי. ובאמת מבואר במשנה 'עשר קדושות הן', והראשונה שבהם היא 'ארץ ישראל' שיש בה קדושה מיוחדת, ובתוכה נמצאים גם שאר תשע הקדושות, שהם ירושלים ובית המקדש וכו' עד קודש הקדשים. וצריך להבין מהי קדושתה המיוחדת של ארץ ישראל, והאם כל אחד שנמצא בארץ ישראל זוכה לכך, ואם לאו, איך כן זוכים לזה. והעניין יבואר על פי המבואר בליקוטי מוהר"ן (ח"א סימן ז, וח"ב סימן ז).

'ארץ' או 'ישראל'

ארץ ישראל היא מקום שיש בו סתירה מובהקת: מצד אחד – על פי דרך הטבע, אי אפשר להיות בה בשום אופן. כי היא מקום שאין גשמים יכולים לרדת בה כלל [כמו שבמצרים אין גשמים, ושניהם הרי באותו אזור], וגם ניכר בחוש שמאד קשה להתקיים בארץ ישראל, יותר מכל מקום אחר בעולם, כי בדרך הטבע אין בה קיום לשום אדם.

ומצד שני – כל השפע מגיע לארץ ישראל, ששם 'עניי ה' אלוקים בה', והיא 'שותה תחילה' וכל העולם אינו שותה אלא מ'התמצית' של ארץ ישראל. וגם זה ניכר בחוש, שבסופו של דבר הכי הרבה שפע יש דווקא בארץ ישראל. וידוע שכל האילנות שגדלים בכל מקום בעולם, וכל מיני שפע שיש באיזה מקום – כולם נמשכים דרך גידים וצינורות דקים מארץ ישראל וירושלים, ושלמה המלך שידע להבחין בכך, נטע כל מיני אילנות וכל מיני שפע – כאן בארץ ישראל.

והסתירה הזאת נמצאת בשמה 'ארץ ישראל'; מצד אחד – היא 'ארץ' יותר מכל מקום אחר בעולם, דהיינו מקום מגושם ויבש שאינו יכול להצמיח ולהוליד שום שפע. ומצד שני היא 'ישראל' יותר מכל מקום אחר בעולם, שכל השפע – הגשמי והרוחני – מושפע רק אלו, ורק ממנו נמשך שיריים לכל העולם.

אמונה – בלי השפע

והתשובה לסתירה הזאת היא: אמונה. אמונה היא הכלי שמצד עצמו אין בו כלום, אבל הוא הכלי שמכיל את כל השפע.

ואמנם בכל העולם יכולים להיות בטעות בלי אמונה, כי נדמה כאילו יכולים להצמיח ולהשיג בעצמם, ויש באמת כוחות הטבע שהשם יתברך טבע שם, שיכולים לקבל שפע גם בלי אמונה, אבל הוא שפע מאד מאד מצומצם, כי אין לו כלים.

אבל בארץ ישראל – אי אפשר להיות בכלל בלי אמונה, כי בלי אמונה אין כלום, אפילו לא מה שיכולים לקבל בכוחות הטבע, כי אין כוחות הטבע בארץ ישראל. ולכן **מוכרחים** להיות עם אמונה, ואז, יש כלי גדול ורחב לקבל כל השפע שבועולם.

וזה גדול המתנה של ארץ ישראל – המתנה של האמונה. כי רק מי שיש לו אמונה היוו חיים, וכל יהדותנו וכל התורה – הוא רק כדי לבוא לאמונה, שהיא התמצית והתכלית של כל התורה, כמו שכתוב 'כל מצוותיך אמונה', ואמרו חז"ל 'בא חקוק והעמידן על אחת, וצדיק באמונתו יחיה'. דהיינו להכיר את מציאותו יתברך בעולם, כמבואר בזהר הקדוש (בהרבה מקומות) שכל המצוות הם רק 'עצות' בכדי לזכות לדבר העיקרי שהוא 'בגין דישתמודעין ליה' (ראה ליקוטי מוהר"ן לז).

וכדי שבהכרח נבוא לאמונה, קבלנו מתנה גדולה ויקרה שהיא ארץ ישראל. שהיא המקום היחיד בעולם – שאי אפשר להיות בו אלא עם אמונה, ומי שאין לו אמונה אין לו קיום בארץ ישראל, ועל ידי זה נזכה בהכרח להגיע לאמונה. ולכן, הגלות שהיא חסרון אמונה, מתבטאת ביציאה מהארץ, והגאולה שהיא תיקון האמונה – היא לחזור לארץ ישראל.

מרגלים – סתירה לאמונה

וכאן היתה עיקר טעות המרגלים. כי הם הלכו לראות את ארץ ישראל איך היא נראית – והאמת, שהיא נראית גרוע מאד, וזה בעצמו היא מתנתה. כי המתנה אינה כפי שהיא נראית, אלא כפי מה שהיא מכריחה את האדם להיות, דהיינו להגיע לאמונה שזה עיקר המתנה.

והיו צריכים להבין זאת, ולכן אמר השם יתברך 'זיתורו את ארץ כנען אשר אני נותן לבני ישראל', כלומר, שיסתכלו על כך שכל הסיפור של ארץ ישראל הוא 'אשר אני נותן', שהשם יתברך מתגלה בתוכה, ומגלה איך שהוא מנהיג את הכל בדרך הטבע אלא בהשגחה גלויה. ואם כן, אדרבה, דווקא משום שקשה לכבוש אותה, ודווקא משום שקשה להיות בה והיא 'ארץ אוכלת יושביה' – דווקא משום כך, מוכרחים לבוא לאמונה, ואז מתגלה יותר השם יתברך, שזה עיקר הטוב.

וזה היה כל הויכוח בין המרגלים לבין יהושע וכלב. הם לא התווכחו על הפרטים אם הם נכונים – אלא רק על המסקנא. שהמרגלים הסיקו מכך שאי אפשר ללכת לשם, לכבוש אותה ולחיות שם, ויהושע וכלב טענו שאדרבה 'טובה הארץ מאד מאד, אם הפיץ בנו ה', והביא אותנו אל הארץ הזאת', כלומר שבוודאי נוכל לכבוש אותה ולחיות בה, ודווקא שם נזכה לאמונה שהיא תשוקתנו והמדת לבנו.

'דעת' או 'מרגל'

והטעם שמעו בכך, הוא משום שהם לא היו שייכים לסוג העבודה של ארץ ישראל, ולכן לא היו אמורים להיות נשיאים בארץ ישראל אלא רק במדבר. הם הורגלו לכך שקרבת ה', היא על ידי השגות רוחניות מתוך מצב של מן באר וענני כבוד, שהיא דרגה של 'דרי מעלה', ולא הבינו שעיקר הנחת רוח היא דווקא מתוך מצב של ארץ ישראל, שבו יש עליות וירידות, לפעמים 'דרי מעלה' ולפעמים 'דרי מטה', לפעמים 'דעת' ולפעמים 'אמונה'.

וזה עיקר החטא שלהם, שהלכו על דעת עצמם והיו 'מרגלים'. כלומר, במקום לקבל את הדעת של משה רבינו, שהוא מאיר את הדעת האמתית שיש תכלית שנעשה דווקא מתוך השילוב של 'דרי מעלה' ו'דרי מטה' [וכמו שאמר הקב"ה 'שלא לך – לדעתך', היינו שילכו עם הדעת שלך], הלכו על דעת עצמם, והחליטו מה צריך להיות ומה הם רוצים לראות [כמו שאמרו חז"ל 'שהקדימו פה לעיני ואכ"מ].

III המשך המאמר בעמוד ה

התורה הנלמדת: ליקוטי מוהר"ן, חלק א' תורה ד'

הערת מערכת: כמדור זה 'נלך' עם כל תורה תקופה קצרה עד שנצטרף לחבורת 'תמימי דרך' העולמית האוהזים כעת בתורה ז'

הערות וביאורים ||| פניני הערות וביאורים לפי סדר מהלך התורה

המלכות שבו אל ה', וזוהו הוא מקרב ומחבר גם את כללות המלכות עם ה' ונעשה כחינת ייחוד הוי"ה אלקים.

[ד] ובשנודע כל זאת נקרא ודיעה שלמה, פי עקר הדעת היא אחרות של חסד וגבורה, זה נקרא דעת, הינו שלא יחלק בין חסד לדין, ויברך על כלם "הטוב והמטיב". וזה נקרא: "ה' אחד ושמו אחד" כמאמר חכמינו, וזרונם לברכה, שלעתיד יהיה אחרות גמורה, שיהיה בלו הטוב והמטיב:

וזה ה' אחד, ושמו זה בחינת א-להים מלכות, כמו שכתוב (שמואל ב' ח): "ויעש דוד שם" אחד גימטריא אהבה, הינו הן ה' שהוא רחמים, הן שמו שהוא בחינת א-להים, בחינת דין כלם לטובתך מחמת אהבה שהקדוש ברוך הוא אוהב אותך, כמו שכתוב (משלי ג): "את אשר יאהב ה' יוכיח" וכתוב (עמוס ג): "רק אתכם ידעתי מכל משפחות האדמה, על כן אפקוד עליכם עונותיכם".

הן רחמים הן דין בולם לטובתך מחמת אהבה שהקב"ה אוהב אותך

בזה מסיים לבאר את העניין בכללות שעי" שמעלה את המלכות לבחי הוי"ה ע"י וידוי דברים, בזה זוכה לדיעה שלימה שהוא הידיעה שהן ה' והן אלקים הכל לטובה, וזה ה' אחד ושמו אחד דהיינו הן ה' שהוא רחמים הן שמו שהוא אלקים [כי עיקר התגלות שמו הוא שם אלקים שהוא התגלות אלקותו, אבל שם הוי"ה הוא שם השורש ואינו מתגלה לנו, ומחמת זה עצמו א"א לנו לומר שם זה בפירוש רק שם אדני' שהוא ג"כ בחי' מלכות בחי' אלקים כמובא], הכל הוא אחד כי הכל הוא חסד וטובה, וכמו שפירשו חו"ל את הפסוק הזה וזהו מרומז ג"כ בתיבת אחד שהוא גמטריא אהבה [וכבר נתבאר באות א דברי חו"ל על פסוק הזה וקשר הדברים לפירוש רבינו ז"ל בזה].

ביאור הפסוקים

ומביא רבינו על עניין זה - שגם הייסורים והדינים הם לטובה - שני פסוקים, פסוק אחד כי את אשר יאהב ה' יוכיח, וכמובא בגמ' [ברכות דף ה ע"א] פסוק זה על עניין ייסורים של אהבה, יעו"ש באריכות בכל הסוגיא, והפסוק השני הוא רק אתכם ידעתי מכל משפחות האדמה על כן אפקוד עליכם עונותיכם, והכוונה היא להמבואר בגמ' בע"ז [דף ד ע"א] ששאלו אטו משום שהקב"ה אוהב אותנו מחמת זה פוקד עלינו עונותינו, אלא 'משל למה הדבר דומה, לאדם שנושה משני בני אדם, אחד אוהבו ואחד שונאו, אוהבו נפרע ממנו מעט מעט, שונאו נפרע ממנו בבת אחת, וממילא מתבאר בזה איך הייסורים הם בחסד גדול לכפר לנו עונותינו, ודייקא מעט מעט כדי שנוכל לקבלו.

[ה] ועונותיו של אדם הם על עצמותיו, כמו שכתוב (יחזקאל ל' ב) "ותהי עונותם חקוקה על עצמותם". וכל עברה יש לה צרוף אותיות, ובשעבר איזה עברה, אזי נחקק צרוף רע על עצמותיו ועל ידי זה מבינים בחינת הדבור של הלאו הזה שעבר בתוך הטמאה. הינו שמבינים בחינת מלכות, שהוא בחינת דבר אחר לדור, הוא מבינים אותה בתוך העבור, ונותן להם ממשלה. למשל, אם עבר על דבור של הלאו לא יהיה לה אזי מחריב הצרוף הטוב של הדבור, ובזנה צרוף רע, ונחקק הצרוף הזה על עצמותיו, ונקום בו. כמו שכתוב (ירמיהו ה'): "עונותיכם הטו אלה", וכתוב (תהלים לד') "תמותת רשע רעה". ועל ידי וידוי דברים יוצא מעצמותיו האותיות החקוקים עליהם, ונעשה מהם הדבור של הדין. פי הדבור יוצא מעצמותיו, כמו שכתוב (שם ל"ה) "כל עצמתי תאמרנח". ומחריב הפנין והצרוף הרע, ובזנה מהם מלכות דקדשה.

וזה שאמרו חכמינו, וזרונם לברכה (פסח ז): בישעה שהלכו ישראל במדבר, היו עצמותיו של יהודה מגלגלין. עד שאמר משה: "שמע ה' קול

[ג] ואי אפשר להשיב המלכה להקדוש ברוך הוא אלא על ידי וידוי דברים לפני תלמוד חכם. על ידי זה מתקן ומעלה בחינת מלכות לשרשה. וזהו פרושו: (חושע י"ד): "קחו עמכם דברים" זהו וידוי דברים, זה בחינת מלכות, כמו דבר אחר לדור (פנהדרין ח.). דבר, לשון מנהיג ומושל. ושובו אל ה' שיתקנו ויעלו את הדברים, את בחינת מלכות, בחינת אלהים אל ה'. הינו פנ"ל: "בה' אהלל דבר, בא-להים אהלל דבר", הינו שידע, שכל מארעותיו, כלם לטובתו, ויברך על כל הדברים הטוב והמטיב.

סדר המאמר

בזה מתחיל לבאר את העניין העיקרי במאמר שיעקר הדרך לבוא לדעת הו שכל מאורעותיו לטובתו הוא ע"י וידוי דברים לפני הת"ח שעי"ז מעלה את בחינת מלכות לשורשה, ופרטי הדבר מפני מה עי"ז הוא עליית המלכות לשורשה חוזר לבאר להלן [אותיות ה-ז], אבל כאן מתחיל ומבאר הדבר בכללות, וזה מה שהתחיל לבאר [באות ב] שהדעת הו תלויה במה שמעלה את המלכות לשורשה, דהיינו שהוא מחבר שם אלקים לשם הוי"ה, ומבאר כאן [באות ג] שזה נעשה ע"י וידוי דברים לפני ת"ח, שעי"ז זוכה לשלימות הדעת שהוא ידיעה שלימה של חסד וגבורה, לידע שהכל הוא לטובה [זה מתבאר באות ד], ובזה ביאר בכללות את כלל ויסוד העניין, ואח"כ חוזר לבאר את הדבר בפרטות, ומבאר [באות ה] מפני מה נצרך היודי כדי להוציא את המלכות מהמט"א, ואח"כ [באות ו] מבאר למה נצרך שיהיה היודי לפני ת"ח ולמה עי"ז מחזיר את המלכות לשורשה, ואח"כ מבאר [באות ז] למה צריך שהת"ח יהיה עניו בתכלית, ואח"כ [באות ח] מבאר את עניין היודי לפני ת"ח שהוא כולל כמה דרגות של התקרבות לצדיק שעי"ז זוכה לביטול הישות [שהוא בחי' ביטול המלכות לאו"ם וכפי שיתבאר], ואח"כ [באות ט] חוזר לבאר את עניין הדעת הו שזוכים לידע שהכל לטובה, שזהו בדרך רצוא ושוב, כי עיקר ההארה הוא כשזוכים לביטול לאו"ם שאז מאיר הדעת הוה בשלימות, אבל לא זהו התכלית, רק להמשיך את ההארה הוה לתוך בחי' הישות, בחי' ה'שוב, וכפי שיתבאר בעו"ה במקומו, נמצא בסדר המאמר הוא מה שבתחילה מבאר את התכלית שהוא לידע שכל מאורעותיו לטובתו שזהו מעין עוה"ב [אות א] ואח"כ [באותיות ב-ד] מבאר בקיצור את כללות הדרך והסדר בזה, ואח"כ [באותיות ה-ט] חוזר לבאר את העניין לפרטיו, ואח"כ מבאר המאמר של רבב"ח [והנה כאן לא הזכיר רבינו את היודי לפני הת"ח, כי התיקון הוא בעצם היודי שהוא בחי' תשובה אלא שהת"ח מעלה את היודי ופועל את התיקון בשלימות כפי שיתבאר לקמיה].

קחו עמכם דברים ושובו אל ה'

עכ"פ כאן מבאר רבינו רק את עיקר הנקודה שעי" וידוי דברים מעלים את המלכות [בחי' אלקים] לשורשה [בחי' הוי"ה], וזה מרומז בפסוק קחו עמכם דברים ושובו אל ה', דהיינו קחו עמכם וידוי דברים, ועי"ז תשובו אל ה', ובדרך רמוז הוא מתפרש קחו עמכם דברים, היינו את בחי' המלכות שנקראת דברים, בחי' דבר שהוא מושל ומנהיג, ושובו אל ה', היינו שתחזירו אותה אל ה', ועי"ז נעשה ייחוד הוי"ה אלקים, ויודעים שהכל לטובה בבחי' בה' אהלל דבר באלקים אהלל דבר, ואין מקרא יוצא מידי פשוטו גם כפשוטו הדברים כי רבינו משתמש כאן גם עם הפשט הפשוט שכזה דברים היינו וידוי דברים, וגם עם הרמוז דהיינו מידת המלכות, וכמו"כ בסוף הפסוק אף שפירשו רבינו בדרך דרש להחזיר את המלכות אל ה', מ"מ אין הדברים יוצאים מידי פשוטם, כי כל אחד ואחד מישראל הוא חלק מהמלכות [כמו שכתב לדייק בביאור הליקוטיוס מהמשך המאמר שעי" ש'אתה' נכלל באין סוף, עי"ז המלכות נכללת באין סוף, יובא לקמיה], וע"כ כשאדם שב אל ה' עי" תשובה ויודוי דברים, בזה הוא מקרב את

יהודה". שבקש משה מהקדוש ברוך הוא, שיזכר ליהודה הידוי שהתורה, וכן
היו ליה. וזה דוקא עצמותיו היו מוגלגלי, על שם: "ותהי עונותם תקוקה על
עצמותם", ועל ידי הידוי נתתקנו, ועל כל חד לדוכתיה. ויהודה זה בחינת
מלכות, רמו, שפחינת מלכות נתתקן על ידי ודוי דברים,

זה נעשה על ידי משה, שזכר משה הידוי, כי בן צרוף, שיהיה הידוי לפני
תלמיד חכם וכל תלמיד חכם הוא בחינת משה, כמו שאמרו משה שפיר
קאמרת, וזה שזכר משה הידוי, נעשה כאלו התורה עכשו לפני משה, ועל
ידי זה נתתקן בחינת מלכות, ונתרב הצרוף הרע שנתקק על עצמותיו.

התיקון שע"י ודוי דברים

בזה מתחיל רבינו לכאר הדבר בפרטות, ומבאר למה ההתחלה היא מוידוי
דברים, כי העונות של אדם גורמים שמהפך את הצירופי אותיות דקדושה
שהם בחינת הדיבור של הלא הוזה, והוא מהפכם ועושה מהם צירוף רע, ובה
הוא מכנים את דיבורי התורה האלו שהם בחי' המלכות, לתוך הרע והסמ"א
רח"ל, והצירוף הזה נחקק על עצמותיו ממש ונוקם בו [שוהו עניין העונשים על
העבירות רח"ל, שהעבירה עצמה נוקמת בו, ומ"מ הוא לטובה כי ע"י נגמר כח
יניקתם מהקדושה], אבל ע"י דיבורי הידוי שיוצאים מתוך עצמותיו בזה הוא
מוציא את הדיבורים שהכנים לתוך הסמ"א רח"ל ונכנה מהם מלכות דקדושה.

ומביא בזה רבינו את מאמר הו"ל שעצמותיו של יהודה היו מגולגלים עד
שביקש עליו משה רחמים והזכיר את הידוי שהתורה וע"י נתתקנו עצמותיו,
זה בחינת שהמלכות נתקנת ע"י הידוי דברים ונהנה עיקר עניין הידוי לפני
ת"ח מבאר רבינו באותיות הבאים, וכאן לכאן אי"ז עיקר העניין רק מביא
רבינו מאמר הו"ל זה של יהודה כדי להביא מקור לעניין זה שהעונות הם על
העצמות כי נעשה צירוף רע ונחקק על העצמות ואגב זה ביאר מה שמבואר
כאן שצריך שיהיה הידוי לפני הת"ח, או שהביא מקור למה שנתבאר באות זה
ולמה שמתבאר באותיות הבאים, וזה כעין סיום לאות זה והקדמה לאותיות
הבאים, אבל עכ"פ ביאר העניין של הידוי לפני הת"ח מתבאר באותיות
הבאות].

הידוי דברים הוא התחלת הביטול לאור אין סוף

ועל פי המשך המאמר וכללות העניין מתבאר שא"י רק שלב בעלמא של
תיקון והוצאת המלכות מבין הסמ"א, אלא הכל הוא חלק מהתיקון של הביטול
לאוא"ם כדי לידע שהכל הוא לטובה, כי עיקר עבודת האדם הוא לבטל את כל
בחי' הישות שלו לאוא"ם וע"י זוכה להארת אוא"ם שמאיר לו שהכל לטובה ואז
הוא יכול להמשיך את ההארה וההשגה הזו גם לתוך הישות שלו בבחי' ושוב,
אבל עונות הם תכלית ההיפך מזה כי הם תכלית בחי' הישות, מה שהאדם
עושה רצונו נגד רצון השי"ת ח"ו רח"ל, וזה עצמו עיקר המלכות דסמ"א, כי
המלכות דקדושה הוא בבחי' ביטול לאוא"ם בבחי' במקום גדולתו שם אתה
מוציא ענותנותו, ובאמת גם כהיתר צריך לבטל כל בחי' ישות בעולם לאוא"ם
כמבואר לקמיה שצריך לבטל את כל הדי' יסודות להשי"ת ע"י ההתקרבות
לצדיק, ואח"כ לקשר את כל התמונות והישות שבעולם לשרשו לאוא"ם, אבל
ההתחלה היא לא להיות להיפך ממש שזה בחי' העונות שהם תכלית ההיפך
ממש ונבאמת אותיות עון הוא אותיות ענו בחילוף אותיות כי זה היפך בחי'
הענוה ומחליף בזה את הצירופי אותיות של הענו לעון, כן מבואר בביאור
הליקוטין], וזה עניין הידוי דברים שאדם מצמער ע"י שנתרחק כ"כ מהשי"ת
עד שהכנים את המלכות [הן המלכות שלו והן כללות המלכות] לתוך הסמ"א
ועשה צירופים רעים רח"ל, וע"י עולה המלכות מבין הקליפות והסמ"א, וע"י
אפשר להתקדם הלאה לבטל את כל בחי' הישות מכל הדי' יסודות ומכל
התמונות והדברים שבעולם עד שזוכים להארת אוא"ם ומאיר הדעת שהכל
לטובה [יסוד העניין מבואר ג"כ בביאור הליקוטין].

הרמו בשם יהודה

עוד הוסיף בביאור הליקוטין עניין נפלא מה שעניין זה של תיקון המלכות
נרמו בשם יהודה, כי יהודה הוא בחינת מלכות כמבואר להדיא בלשון רבינו

כאן, ובחינת יהודה נרמו עניין הידוי וההודאה [יודה הוא לשון ידוי וכן
לשון תודה, ושייך גם לכתוב יהודה שזה אותו משמעות], וממילא בשם זה
עצמו נרמו עניין הידוי שעל ידו זוכים לתקן את בחינת המלכות ולהחזירה
לשורשה בבחי' ה' הוא האלקים, וע"י יודעים שגם הידוי הוא חסד וזוכים
להודאה ולומר על הכל הטוב והמטיב, והוא נפלא מאוד.

ומוסיף שם בזה עוד עניין נפלא שיהודה' הוא שם הוי"ה עם ד' בפנים, כי
הד' היא בחינת המלכות שהיא עניה ודלה ולית לה מגרמה כלום כמובא, אבל
ע"י הידוי מעלים אותה לשורשה ומגלים שגם כשהיא בדלות ובירידה [בחי'
דין], באמת היא מחוברת לשורשה שהוא שם הוי"ה [עוד שהיא ממש בתוך
אותיות הוי"ה בשם יהודה], וע"י זוכים לתודה והודאה וכנ"ל.

[ו] וזה בחינת החזרת המלכות לשרשה, כי שרש המלכות הוא אש, כמו
שאמרו חכמינו, וזרונם לברכה (פנהרין קא): 'למה טעה נבט? שראח שניצא
אש מאמתו; והתורה נקראת אש, שמשם המלכות, כמו שכתוב (ירמיהו
כ"ג): "הלא בזה דברי כאש", וכתוב (משלי ח): "כי מלכים ימלכו". ועקר
התורה הם התלמידי חכמים, כמו שאמרו חכמינו, וזרונם לברכה (מכות
כ"ב): 'במה טפשי דקמא מקמי ספר תורה, ולא קמא מקמי צורבא
מדברבנן'.

וזהו (במדבר ל"א): "כל דבר אשר יבא כאש תעבירו כאש". דבר זה
בחינת מלכות, שנמשך בתוך הטמאה בתוך חמימות היצר, כמו (קדושין
פ"א): 'נראה בי עמרים'. תעבירו כאש תקונו על ידי אש, הינו ודוי דברים
לפני תלמידי חכם כנ"ל.

וזה לשון עברה, שהצרוף של עברה עובר בתוך עצמותיו, מעבר אל עבר.
ומצוה לשון התחברות, כשעושה תבילות תבילות של מצוות, (ויקרא רבה
כ"א): 'אזי נתחברו שברי עצמותיו, כמו שכתוב (תהלים ל"ד): "שומר כל
עצמותיו".'

עניין הידוי לפני ת"ח

בזה מבאר את עניין הידוי לפני ת"ח, שזה בחי' החזרת המלכות לשורשה,
כי שורש המלכות הוא אש, דהיינו אש התורה, ועיקר התורה היא התלמידי
הכמים, ועל כל דבר אשר יבוא באש, היינו הדיבורים שנפלו לאש של היצר
הרע, תעבירו באש, שהם חוזרים ונתתקנים ע"י אש התורה.

והמובן בזה שעיקר התיקון הוא מה שהאדם יתעורר לצאת מתוך הסמ"א
ולהתוודות דיבורי תשובה לפני ה' וע"י לחזור אל ה' ולהחזיר את המלכות אל
ה', אלא שהאדם מצד עצמו הוא כ"כ רחוק מזה, כי הוא עדיין במצב שעונותיו
הקוקים על עצמותיו, והעבירה עוברת מעבר אל עבר שוהו לשון עבירה, ואיך
יזכה להתעורר בזה לשוב אל ה', וק"ו איך יזכה להגיע לתכלית הביטול לאוא"ם
שבשביל זה צריך לבטל את כל הדי' יסודות ולראות בכל תמונה וישות בעולם
את אלוקותו יתברך לידע שזה נמשך מאוא"ם ב"ה, והאדם כ"כ רחוק מכל זה
ע"י עונותיו, ע"כ האתערותא דלתתא שלו הוא לבוא לפני הת"ח [שהוא זכה
לביטול לגמרי אל אוא"ם, בבחי' תכלית הענוה וכמו שיתבאר באות ז] וע"י יש
לו כח של מהרה, שכל מי שמתחבר עמו ומתקשר אליו הרי הוא מתקשר בזה
לאוא"ם [בבחינת מה שאמרו חז"ל כמסכת כתובות דף קיא ע"כ ואתם הדבקים
בה' א-להיכם חיים כולכם היום וכי אפשר לדבוקי בשכינה, והכתיב כי ה' א-
להיך אש אוכלה, אלא כל המשיא בתו לתלמיד חכם והעושה פרקמטיא
לתלמידי חכמים והמהנה תלמידי חכמים מנכסיו מעלה עליו הכתוב כאילו
מדבק בשכינה], ויומתק מאוד על פי המבואר כאן שהת"ח הוא בחי' אש, כי
הוא בטל לאוא"ם בתכלית הענוה והביטול אבל לאו כל אדם זוכה לזה], וע"י
יזכה להיטהר מעונותיו בבחי' תעבירו באש' שהוא ליבון והגעלה מכל
הטומאות שנכנס בו מעבר אל עבר, וכך הוא ההתקרבות לת"ח שבוה מאיר
על האדם אוא"ם ונטהר מכל עונותיו [והיינו דיש בזה ב' בחינות, א'
שכשהאדם שהוא בחי' מלכות מתקרב אל הת"ח שהוא בחי' שורש התורה, בזה
עושה אתערותא דלתתא של החזרת המלכות לשורשה, ע"י שהוא מתקרב
לת"ח, ב' שהת"ח שזכה לביטול כזה יכול למהרו מכל עונותיו ולהאיר לו דרך

איך להתחיל להתקרב להשי"ת ולבטל את כל הישות שלו, ואמנם יש בזה נקודה נוספת והיא מה שהת"ח מעלה את הודיו שלו אבל זה לכאן תולדה מהנ"ל.

עבירה ומצוה

והנה רבינו מביא בזה שזה פירוש עבירה, על שם שהיא עוברת מעבר אל עבר, ומצוה היא לשון התחברות, ולכאן צ"ב למה הזכיר כאן עניין מצוה הרי המדובר כאן על מהרה מעבירות ולמה הזכיר כאן מהו מצוה, ונראה לכאן שמרמז בזה למה שמבואר להלן (באות ה) שיעקר הודיו לפני הת"ח הוא שעי"ז הת"ח מאיר לו דרך לפי שורש נשמתו, וי"ל שלכן הזכיר כאן עניין מצוה כי הודיו לפני הת"ח יש לו שני מטרות, גם להיטהר מהעבירות, וגם לזכות למצוה היינו לצוותא וההתחברות עם ה', לבטל את כל הישות שלו עד שיוכה לתכלית הדבקות, וייתכן יותר שיעקר מההרה מהעבירות תלוי כפי מה שהאדם מתעורר ברצון לבוא ולקבל דרך מהצדיק לפי שורש נשמתו איך להתקרב להשי"ת, ולבטל את כל הרע שבד' יסודות, ולקשר את כל התמונות והישות לאו"א"ם, כי עיקר עבודת האדם תלוי בבחירתו, אלא שיש כח ע"י התקרבות לצדיקים לקבל כחי של אתערותא דלעילא של כפרת עוונות והמשכת או"א"ם אבל הכל תלוי באתערותא דלתתא, ועיקר האתערותא דלתתא הוא זה עצמו כמה האדם מהפש את זה ועושה איזה השתדלות להתעורר בעניין זה.

בזה מבאר מה שצריך שהת"ח יהיה בבחי' תכלית העונה ועי"ז יש כח בידו להעלות את המלכות ועי"ז לכפר על עוונותיו, והיינו כי ע"י שהוא בטל בתכלית לאור אין סוף, יש לו כח לבטל גם את הרע של כל המתקרבים אליו, עכ"פ בשעושים איזה אתערותא דלתתא של וידוי לפני שבוה הם מתעוררים בביטול לאו"א"ם כי במלים אליו שהוא מבוטל לאו"א"ם ועי"ז יש לו כח להמשיך מהרה על העוונות בבחי' תעבירו באש כמבואר לעיל, וממילא מתכפרים העוונות, בבחי' נושא עוון וכו' לשארית נחלתו למי שמושים עצמו כשארית וכמבואר בר"ה יז ע"ב ומבואר שיש בזה כח של כפרת עוונות ומבאר רבינו שאי"ז רק מידה בעלמא של מדה כנגד מדה אלא שע"י ביטולו אל הין סוף, מתבטל כל הרע וממילא מתכפרים כל העוונות ועל דרך זה הוא אף אצל המתקרבים אליו, כי בעצם ההתקרבות אליו הם מתעוררים בהתעוררות של תיקון המלכות ע"י שמקבלים מלכותו של הת"ח, בבחי' ויהי בישורון מלך שקאי על משה רבינו, ועי"ז מלכותו של משה רבינו נתתקנה מלכות דקדושה (כי עיקר המלכות הוא ביטול לאו"א"ם ועי"כ ע"י המלכות של הצדיק שבטל לאו"א"ם זה עצמו תיקון המלכות דקדושה).

בחינת החכמה המוזכרת כאן

והנה רבינו מבאר באריכות שזה תלוי בענווה, וזה שאמר משה רבינו ואם אין מחני נא, היינו שאם אין לי כ"כ עניויות שאוכל לכפר על עוון העגל, א"כ מחני נא שלא אכשל בגדלות כשאני רואה סיפור שבחי בתורה, אבל קודם לכן הזכיר רבינו שזה ע"י חכמתו, וצ"ב מהו עניין חכמה זו, ואמנם הזכיר רבינו שגם החכמה היא בחינת ענוה בבחי' והחכמה מאין תימצא, אבל עדיין צ"ב א"כ מה כן הנקודה של החכמה, ובפרט שבכל המאמר הזה מדגיש רבינו את הלשון 'תלמיד חכם' והיינו על פי לשון הפסוק הזה ואיש חכם יכפרנה, וצ"ב מה ענין החכמה לכאן.

[ז] וְזֶה פִּירוּשׁ (משלי ט"ז): "חִמְתָּ מִלֶּךְ מִלְּאָכֵי מוֹת", כִּי חִמְתָּו שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּשִׁבְלֵי הַמַּלְכוּת שֶׁהַשְּׁפִיל עַל יְדֵי עוֹנוֹתָיו, "וְאִישׁ חָכֵם יִכְפֹּרְנָה", חֵינּוּ בְּחִינַת תְּלִמִיד חָכֵם, בְּחִינַת מוֹשֶׁה, הוּא יִכְפֹּר לוֹ. כִּמּוֹ שֶׁפְּתוּב (מִיְכָבֵד ז): "וְעָבַר עַל פֶּשַׁע לְשֹׂאֲרִית", לְמִי שֶׁמְשִׁימ עֲצָמוֹ בְּשִׁירִים (רֹאשׁ הַשָּׁנָה יז). נִמְצָא, בְּשִׁבְעָא לְפָנֵי תְלִמִיד חָכֵם וּמוֹצִיא כָּל צְרוּפֵי לְפָנֵי תְלִמִיד חָכֵם, וְהַתְּלִמִיד חָכֵם הוּא בְּחִינַת מוֹשֶׁה, שֶׁמְשִׁימ עֲצָמוֹ בְּשִׁירִים, כִּמּוֹ שֶׁפְּתוּב (בְּמִדְבָר י"ב): "וְהָאִישׁ מוֹשֶׁה עָנּוּ מְאֹד", וְעַל יְדֵי זֶה נִקְרָא אִישׁ חָכֵם, כִּמּוֹ שֶׁפְּתוּב (אִיּוֹב כ"ח): "וְהַחֲכֵמָה מֵאֵין תִּמְצָא" (עֵין סוּטָה כא). וּבְזֶה יֵשׁ כַּחַס לְתִלְמִיד חָכֵם לְכַפֵּר, כִּמּוֹ שֶׁנֶּאֱמָר: וְאִישׁ חָכֵם יִכְפֹּרְנָה.

ובשביביל זה, בשתתפלל משה על חטא העגל אמר (שמות ל"ב): אם תשא חטאתם, ואם אין מחני נא. כי זה מן הנמנע שלא יבוא לאדם איזה גדלות, שישומע שמספרין שבוה, כל שכן בשמלה גדול משבח ומפאר את האדם, אזי בודאי מן הנמנע, שלא יבוא לו איזה גדלות, אבל צריך לזה בטול כל הרגשותיו והמריותיו, אזי יוכל האדם, לשמע שבוה, ולא יבוא לו שום גדלות, כמו משה רבינו, שראה פתוב בתורה: וידבר ה' אל משה, ויאמר ה' אל משה, וישראל קראין בכל יום בתורה שבוה של משה, והוא בעצמו מספר להם שבוה, ולא היה למשה שום התפארות וגדלות מזה, כמו שפתוב: ויהי משה ענו מאד, ויבדאי על ידי ענותנותו, היה כח ביד משה לכפר עיון העגל. כמו שפתוב: ואיש חכם יכפרנה.

וזה שטען משה: ואם אין, חינו לא תשא חטאתם, בזה אתה מראה, שאין לי כל כך עניויות, שאוכל לכפר להם עיון העגל. כן בשתי "מחני נא", כדי שלא אכשל בגדלות, שאני רואה ושומע בכל עת ספור שמי ושבוה בתורה, כי מי יוכל לעמד בזה, שישמע ספור שבוה ולא יתנאה, אם לא ענו גדול, ואם אני ענו, צריך לה שתשא חטאתם, כמו שפתוב: ועובר על פשע לשארית וכו'.

וזה (דברים ל"ג): ויהי בישרון מלך, חינו שמלכות עליה לשרשה, כמו שפתוב (תהלים ל"ז): וענוים ירשו ארץ, וארץ היא דינא ומלכותא, כמו שפתוב (איוב ט): וארץ מתקוממה לו.

ונראה דעניין החכמה האמור כאן הוא מה שמבואר לקמן (באות ט) וְכָל הַדְּבָרִים וְהַיְשׁוּת שֶׁבְּעוֹלָם הֵם מְהֻאָּזְנִים, חֵינּוּ מִמְּלָכוּת, כִּי יִשׁוּת הוּא מְחַמַּת הַמְּלָכוּת, שְׂרָצָה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא יִשְׁתַּגְּלַה מְלָכוּתוֹ בְּעוֹלָם, וְעַל יְדֵי זֶה בָּרָא אֶת הָעוֹלָם מֵאֵין לִישׁ, וְכָל הַרְצוֹנוֹת, חֵינּוּ הַתְּמוּנוֹת וְכָל הַיְשׁוּת, חֵינּוּ בְּחִינַת מְלָכוּת מְקַבְּלִים חֵינּוּת מִרְצוֹן אֵין סוּף, וְזֶה עִיקַר הַחֲכֵמָה שֶׁל הַחֵכֵם הַעֲנִיּוּ הָאֲמִיתִי, שֶׁהוּא בְּטֵל לְגַמְרֵי לְאוּ"א"ם וְעִי"ז הוּא מְבַטֵּל כָּל דְּבַר בְּעוֹלָם לְאוּ"א"ם ב"ה וּמְקַשְׂרוֹ לְשֵׁרְשׁוֹ, וְעִי"ז יֵשׁ לוֹ כַּח גַּם לְבַטֵּל אֶת הָאָדָם הַמִּתְקַרֵּב אֵלָיו אֶל אוּ"א"ם ב"ה שְׁעִי"ז מְבַטֵּל כָּל הָרַע שְׁלוֹ וְדו"ק.

ויש ללמוד דבר זה מתוך דברי מוהרנ"ת (בליקוטי הלכות הלכות גבית חוב מהלקוחות ואפותיקי הלכה ב אות ג) שכתב לעניין מה שהקדש מפקיע מידי שעבוד וז"ל כי קדשת הגוף הוא בחינת פטול הישות והגוף, כי נכלל הדבר בקדשה עליונה, כי כל הדברים שבעולם צריכים להפיל בשרשם בבחינת אין, וכשפוקדש הדבר קדשת הגוף אזי נכלל מיש לאין, כי נקרא עליו שם קדש וקדש היא בחינת חכמה פמובא והחכמה מאין תמצא, כמו שפתוב רבינו שם בפמאמר הנ"ל. ועל כן מפקיע מידי שעבוד, כי נתבטל העבדות לגמרי, כי עקר העבדות בבחינת גוף וישות על ידי שמגביר, חס ושלום, החקר על הצורה, אבל על ידי קדשת הגוף שנקבל הגוף בקדשה ועולה מיש לאין בחינת קדש כנ"ל אזי נתבטל העבדות לגמרי כנ"ל והבין, משמע להדיא מלשוננו שזהו בחי' החכמה האמורה כאן, לבטל כל דבר לשרשו בקדושה העליונה וק"ל.

דרשתי קרבתך ||| המשך מעמוד ב

וזהו החטא החמור של לשון הרע – שהאדם מרגיל על עצמו ועל אחרים, ובדרך כל הזמן לפי קריטריונים שהוא החליט מה זה טוב או רע, ועל פי זה שופט את עצמו ואת יכולותיו, ושופט את אחרים ואת דרגתם ומעמדם. ולא כפי הדעת של הצדיקים. כי מי שחולק על פי דעת הצדיקים, יודע שאי אפשר לשפוט כלום ממה שנעשה עם האדם, רק ממה שנעשה בלבו כמה רצונות טובים יש לו, ואז, גם אם יש לו אין סוף עליות וירידות – כולם הם כלים לקרב אותו לחשב יתברך, ומי שיודע זאת אינו מרגיל.

ולכן, התיקון לזה הוא ציבית שמוזכרת בפרשה. ששם אנו מוזהרים שלא להיות מרגלים – ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם, לא לתת לעיניים וללב להסיק מסקנות, אלא ללבוש ציבית שמכסה את הגוף, ונותנת לנו כח לעצום את העיניים, שלא לראות ברע, אלא רק להיות באמונה. ובזה מרומז גם האור של חנוכה (שמוזכר ברמז וראשי תיבות בפרשה זו, בפסוק 'היזה כנגדל חסוד וכאשר נישאת'), שאז מאירה הדעת של הצדיקים, וקיצרתי.

הירידה ומציאות העוה"ז כי זה עיקר רצונו יתברך בכחינת זאבית תהילה מקרוצי עפר מגושי חומר'.

פרשת הטאת ע"ז

וזה בחי' פרשת הטאת ע"ז, לידע ולהודיע שגם מתכלית הנפילה לחטא ע"ז יש אפשרות של תיקון ועלייה ע"י וידוי וקרבן (כי הכהנים הם בחי' הצדיקים שמעלים את הוידויים, וכל הכהנים מקבלים כוחם משמן המשחה שעשה משה וכמובא, נמצא שכוחם נמשך מבחי' משה וע"כ כשמביאים קרבן ומתודין הוא בחי' וידוי דברים לפני הת"ח בחי' משה), כי העיקר הוא לידע ולהאמין שהשי"ת רוצה בנו תמיד ואז יש תיקון בכל מצב אבל לא לחשוב שאין רצון השי"ת בנו מחמת קטנותנו שזה בחי' קטרוג המלאכים, בחי' זנהי בעינינו כהגבים וכן היינו בעיניהם, שזהו פגם חמור מאוד מאוד (כמבואר שם בדברי מוהרנ"ת באריכות).

פרשת חלה ונסכים וציצית

וזה בחי' פ'ר' חלה שעיקר רצון השי"ת הוא דייקא שנאכל מלחם הארץ, ובוה נפריש חלה ונגלה את מלכותו יתברך עד שנוכה להארת הרצון בחי' ביטול לאווא"ם בשעת האכילה, וזהו ג"כ עניין פרשת נסכים שהם יורדין עד לתהום, להארות ולגלות שעיקר הנחת רוה למעלה הוא דייקא מה שמעלים את המקומות הנמוכים ומאירים שם את אווא"ם, וזהו בחי' פ'ר' ציצית שהוא חותם המלך שמזכיר לאדם תמיד את מלכותו יתברך, ואפילו במקומות המטונפים, וכמובא בדברי מוהרנ"ת בהל' ציצית שמהאי טעמא נכנסים עם הציצית גם למקומות המטונפים, כי זוהי סגולת הציצית להזכיר לאדם את השי"ת גם בתכלית הירידה (וכמובן בגמ' מנחות מד ע"א יעו"ש), נמצא שכך זה הוא בחי' התיקון לחטא המרגלים וכנ"ל.

עניין הטא המרגלים מבואר באריכות בדברי מוהרנ"ת (הלכות נדרים הלכה ד אותיות יב-יח) שהם היו בבחי' דרי מעלה ועל כן רצו להישאר כמדבר ששם היה הנהגה של דרי מעלה, בחי' ניסים למעלה מן הטבע, ולא רצו להיכנס לארץ ישראל ששם היא העבודה של דרי מטה, יעו"ש באריכות נפלאה, וזהו ג"כ העניין המבואר כמאמר זה (אות ט) שגם הביטול לאווא"ם מוכרח להיות בבחי' רצוא ושוב 'כי הקדוש ברוך הוא רוצה בעבודתנו, כמו שכתוב: 'אָבִיב תְּהַלֵּךְ מִגּוּשֵׁי עֶפְרַיִם, מִקְרוּצֵי הַמֶּרְ, וּבְשִׁבִיל זֶה צְרִיף שְׁלֹא יִשָּׂאָר בָּן, אֶלָּא עַד עַתָּה שִׁיבֹא הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּעֶצְמוֹ וְיִטַּל נְשִׁמְתּוֹ, וְבוּה פְּגַמוֹ הַמְּרַגְלִים כִּי הֵם רָצוּ לְהִישָׁאָר בְּהַנְּהַגַת הַמְּדַבֵּר שְׁחָיָה בְּחַי' בִּיטוּל לְאוּר אֵינן סוּף בְּאוֹפֵן תְּמִידִי, בְּחִינַת דוּר דְּעָה, שׁוֹכֵן תְּמִיד לְדַעַת הַשְּׁלִימָה לְיַדַע שְׁהַד' הוּא הַאֲלֵקִים וְנִכְמוּ שְׁמִבְיָא רְבִינָא ז"ל שֶׁם אֵת הַפְּסוּק 'אַתָּה הָרַאת לְדַעַת כִּי ה' הוּא הַאֲלֵקִים, וּמִפְּרִשׁ שְׁאִמְרָ לְדוּרוֹ שְׁרָאֵי לְהֵם לְדַעַת יַדְיָעָה זֶו כִּי הֵם זְכוּ לְהַתְּגַלוֹת זֶו בַּעַת מִתָּן תּוֹרָה וְגַם כֹּל הַהַנְּהַגָה בּוֹמֵן הַמְּדַבֵּר הִיטָה הַנְּהַגָה שֶׁל נֶס, אֲבָל זֶה פְּגַם גְּדוֹל כִּי רָצוּן הַשִּׁי"ת הוּא שְׁנַגְלָה אֵת מַלְכוּתוֹ יתְּבַרְךְ דֵּייקָא מִתּוֹךְ הִישוּת וְהַתְּמוֹנָה שֶׁל זֶה הַעוֹלָם, לְבַטְלָן וְלִקְשָׁרֶם לְשׁוֹרֶשׁם לְאוּוָ"ם, אֲבָל לֹא בְּבִיטוּל מוֹחַלְט, רַק בִּיטוּל מִתּוֹךְ מְצִיאוֹת הַעוֹה"ז, שְׁהוּא בְּחַי' יִשׁוּת, בְּחַי' גִּלּוּי הַמַּלְכוּת, וְע"כ נַעֲנֶשׁוּ שְׁלֹא לְהִיכָנֶס לְאַרְץ יִשְׂרָאֵל כִּי לֹא הִכִּינוּ כָּלִים לְאוּר הַזֶּה.

הפרשיות שאחר הטא המרגלים הם בחינת התיקון לחטא זה

וזהו עניין הפרשיות שאחר פרשיות המרגלים שכולם הם עניין התיקון לעניין זה (כי בפשטות ספר במדבר אינו ספר של מצוות, ומובן מזה לכאן שכל הפרשיות האלו שאחר הטא המרגלים הם בחי' תיקון לחטא המרגלים), שהכל הוא בחי' זו שאפשר להתקרב להשי"ת גם מתוך תכלית הירידה, ודייקא מתוך

עלון המקורבים
 ליצירת קשר, לתרומות, להנצחת שם, לקבלת הגליון האימייל, למוקדי החפצה, ולפרסום בגליון פנו לקו המקורבים: 077-31-40-331 והשאירו הודעה בשלוחה: 72 או לאימייל: E0773140331@GMAIL.COM
 * * *
 ניתן לתרום (וכן לקבל את הגליון עד לביתכם) דרך מכשירי 'קהילות' בכל רחבי הארץ! וכן דרך קו 'קהילות': 0732757000 בשלוחה: 11818 (בכל האזנים יש לציין: עבור עלון המקורבים, וכשהתרומה היא דרך הטל' יש להשאיר הודעה לאחר מכן בקו המקורבים הנ"ל בשלוחה 72 על סך התרומה, ושהיא מיועדת לעלון זה) תזכו למצוות!
 * * *
 נשמח לקבל כל חומר לגליון ע"י שליחה לכתובת האימייל הנ"ל עד יום שני בערב בצירוף שם מלא ומיקום עיר! (אפשר שם וכתובת כדויים, ולציין זאת), עם זאת, אין התחייבות שהדברים יפורסמו, ואין לראות באי-פרסומם שום צד פגיעה (יתכנו הרבה סיבות, גם טכניות), בהצלחה!!

קו 'זזיכי הישיבות - ברסלב'	
בני התורה המקורבים לאורו של רביה"ק מוהר"ן מברסלב זיע"א 077-31-40-331	
שלוחה: 1	הודעות ועדכונים.
שלוחה: 2	לשמיעת הגליון הנפלא 'הקבצו'.
שלוחה: 3	לשיעורים ונכסים שנמסרו למקורבים.
שלוחה: 4	1 - שיחת חברים \ הודעות מאזינים. 2 - להשאת הודעה למאזינים. 3 - לשלוחת 'הליכה עם תורה' - 'חבורת תמימי דרך'. 4 - למענה ויעוץ.
שלוחה: 5	סיפורי התקרבות וראיונות.
שלוחה: 6	1 - פניני ליקוטי מוהר"ן על התורה. הרב שרגא זילברמן: 2 - שיעורים בליקו"מ. 3 - שו"ת ברסלב. 4\5 - שיעורים מכלל משפיעי אנ"ש. 6 - שיחות ומכתבי מוהר"א ש. 7 - הזוה"ק בלשה"ק. 8 - דברי גדולי ישראל במעלת לימוד עמוד היומי בזוה"ק.
שלוחה: 7	1 - שיעורים ברחבי הארץ. 3 - חברותות ברחבי הארץ. 2 - להשאת הודעה לביקוש שיעור או חברותא.
שלוחה: 8	1 - קוי תוכן נוספים (מרכזיות: ברסלב \ פנימיות התורה \ האמונה). 2 - שירי ברסלב. 3\4 - שירים כלליים. 5 - שירי 'דרשו'. 6 - תיקון הכללי בניגון.
שלוחה: 9	1 - שידור חי.
שלוחה: 0	0 - הודעות קבועות ונחוצות.

שפתי ר' קלמן דובבות: שיר וניגון חדש שירד לעולם בזמן התבודדות של הרה"ח ר' קלונימוס קלמן גולדשמידט זצ"ל ולמנגן הרה"ח ר' גיא-צבי מיניץ שליט"א • מאת: ברסלב גלובל

קחו לי מנגן: לרגל היארצייט של הרה"ח ר' קלונימוס קלמן גולדשמידט זצ"ל יצא לאור שיר וניגון חדש שירד לעולם בזמן התבודדות של הרה"ח ר' קלמן זצ"ל ושל המנגן הרה"ח ר' גיא-צבי מיניץ שליט"א (כמו שאפשר לשמוע בהקלטה הנדירה המצורפת בתחילת השיר המתעדת את ירידת הניגון לעולם).

מילות השיר הן המילים שהרה"ח ר' קלמן זצ"ל ויבלחט"א הרה"ח ר' גיא צבי מיניץ שליט"א היו אומרים להשם יתברך בתחילת כל התבודדות ואליהם מצטרף בקולו המפורסם תלמידו ומקורבו של ר' קלמן זצ"ל וחברו של הרה"ח ר' גיא-צבי מיניץ שליט"א – איש התקשורת והשדרן ר' צבי יהוקאלי הי"ו. מילות השיר: ריבונו של עולם הריני להודיעך, שבאתי לכאן לשעה תמימה לחיות איתך, ואף על פי שאתה בכל מקום, אין כמו כשאני ואתה לבד, יהיה מה שיחיה אני הולך לעמוד פה, גם אם לא יצא לי אפילו דיבור אחד, הוי אבא שמור לי על התמימות, די נמאם להרגיש רחוק, הגן-עדן הזה של התבודדות, כמה שזה מותק, עם לב גדול רגיש וכוסף, שמנגן ושר לכולם, תנו בי אמון תראו בי את הטוב, אל תגעו לי בתם.

ניתן לשמוע את השיר בקו הנייבי-הישיבות – ברסלב: 077-31-40-331 בשלוחה: 82. שימו לב: בתחילה יש הקלטה לא ברורה כ"כ ולאחר-מכן יש הקלטה איכותית מאולפן.

שמחת הברית לבן המשפיע הרה"ח ר' ישראל מאיר גלינסקי שליט"א יו"ר ארגון 'הקבצו'

בְּרִית קוֹדֶשׁ • השבוע התקיימה שמחת הברית לבן המשפיע הרה"ח ר' ישראל מאיר גלינסקי שליט"א, יו"ר ארגון 'הקבצו', בביהמ"ד ברסלב 'מאירת עיניים' • 'בְּשֵׁם שְׁנֵכֶם לְבְרִית בֵּן יַכְנֵס לְתוֹרַה לְהוֹפְתָּה'... • מאת: אומן שלום

הסבא הרה"ח ר' בצלאל גלינסקי שליט"א כובד בסנדקאות, והרה"ח רבי ניסן דוד קיוואק שליט"א כובד בכרכות.

נקודות אור בנתיבות החיים! \ \ \ 'החיזוק היומי' – קצר ולענין!

חיים טובים

לא אכפת לי

ראית פעם תינוק?

כל מה שקורה לידו, כל מה שמדברים בסביבתו – חולף 'מעליו'.

לא מוזיז לו בכלל.

האדם הוא יצור חברתי.

הוא אוהב להיות 'בקשר' עם העולם. כל דבר שהוא רואה או שומע – גורם לו להגיב. אפילו אם זה לא דברים שקשורים אליו. קשה לראות מודעה 'צועקת' ולהישאר אדיש כלפיה (והברות הפרסום מנצלות היטב את התופעה), ועוד יותר קשה לשמוע דיון סוער ולהישאר מן הצד, גם אם הנושא הוא אודות החללית לירח.

אם זה דברים שקשורים אליך, כמעט בלתי אפשרי להתעלם. אם מישהו מדבר אליך או עליך – על יד האוזן; אם מישהו צוחק עליך, צועק עליך, או מחייך אליך – אין סיכוי שלא תרגיש משהו, וכמעט אין סיכוי שלא תגיב במשהו.

אם תראה מישהו שמצליח להישאר אדיש, ולא להניד עפעף – למרות הכל, יש לשער שהוא אדם מאוד מוזכך, שעבד על עצמו הרבה להגיע למדת ההשתוות, עד ששום דבר לא מצליח לערער את שיווי משקלו, להוציא אותו משלוותו, ולגרום לו לעשות תנועה בלתי מוכרחת.

אבל, למרבה הפלא – כל תינוק עושה את זה. עומדים סביבו, מכרכים סביבו, מדברים אליו, צוחקים עליו, צועקים מסביב, ועושים הכל כדי להסב את תשומת לבו – והוא, כאילו לא ארע כלום. שוכב בשלוחה, בעיניים עצומות או פתוחות, ולא מגיב כלום, מדת ההשתוות בהתגלמותה.

האם הוא עבד על זה, ואם לא – איך הוא הגיע לזה.

יש רק סיבה אחת שגורמת לאדם 'להגיב' – והיא: זיהוי של הסביבה כ'זולת'.

אם יש כאן עוד 'מישהו', שהוא לא 'אני' – והמישהו הזה אמר משהו או עשה משהו, אני מוכרח להגיב. כי אם לא, אז הוא קיים ולא אני. הקיום של 'הזולת' מאיים על הקיום של 'עצמי', ולכן אני מוכרח להגיב כדי להבטיח לעצמי שאני קיים.

* * *

אחד מהפלאים הגדולים – הם ללא ספק המנהרות.

הם נחפרים מתחת הקרקע, ובתוככי הרים – כמשך שנים על גבי שנים. כל יום עוד מטר ועוד מטר, כשביתניים אף אחד מסביב לא מבחין שקורה כאן משהו. מתחת לאף שלנו הולכת ונחצבת מנהרה ענקית בקוטר של עשרות מט"ר וברדיוס של קילומטרים – ואנחנו לא רואים כלום ולא שומעים, ולפעמים גם לא יודעים.

ופתאום – ביום אחד, נפתחת המנהרה לשירות הציבור. ובשעתא הדא וריגעא הדא – אתה מוזמן לנסוע נסיעה ארוכה ומדהימה בתוככי מנהרה, שכל מטר שבה נחצב ביגע וביזע במשך שעות ארוכות, ואתה גומע את זה בתוך שניות או דקות. לא יאומן.

בכל דבר בעולם זה כך. לבנות בניין ואו למלול כביש – לוקח שנים, ואחר כך – ברגע אחד אתה נהנה מכולו. אבל שם לפחות רואים בעיניים את התהליך; רואים את הפירת היסודות (בבניין), ואת ניסור ההרים (ככביש), ואת התהליך של הבנייה והסלילה, עד שזה מוכן לשימוש. לעומת זאת, במנהרה – במשך כל התהליך לא רואים כלום, ופתאום זה נפתח ואתה שואל את עצמך: איפה כל זה היה עד עכשיו.

* * *

כך גם בלידה.

זה מתחיל בשקט בשקט. אף אחד בעולם לא יודע על זה, אבל זה מתחיל להתרקם יום אחר יום, פרט אחר פרט – עד שפתאום מגיע ילד שלם לעולם, עם רמ"ח איברים ושס"ה גידים. ואתה שואל: איפה זה היה, ומניין זה נהח.

כך גם בתחיית המתים – לא רואים אותם. קברת אותם ומבחינתך זה נגמר. אבל בפנים מתרחש לו תהליך של זיכוך ובנייה מחדש, ופתאום ברגע אחד – יקום אדם מתוקן, בלי להבין מתי ואיך זה קרה.

ומכאן נלמד – שכך גם במשך החיים. כשאתה חי את היום-יום שלך, מתחת לפני השטח מתרחשים דברים שקשורים אליך, ואתה אפילו לא יודע עליהם. נדמה לך שאתה יודע הכל על עצמך ועל מה שקורה אתך, ומה שאתה לא רואה ולא יודע – לא קיים. שמויות. מנהרות שלמות ועולמות שלמים נחפרים ומתרחמים מתחת לאף שלך בלי שתדע, ויום אחד – פתאום תגלה מנהרה שמביאה אותך למקום שחלמת להגיע לשם – בתוך שניות.

אז מה אתה כל כך ממחר להסיק מסקנות על עצמך, על יכולותיך, ועל עתידך? אתה חושב על בניינים ועל כבישים, ואת זה אתה לא רואה באופק. אבל – על מנהרה, חשבת?

לתינוק אין ספק שהוא קיים – כי הויץ ממנו אף אחד לא קיים. אין כאן אף 'זולת' שמאיים על קיומו, ומצריך אותו להגן על עצמו. כי כל מה שיש בעולם – זה הוא ורק הוא. וכל מה שמסביב – הוא אוטומטי חלק ממנו. כמו שיש לו אצבעות – יש פה גם אנשים. הכל משתלב בתוך העולם של 'עצמו'.

וזה המציאות האמתית. האמת, שאין כאן אף אחד מלבדך, ואין מישהו או משהו שיכול לאיים על קיומך. כי אתה כאן ויהי מה. ומהמקום הזה – אתה יכול להרגיש אחרת עם כל מה שקורה סביבך ואתך, ולקבל את זה בשוויון נפש הרבה יותר.

תרגיל פשוט: לשבת כמה דקות בתוך אוור סואן, ולהסתכל כביכול 'מבחוץ' – מתוך מחשבה כאילו כל מה שקורה פה, הוא בשבילך, רק בשבילך. אין פה לאף אחד שום חשבון אחר הויץ ממך. זה מרתק ומענג. ופתאום, אין לך שום צורך להגיב כלום.

* * *

האמת העוד יותר אמתית. שגם אתה לא נמצא כאן. רק ה' יתברך. וכל מה שקורה כאן – כולל המציאות שלך, הוא חלק ממנו. זה הכל. ואם כך, על מה הרעש. שב רגוע, הכל מתנהל כמו שצריך. זו היא מדת ההשתוות האמתית, אבל ההתחלה היא: תחיה תינוק, ותחשוב שאין עוד מלבדך, ואז תוכל גם להאמין שאין עוד מלבדך.

מהלך תת קרקעי

נסעת פעם במנהרה?

חשבת כמה זמן עבדו על כל מטר, שאתה כעת נוסע אותו בחלקיק שנייה?

* * *

הגמרא (ברכות טז) לומדת תחיית המתים בקל וחומר מלידה – אם בלידה שתחילתה בחשאי (בעת יצירת הולד), סופה בקולי קולות (בעת לידתו), קבורה שנעשית בקולי קולות בוודאי תסתיים בקולי קולות (בעת התחייה).

יש כאן הגדרה מהותית – למה שקורה בלידה ובתחיית המתים, וממילא בהרבה תחנות חשוכות בחיים שלנו. וההגדרה היא – 'תהליך' בלתי נראה.

זכויות שיעורים ובתי-כנסת למקורבים!

עיר	נושא השיעור	מגיד השיעור	יום ושעה	לפריטים
בני ברק	'תמימי דרך' הליכה עם תורה	לומדים בחבורה חברות חניכי הישיבות ב"ב	פעם בשבוע	0548487317
בני ברק קרית הרצוג	ליקוטי הלכות	לומדים בחבורה	מוצאי שבת בבית פרטי בשעה: 10:00	0548496139
בני ברק קרית הרצוג	שיעור התחזקות	נושא בפרשה	בכל ליל שבת מברכים	0548496139
בני ברק קרית הרצוג	התחזקות	רבנים שונים	יום שני בערב לבחורים	0548517128
בית שמש קרית ספר	חבורה ללימוד לקוטי מוהר"ן	לומדים בחבורה	יום שישי בשעה: 11:00 בבוקר	0548528387
	בית מדרש 'נצח ישראל'	תפילות שיעורים מלווה מלכה ועוד		רח' מסילת יוסף 34 (מאתורי 'בר כל')
		לדיווח על שיעורים ועוד נא להשאיר הודעה בקו חניכי הישיבות – ברסלב, בשלוחה: 72		

עזרו לנו להגדיל את ההפצה! ע"י תרומה במכשיר 'קהילות' הפשוט: 'עלמא דאורייתא' תרמו וכתבו: עבור 'המקורבים' תזכו למצוות!

השיעורים הקבועים לשבת פרשת שלח ולשבוע פרשת קרח

יום	חודש סיון	הדף היומי מסכת ערכין	משנה ברורה עמוד היומי 'דרשו'	ליקוטי מוהר"ן ח"א	ליקוטי הלכות חלק ז	העמוד היומי תיקוני הזהר
ז	יט	ו	חזרה	מז:	טב	כו.
א	כ	ז	שפן, ו-ז	מח.	סג	כו:
ב	כא	ח	שפן, ח-ט	מח:	סד	כח.
ג	כב	ט	שפן	מט.	סה	כח:
ד	כג	י	שפן, שפט	מט:	סו	כט.
ה	כד	יא	שצ, שצא, א	נ.	סז	כט:
ו	כה	יב	חזרה	נ:	סח	ל.

התורה הנלמדת בחבורת 'תמימי דרך' העולמית: ליקוטי מוהר"ן, חלק ראשון, תורה ז.

המקור בנים

בס"ד גליון לה' פרשת קרח ה'תשע"ט

גליון שבועי להניכי הישיבות בני התורה המקור בנים לאורו של רביה"ק מוהר"ן מברסלב זיע"א

מאמר בפנימיות הפרשה, משרשי הדברים עד לעובדא ולמעשה

הדשתי קרבתי

~ ימין ושמאל ~

הראשון – לעשות את עצמו 'מאן דאמר', והשני לעשות מהצד השני שאינו בכלל 'מאן דאמר'. ודו"ק.

ב. הטענות: קורה היה היחיד שרצה 'להרוויח', ונתקנא בכהונתו של אהרן ובנשיאותו של אליצפן. אלא שלשם כך בא בטענה שנוגע גם לכני ראובן [דתן ואבירם, ואזן בן פלת], וכן בטענה הנוגעת לשאר עם ישראל. הטענה הראשונה הייתה על שהחליף את הכבודות בבני לוי, ולכן באו שבט ראובן שהם הכבודות, ומתוך כך כבר ערער על כל חלוקת הכהונה והנשיאות כאילו נעשה על דעת משה, ובוז עורר גם את שאר נשיאי העדה (ע"פ רש"י, רמב"ן, ואור החיים הק').

ובאמת היה כאן שלשה חלקים: א. קורה – הוא זה שעורר את העניין, ובא כדי 'להרוויח'. ועליו אמרו חז"ל 'קורה שפיקח היה מה ראה לשמות ז', ולא שאלו זאת על האחרים, כי האחרים נגררו אחריו. ב. דתן ואבירם – באו רק מתוך שנאה, וכפי שיתבאר בהמשך. ג. שאר הנשיאים והעם, לא באו מתוך שנאה ולא כדי להרוויח, אלא שנגררו אחר קורה ודתן ואבירם, וכמו דרך העולם שכשמעוררים על איזה עניין, בפרט אם נעשה על ידי אדם גדול כקורה, נראה כאילו אכן יש כאן נושא אמתי.

ובזה מובן מה שמוכא בהמשך, שאמר השם יתברך 'הבדלו מתוך העדה ואכלה אותם כרגע' ומשה השיב 'האיש אחד יהמא ועל כל העדה תקצוף'. ולכאורה ממה נפשך, אם באמת לא הטאו מפני מה היה הוה אמינא 'ואכלה אותם' ח"ו, ואם כן הטאו, מה הטענה 'האיש אחד יהמא' והרי כולם הטאו. אמנם על פי האמור מובן, שהם הטאו אבל לא מעצמם. ובאופן כזה אין עליהם תביעה בעצמם, אבל יכולים להיות נענשים 'יחד' עם האחרים, ועל זה התפלל משה שלא ייענשו.

ג. קטורת: בדברי רש"י מבואר שנתן להם עבודה חביבה מן הכל שהיא הקטורת. והרמב"ן מבאר שהקטורת מבררת מי הוא הראוי ומי לא, כמו שהיה אצל דתן ואבירם. והמעם שהמתין עד למחר הוא בשביל שיהוו בהם (כמבואר בדברי רש"י ואור החיים הקדוש), והרמב"ן פירש שכבר הקטירו קטורת של בין הערביים והמתין לקטורת של הבוקר, וכן פירש באור החיים הק', והוסיף עוד שלא יהיה להם טענה שבחר להם זמן שאינו עת רצון, ולכן המתין לבוקר שהוא עת רצון.

ד. דתן ואבירם: מבואר בדברי האור החיים, שאצלם היה רק שנאה ולכן טענו טענות של הבל ושטות, ולא רצו לדבר עמו בשום אופן. והנה יכול להיות כמה סיבות לשנאה; מחמת שררה יתירה, או מחמת נזק שעשה להם, או שפסק להם שלא לטובתם. ואת כל אלו שלל משה כשאמר 'לא המור אחד מהם נשאתי' וגו'. ואם כן, אין זה אלא שנאת הרע אל הטוב. ומשכך, התברר שהם 'כולו רע', ולכן התפלל 'אל תפן אל מנחתם' כי אין בזה שום טוב, וקיצרתי.

פרשת קורה היא הפרשה החמישית בסדר במדבר, והפרשה השלישית בסדר שאחר 'ויחי בנסוע' ועוסקת בסיפור הניסיונות של דור המדבר. שתחילתם בפרשת בהעלותך במעשה המתאוננים, ואחר כך מעשה המרגלים, וכעת מעשה קורה [וכמו שכתב רש"י שזהו הסירחון הרביעי].

פרשה זו עומדת בפני עצמה, ומבוארים בה עניינים יסודיים ביותר. וכבר ציין רש"י 'פרשה זו יפה נדרשת', הן בדרך הפשט והן בדרך הפנימיות, ותמצית הפרשה מבואר במצות 'ולא יהיה כקורה וכעתו' (שלדעת הרבה ראשונים הוא לאו דאורייתא) דהיינו שלא ללכת בדרכו של קורה, ובשביל זה יש להבין מה היה דרכו וממה צריך להיזהר ובאיזה אופן.

עניין זה מתבאר בהרבה ספרים, בכמה וכמה אופנים. ובספר 'ליקוטי הלכות' מבואר בזה עשרות דרכים, ובוודאי אי אפשר לבאר הכל בפעם אחת. אמנם לא עליך המלאכה לגמור, ואי אתה בן הורין ליבטל ממנה, ובעז"ה נשתדל לבאר בדרך שהיא תמצית של כמה דרכים.

השאלות בפרשה

א. 'זיקה קורה' – מהו הלשון זיקה.

ב. מה הייתה טענתו של קורה, מה הייתה טענתם של דתן ואבירם, ומה הייתה טענתם של מאתיים וחמישים נשיאי העדה.

ג. מדוע בחר משה בעבודת הקטורת בדווקא כדי לברר על ידה את האמת. ומדוע לא מיד אלא רק למחרת בבוקר.

ד. מה היה הויכוח בין משה רבינו לדתן ואבירם, ומדוע ביקש 'אל תפן אל מנחתם'.

ה. מה הייתה הטענה 'אתם המיתם את עם ה', ומדוע הוצרך בירור נוסף על ידי המטות.

ביאור הפשט

א. 'זיקה': רש"י פירש שלקח את עצמו, כלומר שפירש עצמו מכל העדה. והרמב"ן פירש שלקח עצה, והאור החיים הקדוש פירש שלקח גדולה לעצמו.

וביאור דברי הרמב"ן, שבאמת היה לקורה אינטרס אישי [לקבל כהונה או נשיאות וכדלהלן] אלא שהבין שאינו יכול לבוא להדיא בטענה זו משום שאין זה מכובד. ולכן 'לקח עצה', כלומר הכין תכנית ו'אסטרטגיה' באיזה אופן לבוא כדי שיתקבלו דבריו, ובעקיפין יוכל להגיע למטרתו האמתית.

ובזה מובן גם כן, כל הליצנות שעשה (כמבואר ברש"י שמען מלית שכולה תכלת מפני מה צריכה צינית. ובדברי חז"ל מבואר עוד כמה ענייני ליצנות שעשה). ולכאורה מה עניין הליצנות לגבי טענותיו והדברים שרצה להשיג. אלא שכל זה חלק מ'התכנית' שהכין, שהיתה מורכבת משתי חלקים:

ה. **המטות:** המענה הייתה שהיה לו לתת להם עבודה אחרת הוץ מקטורת, כי קטורת ממותה ה"ו. וגם טענו שאמנם הוברר שאהרן הוא הכהן ולא אחר, אבל לא הוברר ששכט לוי הם הנבחרים. ולכן הראה להם תחילה שהקטורת אינה ממותה אלא אדרבה מצילה מהמגפה, ועשה עוד בירור של המטות כדי לברר את בחירת שכט לוי ("ע"פ הרמב"ן ואור החיים הק').

ביאור הפנימיות

בוהר הקדוש מבואר שקורה רצה להפוך ימין ושמאל, כי כהן הוא ימין ולוי הוא שמאל, והוא רצה להחליף ביניהם. ובדברי חז"ל מבואר שנקרא 'קרה' על שם שעשה קרה בישראל. ובפסיקתא איתא 'אמר קורה, לא די שהוציאו אותי מכלל כהונה ומתנות אלא שגילה ראשי ועשה אותי סכל, מיד נתקנא למשה לערער, והוא לא ידע חוק פרה אדומה תהא כפרה על ישראל'. והוא מדרש פליאה.

ועוד איתא בדברי חז"ל (ב"ר ימ, ב): 'ארבעה פתחו באף, הנחש שאמר 'אף כי אמר אלוקים, שר האופים שאמר 'אף אני בחלומי, עדת קורה שאמרו 'אף לא אל ארץ, והמן שאמר 'אף לא הביאה אסתר' ע"כ. וגם זה צ"ב. ולהלן בעז"ה יתבאר העניין (על פי המבואר בליקוטי מוהר"ן סימן י, ובליקוטי הלכות בכמה מקומות).

ימין ושמאל

כל דבר שיש בעולם, מורכב משני חלקים: 'גבול' ו'תוכן'. העולם כולו הוא 'צמצום' כדי להיות כלי אל התוכן שהוא אור השם יתברך. הגוף הוא 'כלי' של אור הנשמה שהיא התוכן. כמו כן כל בית הוא צמצום וגבול בשביל להכיל את התוכן שיש בו. וכך כל ארון, כל בקבוק, כוס וצלחת.

מי מהם קודם – בוודאי שהכלי צריך להיות קודם השפע, כי בלי הכלי אי אפשר לקבל שפע. אבל מי התכלית והמטרה – בוודאי שהשפע והתוכן הוא המטרה. וזה ימין ושמאל, ולילה ויום, והיצוניות והפנימיות, ועוד. שבכל אלו בוודאי צריכים את שניהם, וגם החלק שמשמש כ'כלי' מופיע קודם – הלילה קודם היום, והיצוניות קודם הפנימיות, ותלמיד חכם קודם צדיק. אבל התכלית והמטרה הוא החלק של 'התוכן' – היום, הפנימיות, והימין.

כך הוא גם לגבי תלמיד חכם וצדיק. ההתחלה היא מלימוד א-ב, וכל חלקי התורה, וקיום המצוות ושולחן ערוך. שכל זה הוא 'שמאל', כי כל זה הוא גבול וצמצום – מזה מותר ומה אסור, מה חייב ומה פטור, מה כשר ומה פסול. והכללים האלו הם שווים בכל ישראל, וכל אחד חייב בהם בלי חילוק בין אחד לחברו, כי אלו הם הכללים וההגדרות והגבולות של היהדות.

אמנם, התכלית היא להיות צדיק, דהיינו להתקרב להשם יתברך ולהיות דבוק בו. שזהו דבר שאינו שייך ל'גבול' ול'כללים', ואינו שווה בין אחד לחברו, אלא זהו דבר פנימי שאין לו גבול, ומשתנה מאחד לחברו ומשעה לחברתה. ואי אפשר לתת כזה כללים והלכות, לעשות כך או כך, אלא רק לספר שלשם צריך להגיע, ואיך? על ידי התורה והמצוות, ההלכות והגבולות, שהם הכלי של האור.

כהן ולוי

הנה קורה היה לוי, שהוא מצד השמאל. והוא מבטא את החלק של הגבולות והכללים. ובאמת, קורה היה לו שלימות בחלק זה, והיה נקרא 'שר התורה' (כמבואר בספרים). כי מצד הכללים לא היה חסר לו כלום, והיה לו כלים שלמים וגמורים.

אמנם יש את הכהן שהוא ימין, והוא מבטא את ההתקרבות להשם יתברך, על ידי עבודת הקרבנות, והדלקת המנורה, ועל ידי זה הוא ממשיך את השפע ואת החסד. ושניהם צריכים זה לזה, כי הכהן צריך את השמירה של הלוי, שהוא הכלי, והלוי צריך לשמש את הכהן – בעבודת הקרבנות ובנשיאת כפים, כדי להכניס את התוכן אל הכלי.

הנה קורה לא רצה להכיר בכך, ולא רצה לקבל שיש גם ימין, אלא סבר שהשמאל הוא כל העניין ואין צריך עוד לשום דבר. וכתוצאה מכך, לא היה

יכול לקבל שיש דבר שהוא 'למעלה' ממנו, שהרי מה שייך יותר שלימות מלקיים כל מצוה וכל הלכה בדקדוק. וגם לא היה יכול לקבל שיש תועלת ממי שלמטה ממנו, שהרי לפי הכללים הוא 'חסר'.

ואהרן הכהן היה הדייך ממנו בשתי הדברים: מצד אחד – היה 'למעלה' מקורה, וקורה היה צריך לשמשו. ומצד שני, דווקא אהרן הכהן הוא זה שהיה מאיר פניו לכל אחד, אפילו לחלשים ולרחוקים, והיה מקרב כל אדם בסבר פנים יפות. ושני דברים אלו אינם עולים בקנה אחד עם ה'שמאל', רק עם ה'ימין' שעוסק ב'תוכן' ולא בגבולות, והתוכן הוא מצד אחד גבוה יותר, ומצד שני יש תוכן אצל כל אחד, לפי מה שהוא, אפילו אם הוא חלש ורחוק.

הויכוח והליצנות

וזה היה המענה של קורה, ש'כל העדה כולם קדושים' – כי מצד הכללים וההלכות, אין חילוק בין אחד לחברו, אלא כולם שווים. ואז, צריך למדוד מי הוא יותר שלם ומתאים לכללים. ומבהינה הזאת, הוא זה שמתאים יותר להיות 'הגדול', כי לא היה לו שום פגם וואילו אהרן היה לו איזה פגם מחמת העגל.

וגם הלך ועשה ליצנות, כשטען 'בית מלא ספרים' וטלית שכולה תכלת, כי לפי דרכו שהכל הולך לפי החיצוניות והכללים, אם כן אדרבה כשיש בית מלא ספרים, הוא חשוב הרבה יותר מבית ריק מספרים שיש בו מזווה, וכן טלית שכולה תכלת.

אמנם האמת אינה כך, כי אין שום צורך בבית מלא ספרים ובטלית שכולה תכלת, כי התכלית אינו החיצוניות אלא הפנימיות, והפנימיות מושגת על ידי מזווה ועל ידי חוט של תכלת, ואזי גם אם הבית ריק מספרים והטלית לבנה, יש בו את התוכן הזה.

וזה מה שאמר לו משה 'בוקר ויודע ה', כלומר, כשם שיש גבולות בעולם של ערב ובוקר, ואי אפשר להחליף ביניהם, כך יש גם כללים פנימיים של ימין ושמאל, ואי אפשר לאחד בלי השני. ולכן נתן לו את עבודת הקטורת, שהוא הכהן המקשר בין החיצוניות לבין הפנימיות (כמו שהתבאר בפרשת שמיני), ועל ידי זה נתבררה טעותו של קורה.

העניש

והעניש שלו היה שנבלע באדמה, שהוא תכלית החיצוניות. כי כל אדם אמנם עומד על האדמה, אבל זקוף כלפי השמים, כי הוא כלי אל הפנימיות, אבל אם הוא מפריד את החיצוניות מהפנימיות, אם כן כולו צריך להיות בתוך האדמה.

וכמו שעושים למת, שאז נפרדת הנשמה מהגוף – הנשמה שהיא הפנימיות עולה למעלה, והגוף שהוא החיצוניות נטמן למטה בתוך האדמה. וקורה לא ידע עוד פרה אדומה, שמגלה את הקשר בין החיצוניות לפנימיות אפילו לאחר שנפרד הגוף מהנשמה ומגלה שעדיין יש איזה 'קיסמא דחיותא' גם במת, ולכן אינו מטמא ויש לו תחיה, אבל קורה שלא האמין בפנימיות נאבד לגמרי בתוך האדמה.

ויהד עם קורה היו דתן ואבירם שהיו רע גמור, ובה התגלה שמי שמפריד את החיצוניות מהפנימיות, גם אם בחיצוניות הוא שלם בתכלית השלימות, הוא גם כן רע גמור ושווה לגמרי למי שאין לו גם את החיצוניות. ולכן קורה ודתן ואבירם נענשו באותו עונש ובבת אחת.

ולכן נאמר 'ויקה' קורה, שלא רצה לשמש ככלי אל התוכן, אלא רצה לעשות מציאות מהחיצוניות, שזה מתבטא בלשון לקיחה. כי 'הליכה' היא תנועה של 'מכאן לשם', שמחבר עצמו אל דבר אחר, ואילו 'לקיחה' היא תנועה של 'משם לכאן', שמפריד עצמו מדבר אחר שאמור להיות מחובר אליו.

וההיפך מזה היה המטה של אהרן, שאף שהיה חיצוניות גמורה, פרה פרח והציץ ציץ ויגמור שקדים, שהתגלה התוכן שיש בו, כי זה היה כחו של אהרן – לגלות הפנימיות אפילו מתכלית החיצוניות.

התורה הנלמדת: ליקוטי מוהר"ן, חלק א' תורה ד'

הערת מערכת: במדור זה 'נלך' עם כל תורה תקופה קצרה עד שנצטרף לחבורת 'תמימי דרך' העולמית האוהזים כעת בתורה ז'

עבודת היום ||| פנינים על סדר סדר היום לאור תורה זו

ציצית ותפילין

ובהאיר אור בוקר אז מאירה הדעת ואז מתעטפים בציצית ומתעטרים בתפילין שהוא בחי' תיקון המלכות והמשכת הדעת מאור אין סוף לידע שהכל לטובה, כי מובן במאמר שכדי לזכות להארת אור אין סוף צריך אתערותא דלתתא של תיקון המלכות והעלאתה לשרשה, וזה ע"י קיום פשמות התורה שע"ז בונה את המלכות בצירופים קדושה ואינה נופלת ה"ו אל הסמ"א ע"י צירופים רעים שנעשים כשעוברים על התורה וכמבואר בפנים באות ה), וכמו"כ נעשה תיקון המלכות ע"י מה שמקשר את כל בחי' התמונות והישות שבכריאה לשרשו שהוא רצונו הפשוט יתברך שהוא בחי' אוא"ם וכמבואר בפנים אות ט), ואז זוכים להתנוצצות מאור אין סוף לידע שהכל הוא לטובה.

ע"י מה שהורע נרקב בארץ שזהו בחי' ביטול לשרשו לאין סוף, יעו"ש עוד אריכות, וזה מה שמבאר כאן שעיקר האכילה היא מגידולי הארץ ששם מאיר ביותר עניין זה, אבל המובן מדבריו שבכל אכילה יש ג"כ בחי' זו שזה בחי' הארת הרצון המאיר בעת האכילה.

כי עיקר עבודת האכילה היא לקשר את המאכל לשרשו ולידע שתמונה זו היא בחי' אותיות המלכות והכל הוא כפי רצונו יתברך והוא נמשך מאוא"ם, וזה עניין הברכה על כל מאכל, וכפי מה שזוכה להתעורר בזה באתערותא דלתתא, שבזה הוא מבטל את בחי' הישות של המאכל ומקשרו לשרשו לאוא"ם, כך מאיר עליו הארת הרצון שהוא בחינת הארת אוא"ם לידע שהכל הוא לטובתו.

עסק התורה

ואחר כך עוסקים בתורה כל אחד כפי כוחו, שהיא בחי' אש שהיא שורש המלכות ומובן מזה שכל חד כפי עסקו בתורה כך יש לו כח להעלות המלכות לשרשה ונע"כ הת"ח השלם שזכה לזה בשלימות הוא בחי' שורש המלכות ממש עד שע"י יכול להמשיך בחי' תיקון לכל העוונות, אבל זה שייך בכל בחי' של עסק התורה, ויעו"י עוד בכיאר הליקוטים שמוכן שעיקר התורה שבנגלה היא בחי' תיקון המלכות, ופנימיות התורה היא בחי' אש שהוא שורש התורה, אבל כל בחינה כלולה מכל הבחינות ובוודאי יש בחי' אש בכל תורה שהיא וכמוכן ממה שהביא ע"ז רבינו"ל מאמרי הו"ל על ת"ח שהם עיקר התורה ומשמע כל בחי' ת"ח.

וזה בחי' ציצית ותפילין, כי ציצית הוא בחי' תיקון המלכות, בחי' זכרון התרי"ג מצוות לעשותם, שהוא עיקר תיקון המלכות וכנ"ל, וכמו"כ עניינו לזכור את השי"ת בכל פינה שהוא פונה, ולידע שכל הישות והתמונות שבעולם הכל הוא אלקותו יתברך, שכ"ז הוא בחי' תיקון המלכות והכנת הכלי לקבל התנוצצות אוא"ם, ואח"כ התפילין הוא בחי' המוחין שנמשכים בכל יום (כמבואר בליקו"מ תניינא סימן עז) ועיקר המשכת הדעת הוא מאוא"ם, נמצא שהתפילין הוא בחי' הדעת וההתנוצצות שנמשך בכל יום מאוא"ם.

תפילין של יד ותפילין של ראש

אמנם כל בחינה כלולה מכל הבחינות וע"כ גם בתפילין יש בחי' תפילין של יד ויש בחי' תפילין של ראש, כי אף שבכללות, התפילין הם בחי' שפע המוחין, מ"מ גם בזה צריך אתערותא דלתתא להתעורר ולידע שכל מאורעותיו הם לטובתו, בבחי' קבלת עול מלכות שמים בין כפינו בין בעקו, שזה בחי' תפילין של יד שמוניחים על יד כהה כנגד הלב, לרמוז שגם בבחי' דין, בחי' שמאל, יד כהה, גם שם אנו מקבלים עול מלכותו יתברך ומתעוררים לדעת שהכל הוא לטובה מחמת אהבה שהקב"ה אוהב אותנו, וע"י זוכים לתפילין של ראש שהוא בחי' שפע המוחין, שמאיר עלינו מאוא"ם להרגיש ולידע שכל מאורעותינו הם לטובתנו.

קדושת האכילה

ואח"כ עוסקים בעבודת האכילה, ועיקר קדושת האכילה הוא בכחי' זו של הביטול להשי"ת בעת האכילה, בכחי' ביטול הד' יסודות, עד שזוכים אז דייקא להארת אוא"ם וכלשון מוהר"ן [המלכות כלאי הכרם ואילן הלכה ב אות יא] וזה בחינת פוס של ברכה של ברכת המזון אחר האכילה, פי האכילה הוא מגדולי הארץ, דהינו להם מן הארץ שעליו נוקא תיבין בברכת המזון ועקר גדולי הצמחים מן הארץ הוא בבחינת פטול אל האין סוף פנ"ל. ועל פן על ידי האכילה זוכין להתפטל ברצון העליון, דהינו בחינת פטול אל האין סוף שזהו הארת הרצון שזוכין בשעת האכילה, כמבאר בפאמ"ר פי מרחקם ונהגם וכו' (בלקוטי תניינא סימן ז) שזהו בחינת צדיק אכל לשבע נפשו, בחינת והשביע בצחצחות נפשך שזוכין בשעת האכילה דקדשה לאורות הצחצחות, כמבאר בפאמ"ר תקעו וכו' (בלקוטי תניינא סימן ח) שהם למעלה מהספירות שהוא בחינת פטול אל האין סוף ועל פן אז אחר האכילה אז תיין הוא בבחינת יין המשמח, בבחינת יין ושמח לכב אנוש ולקם לכב אנוש יסעד. ועל פן יין שבתוך הפעדה אינו משבר, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, יינו פנ"ל וזה בחינת פוס של יין של ברכת המזון, פי ברכת המזון נאמר על השבע ואז יש פח להמשיך תיין דקדשה בחינת יין המשמח שהוא בחינת הארת הרצון הנ"ל, בחינת פטול אל האין סוף בקדשה גדולה פנ"ל ויעו"ש בתחילת ההלכה שמבאר שבצומח אנו רואין בחוש עניין זה שעיקר הגידול והצמיחה הוא דייקא

וכמו"כ התורה היא עיקר הדרך לברר הד' יסודות כמובן במאמר וכלשון מוהר"ן [המלכות גבית חוב מהיתומים הלכה ד אות ו] 'צריך פל אדם לקדש ולטהר ולקבץ פל הארבעה יסודות עד שניצא מכל התאוות והמדות הנמשכין מהם ואז יוצא מעבדות חרות. וקמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (ערויבין נד) שאין לה פן חורין אלא מי שעוסק בתורה, שעל ידי זה מכניע היצר הרע והרע שפארבעה יסודות, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, אם פגע בך מנגל זה משכהו לבית המדרש אם אכן הוא נמוח וכו'. אבל מי שלא עסק בתורה ולא זכה הארבעה יסודות הוא בחינת עבד ומשם באין פל התלואות שישם בחינת עבדות, בחינת עבד לזה.

קדושת הברית

ועיקר כירור הד' יסודות הוא בכל דבר בעולם, ובפרט בהתגברות התאוות, בכל פעם שמכניע התאוה הרי הוא מכניע בזה מאוד את הישות שביסודות, ובפרט בקדושת הברית שהוא עיקרא דיצרא בישא וכמבאר בליקו"מ סו"ם ב' מהוזה"ק] והוא כולל את כל הגוף כידוע, וע"כ בכל נקודה שזוכה לשבר תאוותו ולהכניעה, בוודאי זוכה לבטל בזה את בחי' היסודות ומכין בזה כלים להתנוצצות אוא"ם, ועיקר הכח לזה הוא ע"י הדרך שמקבל מהצדיק שמאיר לו דרך לפי שורש נשמתו איך לזכות לביטול היסודות ולזכות לתכלית הקדושה.

אהבת ישראל

וכן צריך להתחזק מאוד באהבת ישראל כי עיקר תיקון המלכות תלוי באחדות ישראל כי תיקון המלכות הוא בכחי' י"ב שבמים (כמבאר בפנים הפסוק זיהי בישורון מלך בהתאסף ראשי עם יחד שבטי ישראל, וכן מאריך בכיאר הליקוטים שמוזה מבואר שעיקר תיקון המלכות תלוי באחדות הנפשות כי כל אחד הוא אות וצמצום מיוחד, ומביא בזה ג"כ ממה שמביא רבינו על עניין שיתין בתי את הפסוק ששים גבורים שקאי על ששים ריבוא נפשות ישראל, יעו"ש עוד] וע"כ במעמד הר סיני שזכו לתכלית הביטול והארת אוא"ם עד שזכו כולם לשמוע אנכי ה' אלקיך [וזהו ההארה לידע שהן ה' הן אלקיך הכל אנכי,

הכל מחמת אהבה שהקב"ה אוהב אותך ולטובתך, כל זה זכו דייקא ע"י האחדות מה שהיו כאיש אחד בלב אחד.

אמונה

ועיקר העבודה היא להמשיך את ההארה שמאירה לו בעת ההתנוצצות לידע שהכל הוא לטובה, והעיקר הוא להמשיך זאת לתוך הישות וכמבואר באריכות בפנים [באות ט] כי העיקר הוא דייקא כשמתעורר אצלו ניסיון שמרגיש כאילו ח"ו יש כאן בחי' דין, ואז צריך להתחזק מאוד לידע ולהאמין שבאמת הכל הוא תכלית הטוב וכפי שנראה זאת בחוש לעתיד לבוא [ובוודאי כפי מה שמתעורר בזה האדם באתערותא דלתתא להאמין בזה, כן מעורר עליו מלמעלה שפע הדעת שיאיר לו עד שיוכה לדעת ולהרגיש זאת].

התבודדות

והעיקר הוא בעת ההתבודדות לשפוך נפשו לפני השי"ת לזכות לידע שכל מאורעותיו הם לטובתו, ולזכות להתקרב לצדיק בכל בחינותיו, בראיית פני הצדיק וצדקה לצדיק שעי"ז זוכים לביטול כל התאוות והמידות שנמשכים מהד' יסודות, ולזכות לידע דברים לפני הצדיק באופן שעי"ז יאיר לו דרך לפי שורש

נשמתו איך לבטל כל הד' יסודין ולזכות לביטול אמיתי לאו"ם, ובפרט בעת התפילה, ולצדק על נפילת המלכות בעוונותינו ועל כל שאר הפרטים המבוארים במאמר.

שמחה

אבל שאר כל היום יהיה בשמחה, כי בוודאי צריך להגדיל שמחתו מאוד על עצם הדבר שזכה להיות מורע ישראל שאנו חלק מתיקון המלכות הקדושה כמובן במאמר, ובפרט בכל נקודה ונקודה שזוכה להתנוצצות או"ם שעי"ז זוכה לדעת ולהרגיש חסדי השי"ת עליו ושהכל הוא מחמת אהבה ואז בוודאי יכול לשמוח מאוד מאוד, אבל גם כשאינו זוכה לזה בוודאי ראוי להגדיל השמחה מאוד מאוד על כל נקודה של התקרבות לצדיק שיש לו כח כזה לכפר בעוונותינו ולהמשיך עלינו ביטול לאו"ם ולבטל כל הד' יסודין ולהתקרב להשי"ת באמת, ועל כל נקודה שזוכים להתקדם בזה הן בביטול הד' יסודין והן באמונה והרגשה שהכל הוא לטובה.

ובפרט עלינו לשמוח על שזכינו להיות בראש השנה אצל רבינו'ל ולהתוודות בער"ה וידוי דברים לפניו, ואח"כ בר"ה להיות חלק מתיקון המלכות הנורא המבואר במאמר הזה שבוודאי עיקרו נעשה בראש השנה כידוע.

על הפרשה ||| פנינים על פרשת השבוע לאור תורה זו

כל הערה כולם קרושים

מתוך הישות הונו לתכלית הביטול, וכמו שהאריך בזה מוהרנ"ת [בהלכות גבית חוב מהיותומים הלכה ד אות ו] וז"ל כי עפר פלול משהי בחינות, כי הוא בחינת ענוה ושלמות, בחינת און. כמו שכתוב, "ואנכי עפר ואפר". וכמו שאמר רבותינו זכרונם לברכה, מי שנעשה שכן לעפר בחיניו. וגם עפר הוא תכלית הישות והנשמיית וכל הארבעה יסודות בלם פלולים בעפר, כי עפר מאנא דכלהי (תקוני זתר תקון ע). והאדם נברא בשביל זה עפר מן האדמה כדי שיוכה לעלות ולהכלל מבהינת עפר תכלית הנשמיית והישות לבהינת בטול אל האון סוף על ידי שיוכה לקדש ולטהר את עצמו עד שיבוא לענוה בתכלית הבטול וישים עצמו בעפר ואז יוכה להתפשטות הנשמיית גם בחייו עד שיוכה במותו מיד להכלל באור האון סוף ואז תכף פשיהיה נקבר בעפר יהיה נכלל בענוה של משה, שהוא בחינת עפר, ואז יוכה לשלמותו מיד להכלל באון סוף בבהינת הסתלקות משה וכו' פנ"ל. אכל מי שלא יכה לזה בשלמות צריך להתפלל בעפר שהוא תכלית הישות והיא מאנא דכלהי. שהוא פלול כל הארבעה יסודות ושרשו ענוה בחינת און, כי סוף מעשה במחשבה תחלה. ושם צריך להודיע כל אחד עד שישוב לבהינת בטול בחינת ענוה, שהוא בחינת שרש העפר בקדשה העליונה. וכל ישראל יש להם חלק לעולם הבא וכלם נקראים צדיקים, כמו שכתוב, "ועמך בלם צדיקים לעולם ירשו ארץ", יעו"ש עוד אריכות בזה.

וע"כ קרה שלא הכיר בגדולת משה ומה שביטל עצמו בתכלית ככל הד' יסודות ובפרט בעניין הענוה, וזכה לבחי' תיקון העפר בתכלית הקדושה, אבל קרה שכפר בזה, ע"כ זה לעומת זה קיבל עניו העפר שנפל לתוך העפר שהוא בחי' הישות שחשד בה את משה רבינו [וכו"ם יהיה תיקונו עי"ז ועי' בניו שהזרו בתשובה וכמוכא].

הקמרת הקטורת

וזה מה שאמר להם משה להקטיר קטורת, כי קטורת הוא בחי' זו של העלאת הניצוצות ממקומות הנמוכים, והכל ע"י בחי' ביטול לאו"ם בבחי' מה שמקשר כל העולמות לאו"ם [שזהו לשון קטורת לשון קשר, שמקשר ומחבר העולמות לאו"ם ועי"ז מתבטלים כל הקליפות והסמ"א וכמובן בוו"ק, וע"כ קטורת היא בקודש הקדשים ששם הוא המקום שמאיר תכלית הביטול לאו"ם], וזכה רמז להם שהכל תלוי בביטול לאו"ם, אבל הם לא רצו לשמוע ולהבין וע"כ הקריבו קטורת אף שלא הכינו את הכלים לזה כי לא הקריבו מתוך ביטול רק המשיכו או"ם בלי לבטל את הישות שלהם וע"כ מתו וכי הוא בחי' אור בלי כלי שגורם בחי' שכירת הכלים כידוע, אבל הקטורת כשהיא בתיקונה כראוי אדרבא היא מהיה מתים כי היא ממשיכה הארה מאו"ם ששם הוא

וזהו ממש העניין המבואר במאמר הזה שעל פי זה יאיר העניין מאוד כמין חומר, כי באמת העיקר תלוי בביטול כל היסודות בתכלית וענוה בתכלית עד שזוכים לתכלית הביטול לאור אין סוף, וזכה בוודאי יש אין סוף דרגות ולא כל ישראל שווים בדבר [ובאמת באותו פסוק עצמו שאמר קרה נמצא טעותו, כי קרה טען שכולם שמעו בהר סיני אנכי ה' אלקיך, אבל זהו רק אם מסתכלים על פשטות הפסוק שהוא מציאות של אנכי ה' אלקיך, אבל באמת מונח בזה עניין נורא מאוד לידע שהן ה' הן אלקיך, הכל הוא אנכי והכל לטובתך, וזהו השגה עצומה ונוראה שיש בה אין סוף דרגות וכמובן מכללות המאמר כי זה תלוי כפי מה שזוכה להתנוצצות או"ם שתלוי באתערותא דלתתא של ביטול כל היסודות והישות לבחי' או"ם].

נפילתם בארץ

ובזה יומתק מה שנפלו תחת הארץ, כי באמת עפר הוא מצד אחד תכלית הענוה והביטול, שהכל דורסין עליו, ומצד שני הוא תכלית הישות, וכי מתוך הד' יסודות הוא הדבר המורגש והגשמי ביותר, וזה עיקר התכלית לבוא דייקא

תכלית הרחמים, בבחי' עינא חד דרחמי וכמבואר במאמר [זוה מה שמבואר בחז"ל ומובא ברש"י שעצירת המגפה היתה דייקא ע"י קטורת כדי שלא יאמרו שהוא רק עם המות, כי באמת הכל תלוי בצורה של הקרבת הקטורת].

מינוי הלויים ומתנות כהונה

וע"כ התיקון לעניין זה הוא עניין מינוי הלויים לשמירה על המקדש, ומתנות כהונה, כי עי"ז הכינו שיש הרבה דרגות בכיטול לאווא"ם ולא כל אחד זוכה לזה בשלימות, ובשביל זה צריך להיזהר מאוד שלא להיכנס לבית המקדש מי שאינו ראוי לזה כי זה בחי' ריבוי אור שגורם שכירת הכלים, כי מוכרח לזה

ההכנה של ביטול הד' יסודות, וע"כ נתמנו הלויים להזהיר את בני ישראל שלא יכנסו למקדש שלא כראוי, ולעומת זאת התיקון הוא ע"י ההתקשרות לצדיק שזכה לביטול הזה שזה בחי' מתנות כהונה שהוא בחי' הצדקה לצדיק שע"ז זוכים לביטול היסודות, כי כל הכהנים נמשך קדושתם מאהרן הכהן שזכה לביטול הד' יסודות עד שזכה להאיר נרות המנורה בכל יום שהוא בחי' אור אין סוף וכמבואר בליקו"ה שם וכמו שהובא בפר' בהעלותך, ועי"ז נמשך לכל ישראל הארה מבחי' זו וע"כ גם הלויים צריכים לתת תרומת מעשר לכהנים כי גם הלויים צריכים את הארת הכהנים שהוא הארה של ביטול גבוה יותר].

דרשתי קרבתך \\\ המושך מעמוד ב

'אף' ו'אלף'

ובזה יבואר דברי המדרש: ארבעה פתחו באף. אלו הארבעה כולם הפרידו את הכלי מהתוכן. הנחש פיתה את אדם והיה שלא להיות תלוי בהשם יתברך אלא להיות בעצמם כאלוקים. ולשם כך השתמש בטענות שכליות וקל והומר, שהם כלי השכל החיצוניים. וכן שר האופים לא הבין מה החילוק בינו ובין שר המשקים, ואמר 'אף אני בחלומי', כטוען 'אין שום חילוק בינינו', ובפנימיות היו שונים לגמרי ששר המשקים היה טוב ושר האופים היה רע, וכן המן סבר שאם אסתר הביאה אותו הוא שהוא עולה למעלה, ולא ידע שזה בעצמו מפלתו, וכך גם אצל קורח.

וכל זה מחמת שלא הכניסו את ה'למד' בתוך ה'אף'. שהלמד ראשו פורח באוויר, ומבין שצריך ללמוד את הפנימיות. ובשביל זה גילו לקורח את שערות ראשו, שהם מותרות המוחין, כדי שיחפש לקבל פנימיות המוחין, והוא לא קיבל את הדברים, ולכן נשאר 'אף' שהוא שליטת הדינים ששורשם משמאל. אמנם לאחר שנבלע הוא אומר 'משה אמת ותורתו אמת'. (קיצרתי מאוד בחלק האחרון).

קו' ז'זניכי הישיבות - ברסלב'

**בני התורה המקורבים
לאורו של רביה"ק
מוהר"ן מברסלב זי"ע א
077-31-40-331**

שלוחה: 1	הודעות ועדכונים.
שלוחה: 2	לשמיעת הגליון הנפלא 'הקבצו'.
שלוחה: 3	1 - לשיעורים וכנסים שנמסרו למקורבים. 0 - שיעורי הרב ישראל מאיר גלינסקי שליט"א.
שלוחה: 4	1 - שיחת חברים \ הודעות מאזינים. 2 - להשאת הודעה למאזינים. 3 - לשלוחת 'הליכה עם תורה' - 'חבורת תמימי דרך'. 4 - למענה ויעוץ.
שלוחה: 5	סיפורי התקרבות וראיונות.
שלוחה: 6	1 - פניני ליקוטי מוהר"ן על התורה. הרב שרגא זילברמן: 2 - שיעורים בליקו"מ. 3 - שו"ת ברסלב.
שלוחה: 7	1\5 - שיעורים מכלל משפיעי אנ"ש. 6 - שיחות ומכתבי מוהר"א ש"ש. 7 - הזוה"ק בלשה"ק. 8 - דברי גדולי ישראל במעלת לימוד עמוד היומי בזוה"ק.
שלוחה: 8	1 - שיעורים ברחבי הארץ. 3 - חברותות ברחבי הארץ. 2 - להשאת הודעה לביקוש שיעור או חברותא.
שלוחה: 9	1 - קוי תוכן נוספים (מרכזיית: ברסלב \ פנימיות התורה \ האמונה). 2 - שירי ברסלב. 3\4 - שירים כלליים. 5 - שירי 'דרשו'. 6 - תיקון הכללי בניגון.
שלוחה: 9	1 - שידור חי.
שלוחה: 0	0 - הודעות קבועות ונחוצות.

עלון 'המקורבים'

ליצירת קשר, לתרומות, להנצחת שם, לקבלת הגליון האימייל, למוקדי החפצה ולפרסום בגליון פנו לקו 'המקורבים': 077-31-40-331 והשאירו הודעה בשלוחה: 72 או לאימייל: E0773140331@GMAIL.COM

ניתן לתרום (וכן לקבל את הגליון עד לביתכם) דרך מכשירי 'קהילות' בכל רחבי הארץ! וכן דרך קו 'קהילות': 0732757000 בשלוחה: 11318 (בכל האופנים יש לציין: עבור עלון המקורבים, וכשהתרומה היא דרך הטל' יש להשאיר הודעה לאחר מכן בקו המקורבים הנ"ל בשלוחה 72 על סך התרומה, ושהיא מיועדת לעלון זה) תזכו למצוות!

נשמח לקבל כל הומר לגליון ע"י שליחה לכתובת האימייל הנ"ל עד יום שני בערב בצירוף שם מלא ומיקום עיר! (אפשר שם וכתובת בדוויים, ולציין זאת), עם זאת, אין התחייבות שהדברים יפורסמו, ואין לראות באי-פרסומם שום צד פגיעה (יתכנו הרבה סיבות, גם טכניות), בהצלחה!!

לאן אתה הותר?

אתה הותר כל החיים לכיוון מסוים.

האם ברור לך מה הכיוון, והאם יש לך תאריך – מתי אתה אמור להגיע לשם?

אדם הוא יצור 'מתכנן'.

ילד מתכנן מה הוא רוצה להיות כשיהיה גדול, כחור מתכנן איזה בית הוא רוצה לבנות, וכל אחד מתכנן כל תקופה וכל יום – מה הוא רוצה לעשות, כמה הוא רוצה להספיק, ואת מה הוא רוצה להשיג. תכניות.

'תכניות' להוד ומציאות 'להוד' כך אומרים, וכך זה גם במציאות. אבל מעבר לכך, נניח שזה כן אפשרי ומציאותי להצליח עם התכניות, ולהגיע אל היעד המתוכנן. השאלה היא יותר עקרונית – מי אמר שהכיוון שלך הוא נכון, וגם אם הוא נכון, כמה זמן ייקח לך להגיע אליו.

בקיצור, יכולים להיות חיים שלמים, רק בשביל להגיע לאיזה יעד מסוים, שספק גדול מתי תגיע אליו אם בכלל, וגם אם כן, אולי זה בכלל לא היעד הנכון. אז היית את כל החיים שלך בתם. זה לא מפהיד?

כל התכניות, וממילא כל התקוות וכל האכזבות, וגם כל התחרויות והקנאה – הם רק משום שנראה כאילו ישנו כזה 'יעד', גבוה ורחוק, שצריכים להשיג. אז כל העולם מנסה להשיג אותו, מקיזים דם בשבילו, מתאכזבים כשלא מגיעים אליו, מקנאים במוי שכן, וכן הלאה.

ובעצם, אין כזה יעד. כי כל העולם הוא בכך הכל בן יום אחד, ואם כן, היעד הכי רחוק ששייך בו, הוא השקיעה... וגם זה דמיון, כי הוא מתחדש גם בכל רגע. ולכן, בהכרח שהיעד נמצא במרחק הושטת יד, כאן ועכשיו. בכל יום ובכל רגע.

היעד הוא – להרגיש תענוג. והיעד הזה איננו 'אי שם', אלא ממש כאן. אין רגע בחיים ואין דבר בעולם – שאי אפשר ליהנות ממנו ולהתענג. מעבירה אי אפשר להתענג, אבל ממצוה אפשר להתענג ועוד איך. ולא בגלל שאתה הולך להגיע עם זה לאיזה מקום או דרגה – אלא בגלל שאתה עושה מצוה. מה צריך יותר?

וגם מדברי רשות, שאינם מצוה ולא עבירה – אם עושים אותם על פי התורה, הם יכולים ואמורים להביא תענוג. ה' יתברך ברא את זה כדי שתיהנה, אז תיהנה. אתה הרי ממילא עושה את זה, אז למה להכחיש שאתה נהנה. אתה הושש שזה יגשם אותך? אם אתה זוכר שה' עשה את התענוג הזה, זה כבר לא תענוג גשמי. וכמוכן, שמכאן אפשר להתקדם עוד. אבל לחשוב כאילו אין בזה תענוג, זה הרי הכחשה וכפירה.

תמונה 'נכונה'?

לא תמיד אתה אובייקטיבי.

בא נודה על האמת! אבל לפחות בחלק מהמקרים – אתה הושב שכן. הבעיה, שאין דבר כזה.

משה רבינו מסכן את עצמו פעם אחר פעם – להיכנס לפרעה, ולבקש ממנו שיוציא את עם ישראל ממצרים, עד שלבסוף הוא נאלץ לעשות את זה. בשלב הבא, הם עומדים לפני הים, ומשה רבינו מתפלל ועושה הכל כדי להושיע אותם – עד שהים נקרע.

מאז שהם באו למדבר סיני, משה רבינו אין לו בית ואין לו חיים – 'מן החר אל העם, מכין אותם במסירות נפש לקראת ההתנוגה והכרית, ואף עולה לשמים למשך ארבעים יום, לא בשבילו כי אם בשביל להוריד להם תורה.

הוא יורד, והם עסוקים במחולות סביב העגל. הוא עולה שוב במסירות נפש, מוכן שימחקו אותו מהתורה ומההיסטוריה, ובלבד להביא מזוור ומחילה לעם ישראל, עד שהוא מוריד לוחות שניות ובונה משכן.

מה אתה אומר על מישהו כזה? עיוזב, לא משנה מה אתה אומר, לפחות בוא נסכים מה אתה בטוח 'לא' יכול לומר עליו: 'כי העליתנו מארץ זבת חלב ודבש להמיתנו כמדבר'...

כלומר, את כל הסיפור הזה הוא עשה – פשוט בשביל לדפוק אותך. הוא ראה אותך יושב בארץ זבת חלב ודבש, על המחיה ועל הכלכלה, וחי חיים טובים. והוא פשוט לא היה יכול לסבול את זה, עד שהחליט שהוא הולך להקדיש את החיים שלו ולהפקיר את עצמו – בשביל 'לשלוף' אותך מאותה ארץ זבת חלב ודבש, ו'להרוג' אותך כמדבר.

זה כל כך גאוני, וכל כך עמוק. שצריך להיות לא רק רשע מרושע – אלא גם טיפש מטופש בשביל להצליח לצרף את המילים האבסורדיות האלו למשפט אחד, ולהעני לומר את זה, ברצינות ולא בצנינות, מול קהל של מאות אלפים, בלי למצמיץ, ואף אחד גם לא מניח את אצבעו על הרקה או לפחות מנהך. ובכל זאת – זה קרה, וזה נאמר, וזה גם כתוב בתורה.

אמור מעתה - אין גבול לסובייקטיביות. פשוט אין.

אם יכולים לצייר ציור הזוי שכזה, והוא מתקבל, כ'אפשרות' לפחות - אין לך יותר שום דרך ושום כלי, למדוד ציור תמונה או מצב, אם הוא אמתי או לא, אובייקטיבי או סובייקטיבי. פשוט אין. אתה כבר לא יכול להאמין לשום דבר, בוודאי לא לעצמך.

יש רק אפשרות אחת: לעשות את ההיפך הגמור. להיצמד בכל הכח למשה רבינו, ולצדיקים שבכל דור, ולשמוע מהם ורק מהם את התמונה האמתית, גם אם דווקא היא נראית לך הכי הזויה ובלתי הגיונית. כי אם לא - אתה עלול לשמוע תמונה עוד יותר לא הגיונית, ולקבל אותה בתמימות.

כל התובנות שלך - על עצמך ועל היכולות שלך. על העבר על ההווה ועל העתיד. על מה שקורה בעולם ועל מה שלא קורה - אינם שווים אפילו את הנייר. אל תבנה על זה כלום, ממש כלום. רק אם שמעת את זה ממשה רבינו. ואז, הם שווים כל הון דעלמא, גם אם אין לך אפילו חבר אחד שמוכן לשמוע את זה.

שלא 'להזדקק' לבריות

יש לך הכל - או שאתה זקוק לעוד משהו?

אם יש 'משהו' שחסר לך - לא יעזור לך שיהיה לך אותו...

כל העולם הוא 'זקק' אחד גדול.

המלך זקוק לעם, והעם זקוק למלך. מי מדבר בעידן הדמוקרטיה - שבו גם אם נבחרת לראש עיר, ראש ממשלה או נשיא, אתה כבר צריך להשוב קדימה איך להיבחר לקדנציה הבאה (גם אם, במקרה, הבחירות הבאות לא יהיו מיד...) כך, שאתה זקוק לכל אורח ולכל קול.

'הזדקקות' מבטאת חסרון. ומי שחי חיים של הזדקקות - חי חיים של חסרון. וגם אם יתמלא לו חסרון פלוני או אלמוני, עדיין החיסרון העיקרי - שהוא עצם ההזדקקות - קיים. אז מה שווה כל מה שיש לו, אם עדיין הוא חסר.

נקודת השלימות אם כן, אינה תלויה כמה חסרונות תצליח למלאות, אלא כמה תצליח להשתחרר מה'זקקות'. ברגע שבו תרגיש 'שובע', גם אם זה ממשוהו הכי קטן - באותו רגע נגעת בשלימות.

קורה מתפעל מבית מלא ספרים, ומטלית שכולה תכלת. למה, כי יש כאן 'הרבה', ומשום מה המושג 'הרבה' מתחבר אצלו עם 'שלימות'. אבל אין שום קשר בין הדברים. וכל עוד הוא 'רעב', ומחפש את המשרה הנחשקת, שתשמש כחבר לאותו בית מלא ספרים - אזי גם אם הוא יקבל את המשרה, הוא עדיין יהיה רעב לעוד משהו.

הבעיה העיקרית שלו הוא - ה'קרהות'. הוא כל הזמן זקק, ולכן כל הזמן 'קרה'. כל מה שיש לו לא מצליח 'לכסות' את הצורך. ובאמת, לא צריך הרבה כדי לכסות את הקרחת, רק כמה 'שערות', שזה יכול להיות מזוזה אחת, או אפילו חוט אחד של תכלת, העיקר תהיה 'שבע' מזה.

החיים שלנו מלאים בכל כך הרבה 'יש'. אבל כל עוד יש 'אין' אחד שמרחף באוויר - כל היש הזה שווה קרחת אחת גדולה. ולהיפך, ברגע שנסכים להתמקד ב'יש' אחד קטן, גם אם ה'אין' ממלא את כל החלל - זה לא יפריע לך להיות שבע, שמח מלא ומאושר.

זכורות שיעורים ובתי-כנסת למקורבים!

עיר	נושא השיעור	מגיד השיעור	יום ושעה	לפרטים
בני ברק	'תמימי דרך' הליכה עם תורה	לומדים בחבורה חבורת חניכי הישיבות ב"ב	פעם בשבוע	0548487317
בני ברק קרית הרצוג	ליקוטי הלכות	לומדים בחבורה	מוצאי שבת בבית פרטי בשעה: 10:00	0548496139
בני ברק קרית הרצוג	שיעור התחזקות	נושא פרשה	בכל ליל שבת מברכים	0548496139
בני ברק	התחזקות	רבינים שונים	יום שני בערב לבחורים	0548517128
בית שמש	חבורה ללימוד לקוטי מוהר"ן	לומדים בחבורה	יום שישי בשעה: 11:00 בבוקר	0548528387
קרית ספר	בית מדרש 'נצח ישראל'	תפילות \ שיעורים \ מלווה מלכה ועוד	יום שישי (מאחורי 'בר כל')	רח' מסילת יוסף 34
לדיווח על שיעורים ועוד נא להשאיר הדעה בקו חניכי הישיבות - ברסלב, בשלוחה: 72				

עזרו לנו להגדיל את ההפצה! ע"י תרומה במכשיר 'קהילות' הפשוט: 'עלמא דאורייתא' תרמו וכתבו: עבור 'המקורבים' תזכו למצוות!

השיעורים הקבועים לשבת פרשת קרח ולשבוע פרשת חוקת						
יום	חודש \ סיון \ תמוז	הדף הימני מסכת ערכין	מסנה ברורה עמוד היומי 'דרשו'	ליקוטי מוהר"ן ח"א	ליקוטי הלכות חלק ז	העמוד היומי תיקוני הזוהר
ז	כו	יג	חזרה	נא.	סט	ל:
א	כז	יד	שצא, א	נא:	ע	לא.
ב	כח	טו	שצא, ב שצב, א	נב.	עא	לא:
ג	כט	טז	שצב, ב-ד	נב:	עב	לב.
ד	ל	יז	שצב, ה-ח	נג.	עג	לב:
ה	א	יח	שצג	נג:	עד	לג.
ו	ב	יט	חזרה	נד.	עה	לג:
התורה הנלמדת בחבורת 'תמימי דרך' העולמית: ליקוטי מוהר"ן, חלק ראשון, תורה ז.						

ליקוטי מוהר"ן - זה מדבר אלי!!

זה לא סלוגן - זה דרך חיים!!

דע מה שתשיב' – תשובות ל'מקורב' המרי'

❖ דרך ברסלב בעבודה ה' – המשך מגליון כז ❖

'בלליות נפלא מאד'

מאז חורבן בית המקדש שהתקיימה בנו הגזירה הנוראה (איכה ב, ט) 'מלכה ושריה בגוים אין תורה', נשמת היהדות הולכת ומתפלגת, הולכת ונקרעת לקרעי קרעים. היהדות היא קומה שלימה שכלולה מאברים רבים הקשורים ביניהם בקשר חי, וכאשר היא מופיעה באופן הזה היא בונה את היהודי ומביאה אותו לשלימות קומתו הרוחנית. אולם לדאבון הלב, עקב הגלות הקשה שאנו נתונים בה, גלות הגוף והנפש, היהדות השלימה רחוקה מאתנו, וגם אם אנו מנסים לתפוס חלקים נרחבים ככל היותר מן היהדות ולהשתלם בהם, מכל מקום עדיין אין אנו יודעים כיצד לחבר ביניהם ולהפוך אותם למארג אחד חי, ולא לדברים סותרים שכל אחד מושך אותנו לכיוון אחר. ומה גם שחלקים אחרים שגם הם חשובים מאד, פעמים רבות נעלמים מאתנו לגמרי.

היהדות השלימה מלאה בדברים שנראים כסתירות וניגודים כאשר חסרה הנשמה הפנימית שמחברת אותם, ושאלות קשות מנקרות בלבו של עובד ה' בן דורנו המחפש את דרך השלימות. להלן כמה דוגמאות מהם:

יש לנו את תורת הנגלה וההלכה הפסוקה שמעמידה אותנו על קרקע מוצקה של חוקיות וקביעות, הגדרות ודינים, אולם יחד עם זאת יש לנו רוח השואפת לקרבת ה', קירבה מהותית שהיא מעבר לחיובים, לפעולות, לחוקים ולדינים. אולם מי ילמד את נפשנו את סודות התפילה, ההשתוקקות, הנעגועים והכיסופים, הסערה והמנוחה? האם מלימוד ההלכה בלבד יצמח כל זה? או שמא עלינו להשתיק את הקולות הללו, ולהשתמש רק בשכל קר בעבודת ה'? ואם לאו, כיצד יוכלו להתקיים שניהם כאשר איננו מוכנים לוותר על שום צד?

היינו רוצים לקיים את כל התורה מתוך תמימות ופשטות, להאמין בה', בתורה, בחכמי כל דור ודור באמונה פשוטה וחזקה, אולם יחד עם זאת אנו רוצים גם להתחכם ולהבין כל דבר, להרחיב את תחומי המחשבה וההגיון אל כל מה שניתן להבין ולהשיג, ופעמים רבות החלק ה'למדן' שבנו משתק את החלק ה'תמים' שבנו, וכיצד יתקיימו יחד שני הכוחות הללו, כיצד נדע לנתב כל כח למקומו הנכון מבלי לשתק את הכח האחר החיוני גם הוא להתפתחותנו הרוחנית?

יש בנו כח מוסרי, וגם ספרי מוסר ויראה, עמם אנו מבקרים את עצמנו ומשתדלים לשפר, אולם כיצד המוסר לא יגרום לנו

לראות את עצמנו רעים וחסרי תקוה, ולהביט על עצמנו ועל סביבתנו בעין שלילית?

אנו רוצים להתקדם בכל תחום בעבודת ה', ומוכנים גם להתאמץ ולהשקיע בזה, אבל מצד שני אנו רוצים גם לחיות חיים נעימים, לזכות 'להתענג על ה' וליהנות מזיו שכינתו', האם ניתן בכלל למצוא את התענוג על ה' בעולם הזה, או שמא עלינו לוותר על החיפוש הזה ולקבל על עצמנו את עול העבודה הקשה בלבד?

אנו רוצים לחיות חיי תורה, אבל מצד שני יש עולם שמושך לצד השני, וככל שהעולם הופך ליותר מפתה כך אנו מתעייפים מהמלחמות התמידיות, בנוסף על כך אנו מרגישים חלופים ומפוחדים, ולכן אנו בורחים מהמוסר הקשה והחזק, אבל מצד שני אנחנו לא רוצים ליפול... האם יש דרך שמתאימה לבני דורנו חלופי הנפשות, דרך שיכולה להעלות אותנו מעל הפיתויים של העולם הזה בלי שנבלה את ימינו במלחמות מתישות?

שאלות אלו ודומיהם מעסיקות את עובדי ה' בדורנו, שלא תמיד מוצאים להם מענה.

ודווקא בן תורה שמשתדל לעבוד ולעלות בתורה ולומד גם מוסר וספרי מחשבה, יודע יותר מכולם כמה קשה לחבר בין כל העולמות שנכללים בתורה שנראים לעתים כל כך מנוגדים. וגם אם יצר לעצמו איזון מסגרת שבה הוא מתגדר ומשתדל לחבר את הקצוות, לא תמיד הוא יודע כמה חלקים חשובים בתורה נעלמים ממנו לגמרי. מה בן תורה בדורנו יודע על עולם הנגינה דקדושה ועל התועלת שאפשר להפיק ממנה לעבודת ה'? מה הוא יודע על עולם הקבלה ופנימיות התורה, ואם למד ויודע קצת, האם הוא גם יודע כיצד הדברים קשורים אליו, ומה הוא יכול להפיק מהם לעבודת ה' הפרטית שלו? ומה הוא יודע על סוד מציאות הצדיקים הגדולים, ועל הקשר שיש לנו אליהם? והאם הוא הושב שיש לו קשר לאבילות על החורבן ולהרגשת צער השכינה? ועוד ועוד.

מענה מופלא לכל זה נמצא בדרכו של מוהר"ן. דרכו של מוהר"ן איננה דרך במובן הרגיל שלוקחים ענין מסוים ומדגישים אותו במיוחד, אלא היא דרך כללית מאד שמעמידה את כל המארג העדין והמורכב של עבודת ה' כחטיבה אחת שיש בתוכה קשרים רבים לאין מספר בין כל החלקים, וכל חלק קשור עם חלקים אחרים ומביא אליהם, כמו שרואה כל מי שפותח ליקוטי מוהר"ן כיצד הנושא של ה'קשרים' בולט שם מאד, וכמעט בכל תורה מהתורות הארוכות מופיעים קשרים רבים בין ענין

לעניין שזה מביא לזה וזה לזה (כמו שעמד על כך רבי נתן בהקדמת ליקוטי מוהר"ן, וכן בהקדמת ספר המידות בעניין הקשרים שבין המידות), והקשרים הללו מדגישים את הכלליות של הדרך ששופכת אור על כל חלקי עבודת ה', ומאפשרת לכל אחד ואחד לקיים את כל התורה כולה טוב יותר לפי מדרגתו ומצבו. בתורתו של מוהר"ן אנו גם לומדים על כל חלקי העבודה, וגם מקבלים ציור נכון כיצד כל החלקים הללו אמורים להשתלב יחדיו, כמובן איש איש כפי שורש נשמתו, הרכבת מידותיו, וחלקו בתורה.

מוהר"ן לוקח את כל חלקי התורה והופך אותם באופן מופלא מאוד לדבר חי ומחובר, דומה הוא למנתח אמן שכל פרטי הפרטים של הגוף נהירים לו, שלוקח אברים וגידים ומחבר אותם לגוף אחד שלם. אצל מוהר"ן השכל מתחבר עם הרגש, התורה עם התפילה, החכמה עם המעשים, וההשכלה עם התמימות, הדרישה העצמית עם ההתחזקות, ההתחדשות עם הקביעות, השמחה עם היראה, הפשטות המעשית עם ההרגשים העמוקים וההסתכלות העמוקה והרחבה על התורה האדם והעולם, ועוד ועוד.

וכמובן שכדי לזכות לכל זה צריך לימוד והיפוש בתורתו, ולא הכל מתגלה לאלתר ובנקל, אולם כל מי שנכנס לעומק תורתו של מוהר"ן וצירף את הלימוד עם קיום העצות ובעיקר תפילה בהתבודדות, יוכל להעיד שמצא שם פתרונות נפלאים למבוכות שהציקו לו במשך שנים ולא ידע כיצד לפתור אותם, ומכח לימוד תורתו של מוהר"ן יחד עם הקשר הפנימי אליו, זכה למצוא את שביקשה נפשו.

ולכן דרכו של מוהר"ן היא דרך נחוצה ומועילה הן לאנשי הדעת ומבקשי השלימות, והן לאנשים פשוטים. אנשי הדעת מוצאים בה דרך עמוקה וחובקת עולם שמצד אחד אינה מגבילה את המעוף והכישרון, אולם מצד שני היא מחברת אותם אל המציאות הפשוטה ואל הלימוד וקיום המצוות בפשטות, ומגלה לפנייהם מרחבים אין סופיים שאפשר להתקדם בהם, יחד עם כלים מועילים להתקדמות בכל תחום, כשהכל מלווה באור והיות ונעימות של קירבת ה' ודבקות בצדיקים. והאנשים הפשוטים מוצאים בה את הנעימות והשמחה והפשטות המעשית, המלווים בחיבוק חם ואוהב ותומך של צדיק גדול שלוהש באוניהם לחישות של עידוד, ומגלה להם כמה הם אהובים ורצויים לפני הקב"ה.

ולכן באמת אנו רואים דבר פלא שכל אחד מוצא את מקומו בברסלב ללא הבדל חוג ועדה, רמה שכלית ורוחנית, אנשי המזרחי הושבים שמוהר"ן הוא כמותם וכל עניינו הוא ארץ ישראל וכו', הקנאים מוצאים גם כן את שיטת קנאותם לאורך כל הליקוטי מוהר"ן, מקובל בטוח שליקוטי מוהר"ן הוא רק למקובלים, ואילו חסיד מוצא בליקוטי מוהר"ן כזו אש של חסידות, וליטאים רואים בליקוטי מוהר"ן את העומק העצום, עד שנראה

לפעמים שמוהר"ן היה ממש ליטאי, בני עלייה מוצאים בו דרכים נפלאות של עלייה למדרגות שבכלל לא חלמו עליהם, וכאלו שרהוקים עדיין משמירת תורה ומצוות כראוי מוצאים בו חיזוק נפלא ודרכים כיצד להתקדם בהדרגה במצב שלהם ולא להתייאש מכל וכל, כאשר ידוע כל זה בעולם למי שמכיר אנשים מציבורים מגוונים¹. והאמת היא שכולם צודקים, כי מוהר"ן מדבר לכל אחד בכל מדרגה שהיא, וכלשון רבי נתן²:

'כי כל דבריו זכרונו לברכה הם כלליות גדול, וכל תורה ותורה כלול מכל התורה כולה, ומכל בני אדם שבעולם בכל דרגה ודרגה, מן תכלית קצה העליון עד תכלית קצה התחתון. הינו שעם כל תורה ותורה ושיחה שלו יכול לעבוד את השם יתברך הגדול במעלה בתכלית המעלה, וכן אפילו הקטן והפחות בתכלית דיוטא התחתונה יכול גם כן לשוב להשם יתברך ולמצוא עצות לנפשו על ידי אותה התורה בעצמה. כי הם כלליות נפלא מאד'.

**אמר רבינו הקדוש: "רציתי שהענין שלי יתפשט
בלבבות האנשים המתמידים בעבודתם כאנשי
ליטא!!"**

(שינוי שרפי קודש ח"ב, סימן ז"ר)

ניתן לקבל את החיזוק היומי למייל

ע"י בקשה בכתובת: yefabian@gmail.com

ניתן לקבל את גליון 'המקורבים' השבועי למייל

ע"י בקשה בכתובת: E0773140331@GMAIL.COM

ניתן לקבל את גליון 'הקבצו' החודשי במייל

ע"י בקשה בכתובת: vhecmu@gmail.com

ניתן לקבל עדכונים בהסידות ע"י 'ברסלב גלובל'

בכתובת האימייל: info@breslevglobal.com

¹ בשיחת חברים בין כמה בני עלייה מהציבור הליטאי שזכו למעום מאור תורתו של מוהר"ן, ודיברו על כך שעל ידי ההתקרבות למוהר"ן זוכים לקיים למעשה מה שלמדו בישיבות, סיפר אחד מהחברים שבחיותו באומן בראש השנה (ששם כידוע מתקבצים מגוון עצום של יהודים מכל החוגים והעדות והמדרגות הרוחניות) ראה קבוצה של תימנים מסורתיים, עם הלבוש התימני וכו', שמדברים אודות החשיבות של שמירת המסורת התימנית ללא כל שינוי וסטייה. בסיום השיחה התפלא באוזני אחד מהם, כיצד תימנים מסורתיים כמותם התקרבו לאדמו"ר מאירופה, והאם אין בזה סטייה מהמסורת התימנית? הלה השיב לו בתמיחה: מה אתה מדבר, מי שרוצה להיות תימני אמיתי יתקרב למוהר"ן מברסלב...

² שיחות הר"ן קלא.

התורה והתורה

בס"ד גליון למ' פרשת חוקת ה'תשע"ט

גליון שבועי להניחי הישיבות בני התורה המקורבים לאורו של רבינו הקדוש מוהר"ן מברסלב זיע"א

מאמר בפנימיות הפרשה, משרשי הדברים עד לעובדא ולמעשה

הדשרני קרבתי

~ התירוץ לכל הקושיות ~

מזכיר הכתוב טהרת הפרה אדומה, ללמד שהטהרה שלנו תלויה בכהנים.

ב. **חוקת התורה:** בדברי רש"י מבואר שמצווה זו היא חוק בלי טעם, ולכאורה יש לבאר על פי זה שמכאן לומדים לכל המצוות שאנו עושים אותם לא מפני הכנתנו אלא מפני גזירת המקום. ובדברי הרמב"ן מבואר שטומאת מת היא 'חוקת התורה', כי טומאת מת היא על הטא אדם הראשון שעבר על התורה. וכעין זה מבואר בדברי האור החיים הקדוש שכל טומאת מת נמשכת מהתורה, כי רק ישראל מטמאים במיתתם ולא הגויים, מחמת הקדושה שיש בנו על ידי התורה.

ג. **פרה אדומה:** בדברי הרמב"ן מבואר שמחמת שעושים אותה בחוץ, נדמה כאילו חלילה מקריבים אותה לשעירים ולשדים, ולכן יש בזה פתחון פה לאומות העולם. ובדברי שאר המפרשים מבואר שהיא מחמת הסתירות שיש בה, שמטהרת טמאים ומטמאה טהורים, ועוד. ובדברי האור החיים הקדוש מבואר שכל ענייניה רומזים על דינים: אדומה, בלי עול, שריפה באש. וכל זה כדי להמתיק דינים. וצ"ב.

ה. **הכאת הסלע:** ברש"י פירש שהיה צריך לדבר ולא להכות, והרמב"ן תמה וכי יש יותר נס בדיבור מבהכאה, הרי בכל אופן סלע אינו מוציא מים אלא בנס. ובאבן עזרא מביא ג' פירושים ודחה אותם. ופירש בעצמו על פי סוד, והרמב"ן דחה דבריו. הרמב"ן מביא פירוש רבינו חננאל שהלשון 'נוציא לכם מים' נראה כאילו משה עשה זאת, ולא הזכיר שהשם יתברך עשה זאת. ובעצמו פירש על פי סוד. והאור החיים דחה גם פירושים אלו, וגם מביא עוד שלשה פירושים מדברי הראשונים ודחה אותם.

ופירש בעצמו על פי דברי חז"ל, שלא היה צריך להכות וגם לא לדבר אלא רק לומר איזה פרק אחד או משנה אחת, וגם לא היה צריך להתעקש על סלע זו בדווקא, והוא לא היה מוחלט בדעתו שזה מה שנאמר לו, ומיראתו שמה לא יצאו מים ויהיה חילול ה', החליט להכות ודווקא באותו סלע, והאמת שדווקא משום כך היה לו רק לדבר ובלי חילוק לאיזה סלע, ואז היה מתקדש שם שמים יותר.

ביאור הפנימיות

פנימיות העניין יתבאר על פי דברי האור החיים הקדוש, שכל ענייניה של הפרה אדומה מרמזים על דינים ובאים כדי להמתיק הדינים [שלכאורה הוא דבר והיפוכו], ועל פי המבואר בליקוטי מוהר"ן (סימן נח). ועניין הכאת המטה יתבאר על פי המבואר בליקוטי מוהר"ן (סימן כ).

פרשת חוקת היא לכאורה המשך של הפרשיות הקודמות, ומסופר בה המשך המעשה של דור המדבר – מיתת מרים והכאת הסלע, ואחר כך מיתת אהרן והדרך לארץ ישראל. אמנם בתחילת הפרשה, נכתב פרשה בפני עצמה והיא פרשת פרה אדומה, שלכאורה אינה שייכת כלל לחומש במדבר אלא לחומש ויקרא, וגם מפסיקה את סדר העניין.

פרשה זו של פרה אדומה היא כולה סוד, והתורה בעצמה מעידה שהיא 'חוק'. אמנם תורה היא וללמוד אנו צריכים, ואולי זה המקום ללמוד מהות עניין ה'חוק', ולהבין מזה לכל התורה כולה שכולה חוקים, וכלשון הפסוק 'זאת חוקת התורה' ולא רק 'חוקת הפרה'. ואולי בזה יתבאר הטעם שנכתבה כאן, והשייכות לסיפור הדברים שלפניה ושלאחריה.

גם הפרשה שלאחריה – פרשת מיתת מרים והכאת הסלע, היא כולה סוד. כי נתקשו המפרשים הרבה לבאר מה היה הפגם והחטא. ונכתבו בזה יותר מעשרה פירושים שונים בדברי הראשונים בעצמם. ואולי יש שייכות בין הסוד של פרה אדומה לבין הסוד של הכאת המטה. וכפי שיבואר בעז"ה.

התמיהות בפרשה

א. פרה אדומה – מפני מה נכתבה כאן בחומש במדבר, ולא בסדר הקרבנות שבפרשת ויקרא.

ב. 'זאת חוקת התורה' – לכאורה צריך להיות 'חוקת הפרה' וכמו שנכתב לגבי פסח (בפרשת בא) 'זאת חוקת הפסח'.

ג. מה המיוחד בפרה אדומה שנקראת 'חוק', ולאילו מטרה היא מיועדת.

ד. לכאורה סדר הדברים הפוך. תחילה היה צריך לבאר פרט טומאת מת, ואחר כך סדר פרה אדומה שמטהרת מטומאת מת, ואילו בפסוק הוא להיפך, שמזכיר תחילה סדר שריפת הפרה, ואחר כך מזכיר שיש טומאת מת.

ה. מה היתה מעותו של משה רבינו בעניין הכאת הסלע.

ביאור הפשט

א. **סדר הפרשיות:** בדברי רש"י מבואר שנסמכה פרשת פרה אדומה למיתת מרים, לומר שמיתת צדיקים מכפרת כמו קרבנות. והרמב"ן מבאר שרק לאחר שנתבאר בפרשה הקודמת מעלת הכהנים,

לכאורה 'אדומה' ו'תמימה' הם שני הפכים. כי 'אדום' מורה על בעירה ותסיסה, ואילו 'תמימות' מורה על שלווה ורוגע. ובאמת הם שני מיני הנהגות שיש בעולם, שהם ימין ושמאל, חסד וגבורה.

ההנהגה הרצויה, שכל אחד רוצה להתנהג בה, ושכך יתנהגו עמו – הוא הנהגה של ימין וחסד, הנהגה של 'לבניות'. דהיינו להרגיש רוגע ושלווה, ושהכל ילך לו כסדר בלי ניסיונות ובלוי קשיים, בלי הסתרות ובלוי קושיות. אינו רוצה לפגוע באף אחד ושאף אחד לא יפגע בו, הוא רוצה לאהוב את כולם ולעשות עמם חסד, ושכולם יאהבו אותו ויעשו עמו חסד, ושגם ההנהגה מלמעלה תהיה בחסדים והארת פנים, בלי דם ובלוי רעש.

וכך יהיה לעתיד לבא, כשהעולם יהיה מתוקן, כמו שכתוב 'וגר זאב עם כבש'. אמנם כעת יש גם הנהגה של שמאל וגבורה. יש מוחין דקטנות שבו אדם מכולבל ונרעש, ויש קנאה ושנאה ותחרות בין אדם לחברו, מחלוקות ושפיכות דמים. וגם מלמעלה יש הרבה מניעות וניסיונות, קשיים וקושיות, הסתרות וגבורות. ההנהגה הראשונה היא 'לבן' וההנהגה השנייה היא 'אדום'.

והשאלה היא: מדוע. משום מה ולאיוזה צורך יש הנהגה של 'אדום'. ולא רק שיש, אלא שזה כמעט עיקר ההנהגה [הגלויה], ששבת יש רק פעם אחת בשבוע, וכל שאר הימים אינם בצבע 'לבן' אלא בשאר צבעים, והרבה מהם בצבע אדום. מדוע יש קשיים, מדוע יש ניסיונות, מדוע יש הסתרות, ומדוע יש רשעים בעולם.

טומאת מת

התשובה לזה היא הפרה אדומה, שמטהרת מטומאת מת, ומכפרת על חטא העגל.

טומאת מת היא מחמת חטא אדם הראשון וחטא העגל. כי קודם החטא של אדם הראשון – לא היתה מיתה. וגם לאחר החטא, כשהגיעו לקבלת התורה – פסקה זוהמתו ובטלה המיתה. ועל זה נאמר 'אני אמרתי א-להים אתם ובני עליון כולכם'. אמנם מחמת חטא אדם הראשון, ואחר כך מחמת חטא העגל – נגזרה מיתה, ועל זה נאמר המשך הפסוק 'אכן כאדם תמותון'.

ואחר שיש מת, יש טומאת מת. ועל זה באה הפרה – לטהר את הטומאה, ולתקן את חטא אדם הראשון וחטא העגל שגרמו את המיתה. וכאן קורה לכאורה דבר בלתי אפשרי, כי ממה נפשך – אם יש מיתה, והמת מטמא בטומאה המורה כל כך שהוא 'אבי אבות הטומאה', איך אפשר לטהר. ואם אפשר לטהר, אם כן אין כאן טומאה חמורה בכלל.

והתשובה היא, שבוודאי יש מיתה והמיתה היא טומאה חמורה מאד. אבל באמת, אין מיתה כלל, כי גם כמת יש 'קיסטא דחיותא' – ולכן כל כך נזהרים בכבודו, ובאים על קברו, ולבסוף יקום בתחיית המתים – הכל מחמת שיש בו נקודה של חיות שאינה בטלה לעולם. ולכן באמת אינו מת כלל, אלא שאי אפשר לראות את זה ולהבין את זה בשום אופן, ואדרבה, נראה בבירור שהוא מת ועבר ובטל מן העולם, עד שקוברים אותו בעפר תחת מצבה, באופן שמוציאים אותו לגמרי מכלל החיים.

קושיא בלי תשובה

ולכן באמת מצוות פרה אדומה מלאה סתירות: שמצד אחד היא 'קרבן' ונקרא חטאת, ומצד שני מקריבים אותה 'בחוץ', ונדמה כאילו

מקריבים אותו הלילה לחיצונים. כמו כן היא מטמאת טהורים ומטהרת טמאים, ועוד כמה וכמה תמיהות וקושיות, עד שבא שלמה ואמר 'אמרתי אחכמה והיא רחוקה ממני'. והתמיהה הגדולה ביותר – שהיא באה לכאורה להמתיק דינים ולטהר מטומאה, וכולה עשויה מסימנים [סימפטומים] של דינים (וכמו שמזכיר האור החיים הקדוש), והרי זה דבר והיפוכו ממש.

והתשובה לזה היא 'זאת חוקת התורה' – 'חוקה חקקתי וגזירה גזרתי, אין לך רשות להרהר אחריה'. כלומר, שאין באמת מיתה ואין באמת דינים, אבל מוכרח להיות שנראה כאילו זה כך, וכאילו יש הסתרה והפקרות, ו'דרך רשעים צלחה', מחמת חטא אדם הראשון וחטא העגל [וחטאי האדם], כדי שיהיה כביכול 'קושיא', ועל ידי זה בעצמו יומתקו הדינים.

כשאדם עומד בפני קושיא, ואינו מתעקש לתרץ אותה, ואפילו אינו יכול לחזק עצמו באמונה [שגם זה נקרא 'תירוץ'] – אלא עומד מול הקושיא האיתנה ואינו מתקפל תחתיה, אלא מוסר את הקושיא לה, כאומר: אכן יש לי קושיא, בלי תירוץ, אבל אני לא בורה משום כך, אלא נשאר כך, ומאמין שאת הקושיא בעצמה עשה ה' יתברך – זהו בעצמו ההמתקה, וזוהי המהרה של הפרה אדומה.

'קשיא' ר"ת 'שמע י' קולי אקרא'. אין שום חסרון או סכנה ב'קושיות', אלא ב'מסקנות'. אדם שיש לו קושיות – 'מחליט' ו'מסיק' משום כך שחם ושלום ה' יתברך כועס עליו, או עזב אותו, ולכן הוא עוזב בחזרה [לגמרי], או בהרגשה שכלב שעושה 'ברוגז'. אבל אם אינו מסיק שום מסקנות, אלא נשאר עם הקושיא, וצועק אותה להשם יתברך – אזי לא רק שאין בזה חסרון, אלא אדרבה, יש בזה המתקה עצומה יותר מכל המתקה אחרת.

הכאת הפלע

וזה הוא עניין הכאת הפלע.

יש שני מיני כוחות – מטה ופה. מטה הוא כח של עוז וגבורה, ופה הוא כח של הכנעה ותחנונים. משה רבינו שהיה שלם בבחירתו – היה לו את שני הכוחות; דהיינו שהיה יכול גם 'לדרוש בכח' את הישועה ואת התיקון, וגם 'לבקש בתחנונים'.

אך השם יתברך רצה שלא יכה במטה אלא יבקש בפה. כי אמנם הוא בעצמו יש לו את שני הכוחות, אבל אנחנו שלא זכינו לבחור בטוב בשלמות, אין לנו 'מטה' לדרוש על ידו בכח, אלא רק את 'הפה'. ואם משה רבינו היה משתמש עם הפה – היה מגלה לנו שגם לנו יש כח לפעול כמותו, על ידי בקשת רחמים ותחנונים.

וביותר עומק, אם משתמשים עם 'המטה' – כביכול דוחקים את השעה ורוצים לזרוז את הישועה והגאולה, ואז בהכרח שלא כולם יוכלו לזכות לה אלא רק מי שראוי. אבל אם מבקשים ברחמים ותחנונים, ומוכנים להמתין ולא לדחוק את השעה – יוכלו כולם לזכות [ואפילו הערב רב].

ולפי זה, יש ל'מטה' תפקיד אחר – להיות כאן ולא לפעול כלום. כלומר, לגלות שיש אמנם הנהגה של 'מטה' בעולם, דהיינו דינים וקושיות, וכל זה לא מפריע לי להשתמש עם הפה ולבקש רחמים ותחנונים מהשם יתברך. וכזה ממתקים את הדינים, ומבטלים את הכיסוי ואת הטומאה (החלק הזה נתבאר בקיצור ממש, ועוד חזון למועד).

התורה הנלמדת: ליקוטי מוהר"ן, חלק א' תורה ד'

הערת מערכת: במדור זה 'נלך' עם כל תורה תקופה קצרה עד שנצטרף לחבורת 'תמימי דרך' העולמית האוחזים כעת בתורה זו

הערות וביאורים ||| פניני הערות וביאורים לפי סדר מהלך התורה

הבחינה השלישית: פשמתודה ודוי דברים לפני תלמיד חכם, שעל ידי זה התלמיד חכם מדרוך אותו בדרך ישר לפי שרש נשמתו. וזה 'הגיע לפרשת דרכים, ואמרו חכמינו, זכרונם לברכה (שם סוטה): 'זה תלמיד חכם ויום המיתה, זה בחינת ודוי דברים לפני תלמיד חכם'. יום המיתה, רמז על ודוי, כמו שאמרו רבותינו, זכרונם לברכה (סנהדרין מג:): 'כל המומתין מתודין'. וזה נקרא פרשת דרכים כי התלמיד חכם מפריש לו דרך לפי שרש נשמתו, אזי נצול מקלם. כי קדם שהתודה, אף על פי שהיה אצל התלמיד חכם, ונתן לו כמזון, עדיו אינו יודע באיזהו דרך הוא מהלך, כי 'יש דרך ישר לפני איש ואחריתה דרכי מות' (משלי י"ד), אבל כשהגיע לפרשת דרכים זה תלמיד חכם ויום המיתה; הינו ודוי דברים לפני תלמיד חכם, אזי נצול מקלם:

ידוי דברים כולל ג' דרגות אלו

בזה מבאר רבינו את ענין הוידוי דברים, ומבאר שאי"ז "רק" וידוי דברים, אלא סדר של התקרבות לצדיק כג' דרגות ובהינות שכוללים את ביטול הד' יסודות, שלב ראשון הוא 'ראיית פני הצדיק' שעי"ז מתבטל העצבות העצלות והתאוות, ששרשן מדומם וצומח [עצבות ועצלות מדומם, ותאוות מצומח], שלב שני הוא 'נתינת צדקה לצדיק' שעי"ז מתבטל דברים בטלים ולשה"ר וגאווה שנמשכים מחו ומדבר, ואח"כ השלב השלישי הוא 'ידוי דברים' שעי"ז הת"ח מודרך אותו בדרך ישרה לפי שורש נשמתו.

כל זה הוא דרך של ביטול הישות לזכות להארת אוא"ם

והמוכן בזה שהעיקר הוא לבוא לבחי' ביטול הישות ועי"ז זוכים להארת אוא"ם, וזהו עיקר עבודת האדם בזה העולם לבטל כל בחי' הד' יסודות שבטבע לאוא"ם, וואח"כ צריך לבטל את כל התמונות והישות של כל דבר בכריאה לאין סוף, ואז מאיר לו הארת אין סוף ששם מאירה בחי' עוה"ב שהכל הוא לטובה, וכמבואר באות טז, אבל מחמת שאנו רחוקים מזה מאוד צריכים אנו לבוא לת"ח הצדיק והעניו שזכה לביטול הזה בתכלית, ולהתקרב ולהתבטל אליו, ועי"ז אנו בטלים לאין סוף [בבחי' התקרבות לת"ח שעי"ז זוכים לדקות בהשיות כמבואר בכתובות קיא ע"ב וכמבואר לעיל].

אמנם לבד מכך שעצם הביטול אליו היא בחי' של ביטול לאוא"ם [וכפי שמוכן באותיות הקדומות], יש בזה ג"כ אתערותא דלתתא ודרך של ביטול הד' יסודות שזה עיקר בחי' הישות של האדם, וכמו"כ עי"ז הת"ח מוליך אותו בדרך ישרה לפי שורש נשמתו, [והיינו שמוליך אותו בדרך זו עצמה איך לבטל כל הישות שלו וכל הד' יסודות לאור אין סוף, ולהאיר את הדעת הזו בתוך הישות בבחי' 'שוב' שזהו העיקר, כן מובן מכללות המאמר וכן מבואר בכיאוור הליקוטים].

וכן הוא בלשון מוהרנ"ת [הלכות גבית חוב מהיתומים הלכה ד אות ו: 'כי עקר עבודת האדם בזה העולם הוא כפי שיוזכה להפלה באור האין סוף שזה עקר התכלית וזה עקר תענוג עולם הבא וכנ"ל. ואי אפשר

[ח] וזהו שאמרו חכמינו, זכרונם לברכה (סוטה כא): משל לאחד, שהיה מהלך בדרך באישון לילה ואפלה, ומתירא מן הקוצים ומן הפחתים ומחיה רעה ומלסטים, ואינו יודע באיזה דרך מהלך וכו':

כי זה ידוע, שכל המדות רעות ותולדותיהן נמשכין מארבעה יסודות, מארבע מרות, כמובא במשנת הסידים: 'עצבות ותולדותיהן נמשכין מדומם', 'תאוות רעות ותולדותיהן נמשכין מצומח', 'דברים בטלים ותולדותיהן נמשכין מחי'. 'גאווה ותולדותיהן נמשכין ממדבר'. ומי שרוצה לילה בדרך הפך, צריך לשבר כל המדות רעות, ויספר לפני התלמיד חכם, הינו ודוי דברים. והתלמיד חכם יפרש ויברר לו דרך לפי שרש נשמתו. ויש שלש בחינות בהתקרבות לצדיקים, שעל ידי שלש בחינות אלו נתתקן הכל, ואלו הם השלושה בחינות:

הבחינה הראשונה: פשרואה את הצדיק, כמו שכתוב (ישעיהו ל): 'והיו עיניך רואות את מוריד'. וזאת הבחינה מכטלת המדות רעות הנמשכין משני היסודות: 'דומם' 'צומח', הינו עצבות ותולדותיה, ותאוות רעות, כי צדיק הדור נקרא אם, על שם שהוא מיניק ל'ישראל באור תורתו, והתורה נקראת חלב, כמו שכתוב (שיר השירים ד): 'דבש וחלב תחת לשונך'. וזה אנו רואים בחוש, כשהתינוק הוא בעצבות ועצלות, פשרואה את אמו הוא נתעורר בקריות גדול לקראת אמו, הינו לשרש:

גם אנו רואים בחוש, כשהתינוק עוסק בדברי שטות שלו, אף על פי שיש לו תאוה גדולה לזה, אף על פי כן פשרואה את אמו, הוא משליך כל תאוותיו אחר בתפיו, ומושך את עצמו לאמו. נמצא שנתבטלן המדות רעות של שני היסודות: 'דומם' 'צומח', על ידי הסתכלות פני הצדיק:

וזהו זמתינרא מן הקוצים, שהוא בחינת 'צומח'. ופחתים' שהוא בחינת 'דומם'. וכשנזדמן לו אכזקה של אור, זה תלמיד חכם, שהוא אכזק באור התורה ועל ידי נצול ממדות רעות של שני יסודות: 'דומם' 'צומח', ואז נצול מן הקוצים ומן הפחתים:

הבחינה השנייה: הצדקה שנותן לתלמיד חכם, שעל ידי זה נצול ממדות רעות של שני יסודות: 'חי' 'מדבר', שהן בחינת 'חיה רעה ולסטים', שהן דברים בטלים וגאווה ותולדותיהן. כי על ידי דברים בטלים ולשון הרע, בא עניית, כמו שכתוב (שמות ד): 'כי מתו כל האנשים', זהו עניית (נדרים סד:). גם בגאווה אמרו (קדושין מט:): 'סימן לגסות הרוח עניית'. ועל ידי צדקה נתעשר, כמו שאמרו חכמינו, זכרונם לברכה (גטין ז:): 'אם שלמים וכן רבים וכן נגזזו ועבר ועניתה לא אענה, שוב אין מראין לו סימני עניית:

וזהו, 'ביון שעלה עמוד השחר נצול מחיה רעה ומלסטים'. 'עמוד השחר' רמז לצדקה, כמו שכתוב (ישעיהו נ"ח): 'כי תראה ערם וכפיתו וכו', אז יבקע בשחר אורך'. נמצא, על ידי צדקה נצול ממדות רעות של שני יסודות: 'חי' 'מדבר', שהם בחינת חיה רעה ולסטים:

לְהַפְלִיל שָׁם בִּי אִם עַל יְדֵי שְׂמֹכְרָר בְּלִי הָאֲרָבָעָה יְסוּדוֹת, דְּהֵינּוּ עַל יְדֵי שְׂמֹכְרָדֵשׁ וּמְטָהָר עֲצָמוֹ מִכָּל הַתְּאֻוֹת עַד שְׂמֹכְנִיעַ הָרַע שְׂבִהֵן וּמְכָרָר הַטוֹב שְׂבִהֵן. וְהַעֲקָר הַעוֹלָה עַל הַכֹּל הוּא שְׂיִזְכָּה לְעֲנֹה וְשִׁפְלוֹת אָמְתִי, בִּי עֲנֹה גְדוֹלָה מְהַכֵּל וְאִי אֶפְשָׁר לְהַפְלִיל בְּאֵין סוּף בִּי אִם עַל יְדֵי עֲנֹה בְּשִׁלְמוֹת בְּתַכְלִית הַטְּבוֹל בְּבַחֲנֵית עֲנֹה שֶׁל מוֹשֶׁה וְכַמוֹכֵן לְעֵיל בְּהַתְּוֹרָה הַנִּלְ. וְעַל כֵּן אִי אֶפְשָׁר לְזַכּוֹת לָזֶה בִּי אִם עַל יְדֵי צְדִיק הַדּוֹר שֶׁהוּא עֲנֵי בְּאָמְת, דְּהֵינּוּ עַל יְדֵי וְדוּי דְּבָרִים לְפָנָיו, בִּי עֲנֹה גְדוֹלָה מְהַכֵּל. וְאִי אֶפְשָׁר לְזַכּוֹת לְעֲנֹה אָמְתִית בִּי אִם עַל יְדֵי צְדִיק הַדּוֹר שֶׁהוּא בְּחֵינֵת מוֹשֶׁה שֶׁהִיָּה עֲנֵי מִכָּל הָאָדָם וְאֵז זֹכָה לְכָלל בְּאֵין סוּף, שְׂזָהוּ עֲקָר תַּכְלִית הָאָדָם שְׂנִבְרָא בְּשִׁבִיל זֶה אֲשֶׁרֵי הַזֹּכָה לָזֶה, וּמוֹכֵן בּוֹה הַעֲנִיין הַנִּלְ שׁוֹה גּוֹפֵא עֵיקָר הַהַתְּקַרְבוֹת לְצְדִיק וּמֵה שְׂמֹכְבִלִים מִמֶּנּוּ וּכְנִל.

ג' דַּרְגוֹת שֶׁל הַתְּקַרְבוֹת

וּמוֹכֵן בּוֹה לְכֹאוֹ שׁוֹה ג' דַּרְגוֹת שֶׁל הַתְּקַרְבוֹת לְצְדִיק, דַּרְגָּה רֵאשְׁנָה הִיא רֵאִית פְּנֵי הַצְדִיק, הֵינּוּ מֵה שְׂמֹאִיר לְאָדָם בְּלִב מַתִּיקוֹת אֹר הַצְדִיק וְתוֹרָתוֹ [וּכְפִי שְׂמִיכֵי בּוֹה רְבִינוּ אֵת הַמִּשְׁל מֵאֵם הַמְּנִיקָה חֵלֵב לְבַנְהָ, שׁוֹה מְכַטֵּל אֵת הַעֲצָלוֹת וְהַעֲצָבוֹת, דַּרְגָּה שְׁנִיָּה הוּא מֵה שְׂאָדָם 'נוֹתֵן מַעֲצָמוֹ' לְצְדִיק, שְׁנוֹתֵן לוֹ צְדָקָה, כִּי בַתְּחִילָה רַק קִיבֵל אֵת אֹר פְּנֵי הַצְדִיק [בְּבַחֲנֵית הַנֶּקֶת חֵלֵב שֶׁהָאֵם הִיא רַק נוֹתַנֵת לְבַנְהָ, אֲבָל הַשֵּׁלֵב הַשְּׁנִי הוּא שֶׁהָאָדָם מַתְּעוֹרֵר בְּאַתְעוֹרוֹתָא דְלַתְּתֵא שֶׁל נְתִינָה לְצְדִיק שְׁעִי"ז הוּא נְכַלֵּל בּוֹ יוֹתֵר [בְּבַחֲנֵי הַדְּבָקוֹת בְּת"ח שְׁעִי"ז דְּבָקִים בְּח' וְחֻלְק מֵהָאֻפְנִים זֶה ע"י נְתִינָה לְת"ח פְּרַנְסָה וְכַדוּמָה וְכַמְבוֹאֵר בְּכַתוּבוֹת קִיא ע"ב], דַּרְגָּה שְׁלִישִׁית הוּא שֶׁהָאָדָם 'מְכַטֵּל דַּעַת' לְצְדִיק וְכֹא לְקַבֵּל מִמֶּנּוּ דֶּרֶךְ יִשְׂרָאֵל בְּעִבּוֹדֵת ה' לְפִי שׁוֹרֵשׁ נִשְׁמַתוֹ, וְזוֹהִי תַכְלִית הַבִּיטוֹל הַנֶּצְרֶךְ [וּבִאֲמַת זֶהוּ ג"כ הַנְּתִינָה הַגְּדוּלָה בְּיוֹתֵר כְּבִיכוֹל, מֵה שֶׁהָאָדָם נוֹתֵן אֵת דַּעַתוֹ, וְע"כ עִי"ז הוּא עֵיקָר שְׁלִימוֹת הַתִּיקוֹן.

כֹּל הַתִּיקוֹנִים הֵם בְּחֵי חוֹרָה אֵל הַשׁוֹרֵשׁ

וְהַנְּה בַעֲנִיין רֵאִית פְּנֵי הַצְדִיק מִדְּגִישׁ רְבִינוּ לְהַדִּיא בְּלִשׁוֹנוֹ שֶׁהַבִּיטוֹל שֶׁל הַעֲצָבוֹת וְהַעֲצָלוֹת הוּא עֲצָמוֹ בְּחֵי חוֹרָה לְשִׁרְשׁוֹ, כְּמוֹ שֶׁחֵבֵן כְּשִׁרְוֹאָה אֵת אִמּוֹ הוּא חוֹזֵר לְשִׁרְשׁוֹ וְע"כ הוּא מַתְּעוֹרֵר בּוֹרִיזוֹת וְגַם מוֹוֹתֵר עַל כָּל הַתְּאֻוֹת הַשְּׂמֻתוֹת שְׁלוֹ, וּמוֹכֵן בּוֹה שְׂכ"ז הוּא עֲצָמוֹ סֹדֵר בְּהַחֲזֹרֵת הַמַּלְכוּת לְשִׁרְשָׁה, כִּי הַת"ח הוּא שׁוֹרֵשׁ הַמַּלְכוּת וּכְנ"ל, וְע"י הַהַתְּקַרְבוֹת אֵלָיו זֹכִים לְהִיכַלֵּל בְּאֵין סוּף, אֲבָל מְלַכְד עֲצָם הַהַתְּקַרְבוֹת שֶׁהִיא בְּחֵי חוֹרָה לְשׁוֹרֵשׁ, גַּם הַדַּרְגוֹת שֶׁל הַהַתְּקַרְבוֹת הֵם עֲצָמָם בְּחֵי חוֹרָה לְשׁוֹרֵשׁ, שֶׁהוּא בְּחֵי 'אוֹא"ם, וּמִמִּילָא מוֹכֵן שׁוֹה ג"כ שְׁנֵי הַבַּחֲנִינֹת הַשְּׁנִינֹת, אֵע"פ שֶׁשֵּׁם רְבִינוּ לֹא מִדְּגִישׁ לְהַדִּיא אֵת הַנִּקּוּדָה שֶׁל הַחֲזוֹרָה לְשׁוֹרֵשׁ, אֲבָל מוֹכֵן לְכֹאוֹ שְׂכַשְׁם שְׂכַךְ הוּא בַעֲנִיין רֵאִית פְּנֵי הַצְדִיק, כִּךְ הוּא ג"כ בְּשִׁאֵר הַדְּבָרִים כִּי שְׁנֵי הַשְּׁלֵכִים הַנּוֹסְפִים הֵם הַמִּשְׁךְ לְשֵׁלֵב הַרֵאשׁוֹן וּמְחֻזְקִים אוֹתוֹ, כִּי הֵם מְחֻזְקִים אֵת הַבִּיטוֹל לְצְדִיק שְׂמַתְּחִיל בְּרֵאִית פְּנֵי הַצְדִיק שֶׁהִיא הַרְגֵּשׁת הַמַּתִּיקוֹת וְהָאֹר שֶׁל הַצְדִיק, וְאַח"כּ הֵם שְׁנֵי שְׁלֵכִים נּוֹסְפִים שְׂמִמְשִׁיכִים אֵת הַהַתְּקַרְבוֹת וְהַבִּיטוֹל לְצְדִיק, וּמִמִּילָא מוֹכֵן שׁוֹה ג"כ בְּחֵי חוֹרָה אֵל הַשׁוֹרֵשׁ.

רֵאִית פְּנֵי הַצְדִיק

וְעַתָּה נְכוֹא לְבֹאֵר קֶצֶת בְּגוֹף הַדַּרְגוֹת וְהַבַּחֲנִינֹת, הַבַּחֲנִינָה הַרֵאשׁוֹנָה שֶׁהַזְכוּר רְבִינוּ הִיא רֵאִית פְּנֵי הַצְדִיק, וְכִפִּי שְׂנַתְּבֹאֵר הֵינּוּ הַרְגֵּשׁת הַמַּתִּיקוֹת שֶׁבֹאֵר הַצְדִיק [וּבַפְּרָשׁוֹת אֹר תּוֹרָתוֹ, כְּפִי שְׂמִיכֵי לְהַדִּיא בְּלִשׁוֹן רְבִינוּ שֶׁהַצְדִיק מְנִיק לְיִשְׂרָאֵל בְּאֹר תּוֹרָתוֹ, וְהָרִי הוּא כְּתִינּוֹק שְׁרׁוֹאָה אֵת אִמּוֹ, א"כ מְבוֹאֵר לְהַדִּיא שֶׁהַכּוֹנֵה ג"כ לְאֹר תּוֹרָתוֹ, וְזֶה

מְבוֹאֵר ב'פְּרָפְרָאוֹת' הַמְּבוֹאֵר לְקַמִּיָּה, וּמ"מ מִשְׁמַע שִׁישׁ מַעֲלָה מִיּוֹחַדֵת בְּרֵאִית פְּנֵי כְּפִשׁוֹמוֹ מִמֶּשׁ, וְכִפִּי שֶׁאֲצֵל הַתִּינּוֹק עֵיקָר הַבִּיטוֹל שֶׁל הַעֲצָלוֹת וְהַעֲצָבוֹת הוּא כְּשִׁרְוֹאָה אֵת אִמּוֹ, וְלֹא בַעַת שְׁיוֹנֵק חֵלֵב, כִּי יֵשׁ נְקוּדָה עֵיקָרִית בְּרֵאִית אֵלָּא שֶׁהַרֵאִיתִיָּה יְכוֹלָה לְהִיּוֹת גַּם בְּבַחֲנֵי רֵאִית סְפָרִי וְתוֹרָתוֹ אוֹ תַלְמִידִיו, כְּמְבוֹאֵר בְּפְרָפְרָאוֹת וּכְדִלְקַמִּיָּה, אֲבָל הֵינּוּ בְּאוֹפֵן שֶׁל 'רֵאִיתִיָּה' הֵינּוּ הַרְגֵּשׁת לֵב בְּהַתְּפַעְלוֹת מְאוֹר הַצְדִיק, וְכִמוֹ שֶׁהַתִּינּוֹק מַתְּרַגֵּשׁ כְּבִיכוֹל לְרֵאוֹת אֵת אִמּוֹ, כִּךְ כְּשֶׁאָדָם מְקַבֵּל אִיזוּה בְּחֵי שֶׁל הַתְּרַגְּשׁוֹת וְהָאָרָה מֵהַרְגֵּשׁת אֹר הַצְדִיק, מַתְּכַטֵּלִים אֲצֵלוֹ כָּל הַעֲצָלוֹת וְהַעֲצָבוֹת.

בִּיטוֹל הַעֲצָבוֹת וְהַתְּאֻוֹת

וְהַנְּה בְּלִשׁוֹן רְבִינוּ מְבוֹאֵר שְׁעִי"ז מַתְּכַטֵּלִים הַעֲצָלוֹת הַעֲצָבוֹת וְהַתְּאֻוֹת, שֶׁהֵם בַּחֲנֵית דּוּמָם וְצוּמָה, וְכַשֵּׁם שֶׁהַתִּינּוֹק מוֹדְרֵי לְקֵרָאת אִמּוֹ גַּם כְּשֶׁהוּא בַעֲצָבוֹת וְעֲצָלוֹת, וְעוֹזֵב אֵת כָּל דְּבָרֵי הַשְּׂמוֹת שְׁלוֹ אֵע"פ שִׁישׁ לוֹ תְּאֻוָּה גְּדוּלָה לָזֶה, כִּךְ מַתְּכַטֵּל גַּם אֲצֵל הָאָדָם הַעֲצָלוֹת וְהַעֲצָבוֹת וְכֹל הַתְּאֻוֹת כְּשׁוֹכָה לְהַרְגֵּשׁה בְּאֹר הַצְדִיק בְּבַחֲנֵית רֵאִית פְּנֵי הַצְדִיק, וְהַנְּה רְבִינוּ מִדְּגִישׁ שֶׁהַתִּינּוֹק 'מוֹדְרֵי' לְקֵרָאת אִמּוֹ, שׁוֹה הֵיפֶךְ הַעֲצָלוֹת, וְשֶׁהוּא מוֹוֹתֵר עַל דְּבָרֵי הַשְּׂמוֹת שְׁעוֹסֵק בְּהֵם אֵע"פ שִׁישׁ לוֹ תְּאֻוָּה גְּדוּלָה לָזֶה, שׁוֹה כְּנִגְדֵי בְּחֵי הַתְּאֻוֹת, אֲבָל עֲנִיין הַעֲצָבוֹת לֹא מוֹדְגֵשׁ בְּלִשׁוֹן רְבִינוּ שֶׁהוּא נְהִיָּה בְּשִׂמְחָה כְּשֶׁהוּא רׁוֹאָה אֵת אִמּוֹ, רַק שְׂכַשְׁהוּא 'בְּעֲצָלוֹת וְעֲצָבוֹת' הוּא מוֹדְרֵי לְקֵרָאת אִמּוֹ, וּמִשְׁמַע לְכֹאוֹ שֶׁעֲצָבוֹת הִיא אֶחָד עִם הַעֲצָלוֹת, וּמִמִּילָא כִּיּוֹן שֶׁהוּא מוֹדְרֵי לְקֵרָאת אִמּוֹ בּוֹה עֲצָמוֹ מוֹנָה הַשְּׂמַחָה שֶׁהִיא הֵיפֶךְ הַעֲצָבוֹת, וְיַעֲוִיין בְּלִיקוּ"מ [ס' קַפְטָ] שְׁעֵיקָר נְשִׁיכַת הַנַּחֵשׁ עֲצָבוֹת וְעֲצָלוֹת בְּבַחֲנֵי 'וְנַחֵשׁ עֵפֶר לְחֹמוֹ' [ו'ז'ל שֵׁם: 'צְרִיךְ לִיזְהַר מְאֹד מִעֲצָבוֹת וְעֲצָלוֹת, כִּי עֵיקָר נְשִׁיכַת הַנַּחֵשׁ הוּא עֲצָבוֹת וְעֲצָלוֹת בְּבַחֲנֵי' (יִשְׁעִיָּה סָה) וְנַחֵשׁ עֵפֶר לְחֹמוֹ, עֵפֶר הִיא בְּחֵי עֲצָבוֹת וְעֲצָלוֹת שֶׁהֵם בְּאִים מִיּוֹסֵד הַעֵפֶר, כְּמוֹבֵא בְּסְפָרִים], וּמְבוֹאֵר שֶׁשְׁנֵיהֶם הֵם בְּחֵי אֶחָת כִּי עֵיקָר הַעֲצָבוֹת הִיא מֵהַעֲצָלוֹת אֲבָל כְּשֶׁאָדָם מוֹדְרֵי זֶה עֲצָמוֹ הוּא מְצִיאֹת הַשְּׂמַחָה וְדו"ק.

וְהִיו עֲנִיין רֵאוֹת אֵת מוֹרִיךְ

וְהַנְּה רְבִינוּ מְבוֹאֵר בּוֹה אֵת הַפְּסוֹק 'וְהִיו עֲנִיין רֵאוֹת אֵת מוֹרִיךְ', וְכַתֵּב בּוֹה בְּכִיאֹר הַלִּיקוּטִים דְּבַר נְפִלָא וּמְתוֹק מְאוֹד, כִּי הַנְּה בְּפִשְׂמוֹת מוֹכֵן שְׂמִיכֵי בְּפִסּוֹק הַזֶּה שֶׁצְרִיךְ לְרֵאוֹת אֵת פְּנֵי הַרֵב וְהַצְדִיק, אֲבָל יֵשׁ לְבֹאֵר בּוֹה עוֹמֵק נּוֹסֶף, וְהוּא עַל פִּי מֵה שְׂמִיכֵי שֵׁם לְפָנָי כֵּן, שְׂכַלְלוֹת שִׁינּוּי הַתְּמוֹנוֹת וְהַצְיּוּרִים שִׁישׁ בְּעוֹלָם הַמְּבוֹאֵר בְּלִשׁוֹן רְבִינוּ ז"ל [בִּאוֹת ט]. נְכַלִּלִים בְּשְׁנֵי בַחֲנִינֹת שֶׁל דִּין וְרַחֲמִים, [וְעַל כֵּן הוּא תְּלוּי הֵא בְּהֵא מֵה שְׂכוֹלֵל כָּל הַתְּמוֹנוֹת בְּאֵין סוּף, שְׁעִי"ז עֲצָמוֹ יוֹדַע שְׂכַל מְאוֹרְעוֹתָיו הֵם לְטוֹבוֹתוֹ, וְכִפִּי שִׁתְּבֹאֵר בּוֹה עוֹד לְקַמִּיָּה, וְלִפִּי"ז מַתְּבֹאֵר שְׁעַל כֵּן בְּשׁוֹרֵשׁ הַרְצוֹן שֶׁהוּא רְצוֹן אֵין סוּף, שֶׁשֵּׁם הַכֹּל הוּא בְּחֵי רְצוֹן פְּשׁוּט, שֵׁם הַכֹּל טוֹב, וּמִשֵּׁם נִמְשֵׁךְ בַּחֲנֵית עֵינָא חַד דְּרַחֲמֵי [שֶׁהַזְכוּר רְבִינוּ בַעֲנִיין חַד גִּלְגָּלָא דְּעֵינָא], דְּהֵינּוּ שֵׁשֵׁם הַכֹּל רַחֲמִים, וְלִפִּי"ז מַתְּבֹאֵר שֶׁהַצְדִיק שֶׁאוֹחוֹ שֵׁם בְּבִיטוֹל הַגְּמוּר לְאֵין סוּף, כְּבִיכוֹל נַחֵשׁב שִׁישׁ לוֹ רַק עֵיין אֶחָת, עֵינָא חַד דְּרַחֲמֵי, אֲבָל אֲנִי עֲדִיין יֵשׁ לָנוּ שְׁנֵי עֵינִיִים, כִּי אֲנִי בְּעוֹלָם הַזֶּה שְׁעֲדִיין רֵאוּיִם בְּחֵי דִין וְבְחֵי חֶסֶד, אֵלָּא שְׁעֵלִינוּ לְהַמְשִׁיךְ לְשֵׁם אֵת הַהָאָרָה שֶׁהַכֹּל הוּא לְטוֹבָה, וְעַל פִּי זֶה נִמְתַּק מְאוֹד הַפְּסוֹק 'וְהִיו עֲנִיין רֵאוֹת אֵת מוֹרִיךְ', הֵינּוּ שֶׁאַתָּה שִׁישׁ לָךְ שְׁנֵי עֵינִיִים, כִּי אַתָּה בְּעוֹלָם הַזֶּה שֶׁשֵּׁם יֵשׁ בְּחֵי דִין וְבְחֵי חֶסֶד, עֵלִיךְ לְרֵאוֹת אֵת מוֹרִיךְ, לְהַסְתַּכֵּל וְלְהַתְּכוֹנֵן בּוֹ וְלְהַתְּכַטֵּל אֵלָיו וְעִי"ז לְקַבֵּל אֵת הָאָרְתוֹ שִׁישׁ לוֹ רַק בְּחֵי עֵין אֶחָד, עֵינָא חַד דְּרַחֲמֵי, כִּי הוּא אוֹחוֹ בְּהָאָרְת אֵין סוּף שֶׁשֵּׁם יֵשׁ רַק

עין אחת כביכול, עינא חד דרחמי נכי זה כללות עניין ההתקרבות לצדיק ככל ג' הבחינות, שזה האתערותא דלתתא שלנו להתבטל לאור האיין סוף], והוא מתוק מאוד בלשון הפסוק.

נתינת הצדקה ממושיכה את הארת הצדיק בקביעות ובחוזק

והנה השלב השני הוא נתינת הצדקה לצדיק שבוה מתבטל הגאווה והדברים בטלים, ומוכן בזה לכא' שהשלב הראשון של ראיית פני הצדיק היא בחי' של ביטול זמני, כמו התינוק שרואה את פני אמו או הוא מזדרז ועוזב את דברי השמות שלו, אבל מיד אחר כך הוא חוזר אל העצלות והתאוות, כי בכל אופן עדיין לא נשתנה מהותו רק בעת ראייתו את אמו מתבטל אצלו בזמן זה העצלות והתאוות, וכך הוא ג"כ בראיית פני הצדיק, אבל כשנותן צדקה לצדיק, בזה הוא מתאחד ומתחבר כביכול עם הצדיק, וע"כ הוא זוכה לביטול יסודי ומהותי יותר שמתבטל הדברים בטלים וגאווה שהם דברים מהותיים יותר בנפש האדם ומסתבר שגם הביטול של העצלות והעצבות והתאוות מתבטל באופן קבוע יותר ולא רק באופן זמני, ובאמת גם התאוות באים מהגאווה כמובא בדברי רביז"ל שגיאות וניאוף תלויים זה בזה וכמו"כ עיקר העצבות באה מזה כידוע], ועדיין הוא יכול ליפול ולטעות כי לא קיבל מהצדיק דרך בעבודת ה' וממילא גם אינו מחובר ומקושר לצדיק באופן תמידי, ונכפרט שבנוסף לזה מה שעדיין לא תיקן עוונותיו וממילא יש בעצמותיו צירופים לא טובים שמבלבלים אותו ג"כ בעבודת ה' וכמו שביאר בפרפראות], אבל ע"י וידוי דברים לפני הצדיק, בזה נתתקנים עצמותיו ויוצאים הצירופים הלא טובים, ובנוסף לכך הוא מקבל דרך ישרה מהצדיק לפי שורש נשמתו, ובוה הוא מקושר באופן תמידי להצדיק ונגם מקושר באופן חזק וקבוע יותר כי ביטל דעתו לגמרי וכנ"ל], ועי"ז יכול לילך בדרך הנכונה עד שזוכה לבטל כל הרע שבד' יסודות ולזכות לביטול אמיתי לאזא"ם.

תיקון בחינת חי ובחינת מדבר

ובעניין הצדקה הביא רבינו שהוא מבטל דברים בטלים וגאווה שהם בחי' חי ומדבר, ולא נתבאר מהו בחי' חי ומהו בחי' מדבר, ובמשל היה רעה ולסטים מוכן שהיה רעה היא בחי' חי ולסטים הוא בחי' מדבר, אבל אינו מבואר בבחינת הדברים בטלים וגאווה מה מתייחס לחי ומה מתייחס למדבר, ולכא' היה משמע שדברים בטלים הם חי וגאווה הוא מדבר [לפי סדר הדברים], אבל זה דוחק קצת, דלכא' הרי ההבדל בין בעל חי לאדם הוא שבעל חי אין לו בחי' דיבור משא"כ האדם וא"כ איך שייך שיתייחס אליו דברים בטלים, ואולי הא גופא שאין לו את שלימות הדיבור, לכן מתייחס אליו 'דברים בטלים', כי כל דיבוריו הם בבחי' בטלים ודו"ק [וזה מתאים עם המבואר אח"כ שדברים בטלים כולל לשה"ר כי מבואר לקמן בליקו"מ סי' נד שלשה"ר היא בחי' בהמיות ודו"ק].

סגולת הצדקה

והנה רבינו מביא בזה שצדקה מציילה מדברים בטלים ומגאווה כי ע"י גאווה ולשה"ר באה עניות, וצדקה מציילה מעניות כמבואר בגמ' שע"י צדקה מתעשר, ולכא' קשה שהקשר הוא רק בתוצאה ולא במהות העניין, ועוד הביא רבינו שצדקה היא רמוז לעמוד השחר וכמוש"כ 'כי תראה ערום וכסיתו וכו' אז יבקע כשחר אורך', וגם בזה צ"ב שלכא' זה רמוז בעניין השכר של הצדקה ולא כלפי עניין עבודת הצדקה, ולכא' היה מתאים יותר שיהיה הרמוז על עבודת הצדקה שהרי

זהו משל שכשעוסק בעבודת הצדקה הוא ניצול מדברים בטלים וגאווה, ולמה מודגש במשל השכר של הצדקה, ואולי על פי הנ"ל יתבאר כי בזה מתבאר מהו הטעם והעניין של סגולת הצדקה, כי כיון שהוא נותן לעני צרכיו ומאיר לו בעת צרתו, כך מאיר לו השי"ת גם דרכו, ומבואר שיש בזה כביכול בחי' התקשרות לעני וע"כ מדה כנגד מדה זוכה לאור תמידי, וזה עצמו פנימיות העניין מה שע"י זוכה לביטול תמידי ועמוק יותר של הכל הד' יסודות וכנ"ל, וזה ג"כ הביאור במה שהקשר ביניהם הוא מה שע"י ניצול מעניות כי בזה מראה איך שהתוצאה נמשכת גם אח"כ ובעיקר מה שנמשך עשירות שהיא בחי' עשירות הדעת, ובגוף הדבר מה שהביא רבינו שע"י גסות הרוח יש עניות כי סימן לגסות הרוח עניות, הנה בקידושין מט ע"ב פירשו דהיינו עניות תורה, וע"י בפרפראות שהביא שבסוכה מט ע"ב מבואר שגם גסות הרוח ממש מביאה עניות וצ"ל עוד לרש"י בשבת לג ע"א, אמנם במי הנחל פירש שזוהי ההדגשה 'שוב אין מראין לו סימני עניות' ולא דווקא עניות ממש יעו"ש].

תלמוד חכם ויום המיתה

ובבחינה השלישית של היודוי דברים הדגיש רבינו שמורה לו דרך לפי שורש נשמתו וכפי שכבר נתבאר לעיל, וביאר שזה הכוונה ת"ח ויום המיתה כי כל המומתים מתוודין, וכתב בביאור הליקוטים שזה מתפרש גם עם פשטות הדברים כי ת"ח הזה כל היוו הם בבחינת יום המיתה, כי הוא ממית את עצמו וכל הד' יסודות שלו הכל בתכלית הביטול לאזא"ם, ועי"ז זכה למה שזכה, ויש להוסיף ולהמתיק בזה עוד שזה מתקשר ג"כ עם פשטות העניין שמביא רבינו מה שיום המיתה מרמוז על וידוי, כי כל המומתים מתוודין, כי זה עצמו הדרך שהגיע הצדיק לתכלית ביטול הישות ותכלית הענווה, ע"י שזכר כל ימיו את יום המיתה, ואת הווידוי שמתוודה כל אחד ביום המיתה, וכל ימיו חי בכיטול הזה ובזיכרון התכלית ויום המיתה, ועי"ז לא נמשך אחר כל התאוות והישות ודו"ק.

תיקונים אלו לאחר הסתלקות רבינו ז"ל

וראו לציין מה שכתב בזה בפרפראות להכמה איך שכל בחינות אלו שייכים גם היום לאחר הסתלקות רבינו ז"ל [אות כג עד אות ל].

וז"ל: 'הנה ידוע מפי תלמידי הקדושים שכל המאמרים שגילה בענין מעלת התיקונים הנוראים והנפלאים שנעשין על ידי ההתקרבות אל הצדיק, וכל הפרטים שיש בזה, כל דבריו ז"ל בזה היים וקיימים לעד, וגם עכשיו אחר הסתלקותו ז"ל נעשה כל זה על ידי שמתקרבים אל ענינו הקדוש ז"ל, ונכללין בתוך הקיבוץ הקדוש הנקראים על שמו הקדוש ז"ל, ומתדבקין עצמן בלימוד ספריו הקדושים, ומקבלין עצותיו הקדושים, ובאים על ציונו הקדוש ומתפללים שם על התשובה והיראה והעבודה וכו', בפרט כשזוכין להכלל בתוך הקיבוץ הקדוש בעת שמתאספין אליו ז"ל על ראש השנה וכו' כידוע ומבואר כל זאת במקום אחר על כן צריכין לבאר קצת, איך פרטי התיקונים שבמאמר זה נמשכין גם עכשיו אחר הסתלקותו ז"ל.

התיקונים שנעשין על ידי הסתלקות פני הצדיק עיין בס' קצ"ב שבכל ספר וספר נמצא דמות דיוקנו ואור פניו של זה הצדיק והחכם שהידש אליו הדיבורים שבזה הספר ועיין בסימן קנ"ג מבואר שם שהתלמיד כשזוכה הוא מקבל אור הפנים של הרב ממש וכו' ועיין סימן ר"ל.

התיקונים הנעשים על ידי הצדקה שנותנין להצדיק זה פשוט שנעשה עכשיו גם כן על ידי הצדקה שנותנין לבניו ולהמקורבים אליו ז"ל, ולכל המצטרך לעניניו הקדושים ז"ל כגון להדפיס ספריו הקדושים וכיוצא בזה.

התיקונים שנעשים על ידי הוידוי לפני הצדיק, נעשה עכשיו גם כן על ידי שבאין על ציונו הקדוש ומרכיב שם בתפלות ווידוים וכו' וזה מרומז בדבריו ז"ל במאמר זה בעצמו באות ט' בענין למה נקרא שמו פעור על שם שפוער פיו, כי כשפוגמין במלכות אז יש לו כח לפעור פיו בצירופים רעים וכו', וכשכיל זה נקבר משה מול בית פעור (ומבואר בתוספת סוטה דף י"ד בשם מדרש אגדה שבכל שנה בית פעור עולה למעלה כדי לקטרג ולהזכיר עון וכשהוא רואה קברו של משה הוזר ושוקע וכו', נמצא מבואר שקברו של משה עושה עד היום פעולתו הקדושה להכניע בחינת בית פעור ולהוציא ממנו הצירופין הרעים ולתקן ולבנות מדת המלכות בשלימות), ועיין שם עוד מה שכתב וכל זה היה במותו אבל בוודאי גם בחייו היה לו התפשטות הגשמיות והיה מדבק את עצמו באור אין סוף, אבל ההתפשטות היתה בבחינת והחיות רצוא ושוב וכו' וממילא מובן שזה הצדיק שהוא בבחינת משה בחינת אין כי דבוק בתמידות באור אין סוף בבחינת רצוא ושוב, שעל ידי זה יש לו כח לתקן מדת המלכות על ידי הוידוי שמתודין לפניו, בודאי זה הצדיק יש לו כח זה לאחר הסתלקותו ביתר שאת ויתר עון, כי אז דבוק בשלימות יותר באור האין סוף, וגם אז יש אצלו בחינת רצוא ושוב כידוע, רק שהיא בדקות ורוחניות יותר וגם כי הצדיקים פוקדים את קבריהם כידוע, בפרט זה הצדיק אשר פקד על זה לבוא על קברו והבטיח שישתדל בתקנתו וכו' כידוע ועיין שם עוד באות ה' מרמז גם כן לענין זה שיהודה התוודה כמה דורות לפני לידת משה, ואחר כך כשזכר משה הוידוי נעשה כאילו התוודה עכשיו לפני משה, ועל ידי זה נתקן בחינת מלכות מכל שכן שעכשיו שכבר היה הצדיק שהוא בחינת משה בעולם, וכשבאין על קברו כפקודתו ז"ל בכדי שהוא יעלה הוידוי לפני השם יתברך ויתקן בחינת המלכות, בוודאי נתקן הכל נמצא שכל התיקונים הנ"ל נעשים גם עכשיו רק שנעשים בדקות ורוחניות יותר, על כן צריכין עכשיו להתחזק ולהתאמץ להמשיך התיקונים הנ"ל, על ידי שיהיה ההתקשרות בלב שלם ונכון ביותר וכמובן.

וגם מה שמבואר שם שהצדיק מפריש ומברר לו דרך הישר לפי שורש נשמתו, צריכין להאמין שגם עכשיו נעשה ענין זה ממילא כי כשבא אל כלל הקיבוץ הקדוש שלו ורואה מדותיהם הקדושים ועבודתם אשר עובדים את ה' ומשתוקקים בכלות הנפש לילך בדרכיו הקדושים וכו', ויודע ומכין היטב שכל זה נמשך רק מקדושת אור נשמתו הקדושה ואור קדושת תורתו אשר שם מאיר אור פניו הקדושים וכו' כנ"ל, זה בחינת הסתכלות פני הצדיק ועיין ליקו"ת סימן מ' ותבין שזה בחינת (ישעיה ל"ג) ביפיו תחזינה עיניך שהעיקר הוא בזמן אסיפת הקיבוץ הקדוש שלו, ועל ידי כל זה מי שזוכה לקשר עצמו היטב לזה ומרגיש איזה הארה והתנוצצות הקדושה מזה בתוך לבו, זוכה על ידי זה לתקן המדות הנמשכין משני יסודות דומם צומח וע"ש במאמר רבב"ח שאינו מזכיר שם כלל ענין ההסתכלות, רק ההתקשרות שזה בחינת ושדויהו לגודא שהקריב את עצמו (היינו שהתקרב) להצדיק וכו', והצדיק הוא בחינת ברית מלח עולם, וידוע כי מלח הוא פולט הדמים על כן על ידי ההתקשרות להצדיק נתקן המדות הבאים מדומם צומח שהם עצבות והתאוות הבאים מדמים עכורים וכו' נמצא מבואר ככאן שעיקר התיקון

נעשה על ידי ההתקשרות וההתקשרות אחר כך כשנותן צדקה לאנשיו המקורבים אליו והולכים בדרכיו ונקראים על שמו ז"ל, וכן כשנותן צדקה על כל עניניו ז"ל, נתתקנו המדות הבאים מחי ומדבר אחר כך כשבא על קברו הקדוש ומפרש כל לבו לפני השם יתברך ומרכה בתפלות ותחנונים ווידוים וכו' ומתפלל לפני השם יתברך שיורוהו הדרך הנכון והישר לפי שורש נשמתו שיוכה על ידי זה לתשובה שלימה, ולעבוד אותו יתברך באמת, ושיכפר לו על כל מה שפגם וכו', בפרט בזכותו של הצדיק הקדוש, ואומר הוידוים מתוך פנימיות לבבו עד שהדיבורים יוצאים מתוך עצמותיו בבחינת כל עצמותי תאמרנה וכו', היינו שהדיבורים יוצאים מתוך פנימיותו ועצמותיו של המתוודה, שעל ידי זה ממילא נמשך גם כח כל האברים וכל העצמות ממש לתוך הדיבורים, ועושה את כל הנ"ל על סמך דעתו של הצדיק הקדוש ז"ל, ובהתקשרות גמור אליו בכל לבבו, ושהוא יעשה ויגמור כל התיקונים הצריך לנפשו ורוחו ונשמתו, אזי יאמין בכירור שבוודאי נהרבו על ידי זה כל בניני המלכות דסמרא אחרא והוציא מהם כל הצירופין ונבנו בניני המלכות דקדושה, ואז ממילא ידע הדרך הישר לפניו לפי שורש נשמתו, שזה בחינת אחריב הרים וגבעות רמוז על חורבן ממשלתם, והולכתי עורים בדרך לא ידעו כמבואר שם במאמר רבב"ח.

נמצא מבואר, שכשנהרביני בניני המלכות דסמרא אחרא אזי השם יתברך בעצמו מוליך אותו בדרך הישר ובוודאי כשהצדיק בחיים חיותו אז הצדיק מודיע לו את הדרך, ועכשיו צריך להאמין שכשרוצה באמת לילך בדרך הישר ועושה כל התיקונים הנ"ל בשלימות, אז מה שהשם יתברך שולח לו במחשבתו איזה דרך והנהגה לעבודת ה', צריך להאמין שזה דרכו הישר לעת עתה לפי שורש נשמתו וממילא מובן שכל אחד צריך להפש את דרכו בקודש בתוך הספרים הקדושים של הצדיק ותלמידיו ז"ל ובענינים כאלה שאפשר לו לדבר ולהתיישב עם חבירו בוודאי צריך לדבר עם חבירו, כי אולי יקבל מחבירו איזה הארת הדעת בבחינת (תרגום ישעיה ג) ומקבלין דין מן דין וגם צריך בכל פעם גם בכיתו להתבודד ולשפוך שיהו לפני השם יתברך ולהתפלל לפניו שיתקן את עצתו, וכמבואר כל זאת במקום אחר.

וגם זה מובן ממילא כי הכל לפי רוב המעשה ואחר כוונת הלב הן הן הדברים, וכל מה שהאדם עושה ומשתדל בהתיקונים הנ"ל בהשתדלות ביותר ובהתעוררות הלב וכוונתו ובהתקשרות גדול ביותר, בוודאי נמשכין עליו כל התיקונים הנ"ל בשלימות יותר אך אף על פי כן צריכין להאמין גם כן שאיך שמשתדל האדם להמשיך עליו הארת תיקונים הנ"ל, אפילו אם האדם הוא כמו שהוא וההשתדלות הוא כמו שהוא, אף על פי כן בוודאי נמשך עליו גם כן איזה הארה מהתיקונים הנ"ל כי השם יתברך מצמצם את עצמו מאין סוף עד אין תכלית והושב מחשבות לבל ידה ממנו נידת, אפילו ממדריגה שפילה שבשפילות ואם רואה האדם שהכירו זוכה להשתדל ביותר ונמשכין עליו התיקונים הנ"ל ביותר אל יפול בדעתו על ידי זה חס ושלום (כמצוי אצל הקטני הדעת), אדרבא יתחזק ביותר על ידי זה ויאמין כי על ידי ההתקשרות של חבירו הגדול ממנו, יגיע גם אליו תועלת גדול על ידי זה כי הלא מבואר בסוף המאמר, שעל ידי תשובתו של איש הישראלי הזה וכו', על ידי זה אפילו הרשעים שיצאו לגמרי מהקדושה והם בבחינת אחורי הקדושה נעשו גם הם כסא להקדושה ויהבי לבניני הנך מחווי מכל שכן שהוא איך שהוא, מאחר שמשתדל אחר הקדושה ורוצה להתקרב אל הצדיק ומשתדל גם כן בכל תיקונים הנ"ל, ומה שלא זכה לתקן על ידי השתדלותו, אולי יזכה שיתקן על ידי ההשתדלות של

חבירו שזכה להתקרב ביותר ואם יהיה האדם חזק בדעתו בזה באמת, בוודאי סוף כל סוף יזכה לתשובה שלימה ולתיקון גמור.

וגם זה מובן ממילא כי אי אפשר לגמור גמור כל התיקונים הנ"ל בשלימות בפעם אחת, שבשביל זה גם כהיים חיותו של הצדיק צריכים

לבוא אליו בכל פעם, ולספר לפניו כל לבו וכמבואר במאמר זה אות ט' ויש בזה דברים עמוקים, ובפרט כי האדם צריך להשתדל לעלות בכל פעם ממדרגתו למדרגה עליונה ביותר וכמובן וכל זה נוהג גם עכשיו עכ"ל.

מתחדשים

חדשות המקורבים!

שיר על מילים בחיי מוהר"ן:

אלי סלומון בסינגל בכורה: 'השוב יישראל'

מאת: ברסלב גלובל

הזמר אלי סלומון יוצא בסינגל בכורה 'השוב יישראל', שיר חדש וראשון מאלבום הבכורה. על הלחן המיוחד התום שמחה אברמז'יק, כשעל העיבוד וההפקה המוסיקלית אמון המעבד והמפיק המוסיקלי אלי אוסדון. כשאת הכל עומף קולו של סלומון שמפליא בהגשת שירה נוגעת ומרגשת.

מילות השיר הלקוחות מתוך מימרה שאמר רביה"ק רבי נחמן מברסלב זיע"א, ומדברות על ההתמדה בעבודת השם בלמצוא נקודה טובה וזכות, ועל ידי-כך הטוב יישאר והרע ממילא יתבטל וכך נוכל לראות כל סיטואציה שעוברים באור חיובי, וכך מובא בחיי מוהר"ן (סעיף תמ"ז): 'פעם אחת דבר רבי גרשון מטירדהאויצע עם רבנו זכרוננו לברכה וקבל לפניו מאד על אשר צר לו בעבודת השם, ענה רבנו זכרוננו לברכה ואמר אתה עשה טוב ועסק בעבודתו באמת וכשתעסוק ותתמיד בעבודתו יתברך אזי הטוב ישאר והרע ממילא יתבטל ויפול - דוא טוא אין יודישקייט, גיטס וועט בלייבן און שלעכטין וועט ממילא אראפ פאלן.'

מילות השיר מליקוטי מוהר"ן: 'כשתעסוק ותתמיד בעבודתך יתברך, אזי הטוב יישאר, הרע ממילא יתבטל.'

ניתן לשמוע את השיר בקו 'הניכוי הישיבות - ברסלב':

077-31-40-331 בשלוחה: 82.

הרב צוקר שליט"א רב ביחמ"ד המרכזי בשכונת רמת אשכול שבירושלים הגיע להתפלל בציון רביה"ק זיע"א באומאן יחד עם בני קהילתו. מאת: ברסלב גלובל (צילום: ברסלב live)

עלון 'המקורבים' ©

ליצירת קשר, לתרומות, להנצחת שם, לקבלת הגליון האימייל, למוקדי ההפצה ולפרסום בגליון פנו לקו 'המקורבים': 077-31-40-331 והשאירו הודעה בשלוחה: 72 או לאימייל: E0773140331@GMAIL.COM

ניתן לתרום (וכן לקבל את הגליון עד לביתכם) דרך מכשירי 'קהילות' בכל רחבי הארץ! וכן דרך קו 'קהילות': 0732757000 בשלוחה: 11318 (בכל האופנים יש לציין: עבור עלון המקורבים, וכשהתרומה היא דרך הטל' יש להשאיר הודעה לאחר מכן בקו המקורבים הנ"ל בשלוחה 72 על סך התרומה, ושהיא מיועדת לעלון זה) תזכו למצוות!

נשמח לקבל כל חומר לגליון ע"י שליחה לכתובת האימייל הנ"ל עד יום שני בערב בצירוף שם מלא ומיקום עיר! (אפשר שם וכתובת בדוויים, ולציין זאת), עם זאת, אין התחייבות שהדברים יפורסמו, ואין לראות באי-פרסומם שום צד פגיעה (יתכנו הרבה סיבות, גם טכניות), בהצלחה!!

קו 'זניכי הישיבות - ברסלב'

בני התורה המקורבים

לאורו של רביה"ק

מוהר"ן מברסלב זיע"א

077-31-40-331

שלוחה: 1	הודעות ועדכונים.
שלוחה: 2	לשמיעת הגליון הנפלא 'הקבצו'.
שלוחה: 3	1 - לשיעורים וכנסים שנמסרו למקורבים. 0 - שיעורי הרב ישראל מאיר גלינסקי שליט"א.
שלוחה: 4	1 - שיחת חברים \ הודעות מאזינים. 2 - להשאת הודעה למאזינים. 3 - לשלוחת 'הליכה עם תורה' - 'חבורת תמימי דרך'. 4 - למענה ויעוץ.
שלוחה: 5	סיפורי התקרבות וראיונות.
שלוחה: 6	1 - פניני ליקוטי מוהר"ן על התורה. הרב שרגא זילברמן: 2 - שיעורים בליקו"מ. 3 - שו"ת ברסלב.
שלוחה: 7	1\5 - שיעורים מכלל משפיעי אנ"ש. 6 - שיחות ומכתבי מוהרא"ש. 7 - הזוה"ק בלשה"ק. 8 - דברי גדולי ישראל במעלת לימוד עמוד היומי בזה"ק.
שלוחה: 8	1 - שיעורים ברחבי הארץ. 3 - חברותות ברחבי הארץ. 2 - להשאת הודעה לביקוש שיעור או חברותא.
שלוחה: 9	1 - קוי תוכן נוספים (מרכזיית: ברסלב \ פנימיות התורה \ האמונה). 2 - שירי ברסלב. 3\4 - שירים כלליים. 5 - שירי 'דרשו'. 6 - תיקון הכללי בניגון.
שלוחה: 9	1 - שידור חי.
שלוחה: 0	0 - הודעות קבועות ונחוצות.

און בן פלת – אשתו הצילתו.

חשבון פשוט

כמה אתה מרוויח ביום?

ועוד יותר חשוב: כמה אתה הושב על השאלה הזאת?

* * *

מהרגע שאנחנו קמים בבוקר, ועד הרגע שאנחנו מתקפלים בחזרה למיטה [ועד בכלל] – אדם עושה אין-ספור דברים; הושב מחשבות, מדבר דיבורים, הולך ממקום למקום, עושה פעולות ומוזיז אצבעות. הוא יכול להגיע ביום אחד לאלפי פעולות ויותר.

השאלה היא: מה המניע המרכזי שעומד מאחורי כל זה? מה גורם לכל מחשבה, דיבור, פעולה, מעשה ותזוזה – שאנחנו עושים. והאם בכלל ישנו מניע מרכזי שכזה, ו/או האם בכלל יש איזה 'מניע'?

זו שאלה גורלית. כי אם אין מניע מאחורי הדברים – אז החיים הם פתם, אוסף של פעולות בלתי מכוונות. ואף אחד אינו מעוניין לחיות חיים כאלו. ואם יש כן מניע כלשהו מאחורי הדברים – אז מאד מאד חשוב להבין מהו, כי אם הוא זה שמניע את כל המערכת, אז הוא בעצם הסיפור המרכזי.

* * *

לכאורה, המניע המרכזי הוא הרצון להרוויח.

בשקמים ליום חדש – הוא בשביל להשיג משהו שעוד לא היה לך אתמול. כי אם כבר יש לך אותו, למה לך לקום מהמיטה, ובשביל מה אתה הולך לעבוד טוב. מישהו שאין לו כבר מה להשיג, או לחילופין – שהוא מיואש מלהשיג אותו, אין לו בשביל מה לחיות.

זה נכון. הקימה ליום חדש, והמנוע המרכזי שמניע אותנו – הוא הרצון להרוויח, להשיג ולהתקדם. אבל, למרבה האבסורד – לאחר שכבר קמנו מהמיטה, ויצאנו לדרך, אנחנו 'שוכחים' שבשביל זה קמנו, ועלולים לעשות הרבה מאד פעולות, שאינם עונים בכלל למטרה הזאת, ואינם מביאים שום ריווח בעקבותם.

המחשבה הפשוטה והבסיסית הזאת, נאבדת לה אי שם בתחילת היום, ומכאן והלאה – אנחנו פועלים על פי דפוסים 'ישנים' של עצמנו, או 'מקובלים' בעולם ובחברה. בדיעבד, אם תחשוב על רוב הדברים שעשית היום, הסיבה לכך היא משום שכך מקובל לעשות, או משום שכך התרגלת לעשות, או משום ש'למה לא'. מעט מאד מהדברים יקבלו תשובה 'למה כן' ו'איזה ריווח זה מביא'.

* * *

לא היה בזה שום גאונות ושום עומק. רק שאלה פשוטה ובסיסית ביותר: 'מה אתה מרוויח?' והשאלה הזאת העמידה אותו על המקום, והצילה אותו ואת זרעו לנצח. היא לא 'חידשה' לו שום דבר, אלא רק 'הזכירה' לו את מה שאמור להיות פשוט לו, ושכשכיל זה הוא קם בבוקר.

המחשבה הפשוטה פכיב כל פעולה, מחשבה דיבור ומעשה – 'מה אני מרוויח', יכולה להקנות לנו חיים אחרים לגמרי. לאו דווקא שינויים מהפכניים, אלא גישה מפוכחת ועניינית, שתגרום לנו במהירות ובקלות, לבחור מה באמת כדאי ומה לא, ולצאת בסופו של יום עם עגלה מלאה, והמון המון סיפוק וחיות – ממה ש'כך' עשינו, וממה שזכינו 'לא' לעשות.

משמח או מרגש

את מה אתה חוגג?

בדרך כלל ימים 'מוצלחים', או לפחות איזה 'סיום'; סיום מסכת, סיום שנה, או סיום תקופה.

– מאמר לכבוד ראש חודש תמוז –

* * *

כל הימים טובים שיש לנו, הם בזמנים בהם היו דברים טובים – יציאת מצרים, קבלת התורה, ענני כבוד, נס הנוכה, ונס פורים; או בזמנים של 'סיום' – שבת קודש, שמיטה וכדומה. אבל יש 'הג' אחד, יוצא מן הכלל – ושמו 'ראש חודש'.

ה'הג' הזה אינו 'סיום' אלא התחלה, ואינו מבטא לכאן שום דבר מיוחד ומשמח. אדרבה, הוא חל דווקא ביום הכי השוך של החודש, הזמן בו הירח מופיעה בתחילת הלילה למשך זמן קצר בלבד ומיד נעלמת, וגם כשהיא מופיעה, היא מופיעה בנוכחות מאד קטנה חיוורת וחלשה. ואז, דווקא אז אנו חוגגים 'ראש חודש'.

* * *

חוגגים? לא בדיוק. יום רגיל לכל דבר; לימודים כרגיל ועסקים כרגיל [למעט נשים שאסורות במלאכות מסוימות], אבל באמת זהו 'הג' לכל דבר, חג מדאורייתא. אסור להתענות בו, ויש מצוה לעשות בו סעודה, כשהשולחן ערוך מקדיש לזה לא פחות מסימן שלם 'מצוה להרבות

בסעודת ראש חודש' (אורח חיים סימן תיט, וסימנך: 'תאכל יותר טוב'). אז מה פתאום לעשות חג כזה, ואיזה מין חג הוא זה, בו ממשיכים הכל כרגיל, ורק צריכים להיזכר קודם השקיעה אם כבר עשינו סעודה או לא... (וגם זו אינה חובה, אלא מצוה).

קודם שנבין זאת, נשים לב שאכן החג הזה אינו אלא אצלנו, וכמו שאנו אומרים בתפילה 'ראשי חדשים לעמך נתת' וכן בהמשך 'כי בעמך ישראל בחרת מכל האומות, וחוקי ראשי חדשים להם נתת'. הגויים אין להם ככלל 'חודשים', כי הם מונים לחמה. ואפילו היחידים מתוכם שמונים ללבנה ויש להם חודשים, אבל אין להם 'ראש חודש' [ואם היו עושים ראש חודש, היו לבטח עושים את זה באמצע החודש, כשהלבנה בשלמותה ומראה לכאורה את שליטתה].

* * *

התשובה היא שיש 'שמחה' ויש 'התרגשות'.

אנחנו באמת כן חוגגים התחלות; ברית מילה, חלאקה, מסיבת סידור, מסיבת חומש, בר מצוה, וחתונה. כל אלו מבטאים 'התחלה' של משהו חדש.

כשקורה מאורע טוב, אנו 'שמחים'. אבל כשמתחיל משהו חדש – אין שום סיבה 'לשמוח', אבל יש בהחלט סיבה להתרגש, כי מתחיל כאן תהליך חדש, וזה מעורר התרגשות.

בראש חודש אנחנו 'מתרגשים' מהתחילך החדש אליו אנו נכנסים. המרגש ביותר עבורנו הוא לראות את הירח 'מתחיל' תהליך חדש. הוא לא גדול ולא עוצמתי, הוא קטן מאוד אבל הוא 'מתחיל', וזה מאוד מרגש.

ומתחג הזה, אנו שואבים כוחות, לעשות מכל יום – 'חג'. חג של התחדשות והתחלה חדשה.

זכויות שיעורים ובתי-כנסת למקורבים!

עיר	נושא השיעור	מגיד השיעור	יום ושעה	לפרטים
בני ברק	'תמימי דרך' הליכה עם תורה	לומדים בחבורה חבורת חניכי הישיבות ב"ב	פעם בשבוע	0548487317
בני ברק קרית הרצוג	ליקוטי הלכות	לומדים בחבורה	מוצאי שבת בבית פרטי בשעה: 10:00	0548496139
בני ברק קרית הרצוג	שיעור התחזקות	נושא בפרשה	בכל ליל שבת מברכים	0548496139
בני ברק	התחזקות	רבנים שונים	יום שני בערב לבחורים	0548517128
בית שמש	חבורה ללימוד ליקוטי מוהר"ן	לומדים בחבורה	יום שישי בשעה: 11:00 בבוקר	0548528387
קרית ספר	בית מדרש 'נצח ישראל'	תפילות שיעורים מלווה מלכה ועוד	רח' מסילת יוסף 34 (מאחורי 'בר כל')	
לדיווח על שיעורים ועוד נא להשאיר הודעה בקו חניכי הישיבות – ברסלב, בשלוחה: 72				

עזרו לנו להגדיל את ההפצה!

ע"י תרומה במכשיר 'קהילות' הפשוט: 'עלמא דאורייתא' תרמו וכתבו: עבור 'המקורבים' תזכו למצוות!

השיעורים הקבועים לשבת פרשת חוקת ולשבוע פרשת בלק

יום	חודש תמוז	הדף היומי מסכת ערכין	משנה ברורה עמוד היומי 'דרשו'	ליקוטי מוהר"ן ח"א	ליקוטי הלכות חלק ז	העמוד היומי תיקוני הזוהר
ז	ג	כ	חזרה	נד:	עו	לד.
א	ד	כא	שצד	נה.	עז	לד:
ב	ח	כב	שצה, שצו,	נה:	עח	לה.
ג	ו	כג	שצז, א-ד	נו.	עט	לה:
ד	ז	כד	שצז, ה-ט	נו:	פ	לו.
ה	ח	כה	שצז, י-טו	נו:	פא	לו:
ו	ט	כו	חזרה	נו:	פב	לו.

התורה הנלמדת בחבורת 'תמימי דרך' העולמית: ליקוטי מוהר"ן, חלק ראשון, תורה ז.

ניתן לקבל את 'החיזוק היומני' למייל ע"י בקשה בכתובת: yefabian@gmail.com

ניתן לקבל את גליון 'המקורבים' השבועי למייל ע"י בקשה בכתובת: E0773140331@GM AIL.COM

ניתן לקבל את גליון 'הקבצו' ההודשי במייל ע"י בקשה בכתובת: vhecmu@gmail.com

ליקוטי מוהר"ן – זה מדבר אלי! זה לא סלוגן – זה דרך זויים!!

דע מה שתשיב' – תשובות ל'מקורב' הטרי!

❖ דרך ברסלב בעבודה ה' ❖

המענה לתלואי הדור

נדמה שאם תשאל חסיד ברסלב: מהי ברסלב בשבילך, התשובות יהיו רבות ומגוונות כמספר הנשאלים, כל אחד יספר על נקודה אחרת שבה דרך ברסלב מאירה את חייו, כי כמו שאמרנו דרכו של מוהר"ן היא כללית מאד, ומאפשרת לכל אחד ואחד למצוא בתוכה את מקומו. אולם נקודה אחת כללית תחזור אצל כולם במלים שונות, והיא שבברסלב יש אור, שמחה, חיות, טעם, קירבת ה', תענוג.

מהו סוד העניין?

מוהר"ן מלמד כיצד לראות את הטוב שבכל דבר, בהנהגת הקדוש ברוך הוא, בתורה, בעצמנו, באלו שמביבנו, ובכל העולם כולו. הוא מלמד שהקדוש ברוך הוא אבא טוב ורחום שכל רצונו להיטיב, והוא מבקש את טובתנו הנצחית ורוצה תמיד לעזור לנו, והתורה היא סם חיים, משמחת, מדיה, מאירה, ומקרבת אל ה' יתברך באופן של 'להתענג על ה'', וגם אנחנו מלאים בטוב ורק נוטים להתעלם ממנו ולהסתכל רק על הרע, וגם החיים שלנו מלאים באמת באור ושמחה, אם רק נרצה להפש אותם ולחיות אתם ומתוכם. ומי שהולך בדרך הזו מתמלא ברוח חיים ונפשו מתרפאת אט אט מכל תחלואיה ומכאוביה, וגם כל החיים עוברים למהלך רוחני יותר, כי כשיש חיים שמחים ברוחניות לא מחפשים תחליפים בגשמיות, ומוהר"ן נותן דרך שמביאה למקסימום שמחה והנאה נפשית ורוחנית, ומינימום השתמשות בהכלי העולם הזה ושקריו המדומים.

ולכן כל מי שמסתכל על דורנו כמבט מעמיק וגם מכיר לעומק את תורת מוהר"ן, רואה כיצד תורת מוהר"ן מהווה כיום תשובה לניסיונות הדור, כי בדורנו העולם הפך לצבעוני ומפתה יותר מאי פעם, ויחד עם זה חוליי הנפש הולכים ומתגברים, השקר הדמיון והטשטוש משתלטים על כל פינה בנפש, יחד עם חולשה יאוש ורפיון, יסורי-נפש מודחקים ופחדים. ומחמת צמצום הדעת והנפש, גם תורתנו הקדושה שאמורה להציל אותנו מכל זה נתפסת אצל רבים כמערכת חוקים יבשה ונוקשה שאין בה טעם וחיות, או כמסגרת קהילתית ושמירה על מהויכויות חברתיות, ואמנם ב"ה יש מסגרות חזקות, אבל לפעמים הם תופסות את המקום של התוכן והחיות, ונפשם של רבים הולכת ומצטמקת בתוך המסגרות, עד שהרבה מתוכנו כבר לא מאמינים שהתורה הקדושה אמורה לתת לנו פתרון אמיתי לבעיות שלנו. ממש מתבקש שהקדוש ברוך הוא יתן לנו מענה שיכול לעמוד כנגד זה, והדבר הזה שיותר ויותר בדורנו הולכים ונחשפים אליו הוא תורת מוהר"ן.

הניגון

כל זה ברובד של הפשט, אולם יש בתורת מוהר"ן כח להאיר את הנפש גם ברובד עמוק יותר שאינו ניתן להבנה בשכל מגושם. סיפר לי ידיד שהראה פעם לחברו מימי הישיבה, אברך תלמיד חכם בעל מוסר ועובד ה', איזה ספר מלוקט ממאמרים שונים של מוהר"ן ותלמידו רבי נתן בנושאים שונים, לאחר מספר שבועות פנה אליו ידו ואמר לו:

עיינתי בספר ולא מצאתי בו הידושים מיוחדים שלא ידעתי, אולם שאלה לי אליך, ואבקש שתענה לי עליה תשובה מובנת ולא מתחמקת, מדוע כאשר קראתי את הדברים הללו הרגשתי שהם מדברים לי ללב יותר מדברי מוסר אחרים?

נדמה שהרבה מאלו שנחשפים לתורת מוהר"ן יכולים להזדהות עם תחושה זו, שיש בדברים משהו שחודר ללב יותר מדברים אחרים. גם כותב השורות יודע על עצמו שדברים רבים שידע קודם לכן ואפילו בירר אותם היטב, התיישבו פתאום על לבו והאירו את חייו רק לאחר שקיבל את הדברים אצל מוהר"ן, וקשה מאד להצביע על הסיבה, האם זה קשור לתוכן, או אולי לסגנון שבו כתובים הדברים, או למשהו אחר?

יתכן שהתשובה הכי מדויקת על כך היא מה שמוהר"ן עצמו כבר אמר בענין זה¹: 'אנחנו דומין כמו מי שמנגן, והעולם מרקדין, ומי שאינו מבין ושומע את הניגון היא פליאה בעיניו מה הם רצים אחריו ומה הם מרקדין, כך היא פליאה אצל העולם על מה אתם רצים אחריו'.

בעל התניא אמר שהניגון הוא קולמוס הלב, ניגון הוא דבר שאי אפשר להסביר אותו בשכל ובמלים, אבל ניגון טוב יש לו כח להדור ללב ולהחדיר אליו מסרים יותר מאלף שיחות ודרשות. וגם המילים עצמם, כח ההשפעה שלהם תלוי בניגון שבו הן נאמרות, כידוע. ולתורת מוהר"ן יש ניגון מיוחד שאי אפשר להחליף אותו בשום ניגון אחר, ניגון שיש לו כח להדור גם ללבבות אטומים שאינם מתעוררים מניגונים אחרים, ומי ששומע אותו דרך הספרים והתלמידים ומתחבר ל'תדר' שלו, הוא גורם לו פשוט לרוץ אחריו². ענין זה קשור כמובן לכח הצדיקים, שהוא כח שמעבר למלים ולתכנים, אלא הוא כח של השפעה שבאה מרוחו של הצדיק שמתפשטת בספריו, וכמו שעוד נדבר על כך בשיחה אחרת³.

אמר רבינו הקדוש: 'רציתי שהענין שלי יתפשט בלבבות האנשים המתמידים בעבודתם כאנשי ליט"א!!'

(שיח שרפי קודש ח"ב, סימן ט"ד)

¹ חיי מוהר"ן קנז.

² ראה ליקוטי מוהר"ן (קמא ע) בענין כח המושך של הצדיק.

³ בספרי קבלה מבואר שהניגון שייך לרובד הגבוה ביותר בעולם הרוחני, והסדר הוא מלמטה למעלה: אותיות, תנים, נקודות, טעמים [ניגון], ומבואר בתיקוני זוהר ששורש הניגון הוא בעולם הכתר, שמשם בא החלק העליון ביותר של הנשמה שנקרא 'יהודה', ומוהר"ן שוכח להשיג השגות מבחינת היהודה כמבואר בחיי מוהר"ן (אות רסו), זכה להשיג גם את סודות התורה במדרגה של 'טעמים' שהוא סוד הניגון, והלביש בתורה שגילה משהו מהניגון הזה (אמנם לא את כולו אלא רק מקצתו, מה שיכל והורשה להוריד ולגלות, וכמו שאמר בחיי מוהר"ן (אות שמ): 'העולם לא טעמו אותי כלום עדיין, אלו היו שומעין רק תורה אחת שאני אומר עם הניגון והריקוד שלה, היו כולם במלים כביטול גמור. היינו כל העולם כולו אפילו חיות ועשבים וכל מה שיש בעולם, הכל היו מתבטלין בכלות הנפש מוגדל עוצם התענוג המופלא והמופלג מאד מאד, ומה נובע הניגון המיוחד שאנו חשים בתורתו של מוהר"ן.'

המקורבנים

גליון שבועי לְהניכי הישיבות בני התורה המקורבים לְאודו של רביה"ק מוהר"ן מברסלב זיע"א

המקור בנים

בס"ד גליון מ' פרישת בלק התשע"ט

גליון שבועי להניחי הישיבות בני התורה המקור בנים לאורו של רביה"ק מוהר"ן מברסלב זיע"א

מאמר בפנימיות הפרשה, משרשי הדברים עד לעובדא ולמעשה

הדשרני קרבנך

~ משה לעומת בלעם ~

ה. מה היה המשא ומתן בין בלעם לבין השם יתברך. מדוע בתחילה אמר לו השם יתברך 'לא תלך עמם', ואחר כך אמר לו 'לך עם האנשים'. ואחר שנתן לו רשות, מדוע 'זיחר אף ה' כי הולך הוא'. ואחר כך שוב אמר לו המלאך 'קום לך אתם'.

ו. מדוע היה בלעם בטוח בעצמו שיצליח לפתותו כביכול, ולקבל רשות לקללם ח"ו. ומדוע היה צריך את גם האתון כדי לבנותו כל כך. ומה היה עניין הקרבנות שהקריב.

ביאור הפשט

א. **פחד מואב:** רש"י מפרש שהפחד שלהם היה מחמת שראו שאפילו סיחון שהיו בטוחים עליו, לא עמד בפני בני ישראל. ומבאר 'כלהוך השור את ירק השדה' שכל מה שמלהך השור אין בו סימן ברכה. והרמב"ן מפרש שמואב היו אומה קטנה ולכן חששו יותר מאחרים, ואמנם לא חששו על עצמם כי ידעו שישראל אסורים להילחם בהם, אבל חששו שילחכו את כל סביבותם, וממילא יהיו צריכים לתת להם מסים. וראה באור החיים הקדוש שמבאר הקשר בין מואב למדין, ומה היו הסיבות שהביאו אותם לקרוא לבלעם.

ב. **קללה:** באור החיים הקדוש מבאר, שבוודאי מי שאין מניע לו רע, לא יארע לו כלום על ידי קללה, כי קללת חיים לא תבוא. אבל יכול להיות בני אדם שמצד מעשיהם מניע להם פורענות, אלא שהשם יתברך מאריך להם אף, או שיש להם זכויות שכשכילם מתעכבת הפורענות. וכאופנים הללו – אם מתעוררת מדת הדיון, או שמניע אדם ומקלל אותם – עלולה להגיע אליהם הפורענות שמניע להם.

ג. **בלק ובלעם:** בלק היה קוסם יותר מבלעם (רש"י והרמב"ן). אך בלעם היה 'כוחו בפיו' וכמו שאמר לו בלק 'כי ידעתי את אשר תברך מבורך ואשר תאור יואר'. ומחמת שידעו שכוחם של ישראל הם על ידי משה 'שכוחו בפיו', הוצרך לקרוא לבלעם שכוחו בפיו. ובוואמת, בלק לא כבד את בלעם כלל (וכפי שמבאר האור החיים בכמה מקומות בפרשה) איך שבלק התייחס אליו כביוזיון, אלא שכלפי חוץ התנהג אליו בכבוד כי היה צריך לו. וכך דרכו של השקר שבאמת הוא מבוזה בעיני אנשיו עצמם, כמו שאמרו חז"ל 'סהדי שקרא אאוגרייהו זילי'.

ד. **נבואת בלעם:** בדברי רש"י מבוואר שכדי שלא יהיה פתחון פה לאומות, נתן להם נביא כמו משה. אמנם בוודאי היה חילוק בצורת ההתגלות, שלא נתגלה אליו בכבוד אלא בדרך מקרה ובלילה (רש"י ורמב"ן). ובדברי האור החיים מבוואר עוד חילוק שבלעם היה צריך להתנבאות על ידי 'משל' ולא 'במראה'. ועדיין צריך ביאור.

ה. **המשא ומתן:** בדברי הרמב"ן מבוואר שבתחילה אמר לו השם יתברך: לא תלך עמם לקללם, ואחר כך כשהתעקש, אמר לו: אם אתה רוצה לילך עמם 'כדי לברך' אתה יכול לילך. אמנם בלעם לא אמר להם כך, אלא קם והלך עמם, כביכול כדי לקלל. ועל זה 'זיחר אף ה' כי הולך הוא', כי יש בזה חילול ה'

פרישת בלק עומדת בפני עצמה. פרישה זו היא אמנם חלק מהמשה חומשי תורה בכלל וחלק מהחומש במדבר בפרט, אבל היא נחשבת גם לספר בפני עצמו. וכמבואר בדברי חז"ל (בבא בתרא יד) 'משה כתב ספרו וספר בלעם', כאילו יש שני תורות: המשה חומשי תורה, ופרישת בלק.

וכבר נתייגעו בזה המפרשים לבאר מה המיוחד בפרשה זו. ובפשטות, משום שפרשה זו אינה מתארת כלל את המשך המעשה של משה רבינו ודור המדבר, אלא מספרת מעשה שלם שנעשה כביכול 'מאחורי גבם' וללא ידיעתם, ולולא מה שגילה השם יתברך 'זכר נא מה יעין בלק' וגו' לא היינו יודעים מזה. נמצא שזה מעשה מסוג אחר.

אמנם בוודאי עוד דברים בנו, ויש יסודות מיוחדים בפרשה זאת, שעומדים בפני עצמם כמו ספר שלם. במקביל ליסודות הרבים של המשה חומשי תורה שעומדים בפני עצמם. ולשם כך יש ללמוד ולהבין את פנימיות המעשה של בלק ובלעם, ולהוציא מתוכם את היסודות הפנימיים הללו, כמבואר בספרי הצדיקים.

* * *

פרישה זו נחלקת לשלשה. החלק הראשון הוא סיפור המשא ומתן בין בלק ובלעם, ובין בלעם להקב"ה – עד שהגיע אל בלק. החלק השני הוא הקללות שנהפכו לברכות. והחלק השלישי הוא עצת בלעם ונפילת בני ישראל בהטא בנות מדין, עם מעשה זמרי ופנחס.

בכל אחד מהם יש הרבה עניינים תמוהים שיש לתת עליהם את הדעת, ולראות איך הכל הולך אל מקום אחד. במאמר זה נעסוק בעז"ה בחלק הראשון, ובמאמר הבא [פרישת פנחס] נעסוק אי"ה בחלק השלישי, ועוד חוזן למועד אי"ה לעסוק בחלק השני.

הקושיות בפרשה

א. מה היה החשש של בלק ומואב מפני בני ישראל, יותר משאר האומות. והלא אדרבה, מואב לא היה להם לחשוש שהרי ישראל נצטוו שלא להילחם בהם. ומדוע כינו את החשש 'כלהוך השור את ירק השדה'.

ב. אם חששו מהם, מדוע לא נלחמו בהם. ואם ידעו שלא יצליחו, מדוע חשבו שעל ידי קללה כן יצליחו. ובכלל, יש להבין את עניין הקללה איך היא פועלת – אם מניע לאותו פלוני רע, יהיה לו גם בלי קללה, ואם לא מניע לו, מדוע יקבל רע על ידי הקללה.

ג. מה ההבדל בין בלק לבלעם, ומי מהם היה מכשף יותר גדול. כמו כן יש להתבונן האם בלק 'אחז' מבלעם וכבד אותו או לא, ומדוע.

ד. מה הייתה דרגת נבואתו של בלעם, ואיך אפשר להבין שבלעם הטמא היה לו בכלל דרגה של נבואה, ועוד בדרגה מקבילה לזו של משה רבינו.

כאילו הסכים השם יתברך חלילה לקלל את בניו. וגם כשיראו אחר כך שלא קללם אלא ברכם, ייראה כאילו השם יתברך נמלך שוב ושוב, ובאמת 'לא איש א-ל ויכזב'.

והאור החיים הקדוש מבאר, שמצד אחד רצה השם יתברך שלא ילך, כדי להראות שאינו מסכים חלילה לקלל את עם ישראל. אמנם מצד שני לא רצה למנעו, כדי שלא ייראה כאילו השם יתברך חושש שאם ילך יצליח ח"ו לקלל. ולכן בתחילה אמר לו 'לא תלך' כדי להראות לו שהוא שולט עליו, ואחר כך אמר לו שאם הוא רוצה הוא יכול לילך, כי אינו חושש מכך שילך.

אמנם הוסיף ואמר לו 'אם לקרוא לך באו האנשים', כלומר, אם אתה חושב שתרוויח מזה, אתה יכול לילך. ובזה רמז לו שאם יבדוק העתידות יראה שאינו הולך להרוויח מזה אלא להפסיד הכל. ואם היה בודק, בוודאי לא היה הולך, אבל מרוב שנאתו לא בדק, ועל זה זי"ה אף ה' כי הולך הוא'.

ו. **האתון והקרבנות:** בדברי חז"ל מבואר שידע את השעה שהקב"ה כועס והיה בטוח שיקללם באותה שעה, אבל באותם ימים לא כעס. ובדברי רש"י מבואר, שהקריב קרבנות כנגד כל מה שהקריבו האבות. ולכן היה בטוח שיצליח לפתותו.

והרמב"ן מבאר סוד עמוק בעניין הקרבנות, ומבאר שרצה לעורר את רצון ה' אליו על ידי הקרבנות [וכפי שיתבאר להלן]. ובאור החיים הקדוש מבואר שהקב"ה אמר לו לעמוק בענייני כישוף וכיוצא, אבל לא אמר לו לעמוק בעניינים שבינו לבין קונו, ולכן הוכרח לעסוק בקרבנות, תחת העיסוק בטומאותיו להבדיל.

ולגבי האתון, הרמב"ן מבאר שפתיחה פי האתון היתה כדי להראותו שאין כוחו בפיו אלא מהשם יתברך, ואם ירצה גם האתון ידבר. ואם כך, אל לו להעלות בדעתו שיוכל לקללם.

ביאור הפנימיות

בלק ובלעם הם שתי קליפות, שהם השורש של כל הטומאה שבעולם. והם אלו שעומדים בכל כוחם להסתיר ולמנוע את הקדושה – שלא תתגלה ותתפשט בעולם, ולכן כאשר בני ישראל רצו להיכנס לארץ ישראל, שזה הוא הרגע של התגלות הקדושה – הם התעוררו לפעול בכל כוחם כדי למנוע זאת, וכפי שיתבאר להלן על פי הספח"ק קדושת לוי וליקוטי הלכות (הלכות ברכת השחר ה).

השור ועשב השדה

והנה פעולת הקדושה – היא לחבר את כל העולם להשם יתברך; דומם, צומח, חי ומדבר. והחיבור הזה נקרא בשם 'לחודך השור את ירק השדה'. כי החיבור להשם יתברך נעשה על ידי שיהודי משתמש עם הדברים שבעולם, ועושה בהם מצוות, וכך מתחברים כל הדברים שבעולם להשם יתברך.

אמנם יש דברים שאין בהם מצוות, וכגון 'עשב' שהוא גדל מעצמו ואין בו מצוות של 'לא תחרוש בשור ובהמור' ולא מתנות עניים, וגם אינו ראוי לאכילה ואין בו ברכת הנהנין וכדומה. ולכן סיבב השם יתברך שהשור אוכל את עשב השדה, ואחר כך כשאוכלים את השור, ובזה הרי יש הרבה מצוות, ממילא מתחבר גם העשב שבקרבו אל הקדושה.

ומזה חששו בלק ובלעם. כי ידעו שכאשר ייכנסו עם ישראל לארץ ישראל, אזי כל מקום וכל אומה שיכבשו, יתהפך על ידם לחלק מהקדושה. ואפילו מואב, שאינם יכולים להילחם בהם ולכבוש אותם, יכולים לעשות זאת באמצעות אומה אחרת שתכבוש את מואב, וכך יהפוך מואב לחלק מאותה אומה, ואז כשיכבשו את אותה אומה, ממילא יתקנו גם את מואב (כמו המהלך של השור ועשב בשדה) ולכן חששו מזה מאד.

בלק ובלעם – שתי קליפות

והנה בלק ובלעם הם שתי מיני קליפות שונות זו מזו. וכמבואר בדברי זוהר הקדוש, שבלק היה עמוק בכשפים על ידי 'ציפור', ובלעם היה עמוק ב'השגות' של טומאה, על ידי כל מיני טומאה שמימא את עצמו, והלך להרי החושך (שנקראים 'הררי קדם') כדי ללמוד את החכמות הרוחניות של הטומאה.

נמצא שכח הטומאה של בלק, הוא כח של 'כשפים', דהיינו כוחות הטבע. וכח הטומאה של בלעם, הוא כח של 'ידיעות', דהיינו כוחות רוחניים. וכל אחד מהם יש בו סכנה מיוחדת שאין בהברו. הסכנה של בלק היא שבא להילחם, וכנגד האמונה הוא מגלה כוחות של כשפים וכוחות הטבע, ובזה מחליש את האמונה. והסכנה של בלעם, היא שאינו בא כלל להילחם, ואינו נראה כלל כרשע וכופר, אלא אדרבה כצדיק רוחני ובעל השגות, אבל הוא בא לשבש את האמונה בדרך רוחנית, וכדלהלן.

בלק, נלחם בעיקר עם צעירי הצאן, שעדיין אינם יודעים בין ימינם לשמאלם, ולא התחנכו על האמונה הקדושה. והוא בא ומלמד אותם את חכמת הטבע, ובזה עוקר מהשורש את האמונה. ולכן עיקר חששו היו מ'כלחודך השור את ירק השדה', כי זה בעצמו מה שהוא רוצה לעשות: לעקור את עשבי השדה שהם בני הנעורים.

אבל מול בני ישראל אינו יכול, כי יש להם את משה רבינו והצדיקים, שכבר חינכו אותם לאמונה. ולכן, היה צריך את הכח של בלעם, שהוא בא באיציטלא של צדיק שבא ללמד אמונה, אבל מסלף ומעוות אותה. ובאמת אין בו כח לא לברך ולא לקלל, אלא שהוא יודע מתי צריך להיות לפלוני ברכה, ובא ואומר לו כך וכך יהיה, ונדמה לפלוני שזה מחמת ברכתו ובאמת אינו כן. וכן יודע מתי הקב"ה כועס, ואז משתמש בזה ומקלל, ובאמת אינו מחמת קללתו.

||| המשך בעמוד י

עזרו לנו להגדיל את ההפצה! ע"י תרומה במכשיר 'קהילות' חפשו: 'עלמא דאורייתא' תרמו וכתבו: עבור 'המקורבים' תזכו למצוות!

השיעורים הקבועים לשבת פרשת בלק ולשבוע פרשת פנחס						
יום	חודש תמוז	הדף היומי מסכת ערכין	מסנה ברורה עמוד הומי 'דרשו'	ליקוטי מוהר"ן ח"א	ליקוטי הלכות חלק ז	העמוד היומי בזה"ק תיקוני זוהר
ז	י	כז	חזרה	נח.	מג	לז:
א	יא	כח	שצו, טז-יח	נח:	פז	לח.
ב	יב	כט	שצח, א-ד	נט.	פח	לח:
ג	יג	ל	שצח, ה-ו	נט:	פז	לט.
ד	יד	לא	שצח, ו-ז	ס.	פז	לט:
ה	טו	לב	שצח, ח-י	ס:	פח	מ.
ו	טז	לג	חזרה	סא.	פט	מ:
התורה הנלמדת בחבורת 'תמימי דרך' העולמית: ליקוטי מוהר"ן, חלק ראשון, תורה ט.						

זכויות שיעורים ובתי-כנסת למקורבים!						
עיר	נושא השיעור	מגיד השיעור	יום ושעה	לפני	מספר	מחיר
בני ברק	'תמימי דרך' הליכה עם תורה	לומדים בחבורה תורת חניכי הישיבות ב"ב	פעם בשבוע	0548487317		
בני ברק הרצוג	ליקוטי הלכות	לומדים בחבורה	מוצאי שבת בשעה: 10:00	0548496139		
בני ברק הרצוג	שיעור התחזקות	נושא פרשה	בכל ליל שבת מבוכים	0548496139		
בני ברק	התחזקות	רבנים שונים	יום שני בערב לבחורים	0548517128		
בית שמש	חבורה ללימוד לקוטי מוהר"ן	לומדים בחבורה	יום שישי בשעה: 11:00 בבוקר	0548528387		
קרית ספר	בית מדרש 'נצח ישראל'	תפילות \ שיעורים \ מלווה מלכה ועוד	רח' מסילת יוסף 34 (מאחורי 'בר כל')			
לדיווח על שיעורים ועוד נא להשאיר הודעה בקו חניכי הישיבות – ברסלב, בשלוחה: 72						

הערת מערכת: במדור זה 'נלך' עם כל תורה תקופה קצרה עד שנצטרף לחבורת 'תמימי דרך' העולמית האוהים כעת בתורה ט' וקי"ב

עבודת הלב \\\ פנינים על סדר התפילה לאור תורה זו

בתפילה יכולים לזכות לביטול לאו"ם ולהתפשטות הגשמיות

הנה עניין התפילה מבואר במאמר הזה שאז הוא עיקר הזמן שיכולים לזכות להתפשטות הגשמיות, ולעומת זאת מבואר שהעיקר הוא להמשיך ההארה הזאת לבחי' הישות, כשהזור לישותו ודעתו, וכדברי מוהרנ"ת האריך בזה לבאר שזהו כל סדר התפילה לעלות לביטול לאו"ם שלזה צריך לבטל כל הד' יסודות וזהו בחי' ד' עולמות שכנגדם הוא ד' חלקים בתפילה, ואח"כ צריך להזור מהביטול, ונלך בזה בדרך שיסד מוהרנ"ת, ונביא דבריו בזה ואח"כ נסדר הדברים עם מעט נוסף.

וזהו מוהרנ"ת ובלקוטי הלכות, הלכות כלאי הכרם ואילן הלכה ב אות ט-י] וזהו בחינת תפלה שהוא בחינת בטול אל האין סוף כפי' בפאמ"ל. ועל כן יש ארבע בחינות בתפלה שהם כנגד ארבעה עולמות אצילות בריאה יצירה עשיה פדוע, דהיינו קרבנות ופסוקי דזמרה וברכת קריאת שמע ותפלת שמונה עשרה וכו' פדוע, כי בתחלה צריכין לתקן הארבעה יסודות שהם בשרשן בחינת ארבע אותיות השם, שזהו בחינת ארבעה עולמות אצילות בריאה יצירה עשיה הנ"ל, כי אי אפשר לזכות לבחינת בטול הנ"ל כי אם בשמירתן כל המדות הנמשכין מארבעה יסודות שהם בחינת ארבעה עולמות הנ"ל פדוע.

ד' חלקים בתפילה

ועל כן צריכין בתפלה לסדר ארבע בחינות הנ"ל, דהיינו קרבנות ופסוקי דזמרה וכו' כדי לקרר ולתקן ארבעה יסודות בחינות ארבעה עולמות הנ"ל ואז זוכין לבחינת בטול אל האין סוף שהוא כנגד תפלת שמונה עשרה שהוא כנגד עולם האצילות ששם עקר הבטול אל האין סוף.

ועקר הבטול הוא אחר שמסים השליה צבור תפלת שמונה עשרה שאז נופלים על פניהם ומוסרין נפשם לה' שזהו בחינת בטול אל האין סוף ועל כן אומרים ודוי קדם נפילת אפים שהוא בחינת הבטול, כי אי אפשר לזכות לבחינת בטול האין סוף כי אם על ידי ודוי דברים כפי' בפאמ"ל כפי' הנ"ל.

עניין הקדיש

וזהו בחינת הקדיש שאומרים בין עולם לעולם, דהיינו בין קרבנות לפסוקי דזמרה. וכן בין וישתבח ליוצר, כי אנו צריכין לתקן כל הארבעה עולמות שהם בחינת ארבעה יסודות שיהיה בלם קדושים וטהורים כדי שבלם יתעלו ויכללו למעלה למעלה ויתבטלו בלם באור האין סוף ואז נדע כי ה' הוא האלקים כפי' שזהו בחינת עליונות אלקים דאית.

וזהו בחינת הקדיש שהוא הגדלת שמו הגדול ותבונה, בחינת יתגדל ויתקדש שמו רבא, כי עקר הגדלת שמו ותבונה הוא בחינת ה' אלקים שהוא שם מלא בחינת שם הגדול. כמו שכתוב (תהלים קד) ה' אלקי גדלת מאד. היינו ששם ה' אלקים הוא גדול מאד, כי זה השם כשמתניח ונכקל יחד בחינת ה' הוא האלקים, זהו עקר גדלתו ורוממותו ותבונה בחינת הגדלת שמו ותבונה כמו שיהיה לעתיד שיהיה ה' אחד ושמו אחד כמבאר שם בפאמ"ל.

כוונת הקדיש

ועל כן עקר כוונת הקדיש הוא ליחד ולחבר שלשה שמות אלקים עם שלשה שמות הוי"ו, היינו בחינת הנ"ל, בחינת ה' הוא האלקים ועל כן על ידי הקדיש נכלל עולם לעולם שלמעלה ממונו וכו'. כי עקר התפילה הוא בכוונה זו בבחינת ה' הוא האלקים, בבחינת פלו טוב דעת שכל מארעותיו הם למכותו, כי כל מה שעולין ונכללין מדרגא לדרגא ומעולם לעולם כל זה הוא בחינת בטול ואז לפי העליה והתכליות כן זוכין לדעת, דהיינו להגדיל דעתו בכל פעם ולהבין שהכל למכותו בחינת ה' הוא האלקים. שזהו בחינת הקדיש שפיו עולם לעולם שכל ידו עולין מעולם לעולם, כי הקדיש שהוא הגדלת שמו ותבונה, בחינת ה' הוא

האלקים, זהו בחינת בטול שהוא בחינת עליה מעולם לעולם כפי' ועל ידי זה נטהרין ונתקדשין כל העולמות עד שזוכין אחר כך לבטול גמור אל האין סוף למעלה למעלה ואז זוכין לדעת גדול בשלמות ויודעין בידיעה שלמה שהכל למכותו, שזהו בחינת ה' הוא האלקים, שזהו בחינת מה שמסימין התפלה בשלום, כי שלום הוא התבונות שני הפכים, דהיינו חסדים ונבירות, דהיינו לדעת שהכל למכותו שזהו בחינת הבטול שזוכין כנגד התפלה כפי'.

קדיש בין גאולה לתפילה

ועל כן אין קדיש בין גאולה לתפלה, דהיינו בין בריאה לאצילות, כי שם באצילות עקר הבטול ושם נכללין באין סוף בעצמו כפי' שהוא למעלה מן הדעת למעלה מכל התקדשות כמובן בפאמ"ל שבשעת הבטול בעצמו אין שיה' לומר שהכל למכותו כי שם אינו יודע מעצמו כלל בחינת ולא ידע איש, אפלו הוא עצמו לא ידע. ועל כן אין שיה' שם קדיש שהוא הגדלת הדעת לצאת ממהותו דקטנות למהותו הגדלות לדעת כי ה' האלקים והכל למכותו, כי כל זה צריכין בעולמות שלמטה שצריכין להמשיך עליהם ההארה מבחינת אין סוף כדי לדעת זאת שהכל למכותו, אבל שם באצילות שזוכין להבטול בעצמו שם איך שיה' המשיכת התבונה והדעת, כי נתבטלין לגמרי בחינת אפלו הוא עצמו לא ידע כפי'.

נפילת אפים

ואחר נפילת אפים אחר הבטול אז הזורין בבחינת רצוא ושוב ואזי מאיר הרשימו אל הבטול לדעת כי ה' הוא האלקים ואז יודעין בשלמות שהכל למכותו ואז נמשכין כל ההשפעות, כי עקר המשיכת השפע הוא על ידי הדעת הזה שהוא בחינת פלו טוב, בחינת דעת קניית מה חסרת ועל כן אומרים אחר כך סדר קדשה ותפלה לדוד וכו' שכל זה הוא בחינת המשיכת השפע מהדעת הנ"ל.

שיכור אסור להתפלל

ועל כן שכור אסור להתפלל, כי קדם התפלה עדין אין העולמות מתקנים ואז היינו הוא בחינת יין המשכר כפי'. ועל כן בששזוה"ה יין אי אפשר לו להתבטל באור האין סוף כפי' ורצחה להרם ולהעלות אל ה' למעלה מפרדתו פנים מאד שאינו קדוש וטהור ורצחה להרם ולהעלות אל ה' למעלה מפרדתו פנים מאד כזה כפי' ועל כן כשהוא שכור אסור לו להתפלל שהוא בחינת בטול אל האין סוף כי יתבלבל דעתו לגמרי ולא יוכל להתבטל כפי' ושוב בהדרגה כפי' וקטתה וכו' כפי' עכ"ל.

ד' חלקים בתפילה כנגד ד' יסודות שזוכים לבטול

ומבואר שסדר התפילה הוא בחי' ביטול הד' יסודות, וע"כ יש ד' חלקים בתפילה, דהיינו ברכות השחר וקרבנות, פסוקי דזמרה, ברכות קרי"ש, ושמו"ע, שהם כנגד בחי' ד' עולמות אבי"ע וכמובא בזה"ק, שזה עצמו בחי' הד' יסודות ששרשם הם בחי' ד' עולמות הנ"ל, וכל חלק מיוחד בפרטות כנגד ביטול מידה אחת, ברכות השחר וקרבנות הם כנגד הדומם, שהוא בחי' ביטול העצלות והעצבות, פסוקי דזמרה הוא כנגד בחי' הצומח שהוא בחי' ביטול התאוות, קרי"ש וברכותיה הוא כנגד בחי' החי, בחי' ביטול הדברים במלים ולשה"ר, ושמו"ע כנגד בחי' מדבר שהוא בחי' ביטול הגאווה והישות, ויעו"ש מש"כ בפנים שאינו מבואר בפירוש בתורה מהו בחי' חי ומהו בחי' מדבר אבל זהו נטיית משמעות הדברים, וננסה קצת לבאר פרטי הדברים על דרך זה.

ברכות השחר וקרבנות הם בחינת ביטול העצלות והעצבות

ומתחילים בברכות השחר להודות על כל פרטי הבריאה, ובוהו אנו מקשרים את כל בחי' הישות שהוא בחי' גילוי המלכות, לשרשם לאו"ם, ועי"ז הוא עיקר השמחה, כי כשרואים את התגלות מלכותו יתברך זהו עיקר השמחה ובכחי' ד'

ומלך תגל הארץ ישמחו איים רבים ועוד הרבה פסוקים כיוצא בם, וזהו ג"כ עיקר בחי' הקרבנות שהם בחי' תיקון הבהמיות שהוא עיקר בחי' התגברות העצבות, ובקרבנות אנו מגלים את הדרך לקשר כל דבר בעולם לשרשו לאווא"ם, ועי"ז הוא עיקר ביטול העצבות, ועי"כ אומרים אז אשרינו מה טוב חלקנו כי בזה נתבטל העצבות לגמרי ונתגלה איך שכל אחד מאיתנו הוא חלק מגילוי מלכות ה' בעולם, ועל כן מקדימים לזה פרשת העקדה שבזה נתגלה רזיונותו של אברהם אבינו (ועי' פסחים ד ע"א) לגלות מלכותו יתברך בעולם, כי בחי' ביטול העצבות מביאה לביטול העצלות והם תלויים זה בזה וכמבואר בפנים.

נפילת אפים היא בחינת הביטול לאווא"ם

ואחר כך נפילת אפים שהיא בחי' תכלית הביטול לאווא"ם וכמבואר בלשון מוהרנ"ת הנ"ל 'עקר הבטול הוא אחר לשמרים השליח צבור תפלת שמונה עשרה שאז נופלים על פניהם ומוקרין נפשם לה' שזהו בחינת בטול אל האין סוף ועל פן אומרים ודוי קדם נפילת אפים שהוא בחינת הבטול, כי אי אפשר לזכות לבחינת בטול האין סוף על ידי ודוי דברים כג"ל בפאמר הנ"ל.

קדושה וסודות ופילוח התפילה הוא המשכת הדעת לתוך הישות

ואחר כך קדושה וסודות ופילוח התפילה שהוא הכל בחי' הורדת השפע כמבואר בלשון מוהרנ"ת הנ"ל, כי העיקר הוא להמשיך שפע הדעת לתוך בחי' הישות והדעת, שהוא כללות פרטי העולם, ולכן מסיימים התפילה בפסוקים שמגלים עוצם רחמי וחסדי השי"ת, שעי"ז ממשכים הארת הדעת למשך כל היום לזכות לידע שכל מאורעותינו הם לטובתנו, ובפרטות ממשכים בחי' שיר של יום שהוא בחי' המשכת השיר והשמחה משבת שאז מאיר הביטול לאווא"ם והדעת שהכל הוא לטובה, וקטורת שמגלה את מלכותו יתברך גם במקומות הרחוקים והנמוכים, ומסיימים בעלינו לשבח שהוא עיקר השמחה על שאנו מגלים מלכותו בזה העולם דייקא בבחי' קרוצי חומר וגושי עפר.

תפילת מנחה

'לעולם יהא אדם זהיר בתפילת המנחה', כי זה עיקר המעלה מה שמגלים מלכותו יתברך בתוך הישות, שזה בחי' תפילת מנחה שהוא בתוך היום שעומקים בו בענייני העוה"ז, ובתוך כל זה באים ומבטלים כל העניינים להשי"ת ובאים להתפלל, זהו עיקר שלימות גילוי מלכותו יתברך ועל כן היא עת רצון מיוחדת.

תפילת ערבית

לילה היא בחי' דין והושך ואז עלינו לגלות שבאמת הכל הוא לטובה וזהו בחי' תפילת ערבית שהיא בחי' גילוי האמונה בתוך ההושך, ועל זה סובב והולך כל תפילת ערבית וכפי שמתחילים 'אשר בדברו מעריב ערבים', שגם הערב וההושך הכל הוא חסדים, ומזכירים שם כל שינויי הזמנים, וכתבונה משנה עיתים, כי כל שינויי הזמנים שרשם בבחי' עניין החסד והדין וכמבואר בביאור הליקוטים על המוכא בפנים באות ט, וכן 'אהבת עולם' הוא על אהבת השי"ת אותנו לעולם ועד, ומקבלים עומ"ש אף בעת ההושך והלילה כי אנו יודעים שהכל הוא לטובתנו מחמת אהבה שהקב"ה אוהב אותנו, וכן ברכת 'אמת ואמונה' סובב על האמונה בעת הגלויות שגם אז השי"ת לא הפתיר פניו מאיתנו אלא הוא מטיב עמנו ושומר עלינו תמיד וכמבואר ברש"י ברכות יב ע"א, ועי"כ אין אז נפילת אפים, כי עיקר בחי' נפילת אפים היא תכלית הביטול בבחי' ששם אין שום דין כלל, וכמבואר בדברי מוהרנ"ת וכנ"ל, וזה אי אפשר בלילה שבכל אופן הוא בחי' אחיזת דין.

תפילות שבת

הנה שבת היא הזמן של עליית המלכות לשרשה והתגלות אווא"ם, וכמובא בליקוטי הלכות (הלכות מצרנות הלכה ב אות ב) 'ועל פן על ידי שבת בחינת התגלות רעוא דרעיון, על ידי זה זוכין לבחינת נהלה פלי מצרים כנ"ל, כי שבת היא בחינת תשובה, שהוא בחינת ודוי דברים הנ"ל שעולין אל הדבורים בבחינת מלכות לשרשם, כי בשבת עולין אל העולמות לשרשם, כי שבת היא בחינת התפשטות הגשמיית, כי אז נתבטלין כל הישות על ידי השכיבה ממלאכה ועבדות דהל, שהוא בחינת ישות, כי שובתין וקטלין ממלאכה שזהו בחינת בטול אל האין סוף ואיזי נקלל הכל באין סוף רעוא דרעיון ואיזי זוכין לבחינת נהלה פלי מצרים, כי שם אין שום מצר וקבול כנ"ל, כי שם הוא פלו טוב פלו אהד, יעו"ש עוד (ועי' עוד ביקרא דשבתא), ועי"כ אז מרכיב בתפילות ובשבתים להשי"ת, כי אז הוא עיקר תיקון התפילה שהוא עי" הביטול לאווא"ם

מלך תגל הארץ ישמחו איים רבים ועוד הרבה פסוקים כיוצא בם, וזהו ג"כ עיקר בחי' הקרבנות שהם בחי' תיקון הבהמיות שהוא עיקר בחי' התגברות העצבות, ובקרבנות אנו מגלים את הדרך לקשר כל דבר בעולם לשרשו לאווא"ם, ועי"ז הוא עיקר ביטול העצבות, ועי"כ אומרים אז אשרינו מה טוב חלקנו כי בזה נתבטל העצבות לגמרי ונתגלה איך שכל אחד מאיתנו הוא חלק מגילוי מלכות ה' בעולם, ועל כן מקדימים לזה פרשת העקדה שבזה נתגלה רזיונותו של אברהם אבינו (ועי' פסחים ד ע"א) לגלות מלכותו יתברך בעולם, כי בחי' ביטול העצבות מביאה לביטול העצלות והם תלויים זה בזה וכמבואר בפנים.

וזהו בחי' תמיד וקטורת, כי עיקר השמחה היא עי" ביטול העצלות, שזה בחי' התמיד, שהיא העבודה התמידית בקביעות בכל יום שבזה עיקר הוריונות, אבל עיקר הגילוי הוא שגם במקומות הרחוקים גם שם יכולים לגלות מלכות ה' כי השי"ת רוצה בעבודתנו קרוצי העפר גושי החומר, שזהו בחי' הקטורת שמעלה את הברורים מהמקומות הרחוקים ועי"ז מתבטלת העצבות לגמרי, ואח"כ אומרים איזהו מקומן וברייתא דר"י שהוא בחי' הדרך של עבודת ה' שמתאים בכל מקום, שכ"ז בחי' ביטול העצלות והעצבות כי עיקר העצלות והעצבות הוא מהמת שנדמה לאדם שאין לו דרך ואופן לעבוד את השי"ת במקומו ומצבו, אבל כאן מתגלה תיקון הקרבנות שהוא בחי' גילוי מלכות ה' בתוך הבהמיות, ובאיהו מקומן מתגלה יותר שיש דרך מיוחדת של עבודה וגילוי מלכות ה' בכל מקום ומקום [שזה בחי' עולה והמאת ואשם ותודה ושלמים שהם כמה מיני דרכי עבודה, וכן ברייתא דר"י הוא בחי' י"ג מידות שהתורה נדרשת בהם שהם דרכי העצה הנצרכת בכל פעם לפי ענייננו, וכ"ז מבטל לגמרי את העצלות והעצבות שנמשכים מדומם ובוזה יתבאר היטב מה שברייתא דר"י היא דייקא בתחילת ספר ויקרא שהוא עניין הקרבנות כי זה אותה בחינה וכנ"ל].

פסוקי דזמרה הם בחינת ביטול התאוות

ואחר כך פסוקי דזמרה הם בחי' ביטול התאוות, כי התאוות הם בחי' אהבות נפולות כידוע, ועיקר תיקון התאוות הוא בחי' אהבה דקדושה שזה בחי' פסוקי דזמרה שהם שיר ושבח להשי"ת ובכולן גילוי האהבה דקדושה, שמדגישים בהרבה פסוקים את עניין גילוי מלכותו יתברך גם במקומות הרחוקים ובין העכו"ם, כי זהו עיקר גילוי מלכותו יתברך, לידע שכל העולם כולו הוא רק גילוי מלכותו יתברך, כי כל הישות שבעולם נמשכים מרצון אין סוף כ"ה, ועי"ז עצמו עולה השיר והשבח להשי"ת בתכלית האהבה והדבקות עד שזוכים לבחי' ביטול התאוות.

קרי"ש וברכותיה הן ביטול הדברים בטלים ולשה"ר

ואחר כך קרי"ש וברכותיה הן בחי' תיקון הדברים בטלים ולשה"ר, שזה בחי' קבלת עול מלכות שמים של קרי"ש, 'ודברת בם בשבתך בביתך ובלכתך בדרך' וכו' ודרשו חז"ל 'בם ולא בדברים בטלים, וכן 'לדבר בם' וכו', וזהו כל עניין ברכות קרי"ש שמוזכרים איך שכל המלאכים כולם מושבחים ומפארים שמו הגדול, ובוזה אנו ממשכים גם על עצמנו עניין זה שכל דיבורנו יהיה רק בגדולת הכורא יתברך ולא ח"ו בדברים בטלים ולשה"ר, וכן באהבה רבה מבקשים ומתהננים עי"ז בפרשות שנוכה לדבר רק בדברי תורה ונוכה ללמוד וללמד וכו', ואח"כ באמת ויצבי מזכירים גדולת הכורא וגדולת ישראל שזה ההיפך בתכלית מדברים בטלים ולשה"ר, ובכ"ז נכלל ג"כ עניין גילוי מלכותו יתברך שזה עיקר קבלת עול מלכות שמים שבקרי"ש, וכן כל הברכות קרי"ש סובכים על גילוי מלכותו יתברך (ובפרשות הקרי"ש עצמה בחי' ה' אחד שהוא ביטול כל הישות לאווא"ם, ועל פי דברי רבינו מתחדש נקודה נוספת בקבלת עול מלכות שמים שבקרי"ש, לידע שהכל הוא לטובה שהוא בחי' ד' אחד וכמבואר בפנים ודו"ק).

שמו"ע הוא ביטול הגאווה והישות

ואח"כ בשמו"ע עומדים לפני המלך בתכלית הביטול ועי"כ עומדים בכוןן הרגליים להורות על ביטול התנועה כמבואר בכ"י (סימן צה) יעו"ש עוד, וזהו בחי' הכריעות וההשתחויות שבשמו"ע כמובא, כי אז זוכים לביטול הגאווה

וכנ"ל, וע"כ אומרים 'לכו נרננה' וכו' אשר בידו מחקרי ארץ' וכו' 'בואו נשתחוה ונכרעה' וכו' שכ"ז הוא בחי' ביטול כל הישות לאוא"ם, וכן אומרים אז 'מזמור שיר ליום השבת טוב להודות לה', כי אז מתגלה שהכל הוא חסד ויועיו' ביקרא דשבתא שהאריך בזה שמזמור זה הוא גם בחי' וידוי וגם בחי' הודאה שעי' הוידוין).

תפילות ראש חודש

הנה ראש חודש הוא זמן תיקון ועליית המלכות, שהוא בחי' תיקון הלכנה כידוע, וכמובא ג"כ בסוף התורה שד' היסודות תלויים בתיקון הירח, ותיקון המלכות הוא בבחי' י"ב חדשים בבחי' י"ב שבמים וכמבואר בביאור הליקוטאים).

על הפרשה || פנינים על פרשת השבוע לאור תורה זו

עניין נבואת בלעם

עניין בלעם מבואר בדברי מוהרנ"ת בליקוטי הלכות והלכות חדש הלכה ד אות ז-ח) באריכות נפלאה, ויסוד הדברים שיש כח ביד האדם להמשיך על עצמו רוח נבואה, אלא שצריך להיות ראוי לזה ואם אינו ראוי הרי הוא פגם גדול, וע"כ ישראל קדושים נזהרים בזה מאוד, אבל בלעם רצה להמשיך על עצמו רוח נבואה יחד עם כל התאוות והמידות, וזהו פגם גדול.

עיקר הנבואה תלוי בקדושה

ונעתיק חלק מלשונו שם 'פי שלמות לשון הקדש שהוא רוח הקדש ותיקון הברית הם תלויים זה בזה כמו שמבאר שם, עיין שם. ועל פי אי אפשר לזכות לנבואה, לרוח הקדש דרך הקדושה כי אם מי שזוכה לתקון הברית בתקלית השלמות ועל פי משה רבנו שהוא אדון לכל הנביאים, כמו שכתוב, ולא קם עוד נביא בישראל כמשה. על פי הנה קדוש בקדושת הברית בתקלית הקדושה והפרישות. כמו שכתוב, ואתה פה עמד עמדי. וכן כל הנביאים של ישראל בלם היו קדושים ומהורים מאד בקדושת הברית. רק מהמת שלא הגיעו לקדושת משה על פי היתה נבואתם בבחינת אספקלריא שאינה מאירה רק משה וזה לתקלית שלמות הנבואה בבחינת אספקלריא המאירה, כי אי אפשר לזכות לנבואה שהוא רוח הקדש בבחינת שלמות לשון הקדש כי אם על ידי תקון הברית כנ"ל. וכפי מה שזכרנו לבחינת תקון הברית בן זוכה לנבואה ורוח הקדש כנ"ל.

זה לעומת זה

אבל את זה לעומת זה עשה אלקים שה' יתברך נתן פה הבחירה לאדם ועקר הבחירה הוא בבחינת עין הדעת טוב ורע שהוא בחינת נגה, בחינת לשון תרגום שהוא ממצע בין סטרא דקדושה שהוא לשון הקדש ובין סטרא דמסאבא שהם לשונות השבעים עממין ושם בבחינת תרגום, בחינת עין הדעת, בחינת נגה, שם עקר הבחירה והמתקלא, ומי שרוצה לזכות לעלות את הקדושה ולזכות ללשון הקדש בשלמות שהוא בחינת רוח הקדש אי אפשר לו כי אם בשמתגבר את עצמו בגבורה גדולה לכבש את יצרו ולשבר את כל המתאות והעקר לשבר תאות נאוף וכפי מה שמשבר תאותו בן מברר הטוב בעין הדעת טוב ורע הטוב שבתרגום וכו' ומשלים את הלשון הקדש בחינת רוח הקדש וכל מה שמשלים את הלשון הקדש יותר יש לו כח יותר על ידי הדבור של לשון הקדש להכניע את הרע הכולל ולבטל תאוה הנ"ל. וכן הוזרת הלילה עד שזוכה לשלמות לשון הקדש ולתקון הברית בשלמות וכנ"ל וכו'.

אבל הרשעים המכשפים שהם בלעם והכריזו הם אזלים פתר אפכא שהם עושין בהפך ממש, כי בלעם היה משקע ברע הכולל בתקלית החמא, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה על פסוק, ההפכן הספנתי. שהיה עושה עם האתון מעשה אישות וכו' ואף על פי כן רצה להמשיך על עצמו רוח מלמעלה בחינת רוח נבואה דרך התרגום שהוא עין הדעת שהוא לשון ארמי שדרך שם היה עולה לינק מהקדושה בבחינת מן ארם ינחני בלק מלך מואב, מן ארם' דיקא, הינו על ידי לשון ארמי לשון תרגום שדרך שם עליון הקלפות לינק מהקדושה בבחינת ארמי אויב אבי, כמבאר כל זה היטב בהתורה הנ"ל.

וע"כ אומרים אז הלל שהוא בחי' הביטול להשי"ת בשיר ושבה והלל, וכל ההלל סובב והולך על עניין זה של עליית המלכות, בבחי' 'מקימי מעפר דל', 'אבן מאסו הבונים היתה לראש פינה', ועוד פסוקים כיוצא בזה, שכל זה מגלה מה שדייקא בעת החושך, זה דייקא יסוד בניין המלכות, וזה בחי' 'בצאת ישראל ממצרים' שאז התגלתה מלכותו יתברך ואז היה בפשיטות ביטול כל הבריאה לשרשה, בבחי' 'ההרים רקדו כאילים' וכו', וזה מה שאומרים אז 'ברכי נפשי שמפרטים כל פרטי הבריאה, ואומרים על כל זה 'מה רבו מעשיך ה'', כי זה עיקר עליית המלכות לשרשה מה שכל פרטי הישות של הבריאה שהם בחי' התגלות המלכות, מתקשרים לשרשם לאוא"ם, ואולי זה בחי' ד' קרואים בתורה שבר"ה כנגד בחי' ביטול ותיקון הד' יסודות.

כי ה' יתברך ברא את העולם רק בשביל הבחירה פידוע, על פי נתן להבחירה פה גדול מאד מאד וכמו שהצדיקים יש להם פה לברר עין הדעת בבחינת תרגום ולהשלים את הלשון הקדש ולהכניע על ידי זה רע הכולל לנמרי ולזכות לרוח נבואה דרך הקדושה כנ"ל, כמו כן להפך נתן פה לבלעם והכריז שאינם הפצים לשבר תאותם לשבר ולהכניע הרע שבבעין הדעת ולא די שלא שברו הרע שלהם ולא בפרו עין הדעת בחינת תרגום אף גם התגבר בהם רשעיותם כל כך עד שהתגברו בתקף הרע שלהם לינק מהקדושה לעלות דרך העין הדעת, דרך התרגום, לינק מהקדושה להמשיך בחינת הלשון הקדש, בחינת רוח נבואה למקומות שלהם להמשיך עליהם רוח נבואה דרך הטמאה, דרך הרע שבבעין הדעת וכו' כנ"ל וכל מה שהתגבר יותר בתקף והמתו לא השפיל את עצמו נגד הקדושה, אדרבה, רצה להמשיך הקדושה חס ושלום למקומו להמשיך רוח נבואה למקומו הטמא, להגביר הרע הכולל על לשון הקדש להגביר חס ושלום ממשלת עמים שהם רע הכולל על ישראל חס ושלום שהם מרומים מקל לשון שהם בבחינת לשון הקדש, הפך הצדיקים שמכריזו התרגום בחינת עין הדעת ומשלימין את הקדושה ומכניעין רע הכולל לנמרי וזכין לרוח נבואה דרך הקדושה כנ"ל. והוא התגבר מהפך אל הפך לעלות דרך התרגום לינק מהקדושה ולהמשיך רוח נבואה בחינת לשון הקדש לעצמו דרך הטמאה כנ"ל.

כי ה' יתברך נתן זה הכח להבחירה שיהיה פה להאדם להמשיך הרוח דלעלא כרצונו או דרך הקדושה או להפך חס ושלום והעקר הוא הדבור שבו ברא ה' יתברך את העולם ובו עקר ההנהגה והממשלה. ועל פי דבור לשון מנהיג ומושל כמו דבר אחד לדור, כמובא בדרך ארצה אדונינו מורנו ורבנו זכרונם לברכה (בסימן ד) כי הצדיקים מושלים בדבורם, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, מהמת שהשלימו את הדבור לשון הקדש על ידי לשון תרגום על ידי שברו עין הדעת בשלמות וכנ"ל. ובלעם רצה להמשיך הדבור בגלות אצלו למשל בדבורו כרצונו על ידי שהתגבר בתקף טמאתו לעלות דרך התרגום, דרך עין הדעת לינק מהקדושה שהוא הדבור של לשון הקדש ולהמשיך הדבור לעצמו שבו ברא ה' יתברך את העולם ומסר את הדבור לכני אדם שיהיה להם פה בדבורם לשלט כרצונם, כי עקר הממשלה של כל אחד כפי בחינתו הוא על ידי הדבור שגמשה מלשון הקדש שהוא שרש הדבור שהוא חיות כל העולם, כי בו ברא את העולם ובו מקים את העולם פידוע. ועל פי פאמת היה לו לבלעם ממשלה וכה גדול בדבורו שהמשיך לעצמו דרך הטמאה, כמו שכתוב, פי ידעתי את אשר תברך מברך ואשר תאר יואר. והכל בכח הדבור שמשך לעצמו כנ"ל וכמו שפרש רש"י שגמלו עצה מודין ואמרו על משה, אין כחו אלא בפה אף אני נבוא עליהם באדם שבהו בפה וכו'. כי משה זכה לדבור של לשון הקדש דרך הקדושה על ידי ששבר ובטל הרע שבבעין הדעת לנמרי ובלעם להפך ממש וכנ"ל. ועל פי סברו בלק ובלעם שאם על ישראל שהם עקר בחינת לשון הקדש כנ"ל יוכלו להתגבר חס ושלום. ובאמת היו ישראל אז בספנה גדולה אבל השם יתברך המל על עמו ובגבלאותיו הנוראות סבב למוכת ישראל ועשה נסים ונפלאות גדולות להוציא בלעו מפיו כרצונו ובבחירתו בעצמו, יעו"ש עוד באריכות.

וכ"ז הוא העניין המבואר במאמר הזה שעיקר עבודת האדם הוא לבטל כל הד' יסודין וכל הישות שלו ואז יזכה לאוא"ם, אבל בלעם רצה להמשיך אוא"ם בלי לבטל עצמו, רק אדרבא המשיך את בחי' המלכות לתוך הסמ"א ע"י מעשיו

הערות וביאורים ||| פניני הערות וביאורים לפי סדר מהלך התורה

הטמאים וישראל היו אז בכסננה גדולה אלא שהשי"ת הוציא בלעו מפיו ע"י שהבהמיות שהכנים הוא באתון חורה ועלתה אל הקדושה, יעו"ש בדברי מוהרנ"ת, ויש להמתיק בזה על פי דברי רבינו שזה עלה בבחי' דיבורים דייקא שזה עיקר בחי' תיקון המלכות.

בגיא" זה בחינת איו, כמו שכתוב (ישעיהו מ): "כל היא ונשא". "בארץ מואב" זה בחינת מלכות, שרוד בא ממואב, שנשתלק משה בתוך איו סוף, בתוך רצון שברצונות, בתוך רעוא דרעיון, שהוא בחינת רצון איו סוף, המלבש ברצונות, בתמונות אותיות, בבחינת מלכות, כמו שכתוב: "בכל מקום שאתה מוצא גדלתו", הינו מלכות בחינת רעיון, "שם אתה מוצא רעוא, רצון איו סוף:

זה "מול בית פעור" פי אמרו חכמינו, זכרונם לברכה (מדרש אגדה; מובא בתוספות סוטה יד.): "למה נקרא שמו פעור על שם שפוער פיו, פי בשפונמין במלכות, אזי יש לו כח לפער פיו בצרופים רעים, אבל משה שתמן מדת המלכות, על ידי זה לא היה יכולת ביד פעור לפער פיו. וזה: "ולא ידע איש", אפלו משה לא ידע, כמו שאמרו רבותינו, זכרונם לברכה (סוטה יד.), פי נתבטל לגבי איו סוף. וכל זה היה במותו, אבל בודאי גם בחייו היה לו התפשטות הגשמיות, והיה מדבק את עצמו באור איו סוף, אבל התפשטות היה בבחינת: "החיות רצוא ושוב". פי הקדוש ברוך הוא רוצה בעבודתנו, כמו שכתוב: "ואבית תהלה מגושי עפר, מקרוצי המר", ובשביל זה צריך שלא ישאר בו, אלא עד עת שיבוא הקדוש ברוך הוא בעצמו ויטל נשמתו:

זה שאנו רואים, שלפעמים נתלחב אדם בתוך התפלה ואומר כמה תבות בהתלחבות גדול, זה בהמלת ה' עליו, שנפתח לו אור איו סוף והאיר לו. ובשרואה אדם ההתנוצצות הזאת, אף על גב דאיהו לא חזי מזליה חזי (מגלה ג). תקף נתלחב נשמתו לדבקות גדול, לדבק את עצמו באור איו סוף, ובשעור התגלות איו סוף, לפי מנין התבות שנפתחו והתנוצצו, כל אלו התבות אומר בדבקות גדול ובמסירת נפשו ובכטול בחזונו. ובשעה שנתבטל לגבי איו סוף, אזי הוא בבחינת: "ולא ידע איש", שאפלו הוא בעצמו אינו יודע מעצמו:

אבל זאת הבחינה צריך להיות רצוא ושוב, כדי שיתקיים ישותו. נמצא בשוא בבחינת ושוב, אזי צריך להראות גם לדעתו. פי מתחלה, בשעת דבקות היה נתבטל הדעת, כמו שכתוב: "ולא ידע איש", ובשוא בבחינת ושוב, ששבו (לדעתו) לישותו, אז שבו לדעתו, ובששבו לדעתו, אז הוא יודע אחרות האיו סוף וטובו, ואזי איו חלוק בין ה' לאלהים, בין מדת הדין למדת הרחמים. פי באיו סוף איו שיהי, חס ושלום, שני רצון, פי השנויים אינו אלא בשני התמונות, אבל על ידי הדבקות של אדם באיו סוף, ששם איו שני רצון, פי שם רצון ששנו, ואחר כך נשאר בו רשימו מאהדות הזאת, ואחר כך נעשה בבחינת ושוב, אזי הרשימו מראה לדעת, שידע שכלו טוב וכלו אחר:

זה שאמר משה לדורו (דברים ד): "אתה הראת לדעת פי ה' הוא האלהים". פי משה הוא בחינת איו, ודורו הדבוקים אליו ראוי להם לדעת, הינו להאיר לדעת, בחינת איו סוף, בחינת רעוא דרעיון, בחינת: ה' הוא האלהים:

איו השי"ת הפין בכיטול העולם לגמרי

הנה עניין זה הוא יסודי מאוד בכל המאמר, והוא שאע"פ שכל המאמר סובב והולך על עניין זה שצריך לבטל את כל הד' יסודות, ובפרט לבטל את הישות בתכלית, אין הכוונה להיות במצב הזה של הביטול, כי אדרבא השי"ת הפין בעבודתנו באופן שהעבודה תעלה דייקא מתוך המצב של גושי עפר וקרוצי חומר וזה עיקר הנחת רוח לפניו יתברך, אלא שעיקר העבודה היא להמשיך את ההארה הזאת שנמשכת ע"י ביטול היסודות והמידות והישות,

[ט] וזה בכל פעם שבא אצל תלמיד חכם ומספר לפניו כל לבו, והתלמיד חכם הוא בחינת משה, שהוא בחינת איו, כמו שכתוב: "והחכמה מאין תמצא". ועל ידי זה אתה נכלל באיו סוף. וזה בחינת זרקא דאנדריקת לאתר דאתגטילת מתמן, שתחזיר את המלכות לאיו סוף, שהוא רצון שפכל הרצונות:

פי המלכות, שהוא בחינת אותיות הדבורים, כל אות ואת מלבש בה רצון השם יתברך. שרצון השם יתברך היה, שזאת האות יהיה לה תמונה כזו, ואות אחרת יהיה לה תמונה אחרת. נמצא, שרצונות, הינו תמונות אותיות הם התגלות מלכותו יתברך שמו. וכל אלו הרצונות, הינו התמונות נמשכין מרצון איו סוף, שאין בו תמונה. וכל הדברים והישות שבעולם הם מהאותיות, הינו ממלכות, פי ישות הוא מחמת המלכות, שרצה הקדוש ברוך הוא שיתגלה מלכותו בעולם, ועל ידי זה ברא את העולם מאין ליש, וכל הרצונות, הינו התמונות וכל הישות, הינו בחינת מלכות מקבלים חיותם מרצון איו סוף. כמו שכתוב (מגלה לא): 'בכל מקום שאתה מוצא גדלתו של הקדוש ברוך הוא, הינו מלכות, הינו רצונות' שם אתה מוצא ענותנותו, הינו רצון איו סוף:

היודי דברים הוא בכל פעם מחדש

בזה מתבאר סיום העניין של היודי דברים, שעניין זה הוא בכל פעם מחדש שבא ומספר לצדיק כל ליבו [שזה תכלית בחי' ההתקשרות, מה שכביכול נותן את דעתו לצדיק ע"י ששופך את ליבו לפניו], והצדיק מורה לו דרך ישרה לפי שורש נשמתו, ע"י"ז הוא נכלל באיו סוף, וע"י"ז גם עולה המלכות לשרשה וכי כל אחד מישראל הוא חלק מהמלכות ובעלייתו להיכלל באוא"ם הוא מעלה את המלכות לשרשה לאוא"ם, כ"כ בביאור הליקוטם, ועניין זה מרומז ג"כ בסוף המאמר וכפי שיתבאר שם.

ביטול הישות של כל דבר בעולם לשרשו לאוא"ם

ומוסיף לבאר כאן נקודה נוספת יסודית מאוד בכללות המאמר] שכל דבר בעולם הוא בחי' אותיות והוא בחי' התגלות המלכות, ועל האדם לכולו בשרשו באוא"ם, וזה עצמו בחי' החזרת המלכות לשרשה, לאוא"ם, והמוכן בזה שזה גופא המושך של בחי' הביטול לאיו סוף, שכשם שצריך לבטל את כל היסודות והמידות והישות שבגוף האדם, כך צריך גם לבטל גם את כל הישות שבפרטי העולם, שהם בחי' התגלות המלכות, ועבודת האדם הוא לבטלם ולכללם ולקשרם בשרשם באוא"ם, וע"י"ז עצמו יזכה גם לבטל את כל היסודות והמידות והתאוות, וכמו"כ כפי מה שזוכה להעלות בזה את המלכות לשרשה, כך יזכה להארת הדעת שכולו טוב [וכדלקמיה, כי שם בשורש הרצון באמת הכל טוב וכל החילוקים הם רק למטה, ובאמת כל החילוקים והשינויים שלמטה שרשם בבחי' החסד והדין שזהו עיקר ההתחלקות, וכפי מה שכולל את כל השינויים בשרשם באיו סוף, כך הוא כולל את הדין בשרשו ומגלה שהכל חסד, כן מתבאר בביאור הליקוטם], וזה עצמו עיקר הדרך שמקבלים מהצדיק, איך יוכל להתנהג תמיד בעניין זה לפי שורש נשמתו [ג"ז מובאר בביאור הליקוטם ויעוי לקמיה בביאור הרבב"ח עוד בזה].

זה בחינת התפשטות הגשמיות. פי פשוטה להפיל ברצון איו סוף, צריך לבטל את הישות שלו, וזהו שכתוב בזהר (חלק ב' פח): ששתלקות משה בשפת בשעתא דמנחה, שאז התגלות רעוא דרעיון, שהוא בחינת רצון איו סוף, שכל הרצונות מקבלין חיותם ממנו, וזה מחמת שבטל משה כל ישותו, כמו שכתוב (שמות ט"ז): "ונחנו מוח". וזה פרוש: (דברים ל"ד): "ויקבר אותו

להמשיכה לתוך המידות והיסודות והישות ולגלות שם מלכותו יתברך בכל פרט ופרט.

מוכרחים להארת הביטול כדי לזכות להארת הדעת בתוך הישות

והיינו כי מצד אחד מוכרחים להארת הביטול בתכלית, כי בלי זה אי אפשר לקשר את המלכות לשרשה בתוך בחי' הדעת והישות, ובשביל זה מוכרחים להארת הביטול, שכפי ההארה שזוכה בעת הביטול, כך יוכל להמשיך עניין זה בבחי' הישות והדעת שזוהו עיקר העבודה, וכפי מה שזוכה להתעורר כביטול היסודות, דהיינו לקשר את המלכות לשרשה בתוך מציאות התאוות והמידות והתמונות והישות, כך זוכה שיאיר לו אור הביטול לאין סוף יותר ויותר, וכפי מה שזוכה לביטול כך יזכה להארת הדעת יותר ויותר בעת שהזור מהביטול, וכך הזור הלילה עד אין סוף וזוהו בחי' שבת וששת ימי החול שעיקר הברורים הם רק בימי החול ובשבת אין ברורים, אבל כל הברורים של ימות החול הם רק בכח השבת וכמוכא.

העיקר הוא הברורים שנעשים בתוך הישות וזה בכח ההארה שמאירה בעת הביטול

ונעתיק בזה קצת מלשון מוהרנ"ת בליקוטי הלכות והלכות גבית חוב מהלקוחות ואפותיקי הלכה כ אה ה' וזוהו בחינת השבת העבוט פמה פעמים, כמו שכתוב, "השב תשיב" פמה פעמים. אמר הקדוש ברוך הוא, והרי נפשך עולה בכל ילדה ואיני מעבקה על פמה עונות, אף אתה השב תשיב. פי באמת השבת העבוט היא השבת הנפש ממש, פי הממון הוא הנפש, פמוכא בדרך רבנו פמה פעמים וצריך לקבל את המשכון ולהחזיר אפילו פמה פעמים, פי בשתלונה משלם לחברו הוא מחזיר הממון שהוא הנפש לשרשה ובה מעלה המלכות לשרשה פנ"ל, אבל בשתלונה הוא עני עדיו ואין לו פמה לשלם ואין לו רק כסותה לדידה לתן למשכון. נמצא בשנותן לו המשכון פאלו נתן נפשו ממש פי הנפש לשרשה פעשירות כמו שכתב רבנו זכרנו לברכה (סימן ט) וזהו בחינת הסתלקות הנפש, אבל ה' יתברך רוצה בעבודתנו וכו' ועל כן אפילו בשווקין לבחינת פטול צריך שיהיה הפטול בבחינת והחיות רצוא ושוב. פמכא פמאמר הנ"ל היטב, עין שם. פי צריך שלא ישאר שם פעת הפטול עד עת שיבוא ה' יתברך לפול פקדונו, פי הוא יתברך רוצה בעבודתנו, פי אף על פי שזוהו עקר התכלית להכלל בשרשו, אף על פי כן פהכרה לחזר אל תישות והגוף פדי לבר עוד ברורים, פי כל הימים אשר הצדיק חי הוא מברר ברורים, כמו כן ממש הוא בחינת השבת העבוט פמה פעמים זה בחינת והחיות רצוא ושוב, פי פשאחר פה מחזיר לו המשכון להעני הלונה או מחזיר לו חיותו ונפשו ונשלים מהסרונ קצת ויש פה לנפשו לברר ויכול להיות שיוכל לצאת מהענינות לגמרי על ידי זה וכן צריך להתנהג עמו פמה פעמים אויל יוכל להחזיק פידו לסמכו מנפלתו להעלותו מהעניות. על ידי שפמלא פגימותו בכל פעם.

אף באמת על ידי שפמקבל את המשכון מהלונה על ידי זה חזר ועולה הדרך לשרשו פנ"ל ועל כן יכול להגיע מוכה להלונה פשאחר פה מחזיר לו את המשכון, פי נתחדש נפשו ששרשה פממון על ידי שפעתה לשרשה והורה בבחינת (איכה ג) חדשים לבקרים רבה אמונתך פי החזרת המשכון הוא ממש החזרת הנפש פנ"ל כמו שאמר רבותינו זכרונם לברכה שאמר הקדוש ברוך הוא, והלא אני מחזיר לך את הנפש וכו' ועל כן על ידי שפמקבל המשכון ומחזירו מזה נעשה בחינת התחדשות הנפש ועל כן יש פה יותר פידו לברר ויכול לצאת מהעניות, פי זהו גם כן בחינת והחיות רצוא ושוב הנ"ל, פי בשביל זה צריך לעלות בכל פעם לשרשו פרצוא ושוב פדי להחדש נפשו ונשמתו פדי שיהיה לו פה יותר בעבודת ה' לברר ולהעלות ניצוצות יותר ויותר על ידי שפמחדש נשמתו בכל פעם על ידי הפטול פרצוא ושוב. והכן הדיקרים היטב היטב.

ויעוי עוד בליקוטי הלכות והלכות גבית חוב מהיתומים הלכה ד אה ה' ופי מברך שם בהתורה הנ"ל שאור האין סוף אינו נפתח לכל אחד בשונה פי אם פפי מה שזוכה פהמלת ה' עליו, וכל פה תבות הוא אומר פמסירות נפש ובהתלהבות גדול וכו', עין שם. וכל מי שזוכה שיהיה נפתח לו פיותר ויותר אור האין סוף פודאי יש לו פה יותר להאיר לאחרים ולהודיעם גדלתו ויתברך.

ומבואר בדבריו יסוד זה שהעיקר הוא לקבל ההארה ולהמשיכה לתוך החיים הפשוטים, עד שעיי"ז יזכה שוב להארה יותר גבוהה וחזר הלילה, וביאר להדיא שהעניין בזה כדי לברר הברורים, כי עיקר הברורים הוא דייקא במקום הישות והמידות, כי במקום הביטול לאו"ם שם אי"צ שום ברור והכל מבורר ועומד, ועיקר הברור הוא דייקא בעוה"ז בבחינת קרוצי עפר גושי חומר שלמרות זאת מקשרים את הדבר לשרשו ומגלים בזה מלכות ה', בזה מתברר הדבר ומתתקן, אבל דבר זה אי אפשר בלי הארת הביטול וע"כ מוכרחים לשני הדברים בדרך של רצוא ושוב.

העבודה היא כסדר ברצוא ושוב

כלל העניין שעיקר העבודה הוא כסדר ברצוא ושוב, כי מצד אחד צריך אתערותא דלתתא לבטל לגמרי כל הדי' יסודות ובפרט לבטל את הישות שלו, אבל המטרה היא לא להישאר בביטול אלא לקבל ההארה מהביטול לזמן שהזור מהביטול, לזכות לקשר את הדי' יסודות לשרשם אבל כדי לזכות לזה מוכרח איזה בחינה של ביטול שעיי"ז מאיר לו הארת הדעת שעיי"ז יוכל לעבוד את ה' ממקומו ולגלות את מלכות ה' בכל מקום ממש.

הדגשת הלשון בכל פעם ופעם שבא אל הצדיק

ויש להמתיק בזה את הלשון המבואר בתחילת אות זו שבכל פעם ופעם שבא ומספר כל ליבו הוא נכלל באין סוף, בכל פעם ופעם דייקא, כי באמת מוכרח שיהיה בזה בחינת כל פעם ופעם, כי א"א להיות כל הזמן בביטול, אלא עיקר העבודה היא לבוא לבחי' הביטול כדי לקבל משם הארה, ובכח ההארה הזו לחזור לישות שהוא בחי' המצב הרגיל, ושם להעלות את המלכות ולקשר כל בחי' של מלכות לשרשה, הן בכל התאוות והמידות, והן בכל התמונות והרצונות, לידע שהכל הוא בחי' התגלות המלכות והכל נמשך משרשו מאווא"ם, ועיי"ז זוכה לקשר את המלכות לשרשה ובאופן שהיא מתקשרת לשרשה אבל לא מתבטלת לגמרי וזהו עיקר תכלית התיקון.

אף בעת הביטול ההארה היא בתוך תיבות ואותיות

וכמו"כ יש להתבונן בלשון רבינו שגם בעת הביטול הרי ההארה היא ב'מניין תיבות ואותיות' שהוא בכל זאת איזושהו צמצום, כי בזה העולם כל אור חייב להיות באיזושהו כלי, אלא שעדיין אין זה נחשב ממש לבחי' כלי, כי בכל זאת זה מצב של ביטול שאינו יודע מעצמו, אבל בכל זאת איזה בחינת כלי יש בזה, כי בכל אופן האור ניתן לתוך תיבות ואותיות ולא בלי שום דבר, ומזה מוכן שזוהו עצמו גם הדרך לזכות לאור הביטול, כפי מה שמכנים כוונה וביטול בכמה שיותר תיבות ואותיות, כפי כוחו, כי כל תיבה שמכנים בה אפילו מעט ביטול, בזה העלה את המלכות לשרשה וכי התפילה היא עצמה בחי' מלכות, יעוי' ליקו"מ סי' מט ועוד, ועיי"ז זוכה שיאיר לו אווא"ם בתפילה, וכפי מה שמתייגע לבטל את כל המידות והתאוות.

הצדיק שזכה לתכלית הביטול מאיר את הדעת הזו לאנשים שהם עדיין בבחי' הישות

וכל זה אנו מקבלים מהצדיק בחי' משה שהוא ביטול עצמו בתכלית, כי כפי גדול הביטול כך גדול ההארה לבחי' הישות, וכשם שהוא אצל כל אחד ואחד בעצמו, כך הוא גם בכללות הנפשות, שהצדיק שזכה לשלימות הביטול, מאיר הארה זו להמון עם שעדיין לא זכו בזה לשלימות הביטול וכי זה עיקר רצון השי"ת, כי השי"ת רוצה בעבודתנו עבודת קרוצי עפר וגושי חומר, וע"כ הצדיק שזכה לתכלית הביטול עיקר עבודתו היא להאיר לאחרים שהם עדיין בבחי' קרוצי עפר וגושי חומר, כי זה עיקר רצונו יתברך שיתגלה מלכותו דייקא במקומות אלו, וע"כ הצדיק מאיר למקומות אלו, שזוהו בחי' מה שנקבר משה מול בית פעור, כי זה עיקר עבודת הצדיק תמיד לתקן את המלכות ולהעלותה לשרשה והעיקר ע"י מה שמאיר את הארת הדעת לכל המקושרים אליו, בבחי' אתה הראת לדעת' שהמקורבים למשה יש להם לקבל הארת הדעת הנ"ל וכמבואר בלשון רבינו, ואולי בזה יתבאר מה שכתוך הפסוק הזה עצמו של הסתלקות משה כתיב 'בניא בארץ מואב', ופירש רבינו שניא הוא בחי' ענוה

וארץ מואב הוא בחי' דוד שבא ממואב, היינו בחי' המלכות, כי זה עצמו עיקר התיקון של קבורת משה מזה שהוא בארץ מואב דהיינו בחי' המלכות, שהוא בחי' כל ישראל שהם חלק ממלכות דקדושה, ומשם מאיר להם משה הארת הדעת, ולכן מדגיש מה שבא ממואב שנרמז בזה מה שבא מהעכו"ם שהוא כביכול בחי' ריחוק, אבל דייקא זה הוא עיקר גילוי מלכות ה' שזה בחי' דוד המלך שגילה מלכותו יתברך בכל מקום ממש אף במקומות הרחוקים ביותר, וכ"ז הוא בחי' הארת משה לכל הדורות ודו"ק, ובפרפראות המתיק בזה שמה שדוד בא ממואב הוא מכח מה שמשח תיקן את המלכות שעי"ז יצא ממנה דוד, וזהו מובן היטב על דרך הנ"ל.

וְזֶה פְּרִישׁוֹ: אָמַר רַבֵּה בַר בַּר כַּהֲנָנִי: זִמְנָא הָדָא הָרַח הָאֵלֵינוּ בְּסַפְיִיתָא, וְחִזְיָנוּ הָהוּא פּוֹרָא דִּיתְבָּא לִיה אֲכֵלָה טִינָא בְּאִיסְיָה, וְאִידְחִיְהוּ מִנָּא, וְשִׁדְיִיְהוּ לְגַנְדָּא, וְחִרְוֵב מִינִיָּה שִׁיתִין מַחֲזִיז, וְאֲכֵלוּ מִינִיָּה שִׁיתִין מַחֲזִיז, וּמְלַחוּ מִינִיָּה שִׁיתִין מַחֲזִיז, וּמְלָאוּ מַחֲד גְּלַגְלָא דְעִינָא תְּלַת מָאָה גְּרַבִּי מִשְׁחָא. וְכִי הִרְדָּן לְבַתֵּר תְּרִיסַר וְרַחֵי שְׂתָא, חִזְיָנוּ דְהָרַח קָא מְנַסְרֵי מַגְרַמִּיָּה מְטַלְתָּא, וְיִתְכִּי לְמַבְרִינְהוּ הִנֵּה מַחֲזִיז (בְּבָא בְּתָרָא ע:ג):

ר'שב"ם: פּוֹרָא. דג: אֲכֵלָה טִינָא. שְׂרִין קָטָן: בְּאִיסְיָה. בְּנַחֲרֵיו שֶׁל דָּג נִכְנַם הַשְּׂרִין: וְאִידְחִיְהוּ מִנָּא. הִדְחִיְהוּ הַמַּיִם וְהַשְּׁלִיכֵהוּ לִבְיַשׁ כְּדָרְךָ וּמ, שְׂאִינֵי סוּבַל דְּבַר מַת: חִרְוֵב מִינִיָּה שִׁיתִין מַחֲזִיז. שְׁהַשְּׁלִיכֵהוּ הַמַּיִם עַל שְׂשִׁימ בְּרַכִּים וְשִׁבְרוּן פְּלֶם, שְׁהִיָּה גְדוֹל כֵּל כֵּה: וְאֲכֵלוּ מִינִיָּה שִׁיתִין מַחֲזִיז. בְּעִדְנֵי לֵה: וּמְלַחוּ מִינִיָּה שִׁיתִין מַחֲזִיז. אַחֲרֵיכֵם, שְׁהִי רְחֻקִין מִשָּׁם, מְלַחוּ מִינִיָּה וְנִשְׂאִיְהוּ לְמַקְוֵי: מַחֲד גְּלַגְלָא דְעִינָא. מַגְלַגְלָא עֵינֵי לְקַחוּ שְׁמֵן תְּלַת מָאָה גְּרַבִּי: הָרַח מְנַסְרֵי. לְבַנְתֵּי מַעְצָמוֹת הָרַח אֲוִתָּן מַחֲזִיז שְׁהַפִּיל:

פְּרִישׁוֹ: סַפְיָה לְשׁוֹן הַשִּׁיבוֹת, בְּחִינַת מְלָכוּת. שְׂרַבָּה בַר בַּר כַּהֲנָנִי חֲסַר בְּשִׁכְלוֹ אֹדוֹת הַמְּלָכוּת, אִיךָ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מַעְלִין אוֹתָהּ. וְחִזְיָנוּ הָאֵי פּוֹרָא יִשְׂרָאֵל מְכַנֵּין בְּשֵׁם דְּגִים, כְּמוֹ שְׂכַתוֹב (בְּרַאשִׁית מ"ח): "וַיִּדְגוּ לְרֵב בְּיָרֵב הָאֲרָץ". דִּיתְכִּי לִיה אֲכֵלָה טִינָא בְּנַחֲרֵיו זֶה בְּחִינַת תְּפִלַּתָּן שֶׁל יִשְׂרָאֵל, כְּמוֹ שְׂכַתוֹב (יִשְׁעִיָּה מ"ח): "וַיִּתְחַלְתִּי אֲחֵסֶם לְךָ", שְׂנַתְעַרְב שְׂרִין, הִינֵנו מִמָּאָה תְּפִלַּתָּן וְעִבּוּדָתָן וּבְלִבְלֵל אוֹתוֹ. וְלֹא הָיָה יָכוֹל אִישׁ מִיִּשְׂרָאֵלִי הָרַח לְעַבְד עִבּוּדָתוֹ תַּמָּח. מַה עָשָׂה הָאִישׁ הָרַח? עָשָׂה שְׁלֹשׁ בְּחִינּוֹת הַנִּלְ. הִינֵנו הַתְּקַשְׁרוֹת לְהַצְדִּיק וּנְתִיבַת הַצְדִּיקָה וְדִוֵּי דְבָרִים:

ההתקשרות לצדיק מחמת שאינו יכול להתפלל

הנה זה עניין חדש לכאן שמזכיר כאן רבינו שלא נזכר במאמר, מה שאיש הישראלי נתקרב לצדיק מחמת שלא היה יכול להתפלל כי היתה טומאה שבלבלה אותו, ובמאמר לא נזכר כלל פרט זה, ואמנם עניין התפילה נזכר בסוף העניין [באות ט] ששם הוא עיקר המקום שזוכים להתפשטות הגשמיות, אבל עניין ההתקשרות לצדיק בשביל לזכות להתפלל לא נזכרה במאמר, אלא עיקר הסדר הוא שכדי לזכות להרגיש שכל מאורעותיו הם לטובתו, לזה צריך להעלות המלכות לשרשה שזהו ע"י ההתקשרות לצדיק ווידי דברים לפניו, וכמו"כ ניתן להבין מסדר הדברים שעניין ההתקשרות לצדיק והוידי דברים הוא כדי לכפר על העוונות, אלא שבהמשך הדברים [באות ח ואות ט] מבואר שעניין הוידי דברים הוא כדי לקבל דרך ישרה לפי שורש נשמתו, והמובן הוא שמקבל דרך בעניין זה עצמו של ביטול הדי' יסודות [וכמוש"כ בביאור הליקוטאים], וא"כ כיון שמבואר [באות ט] שע"י ביטול הדי' יסודות זוכים לביטול לאווא"ם בעת התפילה, ניתן להבין שעיקר חסרון הדרך בעבודת ה' שיש למוי שבא להתקרב לצדיק הוא בעניין זה של חסרון התפילה ככוונה שהוא בחי' תפילה בהתפשטות הגשמיות לפי בחינתו ומדרגתו, ואכתי צ"כ קצת [ויעו"ו] בפרפראות מש"כ בזה ולא זכיתי להבין היטב כוונתו.

וְזֶה פְּרִישׁוֹ: וּמַתָּה, וְאִידְחִיְהוּ מִנָּא, וְשִׁדְיִיְהוּ לְגַנְדָּא. וְהַזְכִּיר הַשְּׁלֹשׁ בְּחִינּוֹת מַעְיָלָא לְתַתָּא. וּמַתָּה זֶה בְּחִינַת וְדִוֵּי דְבָרִים, כְּמוֹ שְׂכַתוֹב: "כֵּל הַמוֹמְתִין מִתּוֹדִין". וְאִידְחִיְהוּ מִנָּא זֶה בְּחִינַת צְדִיקָה, כְּמוֹ שְׂכַתוֹב (קִהְלֵת י"א): "שְׁלַח לְחֹמֶךָ עַל פְּנֵי הַמַּיִם". וּבְתִיב (יִשְׁעִיָּה ל"ב): "אֲשִׁרְיִכֶם זֹרְעֵי עַל כָּל מַיִם". וְשִׁדְיִיְהוּ לְגַנְדָּא הַצְדִּיק נִקְרָא גַנְדָּא, לְשׁוֹן גְּרַר, שְׁחָא גֹדֵר פְּרַצְוִיתִיךָ שֶׁל

ישראל (יחזקאל כ"ב; ישעיהו נ"ח) וזה: וְשִׁדְיִיְהוּ לְגַנְדָּא, שְׁהַקְרִיב אֶת עַצְמוֹ לְצַדִּיק.

שלוש בחינות מעילא לתתא

הנה ג' בחינות אלו נזכרו לעיל [באות ח], אמנם כאן הזכירם מעילא לתתא כמבואר בלשון רבינו, ויל"ע למה באמת הזכירם באופן כזה, וביאר בפרפראות 'יש לומר כי הוא מטעם כי בתיקונים אלו של וידי וצדקה, צריך לעסוק תמיד גם כשאינו אצל הצדיק, רק שיהיה בהתקשרות להצדיק.

וְעַל יְדֵי שְׁלֹשׁ בְּחִינּוֹת אֵלֶּה, וְחִרְוֵב מִינִיָּה שִׁיתִין מַחֲזִיזָא שְׁעַל יְדֵי הַמִּיתָה, הִינֵנו וְדִוֵּי דְבָרִים, הַעֲלָה אֶת הַמְּלָכוּת מִבֵּין הַסְטָרָא אַחֲרָא. וְהַצְדִּיק הוֹרָה לוֹ אֶת הַדְרָךְ הַיִּשְׂרָאֵל, כְּמוֹ שְׂכַתוֹב בְּהַפְטָרַת בְּרַאשִׁית (יִשְׁעִיָּה מ"ב): "אַחֲרֵיכֵם הָרִים וּבְעֵצוֹת", רְמָזוֹ עַל חֲרָפֵן מִמְשַׁלֵּת הַעֲבוּרִים. "וְהוֹלֵכְתִי עִוְרִים כְּדָרְךָ לֹא יִדְעוּ", זֶה בְּחִינַת שְׁהַצְדִּיק הוֹרָה לוֹ דְרָךְ יִשְׂרָאֵל. זֶה בְּחִינַת פְּרִישַׁת דְּרָכִים כְּנ"ל.

והולכתי עוורים בדרך לא ידעו

כפשטות מפרש רבינו שמוליכו בדרך ישרה לפי שורש נשמתו, בדרך שלא ידע בה קודם לכן, וזהו בדרך לא ידעו, היינו שלא ידעו מהדרך הזו, אבל נכלל בזה ג"כ שמוליכו בדרך זה של ביטול כל הדי' יסודות עד שזוכה לביטול לאווא"ם וזוכה לבחי' ביטול הדעת לגמרי [בזמן ההארה ואח"כ חוזר אל הישות ומאיר לדעתו], וזהו בדרך 'לא ידעו' היינו בדרך כזו שמגיעים לבחי' ביטול הדעת, באופן שלא ידע אפילו מעצמו, כ"כ בביאור הליקוטאים [ומוסף אח"כ עומק נוסף בפירושו של 'לא ידעו' הנ"ל, דהיינו שמאיר לו אור אין סוף שהוא למעלה מהידיעה, כי ע"י שמוליכו בדרך לפי שורש נשמתו, זה עצמו מכין לו כלי לקבל בתוכו את אווא"ם שהוא למעלה מידיעה והשגה, וזהו 'והולכתי עוורים בדרך לא ידעו', היינו בדרך שמקבל הארה מבחי' לא ידעו, היינו מאווא"ם שהוא בחי' למעלה מהידיעה ודו"ק.

וְשִׁיתִין מַחֲזִיזָא, רְמָזוֹ עַל עֲלִית הַמְּלָכוּת, דְּכַתִּיב בַּהּ (שִׁיר הַשִּׁירִים ו'): "שְׂשִׁימ הַמָּחַ מְלָכוֹת". וְאֲכֵלוּ מִינִיָּה שִׁיתִין מַחֲזִיזָא רְמָזוֹ עַל שְׁנֵי מַדּוֹת רְעוּת שֶׁל חֵי מְדַבֵּר, שְׁעַל יְדֵי בָּא עֲנִיּוֹת כְּנ"ל, וְעַל יְדֵי צְדָקָה מִתְּמַן אוֹתָם וַיִּמְשִׁיךְ שְׂפָע. וְזֶה: "אֲכֵלוּ מִינִיָּה". וְשִׁיתִין מַחֲזִיזָא, רְמָזוֹ עַל בְּחִינַת שְׂשִׁימ גְּבוּרִים, שְׂמִשֵּׁם בָּא פְּרָנְסָה, כְּמוֹ שְׂאֲמַרְו (בְּרַכּוֹת לג: תְּעִנִּית ב. עֵין שָׁם): "גְּבוּרוֹת גְּשָׁמִים":

וּמְלַחוּ מִינִיָּה שִׁיתִין מַחֲזִיזָא. זֶה רְמָזוֹ עַל תְּקוּן שְׁתֵּי מַדּוֹת רְעוּת יְדוּמָם צוּמְחִי, עַל יְדֵי קִרְבָּתוֹ לְהַצְדִּיק, כִּי הַצְדִּיק הוּא "בְּרִית מְלַח עוֹלָם". גַּם עֲצָבוֹת וְתַאֲוֹת בָּאִים מְדַמִּים עֲבוּרִים, וְעַל יְדֵי מְלַח פּוֹלֵט הַדְּמִיּוֹם רְעִים. וְשִׁיתִין מַחֲזִיזָא, זֶה רְמָזוֹ עַל שְׂשִׁימ אוֹתִיּוֹת שְׂכַתוֹבַת בְּהִינּוֹם, שְׁחֵם כִּיד הַצְדִּיק, כְּמוֹ שְׂכַתוֹב (מִשְׁלֵי ו'): "בְּרַכּוֹת לְרֹאשׁ צַדִּיק":

ברכת כהנים

היינו כי עיקר השפע הוא ע"י הצדיק שמבטל עצמו לאווא"ם שעי"ז נמשך השפע וכדלקמיה, וזה עצמו בחינת ברכת כהנים, שהכהנים שהם מקריבים קרבנות ומבטלים את כל הכריאה לאווא"ם, הם ממשיכים את שפע הכרחה ויעו"ו בפר' נשא מה שנתבאר עוד בעניין ברכת כהנים שהוא בחי' ההארת פנים ברצוא ושוכ.

וּמְלָאוּ מַחֲד גְּלַגְלָא דְעִינָא תְּלַת מָאָה גְּרַבִּי מִשְׁחָא. גְּרַבִּי מִשְׁחָא, זֶה בְּחִינַת הַדְּעָת, כִּי "שְׁמֵן מִשְׁחַת קֹדֶשׁ" (שְׁמוֹת ל), זֶה בְּחִינַת שְׂכָל. וְתְּלַת מָאָה, זֶה בְּחִינַת מִשְׁחָה, שְׁחָא בְּחִינַת מַה שְׁהַצְדִּיק מְקַטֵּין אֶת עַצְמוֹ, בְּבְחִינַת מַה. בְּשִׁלֵּשׁ בְּחִינּוֹת צְרִיף לְחַקְטִין אֶת עַצְמוֹ, כְּמוֹ שְׂכַתוֹב (וַיְמַיְהוּ ט): "אֵל יִתְחַלֵּל חֲכָם, גְּבוּר וְעִשִׂיר":

נִמְצָא שְׂכָכַל בְּחִינָה מְאֵלוֹ שְׁלֹשׁ בְּחִינּוֹת הוּא נַעֲשֶׂה מַה. וְעַל יְדֵי זֶה יֵשׁ לוֹ הַתְּפַשְׁטוֹת הַגְּשְׁמִיּוֹת, וּמְדַבֵּק בְּאוֹר אֵין סוּף, שְׂאִין שָׁם שׁוּם שְׁנֵי רְצוֹן, אֲלָא: ה' הוּא הָאֵלֵקִים, כְּנ"ל, הִינֵנו כֵּלֵו הַטּוֹב וְהַמְטִיב. וְזֶה בְּחִינַת חֵד גְּלַגְלָא דְעִינָא, כְּמוֹבָא בְּאִידְרָא (וְחַר נִשְׂא קלו'): וַיְזַוְמָנָא דְאִתִּי וַיִּשְׁתַּבַּח בַּהּ עֵינָא חֵד דְרַחְמֵי, זֶה בְּחִינַת כֵּלֵו הַטּוֹב וְהַמְטִיב. נִמְצָא בְּשְׁהַצְדִּיק עוֹשֶׂה עַצְמוֹ מַה, מְדַבֵּק אֶת

עצמו לעינא חד דרחמי, הינו לאין סוף, ואחר כך פשוטו בביחנת רצוא ושוב, אז ממשוץ מאור אין סוף האחרות הרצון הפשוט שם דרך המה שלו, ונעשה ממה מאה, כמו שנאמר: 'אל תקרי מה אלא מאה'. ונעשה תלת מאה מתלת מה, וממשוץ אור הזה לדעתו ולשכלו, הינו גרפי דמשוץ, שהוא בחינת שכל, כנ"ל. אתה הראית לדעת, שממשוץ אור אין סוף לדעתו, שידע האחרות, שה' הוא האלקים, ויברך הטוב והמטיב על הכל כמו לעתיד לבוא:

המשכת שפע הדעת הוא ע"י הביטול לשורש השפע ששם הכל טוב כאתגליא

היינו שעיקר המשכת השפע הוא דייקא ע"י ביטול הישות, כי שורש השפע הוא מאוא"ם, וע"כ כשמבטל עצמו לאוא"ם אזי זוכה להמשיך השפע משרשו [וזה בחינת משה, מה הוא בחי' הביטול, והש' הוא גמטריא ג' מאות, כנגד ג' בחינות מאה שנעשים ע"י ג' בחינות של מה שהוא בחינת הביטול, כ"כ כפרפראות ובביאור הליקוטים], ומשם עצמו נמשך גם הארת הדעת שהכל לטובה, כי כשם ששורש השפע הוא מאוא"ם, כך שם הוא בחי' רצון הפשוט שהוא שורש כל הרצונות של כל פרט בכריאה [וכדלעיל אות טז], וממילא שם מאיר באמת אור הדעת שהכל לטובה, כי שם הוא שורש הרצון ששם אין כלל דין ורחמים, רק הכל שם רחמים, בבחי' עינא חד דרחמי, כי בשורש הכל הוא רחמים פשוטים ונגלים, וע"כ הצדיק שמבטל עצמו לאוא"ם ע"י שמבטל ישותו לגמרי וכל הדי' ויסודות שלו, ע"י זוכה להמשיך שפע, ועיקר השפע הוא שפע אור הדעת שנמשך משם, דהיינו הארת הדעת לידע שהכל לטובה, אבל השפע הזה נמשך לתוך כלים, כי זהו העיקר להמשיך הארת הדעת הזאת לתוך בחי' הישות, כי עקר התגלות האור הוא דייקא כשהוא מצומצם בתוך כלים, וע"כ הדעת מוכרח להימשך בתוך גרבי משחא' שהם בחינות הכלים [ויעו' בביאור הליקוטים שהאריך בפרט זה].

כי תדרו ואתאן לבתר תריסר ירחי שתא וקחזינן דהוי מנסרא מגרמייהו לבנינא הנך מהוזאן כי מאחורי הקדשה, שהם שנים עשר שבטים, שעל ידם נתתן מלכות הנ"ל, ואחריהם הוא השמאה. ויש בני אדם שיוצאין מהקדשה, וזה שפסח התנא, שהדר וזוהר לעזו באלו שהם בתר תריסר ירחי שתא, שהם אחורי שנים עשר שבטים דקדשה, שיוצאין מכלל ישראל על ידי מעשיהם הרעים. וחזינן דהוי מנסרי מגרמייהו הינו שעל ידי מעשיהם הרעים החקוקים על עצמותם, והחקיקה עובר מעבר לעבר בנסירה ממש. אבל על ידי שאיש הישראלי הנ"ל נתעורר בתשובה על ידי שרין קטן שבגחיריו, על ידי שהרגיש טמאה קטנה שמבבלת אותו, על ידי תשובתו גורם, שגם אלו הרשעים נעשו פסא לקדשה, ויהבי לבנינא הנך מהוזאן שעוזרים גם הם לעוברי השם, שייבנו תנך מהוזאן הנ"ל:

כל אחד משפיע על כל הכלל

בזה מתבאר עניין נורא ונפלא מאוד, איך שכל אחד הוא חלק מהכלל, וכשאהד מתקרב לצדיק ומבטל ע"י עצמו לאוא"ם, הוא משפיע בזה על כל ישראל, אפילו על הרחוקים מאוד, והיינו כי כל אחד מישראל הוא חלק מהמלכות, וכשהוא עולה ומקשר עצמו לשרשו לאוא"ם בזה הוא מעלה את המלכות לשרשה לאוא"ם וממילא עולים ע"י גם כל ישראל שכולם אהוים ומושרשים בבחי' המלכות ונבביאור הליקוטים כתב שזה מה שהביא רבינו את הפסוק 'יהי בישורון מלך בהתאסף ראשי עם יחד שבטי ישראל, להורות ששלימות תיקון המלכות הוא דייקא ע"י אחדות ישראל, כי כולם יחד הם כללות המלכות וע"כ עיקר התיקון הוא דייקא ע"י שלימות כולם, אבל מצד שני כל אחד משפיע על הכלל כולו כמבואר כאן בלשון רבינו].

זה פרוש: אנכי ה' א-להיך פרוש הן ה' הן א-להיך תבין, שכל זאת אנכי, הינו שתקנים: 'פה' אהלל דבר, בא-להים אהלל דבר, הינו בלו הטוב והמטיב, כנ"ל. אשר הוצאתיך מארץ מצרים דאיתא במדרש (פראשית רבה טז), כי כל הגליות נקראים על שם גלות מצרים, מפני שהם מצרים לישראל. הינו שעל ידי הצדיק נתפטר מלכותם וממשלתם של העפובים, כי על ידי זה עולה מתוכם מלכות דקדשה כנ"ל:

מבית עבדים זה רמז על בטול המדות רעות של ארבע יסודות, המכנים בשם עבדים, כי כל הארבעה יסודות הם מתחת גלגל הירת. והירת מכנה בשם עבד, כמובא בזהר (וישב קפ"א): 'הנה ישכיל עבדי' דא סיהרא. פרוש: על ידי הצדיק עולה המלכות מן הספרא אהרא, ונתפטר מן המדות רעות, ועל ידי זה האדם בא לבחינת עולם הקא, לבחינת: 'פה' אהלל דבר, בא-להים אהלל דבר':

יציאת מצרים הפרטית של כל אחד משפיעה על העלאת המלכות לשרשה

גם כאן רואים שרבינו מתחיל בפסוק 'אנכי ה' אלקיך אשר הוצאתיך מארץ מצרים', וא"כ מדבר ביציאת האדם עצמו מבית עבדים (דהיינו ד' יסודות וכמבואר בהמשך), ולעומת זאת מוכיר בתוך הדברים שע"י עולה מלכות דקדושה מבין העבדים, וא"כ מדבר על מלכות דקדושה אלא שזה הינו הך והא בהא תליא כי היציאה של כל אחד בפרטות משפיעה על העלאת המלכות לשרשה וכנ"ל, וכ"כ בביאור הליקוטים.

הנה ישכיל עבדי ירום ונישא וגבה מאוד

עוד כתב בביאור הליקוטים על מה שהביא כאן רבינו את הפסוק הנה ישכיל עבדי ירום ונישא וגבה מאוד, בהקשר לבחי' גלות מצרים ששם הוא מקום העבדות, שע"י אנו מכינים היטב את עניין הפסוק הזה (שהולך בכללות על משה רבינו ובפרטות על כל אחד ואחד מישראל), כי בתחילה בעת שהותו בגלות מצרים קודם השפעת השכל והדעת, אזי הוא בבחי' עבדות, ואז כשזוכה להשגת הדעת והשכל כג' בחינות, ירום ונישא וגבה, שזה כנגד ג' בחינות של ההתקרבות לצדיק וביטול הדי' יסודות שע"י זוכים להשגת הדעת, אזי הוא יוצא מכלל עבדות לכלל מלכות (שהיא תכלית ההיפך של עבדות) עד שיי"ב שבטי ישראל הם עצמם מרכיבים את המלכות דקדושה כדלעיל, והם עצמם בחי' י"ב חדשי הלכנה, נמצא שהלכנה עצמה שהיתה בתחילה בבחי' עבד, עתה היא בבחי' מלכות, וזה ע"י בחי' 'הנה ישכיל' שע"י ג' בחינות הנ"ל של 'ירום ונישא וגבה' ודו"ק.

אנכי ה' אלקיך ולא יהיה לך

עוד נקודה נפלאה ביאר בזה בביאור הליקוטים דהנה רבינו בדבריו (כאות ה) כשמבאר שבכל לאו שאדם עובר הוא מכניס את האותיות האלו לתוך הטומאה רח"ל ונעשה מזה צירופים רעים, נקט רבינו לדוגמא את לאו 'לא יהיה לך', ויל"ע למה נקט רבינו דוגמא את הלאו הזה, ואע"פ שבכל דוגמא שהיה אומר יכולים אנו לשאול זאת למה נקט דווקא זה, מכל מקום מהתבוננות בדרך דבריו הקדושים נראה שבכל פעם שנקט דוגמא יש מכוון כמה שנקט דווקא דוגמא זו, וא"כ יש להבין למה נקט דוגמא זו.

אבל באמת העניין מבואר היטב כי אף שבכל לאו נעשה עניין זה שנחפכים הצירופים ונכנסים כביכול לתוך הטומאה והקליפות רח"ל, מ"מ בלא יהיה לך' הרי הוא ממש עניין הלאו הזה עצמו כפשוטו, כי הלאו הוא 'לא יהיה לך אלהים אחרים', היינו שלא תתן יניקה לאלהים אחרים, כי ע"י שעובר על התורה נעשים צירופים רעים ויונקים מזה הסמ"א שהם נקראים ג"כ אלהים וכמבואר לעיל (באות ב), א"כ זהו ממש עניין הלאו הזה בעצמו וע"כ נקט דוגמא לאו זה.

ועל פי זה מתבאר שבכל לאו שעוברים רח"ל עוברים בזה בבחינה מסויימת גם על הלאו של 'לא יהיה לך אלהים אחרים' כי נותנים בזה יניקה לסמ"א שנקראת אלהים אחרים, ומכ"ש בלאו זה עצמו, וכמו כן מידה טובה מרובה שבכל מצוה שעושים מוציאים את המלכות מהסמ"א שזה בחי' יציאת מצרים, וא"כ בכל מצוה מקיימים בחי' 'אנכי ה' אלקיך אשר הוצאתיך מארץ מצרים מבית עבדים' שמרמו על העלאת המלכות והוצאתה מבין הסמ"א, וא"כ נפלא מאוד מה שכנגד הדוגמא שנקט רבינו את 'לא יהיה לך' שזה כללות הלאו, פירש בסוף המאמר את הפסוק 'אני ה' אלקיך' שזה כללות העשין וכמובא, והוא נפלא מאוד.

עלון המקורבים

ליצירת קשר, לתרומות, להנצחת שם, לקבלת הגליון באימייל, למוקדי החפצות, ולפרסום בגליון פנו לקו 'המקורבים': 077-31-40-331 והשאירו הודעה בשלוחה: E0773140331@GMAIL.COM

72 או לאימייל:

נפתחה! הגשימו את החלום ותזכו גם אתם להשתתף בקיבוץ הקדוש בראש השנה באומן סמוך לציונו של רבי נחמן מברסלב זיע"א שאמר: 'הראש השנה שלי עולה על הכל'.

הודרו! מספר המקומות מוגבל! מחיר המיטה \$148 + דמי רישום שישולמו במזומן או בכרטיס אשראי, הסכסוד מיועד רק עבור אלו שלא היו באומן מימיהם (בכל ימות השנה ולא רק בראש השנה) ומבקשים להירשם לנסיעה לאומן ראש השנה תש"פ, המעוניינים יתבקשו בעת ההרשמה להתחיל על הווה המאשר זאת.

פרוייקט אומן 148 מסובסד על ידי עמותת "יסודות המשכן" ע"ר 580553048

איך נרשמים?

בכדי לשריין לעצמכם מקום בטיסה תידרשו להגיע לישוב בר יוחאי (ליד מירון) רחוב כליל החורש 109 עם דרכון בתוקף כולל צילום דרכון ותשלום ע"ם \$148 + דמי רישום שישולמו במזומן או בכרטיס אשראי קבלת קהל בימים ב,ג,ד כלבד. כשעות הבוקר בין השעות 12-9 ובצהריים בין השעות 7-3. בכדי לממש את הסכסוד יש להגיע פיזית, לא יהיה ניתן לבצע רכישות כרטיסים בטלפון.

שימו לב! פעלו לפי השעות והתנאים המופיעים לפניכם בלבד, ובכך תמנעו מעצמכם עגמת נפש מיותרת.

מספר הטלפון לבידוריים: 09-8656148

אמנם הצדיקים שביטלו רצונם לגמרי, ואין להם שום רצון אחר חוץ מרצון השם יתברך – אין להם שתי עיניים אלא עין אחת, והם מעוררים זה לעומת זה גם למעלה. כי גם למעלה יש כביכול שתי עיניים, אחד של רחמים ואהבה, ואחד של דין וגבורה. ועל ידי שיש להם רק עין אחת – הם גורמים שגם למעלה יש רק עינא חד דרחמי.

בלעם – שתום העין

וזה לעומת זה, יש את בלעם, שהוא תכלית ההיפך, וגם לו יש רק עין אחת. כי אין לו בכלל שתי רצונות, אלא רק רצון אחד, דהיינו הרצון הפרטי שלו. ולא די לו בזה, אלא הוא רוצה כביכול להכריח ולבטל את רצון השם יתברך לרצונו, שהרי 'בדרך שאדם רוצה לילך מוליכים אותו'. ולכן, כל הייו עסק למטאות עצמו בתכלית הטומאה, כדי לבטא לגמרי רק את רצונו ושלא יישאר שום מקום לרצון אחר כביכול.

ובשביל הבחירה, עשה השם יתברך שנראה כאילו הוא הצליח, והגיע כביכול לאותם דרגות והשגות של משה רבינו, אלא שמושה הגיע לזה מתוך ביטול מוחלט של רצונותיו לרצון השם יתברך, ובלעם הגיע לזה מתוך עקשנות מוחלטת על רצונותיו, וביטול מוחלט של רצון ה' כביכול. ולכן גם היה נדמה לו שיכול 'לפתות' את השם יתברך, שייסכים בהכרח לרצונו לקלל את ישראל ה'.

ולכן הקריב קרבנות כנגד האבות, עם כוונה הפוכה. כי האבות הקריבו כדי לבטל את הרצון הבהמי לרצון השם יתברך, והוא עשה זאת כדי להמשיך את רצון ה' אליו. אמנם לא הצליח, ולא רק שלא הצליח אלא איבד את כל הכוחות שהיו לו, והכוחות האלו ניתנו לאתונו, להראות לו שאם כרצונו, אז לא רק הוא יהיה בעל השגה אלא גם בהמתו...

* * *

ובאותם ימים לא כעס השם יתברך, כי אמנם ככל יום יש שתי עיניים, ימין ושמאל. אבל באותם ימים שרצה בלעם להגביר את העין שמאל על העין ימין, הראה לו השם יתברך שבעצם אין עין שמאל אלא רק עין ימין. ואמנם בדרך כלל יש דין ויש משפט, אבל כל זה בינינו לבין השם יתברך. אבל כשהוא מתערב מבחוץ – אזי כלפיו ילא הביט און ביעקב, כי מאחר שיש לנו עין ימין, גם הוא כביכול מסתכל עלינו רק בעין ימין. ויש עוד להאריך בחלק הזה.

הזדמנות אחרונה לשנה זו! \ מואת: אומן שלום

טיסות לאומן ראש השנה במחיר מסובסד של \$148

לאור ההצלחה והביקוש האדיר בשנים עברו, פרוייקט אומן ראש השנה \$148 למי שלא היה באומן בחייו יוצא לדרך... זו השנה הרביעית. בואו להגשים את החלום הגדול! ההרשמה לטיסת 148 דולר לקראת סיום!

מעוניינים לטוס לאומן לימי ראש השנה הבעל"ט? נמנעתם עד כה להגיע לאומן בשל העלויות הכבדות במחירי כרטיסי הטיסה לאומן או מכל סיבה אחרת? הנכם מוזמנים להגשים את החלום הגדול! ההרשמה לטיסת 148 דולר

דרשתי קרבתך \ המושך מעמוד ב

משה ובלעם – זה לעומת זה

על בלעם נאמר 'בדרך שאדם רוצה לילך מוליכין אותו', וזה תמצית שיטתו של בלעם – לעומת שיטתו הקדושה של משה רבינו. ומהמת זה היה נדמה לו שיכול לפתות כביכול את השם יתברך, אבל בפרשה זו נתגלה השקר שב'שיטתו'.

יש שני מיני רצונות. יש את הרצון של השם יתברך – הן את הרצון הכללי לברוא את העולם, והן את הרצון הפרטי לברוא כל פרט שיש בעולם, ולהחדש את העולם על כל פרטיו בכל יום ובכל רגע. ויש את הרצון הפרטי של כל אחד. דהיינו, שכל פרט שיש בעולם – יש לו רצון משלו, ולכן יש לו כביכול ישות משלו, ואינו מבוטל ונכלל בהשם יתברך מחמת הרצון הפרטי שיש לו.

והנה, התכלית של בריאת העולם – הוא כדי למלאות רצונו של השם יתברך, דהיינו לבטל את הרצון העצמי וממילא את הישות העצמית – ולהיכלל בהשם יתברך וברצונו. ובשביל זה צריך להתקרב לצדיקים ולקבל מהם את הרצון הכללי להתבטל להשם יתברך, ולקבל את התורה, שמלמדת איך לבטל כל רצון פרטי להשם יתברך.

שתי עיניים – שתי רצונות

אמנם יש כל הזמן 'חיכוך' בין שתי הרצונות. מצד אחד יש את הרצון של השם יתברך, ואנו רוצים להיות מחוברים לאותו רצון ולהיכלל בו, ומצד שני יש את הרצונות האישיים שלנו. ובמחשבה ראשונה נדמה, שעצם המציאות שיש כזה חיכוך אינו ראוי, אבל באמת – זה כל התענוג של השם יתברך, שיש כזה חיכוך כל הזמן, והאדם נמצא בתוך החיכוך הזה, וצריך בכל פעם לבהור לצד רצונו של השם יתברך.

ולכן יש לאדם שתי עיניים. העיניים מבטאות את הרצון של האדם, ושתי עיניים מבטאים שתי רצונות מנוגדים, העין הימנית פונה להשם יתברך, ורוצה את רצונו. והעין השמאלית פונה לעבר העולם, ורוצה את הרצונות שמנוגדים לרצון ה'. ועל זה אומר השם יתברך 'ליבבתיני באחת מעיניך', כלומר, אף שיש את העין השמאלית, אבל די לי בזה שעין אחת פונה אלי, וכזה יש די כדי לאהוב אותך בכל לבי כביכול.

המקור בנים

בס"ד גליון מא' פרשת פנחס ה'תשע"ט

גליון שבועי להניכי הישיבות בני התורה המקור בנים לאורו של רביה"ק מוהר"ן מברסלב זיע"א

מאמר בפנימיות הפרשה, משרשי הדברים עד לעובדא ולמעשה

הדשתי קרבתי

~ קנאות – מהי מתי ולמי ~

ד. האם 'קנאות' הוא דבר טוב והגון או לא. אם הוא טוב – מפני מה לעגו עליו, ואם אינו טוב – מפני מה קיבל על כך שכר.

ה. במגפה מתו ארבעה ועשרים אלף. אמנם באמת היו צריכים למות כמעט מאה ושבעים אלף [שהם רבע מעם ישראל], כמו שפירש רש"י על פסוק 'הרגו איש אנשיו', ובזכות פנחס ניצלו. מדוע היה חרון אף גדול כל כך. ומדוע היה ציווי 'צרור את המדינים' – דהיינו לשנוא אותם, מה שלא נאמר על שום אומה ולשון [היין מעמלק].

ביאור העניין

דרכנו לפרש בדרך כלל 'ביאור הפשט' ואחר כך 'ביאור הפנימיות'. אמנם במפרשי הפשט לא נמצא כמעט ביאור על העניין ורק ביאור הפסוקים, אבל לא כלל העניין כמו במקומות האחרים, ולכן בהכרח לפרש מיד על פי פנימיות העניין.

אמנם יש לציין רעיון שנאמר על ידי בעלי המוסר – לכאר מדוע נחלק העניין לשתי פרשיות. כי בפרשת בלק מסופר על מעשה הקנאות שעשה פנחס, אמנם בכל קנאות צריך לבדוק אם זו קנאות לשם שמים, או רק הזדמנות לפרוק את המדות הרעות של הכעס והאכזריות, ובשביל זה צריך להמתין שבוע, כדי לבדוק זאת. ורק אז כשמתברר שזה נקי, אזי 'הנני נותן לו את בריתי שלום'.

להלן נבאר העניין בפנימיות, על פי המבואר בליקוטי מוהר"ן (ח"ב סימן ח), ובליקוטי הלכות (ברכת השחר הלכה ה), וייתכן שיעלה בקנה אחד עם הרעיון הנ"ל, ובאופן שיש בו הדרכה לעובדא ולמעשה לכל אחד ובכל מצב.

מערכת רשמית – ולא רשמית

בכל מערכת שבעולם, יש את החלק הרשמי של המערכת, שבו נמצאים הכללים וההוראות מה צריך לעשות ואיך צריך להתנהג, ויש את החלק 'שמאחורי' הדברים, דהיינו הקודים והמרכיבים הפנימיים של המערכת, שזה הבסיס והיסוד שעל זה עומד כל המערכת.

כך גם במערכת של עם ישראל. יש את החלק הרשמי, שזה התורה והמצוות ששם יש כללים והוראות מסודרים ו'התוכים' – מה מצוה ומה עבירה, מה מותר ומה אסור, ומה החומרא של כל דבר. וזה החלק הנגלה. אבל יש את הפנימיות של הדברים, ששם הכללים מתבטלים ורק הקודים האמתיים יש להם חשיבות.

וכך הוא במציאות העולם. יכול להיות אדם שמקיים את כל המערכת של התורה והמצוות, ומדקדק על כל סעיף בשולחן ערוך, קלה כחמורה. אבל אינו מחובר כלל בפנימיותו. ומשום כך יכול להיות 'נבל ברשות התורה', כי הוא

פרשת פנחס הוא המשך ישיר לסיום פרשת בלק. בסוף פרשת בלק – אחר המעשה הנפלא של בלעם, שרצה לקלל ונמצא מברך – בפסוקים האחרונים ממש, מתחיל פרק חדש – שלכאורה אינו קשור כלל למעשה בלעם – והוא מעשה שיטים, שנכשלו ישראל בכנות מואב, ומעשה זמרי שקרב את המדינית, ומעשה פנחס שלקה רומח בידו והרג אותו ואתה. וזוה מסתיים הפרשה.

לאחר מכן מגיע פרשת פנחס, שמתחיל לכאורה מאמצע המעשה, ומספר על שכרו של פנחס, ועל מלחמת מדין. ולכאורה היה ראוי לכתוב כל המעשה בפרשה אחת – או כולה בפרשת בלק, או כולה בפרשת פנחס. אם אינו שייך למעשה בלעם – צריך לכתבו בפרשת פנחס, ואם הוא שייך למעשה בלעם – צריך לכתבו כולו בפרשת בלק.

ובכלל, כל המעשה הזה הוא פלא והפלא. איך ארע דבר כזה, שאחר הגילוי הנפלא של אהבת ה' לעמו – שהתגלה בברכת בלעם, היה פתאום נפילה כזאת. וכן להיפך, מה היה הפעולה של פנחס, ומדוע נחשב לדבר גדול כל כך, עד שהשם יתברך דורש בשלומו, ונותן לו כל המתנות שבעולם – כהונה לו ולזרעו, ושלא ימות לעולם, וזכה להיות אליהו מלאך הברית, ושכל הגאולה העתידה תלויה בו [יחד עם משיח].

וכנראה שדווקא התמיהה הגדולה היא התשובה והיסוד. והיסוד הזה מוכרח להיות כ'המשך' לכל המעשה עם ברכתו של בלעם, כי הוא שייך לאותו עניין. ואף על פי כן מוכרח להתחלק לשתי פרשיות, ומתוך כל יתבאר יסוד נפלא מאד, שיש בכוחו לעשות מהפכות יותר מכל דבר אחר – הן לציבור והן ליחיד, וכפי שיתבאר בעז"ה.

הקושינות בפרשה

א. החטא של בנות מואב – היה מתוך עצתו של בלעם. וצריך ביאור: איזו 'עצה עמוקה' יש בזה, הלא זה תמיד דרכו של היצר, לפתות ולמשוך ולהכשיל, ומה יום מיומיים. ואם באמת יש כאן איזה עצה עמוקה, מדוע לא הציע זאת מיד כשקרא לו בלעם, ורק כשלא הצליח לקלל 'התחדש' לו עצה זו.

ב. 'הבועל ארמית, קנאין פוגעין בו'. ממה נפשך, אם מגיע על זה עונש – מדוע צריך 'קנאים'. ואם לא מגיע על זה עונש – איזה היתר יש לקנאים לפגוע בו, וכי יש לקנאים תורה משל עצמם. ובכלל, מי הם אותם 'קנאים', האם יש אנשים מסוימים שנקראים 'קנאים' שלהם מותר ולאחרים אסור.

ג. מה היה מעשהו של פנחס. בפסוק מבואר שלקה רומח בידו והרג את שניהם. אבל בפסוק בתהלים נאמר 'ויעמוד פנחס ויפיל ותיעצר המגפה'. האם לקח הרב או שהתפלל. בפסוק לא נאמר שהתפלל, ובתהלים לא נאמר שלקה הרב.

מקיים את כל התורה אבל הוא 'נבל', כי אין לו חלק ונחלה עם התורה ועם השם יתברך.

דין. ואילו נכרית הוא רק לאו שהעונש עליו הוא מלקות. כל זה מצד המערכת 'הרשמית' כמוכך.

ויכול להיות להיפך – אדם שלא מצליח לקיים כל מצוה כראוי, ולדקדק בכל הלכה כראוי. אבל לבו בווער באהבה להשם יתברך, ורוצה מאד להתקרב אליו, וכואב לו על מה שאינו מצליח לקיים. ואותו אדם אמנם עדיין אינו 'ברשות התורה' אבל אינו 'נבל', אלא יהודי.

אבל מצד המערכת הפנימית – זהו האיסור החמור ביותר. אברהם אבינו יושב על פתחו של גיהנם ומוציא משם כל יהודי, הויץ ממי שאינו מכיר, והיינו מי שבא על הנכרית. כי גם מי שעבר על כל התורה, ואפילו על כל העריות – הוא עדיין 'בתוך הבית' אלא שזקוק לתיקון, אבל מי שבא על הנכרית – עזב את הבית, וברח החוצה.

עצת בלעם – שתי חלקים

והנה בלעם הכיר את המערכת הרשמית, וידע שיש מערכת של תורה ומצוות, ואת הכללים של 'אם בחקותי תלכו' ואם בחוקותי תמאסו, והמצבים של 'עושים רצונו של מקום' ואין עושים רצונו של מקום. והוא הכיר את זה היטב מהמציאות, כי ידע שיש בכל יום רגע שהקב"ה כועס, והיינו משום שיש כאלו שעוברים על רצונו.

ונכחו שמקובל לומר על מישהו שפרק עול שהוא 'הוריד את הכיפה', אף שאינו דאורייתא ולא דרבנן אלא הנהגה טובה, ו'בדרך' לשם כבר עשה איסורים המורים הרבה יותר, אבל הביטוי של הורדת הכיפה, מבחינה פנימית, הוא הרבה יותר חריף מכל העבירות האחרות שעשה.

ולכן, השב 'לרכוב' על המערכת הזאת, ובאמצעותה לפגוע בעם ישראל. דהיינו לתפוס את נקודות החולשה שבהם על פי המערכת הרשמית הם אינם בסדר, ואת הכעס שמתעורר מהמת כך – ואז לקלם. אבל כשניסה לעשות כך, גילה שהקב"ה אינו כועס, ושאינו שום בעיה במערכת, כי 'לא הביט און ביעקב ולא ראה עמל בישראל', אין שום חסרונות ושום עבירות.

וזה מה שעשה בלעם. הוא לא הציע להכשיל אותם בחילול שבת או אכילה ביום כיפור, ואפילו לא בשאר העריות, אלא 'להוציא אותם מהבית', על ידי בנות אל נכר, שהאיסור בזה אמנם אינו המור כל כך, ואף היה בזה 'דיון' אם מותר או אסור, אבל המשמעות של זה היא החמורה ביותר.

קנאים – פוגעים בו

ואיך זה ייתכן, הרי בוודאי יש. אלא שהביאור הוא נכחו שהתבאר במאמר הקודם (בקצרה), שיש מערכת פנימית, ששם כל הכללים משתנים. וכל המערכת הרשמית 'כפופה' למערכת הפנימית הזאת. דהיינו, שאמנם 'בתוך הבית' יש ויכוחים ויש מריכות, וצריך לתקן הרבה דברים. אבל למי שבא 'מהוץ לבית' ומנסה להעביר ביקורת – אומרים לו: 'לא קשור אליך. הכל בסדר בינינו ואנחנו מסתדרים היטב זה עם זה, ואל תתערב במקום הרגיש והייחודי הזה'.

בכך פגע בלעם במערכת הכי פנימית ורגישה. ולכן, התגובה לזה לא יכולה לבוא בצורה 'רשמית' אלא רק בצורה 'לא קונבנציונלית', שאמנם אינה 'מועיקה' על פי המערכת הרשמית, אבל מבטאת היטב את הפרצה החמורה שנעשתה כאן. וכאן בדיוק המקום של 'קנאות'.

וכמו בין אב לבן, שבוודאי יש הרבה מה להעיר לבן, ולהנך אותו כדי להעמיד אותו על דרך הישרה. אבל זה רק בין האב לבנו. אם יבוא מישהו מבחוץ, וינסה להסית את האב כנגד בנו, יאמר לו: לך לך. אל תדבר על הכן שלי. זה עסק פרטי ביני לבינו ולא עסקך. כך בינינו לבין השם יתברך, ולכן הוא כביכול לא נתן לבלעם 'לחדור' למקום הפרטי הזה.

'קנאות' פירושו התפרצות פנימית בלתי נשלטת. כמו מי שרואה אנשים שפגעו בבני ביתו, בילדיו או באביו – שאינו הולך לשאול רב מה צריך לעשות, ואפילו לא מה מותר לעשות – אלא מתפרץ ללא שליטה, תופס את אותו פוגע, ועושה בו שפטים – בלי חשבון וכלי מגבלות ומעצורים, עד שירגיש שביטא את רגשותיו השופטים, והלה 'הבין את המסר'.

משכך, הבין בלעם שאם הוא רוצה לפגוע חלילה, הוא צריך לפגוע במערכת הפנימית הזאת, ולא החיצונית. וכאן הגיעה עצתו של בלעם, שפגעה במקום הכי פנימי והכי רגיש – בבית פנימה. וזאת על ידי בנות מואב.

זה מה שעשה פנחס. מצד ההלכה אסור להרוג את זמרי, כי מגיע לו רק מלקות, ורק אם היה עדים והתראה. אבל ההתעוררות שלו – לא באה מצד ההלכה, אלא מצד המקום הכי פנימי ומקושר לה, והנקודה הזאת התקוממה כל כך, שהוא לא יכול היה להבליג על הפגיעה החמורה הזאת באבינו שבשמים, והוא 'לא יכול היה להירגע' עד שלקח סכין והרג אותם.

נכרית – חמור או קל

איסור נכרית – הוא האיסור הקל ביותר מתוך רשימת העריות, ואפילו אינו מופיע ברשימת העריות, שכולם הם לפחות כרת, והלקם הגדול במיתת בית

אילו היה זמרי הורג את פנחס, לא היה חייב מיתה, כי פנחס היה 'רודף', ואפילו אם מישהו אחר מתוך השבט היה הורג אותו, היו ידיו נקיות. כי לא היה כאן חיוב מיתה, אלא הייתה כאן התקוממות של קנאות ואכפתיות נוראה, שלא הסכימה להבליג עד להשמדתו של זמרי קבל עם ועדה.

זכורות שיעורים ובתי-כנסת למקורבים!

עיר	נושא השיעור	מגיד השיעור	יום ושעה	לפריטים
בני ברק	'תמימי דרך' הליכה עם תורה	לומדים בחבורה חבורת תיכני הישיבות ב"ב	פעם בשבוע	0548487317
בני ברק	ליקוטי הלכות הרצוג	לומדים בחבורה	מוצאי שבת בבית פרטי בשעה: 10:00	0548496139
בני ברק	קריית הרצוג	נושא ברשה	בכל ליל שבת מברכים	0548496139
בני ברק	התחזקות	רבנים שונים	יום שני בערב לבחורים	0548517128
בית שמש	חבורה ללימוד לקוטי מוהר"ן	לומדים בחבורה	יום שישי בשעה: 11:00 בבוקר	0548528387
קריית ספר	בית מדרש 'נצח ישראל'	תפילות \ שיעורים \ מלווה מלכה ועוד	רח' מסילת יוסף 34 (מאתורי 'בר כל')	
לדיווח על שיעורים ועוד נא להשאיר הודעה בקו תיכני הישיבות – ברסלב, בשלוחה: 72				

עזרו לנו להגדיל את ההפצה! ע"י תרומה במכשיר 'קהילות' הפשוט: 'עלמא דאורייתא' תרמו וכתבו: עבור 'המקורבים' תזכו למצוות!

השיעורים הקבועים לשבת פרשת פנחס ולשבוע פרשת מטות						
יום	חודש תמוז	הדף היומי מסכת ערכין \ תמורה	משנה ברורה עמוד היומי 'ד'רש'	ליקוטי מוהר"ן ח"א	ליקוטי הלכות חלק ז	העמוד היומי
ז	יז	לד	חזרה	סא:	צ	מא.
א	יח	ב	שצח, א-ד שצט, ה-ח	סב.	צא	מא:
ב	יט	ג	שצט, ה-ח	סג:	צב	מב.
ג	כ	ד	שצט, ט-יא	סד.	צג	מב:
ד	כא	ה	ת	סה:	צד	מג.
ה	כב	ו	תא	סז:	צה	מג:
ו	כג	ז	חזרה	סח:	צו	מד.
התורה הנלמדת בחבורת 'תמימי דרך' העולמית: ליקוטי מוהר"ן, חלק ראשון, תורה ט.						

התורה הנלמדת: ליקוטי מוהר"ן, חלק א' תורה ה'

הערת מערכת: במדור זה 'נלך' עם כל תורה תקופה קצרה עד שנצטרף לחבורת 'תמימי דרך' העולמית האהוים כעת בתורה מ' וקי"ב

עבודת הלב \\\ פנינים על סדר התפילה לאור תורה זו

דברי מוהר"ת בעניין תפילין שהם בחי רעמים וממשיכים שמחה

עניין קימת הצות והתפילין מבואר באר היטב בדברי מוהר"ת נהל' תפילין ה"ד ונביא בזה עיקרי דבריו, ואח"כ נסדר הדברים מעט.

וזה"ל שם (בהלכות תפילין הלכה ד אות ב-ד) כי תפילין הם בבחינת רעמים, בבחינת תקון המחיון וכו', שעל ידי זה נפשט עקמומיות שבלב וזכין לשמחה פנ"ל. וזה בבחינת השמחה של תפילין, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (ברכות לה), רבה הוה הדי כולה יומא, אמר, תפילין קא מנחא. כי תפילין הם בבחינת שמחה פנ"ל, ועל פן הם פגגד הלב בבחינת (שיר השירים ח) שימני כחותם על לבך וכו' כדי לפשט עקמומיות שבלב, כדי לזכות לשמחה בבחינת ולישרי לב שמחה פנ"ל.

קימת הצות הוא התחלת התיקון

כי התפילין הם בבחינת רעמים, בבחינת פד נפיק האי קלא ואערא בעבי מטרא גדין אשתמע קלא לברייתא ודא אינון רעמים וכו', כי עקר התפילין נעשין על ידי התורה שעוסקין בלילה, דהינו על ידי שקמים בהצות לילה ועוסקים בתורה וכו', פמוכא פפתכים. וקימת הצות זה בבחינת רעמים, וכו' נמצא, שקול התרנגול, שעל ידי זה קמים בהצות, הוא בבחינת קול הנ"ל היוצא מגבורות, בבחינת רעם גבורותיו מי יתבונן, בבחינת מי נתן לשכוי בינה פנ"ל.

ועל ידי זה קמים בהצות ועוסקים בתורה, וזה בבחינת פד נפיק האי קלא ואערא בעבי מטרא, שהם המחיון, כי אז בהצות אזי הוא עקר תקון המוח, פמוכא, שאז עקר הזמן המסגל להשיג סודות התורה.

וזה בבחינת קול השופר, כי שופר הוא בבחינת התעוררות השינה, בבחינת עורו ישנים מתרדמתכם פמוכא, שזה בבחינת קימת הצות שמתעוררים מהשינה על ידי קול התרנגול ששרשו מגבורות בבחינת האי שלהובא דאשא, שזה בבחינת קול השופר שהוא גם פן בבחינת התעוררות השינה, שזה בבחינת רעמים, בבחינת רעם גבורותיו מי יתבונן, בבחינת מי נתן לשכוי בינה וכו' פנ"ל.

בהצות המוח זך וצלול ונחשב כאילו הוא בגן עדן

ואזי נפיק האי קלא ואערא בעבי מטרא, הינו במחיון, כי אז המוח זך וצלול, ואז עוסקים בתורה ובכנין בית המקדש, שזה בבחינת דעת פמוכא במקום אחר, כי אז עקר תקון המחיון בבחינת עבי מטרא, כי עבי מטרא זה בבחינת הגן עדן, כמו שכתוב בישעיה (קפ"ט ח'), "על העבים אצוה מהמטיר עליו מטר". ופרש רש"י תרכתי מוגן עדן, עין שם. נמצא, שעקר בבחינת עבי מטרא הם בגן עדן, כי שם עקר תקון המחיון הם בבחינת (ב' פראשית ב') נהר היוצא מעדן וכו', וכשעומדים בהצות אזי נחשב כאלו יושב בגן עדן, פמוכא בזה, שאז נחית קדשא בריה הוא לאשתעשע עם צדיקיא בגנתא דעדן וכו', ומי שעומד אז ועוסק בתורה מתחבר עם אותן הנשמות שפגן עדן, כמו שכתוב שם בזהר הקדוש, (ויקרא יג) ואזי זוכה לבחינת עבי מטרא בבחינת מחיון שהם מאירין בגן עדן דיקא, בבחינת ועל העבים אצוה וכו' הנאמר על אדם הראשון בשנתגרש מגן עדן וכו' פנ"ל.

תפילין הם תיקון המוחין והדעת

נמצא פשקמים בהצות על ידי קול התרנגול זה בבחינת רעמים, בבחינת פד נפיק האי קלא ואערא בעבי מטרא וכו', ועל ידי זה יוצא אור התפילין בכקר פמוכא, כי עקר התפילין הם על ידי בבחינת הצות, שאז הרג ה' פל בכור בארץ מצרים. ועל ידי זה נתקדשו בכורי ישראל, שזה עקר בבחינת תפילין, בבחינת (שמות יג) קדש לי פל בכור וכו', כי בכור הוא ראשית בבחינת דעת, בבחינת

ראשית דעת, ועל ידי שהכה השם ותגרף בכורי מצרים הכניע הדעת דסטרא אחרא בבחינת גער חית קנה, 'חית קנה' זה בבחינת עשו חויר היער, כמו שאמרו רז"ל (ב'פראשית רבא פרק סה), שהוא בבחינת בכור דסטרא אחרא, כי שרו של עשו היה שרו של מצרים, פמוכא, ועל פן וכו' כי תפילין הם בבחינת קול הנ"ל שהוא יוצא מגבורות מבחינת יראה וכו'.

וזה בבחינת (ב'פראשית כז) הקול קול יעקב, כי יעקב הוא בבחינת תפילין פמוכא, כי יעקב בלול מחסדים וגבורות, וזה בבחינת קול הנ"ל שהוא יוצא מגבורות וצריך לשתף הגבורות בחסדים פנ"ל, וזה בבחינת קול יעקב שהוא זרע יצחק, שהוא בלול מחסדים וגבורות פידוע, ועל פן בתחלה מניחין תפלה של יד ואחר כך של ראש, כי תפלה של יד מניחין בזרוע שמאל שהוא בבחינת גבורות שמשם יוצא הקול בבחינת רעם גבורותיו פנ"ל, והאי קלא אערא בעבי מטרא, שזה עקר בבחינת תפילין, בבחינת מחיון, בבחינת באר מים חיים ונזולים מן לבנון, מן לבנון דמוחא, שזה עקר בבחינת תפילין פידוע, ועל פן נזכר ולא יראה לה חמין, בתפילין, זה בבחינת גער חית קנה, שזה בבחינת תקון המחיון, שזה עקר בבחינת תפילין פנ"ל.

ד' פרשיות שבתפילין

וזה בבחינת ד' פרשיות שבתפילין, כי צריך לתקן המוח בבחינת עבי מטרא, גם צריך לשמר את היראה וכו', ומוחא חקמה, ויראה הוא דבר המסור ללב, פמוכא במקום אחר (לקוטי תנאין סימן א'), וכינה לבא ומשם יוצא הקול שפלו מחסדים וגבורות, כי צריך לשתף הגבורות בחסדים, וזה בבחינת ד' פרשיות שבתפילין שהם בבחינת חקמה וכינה, חסד וגבורה, הינו פנ"ל.

תפילין הם תיקון המוח וממשיכים חיים

ועקר לשמר מוחו מחמין, בבחינת גער חית קנה, לגער בפחשבות רעות וכו' ולעשות מריבה עמהם לגרשם, שלא יתקרבו למשכנא דקדושה. וצריך להאמין שכל המריבות שבין הצדיקים השלמים אין זה אלא בשביקה וכו', שזה משמיעין אותך תוכחה על שפגמת בטפי מוחך, ובדאי אלו לא היה נפגם מוחך, לא היה נשמע לה המריבה שבין הצדיקים ואין המריבה אלא בשביקה כדי שתשוב מפתן לחיים, מחמין למצה וכו', וזהו "אזן שומעת תוכחת חיים בקרב חכמים תליו וכו'" פנ"ל בפמאמר הנ"ל. וזה עקר בבחינת תפילין, שהם תקון המוח, לזכות לחיים על ידי מצות תפילין כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (מנחות מ"ד), המניח תפילין זוכה לחיים, שנאמר, "ה' עליהם יהיו".

תפילין מאיר את המוחין ואלו דברי אלקים חיים

כי תפילין הם בבחינת תקון המחיון לזכות לידע ולהאמין, כי אלו ואלו דברי אלהים חיים, הינו לבלי לשמע כלל המריבות והמחלקת שיש בין הצדיקים האמתיים, כי מאמינים כי אלו ואלו דברי אלהים חיים, אף על פי שאי אפשר להבין זאת בשכלנו, כי זה אוסר וזה מתיר וכן שאר מיני מחלקת, אף על פי כן מאמינים, כי באמת אלו ואלו דברי אלהים חיים.

וזה בבחינת תפילין שהם שכל גבה מאד מאד, בבחינת מקיפים, שזה בבחינת השכל של המחלקת דקדושה שיש בין צדיקי אמת, שהוא בבחינת אלו ואלו דברי אלהים חיים, שאי אפשר להשיג זה השכל.

וזה בבחינת שייך של ג' ראשין שייך של ד' ראשים, זה בבחינת שכלו חד ואלו ואלו דברי אלהים חיים, כי שייך של ד' ראשים זה בבחינת שהחסדים וגבורות הם נתחלקין לשני מחיון, ושיון של ג' ראשים, זה בבחינת שהחסד וגבורה הם נכללין יחד ונעשה מהם דעת בבחינת מוח אחר, וכל המחלקת הם מבחינת חסדים

וגבורות, בידוע. נמצא, שבתפילין על ידי השי"ן של ג' ראשים ושי"ן של ד' ראשים אנו רואים שכלו הד פי החקדים וגבורות שמתחלקין לשני מחזין שנה בחינת שי"ן של ד' ראשים כנ"ל הם באמת מה אחד, שנה בחינת שי"ן של ג' ראשין כנ"ל רק שאי אפשר להשיג זאת, כי שי"ן של ד' ראשין הוא בבחינת מקיפין קדם שנגנבים המוחין לפנים, כמובא בכתבים, הינו שנה המוח והדעת של בחינת מחלקת דקדושה שנה בחינת שי"ן של ד' ראשין כנ"ל היא בבחינת מקיפין, כי אי אפשר להשיג זה הדעת, כי הוא דרכי ה' כמו שאמר רבנו ז"ל במקום אחר (בסימן נ"ו) וזה בחינת רעמים וכו', עין שם.

והצדיקים הגדולים האמתיים צריכים להשתמש עם זה הדעת הנבנה מאד, שהוא בחינת מחלקת דקדושה כנ"ל בשביל לגרש סטרוין אחרנין וכו', כמו שאמר רבנו בפאמור הנ"ל כדי לקרב הרחוקים מאד מאד שפגמו בטפי המוח שעליהם נאמר, 'כל באייה לא ישובו ולא ישיגו ארחות הים' וכו', יעו"ש באריכות עניין זה, ויעו"ש עוד שמבאר עניין תפילין על עור בהמה טמאה ועוד פרטים.

תפילין הם בחי' רעמים והם נמשכים מכה קימת הצות

ומתבאר שתפילין הם בחינת הרעמים שמביא לאדם שמחה, והם מביאים לאדם מוחין והיים חדשים, ואור הדעת להשיג את המחלוקת דקדושה שבין הצדיקים לידע שאלו ואלו דברי אלקים חיים ולא להתבלבל מזה, וכל זה תלוי בקימת הצות שהוא שורש אור התפילין כי הוא ג"כ בחי' רעמים והמשכת המוחין.

שינת הלילה וקרי"ש שעל המיטה

ומוכן מתוך הדברים הנ"ל שהלילה הוא בחי' עקמימות הלב שהוא בחי' גזר דין המבואר בפנים, וצריך להמתין ולבוא לישרת הלב שעי"ז זוכים לשמחה, אבל בחצי הלילה הראשונה קשה לזכות לתיקון בחי' רעמים, וע"כ העיקר הוא לסלק דעתו ומחשבתו ולידע שאינו מוכן נשזה בחי' מה שמבואר במאמר שכל זמן שיש חמין במה, ו התגברות היראות הנפולות, אין הקול פוגע במוחין, וע"כ בתחילת הלילה אין עוסקים בבחי' תיקון הרעמים אלא מסלקים דעתנו ע"י השינה, שזה בחי' ביטול הדעת לידע שאין אנו מבינים את כל בחי' הדין שיש בעולם שמשם נמשך כל הקושיות של בחי' המלוקת שבין הצדיקים ושכל זה הוא עיקר בחי' הגזר דין שיש בעולם כמוכן במאמר ובדברי מוהרנ"ת הל' תפילין ה"ד אות ה', וע"כ צריך לישן מתוך קבלת עול מלכות שמים בקרי"ש שעל המיטה להורות שאנו מאמינים באמונה שלימה ואין אנו מתבלבלים בשום קו' שמחמת המחלוקת שבין הצדיקים אלא אנו מבטלים דתנו בביטול גמור להשי"ת, שזה עיקר התחלת המתקת הגזר דין ניסוד הדברים מבואר בליקו"ה הל' השכמת הבוקר ה"ג שבחצי לילה הראשון אי"א לתקן כ"כ והעיקר או לבטל

דעתו ורק בחצי השני אפשר לתקן, יעו"ש על פי דרכו על פי תו' סב, וביארנו העניין על פי המאמר הזה).

קימת הצות

אבל בחצות או מתעורר תיקון בחי' רעמים וע"כ אז ראוי לקום בחצות, שהוא עצמו בחי' רעמים כי אז מתעורר קול התרגול שהוא בחי' התעוררות הגבורות, ואז צריכים לקום ולבכות על גלות השכינה שזה בחי' המחלוקת שבין הצדיקים שהו עיקר ההסתרה על כבוד השי"ת, וזה עיקר ההתרחקות של בני אדם מהצדיקים ומהשי"ת שכ"ז הוא בחי' גזר דין, ועל כל זה צריך לבכות להשי"ת הרבה, ואז עוסקים בתורה ותקנים את המוחין כי אז המח זך וצלול וכלשון מוהרנ"ת.

טלית ותפילין

ובהאיר אור יום שהוא בחי' המתקת הגזר דין בבחי' מסויימת וכי יום כנגד לילה הוא בחי' המתקת הגזר דין, בחי' ישרות לב כנגד הלילה שהוא בחי' עקמימות שבלב, מתעטפים בטלית ותפילין, כי תפילין הם בחי' תיקון הרעמים שממשיכין מוחין והיים ושמחה וכפי שהאריך מוהרנ"ת בלשוננו, ובעיקר הם מאירים את הדעת הזאת של אלו ואלו דברי אלקים חיים שזה עיקר בחי' הדין, כי זה עיקר מה שמרחיק את האדם מצדיקים שיקרכו אותו להשי"ת. וכ"ז הוא מהמת הקטרוג שבהכרח שיהיה על זה, ואע"פ שלא ביאר מוהרנ"ת עניין הטלית, יש מקום להבין שהטלית הוא בחי' תיקון ההיראות הנפולות והרחקת התאוות והחכמות היצוניות שכ"ז נצרך כדי שיהיה מקום במה לקבל את הארת הרעמים שהקול יעורר הכוונה כי בלי זה המח סתוך והקול פוגע במה סתופ ואינו פועל כלום, וכמבואר בפנים [באות ד], וזהו עניין הטלית שמוזכר לאדם את השי"ת ובוזה הוא ניצול מיראות הנפולות כי יודע שאין מה לירא רק מהשי"ת, וכמו"כ הוא מציל מאהבות הנפולות וכמבואר במנחות מד ע"א, כי זה מוזכר לאדם את אהבת השי"ת, וכן ניצל מחכמות היצוניות, כי נזכר בכל פינה שפונה בהשי"ת וממילא מואם בכל החכמות היצוניות, ועי"ז יכול לקבל הארת התפילין שהוא בחי' הארת הרעמים וכנ"ל.

תפילין של יד ותפילין של ראש

ואחר כך התפילין הם עיקר בחי' תיקון הרעמים והמשכת המוחין, ובפרטות הם מתחלקים לתפילין של יד ותפילין של ראש כמבואר בלשון מוהרנ"ת הנ"ל, כי תפילין של יד הוא כנגד הלב, הוא בזמן שכביכול יש עדיין בחי' עקמימות לב ומתחיל עם בחי' רעמים, ואח"כ זוכים לישרות הלב והמשכת המוחין שמביאים שמחה שזה בחי' תפילין של ראש.

על הפרשה ||| פנינים על פרשת השבוע לאור תורה זו

האם פנחס התפלל

הנה בפסוקים מבואר שפנחס לקח רומח בידו והרג את זמרי ואת המדינית ועי"ז המתיק את הדין ולא נזכר כלל שהתפלל, אבל בתהילים כתיב "ויעמוד פנחס ויפלל ותיעצר המגפה", ויעו"ש ברש"י דברים פרק יח פסוק ג דורשי רשומות היו אומרים, זרוע, תחת יד, שנאמר ויקח רומח בידו (במדבר כה ז). לחיים, תחת תפלה, שנאמר ויעמוד פנחס ויפלל' והוא מחולין קלד ע"ב, ולכאוי הוא פלא והפלא היכן נזכר שהתפלל ונפשמות אע"פ שלא מוזכר שהתפלל בוודאי התפלל כי א"א בלי תפילה, אבל הדבר אומר דרשנין.

פנחס הליבש תפילתו

ואולי על פי דברי רביז"ל יבואר שפנחס לא התפלל בפירוש רק בדרך של הלבשת התפילה, מחמת שהיה אז גזר דין נורא על ישראל, ובפעולתו נכלל עניין תפילה, והוא על דרך המבואר בליקוטי מוהר"ן (סימן רמב) עניין קנאות פנחס וז"ל 'בשיש דינים, הם ושלום, איי המדת הדין היה מכלה את האדם, הם

ושלום, אכל המדת הדין אין לה פח לכלות לגמרי, כמו שאמרו רבותינו, זכרונם לברכה (סוטה ט): 'חצי פלים והם אינם פלים, אכל האדם יש לו פח לכלות לגמרי את חברו, הם ושלום, ועל פן בשיש דינים על אדם אחד, הם ושלום, ובא אדם אחר ועומד והולק עליו, איי מדת הדין מסתלק מפניו, כי הם רוצים יותר שינגם בו האדם, כי יש לו פח כנ"ל, על פן מי שהוא צדיק גדול ומשגיח בתקון העולם, הוא הולק לפעמים כנגדו על צדיק אחד כדי לסלק מעליו מדת הדין כנ"ל, כי יסמכו עליו שהוא ינקם יותר, אכל אחר פך הוא עושה ברחמים ואינו עושה ופורים לאותו הצדיק.

וזה פרוש (במדבר כ"ה): 'פינחס בן אלעזר וכו' השיב את חמתו וכו' בקנאו את קנאתי בתוכם ולא כליתי' וכו'. הינו שפינחס השיב את חמתו ה' וסלק מדת הדין מישראל, על ידי שהוא לבש נקמה לנקם בהם. על פן נסתלקו הדינים כנ"ל, וזה חמתו פי הדינים אינם יכולים לכלות וכו', על פן הם רוצים יותר בשיאדם רוצה לנקם כנ"ל. וזה: 'ולא כליתי את בני ישראל בקנאתי', הינו שפנה מודיע לנו התורה גדל המוכה שעשה פינחס לישראל, בקנאו את קנאתו ותפרדו. ולבש

נִקְמָה לְנֶקֶם בָּהֶם, שְׂבֻחַה עֲשֵׂה לָהֶם מוֹכַח גְּדוּלָה, וְהַפְעֵם הוּא כִּי 'וְלֹא כָלִיתִי אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּקִנְיָתִי', הֵינּוּ שְׂבֻחַתֵּנוּ אֶתִּי בְּמִדַּת הַדִּין שְׁלִי, אֵינִי מְכַלֶּה אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, כִּי מִדַּת הַדִּין אֵין בָּהּ כֹּחַ לְכַלּוֹת בְּנֵי־לֹא. אֲבָל הָאָדָם בְּשִׁנּוּקָם יֵשׁ לוֹ כֹּחַ לְכַלּוֹת לְגַמְרֵי, חֵם וְשָׁלוֹם. עַל כֵּן עֲשֵׂה פִינְהָם מוֹכַח נְפִלְאָה לְיִשְׂרָאֵל, בְּמַה שְׁלֵבֶשׁ קִנְיָה לְנֶקֶם בָּהֶם. כִּי עַל יְדֵי זֶה רִפְתָּה מִיִּשְׂרָאֵל כֹּחַ הַדִּינִים. בְּחֻשְׁבְּךָ שְׂפִינְהָם יִנְקָם בָּהֶם בְּיוֹתֵר, כִּי פִינְהָם הוּא אָדָם שֵׁשׁ לוֹ כֹּחַ לְנֶקֶם יוֹתֵר לְכַלּוֹת לְגַמְרֵי, חֵם וְשָׁלוֹם, וְכִנְיָה, וְעַל כֵּן עַל יְדֵי זֶה הִשִּׁיב פִּינְהָם אֶת הַמְּתִי וְסִלַּק מִדַּת הַדִּין בְּנֵי־לֹא. אֲבָל בְּאִמַּת, פִּינְהָם בְּיָדָי הֵינִי רַחֲמָן, וּבְיָדָי אֲחֵר כִּי הִקַּל הַדִּינִים מֵעֲלֵיהֶם.

וא"כ י"ל שבפעולה זו היה מונח עניין של תפילה, וכלשון הגמ' במסכת סנהדרין [דף פב ע"ב] 'בא וחבטן לפני המקום אמר לפניו רבונו של עולם על אלו יפלו עשרים וארבעה אלף מישראל, שנאמר ויהיו המתים במגפה ארבעה ועשרים אלף, והיינו דכתיב ויעמד פינחם ויפלל אמר רבי אלעזר ויתפלל לא נאמר אלא ויפלל מלמד כביכול שעשה פלילות עם קונו, ומשמע קצת שלא היה תפילה פשוטה אלא בבחי' דין כביכול [יעו"ו] ליקו"מ תניינא סי' ח, ויש לבאר שהיה בזה בחי' הלבשת התפילה כדי שלא יקטרגו [כי באמת המלאכים קטרגו בזה יעו"ש בגמ']. ועל כן לא נזכר בפירוש שהתפלל.

דרשתי קרבתך \\\ המשך מעמוד ב

ויעמוד פנחם – ויפלל

מניין ידע פנחם באיזה דרך לנקוט, מאחר שלא מדובר בהלכה או בהוראה רשמית. על זה אומר הפסוק 'ויעמוד פנחם ויפלל'. תפילה – יש בה אמנם חלק 'רשמי'; יש מצוה דאורייתא או דרבנן להתפלל, ויש נוסח והלכות איך להתפלל. אבל תפילה במהותה היא נקודה פנימית 'עבודה שבלב'. וכל סדר התפילה מכוון כנגד סדר הייחוד והזיווג כמבואר בזה"ק וכתבי האר"י.

וזה מה שפנחם עשה. הוא עורר בלבו את הנקודה הפנימית של הייחוד, ומתוך כך עורר בתוכו בעירה עצומה של קנאות על הקשר של עם ישראל עם ה', ואז 'יצא לפעולה' בלי לדעת מה לעשות, אלא ידע בוודאות שמעתה הוא מכוון אל המטרה, וכל מה שיעשה קשור אל המטרה, ונכלל במה שמותר לו ומוטל עליו לעשות.

[היה יהודי בבני ברק, שהיה מגדולי הלוחמים למען כבוד השבת, והיה יוצא בשבת למחות בחילול שבת, וכל רכב שהיה עובר, היה תופס אותו והופך אותו... (הוא היה בר הכי...)]. וכמה פעמים באו לחזון איש בתלונות עליו: איך הוא נוגע ברכב בשבת, ומה יהיה עם הילדים שלו וכו'. והחזון"א תמיד ענה: הוא יודע מה הוא עושה... כלומר, מאחר שזה נובע מהנקודה הפנימית, כל מה שהוא עושה זה נכון...]

קנאות – נקי או לא

קנאות – הוא לא דבר 'רשמי'. אין שיטה כזאת ואין הלכה כזאת, כי כל מהותה הוא הנהגה 'לא קונבנציונלית'. ולכן, אם לא זה לא מוגיע מבעירה פנימית ואמתית – זה רציחה ממש. אבל באותה מדה – מי שאינו אוהו בכך, אמור לשאול את עצמו: הכיצד, ואיך זה ייתכן. איך יכול להיות שזה לא בוער בי, ושלא הגעתי למדרגה שאני פשוט 'לא יכול לשתוק'.

ואכן, היו שזוללו בפנחם והשבו שזה לא הגיע ממקום נקי, אבל השם יתברך אמר למשה 'הנני נותן לו את בריתי שלום' – שהכוונה הוא 'תמסור לו דרישת שלום'. כולם מזלזלים בו, ואני מחזק את ידו. וגם קיבל מתנה בצורה 'לא קונבנציונלית' את הכהונה לו ולזרעו, והוא גם זה שהפך לאלהיו מלאך הברית, שעומד בנקודה של הברית בין יהודי לקונו, וגם עתיד להשיב לב אבות על בנים ולב בנים על אבותם.

והנה, על פי המערכת הרשמית, ההיסטוריה מלאה במצבים שנעים בין טוב לרע. קבלת התורה וחטא העגל, בניין המשכן וחטא המרגלים, ארץ ישראל ועבודה זרה, בית ראשון ושני וחורבנם, וכן בכל הדורות. כי אמנם יש את הטוב ואת האמת, את התורה ואת הצדיקים – אבל כנגד כל טוב יש ממש זה לעומת זה, שעומד למולו ומונע אותו. ואם כן, מה יהיה הסוף, ואיך לבסוף יהיה התיקון.

על כך מבאר ר' נתן, שהכרעת המערכה תהיה רק על ידי הנהגה זו של 'קנאה'. כלומר, על ידי שמתעוררים בני אדם ואומרים 'לא ייתכן להמשיך כך' 'חייבים לעשות שינוי', ומתעוררים לעשות דברים שאינם חייבים לעשות; לבנות מקוה, בית מדרש, לייסד קהילות ומוסדות, ולהאיר אור הצדיקים וכדומה. רק על ידי זה תוכרע המערכה. כי היא לא תוכרע בצורה רשמית ובנשק קונבנציונלי אלא רק בצורה של 'קלקול השורה'.

וכך גם כל אחד לעצמו. כל אחד נמצא במצב תמידי של עליות וירידות, יום אחד מלאך ויום אחד 'גאלאך', ואין אתנו יודע עד מה, מתי יהיה קץ הפלאות, בו נעלה על דרך המלך ונזכה להיות כראוי. והתשובה לזה היא רק 'קנאה'. דהיינו, פעם אחת שעוצרים ואומרים 'עד כאן' 'לא עוד'. זה הכח היחיד שיכול לשנות את המפה של טוב ורע ימין ושמאל שמשמשים בערבוביא, ולנצח לצד הטוב.

האם אתה 'קנאי'?

כמה דברים 'אכפת לך' בחיים?

ומתי בפעם האחרונה – נלחמת בשביל משהו או מישהו?

כשאתה רואה מישהו מכה את הבן שלך מכות אכזריות – אתה לא מסוגל לשתוק. לא בגלל חוסר הצדק (לפעמים זה באמת מוגיע לו, מי כמוך יודע...), ולא בגלל שאסור להרביץ, ואפילו לא בגלל שזה מסוכן – אלא כי הבן שלך. אכפת לך ממנו, ואתה לא מסוגל להכיל מציאות שמישהו מתנכל לו.

כשאתה רואה שמישהו מוזלזל ברב שלך – הלב שלך קופץ. אם אתה יכול להגיב, אתה בטוח תעשה את זה, ובכל ההריפות. אבל גם אם אתה לא יכול להגיב, או שזה לא יעזור – בלב שלך אתה לא תוכל לשתוק. הצעד הזה הוא בלתי נסלח מבחינתך. ושוב, לא בגלל שזה אסור, אלא בגלל שאכפת לך.

זאת אומרת: יש כח פנימי באדם, כח הזק מאד – שלא מתחשב בכלל בכללים הרשמיים: מה נכון ומה לא נכון, מה מותר ומה אסור, מה כדאי ומה לא. אלא רק בדבר אחד ויחיד: אכפתיות! אם פגעת בי או במשהו שקשור אלי, גם אם עשית את הדבר הכי צודק, וגם אם זו מצה ענקית – אני לא אשתוק לך!!!

הכח הזה – נקראת 'קנאות'.

אין אדם שאינו 'קנאי', כי אין אדם שאינו אכפתי. כל אדם קנאי על עצמו ועל כל מה שקשור אליו. ובכל פעם שיבוא מישהו ויפגע בך או במשהו שקשור אליך, או רק יאיים לפגוע – רגש הקנאות יתעוררו ויכנס לפעולה.

ושוב, לא בגלל ש'צריך' ולא בגלל שיש כזה 'חויב' – וממילא גם לא תמיד בפרופורציות – אלא בגלל שאכפת לי, וממילא אני יעשה הכל, גם דברים חריגים וקיצוניים, בשביל למנוע את הפגיעה, או לנקום עליה.

מי שאין לו את האכפתיות הזאת – הוא מת. אם לא אכפת לך שיפגעו בך, באשתך, בילדים שלך, או בכל הקדוש והיקר לך – כנראה שהצלחת לכבות את יצר החיים. אתה מוטל כמו נבלה ברחוב, וכל הרוצה ליטול יבוא ויטול. מי שלא מת, מי שעדיין יש לו יצר חיים – מוכרח להתעורר ולקנאות כאשר מישהו רוצה לפגוע בו או במשהו ששייך לו.

אז למה יש כל כך הרבה דברים שלא אכפת לנו?

למה אתה פותח את הדלת בחיך, מזמין פנימה את הבעל דבר, ומאפשר לו בכל הניהותא לפגוע בך כל כך הרבה? זמן קריאת שמע ותפילה, לימוד כל חלקי התורה, קדושה, שמחה, וכל כך הרבה כוחות וזמן?! למה אתה לא נלחם על זה? לא בגלל ש'צריך', ולא בגלל ש'הוא לא בסדר', אלא בגלל שזה שלך! לא אכפת לך על עצמך?

ולמה יש כל כך הרבה דברים בעולם – שקורים לנו מתחת העיניים, ואנחנו נשארים אדישים. כל כך הרבה חילולי שבת, כל כך הרבה פריצות, כל כך הרבה נושרים, כל כך הרבה פירצות ושינויים. עווב את השאלה אם יש לך מה לעשות, אבל למה זה לא אכפת לך. האם אבדת את יצר החיים?

מותר לך, וזה גם מתבקש, לקום בהחלטיות ולומר בנחרצות: 'עד כאן!!! תעמוד על שלך! אל תזוטר! ותראה פלאות.'

הצדיקים, שהם אלו ש'חיים' באמת – בערו בקנאות על כל נשמה יהודית, ועל כל חלקיק של הנשמה. ואת מה שאנחנו הסכמנו מזמן לזוטר – הם לא מוכנים לזוטר בשבילנו. והם נשכבים על הכביש בשביל שלא יקחו לנו את זה, או שיחזירו את מה שכבר לקחו. לא, לא בגלל ש'צריך', אלא בגלל שזה פשוט 'אכפת להם'.

אמור לי 'כמה אכפת לך', ואומר לך 'כמה אתה צדיק'.

פירוש 'אור החיים'

אתה בוודאי לומד ספר 'אור החיים' הקדוש.

האם זהו ספר של פשט או דרש? רמז או סוד? מוסר או חסידות? ואולי כולם יחד או אף לא אחד מהם?

מי אנחנו לחלק ציונים ולתת הגדרות.

וזה באמת לא מה שהולכים לעשות, כמוכן. רק להניח את האצבע על נקודה מעניינת וייחודית, שיכולה לעורר אותנו ללמוד את הספר הקדוש הזה בהתחדשות, וגם לעורר אותנו לחבר בעצמנו ספר כזה, האומנם...?

הספר 'אור החיים' הקדוש, משמש לכאורה כ'מפרש' של המשה חומשי תורה. אך הגישה אליו, כפי שהתקבל בעם ישראל – הוא כאל ספר בפני עצמו, ספר קדוש שיש כח בעיסוק בו – לטהר את האדם ולהוסיף קדושה בנשמתו.

וכפי שכבר עורר הבעל שם טוב זיע"א, ותלמידיו הקדושים לדורותיהם, על מעלת הלימוד בספר, ועל גודל הקדושה שזוכים בכך. ויש שאף המליצו על 'הקריאה' בו, בדומה למה שמקובל על הזוהר הקדוש, שעצם העיסוק בו מטהר את הנשמה.

אמנם, יש הבדל לכאורה. כשפותחים זוהר הקדוש – רואים 'שמות' ומלאכים. המילים מדברות כעד עצמם, והקורא מרגיש מיד שמדובר במשהו רוחני ואלוקי, ושהוא מתרומם טפה ויותר מעל הקרקע.

לא כן כשפותחים את הספר הקדוש 'אור החיים'. כאן פוגשים לכאורה משהו הגיוני: קושיות ותירוצים, דיוקים ורעיונות. אמנם מרגישים שיש כאן שכל אלוקי, וכל אחד מכין שאי אפשר לחבר ספר כזה מתוך בטן מלאה, אבל באותה מדה אנו מאמינים ומרגישים גם בשאר ספרי המפרשים ובכל ספרי הקדוש.

ויש עוד נקודה, אחרת, שקצת 'מציקה'. יש ספרי פשט, יש ספרי דרוש, ויש ספרי רמז וסוד. יש ספרי לומדות, ספרי מוסר, וספרי חסידות. וכל אחד מהם מאד 'מוגדר'. אמנם, כל אחד מהם יכול להיות כלול גם משאר החלקים, אבל יש את הקו המרכזי שבו.

אבל ספר 'אור החיים' הקדוש, אינו מוגדר בכלל. מצד אחד הוא יכול לעסוק בעומק הפשט, ובדקדוק של כל מילה ואות בפשט, ובאותה מדה הוא יכול גם לעסוק בלומדות ולבאר מהלך שלם על פי פסקי הלכות ברמב"ם ובפוסקים, ואז, כהדא מתהתא הוא ממשיך ומדבר בדרך רמז, וגם בדרך סוד, כלול במוסר ובחסידות. והכל באותו 'גופן', ואפילו באותו קטע, כאילו בלי 'לשים לב' שהוא עובר מהדר לחדר.

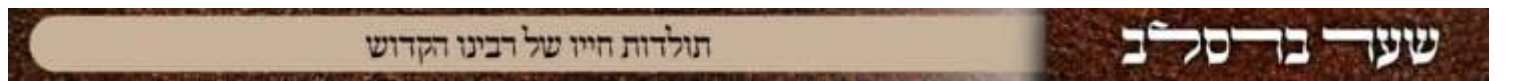
* * *

אין הכוונה להדגיש את הגאונות ואת הרב-גוניות, אלא להצביע על נקודה נוראית שעומדת מאחורי הדברים, והיא: הרצינות – שרבינו חיים בן עמר – ייחס לדברי התורה.

אפשר לקרוא את הפסוקים הקדושים, ולהבין אותם 'פחות או יותר', או 'להאמין' שיש בהם רזין. אבל בעל האור החיים הקדוש, התייגע לגשת ביחד אתנו בכל הרצינות לכל מילה ואות, ולחפש ב'תמצית הנפש' מה כתוב כאן, עד שימצא! ואת כל מה שהוא ימצא – פשט, לומדות, דרש רמז וסוד, הוא יכתוב!!

וגם אם זה יכלול בסופו של דבר ארבעים מהלכים על אותם מילים, הוא יכתוב את כולם. כי בסך הכל הוא בא ללמוד 'מה כתוב כאן', והרי כל זה כתוב כאן ולכן, הוא גם לא מתייחס כלל (כמעט) לדברי שאר המפרשים, כי הוא לא בא לפרש, אלא לספר 'מה כתוב כאן', ודו"ק.]

ספר 'אור החיים' מעורר אותנו להבין כמה התורה וכל פסוק שבה – זה רציני ומדויק. ואת המסר הזה אי אפשר לפספס. גם מי שלא מבין כל מה שהוא אומר, אבל היגיעה שלא לוותר על שום אות או מילה – זועקת מתוך הדברים. ומי שמבין כמה התורה זה דבר רציני, מבין ממילא כמה כל מצוה זה דבר רציני, וגם כמה כל יהודי זה דבר רציני. ואם תקח את הכל ברצינות – אתה מבין לבר שתהיה אדם אחר.

דע מה שתשיב' – תשובות ל'מקורב' הטרי!

❖ לימוד תורה במשנת ברסלב – פרק א ❖

ועל הכוונה של הלימוד בעיון וביגיעה שבוה תלוי רפואת הנפש הוא כותב⁶ שכל אחד צריך רפואת הנפש 'היינו להעלות אותה למקום שורשה, וזה על ידי שמתייגע בתורה עד שזוכה לדעת אותה ולהבינה'.

ועוד כתב⁷ על המשנה 'כל המקבל עליו עול תורה מעבירין ממנו עול מלכות ועול דרך ארץ', שזה נאמר על הלומד בעיון ובהכנה.

וכמו כן עיקר הכנעת היצר הרע היא על ידי התורה שהיא כולה שמוותי של הקדוש ברוך הוא, ועל ידה מוגרש האדם מעצמו את השיגעון והרוח שמות של היצר הרע⁸.

והקביעות בלימוד התורה כוחה גדול מאד עד שהיא מוציאה את האדם מכל המקומות שנפל לשם, ולכן 'אפילו אותן האנשים הרחוקים מן הקדושה מאד שנלכדו במצודה רעה עד שרגילין בעבירות הם ושלום רחמנא ליצלן רחמנא לשובן, אף על פי כן הכה של התורה גדול כל כך עד שיכולה להוציא אותם מן העבירות שרגילין בהם הם ושלום. ואם יעשו להם חוק קבוע וחייב חזק ללמוד בכל יום ויום כך וכך יהיה איך שיהיה, בודאי יזכו לצאת ממצודתם הרעה על ידי התורה, כי כח התורה גדול מאד⁹'.

ופעם אחת 'שאל לו הרב רבי נתן זכרונו לברכה: ואם אחד הוא בעל עבירה ממש רחמנא ליצלן? השיב לו רבינו זכרונו לברכה: וכי אתה יודע גודל מעלת התורה הקדושה, הלא עסק התורה הוא גדול כמעלה משמירת הברית. כי ברית ביסוד ואורייתא בתפארת¹⁰'.

אלו הם כמה ציטוטים בודדים מתוך שיחות ותורות רבות שנאמרו על השיבות לימוד התורה ומעלתה העצומה, מה שכמובן לא משאיר מקום לספק על דעתו של מוהר"ן בנידון.

המשך אי"ה בשבוע הבא.

האם דרך ברסלב אינה מורידה מערך לימוד התורה? מדברים שם כל כך הרבה על כל מיני נושאים, האם נשאר גם זמן ללימוד אחר כל זה?

אצל מוהר"ן ז"ל לימוד התורה נמצא במקום מרכזי ביותר בחייו של יהודי, תורות ושיחות רבות מוקדשות לחשיבות העצומה של לימוד התורה בקביעות לכל אחד ואחד.

נראה כמה דוגמאות לדבר:

במכתב לחתנו משנת תקס"ז¹ הוא כותב: 'בקשתי מאהובי חתני שתלמד בכל יום שיעור גמרא ופוסק, שלא תעשה הם ושלום מטפל עיקר, רק את האלקים ירא וכו' כי זה כל האדם'.

ובמכתב נוסף לחתנו משנת תקס"ט הוא כותב: 'גם יראה להודיע לי מעסק לימודו וכמה דפין גמרא הוא לומד בכל יום, כי באלה הפצתי שיתמיד בלימודו וזה כל מגמותי, ודי למבין'.

ועוד הוא כותב² על כך שאי אפשר להיות 'צדיק' בלא שיהיה 'למדן', ושעל כך נאמר 'לא עם הארץ חסיד'. ובמקום אחר³ הוא כותב על כך שהתורה היא עיקר החיים, ותמה כיצד יתכן לאדם לפרוש מן החיים אפילו לשעה קלה, ומאריך לבאר מהו הדרך לקבל חיות מהתורה גם בשעה שנאלץ להפסיק מלימודו⁴.

ופעם אחת 'הוכיח את אחד על התמדת הלמוד ואמר לו: מדוע לא תלמד? מה תפסיד בזה, הלא תקבל עולם הבא על הלמוד? ואין צריך לומר כשהתורה מראה אהבה לאחד אז אין רוצה כלל עולם הבא רק שרוצה את התורה בעצמה⁵'.

¹ נדפס ע"י בספר עלים לתרופה (ספר מכתבי מוהרנ"ת ז"ל) בתחילת הספר.

² ליקוטי מוהר"ן קמא לא.

³ ליקוטי מוהר"ן תניינא עה.

⁴ ועיין שם שמבאר כיצד חיות התורה מתלכשת גם ככל דבר ודבר כבריאה, בסוד עשרה מאמרות שבהם נברא העולם שמסתתר שם אור התורה, ועל ידי זה אפשר לקבל חיות מהתורה גם בשעה שנאלץ להפסיק מלימודו ולעסוק בענייני העולם.

⁵ שיחות הר"ן ז.

⁶ ליקוטי מוהר"ן קמא עד.

⁷ שם סימן קא.

⁸ ליקוטי מוהר"ן קמא א.

⁹ שיחות הר"ן יט.

¹⁰ חיי מוהר"ן תקעג.

העיתונאי אבי ברסלב על הפעם הראשונה באומן

הפרשן הפוליטי של רשת 'קו עיתונות דתית' הצטרף בפעם הראשונה (תשע"ד) לרכבות העולים על ציונו של רבינו נחמן מברסלב באומן, ומגיש רשמים מהחוויה המיוחדת • מבט ליטאי על קיבוץ חסידי • מאת: ברסלב סיטי

אם השקה נפשכם להתנתק מקיטובי ומחלוקות כל העולם כולו, אומן-אומן-ערב-ראש-השנה היא המקום, בה"א הידיעה. שעתים וחצי טיסת צ'רטר (לא כולל איחורים וריקודים), ועוד שלוש שעות מטולטלות לא פחות בכבישים אוקראינים משובשים ינחיתו אתכם אל קרקע מציאות אחרת ויזרקו אתכם עשרות שנים לאחור.

זה מתחיל כבר בשדה התעופה. נוסעים גלויי-ראש הממריאים ליעדים אירופאים קצת יותר אטרקטיביים, מתכוננים על החכורה היוצאת לאומן בעיניים קרועות. הסיטואציה אמורה להעלות במוחו של כל הילוני מצוי אסוציאציה מידית למקבץ נאומו לפיד – האב והבן – על השתלטות השחורים. ואף-על-פי-כן, נראים כאן בעיקר חיוכים. פה ושם אף נשמעות בקשות מבוישות להזכרת השם על הציון. מסתבר ששמחה יהודית פשוטה נטולת קפאין פוליטי, מדבקת לכבות, מפילה מחיצות ועוקפת סטיגמות.

למרות שרבי נחמן הבטיח למשוך את הבאים להשתטח על ציונו בפאותיהם, הרי שאני נגררתי לאומן בבלוריתי. ערב יום הדין הוא לא הזמן הרצוי לו – להניך האסכולה הליטאית, להרחיק נדוד כדי להתרשם ממרקם תרבותי של מקום בו הזויי כל העולם התאחדו. בדיחת בית-כנסת ישראלית שהוקה מסבירה כי בראש-השנה אין צורך להתיר להתפלל עם העבריינים הואיל וממילא, הם טסו לאומן.

עם הדעות הקדומות הללו נחתתי, אך כשהמראתי נטשתי אותן על אדמת אוקראינה הקרירה גם בימות החמה. זה לא שאומן הסרת משוגעים. הם מסתובבים, בעיקר מקפצים, בכל קרן רחוב. בהשוואה לעוצמת הדציבלים מהרישת האוזניים ברחובותיה הצרים של אומן, אפילו המקצבים הבוקעים מרכבי הנח-נחים בצמתי ישראל, נשמעים כמו סימפונייה של במהובן.

המעטפת ההזויה מקרינה על האווירה והופכת את האתר לפסטיבל-ראש-השנה, אבל די בשהייה של פחות מעשרים וארבע שעות כדי להבין כי מתחת לצלופן הצבעוני יש משהו הרבה יותר רציני. לפני הכל, יש כאן את כל משפחות חסידות ברסלב השפויה, השורשית, שבוחרות להעביר את יום הדין בתנאים סגפניים, מדי שנה בשנה. אליהן מתווספים עמך ישראל מכל העדות והחוגים שבאים, פעם בחיים, לטעום מהחוויה. יש כאלו שנשבים בקסם והופכים מאורחים למתאזרחים. (א. ה. כמובן שגם המקפצים ברחובות הם נשמות שרבינו מקרב אותם לתיקונם, וודאי שאין לראות בהם 'משוגעים').

אומן מביכה בעליבותה. תושביה אביונים, הדלות שולטת בכל פינה, השוק המקומי לקוח הישר מסיפורי הצדיקים על איכרים שמגיעים ליריד, פורשים את מרכולתם ומייחלים לשוב הביתה עם פרוטה. גם עסקת חליפין של תפוחי אדמה מהגינה תמורת תרנגולת מרוטה, תיחשב עבורם להצלחה. זהו המקום האחרון שהייתם מאחלים לעצמכם לצאת ולבלות בו בחופשה. בתנאים שכאלו, אי אפשר שלא לשוב ולהרהר בשאלה, איך זה שאחרי למעלה ממאתיים שנה מצליח אדמו"ר שלא העמיד ממשיק, להביא לכאן אלפים רבים, שעוזבים בית הם ותפוח בדבש משפחתי, כדי להשתטח על ציון ולומר את התיקון-הכללי?

מתחת לצלופן הצבעוני יש משהו הרבה יותר רציני. אומן (צילום: ברסלב סיטי)

כאורה המציץ לרגע, יהא זה יומרני לנסות לענות על השאלה, אבל הנה עוד כמה תוכנות שהופכות את השעות כאן לסוג של חוויה בונה. למרות שהמקום שוקק חיים, ועל-אף שבין החסידים נמצאים גם בעלי יכולת כלכלית לא רעה, יש כאן שוויון בנטל מעורר השתאות. גם אם תחפשו בנרות (וצריכים אותם כאן במקרים תדירים של הפסקות חשמל), תתקשו למצוא את ההבדלים בין תנאי המחיה בדירות ששוכרים החסידים הפשוטים, לבין אכסניות הפאר בהן מתגוררים אנשים בעלי אמצעים. איש העסקים והעסקן ר' נחמן בנשעיה ממודיעין עילית, כמו גם פוליטיקאי מכובד כר' מאיר רובינשטיין מביתר עילית, מצמופפים בחדרים פשוטים שהיו עומדים אך בקושי בסטנדרטים של פנימייה ישיבתית.

אבי בלום (משמאל) באומן, ערב ראש השנה

מי שרכש כאן דירה בפרוטות לפני שנים, עשה עסקה לא רעה - אבל גם בדירות שנקנו על-ידי החסידים וגם באלו ששוכרים מהמקומיים, שולמים שני מאפיינים: הצניעות - אחותה המהוגנת יותר של הדלות, והצפיפות - מונח מכובד וקצת יותר מכובד לדוחק המיוזע שניכר בכל פינה. בשנים האחרונות תורם הנדיב האמריקני יוסף שיינר את תרומתו לאווירה. במתחם קבלת אורחים ענק שמחולק, כמו טרמינל, לאזורים מסומנים, מקבלים כאן אלפי עולי-הרגל ארוחות מוזינות הינם במשך כל ימי שהותם בעיירה. (א.ה. היום - תשע"ט - מקבלים בחינם במהלך השבוע למעט בחג ובשבת). שיינר עצמו מסתובב כמו אחרון הפועלים, בחולצת-עבודה שהכתמים המבצבצים ממנה, מאפשרים לזהות את התבשיל האחרון שהוכן במטבח. עוד פסיפס-אומני שמשתלב היטב בפאזל העממי.

בניגוד לרחוב העליו והמבודק הרי שבמתחם האוכל הסדר והארגון שולטים בכל

פינה. כשסבבנו בין המבוכים עם העסקן הכיתרי יהודה דייטש, כדי להתרשם מההיקף והעוצמה, הבחנו בעשרות באבושקות מקומיות המקלפות תפוחי אדמה במטבח. מאבטחים אוקראינים חסונים פוקחים עליהן שבע עיניים כדי לוודא שהמזון יגיע ליעדו היהודי. סביהם של המקומיים השריריים, ניצבו לפני כשבועיים שנה, כמדים דומים וכפוזת זהה, כדי למנוע מעובדי-כפייה יהודים מזו-רעב לשים יד על קליפת תפוח-אדמה. ילדי הטובחים האכזריים, עובדים במטבח עבור נכדי הנטבחים. אי אפשר לבקש למצוא ביטוי הולם יותר למושג נקמה. ייודע בגויים לעינינו נקמת דם עבדיך השפוך'.

(נ. ב. אין בפרסום כתבה זו משום מתן גושפנקא לרשת עיתונות זו או לכותביו).

עלון 'המקורבים' ©

ליצירת קשר, לתרומות, להנצחת שם, לקבלת הגליון באימייל, למוקדי התפצה, ולפרסום בגליון פנו לקו 'המקורבים': 077-31-40-331 והשאירו הודעה בשלוחה: 72 או לאימייל: E0773140331@GMAIL.COM

ניתן לתרום (וכן לקבל את הגליון עד לביתכם) דרך מכשירי 'קהילות' בכל רחבי הארץ! וכן דרך קו 'קהילות': 0732757000 בשלוחה: 11318 (בכל הארפנים יש לציין: עבור עלון המקורבים, וכשהתרומה היא דרך הטל' יש להשאיר הודעה לאחר מכן בקו המקורבים הנ"ל בשלוחה 72 על סך התרומה, ושהיא מיועדת לעלון זה) תזכו למצוות!

נשמח לקבל כל חומר לגליון ע"י שליחה לכתובת האימייל הנ"ל עד יום שני בערב בצירוף שם מלא ומיקום עיר! (אפשר שם וכתובת בדוויים, ולציין זאת), עם זאת, אין התחייבות שהדברים יפורסמו, ואין לראות באי-פרסומם שום צד פגיעה (יתכנו הרבה סיבות, גם טכניות), בהצלחה!!

קו 'זוגיכי הישיבות' - ברסלב

בני התורה המקורבים

לאורו של רביה"ק

מוהר"ן מברסלב זיע"א

077-31-40-331

שלוחה: 1	הודעות ועדכונים.
שלוחה: 2	לשמיעת הגליון הנפלא 'הקבצו'.
שלוחה: 3	1 - לשיעורים וכנסים שנמסרו למקורבים. 0 - שיעורי הרב ישראל מאיר גלינסקי שליט"א.
שלוחה: 4	1 - שיחת חברים \ הודעות מאזינים. 2 - להשארת הודעה למאזינים. 3 - לשלוחת 'הליכה עם תורה' - 'חבורת תמימי דרך'. 4 - למענה ויעוץ.
שלוחה: 5	סיפורי התקרבות וראיונות.
שלוחה: 6	1 - פניני ליקוטי מוהר"ן על התורה. <u>הרב שרגא זילברמן: 2 - שיעורים בליקו"מ. 3 - שו"ת ברסלב.</u>
שלוחה: 7	1 - שיעורים ברחבי הארץ. 3 - חברותות ברחבי הארץ. 2 - להשארת הודעה לביקוש שיעור או חברותא.
שלוחה: 8	1 - קוי תוכן נוספים (מרכזיות: ברסלב \ פנימיות התורה \ האמונה). 2 - שירי ברסלב. 3-4 - שירים כלליים. 5 - שירי 'דרשו'. 6 - תיקון הכללי בניגון.
שלוחה: 9	1 - שידור חי.
שלוחה: 0	0 - הודעות קבועות ונחוצות.

אמר רבינו הקדוש: 'רציתי שהעניין שלי יתפשט בלכות האנשים המתמידים בעבודתם כאנשי ליטא!!'

(שיח שרפי קורש ז"ל, סימן 57)

הניסיתם מעודכם להשתכשך בנעליו של חסר בית, לחוש את תחושותיו, להשקיף על הרחוב ממשקפיו? מגורים על ספסל ברחוב קריה אולי אינם כה נפוצים כמהוותנו, אך אין אדם שאינו נתקל באוכלוסיה הזו. האנשים נעדרי הבית, משוללי קורת הגג. בית, מהבחינה הזו, משמש הרבה יותר מאשר ארבעה קירות וגג סוכך מלמעלה. בית מעניק לנפש מציאות, מקום בעולם. חיי נישואין נקראים בניית בית. לא לחינם כה מעסיקה קורת הגג המדוברת את הציבור. המשכן הזה בו ייבנו החיים, מהווה בית קיבול לנשמת החיים. ומי שלא זכה למצרך שכזה משל עצמו, מסוגל אולי להעריך אותו יותר.

מקום בעולמו של הבורא

“כי תפארת אדם לשבת בית”, הבית הוא מקומו של האדם. על שמו מתקרא אדם ‘בעל בית’. הבית כמו גם החפצים וההווה שהוא אוצר בחובו, מעניקים לנפש זהות, מקום בעולם. לעומת הבית יש את מה שמחוצה לו. ובין שתי המהוות הללו – הבית וההוץ, מהלק אדם את חייו.

רשות היחיד ורשות הרבים אינן רק נקודות ציון על פני המפה. הרשויות הללו מבטאות משמעויות עמוקות הנוגעות לפנימיות הנפש, ולהנהגת העולם. המשנה הראשונה במסכת שבת פותחת בהתרחשות שבין רשות היחיד ורשות הרבים. ‘בעל הבית’ מצוי בביתו פנימה, בהוץ עומד העני. הארזי'ל בכתביו הקדושים מכנה את המצב המתוקן בעולם בשם ‘רשות היחיד’ ואילו את מצב הקלקול והעיוות בשם ‘רשות הרבים’. רשות היחיד על פי הספרים הקדושים, היא מציאות כה העולם משמש משכן כבוד לבורא עולם. מצב בו הנבראים מכירים במי שאמר והיה העולם, זוהי רשות יחידו של עולם. לעומת זאת, במצב בו הבריאה נשלמת על ידי כוחות טבע, המציאות היא ‘רשות הרבים’. או כלשונו של האלשיך “עולם הגלגלים עם העולם הזה הצד השוה שבהם כי גשם המה, ויחשבו לפניו יתברך כרשות אחת, שהוא רשות הרבים, עולם הפירוד. ואשר למעלה, שהכל קדושה דבקה בו יתברך, יתייחס לרשות היחיד, כי כל הקדושה היא אחדות כבודע.”

הבית וההוץ קיימים גם בנפש פנימה. יש בכל אדם ‘רשות היחיד’, ו‘רשות הרבים’. ברשות היחיד שלו, האדם מגלם דמות עצמית. דמות האומרת ‘יש לך מקום בעולם, יש הצדקה לקיומך’. אין אמירה ענוגה מזו!

רשות הרבים זו עוקת את החיפך. העובדה שאנשים נוספים חולקים איתך יחד מרחב משותף, מעמידה את עצמותך בתחרות כפויה. כביכול נדרשת להוכיח את ייחודיותך. רשות הרבים היא מהומת הנפש, הוסר שלוה הנובע מאי הכרה בזכותך להתקיים גם מבלי להוכיח כל יתרון על פני יצור אחר.

יתרה מכך. ברשות היחיד יש לו לאדם רק דעה אחת, היכרות אישית עם הבריאה ועם מהוללה. זהו מקום המשתמר. רשות הרבים איננה ‘מקום משתמר’. במהותה פרוצה היא לכל דכפין, מזמינה דעות וסכרות, אי הכנות וסתירות. התחושות הללו מותרות באופן המטמל ביותר את טבעה של האישיות.

מהסיבה הזו משמש הבית קן בסים, מקום אליו חוזרים תמיד. ביתו של אדם הוא מבצרו, אף בשעה שכמעט אינו מבלה בו.

גלות – התפזרות, גאולה – התכנסות

הגלות והגאולה נמשלים לחוץ ופנים. כזהר הקדוש ובספרים הקדושים מתוארת היציאה לגלות כיציאה מרשות היחיד לרשות הרבים. אומות העולם, מסביר השל"ה הקדוש, נחשבים ‘רבים’ משום שהם מפולגים לשבעים לשון. ‘רשות היחיד’ מכמאת את האמונה התמימה. הנברא יחיד הוא בעולמו של בורא אחד. בתוך ‘רשות היחיד’ אין מקום למאבקים גם לא לחילוקי דעות. ממילא אין מקום גם לכפירות. האמונה במהותה יחידה היא, איננה סובלת נטע זר. האמונה קנאית לייחודיותה משום שכל מהותה **שייכות**. האמונה משייכת, וממילא אף שוללת כל הזדקקות לגורם אחר. כפירה, לעומת זאת. היא **זרות**. זרה כלפי עצמה, מטילה ספק בכל. מהסיבה הזו הופכת האמונה את המאמינים ליחידה אחת. וכדבריו המדרש המובא ברש"י (בראשית מ"ו, כ"ו). “עשיו שש נפשות היו לו, והכתוב קורא אותן **נפשות ביתו**, ‘לשון רבים. לפי שהיו עובדין לאלוהות הרבה. יעקב שבעים היו לו, והכתוב קורא אותן **נפש אחת**, לפי שהיו עובדים לאל אחד.”

המקום הטבעי ביותר לחיי נפש תקינים, הוא ערסל אמונה. “יחיד אומן את הדסה” הספרים הקדושים מדגשים בפסוק הזה את ביטוי האמונה המאפיין ביותר. אמונה היא אומנות, התמסרות בידיים של כח גדול ומסוגל יותר. “כגמול עלי אימו” – אומן מוחלט, ללא תהיות וללא כל אפשרות לרעיון נוסף. זו בדיוק רשות יחידו של עולם. במקום הזה פורחים חיי נפש בריאים.

זהו סיפורם של הגלות והגאולה. גלות פירושה, התפזרות. חוץ הגאולה מבשר על ‘**קיבוץ נדחים**’ “אלוקים מושיב יחידים ביתה”. את המציאות המושלמת מתארים חז"ל כחזון “עתידיה ארץ ישראל שתפשט בכל הארצות”. ארץ ישראל היא רשות יחידו של עולם “תמיד עיני ה' אלוךך בה”. לעתיד, תפשט רשות היחיד ותכבוש את רשות הרבים, זו תמצית הגאולה.

כמו גלות העם כך גם גלות הנפש היא התפזרות. נפש גלותית היא נפש מפוזרת. התפזרות נפשית היא שיעבוד לרשויות שונות. פחדים, דאגות, דחפים ויצרים. כל אחד מאיתנו משועבד לכמה וכמה גורמים, ידועים ושאינם. משועבד אדם לציפיות הסכיכה, לציפיותיו מעצמו, לדעת ציבור, משפחה, חברים ומה לא. השעבוד הזה מעמיד אותו תחת רשויות שונות, אין הוא אדם לעצמו!

השעבוד לגורמים זרים מותרת במהותה את האמונה. אדם הנתון למרות פחדיו, לחציו ודאגותיו, אינו רואה במציאות אלוקית את ביתו היחיד. במידה מסוימת הוא חסר בית. מושלך ברחובות קריה, מפורז. גאולת הנפש היא מציאת נחלת הפרט בזרועות האמונה. ההכרה שאינני חייב מאומה לאף גורם חוץ ממנו יתברך. אינני מעוניין למצוא חן בעיני אף

בריה, חוץ מבעיני יתברך. זוהי גאולה. הגואל הוא לוקח החסות על נפש הננאל. כמו ה'גואל' ממגילת רות “ופרסת כנפיך על אמתך” הנפש מבקשת מאן-דהו שייקה עליה בעלות. “קרבה אל נפשי גאלה” הגואל והנפש – גאולה.

מלחמת הבית והחוץ

אם להגדיר את מצבינו, הרי שאנו מצויים בעיצומה של מלחמת שליטה בין החוץ לפנים. ככל שירידת הדורות מעמיקה לתהומות הדישם, כך מעצימה הפרהסיה את הווליוס. נוצצת ובוהקת יותר. מרתקת ומסנוורת. היום, החוץ אינו מסתפק ברחובות, הוא פולש פנימה אל הבית. ברירה אחת נותרה בידינו, לכבוש או להיכבש! או שתכבוש הפנימיות את החיצונית, או חלילה להפך. ואיך כובשים את חוצות העיר? ובכן, מחפשים ניסים!

הנם והטבע צוררים זה לזה. חוקי טבע הם פרהסיה. על פי תפיסה מדעית התופעות הרוחניות ביקום נגרמות בעתים של חוקים שונים. תחומי המדע משייכים את העולם לרשויות שונות נעדרי קורת גג משותפת. פיזיקה, ביולוגיה, מזג אוויר, חוקי מתמטיקה. הפרהסיה מאיימת משום שהיא זוועקת “אישי הישר בעיניו יעשה” העולם פרום בין גורמים משפיעים שונים בעלי אינטרסים אישיים ונוגדים, ולאדם הקטן רק נותר לקוות שהאנדרלמוסיה הזו לא תבוא על השבנו באסון טבע מזדמן.

מהסיבה הזו, רשות הרבים מקום מועד לפורענות היא. מקום בו שולטים גורמים שונים. מקום בו מתפורת הנפש בין רשויות ומסכויות שונות.

רשות היחיד בתוך הפרהסיה

התרחשותו של נס קורעת את הפרגוד והושפת תחת כל הרשויות רשות אחת קובעת. שידוד המערכות מבטא את כוחו של הבורא השפיע על המערכות כולן. נס הופך את העולם לרשות אחת, רשות יחידו של עולם.

נס נתפס בעולם כמשהו בלתי שגורתי. זהו אחד ההישגים המשמעותיים יותר של הטבע – עצם המחשבה שהנס מופיע כאן כאורה בלתי רגיל. הנס מעיקרו, כסים המציאות הוא, נס תמידי המאפשר את קיומם של כל חוקי הטבע. הנס הוא רשות היחיד ה'מארהת' בקרבה את מה שנדמה כ'רשות הרבים'. נס מצהיר כי רשות אחת קובעת את צורתן של כל הרשויות האחרות. רשות היחיד שלטת על רשות הרבים.

חיים נימיים הם חיי אמונה. הכרה ברורה בכתובת אחת ויחידה, בורא עולם. המאמין הווה שלוות בית גם בחוצות העיר, משום שבעיניו העולם מצוי אצל הבורא, לא לחיפך! אמונה חלקית היא זו הרואה בעולם – מציאות ובנס – תופעה. בחוצות – ‘מקום’, ובהשגחה מרכיב נוסף לחוקי טבע נוספים. אמונה שלימה היא כזו הרואה את המציאות כנס תמידי. בין אמונה לחוסר אמונה עובר חוט דק של עיקר וטפל. האמונה רואה בנס עיקר ובטבע טפל. תפילה הופכת את האמונה הזו למציאות ממשית.

הקבצו

בית וועד לחניכי הישיבות
העוסקים בתורת מוהר"ן מברסלב זיע"א

מתחם מיוחד אומן ראש השנה

ריבוי הגוונים

רבינו הקדוש מוהר"ן מברסלב זיע"א, הכריז לפני מאתיים שנה וביקש לפרסם את ההכרזה הזאת - שכל מי שסר למשמעתו יבא אליו לראש השנה. ההכרזה הזאת עודנה חיה וקיימת, ובכל שנה ישנם רבבות יהודים - בכמות שהולכת ומתגברת - ששומעים את ההכרזה הזאת, קמים ונוסעים.

אותם רבבות, מטבע הדברים - מורכבים מסגנונות מגוונים, שונים זה מזה, קצת או הרבה או מאד הרבה. וזו לא בעיה אלא מעלה, כי זה מה שהופך את זה למשהו אמתי ומהותי, ונותן הצצה לעולם של גאולה, ושל עולם מתוקן - שמכיל את כל הגוונים כאחד, באותם ארבע אמות וסביב אותה מטרה.

אף אחד לא מגיע לראש השנה בשביל התועלת האישית. אנחנו נוסעים משום שכך התבקשנו והצטוונו, ואנחנו מצייתים. אותו רבי שמוסר את עצמו בשבילנו, ועושה הכל כדי להביא אותנו למקום הטוב ביותר - מבקש שנעשה את זה, אז אנחנו עושים, בלי חשבונות ובכל מחיר שבעולם.

פינה אישית

ובכל זאת, אם זה אפשרי - היינו רוצים פינה אישית, של יישוב הדעת, בתוך כל ההמון, הנפלא והמתוק, הזה של ריבוי הגוונים.

הציון, הוא המקום של כולנו. ושם אנחנו יוצאים מהאיזור 'האישי', ומתחברים ללב הגדול שעוטף את כולם, וממס את כל ההבדלים והמחיצות, תחת משהו גדול בהרבה. אבל מחוץ לציון - בכל הנוגע לצרכי הגוף; שהות, הנחת חפצים, אוכל, לינה, וגם בכל הנוגע לצרכי הנשמה; חברים, שיעורים, ותפילות - היינו רוצים משהו אישי יותר, שמתאים לסגנון ולאווירה שאני מורגל בה.

אין בזה עבירה, וזה אפילו רצוי. רבינו רצה שנחזיק את עצמנו יחד - כל חסידי ברסלב וכל עם ישראל - ויחד עם זה הודיע כי נהיה 'כיתות כיתות'. וכדרכם של 'כיתות', כל אחת מהם משתכנת בחדר ומתחם משל עצמה, למרות שבפנימיות היא מאוחדת עם כל הכיתות.

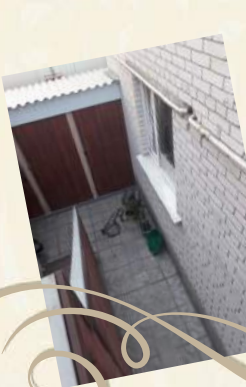
ואכן, בשנים האחרונות, במקביל להתרבות כמות הנוסעים וכמות הגוונים - התפתחה תופעה בריאה של 'מתחמים', כאשר כל קבוצה מסדרת את עצמה במתחם משלה, לפי הצרכים שלה, והסגנון והאווירה שמתאימים עבורה. וכך, כל אחד יש לו את הפינה האישית, יחד עם הקיבוץ הכללי.

בני הישיבות

מי שחש ביותר את הצורך במתחם שכזה - אלו בני הישיבות. שמצד אחד אמנם זוכים להיחשף לאורו הגדול של רבינו מוהר"ן מברסלב, ולהתחמם לאור תורתו והדרכתו. וכתוצאה מכך - מצטרפים אף הם אל הקריאה הקדושה לבוא אליו לראש השנה. ומצד שני, מתקשים להשתלב בנוף הצבעוני והתוסס של פושקינא, וזקוקים כאויר לנשימה לפינה מיושבת ונעימה, בסגנון ובאווירה המוכרים.

ודווקא הקבוצה הזאת - בשל היותם מפוזרים, ולא מאוחדים רשמית תחת קהילה מסוימת - נותרו ללא מקום שכזה. כי לא היה גוף רשמי שידאג לזה, וכל אחד נותר לבדו, עם הצורך לחפש קורת גג, תהיה איזו שתהיה, ללא אפשרות כמעט לבחור את השכנים ואת הסביבה. מה שגרם לסבל ו/או לאי נעימות מיותרת, וישנם שאף נמנעו מלהגיע לראש השנה משום כך.

בשנה שעברה נפל דבר. ארגון 'הקבצו' שנטל אל עצמו את המשימה ליצור את ה'קהילה' הוירטואלית של בני הישיבות המקורבים לרבינו מוהר"ן מברסלב - החליט לסגור גם את הפינה הזאת, ובהחלטה של 'הרגע האחרון' נשכר מתחם מיוחד עבור הציבור המדובר, עם כל מה שנצרך לזה.

ובסייעתא דשמיא, התועלת הייתה עצומה, והרבה מעבר למצופה. הציבור שהתלהב מהבשורה מיהר להירשם, וכך נקבצו תחת קורת גג אחת עשרות מציבור בני הישיבות, שבילו את הימים הקדושים בצוותא, באווירה חמה ומלוכדת, עם שיעורים וסעודות משותפות, שהותירה טעם מתוק בפה, ונתנה חשק מיוחד לבוא גם בשנה הבאה.

הבשורה החדשה

עם זאת, בשל ההחלטה 'ברגע האחרון' - לא הייתה את האפשרות לברור, ולכן נבחר מתחם שהתאים לקבוצה קטנה ומצומצמת ממש, וגם זה במרחק הליכה משמעותי מהציון, וגם לא הייתה את האפשרות לבחור את התנאים הטובים ביותר עבור הציבור האיכותי.

השנה, בסייעתא דשמיא, חיפש הארגון מקום גדול ומרווח, שיתאים להכיל את הציבור הרחב ששייך לסגנון הזה. ובנוסף, שיהיה במקום קרוב ונוח, ויכיל בתוכו את התנאים הטובים והמתאימים ביותר עבור הציבור. ועם דגש מיוחד על המחיר שלא יהיה יקר מדי, ויתאים לכיסם של אברכים שאין הפרוטה מצויה בכיסם.

ואכן, בסייעתא דשמיא מרובה נמצא מקום כזה. ולאחר בירורים ובדיקות - נראה כי הוא מתאים במדויק לכל הרשימה האמורה. וכעת, אנו שמחים לצאת עם הבשורה לציבור היקר, ולהזמין כל אחד להצטרף לקבוצה, ולבלות יחד את ימי הקיבוץ הקדושים, באווירה נפלאה עם כל מה שצריך כדי לחוות ראש השנה כראוי, בשמחה ויראה, התעוררות והתחזקות, אהבת חברים והתקרבות לה'.

המתחם נמצא מצד אחד במקום מרכזי ונגיש, ומצד שני הוא בנוי בצורה שמאפשרת שקט ופרטיות. המתחם מכיל עשרה חדרי שינה, שמכילים ביחד כמאה מיטות. ובנוסף, יש בו אולם גדול ומרווח - עבור תפילות, לימוד, שיעורים, וסעודות. יש במתחם מקלחות, כיורים, מטבח, ופינת קפה. וגם - מקווה כשר ומהודר במיוחד לחברי המתחם.

המתחם מאפשר לכל אחד - למצוא מצד אחד את השקט הנפשי וישוב הדעת, עם מקסימום נוחות פיזית. הן מצד המיקום, והן מצד סגנון השוהים בו. ומצד שני, את האפשרות לנהל שיחת חברים, לשמוע שיעורים ולשבת להתוודעויות, ובכך להעצים את השתתפות בקיבוץ הקדוש, וגם להתפלל ולסעוד את סעודות השבת והחג בצוותא, בליווי ניגונים, שיעורים וריקודים.

פרטים מעשיים

בכדי שנוכל להיערך כראוי בעז"ה, ההרשמה מוגבלת בזמן, והיא עומדת להסתיים בעז"ה בעוד כשבועיים. ולכן, לטובת העניין - כל מי שמעוניין בזה, מתבקש להזדרז ולהירשם. וכך, נוכל לסדר לכל אחד את המקום הטוב ביותר עבורו, ולהגיע בצורה מסודרת ומיושבת לימי ראש השנה.

המחיר למיטה אחת הוא \$330 בלבד [או בשקלים 1229 ש"ח]. חשוב לציין, שהמחיר המקובל באזור הזה עבור מיטה אחת נע בין 350-\$500, בלי אף אחד מהמעלות שצוינו לעיל (מתחם מיוחד, מקוה, שיעורים, תפילות וסעודות, ועוד). אין בכך כמוכרן משום הסכמה והצדקה למחירים הגבוהים הללו, אך בנתונים הקיימים - מדובר במחיר זול במיוחד. ומיותר לציין, שאין בו שום מטרות ריווח, רק מטרה אחת בלבד - להגיש את המקסימום שאפשר במינימום מחיר.

המחיר אינו כולל את האוכל. האוכל יוזמן בצורה מרוכזת מ'הכנסת אורחים המרכזית' (שיינר), לפי המחיר שהם דורשים. בכך ייחסך הצורך לכל אחד להזמין ולקחת בעצמו. ובעז"ה נסב כולנו יחד לסעודות השבת והחג.

הרשמה

- בזמן ההרשמה צריך לשלם דמי הרשמה בסך \$50, ואת יתרת הסכום בסך \$280 יש לשלם עד ר"ח אלול.
- בזמן ההרשמה יש לציין אם מעוניינים בחדר של 10 או 12, ואם במיטה תחתונה או עליונה (כמתכונת כל הקודם וזכה).
- את התשלום ניתן להעביר במזומן (לידי הנציגים) / בהעברה בנקאית / באשראי (עד 3 תשלומים שווים ללא ריבית).
- ניתן להירשם את הנציגים הבאים: אריה לייב גרודזינסקי 0548-48-73-17

המקורבים

בס"ד גליון מב' פרשת מטות ה'תשע"ט

גליון שבועי לחניכי הישיבות בני התורה המקורבים לאורו של רביה"ק מוהר"ן מברסלב זיע"א

מאמר בפנימיות הפרשה, משרשי הדברים עד לעובדא ולמעשה

השרתי קרבנך

~ כוחו של נדר ~

אמנם גם זה בעצמו צריך ביאור, מדוע נכתב פרשת הקרבנות בחומש במדבר ולא בחומש ויקרא. ובוזה ביאר הרמב"ן, שקרבנות אלו אינם נוהגים אלא בארץ ישראל, ולכן אחר שנכתב על חלוקת הנחלה בארץ ישראל, כתב על קרבנות המועדים. והאור החיים הקדוש מבאר שנכתב אחר מינוי יהושע, כדי להדגיש שצריך להיות משל הציבור ולא משל יהושע.

ומביא עוד בשם חז"ל לפי שהיו ישראל אומרים, לשעבר היו המסעות נוהגים והתמידין נוהגים, פסקו המסעות פסקו התמידין. אמר הקב"ה למשה אמור להם שיהיו נוהגין תמידים.

ב. ראשי המטות: רש"י מבאר שכל מצוה נאמרה תחילה לראשי המטות ואחר כך לכל ישראל, כדי לחלוק להם כבוד. והטעם שנתגלה דווקא כמצוה זאת, כדי ללמד שהתרת נדרים דווקא ביחיד מומחה. ומה שנכתב 'זה הדבר' הוא כדי למעט שהחכם מתיר והאב מפר ולא להיפך.

והרמב"ן מבאר שלימד דווקא לראשי המטות, כדי שלא יידעו כולם שיש התרה לנדרים ויזלזלו בחומרתם. אלא יצטרכו לבוא לפני חכם ורק הוא יודע אם יכולים להתיר ואיך להתיר. וכן מבאר האור החיים הקדוש, ומבאר בזה את הלשון 'זה הדבר', כלומר שלכל ישראל לא יגלה את כל פרטי המצוה (כולל התרת נדרים) אלא רק 'זה הדבר' דהיינו רק את האיסור 'לא יחל דברו', ולא את ההיתר.

ג. נדר ושבועה: נדר הוא איסור הפצא, ושבועה הוא איסור גברא. כלומר, בשבועה יכול לאסור על עצמו או להיב 'את עצמו' לעשות איזה פעולה. ואילו בנדר אינו אוסר על עצמו פעולה, אלא אוסר את 'החפץ' עליו. ויש בזה הרבה נפקא מינה, כגון: א. נדר חל אפילו מצוה ושבועה אינה חלה על המצוה, ב. נדר חל על נדר ושבועה אינה חלה על שבועה. ועוד הרבה. ג. נדר אינו חל על דבר שאין בו ממש, ושבועה כן.

והרמב"ן מביא דברי חז"ל (ספרי מטות יד) 'מה הפרש בין נדרים לשבועות, בנדרים כנודר בחיי המלך, בשבועות כנשבע במלך עצמו'. והוא מבאר ששבועה הוא כנגד ספירת המלכות, ונדר הוא כנגד ספירת הבינה (ובזה מבאר מדוע שבועה הוא 'בשם ה' ונדר הוא 'לשם ה', וגם הטעם שנדר חל על המצוה, כי הוא למעלה מהתורה).

ד. האם ראוי לעשות נדר ושבועה: מבואר בחז"ל (נדרים ט.) שאין ראוי לעשות נדרים ושבועות, רק אם יכול לקיים מיד, וכמו שכתוב (קהלת) טוב אשר לא תידור משתדור ולא תשלם. ובפשטות משום שעלול להיכשל ולא לקיים דבריו, וכמשמעות הפסוק הנ"ל.

אמנם באור החיים הקדוש מביא מדברי חז"ל, שצריך לזהר אפילו משבועה של אמת, והיינו משום שיש בזה זלזול בעצם הנדר והשבועה, שהם דבר גבוה מאד, כנשבע בחיי המלך ובמלך בעצמו. ורק כדי לזרז עצמו להינצל מעבירה

פרשת מטות היא המשך לפרשת פנחס. ששם נצטווה משה 'צרור את המדיינים' ובפרשה זו מספר על קיום הציווי, ועל כל פרטי המלחמה והביזה, ולאחר מכן מספר על נחלת בני גד ובני ראובן, שבוה מסתיים המעשה של דור המדבר. ואחר כך בפרשת מסעי מסכם את המסעות ומפרט את הנחלות, ומסיים את החומש ואת התורה.

אמנם בתחילת הפרשה, יש נושא בפני עצמו – והוא פרשת נדרים. בפשטות אינו מובן מדוע נכתב כאן, ומה עניינו בכלל לחומש בדבר. ומדוע אינו כתוב יחד עם כל המצוות בחומש ויקרא או שמות. אך באמת המצוה הזאת בעצמה היא פלא, ואינה בכלל לפי הכללים של כל המצוות, כי בכל המצוות – השם יתברך הוא שהחליט על המצוה, והוא מגלה לנו את פרטיה, ואילו במצוות נדרים ושבועות – האדם מחליט מה הם המצוות שלו, מה מותר לו ומה אסור, והוא פלא והפלא.

אם כן, יש לנו להבין את יסוד העניין של נדרים ושבועות, ואת היסודות הנלמדים מכך לעבודת ה'. ובוזה יתבאר גם כן מדוע נכתבה פרשה זו דווקא כאן.

הקושרות בפרשה

א. פרשת נדרים – מדוע נכתבה פרשת נדרים כאן, באמצע הסיפור על דור המדבר, ולא במקום אחר יחד עם שאר המצוות.

ב. 'ידבר משה אל ראשי המטות, זה הדבר אשר ציוה ה' – מדוע נאמרה מצוה זו לראשי המטות ולא לכל ישראל. ומדוע דווקא כאן נאמר הלשון 'זה הדבר' [שמרמוז על אספקלריא המאירה].

ג. 'איש כי ידור נדר או הישבוע שבועה' – איך יש כח לכל אדם לעשות לעצמו מצוות ואיסורים, ולהחליט שדבר פלוני יהיה אסור לו, ודבר פלוני יהיה חייב לעשותו, וכי יש כח לאדם להחדש מצוות ועבירות שאינם מהתורה? מצוות.

ד. התרת והפרת נדרים – אם יש כוח של נדר ושבועה, איך אפשר להתיר או להפר אותנו. וכי יכולים לבטל מצוות על ידי התרה או הפרה. ומדוע דווקא על ידי החכם, האב והבעל.

ה. מה ההבדל בין נדר לשבועה, ומדוע. והאם ראוי לעשות נדרים ושבועות.

ביאור הפשט

א. פרשת נדרים: בדברי הרמב"ן מבואר, שנכתב כאן המשך לפרשת הקרבנות [של המועדות] שבפרשת פנחס. ששם מסיים 'לכד מנדרותיכם ונדבותיכם', והכוונה לנדרים ושבועות, וכעת ממשך ומבאר שיש גם נדרים ושבועות.

ולקיים מצוה – מותר לישבע, כמו שדרשו חז"ל (נדרים ה) מהפסוק 'שבעתי ואקיימה לשמור משפטי צדקך'.

וכן מבואר בספח"ק קדושת לוי, ומוסיף שמי אינו עושה דיבורו חולין, עושה תיקונים בכל היוצא מפיו, וכל מה שגוזר יתקיים, ויוכל להטות מידותיו של הקב"ה מדין לרחמים [וכן מובא בחיד"א בשם ר' חיים ויטאל, ובספח"ק נועם אלימלך].

ביאור הפנימיות

עיקר הפלא של נדרים ושבעות – הוא היכולת של אדם לחדש מצוות ועבירות. ובאמת, הנדר נקרא 'פליאות חכמה', והוא עניין גבוה מאד. ולכן מתחילים יום הכיפורים באמירת 'כל נדרי', וקודם לזה אומרים לשון הוזהר הקדוש, שבו כביכול מתירים להקב"ה את נדרו, כדי שיוכל לגאול אותנו, ומכל זה מובן שאין זה דבר של מה בכך, אלא סוד גדול.

וכבר הזכרנו דברי הרמב"ן בשם חז"ל שנדר הוא כנודר בהוי המלך, ושבעה הוא כנשבע במלך עצמו, ונתבאר ששבעה הוא כנגד ספירת המלכות ונדר הוא כנגד ספירת הכינה. וכעת נבאר פנימיות העניין לעובדא ולמעשה בעז"ה, על פי המבואר בליקוטי מוהר"ן (סימן נז), ובליקוטי הלכות (הלכות נדרים א-ב).

ונקדים לזה עוד פלא שיש בעניין השבעה. מבואר בחז"ל (נדרים ה) שנשבעים לקיים את המצוה. והיינו שכאשר רואה אדם שיצרו מתגבר עליו ועלול להיכשל בעבירה, או שאינו מצליח לקיים איזו מצוה – יעשה שבעה, ואז יוכל לקיים. ולכאורה הוא פלא, שהרי ממה נפשך, אם יש לו כח להתגבר על יצרו – יעשה זאת בלא שבעה, ואם אינו יכול להתגבר – מה יעזור שבעה, הלא גם על זה צריך להתגבר על יצרו שלא לעבור על השבעה. ומוכח מזה שיש כח מיוחד בשבעה שייטיע בידו להתגבר על המניעה, וצריך להבין מהו הכח הזה.

שבירת הכלים

וביאר העניין הוא כך. בזמן בריאת העולם – היה אור יותר מהכלי, ועל ידי כך היה שבירת הכלים – והכלים נפלו למטה [מעולם האצילות, לתך עולמות בריאה יצירה ועשייה], והאור עלה למעלה. אמנם מהאור נפלו רפ"ח ניצוצות למטה. וכל עבודתנו בעולם הוא לתקן את אותם ניצוצות.

משמעות העניין למעשה הוא, שאנו נמצאים בעולם העשייה, ורואים לנגד עינינו עולם גשמי – דומם צומח חי ומדבר, והעולם הזה מלא חיות – הן הצמחים שיש בהם חיות וצבע, וכל שכן בעלי חיים ובני אדם, ואפילו בדומם כבר ידוע היום – שבאמת אינו דומם, אלא בנוי מאטומים קטנים שבכל אחד מהם יש מליוני הלקיקים שנעים כל הזמן במהירות.

נמצא שהעולם כולו מלא חיות, אמנם באמת החיות הזה נמשך מהניצוצות הקדושים שנפלו לכאן, והם אלו שמחיים את כל הדברים אלו, ומעניקים להם את המראה והטעם והריה וכל החיות שיש בהם. אלא שהחיות הזה מלוכש בדברים גשמיים של דומם צומח חי ומדבר, ונדמה כאילו זה כל הסיפור.

תיקון הניצוצות פירושו, לגלות את החיות הפנימי, ועל ידי כך לגלות שכל העולם מלא בחיות אלוקית. ובוה 'גואלים' את הניצוץ השבוי, ומתקנים אותו. וכיצד עושים זאת, על ידי התורה. כי התורה מדברת על כל ענייני העולם, ובכל דבר שבועולם יש תורה ויש מצוות, ועל ידי שפועלים בכל דבר על ידי התורה – מגלים את האלוקות שבו.

ולכן, כל דבר שבועולם טעון תיקון, ואסור ליהנות מהעולם הזה בלא ברכה. כי קודם התיקון – יש כאן תערוכת בין הניצוץ הפנימי לבין הלוכש החיצוני, ועל ידי התיקון הוא מתברר ונעשה מתוקן.

שבעה – כח הדיבור

נמצא שכח התיקון שבכל דבר, הוא על ידי מעשה ומחשבה. מעשה – קיום התורה והמצוות שיש בכל דבר. ומחשבה – של אמונה, שמאמין שהחיות של הדבר הוא הניצוץ האלוקי שמחיה אותו. אמנם באמת עיקר כח התיקון הוא הדיבור.

כי רק האדם יכול לתקן את הבריאה, ועיקר כח האדם הוא הדיבור. ואם כן עיקר התיקון הוא על ידי הדיבור. וכאן מגיע ההידוש הגדול של שבעה. כי אמנם עיקר דרך התיקון הוא על ידי התורה, אבל לפעמים אדם עומד בנסיון גדול, ועלול ליפול ולעבור על דברי התורה, ואילו היה יודע שבאמת הדבר שמושך אותו הוא רק דמיון, ובאמת הוא נמשך אחר החיות האלוקי שיש בוה, ואם יתאפק – יזכה ליהנות מהחיות האמתית שיש בדבר הזה – היה עומד בוה, אבל קשה להאמין בוה.

ולכן, צריך עצה מיוחדת שיגלה לו את האמת הזאת, וזה העצה של שבעה, כי כשאדם עומד מול הנסיון, גם אם הוא יודע שיש תורה שמדברת על המצב הזה, אבל לא מאמין שזה קשור אליו, ושהוא בעצמו יש לו את הכח הזה של התיקון. אמנם כשנותנים לו ביד כח לחדש בעצמו תורה למצב הזה, ולעשות שבעה – אזי בכח השבעה, הוא מגלה שהתורה שיש כאן, היא תורה ישל, ומקבל כח לקיים את התורה ולתקן את הדבר.

ולכן שבעה הוא כנגד ספירת המלכות, כי התורה שבעל פה, שמדבר על כל דבר שיש בעולם – הוא בחינת מלכות, ועל ידי זה מתגלה שהשם יתברך הוא מלך ונמצא בכל דבר. אמנם כשאי אפשר לעשות זאת על ידי התורה בעצמה, צריך לחדש תורה שבעל פה על ידי הדיבור, והיינו על ידי שבעה, ואז יש בכוחו לגלות את המלכות, וקיצרתי.

||| המשך בעמוד ז

זכויות שיעורים ובתי-כנסת למקורבים!

עיר	נושא השיעור	מגיד השיעור	יום ושעה	לפרטים
בני ברק	'תמימי דרך' הלכה עם תורה חניכי הישיבות ב"ב	לומדים בחבורה חבורת	בקרוב!!! מלווה מלכה אי"ה	0548487317
בני ברק	ליקוטי הלכות	לומדים בחבורה	מוצאי שבת בבית פרטי בשעה: 10:00	0548496139
בני ברק	התחזקות שיעור	נושא בפרשה	בכל ליל שבת מברכים	0548496139
בני ברק	התחזקות	רבנים שונים	יום שני בערב לבחורים	0548517128
בית שמש	חבורה ללימוד לקוטי מוהר"ן	לומדים בחבורה	יום שישי בשעה: 11:00 בבוקר	0548528387
קרית ספר	בית מדרש 'נצח ישראל'	תפילות \ שיעורים \ מלווה מלכה ועוד	רח' מסילת יוסף 34 (מאחורי 'בר כל')	

לדיווח על שיעורים ועוד נא להשאיר הודעה בקו חניכי הישיבות – ברסלב, בשלוחה: 72

עזרו לנו להגדיל את ההפצה!
ע"י תרומה במכשיר 'קהילות' חפשו: 'עלמא דאורייתא' תרמו וכתבו: עובר 'המקורבים' תזכו למצוות!

השיעורים הקבועים לשבת פרשת מטות ולשבוע פרשת מסעי						
יום	חודש תמוז \ אב	הדף היומי מסכת תמורה	משנה בורה עמוד היומי 'דרשו'	ליקוטי מוהר"ן ח"א	ליקוטי הלכות חלק ז	העמוד היומי תיקוני הזוהר
ז	כד	ח	חזרה	סה.	צז	מד:
א	כה	ט	תב	סה:	צח	מה.
ב	כו	י	תג תד, א	סו.	צט	מה:
ג	כז	יא	תד, א	סז:	ק	מו.
ד	כח	יב	תה, א-ד	סז.	קא	מו:
ה	כט	יג	תה, ה-ו	סז:	קב	מז.
ו	א	יד	חזרה	סה.	קג	מז:

התורה הנלמדת בחבורת 'תמימי דרך' העולמית: ליקוטי מוהר"ן, חלק ראשון, תורה ט וקיב.

התורה הנלמדת: ליקוטי מוהר"ן, חלק א' תורה ה'

הערת מערכת: במדור זה 'נלך' עם כל תורה תקופה קצרה עד שנצטרף לחבורת 'תמימי דרך' העולמית האהוזים כעת בתורה מ' וקי"ב

על הפרשה || פנינים על פרשת השבוע לאור תורה זו

זה הדבר הוא בחינת אספקלריא המאירה

הנה רבינו מביא שיש שני בחינות בעבודת ה', אספקלריא המאירה, ואספקלריא שאינה מאירה, ומביא ע"ז את הפסוק שנאמר בפרשת נדרים שמשח רבינו נתנתבא בכח אמו ה', וכלשונו וְהוּ הַחֲלוּק שְׁבִין נְבוֹאֹת מִשָּׁח רַבְּנוּ לְבִין נְבוֹאֹת שְׁאָר נְבִיאִים פְּרוּשׁ רִשִׁי: "וַיְדַבֵּר מִשָּׁח אֶל רֵאשֵׁי הַמְּצוּת וְכֹן זֶה הַדְּבָר אֲשֶׁר צִוָּה ה' (במדבר ל) פֶּרֶשׁ רִשִׁי: כָּל הַנְּבִיאִים נִתְּנָבְאוּ בְּכַח אֲמֹר ה' נֹסֵף עֲלֵיהֶם מִשָּׁח, שֶׁהִתְנַבְּאוּ בְּ"זֶה הַדְּבָר" בִּי בְּחִינַת "כַּח" הוּא אֲסֶפְקֶלְרִיא שְׂאִינָה מְאִירָה וְ"זֶה הַדְּבָר" הוּא בְּחִינַת אֲסֶפְקֶלְרִיא הַמְּאִירָה, וְאֵלּוּ הַשְּׂתֵי בְּחִינֹת נְבִיאוֹת יֵשׁ בְּעִבּוּדַת הַפּוֹרָא יֵשׁ אֲדָם הַעוֹשֶׂה הַמְּצוּה בְּשֹׁכֵר עוֹלָם הַבָּא שְׂאִינֹו נִהְיָה מִהַמְּצוּה בְּעִצְמָה אֵלּוּ לֹא הָיוּ נֹתְנִין לוֹ עוֹלָם הַבָּא בְּשֹׁכְרָה לֹא הָיָה עוֹשֶׂה אוֹתָהּ, וְזֶה בְּחִינַת "כַּח", אֲסֶפְקֶלְרִיא שְׂאִינָה מְאִירָה, כְּמוֹ אֲדָם שְׂרוּאָה אֵינָה דְּבָר מְרְחוּק (עֵינִי זוּהַר וִירָא ק"ד) בֵּן הוּא עוֹשֶׂה הַמְּצוּה בְּשֹׁבֵל שְׁכָרָה הַבָּא לְעַת רְחוּק, הֵינִי אַחַר עוֹלָם הַזֶּה, וְשִׁילוּם שֹׁכֵר נִקְרָא בְּשֵׁם נְבִיא, כִּי רֵאשֵׁי תִיבוֹת שֶׁל יִבָּא בְּרִנָּה נִשְׂא אֲלֻמּוֹתָיו, וְשֵׁם בְּפִסּוּק הַזֶּה נִרְמַז עַל שְׁלֹוֹם שְׁכָר (תְּהִלִּים קכ"ו). "הַלֹּדֶז יִלֵּךְ וְכִבֵּה נִשְׂא מִשָּׁח הַזֶּרַע", שְׂמֻצְמַעַר בְּעִשְׂתָּהּ, "בָּא יִבָּא בְּרִנָּה נִשְׂא אֲלֻמּוֹתָיו" שִׁישְׂמַח לְעַתִּיד, בְּשִׁיבְלָה שְׁכָר הַמְּצוּוֹת, רֵאשֵׁי תִיבוֹת שֶׁל יִבָּא בְּרִנָּה נִשְׂא אֲלֻמּוֹתָיו, רֵאשֵׁי תִבוֹת נְבִיא, אֲבָל נְבִיא שְׂמֻצְמַעַר בְּ"זֶה הַדְּבָר", שְׂאִינֹו רֹצֵה בְּשֹׁכֵר הַמְּצוּוֹת אֲלָא רֹצֵה בְּמְצוּה בְּעִצְמָה, שֶׁהוּא מִשְׂמַח בְּלֵךְ בְּעִשְׂתָּהּ עַד שְׂמֻמָּא בְּכָל מִינֵי שְׁכָר, נִמְצָא שְׁעוֹלָם הַבָּא שְׁלֹוֹ בְּהַמְּצוּה בְּעִצְמָה, וְזֶה בְּחִינַת נְבִיא, הֵינִי שְׁלֹוֹם שְׁכָר, בְּבְחִינַת: "זֶה הַדְּבָר" בְּבְחִינַת אֲסֶפְקֶלְרִיא הַמְּאִירָה, כְּמוֹ אֲדָם הַרֹאֶה דְּבָר מְקֻרֹב בְּרֵאשֵׁי יָפָה וְכָרָה כְּמוֹ כֵּן הוּא נִהְיָה מִהַמְּצוּה בְּעִצְמָה וְשִׁכְרוּ נִגְדַּ עֵינָיו.

שייכות עניין זה לפרשת נדרים דייקא

והנה באמת צ"ב מה שהביא רש"י ז"ל דרשא זו דווקא בפסוק זה, שהרי יש עוד מקומות שכתוב זה הדבר, וביאר בזה בזמרת הארץ על פי דברי רבינו ז"ל במאמר הזה בדרך נפלא מאוד ועתיק דבריו בזה.

וז"ל שם ו'אגב יש לומר בדרך צחות שבזה מובן מה שהביא רש"י ז"ל ענין דרשת רז"ל מנבואת משה בזה הדבר גבי פרשת נדרים דייקא, והלא כתיב זה הדבר גם גבי שהוטי חוץ ובנות צלפחד. ואם שיש דרשות רז"ל על זה. הלא גם על זה הדבר דנדרים יש דרשות. עיי' נדרים (ע"ז ע"ה). בבא בתרא (ק"ב קכ"א).

אך לפי הנ"ל מובן קצת. כי בשאר המצות מאחר שהם מצות ד' ויש עליהם שכר, ממילא לא נדע אם שמחתו מהמצוה בעצמה או מקבול שכרה. אבל נדרים הוא שמוסף על עצמו מדעתו ומרצונו איזה חיוב בשבילו יתברך מה שאינו מחויב על פי התורה כלל, מזה מובן שהוא הפי' בהמצוה בעצמה. בחי' במצותו הפי' מאד ולא בשכר מצותיו כמו שאמרו ז"ל (ע"ז י"ט). וע"כ נאמר אצל זה, זה הדבר. כי הוא בבחי' נבואת משה.

ובזה מובן קצת גם מארו"ל סוטה (יד). שאמר משה הרבה מצות אינם מתקיימים אלא בארץ אכנס אני לארץ כדי שיתקיימו כולן על ידי. ויש לדקדק הלשון שיתקיימו כולם על ידי דייקא. א"ל הקב"ה כלום אתה מבקש אלא לקבל שכר מעלה אני עליך כאילו עשיתם וכו'. ודקדק החידושי אגדות הלא אמרו ז"ל אל תהיו כעבדים וכו' על מנת לקבל פרס. עיי"ש מה שתירץ על זה. כי מאחר שאינו מחויב בהם עדיין וכו'. ונעל דרך זה שמעתי לפרש דברי רבינו ז"ל ג"כ מה שאמר במאמר זה אילו לא היו נותנין לו עולם הבא לא הי' עושה וכו'. רצה לומר במצות שאינו מחויב, בציצית וכיוצא בזה.

ולפי דברינו הנ"ל מובן ביותר קצת. כי משה רבינו זכה לנבואת זה הדבר כי נכנס בשמחת המצות עצמן עד שנעשה אחדות אחד עם המצוות. כי משה רבינו גימט' תרי"ג בחי' קומת כל המצוות. ומחמת שקיום כל המצוות בפועל ממש הוא בא"י דייקא. על כן אמר אכנס אני לארץ ישראל כדי שיתקיימו כל המצוות על ידי דייקא. כי הוא זכה לשלימות קיום המצוות בבחינת זה הדבר שקיבול שכרו בהמצוה בעצמה. ועל כן הוא הפי' מאד גם בהמצות שאינו מחויב בהם עדיין.

ועל כן אמר לו הקב"ה כלום אתה מבקש אלא לקבל שכר. היינו שקיום המצוות בעצמן יהי' קיבול שכרו. מעלה אני עליך כאילו עשיתם כו'. כי מאחר שאינו רוצה בשום שכר על המצוות כי המצוות בעצמן שזוכה לעשות בהם רצונו יתברך זה יקר והכיב אצלו מכל שכר. אם כן צריך לעשות גם כזה רצונו יתברך לבלי להפציר בו ליכנס לא"י, בשביל מוכת ישראל ותיקון מתי מדבר כמו שאמרו ז"ל. ובוה בעצמו שהפי' כל כך ליכנס לא"י בשביל לקיים המצוות ואף ע"פ כן מכבטל רצונו מפני רצונו ית'. כזה בעצמו כלול כל קומת המצוות בחי' כל מצותיך אמונה. וזהו שאמרו שם לכן אהלק לו ברבים וכו'. כי יש לו חלק בקיום כל המצוות של ישראל. וכל מי שזוכה לקיים המצוות בשמחה בשלימות הכל על ידי שמאיר בו איזה הארה מבחי' נבואת משה רבינו ע"ה. ועיי"ש עוד ותבין ביותר.

ולענין זה הדבר שנאמר אצל נדרים דייקא. י"ל כפי הנ"ל בדרך אחר מרווח קצת. כי אדרבה כאלו המצוות שכבר מחויב בהם לא שייך לומר שעושה המצוות רק בשכר עולם הבא. כי על זה נאמר אל תהיו כעבדים כו'. אך נדרים שמחייב עצמו בדבר שאינו חייב בו כזה י"ל שראוי לבקש שכר. וכסברת החי' אגדות הנ"ל. אעפ"כ עיקר השלימות שגם מצות כאלו בחינת מצות נדרים יהיו גם כן רק בבחי' זה הדבר שלא יהי' רוצה בשום שכר רק בהמצוה בעצמה כנ"ל עכ"ל הזמרת הארץ ונעל פי זה מתבאר שזה הדבר נאמר בפר' נדרים כי כל עניין נדרים שייך לבחי' אספקלריא המאירה, ואף מי שרחוק מזה יכול לזכות לזה בכח בחי' משה וע"כ מודגש בזה אמירת משה לראשי המטות בבחי' זה הדבר.

הפרת נדרים

ואולי על פי זה אפשר להמתיק ולבאר עניין הפרת נדרים שתלוי כבעל ובאב, כי איש הוא בחי' אהבה ואשה היא בחי' יראה כמבואר במאמר, ועיקר בחי' נדר זה בחי' אהבה שהוא בחי' מה שעושה יותר מהצווי, והעיקר הוא לעשותו בשמחה גדולה עד שאינו רוצה שכר ע"ז רק הפי' במצוה עצמה, וע"כ עיקר הנדר שייך לבחי' איש שהוא בחי' אהבה, בחי' שמחה, אבל אשה שהיא בחי' יראה, ונדר שלה הוא ג"כ בבחי' זו שמסתמא רוצה רק בשכר המצוה, ע"כ צריך לזה הסכמה של הבעל והאב שהוא בחי' אהבה שרק עי"ז יש לנדר שלימות אבל כשהנדר הוא בבחי' אשה לבד אין בו שלימות התיקון ונעל פי זה מובן פשוטו של מקרא ונדר אלמנה וגרושה יקום עליה שהיה ס"ד לומר שאין חל כלל הנדר כה"ג כי עיקר הנדר הוא דווקא כשהוא נשלם ע"י בחי' איש, וקמ"ל שאעפ"כ יש גם בחי' נדר מבחי' יראה שהוא בחי' אספקלריא שאינה מאירה, כי א" מיד לבוא לשלימות השמחה במצוה עצמה, ומותר להתחיל מהרצון לשכר עוה"ב, אלא שאי"ז שלימות וכנ"ל.

אמר רבינו הקדוש: רציתי שהעניין שלי יתפשט בלבבות האנשים המתמידים בעבודתם כאנשי ליטא!!

(שיח שרפי קודש ז"ב, סימן נ"ד)

הערות וביאורים /// פניני הערות וביאורים לפי סדר מהלך התורה

א. מי צריך כל אדם לומר כל העולם לא נברא אלא בשבילי (סנהדרין לו) נמצא בשהעולם נברא בשבילי צריך אני לראות ולעין בכל עת בתקון העולם ולמלאות חסרון העולם ולהתפלל בעבורם.

וענין התפלה הן בשני פנים קדם גזר דין מתפללין בסדר התפלה ואין צריך להלביש התפלה אבל לאחר גזר דין צריך להלביש התפלה כדי שלא יבינו המלאכים העומדים לשמאל, ולא יקטרנו כמו שכתוב (דניאל ה): "בגזרת עירון פתגמין", הינו לאחר גזר דין אזי "במאמר קדישין שאלתיו" אזי הצדיקים מלבישים שאלתם במאמר.

ב. אבל איך ידעין בין קדם גזר דין לבין אחר גזר דין? על ידי המצוות שאנו עושים וכולין אנחנו לידע בין קדם גזר דין לאחר גזר דין, ודקא בשעושיין המצוות בשמחה גדולה כל קף עד שאין רוצה בשום שבר עולם הבא, אלא הוא רוצה שיזמין לו הקדוש ברוך הוא מצוה אחרת בשכר מצוה זאת במאמר הקמינו וקרנבם לברכה (אבות ד): שבר מצוה מצוה, כי הוא נהנה מהמצוה בעצמה.

וזהו החלוק שביין נבואת משה רבנו לבין נבואת שאר נביאים קדושי רש"י: "וידבר משה אל ראשי המטות וכו' זה הדבר אשר צוה ה' (בבר ל) פרש רש"י: כל הנביאים נתנבאו ב'בה אמר ה' נוסף עליהם משה, שהתנבא: ב'זה הדבר' כי בחינת 'בה' הוא אספקלריא שאינה מאירה ו'זה הדבר' הוא בחינת אספקלריא המאירה.

ואלו השתי בחינות נביאות יש בעבודת הבורא יש אדם העושה המצוה בשכר עולם הבא שאינו נהנה מהמצוה בעצמה אלו לא היו נותנין לו עולם הבא בשכרה לא היה עושה אותה, וזה בחינת 'בה', אספקלריא שאינה מאירה, כמו אדם שרואה איזה דבר מרחוק (עיין זוהר וירא ק"ד) הן הוא עושה המצוה בשביל שכרה הבא לעת רחוק, הינו אחר עולם הזה, ושילום שכר נקרא בשם נביא, כי ראשי תיבות של יבא ברנה נשא אלמותיו, ושם בפסוק הזה נרמז על שלום שבר (תהלים קב"ו): "הלוד ילך ויבכה נושא משה הזרע", שמצטרע בעשיתה, "בא יבא ברנה נשא אלמותיו" שישמח לעתיד, כשיקבל שכר המצוות, ראשי תיבות של יבא ברנה נשא אלמותיו, ראשי תבות נביא, אבל נביא שמתנבא ב'זה הדבר', שאינו רוצה בשכר המצוות אלא רוצה במצוה בעצמה, שהוא משמח כל קף בעשייתה עד שממאס בכל מין שבר, נמצא שעולם הבא שלו בהמצוה בעצמה, וזה בחינת נביא, הינו שלום שבר, בבחינת: "זה הדבר" בבחינת אספקלריא המאירה, כמו אדם הרואה דבר מקרוב בראיה יפה וברכה כמו כן הוא נהנה מהמצוה בעצמה ושכרו נגד עיניו.

ומי שהוא במדרגה הזאת שעושה המצוה בשמחה גדולה כל קף עד שאין רוצה בשום שבר עולם הבא בשבילה הוא יכול לידע בין קדם גזר דין לאחר גזר דין, כי המצוות הם קומה שלמה, והם מחייב את כל הקומות הן קומת אדם, הן קומת עולם, הן קומת שנה בי עולם שנה נפש, הן מקפלין החיות מהמצוות, כמו שכתוב (תהלים ל"ג): "יכל מעשהו באמונה", ובתיב (שם ק"ט): "כל מצותיך אמונה", וקדוש ברוך הוא אחרות פשוט עם המצוות, וכשמעשה הקדוש ברוך הוא בתקונו ובסדרו אזי הקדוש ברוך הוא משמח בהם ומתענג בהם, כמו שכתוב (שם ק"ד): "ישמח ה' במעשיו", כמו בעל מלאכה, שעושה איזה בלי, והכלי הוא יפה, אזי הוא מתענג בה, והשמחה של הקדוש ברוך הוא היא מלבשת בהמצוות כי הם אחרותו, ומי שעושה המצוה בשמחה מהמצוה בעצמה נמצא בשנכנס בהשמחה שבמצוה הוא נכנס בשמחת הקדוש ברוך הוא שמשמח במעשיו, וזה בחינת (שם קמ"ט): "ישמח ישראל בעושיו".

נמצא, בשיש איזה צער ודין בעולם שנה נפש אזי בודאי נגרע משמחת הקדוש ברוך הוא כמו שכתוב (בראשית ו): "ויתעצב אל לבו", וכמו שכתוב (סנהדרין מו): שכינה מה אומרת קלני מראשי וכו' וזה שנכנס בתוך השמחה וכול בודאי לידע לפי ענין השמחה אם הוא קדם גזר דין, אם הוא לאחר גזר דין, גם יכול לידע על איזהו חלק מהקומה נגזר הדין, כי ידע לפי קומת המצוות, אם אין יכול לעשות בשמחה ראשי המצוות, הינו מצוות התלוים בראש, ידע שחידו נגזר על ראשי עולם שנה נפש, וכן בשאר קומת המצוות.

שני דרגות של שמחה בעשיית המצוות והדרך להמתיק עיני את הדינים

הנה רבינו מבאר בזה עניין נורא מאוד, שיש שני בחינות בעבודת ה' יש מי שמחה רק בשכר שיהיה לו לעתיד ובלי זה לא היה עושה המצוה, ויש מי שמחתו במצוה עצמה והשכר הגדול ביותר הוא שיתנו לו מצוה נוספת בשכר מצוה זו, וכשהוא בדרגה כזו הוא יכול לידע בין קודם גזר דין לאחר גזר דין, כי הוא נכנס בשמחת המצוות שמתאחד עם שמחת הקב"ה ששמחה במעשיו ובעולמו, וכשיש גזר דין אזי נגרע כביכול משמחת הקב"ה, ומי שזוכה להיכנס לשמחת הקב"ה יכול להרגיש את בחי' חסרון השמחה הזו ועיניו לידע שיש גזר דין ומהו בחי' הגזר דין, על איזה בחי' הם, ועיניו יודע להלביש את התפילה במאמר כדי שלא יקטרנו, כי צריך לעיין בכל עת בתקון העולם ולהתפלל בעבורם ולהמתיק את כל הדינים.

הפלא בזה שלכאור המדובר רק לצדיקים מופלגים ולא לכל אחד

ובפשטות רבינו מדבר כאן מעניין גבוה מאוד שלא שייך אלינו בכלל, כי עניין זה של הלבשת התפילה במאמר הוא עניין נורא מאוד ששייך רק לצדיקים מופלגים מאוד, שהרי צריך לזה מדרגה גבוהה מאוד של בחי' אספקלריא המאירה עד שהוא נכנס בשמחת הקב"ה ומרגיש את החסרון כביכול בשמחת הקב"ה, ובאיזה בחי' של עולם שנה נפש יש את החסרון השמחה הזו, שזה בוודאי דרגה נוראה מאוד, וכפי שבאמת מודגש בלשון רבינו ש"הצדיקים" מלבישים תפילתם במאמר, וא"כ לכאור כל זה אינו נוגע אלינו, ואת"ל שהדברים מיועדים רק לצדיקים מופלגים, מלבד מה שהוא דבר פלא כי כל דברי רבינו ז"ל הם כלליות גדול ששייכים לכל אחד ואחד מריש כל

בשבילי נברא העולם בכל עת ובכל מצב

ומה שנראה לכאור בזה מתוך כללות המאמר הוא שרבינו ז"ל מבאר בזה דרכי חיים נוראים ונפלאים מאוד שבהם נמצא העצה לכל אחד מאיתנו בכל רגע ורגע, כי באמת חייב אדם לומר בשבילי נברא העולם, והיינו שכל המציאות של העולם שאדם נמצא בה, הן כלליות בכל מה שמבינו, והן

בפרטות בפנימיות נפשו והרגשותיו וכל כיוצ"ב, הכל הוא בהשגחה פרטית ומדוקדקת, כי כל אדם צריך לידע ולהאמין שכל העולם לא נברא אלא בשבילי, וממילא אין לאדם לומר עכשיו אי אפשר לי לעבוד את ה', אלא צריך תמיד "בכל עת" לעיין בתיקון העולם כפי מה ששייך אצלו, הן בפרטות והן בכללות, וזהו דבר שאמרו חז"ל כחייב על כל אדם לומר, כי זהו האמת לאמיתתו שכל העולם כולו עם כל אשר בו נברא בשביל כל אחד ואחד.

גזר דין הוא מציאות המוחין רקמנות שהוא בחינת עקמומית שבלב וחימוץ המה

אבל מה נעשה שעובר עלינו כל מיני בחינות של עקמומיות לב וחכמות חיצוניות ותאוות והרהורים ובחי' חימוץ המה, וכל שאר הבחינות שמבוארים בהמשך המאמר, שכל זה מקשה על האדם מאוד ונותן לו הרגשה שאין שייך בזמן ובמצב כזה לעבוד את ה', ולזה בא רבינו ז"ל ומגלה לנו פלאות שנדע שיש שני בחינות בעבודת ה', יש מצב של קודם גזר דין, שאזי העבודה והתפילה היא בפשימות, ויש מצב של אחר גזר דין שאז העבודה והתפילה היא בבחי' הלבשה כדי שלא יקמרגו, כי קודם גזר דין, היינו כשאדם זוכה לשמחה ולישירות לב וליראה ואהבה וכל מה שצריך, אזי צריך לעבוד את ה' בפשימות בשמחה ובחיות עם כל הכוחות, אבל במצב של אחר גזר דין, שהוא כשמתגבר על האדם עקמומית שבלב ועי"ז אינו יכול לבוא לשמחה, אזי צריך לו לידע שכל זה הוא בחי' "גזר דין" שהוא בחי' התגברות הקמרוגים, שע"כ אי אפשר לבוא לשמחה וחיות ולעבוד את ה' בדרך פשוטה, אבל ח"ו להתייאש וליפול, כי הרי צריך כל אדם לומר כל העולם לא נברא אלא בשבילי, וגם המצב הזה של הגזר דין הוא בשבילי, כי השי"ת רוצה ממני עכשיו עבודה אחרת, עבודה של הלבשה, שזה עצמו בחי' הרעמים המבואר בהמשך המאמר, היינו לעבוד את ה' בלי מוחין וחיות, רק בבחי' רעמים, להוציא דיבורי התפילה בכח ובקול רם, ולהכריח עצמו לזה, ועי"ז עצמו ימתיק את הגזר דין ויזכה למוחין וכפי שיתבאר בהמשך באות ג].

דרגת הצדיקים מלמד אותנו לפי בחינתנו

ואמנם בוודאי דברי רבינו מתפרשים כפשוטם להלביש את התפילה במאמר כדי שלא יקמרגו, וזה שייך באמת רק לצדיקים המופלגים מאוד, אבל כביכול יש כאן מושל ונמשל, כי רבינו מדבר בזה על דרגא גבוהה מאוד, אבל עניין זה ממש קיים גם אצלנו, שזה עצמו מה שממשיך רבינו לבאר אח"כ [באות ג] שיש מצב של ישירות לב ויש מצב של עקמומית לב שאז צריך רעמים, שזה עצמו עניין הלבשת התפילה במאמר וכנ"ל, וכפי שיתבאר שם עוד בעז"ה, וזה אותה בחינה ממש של קודם גזר דין ואחר גזר דין המבואר כאן, ונלמדים אחד

מהשני, וכע"ז הוא בתורה נד שרבינו מתחיל את עניין השגת הרמזים לצדיקים מופלגים, ואח"כ מבאר אותה בחינה ממש בהמון העם, יעו"ש, כך שכל עניין זה שייך לכל אחד, אלא שאצל כל אחד הוא בדרגתו ובחינתו, כי אצל הצדיקים הוא כפשוטו בתפילה על אחרים ולהמתיק גזרות ויש להם בזה שני דרכי תפילה, ועניין זה ממש אצלנו הוא המצב של ישירות לב ועקמומיות לב.

והגילוי הזה איך הוא אצל צדיקים מופלגים נוגע גם אלינו, כי כשאדם מבין מהיכן נובע עניין זה של עקמומיות לב, שזה ממש אותה בחינה של גזר דין שמחייב את הצדיק להלביש תפילתו במאמר, וכך ממש הוא אצלו שמטעם זה הוא חייב עכשיו בחי' עבודה פשוטה שהיא בחי' של התלבשות במאמר, הדברים מקבלים אור אחר לגמרי מאשר אם יאמרו בסתמא שיש כאן גזר דין ומחמת זה צריך בחי' רעמים, ועל פי זה מאירים הדברים כמין הומר.

עניין זה מוכרח לבוא בבחי' העלם מחמת הגזר דין

ויש בזה עוד נקודה עמוקה יותר מה שמוכרח כביכול להעלים עניין זה בצורה כזו ולא לבאר הדבר בפירושי, כי כל זה הוא מהכרח בחי' ההלבשה שמחמת הגזר דין, שע"כ גם הגילויים והעצות שמגלים הצדיקים מוכרח שיהיה בהם הסתרה, שכל זה הוא מחמת בחי' הגזר דין, ורק כשהאדם מחפש היטב את העצה הנפשו, בזה עצמו הוא ממתיק את הגזר דין ועי"ז הוא יכול לקבל את אור העצה הנצרך לנפשו, [וכפי שיתבאר באות ד על פי דברי מוהרנ"ת], ועל כן גם עניין זה מוכרח לבוא באופן כזה שהוא ג"כ בחי' הלבשה ודו"ק וכל עניין זה הוא על פי מדור חברותא בעמודי אור על תורה ה שעל פי שיעורי דרכי נועם].

עיקר השמחה היא עי"ז עצמו שידע שבעשיית המצוה הוא מתאחד עם השי"ת

אמנם כמובן שאף ששלימות עניין זה הוא באמת רק אצל הצדיקים המופלגים שזוכים לבחי' אספקלריא המאירה, מ"מ בוודאי שגם עצם עניין זה הוא שייך אצלנו באיזה בחינה, לידע שיש שני בחי' שמחה, ועל האדם להשתדל לקבל איזה נגיעה ושייכות בבחי' השמחה במצוה עצמה, וזה עי"ז בעצמו שיתבונן האדם שהשי"ת הוא אחדות פשוט עם המצוות, וכשהאדם עושה מצוה ובפרט כשעושה אותה בשמחה, הוא מתאחד כביכול ממש עם השי"ת ונכנס בשמחת השי"ת, עד שהצדיקים המופלגים יכולים לידע על פי זה את הגזר דין שיש בעולם, כשיחשוב האדם על עניין זה עצמו, יכול לקבל איזה נקודה של קשר וחיבור לבחי' השמחה במצוה עצמה שידע שאין דבר גדול מעצם המצוה שזוכה לעשות.

וזהו שאמרו רבותינו, זכרונם לברכה (מכילתא, ועין בפיצה טז): בשבת, זכרהו מאחד בשבת, הינו שמחת ותענוג עולם הבא שהוא בחינת שבת, ורגיש בששית ימי המעשה, שהן בחינת מעשה המצוות, שבהם נבראו עולם שנה נפש.

וזהו (דברים כ"ד): "ביומו תתן שכרו" שיהא שכרו מהמצוות בעצמו, "ולא תבוא עליו השמש" שלא יעשה המצוות בשכר עולם הבא שהיא אחר ביאת שמשו אחר מותו.

שני מקורות נוספים בזה והמובן שעניינים אלו מסוגלים ביותר להמשיך עניין זה

רבינו מביא בזה שני מקורות והוספות לעניין הנ"ל, מקור אחד מה שאמרו חז"ל "זכרהו מאחד בשבת", היינו לזכור את השבת בכל ימי השבוע, שבפנימיות העניין הרמוז בזה לזכות להרגיש את שכר עולם הבא, שהוא בחי' שבת, בעוה"ז, שהוא בחי' ששת ימי המעשה, ומקור נוסף שזה רמז בפסוק ביומו תתן שכרו ולא תבוא עליו השמש, שעל האדם לבוא למדרגא כזו שיקבל את שכרו ביומו ולא תבוא עליו השמש, היינו שהשכר יהיה רק אחר ביאת שמשו, בעולם הבא.

ומובן לכא' ששני עניינים אלו עצמם מסוגלים להביא לאדם את בחי' השמחה המצוות כבר בעולם הזה, הן מצוות ביומו תתן שכרו, והן מצוות וזכרון

ביומו תתן שכרו

ובאמת ביומו תתן שכרו הוא ר"ת שבת כמובא בכתבי האריו"ל, והיינו שע"ז מסוגל לבוא לבחי' קדושת השבת, ועל פי דברי רבינו ז"ל מתבאר שזה גופא פנימיות העניין, כי בזה הוא מעורר אתתעורתא דלתתא שהוא נותן לפועל את שכרו מיד, ביומו, שלא יצטרך להמתין לביאת שמשו, ובה ממש האדם גם על עצמו שיוכה לקבל ולהרגיש את בחי' שכר ושמחת המצוות, בעולם הזה, ולא יצטרך להמתין לעוה"ב, שזה עצמו בחי' קדושת שבת שהוא אחד מששים לעוה"ב וכמבואר בכרכות ז ע"ב, ובה זוכים למעום מעימה

משכר המצוות שבועה"ב, כאן בעוה"ז, וע"י מצוות ביומו תתן שכרו זוכים לזה ביותר.

זכרון יום השבת

וכמו"כ מצוות זכרון יום השבת מסוגל לזה ביותר, כי זהו מהות המצוות הזאת ממש, להמשיך את קדושת ותענוג השבת שהוא בחי' עוה"ב, לששת ימי המעשה שהם בחי' עוה"ז, וא"כ זהו המצוה שמונה בה בפרטות הכח הזה להמשיך שכר העוה"ב בעוה"ז, וכפי מה שאדם זוכר את השבת ומשתוקק לקדושת השבת ולתענוג של שבת, כך יכול לזכות להרגיש את נועם שכר המצוות בעולם הזה.

הדרך לזכות לשמחה במצוה עצמה היא דייקא ע"י המחשבה והשמחה בשכר עולם הבא

ומתבאר בזה נקודה נוספת שעיקר הדרך לזכות לשמחת המצוות בשלימות עד שלא יהפוך אפילו בשכר העולם הבא, היא "דייקא" ע"י שהושב על עוצם השכר של עולם הבא, שע"י נכנס במחשבתו עוצם מעלת המצוות ועוצם שמחתם, ואז עולה לדרגה גבוהה יותר עד שכבר שמחתו במצוה בעצמה וזה אצלו יותר משכר העוה"ב, אבל הדרך לזה היא דייקא ע"י המחשבה על שכר

העוה"ב, שהרי זהו המשמעות של מאמר זה לפי מה שמפרשו רבינו, שצריך בששת ימי המעשה שהוא בחי' העוה"ז, "לזכור את השבת" שהוא בחי' העוה"ב, ולחשוב עליו תמיד, וע"י עצמו ממשיך הארה מקדושת השבת לימות החול, כי באמת כשמבואר בתורה שאדם צריך למאס ככל שכר אפילו בשכר עוה"ב, אין הכוונה ח"ו למאס בשכר עוה"ב, שזהו הדבקות בו יתברך ותכלית התענוג האמיתי, וח"ו למאס בזה, אלא הכוונה שיש לו כזה תענוג במצוה עצמה שזה אצלו יותר מתענוג עולם הבא ויותר הפי' שיתנו לו עוד מצוה, מאשר שכר עוה"ב, מרוב שמרגיש עוצם מעלת המצוות ושמחתם וועד"ז מבואר בכיאוור הליקוטיוס, אבל הדרך לזה עצמו הוא דייקא ע"י שזוכר והושב על שכר העולם הבא וכפי שמוכן ג"כ מליקו"מ סי' יח וסי' נד שעיקר העבודה הוא לחשוב על התכלית, ויש שסבורים שמבואר כאן שאין ראוי לחשוב על שכר עוה"ב אבל זה אינו וכו"ל, ובאמת רוב בני אדם אם אינם הושבים על עולם הבא, אינם מחמת שהמצוה היא אצלם יותר מזה, אלא מחמת שהשכר עולם הבא רחוק ממהשבתם, ותענוג עולם הזה הוא בעיניהם יותר מתענוג עולם הבא, אלא שלפעמים מרמים עצמם לחשוב שהם ממאסים בשכר עוה"ב, אבל על פי הנ"ל מבואר שאין דרך להגיע לשמחה במצוה עצמה רק ע"י המחשבה על דכר עוה"ב עד שזוכים להתנוצצות הזאת ודו"ק.

ג. ועקר השמחה הוא בלב, כמו שכתוב (תהלים ד): "נתתה שמחה בלבי", ואי אפשר ללב לשמח אלא עד שיסיר עקמומיות שבלבו, שיהא לו ישרות לב, ואז יזכה לשמחה כמו שכתוב (שם צ"ו): "וילישרי לב שמחה", ועקמומיות שבלב מפשיטין על ידי רעמים כמו שאמרו חכמינו זכרונם לברכה (ברכות נט:): לא נבראו רעמים אלא לפשט עקמומיות שבלב.

ורעמים הוא בחינת קול שאדם מוציא בכה בתפלתו, ומזה נעשה רעמים, כי איתא בזהר (פינהם רלה): כד קלא נפיק ואערא בעבי מטרא אשתמע קלא לבריתא ודא אינון רעמים, ועקר הרעמים הם מגבורות כמו שכתוב (איוב כ"ו): "ורעם גבורותיו מי יתבונן", ובשביל זה אנו מברכים: שבעו וגבורתו וכו', והגבורות הם בחינת כח וגבורה שאדם מוציא את הקול בכה גדול, והקול הזה פוגע בעבי מטרא הינו בחינת מוחין, שמשם יורדין טפין טפין כמו שכתוב בזהר (פינהם רלה): "באר מים חיים ונוזלים מן לבנון" מן לבנון דמחא, וכשפוגע בעבי מטרא אזי אשתמע קלא לבריתא, הינו בחינת רעמים.

וזהו (תהלים ע"ז): "קול רעמה בגלגל" הינו בגלגלתא דמחא, כד אערא בגלגלתא דמחא נעשה מהקול רעמים, ונשמע לבריתא, וזה (שם מ"ט): "פי ירברר הקמות", הינו הדבור היצא מפי, פוגע בהקמת, הינו בגלגלתא דמחא, ועל ידי זה: "והגות לבי" וכו' הינו ע"י שנתעורר הרעם, נתעורר הלב כמו שאמרו: קול מעורר הפונה (עיין ברכות כ"ד: ובחרא"ש ורבינו יונה שם ובש"ע סי ק"א ובסי ס"א סעיף ד).

וזהו (ברכות ו): מי שיש בו יראת שמים, דבריו נשמעין פי מי שיש בו יראת, קולו נעשה רעמים פי רעם מספרא דיצחק כמו שכתוב: "ורעם גבורותיו", ועל ידי זה דבריו נשמעין, הינו משמע קלא לבריתא, פי תמן תליא שמיעה (וזהר פנחס ר"ל), כמו שצאמר (חבקוק ג): "ח/ שמעתי שמעה יראתי", וזה פרוש (תהלים ק"ג): "גבורי כח עושי דברו לשמע בקול דברו", איתא בזהר (לך צ'): זכין למשמע קלין מלעילא הינו על ידי הגבורות נעשה רעמים, ועל ידי זה הלב שומע, ותינו: "והגות לבי תבונות" וכמו שכתוב (מלכים א ג): "ונתת לעבדך לב שומע", וגם דבריו נשמעין לבריתא, וזהו: "לשמע בקול דברו".

ישרות לב ועקמומיות שבלב הם בחי' קודם גזר דין ואחר גזר דין

רבינו מבאר בזה שכשיש מצב של ישרות לב, אזי זוכים לשמחה, בבחי' ולישרי לב שמחה, אבל כשיש עקמומיות שבלב שהוא היפך בחי' ישרי לב, אזי רחוקים מאוד משמחה, ובשביל זה צריך רעמים שהם מפשיטים עקמומיות שבלב, ורעמים הוא בחי' מה שאדם מוציא קול בכה בתפלתו, והם פוגעים כמוחו בבחי' הקול מעורר הכוונה, וע"י זוכה לבחי' מוחין שמתחילים טיפין טיפין עד שזוכה לשלימות הדעת בבחי' ליבונא דמוחא, ואז זוכה לבחי' שמועת והכנת הלב, הן בעצמו, והן כלפי אחרים.

וכפי שכבר נתבאר לעיל, המובן מכללות המאמר שזה עצמו בחי' קודם גזר דין ואחר גזר דין, כי כשאדם זוכה לישרות לב, שהכל מאיר לו, והוא מלא שמחה, זהו בחי' קודם גזר דין, שעכשיו אין עליו קטרוגים, ואז עליו לעבוד עבודתו בפשימות, להתפלל בכוונה, וללמוד בשמחה, וכן לעסוק בכל המצוות בשמחה, ואשרי חלקו.

רעמים הוא בחי' עבודה בלי מוחין והוא בחי' הלכשת התפילה במאמר

אבל כשאין זוכים לזה ויש עקמומיות בלב שע"י א"א לבוא לשמחה, על האדם לידע שכל זה הוא בחי' גזר דין שיש בעולם, וא"י במקרה, אלא בשבילי נברא העולם, כי השי"ת רוצה ממנו עכשיו עבודה בצורה אחרת, היינו עבודה של הלכשה, שזה בחי' רעמים שאדם מכריח עצמו להוציא קול בכה בתפלתו,

בכה ובקול רם כפי יכלתו, אע"פ שאין לו מוחין, וזה בחי' הלכשה, שהוא עבודה שאין המקטרגים מקטרגים עליה, כי זה נראה בעיניהם עבודה שאין בה חיות ושמחה, ונראה להם שא"י עולה כלל, אבל באמת זה יקר מאוד בעיני השי"ת וואדרבא זהו עיקר החשיבות כמבואר בהמשך המאמר שעיקר החשיבות הוא היראה שקודם האהבה, היינו הרעמים שקודם המשכת המוחין, וכדלקמיה.

מחמת הבלבולים שבתפילה אין הקטרוג גדול כל כך

וזה על דרך מה דאיתא בשיות הר"ן [סימן עב] וז"ל שם גם אמר שזה טובה גדולה מה שבאים עליו מחשבות זרות ופניות, כי בלא זה אם היה האדם מתפלל התפילה כראוי לא היה אפשר לסבול כלל את גודל עוצם הקטרוגים שיש על התפילה שהיא כראוי. אבל על ידי שהתפלה מלוכשת במחשבות זרות על ידי זה אין החיצונים מסתכלין עליה כל כך ואין הקטרוג גדול כל כך ועל ידי זה יכול התפילה לעלות. ובוהן לכבות הוא יודע האמת לאמתו שאף על פי שיש להאדם פניות ומחשבות זרות, אף על פי כן פנימיות מחשבתו הוא לה' לבדו כי פנימיות כונתו בתפלה הוא באמת להשם יתברך. והשם יתברך כוחן לכבות ומסתכל על פנימיות כונתו ורצונו ומקבל תפלתו באהבה אף על פי שהיא מלוכשת כמה שמלוכשת כי פנימיות רצונו וכונתו הוא טוב, וזהו (משלי י"ט כא) "רבות מחשבות בלב איש ועצת ה' היא תקום". הינו שיש מחשבות הרבה בלב איש בשעת התפלה כי אז באין עליו בלבולים גדולים ומחשבות רבות. אבל "עצת ה' היא תקום". הינו פנימיות הנקודה שבלב מה שבפנימיות

המוחשבה מתכוון להתפלל להשם יתברך לבד, שזה בחינות 'עצת ה' שמתכוון להשם יתברך לבד בפנימיות מחשבתו זה נשאר קים בחינת 'עצת ה' היא תקום' כנ"ל. על כן אין להסתכל על שום מחשבות הוי' ופניות רק להתפלל כסדר כנזכר לעיל.

ע"ז עצמו מתעוררים המוחין

וזה מה שמוזכר רבינו את עניין רעמים, שזה בחי' הקול שאדם מוציא בכח בתפילתו בלי מוחין, וזה מעורר הכוונה, כי זה מעורר את המה, ובתחילה המוחין מתעוררין טיפין טיפין, עד שזוכה לשלימות הארת המוחין בבחי' ליבונא דמוחא, וזוכה להארת הבינה בחי' שמיעת הלב, שהוא הרגשת נעימות התפילה בליבו, וכן דבריו נשמעים לאחרים, כי זוכה לשלימות המוחין (אבל בתחילה כשאדם הוא במוחין דקטנות קשה שדבריו ישמעו לאחרים).

כן הוא גם בתורה ובכל דבר

וכשם שהוא בתפילה כך הוא בכל דבר שבעולם, וכגון בלימוד התורה שאם יש לאדם בחי' ישירות לב, יכול ללמוד בפשיטות, מתוך הבנה ובהירות ושמה, וזהו

אבל כשאי אפשר לו, ומוחו וליבו סתומים בבחי' עקמימות שבלב, צריך להלביש את הלימוד, שזה בחי' הלימוד בפשיטות ואפילו באמירה בעלמא, כפי מה שאפשר לו באותו עת (וכמוכח בשיחות הר"ן סי' ע"ו), עד שיזכה שיפתח לו המוחין, ועל דרך זה בכל עניין וכגון בעניין השמחה עצמה שכשאי אפשר לשמוח בפשיטות, יש לשמוח במילי דשמותא שכ"ז הו' ג"כ בחי' הלבשה שהמקטרגים אינן מקטרגים ע"ז כ"כ כי זה לא נראה עבודת ה', אבל זהו העבודה שהשי"ת רוצה ממנו עכשיו, וע"ז עצמו יבוא לשלימות המוחין ועל פי עמודי אור.

צריך לזה יראה ומה פתוח לקבל את הרעמים

אלא שצריך לזה יראה, כדי שיהיה קול שמעורר הכוונה, וכן צריך שיהיה המה פתוח לקבל את הארת הקול, כי כשהמה סתום בחכמות ותאוות היצוניות ובחי' הימוץ מה, אין המה יכול כלל לקבל את הארת הקול, ובאמת גם זה בחי' גור דין, ויותר מזה שאז הגור דין הוא בעומק יותר, ולזה צריך המתקן שרשית יותר, להפוך את החמץ למצה, שזה העניין המבואר לקמן [באות ד].

וזהו בחינת קול השופר, דא שופר של איל, אילו של יצחק (זוהר פנחס רל"ה): בחינת: 'רעם גבורותיו' (תהלים פ"ט), וזהו 'אשרי העם יודעי תרועה' יודעי דיקא שיפגע הקול במה, בחינות עבי מטרא ויהיה בבחינת רעמים, ומי ששומע תקיעת שופר מאיש ירא וחרד, בודאי לא ידאג כל השנה מרעמים כמו שכתוב: "מקולות וברקים עליהם נגליה, ומקול שופר עליהם הופעת" שביקול השופר הופיע עליהם מקולות וברקים.

תקיעת שופר הוא עיקר המתקת הגור דין

רבינו מביא בזה את עניין התקיעת שופר בראש השנה, וצ"ב קצת, וכפי הנראה מביא בזה סדר המתקת הדינים, כי תקיעת שופר מהות עניינה בפשטות הוא "להמתיק את הדין" וכמבואר בזה"ק באריכות, וזה מה שמבאר רבינו כאן שזה עצמו עניין השופר שהוא הלימוד והשורש לכל עניין המתקת הדין, שכשנמצאים במוחין דקטנות שזה בחי' גור דין [שזה המצב שנמצאים כביכול בר"ה קודם התקיעות], אזי צריך לעסטק בקול בלי מוחין, שזהו בחי' השופר וע"ז עצמו זוכים לתכלית המתקת הדין וכפי שנעשה ע"י השופר.

ומזכיר בזה רבינו עניין פלאי שמי ששומע תקיעת שופר מאיש ירא וחרד לא ידאג כל השנה מרעמים, והעניין סתום קצת, אבל מכללות העניין מובן קצת, שגם כפשוטו הרעמים שיש במשך השנה נועדו לפשט עקמימות שבלב כמבואר בדברי הו"ל [ברכות נט ע"א] וכפי שהביא רבינו ז"ל קודם, ויש לבאר שהרעמים יוצרים אצל האדם יראה שע"ז הקול שמוציא בכח פועלים את תיקון הרעמים, אבל כששומע תקיעת שופר מאיש ירא שמים, נעשה בזה שורש עניין תיקון הרעמים למשך כל השנה, וממילא אינו צריך להתעורר בפחד מהרעמים, אלא יכול מעצמו לזכות ליראה שע"ז יכול לזכות מעצמו לתיקון הרעמים (וכמוכח שהכל לפי דרגת התוקע ודרגת השומע, ועדיין הדברים סתומים והתומים קצת).

דרשתי קרבתי ||| המשך מעמוד ב

נדר – מה הביטול

אמנם לפעמים גם זה לא מועיל. כי אדם כבר מרגיש כל כך עייף ושבור, שלא רק שאין לו כח לקיים את התורה, אלא אפילו אם זה יהיה תורה שלו, גם כן אין לו כח, והנסיון שלו אינו רק בעניין פלוני ואלמוני אלא בכלל על קיום התורה, ויש לו נסיון לפרוק עול לגמרי ח"ו. וכאן צריך את העצה של נדר. כי הנדר מגלה כח שהוא יותר גבוה מהתורה, והכח הזה הוא עולם הבינה.

כי אמנם עיקר קיום העולם הוא על ידי התורה, אבל הרי היה כ"ו דורות קודם קבלת התורה, ואיך התקיים העולם אז, אלא שיש אוצר של מתנת חיים שעל ידו התקיים העולם. והכח הזה קיים גם היום, בכל עת שבטלים מהתורה – כגון בבית הכסא, או בשעת שינה וכדומה, שאז מקבלים חיות מהאוצר של מתנת חיים (עניין זה התבאר באריכות בפרשת שמיני, ובעז"ה עוד יתבאר בפרשת ואתחנן).

כלומר, יש שתי דרכים של גילוי האמת הפנימית בעולם. הדרך הראשונה היא באופן 'פרטי' – על ידי התורה, שמגלה באופן פרטי איזה מצוה יש בכל דבר, ועל ידי זה מבינים בצורה מפורטת איזה סוג של חיות יש בכל דבר. והדרך השנייה היא באופן 'כללי' – על ידי ביטול, שאומר שאני לא רוצה את העולם אלא רוצה את השורש של העולם. וכמו שהבדל בין אבא לאמא, שהאב מלמד את בנו כפרטיות איך להתנהג, ולפי זה אוהב אותו ומשבח אותו, והאמא אוהבת אותו בכל אופן.

ולכן, כאשר אדם מרגיש עייף, ואין לו כח בכלל לקיים את התורה – העצה היא לעשות נדר, דהיינו שאומר 'אני לא רוצה את העולם, והעולם הוא קונם עלי, ואז הוא מקבל חיות מהאוצר של מתנת חיים, ומוזה מקבל כח לעמוד בנסיונות.

התרת נדרים

אמנם כל זה בעת הנסיון. אבל אחר כך צריך לחזור בחזרה להעולם. ולכן יש את הכח של התרת נדרים, והיינו שהולך להכנס – שהוא בעצמו השורש של התורה, וכשרואה אותו כבר אינו צריך את הנדר, אלא רואה בעצמו את התועלת של האמת. וממילא יכול להתיר את נדרו, ועל זה הדרך גם עניין הפרת נדרים על ידי האב והבעל, שהם השורש שלה.

ומהכח הזה נמשך כל עניין התשובה, ולכן בתחילת יום הכיפורים אומרים כל נדרי, כדי להיכנס לעולם הבינה ולקבל כח לעשות תשובה. ובכח הזה גם מתירים כביכול את הנדר כלפי מעלה, כי מעוררים הכח של אוצר מתנת חיים, וממילא יכול לגאול אותנו.

וכל זה דורש הרחבה ואריכות גדולה, ועוד חזון למועד אי"ה. אבל יש כאן עצה נפלאה לעובדא ולמעשה. שכאשר יש לאדם נסיון – שמרגיש שעל פי הכללים של התורה אינו יכול לעמוד בזה, יש בידו עצה של שבועה, שבוה הוא מגלה את כוחו שיכול לעשות מכל דבר תורה, ואם גם זה אינו מועיל – יש את הכח של נדר, שיכול לבטל עצמו לגמרי, וכך יוכל לעמוד על עמדו, ואחר כך יבטל את נדרו.

ב'להשלים' עם דברים. העולם שאחרי 'בנייני התאומים' אינו שונה הרבה מאשר לפני...

* * *

וזה אסון! לשכוח שאנחנו גרים ברחוב, ו/או להשלות את עצמנו שאין הרבה הבדל בין הבית לרחוב – זה כבר אבדן זהות. ולכן, למרות ש'אסור' לעצור, ואנחנו מהויכוחים להמשיך וללכת עם הפנים קדימה – אנחנו 'חייבים' לעצור.

וזה בדיוק מה שהתענית עושה לנו. התענית עוצרת את החיים, ואומרת לנו: הלו, המצב לא תקין. אז נכון, זה מחליש את הגוף והנפש, ויותר קשה ללמוד ולהתפלל ביום של תענית. אבל, אולי זה זה הזמן להיזכר שכל הלימוד והתפילה שאנחנו כן מצליחים לעשות כל יום – זה רחוק רחוק ממה שבאמת מגיע לנו.

אם הכנת את זה – אז בבקשה אל תעצור לגמרי. תאכל משהו ותמשיך בכל הכוחות. אבל מעכשיו כבר לא תשכח שאתה בנולת, עדיין לא בגאולה.

לבכות או להתבכיין

אתה בוכה לפעמים?

אם כן – הבל מאד. אם לא – עוד יותר הבל.

* * *

אף אחד לא אוהב אנשים בכיניים.

אפילו תינוק בכיין (וכי יש לו ברירה אחרת) – נמאס באיזה שלב. ילד בכיין – ממש מורט את העצבים. מבוגר שמתבכיין – זה ממש דוחה.

פעם אחת עשינו את זה. בכינו בכיה של חונם, ועד היום אנחנו משלמים את המחיר. ובכן, מה המחיר? לבכות. אתם בכיתם בכיה של חונם, ואני אקבע לכם בכיה לדורות.

אז רגע, לבכות זה טוב או לא? אם זה טוב – למה מגיע עונש, ואם זה לא טוב – אז למה לבכות בכייה לדורות. להיפך, בואו נלמד לקח ונפסיק לבכות.

* * *

יש בכיה מדכאת, ויש בכיה משהררת.

בכיה מדכאת, הוא לקחת בעיה קטנה, ולתת לה להתפשט ולמלאות את המרחב. לוקחים משהו קטן – שהאוטובוס איחר לדוגמא – ומשתמשים בזה כתירוץ, לדבר כבר על כל הבעיות; על הבריאות, על הפרנסה, על העירייה ועל הדור. ובכך, להבטיח שאווירת הנכאים תקבל נוכחות עם גושפנקא.

בכיה משהררת, הוא להיפך ממש. לקחת צרור של בעיות, שרובצים להם אי שם בפנים. ולנקו אותם החוצה – אל מי שיכול למפל בהם ולשחרר אותם, או יותר נכון – לשחרר אותנו מהם.

עצור – ואז תיסע!

למה צריך לצום?

הרי הצום מחליש את הגוף, ואז קשה ללמוד ולהתפלל. לא היה עדיף לעשות תענית דיבור?

* * *

בכל שנה יש לנו המשה צומות. יום כיפור – לתשובה, תענית אסתר – לתפילה, ועוד שלשה (עשרה בטבת, שבעה עשר בתמוז, תשעה באב) – לאבלות.

את הקשר בין תענית לתשובה (יום כיפור), ובין תענית לתפילה (תענית אסתר) – נבאר אי"ה בהזדמנות אחרת. כעת ננסה לעמוד על הקשר בין תענית לאבלות.

מקובל בעולם, שכשאתם נמצא בצער – אין לו תיאכון. יש גם פעמים שאדם מתוך צער – מכאיב לעצמו; תולש שערות, שורט את הכשר, וכדומה. אבל כל אלו – אינם דרכנו, והתורה שוללת את זה מכל וכל. כי יהודי אמור להיות שמח ורגוע. צער ואובדן – יהיה ככל שיהיה – לא אמור להשפיע עליו ברמה של טרוף והשתוללות, ואפילו לא לאבוד התיאכון. בטח לא לנזקים גופניים ונפשיים.

אז מה העניין, אם כן, להתענות? סתם כדי לצער את הגוף – לא יעלה על הדעת, כי הגוף אינו שלך ואתה מוזהר על שמירתו. אולי כדי לתקן את החטאים, ו/או לפעול גאולה – עדיף לתקן שיעשו תענית דיבור, או יאמרו את כל ספר התהלים, או ילמדו שעות רצופות, וכדומה.

* * *

תענית היא – עצירה!

כשאתם מאבד משהו, או אפילו רק 'נזכר' שאבד משהו – הוא נעצר. לא בגלל שזה 'עוזר' לו, אלא זו תנועה טבעית של הנפש, שמסמנת לאדם: עצור! חסר לך משהו...

תלוי כמובן מה גודל האבדה. אם זה חמש שקל, אז העצירה היא לכמה שניות, שלאחריהם עושים תנועת ביטול, ומפטירים: נו, מה לעשות. וממשיכים הלאה. אם זה משהו יותר חשוב, עלולים לעשות פרסה ולנסות להפש את זה. ואם זה משהו ממש חשוב – יכולים לעצור את החיים, ולעשות הכל כדי למצוא את זה.

כשמאבדים משהו שהוא מרכז החיים – אי אפשר להמשיך. כשנחרב בית המקדש – בעצם אין לאן ללכת. גם אחרי השואה – ההרגשה הייתה: אין לאיפה להמשיך. ולמרות זאת, התורה מצפה מאתנו לא לעצור, אלא להמשיך הלאה. מתוך אמונה שהעולם לא נגמר אלא יבוא לתיקונו.

אבל, גם להמשיך הלאה – עלול להיות מסוכן. כשממשיכים הלאה עלולים לשכוח בכלל שהיה כאן אבדה, ולהיכנס לאשליה שכעת הכל בסדר והכל מושלם. אולי חסר קצת פה ושם, אבל בגדול – העסק נוסע. העולם הוא אלוף

בכיה מדכאת – היא זאת שמעוררת את ההרגשה, שאין מה לעשות, ואין מי שיעשה, וכאשר אבדנו אבדנו. בכיה משהררת – היא רגע של גילוי, שאתה לא לבד. יש כתובת, ומילוא יש תקוה.

* * *

את הבכיה המדכאת, והמרגיזה. או כמו שקוראים לזה בשפה המדובר 'התבכינות' – אנו עושים, והרבה, ובמומחיות רבה.

יש זמן, בו אנו מוזמנים ומתבקשים – לבכות באמת. יש לך הרי כל מיני קוועצים בפנים, אז למה לקבור אותם ולחשוב שאין מה לעשות. למה להוסיף למשקל שלך כמה קילוגרמים של צער, ולזקן שלך כמה שערות לבנות, ולפנים שלך עוד כמה קמטים.

יש אפשרות לשהרר את זה, ולהפוך להיות צעיר, משהרר וקל.

* * *

הזמן הוא בימי בין המצרים. זה הזמן לשבת כל יום כחצי שעה, ולבכות. לא צריך לומר שום דבר, רק לבכות. תבכה את החורבן שלך, תבכה את החורבן של עם ישראל, תבכה את טונות המרירות שממלאים את הלב שלך ואת העולם – ותנקז את הכל החוצה, אל הכתובת האחת והיחידה – שמצפה לשמוע את זה, ויכול רוצה לעזור.

כל המתאבל – זוכה ורואה בשמחתה. האבלות הזאת היא השחרור הכי בריא שאתה יכול וצריך לפרגן לעצמך, או בלשוננו הקדושה של האריז"ל "והוא תועלת גדולה לנפש האדם". נסה והיווכח.

מהירות של חללית

כמה זמן לוקח לבנות בניין?

ומה צריך לעשות כדי שהבניין הזה יוכל לעוף באוויר, יותר מהר מממוס?

* * *

לפני חמישים שנה בדיוק – לראשונה בהיסטוריה, נחתה חללית בירח.

לא ניכנס כרגע לסוגיא – איזה תכלית יש לזה, וכמה מליארדים מוכנים להשקיע עבור כך. אלא רק – מה התהליך הדרוש כדי שזה יקרה. וזה פלא והפלא, ועלול לקרות לכל אחד מאתנו.

החללית היא בניין ענק בגודל של שלשים-ושש קומות. לבנות בניין כזה – זה סיפור של שנים רבות. ולמלאות אותו מבפנים בכל הטכניקות שיאפשרו לו לנסוע, כולל כמויות אדירות ובלתי נתפסות של דלק – לוקח עוד המון זמן.

ואז, פתאום וברגע אחד – הבניין העצום הזה, לא פחות ולא יותר, מתרומם באויר. והוא מתחיל לעוף במהירות של 8,000 קמ"ש (פי שמונים ממהירות של רכב בכביש בין-עירוני), ולאחר שניות בודדות כבר לא רואים אותו בכלל.

וזה רק ההתחלה. לאחר שתיים-וחצי דקות, המהירות מוכפלת ומשולשת. עד שלאחר כעשר דקות הוא מגיע למהירות של 28,048 קמ"ש ולאחר תאוצה נוספת למהירות של 10.423 קילומטר לשנייה! לא יאומן כי יסופר.

* * *

כל אחד מאתנו – היה רוצה להגיע לאן-שהוא. אולי לירח, אולי לשמש, ואולי לשמים.

אבל אפילו להגיע לתקרה – נראה בלתי אפשרי. אם למדוד לפי הכלים שיש לנו, ולפי הכללים שאנחנו מכירים – הטווח המקסימלי הוא די קרוב. אולי קצת יותר יראת שמים, קצת יותר תפילה בכוונה, קצת יותר לימוד, קצת יותר הרגשה בשבת ויום טוב, טעימה קלה של דבקות. ואולי כבר הגזמנו.

וגם הקצת הזה, לא נראה שקורה. כי כבר שנים שאני עומד על אותו סנטימטר. אז מה פתאום שברגע מסוים יהיה תזוזה, מה שלא היה כרגע שלפניו.

אז זהו. שיש חללית. החללית עומדת על אותו מקום במשך שנים על גבי שנים. באותם שנים בונים את הבניין – על ידי כל ידיעה של תורה ופנימיות שאנחנו אוגרים לתוכנו. ובאותם שנים ממלאים אותה בדלק – על ידי כל תפילה, רצון, כיסופים והתבודדות.

ואז, בשעתא הדא ובריגעא הדא – כל הבניין העצום שבנית, וכל הדלק שמילאת – מתרומם אל על, ולא יאומן איזה מהירות ואיזה מהוונות אתה הולך להגיע.

* * *

העולם משקיע מליארדים, ומוכן להכות הרבה זמן – כי הוא יודע שזה יקרה. גם אצלנו זה יקרה. כל שנצרך הוא סבלנות, ותוך כדי הסבלנות – לבנות ולמלאות, לבנות ולמלאות, למרות שאתה עדיין באותו מילימטר. יום יבוא – ותיגאל.

וגם הגאולה של עם ישראל, נבנית והולכת נבנית והולכת. עוד אנחה, עוד דמעה, עוד ציפיה והרמת עיניים. וברגע המיועד – כל הבניין יופיע בבת אחת. הוא לא יעוף מלמטה למעלה, אלא מלמעלה למטה. ופתאום, הוא פשוט יהיה כאן. (מאת: ידידי הרב יהודה פביאן)

ניתן לקבל את 'החיוזוק היומני' למייל ע"י בקשה בכתובת:
yefabian@gmail.com

ניתן לקבל את גליון 'המקורבים' השבועי למייל בכתובת:
E0773140331@GMAIL.COM

ניתן לקבל את גליון 'הקבצו' החודשי במייל ע"י בקשה בכתובת:
vhecmu@gmail.com

ניתן לקבל עדכונים בחסידות ע"י 'ברסלב גלובל' בכתובת האימייל:
info@breslevglobal.com

קו 'חניכי הישיבות' – ברסלב'

בני התורה המקורבים לאורו של

רביה"ק מוהר"ן מברסלב:

077-31-40-331 שיעורים

עדכונים שירים ועוד

דע מה שתשיב - תשובות ל'מקורב' המרי!

לימוד תורה במשנת ברסלב - פרק ב

אבל בכל אופן אנו רואים שבברסלב לא מדברים על לימוד תורה כל כך חזק כמו שמדברים על כך בישיבות הליטאיות?

אמת הדבר שקיים הבדל בין הסגנון שבו מקובל לדבר כיום בהרבה מקומות על לימוד התורה, לבין הסגנון שבו מדבר מוהר"ן ובו נוקטים תלמידיו. די לראות את הקדמתו של מוהרנ"ת לליקוטי מוהר"ן שבו הוא מסכם את המגוון העצום של הנושאים שעליהם מדבר הספר ליקוטי מוהר"ן, כדי להכין שאכן לימוד התורה אינו הנושא הבלעדי של הספר.

במשפט אחד נגדיר את ההבדל, שבישיבות מדברים בדרך כלל על לימוד התורה כעל ערך עליון שהוא תכלית ומגמת הכל, וכמעט הכל נמדד על פיו. זה בא לידי ביטוי בכמות השיחות שמדברים על לימוד התורה לעומת נושאים אחרים, וכן בתפיסת עולם שלימה שהלימוד הוא תכלית הכל, וכל נושא אחר בעבודת ה' תופס מקום שולי לידו, עד שלפעמים עניינים רבים בעבודת ה' נמדדים רק על פי אמת מידה אחת: האם זה 'ביטול תורה' או שזה מביא לחיזוק בלימוד התורה. ואילו בברסלב מדברים על לימוד תורה כערך חשוב ונעלה מאוד, אבל כחלק ממכלול של נושאים בעבודת ה', וכדבר שמשתלב עם הנושאים האחרים.

איננו רוצים בשום אופן למתוח ביקורת על שום דרך, ובוודאי לא על דרך עולם הישיבות שזכתה להעמיד לגיונות של תלמידי חכמים בעם ישראל, ולא היה לעולם קיום בלעדית, אולם אף על פי כן רצוננו להאיר את הגישה של ברסלב בנושא, שאמנם יש בה גוון שונה מעט מהתפיסה המקובלת כיום בישיבות.

באופן כללי ישנה בעיה שאנו עומדים בפניה בעניין זה של היחס בין לימוד התורה לשאר חלקי עבודת ה'. מצד אחד אנו יודעים שתלמוד תורה כנגד כולם, והוא שקול כנגד כל המצוות כולם, וישנם מאמרי חז"ל רבים שמדברים על גודל מעלת לימוד התורה ביחס לשאר המצוות (וכמו שאספו הרבה מאמרים בספר נפש החיים שער ד', ובספר מעלות התורה לרבי אברהם אחי הגר"א, ובעוד ספרים), ואילו מצד שני אנו מוצאים שכל מעלת הלימוד תלויה בכך שהלימוד מביא לידי מעשה, וקשור עם החלקים האחרים של עבודת ה'.

אני מניח שהצד הראשון ברור לך לגמרי, ושמעת עליו מספיק במקומות שבהם למדת. אולם אביא לפניך כמה מקורות מתוך רבים לצד השני.

המשך אי"ה בשבוע הבא.

מן הגנזך

הרב שטיינמן: "מדוע לא לנסוע לאומן? זה יכול רק להועיל!"

בשבוע האחרון פנה ראש ישיבה מפורסמת בבני ברק אל הגאון הרב אהרן יהודה לייב שטיינמן שליט"א בשאלה האם לאסור על תלמידי ישיבתו לנסוע לאומן, שכן לדבריו הנסיעה מפריעה לפדרי הישיבה.

תשובתו של הגרא"ל הפתיעה את ראש הישיבה: "מה רע שהם נוסעים לאומן? זה לא יכול להזיק אלא להועיל. במקום שיש כזה ציבור גדול בוודאי שיש מניין אנשים שמתפללים כראוי".

בהורי ישיבות ליטאיות רבים קיבלו את התשובה בשמחה רבה, שכן עכשיו יוכלו לנסוע לאומן ללא חשש מתגובת הנהלת הישיבה. כפי הנראה, השנה צפויים להצטרף אל הקיבוץ הקדוש באומן בהורים ליטאיים רבים, הרבה יותר מהשנים הקודמות.

(פורסם ע"י ברסלב סיטי בי"ב אלול תשע"ב)

עלון 'המקורבים' ©

ליצירת קשר, לתרומות, להנצחת שם, לקבלת הגליון באימייל, למוקדי ההפצת, ולפרסום בגליון פנו לקו 'המקורבים': 077-31-40-331 והשאירו הודעה בשלוחה: 72 או לאימייל: E0773140331@GMAIL.COM

ניתן לתרום (וכן לקבל את הגליון עד לביתכם) דרך מכשירי 'קהילות' בכל רחבי הארץ! וכן דרך קו 'קהילות': 0732757000 בשלוחה: 11318 (בכל האופנים יש לציין: עבור עלון המקורבים, וכשהתרומה היא דרך הטל' יש להשאיר הודעה לאחר מכן בקו המקורבים הנ"ל בשלוחה 72 על סך התרומה, ושהיא מיועדת לעלון זה) תזכו למצוות!

נשמח לקבל כל הומר לגליון ע"י שליחה לכתובת האימייל הנ"ל עד יום שני בערב בצירוף שם מלא ומיקום עיר! (אפשר שם וכתובת בדווייב, ולציין זאת), עם זאת, אין התחייבות שהדברים יפורסמו, ואין לראות באי-פרסומם שום צד פגיעה (יתכנו הרבה סיבות, גם טכניות), בהצלחה!!

המקורנים

בס"ד גליון מג' פרשת מסעי ה'תשע"ט

גליון שבועי לחניכי הישיבות בני התורה המקורנים לאורו של רביה"ק מוהר"ן מברסלב זיע"א

מאמר בפנימיות הפרשה, משרשי הדברים עד לעובדא ולמעשה

דשרני קרבנך

~ נסיעות – קלקול או תיקון ~

נשמות ישראל בעצמם. וצריך את אהרן, שהוא שושבינא דמטרוניתא שמחבר בין הפרטים לבין הכלל.

ג. **ויכתוב משה:** הרמב"ן מבאר שהיה ציווי מהשם יתברך לכתוב את המסעות. והטעם לזה, מבואר ברש"י בשני אופנים, הראשון – כדי להזכיר חסדי המקום, שלא תלמלם בדרכים אלא היו רק מעט מסעות. והשני – משל למלך שהלך עם בנו לרפאותו, ובחזרתם הלכו שוב באותם המקומות, ונזכרו מה היה בכל מקום. וצ"ב מדוע נמשלו המסעות הללו למלך שהלך עם בנו לרפאותו.

והרמב"ן מביא בשם הרמב"ם, שכתב זאת כדי להוכיח את הנסים והמופתים שהיו לדור המדבר. כי היה מקום למעות ולחשוב שכל המסעות שלהם כמדבר היה סמוך למקום יישוב, שאם היו זקוקים לאיזה דבר היו יכולים ליכנס ולקנות. ולכן פירט את המסעות, להראות שהיו בעומק המדבר, ולולי נסיון ה' וחסדיו לא היה להם קיום. ובאור החיים הקדוש מביא מדברי המדרש, שנכתבו המסעות ליתן להם שכר על כך.

ד. **מוצאייהם למסעיהם:** בקדושת לוי מבאר על פי דברי הוזהר (הנזכרים לעיל בדברי האור החיים הקדוש), שהמסעות היו כדי לברר את הקדושה מתוך הקליפות. ומבאר ש'מוצאייהם' היינו להוציא הקדושה מתוך הקליפה, ואם כן היה 'מוצאייהם' על ידי 'למסעיהם'. ועל ידי זה התברר למפרע ש'זאלה מסעיהם' – שכל המסעות היו כדי 'למוצאייהם'.

ומוסיף לבאר איך ביררו הקדושה מתוך הקליפות. כי בכל מקום היה להם נסיונות אחרים לפי המקום שבו היו, ולפי הנסיון הבינו מה הם צריכים לעשות להיפך. דהיינו: במקום שהיה נסיון של אהבה נפולה, הבינו שצריך להתחזק באהבת ה', ובמקום שהיה נסיון של יראה, הבינו שצריך להתחזק ביראת ה', וכן בשאר המדות.

ה. **מה אירע:** כתב הרמב"ן "לא הזכיר במרה נם המים, ולא במדבר סין ענין המן. אבל בעבור היות ענין רפידים דבר גדול שניסו את ה' ונקרא המקום מסה ומריבה, ונקדש לעיניהם להוציא להם מים מסלע ובאה אליהם שם מלחמת עמלק, על כן הזכיר בקצרה ולא היה שם מים לעם לשתות כי הוא המקום הניכר והנדוע בו".

ביאור הפנימיות

כבר הזכרנו דברי הוזהר הקדוש שהמסעות האלו הוא כדי לתקן את המקומות האלו שעברו שם, ולהוציא את הקדושה מתוך הקליפות. וצריך להבין מהות העניין, מדוע דווקא שם יש התגברות הקליפות, ואיך באמת מבררים את הקדושה מתוכם, ואיך מתקנים את המקומות.

פרשת מסעי הוא הסיום של חומש במדבר, ובעצם של כל התורה וכי חומש דברים הוא 'משנה תורה'. פרשה זו היא מעין 'סיכום' של כל מעשה דור המדבר, ההל מציאת מצרים ועד הפתח לארץ ישראל. ובו מסכם את סדר המסעות, ומודיע על הגבולות של ארץ ישראל.

ובוודאי כמו בכל עניין שכתוב בתורה, אינו רק סיכום דברים בעלמא, אלא יש בזה לימודים ויסודות שצריך להבין מזה. ובפרט בפרשה כזאת שהיא סיום התורה, מן הסתם יש בה יסודות חשובים מאד. ובעז"ה במאמר זה נעמוד על אחד מהם, ועוד חוץ למועד לעסוק בשאר היסודות והעניינים.

אחד מהיסודות המתבארים בפרשה זו – הוא עניין הנסיעות, שהם לכאורה פרט צדדי בחיי האדם, ונעשים בדרך כלל בדיעבד, כדי להגיע ממקום למקום. אמנם כפי שיתבאר, אינו דבר של מה בכך, אלא יש בזה מהלך נפלא, שמשפיע על כל חיי האדם.

הקושיות

א. אלה מסעי בני ישראל – איזה מסעות בא למעט.

ב. ביד משה ואהרן – מדוע נזכר כאן אהרן.

ג. ויכתוב משה – מפני מה ולאיזה צורך כתב את המסעות האלו.

ד. מהו כפל הלשון 'מוצאייהם למסעיהם', ומדוע נכתב שוב 'זאלה מסעיהם למוצאייהם', ובסדר הפוך.

ה. בכל המסעות לא סיפר מה היה אותו מקום, חוץ ממקומות מסוימים שסיפר: קריעת ים סוף, רפידים לא היה להם מים לשתות, מעיינות ותמרים באלים, והסתלקות אהרן.

ביאור הפשט

א. **אלה מסעי:** באור החיים הקדוש מבאר שבא למעט את כל המסעות האחרים שיש בעולם. כי כל המסעות אין להם חשיבות אלא המסעות של עם ישראל, שהיה בהם תיקון גדול. והיינו, כמבואר בוזהר הקדוש שהמסעות של ישראל במדבר, במקום 'נחש שרף ועקרב' שמרמוז על הקליפות – היה כדי לתקן את המקומות האלו, ולברר הקדושה מתוך הקליפות.

ב. **ביד משה ואהרן:** באור החיים הקדוש מבאר, שלא היה להם יכולת לברר את הקליפות, ולתקן את כל המקומות שעברו בהם, אלא על ידי 'מחברת הכלליות' ו'מחברת הפרטיות'. מחברת הכלליות – הוא משה רבינו שכולל כל נשמות ישראל, ומחברת הפרטיות – הם ששים ריבוא

כמו כן יש להתבונן, שהמסעות האלו נחלקים לשני מיני מסעות. האחד – המסעות שהיו קודם הטא המרגלים, והשני – המסעות שהיו לאחר המרגלים. החלק הראשון הם מסעות שהיו אמורים להיות על פי התכנית האלוקית, בדרך מוצרים לארץ ישראל, ואילו החלק השני, לא היו אמורים להיות ורק בדיעבד מחמת הטא המרגלים היו עוד מסעות.

ואם כן, בשלמא המסעות הראשונות אפשר להבין שהיו בכדי לתקן את המקומות האלו, אבל המסעות האחרות שהיו בדיעבד, איך אפשר להבין שנועדו כדי לתקן, הרי בכלל לא היו אמורים לנסוע לשם. ולהבנת העניין, יש לבאר עניין הדרכים, מה מהותם ומה תכליתם.

מסעות – עבודה זרה

בליקוטי מוהר"ן (סימן סב, ובח"ב סימן מז) מביא מספר 'עשרה מאמרות' שבשביל שאמרו ישראל 'אלה אלוהיך ישראל' לכן נענשו ב'אלה מסעי בני ישראל'. כלומר, שהמסעות הם עונש על עבודה זרה.

והביאור הוא קודם כל כפשוטו – שרוב הנסיעות של האדם, הם מחמת עבודה זרה. והכוונה לאו דווקא לעבודה זרה ממש אלא לחסרון של אמונה. כי ככל שיש לאדם יותר אמונה, הוא ממעט לצאת מביתו ולנסוע בדרכים, וכמו שהיה באכילת המן, שמי שהיה לו יותר אמונה – הגיע לו עד פתח ביתו, וכמסופר על רבי זושא שהיה אומר ר'יבוננו של עולם זושא רעב, ומיד הגיע האוכל.

אמנם כלל בידנו, שכל עונש אינו עניין של נקמה אלא תיקון. ואם כן, הנסיעות והדרכים – הם לא רק עונש על עבודה זרה וחסרון אמונה, אלא גם תיקון לזה.

בשבתך בכיתך – ובלכתך בדרך

החיים של אדם נחלקים לשתי מערכות. האחת – בשבתך בכיתך, והשני – בלכתך בדרך. הבית – הוא המקום של הקביעות והשגרה. בבית, אדם מכיר את עצמו, את הצרכים שלו וגם את הנסיונות שלו, והוא יכול לסדר לעצמו את סדר היום, והסדר של עבודת ה'. ואמנם בוודאי גם בזה יש הרבה נסיונות, אבל במעגל מסוים ומוגדר, שיכול להכין את עצמו וללמוד איך להתמודד עם זה.

לעומת זאת בדרכים – אדם יוצא ממקומו וממחיצתו, והולך אל הבלתי נודע. קשה מאד לסדר לעצמו את הסדר של עבודת ה', מה לעשות בנסיעה וכיצד להתנהג שם. כי הוא עובר במקומות חדשים שאינם מכיר, וגם המלטול של הדרך שמבלבל אותו. ולכן, היו צדיקים שאמרו שיכולים לתת דין וחשבון על כל יום ורגע מחייהם חוץ מיום הנסיעה, כי קשה מאד להיות מתוכנן ומיושב בדרך, ובוודאי לא כמו בבית.

אמנם אי אפשר בשום אופן להיות כל החיים 'בשבתך בכיתך', כי השם יתברך ברא את העולם באופן שכל אדם מוכרח בחייו לצאת מביתו, וללכת בדרכים או אפילו במסעות. ואם כן, בהכרח להתמודד עם המוצב של 'בלכתך בדרך'.

ידוע היסוד מהבעש"ט שבכל מקום שאדם נוסע, יש בזה צרכי גבוה. ואמנם הוא סובר שנוסע לשם עבור עניין פלוני, אבל באמת ייתכן שדווקא בעניין הזה לא יצלחה, ויחשוב שנסע לשוא, והסיבה האמתית היה כדי שיברך שם 'שהכל' או יעשה איזה מצוה וכדומה. כי היה צריך שאדם פלוני ביום פלוני יעשה ברכה במקום פלוני.

וכן ידוע מרבינו שאמר שאם מוזמן לאדם נסיעה – שלא יתעקש שלא לנסוע, כי אולי מוכרח להיות באותו מקום, ואם לא יגיע מרצונו – יצטרך להגיע בעל כורחו, כמו בירידת יעקב למצרים, שאם לא היה יורד בגלל

יוסף היה צריך לירד בשלשלאות של ברזל (שבת י). ולהלן יתבאר העניין למעשה.

הנסיונות שיש בדרכים

והנה בדרכים יש נסיונות בכל העניינים, בכל השבע מדות ובכל טבעי הנפש, אבל בעיקר יש נסיונות בשלשה דברים: באמונה, בקדושה, ובין אדם לחברו. כשלא נמצאים בבית – יש יותר נסיונות באמונה, וגם נמצאים ברשות הרבים ויש יותר נסיונות בקדושה, וגם קשה לכבד בני אדם ולהתחשב בצרכיהם, כי לחוץ על צרכי עצמו.

אמנם יש בזה מתנה נפלאה. כי אמנם יש בזה סכנה גדולה שלא ליפול ח"ו לדברים קשים רח"ל. אבל לפעמים דווקא בזה יזכה לתקן את כל הפגמים שפגם בעבודה זרה, ובגילוי עריות ושפיכות דמים. כי על ידי שיעמוד בנסיונות אלו – יתקן את כל מה שפגם בזה גם בביתו.

והביאור. שכשאדם נמצא בביתו – הוא משתדל להיות 'בסדר', ואמנם הוא יודע שאינו צדיק גמור, אבל לפחות אינו רשע גמור, ומוב לו בכך. ואמנם יכול לנסות להתקדם מעט, אבל אין דבר רציני שיועזע אותו. אמנם כשיוצא לדרך, ופוגש נסיונות גדולים יותר – יכול להתעורר דווקא על ידי זה ולומר לעצמו 'עד כאן, נפילה כזאת אני לא יכול להרשות לעצמי', ודווקא על ידי כך הוא מתקן את כל מה שאינו כראוי כשהוא 'בסדר' בביתו.

מסעי בני ישראל

נמצא אם כן, שהמסעות של ישראל – הם תיקון עבורם, בין אלו שהיו צריכים להיות לכתחילה, ובין אלו שהיו בדיעבד. כי אמנם אלו שהם בדיעבד – הם עונש, אבל למעשה כאשר נמצאים בדרך, ויש נסיונות קשים ועומדים בהם – על ידי זה בעצמו מתקנים הן את המקום, שהיה תחת שליטת הקליפות שמהם נמשכים הנסיונות, והוא ניצח אותם, והן את עצמו.

ולכן מנה את כל המסעות בהדא מחתא, הן אותם שהיו קודם הטא המרגלים והן אותם שהיו לאחר מכן. ומפרט בשלשה מקומות מה היה שם, כדי לפרט מה הם הנסיונות שיש בדרכים. בקריעת ים סוף היה נסיון של אמונה, ברפידים היה נסיון של עמלק שהוא פגם הברית, ובאילים היה י"ב עינות מים ושבעים תמרים, שהוא האחדות שבין ישראל.

וכל זה היה על ידי משה ואהרן. כי אהרן היה אוהב שלום ורוך שלום – מפני שהאמין שכל אדם אינו מיותר וכל מסע אינו מיותר, כי אין לך אדם שאין לו שעה ואין לך דבר שאין לו מקום. ועל ידי זה נהפכו המסעות ל'מסעי בני ישראל'.

הגלות – הוא התיקון

ובזה מבאר רבי נתן גם את עניין הגלות, שלכאורה הוא תמוה – מה התכלית בזה. הרי אין עונש לשם נקמה אלא לשם תיקון, ואיזה תיקון יכול לצמוח מהגלות. הרי אם בזמן בית המקדש, לא עמדו בנסיונות – כל שכן בזמן הגלות.

אך הביאור הוא, שדווקא על ידי שיוצאים לגלות, ויש נסיונות קשים – ומתגברים לעמוד בנסיונות, כמו שהיה במסעות הצלב ושאר זמנים, שעמדו בנסיונות קשים, על ידי מתקנים את הפגמים שהיו בזמן שהיו 'בבית' – בבית המקדש. ועל ידי שנפוצים בארבע רוחות הארץ – מתקנים את כל המקומות, בעצם השהות של ישראל שם, ובפרט כשעומדים שם בנסיונות. ועל ידי זה יהיה הגאולה בב"א.

התורה הנלמדת: ליקוטי מוהר"ן, חלק א' תורה ה'

הערת מערכת: במדור זה 'נלך' עם כל תורה תקופה קצרה עד שנצטרף לחבורת 'תמימי דרך' העולמית האוהזים כעת בתורה ט' וקי"ב

על הפרשה ||| פנינים על פרשת השבוע לאור תורה זו

מסעי בני ישראל כדי להכניע היראות הנפולות

הנה מבואר במאמר שצריך להיזהר מאוד מיראות הנפולות, כי עי"ז נפגם הקול שמשם בא הרעמים ואינו זוכה לבחי' הרעמים.

ובדברי מוהרנ"ת מבואר שזה עניין מסעי בני ישראל שהכל הוא כדי להעלות היראות הנפולות, וז"ל (הלכות הרשאה הלכה ג אות כא) 'וזהו סוד מסעי בני ישראל במדבר ארבעים שנה והכל היה בשביל הטא העגל שמאז נגזרה גזירה זאת, כמו שפרש רש"י שם, פי אז רצו לסור מרשות הקדוש ברוך הוא ובקשו שתי רשיות, הם ושלום, ומזה נשתלשל אחיזה להסמא אהרא והדינים ועל ידי זה נגזר עליהם מה שנגזר שכל זה הוא בחינת יראות הנפולות כנ"ל. ומחמת זה

הקרוה לסבב במדבר ארבעים שנה והיו מטלמלים מפסע למסע פדי לברר ולהעלות בכל פעם כל היראות הנפולות שהיו שם במדבר ביותר, כמו שכתוב, "המוליך במדבר הגדל והנורא הזה מקום נחש ושרף ועקרב וצמאון וכו'". שכל זה הוא בחינת יראות הנפולות. ואיתא שישראל בהליכתם במדבר דרכו על הקלפות המנחים שם, פי הם בגדל קדשותם שזכו למשפט דקדשה בכל עת שהוא בחינת קבלת התורה שקבלו בכל מקום ומקום במדבר כל הארבעים שנה והתורה נקראת משפט, ועל ידי זה זכו לברר ולהעלות כל היראות הנפולות לשרשם שבדעת ועל פן נקראו דור דעה ועל ידי זה הכניעו כל הקלפות שהיו שם בחינת נחש שרף ועקרב, שהם בחינת יראות הנפולות.

הערות וביאורים ||| פניני הערות וביאורים לפי סדר מהלך התורה

במצוה עצמה, שזה בחי' הסוכה שהוא בחי' עוה"ב, ואנו יושבים בסוכה כבר בעוה"ז, ויעו"ש עוד אריכות בעניין הסוכה והד' מינים, עד שמיני עצרת ושמת תורה שאז זוכים לתכלית שלמות השמחה בהש"ת, שזה בחי' השמחה עם הס"ת, והש"ת שמה בנו, יעו"ש באריכות.

והנה רבינו מבאר בזה עניין תקיעת שופר בראש השנה שהוא בחי' תיקון הרעמים, ובדברי מוהרנ"ת (הל' חזקת קרקעות ה"ג) מתבאר שזהו ג"כ כל ההמשך של יום הכיפורים וסוכות, כי ביום הכיפורים נתתן העקמימות שלכל שזה כל בחי' העונות, ובסוכות זוכים לשלמות השמחה, שזה בחי' השמחה

ד. אכל צריך לפנות את המחין מהקמנות היצוניות וממחשבות זרות, מהמין, שלא יהמין את חכמתו בהקמנות היצוניות ובתאוות, כדי שששיוציא את הקול ויפגע במוחו ויתעבד ממנו רעם, אכל כשגלגלתא דמחא אטום פטמאח כמו שכתוב (ויקרא י"א) : 'ונממתם בם' אזי אין קולו נשמע.

גם ישמר ויראתו, שממנו תוצאות הקול כמו שכתוב: "ורעם גבורותיו" שלא יהיה לו יראה היצונית, וזה (אבות פרק ג) : אם אין חכמה אין יראה אם אין יראה אין חכמה, וזהו (שבת נו) ובסנהדרין כא): ירד גבריאל ונעץ קנה בינם, פרוש: מהשתלשלות הגבורות הינו יראה היצונית נעץ קנה ביים החכמה, קנה דא בחינת קול היצוא מהקנה (ברכות ס"א), הינו על ידי השתלשלות הגבורות שהיא בחינת סוספיתא דדחבא, יראה היצונית, נשאר הקול נעוץ באטימת השכל ולא ישתמע לבחיתא.

ועקר לשמר מהו שלא יהמין, וזהו (תהלים ס"ח): "גער חית קנה", כדאיתא בזהר (פינחס רנ"ב) קנה חיות תשבר ותעשה ממנה ח"א, ותעשה מאותיות חמין מצה, הינו שלא תחמיון חכמתך.

וזהו לשון גער, לשון מריבה, פי מצה לשון מריבה, דצדיקא עבדין מצותא בסריון אחריון דלא יתקריבו למשכנא דקדשה, הינו כשתשמר את חכמתך שלא יבגם בו חכמות היצוניות, שלא תחרהר בהרהורים רעים, שהם בחינת קנה דסטרא אהרא כנגד קנה חכמה קנה בינה דקדשה, על ידי זה תנצל מבחינת חמין שהיא סטרא דמוותא, כדאיתא מהקמנת, תמן סטרא דמוותא.

ותאמין פי כל מצותא ומריבה שיש בין הצדיקים השלמים אין זה אלא כדי שייגרשו סריון אחריון, וזה פרוש (משלי ט"ז): "און שמעת תוכחת חיים בקרב חכמים תליון" לשון תליונה ומריבה (ועיין זוהר חדש ויצא וילן שם בד"א וילינו העם), בשאתה שומע מריבות שבין הצדיקים, תדע, שזה משמיעין אותך תוכחה על שפגמת בטפי מחך שעל זה נאמר (משלי ב): "כל באיה לא ישונו, ולא ישונו ארחות חיים" שאתה דבוק בסטרא דמוותא, בחינת חמין, בחינת ירד גבריאל וכו', ותדע ששעין קנה, הינו חכמות היצוניות נעוצים ביים חכמתך, ויודאי אם לא היה נפגם מחך לא היה נשמע לך מריבות שבין הצדיקים, ואין המריבה אלא בשבילך, כדי שתשוב ממנות לחיים, מחמין למצה, מחי"ת לח"א, ותשוב מיראה רעה, מקול פגום, מהחכמה פגומה, ליראה טובה, לקול טוב, לחכמה טובה, ובשתשמר את מחך מבחינת חמין שלא יהיה אטום אזי יפגע קולך בגלגלתך ויתעבד רעם ויתפשט עקמומיות שכלכך, ואז תזכה לשמחה כמו שכתוב: "וילשרי לב שמחה".

וזה פרוש (תהלים פ"א) : "אענה בסתר רעם, אבכה על מי מריבה סלה" מי מריבה זה בחינת מצה בחינת מחין על ידי זה נעשה רעמים.

צריך להכין מקום במח לקבל את הארת הרעמים

רבינו מבאר בזה עניין נורא מאוד, שבאמת גם בשביל שהרעמים יפעלו פעולתם צריך שיהיה מקום במח לקבל את הארת הרעמים, ובשביל זה צריך שלא יהיה המח סתום ע"י חכמות היצוניות ותאוות והרהורים שכל זה הוא בחי' חמין שבמה, ועי"ז המח סתום ואינו יכול לקבל את הארת הרעמים, וכמו"כ צריך להיזהר מיראות היצוניות כי הרמים הם בחי' יראה והם תלויים בתיקון היראה, אבל כשיש לאדם יראות היצוניות, אין הרעמים יכולים לפעול פעולתם כראוי.

ומזכיר בזה רבינו עניין נורא המוזכר בוה"ק שצריך לשבר את הח' של החמין ולעשות מזה מצה, וממשיך לבאר שצריך האדם לידע כשהוא שומע מריבות שבין הצדיקים, שכל זה הוא בשבילו כדי להשיבו ממוות לחיים, ומשמע שזה עצמו בחי' שבירת הח' של החמין להפכה לבחי' מצה, אבל העניין סתום וצריך ביאור.

והנה יסוד העניין בזה מבואר בדברי מוהרנ"ת וכליקוטי הלכות הלכות תפילין הלכה ד אות ד-ה), ואף שהוא מאריך קצת, בהכרח להביא לשונו בזה שזה ממש ביאור העניין.

ו"ל שם ו'הצדיקים הגדולים האמתיים צריכים להשתמש עם זה הדעת הנבונה מאד, שהוא בהינתן מחלקת דקדושה כנ"ל בשביל לגרש סמרין אחרנין וכו', כמו שאמר רבנו בפאמר הנ"ל כדי לקרב הרהוקים מאד מאד שפגמו בטפי המוח שעליהם נאמר, "כל באינה לא ישובון ולא ישיגו ארחות חיים". כי פגמו בטפי המוח, שהוא בהינתן חיים, ועל כן קשה להם לשוב לארחות חיים.

אבל השם יתברך מלא רחמים והושב מחשבות לכל ידה מפני נדה, ועל כן שולח לנו צדיקים גדולים ונוראים מאד, ועל ידי הדעת הנבונה של בהינתן מחלקת דקדושה, שהוא בהינתן מפיפיו, על ידי זה דיקא הם מתקנין ומחזירים בתשובה אפלו אלו הרהוקים שפגמו בטפי המוח, כמבאר בפרוש בפאמר הנ"ל, ואין המריבה אלא בשבילך כדי שתשוב ממות לחיים וכו'.

פי לאורה הם יכולין להתרחק על ידי זה, על ידי המחלקת שבין הצדיקים, כי אין יודעין איך להתקרב וקשה להם קשיות על ידי המחלקת, נמצא שיכולין ח"ו, להתרחק יותר על ידי המחלקת, אבל באמת המחלקת דקדושה זה דיקא תקונם, כי באמת ראוי להם להרחיקם מלשוב בתשובה, כי עליהם נאמר, "כל באינה לא ישובון". אבל תפקד בשמריגישוין זאת וראוין ומבינים שמרחקים אותם, וכמו שכתב רבנו ז"ל שם, ובדאי אלו לא היה נפגם מוחך לא היה נשמע לך המריבות שבין הצדיקים ואין המריבה אלא בשבילך, ובה משמיעין אותך תוכחה על שפגמת בטפי מוחך, שעל זה נאמר, "כל באינה לא ישובון וכו'", ע"ז שם.

נמצא, שבה בעצמו משמיעין אותך תוכחה, כי דיקא על ידי זה הוא תקונם, כשוראין בעצמן שנשמע לאוניהם המחלקת שבין הצדיקים השלמים, ואין הם מבינים שמרחקין אותם מהקדושה, ואין הם מתחילים לרחם על עצמן מסתכלים בעצמן היכן הם בעולם, שפגמו כל כך עד שמרחקין אותן ואין ההתרחקות היא תכלית ההתקרבות, כי באמת לאמתו אין שום דבר שיעמד בפני התשובה, ואף על פי שכתוב כל באינה לא ישובון וכו', ואיתא בזה שאין מועיל תשובה על פגם טפי המוח, אף על פי כן באמת לאמתו מועיל תשובה וכמו באבא בבל ספרי מוסר, וכמו ששמעתי מפי רבנו ז"ל בפרוש, רק מחמת שפגם כל כך, על כן הוא צריך להתנפות ולהצטרף ולעמד בנסיון הזה של התרחקות הזאת, דהיינו שירחקו אותו כל כך ממיני התרחקות, דהיינו שפונתבין עליו שאין מועיל תשובה וכו', וכשהוא פתי וסכל ואינו מרחם על עצמו שלא לאבד את עולמו ח"ו, און מוצא פטור לעצמו להתרחק מן התשובה מאחר שכבר נכתב עליו שאין מועיל לו תשובה ח"ו, אבל מי שהושב באמת על התכלית שלו ויש לו רחמנות על עצמו, און אף על פי שרואה כל מיני התרחקות שבעולם ואף על פי שכתוב עליו שאין מועיל לו תשובה אף על פי כן אין מסתכל על זה בלל, אדרבא, יש לו רחמנות יותר על עצמו, כי אף על פי כן מה יהא בסופו ומה יעשה ליום פקדה, ומי שאינו רוצה להטעות את עצמו שלא לאבד את עולמו ח"ו, כל מה שמוצא ורואה שמרחקין אותו יותר, הוא מרחם על עצמו יותר וצוץק אל ה' יותר ויותר מעומקא דלבא, עד ישקוף וירא ה' משמים.

פי באמת השם יתברך הפיץ חסד הוא, ואין שום דבר שיעמד בפני התשובה וכמו שפצינו כבר בכמה וכמה רשעים גדולים שפגמו בטפי המוח וכפרי בעקר ואף על פי כן נתקבלו בתשובה, ואין בשוכה לעמד בנסיון הזה ושב בתשובה שלמה אף על פי שנדמה לו שמרחקין אותו כנ"ל, און השם יתברך מרחם עליו ונתקרב על ידי זה דיקא, על ידי שיעמד בנסיון הזה של התרחקות כנ"ל והכן.

וזהו בעצמו בהינתן מחלקת דקדושה הנ"ל שיש בין הצדיקים האמתיים שבאמת לאמתו על ידי זה הדעת דיקא הם מקרבין ומשיבין ממות לחיים את אלו שפגמו בטפי המוח כנ"ל בפאמר הנ"ל, אף מי שהוא פתי וסכל כסום כפרד אין הכין, און מתרחק יותר על ידי זה, על ידי שרואה מחלקת שבין הצדיקים האמתיים כנ"ל, אבל מי שיש לו מוח בקדקדו און שומע תוכחה חיים על ידי זה ששומע המריבות שבין הצדיקים האמתיים, כמו שכתוב בפאמר הנ"ל בהינתן און שומעת תוכחה חיים בקרב חכמים תלוי וכו' כנ"ל, כי רואה על ידי זה גדל התרחקותו מהשם יתברך, שנתרחק כל כך עד שנשמע לאוניו המריבות שבין הצדיקים, ונזכר על ידי זה גדל הפגם שפגם בטפי המוח, כי אם לא היה נפגם מהו לא היה שומע המריבות וכו' כנ"ל, ואין מתחיל לרחם על עצמו מאחר שרואה ומכין גדל התרחקותו מהקדושה, ואין נתקרב על ידי זה דיקא, כי באמת המחלקת שבין הצדיקים האמתיים הוא באמת רק בשביל לקרב ולהשיב את הרהוקים ממות לחיים וכו', כמו שאמר רבנו שם, ואין המריבה אלא בשבילך, כדי שתשוב ממות לחיים וכו'.

ואין בשפאמין זאת שבאמת אלו ואלו דברי אלקים חיים ואין המריבה אלא בשבילך וכו' כנ"ל, שזה בהינתן תקון המוח ועל ידי זה דיקא נעשין רעמים, כמובן בפאמר הנ"ל און נפשט על ידי זה עקמימיות שבלב, כי כל העקמימיות שבלב, וכפרט מי שפגם ח"ו, בטפי המוח שאין נפגם מהו ואין נתעקם לבו בכמה מיני עקמימיות בלי שעור וערך שנתעקם ונפתל לבו בכמה מיני פתולים ועקמימיות וכל אלו העקמימיות שבלב בהינתן לפי סחרחרת הם בהינתן מחלקת דסטרא אחרא, בהינתן (הושע י') חלק לבם, כי הסטרא אחרא היא בבחינת מחלקת, כמובא במקום אחר (לקוטי הלכות א' סימן ס"ב), וזה המחלקת של הסטרא אחרא בהינתן עקמימיות שבלב שרשו בכמה מיני השתלשלות מבהינתן מחלקת שבקדושה וכשפאמין שמחלקת שבקדושה שיש בין הצדיקים האמתיים בלו חד, פי אלו ואלו דברי אלקים חיים, און נמתק ונתבטל כל מיני מחלקת של הסטרא אחרא ששרשו ממחלקת שבקדושה ואין שומע תוכחה חיים מפל מיני עקמימיות שבלב שהם רוצים להתרחקו מהקדושה והוא מכין על ידי זה בעצמו גדל הפגם שלו ושב בתשובה שלמה ומרחם על עצמו מאד על ידי זה דיקא, על ידי העקמימיות שבלב, כי כל מה ששמעקמין לבו יותר בעקמימיות יותר הוא רואה ומכין על ידי זה ביותר גדל הפגם שלו שפגם כל כך עד שנתעקם לבו כל כך ואין מרחם על עצמו ביותר ונתקרב על ידי זה דיקא להשם יתברך, כי כמו שפאמין שקל המחלקת של הצדיקים האמתיים הפל בשביל תקונם, כי באמת אלו ואלו דברי אלקים חיים והמריבה היא רק בשבילך, כמו כן צריכין להאמין שקל מיני עקמימיות שבלב בודאי יש לו שרש בקדושה, כי שרשו במחלקת שבקדושה כנ"ל ובדאי העקמימיות שבלב שהיא התרחקות כאלו רוצים להתרחקו ח"ו, באמת היא תכלית ההתקרבות, פי ההתרחקות היא תכלית ההתקרבות, פי על ידי זה דיקא יתקרב להשם יתברך על ידי שרואה על ידי זה גדל התרחקותו מהשם יתברך וכל מה שרואה יותר עקמימיות שבלב הוא שומע בכל פעם על ידי זה תוכחה חיים שמשמיעין אותו על ידי זה תוכחה על שפגם בטפי המוח, כי אם לא היה לו כל כך עקמימיות ואין שב בתשובה על ידי זה דיקא, כי מפל מיני עקמימיות שבלב שומע תוכחה חיים וכו' כנ"ל ואין נפשט על ידי זה עקמימיות שבלב על ידי בהינתן רעמים כנ"ל, דהיינו על ידי שידע שהמחלקת שבין הצדיקים האמתיים הוא בשבילך וכו', שעל ידי זה זוכה להכין שקל העקמימיות הוא כדי להזכיר ולהראות לו גדל הפגם שלו, כדי שיוכח לשוב על ידי זה וכו' כנ"ל.

ועל פי זה מבואר לכאן שזהו ענין שכירת הח' של החמין, כי מתוך התגברות החמין בעצמו, מכין האדם שמונח בזה עניין של התקרבות, ובה הוא עושה מהחמין מצה.

בכי – הוא כה עצום.

כל אחד רוצה לבכות בתפלה, להתרגש בשבת, ולהוציא דמעות ביום כיפור, אבל איך עושים את זה. ולמה זה כל כך חשוב?

בימים האלו, כך אומר האר"ל, כדאי מאד לשבת בכל יום **בצהריים**, במשך כחצי שעה, ולבכות **בכיה ממש**, והדבר הזה 'עושה תועלת גדולה בנפש האדם'.

אז קודם כל זו הזדמנות. כל השנה צריך להיות צדיק מופלג, שקם בהצות הלילה – כדי לומר תיקון הצות. ואילו כעת יש 'פתיחת שערים'. גם מי שלא קם בהצות הלילה, ואפילו מי שקם רק בהצות היום – יש לו הזדמנות להיות מאותם 'עובדים' שאומרים תיקון הצות. חבל לפספס.

אבל מה העניין של ה'בכיה ממש', ולמה זה 'עושה תועלת גדולה בנפש'. האם זה רק עניין 'סגולי', או שיש בזה משהו שאנחנו יכולים גם כן 'להבין', וממילא 'להתחבר'.

אולי זה גם קשור למה שהאר"ל אומר, ומובא בהרכה מחזורים, שבימים נוראים מי שאינו בוכה, סימן שהנפש שלו פגומה. אולי יש לזה גם קשר למה שאמרו הז"ל (שבת ק"ו): 'המוריד דמעות על אדם כשר מוחלין לו על כל עונותיו'.

האם יש מכונה שמוציאה דמעות? ומי שאינו יכול לבכות ולהוריד דמעות – מה הוא יעשה? אולי כדאי להתוך בצל בלוויות ובימים נוראים... ואולי גם ימציאו מכונה כזאת, על בסיס של אבקת בצל (בהקת פרווה), שמוחצים ויוצא דמעות.

הדמעות הם תמצית הנפש. והם יכולים להיות תוצאה של חיבור פנימי, או לחילופין, מתוך רצון להתחבר.

כשנתקפים בכאב חד ונוקב, או לחילופין, כששומעים על קרוב ממש (משפחתית או ידידותית) – לא צריך להחליט לבכות, ולא צריך להתאמץ להוציא דמעות. זה פשוט קורה. כי זה נוגע בנקודה פנימית, וכשהנקודה הפנימית מתעוררת – היא מתבטאת בכי ודמעות.

בימים נוראים, הנקודה הפנימית מתעוררת, ובאופן טבעי – היא אמורה להתבטאות בכי ודמעות. וכך גם בעיקרון, כששומעים על אדם כשר, או בימים שמתאבלים על הגלות ועל חורבן בית המקדש. בעיקרון אמור להתעורר החיבור הפנימי, וממילא הבכיה.

אבל אם 'העיקרון' הזה לא קורה. אנחנו יכולים ליצור אותו.

בכל לוויה, יש את אלו שמגיעים עם דמעות בעיניים. ויש את רוב הציבור שמגיעים עם עיניים יבשות, ואפילו תוך כדי שיחת פלאפון. אבל אז נעמדים,

ומתחילים לשמוע הספדים. לאט לאט מתחיל להיווצר 'חיבור' אל הנפטר, ואז מגיע הבכי.

וגם בימי בין המצרים. יש כאלו שכבר מהבוקר עם הדמעות על סף העיניים, ורק מחכים להצות היום כדי לפרוק אותם (כך מספר על עצמו לפי תומרו 'שמואל הורביץ בספרו 'ימי שמואל'). אנחנו לא כך. אבל כשמוגיע כבר הצות. תעצור, ותקשיב להספדים.

ההספדים נמצאים בפנים. יש לך המון כאבים, המון אכזבות, המון מרירות. ואם לא (באמת?) – אז לשכנים שלך, לחברים, לעם ישראל. תעלה אותם על הבמה, תיזכר בהם, תתרכז בהם – וכעת תחבר את כולם למקור. המקור הוא שאנחנו בגלות, וזה הסיבה לכל הכאבים שלך. כעת אתה כבר יכול לבכות.

אתה יודע מה הרווחת? חיבור. חיבור לבין המקדש, חיבור לגאולה. הנפש שלך, שלפני רגע הייתה מנותקת מכל זה, כעת היא מחוברת. האם זה לא 'תועלת גדולה לנפש'?

האם אתה מוזמן?

קרה לך פעם, ששאלו אותך 'האם אתה מוזמן'?

אם כן, זה רק כשהגעת לחתונה. לא כשהגעת לנחם אבלים.

מאד קל להשתתף בשמחה של אחרים. מי לא אוהב לשמוח, ואם יש שמחה בסביבה, למה לא לתפוס טרמפ ולהצטרף לשמחה. מה עוד, שהשמחה מלווה בדרך כלל בכיבוד, קל או עשיר, ומי מתנגד ללגימה, שמקרב את הלבבות.

אם יש קושי להשתתף בשמחה של השני, הוא בדרך כלל קשור לדברים צדדיים ומטכניים – כגון מרחק הנסיעה, או על חשבון הבית ו/או הלימוד והעבודה. אבל מהשלב 'שיאחרי' השיקולים הללו, קרי: מהכניסה לאולם – לא קשה להשתתף.

עד כדי כך, שיש פעמים שצריך לדאוג שלא 'כולם' יגיעו, אלא רק מי שבאמת שייך. כי אם לא תגביל, אז יבוא כל המי ומי, כולל גם אלו שבאמת לא שייכים, ורק באו לעשות סיבוב על חשבון חברון.

הרבה יותר קשה להשתתף בצערו של השני. לאירוע מצער או ניהום אבלים ב"מ, מגיע רק מי שקשור באמת. לא צריך להעמיד שומר, ולא צריך לשאול אף אחד אם הוא מוזמן. אם הוא נמצא כאן – אז הוא בטוח קשור.

ביהדות יש לנו הרבה אירועים משמחים או מרגשים.

יש לנו פסח, שבועות וסוכות, יש לנו הנוכה ופורים – שהם זמנים שמחים. וגם מי שלא מרגיש ממש קשור ליהדות – אוהב להגוג אותם. זה שמח, זה נעים. וגם אם לא יודעים בדיוק מי ההתן ומי הכלה, ובעיקר מה זה אומר – אבל לפחות אוהבים את 'האירוח', את המסכות, הסופגניות, והבלינצ'ים.

אפילו ראש השנה ויום כיפור, שזה לא חגיגה אלא משהו רציני, אבל יש בזה משהו מרגש ומיתולוגי. וגם מי שלא תמיד דואג להיות נוכח באזורים של יהדות ועבודת ה' – אוהב להציץ פנימה בזמנים הללו.

אבל כשמגיע זמנים של צער ואבלות – זה הסימן לשייכות אמתית. לכאן לא באים כדי לחגוג ולא כדי להתרגש. לכאן באים כדי לכאוב, וכאב שייך רק למי שמחובר. זה הזמן בו מתגלה באמת מי זה עם ישראל, ולאן הם מחוברים.

* * *

עם ישראל – עבר מה שעבר, ובדרך, איבד את הצורה שלו והרבה חלקים מתוכו, ולפעמים קשה להכיר אותו, ולראות בו איזה קשר למה שהיה וצריך להיות באמת עם ישראל. אבל, בימים אלו – כולם נזכרים מי הם באמת, וכל השאר כבר לא רלוונטי.

וזה הזדמנות לכל אחד. כל אחד מתמודד, ויש זמנים שהוא באמת לא יודע לומר לעצמו 'הלנו הוא אם לצרינו', אבל ברגעים של אמת, כשיושבים כל יום חצי שעה ובוכים – אתה כבר יודע היטב מי אתה ולאן אתה שייך. ואין לך שמחה גדולה מזו.

מנקודת מבט של הצלחה ושלימות – אנחנו רחוקים מהגאולה, מרחק אין-סופי וכמעט בלתי אפשרי. אבל מנקודת מבט של כאב ואבילות – אנחנו כבר שם. כי אם על זה אנחנו בוכים, אז את זה אנחנו רוצים. ואם זה מה שאנחנו רוצים – אז זה מה שאנחנו.

בין המצרים

'גבולות יוצרות מרחב'

כך אומרים העולם, והמקור הוא כנראה 'בין המצרים'.

* * *

רשות הרבים הוא מקום ענק – ודווקא לכן אי אפשר לעשות בו כמעט כלום. כי המרחב מכיל כל כך הרבה אפשרויות, שקשה לבחור באחד מהם ולהתמקד בו.

עשרים וארבע שעות הם המון זמן – ודווקא לכן לא עושים בהם כלום. כי בגלל שיש הרבה זמן, קשה להתמקד ברגע הנוכחי, ולהחליט מה לעשות בו.

דווקא כשנמצאים בבית, שהוא מקום קטן – אפשר לעשות בו הכל. כי כל דבר בו מאוד מוגדר; כאן זה סלון – כדי ללמוד ולאכול, כאן מטבח – כדי לבשל, כאן חדר שינה – כדי לישון, וכאן מרפסת – כדי לנפוש, וכן הלאה. וכן כשעושים סדרים לאורך היום – אז אפשר לנצל את היום.

* * *

כל רודפיה השיגוה בין המצרים. הפסוק מתאר את המצב שלנו בגלות – שאנחנו נמצאים 'בין המצרים' – בין מיצר למיצר. ושם הרי אי אפשר לברוח לשום מקום, וממילא הרודפים יכולים לתפוס אותנו.

באים הצדיקים ואומרים 'כל רודף י-ה – השיגוה בין המצרים' – מי שמחפש את ה', הזמן הכי מסוגל לכך שימצא. הוא 'בין המצרים'. ומלבד שזה החיפך

מהמשמעות הפשוטה של הפסוק, זה גם לא הגיוני. מי בכלל פנוי לחפש את ה', ועוד יותר – למצוא אותו, כשהוא נתון במיצר וסגור מכל הכיוונים.

והתשובה היא: היא היא. דווקא כשאנחנו נתונים בין מיצר למיצר – יש סיכוי שנחפש באמת את ה', ואז ממילא גם נמצא אותו.

* * *

כשאנחנו נמצאים במרחב – יש לנו הרבה מה לחפש; ידיעת התורה, תפילה בכוונה, השגות וייחודים, עבודת המדות, קדושה וצניעות, וזה רק התחלת הרשימה. וכל אחד מהם כולל עוד הרבה עניינים ופרטים.

יש לנו יהדות עשירה מאד, ומרוב העשירות הזאת – אנחנו מתקשים להתמקד באחד מהם, ועוד יותר מתקשים להתמקד בסיפור האמתי, שהוא אמנם קשור לכל הרשימה הזאת, אבל יכולים בהחלט להכיל את כל הרשימה הזאת ו'לדלג' עליו.

כשנמצאים במיצר, ועוד יותר כשנמצאים 'בין המצרים' – לא נשאר אפשרות אחרת, הוץ מלהרים עיניים, ולחפש את ה'. וברגע שאתה מחפש אותו – אתה מוצא אותו. כי הוא הרי 'כאן' בדיוק כמו בכל במקום אחר, ובכחינה מסוימת עוד יותר.

ולזה הוא מוחבב. הוא מאד אוהב שאתה לומד ומתפלל ועושה הרבה דברים טובים. אבל הוא עוד יותר אוהב שאתה מרים את העיניים, ומחפש לפגוש את העיניים שלו (כביכול). ורק לכן הוא עשה את כל המיצרים, כדי לגרום לנו סוף סוף לעשות את הפעולה הפשוטה הזאת – להסתכל לו בעיניים!

ולכן, כל כך חשוב וכדאי בימים אלו, לעצור לחצי שעה ביום, ולהיכנס לשם – לתוך המיצר, להרגיש אותו היטב, ומשם – להרים את העיניים. ואין לך רגע קדוש ונשגב מאותו רגע שבו נפגשים העיניים זה בזה.

מה חדש?

האם אתה יכול רק 'לחדש'?

או שיש גם לתורה מה לחדש 'לך'... ואולי גם לעוד אנשים יש מה לחדש לך.

* * *

כמה הרהורים לרגל היארצייט של הרב אלישיב זצ"ל.

מצד אחד – יש הרבה מה לספר עליו וללמוד מדרכיו. ומצד שני – באמת אין הרבה... כי הכל מתרכז פחות או יותר סביב שתי נושאים עיקריים: התמדה ובהירות.

שני הדברים האלו – היו מאד מאד ייחודיים אצלו; התמדה מופלגת ונדירה, וגם בהירות מדהימה בכל עניין ונושא. והוץ מזה, מה עוד צריך.

ובכל זאת, יש מקום להצביע על זווית נוספת מאד ייחודית. ואולי אין זו זווית 'נוספת' – אלא הרקע שמאחורי שתי המעלות הנפלאות של ההתמדה והבהירות.

כי למרות שנראה שהוא נולד עם שיעון ביולוגי ועם דבק לכסא – מסתבר שזה לא כך, והרבה סיפורים מעידים על כך, שזה לא בא ב'טבעי' אלא דרש התמודדות.

אז איך בכל זאת, והאם אפשר להעתיק את זה (הלקיח לפחות).

* * *

הייתה לו גישה מאד מעניינת – ללימוד התורה, וגם לאנשים.

כשרואים אותו לומד – ניתן להבחין בבירור, שהוא פתוח לשמוע... כלומר, הוא ניגש מתוך הנחה שיש לתורה מה להדש לו.

הוא לא לומד את הגמרא / ראשונים / שולחן ערוך – כמושהו מוכר, שהוא כבר יודע מה כתוב כאן, ורק חוזר כדי לקיים מצוות לימוד תורה וכדי לא לשכוח, אלא כמושהו שהוא לומד ממש כעת, ולא בהצגה אלא בכל הכנות.

הוא קורא את המשנה מתוך 'הקשבה' מלאה, ומנסה להסביר לעצמו מה כתוב כאן. פתאום 'מתעוררת' לו קושיא והוא ממחר להציין בתוספות. ואז 'נזכר' שיש על זה רשב"א, וכשהעניין מתיישב בדעתו – הוא עושה תנועה כזאת של התפעלות, כאומר 'ואו, איזה יופי!'

ולא רק ליד הגמרא, אלא גם ליד אנשים. כשאמרו בפניו דברים שהוא לא ידע, בפרט מספרים שהוא לא כל כך עסק בהם כמו ספרי חסידות – הוא היה מקשיב בהתעניינות, ומגלה הנאה מרובה והתפעלות משמיעתם, ושוב, לא בהצגה אלא בכנות.

* * *

מבחינתו – כל יום, היה לו מה להדש לו. כל הידע שכבר היה לו מאתמול ומלפני תשעים שנה – אינו רלוונטי בכלל לחינם. יום חדש – כנראה נושא בכנפיו בשורות טובות עבורו, ודברים חדשים שהוא עוד לא ידע או לא הבין מעולם.

מתוך כך, הייתה לו סיבה טובה לקום כל כך מוקדם, ולשבת שעות על גבי שעות בהתמדה וברציפות – לא מתוך 'עבודה' ו'התגברות', אלא מתוך משיכה טבעית להתעדכן בהדשות של היום. ולכן, הוא מעולם לא הזקין, כי אם מדובר על הדשות – אז ההדשות של היום הם בן-יומו ולא בן תשעים.

ובינינו, כולנו עושים את זה, רק לא מאמינים שיש לתורה מה להדש לנו, ולא לאנשים אחרים – רק לעיתון ולתקשורת. אז אולי כדאי להפש. אם הוא מצא שם – אולי נשאר גם לנו מה למצוא שם. אולי.

זכורות שיעורים ובתי-כנסת למוקורבים!

לפרטים	יום ושעה	מגיד השיעור	נושא השיעור	עיר
0548487317	מקורב!!! מלווה מלכה אי"ה	לומדים בחבורה חברת חניכי הישיבות ב"ב	'תמימי דרך' הליכה עם תורה	בני ברק
0548496139	מוצאי שבת בבית פרטי בשעה: 10:00	לומדים בחבורה	ליקוטי הלכות	בני ברק קרית הרצוג
0548496139	בכל ליל שבת מברכים	נושא ברשה	שיעור התחזקות	בני ברק קרית הרצוג
0548517128	יום שני בערב לבחורים	רבנים שונים	התחזקות	בני ברק
0548528387	יום שישי בשעה: 11:00 בבוקר	לומדים בחבורה	חבורה ללימוד לקוטי מוהר"ן	בית שמש
רח' מסילת יוסף 34 (מאחורי 'בר כל')	תפילות \ שיעורים \ מלווה מלכה ועוד	בית מדרש 'נצח ישראל'		קרית ספר
לדיווח על שיעורים ועוד נא להשאיר הודעה בקו חניכי הישיבות – בר סלב, בשלוחה: 72				

עזרו לנו להגדיל את התפוצה!
ע"י תרומה במכשיר 'קהילות' חפשו: 'עלמא דאורייתא' תרמו וכתבו: עבור 'המקורבים' תזכו למצוות!

השיעורים הקבועים לשבת פרשת מסעי ולשבוע פרשת דברים

יום	חדש אב	הדף הימני מסכת תמורה	משנה בורה עמוד היומי ידרשו	ליקוטי מוהר"ן ח"א	ליקוטי הלכות חלק ז	העמוד היומי תיקוני הזוהר
ז	ב	טו	חזרה	סח:	קד	מח.
א	ג	טז	תה, ז-ח	סט.	קה	מח:
ב	ד	יז	תה, ט	סט:	קו	מט.
ג	ה	יח	תז, י	ע.	קז	מט:
ד	ו	יט	תח, א	ע:	קח	נ.
ה	ז	כ	תח, א	עא.	קט	נ:
ו	ח	כא	חזרה	עא:	קי	נא.

התורה הנלמדת בחבורת 'תמימי דרך' העולמית: ליקוטי מוהר"ן, חלק ראשון, תורה ט וקיב.

דע מה שתשיב' – תשובות ל'מקורב' המרי'

❖ לימוד תורה במשנת ברסלב – פרק ג ❖

ויתירה מזה, מאחר שכל תכלית הלימוד הוא להביא לקיום, לכן גם מידת הערך של הלימוד הוא במידה שבה הוא מביא לקיום, וכמו שכתב הרמח"ל בדרך ה':⁶ 'זאולם מי שמטהר ומקדש עצמו במעשיו, הוא ימשיך בתלמודו השפעה כשיעור ההכנה שהכין את עצמו, וכשיעור שירבה בהכנה פן ירבה יקר התלמוד וכו'. והוא מה שמצינו בהכמים הקדמונים, שתורתם היתה מעטירתם כה גדול ונותנת להם מעלה ויקר, מה שלא נמצא בדורות האחרונים, מפני יתרון הכנתם על הכנת האחרונים'.

ב. אמת הדבר שכאשר לימודו של אדם הוא באופן הראוי המביא לידי מעשה, ישנה תכלית של מעלה גדולה שזוכים לה גם מעצם הלימוד עצמו, ומעלה זו הגדירו הנפש החיים⁸ והתניא⁹ שהוא יתברך ורצונו אחד, והדבק ברצונו על ידי ידיעת איזה דין או דבר אגדה שהוא רצונו ודעתו של הקדוש ברוך הוא, דבק בו ממש. ובדרך ה'¹⁰ ביאר כי בתורה נקשרת ההשפעה הגדולה מכל ההשפעות, 'שהוא תכלית מה שאפשר שימצא בנמצאות מעין המציאות האמיתית שלו יתברך, ויקר ומעלה מעין אמתת מעלתו יתברך'.

אולם יחד עם זה, כיון שמעלת התורה היא בכך שהיא דיבורו ורצונו יתברך, ובה נקשרת ההשפעה הגדולה ביותר מכל ההשפעות, לכן יש תנאים כדי לזכות בתורה בבחינה הזו. ובדרך ה' שם כתב שישנם שני תנאים עיקריים, והם: גישה נכונה ללימוד מתוך ידיעה שעוסק בדברותיו של הקדוש ברוך הוא, ותיקון המעשה. ובקשר לתנאי הראשון כתב שכיון שההשפעה הזו שבתורה היא ענין אלוקי נשגב ביותר, לכן כדי לזכות לו זדאי שיש לו לאדם לירוא ולרעוד בעסקו בענין כזה, שנמצא הוא ניגש לפני אלוקו ומתעסק בהמשכת האור הגדול ממנו אליו. והנה צריך שיכוש משפלותו האנושי, וירעש מרוממותו יתברך. והנה יגל מאד מחלקו הטוב שזכה לזה, אך ברעדה כמו שכתבתי. ונכלל בזה, שלא ישב בקלות ראש, ולא ינהג שום מנהג בזיון, לא בדבריה ולא בספריה, וידע לפני מי עומד ומתעסק. וכתב שרק אם עושה כן יזכה להשפעה הזו שבתורה, 'אבל אם תנאי זה יחסר ממנו, לא תמשך ההארה על ידו, ולא יהיו דבריו אלא כשאר כל הדיבורים האנושיים, הגיונו כקורא איגרת, ומחשבותיו כחושב בדברי העולם. ואדרבא, לאשמה תחשב לו, שקרב אל הקדש בלי מורא, ומקל ראשו לפני בוראו, ועוד מדבר לפניו ומתעסק בקדושתו יתברך'.

בוודאי דבריו של הרמח"ל הם חמורים מאוד והלוואי ונזכה לקיימם כראוי, אבל על כל פנים למדנו מדבריו שככל שתגדל אצל אדם ההכרה לפני מי הוא עוסק בתורה, ויזכה לראות את לימוד התורה כעיסוק בהתקשרות אליו יתברך, כך תימשך אליו על ידי לימודו השפעה גדולה יותר, וכמו שסיים שם הרמח"ל: 'זאולם, כפי מדרגת המורא ושיעור הכבוד והזהירות בו, כן יהיה שיעור יקר הלימוד ומדרגת ההשפעה הנמשכת על ידו'.

המשך אי"ה בשבוע הבא.

א. מסקנת הגמרא בקידושין¹ שתלמוד תורה גדול ממעשה המצוות, אולם אין זה מפאת הלימוד עצמו, אלא משום ש'תלמוד מביא לידי מעשה', והיינו שכל מעלת הלימוד על פני כל המצוות הוא משום שיש בו כה להביא לידי מעשה וקיום של כל המצוות, ולא ניכנס כאן למחלוקת רש"י ותוספות על המשמעות המעשית של הענין², אבל מה שברור לגמרי הוא שמעלת הלימוד הוא דווקא בהיותו שורש שמצמיח את כל חלקי המעשה, ובוהו הוא כולל את כל אותם דברים שיוצאים ממנו, ולכן הוא גדול מהם³. ואשר על כן הלימוד חייב להיות באופן שהוא אכן מצמיח את כל חלקי המעשה, ובאופן אחר לא נאמר שהוא גדול מכל המצוות⁴.

ולכן אמרו בגמרא (ברכות יו, א): 'מרגלא בפומיה דרבא, תכלית חכמה תשובה ומעשים טובים'.

ועוד אמרו (יבמות קט, ב): 'כל האומר אין לי אלא תורה (שאין מקיים – רש"י), אפילו תורה אין לו' (אפילו שכר לימוד אין לו – רש"י).

וכתב הגר"א⁵: 'כמו שעיקר האילן הוא הפרי, כן לא המדרש עיקר אלא המעשה, ואין נקרא צדיק אלא במעשי המצוות ועליו העולם עומד'.

והיינו משום שכל תכלית לימוד התורה הוא להביא לקיום, וכאשר חסר הקיום, אין ערך גם ללימוד.

¹ דף מ, ב.

² בקצרה, שיטת רש"י ב"ק יו, א שהמעשה עדיף מהלימוד, ותוספות שם ובקידושין הקשו עליו ופירשו שהתלמוד גדול, ובדעת רש"י ביארו השיטמ"ק ב"ק יו, ב בשם ה"ר ישעיה והפני' והתורת חיים שם שבבחרותו של האדם לימוד גדול כי אם לא כן לא ידע כיצד לקיים, אבל לאחר שכבר למד, המעשה טוב מהלימוד. וכן הובאה שיטה זו בתוספות קידושין מ, ב בשם יש מפרשים. וכן שיטת המאירי ב"ק יו, ב. וכן פסק השל"ה (ריש מסכת שבועות פרק נר מצוה) וז"ל: 'אבל מי שלמד כבר וידע כל הדינים והמעשים, אזי טוב יותר לרדוף ולהפש אחר איזה מצוה מהלימוד, כי מעשה המצוות הם התכלית'. וכן סובר בעל ראשית חכמה בהקדמת ספרו. אולם שיטת תוספות בב"ק שם ובקידושין מ, ב שהלימוד גדול מהמעשה לעולם. וכך היא משמעות סתימת לשון הרמב"ם פ"ג מת"ת. וכך נקטו רבים מגדולי הדורות האחרונים ובבית מדרשו של הגר"א ותלמידיו.

³ כלשון המהר"ל בדרוש על המצוות: 'כי התלמוד לא שהוא הכנה בלבד למעשה, רק שהוא עצמו מוציא המעשה לפועל כמו שאמרנו, כי התורה היא ההתחלה וכל שהיא התחלה גורם שיצא גמר הפועל, אי"כ היא פועלת המעשה בעצמו. כמו הזרע שבהירעו גורם שיצא הענף לפועל, כך התורה בהזרעה באדם פועלת הגמר וגמר שלה הוא המעשה, שלא ניתנה כי אם לתכלית המעשה לא לזולת זה כמו שאמרנו. זהו שאמר שהתלמוד מביא לידי מעשה, ר"ל שהתלמוד בעצמו פועל וגומר גם המעשה כאשר יפעל הזרע הצמיחה לאילן. ומצד הוה ראוי שיהיה תלמוד גדול כי לעולם האב גדול מהתולדה היוצאת ממנו'.

⁴ וראה שו"ע הרב ת"ת ד, ה שסובר על פי זה שמעלת הלימוד יותר מכל המצוות היא רק בלימוד המביא לידי מעשה, אך כשלימוד קדשים וטהרות שאינם נוגעים למעשה אין לימוד זה שקול ככל המצוות. אולם סתימת הדברים בירושלמי פאה פ"א שכתב שדיבור אחד מדברי תורה שקול ככל המצוות ולא חילק איזה דברי תורה, לא משמע כן. וצ"ל שבכל לימוד שהוא יש בחינה שמביא לידי מעשה, הגם שאינו עוסק בהלכה למעשה, וכמו שכתב השל"ה בסוף מס' שבועות וז"ל: 'נכלל לומר כי אין הכוונה תלמוד מביא לידי מעשה על דרך לא עם הארץ חסיד, דמכה שלומד יודע מה לעשות וכו', אלא שהכוונה שהטא בא מיד החומר, ובהתמט החומר בהסתלק המסק בהתגברות הצורה, נמצא שמכיר באמת ופועלתו טוב מאד, והנה מכה התלמוד תושיה מתגבר כה השכל, והו סיבה שמוכן לבוא לידי מעשה טוב'. וכדברים הללו ממש כתב המהר"ל בנתיבות עולם נתיב התורה פ"ה, עיי"ש שמאריך.

⁵ אבן שלימה פ"ה אות ו'.

⁶ ח"ד פ"ב.

⁷ כמו שכתבו בדרך ה' ח"ד פ"ב ובנפש החיים ש"ד פ"ז ובשו"ע הרב ת"ת ד, ב, ובאור ישראל סימן כז וכתתם סופר נדרים פא, ב, ובהקדמת הבית הלוי ועוד.

⁸ שערי ד' פ"ז.

⁹ ליקוטי אמרים פ"ה.

¹⁰ ח"ד פ"ב.

מן הגנזך

חידוש באומן: בית מדרש ליטאי

הכוח המושך של רבנו נחמן מברסלב כבר ידוע ומפורסם לבל, כך שמגיעים לאומן מכל העדות, החוגים והזרמים • השנה חידוש גדול: בית המדרש "חניכי הישיבות - אומן" בו יתקיימו תפילות ראש השנה לבהורים ואברכים ליטאיים

בית המדרש הגדול "חניכי הישיבות"
נחלת טוביה בעיה"ק אומן
מזמור שיר חנוכת הבית
 הגו להודיע לכל הציבור הקדוש, נציגי התורה, כי הרחבנו את מקום בית המדרש הגדול לכל הגאים מכל קצוות הארץ להתקבץ בראש השנה באומן. בהשתתפות רבנים, מורי הוראה וראשי ישיבות באוירה ישיבתית מכובדת לבני תורה.
יש לנו להודיע מס' הודעות:
 א. נמצאים אצלנו סידורים ומחזורים ישנים (אשכנז) משנים שעברו. המאבד יוכל לקבלם בועד בית הכנסת או בטל: 02-5827122.
 ב. אין חזקה משנה לשנה.
 ג. לילד תינתן 50% הנחה.
 ד. כמו כן יתקיים לימוד אבות ובנים בשבת לאחר ר"ה בביהמ"ד.
 ה. מי שעדיין לא שילם את דמי העלויות הנצרכים או נדבות מוזמן לשלם בועד בית הכנסת.
 ז. כמו"כ החלה הרשמה לנסיעה לאומן ר"ה תשע"ב במכירת מקומות בדוכן ליד הציון בלבד! מחיר מקום 100 ש"ח בלבד! כמו"כ בית המדרש היוו גוף פרטי ואינו קשור כלל לבית הכנסת "חניכי הישיבות" הותיק ברח' פושקינא 18
מידע ארצי י-ם 02-58
 דרושה תרומה של מחזורים נ. אשכנז עבור הפתפלים ברה"אופן ניתן להקדיש לרפואה וכו'

(פורסם ע"י 'ברסלב סיטי' ב"ט אלול תשע"א)

קו ז'ז'יכי הישיבות - ברסלב

בני התורה המקורבים

לאורו של רביה"ק

מוהר"ן מברסלב זיע"א

077-31-40-331

שלוחה: 1	הודעות ועדכונים.
שלוחה: 2	לשמיעת הגליון הנפלא 'הקבצו'.
שלוחה: 3	1 - לשיעורים וכנסים שנמסרו למקורבים. 0 - שיעורי הרב ישראל מאיר גלינסקי שליט"א.
שלוחה: 4	1 - שיחת חברים \ הודעות מאזינים. 2 - להשאת הודעה למאזינים. 3 - לשלוחת 'הליכה עם תורה' - 'חבורת תמימי דרך'. 4 - למענה ויעוץ.
שלוחה: 5	סיפורי התקרבות וראיונות.
שלוחה: 6	1 - פניני ליקוטי מוהר"ן על התורה. הרב שרגא זילברמן: 2 - שיעורים בליקו"מ. 3 - שו"ת ברסלב. 4\5 - שיעורים מכלל משפיעי אנ"ש. 6 - שיחות ומכתבי מוהרא"ש. 7 - הזוה"ק בלשה"ק. 8 - דברי גדולי ישראל במעלת לימוד עמוד היומי בזה"ק.
שלוחה: 7	1 - שיעורים ברחבי הארץ. 3 - חברותות ברחבי הארץ. 2 - להשאת הודעה לביקוש שיעור או חברותא.
שלוחה: 8	1 - קוי תוכן נוספים (מרכזיית: ברסלב \ פנימיות התורה \ האמונה). 2 - שירי ברסלב. 3\4 - שירים כלליים. 5 - שירי 'דרשו'. 6 - תיקון הכללי בניגון.
שלוחה: 9	1 - שידור חי.
שלוחה: 0	0 - הודעות קבועות ונחוצות.

עלון 'המקורבים' ©

ליצירת קשר, לתרומות, להנצחת שם, לקבלת הגליון באימייל, למוקדי החפצה, ולפרסום בגליון פנו לקו 'המקורבים': 077-31-40-331 והשאירו הודעה בשלוחה: 72 או לאימייל: E0773140331@GMAIL.COM

ניתן לתרום (וכן לקבל את הגליון עד לביתכם) דרך מכשירי 'קהילות' בכל רחבי הארץ! וכן דרך קו 'קהילות': 0732757000 בשלוחה: 11318 (בכל האופנים יש לציין: עבור עלון המקורבים, וכשהתרומה היא דרך הטל' יש להשאיר הודעה לאחר מכן בקו המקורבים הנ"ל בשלוחה 72 על סך התרומה, ושחיא מיועדת לעלון זה) תזכו למצוות!

נשמה לקבל כל חומר לגליון ע"י שליחה לכתובת האימייל הנ"ל עד יום שני בערב בצירוף שם מלא ומיקום עיר! (אפשר שם וכתובת בדוויים, ולציין זאת), עם זאת, אין התחייבות שהדברים יפורסמו, ואין לראות באי-פרסומם שום צד פגיעה (יתכנו הרבה סיבות, גם טכניות), בהצלחה!!

אמר רבינו הקדוש: "רציתי שהענין שלי יתפשט בלבבות האנשים המתמידים בעבודתם כאנשי ליטא!!"

(שיזו שרפי קודש ז"ב, סימן ז"ר)

המקורבים

בס"ד גליון מד' פרשת דברים ה'תשע"ט

גליון שבועי לחניכי הישיבות בני התורה המקורבים לאורו של רביה"ק מוהר"ן מברסלב זיע"א

מאמר בפנימיות הפרשה, משרשי הדברים עד לעובדא ולמעשה

דשרתי קרבתיך

~ תוכחה של 'ריח טוב' ~

ג. אחד עשר יום: לדברי הרמב"ן, מתחיל בזה לספר על סדר הליכתם ממצרים עד המקום שבו עמדו בעת התוכחה. ולדברי רש"י, הוא חלק מהתוכחה, שבסך הכל יש דרך של אחד עשר יום ממצרים ועד ארץ ישראל, והם נאלצו לעשות אותה בארכעים שנה.

ד. זמן התוכחה: בדברי רש"י מובאר כמה טעמים מדוע יש תועלת דווקא בתוכחה שקודם המיתה, וכן עשה יעקב אבינו ושמואל הנביא. וצריך ביאור מה מועיל התוכחה כעת, הלא אין זה הזמן שבו נעשה, וגם לא אותם אנשים.

ביאור הפנימיות

משנה תורה

משה רבינו הוא רעיא מהימנא – הרועה הנאמן של עם ישראל, והוא כולל בתוכו כל נשמות ישראל. ובמשך כל ימיו, מסר נפשו עבור עם ישראל, מתוך רחמנות ונאמנות – להביאם אל מקומם האמתי, ואל הטוב הנצחי.

בתחילה הוציא אותנו ממצרים, ואחר כך נתן לנו את התורה, וגם דאג לכל צרכינו – שיהיה לנו מן ובאר וענן וכל טוב, ובכל פעם שהיה נפילה או קטרוג – מסר נפשו לפעול רחמים וסליחה, שלא יהיה כליה או עונש ח"ו. ומסירות נפש זו הייתה כפשוטה – שהיה מוכן למחות את שמו על כך, וגם באמת נענש בעצמו בעבורנו, ונגזר עליו שלא ייכנס לארץ.

וכרועה נאמן, אינו מוכן להסתלק מן העולם – קודם שידאג עבורנו. ולכן ביקש מהשם יתברך שימנה איש על העדה. ולא די בזה, אלא סמוך להסתלקותו מסר בידנו משנה תורה, שבו לקח את כל התורה שקבלנו, והעביר לנו אותה באופן שיתקבל על לבנו, ויהיה לנו חשק ובה לקיימה. ב'משנה תורה' זו, מסר לנו לא רק את התורה, אלא גם כביכול אותו בעצמו יחד עם התורה, אותו יחד עם הרחמנות והמסירות שלו.

והאופן שבו עשה זאת – הוא על ידי תוכחה, ורק לאחר התוכחה התחיל לבאר את התורה למעשה. כי רק על ידי תוכחה, יהיה לנו כלים לקבל אותה, וכפי שיתבאר.

תוכחה – לטוב ולמוטב

תוכחה – מצד אחד היא מוכרחת, כי אין שום אדם בעולם שיעשה שום דבר בלי תוכחה. לולא שהיה אדם מוכיח את עצמו, או מקבל תוכחה מסביבתו – לא היה עושה כלום, וספק אם היה הולך על רגליו. האדם הוא יצור חברתי, שעושה דברים רק מחמת הסביבה, ולכן הוא מוכרח לתוכחה.

ויש לנו על כך מצוה 'הוכח תוכיח את עמיתך', שנכלל בזה חובה להוכיח זה את זה, וגם כמוזן להוכיח כל אחד את עצמו. ובעיקר מוטל החובה הזאת על גדולי ישראל, שיש להם אחריות על הכלל, וצריכים להוכיח אותם, ולהעמידם על האמת.

חומש דברים הוא 'משנה תורה', ונאמר מפי משה בעצמו. בסדר זה לא נאמרו למשה מצוות חדשות, אלא רק חזר על המצוות שכבר נאמרו – חלקם כדי להוסיף פרטים שלא נזכרו קודם, וחלקם רק כדי להזהיר עליהם כמה פעמים. ויש גם כמה מצוות שלא נאמרו כלל קודם לכן – ולא משום שלא נאמרו למשה אלא שמשנה רבינו המתין מלאמרם עד למשנה תורה (ע"פ דברי הרמב"ן).

'משנה תורה' הוא בפשטות קצת יותר נמוך מהתורה, כמו 'משנה למלך' שהוא קצת פחות מהמלך. וזאת משום שיש חילוק בין מה שנאמר מפי המלך בעצמו למה שנאמר מפי שלוחו. אבל בספרים מובאר שמשנה תורה נבזה יותר מהתורה, דווקא משום שנאמרו מפי משה בעצמו. וכי בכדי לבאר לנו התורה באר היטב, ולחקוק אותה בנו, הוצרך להאיר הארה גדולה לפי מדרגת משה, והוא בחינה של פנימיות התורה. ולכן גם נאמר בלשון של 'מעשה' ולא בלשון של 'ציווי'.

והנה, עיקר הסדר מתחיל מפרשת ואתחנן שבו חוזר לספר מעמד הר סיני ועשרת הדברות, וממשיך מתוך כך לדבר על כל מצוות התורה. אבל קודם לכן יש את פרשת דברים, שהוא 'הקדמה' למה שרוצה לומר להם. ובהקדמה זו יש דברי תוכחה, ברמז ובפירושו. ועניין זה הוא סוגיא חשובה מאד – ללמוד מהי תוכחה של צדיקים, באיזה אופן עושים אותה, ומה התועלת ממנה, וכפי שיתבאר.

הקישויות

א. 'אלה הדברים אשר דבר משה' – לא נתבאר מה הם הדברים שדיבר. ב. 'במדבר, בערבה, מול סוף, בין פארן ובין תופל, ולבן וחצרות ודי זהב' – כל כך הרבה סימנים על 'המקום' שבו דיבר עמהם, יותר ממה שמפרטים על מיצרי השדה, וכל כך לשום מה.

ג. 'אחד עשר יום מהורב, דרך הר שעיר, עד קדש ברנע' – פסוק זה לכאורה אין לו פשר.

ד. מדוע החליט להוכיח אותם, ואם כן, מדוע דווקא כעת, בפרט שאלו ששמעו את התוכחה אינם אלו שעשו את המעשים שעליהם הוא מוכיח אותם.

ה. מה התכלית של 'משנה תורה', ובמה הוא מתייחד משאר חלקי התורה.

ביאור הפשט

א. **אלה הדברים:** הרמב"ן מבאר ש'אלה הדברים' מתייחס לפרשת ואתחנן, ששם מתחיל לבאר סדר קבלת התורה וכל המצוות. אלא שקודם לכן הוסיף להם 'הקדמה', שהיא התוכחה של פרשת דברים.

ב. **פירוט המקומות:** מתוך התמיהה הזאת, למדו חז"ל שלא נתכוון לספר היכן היה המקום, אלא להוכיח אותם על כל מה שהיה במקומות הללו. ולא רצה להוכיח בפירוט אלא ברמז, ולכן אמר זאת באופן הזה.

אבל, עד כמה שגדולה מעלת התוכחה – כך גדולה סכנתה, כי אין לך דבר ששובר אדם האדם כמו תוכחה. ואם התוכחה שוברת אותו – לא רק שאינה גורמת לו להיות טוב, ואינה מקדמת אותו אל התכלית, אלא אדרבה, מפילה אותו יותר עד שיכול לאבד גם את הטוב שכבר היה לו.

ולכן, יחד עם המצוה 'הוכח תוכיח' – יש אזהרה ו'לא תשא עליו הטא', שלא לעשות זאת באופן שיגרום לו צער, ויכול להביא אותו עוד יותר לידי הטא. נמצא אם כן, שיש כאן משקל דק, בין תוכחה מהיובת, שמרוממת את האדם, לבין תוכחה אסורה, שמפילה ושוברת אותו.

ריח טוב וריח רע

וביותר עומק. יש שני מערכות שאדם פועל על פיהם. מערכת אחת – הם הידיעות, והמערכת השנית – היא ההרגשה. המערכת הראשונה הם הידיעות, שאדם לומד ויודע מה טוב ומה רע, מה נכון לעשות ומה צריך להיזהר ולהתרחק, ועל פי זה הוא מבין כיצד עליו לנהוג, אם הוא רוצה לנהוג נכון.

והמערכת השניה – היא ההרגשה. כלומר, לפי מה שאדם מרגיש את עצמו, האם הוא טוב או רע וכמה הוא שוה, לפי זה הוא מחליט איך להתנהג, ולפי זה יש לו כוחות לטוב או למוטב. מי שמרגיש את עצמו צדיק, יהיה לו השק לעשות את מה שצריך לעשות, גם אם זה קשה, כי הוא רוצה להמשיך להרגיש טוב. ואם יהיה לו נסיונות ליפול ברע, יהיה לו כח להתגבר.

ולחיפך, מי שמרגיש עצמו רע, לא יהיה לו השק להתאמץ לעשות טוב, כי ממילא אינו מרגיש שהוא טוב. ואם יהיו לו נסיונות, בנקל יכול ליפול בהם, כי ממילא הוא רואה עצמו כרשע, ואם כן מה יתן ומה יוסיף אם יפול עוד קצת.

נמצא, שיותר ממה שפועל האדם על פי ידיעותיו – הוא פועל על פי הרגשותיו. אם יש לו 'ריח טוב' – דהיינו הרגשה שהוא טוב, אזי יש משמעות לכל הידיעות שלו, כי כיון שרוצה להתנהג כראוי – חשוב שידע מה טוב ומה לא. אבל אם יש לו 'ריח רע' – דהיינו הרגשה של דחייה וריחוק, לא יועילו כל הידיעות, כי הוא שבור בלבו, ואין בו כח ורצון לקיים את ידיעותיו.

וכל זה נפקא מינה בעיקר לגבי התוכחה. כי האדם בעצמו, גם אם יש בו רע – הוא בדרך כלל מתעלם ממנו, וממשיך להרגיש טוב. ולכן, גם דוחף עצמו לעשות עוד טוב. ואם יבוא מישוה ויוכיח אותו באופן שיעורר בו עוד יותר את הריח הטוב – הוא יקבל עוד יותר כוחות להוסיף טוב, אבל אם יוכיחו אותו באופן שיעורר בו את הרע, וממילא יגרום לו לריח רע – להרגיש את הלכלוך שבו, הוא יאבד את הכח שיש בו לעשות טוב.

דין או תוכחה

אמנם לכאורה הוא בלתי נמנע, כי איך אפשר להוכיח אדם בלי להעמיד אותו על טעותו. ואם מעמידים אותו על טעותו – כהכרה מעוררים את הרע שבו, וממילא מעוררים בו ריח רע. ואם כן, נפל פיתא בבירא.

אלא שיש להבין, מפני מה נקרא העניין הזה בשם 'תוכחה', ולכאורה היה ראוי לקרוא לזה 'מענה' 'התעוררות' 'דחיפה' וכדומה. ובאמת בדברי הו"ל יש שתי לשונות 'אוי לנו מיום הדין', אוי לנו מיום **התוכחה**. 'דין' ו'תוכחה' הם שני דרכים – 'דין', הוא טענה: מדוע עשית כך וכך. ו'תוכחה' הוא חמור יותר, כי גם אם יש לו תשובה על הדין, אבל אם 'מוכיחים' לו מיניה וביה שאינו צודק, אין לו מה להשיב.

וכמו שהיה אצל יוסף ואחיו. שאחר דבריו של יהודה, שהתחנן בפניו על בנימין ואמר לו 'איך אעלה אל אבי והנער איננו אתי, פן אראה ברע אשר ימצא את אבי' – אמר להם יוסף 'אני יוסף, העוד אבי חי, כאומר: האם גם כשמכרתם אותי, השבתם על אבי. ולא יכלו אחד לעמוד בפני תוכחתו. ואפשר עוד להרחיב בזה, אך הרעיון מובן.

מקומו של אדם

וכאן נמצא הפתח לתוכחה ראויה. כי אמנם הדרך הפשוטה לעורר אדם, הוא לבוא אליו בדין ומענה: מדוע אתה נוהג כך וכך, והרי האמת היא לא כך.

ואפשר עוד יותר לבוא אליו בהוכחה, שהרי אתה בעצמך בדברים אחרים נוהג כך וכך, ואם כן מדוע כאן אתה לא נוהג כך – וזהו תוכחה שאינה ראויה.

אבל אפשר להשתמש באותו כלי של 'תוכחה' לחיפך ממש. דהיינו: במקום לבוא אליו בדין ומענה, צריך להוכיח לו כמה הוא טוב, שהרי בעניינים אלו ואלו הוא ממש טוב. ואם כן, אינו שייך לרע. וגם כלפי הרע שיש לו, צריך 'להוכיח' לו שזה בכלל לא שייך אליו, כי זה נגרם רק כתוצאה ממצב פלוני, או מקום אלמוני וכדומה, ולא מחמת עצמו.

כלומר, פעולת התוכחה הראויה – צריך להיות כלול משני דברים כאחד; כלפי הרע – צריך להוכיח לו שהרע אינו שייך אליו. וכלפי הטוב – צריך להוכיח לו שהוא שייך אל הטוב. ועל ידי שני הדברים האלו כאחד, עוזב אותו הריח הרע, ומתעורר בו הריח הטוב, והוא מתמלא רצון והשק לעזוב את הרע ולהתנדב בטוב.

וזה כוונת המשנה 'אל תדון את חברך עד שתגיע למקומו', כלומר, אי אפשר לדון אדם על 'מעשיו' מבלי להתחשב ב'מקום' שלו – כלומר במצב הסביבתי שבו הוא שרוי, והנסיונות המיוחדים שיש לו. כי כל מעשיו הם תוצאה של המקום שלו, ואם אין יודעים מה המקום שלו – איך אפשר לדון אותו ולהוכיח אותו.

תוכחה של משה

וזה היה התוכחה של משה. הוא סיפר להם על כל הרע שעשו – אבל במקום לספר על המעשים שעשו, הוא סיפר על המקומות שבהם נעשו המעשים האלו. כאומר: אכן, נעשו דברים אלו ואלו, אבל זה לא שייך עליכם, אלא מחמת המקומות שהייתם שם. ואם כן, אין אתם שייכים לאותו רע.

ולא די בזה. כי מניין שבאמת הם לא שייכים אל הרע, אלא רק היה מחמת המקום. ולכן הוסיף ואמר להם 'נרדי נתן ריחו', וכמאמר הו"ל (שבת פח) 'עזב לא נאמר אלא נתן', כלומר, היה לו לומר 'נרדי עזב ריחו', שאבדו את הריח הטוב שהיה להם בקבלת התורה, והוא לא אמר כן אלא 'נתן', וכך אמר להם 'עדיין חביבותיה גבן', אני הייתי למעלה ואני יודע שעדיין הוא אוהב אתכם ומחבב אתכם. ואיך זה ייתכן, הרי עשו רע, כהכרה אם כן שהרע אינו שייך אליהם אלא רק נדבק בהם בטעות, וכמו שאמרו הו"ל 'לא היו ישראל ראויים לאותו מעשה'.

נמצא שבדבריו הוכיח להם שני דברים – שהם שייכים אל הטוב, ושאינם שייכים אל הרע. ושניהם יחד זו היא התוכחה הראויה, שנותנת כח לאדם לצאת מתוך הרע ולהתנדב בטוב.

סיפורי מעשיות

ובכדי שהתוכחה תתקבל – יש עוד שני דברים שנצרכים לכך. האחד – לתת לאדם בחירה ואימון. כלומר, לא לעמוד מעליו ולתת הוראות, וגם לעקוב אם הוא עושה אותם. אלא לומר לו את האמת באופן שנותן לו את ההרגשה וההבנה, שסומכים עליו שהוא יעשה את זה.

ולכן, עיקר התוכחה של הצדיקים הוא סמוך להסתלקותם, כאומרים: אני לא יראה אם אתה עושה את זה או לא, אלא אני סומך עליך שבוודאי תעשה את זה. וזה מחזק את הטוב שבאדם, שמאמין שאכן יש בכוחו לעשות זאת.

והשני – לעשות את התוכחה באופן של מעשה. כלומר, לא לדבר בפירוש עשית כך או כך. אלא לספר לו השתלשלות הדברים, כשבתוך המעשה מובן ממילא מה עשה, ומה היה התוצאה של זה. וגם מה היה קורה אם לא היה עושה כך. ובאופן כזה, יש הרבה יותר מוכנות באדם לקבל את התוכחה.

ולכן משה רבינו הוכיח אותם בדרך של מעשה, שזה כל סדר פרשת דברים – סיפור המעשה של דור המדבר, כשבתוך הדברים מובן מה התכוון להוכיח, וכמו שמפרש רש"י לאורך הפרשה איך שבכל דבר מתכוון לרמוז להם עוד תוכחה.

ולכן נאמר 'אלה הדברים אשר דיבר משה' – ולא נאמר מה אמר. כי לא אמר בפירוש, אלא אלה הם הדברים שעלו מתוך סיפור המעשה שסיפר להם.

התורה הנלמדת: ליקוטי מוהר"ן, חלק א' תורה ה'

הערת מערכת: במדור זה 'נלך' עם כל תורה תקופה קצרה עד שנצטרף לחבורת 'תמימי דרך' העולמית האוהזים כעת בתורה מ' וקי"ב

על הפרשה ||| פנינים על פרשת השבוע לאור תורה זו

ודי זהב

שהיה לו בן הרחיצו וסכו והאכילו והשקהו ותלה לו כים על צוארו והושיבו על פתח של זונות מה יעשה אותו הבן שלא יהמא'.

נמצא שבעניין זה אף שהיה תוכחה לישראל, נרמז בזה ג"כ בחי' לימוד זכות על ישראל כלפי השי"ת, ועל פי דברי רבינו ז"ל במאמר זה יש לבאר שהיה כאן בחי' הלכשת התפילה במאמר כדי שלא יבינו המקטרגים, וע"כ רמז משה רבינו את תפילתו באופן כזה, וייתכן עוד שגם התוכחה ברמז היא בחי' זו של הלכשה כדי שלא יקטרגו המקטרגים וכי עניין זה אינו רק בתפילה וכמוכן לכאן' מסוף המאמר.

הערות וביאורים ||| פניני הערות וביאורים לפי סדר מהלך התורה

המחלוקת שבין הצדיקים הוא בשביל נסיון

כלל העניין, שעניין המחלוקת שבין הצדיקים הוא כדי שיהיה נסיון למו שאינו ראוי שיתרחק עי"ז, ע"י שרואה את המחלוקת שבין הצדיקים, ומי שעומד בנסיון ואינו מתרחק עי"ז, רק יודע שזה שהוא רואה ושומע את המחלוקת, זה מחמת הפגם שלו, והיינו בשני בחינות, הן בבחינה זו שאם היה מוזכר לא היה שומע כלל עניין של מחלוקת אלא היה יודע ומאמין בשלימות שאלו ואלו דא"ה, והן שהמטרה של המחלוקת היא בשביל לגרום לו נסיון, כדי שכשיתגבר על הנסיון זה עצמו יהיה הזכות שלו להתקרב לצדיקים, כי מי שהומא ופוגם יש עליו קטרוג גדול שלא יוכל להתקרב לצדיקים, וע"כ מוכרח שיהיה לו הנסיון הזה שכביכול מרחיקים אותו וכפי שמאריך מוהר"ן, וכשהוא מתגבר ואינו משים ליבו לזה רק מתעקש שהוא רוצה בכל זאת להתקרב להשי"ת, זה עצמו תיקונו, וזה מה שנותן לו את הזכות לקבל מאור הצדיקים.

גם העקמומית שבלב הוא בחי' מחלוקת

וכפי שמבואר בלשון מוהר"ן עניין זה נכון הן כלפי המחלוקת שבין הצדיקים, שזה נסיון לאדם להתרחק מהצדיקים, והן כלפי כל העקמומיות שבלב שכ"ז הוא ג"כ בחי' מחלוקת ואף שרשו נמשך מבחי' מחלוקת שבין הצדיקים כמבואר בליקו"מ סי' סב וכפי שמביא מוהר"ן בתוך דבריו, שכל זה הוא בשביל שיהיה לאדם נסיון של התרחקות, ע"י שהוא רואה עצמו רחוק כל כך, ואעפ"כ הוא מתעקש להתקרב להשי"ת ואינו מייאש עצמו בשום אופן, זה עצמו עיקר תיקונו, ועיקר מה שיוצר לו את הכלי לזכות להתקרב להשי"ת (בחי' המתקת הגזר דין, כי התגברות ההסתרה והעקמומית הנ"ל הוא בחי' הגזר דין, וכשאדם מתעקש לעשות מה שכוחו זה בחי' ההלכשה, כי אין המקטרגים מקטרגים ע"ז מחמת שזה נראה בעיניהם שאין כאן כלל עבודת ה', אבל באמת זה עצמו עיקר המתקת הגזר דין).

דייקא מהח' של החמין עושים מצה קדושה

ועל פי זה מבואר לכאן' שזהו עניין שבירת הח' של החמין, כי דייקא מתוך התגברות החמין בעצמו, מבין האדם שמונה בזה עניין של התקרבות, ובזה הוא עושה מהחמין מצה, כי הוא שובר את ההסתרה עצמה, שהוא בחי' התגברות הימות המה, והוא שובר את הח' הזה בעצמו, ומגלה את האמת לאמיתה שבאמת אין כאן כלל הסתרה ומחלוקת, אדרבא יש כאן קדושת מצה שהוא בחי' גילוי אלקותו יתברך, ואזו מתגלה שהמצה ומריבה הזה שהוא רואה שזה נראה כביכול כחמין, באמת זה תכלית קדושת המצה, כי בזה הצדקה מגרש סמרין אחרנין שלא יתקרבו למשכנא קדושה ושכולל גם אלו שאין

ראויים להתקרב שבאמת מתרחקים עי"ז, ומחמת זה עצמו אותם המתעקשים להתקרב, זכאים לכך, מחמת שעמדו בנסיון, והן את הסמ"א שמנסה לקטרג ולהרחיק את אלו שפגמו, וע"י המריבה הזאת מסתלקת הסמ"א כי סוברת שבין כה יתרחקו, ובין כה כבר יש כאן מחלוקת, וממילא היא מסתלקת, וכמבואר כע"ז בליקו"מ סי' רמא יעו"ש.

גער חיית קנה

והנה הפסוק גער חיית קנה כפי פשטונו הולך על עשיו וישמעאל שהם חיית קנה, ורבינו מפרשו על ענין הח' שצריך לשברו ולעשות מזה ה', ובאמת שניהם עניין אחד ממש, כי כל ההסתרה והימוץ המה וכדומה, הכל בא מקליפת עשיו וישמעאל, וכן מתבאר בדברי מוהר"ן וליקוטי הלכות הלכות הזקת קרקעות הלכה ג אות ב' נמצא, שפחשבות זרות הם פחיינת חית קנה וחיית קנה הם עשו וישמעאל, פמבאר בדברי רבותינו זכרונם לברכה. ועשו וישמעאל הם הקלפות החופין על ארץ ישראל בגלות הנה שעקר וניקתן מפגם הפחיינת, פגם הפחשבה שנקרא חמין, פחיינת חית קנה הנ"ל, פי שני הפרושים על חית קנה הנ"ל הם אהוד וזה תלוי פזה, פי חית קנה, שהוא קנה החית של חמין, שהוא פחיינת חמין המה, הינו מהשבות זרות, והו בעצמו פחיינת עשו וישמעאל שנקראין חית קנה שניקתם רק משם מפחיינת חמין המה, מפגם הפחשבה, וזה עיקר עבודת האדם לראות את הח' שבתוך הח', כי באמת בכל ההסתרה הזאת והחימות הזה, השי"ת מסתתר ויש כאן שם ה' ויעו"ו בליקו"ה ה' בציעת הפת ה"ג האריך הרבה בעניין שבירת הח' וקדושת הח', שזה בחי' ה' דאברהם שע"ז הכניע את החיות, וקנה את מערת המכפלה מבני חת, שכ"ז בחי' תיקון הח', ויעו"ש עוד אריכות, ומובן שם שזה עיקר הנקודה להפוך את הח' לח', ויעו"ו עוד בהל' פסח ה"ח שהאריך מוהר"ן בעניין מילה שהיא כיום השמיני שכ"ז הוא בחי' תיקון הח' יעו"ש, ואגב יש לציין דבר הידוש שהלכה זו היא בהלכות פסח הלכה ח', ה' דייקא כי היא בחי' תיקון הח' ודו"ק.

ריבוי הנסיונות וההסתרות הם עצמם דרך התיקון

ועניין זה הוא התחזקות עצומה ונוראה מאוד שיש לאדם לידע שכל ריבוי הנסיונות שמתגבר עליו בכללות ובפרטיות, ולפעמים האדם שואל את עצמו מה יהיה כאן, והרי אין שייך כלל להיכנס אל הקדושה מעוצם ריבוי הנסיונות, אבל באמת דייקא זהו תיקונו, כי כ"ז הוא בחי' התגברות הגזר דין, ואז על האדם לעבוד עבודתו בבחי' הלכשה, היינו בלי מוחין וכלי הצלחה, רק להתחזק הלעשות מה שכוחו, והעיקר להתעקש שלא לעזוב מקומו, ועכ"פ לא לעזוב את הרצון והתפילה, ובאמת עי"ז בעצמו הוא ממתיק את הגזר דין, ועושה

מהחמין מצה, עד שע"ז יזכה בסוף לתכלית הקדושה ולישרות לב שמביאה לידי שמחה.

מה שהצדיקים מגלים תורות שנראים גבוהים הוא עניין זה עצמו

זה מבאר ג"כ מה שהתורות שמוגלים הצדיקים כתוב הרבה פעמים באופן שבחסותכלות ראשנה אדם מרגיש שזה גבוה מדאי בשבילו והוא רחוק מזה מאוד ונפרט בספרי רבינו ז"ל, וכפי שאמרו אנ"ש לרבינו על תורה זו עצמה שזה דיבורים גבוהים מאוד כמוכא בהקדמת ליקוטי תפילות, כי זה עיקר הנסיון של האדם שיראה כאילו זה רחוק ממנו וזוה אותה בחי' הסתרה של המחלוקת שבין הצדיקים, אבל אם יתעקש ויחפש יראה איך כל הגילויים של רבינו ז"ל הם דרכי חיים המחיים ומשיכים את הנפש ומורים לאדם דרכי חיים ועצה בכל רגע ורגע ובכל עניין ועניין ונפרטות במאמר זה כתובים הדברים באופן כזה כאילו הדברים נוגעים רק לצדיקים, כי כ"ז הוא חלק מהסתרה והגזר דין וכנ"ל).

האם בכל מחלוקת הוא אלו ואלו דא"ח

והנה רבינו מבאר שאם האדם מוזכר אינו שומע כלל את המחלוקת שבין הצדיקים, וכפי שמבאר מוהרנ"ת היינו שידוע שאלו ואלו דא"ח, ואינו מתרחק ע"ז, ויש מקום להבין שא"כ משמע שהדברים אמורים רק על מחלוקת שבין הצדיקים השלמים ששייך ע"ז באמת אלו ואלו דא"ח, אבל בוודאי שיש הרבה מחלוקות שמוגיעים מחמת הפגמים של בעלי המחלוקת, ולפעמים מטעים בזה עמהם אף צדיקים וכשרים, וכמו שהיה בכל הדורות עניינים כאלו, כידוע, וא"כ שוב לא מצאנו ידינו ורגלנו ונהרי כפי הידוע כוון בזה רבינו ז"ל ג"כ על מה שהיה עם המיו של מוהרנ"ת שנתרחק מהחסידות מחמת שהיה אצל שני צדיקים ושמוע אצל התלמידים שכל אחד פוסל את הקבוצה השנייה לגמרי, ומחמת זה התרחק, ובתורה זו גילה רבינו ז"ל את הדרך איך לא להתרחק ע"ז, והרי אצל התלמידים הנ"ל מסתמא לא היה מדרגא של לו ואלו דא"ח, ומסתמא גם לא היה כלל מחלוקת לשי"ש, ועכ"פ איך ידע האדם שלא להתרחק הרי תמיד יש לו ספק אולי המחלוקת הזו היא לא לשי"ש, שהרי בוודאי יש גם עניין כזה בעולם.

על האדם לא להתמקד בעניין המחלוקת רק בחלב הטוב שמקרבו להשי"ת

אבל נראה לכא' שעיקר נקודת העניין הוא לא להסתכל על חלק המריבה והמחלוקת, אלא על חלק הטוב, כי ברוב דרכי הרוב מהמקרים שאדם מתרחק מצדיקים מסויימים ע"י המחלוקת, אע"פ שבאמת יש נקודה במחלוקת שאינה לשם שמים אצל אנשיהם וכדומה, אבל יש באדם כח "להתעלם" מזה ולא לעשות עסק מנקודת המחלוקת, רק לראות את חלק הטוב שיש כאן שיכול לקרב אותו להשי"ת, ובאופן כזה הוא מחפש בכל דבר ובכל אדם ובכל צדיק ובכל אחד, איך אני יכול לקבל ממנו נקודה שתועיל לי להתקרב להשי"ת, וממילא לא יתרחק כלל מהמחלוקת כי לא יעשה מזה עסק כלל ולא ישים ליבו לזה.

וזה נכון גם בין אנשים שהרבה פעמים מתעורר מחלוקת על כל מיני עניינים, ומחמת זה אנשים מתרחקים אחד מהבירו ואינם יכולים לעשות בעבודת ה' יחד, אבל המבקש אמת יש לו לידע שכל מה שאדם עושה עסק מנקודת המחלוקת הוא מחמת פגם הברית, וכל זה הוא נסיון משמים, כי באמת צריך להתעלם מנקודת המחלוקת והפירוד, ולהתמקד בחלק שיכול לקרב את האדם להשי"ת וזה עניין עדין קצת, אבל הוא יסוד גדול בעבודת ה' להמתבונן.

איון שומעת תוכחת חיים בקרב חכמים תלין

זה מתוק מאוד במה שהביא רבינו ע"ז את הפסוק "איון שומעת תוכחת חיים בקרב חכמים תלין", ופירש רבינו תלין לשון תלונה ומריבה, אבל הפי' הפשוט הוא שמי ששומע תוכחת חיים, הוא ילין בקרב חכמים, היינו שילון ביניהם וישאר קרוב אליהם, כי באמת הכל עניין אחד, וזה גופא הכוונה, שמי ששומע את התלונה ומריבה, הוא מתרחק ע"ז, אבל מי שרוצה באמת להתקרב להשי"ת, הוא לא שומע כלל תלונה ומריבה, אדרבא הוא לן ומסתופף בקרב החכמים, ונשאר עמם [באופן שהלינה שהוא לשון מריבה, אצל האדם הזה היא מתפרשת באופן אחד, כך שאצלו אין כאן כאן תלונה ומריבה, והלשון תלין כלפי תלונה ומריבה לא קיימת אצלו כלל ודו"ק].

ה. ותדע, שצריך לשתף הגבורות הפקדים, שמאלא בימינא, כמו שכתוב (תהלים ב): "בגבורות ישע ימינו" כי עקר התגלות על ידי הפקדים כמו שכתוב (שם ק"ו): "שב לימיני" וכן צריך לשתף האהבה עם היראה כדי שיתעבד רעמים וזה מספרא דימינא, מהא חורא בכספא (תקון ע) וזה "וישב היים" (שמות י"ד), הינו ים חקמיה "לפנות בקר" דא בקר דאברהם (ע"ז) וזה תרומה ק"ע: בחינת: "אברהם אהבה" (ישעיהו מ"א) "לאיתנו" דא גבורות הינו בחינת: "קול רעמה בגלגל", וזהו (שיר השירים ח): "מים רבים לא יוכלו לכבות את האהבה" כי עקר התגבורות על ידי האהבה כמו שכתוב: "שב לימיני" וכו' וזהו פרוש (תהלים כ"ט): "אל תבוז", אל דא חסד כבוד דא חכמה כמו שכתוב (משלי ג): "כבוד חכמים יתלהו" הרעים דא בחינת רעמים הינו הגבורות בחינת רעמים צריך לשתף עמהם אהבה כדי שיתעבד מהם רעמים ותתגבר על אויביה כמו שכתוב: "שב לימיני" וכו'.

ההתחלה היא מיראה אבל המטרה היא לבוא לאהבה

כאן מבאר לכא' את כללות העניין, שמצד אחד, העיקר הוא האהבה, וגם כשמעורר את היראה, המטרה צריכה להיות לבוא ע"ז לאהבה, ומצד שני אי אפשר להתחיל רק ע"י יראה.

והנה בפשטות מובן שזה הולך על הרעמים שהם בחי' יראה, בחי' התגבורות, שמוכרחים להתחיל עם זה, כי בתחילה הוא מצב של גזר דין, ואין דרך אחרת רק להתגבר בכח כוחו בכחי' יראה, היינו שמפחד לא להיות קרוב לה, וע"כ אינו מוכן בשום אופן לעזוב את השי"ת, למרות כל ההרחקות וכל ההסתרות ונכפי שנתבאר לעיל שזה בחי' שבירת הח' לעשות מזה ה"ל, שכל זה הוא בחי' הרעמים שהם תיקון היראה, אבל מצד שני, הרצון של האדם צריך להיות לבוא לידי שמחה עצומה ואהבה, ולא להישאר ביראה, היינו בגזר דין ובחסרתה, כי בזה הוא נכנע כביכול לגזר דין והסתרה, בזה שהוא מתייאש ואינו מחפש לצאת מזה כלל, ועל כן מוכרח האדם לרצות בכל כוחו לבוא לאהבה ושמחה, אבל מצד שני לא להיכחל מהמצב של ההסתרה, החמין, הגזר דין, ולידע שבאמת בזה עצמו מלושב השי"ת, ורק צריך למצוא את המצב שבתוך החמין, את הח' שבתוך הח' וכנ"ל.

גם שני המדרגות של שמחה הם בחינת יראה ואהבה

אמנם באמת עניין זה הולך גם כלפי שני המדרגות של שמחה שנוכר בתחילת המאמר [באות ב], כי זה ג"כ בחי' יראה ואהבה, וכמוכר בדברי מוהרנ"ת [הלכות ספירת העמר הלכה ב אות ו] "כי העובד מיראה נמצא עבודתו תלוי בדרך, כי אין מרגיש התענוג בהמצוה בעצמה רק עבודתו מחמת היראה שמתירא וזה בחינת העובד על מנת לקבל פרס שבעבודתו תלוי בשכר עולם הבא שמתירא שלא יאבד השכר הטוב, נמצא, שבעובד על מנת לקבל פרס זה בחינת העובד מיראה, כי העובד מאהבה, שזהו בחינת שלמות הדעת, כי דעת תלוי באהבה, כי מספרא דימינא מהא חורא בכספא ואזי שבעבודתו באהבה ודעת, אזי אין רוצה בשום שך ואזי עבודתו תלוי בשום דבר רק מחמת אהבה ודבקות ושמחה שמשמח בהמצוה בעצמה ומרגיש התענוג בהמצוה בעצמה ואזי רוצה שום שך בגל', והיינו שגם בזה ההתחלה הוא דייקא מיראה, היינו בעבודה בשביל שכר עולם הבא, כי אי אפשר לבוא מיד לשלמות הדרגא של השמחה במצוה עצמה, וכפי שנתבאר ג"כ לעיל [באות ב], רק ההתחלה הוא מיראה דייקא, היינו מהשמחה בשכר עולם הבא, וע"ז יכול לבוא לתכלית השמחה במצוה עצמה.

עניינא דינאמא \\\ עניין בין המצרים ותשעה באב על פי תורה זו

בשבילי נברא העולם

הגזר דין, ועי"ז עצמו זוכים לשמחה שזה בחי' הנחמה שאחר תשעה באב שהוא בחי' המתקת הגזר דין, ואז מתגלה השמחה בשלימות.

ג' הפטרות הם ג' התיקונים המבוארים במאמר

ג] וזה בחי' הג' הפטרות שמפטירים בשבתות אלו, שהם דברי, שמעו, וחזון, שזה ג' בחינות בהמתקת הגזר דין, כי המתקת הגזר דין הוא ע"י קול בכח שהוא בחי' רעמים, שזה בחי' דיבור, ועי"ז זוכים לשמיעת הלב, בבחי' והגות ליכי תבונות שהוא ע"י שמיעת הלב [כמבואר באות ג], ואז זוכים לישראל לב שמכיח שמחה שהוא בחי' נבואה [כמבואר באות ב שיש שני בחי' נבואה שהם שני בחי' שמחה בעבודת הבורא], וזהו ג' ההפטרות הנ"ל, שמתחילים בבחי' דיבור, שזה הפטרת דברי, ואח"כ בחי' תיקון השמיעה, שזה בחי' הפטרת שמעו, ואח"כ זוכים להפטרת חזון שהוא בחי' נבואה שהו בחי' שמחה [אלא שהוא עדיין בבחי' אספריא שאינה מאירה, ואחר ת"ב נמתק לגמרי וזוכי לשלימות השמחה שזה בחי' נחמו נחמו עמיו].

אין אכילות בשבת

ד] ועל כן אין אכילות בשבת, כי בשבת אין שום אחיזת דין, בבחי' וכל דינין מתעברין מינה, וע"כ אי"צ להתאבל כי בשבת נמתקין כל הדינים וזוכים לשלימות השמחה.

א] הנה בימים אלו מתאבלים מאוד על חורבן בית המקדש, כי צריך כל אחד לומר בשבילי נברא העולם, ועל כן צריך כל אחד לראות ולעייין בתיקון העולם כמבואר בתחילת המאמר, ובפרט עניין חורבן בית המקדש שכל אחד צריך לחשוב שזה תלוי בו, וכלשון רבינו ז"ל [ליקוטי מוהר"ן תניינא סימן סז] 'פְּעֵלָה, שְׁהֵשֶׁם יִתְפָּרֵד מִצְפָּה לְשׁוֹב אֵלֵינוּ וְלְחֹרֵד וְלְכַנּוֹת בֵּית מִקְדָּשֵׁנוּ, רְאוּי לָנוּ שְׂלֵא לְעַכְב, חֵם וְשִׁלּוֹם, בְּנִין בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, רַק לְהִשְׁתַּדֵּל בְּבְנִינוּ. על פן מֵאֵד צְרִיד לְחֹרֵד לְקוֹם בְּחֻצוֹת, לְהִיּוֹת מִתְאַבֵּל עַל חֲרָבַן בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, פִּי אוֹלֵי בְּגִלְגוּל הָרֵאשׁוֹן הָיָה הַיּוֹם הַגּוֹרֵם שֶׁיִּתְרַב הַבֵּית הַמִּקְדָּשׁ, וְאִפְלוּ אִם לָאוּ אוֹלֵי הַיּוֹם מְעַבֵּב עִתָּה בְּנִין בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, וְנִתְקַבֵּב נֵם פֶּן פְּאֵלוּ הוּא גָרֵם לְחֲחִרְיָבוֹ. על פן צְרִיד לְחֹרֵד מֵאֵד לְקוֹם בְּחֻצוֹת, וְלְהִיּוֹת מִתְאַבֵּל מֵאֵד עַל חֲרָבַן בֵּית הַמִּקְדָּשׁ.

קינות הוא בחי' הלבשת התפילה במאמר

ב] והנה עניין האבלות בימים אלו הוא בחי' התגברות הגזר דין, וע"כ א"א להיות בשמחה באתגליא, וע"כ מרכים בקינות בימים אלו ובפרט כתשעה באב, כי הקינות הם בחי' התלבשות התפילה במאמר, כי אין מתפללים בפירוש על בניין בית המקדש, רק מדברים על המצב איך ייתכן שיהיה כן, שזה בחי' איכה שאומרים הרבה, כל זה הוא בחי' הלבשת התפילה במאמר מחמת התגברות

זכויות שיעורים ובתי-כנסת למקורבים!

עיר	נושא השיעור	מגיד השיעור	יום ושעה	לפרטים
בני ברק	'תמימי דרך' הליכה עם תורה	לומדים בחבורה חבורת חניכי הישיבות ב"ב	מקורב!! מלווה מלכה אי"ה	0548487317
בני ברק קריית הרצוג	ליקוטי הלכות	לומדים בחבורה	מוצאי שבת בבית פרטי בשעה: 10:00	0548496139
בני ברק קריית הרצוג	שיעור התחזקות	נושא במרשה	בכל ליל שבת מברכים	0548496139
בני ברק	התחזקות	רבנים שונים	יום שני בערב לבחורים	0548517128
בית שמש	חבורה ללימוד לקוטי מוהר"ן	לומדים בחבורה	יום שישי בשעה: 11:00 בבוקר	0548528387
קריית ספר	בית מדרש 'נצח ישראל'	תפילות \ שיעורים \ מלווה מלכה ועוד		רח' מסילת יוסף 34 (מאתורי 'בר כלי')
לייווח על שיעורים ועוד נא להשאיר הודעה בקו חניכי הישיבות - ברסלב, בשלוחה: 72				

עזרו לנו להגדיל את ההפצה!

ע"י תרומה במכשיר 'קהילות' הפשוט: 'עלמא דאורייתא' תרמו וכתבו: עבור 'המקורבים' תזכו למצוות!

השיעורים הקבועים לשבת פרשת דברים ולשבוע פרשת ואתחנן

יום	חודש אב	הדף היומי מסכת תמורה	מסנה ברורה עמוד היומי 'דרשו'	ליקוטי מוהר"ן ח"א	ליקוטי הלכות תיקוני תזוהר	יוםי היומי	העמוד
ז	ט	כב	חזרה	עב.	קיא	נא:	
א	י	כג	תח, א-ב	עב:	קיב	נב.	
ב	יא	כד	תח, ג-ד, א, ט	עג.	קיג	נב:	
ג	יב	כה	תט, ב-ד	עג:	קיד	נג.	
ד	יג	כו	תט, ה-ו	עד.	קטו	נג:	
ה	יד	כז	תט, ז	עד:	קטז	נד.	
ו	טו	כח	חזרה	עה.	קיז	נד:	
התורה הנלמדת בחבורת 'תמימי דרך' העולמית: ליקוטי מוהר"ן, חלק ראשון, תורה ט וקיב.							

אתה (לא) לבד!

לא נעים לבכות, וגם לא לראות מישהו בוכה.

אלא אם כן כולם בוכים, ורק אתה לא. ואז, לא נעים 'לא' לבכות.

לכל אחד יש מועקות.

אבל אף אחד לא אוהב לספר עליהם, גם כי אתה נשמע מסכן, גם כי לא נעים לספר, וגם ובעיקר כי זה סתם נמל על הסביבה. ולכן, כולם מסתובבים מחייכים ומחויכים כאילו הכל בסדר, וכאילו משיח כבר הגיע, ואת כל הבעיות והמועקות – מחביאים בפנים.

עולם של פלסטיק. מבחוץ הכל פנטסטי ומושלם, ומתחת לשטיח קן של צרעות. אבל כל אחד משוכנע שזה רק אצלו, וגם מנסה לשכנע את כל העולם שרק אצלו זה 'לא' קיים... ובקיצור, הצגה.

וזה לא בריא, לאף אחד. זה שקוברים את הבעיות וההתמודדויות – לא פותר אותם. וזה בסך הכל הופך אותנו לאנשים מרירים ומתוסכלים, שאפילו לא יכולים להסביר למה. ולא, זה לא חיים, אפילו לא בכאילו.

כל אחד יודע את זה. והיה רוצה לשהר את המטען. למצוא איזה חבר טוב, או מטפל מוצלח – ולפרוק בפניו את כל הכאב והמרירות. ומי שיש לו שכל – יודע שאפשר לעשות את זה בחינם ובכל רגע – בפניה שקטה מול השם יתברך.

אבל זה מרגיש כאילו פעולה משונה וחריגה. כאילו לדבר על כאב, ולבכות על זה – זה כאילו להדליק מנורות, לסמות מהכביש, ולעצור בהנחית הרום. כשאתה עושה את זה, אתה מרגיש כאילו כל העולם ממשיך לנסוע, ורק אתה נשאר מסכן כזה, בצד.

ולכן, לא עושים את זה. אף אחד לא רוצה להיות המסכן היחיד שעומד בצד, ותקוע עם עצמו ועם רכבו. אוהבים להיות חלק מהעניין, ולזרום הלאה עם הכביש, אפילו שהאטמו שלך לא מפסיק לצפצף...

או זהו, שהתמונה פשוט לא נכונה.

בסדר תיקון הצות (של האשכנזים) – ישנם כמה פסוקים, שמופיעים בזה אחר, ומעבירים ביחד מסר עצום. זה מתחיל בפסוק 'קול ברמה נשמע, נהי בכי תמרורים, רהל מכבה על בניה, ממשיך בפסוק 'ה' ממרום ישאג וממעון קדשו יתן קולו, שאוג ישאג על נווהו, ומסיים בפסוק 'הן אראלם צעקו הוצה, מלאכי שלום מר יבכיון.'

אתה תופס מה קורה כאן? אתה חושב שאתה מתמודד לבד, ובשביל לפרוק אתה צריך גם לבכות לבד. טעית ובגדול. אתה יודע איזה מקהילה בוכה

ביחד אתך; רחל אמנו, הקב"ה, וכל פמליא של מעלה. אז אם כולם בוכים [בשבילך] – אתה עדיין מרגיש מוזר לבכות גם כן!?

איזו תחושה נעימה, איזו הקלה. רק לחשוב על כך – איך שכל הרשימה הזאת מלווה אותך, ובוכה יחד אתך. זה תחושה עצומה, שנותן הסתכלות אחרת על כל המועקות שלך, ועושה לך השק לבכות אותם החוצה ולקיים את הפסוק הרביעי שמופיע שם 'עני עני יורדה מים'. וכשתגמור לבכות, הם גם יוכלו לסיים, האם לא תעשה את זה בשבילם?

אבלות או עצבות

משנכנס אב ממעטין בשמחה.

ומה עם 'מצוה גדולה להיות בשמחה תמיד'?

עצבות ואבלות – הם לא פחות מתרתי דסתרתי.

עצבות הוא כעס, תסכול, וייאוש. כשאדם אבד משהו, והוא לא חושב שיש סיכוי למצוא אותו – הוא עצבני, כועס ועצוב. במצב הזה הוא לא רוצה שאף אחד ינחם אותו, ההיפך, 'עזוב אותי לנפשי' אין לי כח לכולם.

אבלות הוא געגוע. כשאדם אבד משהו, ואינו מוכן להשלים עם חסרונו, ומחכה לרגע שימצא אותו בחזרה – זהו אבלות. מי שמתאבל – מחפש תנחומים. הוא רוצה שיבואו ויחזקו אותו, שעדיין יש תקווה, ושעדיין יש לך קשר לאותו דבר שאבד.

שמחה הוא הרגע של המציאה. כשאדם מוצא את מה שאבד, או משלים את מה שהיה חסר – הוא שמח. שמחה היא רגע של שלימות, מלאה או חלקית.

אנחנו בגלות. נקודה.

אבדנו את כל מה שאפשר לאבד. בית המקדש נשרף, הקב"ה כביכול ברח. אין לנו אבא, ואין לנו אמא. אין לנו תורה ואין לנו צדיקים. אין ארץ ישראל ואין קדושה. אין כלום – וחבל אפילו לחשוב אחרת.

התגובה הטבעית לכזה מצב הוא 'ישבו לארץ ידמו זקני בת ציון' – ייאוש מוטלי. זו לא אבדה מסוימת, קטנה או גדולה – אלא מציאות שכל כולה חלל. לא שיש הכל ואבד משהו, אלא צריך לחפש אם בכלל נשאר משהו. התגובה הטבעית ביותר הוא ייאוש ועצבות.

ואת זה אסור לעשות. ירמיהו הנביא ליווה אותנו, ויהזקאל שבר את הכללים וגילה את מראה המרכבה – רק כדי לספר לנו שכולם כאן. הקב"ה כאן, פמליא של מעלה כאן, ואפילו בית המקדש כאן, והראיה, שהכותל המערבי לא נשרף. וכל זה כדי שחלילה לא נתייאש, לא ניפול לעצבות.

או אנחנו עושים להיפך.

אם לא עצבות – אז הכל בסדר, ואם כן, יאללה, בא נשמה; מוזיקה, יין, תזונות וגלדות. למה לא? אם לא עצבות, אז שמחה. וזה בסדר, כי בשביל לצאת מעצבות – תעשה הכל.

אבל, אחרי שהשתחררת מהעצבות – אל תשכח את המציאות. אנחנו בגלות ולא בגאולה. עדיין הכל חסר, ועדיין אין לנו את כל מה שצריך שיהיה לנו. אנחנו לא על המקום שלנו, אלא במצב גרוע מאד, מאד מאד.

ולכן, תנמיך רגע את הווליום. תעצור רגע את הריקודים. ותסתכל לעצמך בעיניים: טוב לך, או שאתה רק עושה כאילו. ובשקט תענה לעצמך את התשובה שכולנו יודעים: לא טוב לנו, ממש לא. אז זה בדיוק הזמן להתאבל. להתגעגע, להפיש, ולא לוותר.

משנכנס אב ממעטים באמצעים שעוזרים לך להיתפס לשמחה חיצונית, ולשכוח את המצב העיקרי שלך. עזוב, תעשה טובה לעצמך, ותניח אותם בצד לכמה ימים. ולא, אל תיפול לעצבות, כי זה גרוע יותר. מה כן? תתאבל: כי אם תתאבל, אם תחפש ותתגעגע – תמצא.

הנסתר של הנסתר

תורת הנסתר שגילה האר"י הקדוש –

היא התורה הכי מסודרת ובהירה, ובאותה מדה – הכי לא ברורה.

הציון של האר"י, הוא הציון הכי ברור והכי מקורי.

אצל רבי שמעון בר יוחאי – אין בכלל גישה לציון האמתי שלו, רק לבניין שמעל. והציון עליו משתמחים הוא בכלל כמה קומות מעל מקום הקבורה. הציונים של בעש"ט ורבינו מוהר"ן מברסלב – עברו טלמלות מצד אחד ושיפוצים מהצד השני. וגם לא תמיד היה גישה אליהם.

לעומת זאת דווקא הציון של האר"י, הוא ממש המצבה שמתחתיה הוא קבור. לא עברו עליו שום טלמלות ושום שינויים. אותו ציון, אותה מצבה, הכי גלוי והכי אותנטי, וגם הכי נגיש. מעולם לא היו מניעות מלהגיע לשם.

ובכל זאת, דווקא לשם באים הכי פחות. במירון, אומן ומעזבון – אין שקט לרגע. כל הזמן באים יהודים להשתטח, להתפלל ואף ללמוד. יש אוהל על הציון, הכנסת אורחים צמודה, ואפילו מלון וקריה. בצפת לעומת זאת, אין אוהל ולא הכנסת אורחים, ומעטים הם הבאים לפקוד את המקום.

כמו כן, ההילולא של הבעש"ט – הוא ביום טוב. ההילולא של רבינו מוהר"ן מברסלב – הוא בחול המועד. ההילולא של רבי שמעון בר יוחאי – הפך בעצמו ליום טוב. ואילו ההילולא של האר"י – הוא בבין המצרים, בתשעת הימים, ואף אחד לא מעלה על דעתו לעשות את זה יום טוב.

האר"י היה סוד, ועודנו סוד.

מתוך כל חלקי התורה שיש לנו – החלק הכי ברור והכי מסודר, הוא כתבי האר"י. במקביל אולי לשישה סדרי משנה, ויד החזקה להרמב"ם. הכל כתוב מסודר, ברור ומבואר. בלי בלגן, ובלי רמזים. דבר דבור על אופנו.

לעומת הגמרא, שאינה קלה להבנה; הוזהר שכל כולו רמזים; ספרי הצדיקים שאין בהם מבנה מסודר בדרך כלל; וספרי רבינו מוהר"ן מברסלב שצריך הרבה להתייגע כדי להבין מה כתוב.

אבל כל אחד יודע את האמת, שאין יותר נסתר מתורתו של האר"י. הכל מסודר, אבל רק לכאורה. כי באמת העין היים הוא הספר הכי לא מסודר שיש, ההתחלה שייכת לסוף, והסוף להתחלה, וכן הלאה (כמבואר בשיחות הר"ן). הכל ברור, אבל רק לכאורה, כי כל מה שכתוב הוא רק גילוי טפה מתוך כיסוי של מפחים (כמבואר בהקדמת מוהר"ן).

יש בזה גם עצום, וגם מסר חשוב.

גילויי של האר"י – משמש כתחנה מרכזית ביותר בפנימיות התורה. אי אפשר בשום אופן לעבור ישירות מהוזהר לספרי החסידות, בלי התחנה החשובה של גילוי הקבלה. אבל זו רק תחנה, וכפי שאמר האר"י בעצמו להבעש"ט, שאילו היה חי עוד שנתיים היה מסיים את הגילוי, אבל לא זכינו והסתלק קודם זמנו.

ולכן, אסור בשום אופן להפוך את זה למשהו בפני עצמו. אם הקבלה היא תורה בפני עצמה – לדעת את כל השמות, הספירות, הפרצופים והעולמות ותו לא – אז האור העצום והנורא הזה, הופך הלילה למשהו יבש, מנותק וקר. מוכרחים לקחת את כל הידיעות הללו ולתרגם אותם לעבודת ה' – להפוך את המשל לנמשל, ולהבין מה באמת קורה בחיים שלך, ומה אתה פועל בכל דבר, כפי שאכן התגלה בספרי החסידות ובתורתו של רבינו.

ההילולא של האר"י הוא בבין המצרים, לומר לך: אני נמצא כאן, כדי שתחפש דרכי את בית המקדש, ולא תחשוב שידיעת הקבלה היא הגאולה. בלעדיה אמנם לא תוכל להגיע לגאולה, אבל אם תסתפק בה, אתה עדיין רחוק מהגאולה. הציון שלו, מסמל אף הוא שאתה רק בדרך ועוד לא הגעת אל המנוחה ואל הנחלה.

היום הזה, הוא הזמן להודות להשם יתברך על האור העצום הזה שירד לעולם, ושנותן לנו תקווה עצומה בתוך הגלות וימי בין המצרים, ויחד עם זה להתעורר לחפש איך להכניס את התורה הזאת לתוך החיים שלנו, על פי ספרי הצדיקים, וכך להגיע לגאולה.

תסתכל לי בעיניים

כמה אנשים אתה פוגש ביום?

ולכמה מהם אתה מוכן או מסוגל – להסתכל להם בעיניים?

אם נעמוד באיזה רחוב, נבחין בדבר פלא. כמשך שעה עוברים ברחוב עשרות או מאות ולפעמים אלפי אנשים. הם עוברים אחד על ידי השני,

לפעמים במרחק סנטימטרים בודדים, ולפעמים אפילו מתחככים זה בזה. ובכל זאת – אף אחד אפילו לא מסתכל על השני.

אתה עובר בכל יום, בסמוך ועל ידי וממול – לאלפי אנשים, ואפילו לא ראית אותם. לא עלה על דעתך להסתכל עליהם ולו לרגע, ואין הכוונה כמובן על מי שאסור להסתכל. איך זה יכול להיות? פשוט מאד – אתה לא מכיר אותו.

מידי פעם, אתה יכול לזהות זיק בעיניים של מישהו, וכשאתה מסתכל אתה מבחין שהוא זיהה מרחוק מישהו שהוא מכיר, ואם גם השני הבחין בו – אתה יכול לראות ממש אור בעיניים. ככה זו, כשמכירים – מסתכלים אחד על השני, ונהיה זיק של אור בעיניים.

* * *

יש מצב גרוע יותר.

לפעמים אתה כן מכיר את פלזני, ודווקא משום כך לא מוכן להסתכל לו בעיניים. ואם הוא יסתכל עליך, אתה תסיט את העיניים ולא תשיב לו מבט. למה, כי אתם מכירים אבל לא למוכת. יש איזה סכסוך, כעס או שנאה. או לפחות אי נעימות.

כשאתה רואה מישהו כזה מרחוק, אתה תעדיף שלא לפגוש בו. פתאום תעבור לצד השני, או תיכנס לרחוב אחר. ואם אין לך ברירה ואתה חייב לעבור לידו – תדאג מן הסתם להוציא מיד את הטלפון, ולעשות עצמך עסוק בשיחה. ובקיצור, תעשה הכל כדי לא לפגוש בו ולהסתכל לו בעיניים.

* * *

וזה בדיוק היחס שלנו לאבינו שבשמים.

לא צריך לפגוש אותו ברחוב, בטח לא בטעות, כי הוא נמצא בכל רחוב, וגם בבית שלנו. ואנחנו גם יודעים שהוא הבחין שאנחנו כאן, ומסתכל עלינו. אבל אנחנו לא מסוגלים להישיר אליו מבט ולהסתכל לו בעיניים.

למה? מכל הסיבות שבעולם. קודם כל, לא נעים לך ממנו, שהרי אתה לא צדיק הדור, ובטח יש עליך 'ככה' תיקום. שנית, מי אתה בכלל שתסתכל אליו, האם הוא חבר שלך. ושלישית, אתה עמוק מדי בכדי שיהיה לך זמן לעצור ופשוט להסתכל עליו.

* * *

אם חיפשנו הגדרה מהי גלות – אז הנה היא.

כל זמן שהוא מסתכל עליך, ואתה לא מוכן או לא מסוגל להסתכל אליו בחזרה. לא סתם להסתכל – אלא לתוך העיניים. אתה בגלות. זה גם סימן וגם סיבה וגם הגדרה וכל מה שתרצה. לא להסתכל לו בעיניים – זו גלות וזו הגלות.

הרגע שתסכים להסתכל לו חזרה בעיניים – זו הרגע של הגאולה. כי אז תראה כמה אהבה, המלה, רחמים וגעגועים יש באותם עיניים. אפילו לא גרם של ביקורת ושל שיפוט. ויותר מכך, הוא מצפה ומייחל וכוסף ומתגעגע לאותו רגע שתעשה את זה.

וכמוכא בספר 'היכלות' (מובא במשנה ברורה סימן קכה סק"ה) "כי אין לי הנאה בעולם באותה שעה שענייחם נשואות בעיני ועיני בעיניהם, באותה שעה אני אוחז בכסא כבודי בדמות יעקב ומחבקה ומנשקה ומזכיר זכותם וממחר גאולתם. ואם תרצו, זה פסוק: 'כי עין בעין יראו בשוב ה' ציון'."

וזה מה שאנחנו חולכים לעשות בתשעה באב. העולם נעצר – אין עסקים, אין אוכל ושתיה, ויודע מה – אין אפילו לימוד תורה, ולא תפילין ושאר מצוות. יש רק דבר אחד: שב על הריצפה – ותרים עיניים למטה. תן, תן לעיניים שלכם להיפגש. והרגע שלאחר מכן – כבר יהיה משהו אחר לגמרי.

מן הגנזך

חוצה מגזרים: הגאון הליטאי מתחזק עם המילים של רבי נחמן

לראות את אחד מגדולי רבני הליטאים משורר ניגון עם המילים המעוררות של מייסד חסידות ברסלב אינו דבר נפוץ במיוחד • השבוע זה קרה כשהגאון רבי ברוך מרדכי אזרחי ביקר במחנות ההשמדה בפולין

מסתבר שהשיר שכבש את העולם החסידי בסערה ועבר גם לז'אנר המזרחי הגיע כעת גם למגזר הליטאי, או יותר נכון – לצמרת המגזר.

במהלך מסע שערך הגאון רבי ברוך מרדכי אזרחי לפולין, הגיע למחנות ההשמדה ושם שורר את הניגון המרטיט ואפילו בהסתרה עם המילים המחזקות של רבינו נחמן מברסלב מתוך הספר 'ליקוטי מוהר"ן'.

הרב אזרחי הוא ראש ישיבת 'עמרת ישראל' בירושלים וחבר מועצת גדולי התורה של 'דגל התורה'. בעבר ביקר ביבנאל עיר ברסלב ודרש בפני בני הקהילה במקום במהלך סעודה שלישית בשבת קודש, הגאון הביע התפעלות עצומה מהנהגתם האצילית של חסידי ברסלב ושיבח את מנהיג הקהילה כבוד קדושת מוהרא"ש (שליט"א) זצ"ל.

(פורסם ע"י 'ברסלב סיטי' ב-ל' אב תשע"ד)

דע מה שתשיב' – תשובות ל'מקורב' המרי'

❖ לימוד תורה במשנת ברסלב – פרק ד ❖

ה. יש מושג של תורה שנהפכת לסם המות, שעליה אמרו חז"ל⁷ 'לא זכה, נעשית לו סם המות', ושם מדובר על תורה בלא יראת שמים. ואין זה דבר פשוט כלל לזכות לתורה יחד עם יראת שמים, ואפילו רבא היה צריך להזהיר את תלמידיו 'במטותא מינייכו לא תירתון תרתי גיהנם', ופירש רש"י: 'להיות יגעים ועמלים בתורה בעולם הזה ולא תקיימוה, ותירשו גיהנם כמותכם, ובחייכם לא נהניתם בעולמכם'. והגר"א כתב⁸ שהתורה לנפש היא כמו מטר היורד על הארץ שמצמיח מה שיש בארץ, וכן בתורה, אם לבו טוב ויש לו מידות טובות ויראת שמים, התורה תגדיל את יראתו, ואם יש בלבו פסולת, התורה תצמיח אותה חם ושלוש, וזהו 'לא זכה נעשית לו סם המות'. ולכן 'צריך אחר הלימוד לבער הפסולת ממנו, ביראת הטא ומעשים טובים'. ובבית מדרשם של גדולי החסידות ואחריהם גדולי המוסר מקובל שבדורות שלנו לא כ"כ פשוט להינצל מזה. וראה עוד תורה י"ב בליקו"מ אות א' שכתב 'שבגלות הזה, על פי הרוב הלומדים אינם הגונים', ועיי"ש שמבאר מהיכן נמשך הדבר. זה דבר שלא פשוט לומר אותו, אבל מי שמתבונן סביבו ובעיקר בתוך עצמו יכול לראות זאת, כיצד מתורה בלבד לא ניתן לצמוח באמת בדורות שלנו. וידוע מה שאמר הח"ה שגם מתנגדי המוסר מודים כבר בדורו שאי אפשר בלי מוסר, ואמר על ישיבה אחת שאם לא לומדים בה מוסר, אזי כל הלימוד שלהם לא שווה 'שמעק מבק'.

כמוכן שיש עוד הרבה מה להרחיב בסוגיות אלו של היחס בין תלמוד תורה לשאר חלקי העבודה, ונגענו כאן רק בטיפה מן הים ממה שנכתב בזה, אולם הדברים כבר מספיקים לנו בכדי להכין שאי אפשר להסתפק בחיזוק בלימוד התורה בלבד ולחשוב שמה כבר נגיע ממילא לכל המעלות, משום שמעלת הלימוד עצמה תלויה בהרבה דברים יסודיים אחרים, וגם כל מעלת הלימוד תלויה בכך שהוא מביא לידי אותם דברים, כך שהדברים תלויים זה בזה בקשר הדוק ולא ניתן להפרידם.

דבר זה עומד לנגד עיניהם של אבות החסידות ואחריהם בעלי המוסר, שידעו מתוך דברי חז"ל וגם ראו מתוך הנסיון שמלימוד התורה בלבד לא בהכרח צומחים בדרך המובילה לשלימות, ולכן שמו דגש על ענינים נוספים בעבודת ה' שמעמידים את לימוד התורה באור הנכון.

והנה אם נתבונן בגישה הנהוגה היום בחלק ממקומות התורה, נמצא כי הנושאים שדיברו עליהם גדולי החסידות והמוסר לא תופסים מקום חשוב כל כך על פי רוב, ובאופן כללי ניתנת הדגשה גדולה לערך לימוד התורה, הרבה מעבר לשאר הנושאים, באופן שמעמידים את לימוד התורה לעיקר ואת שאר הנושאים לטפלים. ולאור הדברים האמורים יש בהחלט מקום להתבונן האם זו אכן הדרך הרצויה, ואם אין כאן מה לשפר.

ג. על דרך זו, מצאנו בכמה מקומות, שיתכן שאדם יזכה לאהבת תורה, אבל ישכח מנותן התורה, והמהר"ל¹ האריך בזה וכתב שפעמים דווקא האהבה לתורה תשכח ממנו את אהבת נותן התורה, כאשר לא נותן את תשומת לבו להגיע מתוך לימודו לאהבת נותן התורה, וזה נקרא ש'לא בירכו בתורה תחילה', היינו שלקחו את התורה בלי סיבתה. עיין שם בדבריו. וראה גם בב"ח או"ח סימן מז בענין זה.

ובחקדמת השל"ה הקדוש² כתב כי 'לא יכול אדם לבא לכתר תורה אם לא יהיה לו הכנה ביראת הטא, שנפשו חשקה בדביקות ה' יתברך, ולב טהור לו הושק ומתאוה להדביקות', ורק על ידי זה בא מהתלמוד למעשה³.

ד. יש גם הרבה מקורות שעיקר מעלות התורה שנאמרו בחז"ל, נאמרו על העוסק בתורה לשמה, כמבואר באבות פ"ז המעלות הרבות של העוסק בתורה לשמה, וכתב המהר"ל שם כי חז"ל מנו שם את מעלות התורה, ומה שאמר 'לשמה' דווקא, היינו 'כי כאשר למד תורה לשמה יש לו מעלת התורה שהרי הוא לומד לשמה... וכל המעלות אשר זכר כאן הם מפני עצם מעלת התורה, ומעתה אם לימודו בתורה לשמה, יש לאדם המעלה אשר ראויה לתורה עצמה, אבל אם אין לימודו לשמה אין לו המעלה שראוי אל התורה עצמה שהרי אין לימודו לשמה'.

ובאור החיים ריש פרשת בחוקותי⁴ כתב על לימוד שלא לשמה אלא להתכבד: 'לא שיש רצון הבורא בלימוד זה, אלא לתכלית היוצא ממנו שיבא ללמוד לשמה, ותורה זו אין בסגולתה להציל מיצר הרע בבוא עבירה לידו⁵. והמעייין במאמרי חז"ל שהביא בנפש החיים שער ד' על מעלות התורה, יראה שברוב המקומות הודגש שמדובר על העוסק בתורה לשמה⁶.

¹ בהקדמה לספרו תפארת ישראל.

² אות ב'.

³ ובספר נועם אלימלך (ליקוטי שושנה בסוף הספר) כתב: 'זהו העוסק בתורה בלבד (דומה כמו שאין לו אלוה), דעל ידי עסק התורה זוכה אדם לבא אל הדביקות ולהתעוררות רחמים, ואם עוסק בתורה לבד פירוש בלא דביקות כי אם שלומד תורה, בודאי הוא מחמת מעשיו המקולקלין וזהו דומה כמו שאין לו אלוה כיון שאין לו דביקות בהבורא יתברך שמו אלא בתורה'.

וראה בתיקוני זוהר (דף ו, א) שכתב במפורש דהא דתלמוד מביא לידי מעשה הוא רק כשיודע מי ברא את התורה ונתנה לנו, אך אם אינו מכיר את נותן התורה ואין לו אהבה ויראה כלפיו, עליו נאמר במשנה 'לא עם הארץ חסיד ולא בור ירא הטא'.

⁴ ויקרא כו, יג, וכן כתב עוד שם בפסוק יד.

⁵ וכ"כ בפשיטות הגרא"מ שך ז"ל בהקדמת ספר אבי עזרי מהדורא תליתאה, דתורה שלא לשמה אינה יכולה להציל את הלומד מפחיתויות כמו קנאה תאוה וכבוד, דרק בלומד תורה כצורתה לשמה נאמר שזוכה לדברים הרבה וביניהם שמרחתו מן הטא. וראה עוד בענין זה בספר דרופתקי דאורייתא ח"ג סימן מז.

⁶ וראה עוד להלן מה שנכתוב בקצרה על תורה לשמה ושלא לשמה לדעת הנפש החיים.

⁷ יומא עב, ב.

⁸ בפירושו למשלי ימ, ט, ושם כד, לא.

קו' ז'זיכ' הישיבות - ברסלב
בני התורה המקורבים
לאורו של רביה"ק
מוהר"ן מברסלב זיע"א
077-31-40-331

שלוחה: 1	הודעות ועדכונים.
שלוחה: 2	לשמיעת הגליון הנפלא 'הקבצו'.
שלוחה: 3	1 - לשיעורים ונכסים שנמסרו למקורבים. 0 - שיעורי הרב ישראל מאיר גלינסקי שליט"א.
שלוחה: 4	1 - שיחת חברים \ הודעות מאזינים. 2 - להשאת הודעה למאזינים. 3 - לשלוחת 'הליכה עם תורה' - 'חבורת תמימי דרך'. 4 - למענה וייעוץ.
שלוחה: 5	סיפורי התקרבות וראיונות.
שלוחה: 6	1 - פניני ליקוטי מוהר"ן על התורה. הרב שרגא זילברמן: 2 - שיעורים בליקו"מ. 3 - שו"ת ברסלב. 415 - שיעורים מכלל משפיעי אנ"ש. 6 - שיחות ומכתבי מוהרא"ש. 7 - הזוה"ק בלשה"ק. 8 - דברי גדולי ישראל במעלת לימוד עמוד היומי בזוה"ק.
שלוחה: 7	1 - שיעורים ברחבי הארץ. 3 - חברותות ברחבי הארץ. 2 - להשאת הודעה לביקוש שיעור או חברותא.
שלוחה: 8	1 - קוי תוכן נוספים (מרכזיית: ברסלב \ פנימיות התורה \ האמונה). 2 - שירי ברסלב. 314 - שירים כלליים. 5 - שירי 'דרשו'. 6 - תיקון הכללי בניגון.
שלוחה: 9	1 - שידור חי.
שלוחה: 0	0 - הודעות קבועות ונחוצות.

ואמנם ישנם כל מיני סיבות להדגשה היתירה הזו, וביניהם העובדה שבדורנו שולמת החיצוניות, וקשה להנך צעירים לנושאים שקשורים לעבודת ה' פנימית, וקל יותר ליצור התלהבות ואף תחושת הצלחה ומצויינות בקשר ללימוד התורה ולהישגים מורגשים של למדנות וידענות, ובכך גם ליצור תחרות ואוירה שדוחפת להצלחה בחלק של הלימוד. אולם יחד עם זה, להדגשה היתירה הזו עלול להיות מחיר כבד, שאדם יתפתח מאד בחלק של הלימוד, ואילו שאר חלקי העבודה יתפסו אצלו מקום מצומק, ויווצר יחס לא נכון בין חלק הלימוד לשאר חלקי עבודת ה'. וגם האופן של 'לימוד התורה' עצמו עלול להיות שלא בצורה הראויה של שאיפה לזכות לקרבת ה' על ידי לימוד תורתו, אלא עלול להיחפך לשאיפה למצויינות ומוצלחות, בעיני החברה ובעיני עצמו. ואני כבר לא מדבר על אלו שאינם עומדים ביעדים הלימודיים של המסגרות, שעלולים לאבד גם את כל יהדותם, משום שחינכו אותם שהיהדות עומדת על דבר אחד בלבד, והדבר הזה הוא 'הצלחה בלימוד' לפי אמות המידה המקובלות⁹. וגם אם נניח שזו הדרך הרצויה בחינוך הדור הצעיר, הרי בודאי לא יתכן להישאר בזה כל החיים, וצריך למצוא את הדרך איך להתקדם הלאה ולא להישאר תקועים כל החיים בתפיסה הזו.

ולאור זאת נבין מדוע כאשר מוהר"ן ז"ל מדבר על לימוד תורה, הוא תמיד מדבר על לימוד תורה בתוך המסגרת הכללית של עבודת ה', ומלמד כיצד התורה תצמיח את הפירות הרצויים. וזהו ההסבר לכך שבתורת מוהר"ן אין 'בלעדיות' לנושא של תורה, והתפיסה של 'נאר תורה' לא תקפה שם, שכן לימוד התורה עם כל השיבות ומרכזיותו חייב להשתלב במערכת הנושאים האחרים של עבודת ה'. התורה היא מקור החיים, אבל הוא מקור שהיחב להצמיח פירות, וצריך לכוון את כל המערכת של הלימוד למקום הזה, אהרת זו סמייה מהמטרה¹⁰.

המשך אי"ה בשבוע הבא.

אמר רבינו הקדוש: "רציתי שהענין שלי יתפשט בלבבות האנשים המתמידים בעבודתם כאנשי ליטא"!!

(שינוי שרפי קודש ז"ב, סימן נז"ר)

עלון 'המקורבים' ©

ליצירת קשר, לתרומות, להצנחת שם, לקבלת הגליון באימייל, למוקדי ההפצה, ולפרסום בגליון פנו לקו 'המקורבים': 077-31-40-331
 והשאירו הודעה בשלוחה: 72 או לאימייל:
E0773140331@GMAIL.COM

ניתן לתרום (וכן לקבל את הגליון עד לביתכם) דרך מכשירי 'קהילות' בכל רחבי הארץ! וכן דרך קו 'קהילות': 0732757000 בשלוחה: 11818 (בכל האופנים יש לציין: עבור עלון המקורבים, וכשהתרומה היא דרך המל' יש להשאיר הודעה לאחר מכן בקו המקורבים הנ"ל בשלוחה 72 על סך התרומה, ושחיא מיועדת לעלון זה) תזכו למצוות!

נשמח לקבל כל חומר לגליון ע"י שליחה לכתובת האימייל הנ"ל עד יום שני בערב בצירוף שם מלא ומיקום עיר! (אפשר שם וכתובת בדוויים, ולציין זאת), עם זאת, אין התחייבות שהדברים יפורסמו, ואין לראות באי-פרסומם שום צד פגיעה (יתכנו הרבה סיבות, גם טכניות), בהצלחה!!

⁹ דבר שאינו נכון כלל, כי כל יהודי יש לו חלק בתורה ויכול להתחבר לתורה, אם רק יוכה ללמוד לפי דרכו ולא יחפש דווקא להצלחה כמה שנחשב בחברה להצלחה.

¹⁰ מוהר"ן בכמה מקומות מתייחס לכך שלימוד שלא בצורתו הנכונה עלול להביא לתוצאות הפוכות כדברי חז"ל שהבאנו לא זכה - סם המות, וכדברי הגר"א שהתורה עלולה לגדל את מידותיו הרעות. וכגון בליקוטי מוהר"ן קמא י"ב וכ"ח מדבר על תורה שלא מצמיחה פירות והתקדמות בשאר תחומי עבודת ה', שנובעת מכך שיונקים את התורה ממקורות שאינם מוזכרים, ותורה זו גורמת לאותם תלמידי חכמים לחלוק על תלמידי חכמים אמיתיים צדיקים ויראי ה'. ובמקום אחר (שם ר"ד) כתב: 'דע שאם הלימוד כהונג, בודאי אין לו [למלאך המות] שום כח [ושליטה עליו], אבל אם אין הלימוד כראוי, בפרט לימוד גמרא אם אין הלמוד כראוי, אזי הוא מקבל יותר כח מהלימוד, כי 'תלמוד' בגימטריא אותיות של שמה ליליית. על כן יש כח בלמוד התלמוד או להכניע אותה, או להיפך חס ושלום'.

וראה עוד בדברי הרמח"ל בספר אדיר במרום (מאמר 'למגור מלין דקשומ') על תורה שלא מביאה למעשה שגורמת לחורבן בעולמות העליונים ולירידת שפע התורה לחיצונים, בבחינת הפגם של זרע לבטלה, כי מתעוררים אורות למעלה אבל לא יורדים למקומם הנכון.

המקור בנים

גריון שבועי לחניכי הישיבות בני התורה המקור בנים לאורן שלי רביה"ק מזהר"ן מברסלב זיע"א

המתקן הרביעי

בס"ד גליון מה' פרשת ואתחנן ה'תשע"ט

גליון שבועי לחניכי הישיבות בני התורה המקורבים לאורו של רביה"ק מוהר"ן מברסלב זיע"א

דשרני קרבתי

מאמר בפנימיות הפרשה, משרשי הדברים עד לעובדא ולמעשה

~ תפילות שאינם מתקבלות ~

ו. יצו את יהושע וגו' כי הוא יעבור' – מפני מה בכל פעם שמוזכר שמושה לא ייכנס לארץ ישראל, מוזכר את יהושע שהוא כן ייכנס.

ז. עיקר השאלה הוא – מה התכלית שמספר להם כל זה. בשלמא כל מה שסיפר להם עד כה, היה נוגע אליהם, אבל כאן הוא מספר על עצמו, ואיזה נפקא מינה יש בזה עבורם.

ביאור הפשט

א. **ואתחנן:** הוא מלשון תחנונים ומתנת חנים (רש"י, רמב"ן ואור החיים), לרש"י – משום שהצדיקים אינם מבקשים בזכות עצמם אלא במתנת חנים. הרמב"ן – מבאר על פי דרך האמת. והאור החיים מבאר – שזאת צורת התפילה הראויה לכל אחד וכדלהלן.

ב. **בעת החיא:** לרש"י – כשכבש ארץ סיחון ועוג. כי קודם לכן סבר שהוא גזר דין עם שבועה, ולא יועיל תפילה. אבל כעת סבר שהותרה השבועה ואם כן אינו אלא גזר דין בלי שבועה ויועיל תפילה. להרמב"ן – בעת שנגזרה הגזירה. ולהאור החיים – בכל עת שהיה נדמה לו עת רצון, התפלל על זה. הן בשעת הגזירה, הן לאחר מכן, והן כשכבש סיחון ועוג.

ג. **לאמר:** רש"י מבאר שביקש מהשם יתברך שיאמר לו אם הוא מקבל בקשתו. וצריך להבין מפני מה דווקא כאן ביקש זאת. והאור החיים מבאר – שאמנם התפלל על עצמו, אבל התכוון על ידי זה להמשיך עוד 'לאמר' ולהתפלל על כל ישראל, שייכנסו לארץ ישראל.

ד. **'אדני-אלוקים':** רש"י פירש 'רחום בדין', והרמב"ן פירש 'אדון ברחמים'. והאור החיים מפרש שרש"י אינו נחלק על הרמב"ן, ופירש רק את השם 'אלוקים' שנכתב 'הויה' ונקרא 'אלוקים' – ועל זה פירש שהוא 'רחום בדין', ולא התייחס לתיבת 'אדני'. ומבאר, ששם 'הויה' הזכיר על עצמו, ושם 'אלוקים' הזכיר על עם ישראל.

ה. **אתה החילות:** בפשטות יש בזה הדרכה איך להתפלל, דהיינו להתחיל בשבח ואחר כך לבקש צרכיו (ברכות לב.). והאור החיים הקדוש מבאר, שלימד אותם בזאת ארבע יסודות באופן התפילה: שצריך להתפלל בלשון תחנונים, להתפלל למקור הרחמים, להתפלל בעת רצון, ולפרט בקשתו כראוי. וכל זה מרומז בפסוקים אלו. ומבאר עוד שבלשון 'החילות' מרומז שלשה עניינים: לשון תפילה, לשון תחילה, ולשון הפרת נדר.

ו. **אעברה נא ואראה:** בפסוק זה מבואר גודל הרצון של משה להיכנס לארץ ישראל, ובאור החיים הקדוש מבאר שהסכים להיכנס אפילו כאחד מבני ישראל ולא כמנהיג, ושלא הוא יבנה את בית המקדש, אלא רק 'יראה'. וצריך להבין מה גודל העניין, וכמו שאמרו חז"ל זכ"ל לאכול מפריה הוא צריך' [וענו על כך, שרצה לקיים המצוות התלויות בארץ]. אמנם במקום אחר מבואר שביקש מהיכנס אפילו כציפור, ואם כן לא יוכל לקיים המצוות].

פרשת ואתחנן הוא הפרשה השנית שבסדר דברים. סדר זה נקרא 'משנה תורה', כי הוא חזרה על כל התורה. הסדר הזה נאמר על ידי משה רבינו קודם הסתלקותו, והוא מורכב מתורה שבכתב ותורה שבעל פה; מצד אחד הוא חלק מ'תורה שבכתב' ומצד שני נאמר על ידי משה רבינו שזה בחינת 'תורה שבעל פה'.

בסדר זה, משה רבינו מלמד אותנו את היסודות ש'מאחורי' התורה, את ה'קודים' שהם הבסיס של התורה, ואת 'הסודות' מהחזר הפנימי שעל ידם יכולים לזכות לקיים את התורה, ולזכות אל התכלית שהתורה צריך להביא אותנו.

בפרשת דברים גילה משה את מוד התוכחה, וכפי שהתבאר במאמר הקודם. ובפרשה זו, פרשת ואתחנן הוא מגלה את סוד התפילה – איך צריך להתפלל, ומה צריך לזכות על ידי התפילה, האם התפילה פועלת תמיד, ובאיזה אופן. וכפי שיתבאר להלן במאמר זה בעז"ה.

* * *

בתחילת הפרשה, משה רבינו מספר על הרצון החזק שלו להיכנס לארץ ישראל, ועל גודל התפילות שהתפלל בשביל כך. וסוף דבר הוא שתפילתו לא התקבלה והוא לא נכנס לארץ ישראל, אלא יהושע תלמידו ועם ישראל. וצריך להבין מדוע נכתב כל זה בפרשת ואתחנן, ולא כהמשך לפרשת דברים. וגם מה רצה לספר להם בזה, האם בא להחליש דעתם ולהראות להם שהתפילות אינם מתקבלות ח"ו. אלא בוודאי בא ללמד להם יסוד נחוץ מאד, שהוא הקדמה לקבלת התורה ולכל המצוות – שמתחיל בפרשה זו ובפרשיות שאחריה, וכדלהלן.

הקשיות בפרשה

א. בפסוק הראשון: א. 'ואתחנן אל ה' – מהו הלשון הזה, ומדוע דווקא בלשון הזה. ב. 'בעת החיא' – על איזה עת הכוונה, ומדוע דווקא באותה עת. ג. 'לאמר' – לכאורה אינו שייך לכאן. כי מי צריך 'לאמר' ולמי.

ב. בפסוק השני: א. 'אדני אלהים' – מהו הלשון הזה בדווקא. ב. 'אתה החילות להראות את עבדך' – מה כוונתו לומר בזה.

ג. 'אעברה נא ואראה את הארץ הטוב' – מדוע הפין כל כך להיכנס לארץ ישראל, ומדוע נקט הלשון 'ראיה'.

ד. 'זיתעבר ה' כי למענכם ולא שמעו אלי', לכאורה די בזה, ומדוע ממשך ואומר רב לך אל תוסף דבר אלי עוד'.

ה. 'עלה ראש הפסגה' – האם זה שייך לתפילתו, ואם כן, האם תפילתו התקבלה.

כיון שהתכלית של ארץ ישראל היא האמונה – האופן לזכות לזה הוא על ידי תפילה. התפילה היא הכלי העיקרי של האמונה, כי בפעולת התפילה – מתגלה שאנו מאמינים שיש מחדש, שמנהיג את העולם כרצונו. ואם אנו צריכים איזה דבר, אנו פונים רק אליו, כי רק הוא יכול לתת לנו את זה. ועל ידי התפילה, נבנה האמונה כראוי.

והנה בתפילה יש הרבה אופנים, ויש בה עשר לשונות, שכל אחד שייך לזמן אחר. יש זמנים של גדלות, וזמנים של רצון, וכיוצא בזה. אבל מוכרח להיות שהתפילה היא דבר ששייך לכל אחד ובכל זמן, ולא ייתכן בשום אופן מציאות שיש זמן בו אדם אינו יכול להתפלל.

ולכן, אחד מהלשונות של תפילה הוא 'זאתהנך', שהוא מלשון חינם. והלשון הזו היא התפילה ששייך לכל אחד ובכל עת. כי גם מי שאינו ראוי, ואינו עומד בעת רצון, וגם אינו מצליח לכוון דעתו כראוי – עדיין יכול להתהנך, ולבקש בפשימות: ריבונו של עולם, לא מגיע לי כלום, ואני גם לא יכול להתפלל כראוי, אבל תן לי במתנת חינם'.

וזה מה שלימד אותנו משה רבינו כאן, שבכל עת צריך להתפלל ויהי מזה, כי כיון שמוכרחים את האמונה ואי אפשר בלעדיה, ואת האמונה מוכרחים לבנות על ידי תפילה – מוכרח להיות שבכל עת ומצב יכולים להתפלל. וזאת על ידי 'זאתהנך', שעל ידי זה יכול להתפלל 'בעת ההיא' דהיינו באותו הרגע והמצב והמקום שעומד בו. כי בכל מצב יכול 'לאמר', לפחות לומר את התיבות, גם בלי כוונה ובלי עומק.

ג. תפילה שאינה מתקבלת

וכאן מגיע היסוד השלישי והעיקרי. משה רבינו מספר על גודל מעלת ארץ ישראל, וכמה הוא משתוקק אליה. וגם מספר איך צריך להתפלל, הן לכתחילה – על ידי סדר התפילה הנלמד מפסוקים אלו, והן בדיעבד – בדרך תחנונים, ששייך בכל עת ובכל זמן. ולמרות כל זה, הוא מספר שתפילתו לא התקבלה והוא לא נכנס לארץ ישראל.

וכאן הוא עיקר הנסיון באמונה. כי לכאורה מקובל בידנו שאין תפילה השוה ריקם, וכל תפילה מתקבלת. ובפרט כשאדם מתפלל על דבר רוחני, וכל שכן כשהוא מתפלל על האמונה בעצמה – שאז בוודאי מן הראוי שתפילתו תתקבל ויזכה לאמונה. ואם בכל זאת, התפילה אינה מתקבלת, אם כן מניין יקה כח של אמונה.

אך דווקא כאן מתגלה עומק עומק יסוד האמונה. משה רבינו מספר שעשה כל מה שצריך כדי שתפילתו תתקבל, והתשובה על זה הוא 'רב לך'. שפירושו, כפי שנאמר לו על קושיא אחרת: 'שתוק, כך עלה במחשבה'. כלומר, הקושיא שלך נכונה ואי אפשר לענות עליה, רק על ידי שתיקה. כי אין לזה הסבר ב'דיבור' אלא רק ב'מחשבה' שבו יכולים לתפוס 'מרחוק' שיש דברים עליונים שאינם מובנים.

אכן, אדם מתפלל ורצה שתפילתו תתקבל. אבל מהלך כזה, הוא מהלך ברור ומוגדר מראש: אני מבקש דבר פלוני ומקבל אותו. יש אבל מהלך יותר עמוק ופנימי, שרוצים להביא אותו על ידי התפילה – לא רק להכיר שיכול לבקש ולקבל, אלא להביא להיבור עוד יותר פנימי, ובשביל זה לפעמים התפילה דווקא אינה נענית, ויש בזה ציווי לאדם: שתוק. כלומר, עצור כאן, אל תתבלבל ואל תברה, תעמוד כאן, ותדע שיש כאן דברים עצומים שאתה לא מבין.

ז. ויתעבר ה' רש"י מבאר 'למענכם' בגללכם. וצריך להבין מדוע נקט הלשון 'למענכם' שנשמע להיפך. 'רב לך' פירש רש"י בשני אופנים, הראשון – לשון 'די', שביקש ממנו שלא ירבה להתפלל עוד. והשני מלשון 'רבנות וגדולה', שאמר לו 'הרבה מזה שמור לך'. והם לכאורה שתי פירושים הפוכים. ובאור החיים הקדוש ביאר כל הפסוק בדרך כפילות – שיש בזה תשובה על שתי הדברים שביקש; על עצמו ועל עם ישראל.

ה. עלה ראש הפסנה: רש"י מבאר שהלק מתפילתו התקבלה, ואמנם לא נכנס לארץ ישראל אבל קיבל רשות לראות אותה. ובאור החיים הוסיף שיש כאן גם, שיוכל לראות כל מה שביקש לראות – אפילו ירושלים והר המוריה, שאי אפשר לראות אותם בדרך הטבע משם.

מ. וצו את יהושע: בפשטות יש כאן הבטחה, שאמנם משה לא ייכנס אבל יהושע בוודאי ייכנס, כדי שלא יהשו ישראל שיארע לו כפי שארע למשה. ועוד לאלוה מילין.

י. המטרה: בפשטות הוא דברי תוכחה, שבגללם לא התקבלה תפילתו ואינו נכנס לארץ ישראל, כמבואר בדברי רש"י והרמב"ן. והרמב"ן מבאר עוד, שבא לבאר מה שאמר להם בסוף הפרשה הקודם 'זאת יהושע ציווית', ועל זה ממשיך ואומר מדוע צריך לצוות את יהושע, כי הוא בעצמו אינו יכול להיכנס. ולפי שני הפירושים צריך להבין מדוע נכתב כאן ולא כפרשת דברים.

ביאור הפנימיות

במעשה זה רצה משה רבינו לבאר להם כמה יסודות. הראשון – הוא מעלת ארץ ישראל, וכמה הוא משתוקק אליה. השני – צורת התפילה, איך עושים אותה כראוי. והשלישי, והוא העיקר – מה קורה כשהתפילה אינה מתקבלת, וכפי שיתבאר (על פי המבואר בליקוטי מוהר"ן סימן ז, צט, קנה, ועוד).

א. גילוי האמונה

האמונה הוא דבר מאד חלש ושברירי. כי היא נדרשת במקומות ובזמנים שבהם לא רואים, לא מבינים ולא מרגישים. כשאדם רואה את האמת בעיניו – אין זה אמונה אלא דעת. וכן שהוא מבין או מרגיש את מציאות ה' ואת נוכחותו בעולם. האמונה, היא במקום שאין אחד מכל אלו.

וזה התכלית של בריאת העולם. נקודת התמצית של התכלית היא האמונה, וכל שאר הדברים שיש בעולם – שכל, הבנות, ידיעות, והרגשות, הכל הוא רק כדי להביא לאמונה. ובאמת אי אפשר להגיע לזה אלא על ידי הצדיקים, שהם מהכרים שמים וארץ, ומאירים כאן בארץ את מה שהם משיגים בשמים.

זהו אם כן, התפקיד של משה רבינו – הוא הוציא אותנו ממצרים, נתן לנו את התורה, פעל עבורנו מן באר וענן, והכל בשביל תכלית אחת: להאיר בנו את אור האמונה. והתכלית הזו מתמלא אך ורק בארץ ישראל, כי שם הוא המקום שבו מתחברים ה'ארץ' עם 'ישראל', תכלית הגשמיות וההסתרה, עם נקודת האמת והאמונה.

כי ארץ ישראל הוא מקום גשמי לכאורה, שצריך לחרוש ולזרוע בו, ולעשות כל ה'ל"ט מלאכות – ולא כמו במדבר שהכל היה מן המוכן. ומצד שני, אין שום אפשרות להתקיים בו בדרך הטבע, כי הגשמים אינם יכולים לרדת בארץ ישראל בשום אופן, ובלי גשמים אין חיים.

ולכן, אי אפשר להתקיים בארץ ישראל אלא על ידי אמונה, ועל ידי אמונה מתגלה שעיקר ההשגחה הוא בארץ ישראל, כמו שכתוב 'תמיד עיני ה' אלוךך בה', ועיקר השפע מגיע דווקא לארץ ישראל, וכל העולם אינו שותה אלא מהתמצית של ארץ ישראל. ולכן, רצה משה כל כך להיכנס לארץ ישראל – ששם הוא התכלית שאליו הוא מכוון בכל חייו ותפקידו.

ושם [באות ד] וזה גם בן בְּחִינַת תַּקוּן הָאֲכִילָה, דְּחִינּוּ לְבָרַר וּלְהַעֲלוֹת הַלֶּחֶם מִחֶמֶן לְמִצָּה פֶּנ"ל. כְּדִי לְזַכּוֹת לְתַפְלָה בְּכַח פְּמִבְאָר בַּמֶּאֱמָר הַנַּ"ל, כִּי עֶקֶר כַּח הָאָדָם וְחֵיווּתוֹ הוּא עַל יְדֵי הָאֲכִילָה בְּנִרְאָה בְּחוּשׁ, כִּי הָאֲכִילָה נִמְשָׁךְ מִבְּחִינַת גְּבוּרָת בְּחִינַת גְּבוּרוֹת גְּשָׁמִים שֶׁזֶה בְּחִינַת רַעְמִים פֶּנ"ל בַּמֶּאֱמָר הַנַּ"ל, כִּי גְשָׁמִים חֵם עַל יְדֵי רַעְמִים וּמִשָּׁם נִמְשָׁךְ הַפְּרָנְסָה וְהָאֲכִילָה. וְכֵן עֶקֶר תַּקוּן הַדַּעַת הוּא כְּפִי הָאֲכִילָה פֶּנ"ל. וְעַל כֵּן בְּשֵׂאוּכָל בְּקִדְשָׁה אֲזִי תְּקוּל הַיּוֹצֵא בְּכַח בְּתַפְלָתוֹ שֶׁנִּמְשָׁךְ עַל יְדֵי כַּח הָאֲכִילָה פֶּנ"ל וְפּוֹנֵעַ בַּמֶּחֶ אֲזִי נִעֲשֶׂה מִפְּנֵי רַעְמִים. וְאֲזִי תֵּלֵב שׁוֹמֵעַ פֶּנ"ל בַּמֶּאֱמָר הַנַּ"ל. נִמְצָא, שֶׁחַפֵּל תֵּלֵוּ בְּאֲכִילָה דְּקִדְשָׁה שְׁמִשָּׁם נִמְשָׁךְ הַכַּח וּמִשָּׁם עֶקֶר שְׁלֵמוֹת הַדַּעַת פֶּנ"ל. גַּם הִירָאָה שְׁמִפְּנֵי תוֹצְאוֹת תְּקוּל הוּא גַּם בֶּן עַל יְדֵי אֲכִילָה בְּקִדְשָׁה, כִּי עֶקֶר הִירָאָה בְּאֵה לְאָדָם בְּשַׁעַת אֲכִילָה בַּמּוֹבָא בְּמִקּוֹם אַחַר בְּדִבְרֵי רַבְּנֵי זְכָרְנֹו לְבָרְכָה.

האכילה צריכה להיות בשמחה

ושם [באות ז] 'כִּי צָרִיכִין לְאָכַל בְּשִׂמְחָה, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב, לֶךְ אֲכַל בְּשִׂמְחָה לְהִקְיָה וְכו'. וְכְמוֹ שֶׁכְּתוּב, אִין מוֹב לְאָדָם כִּי אִם לְאָכַל וְלִשְׂמַחַ וְכו'. הִינּוּ בְּשֵׂאוּכָלִין בְּקִדְשָׁה פֶּנ"ל שֶׁאֲזִי הָאֲכִילָה בְּכַחֲנֵי מִצָּה פֶּנ"ל. וְאֲזִי זוֹכִין לְבְּחִינַת רַעְמִים וְאֲזִי נִפְשָׁט עֲקִמְיִיּוֹת שֶׁלְּבָבוֹ בַּמֶּאֱמָר הַנַּ"ל. וְזֶה בְּחִינַת וַיֹּאכֵל

וַיִּשָּׂא וַיִּיטֵב לְבוֹ הַפֶּה עֲקִמְיִיּוֹת שֶׁלְּבָב. וְאֲזִי זוֹכִין לְשִׂמְחָה בְּחִינַת וַיִּלְשָׁרֵי לְב שִׂמְחָה הַפֶּה בְּחִינַת בְּעֲצָבוֹן תִּאֲכַלְנָה. כִּי אֲכִילָה דְּקִדְשָׁה בְּכַחֲנֵי מִצָּה פֶּנ"ל. הוּא בְּחִינַת תַּקוּן חֶטָּא אָדָם הִירָאוּן פֶּנ"ל. וְאֲזִי תַתְּפַל וְנִמְתַּק בְּחִינַת בְּעֲצָבוֹן תִּאֲכַלְנָה כִּי עַל יְדֵי בְּחִינַת מִצָּה שֶׁהוּא אֲכִילָה דְּקִדְשָׁה זוֹכִין לְשִׂמְחָה בְּחִינַת לְאָכַל וְלִשְׂתוֹת וְלִשְׂמַחַ וְלִרְאוֹת מוֹב וְכו' פֶּנ"ל.

עיקר עבודת האכילה הוא לצאת מהריחוק והסתרה ולמצוא את הח' שיש כאן

ומבואר בדברי מוהרנ"ת איך בזמן האכילה מאיר ביותר כל העניינים המבוארים במאמר, והעיקר בחי' המתקת הח' של החמץ לעשות ממנה מצה, והמחובן מדבריו כי באמת האכילה היא הזמן שאדם בדרכי מרגיש רחוק מהשי"ת, שכ"ז הוא בחי' התגברות ההסתרה והימיון המה וכיוצ"ב, אבל האמת היא שדייקא באכילה השי"ת נמצא, כי לא על הלחם לבדו יהיה האדם כי אם על כל מוצא פי ה' יהיה האדם, ועיקר האכילה היא רק בכח החיות אלקות שבוה, אלא שזה צריך לבוא מהאדם שימתיק את הגור דין, וימצא את הח' שבתוך החמץ הזה, היינו שיראה איך באמת השי"ת נמצא בכל זה, וזה עיקר עבודת האכילה ויעו"ש עוד בהלכה הנ"ל ובהל' חלה ה"ג עוד אריכות בכל עניין זהו.

זכויות שיעורים ובתי-כנסת למקורבים!

עיר	נושא השיעור	מגיד השיעור	יום ושעה	לפרטים
בני ברק	נושא השיעור 'תמימי דרך' תורה הליכה עם תורה חניכי הישיבות ב"ב	לומדים בחבורה תורת חניכי הישיבות ב"ב	מלווה מלכה	0548487317
בני ברק קרית הרצוג	ליקוטי הלכות	לומדים בחבורה	מוצאי שבת בבית פרטי בשעה: 10:00	0548496139
בני ברק קרית הרצוג	שיעור התחזקות	נושא פרשה	בכל ליל שבת מברכים לבתורים	0548496139
בני ברק	התחזקות	רבנים שונים	יום שני בערב לבתורים	0548517128
בית שמש	חבורה ללימוד לקוטי מוהר"ן	לומדים בחבורה	יום שישי בשעה: 11:00 בבוקר	0548528387
קרית ספר	בית מדרש 'נצח ישראל'	תפילות \ שיעורים \ מלווה מלכה ועוד	רח' מסילת יוסף 34 (מאחורי 'ב' כל')	

לדיווח על שיעורים ועוד נא להשאיר הודעה בקו חניכי הישיבות – ברסלב, בשלוחה: 72

עזרו לנו להגדיל את התפוצה!
ע"י תרומה במכשיר 'קהילות' הפשוט: 'עלמא דאורייתא' תרמו וכתבו: עבור 'המקורבים' תזכו למצוות!

השיעורים הקבועים לשבת פרשת ואתחנן ולשבוע פרשת עקב

יום	חודש אב	הדף היומי מסכת תמורה \ כריתות	משנה ברוה עמוד היומי ידרשו	ליקוטי מוהר"ן ח"א	ליקוטי הלכות חלק ז	העמוד היומי תיקוני הזוהר
ז	טז	כט	חורה	עה:	קיה	נה.
א	יז	ל	תט, ח-י	עו.	קיס	נה:
ב	יח	לא	תט, יא	עו:	קב	נו.
ג	יט	לב	תט, יב-יג	עו.	קכא	נו:
ד	כ	לג	תי, ב-ג	עו:	קכב	נו.
ה	כא	לד	תיא, תיב	עה.	קכג	זו:
ו	כב	ב	חורה	עה:	קכדכד	נה.

התורה הנלמדת בחבורת 'תמימי דרך' העולמית: ליקוטי מוהר"ן, חלק ראשון, תורה ט וק"ב.

דרשתי קרבתי \ \ \ המשך מעמוד ב

ד. פעולה גדולה יותר

והנה, תוך כדי שמושה רבינו מצווה ר"ב לך, אל תוסף, הוא מקבל הוראה 'עלה ראש הפסגה וראה בעיניך', כלומר, אמנם תפילתך לא התקבלה, אבל היא כן התקבלה. כי אמנם אינך נכנס לארץ ישראל, אבל אתה עומד לזכות ל'תוכן' של ארץ ישראל – על ידי הראיה שתראה את ארץ ישראל, ויותר מזה, שבכך תפעל שכל עם ישראל יוכלו לקבל קדושת ארץ ישראל.

ולכן תיכף ומיד ממשיך ואומר 'צו את יהושע', כלומר, מאחר שהתפללת על זה – פעלת שיהושע יוכל להכניס את עם ישראל לשם. כי באמת יהושע לא היה לו את הכח הזה, ובוודאי לא עם ישראל, אלא הכל היה מכוונו של משה, ומכח התפילות האלו שלו. כלומר, מה שנראה לעין כאילו לא התקבל, הוא באמת מה שעמד מאחורי כל מה שכן קרה.

וכל זה רמוז באותם תיבות עצמם ר"ב לך, שפירושו הפשוט הוא 'די', אין על מה לדבר. אבל בפנימיות הכוונה ר"ב לך' – פעלת הרבה יותר ממה שרצית. רצית לפעול כניסה לארץ ישראל והארת האמונה בדרגה פשוטה, ופעלת הרבה יותר מכך. ואם כן 'אל תוסף' – אין עוד צורך להוסיף תפילות, כי כבר פעלת די והותר.

ולכן, דווקא על התפילה הזאת ביקש משה רבינו 'לאמר' – שיוספר לו אם קיבל תפילתו. כי בכל תפילה הוא יודע בכיורו שהיא תתקבל. אבל כאן יש תפילה שלכאורה אינה מתקבלת, והוא מבקש שהשם יתברך יראה לו שהיא כן התקבלה למרות שנדמה לא כך.

וממשיך לומר 'אדני-אלוקים', כלומר, בתפלה הזאת עומד להתגלות שגם במצב של דין לכאורה, שהתפילה אינה מקובלת – אין כן האמת, אלא טמון בזה ישועה עוד יותר גדולה. והואפון להתחזק במצב זה הוא לזכור 'אתה החילות להראות את עבדך' – הרי ראית כל כך הרבה פעמים שהשם יתברך כן ענה לך, ואם כן, אל תטעה לחשוב שהפעם הוא לא ענה, אלא שהוא ענה בצורה אחרת.

* * *

והתכלית של כל זה, הוא הקדמה לקבלת התורה. לאמר, התכלית של קבלת התורה הוא להגיע לאמונה, ובשביל זה צריך להרכות בתפילה, אבל יחד עם זה לדעת איך להתפלל, ואיך להתייחס למצב שבו נדמה כאילו לא התקבל. ולכן נאמר בתחילת פרשת ואתחנן, תיכף ומיד לפרשת קבלת התורה.

כי מאחורי כל הסיבות, ומאחורי כל האירועים – יש משהו הרבה הרבה יותר עמוק. משהו שאי אפשר להסביר, אי אפשר להראות, ואי אפשר להצביע עליו, אבל אין דבר יותר קיים ויותר אמתי ממנו.

ביום כיפור, ובחמשה עשר באב – השם יתברך קורא לנו, מסתכל לנו חזק בעיניים, ואומר: אתה יודע את האמת... כל ה'מסביב' הכל נכון, ו'בכל זאת' – אתה יודע את האמת. ומסיים בקריצת עין חזקה ומשמעותית, שנותנת לנו כח לשנה נוספת של 'כאילו' ריחוק, ו'כאילו' הסתרה.

יום טוב – ושמנו חמשה עשר באב!

שתי הפתעות יש בחודש אב!

'מועד' ושמנו תשעה באב, ויום טוב' ושמנו חמשה עשר באב.

"לא היו ימים טובים לישראל, כחמשה עשר באב, וכיום הכיפורים."

אמר מי שאמר: ניהא חמשה עשר באב, מוכן. שהרי זה בין הזמנים. אבל מה פתאום יום הכיפורים?... אבל כמוכין שהשאלה היא הפוכה; יום הכיפורים – הוא באמת יום גדול, הכי גדול והכי מרגש שיש לנו בשנה. אבל איך הצליח חמשה עשר באב להיכנס לאותה רשימת בכורה?

'לא היו ימים טובים לישראל' – יש לנו ראש השנה, פסח, שבועות, סוכות, חנוכה ופורים. וכל אלו אינם מגיעים לאותה דרגת 'יום טוב' של חמשה עשר באב. האמנם? ומה המשותף בינו לבין יום הכיפורים?

מיהו בכלל חמשה עשר באב. מי המציא את התאריך הזה, מה ארע בו, ובאיזה צורה אנהנו אמורים להגוג אותו? האם יש באיזה מקום הלכות 'יום טוב חמשה עשר באב?' ואיך זה בעצם, שגם לאחר שהוכרו עליו כיום טוב, באותה רמה של יום הכיפורים – הוא נשאר כזה אנונימי, נשכח ובלתי מוזהה?

כל ההגים – הם מצב של לכתחילה. יום הכיפורים וחמשה עשר באב – הם יום טוב של 'בכל זאת'... הגמרא מפרטת כמה וכמה דברים שארעו ביום הזה. והמכנה המשותף ביניהם הוא ה'בכל זאת'. כל דור המדובר היו צריכים למות, ו'בכל זאת' בחמשה עשר באב, זה פסק. סתם כך, ללא סיבה. השבטים נאסרו להתערב זה בזה, ו'בכל זאת' בחמשה עשר באב, זה פסק. סתם כך, ללא סיבה. וכן הלאה.

ראש השנה – הוא המצב הלכתחילה בו יהודי אמור להיות. פסח שבועות וסוכות – הם המצב בו עם ישראל אמור להיות 'לכתחילה'. חנוכה ופורים – אמנם התגלו בדיעבד כעקבות גזירות, אבל הם גילו אור גבוה, שהוא אור של 'לכתחילה'!

יום כיפור לעומת זאת – הוא מצב של 'אף על פי כן'. כלומר, גם אם אתה לא במצב של ראש השנה, ולא במצב שבו יהודי אמור להיות לכתחילה. נפלת, נכשלת, התרחקת, ו'בכל זאת' – הקב"ה מחבק אותך, מוהלל וסולח, ומקרב אותך.

חמשה עשר באב – אף הוא כך. הוא מופיע מיד לאחר ימי בין המצרים ותשעה באב, ואומר: נכון, היה חורבן, ויש גלות. ושום דבר לכאורה לא השתנה. ו'בכל זאת' אפשר לשמוח, אפשר להגוג. למה? סתם כך, בלי סיבה.

ה'בלי סיבה' הזה – הוא בעצם הסיבה הכי עמוקה שיש.

בין הזמנים

מי המציא את בין הזמנים?

ולשם מה הוא נועד? האם זה הובח? וכמה צריך כדי לצאת ידי הובח?

מצטער לאכזב. אין לי תשובה לשאלות הללו.

לא ברור מתי והיכן זה נוצר, אבל כפי הנראה מדובר במשהו קדום. כי אם המרש"א (במסכת שבת), והש"ח כותבים על זה – כנראה שזה כבר היה בזמנם, ואפילו קודם לכן. אז מדובר במשהו עם זקן לבן.

האם זה טוב? המהרש"א כותב על זה בכאב, והש"ח כותב 'שם בין הזמנים יהא נעקר ונשרש מן העולם, לא ייוכר ולא ייפקד'. ובכל אופן, המציאות הזאת קיימת. כך, שהנושא אם זה טוב או לא, הוא מיותר, כי זה לא תלוי בנו.

גם אם נחליט להתעלם מזה, ולהמשיך סדרים כרגיל, ואשרי מי שעושה כן – זה לא משנה את המציאות שיש 'בין הזמנים'. אין לך ישיבה, ואין כולל, והרחובות מלאים בכל אלו שכן נהגים 'בין הזמנים'. אז זה קיים במציאות – ברהוב, בבית כנסת, ובאוויר.

אז אחרי שזה מציאות, לא נותר לנו אלא להכין מה המציאות הזאת ואומרת, ומה המשמעות הפנימית שיש לה, אם יש, וכנראה שיש. ואם יש – אז גם מי שלא נוהג בין הזמנים, ואשרי חלקו, יכול להתחבר למשמעות הפנימית של המושג.

האמת ש'בין הזמנים' – הוא מושג שקיים בחייו של כל אחד, נרצה או לא. ולא דווקא בתאריך מסוים, אלא כל השנה וגם כל יום.

החיים שלנו, מורכבים מ'זמנים' וממה שביניהם. הזמנים הם התכניות הרשמיות – זמן תפילה, זמן לימוד, זמן לקיים מצוות. אבל בין 'הזמנים' הללו – יש הרבה זמן 'ביניים'. אם זה ההפסקות שבין הדברים, בין התפילה ללימוד, ובין לימוד אחד ללימוד השני, ובין הלימוד לקיום המצוות, וכולי.

ואם זה ההפסקות ש'בתוך' הדברים, שלא תמיד תלויים בנו, ובדרך כלל 'לא' תלויים בנו. אף אחד לא בוחר מתי הוא יצטרך לנקות את הגוף, או מתי הוא

לא ירגיש טוב, הוא או מישהו מבני משפחתו. ועוד דברים שמכריחים להפסיק באמצע הסדרים ו/או התכניות.

כל ההפסקות הללו, ודווקא משום שהם אינם תלויים בנו – מכריחים אותנו למסנא שיש להם מטרה, אחרת הם לא היו מופיעים בהיינו, ועוד בתדירות שכזאת. אם לא היה עניין שיהיו 'הפסקות' – אז היינו יכולים ללמוד כל החיים בלי להפסיק. על כל פנים למי שחפץ בכך. וזה הרי לא כך.

מה היא אם כן המטרה של ההפסקות הללו, ושל 'בין הזמנים' שממלא את החיים שלנו. את התשובה לכך נשתדל להגיש במאמרים הבאים, כעשר במספר, שכל אחד מהם יעסוק בזווית נוספת וייהודית שיש ל'בין הזמנים' – הרשמי והבלתי רשמי.

ומתוך הדברים נלמד בעז"ה כיצד דווקא במצבים הללו – טמונים יסודות גדולים וחשובים מאד בעבודת ה', שלא היינו מגיעים אליהם, לולא מצבי ה'ביניים' הללו.

מסר נפלא על תשעה באב

שבהחלט רלוונטי גם ואולי בעיקר לימים שאחריו

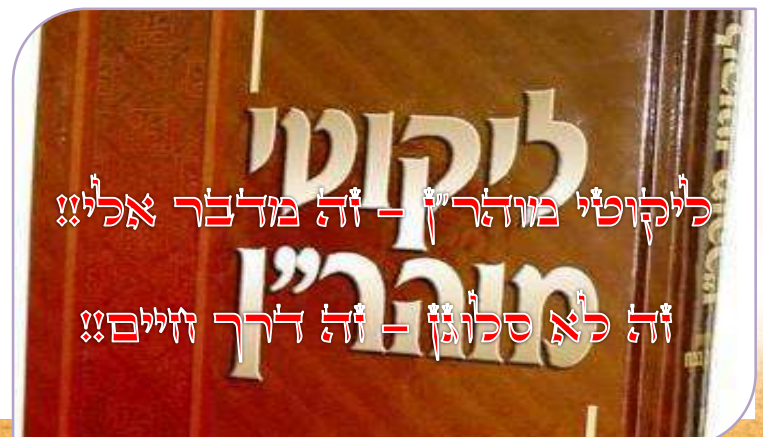
א גוט מועד

כמה מועדים יש לנו בשנה?

ראש השנה, יום כיפור, סוכות, חנוכה, פורים, פסח, ושבועות. וגם – תשעה באב...

תשעה באב נקרא בלשון הפסוק 'קרא עלי מועד', ויש לזה השלכות הלכתיות: לא אומרים תחנון, לא למנצה, לא אבינו מלכנו. ואפילו כמנחה שלפניו לא אומרים תחנון.

האם אפשר להבין את זה? מועד הוא זמן של חג, של הגיגה ושמהה, של סעודות בכשר ויין, ריקודים ומחולות ואמירת הלל. אז איך הוא 'הצליח' – התשעה באב הזה – להיכנס לרשימה המכובדת הזאת, ולהפוך ל'מועד' מן המניין?

מצדנו היינו אומרים שהכוונה היא בלשון 'מגי נהור', וכפשוטו הפסוק – שהיום הזה נקבע כ'זמן' [מועד] לפורענות [לשבור בחורין] רח"ל. אבל היחס שההלכה נותנת לו כמועד ממש, נותן לנו להבין שמדובר במשהו רציני. הייתכן?

אז אם נדייק את המילה 'מועד' – הכוונה: התוועדות.

בחגים וימים טובים – הוא זמן שבו מתוועדים ביחד. בימי החול והשגרה – כל אחד עסוק בשלו, ואין זמן להתוועד יחד, הוץ מבשבת, שבאים לבית ברירה לבית כנסת ונרדמים ב'לכה דודי'... הזמן שבו מתוועדים יחד, בחשק ובשמחה – הוא ב'מועדים'.

אבל לא רק. ההתוועדות בימים טובים – אינה רק בין אנשים שמתוועדים למקום אחד, אלא גם ובעיקר – התוועדות שלנו עם דודנו. בימים שבשגרה אנחנו מתקשים לזכור אותו, ואין לנו זמן להתוועד עמו. אבל בימים טובים – אנחנו עוצרים את הכל, ומתוועדים עם השם יתברך, מזכירים את הנסים, ויושבים עמו יחד לסעודה.

וזה בדיוק מה שקורה בתשעה באב. גם בתשעה באב אנחנו עוצרים את החיים, ומתוועדים יחד בבית הכנסת. ולא רק אנשים ביחד, אלא בעיקר מתוועדים עם השם יתברך. כי אין שום פירוש אחר למה שאנחנו עושים – הוץ מלהתוועד עמו. ויושבים אתו, בוכים אתו, מתווכחים אתו, מקוננים לפניו, מתחננים אליו – הכל אתו ביחד. אם כן, זה ממש 'מועד'!

ולכן, הוא חל באותו יום של ליל הסדר, ומובא מצדיקים (ר' פנחס מקוריין) שהעת רצון הגדולה ביותר הוא בתשעה באב כשיושבים על הארץ.

ואם כבר – כנראה שזה המועד הגדול ביותר.

כי בשאר החגים, אמנם המהלך הרשמי הוא להתוועד עם השם יתברך, אבל מי שירצה בדווקא – יוכל להתעלם מכך, ולהיתפס לדברים היצוניים; בגדים יפים, ניגונים מרגשים, וסעודות מהנות, ולא דווקא למה שהם מבטאות.

בתשעה באב לעומת זאת – אין כמה להיתפס. לא בגדי חג, לא ניגונים של יום טוב, וכמובן לא סעודות. נשאר רק דבר אחד, האמתי ביותר – השם יתברך. אתה יושב מולו ורק מולו, ואין לך ברירה אלא להתייחס אליו ולהתוועד עמו. התבודדות חובה...

אז אמנם 'צורת' (במלעיל) המועד – שונה משאר המועדים. כמו שיום כיפור שונה בצורתו משאר המועדים, שמתענים בו, ומתוודים בו. אז גם בתשעה באב – מתענים ומקוננים ובוכים, אבל זה רק ה'צורה' ששונה משאר המועדים. ב'מהות' הוא אותו דבר, ואף יותר.

דע מה שתשיב' – תשובות ל'מקורב' המרי'

❖ לימוד תורה במשנת ברסלב – פרק ה ❖

אז מהי הדרך שמוהר"ן מציע בעניין? כיצד מביאים לכך שהלימוד ישתלב עם שאר המערכות של עבודת ה'?

בודאי אינו בכלל איש כשר⁶, קשה לו להיקלט אצל מי שגדל בהיכלי הישיבות, אולם מוהר"ן מביע כאן תפיסה שהיתה מקובלת בעם ישראל בדורות עברו, וגם ראינו אותה בפועל אצל אבותינו בדורות קודמים, שהיו רבים שלא יכלו ללמוד הרבה כראוי, הן מקוצר הדעת והן ממרדנות הזמן, ואף על פי כן היו יהודים כשרים וצדיקים, כי בלבם בערה שאיפה לעשות רצון ה', והם עשו זאת כמיטב יכולתם בכל התחומים, ועסקו גם בלימוד פשוט ואמירת תהילים, ואכן זכו להיות יהודים כשרים וצדיקים, אם כי לא בעלי השגה. ולא שמוהר"ן מתווה את הדרך לכתחילה להיות כזה שאינו למדן, אלא הוא מעודד גם את מי שאינו זוכה ללמוד כל כך שגם הוא יכול להיות יהודי כשר, ולא מעמיד את עיקר היהדות על הלמדנות.

גישה זו מבוארת גם במסילת ישרים⁹ בסוף ספרו, שכתב: **יזכר יכול להיות חסיד גמור איש אשר לא יפסק מפיו הלימוד, כמו מי שמפני צרכו הוא בעל מלאכה פחותה'.**

וכבר כתב בן בדרשות הר"ן דרוש שישי וז"ל: **זכי יתפתה האדם ויאמר: לא יוכל להשיג זה השלמות כי אם בהכמיה יתירה וידיעת התורה על השלמות.** נשיבתו ונאמר, אין ספק שתלמוד תורה שכרו גדול מאד, עד שאמרו רז"ל ויתר הקב"ה על עבודה זרה וגלוי עריות ושפיכות דמים ולא ויתר על תלמוד תורה. רצה לומר, כי אלו השלושה היו בבית המקדש הראשון, ולא תלה החרבן רק בביטול תורה כאמרו על עזובם את תורתו. ואף על פי כן אני רואה בדברי רז"ל, **שמי שמוסר גופו ונפשו לה' יתברך וחושק בעבודתו, ישיג מדרגה גדולה יותר ממי שיחיה בתכלית החכמה⁷.**

ולגבי ההדרכה המעשית, הנוסחא של מוהר"ן בשתי מלים היא: תורה ותפילה יחד. 'מוהרנ"ת' אמר שרבינו זצוק"ל חיבר יחד הטוב מן הפרושים והטוב מן החסידים, היינו שהפרושים העיקר אצלם הוא התורה הקדושה, אבל מהתפילה הם רחוקים, והחסידים העיקר אצלם הוא התפילה, אבל מהתורה הקדושה הם רחוקים, ורבינו זצוק"ל כללם והיברם יחד, דהיינו לעסוק בתורה ותפילה יחד⁸.

וידועה אמרתו של מוהר"ן⁹ שאמר: **מה יש לו לאדם לעשות בזה העולם, אין צריך כי אם להתפלל וללמוד ולהתפלל¹⁰.**

למוהר"ן ישנה משנה סדורה ובהירה בענין זה. והענין מתחלק לשנים. א. מהי המגמה הכללית שאליה צריך לשים את פניו. ב. מהי הדרך המעשית שבה יש לנהוג.

בקשר לנקודה הראשונה. הביטוי שחוזר על עצמו הכי הרבה פעמים בכתבי מוהר"ן ותלמידו מוהרנ"ת בקשר לצורתו הנכונה של יהודי הוא: להיות איש כשר. מוהר"ן ז"ל אמר על עצמו: שדרכו בעבודת ה' מילדותו היתה 'שרצה להיות איש כשר כרצונו יתברך'. ופעם התבטא ואמר: 'אני מקנא מאד איש כשר (שקורין ערליכר יהודי), כי נדמה שהולך בן אדם עם דקין וכרכשות ואברים כשאר כל העולם, ואף על פי כן באמת הוא ענין אחר לגמרי, כי איש כשר יקר מאד אשרי לו'.

'איש כשר' פירושו להיות יהודי שמגמתו בעולם היא לעשות את רצונו יתברך ממנו בכל עת ובכל שעה, אין הוא עושה 'עיקר' דווקא מענין מסויים ואפילו חשוב, אלא הוא משתדל לבדוק בכל דבר וענין מה הקדוש ברוך הוא רוצה ממנו, העיקר הכי גדול אצלו זה לעשות את רצון ה', וממילא כל דבר וענין שהוא רצון ה' מקבל את השיבות הראויה לו. בודאי שלימוד התורה יש לו מקום גדול וחשוב מאד במערכת הזו של 'להיות איש כשר', אבל מטרת העל בחיים איננה להיות תלמיד חכם אלא להיות יהודי כשר ועובד ה', ולעשות רצון ה' בכל רגע ורגע, והלימוד הוא רק חלק ממכלול של חיים שלימים שתכליתם היא לעשות את רצון ה', אמנם חלק חשוב אבל עדיין חלק בלבד ולא תכלית הכל³.

ישנה שיחה של מוהר"ן⁴ שנותנת לעיקרון זה ביטוי שנשמע אצל אנשי זמנינו קצת חריף. בשיחתו הידועה שבה הוא מעורר על הצורך ללמוד את כל חלקי התורה ומדריך כיצד לעשות זאת, הוסיף ואמר: **גם אמר לכל יהיה נבהל מזה שהזהיר שצריכין ללמוד כל כך בכל יום, כי גם אם אינו זוכה ללמוד כל כך, אף על פי כן הוא יכול להיות איש כשר באמת.** וגם כבר סיפר מזה שיכולין להיות איש כשר אפילו אם אינו יכול ללמוד כלל, ואפילו צדיק יכולין להיות אף על פי שאינו למדן כלל, רק בעל השגה אין יכולין להיות כי אם כשהוא למדן בגמרא פרוש רש"י ותוספות. אבל איש כשר וצדיק גמור יכולין לזכות אפילו מי שהוא איש פשוט לגמרי, ולא עליך המלאכה לגמור ואי אתה בן חורין להיבטל ממנה' (אבות ב, טז).⁵

כמדומה שביטוי כזה שיכולים להיות איש כשר ואפילו צדיק גם אם אינו למדן (הכוונה שאינו למדן בגפ"ת, אבל לומד שו"ע והלכות פסוקות, אחרת

⁵ ומה שכתוב 'שאינו יכול ללמוד כלל', אין הכוונה לעם הארץ שאינו יודע שום דבר בתורה, אלא הכוונה שאינו למדן בגפ"ת, והנוסח 'שאינו יכול ללמוד' הוא תרגום מאידיש 'הער קען נישט לערנען' שפירושו אינו למדן.

⁶ סוף פרק בו.

⁷ עיין שם שמביא על כך את הגמרא בברכות כ, א על החילוק בין ראשונים שנעשה להם נס ואחרונים לא, אף שהאחרונים היו גדולים יותר בידיעת התורה, משום דרחמנא לבא בעי, והראשונים היו גדולים יותר במעלות הלב. וראה עוד בענין זה בשו"ת משנה הלכות יג, קמט.

⁸ אבניה ברזל אות י.

⁹ שיחות הר"ן אות רפז.

¹⁰ ובשיח שרפי קודש ח"ב סימן פז: 'רבינו אמר פעם: המתנגדים אומרים שהעיקר הוא לימוד התורה, והחסידים אומרים שהעיקר הוא עבודת התפילה, ואני אומר להתפלל ללמוד ולהתפלל'.

¹ שבחי הר"ן אות כב.

² שיחות הר"ן אות יד.

³ יש לציין בענין זה ללשונו של רבי צדוק הכהן ז"ל בקומץ המנחה אות כב: 'אין לאדם לשום התכלית ומכוון לאיזה דבר פרטי, כגון להיות נגד מתאוות, להיות לומד תורה, או לעבודה וכיוצא. ועל זה צווה הנביא כמה פעמים שלא בקשו קרבנות, והקשו המפרשים הלא באמת ציוו? רק רצה לומר שהם עשו התכלית זה לבדו להקריב קרבנות ולעשות מצוות וכמו שנאמר (ישעיה כט, יג) 'זתדי יראתם מצות אנשים מלומדה', וזה לא ציוו וכו', רק התכלית הנרמו והנרצה מכל מצוה הוא כדי לצרף את הבריות, לדעת מה רצון השם יתברך באותו עת מה יעשה ישראל, וכידוע'.

⁴ שיחות הר"ן אות עו.

קו' זנ"כ"י הישיבות – ברסלב'

בני התורה המקורבים

לאורו של רביה"ק

מוהר"ן מברסלב זיע"א

077-31-40-331

שלוחה: 1	הודעות ועדכונים.
שלוחה: 2	לשמיעת הגליון הנפלא 'הקבצו'.
שלוחה: 3	1 - לשיעורים וכנסים שנמסרו למקורבים. 0 - שיעורי הרב ישראל מאיר גלינסקי שליט"א.
שלוחה: 4	1 - שיחת חברים \ הודעות מאזינים. 2 - להשארת הודעה למאזינים. 3 - לשלוחת 'הליכה עם תורה' - 'חבורת תמימי דרך'. 4 - למענה וייעוץ.
שלוחה: 5	סיפורי התקרבות וראיונות.
שלוחה: 6	1 - פניני ליקוטי מוהר"ן על התורה. הרב שרגא זילברמן: 2 - שיעורים בליקו"מ. 3 - שו"ת ברסלב. 4-5 - שיעורים מכלל משפיעי אנ"ש. 6 - שיחות ומכתבי מוהרא"ש. 7 - הזוה"ק בלשה"ק. 8 - דברי גדולי ישראל במעלת לימוד עמוד היומי בזוה"ק.
שלוחה: 7	1 - שיעורים ברחבי הארץ. 3 - חברותות ברחבי הארץ. 2 - להשארת הודעה לביקוש שיעור או חברותא.
שלוחה: 8	1 - קוי תוכן נוספים (מרכזיות: ברסלב \ פנימיות התורה \ האמונה). 2 - שירי ברסלב. 3-4 - שירים כלליים. 5 - שירי 'דרשו'. 6 - תיקון הכללי בניגון.
שלוחה: 9	1 - שידור חי.
שלוחה: 0	0 - הודעות קבועות ונחוצות.

אנו רואים שהז"ל תיקנו לנו תפילה קודם הלימוד בכניסתו לבית המקדש, ותפילה לאחר הלימוד ביציאתו לבית המדרש, משום שכדי שהלימוד יביא לידי מעשה הוא צריך להיות עם הגישה הראויה, שעוסק בדברותיו של מקום וכל כוונתו בלימודו הוא לעבוד את ה', ועל כן צריך להתפלל לה' יתברך שיזכה לכך, וגם לאחר הלימוד צריך לצאת ממנו עם תפילה לזכות לקיים את מה שלמד. וזה נקרא אצל מוהר"ן 'להפוך תורות לתפילות', וראה בהקדמת מוהר"ן לספרו ליקוטי תפילות כמה הפליג במעלה זו.

ואף שספרי מוהר"ן מלאים עצות כיצד להתקרב לקדוש ברוך הוא, מכל מקום העצה הכללית שכוללת את כל העצות היא תפילה בהתבודדות על עלייה רוחנית, שכן 'אף על פי שנמצאים כמה עצות טובות בספרי רבינו זכרוננו לברכה, שהם מלאים עצות להתקרב להשם יתברך, אף על פי כן על פי רוב קשה להאדם לקיים העצה בעצמה. על כן העיקר הוא תפלות ותחנונות ובקשות, יהיה איך שיהיה, על כל פנים ידבר בפיו באיזה בחינה שהוא, ויבקש מהשם יתברך תמיד, שיוציא אותו מהושך לאור ויהזירנהו בתשובה שלמה באמת, ואל יתן דמו לו עד שיענהו'¹¹.

וכבר עוררו רבים מגדולי ישראל בכל הדורות על החשיבות של תורה ותפילה הכרוכים יחד, והדברים ידועים ואין צורך להאריך בציטוטים¹².

והדבר המיוחד במשנתו של מוהר"ן בענין זה הוא, שהוא מלמד לא רק שצריך להתפלל, אלא גם איך להתפלל¹³, ועל מה צריך להתפלל. והרבה אנשים שזכו להיכנס ללימוד ספריו הקדושים מתוך ביקוש האמת מספרים שמושגים רבים בעבודת ה' שקודם לכן לא היו בתחום שאיפותיהם כלל, לפתע פתאום הם מוצאים את עצמם מתפללים שיוכו להם.

ה משך אי"ה בשבוע הבא.

אמר רבינו הקדוש: "רציתי שהעניין שלי יתפשט בלבבות האנשים המתמידים בעבודתם כאנשי ליטא!!"

(שי"ז שרפי קודש' זו"ב, סימן נז"ר)

¹¹ ליקוטי מוהר"ן תניינא קא.

¹² וידועים דברי החזון איש שאמר שהשקיע בתפילה כחות לא פחות מאשר בסוגיא קשה. וראה בדבריו הנפלאים של המכתב מאלוהו (ח"ד עמוד 83) בענין ההכרח בחיבור תורה ותפילה, שתורה בלבד בלא תפילה יכולה להגדיל את האנוכיות של האדם, ואילו על ידי תפילה מתבטל האדם לקדוש ברוך הוא.

וראה עוד בשו"ת שבט הלוי (ח"ז סימן א) שמעודד שואל בעל נפש מהורה שמרגיש שעמל התורה לא מאפשר לו להתמסר לתפילה כראוי, ולבסוף כותב: 'אך הגאונים הגדולים והצדיקים האמיתיים זכו שזה וזה נתקיים בידם, וידוע מה שהעידו בשם מרן החת"ם שאמר על עצמו שזכה להתפלל כל תפילותיו ככוונה, ובדמעות, וידוע כזה גם מדודי וקני הגאון הקדוש מוה"י גרינואלד זי"ע אב"ד סאטמר, שמעיינות הדמעות שלו היו פתוחים לעולם וכל תפילותיו בלהט קודש, וכן זכיתי לראות גאונים אמיתיים בהרצת תורה וגם בעסקי ציבור והנהגה, ובכל זאת ממש כל תפילותיהם בדבקות ובהשתפכות הנפש, והקב"ה יתן גם הלקינו עמהם, ויתרכו בנו שעות תפילה כאלה. איכרא יש עוד תקנה להשלים ענין הנ"ל, שיתבודד לפעמים בינו לבין עצמו ורק לנוכח ה' עיניו, וזה על דרך 'קומי רוני בלילה שפכי כמים לכך נוכח פני ה' וגו', והיינו כשהוא רק נוכח פני ה', וזה מסוגל מאד לפני אבינו שבשמים שירחם על נשמתו, ויקבל תפילותו ודמעותו ברחמים, ובדוק ומנוסה הוא אצלינו מנעורינו. ויהי רצון שיתרכו שעות כאלה.

¹³ ראה על כך בשיחה העוסקת בענין 'התבודדות'.

עלון 'המקורבים' ©

ליצירת קשר, לתרומות, להנצחת שם, לקבלת הגליון באימייל, למוקדי ההפצה, ולפרסום בגליון פנו לקו 'המקורבים': 077-31-40-331 והשאירו הודעה בשלוחה: 72 או לאימייל: E0773140331@GMAIL.COM

ניתן לתרום (וכן לקבל את הגליון עד לביתכם) דרך מכשירי 'קהילות' בכל רחבי הארץ! וכן דרך קו 'קהילות': 0732757000 בשלוחה: 11318 (בכל האופנים יש לציין: עבור עלון המקורבים, וכשהתרומה היא דרך הטל' יש להשאיר הודעה לאחר מכן בקו המקורבים הנ"ל בשלוחה 72 על סך התרומה, ושחיא מיועדת לעלון זה) תזכו למצוות!

נשמח לקבל כל חומר לגליון ע"י שליחה לכתובת האימייל הנ"ל עד יום שני בערב בצירוף שם מלא ומיקום עיר! (אפשר שם וכתובת בדו"ם, ולציין זאת), עם זאת, אין התחייבות שהדברים יפורסמו, ואין לראות באי-פרסומם שום צד פגיעה (יתכנו הרבה סיבות, גם טכניות), בהצלחה!!

המקור בנים

גריון שבועי לחניכי הישיבות בני התורה המקור בנים לאורן שלי רביה"ק מזהר"ן מברסלב זיע"א

המקורבים

בס"ד גליון מז' פרשת ראה ה'תשע"ט א'זמן ר'אש ה'שנה!!! קו המקורבים: 077-31-40-331

גליון שבועי לחניכי הישיבות בני התורה המקורבים לאורו של רביה"ק מוהר"ן מברסלב זיע"א

דשרני קרבתי

מאמר בפנימיות הפרשה, משרשי הדברים עד לעובדא ולמעשה

~ ברכה וקללה - תלויה ב'ראיה' ~

ג. הכפילות: באור החיים הקדוש מבאר, שבכל דרך יש גם ברכה וגם קללה, כי 'רשעים תחילתן שלוח וסופן ייסורים, וצדיקים תחילתן ייסורים וסופן שלוח'. ואם כן, בכל דרך יש גם ייסורים וגם שלוח. וזה מה שכתוב בתחילה 'ברכה וקללה'. ואחר כך מפרשת איזה מהם היא הברכה האמתית ואיזה להיפך.

ד. את הברכה אשר תשמעון: באור החיים הקדוש מבאר שהברכה העיקרית היא בעולם הבא, ויש לזה פירות בעולם הזה, וזה מרומז ב'את', שהוא מפל לברכה העיקרית. ומה שכתוב 'אשר' הוא משום שזה מה שמשא רבינו רוצה שיהיה. וגם משום שהשמיעה בעצמה היא הברכה.

ביאור הפנימיות

פנימיות העניין מבואר בליקוטי מוהר"ן (סימן לו), ובוה מתבאר מה הסוד של הנסיונות וה'מעברים' ברוחניות שעוברים על האדם, ואיך להפוך אותם בעצמם לברכה, וכפי שיתבאר.

אור פשוט - והציור

בכל יום יש שפע חדש שמגיע לעולם. השפע הוא 'אור רוחני' שמופיע בעולם בצורה של אותיות רוחניות, והם מופיעות לעינינו בדמות העולם על כל אשר בו. השפע הזה, שהוא אור רוחני - הוא לא 'טוב' ולא 'רע', וכמו שכתוב (איכה ג) 'מפי עליון לא תצא הרעות והטוב', אלא 'אור' פשוט שאין בו שום 'ציור', לא לטוב ולא למוטב.

האור הזה נקרא 'קמין' (שרומו על הכתר), על שם שהוא 'קמוץ וסתום', ואין בו שום ציור ושום 'פירוש'. לאחר מכן הוא נעשה 'פתח' (שרומו על החכמה), כלומר, הוא 'נפתח' ומופיע בצורה של אותיות. ועדיין הוא לא נוטה לא לטוב ולא לרע. השלב הבא הוא 'צירי' (שרומו על הכינה), שבו נעשה ה'ציור' של השפע וה'צירוף' של האותיות - לטוב או למוטב.

הציור של השפע נעשה על ידינו. האדם הוא זה שבוחר כיצד 'לציר' את השפע, האם הוא יהיה שפע טוב או חלילה רע. ובאיוה 'צירוף' האותיות יופיעו בפניו, האם בצירוף נכון וישר, או בצירוף מעוות ומוטעה.

כלים - מתוקנים או פגומים

ה'ציור' של השפע - נעשה על ידי הכלים שיש לנו. היות והשפע אין בו שום ציור וצורה, הוא 'נשפך' לתוך הכלים שלנו, ומקבל ממילא את הצורה שלהם. כמו מים שנשפכים לתוך כלי, והופכים להיות באותו צורה של הכלי - עגול או משולש או מרובע וכדומה.

נמצא, שאם הכלים הם כלים טובים ומתוקנים - אזי השפע שנכנס לתוכם, מקבל ציור וצורה של טוב. ואם חלילה הכלים מקולקלים ו/או פגומים - גם השפע שנשפע לתוכם, מקבל את הציור הזה, והופך להיות שפע מקולקל.

פרשת ראה היא הפרשה הרביעית מסדר דברים, שהוא משנה תורה. וכאמור, בסדר זה משה רבינו מנלה את ה'סתרי תורה' - היסודות של התורה שעל ידם יכולים לקיים את כל שאר חלקי התורה.

וכפי שנתבאר, בפרשת דברים - גילה סוד התוכחה, ובפרשת ואתחנן - אופן התפילה, והתפילות שלכאורה אינן מתקבלות, ובפרשת עקב - איך להמתיק את הדינים. וכעת בפרשת ראה, ממשיך ללמד ולגלות את היסודות הנחוצים לכל אחד, שעל ידי זה יזכה לקיום התורה. ובפרשה זו מתבאר שיש ברכה וקללה, והיא תלויה בכל אחד - איך הוא מסתכל על החיים שלו, לטובה או להיפך. שבזה משפיע אם יהיה לו ברכה או קללה. וכפי שיתבאר.

כמו כן יש להבחין שבפרשת ואתחנן, מובא בעיקר סדר קבלת התורה וקבלת עול מלכות שמים, בפרשת עקב, מובא בעיקר עניין ארץ ישראל, ובפרשה זו פרשת ראה, מובא בעיקר עניין ירושלים ובית המקדש. ולכאורה יש בזה סדר מדוקדק, שייך לאותם יסודות שהזכרנו.

הקושיה בפרשה

א. 'ראה אנכי נותן לפניכם היום ברכה וקללה' - מה עניין הפסוק הזה לכאן. הרי מקום הברכות והקללות הם בפרשת כי תבא, ושם מבואר כל הסדר בהרחבה ובפרטיות, ואם כן, מה עניינו לכאן.

ב. מה שייך כאן הלשון 'ראה', ומה ההדגשה 'אנכי', וכן ההדגשה 'היום'.

ג. מהי הכפילות 'ברכה וקללה' - את הברכה וגו' והקללה וגו'. ומדוע לא כתב מיד 'אנכי נותן לפניכם את הברכה אשר תשמעון והקללה אם לא תשמעון'.

ד. לגבי הברכה כתוב 'את הברכה' ולגבי הקללה לא כתוב 'את'. כמו כן לגבי הברכה כתוב 'אשר תשמעון' ולגבי הקללה כתוב 'אם לא תשמעון'. וצריך ביאור.

ביאור הפשוט

א. המקום: לדברי רש"י והרמב"ן, הכוונה כאן הוא למה שמובא בפרשת כי תבא. אלא שכאן הזכירה זאת בקצרה, ולהלן מרחיבה בזה למעשה בפרטיות.

ב. ראה אנכי: באור החיים הקדוש מבאר שכאשר רוצה לעורר אותם לעזוב הכלי העולם הזה, ולהפש את תענוגיו עולם הבא, צריך לזה שתי תנאים. הראשון - שאותו 'מעורר' יש לו את התענוגים של העולם הזה, ויודע מה זה. והשני - שאותו 'מעורר' יודע מהם הם התענוגים של העולם הבא.

ועל זה אומר להם משה 'ראה אנכי', כלומר אני הוא זה שמעמתי את העולם הזה, כי היה גדול וגיבור ומלך ועשיר, ואני הוא זה שמעמתי את העולם הבא כמו שלא טעם אף אחד. ואני הוא זה שמראה לך ואומר לך את האמת.

דומה הדבר, לשני אנשים שמכינים חמין. שניהם משתמשים באותם רכיבים בדיוק, אך התוצאות שונות מאוד זה מזה – האחד, יוצא לו תבשיל משובח ונודף ריח נעים ומגרה. והשני, יוצא לו תבשיל מקולקל, שמדיף ריח נורא ודוחה. מה ההבדל – הראשון ניקה את הסיר קודם שנתן את המוצרים לתוכו, והשני – לא... אותו שפע, אבל תוצאה הפוכה...

יש שמבארים בזה את המושג 'מה בין תלמידיו של אברהם לתלמידיו של בלעם', והרי ההבדל ביניהם הוא עצום. אך הפירוש הוא, ששניהם קבלו אותו שפע של רוח הקודש, וההבדל ביניהם הוא רק ב'כלים'. הכלים של אברהם אבינו היו נקיים, ושל בלעם – מוטנפים, ולכן, אותו שפע פעל אצל כל אחד מהם פעולה הפוכה.

שבעים כלים – כמניין 'עין'

'הכלים' של האדם, תלויים בגודל הקדושה שלו, והקדושה תלויה בעיקר בעיניים. קודם כל בפשטות – הניסיון של קדושה מתחיל בעיניים, כמו שאמרו חז"ל 'עין רואה, לב חומד, וכלי מעשה גומרים'. אבל יש בזה גם מובן מהותי. הקדושה תלויה ב'הסתכלות' על העולם – איך אדם בוחר לראות ולהסתכל עליו, לטוב או למוטב.

השפע הרוחני, נחלק לשבעים 'סוגים', שהם שבעים פנים של תורה. 'שבעים פנים' פירושו שבעים סוגי 'תפיסות', שיכולות להתחלק בין בני אדם שונים, אבל גם יכולים להיות כולם אצל אדם בעצמו הטעם הרוחני – הוא לא כל הזמן אותו דבר, אלא כל יום וכל רגע מקבל צבע אחר, מעם שונה, ותפיסה חדשה.

כנגד זה, יש שבעים אומות, שהם ההיפך הגמור משבעים פנים. כנגד כל 'טעם' ו'צבע' של תפיסה רוחנית, יש מידה או תאוה שמושכת את האדם, ומנסה להטריד אותו ולהעסיק אותו, ובכך למשוך אותו 'החוצה', ולמנוע ממנו את התענוג הרוחני.

למעשה, לא מדובר ב'או זה או זה' – אלא בשניהם גם יחד. כלומר, אי אפשר לבחור ב'שבעים פנים' במקום שבעים אומות, אלא מוכרחים את השבעים אומות כדי לזכות בשבעים פנים. אי אפשר לזכות לשום טעם רוחני, לפני שפוגשים את אחת המידות או התאוות ומתמודדים אתה. וזאת, משום שהיא זאת שהולכת להיות 'הכלי' של אותו שפע.

אם לא היו מידות או תאוות, לא היה לנו מושג של טעם וריח, אם כן באיזה כלים היינו יכולים להרגיש ולתפוס אור רוחני. בשביל זה יש מידות ותאוות, שהם כלים של הנפש, ועל ידי שהם קיימים – יכולים לקבל הרגשה ותפיסה בעיניים רוחניים.

השאלה רק איך 'להסתכל' על אותם שבעים אומות, האם כמשהו בפני עצמו, שכדאי להימשך אחריו ולעשות מומנו מטרה ותכלית, או כאמצעי וכלי לקבל דרכו אור רוחני. אם מרגישים משיכה של 'אהבה' – משתמשים בה לתפוס מהי אהבת ה', ואם מרגישים פחד ורתיעה – משתמשים בזה כדי להרגיש יראת ה'. וכן הלאה.

העצה – צעקה ואמונה

נמצא אם כן, שמוכרחים לעבור דרך השבעים אומות בכדי לבנות את הכלים לקבל את השפע. וזה מה שהפסוק אמר 'ראה אנכי נתן לפניכם היום ברכה וקללה'. כלומר 'אנכי נתן' – אני נתן לכם שפע נקי, שאין בו שום ציור לטוב או למוטב. ורק 'לפניכם ברכה וקללה' – כשהוא מגיע אל הכלים שלכם, הוא הופך להיות ברכה או להיפך.

ניתן לשמוע את השיעור של מאמר זה בקו 'חניכי הישיבות' – ברמלב: 077-31-40-331 בשלוחה: 30

מאזינים לך! מקורב יקר! יש לך הארה בעבודת ה'? אתה מוזמן לשתף בה את כולנו בקו 'חניכי הישיבות' – ברמלב בשלוחה: 42

ובשביל זה 'ראה' – אתה צריך להשתמש בכח ה'עין' שרומז על שבעים אומות, שהם כלים לשבעים פנים של תורה, ולהסתכל נכון על הניסיונות וההתמודדויות. לא לראות אותם כמוציאות בפני עצמם, וכמשהו שאמור להרחיק אותך מהרוחניות, ולהוות תחליף אליה, אלא כמשהו שישמש 'כלי' לרוחניות.

אמנם מובן שזה אינו פשוט. קל אולי להגדיר זאת כך, אבל קשה להיות עם זה בשעת מעשה. כאשר יש התמודדות עם אותם שבעים אומות, ההרגשה היא מיצר וגלות, והנפש מתכווצת ומתמודדת מאוד, ומה העצה אם כן, שעל ידה יכולים לעמוד בניסיון הזה, ולזכות ל'ראה' כראוי, בכדי שזה יהיה ברכה ולא קללה.

על זה יש שני עצות: א. 'היום'. ב. 'אשר תשמעון'. העצה של 'היום' – הוא לצמצם את ההתמודדות לרגע הזה ותו לא. לא צריך לנצח לגמרי, בכדי לזכות לקדושה וממילא לכלים רוחניים. אלא צריך לנצח 'הפעם' ותו לא. וזאת משום שכל יום יש שפע חדש, וההתמודדות הזאת, היא הכלי של השפע של 'היום', ולכן צריך רק היום לנצח, כדי לקבל את השפע של היום.

שמע ישראל

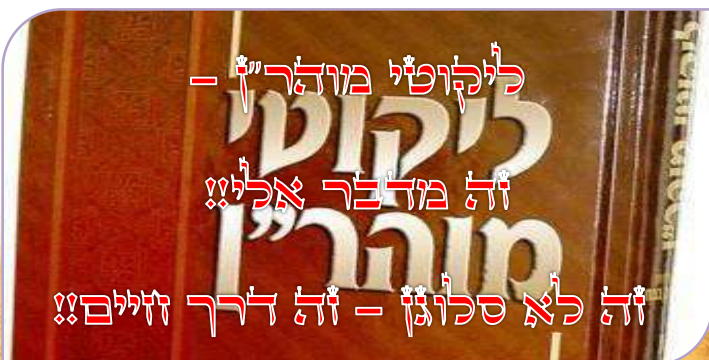
העצה של 'אשר תשמעון', הוא לומר 'שמע ישראל'. כלומר, בכל יהודי טמון כח פנימי עצום של מסירות נפש על נקודת היהדות. יהודי אומר פעמיים ביום 'שמע ישראל', ובה הוא מכניס בעצמו כח אדיר, שיכול לעמוד נגד כל הניסיונות.

יהודים במשך הדורות עמדו במצבים של ניסיונות קשים ומרים, והמסימו למסור נפשם ולהישחט – והכל תחת האמירה של 'שמע ישראל'. גם יהודים שהיו רחוקים מאוד, כשהגיע 'רגע האמת' הם אמרו 'שמע ישראל' וחזרו למקורם. וידוע סיפורים רבים על יהודים שגילו את יהדותם באמצעות המילים נוראות ההוד הללו.

את הכח הזה, צריך לקחת לכל ניסיון. כשאדם עומד בפני ניסיון, של אחד או יותר מהשבעים אומות – הוא צריך לעורר מתוכו את הכח של מסירות נפש שטמון בו. וזאת על ידי שנזכר 'הרי אמרתי היום שמע ישראל', אם כן יש לי כח. ואם קשה להתקשר למה שכבר אמר שמע ישראל, יכול לחזור ולומר אפילו מאה פעמים ביום.

המובן הפנימי של 'שמע ישראל' – הוא הברירה מי אני ולהיכן אני שייך. 'שמע ישראל' נאמר על ידי השבטים, כאשר יעקב אבינו חשש שמא יש בהם פגם, הם אמרו 'שמע ישראל' כלומר: אנחנו שייכים אליך 'ישראל אבינו'. וממילא אנו מאמינים שה' אלוהינו ה' אחד. ולכן כנגד י"ב שבטים יש י"ב תיבות ב'שמע ישראל' וברוך שם'. ומהי"ב שבטים הללו יצאו שבעים נפש, שהם השורש של שבעים פנים לתורה.

כשיהודי אומר 'שמע ישראל' הוא מזכיר לעצמו, ובעצם לנשמתו – להיכן הוא שייך, ואם כן, לא נאה ולא יאה לו ההשתייכות לשבעים אומות, שהם בני השפחות המבוזים והמנוולים. ומה מקבלים כח שלא ללכת אחרי השבעים אומות, אלא לעמוד בניסיון ועל ידי זה לקבל כלים של ברכה. וזה הפירוש 'את הברכה אשר תשמעון' – על ידי 'שמע' (תשמעון), יש כלי (את) לקבל את הברכה.

התורה הנלמדת: ליקוטי מוהר"ן, חלק א' תורה ו'

הערת מערכת: במדור זה 'נלך' עם כל תורה תקופה קצרה עד שנצטרף לחבורת 'תמימי דרך' העולמית האוהזים כעת בתורה מ' וקי"ב

על הפרשה || פנינים על פרשת השבוע לאור תורה זו

ביעור ע"ז והקרבת הקרבנות במקומם

ובכניסתם לארץ ישראל מאריכה התורה באזהרה על שני דברים, מצד אחד על ביעור כל הע"ז, ומצד שני שיבואו לזבוח הזבחים רק במקום אשר בחר ד', ואולי גם בזה יש לרמוז בחי' הבקי ברצוא ושוב הנ"ל, כי מצד אחד צריך לבער הע"ז, היינו שגם כשהוא בקטנות ואין מאיר לו עבודה וקרבות, עכ"פ עליו לעשות את שלו, ולכל הפחות לבער את הע"ז ואז צריך להתחזק מאוד בזה שעכ"פ אינו עובד ע"ז, אבל לעומת זאת נצרך גם הבקיות ברצוא, כי כשמאיר לאדם להקריב קרבנות וכו' עלול למעט בריבוי אור ולהקריב בכל מקום, וע"ז נצטוונו להפש באמת את המקום אשר בחר ד' ורק שם להקריב קרבנות, כי זה עיקר הבקיות ברצוא להפש תמיד מהו רצון השי"ת באמת.

ברכות וקלות הם בחינת בקיות ברצוא ושוב

מבואר בפרשה עניין הברכות והקלות, ואולי אפשר לרמוז שזה בחי' הבקי ברצוא ובקי בשוב, כי בעת הברכה אזי עיקר העבודה היא הבקיות ברצוא, שלא יהיה רם לבבך ושכחת, אלא להמשיך להפש כבוד המקום, ולעומת זאת בעת הקללה אזי על האדם לשמוע ביונו ולשתוק, כי הקללה היא עצמה תכלית הביזיון, ועיקר עבודת האדם הוא לשמוע ולשתוק ולהתעורר לתשובה באמת [ובאמת עיבל הוא גימטריא בקי, כי עיקר הבקיות היא בשוב וכמבואר בדברי מוהרנ"ת].

עבודת היום || פנינים על סדר היום לאור תורה זו

ובהארת אור יום אזי מאיר אור החמה, שהוא בחי' אור הדעת, בחינת הארת נקודה העליונה, וע"כ אז מתעטפים בציצית ומניחים תפילין וקורין קרי"ש ומתפללים, שע"י כל זה מאיר בכל יום הארת הדעת והמוחין [וכמובן בליקו"מ תניינא סי' עז שבתפילין שבכל יום מלוכש הארת הדעת שיש בכל יום, וזהו כל סדר התפילה בכל יום ומובא הרבה בליקו"ה], ואזי עיקר העבודה הוא בחי' הבקיות ברצוא, להשקיע כל כוחו בתפילה וע"ז לזכות להארת הדעת בשלימות עד שיוכל להיות עם כבוד המקום ולמעט מכבוד עצמו הכל תלוי כפי מה שמאיר הנקודה העליונה לנקודה התחתונה וכמובן מכללות המאמר.

יום ולילה הם בחינת רצוא ושוב

הנה עצם מציאות הלילה והיום הם בחי' רצוא ושוב, שזה בחינת המה ולבנה המבואר בפנים, שהמה היא בחי' נקודה העליונה שהוא בחי' הבקיות ברצוא, ולבנה היא בחי' הנקודה התחתונה שהוא בחינת הבקיות בשוב, וא"כ מבואר בהדיא שלילה שהוא זמן שליטת הלבנה הוא בחי' הבקיות בשוב, [וכן הוא בדברי מוהרנ"ת בהל' ר"ה ה"ד סוף אות ז] ובאמת מובן שעצם מציאות הלילה הוא בחי' החושך שהוא בחי' הירידות שעוברים על האדם שאזי עיקר עבודתו הוא הבקיות בשוב, ומכל זה מובן ממילא שעיקר עבודת הלילה הוא בחי' הבקיות בשוב.

השינה וקריאת שמע שעל המיטה

וזה בחי' עבודת השינה וקרי"ש שעל המיטה, כי השינה היא בחי' הביטול להשי"ת בעת תוקף החושך והבלבולים וכמובן מדברי מוהרנ"ת [בהל' השכמת הבוקר ה"ג ועוד], בחינת הדמימה והשתקה שהוא בחי' הנקודה התחתונה, וזה מה שמקדימים הקרי"ש שעל המיטה שהוא בחי' גילוי האמונה, שבזה מודיעים ומגלים שגם בעת השינה וההסתרה, הכל הוא ד' אחד, כי השי"ת הוא עמנו תמיד ואף בשאול תחתית יכולים להיות סמוכים וקרובים אליו יתברך, ומחמת שכל בחינה כלולה מכל הבחינות, ע"כ גם בעת הלילה שהוא בחי' הבקיות בשוב, מ"מ מתוודים על העוונות קודם השינה שהוא בחי' הבקיות ברצוא שהוא עבודת התשובה ותשובה על תשובה וכמובן בפנים, וע"כ מתוודים על העוונות קודם השינה, ואח"כ חוזרים ומתוודים על העוונות בחצות, זה בחי' תשובה על תשובה.

קימת הצות

ואח"כ עוסקים בתיקון הצות שהוא אבלות על חורבן בית המקדש ששם היה עיקר הארת החיבור בין הנקודה התחתונה לנקודה העליונה, שזה בחינת הארת משה שהוא הארת הדעת של בניין בית הבחירה וכמובן בפנים, וע"כ כיון שנחרב בית המקדש עלינו להשתוק לבנינו ולהתאבל על חורבנו שכ"ז הוא בחינת השתוקקות הנקודה התחתונה להיכלל בנקודה העליונה, וכמו"כ הווידיה הוא בחי' ביזיונות וכמבואר בכיאוור הליקוטים, וכן מה שמוזכרים בקינות עוצם ריחוקנו כ"ז הוא ג"כ בחינת הביזיונות שע"ז זוכים לקבל הארה מהנקודה העליונה, ואח"כ עוסקים בתורה ששם מתגלה דרכי ההלכה וההליכה, הבקיות ברצוא והשוב, עד שע"ז ממשיכים הארת אור יום שהוא בחי' הארת הנקודה העליונה.

ובפרטות הציצית והתפילין יש בכל אחד מהם בחינת בקי ברצוא ובקי בשוב, כי הציצית עיקר מטרתה ועניינה להזכיר לאדם את השי"ת בכל מקום, וע"כ הוא בארבע כנפות שלכל צד שיפנה יזכר בהשי"ת וכמבואר בשו"ע [אור"ח סי' כד], ויש בעניין זה עצמו אופן של בקי ברצוא ואופן של בקי בשוב, כי מצד אחד זה מזכיר לאדם להיזכר בהשי"ת ולהידבק בו באמת שזהו בחינת בקי ברצוא, ובאמת הרי הציצית היא חותם המלך כמבואר בגמ' [מנחות מג ע"ב], וא"כ זה עיקר מה שמוזכר לאדם למעט מכבוד עצמו ולהרבות בכבוד המקום, כי זה מזכיר לו שהוא עבד המלך, אמנם לעומת זאת הציצית הולכת עם האדם לכל מקום ואף במקומות המטונפים, שזה מרמז שבכל מקום השי"ת נמצא עם האדם וכמו שמאריך בזה מוהרנ"ת בהל' ציצית, וזהו עניין הבקיות בשוב לידע שהשי"ת תמיד עם האדם וגם בשאול תחתיות יכולים להיות סמוכים וקרובים אליו יתברך, נמצא שהציצית כלולה משתי הבחינות האלו.

וכמו כן בתפילין אף שעיקרן בחינת הארת הדעת והמוחין, שזה בחינת הארת הנקודה העליונה, הארת הבקיות ברצוא, אבל אעפ"כ כל בחינה כלולה מכל הבחינות וע"כ יש תפילין של יד ותפילין של ראש, תפילין של יד מניחים על יד כהה, שזה בחי' הנפילות והירידות והמוחין דקטנות, וגם לשם ממישיכים מוחין של אמונה והתחזקות לדעת שהשי"ת תמיד עמנו ואצלנו, ורק אז יכולים להתקדם לתפילין של ראש שזה המוחין והבקיות ברצוא, כי א"א להתקדם באמת ברצוא אמיתי בדרך של כבוד שמים, רק אם יש לו גם את הבקיות בשוב, כי כל זמן שאין לו את הבקיות בשוב, אזי הוא עסוק בכבוד עצמו וכל הרצוא הוא ג"כ כבוד עצמו, וע"כ ההתחלה היא דייקא בבקיות בשוב, שזהו בחינת ישמע ביונו ידום וישתוק שאע"פ שלא הולך לו כרצונו בכל זאת הוא מקבל הכל באהבה ושמהה, ובוה הוא מרגיל עצמו להיכנס לכבוד המקום, ואז אפשר להתחיל להתקדם בעבודת ד' באופן שלא הכל לכבוד עצמו, וע"כ א"א להניח תפילין של ראש רק אחרי שמניחים תפילין של יד, כי רק אחרי

שמתחזקים גם בחשכות וכיד כחה לידע שגם שם השי"ת הוא עמי, אזי אפשר להתקדם לתפילין של ראש שהוא בחי' הבקי ברצוא.

ואח"כ בעת האכילה או הוא עיקר הבקיות ברצוא ושוב, וכמבואר בזה"ק שעת האכילה הוא עת מלחמה, כי אז הוא עיקר נפילת האדם בדעתו וכמבואר בדברי מוהרנ"ת בהל' חלה ה"ד, וע"כ אז צריך ביותר להתחזק בדרכי הבקיות בשוב, לשמוח מאוד כמה שאכילתו עפ"י התורה בכשרות ועם ברכה, שע"י מתרבה כבוד המקום, כי בכל אכילה של איש הישראלי בוודאי מברר בירורים הרבה, וכשיוצא מכבוד עצמו ונכנס לכבוד המקום, ע"י יכול להתחזק באמת ולא ליפול בדעתו, ולידע שסוכ"ס איך שהוא כל זמן שאכילתו הוא עפ"י התורה בוודאי יש בזה כבוד המקום, ומתוך דרכי הבקיות בשוב יוכל להיכנס לדרכי הבקיות ברצוא לחשוב באמת מכבוד המקום ועוצם פלאי הכריאה, נפלאות תמים דעים שיש בכל מאכל ומאכל, ועוצם הסדי השי"ת, וכיוצ"ב כמה וכמה מחשבות מכבוד המקום שכל זה הוא עיקר התשובה, כי אף שדרכי התשובה, הבקיות ברצוא ושוב, שייך בכל עניין ועניין מעבודת ד', מ"מ בפרטות הוא נצרך בעבודת האכילה ושאר דברי הרשות ששם מצוי מאוד גם חסרון הבקיות בשוב, שנופל בדעתו ע"י שנדמה לו שהוא רחוק, וכ"ז מחמת שחושב רק מכבוד עצמו ולא מכבוד המקום, וע"כ צריך הרבה התחזקות באכילתו וכמבואר בדברי מוהרנ"ת הנ"ל, ולאידך גיסא מצוי בזה מאוד חסרון דרכי הבקיות ברצוא באין משים על לב ששם הוא עיקר עבודת האדם לקדש מחשבתו בעת האכילה עד שיבוא להארת הרצון בשלימות, אבל מחמת שסו"ס עוסקים בדבר גשמי, בנקל לשכוח מזה, וע"כ צריך התחזקות מיוחדת בדרכי התשובה, הן ברצוא והן בשוב, בקדושת האכילה ושאר דברי הרשות, וכבר נתבאר [עפ"י משמעות דברי מוהרנ"ת] שעפ"י רוב ההתחלה היא דייקא מהבקיות בשוב וע"י יכול להיכנס להבקיות ברצוא.

וכן אח"כ בעת לימוד התורה צריך לילך בדרכי התשובה למעט בכבוד עצמו ולהרבות בכבוד המקום, ולהיזהר מאוד שלא ליפול בדעתו מחמת שרואה שאינו מצליח כחבריו וכיוצ"ב שכל זה הוא מחשבות של כבוד עצמו, אלא יכניס במחשבתו כמה כבוד השי"ת יש מכל לימוד ולימוד שלו, וככל שיתרגל לחשוב מזה, כן יהיה לו מתיקות עצומה מזה, בבחינת הארת כבוד אלקים, ולא יחפש את הכבוד המדומה, וע"י יוכל להיכנס בדרכי הבקיות ברצוא, לנצל הזמן באמת כראוי, ולעסוק בתורה הרבה, כי הרבה פעמים יכול האדם להתקדם הרבה מאוד בלימוד התורה הקדושה, הן בכמות והן באיכות, אלא שהוא נעצר היכן שהוא, וכ"ז מחמת שאינו חושב על כבוד המקום רק על כבוד עצמו וע"כ או שהוא מתייאש, או שאינו מחפש להתקדם מאוד כשרואה שאחרים אינם מתקדמים ודי לו להיות כמוהם, אבל באמת צריך כל אחד לייגע עצמו בלימוד התורה לפי כוחותיו ולא להישאר במקום אחד רק להיות בקי מאוד ברצוא להתקדם בלימוד התורה מאוד, ללמוד כל חלקי התורה הקדושה, ומי שהוא בר הכי לחדש בתורה ולהעלות על הכתב בוודאי עליו להשתדל בזה וזה ג"כ מדרכי הבקיות ברצוא, אבל באמת עיקר ההתחלה הוא מהבקיות בשוב, כי עיקר מה שאין האדם מתקדם בתורה כראוי לו הוא מחמת שנופל בדעתו כי נדמה לו שאינו מצליח, אבל כשיכניס במוחו ודעתו שעיקר ההצלחה הוא להרבות בכבוד המקום, ע"י ירגיש טעם ומתיקות בכל לימוד ולימוד גם בעת קושי ודוחק, וע"י יזכה שהתורה תראה לו אהבה עד שכבר לא ירצה שום דבר חוץ מהתורה וכמבואר בשיחות הר"ן אות יז.

וכמו כן אם הוא עוסק במלאכה לפרנסתו וקובע עתים לתורה צריך להזקק עצמו מאוד לידע ולהאמין שיש להשי"ת שעשועים גדולים מהקביעות עתים שלו לתורה, ואף אם הוא מעט מאוד, אבל העיקר הוא מה שע"י נעשה כבוד

המקום, ובה לפעמים אף שהוא מעט בכמות, אבל הוא הרבה באיכות, כי יש לו בזה הרבה מסירות נפש, ומתגדל בזה מאוד כבוד המקום, וע"כ ככל שיכניס האדם במחשבתו מחשבות של כבוד המקום ויצא מכבוד עצמו, ע"י יוכל לשמוח בהלקו ולשמוח מאוד בכל פעם שמתחזק לשמור על קביעותו, כי בוודאי יש בזה כבוד המקום, וע"י יוכל להתחזק בבקיות ברצוא, לקבוע יותר זמן ללימודו, ולהתמקד כמה וכמה זמנים פנויים שיוכל לעסוק בהם בתורה, אף בעת עסקו במלאכה.

וכמו"כ בעצם העסק של פרנסה צריך הרבה התחזקות להיות בקי בשוב לידע ולהאמין שאין שום דבר להינם וכל מה שצריך לעסוק הכל הוא בירורים ותיקונים נפלאים וכמבואר בזה הרבה בדברי מוהרנ"ת, והעיקר תלוי בזה עצמו כמה שמאמין שיש בזה בירורים, וכמה שמשמח עצמו כמה שנעשה מזה בירורים ונעשה ע"י כבוד המקום, כך זוכה לברר יותר ויותר בירורים, ובוודאי העיקר תלוי כפי מה שמשתדל לשמור דיני התורה, ולעשות משא ומתן באמונה, וכפי מה שכוונתו לשם שמים שיהיה לו לפרנס בני ביתו ולצרכי שבת ולתמוך בלומדי תורה, וכפי מה שמרבה האדם במחשבות של כבוד המקום, כן נעשים הכירורים בשלימות יותר ויותר, ומזה נשפע ג"כ השפע הגשמי כראוי וכמובן בדברי רבינו ז"ל ומוהרנ"ת בכמה מקומות.

ובמשך כל היום ראוי לאדם להרבות במחשבות של כבוד ד' בכל דבר ודבר, וכפרט כשהולך לו שלא כרצונו ומקבל באהבה, זהו עיקר כבודו יתברך [וכמבואר בליקו"מ סי' קעז שכשמבטל רצונו לרצון ד' זהו עיקר כבודו, יעו"ש], וזהו גילוי כבוד מלכותו כשמגלה בכל דבר ובכל מצב שאין עוד מלבדו, וזה ג"כ בחינת ישמע בזינו ידום וישתוק, כי כל דבר שהולך לו שלא כרצונו הוא בחי' בזיון, וכשמקבל הדברים באהבה זה בחינת השתיקה [וכמובן ממה שהביא ע"י רבינו הא דהבא ליטהר אומרים לו המתן].

ועיקר גילוי כבוד ד' הוא בכל נקודה טובה שמחפש ומוצא אצל כל אחד מישראל, וכמבואר באריכות בלשון רבינו בסוף המאמר שכל נקודה טובה שמוצא בישראל הוא בחינת כתר להשי"ת, וע"כ צריך לעמול ולהתייגע בזה מאוד, לחפש עוד נקודה טובה ועוד נקודה טובה, וככל שיהשוב ע"י שהוא עושה בזה כתר להשי"ת כן יכנס שמחה גדולה בליבו ויהיה לו קל הרבה יותר עניין זה, ובאמת אם אדם מרגיל עצמו בזה הרי יכול לזכות בעשרות ומאות מצוות ביום, וא"י סתם מצוה אלא מצוה יסודית ומהותית שעושה כתר להשי"ת, ולעומת זאת אם מתבונן בחסרונות וברע הרי הוא עיקר היפוך כבוד ד', כי מוצא חסרונות בכתר של המלך, וזה נורא ונפלא מאוד להמתבונן.

וכמובן שהעיקר הוא בזמן ההתבודדות לשפוך ליבו לפני השי"ת לזכות לילך בדרכי התשובה באמת בבקיות ברצוא ובשוב, ולזכות לעסוק בכבוד המקום ולהשגת כבוד אלקים, ואז הוא ג"כ הזמן להתבודדות על הטאיו ולשמוע בזונו באמת, אבל שאר כל היום צריך להיות בשמחה גדולה ועצומה על מה שזוכה לכבוד את מלך המלכים הקב"ה, כי כל אחד מישראל מלא מצוות כרימונו, אבל עיקר עבודת האדם הוא לשמוח בכל נקודה טובה, וגם בעצם נקודת יהדותו כי כל אחד מישראל הוא כתר להשי"ת, וכמבואר בסוף המאמר, וכל נקודה טובה שמוצא בעצמו הוא ג"כ בחינת כתר להשי"ת, ובאמת אם יהשוב האדם מכבוד השי"ת הרי בנקל לבוא לשמחה, כי עיקר העצבות הוא מחמת שעסוק בכבוד עצמו ונדמה לו שאינו מצליח וכיוצ"ב, אבל כשיתבונן בכבוד המלך, הרי כל אחד מישראל זוכה לכבוד את מלכו של עולם אין סוף פעמים ביום, אלא שאין נותן ליבו לזה, אבל אם מתרגל להתבונן בזה ולשמוח בזה, בוודאי יוכל להיות בשמחה תמיד.

© עלון 'המקורבים' ©

ליצירת קשר, לתרומות, להנצחת שם, לקבלת הגליון באימייל, למוקדי ההפצה, ולפרסום בגליון פנו לקו 'המקורבים': 077-31-40-331 והשאירו הודעה בשלוחה: 72 או לאימייל: E0773140331@GMAIL.COM * * * ניתן לתרום (וכן לקבל את הגליון עד לביתכם) דרך מכשירי קהילות' בכל רחבי הארץ! וכן דרך קו 'קהילות': 0732757000 בשלוחה: 11318 (בכל האופנים יש לציין: עבור עלון המקורבים, וכשהתרומה היא דרך הטל' יש להשאיר הודעה לאחר מכן בקו המקורבים הנ"ל בשלוחה 72 על סך התרומה, ושהיא מיועדת לעלון זה) תזכו למצוות: * * * נשמח לקבל כל הומר לגליון ע"י שליחה לכתובת האימייל הנ"ל עד יום שני בערב בצירוף שם מלא ומיקום עיר! (אפשר שם וכתובת בדויים, ולציין זאת), עם זאת, אין התחייבות שהדברים יפורסמו, ואין לראות באי-פרסומם שום צד פגיעה (יתכנו הרבה סיבות, גם טכניות), בהצלחה!!

למעט בכבוד עצמו ולהרבות בכבוד המקום

רבינו מתחיל את המאמר הקדוש הזה שצריך כל אדם למעט בכבוד עצמו ולהרבות בכבוד המקום והיינו שזהו יסוד העבודה והכל תלוי בזה, וזהו הלשון "כי" צריך, היינו כי זה עיקר יסוד עבודת האדם בעולמו, וכפי שמכנים האדם בדעתו עניין זה, בכל דבר לחשוב מכבוד המקום ולמעט מכבוד עצמו, כך יכול להיכנס לעבודת ד' באמת, כי זה עיקר העבודה בכל דבר למעט בכבוד עצמו להרבות בכבוד המקום, ודקדק ואמר "למעט" ו"להרבות", כי א"א לבטל לגמרי כבוד עצמו אבל עכ"פ ימעט קצת מכבוד עצמו וירבה קצת בכבוד המקום [עמודי אור], ובאמת ההרגש הזה של כבוד המקום הוא הרגש שיש אצל כל איש ישראל, אלא שצריך לגדלו ולתפחו וככל שייכנס האדם לזה כך באמת לא יהיה איכפת לו מכבוד עצמו ויכול להיכנס לעבודת ד' באמת.

כבוד מלכים וכבוד אלקים

וממשיך רבינו שמי שרוחף אחר הכבוד אזי הוא זוכה לכבוד מלכים שהכל חוקרים אחריו אם הוא ראוי לכבוד, אבל אם בורח מן הכבוד אזי זוכה לכבוד אלקים, והיינו לכבוד מהשי"ת [וכמבואר בליקו"ה הל' אפוסטרפוס ה"א יעו"ש], כי זה עצמו כבוד גדול לעמוד לפני השי"ת ולעבדו, ומה שמתגדל כבוד השי"ת על ידו, וגם עצם הדבר מה שהוא כביכול זוכה לעבוד את השי"ת ולתת הכתר על ראשו הרי הוא כבוד גדול מאוד [עמודי אור].

האדם צריך להרבות בכבוד המקום ועי"ז זוכה להרגשה בכבוד אלקים

והכוונה בכל זה שעיקר עבודת האדם הוא כפשוטו "לעסוק" בכבוד המקום, למעט מעט מכבוד עצמו ולהרבות מעט בכבוד המקום, אף אם אינו מרגיש בזה שום אור, אבל רבינו מגלה שעי"ז זוכה להרגשת הכבוד האמיתי והיינו כבוד אלקים בכמה אופנים ובהינות וכמו שנתבאר, וממילא זוכה לכבוד אמיתי, כי כבוד מלכים הוא דבר הנתון לחקירה כל הזמן, והיינו כי סו"ם בני אדם אינם אוהבים לקבל מרות ולתת כבוד לאחר ועי"כ כל הזמן חוקרים אחריו ושואלים אם הוא ראוי לכבוד או לאו, וזה שייך גם אצל עצמו, גם כשאינו מחפש כבוד מאחרים אלא שמחפש עכ"פ להצליח ולהרגיש שמצליח, אזי הוא כל הזמן חי בחקירה עצמת אם הוא כן מצליח או לא, ומבע האדם להסתכל תמיד על החסרונות ולהרגיש שהוא רחוק מההצלחה [וכמבואר בהמעשה מחכם ותם] ועי"כ לעולם אין לו כבוד אמיתי, אבל ככל שמרבה האדם בכבוד המקום וממעט בכבוד עצמו, זוכה "להרגיש" כבוד אלקים, היינו להרגיש כבוד נפלא מכבוד המקום עצמו, כי מה שזוכה להרבות בכבוד המקום באמת הוא כבוד נפלא ונורא מאוד, והוא כבוד אמיתי מאוד שאינו תלוי בחקירה, אלא הוא עניין אמיתי מאוד שהאדם יכול לקבל מזה היות עצום ונפלא, אלא שכפי מה שעוסק בזה באתערותא דלתתא "להרבות" בכבוד המקום, כן "זוכה" "להרגיש" הכבוד הזה, וזה הכוונה שזוכה לכבוד אלקים וכן הוא בכל עניין בעבודת ד' שאדם משתדל לזכות לזה, ואז זוכה להשיג הדבר כמו הוא באמת שהוא מלא מתיקות, וכגון בלימוד התורה שאדם מתייגע להבין התורה הקדושה, ואז הוא זוכה להבין ולהשיג התורה הקדושה שזהו מתיקות נפלאה, וכן אם מתייגע להתפלל כראוי, אזי "זוכה" להתפלל כראוי וזה המתנה הגדולה ביותר, וכן הוא בכל עניין, אבל עכ"פ הכבוד אלקים הוא בגדר של מתנה ולא העבודה, כי העבודה היא "לחשוב" מכבוד המקום אף כשאינו מרגיש כבוד אלקים, אבל עי"ז זוכה לכבוד אלקים, וזה מבואר מאוד בלשון רבינו שע"י שבורח מן הכבוד ועוסק בכבוד המקום "זוכה" לכבוד אלקים, וכי"ה בדברי רבינו לקמן בביאור המאמר רבב"ח שהכבוד אלקים הוא בחי' שמו, בחי' משיחה, יעו"ש, והיינו שהוא השגה נפלאה של דעת שזוכה על ידה להרגיש כבוד אלקים וכן מבואר באות ג שזהו בחינת השגת עולם הבא וכמו שיתבאר שם].

וההרגשה בזה שהוא זוכה לכבוד אלקים, כי טבע האדם להפש כבוד והוא דבר מהותי מאוד כנפש האדם [יעו"ה בתו' סו ועוד], ולזה מגלה לנו רבינו שכשהאדם עוסק בכבוד עצמו, לעולם לא יבוא לכבוד אמיתי, כי כבוד מלכים במהותו הוא דבר הנתון לחקירה ונכחו שמביא בזה רבינו מפסוק כבוד מלכים חקור דבר, היינו כי זה עניין מהותי בכבוד מלכים, וזה "אפילו" בכבוד מלכים שהוא הכבוד הגדול ביותר בעולם, עד שאף נתקנה ברכה ע"ז, ואעפ"כ הוא נתון לחקירה, וכש"כ שאר מיני כבוד, ואף הכבוד העצמי אצל האדם בעצמו נתון לחקירה וכנ"ל, אבל כשזוכה לכבוד אלקים אזי אינו צריך כבוד אחר, והוא מקבל סיפוקו בדרך של כבוד אמיתי ונצחו באופן שאינו נתון לחקירה כלל, ועי"כ כדאי לאדם לעסוק בכבוד המקום, כי אף לפי מהשבתו שהפץ בכבוד הרי לא יזכה לכבוד כל זמן שעוסק בכבוד של מלכים, רק כשיעסוק בכבוד המקום, והו' לכא' כוונת האריכות שמאריך כאן רבינו בעניין זה של כבוד מלכים וכבוד אלקים.

ועפ"י דברי רבינו יתבאר כמין חומר מה שאמרו כל הבורח מן הכבוד הכבוד רודף אחריו [כן העתיקו בכמה ספרים, יעו"ה מאור ושמש ריש פר' ויקרא ובערבי נהל בלק דרוש ה' ובבני יששכר מאמרי הודש ניסן מאמר ה' אות ט ובשפ"א פר' לך תרלו, וכוונתם להמבואר כמסכת עירובין דף יג עמוד ב' כל המחור על הגדולה גדולה בורחת ממנו, וכל הבורח מן הגדולה גדולה מחזרת אחריו], ולכא' הוא פלא מאוד שהרי אם הוא בורח מן הכבוד באמת, היינו שבאמת אינו רוצה כבוד וא"כ מה הבשורה הגדולה שהכבוד רודף אחריו הרי אין לו כלל רצון בזה וכן הקשה בשפת אמת שם ויעו"ש], אבל עפ"י דברי רבינו יאיר העניין כמין חומר, כי הכוונה שהוא בורח מן הכבוד, היינו כבוד עצמו, כבוד מלכים, ואזי רודף אחריו הכבוד האמיתי שהוא כבוד אלקים, וכלשון רבינו כאן שע"י שבורח מן הכבוד זוכה לכבוד אלקים ודו"ק [ואולי עדי"ז יתפרש מה שאמרו בנדרים סב ע"א אל יאמר האדם אלמוד בשביל שיקראוני רבי וכו' אלא למוד מאהבה וסוף הכבוד לבוא, ובפשטות הכוונה שמרגיעים ואומרים שסו"ם הכבוד יבוא, אבל לכא' הרי התכלית הנרצה הוא שלא ילמד כלל בשביל זה, ואמנם יש מקום ליישב, אבל עפ"י דברי רבינו יובן שהכוונה סוף הכבוד לבוא, היינו הכבוד האמיתי, כבוד אלקים.

והנה הרב ממשערין ציין בזה לדברי המדרש שמבואר ממש לשון כזה, וז"ל המדרש [במדבר רבה פרשת במדבר פרשה ד' אות כ'] אליהו אומר כל המרבה כבוד שמים וממעט כבוד עצמו כבוד שמים מתרבה וכבודו מתרבה, וכל הממעט כבוד שמים ומרבה כבוד עצמו כבוד שמים במקומו וכבודו מתמעט, והיינו כנ"ל כי כשעוסק בכבוד שמים אזי כבודו מתרבה, כי זוכה לכבוד אמיתי שהוא כבוד אלקים שהוא הרגשת כבוד אמיתי שאינו נתון לחקירה, משא"כ במרבה כבוד עצמו שגם כבודו מתמעט כי אף כשזוכה לכבוד הרי כבודו נתון לחקירה, וגם לכסוף מתמעט כבודו לגמרי.

ויעו"ש במדרש שמביא ב' מעשים בזה וז"ל 'מעשה באיש אחד שהיה עומד בבית הכנסת ובנו עומד כנגדו, וכל העם עונים אחר העובר לפני התיבה הללויה, [כסדר הענייה בהלל בזמן חו"ל, יעו"ה בסוכה דף לח שהיו עונים על כל דבר הללויה] ובנו עונה דברים של תפלות, אמרו לו ראה בנך שהוא עונה דברים של תפלות, אמר להם ומה אעשה לו, תינוק הוא, ישחק, שוב למחר עשה כאותו ענין וכל העם עונים אחר העובר לפני התיבה אמן הללויה ובנו עונה דברים של תפלות, אמרו לו ראה בנך שהוא עונה דברים של תפלות, אמר להם ומה אעשה לו תינוק הוא ישחק, כל אותן ח' ימי החג ענה בנו דברי של תפלות ולא אמ' לו כל דבר, ולא יצאת אותה השנה ולא שינתה ולא שילשה עד שמת אותו האיש ומתה אשתו ומת בנו ובן בנו ויצאו מ"ו נפשות מתוך ביתו ולא נשתיר לו אלא זוג אחד של בני אדם אחד היגר וסומא ואחד שומא ורשע, שוב מעשה באדם אחד שהיה מתהרט שלא קרא ולא שנה, פעם אחת היה עומד בבית הכנסת כיון שהגיע העובר לפני התיבה לקדושת השם הגבוה את קולו ואמר ק' ק' ק' ה' צבאות, אמרו לו מה ראית שהגבתה קולך

אמר להם לא זכיתי לא למקרא ולא למשנה ועכשיו שניתנה לי רשות לא אגביה את קולי ותשוב נפשי עלי, ולא יצאת אותה השנה ולא שינתה ולא שילשה עד שעלה אותו האיש מבבל לארץ ישראל ועשאוהו שר החיל של קיסר ומינוהו ראש על כל בירניות שבא"י ונתנו לו מקום ובנה עיר וישב שם וקראו לו קילוני לו ולבניו ולבני בניו עד סוף כל הדורות, מכאן אתה למד שלא ינהג אדם גאווה לפני המקום שכל המתגאה לפניו מתבוזה וכה"א (ש"א ב) כי מכבדי אכבד ובזוי יקלו, יעו"ש עוד במדרש מה שמביא מדוד מלך ישראל שהיה מבוזה עצמו בשביל השי"ת, והנה במעשים האלו זכה בסוף לכבוד ממש בזה העולם, אמנם י"ל דכיון שזכה לכבוד אלקים נשתלשל מזה ג"כ כבוד בזה העולם כי מו"ם כל הכבוד בא משם, אבל היה לו מזה כבוד כי ידע שהוא מהשי"ת והיה לו מזה בעצמו כבוד אלקים, וכה"ג במעשה הראשון נשתלשל לו בזיון ממש, כי משתלשל מזה בזיון ממש, שזהו בחינת כבוד מלכים שהוא כה"י בזיון, וגם בוודאי הרבה פעמים מקבל הממעט כבוד המקום בזיון ממש והמרבח כבוד המקום כבוד ממש, אבל ביסודו ושרשו העיקר הוא מה שזוכה לכבוד אלקים שהוא הכבוד האמיתי ודו"ק.

והנה לשון הפסוק שמביא רבינו ז"ל הוא 'כבוד מלכים חקור וכבוד אלקים הסתר דבר' ובפשטות הכוונה בזה לומר שכבוד מלכים אפשר ואף ראוי לחקרו כי רק עי"ז מתגלה כבוד המלך, אבל כבוד אלקים יש להסתירו וא"ל לדבר בזה, ואדרבא ככל שמדברים בזה מתמעט הכבוד ויעל דרך שאמרו בברכות לג ע"כ משל למלך שיש לו אלפי אלפים דינרי זהב ומשבחים אותו באלף דינרי כסף שאינו כבוד כלל, וא"כ הכוונה לפי פשוטו הוא שבאמת ראוי לחקור על כבוד המלך כדי שעי"ז יהיה לו כבוד, משא"כ בכבוד אלקים שאינו מתווסף הכבוד ע"י הקירתו, אבל אעפ"כ מובן בפשטות שעכ"פ מבואר מזה שכבוד מלכים מהותו הוא דבר הנתון לחקירה, ובלא החקירה אין כאן כלל מקום לכבוד, כי הכבוד הזה אינו דבר מהותי בעצם האדם, ורק ע"י החקירה בזה יש את הכבוד, וע"כ מצוה הפסוק לחקור אחר זה, וממילא מובן שאינו כ"כ פשוט הכבוד הזה כי כיון שהוא תלוי בחקירת הכבוד, ממילא מובן גם החלק הזה שהכל חוקרין ושואלים אם הוא ראוי להכבוד, כי בני אדם אינם ממחרים להחליט שיש מי שראוי לכבוד, כי אינן אוהבים להתבטל לאחרים ולכבד, משא"כ כבוד אלקים שהוא דבר מהותי ואינו נתון לחקירה כלל, ואדרבא החקירה בזה רק מגרעת, וממילא מובן שהוא עניין אמיתי ומהותי בעצם, ואע"פ שהכוונה בפסוק הוא על כבוד השי"ת בעצמו, אבל ממילא מובן מי שזוכה לכבוד אלקים, היינו לבחינה זו של כבוד, שזה כשמוכה לכבוד מהכבוד אלקים, כי מתכבד בזה עצמו שהשי"ת גדול כ"כ, כי עי"ז זוכה להבין עוצם מעלת מי שזוכה לעמוד לשרת לפניו יתברך, וא"כ הוא שייך ג"כ לבחינה זו של כבוד אלקים, וע"כ הוא ממילא ג"כ זוכה לכבוד זה שאינו שייך לחקירה והוא דבר אמיתי ומהותי בעצם ודו"ק וזהו מה שכתוב כי מכבדי אכבד, שהוא רישא דקרא דובזוי יקלו שהביא רבינו בהמשך כלפי מה שמוכרח לעבור בזיוות כדי לזכות לכבוד אלקים, כי כשאדם עוסק בכבוד המקום, השי"ת מכבדו כביכול בכבודו עצמו, כי באמת זהו הכבוד הגדול ביותר והאמיתי ביותר מה זוכה האדם להבין כבוד וגדולת הבורא יתברך, שע"י זוכה להבין עוצם מעלת כל מצוה וכל נקודה שעוסק בכבוד המקום, זהו פשוטן של דברים בעניין זה שאין שייך כאן הצווי של חקור דבר והסתר דבר, אלא שעכ"פ נלמד מזה מהות הכבוד הזה הן בכבוד מלכים והם בכבוד אלקים.

אמנם יש להוסיף ולהעמיק בזה שגם העניין של הסתר דבר כפשוטו, דהיינו הצווי שלא להרהר בזה מחמת שא"א להבין בזה, שייך ג"כ לעניין מה שרבינו ז"ל מפרשו, דהיינו לעניין האדם שעוסק בכבוד המקום שזוכה לכבוד אלקים, שכבוד אלקים הוא דבר שאסור לחקור בזה, והיינו שא"א לחקור ולהבין הדבר

בשכל האנושי, כי באמת כל עניין זה שהשי"ת יש לא כבוד כביכול ונח"ר ושעשועו והתפארות מכל תנועה ומכל התחזקות של איש הישראלי הוא דבר שא"א להבין בשכל, וכשרוצים לנסות להבין הדבר בשכל מתרחקים מזה ואין רוצים להאמין בזה, וממילא נופלים ואין רוצים לעסוק בכבוד המקום מחמת שבאיזה מקום האדם בליבו קשה לו להאמין שבאמת השי"ת מתכבד ומתפאר בו, וע"כ מוכרח לסלק השכל ולא לחקור בזה כלל אלא לקבל הדבר באמונה שלימה לדעת שכן הוא האמת שהשי"ת יש לו נח"ר וכבוד גדול ע"י תורתנו ומצוותינו, כי כן כתוב בתורה וממילא זהו האמת, וכל התורה מלאה מזה וכמוש"כ ריה ניהוה וכו', וד' האמירך היום, והייתם לי סגולה וכו' ושאר כל הפסוקים] וכפי מה שיעסוק בזה באמונה וכביטול השכל, כן "זוכה" להשגת הדעת של הכבוד הזה, כי הוא באמת דבר הוא למעלה מהדעת, כי הוא אור הכתר ממש שהוא למעלה מכל הספירות ונכמבואר לקמן באות ב, וע"כ רק ע"י הביטול וההמתנה שהוא בחינת האתערותא דלתתא להמשיך אור הכתר והכבוד, יכול לזכות שיאיר לו השגת הדעת מאור הכתר ואז יזכה להרגיש מתיקות הכבוד הזה, אבל אם ירצה להבין הדבר בשכל אזי יפול מזה, וזה הכוונה בכבוד אלקים הסתר דבר כפשוטו אף לעניין זה, היינו שאסור להתבונן בזה בדרך של שכל ויש להסתיר השגה זו ולא לדבר בזה בדרך של שכל, רק בדרך של אמונה, כי באמת א"א להבין דבר זה בשכל האנושי ורק ע"י שעוסק בכבוד המקום זוכה להשגה זו של כבוד אלקי [שהוא באמת למעלה משכל האנושי והוא בחינת השגת עולם הבא וכדלקמיה].

ונוסף ונבאר בזה כי באמת כל אחד יש לו הרגשה בכבוד המקום, והיינו שעל דבר שרואה ומבין שזה כבוד המקום, קל לו להשקיע הרבה, וכדוגמת כתיבת ס"ת או בניית ביהכנ"ס מפואר וכו' שמי שיש לו היכולת לזה הרבה יותר קל לעשות ולהשקיע בזה כי רואה ומבין ומרגיש שזה כבוד השי"ת, ומבואר מזה שבעצם יש לכל איש ישראלי הרגשה של רצון להרבות בכבוד השי"ת, אלא שעיקר נפילת האדם הוא מחמת שאינו מאמין [ועכ"פ אינו מרגיש והי את זה] שיש להשי"ת כבוד גדול מאוד מכל תנועה קלה שמתחזק בעבודתו, כי זה באמת דבר שאינו נראה לעין האדם, ואדרבא הוא רואה שהוא נופל וכו', ולהבין שדייקא מההתחזקות הזו במצב של ירידה הוא עיקר כבוד השי"ת, הוא דבר שהשכל אינו רוצה לקבלו, אע"פ שזהו האמת הברור, מ"מ השכל מתנגד לזה, וע"כ מוכרח לעסוק בבחינת כבוד אלקים הסתר דבר, שלא להרהר בזה כלל אלא לקבל הדבר באמונה שלימה, ועי"ז יוכל "לזכות" לכבוד אלקים וכנ"ל.

עוד יש להוסיף כמה שנקט כאן כבוד "המקום" ולא כבוד הקב"ה או כבוד השי"ת, שיש בזה רמז נפלא מאוד כי האדם דרכו להפיש כבוד וזה עצם מהות האדם, אלא שנדמה לו שהכבוד הוא ע"י שיצליח וידברו ממנו בבחינת כבוד מלכים, וזה מגלה רבינו שבאמת זה אינו כבוד אמיתי כלל כי הוא נתון לחקירה, ורק אם יעסוק בכבוד השי"ת יזה לכבוד האמיתי שהוא בחינת כבוד אלקים, וזה מה שמרמז שיש כאן כבוד ה"מקום" היינו במקום שאתה נמצא שם נמצא השי"ת ושע"ש זה נקרא השי"ת "מקום" כי הוא מקומו של עולם, היינו שבכל מקום בעולם נמצא רק השי"ת, וממילא אי"צ לילך רחוק כדי לחפש כבוד, דאדרבא שם אין הכבוד האמיתי, והכבוד האמיתי הוא כאן במקום שלך וכדרגא שלך, כי השי"ת נמצא בכל מקום ובכל דרגא ושם אתה יכול לכבדו ועי"ז להיות מחובר לכבוד האמיתי, וזהו ההדגשה בכבוד ה"מקום" שזה מרמז על עניין זה שהוא שייך ונמצא בכל מקום שזה כלל דרכי הבקיות ברצוא ושוב שהשי"ת נמצא בכל מקום ובכל דרגא בבחינת אם אסק שמים שם אתה ואציעה שאול הינך וכדלקמיה ודו"ק [מר' זאב פראנק].

אמר רבינו הקדוש:
"רציתי שהעניין שלי יתפשט בלבבות האנשים המתמידים בעבודתם כאנשי ליטא!!"
(עיניו ערצתי קודמי ז"ב, סימן ז"ר)
בתמונה: מקור בים מסתכלים על נהר התשל"ך המפורסם באומן!

'מצאת? הפש עור!'

כמה זמן מחפשים?

עד שמוצאים. או עד שמתייאשים מלמצוא. האם יש דבר שמחפשים אותו כל החיים?

* * *

המערכת של היהדות – מורכבת משני מישורים: תורה, ודרך ארץ.

'תורה' מתייחס לחלק הרוחני – לימוד תורה, תפילה, וקיום מצוות. 'דרך ארץ' מתייחס לחלק הגשמי – אכילה, שינה, פרנסה, חברה, ומנוחה. בימינו אפשר להוסיף לרשימה גם: 'הומון', 'ובין הומנים', שמקבילים ל'תורה' ו'דרך ארץ'.

האם אכן זקוקים לשניהם? ברור כמובן ש'דרך ארץ' לבד לא מספיק בלי 'תורה'. אדם שמתעסק רק בגשמיות בלי שום קשר לרוחניות – הוא בהמה. אבל לכאורה 'תורה' לבד – כן אמור להספיק. ואדרבה, הלוואי שנזכה כולנו להיות כל החיים דבוקים ברוחניות, בלי צורך בגשמיות כלל ועיקר.

אז זהו שלא. קודם כל, המציאות היא שאי אפשר, נקודה. מי שיהיה דבוק רק ברוחניות, ולא ידאג לתחזק את החלק הגשמי – יצטרך להיפרד בתוך כמה ימים מהעולם... והמציאות הזאת היא לא סתם, אלא היא מבטאת הגדרה מהותית, שאי אפשר לזה בלא זה.

ועל כך אומרים חז"ל 'יפה תורה עם דרך ארץ, שיגיעת שניהם משכחת עוון'. כלומר, תורה בלי דרך ארץ – אין בו כדי להבטיח 'משכחת עוון'!... האמנם? איך זה ייתכן?!

* * *

"כל מה שברא הקב"ה – לא ברא אלא לכבודו" (אבות פ"ו)

כבוד מופיע בשתי צורות: בצורה של 'גילוי' ובצורה של 'חיפוש'. הכבוד הרגיל – הוא פשוט לכבוד. אם אנחנו לומדים תורה ומקיימים מצוות – אנחנו מכבדים אותה, ומכריזים בצורה הכי ברורה שהוא כאן ושהוא המלך.

אבל בואו נסכים – שהחלק הגראפי שבו יהודים לומדים תורה ומקיימים מצוות – הוא קטן מאוד מאד ביחס לכל העולם, ששם זה לא קורה. שם לא מכבדים את ה', ולא רק שלא מכבדים, אלא מבזים אותו. אז איזה מין כבוד זה, שבאיזה קטע קטן מהעולם יש לו כבוד, ובכל מקום אחר לא מכירים בו בכלל.

בשביל זה יש את החלק השני – שנקרא 'חיפוש'. הפעולה הזאת נעשית בתוך 'שטח האויב' – במקום שבו אין שום גילוי של כבוד. אף אחד לא מכבד אותו שם, ואף אחד בכלל לא מכיר בו. ואז, אתה מגיע, נעמד במרכז הכיכר, ואומר: 'איפה ה?' והשאלה הזאת, שנאמרת מתוך וודאות שהוא בוודאי כאן, ואתה רק מחפש 'איפה' – מגלה אותו במקום חדש, שבו הוא מעולם לא התכבד.

* * *

תורה – זה 'גילוי' הכבוד. דרך ארץ – זה 'חיפוש' הכבוד. כשאנחנו לומדים – אי אפשר להתעלם מה', שהרי אתה עוסק בו'. [רק צריך להיזהר שלא לגרש אותו הלילה]. אבל כשאתה אוכל, ישן, עוסק בפרנסה, הולך לטייל, /או יושב על ערסל – יש לך כביכול בחירה, האם להתעלם מנוכחותו, או לומר: ריכוננו של עולם, אתה כאן!

בזמנים של ה'דרך ארץ' – יש לנו הזדמנות להרחיב את השטח הגראפי, בעולם או בנפש, של נוכחות ה' בעולם. מדובר בסך הכל בשינוי תפיסה: במקום להרגיש שמשאירים את ה' בבית כנסת או בבית – מחליטים 'לחפש'

אותו במקומות נוספים. לא באותו צבע של הבית מדרש, אלא בצבעים אחרים, ומעניינים לא פחות.

ואם מחפשים – מוצאים, וממשיכים לחפש. החיפוש הזה – הוא ההגנה הרוחנית הגדולה ביותר. כי אתה 'עסוק בלחפש' ולא 'פנוי להתפרק'. ויש גם תגמול – כי מכבדי אכבד.

חיבור הארץ עם השמים

מי שנוסע לקברי צדיקים – מסתמא הבחין בנקודה מעניינת:

הם לא קבורים במקום אחד, בצורה מסודרת, כמו הר המנוחות – אלא מפוזרים בכל קצוות הארץ והעולם.

* * *

אחד מהדברים שקשור מאד לנסיעות – הוא 'קברי צדיקים'.

יש כאלו שנוסעים במיוחד לקברי צדיקים, ויש כאלו שנוסעים 'לצפון' או 'לחוף לארץ' – והתירוץ הוא 'קברי צדיקים'. מתוכם, יש את אלו שעושים את זה בתדירות, ויש את אלו שעושים את זה רק ב'בין הומנים'. אז נוסעים ל'באנים' וקוראים לזה שנוסעים ל'רבי מאיר בעל הנס'. ומכאן הכינוי 'רבי מאיר בעל הבניאם'...

כך או כך – קברי צדיקים הם בהחלט 'כתובת'. והכתובת הזאת מצריכה (בדרך כלל) – יציאה מהרדיוס המוכר, ונדידה כלשהי או יותר – אליהם. ולא רק נסיעה חד-פעמית, אלא כל צדיק (כמעט) דורש נסיעה מיוחדת עבורו.

אין 'חלקה' מרכזית ששם קבורים הצדיקים, אלא הם מפוזרים על פני הארץ והעולם. אפילו התנאים שנקברו רובם באיזור הגליל, אינם שוככים סמוכים זה לזה, אלא במרחק ניכר ואף יותר, בין אחד לחברו.

יכול להיות לזה שני מובנים. או שיש בזה אמירה: אם אתה רוצה להגיע אלי – אתה צריך להתאמץ במיוחד, ולא לתפוס 'שרמפ'... או שיש בזה מתנה, שבכל מקום שתלך, תוכל לפגוש קברי צדיקים...

* * *

בעומק העניין, טמון כאן רעיון עצום.

עיקר המושג שנקרא 'צדיק' – אינו תלוי (רק) בכמות, כמה תורה הוא למד וכמה מצוות הוא קיים. אלא (גם ו) בעיקר במהות. והמהות של צדיק, מבואר בזהר, שהוא 'אחיד שמיא וארעא' – מחבר את הארץ עם השמים.

אצלנו זה ממש שתי מהלקות. השמים – שמים לה'. כשאתה לומד בבית מדרש, מתפלל בבית כנסת, אוהז לולב או מדליק נר חנוכה, אתה בשמים ואתה קרוב לה'. אבל כשאתה לא שם, אלא אוכל, ישן, מטייל, מדבר, או בוחה, אתה בארץ ואתה רחוק מה'.

התורה והמצוות

קו המקורבים: 077-31-40-331

בס"ד גליון מט' פרשת כי תצא ה'תשע"ט

גליון שבועי לחניכי הישיבות בני התורה המקורבים לאורו של רביה"ק מוהר"ן מברסלב זיע"א

מאמר בפנימיות הפרשה, משרשי הדברים עד לעובדא ולמעשה

דרשתי קרבתי

~ כי תצא - למלחמה ~

ב. **יפת תואר:** בדברי רש"י מבואר העניין כפשוטו, שלא דברה תורה אלא כנגד יצר הרע, וכיון שהתעורר לבו בחשק אליה, אין בידו להתגבר על זה, ואם לא יהיה בהיתר - יהיה ח"ו באיסור, ולכן התירה זאת התורה. אלא שבכל זאת יש כאן שתי סייגים: א. שתחילה ינוול אותה ורק אחר כך אם בכל זאת לא שבה תאוותו ממנו - תהיה מותרת לו. ב. התורה מבטיחה שמופו לשנואתה, ואם יישאר עמה יהיה לו בן סורר ומורה.

וכן הרמב"ן פירש העניין כפשוטו, אלא שמבאר מעט באופן אחר. לפי דבריו, ביאה ראשונה מותרת מיד בכדי להשקיט את יצריו. ואם רוצה אחר כך שתהיה לו לאשה, צריך לעשות את כל הסדר הזה - ממעט בין אדם להברו. שהרי רוצה לגיירה בעל כרחו, ואם כן צריך לתת לה זמן שתוכל להכיל זאת בנפשה, להרחיק מלבה את כל מה שהייתה שייכת אליו, ולהכין עצמה אליו.

ובאר החיים הקדוש מבאר כל העניין בדרך סוד ובדרך משל, וכפי שיתבאר להלן ב'ביאור הפנימיות'.

ביאור הפנימיות

ביורר הניצוצות

באר החיים הקדוש מבאר העניין כאמור בדרך סוד. ותוכן דבריו הוא (עם מעט תוספת על פי משנת הבעש"ט): שיש ניצוצות של קדושה בכל דבר בעולם, הן בדברי קדושה, הן בדברי רשות, ואפילו בדברים של זומאה ואיסור יש שם ניצוצות של קדושה ושל טוב, שנמצאים שם בשביה, וממתינים לצאת מהשבי ולהזור למקומם שבקדושה.

והנה הניצוצות של קדושה - שנמצאים בתוך הקדושה ובתוך דברי הרשות, יש לנו דרך לבררם ולעשות מהם קדושה. בדברי קדושה - בעצם השימוש בהם לקדושה, כגון שופר לתקיעה, לולב לנמילה, וכן תפילין וציצית ושאר דברי קדושה. ובדברי רשות - על ידי שמשתמשים בהם על פי תורה, ככשרות ועם ברכה, ועל פי פרטי ההלכה שבכל דבר (ויש עוד להרחיב בזה למעשה ואין כאן מקומו).

שני דרכים

אמנם הניצוצות ששבוים בתוך הזומאה, איך אפשר להוציאם, והרי איסור להתעסק בהם, וגם אם יתעסק בהם - הרי עושה זאת על פי איסור, ואם כן אינו יכול להוציאם לחירות. ואדרבה, עלול להכניס עוד ניצוצות לשביה ח"ו.

אלא שיש שני דרכים איך הם יוצאים מהזומאה אל הקדושה, וזה תלוי כמה חלקים של קדושה יש באותו הדבר. אם יש בו הרבה קדושה - נעשה מזה גרים, ומתהפך כולו לקדושה, כמו רות המואביה ונעמה העמונית, וכן שמעיה ואבמליון ורבי עקיבא ועוד. ואם יש בו מעט קדושה ורובו רע, אזי השם יתברך מסבב שיפגוש בדבר קדוש, ואז חלק הטוב שהוא המועט נדבק בקדושה ויוצא לחירות, והשאר שהוא רע נשאר כולו רע.

והדוגמא לזה הוא המעשה של שכם ודינה. שבתוך נשמת שכם היה נשמה קדושה של רבי הנינא בן תרדיון [שרמוז כמה שכתוב 'רחבת ידיים', רחב"ת ראשי תיבות רבי הנינא בן תרדיון]. ולכן דבקה נפשו בדינה בת יעקב, ועל ידי

פרשת כי תצא היא הפרשה השישית בסדר דברים. ובה מבוארים הרכה מצוות, בהמשך לפרשת שופטים ופרשת ראה, שבהם התחיל לפרט ולבאר את המצוות.

במאמר הקודם הרחבנו לבאר מה הוא הכלל - איזה מצוות חזר להזכיר בסדר דברים. ושם ביארנו שהחלוקה בין הפרשיות אינו באקראי אלא בדווקא. וממילא המצוות שהוזכרו בכל פרשה, שייכים בדווקא לאותה פרשה, ובפרט פתיחת הפרשה שיש בו עניין מכוון מאד, באיזה מצוה היא פותחת - שהיא היסוד לכל הפרשה.

והיסוד הזה שייך גם לכל פרשיות התורה, שבדרך כלל תחילת הפרשה הוא היסוד והתמצית של כל הפרשה. בהרבה פרשיות ניתן להבחין בזה מיד, ובשאר הפרשיות לפעמים קשה להבחין בזה ולהבין מה השייכות בין זה לבין כל הפרשה. אך המעיין היטב יבחין שבכל מקום הוא כך.]

* * *

פרשה זו פותחת בפרשת 'יפת תואר', שהוא לכאורה עניין צדדי לגמרי, וגם חורג מכל הכללים - כי לכאורה אין כאן 'מצוה' אלא 'היתר איסור'. ובהמשך הפרשה יש מצוות שהם לכאורה הרבה יותר עיקריים ו'דומיננטים'. ובכל זאת, בחר משה רבינו לפתוח פרשה זו במצוה זו, וכנראה שיש בה יסודות חשובים, וכפי שיתבאר בעז"ה.

הקשויות בפרשה

א. 'כי תצא למלחמה' - כל הפסוק הראשון מיותר לגמרי, שהרי עיקר מה שבא לומר הוא ההמשך 'וראית בשביה וגו'' ואם כן היה יכול להתחיל משם. בפרט שכבר פתח בפרשת שופטים 'כי תצא למלחמה' ואם כן לא היה לו אלא להמשיך את העניין.

ב. מה ההדגשה 'ונתנו ה' אלוך בידך ושכית שכיו', והאם מצוה זו אינה שייכת באופן שלא היה כן, דהיינו שלא נצחו את המלחמה.

ג. עצם ההיתר של יפת תואר, הוא דבר שכולו תמוה. וכי כך דרכה של תורה - להתיר איסור משום שהיצר הרע הושק בו, אם כן ביטלת תורה מישראל. ובכלל תמוה איך בכלל ארע דבר כזה, הרי למלחמה יוצאים רק צדיקים שאינם יראים מעברות שבידם, ואיך מלאם לבם לדבר זה.

ד. מה עניין התהליך שצריך לעשות במשך ירח ימים - להחליף בגדים, ולנוול את שערותיה וציפורניה, ולבכות את אביה ואמה. כמה נפשך - אם היא מותרת, תהיה מותרת לגמרי. ואם לאו, מה יועיל כל זה.

ביאור הפשט

א. **כי תצא למלחמה:** באור החיים מבאר הפסוק הראשון בדרך הפשט, שכל ההיתר של 'יפת תואר' - אינו למי שהולך בשביל כך. אלא רק למי שיוצא 'למלחמה' דהיינו לשם מצוה. ואז מובטח לו שימסור ה' את אויביו לפניו, וישבה שבי. ורק לאחר מכן, אם חשק בה יש את ההיתר של יפת תואר.

הדבקות הזאת נכנס בה חלק הטוב, ונשאר שכם מנוער מכל טוב. ומדינה יצא נשמתו של רבי חנינא בן תרדיון.

נפשם בהם תתעטף

וזה סוד העניין של יפת תואר. כי הנה כל מה שאדם חושק אינו סתם, אלא אם הנפש שלו נמשך אל הדבר, אות הוא שיש חלקים מהנפש שלו שנמצאים באותו דבר ונכודו מדברי הכעש"ט על הפסוק 'רעבים גם צמאים - נפשם בהם תתעטף', שאם אדם רעב או צמא לאיזה דבר, אות הוא שחלק מהנפש שלו עטופה באותו הדבר, והחלקים האלו הגיעו לשם על ידי עוונותיו או עוונות הדורות, והם ממתנינים ומצפים שיגאלם.

אלא שהנפש שלנו בעצמה מעורבת טוב ורע, ולכן אין אנו יודעים מה מושך אותנו לאותו דבר, אם חלק הטוב או חלק הרע. ולכן, אם המשיכה הוא אל דברי קדושה, בוודאי הוא טוב. ואם המשיכה הוא אל דברים אסורים - מסתבר שהוא מצד הרע, וצריך לברוח מזה. ואם אל דברי רשות - שם נמצא עיקר הברירה, וצריך לזה הכנעה הבדלה והמתקה, וכמו שיתבאר במקום אחר בעז"ה.

אבל אצל הצדיקים, שהנפש שלהם מבוררת ואו כשאדם עוסק במצוה בכל כוהו, שאז הוא לגמרי בתוך הקדושה) - אזי כל משיכה שיש להם הוא מחמת שיש איזה ניצוץ של טוב באותו הדבר, והם צריכים לתקנו. ולכן, מבואר הרבה בדברי הכעש"ט שכאשר בא מחשבות זרות, אינם באים אלא כדי להעלותם. כי מי שמחשבתו מבוררת, בוודאי אם נכנסה מחשבה אשר לא כדת, לא באה אלא כדי לעלות.

ולכן כאשר יוצאים למלחמה, שאז עמוקים במצוה - אם עלה בלבו חשק אל אותה יפת תואר, אות הוא שיש בה ניצוץ של קדושה, ואם כן צריך לתקנה. ולכן התירה אותה התורה כדי להוציא ממנה חלק הטוב. אמנם אין אנו יודעים אם צריך 'להפוך' את כולה לטוב וכמו האופן הראשון הנ"ל, וכדוגמת רות ונעמה, או רק להוציא ממנה חלק הטוב, ולהשליך את השאר. ובשביל זה צריך לנוול אותה, ואז אם עדיין יש לו חשק אליה, אות הוא שיש בה עדיין קדושה, וצריך להפכה אל הקדושה ואז תהיה לו לאשה, אבל אם אין לו חשק, אות הוא שכבר הוציא ממנה חלק הטוב ואז צריך לשלחה.

מלחמה על אויבך

והנה כל זה שייך לצדיקים כאמור. אמנם בוודאי מצוה זו, וכל הטמון בה - נמסר לכל ישראל, ויש בזה לימוד לכל אחד ואחד. ובשביל זה צריך להוסיף עוד ביאור, שבוה יתבאר השייכות שיש בזה לכל אחד.

בדברי האור החיים הקדוש מבאר העניין בדרך רמוז, שהפסוק מדבר על המלחמה של הנשמה עם הרע, ולכן נקט הכתוב בלשון 'למלחמה' (בפת"ח). דהיינו למלחמה הידועה. ומלמד הפסוק שאם יוצא למלחמה - יזכה בוודאי לנצח את המלחמה ויתקיים בו 'זנתה ה' אלוקיך בידך'.

ויש להמתיק העניין, על פי המבואר בליקוטי הלכות (ברכות הראיה ה). בתיקוני זוהר מובא שלאחר ראש השנה ויום כיפור שואלים מי ניצח במלחמה, והתשובה היא שמי שאוהו הכלי זין בידו אות הוא שניצח, ואלו הם הלולב וארבע מינים. ולכאורה הוא תמוה, כי אדרבה, מי שאוהו כלי זין אות הוא שעדיין לא ניצח, ומבאר שניצחון המלחמה ברוחניות - אינו כאשר 'מסיימים' את המלחמה, אלא בעצם מה שאוהו בידו כלי זין ונלחם, בזה בעצמו מנצח המלחמה, גם אם בפועל אינו מצליח, ורק כאשר הניח את הכלי זין מידו, אז נכשל ח"ו.

וממשיך האור החיים הקדוש ומבאר, שאז יזכה למצוא את הנשמה שלו שהיא 'אשת יפת תואר'. אמנם עדיין יש דרך ארוכה לפניו, לברר את הטוב מתוך הרע, וזה כל המהלך שמבואר בפרשה שצריך להפשיט את בגדיה הטמאים וכן שאר הדברים, עד שלבסוף 'זהייתה לך לאשה'. וכמבואר בדבריו באריכות.

התנגדות הרצון

ויש לחבר את שני הפירושים כאחד, ובוה יתבאר יסוד גדול למעשה ששייך לכל אחד. והעניין יתבאר על פי המבואר בליקוטי מוהר"ן (ח"ב סימן פב) על פסוק זה. ומבואר שם שעיקר המלחמה שיש לאדם, יותר מכל הנסיונות

והיצרים והתאוות שיש לו - הוא 'התנגדות הרצון', דהיינו האכזבות שיש לאדם, ממה שקורה עמו דברים שלא כרצונו.

ואין זה מוכרח להיות דברים גדולים, אלא אפילו דברים קטנים שאדם רוצה, ופתאום משתבש העניין ומתנהל שלא כרצונו - שההרגשה בזה קשה מאד, יותר מכל מיני ניסיונות קשים שיש לאדם בגשמיות וברוחניות. כי הוא מרגיש שיש כאן מיישהו 'נגדו'. שהרי הוא רוצה 'כך' וארע למעשה 'כך'. וכל אחד מכיר זאת ויודע את המרירות שיש מזה, בגשמיות וכל שכן ברוחניות.

וזה מה שכתוב 'כי תצא למלחמה על אויבך' - דהיינו המלחמות שיש לאדם בעניין הרצונות שלו, כשהולך לו שלא כסדר. וכאן מגלה הפסוק מה הטעם שיש דבר כזה, ומה התכלית מזה. ובוה יתבאר עצה נפלאה איך להתנהג בזה.

שמים וארץ

כי יש מלחמה בין השמים והארץ - 'השמים שמים לה' והארץ נתן לבני אדם', בשמים רואים ומרגישים את נוכחות ה', ובארץ אין מרגישים בזה. והתפקיד שלנו הוא להביא לידי כך שיהיה 'לה' הארץ ומלוואה' - שגם בארץ יתגלה נוכחות ה'.

ויש שני דרכים להתקרב להשם יתברך מתוך הארץ - או בדרך ביטול והתעלמות ממצויאות העולם, או בדרך של חיבור העולם להשם יתברך. והדוגמא לזה הוא הגוף והנשמה, וכן איש ואשה. שהם שני הפכים, ובדרך כלל הם סותרים זה לזה, ואם רוצים לחבר אותם - יש שני דרכים סותרים; האחד - הוא שאחד מהם 'משתלט' ומכניע את הצד השני, והשני - שכל אחד יש לו 'מצויאות' משל עצמו, ואמנם הם אינם מריבים זה עם זה, אבל גם לא מאוחדים.

והדרך הנכונה הוא בדרך שלישית, דהיינו: לא להכניע בכה את השני, אלא אדרבה להכיר במציאותו ולתת לו את צרכיו, ומתוך כך הוא מעצמו מתקרב ומכבד עצמו. כך הוא לגבי הנשמה והגוף - שאם הנשמה מכירה במציאות הגוף, ומספקת לו את צרכיו כראוי, יכולה היא להביאו למצב שיהיה מפל אליה, וכן לגבי איש ואשה, ואין כאן מקומו (לגבי שניהם).

וכך הוא לגבי העולם. אם האדם נמשך אחר רצונו האמתי, ומושך עצמו רק לרוחניות - אזי משאיר את העולם מנותק ורחוק. ואם 'מוותר' על רצונו, ודואג למפל רק בעולם, אז העולם נשאר מנותק, ומנתק גם אותו. אבל הדרך הנכונה היא השלישית - להכיר במציאות העולם, ולהתעסק בו כראוי, ו'בתוכו' להאיר את מצויאות ה', ואז לאט לאט העולם מוזדך ונעשה יותר ויותר כלי לגילוי מלכות ה', עד שנעשה 'לה' הארץ ומלוואה'.

ושבית שביו

וזה הטעם שיש לאדם התנגדות הרצון. כי הוא מטבעו [הרוחני] נמשך אל הרוחניות ולהשם יתברך, ומשאיר את העולם מאחוריו. ובשביל זה העולם מתחיל 'להתנגד' אליו, ומונע ממנו את הרצון שלו, כדי שיעצור את מרוצתו, וידאג לשתף את העולם עמו, ולחבר גם אותו להשם יתברך.

ועל זה אומר הפסוק 'כי תצא למלחמה על אויבך' - אם יש לך מלחמה עם הרצון, אזי תדע שהתפקיד שלך הוא 'זנתנו ה"א בידך', דהיינו שהשם יתברך נתן לך את הארץ בידך, כדי שתחבר אותה אליו, ולכן יש כאן התנגדות, כדי שלא תברח אלא תחבר גם אותה אליו.

והדרך לזה הוא 'ושבית שביו'. כלומר, עליך להכניס כביכול את השם יתברך ב'שביו', בכדי לפעול זאת. כי לכאורה איך אפשר להכניס את השם יתברך לעולם - הרי זה בזיון עבירו. בשלמא בשמים - שם נאמר 'על השמים כבודו', ושם כולם מכבדים אותו. אבל כאן הוא מבוזה ואין מכירים בו, ואם תחשוב עליו כאן בתוך דברי העולם, אתה כביכול לוקח אותו ככה לתוך מקום שאינו מכובד עבירו.

והתשובה היא שאכן כך הוא, ובכל זאת השם יתברך מכשך ממך 'לשבות' אותו בשביו, ולחשוב עליו גם בתוך העולם, למרות שזה לכאורה בזיון עבירו, ולבסוף דווקא זה יהיה תכלית הכבוד. כי רק כאשר הוא מתגלה בעולם, אז הוא באמת מכובד. ועל פי זה יתבאר גם המשך הפרשה, על פי המבואר בדברי האור החיים הקדוש.

התורה הנלמדת: ליקוטי מוהר"ן, חלק א' תורה ו'

הערת מערכת: במדור זה 'נלך' עם כל תורה תקופה קצרה עד שנצטרף לחבורת 'תמימי דרך' העולמית האוהזים כעת בתורה מ' וקי"ב

על הפרשה ||| פנינים על פרשת השבוע לאור תורה זו

האדם שאין הולך לו כסדר ואומרים לו המתן והוא בכחינת ונפיק, וע"ז אמר והיה הכן הכבוד לשניאה, כי דייקא בן השנואה הוא הכבוד, כי עיקר עבודת האדם הוא בכחינת ונפיק, בכחינת הבקאות ושוב, כי זה עיקר הכיורורים שעוברים על האדם בזה העולם, ואז הוא עיקר הנח"ר שעולה מזה העולם וע"ז הוא עיקר קיבול השכר, וזהו והיה ביום הנחילו את בניו לא יוכל לבכר את בן האהובה על פני בן הנשואה הכבוד, כי לעתיד לבוא עיקר קיבול השכר הוא דייקא על בן השנואה, בחינת הירידות והבלבולים וע"ז הוא עיקר הנחלה והשכר.

עניין בן סורר ומורה האריכו בו הראשנים מה שלכא"ו הוא פלא שאינו נהרג על חטא של חיוב מיתה, ויעו"ו ברמב"ן, ועפ"י דברי רבינו יובן שחפרונו הוא מה שאינו עוסק כלל בכבוד המקום ורק עוסק בכבוד עצמו שהוא מילוי הנאותיו, וממילא אינו כלל בשם אדם ואין שייך אצלו חיים, וזהו בחינת אינו שומע בקולנו, היינו שאינו רוצה כלל לשנות דרכו, כי אם רוצה בכבוד המקום אלא שנכשל באיזה חטא, או אפילו הרבה חטאים, אזי יש לו תקוה, כי עכ"פ רצונו בכבוד המקום, אבל הכן סורר ומורה אינו שומע כלל לדברי אביו ואמו כי הולך אחר שרירות ליבו ואינו מנסה כלל להפשי כבוד המקום וע"כ אין שייך אצלו חיים וממילא הוא חייב מיתה ודו"ק.

בתחילת הפרשה מבואר עניין יפת תואר במלחמה שהתירה התורה, ולא דיברה תורה אלא כנגד יצר הרע וכמבואר בדברי חז"ל ומובא ברש"י, ומוזה מבואר התחזקות גדולה מאוד שעל האדם לידע שאין מציאות של נסיון שמעמידים אדם בדבר שאינו יכול לעמוד בו, כי באופן שבאמת אינו יכול לעמוד בו הרי היתה התורה מתרת, וכמו שהוא ביפת תואר שהתירה תורה מחמת שהוא נסיון שאין האדם יכול לעמוד בו, ומוזה מבואר שכל נסיון שיש לאדם יכול הוא לעמוד בו והכל הוא לטובתו לתיקונו הנצחי וכמובא עניין זה). ובאמת זה אחד מעיקר דרכי ההתחזקות בשוב שעל האדם לידע שהש"ת הביאו למצב הזה בהשגחה פרטית והכל הוא לטובתו כדי שיעלה הנח"ר לפני הש"ת דייקא מהמצב הזה וזה ג"כ נלמד מפרשת יפת תואר שכפי פנימיות העניין מעם ההיות בזה כי יש ביפת תואר ניצוצות השבויים שצריכים לידבק דייקא בנשמת ישראל וכמבואר באוה"ח הק', וזה ג"כ לימוד לכל אדם שכל ירידה היא לטובה כדי שיעלה הניצוצות הנצאים שם, ורק ע"י שירד לשם יוכל להעלותם, וכמבואר מזה הרבה בדברי מוהרנ"ת.

כי תהינה לאיש שתי נשים אחת אהובה ואחת שנואה, ידוע לרמוז על העליות והירידות שעוברים על האדם, בחינת עייל ונפיק, כי יש את הזמנים האהובים על האדם, שהוא בעלייה והולך לו כסדר, ויש הזמנים השנואים על

הערות וביאורים ||| פניני הערות וביאורים לפי סדר מהלך התורה

אות ב

בעולם, כפי מה שנכנס באמת לעסוק בכבוד המקום, ולכן אומרים לו המתן להבא ליטרה, כי זה הסיוע האמיתי שבוה נוצר ההויה האמיתית של האדם דהיינו חיפוש כבוד המקום, וזה העבודה של כתר שהוא בחי' כתר לי זעיר, היינו לשון המתנה, כי עי"ז זוכים להשגה של כתר כי כדי לזכות להשגת כבוד אלקים, מוכרח לעסוק בזה אף כשאינו מרגיש ההשגה הזו, וע"כ צריך לשמוע בזיונו ולשתוק, היינו במה שמתחיל בכל פעם מתחילה ואינו הולך לו כרצונו שזהו תכלית הזיון, ועי"י שמתעקש להפשי כבוד ד' בזה הוא נכנס להויה אמיתית בעולם של חפוש כבוד ד', ואז יכול לזכות להארת הכתר שהוא הארת פני אהי"ה, וזה עניין אהורי שם אהיה שחוזר בכל פעם לתחילה, כי זה עיקר עבודת האדם כדי לזכות להארת אהי"ה שהוא הארת הכתר, להתחיל בכל פעם מתחלה שזהו עיקר בחינת ישמע בזיונו ידום וישתוק.

כלל העניין שכדי לזכות להארת הכבוד צריך לעסוק בעבודת הכבוד גם כשאינו מאיר לו שזהו עניין ישמע בזיונו ידום וישתוק, עניין הבקאות בשוב גם כשאינו מצליח כרצונו, וכמבואר בדברי רבינו שהביא ע"ז הא דהבא ליטרה אומרים לו המתן, זהו אופן אחד כלפי הכבוד עצמו שכדי לזכות להארת הכבוד צריך לעסוק בעבודת הכבוד, להפשי כבוד ד' באמת, ובאופן נוסף הוא כלפי הכתר, כדי לזכות להארת הכתר שהוא הארת כבוד אלקים, צריך לעסוק בעבודת הכתר שהוא כתר לי זעיר, ובאופן נוסף הוא כלפי שם אהי"ה ושהוא ההארה של בחינת כתר, כדי לזכות להארת האהי"ה צריך לעסוק בעבודת האהי"ה לעשות לעצמו הויה בעולם, דהיינו להתחיל להיכנס ולעסוק בכבוד המקום, וכולם הולכים למקום אחד כי הכבוד הוא הארת הכתר שהארתו בשם אהי"ה, וכדי לזכות לזה צריך לעשות לעצמו הויה בעולם עי"י העבודה של כתר שהוא ההמתנה שבוה מחפש כבוד ד' גם בעת ירידה והושך, ועי"ז זוכה להשגה של כבוד ד' שהוא השגת הכתר שמאיר בכחינת שם אהי"ה, זהו כלל עניין המבואר באות זה שלפום ריהמא קצת קשה להבין קשר הדברים ובהנ"ל נתבאר היטב.

ועפ"י מתבאר במה שמגלה רבינו סוד דברי חז"ל שהבא ליטרה מסייעין לו, שאומרים לו המתן ושוה רמוז חז"ל בהמשל שהביאו דבר למדוד אפרסמון

רבינו ממשיך ומגלה שא"א לזכות לכבוד הזה אלא ע"י תשובה ועיקר התשובה הוא מה שישמע בזיונו וישתוק, ולפום ריהמא משמע שהכוונה לזכות לכבוד המקום, וא"כ צ"ב שהרי זה עצמו התשובה, ואם היה אומר שא"א לזכות לכבוד אלא ע"י בזיונות היה אפשר להבין שכיון שאדם כ"כ עסוק בכבוד עצמו א"א לו להתחיל לעסוק בכבוד המקום רק ע"י השפלת כבוד עצמו ע"י הבזיונות, אבל אין כן לשון רבינו אלא שא"א לזכות לכבוד רק ע"י "התשובה" ועיקר התשובה הוא שמיעת הבזיונות.

אמנם באמת מובן מכלל העניין שהכוונה שא"א לזכות לכבוד הזה, היינו לכבוד אלקים, רק ע"י תשובה, וכ"כ להדיא בדברי מוהרנ"ת בריש הל' ר"ה ה"ד כשמעתיק קיצור התורה וזוה גופא מבאר מה שהתחיל לומר קודם שצריך למעט בכבוד עצמו ולהרבות בכבוד המקום ועי"ז זוכה לכבוד אלקים, ובתחילה הדגיש שכל זמן שעוסק בכבוד עצמו אינו יכול לזכות לכבוד אלקים רק לכבוד מלכים, ורק ע"י שבורח מכבוד עצמו יכול לזכות לכבוד אלקים, וזה מה שממשיך לבאר כאן שכדי לזכות להשגה הזו של הכבוד אלקים, מוכרח לתשובה, היינו לחזור למקום הנכון שהוא כבוד המקום, וזוה מבאר רבינו סוד ושורש העניין, כי השגת כבוד אלקים היא באמת דבר גבוה מאוד ונמשכת מבחינת כתר, כי לית כבוד בלא כף, היינו שהוא האות הראשנה בתיבה שהוא עיקר הדבר, וכ' הוא גם כתר במהותו כי הכתר הוא שורש כל הספירות שזה בחי' י' והוא שורש היציאה לפועל של כל הספירות שהוא עו"י י' יחד עולה כ', וע"כ כדי לזכות לאור הזה של הכתר שהוא השגת כבוד אלקים, צריך להמשיך הארה משם אהי"ה שהוא השם שמאיר בכתר.

וממשיך רבינו לבאר שזה עצמו ג"כ מהות עניין האהיה כי כל זמן שלא עשה תשובה, היינו שלא נכנס לכבוד המקום ועיקר רדיפתו הוא אחר כבוד עצמו, הרי אין לו הויה בעולם, כי עיקר המציאות של "הויה בעולם" היינו מציאות אמיתית בעולם, הוא אם עוסק בכבוד המקום, כי כל מה שברא הקב"ה לא בראו אלא לכבודו וזהו תכלית כל הבריאה, וע"כ זה עיקר מציאות ההויה

אומרים לו המתן שאי"ז בגדר נסיון או בדיקה וכיוצ"ב, אלא בזה עצמו "נבנה" הסיוע להיטהר, כי האדם רוצה להיטהר ולהתקרב להשי"ת, אבל טבע האדם הוא עדיין דבוק בכבוד עצמו, וממילא גם הרצון שלו להתקרב להשי"ת מעורב בזה הרצון להצליח שהוא עניין כבוד עצו ובאמת אי"ז הצלחה כלל שאדרכא עי"ז האדם מתרחק מהשי"ת בבחינת ורם לבבך ושכחת, וע"כ מוכרחים לומר לו המתן, ובזה שהוא ממתין ואינו מצליח ואדרכא נופל וכו', והוא מתחזק להפש רק את השי"ת, בזה עצמו נעשה לו הויה אמיתית בעולם של חיפוש כבוד ד', כי זה מרגילו ומלמדו להפש כבוד ד' כי רק עי"ז יכול האדם להתחזק בעת שאומרים לו המתן ושומע בזיונו שאינו הולך לו בעבודת השי"ת כרצונו, וממילא כיון שמתרגל להתחזק במה שעכ"פ השי"ת מתכבד על ידו, בזה הוא נכנס להויה האמיתית בעולם שהוא חיפוש כבוד ד', ואז הוא נוצר כביכול כמציאות אמיתית שאיכפת לו מכבוד ד', ואז יכול לזכות להארת כבוד ד' ולהצליח בעבודתו ולא יתרחק מזה ויכנס לגאווה, רק אדרכא יהפש מיד רק כבוד השי"ת ויעסוק בדרכי הבקיות ברצוא להפש תמיד איך שייך יותר ויותר לכבוד כבוד השי"ת, וכ"ז הוא בזכות מה שאמר לו המתן שעי"ז נבנה המציאות של האדם האמיתי והכח שלו להפש רק כבוד השי"ת ודו"ק.

ובזה מובן מה שאחורי פני אהי"ה הוא גמט' דם, והיינו מה שהזכיר בכל פעם לאחוריו כל זמן שעדין לא האיר שם אהי"ה בשלימות כי עדיין לא נמשך הארת פני אהי"ה, כי אין כאן רמו בעלמא ואופן של צירוף של אהוריים, אלא זהו מהות העניין מה שהזכיר "בכל פעם" לאחוריו ומתחיל מחדש, שזה עיקר הבזיונות שעוברים על האדם שמתחיל להיכנס לעבודת ד' ונפול ומתחיל מחדש וכך יכול לבור על האדם שרוצה להיכנס לעבודת ד' באמת אלפים ורבות פעמים, ועיקר ההצלחה האמיתית הוא רק כשיודע ומהזק את עצמו להתחיל בכל פעם מחדש, לחזור לתחילה, ועי"ז מאיר לו הארת פני אהי"ה, היינו שנעשה כביכול הויה בעולם, כי כל זמן שהאדם עסוק בכבוד עצמו ואו בבחינה ומדרגא זו שעדיין עסוק בכבוד עצמו באמת אין לו הויה, וע"כ הוא כמזב של אחורי פני

אהי"ה שהוא בחינת ההתחלה מחדש שהוא גמט' דם, כי זה "המהות" של יצירת הארת של אהי"ה על האדם לזכות להויה אמיתית, מה שמתחיל בכל פעם מחדש, וזה עצמו מה שהוא בגמט' דם כי השפיכות דמים ובזיונות ומוכרחים לעבור על האדם כדי שיצא מכבוד עצמו ויכנס לכבוד המקום שרק זה ההויה האמיתית של האדם בעולם ובלא זה אין לו הויה כלל, כי י לו דם, שמחפש תאוות וכבוד עצמו, וע"כ מוכרח להכניע הדם הויה ולעשות מזה דום לד', ששותק ומבטל עצמו להשי"ת, ומשמה עצמו ומחזק עצמו במה שיש להשי"ת כבוד דייקא מההתחזקות שלו בעת הזו, ובזה הוא ממשיך על עצמו בחינת הויה שמאיר עליו אור שם אהי"ה שבזה הוא נעשה מציאות של הויה בעולם, היינו שיש בעולם "אדם" זה מי שעוסק בכבוד השי"ת הן בעלייה והן בירידה, ועיק ההרגל לזה הוא דייקא בעת הירידה, וכשזוכה להתרגל לזה או יכול לזכות להשיג כבוד אלקים ולהמשיך לגלות כבוד השי"ת בדרכי הבקיות ברצוא, להפש כל הזמן עוד ועוד כבוד השי"ת עד שאף כשזוכה לתשובה שלימה יעשה תשובה על תשובה, ואז יזכה יותר להשגת הכבוד, ויעשה יותר תשובה כי לפי עוצם ההשגה עכשיו מתבייש ביותר מהשי"ת וכך הוא עד אין סוף, אבל ההתחלה והיצירה וההויה של הדבר הוא דייקא ע"י מה שהזכיר לאחוריו בכל פעם שבזה הופך הדם לד' ובזה עצמו נתהפך החזרת פני אהי"ה להארת פני אהי"ה עד שזוכה להארת הכבוד והכתר ודו"ק.

ויש בזה נקודה נוספת שעל האדם לידע שעניין ההתחזקות שמחזק את עצמו במה שהשי"ת מתכבד בו ויש לו נה"ר ממנו, אינו חיוזק בעלמא, אלא הוא הארה נוראה מאור הכתר, כי באמת הוא דבר שהוא למעלה מכל השכליים והוא שייך למקום שורש הרצון שהוא בחינת אור הכתר, ומזה מובן עוצם מעלת הדבר הזה, וע"כ באמת מאוד קשה לאדם להזק עצמו בעת ירידה במה שיש להשי"ת כבוד על ידו, כי באמת צריך לזה הארה מאור הכתר, אבל ע"י שמחזק את עצמו באתערותא דלתתא עי"ז נמשך לו התחזקות מאור הכתר ודו"ק.

הקיבוץ הגדול

יחד רבבות אלפי ישראל מכל החוגים והעדות

אומן ראש השנה

תבוא... תרגיש... תבין...

ההבטחה של רבי נחמן מברסלב

"והזכיר רבינו נחמן מברסלב לעשות כרוז שכל מי שסר אל משמעתו ומקורב אליו, יהיה אצלו על ראש השנה לא יחסר איש, ומי שזוכה להיות על ראש השנה, ראוי לו לשמוח מאוד מאוד. אכלו מעדנים ושתי ממתקים כי הדות ה' מעזובם' (נחמיה ח),"

"ענה ואמר: הראש השנה שלי הוא חידוש גדול, והשם יתברך יודע שאין הדבר הזה בירושה מאבותי, רק השם יתברך נתן לי זאת במתנה, שאני יודע מהו ראש השנה, לא מכעיא אתם כולכם בודאי תלויים בראש השנה שלי, אלא אפילו כל העולם כולו תלוי בראש השנה שלי"

כדברים האלה נשמע מפיו הקדוש כמה פעמים שרמז לכל אחד ואחד כמה גדולה המעלה של מי שיזכה לבוא על קברו הקדוש והנורא, כי בודאי ישמע דבריו ויעזור וישיע לו בכל מה דאפשר.

מאמר שאספתי בו שאני יכול לתקן אותו כל השנה בראש השנה יכול לתקן מי שיבוא אליו.

קו מידע אומן, כל המידע לנוסעים לראש השנה:

033-08-1185

אגודה צפת לעשות פרנס

לעילוי נשמת החסיד רבי ישראל פינטו זצוק"ל

ואמר: הָרֵאשׁ הַשָּׁנָה שְׁלִי עוֹלָה עַל הַפֶּל! איש בל יעדר!

שעון מעורר

מה ההבדל בין שעון מעורר – לאזעקה בצבע אדום?

למה כששומעים אזעקה – נבהלים, וכששומעים שעון מעורר – לא נבהלים אלא 'מתעוררים' (או ממשיכים לישון...)?!

בראש חודש אלול – מתחילים לתקוע בשופר ולומר סליחות.

מה המטרה של תקיעת השופר והסליחות, ומה בעצם המטרה של כל ה'אלול'? לכאורה כדי להתעורר. אבל לפעמים (או יותר) – במקום 'להתעורר', נבהלים ונלחצים, או לחילופין, נעשים אדישים ומאובנים.

יש כאן תהליך אבסורדי. בכל חג ומועד, ובכל נושא ביהדות – אנחנו יודעים שיש ירידת הדורות; 'פעם' היו מרגישים שבת / פסח / תפילה / יראת שמים – בצורה חזקה מאד, ו'היום' חלש יותר. זה מוכר ולגיטימי. אבל כשזה מגיע לנושא של אלול וימים נוראים – זה לא 'ירידת' הדורות אלא משהו אחר לגמרי. זה לא נהיה 'חלש' יותר, אלא נהיה ההיפך הגמור.

כולנו מכירים בעל פה את התיאורים על חודש אלול – איך שהוא היה נראה פעם; אם זה בשיבות, ואם זה בחצרות הצדיקים. יודעים לצטט את מה שהיו אומרים בנוכח הדוק 'כל השנה צריך להיות אלול, אבל אלול זה הרי אלול... יודעים לספר על הדגים שרועדים, ולצטט את האמרה 'כמה עלינו לרעוד על כך שאנחנו לא רועדים'!

וכל התיאורים והציטטות האלו והאחרות – לא רק שאינם מעוררים, אפילו לא חלש, אלא אדרבה, גורמים לאדישות או לגיחוך... ובמקרה הטוב (אם הוא קיים, ואם אפשר לקרוא לזה 'טוב') – הוא גורם ללחץ ועצבים. מה הסיפור?!

שעון מעורר מצלצל – כשצריכים לקום ליום חדש, או להיזכר באיזו מטלה. לא מדובר במשהו מפחיד או מלחיץ, אלא במשהו שאנחנו מוכנים לקראתו, יודעים במה מדובר, וערוכים אליו. כל שנשאר הוא 'לעורר' אותנו מהשינה, ולהתחיל את התהליך הכריזמטי והמוכר של היום החדש.

לא כן כששומעים אזעקה. האזעקה מודיעה על משהו שאנחנו לא יודעים איך להתמודד אתו. הוא לא תלוי בנו, ולא ביכולת שלנו להתמודד אתו. ובקיצור: הוא מעדכן על משהו ש'גדול מאתנו'. ולכן, הוא מעורר בהלה, או במקרה החמור יותר, גורם להתאבנות. שני תגובות של 'היסטריה'!

תקיעת שופר, סליחות, ואלול – לא אמורים לשמש כאזעקה, אלא כשעון מעורר.

כמו שהשעון מעורר, מזכיר לך לקום ליום חדש. כך השופר מזכיר ואומר לנו: יהודי יקר, נרדמת קצת ונפלת לכל מיני חלומות ופנטזיות. הגיע הזמן להתעורר ולחזור הביתה, למקום האמתי שלך, להיות קרוב לה'. וזה מה שהוא

קביעת תאריך להתונה

ערב ראש חודש אלול.

יש 'בין הזמנים', יש 'חודש אלול' – ויש 'ערב ראש חודש אלול'!

ערב ראש חודש אלול, הוא יום לא מוגדר. 'בין הזמנים' הוא כבר לא, לא מתאים ביום הזה לעשות טיולים ואטרקציות. 'חודש אלול' הוא עדיין לא, כי הוא רק ערב ראש חודש. עוד לא התחיל החודש, ועוד לא התחיל ה'זמן'!

אז הוא יום כזה של 'הכנות'. מתכוננים להתחלת הזמן, מתכוננים לחודש אלול, אשכנזים מכינים את השופרות והספרדים את הסליחות. ומשתדלים לחטוף יום כיפור קטן, כמו כל ערב ראש חודש, ואולי קצת יותר, כי סוף סוף זה 'ערב ראש חודש' האחרון של השנה.

זה בהחלט זמן, להתפלל על זמן מוצלח, על שנה חדשה, ועל כתיבה והתימה טובה. אבל זה לא כל הסיפור.

ערב ראש חודש אלול – הוא יום מאד מיוחד.

משה רבינו עלה לשמים 'שלוש פעמים' לארבעים יום (לשיטת רש"י). הפעם הראשונה – מיד לאחר קבלת התורה, להורדת הלוחות הראשונות. הפעם השלישית – מראש חודש אלול עד יום הכיפורים, להורדת הלוחות השניות. ועוד פעם אחת כאמצע – מ"ח תמוז עד כ"ט אב, ערב ראש חודש אלול.

בפעם הראשונה והשלישית – השם יתברך היה 'ברצון'. אך בפעם השנייה והאמצעית – הוא היה כביכול 'בכעס', ומשה רבינו עלה כדי לרצות אותו. סיום הריצוי, שבסופו הגיעה ההזמנה 'פסל לך שני לוחות אבנים' – הוא ביום הזה, ערב ראש חודש אלול.

כתוצאה מההזמנה הזאת, משה רבינו עלה פעם שלישית, לארבעים יום שסיומם הוא יום כיפור, ויום נתינת הלוחות השניות. נמצא שכל היום כיפור והלוחות השניות – הם תוצאה והמשך של היום הזה שנקרא 'ערב ראש חודש אלול'. ביום הזה, ניתנה 'ההזמנה' ו'קביעת התאריך', ואחר כך נותר רק 'הביצוע'!

אם כן, מדובר ביום גדול ומיוחד – יום של ריצוי, יום של התפייסות, ויום של הזמנה.

ביום הזה, כביכול יוצאת קריאה של חיבה, מהשם יתברך לכל אחד מאתנו. ואומרת: היינו קצת רחוקים לאהרונה, היה בין המצרים, היה בין הזמנים, וגם לפני זה הקשר שלנו לא היה מי יודע... אז זהו, הכל מאחורינו. כעת אני מזמין אותך לימים של התקרבות, רצון והיבור.

את האמת! אחרי הזמנה כזאת – זה לא אלול אחר? האם לא הגיע לראש השנה ויום כיפור – עם הרגשה של מוזמן ראשי? בוודאי שכן.

* * *

המסקנא הראשונה והעיקרית מכך הוא, שהגישה ל'אלול' מוכרחת להיות גישה של 'פנימיות' ולא של 'נגלה'.

'פנימיות התורה' – הוא בעצם ה'קודים' שמאחורי התורה, או במילים אחרות 'הסודות' מההדר הפנימי'. אלו הם הכלים והאמצעים שעל ידם אנו יכולים לזכות לקיום התורה. אם זה באמצעות הכנת מהות התורה ומצוותיה, ואם זה באמצעות גילוי דרכים 'עוקפות תורה', שהמרכזי שבהם הוא 'תשובה', שאיננה מסתדרת כלל עם הכללים של התורה, אלא פשוט 'עוקפת' אותם.

'הקוד' והסוד' הראשון והמרכזי של פנימיות התורה – הוא חודש אלול. ולכן הוא בדיוקא 'לא' כתוב בתורה, כי הוא עוסק במשהו ש'מאחורי הקלעים'. ורק מתוך כך ניתן לגשת לאלול. וזה אומר בקיצור ש: אלול אינו עוסק ב'כמות' אלא ב'מהות'. אלול אינו עוסק בלהראות כמה אתה 'רחוק', אלא כמה אתה 'קרוב'. והוא לא דורש עוד 'עשייה' אלא יותר 'בירור' ו'בהירות' כמה שממילא כבר עושים.

במאמרים הבאים בעז"ה נשתדל להתמקד בכמה וכמה נקודות

מרכזיות של 'אלול' – המבוססות על פנימיות התורה. ואשר יתנו לנו גישה מפוכחת ומעשית לחודש אלול, מתוך מפיחיד ומועיל.

הכי פשוט שיש

מה צריך לעשות באלול?

שאלת המיליון. ואולי פשוט צריך 'לא לעשות'! או מדויק יותר: לא להתמקד ב'עשייה' אלא ב'מהות'.

* * *

קבלנו את התורה, ומעדנו. ביום בו שהיינו אמורים לקבל את הלוחות הראשונות – הם נשברו, וחזרו כלעומת שבאו. זאת אומרת שמהו השתבש, לא עבד לפי התכנית ולא התאים לכללים. ובכן, מה הפתרון? לוחות שניות.

משה רבינו עולה שוב לשמים, להביא שוב את הלוחות. במחנה ישראל תוקעים בשופר ומזוהרים שלא ליפול שוב באותה טעות, ואכן, הוא חוזר לאחור ארבעים יום עם לוחות. והפעם, הכל בסדר. הלוחות הגיעו בשלום, וקיימים בידנו עד עצם היום הזה.

מה ההבדל? האם הלוחות השניות, הם אותם לוחות רק במהדורה שניה? אם כן, האם לא היה אפשר פשוט 'לתקן' את הלוחות הראשונות? ומה בעצם 'שמר' עלינו שלא ליפול בפעם השניה כמו בפעם הראשונה?

* * *

יש הבדל מהותי – בין שתי הפעמים, ובין שתי הלוחות – הראשונות והשניות.

הלוחות הראשונות היו מאד רציניות ונוקשות. הם באו לספר לנו מה 'צריך' לעשות, ואיך אמורים החיים 'להיראות' לכתחילה, וגם מה יקרה אם לא. כשהייתה מעידה, התורה בעצמה הסכימה לקביעה 'ענתה הניחה לי ויהר אפי בהם ואכלם' ה"ו. כי מה לעשות – זו תורה, וזו שכרה.

היה אצל הצדיקים – מישהו שדופק בדלת, ואומר: הגיע זמן מנחה, או כמושגים שלנו: הגיע זמן ארוחת צהריים...

אבל כאשר זה הופך להיות אזעקה; אתה שומע שופר – אתה שומע צרות ועונשים, רואה פרצוף זועם, ומרגיש חומא ורשע. זה הרגשה של משהו מפחיד, ש'גדול עלינו'. לא פלא, שהוא גורם ללחץ, או גרוע יותר, להתאבנות שהופך לציניות. וכך נהפך האלול המתוק מאני לדודי ודודי לי' למשהו שצריך לקרוע מלוח השנה.

השופר המתוק, כפי שלמדנו הצדיקים, אומר לנו: ישנת עמוק ילדי, ואתה לא רוצה להיות בתרדמת כל החיים. אז הנה, באתי להעיר אותך ונלך ביחד לבית הכנסת. היש מתיקות גדולה מזה? זה הרי ממש חרוזים עם המזמור 'לדוד, ה' אורי וישעי' – שגם אותו 'משום מה' אמרים באלול!?

אלול מן התורה מניין?

מי המציא את אלול?

האם יש לזה בכלל מקור, ואולי בכלל זו המצאה של המשגיחים...?

* * *

אלול – לא כתוב בתורה.

'חודש הראשון' (ניסן), 'חודש השלישי' (סיון) ו'חודש השביעי' (תשרי) כתוב בתורה. אבל חודש השישי (אלול) – לא. והאמת, שגם ראש השנה שכן כתוב בתורה – לא כתוב שזה יום הדין, אך על כך בהזדמנות אחרת. אלול, ועוד כהכנה ליום הדין – בוודאי שלא כתוב.

זה אמנם לא כתוב בתורה, אבל זה הגילוי הראשון של 'פנימיות התורה'. מי ש'חידש' את זה – הוא משה רבינו. כשעלה להר בפעם השלישית, היה זה בראש חודש אלול עד יום כיפור, שאז הוריד את הלוחות השניות. ואז, הפכו הימים האלו לימי רצון ורחמים, עד עצם היום הזה.

* * *

מעניין לגלות, שהנושא הזה ממשיך להיות אך ורק 'פנימיות התורה' – לאורך כל ההיסטוריה. לאחר משה רבינו, הבא בתור שמזכיר את 'אלול' כמושג – הוא רבי שמעון בר יוחאי, רבן של ישראל בפנימיות התורה. בזהר הקדוש על הפסוק 'ובכתה את אביה ואת אמה ירה ימים' מכואר שהכוונה היא לחודש אלול, שהוא חודש של תשובה והתקרבות.

אחרי הזוהר הקדוש, יש לזה אזכורים קלים מאד בדברי הו"ל והגאונים. אבל הביטוי הממשי שהוא מקבל הוא רק בזמן האר"ל, שגילה 'כוונות' מיוחדות לחודש אלול, ובכך הפך אותו להלכה ולמעשה לחודש מיוחד עם הנהגות מיוחדות. בעקבות כך החלו המנהגים המוזכרים בשולחן ערוך והרמ"א, באמירת מליחות ותקיעת שופר.

ומי שהפך את זה ממש ל'נושא' ששמו 'אלול'. כלומר, לחודש שכל הדיבור נסוב סביב 'אלול', עם כל מיני התעוררות והנהגות מיוחדות בכל נושא ועניין – היה הבעל שם טוב ותלמידיו הקדושים, כפי שניתן לראות בספריהם הקדושים ובספרי הדורות. משם זה התפשט גם לעולם הישיבות ולכל העולם, והדבר פלא.

כשאתה בלחץ ממשוהו שאתה 'חייב' להצליח בו, קרוב לוודאי שלא תצליח. כל נסיון, וכל ספק נסיון, מספיק רק שמשוהו לא בדיוק כשורה 'הוא אמר בשעה שש, וכבר שש ודקה'... – מערער את היציבות, ועלול לגרום לנפילה, מה שאכן קרה.

הלוחות השניות – לא מורידים כהוא זה מחומרת הלוחות הראשונות, אבל באים לספר לנו עוד כמה דברים, 'סודות מהחדר'. הלוחות השניות מספרות לא רק מה 'צריך', ואיך החיים 'אומרים' להיראות – אלא מה באמת קורה, ומה הם החיים בעצמם.

* * *

הסוד של אלול, הוא: אני לדודי ודודי לי. זו אכן לכאורה הזמנה ל'תנועה', אבל גם ובעיקר 'עובדה'. אתה קרוב לה, וה' קרוב אליך. זאת עובדה, ויודע מה, גם אם לא תרצה...

הלוחות השניות ניתנות לא 'במקום' הראשונות, אלא 'ביחד' אתם. הלוחות השניות מצטלמות על 'רקע' של לוחות שבורות. כלומר, גם אם לא עמדת במשימה, והלוחות נשברו והם עדיין שבורות, הסיפור לא נגמר, כי הוא פשוט לא יכול להיגמר. אם היית גוי – זה היה נגמר, אבל אתה לא.

ובגלל שאתה לא, יש מערכת 'עוקפת' שנקראת 'ג' מדות, שבכלל לא מתחשבת ב'נתונים' אלא בקוד הבסיסי – 'שה' אוהב אותך ויהי מה. אלול, תשובה, ולוחות שניות – באים לומר מסר בסיסי מאוד: יש מצב שהלוחות יכולות להיות שבורות וצריך להיזהר מזה, אבל אין מצב שהקשר שלך עם ה' יהיה שבור.

זה אמנם לא יכול להיות כתוב בלוחות ראשונות, כי זה 'לא רשמי', אבל זה כן מופיע עם לוחות שניות כי זה 'אמתי'!

ואם כך, אז כבר למה לא להשאיר את הלוחות שלמות? אם אין לחץ, ואתה בכל מקרה קרוב, אז למה לא ליהנות מזה? תלמד, תתפלל, תעשה מצוות, ותינה. כי באמת אין דבר יותר טוב מזה, אם רק תוציא משם את המרכיב של ה'לחץ' וה'חייב'!

'אומרי' סלה נא

מאד קל להגיד 'סליחה'.

הרבה יותר קשה 'לבקש' סליחה, בפרט אם יש באמת על מה, וכל שכן כשמדובר בסיפור רציני.

* * *

הספרדים כבר החלו באמירת סליחות, והאשכנזים מצטרפים מאוחר יותר (אם כי אין בזה איסור ברכה לבטלה ולא חשש קטניות לומר ביהד עם הספרדים...).

מקורב יקר! מאזינים לך!

יש לך הארה בעבודת ה'? אתה מוזמן לשתף בה את כולנו בקו

'חניכי הישיבות' – ברסלב: 077-31-40-331 בשלוחה: 42

זה פשוט קורא. עם ישראל בהמוניו, ובכל גונו – מתעורר לפתע, ומתחיל להיאסף קבוצות קבוצות, ככל מיני מקומות ובכל מיני צורות ואופנים – לאמירת סליחות. אצל הספרדים זה מאד בולט – אין מי שלא אומר סליחות (לפחות פעם אחת), אם זה הרדי, דתי, מסורתי או חילוני, סליחות לא מפספסים ויהי מה.

איפה שרק הולכים – פוגשים אמירת סליחות. אם זה בכותל המערבי, אם זה במירוץ /או שאר קברי צדיקים, ואם זה בכל מיני אירועים כינוסים והודמנויות. הכל מלא. קבוצות גדולות וקטנות, עומדים ואומרים סליחות. מי כעמך ישראל.

* * *

אבל זה מאד מוזר.

מה הכוונה 'אמירת' סליחות? סליחה הוא לא דבר ש'אומרים' אלא דבר ש'מבקשים'. ובדרך כלל גם לא מספיק לבקש, אלא צריך לעבוד קשה כדי לפייס ולהשיג את הסליחה המבוקשת. סליחה שרק 'נאמרת' – לא רק שאינה משיגה את פעולתה, אלא אף מרגיזה עוד יותר.

ולא, לא אנחנו המצאנו את המושג 'אמירת' סליחות (בשונה מהרבה המצאות אחרות שכן נולדו אצלנו, כמו: 'עשיית שחרית' 'מתי אתה עושה בר מצוה' וכדומה). אלא זהו הלשון שמובא בספרים, ויתירה מזה, באחד הפיוטים הידועים (מלאכי רחמים) אנו מכנים את עצמנו 'אומרי סלה נא...'

השאלה היא לא רק על המילה 'אמירה'. אלא גם על כל הצורה שהיא נעשית. אומרים סליחות, וממשיכים את החיים כרגיל. בפרט בדוגמאות שהזכרנו לעיל, בהם באים קבוצות קבוצות של חילונים, לובשים כיפה לחצי שעה, 'אומרים סליחות', ומורידים את הכיפה...

* * *

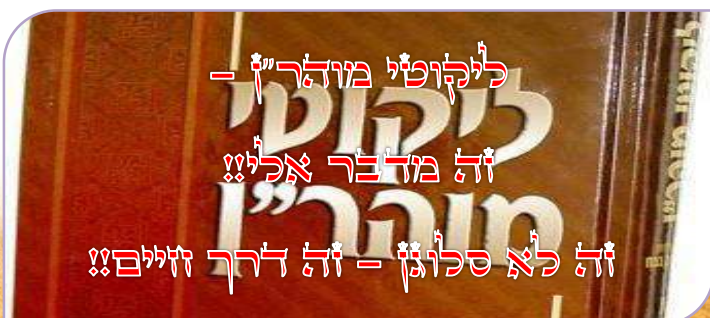
יש בזה משהו עצום.

הרי אנחנו לא באמת רוצים להיות כאלו. עם ישראל ושום יהודי לא רוצה להיות חילוני וגם לא רוצה לעבור עבירות. רצוננו לעשות רצונך. אלא שיש שאור שבעיסה שמפיל את היחיד, ואת הגלות שמפילה את הכלל. ולכן אנחנו נראים כמו שנראים. כמו בבית הולום, זה לא נראה יפה, אבל את מי אפשר להאשים?

אז ברור שצריך טיפול רציני, שיהוויר אותנו למקום הטבעי והנכון, ולהנהיג קבועה בריאה ונכונה. ואת זה צריך לעשות כל השנה, לא לבד כמוכח, אלא בעזרת הצדיקים רופאי הנפשות, שיש להם רחמנות אמיתית ויודעים להדריך אותנו לאורך הדרך מהמחלה אל הבריאות.

אבל דבר ראשון – צריך בירור של הזהות, מי אנחנו באמת, ושנאנחנו באמת לא שייכים לכאן, ולא הפכנו את זה למשהו 'בריא' ו'מומלץ', אלא למשהו 'חולה' ו'מאולץ'. ואת זה עושים באמצעות אמירת סליחות.

אמירת סליחות פירושו אמירה ברורה: 'אני חולה' לא טוב לי כאן. האמירה הזאת לא הופכת אותנו לבריאים, אבל לפחות מבהירה בצורה חד משמעית שאני רוצה להיות שייך למחלקת הבריאים ולא להתאזרה בבית הולום. מתי זה יקרה? לא יודע, ה' יעזור שבקרוב. אבל ההכרזה הזאת היא תחילת התהליך.

היוצר המוזיקאלי משה יעקב בן ארויה בסינגל חדש: כל העולם כולו תלוי בראש השנה שלי

כל מי שזכה להיות נכלל בקיבוץ הקדוש באומן אצל רביה"ק רבי נחמן מברסלב זיע"א בוודאי מרגיש את ההתרגשות ההולכת וגואה לקראת ימי ראש השנה במחיצת רביה"ק זיע"א באומן. היוצר המוזיקאלי משה יעקב בן ארויה משחרר את הסינגל המיוחד, המרענן, והמשלח לבבות – "כל העולם תלוי בראש השנה שלי", הסינגל מבוסס על אמרתו המפורסמת של מוהר"ן מברסלב זיע"א שלא רק המקורבים שלו תלויים בראש השנה אצלו, אלא אפילו כל העולם כולו תלוי בראש השנה שלו. (מקור: ברסלב גלובל)

ניתן לשמוע את השיר בקו הניכי הישיבות – ברסלב בשלוחה: 82.

בעל הזמנן בערי וועבר בסינגל חדש ומרגש: לב נשבר

הבעל הזמנן בערי וועבר חסיד ברסלב בסינגל חדש ומרגש "לב נשבר" אותו הלחין המוסיקאי הר"ר שלמה הופמן, המסר הנפלא והמחוק שלב השבור הוא הדבר היותר שלם.

בערי פנה אל חברו הטוב, המפיק גערישי שווארץ מאולפני אדג'ור שהפיק את השיר הזה בעזרת הכישרון של המעבד הצעיר והמוכשר דיוויד מאוב מישראל שהופקד על העיבוד המוזיקלי, יואלי פאלאטשק ממקהלת זמירות

בארה"ב שהופקד על העיבוד וניצוח המקהלה בשיר אמר, שהוא מעולם לא הושפע כל כך משיר, ממוזיקה ובמיוחד הביצוע של בערי, לביצוע השיר הצטרף גם ילד הפלא "שלום סאל" ששם את כל הלב בשיר.

רביה"ק רבי נחמן מברסלב זיע"א מראה לנו את ההבדלים בין לב נשבר ועצבות, ואיך יודעים להבדיל בין השניים: "לב נשבר ועצבות אינו ענין אהד פלל פי לב נשבר הוא פלב, אכל עצבות הוא בא מן הפחול, ועצבות שהוא מהפחול היא סמרא אהרא, והקדוש פרוף הוא שונא אותה, אכל לב נשבר היא חביב לפני השם ותפרף פי לב נשבר יקר מאד מאד פנינו ותפרף והיה טוב שיהיה לו לב נשבר כל היום אף אנשים פערפכם יכולין לבוא מלב נשבר לעצבות על פן צריכין ליחד איזה שעה פיום שיהיה. לו לב נשבר דהינו להתבודד ולשבר לבו לפני ותפרף במבאר במקום אחר, אכל שאר כל היום פלו יהיה רק בשמחה, ועל זה הזהיר אותנו פמה פעמים להתאמץ ולהתגבר שלא יהיה לנו לב נשבר רק איזה שעה פיום, ועצבות פלל לא, ושאר כל היום יהיה בשמחה". (שיחות הר"ן אות מא). עצבות הוא פמו מי שהוא פכעם וברגו פמו שמתרעם ומתלונן עליו ותפרף חם ושלום, על שאינו עושה לו רצונו, אכל לב נשבר הוא פכן המתחפא לפני אביו פתינוק שקובל ובוכה לפני אביו על שנתרחק מפניו". (שיחות הר"ן אות מב). אחר לב נשבר בא שמחה, וזה סימן אם היה לו לב נשבר פשבא אחר כך לשמחה (שיחות הר"ן אות מה).

כמו"כ מוהרנ"ת מברסלב זיע"א דיבר חוק מוגדל לב נשבר, ואמר: "יכול אני לומר פרוש על "המפר"ם שיש" המקשה פיותר – ולא על אדם, פי העקר הוא לב נשבר, ומי יכול לדעת את הלב הנשבר של השני?" "איך וועל זאנן א פרוש אויפן שוערסטן מהר"ם שיש אוזן נישט אויף א מענטש, ווארם דער עקר איז דער לב נשבר, אוזן ווער קען וויסן יענעמם לב נשבר?" (שיח שרפי קודש ב-תרכג).

אנשי שלומינו היו אומרים פצחוח: החלוק בין מדת עצבות ללב נשבר הוא אותו חלוק שיש בין תשעה פאב ויום פפור, שאף שהצמות שוים פאפורם פתמשה עניינים אף על פי כן תשעה פאב הוא יום אכל. ויום פפור אף שמתענים פמו כן אילם מכרכים עליה פרפת "שהחיינו וקמנו והגיענו" ליום קדוש זה, להורות על השמחה הפנימית שיש לנו פשוכים אנו להתענות פיום זה יום אהד פשנה לכפר בו את כל עונותינו. פמו כן עצבות הנה פאבלות, ולב נשבר בפנימיות נפשו לבו מלא שמחה על גורלו הקדושה שאף על פי כן מורע ישראל הוא ותקנתו גדולה בה' שפודאי פפוף ותפרף עמו הפל למזכה ויזכה לתשובה שלמה. (שיח שרפי קודש ו-שנב).

מילות השיר: לב נשבר ונדכא אלוקים לא תכוח (תהילים נ"א, י"ט), נישטא נאך אזא גאנצע זאך ווי א צובראכען הארץ, נישטא נאך אזא גאנצע זאך ווי א לב נשבר. תרגום: "אין דבר יותר שלם, מלב שבור". (מקור: ברסלב גלובל)

ניתן לשמוע את השיר בקו הניכי הישיבות – ברסלב בשלוחה: 82.

זכויות שיעורים ובתי-כנסת למקורבים!

עיר	נושא השיעור	מגיד השיעור	יום ושעה	לפריטים
בני ברק	'תמימי דרך' הלכות עם תורה חניכי הישיבות ב"ב	לומדים בחבורה תורת חניכי הישיבות ב"ב	מלווה מלכה !!	0548487317
בני ברק קרית הרצוג	ליקוטי הלכות	לומדים בחבורה	מוצאי שבת בבית מרטי בשעה: 10:00	0548496139
בני ברק קרית הרצוג	שיעור התחזקות	נושא בפרשה	בכל ליל שבת מברכים	0548496139
בני ברק	התחזקות	רבנים שונים	יום שני בערב לבחורים	0548517128
בית שמש	חבורה ללימוד לקוטי מוהר"ן	לומדים בחבורה	יום שישי בשעה: 11:00 בבוקר	0548528387
קרית ספר	בית מדרש 'נחם ישראל'	תפילות שיעורים מלווה מלכה ועוד	ר"ח מסילת יוסף 34 (מאחורי 'בר כלי')	
לדיווח על שיעורים ועוד נא להשאיר הודעה בקו חניכי הישיבות – ברסלב, בשלוחה: 72				

עזרו לנו להגדיל את ההפצה! ע"י תרומה במכשיר 'קהילות' הפשוט: 'עלמא דאורייתא' תרמו וכתבו: עבור 'המקורבים' תזכו למצוות!

יום	חודש אלול	הדף היומי מעילת כריתות	משנה ברורה עמוד היומי 'דרשו'	ליקוטי מוהר"ן ח"א	ליקוטי הלכות תלק ?	העמוד היומי תיקוני הוהר
ז	יד	כד	חזרה	סט:	קמה	סט.
א	טו	כה	תכה, ב-ג, תכו, א	צ.	קמו	סט:
ב	טז	כו	תכו, ב	צ:	קמו	ע.
ג	יז	כז	תכו, ב	צא.	קמח	ע:
ד	יח	כח	תכו, ב-ד	צא:	קמט	עא.
ה	יט	כט	תכו	צב.	קנ	עא:
ו	כ	ב	חזרה	צב:	קנא	עב.

הגורה הנלמדת בחבורת 'תמימי דרך' העולמית: ליקוטי מוהר"ן, חלק ראשון, תורה ט וקיב.

דע מה שתשיב' – תשובות ל'מקורב' המרי'

❖ האם אליבא דחסידו ברסלב כולם צריכים להיות ברסלב ❖

שאלה:

מובא בחיי מוהר"ן אות רצט: 'פעם אחת דבר עמי מענין שאי אפשר להיות איש כשר באמת כי אם כשמתקרבין להצדיק האמת שבדור. קודם שנמצא הצדיק האמת בעולם, יכולים להתקרב להשם יתברך מעצמו. אבל אחר שכבר נמצא הצדיק האמת בעולם, אי אפשר להתקרב להשם יתברך באמת בשום אופן כי אם בשזוכין להתקרב אליו'.

ולפי זה יוצא שכל הצדיקים שהיו אחרי מוהר"ן ולא הכירו אותו אינם צדיקים אמתיים ולא התקרבו לה' יתברך באמת, היתכן בדבר הזה?

תשובה:

(א) בודאי לא זו הכוונה, וגם צדיקים שלא שמעו על מוהר"ן והלכו בדרכים אחרות בעבודת ה' יכולים להגיע למדרגות גדולות. ומה שאמר מוהר"ן שלאחר שמתגלה הצדיק האמת בעולם אי אפשר להתקרב לה' באמת אלא כשזוכים להתקרב אליו, כבר ביאר רבי אברהם ברבי נחמן ז"ל הכוונה בזה, שכאשר מגלה הקב"ה רפואות ודרכי תיקון חדשים על ידי הצדיק הגדול, הוא מוריד כנגד זה גם מחלות חדשות בצד הטומאה שאין תקוה להתרפא מהם אם לא על ידי הרפואות שגילה הצדיק הגדול.¹

ואם כן ברור הדבר שההולך בדרך התורה המסורה מדור דור יכול להתעלות ולהיות צדיק כמו שהיה תמיד, אלא שמתחדשים עליו מלחמות מצד היצר הרע המיוחד של הדור הזה, והנה פגעי הדור אינם פוגעים בכל אחד בשווה כמובן וכידוע לכל, וישנם נשמות רגישות יותר לפגעי הדור וישנם נשמות רגישות פחות, ודברי מוהר"ן נאמרו בכללות, שכללות אנשי הדור אינם יכולים להתמודד כנגד הפגעים החדשים של הדור (שהתחילו לפני כמאתים שנה בתקופת ההשכלה, ונמשכים עד ימינו כלכושים שונים) אלא על ידי ההליכה בדרכים שגילה, אבל יכולים להיות יהודים שלא נפגעו כל כך מפגעי הדור והצליתו להיות צדיקים הגם שלא הלכו בדרכיו של מוהר"ן.

וכמו כן יש לדעת שגם אצל צדיקים יש מדרגות בלי סוף, ואי אפשר לנו לדעת למה זכו להגיע ולמה היו יכולים עוד להגיע. אך דברים אלו גבוהים מהשגתנו ואין אנו יכולים לדון כלל במדרגות של צדיקים שאין לנו השגה בהם. וכמו כן אין אנו יודעים מהי מדרגת ההתקרבות הנצרכת לכל אחד, ושמוא יש כאלו שדי להם במה שקיבלו איזו עצה מכלי שני ושלישי, או שהשיגו מעצמם את העצות והדרכים שלימד מוהר"ן והתנהגו בהם (כידוע שלאחר שמתגלה איזה דבר בעולם קל יותר להשיג אותו מעצמו). והגם שלא זכו לדעת ממוהר"ן עצמו ולהתקשר עמו, אפשר שדי להם במה שאינם חולקים על הצדיק, שהרי סוף סוף לעת עתה שמו של הצדיק נסתר מרוב העולם, וגם מי שאינו הולך עמו להדיא אלא רק לא חולק עליו יש בזה מידה מסוימת של התקרבות. וזה אין אנו יודעים כלל מדוע יש שזכו להתקרב לצדיק קירבה גדולה ויש צדיקים וטובים מהם שלא זכו לזה, וכמו שכתב בליקוטי הלכות² זכמו כן בכל דור דור, אי אפשר להבין מפני מה זכו אלו

להתקרב להצדיק האמת יותר משאר אנשים, כי כל זה הוא בהינתן סגולה שאי אפשר להבין כלל'.

(ב) וכדי להבין יותר שיחה זו ננסה להתבונן מהו 'איש כשר באמת' שכדי להיות כזה מוכרחים להשתמש בעצות ודרכים אלו.

מוהר"ן לא התכוון לומר שאי אפשר להיות יהודי שלומד ומתפלל ועושה הרבה מעשים טובים בלי להתקרב אליו, שכן זה בודאי אפשר ואפשר, אולם 'איש כשר באמת' בלשונו של מוהר"ן פירושו יהודי שזוכה לנקודה המרכזית ביותר שכל היהדות עומדת עליו, שהיא: יהודי שחי חיים מחוברים ומקושרים עם הקב"ה, והחיבור הזה הוא השורש האמתי שממנו צומח קיום כל התורה במדרגה אחרת לגמרי, שכן מי שמחובר בלבו עם הקב"ה יש לו אהבה ויראה, יש לו רצון פנימי להתקדמות, יש לו מהרת הלב, יש לו התחדשות תמידית, ויש לו מקור לחיוזק בכל מצב.

אולם בדורות שלנו הנקודה הזו הולכת ומתכסה בשכבות של הומריזם וקרירות, המלווים ביאוש פנימי מלמצוא את הרוחניות האמיתית של עצמנו, וכך היא הולכת ונעלמת עד שכבר ישנם שאינם מכינים מה חסר ביהדות בלי לב, הרי אפשר לעשות את כל המעשים ולצאת ידי כל החיובים גם בלי לב.

ועל זה נסובה שיחתו של מוהר"ן, שלמדרגה הזו של להיות 'איש כשר באמת' שעובד את הקב"ה עם לב אי אפשר לבא בזמנינו ללא ההליכה בדרכים המובאים בספרי מוהר"ן. כי הוא הצדיק שזיכו אותו משמים להוריד לדורות שלנו את דרך העבודה המתאימה לנו, כדי שנוכל גם אנחנו להיות אנשים כשרים באמת ויהיה לנו לב יהודי בריא שמזרים לכל האברים 'רוח חיים' של קדושה ומהרה (עיין ליקו"מ קמא ח).

(ג) וצריך להבין שכאשר מוהר"ן אמר שיחה זו לא התכוון לפסול אחרים או להתגרות במישהו ח"ו, אלא כוונתו היתה להעמיד אותנו על המיוחדות שבדרכו. ורבים מאלו שהתקרבו לדרכו של מוהר"ן יכולים להעיד על אמיתות דבר זה, שכשום פנים ואופן לא יכלו להיות יהודים כשרים באמת בלא שהיו זוכים להכיר דרך זו, ואינם צריכים אפילו לאמונת חכמים בזה.

ומי שהדברים הללו נראים בעיניו תמוהים ובלתי אפשריים, אינו מהוייב לקבלם באמונה עיוורת, אלא אדרבה, יהיה איש אמת ויבדוק בעצמו בכנות האם הוא כבר 'איש כשר באמת', עד כמה לכו מחובר לקב"ה בגישתו הכללית ללימוד התורה, בשעת התפילה, בקיום המצוות, ובכל מצבי החיים, והאם הוא עדיין איש חי ששואף להתקדמות רוחנית או שכבר התייאש מעצמו ואינו יודע כיצד אפשר להתקדם בפנימיות. ויבדוק האם יש דרכים בתוך היהדות הנאמנה שהתייסדו על ידי צדיקים וגדולי ישראל שיכולים לסייע לו, וממה נפשך, אם ימצא שהוא מתקדם עם דרכים אחרות, אשרי לו, ואם אינו מתקדם אתם, מדוע לא יבדוק גם את דרכו של מוהר"ן.

* * *

שאלה:

מובא בחיי מוהר"ן שלעתיד לבא יהיו כולם אנשי ברסלב, מהו פירוש הדבר.

תשובה:

נצטט את לשון אימרה זו כפי שהיא מופיעה בחיי מוהר"ן אות שלט: 'אמר שלעתיד יהיה כל העולם אנשי ברסלב. דאיתא במדרש (בראשית רבה

¹ פתיחה לביאור הליקוטים.

² וראה כוכבי אור חכמה וכינה אות לו שביאר שהמחלה החדשה שירדה לדור הוא התגברות כח הדמיון והולשת השכל, וזה נמשך ממדרגת הכינה של הסמרא אחריו, עיי"ש.

³ ברכת הריח וההוואה ד, כג.

בודאי אי אפשר לומר שהוכחה להתקרבות למוהר"ן, לא כתוב לא בגמרא ולא בשו"ע שצריך להתקרב למוהר"ן מברסלב, אבל כן כתוב שהוכחה על האדם לעבוד את ה' ולהשתדל להתקרב אליו באמת ולתקן את פגמי נפשו, וממילא הוכחה על האדם לבקש אחר כל הדרכים שיעזרו לו להגיע לזה, ומי שדרכו של מוהר"ן יכולה להועיל לו להתקרב לה' יתברך בודאי חייב להתקרב אליה.

לד, (מו) על פסוק 'זנתתי לכם לב בשר' – אל תקרי בשר אלא בסר, שיהיה כל אחד בוסר בחלק של חברו. לב בסר אותיות ברסלב'.

מפרשי המדרש שם ביארו ש'לב בוסר' בחלקו של חברו פירושו לב מואם בחלקו של חברו. כלומר שלעתיד לבא יכיר כל אחד את מקומו האמיתי וממילא לא ירצה להיות כמו חברו אלא ירצה רק בחלקו. וידוע שמה שאנשי מוהר"ן נקראים על שם העיר ברסלב דווקא (הגם שמוהר"ן דר בחייו בעוד כמה מקומות) אינו במקרה, אלא מוהר"ן אמר כן כאשר נכנס לדור בעיירה ברסלב⁴. וכאן אמר מוהר"ן שהמשמעות של חסידו ברסלב היא אנשים בעלי 'לב בוסר', היינו שכל אחד מהפוש רק את חלקו ואינו מהפש להיות כחברו.

ודבר זה הוא הגילוי הגדול שיתגלה לעתיד לבא, שאז כל אחד יגיע לשורשו וידע בדיוק מי הוא ומה תפקידו ועבודתו, ולא יהיה לו שום חשק לחלקו של חברו, ומוהר"ן מלמד את אנשיו לעבוד את ה' על פי דרך זו כבר עתה, כמבואר במאמר 'אחד היה אברהם' שנדפס בהקדמה לח"ב מליקוטי מוהר"ן, 'שאברהם עבד ה' רק על ידי שהיה אחד, שחשב בדעתו שהוא רק יחידי בעולם, ולא הסתכל כלל על בני העולם, שכרים מאחרי ה' ומונעים אותו וכו', וכן כל הרוצה להיכנס בעבודת השם, אי אפשר לו להיכנס כי אם על ידי בחינה זו, שיחשוב שאין בעולם כי אם הוא לבדו יחידי בעולם, ולא יסתכל על שום אדם המונעו וכו', ודבר זה הוא אחד מאבני היסוד הגדולים ביותר של דרך מוהר"ן⁵, ועל זה אמר שלעתיד לבא כולם יוכו להגיע לבחינה זו ולכן כולם יקראו 'אנשי ברסלב'⁶.

[כמאמר המוסגר: מי שיודע את הסוד של יחידי הדורות, שהם נשמות כלליות ושורשיות שכל נשמות ישראל נכללות בהם, מבין מאלו (גם ללא קשר לשיחה זו) שלעתיד לבא כולם יוכו גם להתקשר למוהר"ן מברסלב כפשוטו ויהיו חסידו ברסלב, כשם שהיום כל ישראל הם תלמידי משה רבינו ומקושרים אליו, וכמו שכל מי שיודע את עניינו של הרשב"י מבין שלעתיד לבא כולם יהיו אנשי רשב"י, וכך לעתיד לבא כולם יהיו אנשי מוהר"ן, כי בלתי אפשרי שאנשי הדור לא יכירו את הנשמה הכללית של הדור שבה הם נתלים].

* * *

שאלה:

האם יש חובה להתקרב למוהר"ן?

תשובה:

מוכא בספר אבניה ברזל⁷ שפעם שאל אחד את רבי נתן האם נכון מה שאומרים בשמו שבשמים מענישים מי שלא היה חסיד ברסלב. והשיב לו רבי נתן: אינו אומר כן, אלא בשמים מלקים על פגמי הנפש, ואם תתבונן בפגמוך הגדולים תבין שאילו היית חסיד ברסלב היית יכול לתקן אותם.

⁴ כמובא בחיי מוהר"ן אות קטו: 'שפעם אחת סמוך לכניסתו לברסלב מוזג לו כוס יין לקידוש, ונשפך על הארץ. ומוזג לו כוס אחר, וקידש עליו. ואחר כך אמר: היום נמענו שם ברסלביר חסידים, ושם זה לא ישתקע לעולם, כי לעולם יהיו אנשי שלומנו נקראים על שם עיר ברסלב, וכן היה כמפורסם.

⁵ וכידוע גם המשפט המופיע ב'מעשה מהכם ותם': 'זה מעשה שלי וזה מעשה שלו'.

⁶ כמו כן רבי נתן (עלים לתרופה מכתב קסג) כותב שהשם 'ברסלב' הוא גם על שם לב בשר, וגם זה דבר שדרך מוהר"ן מושתתת עליו – לזכות ללב בשר, ולעתיד לבא יוכו לזה כולם כמו שנאמר 'זנתתי לכם לב בשר'.

⁷ שיחות וסיפורים ממוהר"ן ז"ל אות נא.

קו' ז'ז'י הישיבות – ברסלב'

בני התורה המקורבים

לאורו של רביה"ק

מוהר"ן מברסלב זיע"א

077-31-40-331

שלוחה: 1	הודעות ועדכונים.
שלוחה: 2	לשמיעת הגליון הנפלא 'הקבצו'.
שלוחה: 3	1 - לשיעורים וכנסים שנמסרו למקורבים. 0 - שיעורי הרב ישראל מאיר גלינסקי שליט"א.
שלוחה: 4	1 - שיחת חברים \ הודעות מאזינים. 2 - להשאת הודעה למאזינים. 3 - לשלוחת 'הליכה עם תורה' - 'חבורת תמימי דרך'. 4 - למענה וייעוץ.
שלוחה: 5	סיפורי התקרבות וראיונות.
שלוחה: 6	1 - פניני ליקוטי מוהר"ן על התורה. הרב שרגא זילברמן: 2 - שיעורים בליקו"מ. 3 - שו"ת ברסלב. 415 - שיעורים מכלל משפיעי אנ"ש. 6 - שיחות ומכתבי מוהר"א"ש. 7 - הזוה"ק בלש"ה"ק. 8 - דברי גדולי ישראל במעלת לימוד עמוד היומי בזוה"ק.
שלוחה: 7	1 - שיעורים ברחבי הארץ. 3 - חברותות ברחבי הארץ. 2 - להשאת הודעה לביקוש שיעור או חברותא.
שלוחה: 8	1 - שירי ברסלב שורשיים. 2 - שירי ברסלב חדשים. 314 - שירים כלליים. 5 - שירי 'דרשו'. 6 - תיקון הכללי בניגון. 7. נוסחאות תפילה - נוסח ברסלב.
שלוחה: 9	1 - שידור חי.
שלוחה: 0	0 - הודעות קבועות ונחוצות.

עלון 'המקורבים' ©

ליצירת קשר, לתרומות, להנצחת שם, לקבלת הגליון באימייל, למוקדי ההפצה, ולפרסום בגליון פנו לקו 'המקורבים': 077-31-40-331 והשאירו הודעה בשלוחה: 72 או לאימייל:

E0773140331@GMAIL.COM

* * *

ניתן לתרום (וכן לקבל את הגליון עד לביתכם) דרך מכשירי 'קהילות' בכל רחבי הארץ! וכן דרך קו 'קהילות': 0732757000 בשלוחה: 11318 (בכל האופנים יש לציין: עבור עלון המקורבים, וכשהתרומה היא דרך הטל' יש להשאיר הודעה לאחור מכן בקו המקורבים הנ"ל בשלוחה 72 על סך התרומה, ושהיא מיועדת לעלון זה) תזכו למצוות!

* * *

נשמח לקבל כל הומר לגליון ע"י שליחה לכתובת האימייל הנ"ל עד יום שני בערב בצירוף שם מלא ומיקום עיר; (אפשר שם וכתובת בדויים, ולציין זאת), עם זאת, אין התחייבות שהדברים יפורסמו, ואין לראות באי-פרסומם שום צד פגיעה (יתכנו הרבה סיבות, גם טכניות), בהצלחה!!!

שאלה:

אשתי לא רוצה שאסע לאומן לראש השנה. מה אני אמור לעשות?

תשובה:

אי אפשר לנסוע ולהשאיר בבית אשה עצובה ומתוסכלת. זה לא רצון השם ולא רצון הצדיק.

ואי אפשר שלא לנסוע, כי רבינו ביקש והוא צריך אותנו שם, להביא גאולה לעצמנו, לבני ביתנו ולכל העולם כולו.

איך מיישבים את הדברים? איך פותרים את הסתירה?

לפני הכל – מבינים שיש סתירה.

שאי אפשר ואסור סתם כך לנסוע ולא אכפת לי מה יהיה.

אכפת לי וכואב לי.

זה ממש לא מובן מאליו לנסוע כשהאשה לא רוצה או לא מרוצה, כי

באמת יש כאן שני שותפים לדרך, שני שותפים לקושי שמתלווה לנסיעה

המבורכת הזאת.

בדיוק כשם שאתה צריך לארגן את הנסיעה, אתה צריך לארגן גם את הבית

שאתה חלק ממנו. גם אם אשתך מבינה את הרעיון ומאמינה בהשיבות של

מה שרבינו אמר, עליך מוטל גם להבין אותה, את הצד שלה, את הקושי

שלה, את ההרגשה שלה בהג בלעדייך.

כדאי מאוד לשבת ביחד ולפתוח את הנושא, לתת לו את מלוא תשומת הלב

ואת כל הזמן שנידרש. לראות מהם בדיוק הצדדים שמצערם ומקשים.

האם יותר נוח לה להיות עם המשפחה שלה? או שזה דווקא מלחיץ

ומעמיס? האם היא בעצם מעדיפה להישאר בבית ולארגן הכל לבד? אולי

היא רוצה להיות במירון עם הברות? אולי יקל עליה לקנות אוכל מוכן

להג? אולי היא מתמודדת עם חוסר נעימות מול הצעות שהזמינו אותה

וקשה לה לסרב, למרות שזה פחות מתאים לה?

שאלה:

אני אברך כולל שהתקרב בשנה האחרונה לרבינו. שאלה שמטרידה אותי זמן רב היא: מדוע דרכו של רבינו נעלמה מעיניהם של רבים מגדולי הדורות, וכי אנו מבינים טוב מהם, או יודעים וחכמים מהם, או זקנים יותר מהם, מדוע אנו זכינו להתקשר לרבינו והם עדיין לא? אודה לך מאוד אם אקבל תובנה והארה בנושא עקרוני זה.

תשובה:

אחי היקר, תודה על שאלתך החשובה, שלמעשה כוללת כמה שאלות. שאלה ראשונה: איך יכול להיות שצדיקים גדולים טועים? ובכן בעניין זה אמר רבינו הקדוש: "העולם (כלומר בני אדם) אומרים שצדיק אינו יכול למעות ובאם הוא טועה הרי אינו צדיק. אני אומר שצדיק כן יכול למעות, ובאם הוא טועה עדיין הוא צדיק" (שיח שרפי קודש). למעשה זה לא הידוש כל כך גדול,

גם אם אין לך פתרונות, בוודאי יקל עליה להרגיש שאתה נושא איתה

בעול, מתעניין ומקשיב ואכפת, מברר איתה והושב איתה מה היא

מרגישה ורוצה, מה חסר לה ומה עדיף לה.

ומעל לכל, גם אם ימצאו הפתרונות הכי טובים, תמיד זקוקים לך בבית.

והזדקקות הזאת היא מחמאה ולא מכשול. יש נשמות יקרות שתלויות בך

וגם אם אתה נוסע, אתה צריך להשאיר משפחה שמחה עם ידיעה שגם אם

אתה הולך, הרצון והלב שלך לא הולך, אלא נשאר איתם לגמרי.

כמו במלחמה, צריך לצאת לקרב מול האויב, אבל ברור שרוצים להישאר

בבית ולא להשאיר את המשפחה לבד. רק שיש זמן הירום. יש הכרה.

לא ללכת עם מעם של בריחה מאחריות, של "תסדרו בלעדי", לא להשאיר

בבית אווירה של מינה לרבינו שציווה לבוא, אלא להשאיר בבית תחושת

שליחות, אהבה לרבינו והערכה לאבא שיוצא למשימה קדושה למרות

שהיה מאד רוצה להישאר בבית בהג, עם כל המשפחה.

לצאת ברוח טובה ובשמחה של שניכם שאתה נוסע כשגריר של כל

המשפחה. להביא הביתה שנה טובה ומתוקה. להביא לכל עם ישראל שנה

טובה ומתוקה.

אתה יוצא להכתיר את המלך בארץ אויב. אתה הולך להיות שותף

למלחמת הצדיק, לתת כוח לקדושה לסלק מן העולם כולו את כוחות

הרשע והטומאה.

ועל זה צריך לכוון ועל זה צריך להתפלל ובוודאי כך הוא רצון ה' ורצון

הצדיק. לקדש את שמו ואת שם הצדיק ולהאזיב את שמו ואת שם הצדיק,

גם בבית, ששם הוא מקור הברכה וההצלחה של כל מה שאי פעם נעשה

ונרצה לעשות.

שנה טובה ומתוקה

ארז משה דורון

הרב ארז משה דורון: איך יכול להיות שרבים מגדולי ישראל לא יודעים מרבינו?

שהרי התנ"ך כולו מלא בספור מעויותיהם של צדיקים. כמובן שהכל בדקות ולפי ערכם, אבל התורה דווקא מדגישה שוב ושוב את העובדה שצדיקים טעו וטועים, ואדרבא, בזה מתגלה אנושיותם ובוזה יש לנו גם מקום להתדמות להם. מה שאין כן כשמציגים אותם תמיד כמושלמים ובלתי טועים. שזה בכלל תפיסה נוצרית מעוותת שמנתקת את הצדיקים מאיתנו והופכת אותם לבלתי אנושיים.

חשוב להדגיש, לא שאנחנו יכולים לומר על צדיק זה או אחר שהוא טועה אבל אנחנו יכולים לומר: יש לי דרך אחרת בעבודת השם ויש צדיקים מקובלים ומוסמכים שדוגלים בדרך הזאת. אני לא יכול לומר למשל: 'הרמב"ם טועה' אבל אני יכול לומר 'אני סובר כמו הראב"ד שאומר אחרת מהרמב"ם בעניין זה וזה'. או כמו גדולי ישראל אחרים ורבינו בכללם שאומר שהרמב"ם טעה במה שניסה ליישב סוגיות אמונה בדרך שכלית כלבד בספרו 'מורה נבוכים', ואסרו ללמוד בו. ואף על פי כן – הרמב"ם נשאר הרמב"ם. וזו אחת

לשם שמים, כמו שמצינו בכמה דורות. כמו שאול שרדף את דוד בהגם וכן אחי יוסף שחלקו עליו כל כך עד שהתירו את דמו. ובוודאי כוונתם היה לשם שמים, כי סברו שאינו איש אמת ומוציא דיבה וכו'. וכמו כן היה בדורות שלפנינו ובפרט בדורות הללו בעיקבא דמשיחא שהתגבר השקר מאד, עד שגם בין הצדיקים והכשרים בעצמן נפל מחלוקת גדול ואין יודעים היכן נקודת האמת. וצריכין להתפלל להשם יתברך שיוכה למצוא האמת לאמיתו" (ליקוטי הלכות הלכות ברכות השחר ג' סעיף י"ז).

ולשאלה השנייה בתוך דבריך: 'מדוע אנו זכינו להתקשר לרבינו והם עדיין לא?' דבר ראשון – מי יודע נסתרות, מה עברה כל נשמה ונשמה והיכן שורשה בעולמות העליונים. גם אם אין אנו גדולי ישראל, יתכן מאד שנשמותינו מושרשות בגבהי מרומים, ורבי נתן עצמו כתב שמי שזכה להתקרב לרבינו זה בוודאי כי עשה איוו מצווה עצומה בגלגול זה או בגלגול אחר.

ועוד תשובה, מצד הנגלה. ידוע שמי שגדול יותר יש לו יצר הרע גדול יותר ובפשמות יש לו יותר תורה ומצוות ומעלות רוחניות ולכן בוודאי שקשה לו יותר לכטל את הכל ולהתקרב לצדיק שגדול ממנו. זה ניסיון גדול. וכבר מצאנו סיפור על אחד מגדולי מקורבי רבינו ז"ל על הקושי שהיה לו להתבטל לרבינו בתחילת היכרותם, דווקא בגלל גדולת עצמו. 'ספרו לי שיחתו הקדושה שהסיד אחד (הוא רבי יודל) בא לפניו שהיה חשוב קצת, וכבר היה בא בימים קצת, והיה לו ידיעה בכתבי האר"י זכרונו לברכה ורצה להתקרב לרבינו זכרונו לברכה. והתחיל לדבר עם רבינו זכרונו לברכה כדרך החסידים החשובים. ואמר לרבינו זכרונו לברכה: יורנו רבנו דרך לעבודת הבורא יתברך. ענה ואמר רבינו זכרונו לברכה בלשון תמיהה: 'לדעת בארץ דרכך?' (תהלים ס"ז ב) הינו מי שהוא עדין משוקע בארציות גמור הוא רוצה לדעת דרך להתקרב להשם יתברך? וכפי המובן מהספור, שקפידתו היה מה שמדבר עמו בלשון גדלות שרוצה לידע דרך להשם יתברך כאלו לא חסר לו כי אם לידע דרכים, כי רבינו זכרונו לברכה רצה שידבר עמו באמת (שיחות הר"ן, רצב).

והשם הטוב יורנו דרך האמת, להתקרב לעבודתו יתברך באמת

ארז משה דורון

היכולות העמוקות שיש לנו כיהודים של נשיאת הפכים. "צדיק כן יכול למעות, ובאם הוא טועה עדיין הוא צדיק", ולכן אנחנו מכבדים ומוקירים את כל הצדיקים וגדולי ישראל, גם אם מרם זכו להכיר את ענייני רבינו וגדולתו.

והנה כמה מדבריו הוצבי הלהבות של רבי נתן בעניין זה: "וכל כך נתבלבל העולם עד שאפילו בין הצדיקים האמיתיים והכשרים בעצמן נפל מחלוקת ובלבול גדול. כמו שכתוב "דור שבן דוד בא קמגוריא בין תלמידי חכמים". שזו בחינת מחלוקת שבין יוסף ואחיו שכולם היו צדיקים גדולים, ואף על פי כן היה ביניהם מחלוקת גדול עד שמכרו את יוסף לעבד. כי אמרו שאינו איש אמת ולא האמינו לחלומותיו ולדבריו. כי סברו שהוא שקר הם ושלום. ועל כן מכרוהו לעבד שהוא בחינת שקר כנ"ל. והחליפו השיטה כאלו הם ושלום נשמתו הוא מבחינת עבד הם ושלום. ועל ידי זה נתגלגל הדבר וירדו אבותינו למצרים והיו שם עבדים לפרעה כמצרים. שכל זה היה לברר נשמתם מבחינת עבדות שנאחו בהם על ידי בחינת היכלי התמורות. על ידי בחינת החילוף הנ"ל שנאחו בהם על ידי הטא אדם הראשון שעיקר גלות מצרים היה בשביל זה כידוע. כי המעשה הנ"ל היא כוללת כל התורה כולה וכל הדורות כולם. כל מה שעבר מיום ברוא אלוקים אדם על הארץ והטא ואכל מעין הדעת טוב ורע וגרם התגברות הלהט ההרב המתהפכת, בחינת היכלי התמורות כנ"ל שמשם נמשך כל הגלויות שמתגבר בכל פעם בן השפחה על בן המלך כנ"ל. עד שגם בין ישראל בעצמן, ואפילו בין התלמידי חכמים בעצמן נעשה מחלוקת, שזהו בחינת המחלוקת שבין יוסף ואחיו ובין שאול ודוד וכיוצא בהם.

"כי אין יודעין בבירור היכן נקודת האמת. כי בכל דור יש כמה צדיקים אמיתיים. אבל יש אמת למעלה מאמת. כי בוודאי אין מדרגות כל הצדיקים שווין. וכל מה שמדרגת הצדיק גדול יותר, האמת שלו גדול ומבורר יותר, כי עיקר הוא האמת. עד שיש בכל דור צדיק אמיתי שהוא בחינת נקודת האמת שבין הצדיקים. אבל מחמת מרירת הגלות והתגברות הסטרא אחרא מתגבר בחינת החילוף והשקר של היכלי התמורות הנ"ל. על ידי זה קשה מאד מאד לידע היכן נקודת האמת, עד שעל פי רוב הבעל דבר מתגרה בהצדיקים בעצמן ומכנים ביניהם בעצמן מחלוקת גדול, כי הוא מכנים בלב שאר הצדיקים כאילו, הם ושלום, זה הצדיק האמת שהוא בחינת נקודת האמת, כאילו הוא נוטה הם ושלום מדרך האמת. עד שמסית אותם שיהלוקו עליו

כנס הניכי הישיבות ברסלב!!

לקראת ראש השנה תש"פ מתארגן כנס גדול

בהכנה לימי ר"ה הבעל"ט ולקראת הנסיעה

לאומן, לציונו הקדוש של רבנו הננמ"ח זיע"א

הכנס יתקיים אי"ה בבני ברק

פרטים בקו 'הניכי הישיבות' – ברסלב: 077-31-40-331

ניתן לקבל את 'החיזוק היומי' למייל

ע"י בקשה בכתובת: yefabian@gmail.com

ניתן לקבל את גליון 'המקורבים' השבועי

למייל ע"י בקשה בכתובת:

E0773140331@GMAIL.COM

ניתן לקבל את גליון 'הקבצו' החודשי במייל

ע"י בקשה בכתובת: vhecmu@gmail.com

ניתן לקבל עדכונים בחסידות ע"י 'ברסלב

גלובל' בכתובת האימייל:

info@breslevglobal.com

אמר רבינו הקדוש: "רציתי שהעניין שלי יתפשט בלבוות האנשים המתמידים בעבודתם כאנשי ליט"א!!"
(שינוי שרפי קודש ז"ב, סימן נ"ר)